DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

1963

80STE JAARGANG

INHOUD
1963

Bestuursberichten 1, 2: 41, 42; 81-83; 121, 122; 161, 162; 201, 202; 241; 277, 278: 345, 346; 385, 386; 425

Fragment-genealogie Elsenwaal- Coning- Van Stolck, door Mr. 0. A. van der Meer 2-31

De familie Heeneman, door A. H. Drijfhout van Hooff 31-38

Verslag van de Algemene Vergadering, gehouden op 24 november 1962 'in het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage 42-45

De afkomst der Zutphense familie Staring, door Mr. A. Staring 45-55

Van der Dussen, door Dra. W. E. Smelt 55-58

Een en ander over Rembrandts kleindochter, Titia van Rijn, en haar neven en nichten, door Ir. J. G. Kam. 59-61

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften 63-67; 148-153; 369-375

Boekbespreking 67-72; 193-199; 238, 239; 337-339; 376-378; 419-423; 458-460

Enkele Oldambtster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw, door Mr. H. L. Hommes 83-116

Herziening historische hoofdstukken van „Een honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht 122-143: 256-275; 307-337; 386—408; 426-441

De Leeuw van Geire in het Buitenland, door F. J. van Ettro 143-148

De oudere generatiën van het geslacht Herweyer, door J. Mac Lean 162-177

Naschrift „Bulkley" of „A warning to wantons", door Jhr. F. G. L. 0. van Kretschmar 177-187

Staat van aanwinsten 203, 204

Dedel, door A. van der Mare1 204-227

Geslacht-register van de Familie De Wijs, medegedeeld door H. W. C. Meerburg 227-238

De kwartieren van Evert van Voorthuysen en Geesje Smit (geïll.), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus 242-256

Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 13 juli 1963, in het stadhuis van Hoorn 278-280

Jaarverslag 1962 280-284

Twee Alkmaarse huizen en hun bewoners in de 17de en het begin der 18de eeuw (geïll.), door P. W. de Lange. 284-307

Genealogie Maasdam-Vermaas, door J. Mac Lean 347-367

„L'Ancre de Salut et du Refuge" in Amsterdam en het wapen van het geslacht Boissevain (geïll.), door B. H. Boissevain 441-448

Lexicografisch naamregister 461-471

Korte mededelingen: Het wapen van het waterschap „De Boven Vecht" (geïll.) 38, 39; Cabeliau 61-63; Adelsgunst 116; Een wijziging in de stamreeks Van Rijckevorsel 116; Schoutetus 117; Nieuwe gemeente- en waterschapswapens 188, 189; Huninga van Oostwold 189; Coolwijck 189, 190; De Lint 190; Het wapen van het waterschap „Het Zwettegebied" 191; Het wapen van het „Waterschap Benoorden de Dedemsvaart 192; Het wapen Van Nijdeggen 368; De oudere generatiën van het geslacht Herweyer 368, 369; Dedel 408—413; Enkele Oldambster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw 413, 414; Diurcken 415-417; De Saksische bezetting van Friesland en het geslacht Truchsess von Waldburg 417-419; Bouwens van der Boyen 448; van Hogendorp 448, 449; Het wapen van het geslacht Veenman te Vreeland (geïll.) 449-452: Wapen kunde en kunstgeschiedenis 452-455; Wapen en vlag der gemeente Noordoostpolder (geïll.) 455-458.

Vragen en antwoorden: Aertrijck, van 39, 40; Ameshoff 341, 423, 424: Andel, van den 340; Arkel, (Oem) van 275, 276; 'Bakker 276; Boot 339; Bresser 339, 340; Bron(c)khorst, van 72, 73; Buissing 276; Burg, van der (Verburgh) 78; Burgering 276; Cabeliau 156; Canisius 154; Chalmot, de 118; Clant 78; Coser Helt 77, 155; Courtenay 340; Couwenhoven 423; Delden, van 276; Deventer, van 77, 78; Dockum, van 73, 74; Domselaar, Hoogendijk van 119; Domselaer, van 339. 340; Erichem, van 340, 341, 381; Eybergen, van 74, 378-381; Ferny, van 40, 74, 75; Gallois 118; Gelderen, van 340; Geltsligter 119, 120; Geniets 159, G(e)ij-

tenbeek, van 75-77, 120, 340, 341, 381; Hagen 40, 118, 119; Hall, van der 381; Hamerster 341, 381, 382; Hausselt, van 73, 74; Heerdt, van 119; Helt, Coser 77, 155; Hill, van den (Verhil) 240; Hoogendijk van Domselaar 119; Houel 119, 120; Kelly 75-77, 120; Kessler 276; Kievit 341; Kraals 240: Laar, van de 154; Labaar 341; Lagas (lees: van Vas) 119; Martijn 77, 155; Meteren, van 383; Meulen, van der 240; Middach 240; Middagt, van 240; Munster, van 240; Nimwegen (Nymegen), van 341: Oem van Arkel 275, 276; Raeber 155, 156; Raesfelt, van 156; Reinbout (Reijmbout) 156, Reuss 240; Reijmbout (Reinbout) 156; Rosewinkel 276; Rusius 341, 423, 424; Ruytenbeeck, van 156, 157; Schepper, van de 154; Schilders 157, 158, 342-344, 424; Sprée 382; Sterling (Steerlincx) 382; Steuphaas 158; Swart 423; Uiterwijk 158; Vas, van (Lagas) 119; Verburgh (van der Burg) 78; Verhil (van den Hill) 240; Verhoesen 77, 78; Verkerck 78; Verkerk 156; Verloop 383; Virieu, de 159; Voet 78; Vorst, van der 381; War(c)kier 78: Weert, van der 240; Winsemius 199, 200: With, de 159; Wurmesteijn, van 78; Wurtz 159, 383; Wijnbergen, van 159, 160; Zutter, de 383, 384; Buitenplaats Eikenhorst 78-80, 239; Onbekende wapens 80, 384; Portretten ministers van Buitenlandse zaken 80; Portretten commandanten van het regiment huzaren van Sytzama 120; Buitenplaats Vreedenhorst a. d. Vecht 200; Nederlandse klokkenmakers 200, 384.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan **70,** *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* **5,** 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 1 **LXXX e Jaargang** **januari 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
J. B. BRONSEMA, *Kaaplandstraat* **4,** *Nijmegen.*	**A.** PATHUIS, *Groningen.*
F. G. **VAN DITZHUYZEN,** *De Ruyterlaan 24, Velp (Gld.)*	**J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,** *'s-Gravenhage.*
Mevrouw F. J. E. VAN DOCKUM geb. STARKE, Hoofdstraat 118, *Nieuwolda.*	MR. R. A. RUEB, *Velp* (Gld.)
H. W. 0. **ROETERS VAN LENNEP,** Speelmanstraat *33a,* Rotterdam *16.*	**MR. A. J.** KRONENBERG, Naarden.
Mevrouw N. A. MEZGER geb. KAAN, *Prins Hendrikstraat 52,* Wateringen.	**A. VAN DER** MAREL, Amsterdam.
W. **VAN DEN** OUWELANT, *Arentsburghlaan* 18, *Voorburg.*	**H. L.** KRUIMEL, *'s-Gravenhage.*
MR. H. VAN RIEL, *Van Alkemadelaan* **350,** 's-Gravenhage.	**J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT,** 's-Gravenhage.
J. H. E. ROESSINGH, *Nic.* Witsenkade 6, Amsterdam, (C.)	F. W. A. BARON VAN ASBECK, Amsterdam.
DR. A. WINSEMIUS, Mechelsestraat 1, *Scheveningen.*	**C. D. GOUDAPPEL,** Delft.

Adreswijzigingen:

C. J. KEUR , ... 's-Gravenhage.
Mariahoeve, *Isabellaland* 1618.

IR. A. KRANENDONK , ... *Enschede.*
Drienerbrakenweg *12.*

U. VAN LAWICK , ... *Rotterdam* 12.
Schiebroek.
Teldersweg 188.

J. W. NIEMEIJER . . . . . *Aerdenhout.*
p/a Bosch- en Landzigt.
Zandvoorterweg 68.

DRS. A. C. POLVLIET , ... *Maasland.*
Meresteijn 4.

Fragment-genealogie Elsenwael-Coning-Van Stolck,

door **MR. 0. A. VAN DER MEER.**

Ter documentatie van de Kwartierstaat *Van der Meer-Van der Heul* (blz. 30 van het Kwartierstatenboek) plaatste ik reeds een „Fragment-genealogie van der Heul" en „Het voorgeslacht van Stoffeltge Wesselsdr. van Buyren" (Ned. Leeuw 1961, kol. 58 en 381). Thans volgt hier een fragmentgenealogie van de familie *Elsenwael,* c.a., tot welke familie de echtgenote behoorde van *Pieter van der Heul,* die ik in bedoeld artikel over de *Van der Heul*'s behandelde.

De oudste mij bekende van deze familie is:

1. *Pieter Gijsbrechtszn.* cooman te Delfshaven. Uit notities, mij welwillend ter beschikking gesteld door ons medelid,

de heer C. Hoek te Rotterdam, die verschillende Delfshavense bronnen bewerkte (waarvan de resultaten door hem zijn gedeponeerd bij de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie „Ons Voorgeslacht"), citeer ik betreffende deze *Pieter Gijsbrechtsz.* en zijn gezin:

hij heeft een huis te Delfshaven blijkens het kohier van de 10e penning van 1545;

hij komt voor in de kerkerekeningen:

1541/42	coman *Pieter*, 20 el blauw linnen laken,	8 sc. 4 gr.
	idem voor diverse linnen	5 sc. 13½ gr.
1542/43	coman *Pieter*, 4 pond loets	4½ gr.
	idem loet	13 sc. 1 gr.

Hij was gehuwd met *Maertge*, die naar schatting is geboren ± 1496 en eerder weduwe was van *Goossen Jansz.* cooman en tapper te Delfshaven, overleden voor 8 januari 1526, uit welk huwelijk minstens twee kinderen stammen. Meestal wordt deze vrouw aangeduid als *Maritgen Goossens* (weduwe).

Ook zij komt voor in de Kerkerekeningen:

1538	*Maritgen Goessen*, laken en borst voor 2 alven	5 sc. 8 gr.
1542/3	idem, linnen zakken om kalkzakken te maken	2 sc. 11½ gr.
1547/8	idem, olie en kruiken	**1 sc.** 4 gr.
1551	idem, trijp	3 sc. 2 gr.

Uit het huwelijk van *Pieter Gijsbrechtsz.* en *Maritgen* stammen drie kinderen:

1. *Gijsbrecht Pietersz., volgt* 11.
2. *Jacob Pietersz. Coning*, schepen en tresaurier te Brouwershaven, en aldaar overleden ± 1595, getrouwd met *Anthonia Rutsaers, volgt* IIbis (na gener. IV uit II),
3. *Adriaen Pietersz.* overleden te Delfshaven, getrouwd met *Volckgen Clemensdr.*, dochter van *Clement Pietersz. d'Overschie* en *Annetgen Jacobsdr.; volgt* IIter.

Voor het bewijs van de afstamming uit *Maritgen* en haar beide echtgenoten is van groot belang een testament, voorkomend in het Oud Rechterlijk archief van Schiedam, inv. nr. 611, fol. 180-182 verso, waarop mijn aandacht werd gevestigd door genoemde heer Hoek. Dit testament is 24 februari 1612 gemaakt door *Goossen Syrnonsz.*, burger van Schiedam, en *Soetgen Jacobsdr.*, zijn echte huysvrouw. De man is ziek en benoemt, na enige maatregelen ten behoeve van zijn echtgenote en andere legaten, tot zijn erfgenamen: zijn neven en nichten van vaders- en moeders zijde. Zijn ouders blijken te zijn *Symon Jansz.* en *Pleuntgen Goosendr.* De vader had een zuster, *Maertgen jansdr.*, en een broer, *Guyt jansz.*

Genoemde *Maertgen Jansdr.* had twee zoons, (1) *Pieter Gillissen* de Oude, die reeds was overleden bij het maken van het testament en een dochter had nagelaten, *Wijve Pietersdr.*, wonende „ter heyde", en (2) *Pieter Gillissen* de Jonge, wonende te Monster.

Guyt Jansz. had drie zoons: (1) *Jan Guyten*, (2) *Heynrick Guyten*, beiden wonende te Delfshaven, en (3) *Abraham Guyten*, reeds overleden, in wiens plaats moeten treden zijn kinderen, niet nader genoemd.

Voor dit artikel is deze familie van de zijde van de vader van *Goossen Symonsz.* niet van belang. Het gaat om de familie van de kant van zijn moeder, *Pleuntgen Goossen.* Deze heeft volgens het testament een volle broeder, *Jan* Goossens, en

drie halfbroers, *Ghijs Piefersz.*, *Aryen Pietersz.* en *Jacob Pietersz. Coning*, die met hun in 1612 levend nageslacht worden vermeld.

Hierboven schreef ik reeds, dat *Maritgen* en *Goossen Jansz.* m in s ten s twee kinderen hebben gehad. Dit vindt zijn oorzaak in de bewoordingen van het testament, dat ik, ter beoordeling van de desbetreffende passage, en voorts om tevens het nageslacht van de broers en zusters van Pleuntge, voorzoveel uit het testament blijkende, te vermelden, letterlijk zal citeren:

„Item *Jaepgen Goossendr.*, huysvrou van *Jan Aryenssn*, woonende tot Delffshaven, dochter van *Goossen Janszn.*, zoone van *Jan Goossens, volle* broder van *Pleuntgen Goossensdr.*, moeder van *Goossen Sijmonszn.*, mitsgaders *Jan Jansz.*, *Jacob Janssn.* ende *Maertgen Jansdochter*, woonende alhier ter stede, kinderen van *Jan Janssn.* schuytvoerder za., die mede een soone was van *Jan Goossensn* voornt., ende mede volle broeder van *Pleuntgen Goossens* versn., te zamen voor deen helft ende voor twee vijffde paerten in dander helft van s'moeders zijde, / voorts de nagelaeten kinderen van *Cornelis Ghijsen*, ouerleden tot Rotterdam, die een zoone was van *Ghijs Pieterszn.*, halue broeder van *Pleuntgen Goossens.* Item de naegelaeten kinderen van *Clement Arijenszn.*, mede tot Rotterdam ouerleden, die een sone was van *Aryen Pieterssn*, mede een halue broeder van *Pleuntgen Goossendr.*, *Lambrecht Pieterssn.* (sic!) ende *Maertgen Pietersdr.* (sic!), bijgenaempt *Maertgen Goossens*, mitsgaders *Pieter Rutgerssn.*, naergelaeten sone van *Rutgert Pieterssn.* (sic!), welcke Rut*gert, Lambrecht* ende *Maertgen* sijn kinderen van *Jacob Pieterssn. Coning*, in sijn leuen woonachtich tot Brouwershaven, die insgelijcx een halve broeder is geweest van de voorsn. *Pleuntgen Goossensdr.*, gesamentlijcken voor de drie resterende vijffde paerten in de wederhelfte van moederszijde" enz.

Het gaat hier om de woorden tot het teken /. In de eerste plaats is het onzin van *Jan Goossenszn.*, wanneer hij ten tweede male genoemd wordt, te vertellen, dat hij „mede volle broeder van *Pleuntgen Goossensdr.*" *is.* Dat weten we al. Ik vrees dan ook, dat de door mij gecopieerde minuut niet compleet is. Waarschijnlijk is eerst de grosse van het testament gemaakt (het in groot en fraai schrift gecalligrafeerde exemplaar, dat de testator zelf krijgt), en is, bij het minuteren daarvan (het in klein, vaak slordig schrift, soms ietwat verkort, overnemen van de inhoud in het daartoe bestemde register) een stuk uitgevallen, waarbij andere erfgenamen, afstammelingen van een ander, van wie gezegd kon worden, dat hij „mede" een volle broeder van Pleuntgen was, bedacht werden. Deze vrees wordt versterkt door de breuken van de erfdelen. Immers, er heeft hier een verdeling plaats, die ook volgens de tegenwoordige wet nog steeds wordt toegepast bij aanwezigheid van halve broers en zusters, met hun afstammelingen. Men klooft dan het te verdelen vermogen en laat de verwanten van „vaders- en moederskant" ieder in een helft opkomen, waarvan het gevolg is, dat de volle broers etc. in beide helften erven. Om bij het geval in het testament te blijven: de verwanten van *Pleuntgen*, van de kant van haar volle broer(s), krijgen samen de helft en delen bovendien de andere helft met de verwanten afstammende van de halfbroers. Als er dan één volle broer is, zou die helft in vieren gaan (1 volle en 3 halve broers immers): dat de afstammelingen van volle broer(s) 2/5 krijgen en die van de halve broers 3/5 wijst dus op (niet bewijst!) 2 volle broers (of 1 volle broer en 1 volle zuster). Ik meende deze ietwat lang-

Overzicht 1.

Maertge .....
X 1° *Goossen Jansz.*, tapper, † vóór 8 jan. **1526;**
X 2° ± 1526 ***Pieter Gijsbrechtsz.***, „cooman" te Delfshaven.

ex 1. ***Jan Goossensz.***
X
Maritgen Jans&.,
bewijst haar kinderen het vaderlijk erfdeel 8 april 1559

Goossen Jansz., geb. ± ***1543,***
×
N.N.

Jaepgen Goossendr.,
X
Jan ***Aryensz.***,
te Delfshaven.

Jan Jansz., geb. ± 1546, schuytvoerder,
×
N.N.

Jan Jansz. Jacob Jansz. Maertgen Jansdr.

Pleuntgen Goossendr.
X
Symon *Jansz.*

Goossen Symonsz., testeert 1612.

zoon'8

ex 2: Gijsbrecht Pietersz.,
x ± 1550
Maritgen Cornelisdr.
(Besemer).

Afstammelingen *Elsenwael;*
zie Overzicht **II.**

Jacob *Pietersz.* Coning, schepen van Brouwershaven,
† vóór 13 juli 1595,
X
Anthonia *Rutssaerts.*,
† ***na*** 14 sept. 1601.

Afstammelingen Coning ;
zie Overzicht 111.

Adriaen Pietersz.,
† vóór febr. **1566,**
X
Volckgen ***Clementsdr.*** *d'Overschie;*
zij hertr. 1° *Hendrick Adriaensz. Wittert* en ***2°*** *Gijsbrecht Ariensz.*,
van Delfshaven.

Afstammelingen Pan *Stolck;*
zie Overzicht **IV.**

dradige uiteenzetting verschuldigd te zijn aan de lezer, die belangstelling heeft voor de afstammelingen van *Goossen Jansz.* cooman.

Kom ik dus thans weer terug op de familie *Elsenwael,* dan moet ik met het overig bewijsmateriaal op tafel komen, waardoor mijn beweringen worden geschraagd. Daartoe noem ik in de eerste plaats een akte van 8 april 1559, uit het archief van de Weeskamer te Delft (inv. nr. 74, fol. 222) waarbij *Maritgen Jansdr.,* weduwe van *Jan goessens z.* van haefuen, haar zes weeskinderen, met namen *Goessen Janssn.,* oud ± 16 jaar, *Jan Janssn.,* oud ± 13 jaar, *Trijn Jans,* oud 12 jaar, *Maritgen Jansdr.,* oud ± 10 jaar, *Pieter Janssn,* oud ± 6 jaar, en *Ploentgen Jans dr.,* oudt 2 jaar, geprocreert bij haar voorschreven man, saliger memorie, bij aenbrengen van *Joseph cornelisz.* en *ghijsbrecht Pieterssn* van de haefue, vervangende *Joest Lenertssn* mede opte haefuen, elk 6 car. gl. bewijst, tevens belovende de kinderen te onderhouden en op te voeden, en waarbij mede compareert *maritge goessens dr* van de Haefuen, groetemoeder van de voorsn. weeskinderen, die zich borg stelt voor de verplichtingen van de moeder, daartoe verbindende haar huis en erve, staande aan de Westzijde van de Haefuen, genaemt „Het Hart", alrenaest Adrn. Witters huys aen de noortzijde.

Hier zien we dus het gezin van de (oudste?) volle broer van *Pleuntgen goessen,* met zijn moeder. Van de zes kinderen zijn er tussen 1559 en 1612 vermoedelijk vier overleden zonder nageslacht, tenzij de erflater, *Goossen Symonsz.,* die vier of hun nageslacht heeft willen uitsluiten uit zijn nalatenschap.

Een tweede akte van de Delftse weeskamer (inv. nr. 73, fol. 128 recto en verso) behandelt het bewijs, dat *Volckgen Clementsdr.,* weduwe van *Adriaen Pietersz.* van Delfshaven, doet aan haar zoon, *Clement Adriaensz.,* dan oud 3 jaar, geprocreert bij haer voors. man. Volgens Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, in zijn boek „Geschiedenis van het Geslacht Wittert met de daaruit in vrouwelijke lijn gesproten families" (uitgegeven te 's-Gravenhage 19 14), pag. 140 e.v., noemt dit kind zich later *„Van Stolck",* (volgens genoemde Heer Hoek *„Van Stolck"* of *„Van Stolwijck" (zie* IIter en nageslacht hierna). *Volckgen Clementsdr.* verschijnt volgens gemelde weeskamerakte „mit *frans prsz. ouerschie"* als haar voogd. Voogden van het kind zijn *Ghijsbrecht Pieterssn., Adriaen zieren* en *Willem clementsz.* De moeder koopt haar kind uit de boedel uit voor 700 car. gl., „mitsgaders bij uytcoope van des weeskints 12e part in de goeden ende boedel van *maritgen goessens". Volckgen* verbindt als waarborg voor haar verplichtingen haar „huys en erfue staende opte delfshauen . . . (weggebrand) sijde neffens die culck alrenaest Janne braems(?) huys en erve aan de zuytzijde". De akte is gedateerd 6 febr. 1565, stilo coi., hetgeen naar onze telling 1566 zal zijn (Delft gebruikte tot 1572 de „Maria-Boodschap"-stijl).

Tussen 1559 en 1566 (of tussen 60 en 66) zal dus *Maritgen Goessen* zijn overleden.

Na voormelde akte volgt er een van 3 maart 1574, waarbij *„Volckgen clements dr.,* eerst wede wijlen *Adr. Pieterss.* voorsn., met *Jacob clementsz.,* hair broeder en voecht" het vaderlijk bewijs van haar kind verhoogt met 300 gl. terwijl in margine van de eerste akte een aantekening staat van 19 jan. 1582, waarbij *Clement Ariensz.* (erkent zijn vaderlijk erfdeel met verhoging te hebben ontvangen en zijn moeder, stiefvader en voogden bedankt voor hun goede administratie (helaas zonder namen te noemen)'.

Inmiddels was *Volckgen* hertrouwd met *Heijnrick Adriaensz.*

Wittert, die intussen ook al weer was overleden; immers 20 febr. 1574 stilo co (mmun)i doet zij haar twee weeskinderen *Annetge,* oud 5 jaren, en *frans,* oud 3 jaren, bewijs van hun vaderlijk erfdeel (weeskamer Delft, inv. nr. 70. fol. 66/67/68, zie ook inv. nr. 77, fol. 327/328 en 334/335) uit welke akte tevens blijkt van haar derde man, *Ghijsbrecht arienssn* van Delfshaven. (vgl. ook Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland in zijn hierboven geciteerd boek, pag. 134 e.v. en ter aangeh. plaatse.)

In de eerste en tweede weeskamerakte zien we *Gijsbrecht Pietersz,* optreden als voogd van de minderjarigen. Voegen wij hierbij, dat de later te Rotterdam levende *Gijsbrecht Pietersz. Elsenwael* en zijn geslacht blijken uit Delfshaven afkomstig te zijn, dat deze *Gijsbrecht* een zoon *Cornelis* heeft, die 1611 overlijdt, en dat *Gijsbrecht Pietersz. Elsenwael* omtrent 1550 getrouwd moet zijn, dan levert het bovenstaande juist een bewijs, zij het zwak, voor de genealogische samenhang als hiervoor geschetst.

Ook de geciteerde Weeskamerakten bracht genoemde Heer Hoek onder mijn aandacht.

11. *Gijsbert (Gijsbrecht) Pietersz. (Elsenwael).* In het voorafgaande zijn we deze al een paar maal tegengekomen, wanneer hij optrad in de boedels van zijn halfbroer en volle broer. Zo zullen we hem straks weer ontmoeten bij de behandeling van de boedel van zijn jong overleden zwager *Adriaen Pietersz.* backer opte haefue, Maar overigens heb ik over hem bij zijn leven niet veel gevonden.

Hij komt voor in de inventaris van de nalatenschap van zijn schoondochter, *Willemtgen Cornelisdr.,* waaruit blijkt, dat hij te Delfshaven heeft geleefd en getrouwd is geweest met *Maritgen Cornelisdr.* Voorts vond ik een testament van laatstgenoemde (Rotterdam, Not. Arch. inv. nr. 5, fol. 114) op 10 febr. 1597 voor nots. Symonsz. verleden, hetwelk inhoudt, dat *„Maritgen Cornelisdr.,* wed. *Gijsbrecht Pietersz.,* naderhand weduwe *Dirck Janss. van der Stock,* poorteresse van Rotterdam, verbiedt dat *Govert Joosten* poorter van Rotterdam, getrouwd met *Fytgen Cornelisdr.,* haer comparantes zoons dochter, iets uit haar nalatenschap mag ontvangen of zich daarmee mag bemoeien, en dat haar zoon *Cornelis Gijsbrechtsz.* met zijn afstammelingen daarvoor dienen te waken".

Wie was deze *Maritgen Cornelisdr.?* Mijns inziens is dit de dochter van de Rotterdamse burgemeester *Cornelis Hugensz. Besemer* en diens eerste echtgenote *Sophia Danielsdr.*

De Weeskamer van Rotterdam (inv. nr. 580, fol. 137 vso) bevat een en ander omtrent dit echtpaar en hun kinderen, nl.:

Voorop gaat een akte van 20 december 1532, waarbij *Cornelis Huige z.* (de naam *Besemer* vond ik van hem nooit in een akte van zijn tijd; alleen in zijn grafschrift en in stukken van later tijd wordt hij ermee aangeduid) vertichting doet ten behoeve van zijn kinderen, *Maria* en *Bruyn,* oud respectievelijk 7 en 4½ jaar, van wie moeder was *Sophia Danielsdr.,* en stelt tot waarborg zijn twee huizen in het Westvierendeel (van de Hoogstraat), Lenaert Franssen Sonck oost en Katrijn Ariens Mossendr. west. Deze akte is doorgehaald, gelijk vele anderen in dit register: naar ik vermoed, geschiedde die doorhaling, nadat de boedel was „afgedaan".

Hierop volgt een akte, eveneens doorgehaald, van 2 mei 1545, waarin als voogden van de kinderen worden genoemd *Daniel Danielsz.* en *Hrs (?) van Duynen* en ten overstaan van dezen afrekening heet te hebben plaats gehad. Deze akte is echter niet door weesmeesters getekend.

Overzicht 11,

Elsenwael.

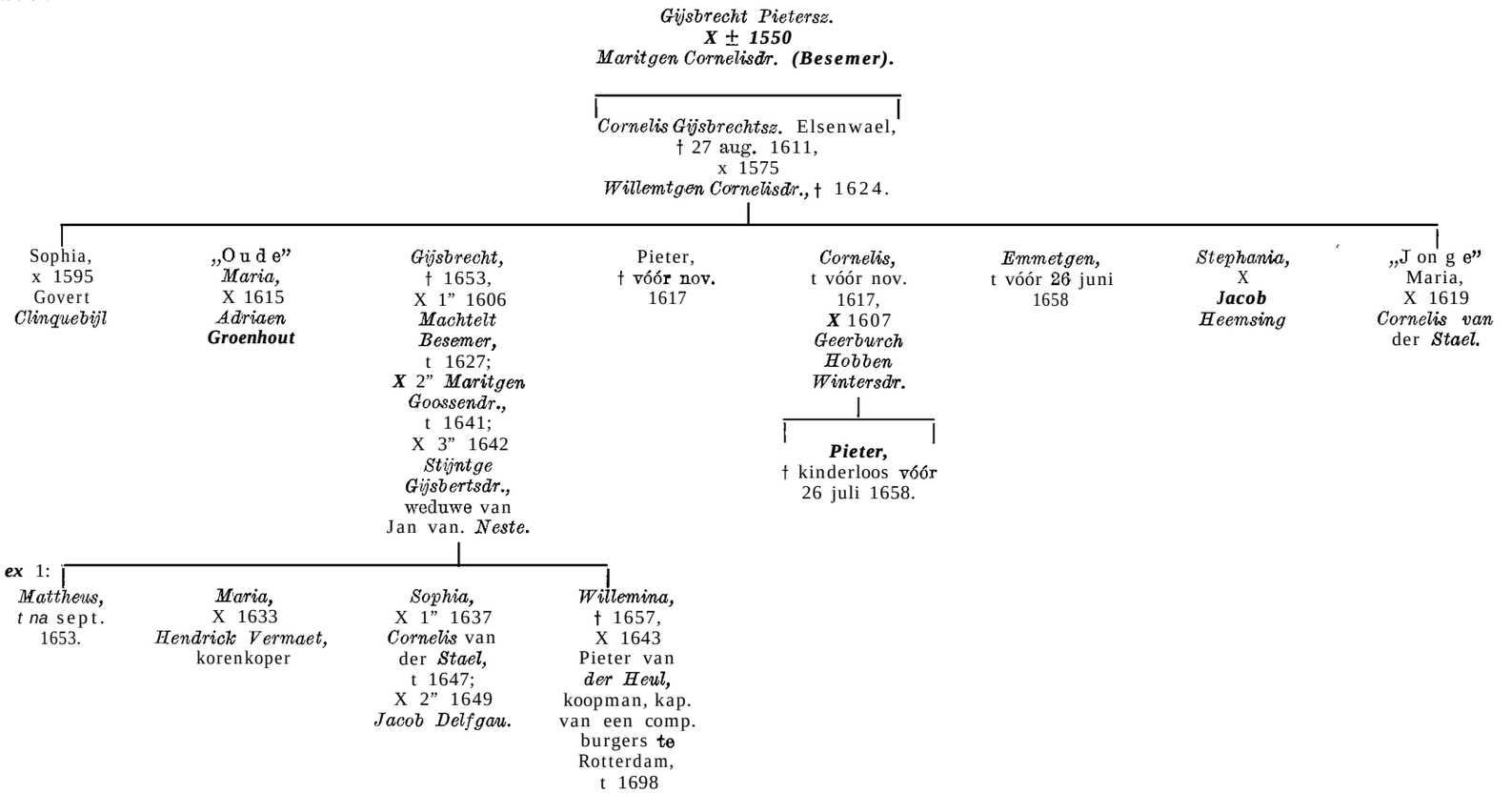

Onmiddellijk erop volgt een akte van 4 mei 1545, waarin buiten tegenwoordigheid van voogden met de kinderen wordt afgerekend. Jhr. Mr. Wittert van Hoogland vnd. citeert in zijn aangehaald werk (pag. 1629/1630) een artikel, door Mr. Bijlsma gepubliceerd in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 3 maart 1911, waarin staat, dat de vader van *Sophia Danielsdr.* was *Daniel Danielsz. de Coning;* vgl ook Mr. Bijlsma in „Rotterdamsch Welvaren 1550—1560", pag. 15 (dezelfde, die Unger in „De Regeering van Rotterdam, 1328 -1892" „*van Neck*" pleegt te noemen). Deze *Daniel Danielsz.* was getrouwd met *Cornelia Cornelisdr.* (zie Schepenarchief 481/210, 481/366, 481/381, 481/388 en 483/9 in onderling verband). Hij is volgens Unger, aangehaald werk pag. 35, overleden (kort) na 15 mei 1545. Is misschien de akte van 2 mei 1545 doorgehaald omdat deze wegens het naderend einde van de grootvader-voogd niet gepasseerd kon worden?

Jhr. Mr. Wittert van Hoogland in zijn aangehaald werk, pag. 39 en 41-46, bespreekt ook *Cornelis Huygensz. Besemet* (of liever: laat de Memorialen „Van der A" en „Van Kelst" spreken) doch beperkt zich tot de staak van *Bruyn Cornelisz, Besemer,* die met een *Van Kelst* getrouwd was.

Uit het vorenstaande blijkt nog slechts, dat *Gijsbrecht Pieterszoon* getrouwd is geweest met een *Maritgen Cornelisdr.,* en dat *Cornelis Hugensz.* een dochter *Maritgen* en een zoon *Bruyn* had, die resp. ± 1525 en ± 1528 zijn geboren. Zijn deze *Maritgen's* echter identiek? M.i. vloeit daarvoor het bewijs voort uit de samenhang van twee Rotterdamse notariële akten en een akte van de Delftse Weeskamer.

Laatstgemelde akte (inv. nr. 74, fol. 196 e.v.) vertelt, dat op 2 aug. 1559 voor Weesmeesters compareert *Hillegont Cornelisdr.,* weduwe van *Adriaen Pietersz.,* bakker opte Haefue, geassisteert met *Cornelis Huygez.* van Rotterdam, haar vader en voogd, en registreert haar ene weeskind, *Pieter Adriaensz.,* oud omtrent twee jaar, geprocreert bij *Adriaen* voors., bij aenbrengen van de voochden als *Thonis Piefersz., Pouwels heinricxz.* smit, *ghijsbrecht Piefersz.* comen en *Jan Heinricxz.* coman, allen op de haven. In deze akte worden veel bezittingen genoemd; het blijkt, dat *Adriaen Piefersz.* backer niet alleen onroerende goederen had, doch ook deelhebber was in „netten in schepen" en gelden had uitgezet op huizen, schepen, enz. Uit de na de beschrijving volgende akten van administratie blijkt, dat 14 juni 1568 aan *Dirck Willemsz. Brasser, alias Dirck govertsz.* corencoper, geld wordt uitgeleend: hiernaast staat in margine een kanttekening, dat *29* okt. 1614 *Adriana van Ylen,* weduwe van *Dirck Brasser,* dit geld heeft terugbetaald: kwitantie wordt gegeven namens *Pieter Adriaensz. van Walenburch,* hoogheemraad van Schieland, oud-burgemeester, raad en poorter van Rotterdam, krachtens akte van procuratie, op *23* juli 1614 voor nots. Willem Jacobsz. te Rotterdam verleden. We zien dus, dat het weeskind zich later „*van Walenburch*" is gaan noemen. (vgl. ook Jhr. Mr. Wittert van Hoogland aangehaald werk, pag. 42, en J. H. Brakke, Ned. Leeuw 1951, kol. 26/27; de door laatstgenoemde geciteerde jaartallen 1518-1558 zullen het leven van *Adriaen Pieterss.* markeren. Hij was backer te Delfshaven en hoorde dus onder Delft. Daar was hij geen schepen of 40 raad: te Rotterdam kon hij dat niet zijn.)

Zien we daarnaast, dat

I. op 6 aug. 1605 *Huich Bruinsz.* zijn testament maakt voor nots. Symonsz. te Rotterdam (inv. nr. 11,. fol. 368) en daarbij

tot erfgenamen benoemt „zijn cousijns *Pieter Adriaensz. Walenburch* en *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael*", en

11. in een akte van 22 dec. 1614, verleden voor dezelfde notaris, (inv. nr. 19, fol. 196) *Pieter Adriaensz. Walenburch*

a. verklaart, dat wijlen *Cornelis Gijsbrechtszn. Elsenwael* nevens hem ab intestato erfgenaam van vaderszijde was van *Huich Bruinsz. Besemer* en bij testament van 6 aug. 1605 door deze naast comparant tot erfgenaam is benoemd, doch voor testateur is overleden, en

b. daarom een accoord sluit met *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* en *Govert Joosten Clinquebijl,* optredende voor zich en de andere kinderen van *Cornelis Gijsbrechtsz.,* waarbij de kinderen van gen. *Cornelis Gijsbrechtsz.* worden erkend als erfgenamen van *Huich Bruinsz. Besemer,*

dan lijkt mij hiermede wel het bewijs geleverd, dat de familieverhouding is als volgt:

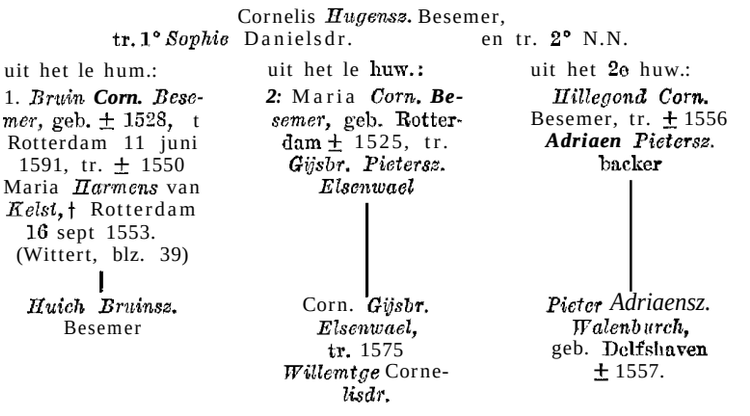

Hieraan kan ik nog toevoegen, dat het accoord van 22 dec. 1614 door de familieleden van *Huich Bruinsz.* wordt goedgekeurd bij twee akten van 23 dec. daaraanvolgende (hetzelfde deel, fol. 201 en 204). In de eerste dezer akten wordt nog vermeld, dat *Huich Bruinsz.* erfgenaam voor een zesde was van *Adriaen Hermansz. van Kelst;* deze akte gaat uit van de erfgenamen van moederszijde; de andere akte gaat uit van de familie *Elsenwael.*

In het aangehaalde werk van Jhr. Mr. Wittert van Hoogland vindt men op pag. 176 de akte N 19/201 geheel afgedrukt en op pag. 46 en pag. 178 een volledige copie van een akte van transport door de erfgenamen van *Huich Bruinsz.* Men lette vooral op de breuken in de laatstbedoelde akte: *Walenburch* treedt op als erfgenaam voor 1/8, de staak *Elsenwael* als erfgenamen voor tesamen 3/8, *(Walenburch* zowel als de *Elsenwael's* als verwanten van vaderszijde), hetgeen duidt in de richting, dat *Walenburch* de afstammeling is van de enige halve broer of zuster van *Bruyn Cornelisz.* (we weten, dat dit *Hillegond* is, die niet uit *Sophia Danielsdr. is* geboren), en de *Elsenwael's* uit de enige volle broer of zuster van *Bruyn,* hetgeen slechts *Maritge* kan zijn.

Voor het feit, dat *Cornelis Hugenzoon* hertrouwd is, mag ik — behalve op het bestaan van *Hillegond Cornelisdr.,* — wijzen op Bloys van Treslong Prins „Geneal. en Herald. Gedenkwaardigheden in Kerken van Zuid-Holland",. deel IIb, pag. 403, waar hij onder no. 478 het navolgende grafschrift vermeldt:

Hier leit begraven- *Cornelis Hugensz. Besemer,* in sijn leven burgemeester deser stede, starf opten . . . juni anno 1567, ende *Adriana Ewoutsdr.;* sijn huysvrou, die starf den 12en No-

vembris 1574. Mogelijk is dus deze *Adriana Ewoutsdr.* de moeder van *Hillegond.*

Volgens de wapens op de grafsteen, waarop Bloys van Treslong Prins dit grafschrift vond, kwam deze tot de conclusie, dat de vrouw een *„Van der Horst"* was, (terwijl hij vlak erbij een graf vond met het wapen *Walenburch*).

Bijlsma in „Rotterdamsch Welvaren 1550—1650", blz. 15, zegt, na verteld te hebben, dat een dochter van *Daniel Danielsz. de Coning* de huisvrouw was geworden van de haringkoper *Cornelis Hugensz. Besemer* en dat laatstgenoemde „door een ander huwelijk tot zwager had de haringkoper-zeilmaker *Rogier Claesz.*, wiens nageslacht de naam *Van der Horst* aannam". *Rogier Claesz.* was gehuwd met *Dignum Ewoutsdr.*, een zuster van *Adriana Ewouts,* naar wie de kinderen van *Rogier* zich waarschijnlijk *Van der Horst* gingen noemen: vgl. Mej. Nelly Alting Mees in Rotterd. Jaarb. 1916, pag. *21, op* wier gezag ik laatstgemeld huwelijk aanneem.

De hiervoor staande verwijzingen naar de genealogie Wittert en de vondst van de weeskamerakten Delft en van de weeskamerakte Rotterdam 580/137 dank ik aan de heer C. Hoek, reeds vaker hiervoor door mij genoemd, die mij ook nog de volgende gegevens bezorgde betreffende *Gijsbrecht Pietersz.* en zijn gezin:

A. *Gijsbrechf Piefersz.* cooman te Delfshaven heeft een huis aldaar (Kohier tiende penning 1553 en later).

B. Hij is kerkmeester aldaar 1553-1558:
„ „ Heilige Geestmeester aldaar 1553, '67 en '68;
„ „ Lazarusmeester aldaar 1561—'69;

(een en ander ontleend aan het Officiënregister van Delft).

C. Uit de leenregisters van Wassenaar, welke berusten in of nabij het kasteel Twickel te Delden:

Land te Beukelsdijk

Op 28 april 1571 wordt *Cornelis Gijsbrechfsz.,* oud 14 jaar, wonende te Delfshaven, beleend met de helft van een boomgaardje, in het geheel groot 4½ hont, afgesplitst uit het gehele ter plaatse behandelde leen, na overdracht door Adriaen Claesz., wonende aan de Beuckelsdijck. Voor Cornelis *Gijsbrechfsz.* wordt hulde gedaan door *Willem Clementsz.*

Op dezelfde dag wordt *Fijtgen Gijsbrechtsdr.,* zuster van *Cornelis* voornoemd, beleend met de andere helft van bedoeld boomgaardje.

Op 10 maart 1585 wordt *Cornelis Gijsbrechfsz.,* poorter van Rotterdam, bij doode van zijn zuster, beleend met haar helft in voors. boomgaardje.

(Een en ander te vinden in Leenregister Wassenaar G, fol. 30 vso.)

Op 20 mei 1598 wordt *Cornelis Gijsbrechfsz. Elsenwael,* bij doode van zijn moeder, *Maerfgen* Cornelisdr., beleend met *7* morgen 1½ hont, zijnde een ander deel van vorenbedoeld leen (te vinden in Leenregister Wassenaar H. fol, 118 vso).

111. *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael.* Hiervoor heb ik reeds opgemerkt, dat ik Gijsbert Pietersz. Elsenwael voornamelijk heb leren kennen uit de inventaris der nalatenschap van zijn schoondochter, *Willemfgen Cornelisdr.,* wed. van *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael.*

Cornelis Gijsbrechfsz. Elsenwael en zijn vrouw zijn beide geboren voordat in Holland doopboeken plachten te worden aangehouden. *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael* overleed *27* augustus 1611 (Reg. van Kerkmeesters te Rotterdam van 1606 -1611 31/4), *Willemfge Cornelisdr.* is als overleden aangetekend 21 sept. 1624, eveneens reg. van Kerkmeesters 5/24, benevens in inv. nr. 664 van Kerkmeesters, fol. 24, alwaar voorkomt: *Willemfgen Corn* 1½ uur overluyt, *2* gl.-0-0.

Op *22* nov. 1610 hadden de echtelieden getesteerd (N. 16/262): zij doen daarbij „doet en ter nyet heurleuyder huwelijksche voorwaerden, die sij 't saemen ten overstaen van heurl. resp. ouders ende naeste vrienden voor Pieter Cornelisz. Mul, nots. publ. . . . op 21 Juli 1575 binnen de stede van Gouda hebben gemaeckt ende gepasseert". Hiermede ligt dus de tijd van hun huwelijk vrij nauwkeurig vast: daar we van de man weten, vanwaar hij komt, wijst dus de plaats Gouda de omgeving aan, vanwaar de bruid stamt. In de Goudse trouwboeken kon ik het huwelijk evenwel niet vinden en ook de minuut van de notariële akte is niet bewaard. Misschien was de bruid afkomstig uit de omtrek van Gouda. In ieder geval is er nog een aanwijzing omtrent de bruid te vinden in het Rotterdamse testament N 6/157 van 1 juni 1598, waarbij *„Dirck Mafheusz.,* zeylmacker van Goude, nu residerende te Rotterdam" die zich de zoon noemt van *Matheus Dircxz.,* beschikt ten behoeve van *Willemfgen Cornelisdr.,* de nagelaten dochter van *Emmifgen Mafheusdr.,* zijn halve zuster van vaderszijde.

Dat *Willemfgen Cornelisdr.* een *„Besemer" zou* zijn geweest, gelijk de heer Kruimel onderstelt in zijn artikel over de familie *Van der Staal* (Jaarboek v. h. Centraal bureau voor Genealogie 1954, pag. 24 en Kwartierstaat op pag. 33) meen ik te moeten bewijfelen op grond van het bovenstaande. Correspondentie met de heer Kruimel hierover gevoerd bracht aan het licht, dat zijn onderstelling steunde op de hiervoor reeds geciteerde „Geschiedenis van het Geslacht Wittert etc.", pag. 185, waar ook geen bewijsplaats wordt aangevoerd. Ik vrees dan ook, dat hier een (licht begrijpelijke) verwarring heeft plaats gehad tussen *Marifge Cornelisdr.* (hiervoor sub 11) en *Willemfge Cornelisdr.* Vgl. ook de ± *20* jaar tussen de huwelijken van *Hillegont Cornelisdr.,* hiervoor, en *Willemfgen Cornelisdr.*

De nalatenschap van *Willemtgen Cornelisdr.* is beschreven in de Weeskamer van Rotterdam (W. 405/162 e.v.) op 20 nov. 1624. Erflaatster wordt weduwe van *Cornelis Gijsbrechfsz. Elsenwael* genoemd; de inventaris wordt overgeleverd bij *fyfgen Cornelis Elsenwaels;* wed. van *Govert Joosten Clinckebijl,* dochter en mede geïnstitueerd erfgenaam van de voorn. *Willempgen Cornelisdr.* als bij deselve haer moeder ingewoont hebbende, geassisteert met *Jan Jansz. Snaefs,* haer dochters man en gecoren voocht". Mede compareren *Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael,* voor hemzelven, *Jacob Harmensz.* als man en voocht van *Sfephania Cornelisdr. Elsenwael, Cornelis Govertsz. van der sfael,* getrout hebbende *Maria* Corn. *Elsenwaels dr.,* noch de voorn. *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* in de naeme en van wege *Emmetgen Cornelis Elsenwaels* en verder *Gijsbrechf* en *Jacob Tromper* als voogd over het nagelaten kind van *Cornelis Cornelisz. Elsenwael,* „altsaemen kinderen, kintskint ende erfgenaemen e testamento van voorsn. *Willemfgen Cornelisdr."* De inventaris vermeldt veel vast goed, o.a. verkregen door *Gijsbrechf Pietersz.* in 1566 en door zijn weduwe, *Maerfgen Cornelisdr.*

Deze inventaris' leert ons, dat *Willemfgen Cornelisdr.* bij haar overlijden achterliet vijf kinderen, benevens een weeskind van een zesde, vooroverleden kind.

Op 11 februari 1626 transporteren de erfgenamen van *Willempge Cornelisdr.,* wed. *Cornelis Gijsberfsz. Elsenwael,*

haar huis, staande en gelegen aan de Lombertstraat te Rotterdam, zuid o.a. de wed. en erfgenamen van Jan Jansz. Groenhout. We zien hier weer dezelfde erfgenamen optreden, behoudens, dat *Jacob Harmensz.* thans de familienaam *„Heemsing"* voert, *Coanelis Govertsz. van der Stael* in Gouda blijkt te wonen, als voogden van het weeskind van *Cornelis* optreden *Gijsbert Corn. Elsenwael* en *Jacob Hobbe Winter* en *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* thans „curateur" heet van *Emmitqe Cornelisdr. Elsenwael.* (gifteboek *20* = Schepenen 499, fol. 167: zie ook Wittert, pag. 190).

Maar er zijn meer kinderen geweest:

Weeskamer 596, fol. 340 bevat een akte van 8 nov. 1617, welke als hoofd voert: Staet van den boedel ende goederen bij *Cornelis Cornelisz. Elsenwael* za. ged. metterdoot ontruymt ende achtergelaten, toecomende 't naegelaten kindt van dezelve *Cornelis Cornelisz. Elsenwael,* daer moeder af was *Geerburch Hobbendr.,* ende overgelevert ter weeskamer der stede Rotterdam bij *Willemptqe Cornelisdr.,* moeder en geinstitueerde erfgenaem van *Pieter Cornelisz. Elsenwael,* haeren zoon sa. ged., in zijn leven administrerende de voorsn. goederen van 't voorsn. weeskindt, ter presentie van *Gijsbrecht Corn. Elsenwael, Jacob Jansz. Tromp* ende *Jacob Hobbensz. Winter,* geordonneerde voogden over 't voorsn. weeskindt. Uit de akte blijkt nog, dat *Cornelis Corn. Elsenwael* aan boord van een schip is overleden, na aldaar testament gemaakt te hebben.

En dan is er de akte Weeskamer 161, fol. 140 verso, d.d. 15 juli 1616, waarbij *Adriaen Dircksz. Groenhout,* weduwnaar van *Maria Cornelis Elsenwaelsdochter* za. ged., geassisteerd met zijn vader, *Dirck Adriaensz. Groenhout,* overgaat tot scheiding en verdeling van „de sterfhuyse van de zelve *Maria Cornelis Elsenwaelsdochter"* met *„Gijsbert* ende *Pieter Cornelis Elsenwaelszoonen,* elk voor heurzelven, *Govert Joosten Clinquebijl,* als man en voogt van *fijtgen Cornelis Elsenwaelsdochter* ende voorn. *Gijsbert Elsenwael, Pieter Elsenwael* ende *Govert Joosten* 't samen heurl, sterck maeckende ende de rato caveerende voor *Cornelis Cornelisse Elsenwael,* ende de voors. *Gijsbert Elsenwael* noch als voogt over *Emmitgen, Stephania* ende Jonge *Maritqen Cornelis Elsenwaelsdochteren,* altsamen broeders en zusters ende mitsdien ab intestato erfgenamen van voors. *Maria van Elsenwael"* enz. (spatiëring van mij, v. d. M.)

De inventaris W. 394, fol. 84 e.v., d.d. 24 juni 1616 gaat over dezelfde boedel en vermeldt dezelfde erfgenamen, doch het „jonge" ontbreekt hier.

De Heer Kruimel, die t.a.p. blz. 24 een *Maria Elsenwael* laat trouwen met *Cornelis Govertsz. van der Staal* en daarbij vertelt, dat deze *Maria* weduwe is van *Adriaen Dircksz. Groenhout,* dwaalt dus daarbij. Gelijk zo vaak in deze en vroegere tijd zijn er in één gezin twee kinderen met dezelfde naam en de „oude" *Maria* was al overleden vóór het huwevan de „jonge" *Maria* tot stand kwam.

Met voorbijgaan van eventueel op jeugdige leeftijd overleden kinderen kunnen we dus thans de volgende lijst opstellen van de kinderen uit het huwelijk van *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael* en *Willempje Cornelisdr.*:

1. *Sophia (fytqen),* trouwt (Wittert, pag. 185: voor schepenen van Rotterdam op 22 jan. 1595) *Govert Joosten Clinquebijl;* hij sterft vóór 20 nov. 1624 (zie weesk. 405/162); er is een dochter *Trijntge* of *Catharina,* die trouwt met *Jan Jansz. Snaets,* uit welk huwelijk diverse kinderen, zie Sch. 515, akte 26 juni 1658 hierna te noemen.

2. „oude" *Maria,* trouwt (Kruimel, voorm. Jaarboek, **pag.** 25; voor schepenen van Rotterdam 1 febr. 1615, na huw. voorw. voor Jacob Duyfhuysen nots. te Rotterdam) met *Adriaen Dircxz. Groenhout,* doch sterft kinderloos vóór 24 juni 1616.
3. *Gijsbrecht,* die volgt sub IV.
4. *Pieter,* sterft blijkbaar kinderloos vóór 8 nov. 1617.
5. *Cornelis Cornelisz. Elsenwael,* trouwt voor schepenen van Rotterdam 4 aug. 1607 *Geerburch Hobben Wintersdr.* Beiden zijn van Rotterdam. Blijkens gemelde weeskamerakte 596/340 zijn beiden overleden vóór 8 nov. 1617, met achterlating van een weeskind. Dit kind wordt niet met name genoemd. Doch op 26 juni 1658 transporteren *Matheus Elsewael, Hendrick Vermaet* als getrouwt hebbende *Maria,* ende *Jacob Harmense Delffgaeu,* als getrouwt hebbende *Sophia Elsenwael,* mitsgaders *Pieter van der Heul,* outcapt. van een compagnie borgers deser stede (Rotterdam), als vader ende vooght van sijne kinderen, geprocreert bij *Willemina Elsewael za.,* alle kinderen van *Gijsbert Elsewael* sa. ged., tsamen voor een vierde part, *Jacob Harmense Heemsing,* als getrouwt hebbende *Stephania Elsewael,* voor gelijk vierde part, *Jan Snaets,* geweldige provoost vant Collegie ter Admiraliteit binnen dese stede, *Govert Snaets, Adriaen Houtman,* als getrouwt hebbende *Catharina Snaets, Sophia Snaets,* bejaerde ongehoude dochter, voor haer selve en wijders als hiertoe procuratie hebbende, gepasseert voor nots. Jean d'Amour en seeckere getuygen tot Amsterdam op den zesden Juny deses jaers, van *Ottho van Peenen,* getrouwt hebbende *Willemina Snaets, Jacob hermanse delfgaeu* ende *Bernard van Outheusden,* als vooghden over *Jan Snaets* dejonge, mitsgrs. de vnd. *Jacob' hermense heemsinq* vervangende in desen ende de rato caverende voor sijnen soon *herman Heemsinq* als getrouwt hebbende *Maria Snaets,* alle kinderen van *Johan Snaets* za., geprocreert bij *Trijntqe Goverts,* die een dochter was van *Sophia Elsewael,* 't samen mede voor een vierde part, *Gerrit Laurenburch,* als getrouwt hebbende *Willemyna van der Stael* ende *Cornelia van der Stael,* ongehoude bejaerde dochter, kinderen van ..... (niet ingevuld in de akte) *van der Stael,* geprocreert bij *Maertqen Elsewael* za. ged., beyde voort resterende vierde part, Ende sulx te samen voor deene helft erfgenamen ab intestato van 's vaders sijde van *Pieter Elsewael* sa, ged., d'heer *Adam van der Horst* dejonge, sone van *Adam van der horst,* geprocreert bij *Elisabet Jacobsdr. Winter* etc. volgen diverse *Winter's,* zijnde *Jan, Grietje* en *Lijsbet Winter* in haer leven geweest kinderen van *Jacob de Winter* za. ged., ende sij comparanten over sulcx Erffgenamen ab intestato van voorn. *Pieter Elsewael* voor d'andere helft, vier huysen ende erven, staende en gelegen neffens den anderen aan de oostsijde van de hooghstraet, prot. nos. 551, 552, 553 en 554 (S. 515, op datum).

Waarmede we dus weten dat voormeld weeskind was *Pieter Elsenwael,* die vóór 26 juni 1658 kinderloos overleed. Ik nam de comparanten, erven van vaderskant, geheel over, omdat men zo weer eens op een andere datum een volledig overzicht van de familie krijgt.

In de akte S 941 (contractboek) fol. 157 verso, de dato 18 april 1636, treden op *Pieter Cornelisz. Elsen-*

waal en *Jacob, Winter* als erfgenamen,, resp. voor ¼ en ¾, van *Isbrant Claesz. Winter,* wat doet onderstellen, dat *Geerburch* een halfzuster was van de zoons van haar vader.

6. *Emmitge,* blijkbaar niet volwaardig geestelijk ontwikkeld. Weliswaar wordt zij niet „innocent" genoemd, doch niettemin wordt *Jacob Hobben Winter* op 17 februari 1625 aangesteld als curateur over haar goederen (W. 547, inschrijving 1166) en treedt 11 februari haar broer als haar „curateur" op. Een afrekening over het curatele-beheer is te vinden in W 600. fol. 336 e.v. Zij is blijkbaar vóór 26 juni 1658 overleden (S. 515) .
7. *Sfephania,* tr. (na 15 juli 1616, zie W. 161/140 verso) *Jacob Harmensz. Heemsing.* De echtelieden testeren voor nots. Jacob Duyfhuysen te Rotterdam op 23 nov. 1650, van welk testament een extract is ingeschreven in het weeskamerregister no. 340 (seclusiereg.). Blijkbaar geschiedde die inschrijving naar aanleiding van het overlijden van de man. Want Weeskamer 82 (portefeuille met losse akten) bevat een akte van 15 maart 1663, verleden voor nots. Hacquard te 's-Gravenhage, waarin *Willem van Heemsing,* jongeman, optreedt als iasthebber en zoon van *Stephania Elsenwael,* weduwe *Jacob Harmense Heemsing,* ter eene zijde, en *Gillis Adriaensz. van Heemsing,* chirurgijn te Middelburg, thans blind, met zijn vrouw *Geertruyt Jobs* ter andere zijde, over een vicarie, in 1502 gefundeerd door *Joanna Gillis* en *Jacob Symonse,* „haer voorouders". Voor de familie *Heemsing, zo* nog afstammelingen daarvan bestaan, zeker de moeite waard om eens na te spellen.
8. „Jonge" *Marifgen,* trouwt (Kruimel, voorm. Jaarboek pag. 24: voor schepenen van Rotterdam 16 april 1619) *Cornelis Govertsz. van der Stael.* Van hun nageslacht blijkt hierboven (S. 515).

IV. *Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael. Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael* en *Machtelt Jan Leendertsz. Besemers dochter* trouwen voor Burgemeesteren van Rotterdam op 22 januari 1606. Zij maken 26 dec. 1626, voormiddags acht uur, een testament voor notaris Willem Jacobs, te hunnen huize op de Botersloot (N. 64/277); *Machtelt* ligt ziek te bed, doch tekent wel duidelijk. *Machtelt* sterft in de week van 27 dec. 1626 tot 2 jan. 1627 („*Machtelt Jans* op de Achterwech over princehof", zegt het doodboek van de weeskamer op fol. 76; Reg. van Kerkmeesters no. 201 zegt: „II jan. 1627 *Machtelt Jans* een uer beluyt).

Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael hertrouwt waarschijnlijk nog twee maal, vgl.

1. testament van 29 aug. 1641 van *Maritgen Goossensdr.,* vrouw van *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael, N.* 428/406; en Bloys van Treslong Prins, Kerken Zuid Holland, 11 B, pag. 429, no. 117: Hier leyt begraven *(M)aria Goossensdr.,* de huisvrou van *Gijsberf Corn. Elsenwael,* ende is gestorven op den 6 (sept. 1641) graf in de Prinsenkerk; en
2. de huwelijkse voorwaarden van 5 juli 1642 van *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* uit Rubroek en *Stijntge Gijsbertsdr.,* wed. *Jan Jansz. van Neste, N.* 429/145, welk paar ondertrouwt op 17 en trouwt op 27 juli 1642 (stadstr.) , waarbij de man weduwnaar genoemd wordt. *Stijntje Ghijsbertsdr.* legateert aan de Remonstrantse kerk, N. 264/226 vo; zij woont dan in de Lombertstraat.

De navolgende aantekeningen zullen wel het overlijden van *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* betreffen:

Doodboek Weeskamer (inv. nr. 271) 15 juni 1653 *Gijsbert Elsewaert,* wedr. buyten het hofpoortie voorbij St. Joris; en Begraafboek van Kerkmeesters 1652—'57: fol. 144: 15 juni 1653 een eijk. dub. kist met schroeven voor *Ghijsberf Elsewael* buyten hofpoortye voorbij st. Joris; leyt in de kerck, sarck, 3 kinder verset; 2 ueren geluyt, 1 d.

In het contractboek van Schepenen (S. 941, fol. 102) compareerden in een akte van 20 januari 1631 „*Gijsbert Cornelisz. Elsenwael,* als weduwnaar en geïnstitueerd universeel erfgen. van *Machtelt Jans besemersdr.,* sijnne huysvrouwe sa: blijcken bij den testamente van voorn *Machtelt Jansdr.,* bij haer neffens de voorn *Gijsbert Cornelisz.,* haren man 't samen gemaeckt en passeert voor Willem Jacobsz., nots pub. en getuygen in date den 26en decemb. ao 1626, ter eenre, *Adriaen lenertsz. besemer,* oudt burgemeester deser stede Rotterdam, en *Joris Vrancken Crooswijck* als geordonneerde voochden over *Maritgen,* out twintich jaren, *Matheus,* out negentien jaren, *Fytgen,* out achttien jaren, en *Willempgen,* out seven jaren of elcx daeromtrent, nagelaten weeskinderen, van voorn *Machtelt Jans besemersdr.,* daer vader af is d'voorn. *Gijsberf Cornelisz. Elsenwael* ter andere sijde." enz.

Bij deze akte worden aan de weeskinderen toegedeeld twee huizen en erven, aan de westzijde van de buttersloot, naast elkaar gelegen, Jan adriaensz. Rijsmaecker zuid, en de slobbesteech noord. Deze huizen waren allang in de familie, zoals ik nog zal aantonen.

Het in deze schepenakte genoemde testament, hetzelfde als ik reeds eerder citeerde, werd bij de weeskamer geregistreerd in inv. nr. 322, fol. 203 verso. Gemelde voogden werden door de Weeskamer aangesteld op 23 okt. 1630 (W. 548, no. 690). *Joris Vrancken Crooswijck* werd blijkbaar vervangen door *Jan Jansz. Snaets,* coorncooper (zie hierna). Na diens dood wordt 15 mei 1641 over „de onbejaerde dochter van *Machtelt Jan Besemersdr."* aangesteld, naast burgemeester *Besemer, Henrick Vermaet,* jegenwoirdich coorncooper (weesk. 549, op gemelde datum). 15 mei 1631 verkochten de voogden *Besemer en Joris Vrancken* backer gemelde huizen aan Gerrit Crijnen en Sybrant Roelants (S. 501/493—'4).

Het gezin van *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael* vond ik nog weer een maal opgesomd na zijn overlijden in een notariële akte van 24 sept. 1653 (N. 405/93); deze behelst de scheiding van zijn nalatenschap en vermeldt veel onroerende goederen in Blommersdijk, Delfshaven en Ketel. In deze akte worden genoemd als deelgerechtigden: „*Matheus Elsenwael,* meerderjarig jongman, *Hendrik Verntaef,* als getrouwd hebbende *Maria Gijsbrechtsdr. Elsenwael, Jacob Harmensz, Delfgau,* getrouwd met *Sophia Gijsbrechfsdr. Elsenwael,* en *Pieter van der Heul,* capitein van een compagnie burgers deser stede, getrouwd hebbende *Willemina Gijsbrechtsdr. Elsenwael* ende in de voors. qualiteit te samen kinderen en enige erfgenamen van *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael,* haerluyder vader en schoonvader".

Uit een en ander kunnen we dus de navolgende opstelling maken van de kinderen uit het eerste huwelijk van Gijsbert:

1. *Maria,* geb. omtrent 1611; zij maakt 13 maart 1633 huwelijkse voorwaarden ten overstaan van notaris Arnout Wagensvelt te Rotterdam (N. 131/51) met *Hendric Cornelisz. Vermaet, j.m.* De bruidegom wordt daarbij geassisteerd door „zijn vader *Cornelis Pietersz. Vermaet" en* andere familieleden, de bruid door haar vader, *Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael,* en haar voog-

den, burgemeester *Adriaen Leendersz. Besemer* en *Jan Jansz. Snaets* d e j o n g e.

2. *Matheus Elsenwael,* geb. omtrent 1612; niet verder nagegaan.
3. *Fytgen of Sophia,* geb. omtrent 1613; zij trouwt (Kruimel, aangehaald art. „Van der Stael", pag. 33) *Cornelis Wolferts van der Sfael* te Schoonhoven op 11 sept. 1637: *Cornelis van der Sfael* wordt als overleden aangegeven te Rotterdam op 2 juli 1647, woont dan in de Hooftsteeg, de vrouw *Sijtge Gijsberts;* zij hertrouwt (Kruimel, t.a.p., voor schepenen van Rotterdam op 31 jan. 1649) *Jacob Harmensz. Delfgau.*
4. *Willempgen* of *Willemina,* geb. omtrent 1624; trouwt gereformeerd te Rotterdam op 10 febr. 1643 (ondertr. 25 jan. daaraan voorafg.) *Pieter van der Heul.* Zij overleed (werd als overleden aangegeven) 6 mei 1657; als haar man wordt opgegeven *Pieter van der Heul* en als woonplaats de Hoogstraat.

Bijlsma zegt op pag. 185 van „Rotterdams Welvaren van 1550 tot 1650", dat de Roomsch-Katholieke Godsdienst vele volgelingen telde onder de leden van welgestelde zestiende eeuwsche geslachten zooals ... *Elsewael* en andere. In mijn artikel over de familie *Van der Heul* heb ik reeds het vermoeden uitgesproken, dat *Willemina Elsenwael* en haar man waarschijnlijk Remonstrants waren. Het is bekend, dat Rotterdam veel Remonstranten telde en dat de stad als weinig rechtzinnig gold. Daaruit te besluiten, dat ook vroegere leden van de familie *Elsenwael* wel Remonstrant geweest zullen zijn, lijkt niet wel mogelijk. We komen al spoedig vóór de tijd, dat Arminius volgelingen maakte.

IIbis. *Jacob Pietersz. Coning.* Deze wordt door mij hiervoor sub I genoemd als tweede zoon van *Pieter Gijsbrechtsz.* cooman te Delfshaven. Hij komt voor in het testament van *Goossen Symonsz.* als „in zijn leven woonachtig tot brouwershaven" en „insgelijcx een halve broeder van *Pleuntge Goossensdr."*

In de Registers van de Weeskamer te Brouwershaven vinden we omtrent deze staak nog enige gegevens, die ons tot verdere uitwerking in staat stellen:

Inv. Lasonder, nr. 4419, ongefolieerd, vermeldt op 17 juni 1587: *Jacob Pietersz. Coning* is curator van de weeskinderen van *Rutgert Jacobs,* zijn zoon.

In hetzelfde deel staan nog enige aantekeningen, voor hem en zijn familie van belang, n.l.:

1592 *Jacob Pietersz. Coning* is weesmeester;

14 sept. 1601 *Anthonis Piefersz. Mogge,* als man en voogd van *Hadewijf Pietersz.,* moeder van *Pieter Rutssaert Jacobsz., Anthonia Rutssaerts,* grootmoeder van *Pieter Rutssaert Jacobsz.,* en *Lenaert Adriaensz. Borselaer,* als man en voogd van *Maryke Jacobs,* behouden oom van *Pieter Rutssaert Jacobsz.* verklaren, dat dit weeskint, *Pieter Rutssaert Jacobsz.* competent is zijn eigen goederen te administreren;

22 nov. 1599 *Lenaert Adriaensz. Borselaer,* als voogd van de kinderen van *Rutssaert Jacobsz.,* levert brieven over n.l. één op Sander Stevensz., één op Nele Kenens en één op Claes Gijsbrechtsz.:

25 maart 1614 *Carst Jansz.* wordt aangesteld als curator van de boedel van de kinderen van *Pieter Rutssaerts* volgens diens testament: de weduwe van laatstgenoemde is *Geertruyt Jacobs:*

7 maart 1614 *Carst Jans* als curator over de kinderen van *P i e t e r R u t g e r t s z . ;*

23 juli 1623 *Jan Carst,* weduwnaar van *Geertruyt Jacobs;*

10 juli 1627 De weduwe van *Leonart Borsselaer* wordt vermeld;

Overzicht **III.**

Coning.

Jncoh *Pietersz. Coning* (zie overzicht I),
schepen en weesmr. te Brouwershaven,
† vóór 13 juli 1595,
X
Anthonia Rutssaertsdr., † na 14 sept. 1601.

Lambrecht, † n a 1612	*Rutsaert,* † v ó ó r 17 juni 1587, X" *Hadewijf Pietersdr.* (*Brasser*); zij hertr. 1590 *Anthonie* Pietersz. *Mogge*	*Maryke,* X *Lenaert Adriaensz. Borselaer,* weesmr. te Brouwershaven

Pieter, † 1614, X *Geertruyt Jncohs,* † *vóór 23* j u l i 1623; zij hertr. Jan Carst	*Ruth(eria),* † 1623, X 1" 1604 *Cornelis Poppe,* notaris tc Zierikzee, † 1605; X 2° 1608 Mr. *Iman Mogge,* geb. 1589, kerkmr. etc, te Zierikzee, heemraad van Schouwen, † 1648.

kinderen, wier voogd in 1614 is *Carst* Jans.

1628 *Jan Carst* is weesmeester.

Ook inv. nr. 4425 (dezelfde inventaris) eveneens ongefolieerd, verschaft gegevens:

26 juni 1571 / 3 sept. 1582 } *Jacob Pietersz. Coninck* schepen van Brouwershaven.

13 juli 1595 *Anthonia Rutsaerts,* weduwe van *Jacob Pietersz. Coninck,* geassisteerd met *Leonard Sartor,* haar gecoren voogd, is schuldig aan de twee wezen van *Rutsaert Jacobsz.,* n.l. *Pieter en Ruth,* twee duizend gulden, hetwelk die kinderen toekomt als erfgenamen van *Jacob Pietersz.,* hun grootvader. *Anfhonia Rutsaert* heeft een huis, waarin zij woont „aan de merckt, het traphuis, staande aan de spuyebrugge":

1615 *Lenaert Borselaer* is weesmeester:

1618, 1621, 1622, 1624, 1625 en 1627 *Carst Jansz.* is weesmeester.

Uit een en ander kunnen we dus concluderen:

Jacob Pietersz. Coninck, die schepen en weesmeester van Brouwershaven is geweest, leeft nog 1592, doch is vóór 13 juli 1595 overleden. Hij trouwde *Anthonia Rutssaerfsdochfer,* die in 1601 nog leeft. Uit dit huwelijk zijn tenminste drie kinderen, n.l.:

1. *Lambrecht* leeft nog 1612 (test, Goossen Symonsz.).
2. *Marike* of *Maerfgen,* leeft nog in 1612, zie hetzelfde testament; zij trouwt *Lenaert Adriaensz. Borsselaar,* die 1615 nog leeft; in 1627 wordt zijn weduwe vermeld.
3. *Rutssaert* of *Rutgert;* deze is in juni 1587 reeds overleden: hij is getrouwd geweest van *Hadewijf Piefersdr.,* die hertrouwt met *Anfhonis Pietersz. Mogge.*

Dank zij Mr. W. W. van Valkenburg kan ik hieraan nog toevoegen, dat in „De Vroedschap van Zierikzee", door P. D. de Vos op blz. 165 *Hadewijf Pieters* word: vermeld als: *Hedwig Pieter Geerbrands Brasser, we*duwe van *Rutsert de Koning* te Brouwershaven, die op 7 jan. *1590* te Zierikzee ondertrouwt met *Anthonis Mogge,* weduwnaar van *Janneken van de Weele (vgl.* over de ouders van *Hedwig* of *Hadewy* mijn mededeling „Stoutenburg" in Ned. Leeuw *1958,* kol. 558).

Uit. haar eerste huwelijk vinden we als kinderen vermeld:

a. *Pieter Rutssaertsz.,* die door zijn familie in 1631 in staat wordt geacht zelfstandig op te treden. Hij leeft nog in 1612 (testament Goossen Symonsz.). In 1614 is hij echter overleden; tot voogd over zijn kinderen wordt, in overeenstemming met zijn testament aangewezen *Carst Jansz.* Die kinderen zijn geboren uit zijn huwelijk met *Geertruyt Jacobsdr., Geertruyt Jacobsdr.* hertrouwt blijkbaar met *Jan Carst* doch sterft vóór 23 juli 1623.

b. *Ruth,* die evenals haar broer in 1595 een uitkering krijgt als grootvaderlijk erfdeel. Zij komt niet voor in het testament van Goossen Symonsz. „De Vroedschap van Zierikzee", blz. 167 en 262, deelt omtrent haar mede: *Rutghen* of *Rutheria Rutsaers de de Koning,* geb. te Brouwershaven, begr. Zierikzee 5 aug. 1623, tr. le (ondertr. Zierikzee 13 juni 1604) *Cornelis Poppe,* notaris te Zierikzee 1603, † in 1605, zn. van *Gillis* en *Grietje Jansdr.;* tr. 2e Zierikzee 1 okt. 1608 *Iman Mogge,* ged. Zierikzee 25 juni 1589, kerkmr. aldaar, heemraad van Schouwen 1641—'48 enz., † 6 febr. 1648, zn. van *Anthonis* en *Janneken van de Weele;* hij hertr. Zierikzee 16 jan. 1629 *Cornelia de Munninck,* weduwe van *Hendrik Pigge.*

We moeten concluderen dat *Goossen Symonsz.* of de klerk van de Schiedamse schepenen, zich (nog eens?) vergist heeft bij het schrijven van *Goossen's* testament, toen hij sprak van *Lambrecht Pietersz., Maertgen Pietersdr.,* en *Rutgert Pietersz.,* die kinderen zijn van *Jacob Pietersz. Coning.*

IIter. *Adriaen Pietersz.* In verband met het bewijs van de afstamming van *Gijsbrecht Pietersz. Elsenwael* was ik reeds verplicht de weeskamerakte ter sprake te brengen, waaruit blijkt, dat *Adriaen Piefersz.* „van Delfshaven" getrouwd is geweest met *Volckgen Clementsdr. d'Overschie* en dat uit dit huwelijk stamt één kind, genaamd *Clement,* die volgt III. Tevens zagen wij dat *Volckgen* nog een paar maal opnieuw trouwt.

111. *Clement Adriaensz. van Stolck, Stollyck* of *Stolwijck.* Uit het reeds zo vaak geciteerde testament van *Goossen Symonsz.* blijkt alweer, dat deze *Clement Adriaensz.* in 1612 niet meer in het land der levenden was en kinderen heeft nagelaten, wier vader „in Rotterdam overleden" heet.

Wij vinden hem nog als levend vermeld in een schepenakte van 17 febr. 1601 (gifteboek 12, fol. 652):

Clement Adriaensz. van Stolck, Raet ende Vroetschap dezer stede, geeft Simon Maertsz., schipper, gifte ende eygendom van een huys ende erve, staende ende gelegen tenden aen de Vissersdijck, genaemt „het meerblat", belegen van desselffs Clements huys ende erve aen de westzijde ende Adriaen Pietersz. van Brouwershaven aende Oostzijde, streckende voor

vande straet tot achter aen Frans Adriaensz. den Vuyl, soe 't aldaer bemuert staet, voorts met sulcke vrijdom etc. Waerborge desselfs Clements huys ende erve, daer inne hij woont, staende en geleqen over de Blaeck alhier, belegen van Adriaen Cornelisz. Elantsz. aen de oostzijde ende desselffs Adriaen Cornelisz. met Clement Adriaensz. loots aen de westsijde streckende voor vuyt de Blaeck tot achter aende straet ende alle sijne andere goederen.

10 dec. van hetzelfde jaar is *Clement* echter overleden; immers op die datum vinden we in het eerste register van voogdyen van Rotterdam (inv. nr. 545 no. 926):

Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael, mitsgaders *Adriaen Cornelisz.* ende *Eelandf Cornelisz.* zijn geordonneert voochden over de kinderen van *Clement Adriaensz. van Sfollyck,* daer moeder aff was (dus overleden!) *Geertgen Cornelisdr.,* onder behoorlijcken eedt bij henluyden in handen van Weesmeesteren gedaen. Actum bij de voorseyde drie weesmeesteren op den 10 Decembris anno zestienhondert en een.

De nalatenschap van *Clement* lijkt wel zeer belangrijk. Uit het desbetreffende register van inventarissen citeer ik:

Inventaris van alle de goederen, roerende, onroerende ende uytschulden, die *Clement Adriaensz. van Sfolck* ende *Geertgen Cornelisdr.,* sijne huysvrouwe, metter doot ontruympt ende naegelaten hebben, overgelevert ter Weescamer van Rotterdam by *Adriaen* ende *Elandt Corneliszoenen* ende *Cornelis Gijsbrechtsz. van Elsenwaert* (sic), als geordonneerde voochden over de naegelaten kinderen van de voorn. *Clement Adriaensz.* ende *Geertgen Cornelisdr.* Actum voor Gijsbrecht Adriaensz. Tromper, Jan Jaspersz. van Goutvelt ende Christiaen van Cleyburch, Weesmeesteren op den 17en December 1601:

Onroerende goederen:

Een huys ende erve, staende ende gelegen aende zuytzijde van de blaeck deser stede, belegen van Adriaen Cornelisz. aende oostzijde ende vande Lootse aende Westzijde, streckende voor vande straet tot achter aende vest, belast met negen ende vijftich gulden zeven stuvers acht penningen jaerlijxe renten waarvan het hooftgelt is negenhondert vijftich guldens:

Een derdepaert inde Loose ende erve, staende ende gelegen aende Zuytzijde vande Blaeck voornoemt, aldernaest 't voornoemde huys, belegen van Clement Adriaensz. voornoemt aende Oostzijde ende aende Westzijde Cornelis Cornelisz., streckende voor vande straet tot aechter aende vest, vrij ende nyet op staende;

Een erve aldernaest de loodtse vande Burgemeester Willem Huygensz., staende ende gelegen over de gapersbrugge omtrent 12 voeten breed ende 35 voeten lang, beleqen van Willem Huygensz. aende noortzijde ende ande Zuytzijde Clement ende Adriaen Cornelisz cum socys, streckende voor van de straet tot achter aen Elandt Cornelisz. plaetse toe, vrij ende nyet op staende;

Noch een derdepaert in twee nyeuwe huysen ende erven, staende ende gelegen inde Gaperstraet deser stede, belegen van 't voornoemde erve aende noortzijde ende van Adriaen Cornelisz. cum. socys aende Zuytzijde, streckende voor vande straet tot achter aen de plaetse van Elandt Cornelisz., vrij ende nyet opstaende;

Noch een huys ende erve op 't hoeckgen van Engel Boonensteech deser stede, belegen vande stege aende Oostzijde ende Engel de Smit aende Westzijde, streckende voer vande straet tot achter aen Aelbrecht Joachims, vrij ende nyet op staende;

Noch twee huysen ende erven, naest malcanderen staende ende gelegen in Engel Boonensteech voornoemt, belegen vande Weduwe van Aelbrecht Joachimsz. aende Zuytzijde ende van Clement Adriaensz, aende noortzyde, streckende voor van de straet tot achter aen 't erve van Lenaert Jansz., daervan 't eene derzelver belast is met drye guldens jaerlijxe renten;

Noch een huys ende erve, staende ende gelegen bij de Schyedamsche poort, naest Symon Maertensz., belegen van Symon Maertensz. aende ostzijde ende van Maerten Blommert aende Westzijde, streckende voor vande straet tot achter aen ....., vrij ende nyet op staende dan de custingen inde vuytschulden verhaelt:

Een huys ende erve, staende ende gelegen inden houtthuyn dezer stede, belegen van Cornelis Cornelisz. aende Westzijde ende Dirck Adriaensz. aende Oostzijde, streckende voor vande straet tot achter aende heyninghe toe, belast met negen gulden jaerlixe rente behalven noch eene andere rente, die voor de halve muyr verleden moet worden als inde vuytschulden is geseyt;

Vyer huysen ende erven, staende ende gelegen naest ende an malcanderen, te weeten twee voor aende nyeuwe haeven ende twee aenden haringvlyet naast de brouwerie vande Roede Leeuw ende aende westzijde Adriaen Heynen van Swartewael, streckende voor vande straet tot achter aende straet van de Haringvlyet, belast met twaelf guldens thien stuyvers jaerlixe renten ende bovendien noch met vyer ende twintich guldens jaerlixe renten maeckt 't samen ses ende dertich guldens thien stuyvers 's jaers renthen,

Twee erven naast malcanderen gelegen tegenover de brouwerie van de Roede Leeuw, eynden achter de nyeuwe haven dezer stede achter de Groenendael;

Noch een negende paert in een huys ende erve, staende ende gelegen opde Hoochstraet over Hans van der Veecken, belegen van Crijn Andriesz. aende Westzijde ende de stege van **Hans** vander Veecken aen de Oostzijde, streckende voor vande straet tot achter inde Haven, 't welck Machtelt Jorisdochter, moye van Geertgen Cornelis dr., haer leven lanck in usufruct besitten moet.

Noch een derdepaert in een huys ende erve, genaemt de Sonne, staende ende gelegen op de Hoochstraet deser stede, belegen van Pieter Balde Gerrit den Ouwerkercker voor ende Jacob Vrancken achter aen de westzijde ende van Christoffel den beenhakker voor ende Joris Pouwelsz. achter aende oostzijde streckende voor vande straet tot achter inde haeven, vrij ende nyet opstaende;

Een derdepaert in twee negende paerten in een taenhuys ende erve, staende ende gelegen in het Westvierendeel deser stede, belegen vande verwer aen de Oostzijde ende van Weyntgen Melisdr. aende westzijde, streckende voor vande straet tot achter inde sloot; ende 't geheele taenhuys ende erve met achtyen guldens jaerlixe renten belast:

Een derdepaert in een. erve, gelegen overde blaeck naest Cornelis Adriaensz. Wittert, 't welck bij *Clement Adriaensz.* cum socijs in zijn leven vercocht is aen Adriana Aelbrechtsdr. int geheel voor de somme van seventhien hondert vijftich guldens, te betalen drye hondert gereet ende de resterende 1400 vijftich gulden te houden op renten jegens den penning sestyen daer voor den boedel voor haer portie toecompt de veertichste penning afgetrocken omtrent vijffhondert ende tseventich gulden." etc.

Blijkbaar zijn *Adriaen* en *Elandt Cornelis* zonen broers van

de vrouw van *Clement Adriaensz.* Immers in gifteboek 12, fol. 818 komt voor een akte, luidende:

Adriaen ende *Elandt Cornelis soonen, elcx* voor hem selven ende d'selve met *Cornelis Gijsbrechtsz. van Elsenwael* als gheordonneerde voochden over de naghelaten weeskinderen van wijlen *Geertgen Cornelisdr.*, daer vader aff was *Clement Adriaensz. van Stolck,* 't samen erffgenamen van wijlen *Aeltgen Visch,* in haer leven weduwe van *Cornelis Elantsz.* zal. ghedachten, geven met consent van de Heeren Weesmeesteren deser stede soo veel de kinderen is aengaende, Hans Laurens cousmaecker, inwonende poorter deser stede, gifte ende eyghendom van een huys ende erffve, genaempt de Sonne, staende ende gheleghen opden Middeldam, aen de Suytsijde van de Hoochstraet binnen Rotterdam (etc.) d.d. 18 mei 1602.

Dezelfden als voogden van de kinderen transporteren 5 juli 1602 het huis en erf „de Kicvos" aan de Vissersdijk (gifteboek 12, fol. 839).

8 jan. 1603 is *Elant Cornelisz.* niet meer in leven: zijn erfgenaam is dan *Adriaen Cornelisz.*, die weer voor zich en met *Cornelis Elsenwael* als voogd transporteert twee erven met een huysken op de Blaeck (zuidzijde, giftenb. 13, fol. 50).

Bij het transport van 17 juli 1610 (gifteb. 14, fol. 659) van het twee en veertichste erffve a. d. westzijde v. d. Leuvehaven door de voogden van *Adriaen Cletnentsz.*, onbejaerde nagelaten zoon van *Clement Adriaensz. van Stolk* en *Geertgen Cornelisdr.* zien we als voogd optreden *Adriaen Cornelisz. van der My,* mede vervangende *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael.*

28 jan. 1611 wordt in zijn plaats als voogd gesurrogeerd *Goessen Adriaensz. Groenhout* (voogdenboek 11, inv. no. 546, no. 620), en 2 dec. 1611 in plaats van *Cornelis Gijsbrechtsz. Elsenwael Lucas van Malsum* (ibidem no. 723). In de akte van 28 jan. wordt gesproken over „de vier onbejaerde kinderen" van *Clement Adriaensz. van Stolwijck.*

Bij een transport van 7 nov. 1612 (gifteboek 16, fol. 230) vinden we dan het viertal, met een inmiddels reeds overleden broer, genoemd: *Gooswijn Adriaensz. Groenhout* en *Lucas van Malssum* als gheordonneerde voochden over *Elandt Clementsz. en Volckgen Clementsdr. van Stolck* ende *Cornelis Clementsz. van Stolck* voor hem selven ende in desen vervangende ende hem sterck makende voor de voochden van *Jacobmijntgen Jan de Bouis* dochter, daer moeder aff was *Jacobgen Clements van Stolck,* sijn suster sal., altsamen erffgenamen van *Adriaen Clementsz. van Stolck,* heurluder broeder ende oom respective, geven aen Eeuwout Adriaensz. van Bylwerff gifte ende eigendom van een huys ende erve, genaemt „ den Gulden Eelandt" staende ende geleghen aen de westzijde vande Gaperstraet binnen deser stede etc.

In het tweede voogdenboek van de weeskamer (inv. nr. 546) blijkt uit de voogdijstellingen nos. 548 en 614, dat op 5 febr. 1614 *Cornelis Clementsz. aan Stolwijck* en op 5 dec. 1616 *Hoeyer Hoeyersz.* gesurrogeerd zijn, beiden (hoe kan dat?) in de plaats van *Lucas van Malsum,* tot mede-voogd over *Eelandt Clementsz. van Stollwijck.*

Deze is blijkbaar meerderjarig op 21 april 1629, want dan koopt hij een huis en erve aan de zuidzijde van de Wijnstraat (gifteboek 21), doch lang leeft hij niet meer; immers in het vierde voogdenboek vinden we op datum 5 aug. 1633 een aantekening, aanvangende: „*Hoeyer Hoeyersz.*, schepen deser stede, zijnde neffens *Cornelis Henricxz. van Ravesteijn* bij de wtterste wille van *Eelandt Clementsz. van Stolwijck* zal. ged. volgende den Instrumente daer af gepasseert voor Hubert

Balis, notaris publycq ende getuygen in dato 14 juny 1621, gestelt als voochden en de opsienders over 't nagelaten weeskind van voorn. *Eelandt Clements.,* daer moeder aff is *Margareta van Ravesteyn,* heeft dezelve voochdie geaccepteert ende aangenomen".

Cornelis van Ravesteijn voelde zich te oud en heeft zich geëxcuseerd bij akte, 3 aug. 1633 voor nots. Willem Jacobsz. gepasseerd; daarom wordt blijkens dezelfde aantekening in zijn plaats door Weesmeesters benoemd *Jan Adriaensz. van der Mey,* coopman.

Nog diverse giften verwijzen naar de familie, waarvan ik noem: gifteboek 16, fol. 495, akte d.d. 17 juni 1613, waar *„Jan Govertsz. du Bois"* wordt genoemd als vader van *Jacobmijntgen du Bois Jansdr.,* wier moeder was *Jacobmijnfgen Clements van Stolck,* gifteboek 16, fol. 617 d.d. 12 nov. 1613, gifteboek 17, fol. 2 d.d. 4 dec. 1613, gifteboek 17, fol. 170 d.d. 21 mei 1614, hetzelfde reg. fol. 188 d.d. 28 mei 1614, hetzelfde reg., fol, 370 d.d. 15 dec. 1614, gifteboek 20, akte van 22 febr. 1627, waar *Jan Goverfsz. du Bois* optreedt als vader van *Jacomina Jans* naast *Hoyer Hoyersz.,* jegenwoordich schepen deser stede, als erffgenaem nomine uxoris van *Cornelis Clementsz. Stolck,* bij het transport van twee erven aan de Westzijde van de Leuvehaven, en gifteboek 26, fol. 106 verso, d.d. 4 aug. 1638, waaruit blijkt, dat op 7 mei 1635 *Margrieta van Ravesteyn* met de voogden over haar zoontje *Cornelis Elantsz. van der Stolck,* voormeld huis aan de Wijnstraat heeft verkocht.

Tenslotte noem ik nog een gift van 14 mei 1664 (gifteboek 40), waarbij de executeur van het testament van *Volckgen Clementsdr. van der Sóolck,* wed. *Hoyer Hoyersz.* zal. ged., in leven schepen deser stadt, volgens testament, gemaeckt ende gepasseert voor Isaac Troost nots. etc., op 28 oct. 1662, met approbatie van crediteuren van erflaatster, haar huis en erf aan de Houttuin verkoopt.

Over *Clement Adriaensz.* en zijn gezin kunnen we uit het voorgaande dus vaststellen: hij is blijkbaar geboren te Delfshaven ± 1563: later woont hij te Rotterdam, waar hij „Raet en Vroetschap" is; hij sterft in de loop van 1601; hij trouwt als „j.m. van Delfshaven" Gereformeerd te Rotterdam op 24 juli 1580 met *Geertgen Cornelisdr.,* j.d. van Rotterdam, een kind van *Cornelis Elandtsz.* en *Aeltgen Visch;* haar broer, *Adriaen Cornelisz.,* noemt zich later *„van der Mey".* *Zij* moet vóór haar man zijn overleden. Bekend zijn uit dit huwelijk vijf kinderen, te weten:

1. *Cornelis,* blijkbaar kinderloos overleden vóór 22 febr. 1627:
2. *Adriaen,* blijkbaar kinderloos overleden vóór 7 nov. 1612;
3. *Jacobgen* of *Jacobmijnfgen,* overleden te Delfshaven 5 okt. 1605, trouwt 14 nov. 1604 te Rotterdam *Jan Goverfszoon du Bois,* die **24** sept. 1608 getrouwd beet met *Catharina Pietersdr. van der Heden* (gifteboek Rotterdam no. 14, fol. 157). Vergelijk ook De Nederlandsche Leeuw 1953, kol. 90. Uit het huwelijk van *Jacobgen* en *Jan Govertsz. du Bois* stamt een dochter, *Jacobmijntgen Jans du Bois;* zie ook Weesk. Delft, inv. no. 57, fol. 79 e.v., en Muschart in Rotterd. Jaarb. 1918, blz. 34, overgenomen door Bl. v. Treslong Prins, Zuid-Holland 1, onder Delfshaven (speciaal no. 160 op blz. 70).
4. *Volckgen,* trouwt 12 mei 1613 voor schepenen van Rotterdam *Hoyer Hoyersz.,* j.m. van Hamburg, die later schepen van Rotterdam is geweest. De vrouw overleeft haar man en is gestorven na 28 okt. 1662, doch vóór 1664.

Overzicht IV.

Van Stolck.

Adriaen Pietersz. (zie overzicht 1) † Delfshaven vóór febr. 1566,
x
Volckgen Clementsdr. d'Overschie;
zij hertr. 1" *Hendrick Adriaensz. Wittert, en 2" Gijsbrecht Ariensz.,* van Delfshaven.

Clement Adriaensz. van Stolck,
raad en vroedschap te Rotterdam, † 1601,
X *Geertgen Cornelisdr. (van der Mey?).*

- *Cornelis,* † *vóór* febr. 1627
- *Aariaen,* † vóór nov. 1612
- *Jacobgen,* † 1605, x 1604 *Jan Govertsz. du Bois,* † 1652
- *Volckgen,* X 1613 *Hoyer Hoyersz.,* schepen van Rotterdam
- *Elandt,* † vóór aug. 1633, x *Margrieta van Ravesteyn,*

Cornelis,
x 1" 1647 *Cornelia van Roon;*
x 2° *1663 Margaretha Cogh,*
weduwe van
Claes van *Coperen*

3x 1:
- *Margaretha,* geb. 1653,' x *Johannes Roos,* wijnkoper te Rotterdam
- *Jacob,* geb. 1654.

5. *Elandf,* die volgt IV.

IV. *Elandf Clementsz. van (der) Sfolck* of *van (der) Stol(l)wijck trouwt* — mogelijk vóór 14 juni 1621 — *Margrieta van Ravesteyn.* Hij zal in ieder geval na 1591 zijn geboren ,want is in 1616 nog minderjarig. Voor 3 aug. 1633 is hij reeds gestorven. Zijn vrouw overleeft hem. Uit dit huwelijk:

V. *Cornelis Elandtsz. van der Sfolck,* mogelijk reeds geboren vóór 14 juni 1621 (doch het op die datum gemaakte testament kan ook voogden hebben gesteld over „de kind of kinderen, geboren of nog geboren zullende worden"). Hij trouwt te Rotterdam voor schepenen op 12 juni 1647 met *Cornelia van Roon;* hij hertrouwt met *Margarefha Cogh,* weduwe van *Claes van Coperen* (ondertr. voor schepenen te Rotterdam 7 sept. 1663, huwelijksvoltrekking te Schipluyden).

Uit het eerste huwelijk zijn te Rotterdam Remonstrants gedoopt:

1. *Margarefha,* op 25 febr. 1653 (volgens de heer Hoek) trouwt zij *Johannes Roos,* wijnkoper.
2. *Jacob,* op 24 nov. 1654.

Hiermede heb ik het verslag van de resultaten van de gedane onderzoekingen voltooid.

Alle gegevens over de Brouwershavense *Coning's* en de *van Sfolck's* werden mij ter beschikking gesteld door de hiervoor reeds meermalen genoemde Heer C. Hoek, aan wie ik bij deze mijn bijzondere dank betuig, voor de gulle wijze, waarop hij mij in staat heeft gesteld aan mijn verhaal over de *Elsenwael's* enige zeer wenselijke en gewaardeerde complementen toe te voegen.

Voor een overzicht van de familie verwijs ik naar de bijgevoegde tabellen.

Aanhangsel „Besemer".

Daar ik over de familie van *Machfelf Jansdr. Besemer* (nog) niet genoeg weet, om daarover een apart artikel te schrijven, behandel ik deze familie maar in een aanhangsel; men zie echter vooral „Proeve van het geslacht Besemer" door C. C. J. Lans in Ons Voorgeslacht van juni 1962, blz. 189 e.v., welk artikel is verschenen nadat de onderhavige kopij reeds was ingezonden.

Gelijk de aanduiding van Machtelt in haar trouwakte met *Gijsberf Cornelisz. Elsenwael* tot uitdrukking brengt, is zij een dochter van *Jan Leenderfsz. Besemer.* Dit blijkt ook uit een akte, 21 jan. 1609 voor schepenen van Rotterdam verleden (Contractboek, inv nr. 940 v. h. archief van Schepenen, **fol.** 65), waarin *Jan Lenerfsz. Besemer* verklaart, dat hij in decemer 1605 aan zijn dochter *Machfelf Jans,* getrouwd hebbende *Gijsbrecht Cornelisz. Elsenwael,* ten huwelijk heeft gegeven de noordelijke helft van zijn huis en erve aan de Westzijde. van de Botersloot.

Op 2 febr. 1608 testeren voor. notaris Symonsz. (N. 13/325) *Jan Leendertsz. Besemer* en *Fijtgen Jorisdr,,* wonende op het huys te Crooswijck, alias het Duyfhuys. In dit testament staat ook weer, dat *Machfelf Jans dr.,* haer beider dochter, ten huwelijk en op andere wijze reeds een en ander heeft genoten, in de vorm van een huis op de Botersloot, klederen, huisraad etc. *Fijtgen Jorisdr.* blijkt ook twee voorzoons te hebben, *Claes* en *Joris, zoons* van *Vranck Claesz.*

In het Hervormd Trouwboek van Rotterdam is genoteerd op 4 maart 1584: *Jan Leenderfsz.,* j.g. van Ouwerkerck, *Fijtgen Joris,* wed. van *Franck Claesz.* van Rotterdam. Volgens Kruimel t.a.p., blz. 33, is *Fyfgen Jorisdr.* een „*Say*".

Zij was al weduwe op 11 sept. 1577, gelijk blijkt uit Archief van Schepenen inv. nr. 457, fol. 370 e.v., waar *Vranck Claesz.* wordt genoemd „in leven ambachtsbewaerder over Ruybroeck".

Fyfgen Jorisdr. alleen testeert 19 dec. 1607 voor nots. Gerrit Jansz. van Woerden (25/317 vso) ten gunste van haar drie kinderen, met dien verstande, dat zij naast *Claes Vrancken Crooswijck,* haar zoon, bij diens vooroverlijden stelt diens vrouw *Marrifgen Jansdr.,* onder de last tot uitkering aan hun kinderen.

Jan Leenderfsz. Besemer alleen testeert 7 sept. 1625 voor notaris Willem Jacobsz. (63/248). Hij benoemt tot erfgename zijn dochter *Machtelf,* gehuwd met *Ghijsbert Cornelisz. Elsenwael.* Hij woont opt Duyfhuys onder Crooswijck. Hij herroept het testament, door hem en zijn vrouw gemaakt op 27 maart 1614 voor notaris Duyf fhuysen.

Inmiddels was *Fytgen Jorisdr.* overleden en wel op 3 nov. 1618 (Reg. van Kerkmeesters 194: 3 nov. 1618 de huysvrouw van *Jan Leenderfsz. Besemer* 1 ½ uur beluyt).

Haar kinderen en kleinkinderen verklaren bij akte op 16 dec. 1625 voor notaris Willem Jacobsz. verleden (63/503) haar nalatenschap te hebben gescheiden. *Claes Vrancken Crooswijck* is overleden. Voor hem komen zijn kinderen, allen meerderjarig, n.l. *Vranck Claesz. Crooswijck, Neelfgen Claesdr.,* gehuwd met *Pieter Jansz.* wantsnijder, en *Jan Claesz. Crooswijck.*

Op 11 aug. 1619 hertrouwt *Jan Leenderfsz. Besemer,* wedr. van Rotterdam, wonende opt huys te Crooswijck, met *Maritgen Piefersdr.,* wed. van *Gerrit damaszoon,* woonende in de Korte Kipstraet (Herv. Trouwboek, fol. 405 vso). Elders wordt deze vrouw „*Maertgen Piefers van Dijck*" genoemd (N. 258/38).

Jan Leendertsz. Besemer overlijdt op het Duyfhuys 29 aug. 1632 (doodboek Weeskamer, inv. nr. 269, fol. 197).

Het Duyfhuys wordt door de voogden van de kinderen van *Machfelf Jans Besemer en* de familie *Crooswijck* op 8 maart 1634 verkocht (Sch. 503/63).

Van belang voor de kennis van het voorgeslacht, zowel van *Jan Leenderfsz. Besemer,* als van *Fyfgen Jorisdr.* is hun beider testament, op 10 sept. 1602 voor notaris Symonsz. verleden (N. 8/494), waarin genoemd worden 9/10 onverdeeld in drie kampen land onder Ouderkerk aan de IJssel, genaamd Gerrit Reyghers land, welke *Jan Leenderfsz.* van zijn ouders ten huwelijk heeft gekregen, en land in Symonshaven, dat *Fyfgen* van haar moeder, *Quirijnfgen Balfhen* heeft geërfd, samen met *Dominicus Jansz.* en anderen.

De volgende bewijsstukken voor de afstamming van *Jan Leenderfsz.* vinden we in de testamenten van zijn broer, *Cornelis Leendertsz. Besemer,* resp. van 28 mei 1621 en 30 juli 1623, voor notaris Willem Jacobsz. te Rotterdam verleden (N. 58/24—27 en 60/243). Met zovele woorden worden in beide testamenten genoemd „testateurs broeder *Jan Leenderfsz. Besemer"* en diens dochter *Machtelf.* In het laatste testament wordt hier nog bijverteld, dat *Machfelt* thans is getrouwd met *Gijsbert Cornelisz. Elsenwael.*

Voorts worden de volgende verwanten van de testateur genoemd:

zijn overleden broer *Pieter Leendertsz.,*
zijn overleden broer *Adriaen Leendertsz.,*
zijn overleden broer *Leendert Leenderfsz,,*
zijn overleden zuster *Anna Leenderts dr.,*
zijn zuster *Barbara Leenderfs dr.,*

benevens diverse kinderen en kleinkinderen van zijn broers, waaronder *Cornelis* en *Roel.* zoons van wijlen de voornoemde *Pieter Leendertsz.* Ook blijkt het, dat *Anna Leenderts dr.* kinderen had.

Vergelijken we de familie, welke zich uit deze gegevens laat reconstrueren met die, welke wordt genoemd in de diverse testamenten van *Leendert* of *Lenaert Jansz.* en *Marytgen Pietersdr.*, echtelieden, wonende te Ouderkerk op de IJssel (N. 5/138 *vso* van *7* mei 1597, 9/269 van 11 mei 1603, 10/198 vso van 24 juni 1604) dan blijkt duidelijk, dat testateurs van deze akten de ouders zijn van *Jan Leendertsz. Besemcr* en zijn broers en zusters.

In eerstgemeld testament vinden we b.v. genoemd: hun overleden zoon *Pieter Lenartsz.,* en diens zoons, Roel, *Cornelis* en *Pieter* en hun nog levende kinderen, *Adriaen, Jan, Leenderf, Barbara, Anna* en *Cornelia.* Er zijn vijf kinderen getrouwd. *Cornelis* is nog ongetrouwd; hij is cleermaker, doch wordt door zijn ouders onderhouden. Alle testamenten gaan over de verzorging van deze *Cornelis,* die blijkbaar niet geheel in staat is in zijn onderhoud te voorzien. Ook wordt gesproken over de giften, welke de getrouwde kinderen hebben genoten. *Jan* heet hier begiftigd te zijn met 6 morgen land, zo die int houffslag liggen, te Crimpen aan de IJssel. In testament 10/198 vso wordt de zoon *Adriaen* voluit *„Adriaen Leendertsz, Besemer"* genoemd.

Deze wordt te Rotterdam als overleden aangegeven in de week van 17-24 nov. 1602: de weeskamer heet uitgesloten. Vgl. Bloys van Treslong Prins Zuid-Holl. 11 B, pg. 419 no. 26. Zijn weduwe testeert 9 nov. 1603 (N. 10/58 vso) en benoemt de kinderen van haar dochter *Pietertge,* die nog leeft doch vruchtgebruik krijgt, en haar dochters *Neeltgen* en *Maritgen.* Laatstgenoemde testeert 22 nov. 1603 (N, 10/70 vso) ten behoeve van haar moeder, *Anna Claesdr.,* met legaten aan haar qenoemde zusters. Uit Bloys van Treslonq Prins, alsv. pg. 390, no. 409 blijkt, dat *Cornelia* trouwde met *Maerten Aldertsz. van der Duyn.*

De latere burgemeester *Adriaen Leendertsz. Besemer,* die ook voogd was over de kinderen van *Machfelt Jansdr.,* moet een zoon zijn van *Leendert Leendertsz.* Hij trouwde Geref. te Rotterdam 30 nov. 1608 met *Luyfge van Berckel,* de weduwe van *Nicolaes de Ruyter,* (zie haar testament van 1634, N. 73/635, en van 1659, **N.** 267/98) uit welk huwelijk: *Leendert, Geertruydt, Christina* en *Maria:* vgl. ook Bloys v. Treslong Prins alsvoren pg. 335, n. 81.

Zojuist hebben we al gezien, dat de moeder van *Fytgen Jorisdr.* was *Quirijntgen Balthen dr.*

Uit de Rotterdamse giftenboeken blijkt nu verder, dat *Jorys Pie fersz.* op 26 febr. 1541 kocht het huis en erve aan de Buttersloot, belegen van de buyrsteech an de noortsijde en Allert die cuyper an de suytsijde (S. 481/149) en op 11 mei 1541 een huys ende erve, staende ande oostsijde in de Lombertstraet (waarschijnlijk achter tegen voorm. pand botersloot aan) S. 481/164. Op 4 okt. 1557 verkoopt *Quirijntgen balten,* wed. wijlen *Joris Pietersz.* het gemelde huis in de Lombertstraat (S. 483/101), terwijl *Quirijntgen Balten* op 11 sept. 1581 een erf koopt, liggende achter haar huis aan de Botersloot (S. 487).

Bij akte van 12 febr. 1594 (S. 490) geeft *Dominicus Jansz.,* als getrouwd hebbende *Marifge Jorisdr.,* erfgenaam voor de helft van *Quirijntgen Balfhensdr.* sa., zijn huysvrouwe moeder, aan *Jan Lenertsz. Besemer,* zijn zwager, gift en eigendom van de ene helft van twee huizen en erven aan de Botersloot op de achterwech, Jan Jansz. houpmacker zuid en de buursteeg noord, waarvan *Jan Lenertsz.,* getrouwd hebbende *Fytgen Jorisdr.,* erfgenaam als boven, de andere helft toekomt,

Tenslotte bevat het archief van de Weeskamer in inv. nr. 581 fol. 109 een vertichtingsakte van 30 april 1544, waarbij *„Quirijn Balfhen dochter* verticht en vertiet mits dese van heure kinder, genaemt *fijtgen,* oudt omtrent twee jaere, ende *maritgen,* oudt omtrent een halff jaer, daer vaeder off was *Joris Pietersz.* sa. g. ende bewijst de voors. kinder voor heur vaderl. erffenisse elck twintich ponden gr. vls." etc., „verseckerende tselve op heur huys ende erf staende in de lombartstraet, belegen" etc.

Fytgen Jorisdr. is dus geboren omtrent 1542 en haar vader is gestorven in 1543 of 1544.

Op 17 mei 1593 werd aangegeven het overlijden van *„Crijntgen Balten* op de Achterwech" (Doodboek Weeskamer), zij laat geen minderjarigen na.

In S. 457/231 (omtrent 1566) wordt genoemd *Quirijntge Balthen* als erfgename van *Inge Balthen,* haer zuster. (sententien van preferentie). Identiteit met onze *Quirijntje* kon ik nog niet bewijzen.

Heeft de familie van *Machfelt Jansdr. Besemer* iets te maken met *Cornelis Hugezoon Besemer?* Mij is tot nu toe daarover niets bekend. Volgens Jhr. Wittert van Hoogland (aangehaald werk, pg. 43) was *Cornelis Hugezoon* geen Rotterdammer, doch 18 maart 152 1 poorter geworden (Memoriaal van der **A**).

Voorts vond ik in het Rotterdamse archief sporen van *Jan Matthijsz. Besemer,* schout van Ouwerkerk in 1587 (N. 10/219). Zijn weduwe, *Anna Cornelisdr.,* testeert 7 febr. 1614 voor een Rotterdamse notaris **(N.** 55/42) ten behoeve van haar zoons *Mathijs* te Rotterdam, *Pieter* en *Jan* te Ouderkerk en haar dochters *Barbara* te Dordrecht en *Jannetje* te Rotterdam. Het testament wordt gepasseerd ten huize van *Mathijs* op de Hoogstraat te Rotterdam. Deze *Mathijs* zal wel dezelfde zijn die op school is geweest bij Mr. Claes Rooclaes in 1595 (N. 258/19), klerk is ter secretarie in 1617 (N. 21/60), substituut-secretaris van Rotterdam in 1632 (N. 70/145) en later genoemd wordt secretaris van Rotterdam. Deze laatste aanduiding vond ik in het testament van *Johan Besemer,* j.m., oud omtrent 19 jaar, die zich de zoon noemt van *Mathijs Jansz.* en naar Indie gaat; hij herroept een eerder testament, op 11 dec. 1641 voor notaris Nicolaas van Thienen verleden (protocol verloren gegaan), en noemt zijn broers en zusters *Abraham, aeltje, Grietje, Isaac* en *Cornelis. (N.* 429/*39* d.d. 17 dec. 1641). *Mathijs Jansz.* zelf testeerde met zijn vrouw *Trijntgen* of *Catharina Jacobsdr. 24* mei 1603 (N. 9/288) 13 nov. 1615 (N. 55/324) en 7 febr. 1623 (N. 59/443). Op de weeskamer vertoont hij (W. 322/33) het testament van hem en zijn genoemde vrouw op 27 sept. 1624 voor nots. Albert Troost te Rotterdam verleden.

Vervolgens testeert hij met zijn vrouw, *Neeltje Adriaensdr. (N. 64,* fol. 208, seclusie van de Weeskamer) en vertoont ditzelfde testament van hem en zijn vrouw, 11 jan. 1627 voor notaris Willem Jacobsz. verleden, voor de weeskamer (W. 322/196).

Voorts vond ik nog een testament van *Jan Jacobsz. Winter* en *Annetje Mathijsdr. Besemer,* echtelieden, van 1639 (N. 428/177).

Herkomst en de hier voorkomende naam *Barbara* wijzen op samenhang met de familie van *Machtelt Jansdr.*

Los hiervan staat weer *Jacob IJsbrandsz. Besemer* met zijn vrouw *Dirckje Rogiersdr.* en zijn zoon, *IJsbrandt Jacobsz. (N.* 1/161, 4/201, 5/32, 6/434, 54/6 en 9, 1587-1609). *IJsbrand*

blijkt een natuurlijke dochter, *Trijntge,* te hebben. Blijkens de akten van 1609 is hij getrouwd met *Barbara Maerfensdr.*

Het zal niet eenvoudig zijn, de verschillende *Besemer's* die langs de IJssel en Lek, in Dordrecht en op 1 Jsselmonde veelvuldig voorkomen, tot één stam te herleiden, als er al één stam is.

In dit verband is het nog wel de moeite waard te vermelden, dat ik in de Leenkamer Holland (inv. nr. 231 na fol. 477) een belening vond in de Krimpenerwaard van *Jan Besemer Pietersz.* in 1472 en van zijn zoon *Adriaen* in 1476.

Naschrift.

In de artikelen „Fragment-genealogie van *der Heul,* Rotterdam", „Het voorgeslacht van *Stoffeltgen Wesseldr. van Buyren*" en „Fragment-genealogie *Elsenwael-Coning-van Stolck''* met aanhangsel *„Besemer''* heb ik verantwoording afgelegd van de door mij in het „Kwartierstatenboek 1958" op blz. 30 gepubliceerde kwartierstaat *„Adriaen van der Meer-Machtelt van der Heul"* voor zover het voorgeslacht van *Machtelt van der Heul* betreft.

Wat het voorgeslacht van *Adriaen van der Meer* aangaat, heb ik reeds in mijn artikel „Een verkeerde aansluiting in de genealogie *de Gijselaer"* de moeder van *Jannetje Jans van der A* en het voorgeslacht van die moeder behandeld, voorzover daaromtrent na het artikel van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland in De Nederlandsche Leeuw van 1935, kolom 133-139 nog behoefte aan bewijs bestond.

Thans staat op mijn programma de familie van vaderszijde van genoemde *Jannetge Jans van der A.* Alvorens daaromtrent een publicatie ter hand te nemen zou ik gaarne eerst het bewijs vinden, dat *Jannetgens* grootvader, *Dirck Claesz.* drapenierder, levende te Delft ± 1536 en getrouwd met *Geertgen Jansdr.,* een zoon was van *Claes Dirck Bartelmeeszns zn.,* de Rotterdamse vroedschap van omtrent 1500 (en dus een broer van *Anfhonie* of *Tonis Claesz.* uit de Nieuwpoort te Rotterdam). Kan iemand van de lezers mij daaraan misschien helpen? (ik bedoel n i e t de blote vermelding van deze relatie in de genealogie Wittert op pag. 64).

De familie Heeneman,

door A. H. **Drijfhout van Hooff.**

Van deze familie komen, naar ik meen, slechts twee vertegenwoordigers voor in onze genealogische literatuur, namelijk *Johan Marcus Heeneman,* burgemeester van Brielle, en diens broeder Mr. *Daniel Jacob Heeneman,* pensionaris van die stad. Zie De Brielsche Vroedschap in Algemeen Nederlandsch Familieblad 1895, 198.

Het komt mij daarom wenselijk voor de gegevens over dit geslacht, welke ik verzameld heb, openbaar te maken.

Mijn belangstelling ervoor werd gewekt door het huwelijk van mijn betovergrootvader Mr. *Anfoni Gerard Drijfhout* met *Henrietta Cornelia Heeneman.* Aanvankelijk kon ik niet verder komen dan haar grootvader *Johannes Heeneman,* gehuwd met *Maria Wolfswinkel.* Bij dit laatste huwelijk te 's-Gravenhage, op 24 april 1714 gesloten in de Kloosterkerk, stond niet de afkomst van *Johannes* vermeld. Het heeft mij toen al veel hoofdbrekens gekost om zijn geboorteplaats op te sporen. Deze vond ik op de volgende wijze. Uit de genealogie *Van Marle* (Vorsterman van Oyen) blijkt, dat *Catharina Heeneman,* gehuwd met *Arent van Marle,* werd geboren 10 april 1688, echter werd ook hier de plaats van geboorte niet opgegeven. Uit dit huwelijk werd geboren in 1718 *Johannes van Marle,* die predikant werd. Vervolgens het Album Studiosorum van Leiden raadplegende, bleek mij, dat deze *Johannes* door de Leidse universiteit werd ingeschreven als geboortig van Rotterdam. Zijn doop werd toen te Rotterdam gevonden op 24 augustus 1717, getuige was *Henrick Heeneman.* Daarna het huwelijk van zijn ouders: Ondertrouwd te Rotterdam 15 november 1716: *Arent van Marle,* j.m. van 's-Gravenhage, met *Catharina Heeneman,* j.d. van Go u d a en wonende aldaar. Attestatie op Gouda 29 november 1716.

Vervolgens de doopboeken van Gouda naslaand, werd niet alleen de doop van *Catharina* gevonden 11 april 1688 maar ook van enkele van haar broeders en zusters, w.o. *Jan (Johannes)* op *23* april 1684, als kinderen van *Hendrik Jansz. Heeneman* en *Jannetje van Heumen.*

Ik heb het hierbij lange tijd gelaten, totdat ik verleden jaar op het denkbeeld kwam of er wellicht te Leiden vroeger ook *Heeneman's* voorkwamen. Bij dit onderzoek had ik al dadelijk geluk.

De navolgende inschrijvingen en akten bleken van het grootste belang voor het opvoeren van de genealogie (rechte stamreeks) Heeneman.

T r o u w b o e k e n :

F. fol. 138v. *François Heeneman,* saeywercker van Yperen, j.m. vergezeld van *François Heeneman,* zijn vader, met *Tonijntje Davyens,* j.d. mede van Yperen. 27 april 1607.

H. fol. 109. *François Heeneman,* ketenpapper van Yperen, weduwnaar van *Jacomijntje Cosijns,* vergezeld van *Michiel Vergheys,* zijn schoonzoon, met *Mayken Giellis,* j.d. van Leiden. 22 april 1616.

W e e s k a m e r :

V o o g d e n b o e k .

fol. 33v. ..... en ..... bij gebreke van maeghen, sijn gestelt voogden over *Samuel* oud 20 jaar, *Abraham* oud 17 jaar, *Isaac* oud 14 jaar, *Hester* oud 23 jaar gehuwd met *Willem Beves* ende *Elisabeth* oud 11 jaar, alle off daeromtrent naegelaten onder meer andere als noch onmondige weeskinderen van *Jacquemine Cosijns* zal., gewonnen bij *Franchoys Heneman,* ketenpapper, comparerende, hebben de voogdij aangenomen. 23 november 1615.

fol. 38v. *Franchoys Heyneman,* garentwijnder, wonende ter Goud e, vader ende *Pieter Vergheys,* baeytrapier mit *Franchoys Heneman* d'oude, als grootvader sijn gestelt voogden over *Franchoys,* nu oudt omtrent VIII jaren ende *Tonijntje,* oudt VI jaren, beide kinderen van *Franchoys Heneman* voornoemt ende van *Tonijntje Daveyens,* echteluyden, comparende, hebben de voogdij aangenomen. 5 januari 1616.
Elias Heeneman, saeywercker, oom, is tot medevoocht gestelt in plaats van Zal. *Franchoys Heneman* den Oude. 19 juni 1623.

4 e P e n n i n g e n b o e k .

fol. 250. Onder het hoofd: *Franchoys Heneman,* garentwijnder weeskinderen: De drye naerkinderen

van de voorsz. *Franchoys Henetnan* als erfgenamen van *Franchoys,* haer gestorven broeder. 1635.

Quitanties van voljaarden.

Deel E.

fol. 314v. Compareert *Jan,* voljaarde zoon van *Franchoys Heneman. 30* oktober 1637.

Quitanties van onvoljaarden.

2e Deel.

fol. 259v. Compareert *Paulus,* zoon van *Franchoys Heneman,* oud 23 jaar. 31 oktober 1637.

3e Deel.

fol. 39v. Compareert *Jaquemijntje,* nagelaten dochter van *Tonijntje Davyens,* gewonnen bij *Franchoys Heneman,* garentwijnder, oud 24 jaar. 19 september 1642.

Uit deze vondsten op het Leidse gemeentearchief kunnen wij nu de volgende feiten vaststellen.

Er waren een *François Heeneman* Sr., die getrouwd was met *Jacomijntje Cosijns* en hun zoon *François Heeneman.* gehuwd met *Tonijntje Davyens,* die te Gouda woonden en vijf kinderen hadden, t.w. *François, Tonijntje, Jan, Paulus en Jacomijntje,* geboren respectievelijk in 1608, 1610, 1612, 1614 en 1618.

De acte in het voogdenboek van 5 januari 1616 had slechts betrekking op de twee oudste kinderen, hoewel er toen reeds vier kinderen waren. Bij nalezing van de acte blijkt, dat er sprake was van een legaat van zekere *Victor Baremaecker* en *Catheline de Wulff,* 'echtelieden, aan deze twee kinderen.

Een raadsel voor mij blijft, dat er in het 4e penningenboek gesproken wordt van de drie nakinderen, daar ik altijd gemeend heb, dat met nakinderen steeds bedoeld werd kinderen uit een tweede huwelijk.

Het blijkt echter duidelijk uit de quitantie van *Jacomijntje,* dat zij een, dochter was van *Tonijntje Davyens.* Van een tweede huwelijk van *François Heeneman* is dus geen sprake.

In de acte in het voogdenboek van 28 november 1615 worden niet genoemd *Francois* Jr. en *Elias,* die ongetwijfeld toen al meerderjarig waren. De welgenoemde *Samuel* en *Isaac* lieten, evenals hun broeder *Elias,* nageslacht na te Leiden, waaraan ik verder geen aandacht besteed heb, aangezien mij alleen de rechte stamreeks interesseerde.

In het burgerboek van Leiden komen nog voor *Guiljame Henneman* van Meessen in Vlaanderen 28 maart 1590 en *Jan Heneman,* linnenwever van Eecke in West Vlaanderen 24 september 1593. Zij zullen wel aanverwant zijn doch tot een andere tak behoren.

Ik ga thans over op hetgeen ik in het gemeentearchief van Gouda vond.

Trouw- en doopboeken St. Janskerk.

Frans Fransz. Heneman, j.m. van Gouda in de Kleiwegsteeg met *Marrigje Joosten,* j.d. van Gouda eveneens aldaar.
Getrouwd 5 mei 1652.

Michiel Jansz. Heeneman, j.m. op de Lange Tiendeweg met *Maria Gillis van der Hart,* j.d. in de Stoofsteeg, beide van Gouda.
Getrouwd 21 september 1664.

Jacob Jansz. Heeneman, j.m. wonende te Leiden met *Jacomijntje Adriaans,* j.d. op de Spieringstraat, beiden van Gouda.
Attestatie op Leiden 26 februari 1671.

Hendrik Jansz. Heeneman, j.m. van Gouda bij het Lazarushuis met *Jannetjen Hendrix van Heumen,* j.d. van Arnhem op de Gouwe in de brouwerij „het dubbele kruis".
Getrouwd 15 mei 1674.

De dopen van de drie laatste *Heeneman's,* wier vader *Jan* heette, werden spoedig gevonden, Hun vader was zekere *Jan Fransz.* en hun moeder *Annetgen Michiels.:*

Michiel, gedoopt 21 december 1642. Getuigen *Frans Fransz.* en *Jacomijntje Fransen.*
Jacob, gedoopt 10 juli 1644. Getuigen *Frans Franse, Marchien Claes* en *Teuntgen Fransen.*
Hendrik, gedoopt 15 februari 1650. Getuigen *Frans Fransz.* en *Jacomijntje Fransen.*

Het huwelijk van hun ouders was ingeschreven als:

Jan Fransz. weduwnaar van der Goude, wonende Tiendweg met *Annetgen Michiels,* j.d. van Rotterdam, wonende aldaer. 1 dec. 1641.
Dat deze *Jan Franse.* inderdaad *Heeneman* heette, blijkt nog ten overvloede uit een inschrijving in het

Transportregister van schepenen:

..... hebben verkocht aan *Jan Fransz. Heeneman,* garentwijnder, een huis en erf staande en gelegen aan de Noordzijde van de Lange Thiendewech. 1 juni 1640. Hier woonde ook de zoon *Michiel* bij zijn huwelijk in 1664.
Het is niet moeilijk om in deze *Jan Fransz. Heeneman* de bovenvermelde zoon *Jan* van *Frans Heeneman* en *Tonijntje Davyens* te herkennen, die in 1612 geboren werd. De *Frans Franse. Heeneman,* die in 1652 trouwde, zal dan een zoon geweest zijn van *Frans Heeneman,* die in 1635 gestorven was.
De bovenvermelde doopgetuigen zijn duidelijk *Frans Franse.,* de grootvader, *Tonijntje Fransen* en *Jacomijntje Fransen,* de tantes van het gedoopte kind.
Frans Heeneman, geboren in 1608, en *Jan Heeneman,* geboren in 1612, lieten beide nog nageslacht te Gouda achter buiten en behalve de hier verder behandelde tak. Aan deze nakomelingen heb ik evenmin als aan de Leidse verder aandacht besteed.

Thans kan de volgende rechte stamreeks opgemaakt worden van de in de aanhef genoemde *Johannes Heeneman,* gehuwd met *Maria Wolfswinkel,* wier afstammelingen in de mannelijke lijn zo volledig mogelijk zullen worden medegedeeld:

1. *François Heeneman,* geboren te Yperen, ketenpapper, † vermoedelijk te Leiden ± 1623, tr. (waarschijnlijk) te Yperen *Jacomijntje Cosijns,* † vóór 1616.

   Ketenpapper (ook wel kettingpapper) mas een beroep in de lakenindustrie.

11. *François Heeneman,* geboren te Yperen, garentwijnder. Te Gouda werd op 29 juni 1654 in de St. Janskerk begraven een *Frans Fransz.* In het poorterboek van Gouda is op 25 april 1621 ingeschreven *Frans Fransz.,* garentwijnder van Yperen in Vlaanderen. Hij tr. Leiden 27 april 1607 *Tonijntje Davyens,* geboren te Yperen, † vóór 19 sept. 1642.

III. *Jan Fransz. Heeneman,* geboren vermoedelijk te Gouda in 1612, dit kan echter ook te Leiden, in beide plaatsen mankeren de doopboeken uit het betrokken tijdvak, garentwijnder. Te Gouda werd op 2 sept. 1652 in de St. Janskerk begraven *Jan Fransz.,* twijnder. Hij tr. Gouda 1 dec. 1641 *Annefje Michiels,* ged. Rotterdam 2 sept. 1618, dr. van *Machiel Jacobsen* en *Maaike Dingmans.*

IV. *Hendrik Jansz. Heeneman,* ged. Gouda 15 febr. 1650, zijn beroep was te Gouda niet te vinden, tr. Gouda 15 mei 1674 *Jannetje Hendricx van Heumen,* j.d. van Arnhem.

> De rijksarchivaris in Gelderland schreef mij, dat een geslacht *Van Heumen* op de Klingelbeek woonde, dus op de grens van, Arnhem en Oosterbcck. Een onderzoek in de doopboeken van Oosterbeek leverde het volgende op: 4 februari 1649 een kincleken *van Heumen* op die Klingelbeek, 25 januari 1652 een dochter *van Heumen op* die Klingelbeek, 9 april 1654 *Arnt, zoon* van *Hendrick van Heumen* den jonge op die Rlingelbeeck. Het is zeer waarschijnlijk dat mij in het 25 januari 1652 gcclooptc kind onze *Jannstje* moeten zien.

V. *Johannes Heeneman,* ged. Gouda 23 april 1684, klerk bij de Raad van State, † 's-Gravenhage 16 jan. 1749, tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 24 april 1714 *Maria Wolfswinkel,* ged. 's-Gravenhage 7 maart 1688, † 's-Gravenhage 23 maart 1769, dr. van *Gijsberf* en *Marfijnfje Colijn.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 3 maart 1715, tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) *26* okt. 1734 Ds. *Jacobus Roering,* Deze werd ged. te Uithuizen (Gr.) 26 febr. 1708 als zoon van Ds. *Johannes* en *Jacobina Olthoff* (zie ook De Navorscher No. 76, bl. 88). Hij was predikant te Vlaardingen en † 's-Gravenhage 31 okt. 1791, waarna hij te Vlaardingen werd begraven, Zijn vrouw was reeds aldaar in jan. 1758 begraven.
2. *Gijsberf Heeneman,* ged. 's-Gravenhage 23 sept. 1716 in de Grote kerk en 26 sept. d.a.v. in de Kloosterkerk aldaar begraven.
3. *Gijsberf,* volgt onder VI.
4. *Martina Heeneman,* ged. 's-Gravenhage 12 juni 1720 in de Grote kerk, † ongehuwd 's-Gravenhage 16 febr. 1797, begraven in de Kloosterkerk.
5. *Maria Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 16 jan. 1723, begr. 's-Gravenhage (Grote kerk) 4 juli 1753, tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 31 aug. 1751 Mr. *Jan Patijn,* ged. Breda 25 juli 1723 als zoon van Ds. *Daniel Patijn* en *Cornelia Wolfswinkel.* Hij was schepen en burgemeester van 's-Gravenhage en † aldaar 25 dec. 1787, begr. in de Grote kerk.
6. *Cornelia Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote kerk) 16 okt. 1.726, † ongehuwd 's-Gravenhage 7 jan. 1799, begr. in de Kloosterkerk.
7. *Henrietfa Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk)' 7 jan. 1729, begr. 's-Gravenhage (Grote kerk) 8 sept. 1769, tr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 28 mei 1748 Mr. *Arnoldus Fredericus Hoogerwaard,* ged. Batavia *12* mei 1727 als zoon van Ds. *Wilhelmus Hogerwaard* en *Agatha van Tefs.* Hij was raad en schepen van Schiedam, heer van Waverveen. Hij † Schiedam 20 jan. 1765 en werd 25 jan. d.a.v. te 's-Gravenhage in de Grote kerk begraven.

VI. Mr. *Gijsberf Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe k.) 17 mei 1718, solliciteur-militair en commies van de Ridderschap van Holland, begr. 's-Gravenhage (Grote kerk) 29 dec. 1792, tr. 1° 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 10 sept. 1743 *Maria Josina van der Vlief* ged. 's-Gravenhage (Grote kerk) 26 nov. 1724, † 's-Gravenhage 11 febr. 1761, begr. aldaar (Grote kerk), dr. van Mr. *Hendrik Cornelis van der Vlief* en *Maria Cornelia du For:* tr. 2° 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 26 juli 1762 *Maria de Vrint,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe k.) 27 febr. 1725, † 's-Gravenhage 27 sept. 1796, dr. van *Marcus de Vrint* en *Anna Goussef.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johanna Maria Heeneman,* ged. Gravenhage (Grote K.) 25 nov. 1744, begr. 's-Gravenhage (Grote K.), 16 aug. 1798, tr. 's-Gravenhage (Waalse K.) 15 nov. 1795 Mr. *Johan Emanfs,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 12 dec. 1734, zn. van Mr. *Marcellus Emanfs* en *Chrisfina Sebasfiana Sweerfs.* Hij was rentmeester van de exploicten en werd begraven te 's-Gravenhage (Grote K.) 5 sept. 1806.
2. *Hendrik Cornelis Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 21 sept. 1746, en 15 jan. 1749 in die zelfde kerk begraven.
3. *Jacoba Johana Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 15 nov. 1747, † ongehuwd 's-Gravenhage 5 febr. 1777 en begraven in de Grote kerk.
4. *Johan Gijsberf,* volgt onder VIIa.
5. *Henrietfa Cornelia Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 30 nov. 1751, † 's-Gravenhage 19 maart 1820 en begr. in de Kloosterkerk, tr. 's-Gravenhage (Duitse K.) 27 maart 1775 Mr. *Anfoni Gerard Drijfhout,* ged. 's-Gravenhage (Waalse K.) 16 april 1747, zn. van Mr. *Johan François Drijfhout* en *Petronella Helena van Eijs.* Hij was raadsheer in het Hof van Brabant en † 's-Gravenhage 8 maart 1821, begr. in de Kloosterkerk.
6. *Gijsberf Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 10 juli 1753, majoor in het regiment mariniers (op Holland) Rijngraaf von Salm, † ongehuwd te 's-Gravenhage 2 aug. 1788, begr. in de Grote kerk.
7. *Arnoldus Fredericus Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 9 juli 1755 en 10 nov. 1756 in die zelfde kerk begraven.
8. Een bij de geboorte overleden kind, geb. 's-Gravenhage 1 maart 1757.
9. Mr. *Hendrik Philippus Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 27 maart 1758, commies van de Ridderschap van Holland, † ongehuwd 's-Gravenhage 10 maart 1794 en werd begraven in de Grote kerk.
10. *Caroline Henrieffa Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 10 okt. 1759 en 12 jan. 1763 in die zelfde kerk begraven.
11. Een dood geboren kind, 's-Gravenhage 11 jan. 1761.

Uit het tweede huwelijk:

12. *Johan Marcus,* volgt onder VIIb.

13. *Anna Henrietta Martina Heeneman,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 28 aug. 1764, † 's-Gravenhage 20 dec. 1842, tr. 's-Gravenhage (Duitse kerk) 17 april 1797 *Hugo Ocker van Kerchem,* die te Amsterdam 21 juni 1753 in de Waalse kerk gedoopt werd als zoon van Mr. *Frans van Kerchem* en *Clara Margarefha Repelaer.* Hij was lid van de financiële commissie van Holland en † 's-Gravenhage 4 okt. 1802, begraven in de Grote kerk.

14. Mr. *Daniel Jacob Heeneman,* ged. 's-Gravenhage **(Grote** K.) 12 juli 1767, eerst pensionaris van Brielle, vervolgens raadsheer en ten slotte kamerpresident van het Hoog Gerechtshof, ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw, † 's-Gravenhage 28 juni 1838 en 2 juli d.a.v. aldaar begr. op de begraafplaats „Ter Navolging", tr. Amsterdam 12 jan. 1794 *Magdalena Constantia van Son,* ged. Amsterdam (Nieuwe K.) 22 sept. 1771, dr. van Mr. *Augustinus van Son* en *Jacoba Geertruída Clara van Eck.* Zij †'s-Gravenhage 18 maart 1858. Het huwelijk bleef kinderloos.

VIIa. Mr. *Johan Gijsbert Heeneman,* ged. 's-Gravenhage **(Nieuwe** K.)1 2 aug. 1749, snlliciteur-militair, †'s-Gravenhage 1 sept. 1804, begr. in de Grote kerk, tr. Delft 25 aug. 1800 *Hendrika de Bruin,* ged. Neerijnen 10 mei 1767, dr. van *Willem de Bruin* en *Griefje van Westrenen. Zij* hertr. 1° 's-Gravenhage 5 okt. 1806 Mr. *Valentijn Marfinus Lijher;* 2° 's-Gravenhage 31 juli 1809 *Hercules de Pestaluzza* en tenslotte 3° Nijmegen 5 dec. 1821 *Anthony Lambertus de Fockert.* Zij † Nijmegen 22 mei 1832.

Kinderen van *H. de Bruin* en Mr. *Johan Gijsbert Heeneman:*

1. *Johan Hendrik Heeneman,* ged. 's-Gravenhave 13 juni 1794 in de Kloosterkerk. Uit het trouwboek voor schepenen te Delft blijkt, dat hij bij het huwelijk van zijn ouders erkend werd. Zijn overlijden werd niet gevonden. Bij het huwelijk van de weduwe Heeneman met Mr. Valentijn Martinus Lijher is sprake van de kinderen van de bruid.
   De inventaris van de nalatenschap van Mr. Johan Gijsbert Heeneman (Notaris Gillis Mijné te 's-Gravenhage, 13 febr. 1805) is daarbij ten gemeentehuize geëxhibeerd. Daarin wordt gesproken van de twee nagelaten kinderen van Mr. Johan Gijsbert Heeneman. Het is dus wel zeker, dat *Johan Hendrik* toen nog leefde, daar geen andere kinderen werden gevonden dan hijzelf en zijn hierna te noemen zuster.
2. *Gijsberta Maria Heeneman,* ged. Delft 6 jan. 1801 en † Nijmegen 4 mei 1820.

VIIb. *Johan Marcus H,eeneman,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 18 mei 1763, capitein commandant van een compagnie mariniers in het zelfde regiment, waarin zijn broeder Gijsbert (VI. 6) diende, later werd hij burgemeester van Brielle, tr. Brielle 27 nov. 1786 *Catharina Hoogerwaard,* ged. aldaar 14 sept. 1766, dr. van Mr. *Carel Willem Hoogerwaard* (broeder van Mr. Arnoldus Fredericus, zie onder V. 7) en *Maria van Staveren.*
Johan Marcus † Aarlanderveen 23 nov. 1844 en zijn echtgenote te Oudshoorn 7 okt. 1843.
Uit dit huwelijk:

1. *Gijsbertina Maria Heeneman,* ged. Brielle 2 maart 1788, † 's-Gravenhage 23 febr. 1860, tr. Brielle 16 nov. 1808 Jhr. Mr. *Gerrit Lodewijk Henric Hooft,* ged. 's-Gravenhage 24 mei 1779, zn. van Mr. *Gerrit Pieter Hooft* en *Gerardina Henrietta Pröbentau von Wilmsdorff.* Hij was burgemeester van 's-Gravenhage en † aldaar 23 jan. 1872.
2. *Caroline Maria Elandina Heeneman,* ged. Brielle 26 maart 1790, † 's-Gravenhage 12 juni 1860 (zij **was** de laatste afstammeling van deze tak der familie Heeneman, en misschien wel van de gehele familie), tr. Brielle 25 aug. 1826 *Joan Carel Anne de Roo van Alderwerelt,* ged. Brielle 22 juli 1792, zn. van Mr. *Willem Pieter de Roo van Alderwerelt* en *Constancia Catharine Henrietta van Baerle.* Hij was majoor der infanterie en † Breda 2 jan. 1849.
3. *Anna Henrietta Heeneman,* ged. Brielle 24 april 1791; van haar is mij verder niets bekend geworden.

Het wapen van deze tak *Heeneman* wordt in het Armorial Général van Rietstap als volgt opgegeven:

Heeneman. Hollande. D'or à deux abeilles au naturel en chef et une canette d'azur en pointe.

Aldus werd dit wapen gevoerd door Mr. *D. J. Heeneman, 1794* pensionaris van Den Brie1 en secretaris van de Houtvesterij van Holland en West-Friesland, met dit verschil echter dat het dier een zwaan is in plaats van een eend. (Zie portefeuille No. 119 van de collectie brieven aan de Houtvesterij voornoemd op het Algemeen Rijksarchief. Brief van D. J. Heeneman aan zijn oom De Vrint van 25 nov. 1793.)

KORTE MEDEDELING.

Het wapen van het waterschap „De Boven Vecht",

Het waterschap „De Boven Vecht" in het Noord-Oosten van Overijssel heeft binnen zijn grenzen het slagveld van Ane, waar in 1227 Overstichtse opstandige boeren hun heer, de Utrechtse bisschop Otto 11, versloegen en doodden.

Deze veldslag, die met lokaal chauvinisme wel eens de Gulden Sporenslag van Drenthe is genoemd, heeft in elk geval meer dan zuiver plaatselijke betekenis gehad. In de laatste tijd gaan er zelfs telkens stemmen op om ter plaatse een klein gedenkteken op te richten. Wat daarvan ook terecht moge komen, het waterschapsbestuur heeft alvast blijk gegeven de geschiedenis te kennen en bij zijn aanvraag tot verlening van een wapen werd een ontwerp ingezonden, dat nagenoeg geheel op dit middeleeuwse gegeven gebaseerd was.

De zwaar geharnaste ruiters werden destijds op moerassig terrein gelokt, waar de een na de ander met zijn paard wegzonk en een machteloze prooi werd van de te voet opererende tegenstanders.

Dit is in beeld gebracht door voor het veld tegenhermelijn [1]) te nemen (het witte wollegras op de donkere moerasgrond) en van de schildvoet uit een rode ingebogen punt tot de bovenrand van het schild te laten opkomen: de op een breed front beginnende, steeds verminderende en tenslotte op niets uitlopende charge der Utrechtse ridderschaar. Deze punt werd uiteraard rood gekleurd, de kleur van het slagveld.

Om nog nader te accentueren dat hier aan de slag bij Ane is gedacht, is een middeleeuws zwaard paalsgewijs op deze punt geplaatst. En omdat het een waterschapswapen betreft, kwam de Boven Vecht als hoofdafvoerader van het overtollige water (onder het zwaard door) als golvende dwarsbalk op de punt.

Het wapen werd 18 september 1961 aangevraagd en reeds op 9 november d.a.v. verleend.

De officiële omschrijving luidt:

„In tegenhermelijn een tot de bovenrand van het schild ,,reikende ingebogen punt van keel, beladen met een golvende ,,dwarsbalk van zilver, waaroverheen een paalsgewijs ge-„plaatst middeleeuws zwaard van hetzelfde, het handvat van „goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee paarlen."

MR. G. A. BONTEKOE.

---

1) Tegenhermelijn is een der bontsoorten die men in de heraldiek kent. Het is zwart van kleur en is versierd met witte hermelijnstaartjes.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

van Aertrijck. (LXXIX 395). Van 1798-1805 is een *Jan van Aardrijk* aangeslagen in het Kohier der Verpondingen te Gorinchem voor een pand aan de Arkelstraat W.Z. aldaar.

In maart 1713 doet een *Agneessie van den Elburg* belijdenis (Geref.). Zij is dan nog in het Weeshuis te Gorinchem en- dus nog niet gehuwd, omdat men — als men dit weeshuis als meerderjarige verliet — belijdenis gedaan had; het is dus niet aannemelijk, dat zij identiek is met haar in 1687 gedoopte en in 1710 gehuwde naamgenote, vermeld in kolom 395.

In Emck's ,,Huizen en straten van Gorinchem" komen de volgende *Van der Elburg's* voor:

1734/48 *Abraham van der Elborg* als eigenaar van het pand ,,De Crab" hoek Molenstraat W.Z., Crabsteeg N.Z.;

1645, 1649, 1653, 1699 en 1748 komt telkens een *Hendrik (van der) Elburg* als huiseigenaar voor. Van twee van deze vijf panden staat in de jaren 1748—'53 *Jan van der Elburg* als opvolgend eigenaar vermeld.

Pieter van der Elburg wordt 11 juni 1697 eigenaar van het pand ,,De Moriean" aan het Eind van de Langendijk; hij wordt ook in 1699 en 1734 als huiseigenaar vermeld.

In het poortersboek van Gorinchem komen de namen *Van Aartrijk* en *Van der Elburg* niet voor.

De familienaam *Van Aartrijk* wordt heden te Gorinchem nog aangetroffen. Het wa p en *Van de Elborgh* komt voor in het Wapenboek Van Kuijl.

Gorinchem. H. VAN HOOGDALEM HZN.

Zie voor *Van der Elburg te* Gorinchem ook De Nederl. Leeuw, jrg. 1937, kol. 258. Red.

van Aertrijck, (LXXIX 395). In de Herv. doopregisters van Geertruidenberg wordt in de periode 1710-1735 van deze naam slechts vermeld:

7 maart 1723 *Lammertje v(* ader) *Johannis van Aartrijck,* m (oeder) *Agneta van der Elburg.* Getuigen: *Abram* en *Lammertje v. d. Elburg,*

Deze dopelinge is ongetwijfeld identiek met 'de in kol. 395 genoemde *Lambertina van Aartrijk* (tr. 1 *7 4 7 Jan Korbijn).*

Geertruidenberg. F. L. HARTONG.

van Fernij. Gegevens gevraagd, uit welke bron en van welke aard dan ook, betreffende het geslacht *Van Fernij (Fernij, (Van) Ferni, (Van) Ferney, (Van) Farni, (Van) Frani, (Van) Vernij, De Fernij* enz., enz.), voorzover dit voorkomt in Zeeland (o.a, Middelburg, Tholen, Vlissingen, Axel). Het is onwaarschijnlijk, dat het geslacht er lang vóór 1603 gevestigd was, terwijl leden ervan er na 1810 waarschijnlijk niet meer voorkamen.

De *Steeg.* 0. SCHUTTE.

Hagen. Volgens mijn indertijd van de heer F. van Hoogstraten ontvangen aantekeningen was *Johanna Frederika Hagen,* geb. Gildehaus 16 aug. 1786, † Hengelo (0.) 15 febr. 1863 en te Delden gehuwd op 27 april 1808 met *Benjamin ter Horst,* een dochter van *Jan Hendrik Hagen,* geb. Hengelo 26 okt. 1752, † ald. 28 april 1817 en van *Martha Lammers,* geb. Hengelo 18 juli 1756, gehuwd ald. 5 okt. 1782 en † aldaar 8 april 1838. *Jan Hendrik Hagen zou* op zijn beurt weer een zoon geweest zijn van Ds. *Lambertus Hagen* (1701—1758), die te Gildehaus huwde op 11 aug. 1737 met *Anna Sophia Wernink (1714-1781).*

Onlangs evenwel kreeg ik een schrift met aantekeningen *Ter Horst* ter inzage, waarin de volgende fragment-genealogie *Hagen* voorkwam:

I. *Lambertus Hagen,* raadsheer in het Hof van Hannover, woont te Gildehaus, tr. *Amalia van Kerkelink.*

II. Ds. *Lambertus Christiaan Hagen,* predikant te Hengelo van 1726 tot 1758, tr. *Anna Sophia We(e)rnink.*

Kinderen:

1. *Christiaan,* pred. te Hengelo.
2. *Everhard,* volgt 111.
3. *Benjamin.*
4. *Amalia,* tr. Ds, *Vis* te Gronau.

III. *Everhard Hagen,* burgemeester van Gildehaus, tr. *Catharina van Almelo.*

Kinderen:

1. *Anna Sophia.*
2. *Johanna Frederika,* zie hierboven.
3. *Johanna Catharina.*
4. *Lambertus Christiaan.*

Gevraagd wordt, wie de juiste voorouders zijn van *Johanna Frederika Hagen.* Indien de laatste stamreeks juist is, zijn er dan nadere gegevens bekend over de families *Van Almelo* en *Van Kerkelink ?*

Waar is een afbeelding te vinden van het wapen *Hagen,* zoals dat beschreven wordt in de Ned. Leeuw 1955, kol. 322?

's-Gravenhage. MR. G. W. VAN HERWAARDEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Fragment-genealogie Elsenwael-Coning-Van Stolck, door Mr. 0. A. van der Meer. — De familie Heeneman, door A. H. Drijfhout van Hooff. — Korte mededeling: Het wapen van het waterschap „De Boven Vecht". — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve 'men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Xe cretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op p0strekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 **LXXX e Jaargang** **februari 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Jhr. E. K. G. F a 1 c k, sedert 1903 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn **benoemd:**	**Voorgesteld door:**
J. H. ACKEMA, Nassaulaan, *25, Alkmaar.*	K. P. ACKEMA, *Alkmaar.*
IR. A. BREGMAN, *Diepenbrocklaan 5, Bilthoven.*	JHR. E. J. K. HESSELT VAN DINTER, *Pijnacker.*
Mevrouw J. Baronesse VAN DEDEM geb. WEIJSCHEDÉ, *van Lennepweg 20, 's-Gravenhage* (la).	F. W. A. Baron VAN ASBECK, *Amsterdam.*
DS. G. VAN HALSEMA, *Merwedeplein 21/II, Amsterdam.*	P. W. MODDERMAN, *Bussum.*
Mejuffrouw E. A. G. HOUBOLT, *Johan Verhulststraat 58, Amsterdam.*	J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, *'s-Gravenhage.*
IR. W. F. VAN LIMBORCH VAN DER MEERSCH, *Hoge Duinlaan 3, Aalst (N.Br.) 59*	DR. W. H. VAN SETERS, *Amsterdam.*
Mevrouw G. E. M. H. RENS geb. Gräfin VON LIPPE FALKENFLUCHT, *Zeekant 92, Scheveningen.*	Mejuffrouw E. CRANS, Wassenaar.
J. RENS, *Zeekant 92, Scheveningen.*	Mejuffrouw E. CRANS, *Wassenaar.*
IR. T. W. SIERTSEMA, *Tepenlaan 12, Assen.*	Mevrouw C. J. SIERTSEMA geb. HEUVELINK, *Assen.*
Mejuffrouw J. M. G. VERHOEF, *Bosbesstraat 106, 's-Gravenhage* (8)	Mejuffrouw P. G. RENEMAN, 's-Gravenhage.

Adreswijziging:

IR. J. A. VAN DER GIESSEN . . . . . *Baarn. Brinkendael 13.*

Het Genootschap heeft zich geabonneerd op: Vlugschrift van de Heemkundige Studiekring „De Kleine Meijerij", adres: Wilhelminalaan 22, Vught (N.-Br.).

Verslag **man de Algemene Vergadering, gehouden op 24 november 1962 in het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage,**

Aanwezig zijn de bestuursleden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, voorzitter, Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris, 'Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, W. F. del Campo Hartman, Mr. J. H. de Vey Mestdagh, Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel, het ere-lid Ir, C. M. R. Davidson en de leden: Mejuffrouw Th. J. van

Alff, F. W. A. baron van Asbeck, H. J. Barendregt, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, I. van Beemen, H. A. Boeke, J. H. Brakke, B. J. Buma, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, Mejuffrouw E. Crans, Mr. F. Daniels, Mr. P. Ch. L. Eschauzier, Mr. J. M. F. Eskens, Drs. G. Fransen, Jhr. W. A. Gevers Deynoot, C. D. Goudappel, H. 's Graeuwen, M. D. Haga, W. H. van Hasselt, J. P. C. van Hest, Jhr. N. C. van Heurn, C. Hoek, Mr. B. van 't Hoff, Mr. F. A. Holleman, H. van Hoogdalem Hzn., F. van Hoogstraten, M. J. C. Klaassen, Mr. J. J. Korndörffer, Mevrouw L. C. Korndörffer geb. Dull, J. R. Krudop van Ruwiell, H. L. Kruimel, H. E. toe Laer, Mevrouw M. H. de Lange geb. Kronenberg, Mr. N. H. de Lange, J. E, de Langen, J. W. G. van Lansberge, Mevrouw H. C. van der Lee geb. van Essen, Mevrouw T. van Lennep geb. van der Heijden, J. C. Kutsch Lojenga, Mr. L. W. Sluyterman van Loo, D. baron Mackay, Mr. 0. A. van der Meer, Ir. G. L. Meesters, Ir. F. Nawijn, Mevrouw A. S. Noë geb. Rothel, L. C. van Oldenborgh, Mr. Ch. A. van Ophuijsen, Mr. J. H. de Mol van Otterloo, H. F. D. Oxenaar, Mr. H. J. Pabbruwe, Jhr. G. Ploos van Amstel, Jhr. Mr. W. L. M. van de Poll, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, C. Roodenburg, Dr. Mr. H. P. Schaap, Ir. J. van der Sleesen, Mevrouw L. P. van den Clooster baronesse Sloet tot Everlo geb. van Linden Tol, Mr. A. W. L. Talma Stheeman, Mr. E. Stricker, Mr. J. J. L. Temminck, H. F. Heerkens Thijssen, Ir. Ch. C van der Vlis, P. R. Th. Zander ter Maat.

De Voorzitter opent te 14.30 uur de vergadering en heet de aanwezigen, speciaal het ere-lid Ir. Davidson, welkom. Het spijt hem, dat de Onder-voorzitter en de Hoofdredacteur door omstandigheden verhinderd zijn aanwezig te zijn. Het verheugt hem bijzonder te kunnen constateren, dat zowel vele bekende-, alsook nieuwe leden, waaronder leden van verre, aanwezig zijn.

Hij spreekt zijn erkentelijkheid uit tot de Voorzitter van het Centraal Bureau voor Genealogie voor de geboden gastvrijheid,

De notulen van de vergadering van 30 juni te Vlissingen worden goedgekeurd.

De Penningmeester biedt de begroting 1963 aan en licht deze, waar nodig, toe. De begroting sluit met een nadelig saldo van f 300,—. Hierin is reeds rekening gehouden met een contributieverhoging tot f 25,—, 'welke nog gaedgekeurd dient te worden; desalniettemin moet er met een klein nadelig saldo worden gerekend.

De Heer H. F. Heerkens Thijssen vraagt wat onder de Lasten ,,werk voor derden" betekent.

De Voorzitter antwoordt,, dat dit ,,werk door derde" dient te zijn en dat onder de Baten een gedeelte van dit bedrag is terug te vinden, n.l. de post Inlichtingen.

Dr. H. P. Schaap vreest, dat deze begroting nog geflatteerd is, aangezien de opbrengst der doubletten en maandbladen geringer kan worden. De kans bestaat dan ook d.at het geraamde tekort groter zal zijn.

De Voorzitter beaamt, dat de opbrengst van doubletten en maandbladen onzeker is, doch deze post is reeds kleiner genomen dan de opbrengst over het afgelopen jaar was.

De Heer L. C. van Oldenborgh meent, dat punt 4, nl. het voorstel tot contributieverhoging, eigenlijk tegelijk met punt 3 nl. de behandeling van de begroting, dient te worden behandeld, aangezien in het ontwerp reeds op de contributieverhoging vooruit is gelopen. De Voorzitter geeft hem hierin gelijk.

Vervolgens komt punt 4 van de agenda ter sprake.

Dr. H. P. Schaap vreest, dat een verhoging van de contributie de aanwerving van nieuwe leden nadelig zal beïnvloeden.

De Voorzitter antwoordt, dat de praktijk geleerd heeft, dat het ledental schommelt om het getal 1000.

De Voorzitter deelt mede, dat de contributieverhoging inhoudt, dat de abonnementsprijs **eveneens tot** f 25,— wordt verhoogd, terwijl echtgenoten van leden die geen maandbladen wensen te ontvangen en juniorleden nu f 12,50 zullen betalen. De voorgestelde verhoging wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De Voorzitter neemt als eerste het woord en deelt mede dat het Genootschap van Dr. H. P. Schaap een stamboom in kleuren van het geslacht Cabeliau, dat een rol in de geschiedenis heeft gespeeld, heeft ontvangen. Hij verzoekt de Heer Schaap aan de vervaardiger van de stamboom de dank van het Genootschap over te brengen.

Voorts deelt de Voorzitter mede, dat de bibliotheek op 22, 24 en 31 december gesloten zal zijn in verband met de sluiting van het Algemeen Rijksarchief, dat de centrale verwarmingsinstallatie verzorgt.

Vervolgens brengt de Voorzitter ter sprake de klacht van enige leden, dat het maandblad in min of meer beschadigde staat ontvangen wordt. Hij geeft de verzekering, dat het maandblad in goede staat door de drukkerij verzonden wordt, doch dat getracht zal worden dit euvel te verhelpen door, zo mogelijk, steviger papier te nemen voor de manchette en deze over de gehele hoogte van het tijdschrift aan te brengen,

Mr. 0. A. van der Meer is van mening, dat de ontvanger beter bij de P.T.T. kan klagen, hetgeen wel eens uitwerking heeft. De Heer L. C. van Oldenborgh merkt op, dat het ledental tegen de 1000 ligt en dus, in verband met de toenemende bevolking, relatief kleiner is geworden.

Hij vraagt of niet een onderzoek ingesteld kan worden naar de leden, gerangschikt naar leeftijdsgroepen, ten einde daaruit een conclusie te kunnen trekken. De Voorzitter antwoordt, dat het ledental sedert 1909 toen er nog maar 200 leden waren, enorm gegroeid is.

De Heer C. Hoek merkt op, dat in de laatste jaren in het maandblad herhaaldelijk genealogieën worden uitgewerkt tot in de 20e eeuw, wat hij weinig interessant acht. De Voorzitter antwoordt, dat dit reeds een oud probleem is; men moet een groot aantal leden tevreden stellen. De Heer H. F. D. Oxenaar vraagt hoe het met het bijblad gesteld is. De Voorzitter antwoordt, dat geen aanvang met het drukken van deel 4 gemaakt kan worden, alvorens er zekerheid bestaat, dat minstens 180 blz. tekst zal worden verkregen. Na de oproep voor inzendingen zijn wel enige toezeggingen gedaan, doch daar is het bij gebleven+

Na nogmaals uitdrukking te hebben gegeven aan de grote erkentelijkheid van het bestuur voor de geboden gastvrijheid, waardoor de leden van het Genootschap kennis kunnen nemen van hetgeen zich binnen de muren van het Centraal Bureau voor Genealogie bevindt en verricht wordt, sluit de Voorzitter de vergadering te 15.45 uur.

Na afloop van de vergadering houdt de Voorzitter van het Centraal Bureau voor Genealogie Jonkheer Mr. C. C. van Valkenburg, een korte inleiding, waarna de Heren F. de Josselin de Jong, H. L. Kruime1 en Jonkheer F. G. L. 0. van

Kretschmar ieder een korte uiteenzetting geven over de onder hen ressorterende verzamelingen. Hierna volgt een rondleiding door het gebouw onder deskundige voorlichting van genoemde heren.

Tenslotte verenigt een aantal leden zich aan een maaltijd in het Grand Hotel Central.

De afkomst der Zutphense familie Staring,

door **Mr.** A. STARING.

Indertijd heeft de Heer J. W. Wijndelts, toen hij voor de genealogie Op ten Noort de Zutphense archiefbronnen doorwerkte, voor schrijver dezes de acten over het goed Starink te Warken, Warnsveld, en de naamdragers *Starink* opgezocht en overgeschreven. Die acten kwamen voor in het protocol van het scholtambt Zutphen 1499-1589 en in het signaat daarvan 1466-1604. Deze gegevens werden aangevuld door acten, gevonden door wijlen Jhr. H. H. Röell in het protocol van het scholtambt van 1599 en volgende jaren. De 17de-eeuwse gegevens zijn deels afkomstig van de Heer Röell, deels van Mevrouw Doornink-Hoogenraad, de Zutphense archivaris, en van de Heer L. J. Abelmann van het Zutphense archief.

De registers van de burgerlijke stand (doop-, trouw- en begraafboeken) laten ons voor de dorpen en kleine steden der Graafschap in de steek in de 16de eeuw, en grotendeels ook in latere eeuwen, met name te Gendringen, waar door een kerkbrand in de 19de eeuw alle oudere registers verloren gingen, alsook de zerken in de kerk: het rechterlijk archief der heerlijkheid is onvolledig. Dat verloren gaan der oudere registers, is natuurlijk deels gevolg van slordigheid, maar ook van telkens weer terugkerende oorlogsomstandigheden in dit landsdeel.

Als bij alle boerenfamilies uit het gebied, die niet onafgebroken hun stamgoed hebben bewoond, wordt ook bij de diverse families, die hun achternaam aan het zelfde goed Starink hebben ontleend, genealogisch onderzoek bemoeilijkt door de gewoonte bij verwerving, of betrekken als pachter, van een nieuw goed de naam van dat goed als toenaam aan te nemen ter vervanging van de vorige voor zolang niet weer een nieuwe aanpassing aan een andere bewoning nodig was. De toenaam werd pas vaste familienaam bij de instelling van de burgerlijke stand; en niet altijd wanneer thans een boerenfamilie de naam draagt van het goed, waar zij woont, behoeft een oudere band dan die sinds de instelling van de burgerlijke stand te worden verondersteld. Het blijkt vaak ook moeilijk de afsplitsingen van een goed ten gevolge van verdere ontginning te volgen onder de telkens wisselende omschrijvingen: dit geldt ook voor het Starink. Die afsplitsingen zijn vaak ouder dan betrekkelijk jonge onderscheidingen als in Groot en Klein Starink.

Uit de gevonden acten kwam naar voren een in zes generaties goed aaneensluitende familie *Starinck* (zie Bijlage 1), haar toenaam ontlenend aan haar bezit, het allodiale (de eerste keer omschreven als „vrij en edel eigen") goed Starink te Warnsveld-Warken. De stamreeks, beginnend in 1445 met een *Gerrit Starinck*, eindigt met drie minderjarigen, *Jenneken Reyntsdr* in 1581 en haar neef en nicht *Bartolt en Garritgen Hendrickskinderen* in 1585. Tot deze familie behoort ook een

Berndt, wonend te Zutphen en overleden in 1561/2, die Zutphense afstammelingen kan hebben gehad. Hij woonde in het Nieuwstadskwartier, waar zich van buiten gekomenen veelal vestigden. Of *Bartolt*, minderjarig in 1585, mannelijke nakomelingen heeft gehad is onbekend. Afstammelingen in mannelijke lijn van hetzij *Berndt* hetzij *Bartolt* zouden zich ongetwijfeld de oudste familie *Starink(g)* kunnen noemen. Het vermoeden bestaat dat, toen de Zutphense familie in de 18de eeuw door een geleerd theoloog en enkele bekende zeeofficieren in het land een goede klank kreeg, ook andere families dan de. Zutphense en de Grolse, die daartoe al eerder waren overgegaan, hun slot-k in een g hebben veranderd.

In 1577 is een zekere *Willem Wesselinck ofte Sfaerinck*, wonend in de Laarpoort te Zutphen, voor de helft medeeigenaar van het Starink; hij had die helft met de helft van de bank in de kerk te Warnsveld in 1563, zich toen ook *Starinck* noemend, waarschijnlijk als pachter op die helft, gekocht. In 1579 verkoopt *Gerrit Starinck*, de grootvader van bovengenoemde kinderen, de andere helft van het goed aan *Harmen Abbekinck* en *Heyle;* deze was tevoren pachter van die helft en betaalde de koopsom uit een gevonden schat. In die roerige jaren zullen wel meer begraven spaarpotten niet meer zijn teruggekeerd in handen van rechthebbenden. In 1580 verkoopt *Gerrit Starinck* de Starinkhofstede aan zijn schoonzoon *Willem Huerninck*, die wel niet tot het deftige Zutphense geslacht van die naam zal hebben behoord. Dit is dus het verloop van de oudste bekende familie *Starinck*, die, sinds *Gerrit*'s verkoop van alle delen van het tot dan toe bijeengebleven stamgoed, haar banden daarmee had verbroken. Misschien zijn uit *Willem Wesselinck* en uit *Willem Huerninck* nog nieuwe zich *Starinck* noemende families voortgekomen.

Harmen Abbekinck, koper van het halve Starink, gaat zich naar zijn bezit noemen. In 1579 heet hij zowel „*Starinck*" als, vermoedelijk als pachter, „*op Sfaerinck*". Hij overleed vóór 16 november 1582. Zijn weduwe hertrouwt met *Henrick van Brunswijk* ook genaamd *Van der Nystadt*. Zij woont in januari 1600 te Brunswijk. Haar man, in garnizoen in de schans 's-Gravemoer, doet dan, op 4 januari, met zijn vrouw afstand van het hem toebehorend halve Starink ten behoeve van de erfgenamen van *Hadewijck Brouwers*, weduwe *Wentholt*, namens welke *Johan Wentholt* optreedt. Dit halve Stalink wordt dan dus beleggingsbezit van stedelingen.

Uit het huwelijk van *Harmen Abbekinck* of *Sfaerinck* waren twee kinderen, *Aeltje* en *Harmen*, nog onmondig bij de dood van de vader. Bij de afstand van het halve Starink worden zij niet genoemd; vermoedelijk waren zij overleden. Zo neen, dan kan uit *Harmen* weer een nieuwe familie *Starinck* zijn voortgekomen.

In 1518 is er een mij overigens onbekende *Tonnis van Grol1* zich ook noemend *Staerinck*, die een quaestie heeft met zijn buurman *Henrick Sfaerinck* op Starink; er blijkt niet van verwantschap. Ook uit deze *Tonnis* kan een nieuwe familie *Starinck* zijn voortgekomen.

Dan verschijnt in 1604 alweer een nieuwe familie van deze naam en dat is vermoedelijk die van de later meer bekende Zutphense familie. Alsdan wordt genoemd *Engelbert Staerinck*, bouwman — dus pachter — op het halve Starink, dat de *Wentholt*'s dan verkopen. Voor het laatst wordt hij vermeld op het Starink in 1623. Dat is dus de helft, die oorspronkelijk door *Harmen Abbekinck* was gekocht. Er staat uitdrukkelijk bij de afstand, dat dit de helft is „waer die

zaelstede op steett", dus wel de voornaamste helft. Daaruit blijkt dat inmiddels het Starink een zadelleen is geworden.

Engelbert, die als getuige zegt omstreeks 1570 te zijn geboren, zal op het Starink zijn gekomen en zich daarnaar zijn gaan noemen na 1582, het jaar van de dood van *Harmen Abbekinck,* die zelf boerde op zijn bezit, in verband met zijn eigen leeftijd echter niet onmiddellijk daarna, tenzij als jonge zoon van een eerdere pachter, wiens naam wij niet hebben ontmoet, Wij moeten echter het feit indachtig blijven, dat vele boerderijen in deze jaren — na verwoest te zijn — soms lang hebben braak gelegen. Misschien heette *Engelbert's* vader *Roelof,* zoals wij straks zullen zien.

De Gerrit *Staerinck,* die het goed in stukken had verkocht, bezat daarnaast en pachtte ook ander land. In de 16de eeuw is geen standsverschil meer te zien tussen eigen boeren en pachtboeren, misschien omdat de pachters, van vrij bloed en als vrije contractanten, in stand stonden boven de verdwijnende horigen. Al konden deze pachters niet als eigenaars van in een mark gewaarde erven in de markevergaderingen hun stem uitbrengen, de ware sociale scheiding was tussen de bewoners, pachters of eigenaars der oude in de mark gewaarde erven, en de katerstedebewoners, wier aangraven van grond in de mark slechts geduld werd. In die eeuw van slechts kort onderbroken strijd, onder de gesel der plunderende en brandende soldaten van beide partijen, zal een boer wiens eigen boerderij vernield was, gaarne een andere hebben gepacht om weer aan het werk te komen.

Engelbert, al was hij pachter, kan dus heel goed afstammen van een familie met andere toenaam, die een tijd lang op haar eigen grondgebied zou te volgen zijn gelijk de oudste *Starinck's.* Waar echter zijn vroegere toenaam nergens wordt vermeld (gelijk wel bij *Willem Wesselinck of Staerinck* en bij *Harmen Abbekinck* of *Staerinck)* kan niet naar zijn voorgeslacht worden gezocht.

In de 17de eeuw, en nog sterker daarna, komen telkens nieuwe dragers van de naam *Sta(e)rin(c)k* voor, vermoedelijk verwant met andere eigenaars van een der brokstukken van het 'oorspronkelijke Starink of met pachters daarvan, Het is niet mijn bedoeling die genealogisch te ordenen. Familieonderzoek heeft, voor zover ik weet, bij die andere families ook niet plaats gehad, hoewel ik daartoe aanspoorde telkens wanneer zich weer een nieuwe „neef" aandiende, in de regel bewerend af te stammen van de dichter *Staring,* wiens levensloop, nog geen twee eeuwen geleden aanvangend, allerminst duister is.

Engelbert Staerinck kwam dus voor tot 1623. Vermoedelijk had hij behalve *Jan Engelberts Staerinck te* Zutphen, over wie straks meer, meer kinderen, die zich over naburige dorpen verspreid en deels andere toenamen zullen aangenomen hebben. Waar *Engelbert* zelf de eerste van zijn familie was, die deze toenaam droeg, kunnen alleen afstammelingen van de broeders van *Jan,* die voorlopig slechts hypothetisch als zodanig zijn te beschouwen, als leden derzelfde familie gelden. Misschien is dit een aanmoediging voor andere dragers *van* de naam om aansluiting te zoeken bij een dezer, waarvoor niet verder dan tot het begin der 17de eeuw behoeft te worden gespeurd.

Als kinderen van *Engelbert (Roelofsz.?)* komen in aanmerking:

1. *Jan Engelbertsz, Staerinck te* Zutphen, over wie later.

2. *Evert Engelbertsz. Staerinck,* † na 30 nov, 1659 en vóór of in 1667. Hij huwt in 1634 *Enneken Berenfs,* dochter van *Berent (op) Kistemaecker.* Hij koopt in 163 1, samen met zijn na te noemen zuster *Griete,* Peterkenshofstede te Warken. *Evert* en *Enneken* kopen in 1638 een kamp te Warken, verkopen in 1647 de halve Piperscamp te Warken, lenen in 1648 geld. Hij koopt in 1632 2/3 van de helft van Peterkenshofstede. *Enneken* wordt 23 nov. 1667 vermeld als weduwe. Zij bezat de halve Smeerdijk te Warken en koopt in 1670 de andere helft. Er worden geen kinderen vermeld.

3. *Griete Engberts* huwt vóór 14 mei 1631 *Gerrit Warners op Borgerink. Zij* kopen samen met haar broeder *Evert* voornoemd Peterkenshofstede.

4. *Gerrit Engelberts,* op Stakebrantsweert, † kort vóór 8 okt, 1669 (boedelinventaris van 13 aug, 1671), huwt te Warnsveld in juli 1637 *Geertgen Engelberts Looman.* Mij wordt in 1661 „*Staerinck*" genoemd. Hun kinderen zijn: a. *Roelof,* ongeveer 14 jaren oud in 1669, †„onnozel" vóór 24 juni 1693; b. (vermoedelijk) *Wendel,* huwt *Gerrit Gerrits op 't Have: 3.* (vermoedelijk) *Grietgen,* huwt *Willem op Besselinck.*

5. *Hendrick Engelberts,* op Groot Starink, in 1671 *Henrick Starinck* genoemd, met de volgende (zie sub 6) in 1669 momber over de nagelaten zoon *Roelof* van *Gerrit Engelbertsz.* voornoemd. Hij tr. *Aelken,* dochter van *Aelbert Berentsen* en *Marritien Jansen.*

6. *Jan Engelbertsz.* op Sissinck, met de voorgaande in 1669 momber. Misschien is hij dezelfde als *Jan Engelbertsz. Staerinck,* die 8 juni 1637 te Warnsveld *Aeltien Warners* huwde. Dan kan hij echter moeilijk ook dezelfde zijn als de *Jan Engelbertsz.,* die met zijn huisvrouw *Jenneken Hendricks* in 1642 hun aandeel in Groot-half Staerinck verkoopt ! Overigens zou dit er op kunnen wijzen dat *Engelbert's* nageslacht eigendomsrechten op het Starink verwierf. Ten slotte staat een *Jan Engelberts Staerinck* in 1660 de Nottelerie te Warnsveld-Leesten af aan zijn stiefzoon *Hendrick Hermans.*

Ten laatste komen als meer twijfelachtige afstammelingen van *Engelbert* in aanmerking:

7. *Roelof Egberts,* huwelijksgetuige en dus meerderjarig te Zutphen in 1637. Hij kan moeilijk de stamvader van de straks te noemen familie *Staring* te Groenlo zijn, want dan zou de in 1637 meerderjarige een in 1674 geboren zoon moeten hebben verwekt.

8. *Machtelt Egberts,* dochter van *Egbert Roeloffsz.* in Warken, <ondertrouwt Zutphen 14 okt. 1632 en huwt aldaar 25 nov. 1632 *Tonnis Lering te* Deventer, Die *Egbert Roeloffsz.* zou onze *Engelbert* kunnen zijn.

De reden, waarom ik 7 en 8 heb opgenomen, is uitsluitend het voorkomen van de doopnaam *Roelof+* Wij zagen reeds dat *Engelbert* vermoedelijk een kleinzoon *Roelof* had, zoon van *Gerrit Engelbertsz. Staerinck* op Stakebrantsweert,

Te Groenlo bloeide sinds het einde der 17de eeuw een notabele familie *Starink* of *Staring,* die zich met het hier behandelde geslacht verwant achtte (Bijlage 11). Of dit op goede gronden geschiedde valt nog niet te beoordelen. Wel was er een onderling huwelijk en groepen uit beide families waren dus aanverwanten. Misschien nam men de verwantschap aan, omdat deze twee families met elkaar op aangename voet konden verkeren. Dat zo iets meer geschiedt bleek mij toen een Amerikaanse familie *Starin, Staring* of *Starring,* afstammend van een *Nicholas,* in 1696 met zijn gezin te Nieuw Amsterdam aangekomen, mij voetstoots als „cousin" betitelde toen bleek, dat althans deze Nederlandse naamgenoten geen

bezwaar opleverden bij hun streven onder de knickerbocker-families te worden erkend.

De stamvader der Grolse familie was *Bernard Roelofsz. Starinck*, rentmeester der stad. Waar de familienaam niet te Groenlo maar te Warken thuis hoorde, was er dus aanleiding om te zoeken naar dragers van de naam Roelof onder de Warkense familie.

Moge dan *Engelbert Staerinck* op Starink de waarschijnlijke stamvader der nieuw ontstane familie *Staring,* later te Zutphen gevestigd, zijn, op geheel zeker terrein komen wij pas met zijn vermoedelijke zoon *Jan Engelbertsz. Staerinck* te Zutphen, Wij zagen hierboven onder 6 dat in dezelfde tijd meer *Jan Engelberfsen* voorkwamen. Of één hunner identiek is met de thans te behandelen *Jan* valt moeilijk te beslissen. Ook wanneer niet alle onder 6 vermelde *Jan*'nen zoons zijn van *Engelbert Staerinck* op Starink, dan blijft er toch ruimte voor een „oude *Jan*" en een „jonge *Jan*".

Ook op het platteland der Graafschap zelf kon een intelligente zoon van een gegoede boerenfamilie wel de eerste schreden zetten buiten het vaderlijk beroep, die tot een homogeen, goed gesitueerd en welbekend geslacht zouden leiden. Als dorpsrichter (of in de heerlijkheid Borculo en de hoogheid Wisch: voogd), als landschrijver in een heerlijkheid, als ontvanger der verponding of in de lagere rangen van Convoyen en Licenten, als rentmeester op een der grotere landgoederen, kon wel de eerste stap worden gedaan, die in een volgende generatie zou leiden tot het predikambt, tot officiersrang in het leger, soms tot de balie als jurist-advocaat, geschikt als fiscaal of als stadholder en richter en stadholder van de lenen in een der grote heerlijkheden, of als stadholder en richter in het Scholtambt of het Landdrostambt Zutphen, het Scholtambt Lochem of het Richterambt Doesburg. Men was dan al rijp voor het „herenboekje". Soms was dan, na een goed huwelijk, de weg geopend tot het patriciaat in een der steden, waarbij men in de kleinste minder kieskeurig was. De aanvang van iedere familieontwikkeling buiten de landbouw kwam dan practisch neer op goed kunnen schrijven en rekenen, op zichzelf een respectabel resultaat bij onderwijs op een dorpsschool, telkens onderbroken door weers- en verkeersomstandigheden en door oogsthulp op het bedrijf thuis. Leerplicht was er niet, Een schoolmeester van ongewoon hoog peil, een vader die zijn plicht begreep, soms ook een landheer of een predikant, „die wat in de jongen zag", waren nodig om tot het goede resultaat te leiden. Een andere weg naar hogerop ging over het burgerschap van een der grotere steden, waar handel kon worden gedreven en. zo de middelen voor beter onderwijs konden worden verkregen. Ook daar stond dan de weg over lagere ambten (gemeensman van een buurt, leiding in een gilde) tot eindelijk een plaats in de regering open. Speciaal in Zutphen schiep de advocatuur goede kansen. Want het Zutphense recht, overgenomen bij de verheffing van jongere steden, maakte dat de stedelijke regering goed gemotiveerde adviezen aan die jongere steden moest kunnen geven over de uitlegging en de toepassing van dat recht. Daar had men dus behoefte aan goede juristen in de stadsregering. Hiervan heeft later ook Mr. *Rudolph Jan Staring* geprofiteerd.

Deze weg tot standsverbetering, n.l. van vestiging in de hoofdstad, koos *Jan Engelbertsz. Staerinck*. Wij ontmoeten hem voor het eerst te Zutphen op 9 februari 1645, wanneer hij daar ondertrouwt met *Judith Jacobs,* dochter van *Jacob Hendricksz. Zij* huwen daar op 2 maart d.a.v. Op 7 oktober van dat jaar wordt hij burger der stad en kort daarop, op 6 februari 1646, wordt hij belast met de „bediening van de

wijn- en bierkaere", d.w.z. als stadsbiervuurder zorgde hij voor het vervoer (met kar) van wijn en bier. De biervuurder moest zelf het gerij bekostigen en werkte tegen tarief. Vermoedelijk was dit een dier baantjes, die men door ondergeschikten liet uitvoeren en die dus meer als een kleine onderneming moeten beschouwd worden. In september 1648 werden *Jan Engbers* en *Judith Jacobs* uxor eius lidmaten der gereformeerde gemeente te Zutphen, waaruit blijkt dat ook *Judith* van buiten kwam. Jong zal *Jan* in 1645 niet meer geweest zijn, waar immers zijn vermoedelijke vader ongeveer in 1570 is geboren. Is hij ook, gelijk ik vermoed bij zijn zoon en om dezelfde redenen, militair geweest ? Bij het naderen van de Vrede van Munster was er wel aanleiding om naar een ander beroep om te zien. Slechts weinige jaren bekleedde *Jan* zijn bescheiden ambt: na zijn overlijden wordt op 1 maart 1652 zijn opvolger benoemd. Zijn weduwe hertrouwt te Zutphen ZO februari 1659, na ondertrouw op 30 januari, met *Herman Teunisz., zoon* van *Tennis Hermansz.* Geheel #onbemiddeld was *Jan Engelbertsz.* niet geweest; toen in 1659 mombers over zijn nagelaten minderjarige kinderen werden gesteld, was het vaderlijk erfdeel 543 car. guldens.

Wij ontmoeten hier een aantal personen, die geen achternaam voeren. Voor zover zij van boerenafkomst waren (en dat waren de meeste Zutphense immigranten), hebben zij dus hun oude toenaam laten vallen in het stedelijk milieu. Daardoor kunnen wij ook -geen vermoeden uitspreken over de afkomst van *Judith, Jan*'s echtgenote.

Uit zijn huwelijk met *Judith Jacobs* had *Jan Staerinck* de volgende kinderen:

1. *Heiltien,* ged. Zutphen 1 jan. 1646, † vóór 20 dec. 1689, tr. (ondertr. Zutphen 15 nov. 1668) *Jan Evertsz. Rytman.* Hij hertr. (ondertr. Zutphen 22 dec. 1689) *Berentjen in den Dam,* weduwe.

   Een dochter *Christina Rytman* uit het eerste huwelijk ondertrouwt Zutphen 12 dec. 1700 *Antoni Immink,* geboren en wonende te Gendringen, burger van Zutphen; een huwelijk dat ons interesse& in verband met dat van haar oom *Jacob Staring* met *Jenneken Immink, straks* te noemen.

2. *Maria,* ged, Zutphen 1 jan. 1646, tr. (ondertr. Zutphen 6 jan. 1675) *Hendrick Gerritsz.,* weduwnaar van *Lammertien Lamberts.*

3. *Jacob,* die volgt.

4. *Engbert,* ged, Zutphen 3 juni 1650, † vóór 28 jan. 1659.

De pas genoemde *Jacob Staring* kon, als enige volwassen geworden zoon van Jan, diens stam voortzetten. Zijn vader was overleden toen *Jacob* nog geen vier jaren oud was. Zijn kindsportie was gering, een vierde van 543 car. gulden. Met hem vangt de stamreeks in Ned. Patriciaat 1916 aan, gelijk ook in alle oude h.s. genealogieën.

Van zijn jeugd, vóór zijn 28ste jaar, is niets bekend: vermoedelijk is hij militair geweest. Hij huwt later een officiersweduwe en stuurt zijn oudste zoon op 14-jarige leeftijd naar het leger. Later spreekt *Jacob*'s kleinzoon, Ds. *Jacob, Gerard Staringh,* van de militaire traditie zijner familie. Deze predikant vertelt, dat hij op uitdrukkelijk verlangen van zijn vader, eveneens predikant, die loopbaan had gevolgd; zijn eigen wens was geweest officier te worden, en hij voegt daar aan toe: „misschien vloeide en gloeide in mijne aderen noch een druppel van het Krijgsbloed mijner vroegere Voor-vaderen en Bloedverwanten, die hun leeven gewaagt, en zommige hun bloed gestort, en hun leeven verlooren hebben in den dienst van 't Vaderland". Zijn oom *Jan,* na vele verwondingen ge-

pensioneerd, kan de bloedverwanten vertegenwoordigen, maar als voorouders kunnen alleen de grootvader en overgrootvader in aanmerking komen, want van moederszijde (*Ross*) had hij geen soldatenbloed.

Over *Jacob* valt wel iets meer te vertellen dan Ned. Patriciaat doet. Hij was gedoopt te Zutphen 14 mei 1648 en overleed te Zutphen (momberstelling 25 febr. 1718). Lid geworden van het Kramersgilde 26 *mei* 1676, woonde hij in de Laarstraat, waar hij een vettewarij (kruidenierswinkel) had. De Laarstraat was toen nog slechts een aan twee kanten bebouwd, langgerekt plein in een overigens nog open stads deel; maar de plaats was welgekozen, want de marktgangers van buiten spanden in die straat hun vaarwerk uit en konden hun aankopen in zijn winkel direct inladen en ook eigen producten rechtstreeks aan hem verkopen. *Jacob* huwde (ondertr. Zutphen 16 april 1676) *Jenneken* (of *Jantjen*) *Immink*, weduwe van de luitenant *Anthony Langeloos*. Zij bracht een voordochter *Elisabeth* mee ten huwelijk. Op 18 nom. 1678 leverden *Jacob Starinck* en *Jantjen Jimmincks* hun besloten dispositie in. *Jenneken* overleed na 17 aug. 1692. *Jacob* hertrouwde te Gorssel 16 okt. 1698 (ondertr. Zutphen 25 sept. 1698) *Margaretha van Iborch*, ged. Zutphen 14 aug. 1650, † na aug. 1733, dochter van *Hendrick van Iborch* en *Dircxken ter Haer*. *Margaretha van Iborch* hertrouwde Zutphen 6 febr. 1721 *Joan Beumer*, weduwnaar van *Sara Hodges*. Haar broeder *Theodorus van Iborch* (ged. als „*Derk*") was predikant te Ruurlo.

Verschillende gegevens duiden er op dat *Jenneken Immink tot* de Gendringse familie behoorde, die later zovele predikanten voortbracht. Ten eerste grondbezit: *Jacob*'s weduwe was in 1721 met haar stiefzoon *Jan Stariny* geïnteresseerd in de Hogeweide te Gendringen. Onder Jenneken's kinderen komen voor een *Antoni en een Warner*, beide *Immink-namen*. Het beroep van haar zoon *Antoni te* Gendringen in 1716 doet Gendringse relaties vermoeden. Haar man laat zich in 1705 belenen met het Horstengoed te Gendringen. Haar voordochter *Elisabeth Langeloos* of *Lanylois* vertrekt in 1686 naar Gendringen, na te Zutphen haar belijdenis te hebben gedaan; haar echtgenoot Dr. *Gerhard Langelot* kwam zelf uit Gendringen blijkens zijn inschrijving bij de Latijnse School te Zutphen op 25 juli 1687: misschien was hij een zoon van *Mathijs Lanyeloth*, die in 1658 voorkomt in het Verpondingskasboek te Gendringen. *Jenneken* kan, wat haar leeftijd betreft, een zuster zijn geweest van de landschrijver *Rutger Immink te* Gendringen. Het gemis van Gendringse archiefbronnen maakt onderzoek zeer moeilijk. Misschien komen de namen van *Jenneken's* ouders voor de dag, wanneer haar eerste huwelijk met de luitenant *Langeloos* wordt gevonden, wat tot nog toe niet is gelukt. Deze was in leven luitenant onder kolonel van Wijnbergen, in 1673 adjudant van het Gelders infanterieregiment H. J. van Solms. Zijn naam behoort waarschijnlijk *Lanylois te* worden geschreven: toen zijn dochter *Elisabeth te* Zutphen op 16 aug. 1696 huwde met Ds. *Gerhardus Langelot*, heette zij *Elisabeth Langelois*. De naam *Langlois* komt ook onder officieren voor,. b.v. *Julian Lanylois*, die omstreeks 1633 te Burick plaatsmajoor was geweest, en *Glaude Lanylois*, van 1644 tot 1668 majoor aldaar.

Het is de vettewarier in zijn leven bepaald niet slecht gegaan. De nalatenschap zijner eerste vrouw bedroeg in 1698, toen *Jacob* ging hertrouwen, ruim *f* 3000,—. Wij zien hem en *Jenneken* telkens geld beleggen in panden en stukjes grond te Zutphen. Zo kopen zij op 6 febr. 1683 van Provisoren van het Bornhof een huis en weer in de Laarpoort, vermoedelijk

dat, waar hij zijn zaak had, en op 1 mei 1685 een tweede huis en hof in de Laarstraat (dezelfde straat) . Daar heeft vermoedelijk ook de Staringsgang gelegen, waarvan bij de Grolse familie de overlevering bleef. Op 16 febr. 1697 koopt *Jacob* met anderen een hof en boomgaard in de Polsbroek en op 11 jan. 1699 met zijn tweede vrouw van zijn naamgenoot maar niet familielid *Jan Starinck*, gehuwd met *Marie te Winckel*, een huis en hof in de Polsbroek, in de Spittaalpoort. Op 12 mei 1703 koopt hij wahre N. 60 te Zutphen, waardoor hij recht op gebruik der stadsweiden kreeg, van belang vooral voor de winterslacht. Ten slotte werd hij op 15 juni 1705 beleend met het Horstengoed te Gendringen. Hij was dus een bemiddeld man geworden, en zijn zoons staan gereed voor een volgende maatschappelijke stap. *Antoni*, de tweede zoon, wordt predikant en schept door zijn tweede huwelijk met *Anna Christina Lucretia Ver Huell* weer betere kansen voor zijn kinderen. Voor *Warnet-*, de derde zoon, wordt een bedrag gelicht uit het moederlijk erfdeel voor studiekosten, waarvan wij overigens het resultaat niet kennen. De oudste, *Jan*, wordt officier en voorvader van vele andere officieren van leger en vloot. Deze in 1687 geboren zoon treedt op 14-jarige leeftijd in militaire dienst, naar hijzelf in een request van 1749 meedeelt, en wordt in 1707 luitenant in het regiment van Haersolte tot Yrst. Hij was door generaal van Pallandt voorgedragen als kapitein, maar het overlijden in 1711 van Prins Johan Willem Friso, die hem welgezind was, verhinderde verdere promotie totdat hij in 1734 wegens invaliditeit door zijn vele verwondingen gepensioneerd werd. Dit is niet de loopbaan van iemand, wiens familie telkens hogere rangen voor hem kan kopen, maar van een „soldaat van fortuin", zoals hij zich zelf noemt in zijn request. *Warner*'s spoor raakt men bijster, in 1717 en 1718 is hij niet te Zutphen. Was ook hij militair ?

De twee takken, gesproten uit *Jan* en *Antonie*, vertonen verder een gelijkmatige ontwikkeling, de eerste bijna uitsluitend officieren van leger of vloot opleverend, de tweede, naast eveneens vele officieren, nuttige burgers op velerlei gebieden.

Bijlage I. De oudste familie *Starink* op het Starink (de volgorde der kinderen willekeurig):

I. *Gerrit Staerinck*, komt voor 1445-1475, tr, *Styne* (*Enserinck?*), † in of na 1468. Zij bezaten het allodiale goed Starink, buurschap Warken, kerspel Warnsveld.
Een *Henrick Staerinck* komt voor 1446 en 1462.

Kinderen:

1. *Reynt*, tr. 1475 *Mette ten Dylre*, weduwe van *Henrick Kloevick*. Hij doet bij huwelijkse voorwaarden afstand van alle rechten op event. nalatenschap van zijn ouders.
2. *Wylhem, volgt* 11.

II. *Wylhem*, † vóór of in 1504, tr. *Griete (Geesinck?)*, † in of na 1523. Zij bezaten het Starink.

Kinderen:

1. *Henrick*, volgt 111.
2. *Welmer*, komt voor 1518-1563, 1523 genaamd *Gibbekinck*, bezit het Haefsbroick, gerichtsman in 1530.
3. *Wysse*, 1519 begijn te Lochem.

111. *Henrick*, meerderjarig in 1504, † in of na 1566, tr. 1° *Adelheid toe Winckel;* tr. 2° in of vóór 1519 *Styne*

Kyeminck, dr. van *Hendrick* en *Marrie. Henrick Staerinck* is 1520 bouwman op Tankink, verpacht 1520 den Staerinck-moelekamp, koopt 1533 de Hanskamp van de familie Scymmelkys. Zij bezitten het Starink. Hij heeft *1519* een schuld aan de kerk te Vorden uit een legaat van *Deryck Geesynck.*

Kinderen uit eerste huwelijk:

1. *Lambert,* volgt IV A,
2. *Gerrit,* volgt IV B.
3. *Willem,* † in of vóór 1578, tr. N.N. Hij had een dochter *Griete,* † in of vóór 1578, tr. *Maerten ten Dam,* die in 1578 aanspraak maakte op 1/8 en 1/6 van het Stasink.

IV A. *Lambert,* woonde te Zutphen, † in of vóór 1544, tr. in of vóór 1528 *Griete,* † 1562-1564, weduwe van *Bernt fen Vene. Zij* hertr. na 1544 en vóór 1561 *Willem Cloever.*

Kinderen:

1. *Aelken,* tr. in of na 1562 *Claes Eppinck.*
2. *Bernt,* † na 1561, woonde te Zutphen in de Nieuwstad.

IV B. *Gerrit,* komt voor sedert 1539, † vóór 1581, tr. in of vóór 1561 (heet dan: de jonge) *Engele (ten Velde?), geb.* omstr. 1527, † na 1580. Bezit 1561 de Staerinck-hoymate, bezit het Keminck-abroeck (heet daarnaar 1539 G. S. *„off Keminck")*'. Hij bezit in 1562 het gehele Starink, is 1562 mede-erfgenaam van *Mechtelt Zesinck, we*duwe van *Alphart Pijl,* verkoopt 1563 het halve Starink aan *Willem Wesselinck* (deze huwt *Derica,* noemt zich ook *Starink* en bezit 1566 een huis en hof in de Laarpoort te Zutphen). Gerrit verkoopt met anderen 1574 het Haefsbroek te Warken, blijkbaar als mede-erfgenaam van zijn oom *Welmer, 1579* met zijn kinderen het halve Starink aan *Harmen Abbekinck* (deze huwt *Heyle;* noemt zich ook *Starink).* Verkoopt 1580 de Staerinck-hofstede aan zijn schoonzoon *Willem Huerninck.* Is in 1575 reeds sinds 12 jaren pachter van de Smeerdijk.

Kinderen:

1. *Lambert,* op meidag 1562 vermoord op het kerkhof te Warnsveld door Tonnis bastaard van Eck.
2. *Reynt,* † na *3* nov. 1615, huwt vóór 11 juli 1577 *Styne Lebbinck,* † vóór *13* maart 1581, dr. van *Herman en Hensse.* Zij bezitten de Swaefkinckamp en verkopen die in 1577; zij erven een deel van het Lebbinck onder Vierakker. Zij hadden een dochter *Janneken,* minderjarig *13* maart 1581.
3. *Hendrick,* volgt V.
4. *Johan,* † vóór *26* juni 1602, tr. vóór 15 jan. 1583 *Hermanna Lebbinck Hermansdr.,* † na 1 febr. 1589. Zij erven deel van het Lebbinck. Hij is pachter op Mackink en Groenevelt, is 1600-1602 tussen 30 en 40 jaren oud. Hij verkoopt 1584 de Vrettersmaat te Vierakker.
5. *Henrica,* tr. *Willem Huerninck,*
6. *Warnera,* † in 1579-1581, tr. *Hendrick Mackink,*
7. *Garrifgen,* tr. *Johan Enssink.*

V. *Hendrick,* tr. 1° vóór *12* jan. 1579 *Marie Lebbinck,* † vóór 25 okt. 1585, weduwe van *Bartolt Wissinck;* tr. 2° vóór 18 april 1587 *Swene.* Hij erft deel van het Lebbinck. Is (1585, boerenopstand?) gevangen op Dorth in Doetinchem en in 's-Heerenberg, losgelaten tegen rantsoen, gerichtsman in 1585 en 1588, koopt samen met Harmen Lebbinck 1585 de Vrylinckmate onder Vierakker, bezit 1583/4 den alden Muushoff te Vierakker, die hij 1585 verkoopt.

Kinderen:

1. *Garritgen,* onmondig 16 maart 1585.
2. *Bartolt,* onmondig 16 maart 1585.

Bijlage **II.** De familie *Staring* te Groeplo. (Officiële gegevens aangevuld met familieaantekeningen *Van Basten Batenburg en met* bidprentjes):

1. Roelof *Starinck* (vermoedelijk de Roelof *Starinck,* gehuwd met *Aeltje Franck (en)*), sedert 1696 te Groenlo vermeld, enige malen pachter van belastingen.

1. *Bernard Staerinck (Starink, Sfaringh, Sfaring)* , geb. *1673/4.* Hij was rentmeester der stad en enige malen pachter van de verponding en andere belastingen, † (aet. 76) Groenlo 6 dec. 1750, tr. Groenlo 1 jan. 1699 (ondertr. Groenlo 10 dec. 1698) *Anna Aletta Meyeraan,* geb. 1672/3, † Groenlo (aet. 89) 23 jan. 1762, dr. van Mr. *Johan Hendrik Meyeraan* J.U.D. en *Elsken Wissinck.*

Kinderen:

1. *Aleida (Aletta) Hendrina,* geb. Groenlo 17 sept. 1699, † Groenlo 24 jan. 1763, tr. Loenen o.d. Veluwe 6 jan. 1724 (ondertr. Groenlo 19 dec. *1723) Johannes Staring* (uit de Zutphense familie *Staring),* ged. Zutphen 4 jan. 1687, luitenant der inf., begr. Groenlo 31 dec. 1762, zn. van *Jacobus Staring* en *Jenneken (Jantjen) Immink.*
2. *Jan Hendrik,* geb. Groenlo 7 dec. 1700, tot priester gewijd 4 aug. 1726.
3. *Felicitas Maria,* geb. *23* aug. 1704, zuster der orde (derde regel) van de H. Franciscus.
4. *Jacoba Catharina,* geb. Groenlo 5 april 1707, † Groenlo 20 jan. 1708.
5. *Harmen Berent,* volgt 111.
6. *Jodocus Franciscus,* geb. Groenlo 18 juni 1711, † Groenlo 12 maart 1715.
7. *Jacob,* geb. Groenlo 14 april 1714, † Groenlo 14 juni 1715.
8. *Jacoba Elisabeth,* geb. Groenlo 3 juli 1717, † Groenlo 13 mei 1750, tr. (ondertr, Groenlo 20 juni 1749) Mr. *Michael Wilhelm Antoon van Basten,* J.U.D., geb. Groenlo 25 maart 1719, promoveert te Harderwijk 1743, advocaat te Groenlo, † Groenlo 14 dec. 1796, zn. van Mr. *Hendrik Jan* en *Matgaretha Geerfruyd van Asbeck.* Hij hertr. Groenlo in maart 1757 *Anna Maria Elisabeth Volbier,* † Groenlo 5 febr. 1798, dr. van *Theodorus* en *Johanna Aleida van Munster.*

11. *Harmen Berent (Bernard),* geb. Groenlo 8 dec. 1708, rentmeester ter stad en ontvanger der verponding voor stad en schependom te Groenlo, als houthandelaar sinds 1744 lid en 1747/48 gildemeester van het Spilledrayersgilde, † Groenlo 22 jan. 1774, tr. (ondertr. Groenlo en Haaksbergen 3 nov. 1737) *Geertgen (Geertruy) Nien-*

huis (Nyenhuis) Jansdr., uit Buurse (kerspel Haaksbergen).

Kinderen:

1. *Johanna Anfoinefte,* geb. Groenlo in 1738, begr. Groenlo 20 okt. 1785, tr. (ondertr. Groenlo 9 dec. 1769) Mr. *Menso Theodorus Heidenrijk,* J.U.D., geb. Groenlo 20 okt. 1741, student te Harderwijk 12 okt. 1762, advocaat te Groenlo, zn. van *Jan Antony* **en** *Johanna Catharina Cunera Volbier.*
2. *Jacobus Gerrard,* geb. Groenlo 21 mei 1744, † vóór 9 mei 1775,
3. *Anna Aletta,* geb. Groenlo 10 jan. 1747, † begin 1800.
4. *Bernard Jacob,* geb. Groenlo 3 mei 1750, † vóór 9 mei 1775.
5. *Jacoba Elisabeth,* geb. Groenlo 15 okt. 1751, † Groenlo 24 juni 1798.
6. *Berendine (Bernardina) Hendrica Maria,* geb. Groenlo 1 juni 1754, † Groenlo 27 maart 1826.
7. *Bernard(us) Johannes (Hendricus),* ged. Groenlo 21 april 1757, † Groenlo 20 sept. 1772. (N.B. Misschien te verwisselen met 9.)
8. *Rudolph Gerhard,* geb. Groenlo 8 sept. 1760, wijnhandelaar, eerst te Leiden, daarna te Groenlo, lid der Municipaliteit aldaar, † — als laatste man van zijn geslacht — Groenlo 26 dec. 1830.
9. (zie 7) Dr. *Bernardus Johannes Hendricus,* ged. Groenlo 13 febr. 1763, ingeschreven als med. stud. Harderwijk 14 jan. 1788, als med. cand. 12 maart 1791, promoveert Harderwijk 1793 op dissertatie „De lichenis islandici viribus" (over de geneeskracht van IJslands mos), geprezen door de Algem. Konst- en Letterbode. Vestigt zich als geneesheer te Arnhem, lid der Municipaliteit aldaar, † Arnhem 5 april 1808.
10. *Maria Aletta, geb.* Groenlo omstr. 1765, † 's-Heerenberg 14 aug. 1844, tr. N.N. *Harmsen.*

Van der Dussen,

door Dra. W. E. Smelt.

Door een toeval kwam mij in het archief van het Hof van Holland, Inv. no. 98, fol. LXVII verso vlg. een vidimus „vant oude geslachte ende stamhuys van van der Dussen" onder ogen. Het betreft hier een door het Hof op 301 oktober 1685 verleend vidimus van de verklaring d.d. 20 december 1634, door Frederik Hendrik, in het bizonder ten behoeve van Jonker *Adrian van der Dussen,* gegeven, inhoudende, dat alle descendenten van Jonker *Jan Jacob Bruynse van der Dussen* zijn gesproten uit het oude adellijke ridderlijke stamhuis *Van der Dussen.* Een afschrift van de aan de originele acte gehechte genealogie is aan het vidimus bevestigd met een roze zijden lint: gelijk ook de originele stukken aan elkaar waren „geannexeert".

Wij hebben hier dus te doen met een soortgelijk geval als bij *Ploos van Amstel:* immers op 20 maart 1636 verklaarde Frederik Hendrik, dat het geslacht van *Ploos* was gesproten uit den huize *Van Amstel van Mijnden* en bij K.B. d.d. 8 juli 1864, no. 55 werd *Johannes Ploos van Amstel* met zijn wettige afstammelingen erk end te behoren tot de Nederlandse adel „uit aanmerking, dat hij aangetoond **heeft, dat** vóór meer dan tweehonderd jaren leden van zijn geslacht door hoge autoriteiten als stadhouder Frederik Hendrik **e.a.** als edellieden erkend zijn en als zodanig gerechtigd verklaard zijn tot de voorrechten, de adel van den lande competerende. (Zie Ned. Adelsboek 1949, blz. 457). Het is interessant, de desbetreffende resolutie d.d. 20 maart 1636, die in de monografie *Ploos van Amstel* door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins is afgedrukt, te vergelijken met Frederik Hendrik's verklaring van 20 december 1634, die hierna in extenso volgt. Daar het adellijke geslacht *Kan der Dussen* in 1909 is uitgegestorven, zal het door mij „ontdekte" vidimus — blijkbaar toch was dit vidimus de samensteller van de stamreeks Van der Dussen in Ned. Adelsboek 1941, de heer W. Wijnaendts van Resandt, niet bekend — geen praktische gevolgen hebben. Immers: indien er nog wel leden van het adellijke geslacht Van der Dussen in leven zouden zijn, dan zou naar mijn mening met recht door deze naar voren kunnen worden gebracht, dat, evenzeer als de erkenning van *Johannes Ploos van Amstel* gebaseerd was op een verklaring van Frederik Hendrik, ook in hun geval het door het Hof verleende vidimus van de acte van Frederik Hendrik d.d. 20 december 1634 als bewijsstuk kan dienen. Dan zou nog wel niet voldaan zijn aan de bepaling bij het K.B. d.d. 20 december 1824, no. 98, dat n.l. het diploma inzake de verheffing van *Jacob van der Dussen* in de Nederlandse adel verwisseld zal worden tegen erken n in g, zodra door doopcedullen, enz. tot staving der overgelegde stukken bewezen zal zijn, dat *Jan Jacob Bruinsz* voornoemd, een wettige zoon is van *Florens van der Dussen,* erfheer van Dussen en Aartswaarde bij brieven van 31 augustus 1445, maar dan had de Hoge Raad van Adel zich toch bezwaarlijk aan erkenning kunnen onttrekken, omdat H.M. de Koningin op advies van de Hoge Raad van Adel *Ploos van Amstel* op grond van een soortgelijke acte van Frederik Hendrik wel had erkend. In dit verband moge nog gewezen worden op het enigszins vergelijkbare geval *Van der Meer de Walcheren.* Hier echter gaf Prins Maurits op 1 mei 1612 aan Mr. *Pieter van der Meer* een vidimus van het diploma d.d. 4 nov. 1512, waarbij Keizer Maximiliaan *Huybert van der Meer* erkende als te behoren tot de oud-Hollandse adel, Bij sententie van het Hof d.d. 21 dec. 1661 werd Mr. *Abraham van der Meer* als geboren edelman tot de jacht gerechtigd verklaard.

Wat nu de juistheid van het in de verklaring naar voren gebrachte aangaat, hiervoor zou men zijn hand niet zonder meer in het vuur willen steken. Ook reeds in vroeger tijden werd aan de juistheid van de in 1634 gegeven afstamming getwijfeld: in een door *Jan Lucas van der Dussen* tegen *Adam Adriaan van der Duyn,* houtvester van Holland en Westfriesland gevoerd proces verklaarde het Hof bij de sententie van 3 maart 1773 (Inv. Hof no. 1000), dat impetrant uit hoofde van zijn geboorte gerechtigd was tot de jacht, tegelijk vernietigende de resolutie van houtvester en meesterknapen van 18 september 1752, waarbij deze hadden verklaard, dat de bijgebrachte bewijzen niet voldoende waren, om impetrant tot de jacht toe te laten. Nu, in 1773, zegt de tegenpartij, dat, als men zekere brieven d.d. 20 januari 1551 [1]),

---

[1]) Uit de sententie blijkt, dat impetrant's „meerbetoudovergrootvader" Jor. *Bruno van der Dussen* zich in 1550 aan Maria van Hongarije geadresseerd heeft met het gevolg, dat verklaard werd, dat *Bruno van der Dussen, zoon van Jacobus,* behoort tot het oude adellijke en ridderlijke geslacht *Van* der *Dussen.*

gegeven door Maria van Hongarije, aandachtig beziet, men tot de conclusie moet komen, dat „de gemelde charter moest in de waareld gekomen sijn op een wijse, dewelke deselve maakt ten aller uyttersten suspect" en dat het evenzo gesteld is met de acte van 1634. Deze heeft — volgens de mening van de tegenpartij — een „zeer wonderlijken inhoud" en bovendien is het zeer onwaarschijnlijk (volgens dezelfde), dat het verzoek aan Frederik Hendrik zou zijn gedaan door die *Adriaan van der Dussen,* die gehuwd was met *Johanna Maria van Oldenbarneveld* en dat zulk een verzoek zou zijn toegestaan, daar immers genoemde *Adriaan van der Dussen* een Roomsgezind man was en in 1623, dus elf jaar vóór het stuk in kwestie, had samengezworen om Prins Maurits van het leven te beroven uit wraak wegens het ten opzichte van *Johan van Oldenbarneveld* geschiede. Het Hof evenwel vernietigde, gelijk gemeld, bij de sententie van 3 maart 1773 de resolutie van 1752.

Bijlage:

„[Frederik Hendrik] . . . . . doet te weten mids desen, „hoe dat Sijn Excie volkomentlijck is gebleecken, soo vuyt „oude sepulturen, wapens die over hondert en meer jaaren „sijn gegeven in glasen, ende op veinsters, als door getuijgen „van bejaerde ende gequalificeerde persoonen, die bij Sijn „Excie daarop specialijcken sijn gehoort, dat Jonker *Jan „Jacob Bruynse van der Dussen* als een echten soon is ge„sprooten vuyt het oude adelijcke stamhuijs van der Dussen, „ende dat hij is geweest een derden soon van Jonker *Floris „van der Dussen,* erffheer van Dussen, Munsterkercke, ende „dat den selffden Jonker *Jan Jacob Bruynse van der Dussen* „is getrout geweest met de adelijke Joffvrouw *Ida van Kijff„hoeck* gesprooten wt het oude wel adelijcke ende ridderlijke „stamhuijs *van Arckef,* daar wt de hertogen van Gelder, ende „andere groote huysen haer oorspronck genoomen hebben, „ende door inondatie van den landen int jaar 1421, als wan„neer verdronken sijn 72 dorpen ende over de hondert duy„sent menschen, alle sijne adelijke goederen van Dussen „Muylkercken verloren heeft, waardoor als mede door de „troubelen in dese landen geresen, in een extreme armoede „is geraekt, ende gedwongen geweest, sig in de statt Delff „te retireren, ende sijne kinderen naer sijne gelegentheyt te „onderhouden, ende dat hij bij de voorseyde Joffvrouw *Ida „van Kijffhoeck* geprocreert heeft een eenigen soon genaàmpt „Joncker Jacob *Jan Buynse ven der Dussen,* die agter gelaten „heeft diverse soonen, als namentlijck Jonkers *Jan Jacob van „der Dussen, Cornelis Jacob van der Dussen,* heer *Pauwels „van der Dussen,* priester, *Eeuwout Jacob van der Dussen, „Bruno Jacob van der Dussen, Adrian Jacob van der Dussen* „ende *Hugo Jacob van der Dussen,* gelijck Sijn Excie op den „dag van heden daar van speciale ende volkome kennisse „heeft, als mede dat vele van de voorseyde Jonckers ende „hare kinderen in diverse oorlogen, soo te water als te lande „Ridderlijke feyten hebben gedaan, ende in alle occasie haar „wel gequeten, eenige in adelycke offitien geëmployeert sijn „ende andere gequalificeert, in haren adelijke staat getrout „zijnde, met eedele Joffrouwen wederomme te konnen leven, „Soo ist ook dat Sijn Excie conforme de oude costuymen van „Hollandt (die medebrengen, dat alle verarmde ende ver„fallen adelycken persoonen, ende geschlachten wederom, „treden in haer oude adelyken staat, ende daarinne aange„nomen moeten worden, als sij middelen hebben als eedelluyden „te connen leven) verclaerdt en doet te weten aan alle ge-

„nerale ende particuliere Herauten van Coningen, Hertogen, „Princen, Republyken ende Steden, dat alle persoonen aff„compstich van de voors. Joncker *Jan Jacob Bruynse van der „Dussen* syne kinderen ende kinds-kinderen, ende descen„denten van den selve, sijn gesprooten van t'oude adelycke „Ridderlycke Stamhuys van der Dussen gelijck sullix bij de „genealogie hier annex zijnde, breeder wort verthoont, ende „dat Jonker *Adrian van der Dussen,* filius *Arnofdi,* getrout „sijnde mette vrouw *Johanna Maria van Oldenbarneveldt,* „echte dogter van den Heere *Elias van Oldenberneveldf* Rid„der, van den voorseyden Joncker *Jan Jacob Bruynse van „der Dussen* in echten staat gesprooten is, derhalven sijne „voornoemde Excie belast ende beveeldt aan de Herauten „van de Geunieërde Provintien, ende versoeckt aan alle an„dere buyten der Staten jurisdictie sijnde, soodanige per„soonen affcompstig van den voornoemden Jonker *Jan Jacob „Bruynse van der Dussen,* die als adelijke persoonen leven, „ende specialyck den voorseyde Joncker *Adrian van der „Dussen* met hare oude wapenen sijnde een Bourgeons cruys „met eenen souvereinen hellem gelijk het selffde in de voors. „genealogie geschilderdt staet, daer vooren te willen houden, „ende voor adelijcke persoonen aannemen, om mede onder „die Ridderschappen van Hollandt ende van alle die andere „Provintien te mogen compareren, ende in alle adelycke of„ficien, ende digni'teyten geëmployeert te worden.

„Des oorconde heeft Sijn Excie sijn aengeboren Pitsier hier „onder doen drucken, ende met sijn eigen hant onderteeckent „den XX. Decembris 1634 in 'sGravenhage.

„Soo ist dat wij de voorz. originele acte gevisiteert heb„bende bevonden hebben deselve te sijn geannexeert met het „segel van doenmaelen Sijne Excellentie den heere Prince „Frederic Hendrick van Orange Hooghloffelijcker memorie „aen de hier voren gemelte genealogie van het Stamhuijs „van van der Dussen, ende deselve Acte te sijn geteeckent „met de handt en onderteeckeningh van Hooghstgemelte „Heere Prince, soo als uyt de collatie van andere syne Hoog„heijts onderteeckeningen ende de kennisse die wij daer van „sijn hebbende ons volcomentlijck is gebleecken, ende noch „de selve Acte ondergeschreven te sijn Ter ordonnantie van „Sijn Excellentie ende geteeckent te wesen C. Huijgens Ende „voorts de gemelte *originele* Acte met de *signaturen* ende ge„nealogie te samen met een roodt sijde lindt doorgesteecken „en geannexeert te sijn gansch gaeff en ongeraseert, ende „het jegenwoordige vidimus met de selve originele Acte in „alles te accorderen, gelijck mede de copie van de gemelte „geannexeerde genealogie aen dese met het zegel van justitie „geheght met de voorz. aen de originele Acte geannexeerde „volcomentlijck accorderende bevonden is. Dies wij onsen „griffier geordonneert hebben dese te onderteeckenen, ende „tot meerder verseeckerthevt het zegel van iustitie hier aen„gehangen den XXX October XVÏ C vijff en tachtich

Bij mijnen Heeren de President ende Raden over Hollant Zeelant ende Vrieslant

(Inv. Hof van Holland, no. 98, fol. LXVII verso vlg.)

Een en ander over Rernbrandts kleindochter, Titia van Rijn, en haar neven en nichten,

door IR. J. G. KAM.

In het aardige boekje „Amsterdamsche archiefvondsten" (De Bussy 1942) wijdt de oud-gemeentearchivaris Mr. W. F. H. Oldewelt een opstel van *Rembrandf's* kleindochter *Tifia van Rijn.* Het volgende moge een aanvulling zijn op de vele wetenswaardigheden, die in dit artikel werden gepubliceerd.

Oldewelt citeert op blz. 111 de acte van ondertrouw d.d. 9 jan. 1711 (DTB. 547/5), waarbij *Dirk van der Meer,* binnelandsvaarder, oud 28 jaar, wonende op de Brouwersgracht, geassisteerd met zijn vader *Jan van der Meer,* in ondertrouw gaat met *Cafharina 'van der Meer,* van Amsterdam, oud 25 jaar, ook wonende op de Brouwersgracht. Zij wordt daarbij geassisteerd door „haar night *Tia van Rijn".*

Deze acte was het uitgangspunt van het onderzoek van de heer Oldewelt en hij komt daarbij op blz. 113 tot de conclusie, dat de acte ten onrechte *Tia van Rijn* de nicht noemt van de bruid en dat hier had moeten staan „tante". Deze conclusie van Oldewelt is onjuist en de acte is goed, hetgeen uit het volgende zal blijken.

Huyberf Gelisz (ook genoemd *Jellis* en *Gillis*), goudsmid, geboren te Brugge, ondertrouwde Amsterdam 10 febr. 1601 (DTB. 409/186), oud 24 jaar en reeds 6 jaar te Amsterdam wonende, met *Jannetje Crabbe,* gebaren te Doornik, 23 jaar oud en dochter van *Philips Crabbe* en *Danielle Everherd.*

Hij bezat twee graven in de Westerkerk, namelijk Middenpand de Nrs. 234 en 235, welke graven 19 dec. 1758 bij Willig Decreet (57e Reg. fol. 153) door zijn erfgenamen werden verkocht [1]).

Van dit echtpaar ken ik de volgende kinderen [2]):

1. *Anna Huybregfs,* ged. Nieuwe kerk 8 jan. 1602, ondertrouwt 18 april 1619 (DTB. 423/111), oud 18 jaar, moeder *Jannetje Crabbe,* woont in 't Gravenstraatje, de vader heeft zijn consent gegeven, meet *Jan van Loo,* van Leeuwarden, oud 29 jaar, goudsmid, woont ook in 't Gravenstraatje; zijn ouders zijn dood.

2. *Marrifie Huybregfs,* gedoopt in de Nieuwe kerk 23 febr. 1603, ondertrouwt te Amsterdam (DTB. 431/257 vs.) 10 dec. 1626, 22 jaar oud, wonende in 't Gravenstraatje, haar vader is *Huybert Jelisz,* met *Philip Jansz. van der Ley* van Leeuwarden, haringkoper, oud 31 jaar, 5 jaar in Amsterdam wonende, geassisteerd met zijn vader *Jan Heyndrich Jarichsz. van der Ley.* Hij woont in de Harinckpackerij.

3. *Philip Huybregts,* ged. Nieuwe kerk 2 dec. 1612, winckelhouder wanende op de Nieuwendijk, ondertrouwt te Amsterdam. op 20 juli 1640 (DTB. 456/54) oud 27 jaar, geassisteerd met zijn vader *Huyberf Jelisz,* met *Eva Geldorpius,* wonende in de Rijp. Deze *Eva Geldorpius is* gedoopt in de Nieuwe kerk te Amsterdam op 6 nov. 1612 met de doopnaam *Aefje* als dochter van Ds, *Gosewijnus Geldorpius en Zara* (ook genoemd *Saepek* en *Saper*) *Agges* [3]).

4. *Sara Huybregfs,* gedoopt in de Oude kerk te Amsterdam 25 febr. 1618, ondertrouwt te Amsterdam 21 sept. 1640 (DTB. 454/199) oud 22 jaar en waant in 't Gravenstraatje, haar vader is *Huyberf Jelisz,* met *Pieter Rarnaerf* van Antwerpen; juwelier, geen ouders, zijn broeder is *Hans Ramaerf.*

De hierboven ander sub 1 genoemde *Jan van Loo* was eigenaar en bewoner van een huis in de Nes, het tweede van de Pieter Jacobstraat waar 't Moriaanshaafd uithing. Hij had bij *Anna Huybrechfs* twaalf kinderen waarvan er minstens zes de huwbare leeftijd bereikten. (zie ook Oud Holland 1-18) [4]).

Ik noem. o.a.:

a. *Elisabeth,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 21 juni 1620, † op de Singel in de Diamante Ring, begr. Westerkerk 9 nov. 1669 (graf middelk. 143) (zie ook Weesb. 33 fol. 51).

b. *Anna,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 14 april 1624 (getuige Jannetje Crabbe), ondertrouwt Amsterdam 3 mei 1657 (DTB. 477/109), oud 32 jaar, wonende in de Haringpakkerij, haar moeder is Anna Huybrechts, met *Laurens Janszoon Nooten,* van Delfshaven, haringkoper, oud 29 jaar, zijn ouders zijn dood. Hij werd geassisteerd daar Willem Davidtsan en woont op de Nieuwe Zijdsvaarburgwal.

c. *Magdalena,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 21 mei 1641, begr. aldaar (Westerkerk) 21 okt. 1669, ondertr. 10 febr. 1668, 27 jaar oud, wonende op de Singel en geassisteerd met haar moeder Anna Huybrechts, met *Tifus van Rijn,* geb. te Amsterdam, 27 jaar oud, geassisteerd, met zijn vader *Rembrandt van Rijn.* Hij woont op de Rosegracht.

Zoals bekend is stierf *Tifus* in 1668 en werd hij op vrijdag 7 sept. 1668 in de Westerkerk begraven in graf noordzijde 153. Hij stierf in het huis op de Singel over de Appelmarkt in „de poerden schaal". Zijn weduwe maakte op 5 maart 1669 „op t uiterste swanger zijnde" haar testament ten overstaan van notaris Français Meerhout. De acte werd gepasseerd ten huize van testatrices moeder op de Singel, over de Appelmarkt, „daar de vergulde schaal uithangt en de vergulde haringbuys

---

1) Deze *Huybert Jillis,* goudsmid, moet men niet verwarren met *Huibert Gillis* van Doornik, goudsmid die op 7 juli 1597 (DTB. 408/90) als *weduwnaar van Anna Hellinghers* ondertrouwde met *Martha Wonderes.* Hij woont op 't Gansoirt en is reeds elf jaar te Amsterdam. Wellicht is deze laatste ook identiek met de volgens het goudsmedenboek de Roever op 17 nov. 1586 poorter wordende *Huibert Jelis.*

2) Behalve de vier hier genoemde kinderen, die in de familiepapieren *Kam-van Overveld* voorkomen, vond ik te Amsterdam nog de doopinschrijvingen van de hier volgende kinderen :

1. *Abram,* ged. Nieuwe Kerk 14 aug. 1605;
2. *Samuel,* ged. Nieuwe Kerk 15 mei 1607;
3. Abraham, ged. Nieuwe Kerk 3 aug. 1610;
4. *Hubrecht,* ged. Nieuwe Kerk 23 febr. 1616.

3) *Gosewinus Geldorpius is* ingeschreven als theol. student aan de Universiteit te Leiden op 19 okt. 1594. Als herkomst staat hier „Isburgensis", wat wel gelezen zal moeten worden als „Duisburgensis", aangezien zijn vader *Henricus* (geb. ca 1520), na eerst rector geweest te zijn in Sneek en in Delft, in 1558 aldaar rector werd, om dit ambt in 1563 te verwisselen voor dat van hoogleraar te Heidelberg. *Gosewinus* is vlg. Van der ha geboren in 1563 en in 1596 als pred. beroepen te Sneek, daarna in 1611 te Amsterdam waar hij op 2 mei 1612 werd bevestigd. Hij overleed te Amsterdam op 11 aug. 1627, 63 jaar oud.

4) De kinderen zijn in de juiste volgorde:

1. *Elisabeth,* ged. (Nieuw; K.) 21 -juni 1620;
2. *Sijtje,* ged. (Nieuwe K.) 31 aug. 1621;
3. Jan, ged. (Nieuwe K.) 8 noo. 1622;
4. *Anna,* ged. (Nieuwe K.) 14 april 1624;
5. *Rinsje,* ged. (Nieuwe K.) 31 aug. 1625;
6. *Susanna,* ged. (Oude K.) 10 sept. 1626;
7. *Susanna,* ged. N(ieuwe K.) 21 sept. 1627;
8. *Jannetje,* ged. (Nieuwe K.) 12 aug. 1629;
9. *Teytje,* ged. (Nieuwe K.) 20 okt. 1630;
10. Maria, ged. (Nieuwe K.) 4 jan. 1632;
11. *Sara,* ged. 'Nieuwe K.) 7 jan. 1635;
12. *Magdalena,* ged. (Nieuwe K.) 21 mei 1641.

in de gevel staat" (de vergulde haringbuis staar er heden ten dage nog: het is thans No. 358).

Het kind waarvan hierboven sprake is werd spoedig daarop gedoopt en wel op 22 maart 1669 in de Nieuwezijds kapel. Doopgetuigen waren *Rembrandt van Rijn* en *Anna Huybrechfs,* de doopnaam was *Tiefie.* Dit is dus de „nicht" uit de acte van Oldewelt.

Uit het huwelijk van *Laurens Janszoon Nooten* en *Anna van Loo* zijn mij twee kinderen bekend, n.l.:

1. *Cafharina,* ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 18 juni 1658, welk kind volgens het goudsmedenboek de Roever vóór 1686 overleden is.

2. *Anna,* die 6 mei 1670 8 jaar oud was en dus geboren moet zijn ca. 1661/2; zij ondertr, 12 mei 1685 (DTB. 514/3), 23 jaar oud, wonende Martelaarsgracht, geassisteerd met haar vader Laurens Jans Nooten, met *Ninolaas van der Meer,* van Maassluis, koopman, geassisteerd met zijn oom Pieter Janszoon Nooten.

Uit dit huwelijk moet geboren zijn *Cafharina (Caafie zeggen* de familiepapieren), die 9 jan. 1711, zoals hierboven werd geciteerd, huwt met *Dirk van der Meer* (zoon van *Jan* en *Neeltje Pieters Kooper*). *Zij* was dus de kleindochter van *Anna van Loo,* terwijl *Anna van Loo* de tante was van *Tia van Rijn.* De aanspreektitel van *Cafharina* tegenover *Tia* was dus volgens goed Hollands gebruik „Nicht" en „U".

De laatste alinea van het artikel van de heer Oldewelt is met het bovenstaande ook opgehelderd. Hij spreekt er namelijk zijn verwondering over uit dat *Tifia van Rijn* en haar echtgenoot *François van Bijler* niet in hetzelfde graf zijn begraven. Uit het bovenstaande blijkt dat beide graven MK 143 en MK 234 familiegraven waren. Mk. 234 zal, toen *François van Bijler* stierf, vol zijn geweest, Er staat althans in het grafboek der Westerkerk (Arch. Ned. Herv. Gem. W. 32) onder de begraafdatum van *Tia van Rijn* op 27 nov. 1725 „1759 2 Mey geruimd" [5]).

[5]) In het grafboek W 32 in het arch. der Ned. Herv. Gemeente komt op 27 nov. 1725 *Tia van Rijn* voor zowel in graf middenkerk 234 als in Noord 153. Wat hiervan de reden kan zijn weet ik niet. Ik vermoed, dat de gravenmaker zich vergist heeft, omdat in graf ***Noord*** 153 na ***Titus en Magdalena van Loo*** talrijke ***Van. Rijn's*** zijn begraven, die voor zover mij gebleken is in genendele verwant zijn aan onze grootste schilder.

KORTE MEDEDELINGEN.

Cabeliau.

(LXXIX, kol. 26-26, 68, 242-245, 323, 413-427).

Zonder twijfel zal ieder oprecht genealoog, mèt mij, Mr. G. W. van Herwaarden bijzonder erkentelijk zijn voor de publikatie *Cabeliau* in het maandblad. Wanneer ik dus een enkele opmerking aan deze publikatie toevoeg, dan is dat geen critiek, maar slechts als (mogelijke) aanvulling of verduidelijking bedoeld.

Gillis Cabeliau, 4de heer van Mullem en van Walle en Motte (wat moet dat . . . Witte daar bij?), sub I in de genealogie genoemd, was de zoon van *Gillis Cabeliau,* 3de heer van Mullem en de Gruute, en van *Wilhelma de Munte.* Er is van hem slechts één huwelijk bekend, te weten: met *Margarefha de Vroe(de),* vrouwe van Boute (of Route?). Dat *Gillis C.* in eerste echt gehuwd zou geweest zijn met een

Margarefha van Lummene gezegd van Marcke, berust nergens anders op dan op een vergissing van onze vriend Fr. Cabliau, van Gent, of (wellicht ook) op het weinig-betrouwbare „Annuaire de la Noblesse" anno 1868. Ik meende dit reeds duidelijk gemaakt te hebben in mijn stuk in de Ned. Leeuw van 1962, kolom 242-245 (met een verwijzing naar het hs. no 41 van het fonds Desmanet de Biesme, in het archief van Oudenaarde). Het geslacht *Lumay van der Marck* verschijnt, in waarheid, in de genealogie pas in de persoon van *Geertruida van Lummene van der Marck* de moeder van *Margaretha van der Meere,* de vrouw van *Joos(t) Cabeliau,*

Ietwat te kras gezegd vind ik de opmerking in noot 5 van kolom 416: „...maar deze stamreeks berust alleen op mededelingen van de heer Cabliau zelf." Ik bezit namelijk, evenals de heer Cabliau, afschriften uit de doop-, trouw- en begraafregisters in de Vlaamse archieven, waaruit die afstamming n.i. kan blijken.

In het register Par./Ste Walburga Aldenardensis 1591, fol. 52, staat:

> „1591/4 aug. baptisavit Claudius: *Philippum* prolem *Philippi* et *Joanne van huysse.* — Susc. *Angelus vander Woestijnen et Joanna cabiliau."*

Men zou er aan kunnen twijfelen, of deze *Philippus,* die, met zijn echtgenote *Johana van Huysse,* een kind liet dopen, door pr. Claudius, wel de zelfde persoon is als de *Philippus Cabeliau* die op 2 juli 1600 in de slag bij Nieuwpoort sneuvelde, Maar als deze jonge *Philippus Cabeliau op* 18- of 19-jarige leeftijd huwde met (en dat staat vast): *Jacoba van Opstal,* dan kan er reeds zeer wel op 17 sept. 1610 een zoon *Judocus* (of Joost) geboren zijn, een kleinzoon ergo van de held van Nieuwpoort. Wij bezitten n.l. ook een authentiek uittreksel uit het Register Baptizatorum Ecclesia (e) Parochialis Sta Walburga Ald., waarin op het jaar 1610 te lezen staat: fol, 123 v.:

> „Anno 1610, 17 Septembris baptizavit Claudius: *Judocum,* filium *Philippi Cabilliau et Jacoba van Opsfal* conjugium. Susceptores: *Sebasfiens Opstal* et *Anna van Kerckhove."*

Deze kleinzoon, *Judocus* (of *Joost*) *Cabeliau,* huwde Oudenaarde 22 jan. 1636 met *Joanna van Roest.* („Domicella" is geen vóórnaam doch betekent: Vrouwe, Joncvrouwe. - Noot 5 sub b. van de publicatie-Van Herwaarden).

Het Register Baptizatorum vermeldt dan ook de doop van het kind *Judocus,* uit het huwelijk *Cabeliau-Van Roest,* op 1 okt. 1644: fol. 425 *r.*

> „Die prima octobris a me, Adriane de Keysere persona, baptisatus est: *Judocus* filius *Judoci Cabilliau* et *Joanna van Roest* coniugium, — natus erat vigesima octava septembris de nocte ad medium duodecimum. — Susceptores: *Judocus van Spira* et *Johanna Bracle."* —

De verdere afstamming tot en met *Frans Cabliau* en diens kinderen ligt „muurvast" uit de verschillende authentieke extracten van doop-, trouw- en begraafregisters.

Nog één kleine, onbeduidende correctie: *Judocus Cabilliau,* noot 5 sub d., overleed niet te Gent 5 maart 1741, doch 31 december 1730 te Gent in het Byloke-hospitaal.

Rest ons nog een onopgeloste vraag: wie was *Maria Cabeliau,* van Ieper, die (volgens Van der Ae, „Biogr. Woordenboek der Nederlanden", deel IV (lett. E.) bladz. 56), gehuwd was met de beroemde jurist *Bofe Ypes (= Boëtius Epo),* hoogleraar te Dowoai (= Douai), 1529-1599, uit welk huwelijk 8 kinderen in leven bleven?

DR. MR. H. P. SCHAAP.

Cabeliau,

(LXXIX, kol. 416/417.)

Johan Cabeliau, vermeld onder Ve, is gehuwd geweest met *Anna Cools.* Het manuscript is hier juist en niet de Annuaire de la Noblesse de Belgique. Een en ander blijkt uit enige acten,. aanwezig in het gerechtelijk archief van Ooltgensplaat (1896 nr. 31). Op 6 maart 1606 machtigt *Margaretha de Stoppelaer,* weduwe van Jhr. *Gillis Cool,* haar zwager, Jhr. *Johan Cabeliau,* kapitein, tot het innen van zekere gelden. Uit een acte van 1 april 1606 blijkt dat *Johan Cabeliau* tesamen met verschillende leden van de familie *Cools* eigenaar was van landerijen in Princenland. Reeds in januari 1589 trof ik *Johan Cabeliau* aan in het zelfde dossier, wanneer hij zijn broeder *Jaques* een procuratie verschaft.

Of de onder VIa vermelde kwartieren van *Anna Cools* juist zijn mag betwijfeld worden, want zij wijken af van de kwartieren voorkomend op de grafsteen van haar vader *Gillis Cool* in de kerk van Bergen op Zoom.

Ten slotte zij nog gewezen op het voorkomen van de naam *Cabeliau* in Goedereede, waar ik kort na 1600 een *Leendert Jacobsz. Cabeliau* aantrof en een *Jacob Jacobsz. Cabeliau.*

MR. E. VAN WEEL.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften,

C. Douxchamps-Lefèvre, Inventaire des archives du Fonds de Corroy-le-Château. Bruxelles, 1962.

Dit werk behelst de inventaris — 4567 nummers — van het familie-archief afkomstig van de inmiddels overleden Marquis *de Trazegnies d'Ittre.* Het werd 25 nov. 1949 aan het Staatsarchief te Namen afgestaan, onder voorbehoud dat de stukken aldaar als één geheel onder de naam „fonds de Corroy-le-Château" zouden worden opgenomen. Dit als herinnering aan de plaats, waar het archief gedurende vele generaties werd bewaard. Het betreft een der mooiste heerlijkheidsarchieven van België, Het archief bevat verscheidene 16de—19de eeuwse acten alsmede genealogische tabellen, betrekking hebbende op de tak *Nassau van Corroy-le-Château.* Deze tak is gesproten uit *Alexis van Nassau,* nat, zoon van *Hendrik* 111 *van Nassau,* heer van Breda, de Lek enz. (overl. 1538) en *Elisabeth de Rodenbach.* Geeft aanvullingen op het in het „Jaarboek van het Centraal Bureau, voor Genealogie," 1948, 105 vv. gepubliceerde. Verder houdt dit archief in genealogische tabellen *Delli Affaytadi, D'Arnemuiden, De Bentinck, Van Bronchorst, De Herzelles, De Kinschot, Nieulandt* (alliantie met *Françoise van Foreest), Van Ossewaerde* (zie: Ned. Leeuw 1887, 37, 44, 78) en *De Villegas de St. Pierre* en acten aangaande leden van de geslachten *Baert, De Casembroot, Van Cuyck en Sasbout.*

Deutsches Geschlechterbuch, bd. 129 (1 9 6 2) .

Deze 7de band in de serie „Niedersächsisches Geschlechterbuch", verzorgd door W. Ollrog, behandelt de genealogieën van 11 geslachten, waarvan die betreffende het geslacht *Mitgau* echter alleen aanvullingen en verbeteringen op de in bd. 89 gegeven genealogie geeft. Naast de wapentekeningen van Heinz Ritt zijn zoals in dit serie-werk gebruikelijk zeer

vele andere illustraties opgenomen. O.a. bevat **dit** deel de genealogie *Janssen* (gen. I/III niet geheel bewezen), aanvangende met *Godeke* (VI) *Frese gen. Punneke,* geb. ± 1360-1365, overl. nà 1395. De jongste zoon van *Johann Punneke* (VIIIb) nl. *Jakob,* geb. omstreeks 1650, heeft aan het geslacht de naam *Janssen* gegeven. Aan het slot van het artikel zijn de 64 kwartieren van *Marie Gabriele Franziska Lilly Christiane Johanna* Gräfin *von Schlitz gen. von Gortz,* geb. 1916, echtgenote van *Heinrich Ludwig Karl Janssen* gepubliceerd. Deze kwartierstaat heeft verscheidene Nederlandse kwartieren en wel door de grootmoeder van moederszijde: *Anna Catharina Wilhelmina Blaauw* (1852—1927), vrouw van *Moritz* Freiherr *Riedesel zu Eisenbach.* Bedoelde kwartieren dragen de namen *Koopmans, Van Hoogstraten (Anna C. W.,* geb. Amsterdam 15.1X.1797; volgens gen; *Blaauw* in N.P. 1916 is zij geb. 15.1X.1 805. In dit geval zou zij bij haar huwelijk nog geen 15 jaren oud zijn)„ *Broes, Stadlander, Berck, Van Zwanenburg, De Bosch, Van Heyst, Ploos van Amstel, Bergsma, Van der Duyn, De Groot, Nieland, Brouwer* en *Kroon.* Tot het geslacht *Pollitz,* waarvan de genealogie is afgedrukt, behoort *John Pollitz,* geb. St. Petersburg 2.IX.1888. Na een bewogen leven is hij na de Eerste Wereldoorlog naar Batavia vertrokken en aldaar bij een Ned. Levensverzekeringmij. werkzaam geweest. Nadien is hij overgegaan naar de firma „Blom & Van der Aa", waarvoor hij in Shanghai en Tientsin heeft gewerkt. In 1948 heeft hij China verlaten en zich met zijn gezin in San Francisco gevestigd. Verder worden in de 623 bladzijden tekst de volgende allianties gegeven: *Brunsich (Friedrich Carl Dietrich Ludwig,* gesneuveld in Oost-Indië 1783, zn. van *Justus Hartwig Brunsîch* en *Rosine Luise Henriette Schlemm.* De acht kinderen van dit echtpaar worden op blz. 543-545 genoemd), *Buff (Georg Konrad, 1764-1821,* broeder van *Goethes Lotte), Chappuzeau* en *Hasewinkel (Wilhelm Heinrich,* geb. Paramaribo 1882, tr. *Johanna Elisabeth Anna Schlemm,* overl. Zeist 1940. Kinderen uit dit huwelijk worden op blz. 554 genoemd: de tweede zoon *Johann Heinrich* woont met zijn gezin in Zeist).

W. Schnyder, Die Zürcher Ratslisten 1225 bis 1798. Zürich, 1962.

Een inleiding over de historische ontwikkeling „des städtischen Rates" opent dit 619 blz. tellende werk en wordt gevolgd door de chronologische „Ratslisten." Het geheel wordt door een lexicografisch naamregister afgesloten. In dit register zijn voorzover mogelijk bij iedere persoon de doop (geboorte) - en overlijdens (begraaf) datum vermeld. Namen als *Bachofen, Breitenstein, Felix, Lavater, Von Muralt, Römer, Schorer, Stubenröch, Studler, Werdmüller en Ziegler* kan men hierin vinden.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, nov. 1962.

P. de Zuttere vervolgt „Les de *Vallejo* dans les Pays-Bas espagnols et autrichiens". - H. C. v. P., *Sweerts de Landas.* - H. c. v. P., Les manuscrits intéressant la Belgique à la bibliothèque de l'université d'Utrecht. Hierin wordt de aandacht gevestigd op hetgeen zich in de hss. afd. van bovenstaande bibliotheek bevindt, voorzover voor België en Brabant van belang. - De rubriek ‚Réponses' bevat een antwoord *Swagemakers* (Tilburg) en *Velu.*

Baltische Hefte, jrg. VIII (1962), afl. 4.

E. Anderson vervolgt „Die kurländische Kolonie Tobago."

Braunschweigischés Jahrbuch, bd. XLIII (1962).

Bevat o.a. 1. „Das Verwandtschaftsverhältnis der „schwäbischen" Edlen *Ida von Elsdorf* zum Kaiserbruder *Ludolf* IV. von *Braunschweiq* (overl. 1038) und zu Papst Leo IX (overl. 1054)" door H. Dobbertin. Een der negen hoofdstukken behandelt „Die friesische Grafschaft bei Dokkum:" 2. „Die Hugenottengemeinde Braunschweig (11)" door W. Beuleke. In dit tweede gedeelte geeft Schrijver: a. „Die Pfarrer der Braunschweiger Hugenotten" en behandelt hierin Ds. *Isaac de Chaufepié;* b. „Vom inneren Leben der Braunschweiger Hugenottengemeinde"; c. „Die Schule der französisch-reformierten Gemeinde;" d. „Berühmte Mitglieder der Braunschweiger Hugenottengemeinde." Hieronder komt de 5 dec. 1696 te Rotterdam gedoopte *Daniel de Superville* voor; e. „Alphabetisches Namenverzeichnis der Braunschweiger Hugenotten und der mit ihnen versippten Familien." Op deze lijst worden naast andere de volgende geslachtsnamen vermeld: *Bergsma, Bigot de Villandry, Bourquiqnon, Cattier, De Constant Rebecque, De Daehne, Guerin, Malherbe, Méjan, Meunier, De Paravicini, Van Schuylenburch van Bommenede, Van Teysterband dit Bilderdijk;* 3. „Ein Altar des *Hans Vredeman de Vries* für die älteste Trinitatiskirche in Wolfenbüttel" door A. Fink.

Der Grafschafter, aug. 1962.

H. G. Ossenbiihl, Bauernhofnamen in der Twente. (Nach P. V. van Wijk „Boerderijnamen.")

Der Grafschafter, okt. 1962.

Die Geschichte der Frenswegener Kloster-Bibliothek. Nach Untersuchungen von B. Nonte.

Der Grafschafter, nov. 1962.

H. G. Ossenbühl,. Die Territorialherrschaft der Grafen *von Tecklenburq.*

Heimatbuch 1963 des Grenzkreises Kempen-Krefeld.

H. Dattenberg, Doomer-Hoff. Schrijver behandelt het schetsboek van *Lambert Doomer* (overl. 1700), tekenaar en schilder uit de school van *Rembrandt.* Aan de hand van *Doomers* gewassen tekening van Dymbkes Poort in het Brits Museum tracht de auteur te achterhalen, welke bladen van het kunstboek Doomer-Hoff — de naam, door de kunstenaar aan het bedoelde schetsboek gegeven — deel hebben uitgemaakt. Twee reproducties van tekeningen van *Doomer* in het Prentenkabinet te Amsterdam („Wirtshaus zur Blauen Hand am Kirchhof" te Anrath, alwaar *Lamberts* vader *Herman* verm. geboren is en „Bauernhaus mit Backofen" te Anrath) en één van „Anrather Kirchhof mit Tor und Bauernhaus" in „Städeloches Kunstinstitut" te Frankfort a.M. zijn in deze publicatie opgenomen. — E. Gatz, Das Grefrather Schulwesen. Geeft de geschiedenis van het schoolwezen te Grefrath van 1638 — jaar, waarin het eerste schoolgebouw werd opgericht — tot 1945. In 1852 werd tot hoofdonderwijzer benoemd *Johannes Horrix,* uit Lobberich, overl. 1904, die tot de bloei van de school veel heeft bijgedragen. Zie over dit geslacht: Die Haghe, 1956, 61. — J. A. Zeeuwen, Venlo in economisch opzicht gedurende de eerste fase van de Franse tijd. — J. Hermes, Die Kempener Druckersippe *Wefers.* Met genealogische tabel. — J. Funken, Op de Hostert. Ein geldrisches Lehngut in Leuth. — J. Belonje, De adellijk familie *Renqers* op Langefeld en Berghof. Door het geslacht *Van Erp qsnd. Warrenberg is* het goed in de tak *Renqers,* stammende uit *Joachim Renqers* en *Maria Oem van Wijngaarden,* gekomen. Schrijver vervolgt deze tak tot de kinderen van *Willem Renqers* (zn. van *Joachim* en *Paulina van Erp gend. Warrenberg)* en besluit zijn publicatie met de scheidingsacte, die de erven van de kapt. Jr. *Willem Rengers* en van diens overleden zoon *Johan* na de dood van beiden passeerden. In een voetnoot wordt de aandacht er op gevestigd, dat in het Nederrijnse zich leden van het_ geslacht *Renqers* blijvend hebben gevestigd.

Norddeutsche Familienkunde, jrg. XI (1962), afl. 4.

R. Müller, *Christian Römelinqs* Söhne als Ahnen und Enkel. Zur Ahnengemeinschaft dreier berühmter Deutscher. In een overzichtelijke tabel toont Schrijver aan, dat *Ernst Reuter* (1889—1953), „Oberbürgermeister" van Berlijn, *A. Heinrich Hoffmann „von Fallersleben"* (1798—1874), dichter en *Wilhelm von Bode* (1845—1925), kunsthistoricus, afstammen van *Christian Römeling,* in Diepholz (overl. 1613) : De eerste twee stammen uit *Wilhelm Römeling* (overl. 1647) en de laatste uit *Heinrich Christian Römeling* (overl. 1638), beiden zoons van genoemde *Christian Römeling.* Een achterkleinzoon van deze *Christian* t.w. *Christian Anton Römeling,* garnizoenspredikant te Harburg is naar Nederland vertrokken. De kwartieren van *Christian Römelinqs* kinderen worden in deze publicatie eveneens behandeld. Voor het samenstellen van zijn artikel heeft de schrijver gegevens van de heren W. Bode en 0. Römeling te Groningen ontvangen. — C. Holscher, Standespersonen, Militärpersonen und Emigranten im Kirchenbuch St. Aegidien zu Hannoversch Münden. De afgedrukte lijsten, die een periode van ruim 30 jaren (1733—1769) omvatten, vermelden de namen *D'Ahrenberg, D'Aubiqni, Bohlen, Von Drewes, Kurtz, Oppermann* en *Scharff.*

Quellenzurostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XI (1962), afl. 11/12.

E. Koolman, Die Lehrlingsrolle der Bäckerinnung zu Weener aus den Jahren 1773 bis 1854. Evenvermeld manuscript, waarvan 43 bladen de tijd hebben doorstaan, berust in het Museum te Weener. Op een enkele uitzondering na is het geheel in de Nederlandse taal gesteld. Na de inleiding publiceert de schrijver in chronologische volgosde de inschrijving der leerlingen. Op deze lijsten komen c.a. de namen *ten Anker, Cadee, Dorenbos, Dreesman, Duim, Geuns, Ibelinq, Jutting, Kloppenberg, Kluiver, Kranenborg, Leemhuis, Noordhoff, Sleutel, Sliep* en *Stanténi* voor. — K. Ecke, Leichenpredigten *Wissel* und *Cadovius.* Inzender heeft deze gegevens ontleend aan de uitgave van F. Roth „Auswertungen von Leichenpredigten." De naam *Cadovius* treft men aan onder de nakomelingen van *Maarten Luther.* Verder vermeldt Ir. Ecke nog: *Anna Krudopp,* uit Wittenberg, tr. 2de *Henrich Quistorp,* burger van Rostock.

Bulletin [de la] Société de l'histoire du Pro'testantisme français, jrg. CV111 (1962), afl. juli-sept.

R. Mazauric, Un prêche aux armées sous Louis XIV. Noemt *De Dompierre (de Jonquières), Paul Feriet* (zie N.L. 1962, kol. 169) en *Elie Guyot* (zie: N.P., 1911, 172).

Archiv für Schweizerische Familienkunde, bd. IV (1962), afl. 4.

Ahnenreihen von Frau *Julia Bally*, geb. *Herzog* (1852—1943) door J. P. Zwicky von Gauen. Met kwartieren *Hauff x Faber* (grootouders van de dichter *Wilhelm Hauff*)' en *Von Salis (-Grüsch, -Soglio)*. — Ahnenreihen der Geschwister *Gantenbein* von Grabs door J. P. Zwicky von Gauen, Met kwartier *Tschudi*.

THA. J. VAN ALFF.

BOEKBESPREKING.

Hoe vindt men zijn voorouders in de Nederlandse archieven? Jubileum-uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Deze uitgave kwam tot stand ter herdenking van het 15-jarig bestaan van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Vele deskundigen, hebben aan deze publicatie medegewerkt en zodoende is een' werk ontstaan, dat een welkome aanvulling van de bestaande genealogische litteratuur vormt. Na een algemene inleiding worden in de verschillende hoofdstukken behandeld de volgende terreinen van 'onderzoek: Maassluis, Vlaanderen, het voormalige Nederlandsch Indië, Zuid-Limburg en het Land van Overmaas, het eiland Texel, Kampen, Amsterdam (doop-, trouw- en begraafboeken), de Hoekse Waard, Delft, de provincie Overijssel, Nijmegen, Helmond en omgeving, Vlieland, enige Gorinchemse bronnen, het Oldamt (Gr.), het Westland, Drenthe, Friesland, de Waalse kerken in Nederland, Tilburg, Vlaardingen, het hoogheemraadschap Rijnland, Leiden en het kwartier Zutphen.

Hieruit blijkt de rijke inhoud van deze uitgave, doch tevens het ontbreken van een groot aantal gebieden. In de inleiding wordt dit gemis betreurd en wordt gewezen op het feit, dat men geen medewerkers heeft kunnen vinden die o.a. de provincie Zeeland en de zo rijke Utrechtse archieven voor hun rekening hebben willen nemen.

Met de bovenstaande opsomming is de inhoud echter nog niet volledig weergegeven, ook zijn o.m. opgenomen bijdragen over „Het ex-libris in de Heraldiek", „Het gedrukte Nederlandse bidprentje" èn „Kerkzegels".

Deze geslaagde, 186 bladzijden tellende jubileum-uitgave is voor de prijs van ƒ8,50 verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

Genealogisch onderzoek naar de achtergrond en de oorsprong van de familie Boer, door D. Boer. Van Gorcum en Comp. N.V. Assen 1961.

De schrijver, reeds bekend door zijn reeds eerder in dezelfde serie (Van Gorcum's Nederlands Familiearchief) -verschenen publicatie over het voor- en nageslacht van Dr. Gerrit de Jongh, heeft thans zijn onderzoek gericht op zijn eigen familie, een geslacht, waarvan gedurende de 19de eeuw een uitgebreide tak gevestigd was te Oudewater.

Na een omvangrijke inleiding over het eventuele voorgeslacht, krijgt men met de in Coolwijk wonende en het einde van de zestiende eeuw voorkomende *Jan Dirck Geerlofsz.* vaste grond onder de voeten. Zijn achterkleinzoon, de omstreeks 1640 geboren *Aert Hermensz.*, was gehuwd met *Elisabeth Boer* en diens kinderen voerden de geslachtsnaam *Boer*. Het talrijke nageslacht verspreidde zich aanvankelijk over een groot aantal Zuid-Hollandse plaatsen en heeft zich tenslotte over vrijwel geheel Nederland verbreid. Leden van het geslacht waren in de tweede helft van de 19de eeuw eigenaren van de bekende „Groote Koninklijke Bazaar" te 's-Gravenhage. Vooral over de later te Oudewater gevestigde tak verstrekt de schrijver zeer uitvoerige gegevens, terwijl ook afstammelingen, in de vrouwelijke lijn uit deze tak stammend, worden medegedeeld. Tenslotte geven bijlagen o.m. enige genealogische gegevens over de aanverwante geslachten *Montijn, Pulkus, Snelleman, Brediuw, Van Aelst, Van Wijngaarden, Verhoeven* en *Van Vreumingen*.

Hoewel tal van gegevens inderdaad voor leden van de familie van belang kunnen zijn, zijn vooral die omtrent de lotgevallen van de Oudewaterse tak voor een groter publiek beslist te uitvoerig; bovendien steken de vaak zeer fragmentarische gegevens omtrent de andere takken daardoor nog sterker af. Zo wordt b.v. bij een te Amsterdam gevestigde tak op blz. 214 vermeld: „hem werd een dochter geboren, die in 1863 trouwde met jhr. *Backer*, zoon van de gemeentesecretaris van Amsterdam jhr. *Willem Jacob Backer*". Uit Nederland's Adelsboek 1940, bladz. 92, blijken de nadere gegevens omtrent deze „dochter", van wie dus in de onderhavige genealogie zelfs de voornamen niet worden vermeld.

Het buitengewoon summier register maakt het bovendien vrijwel onmogelijk om in dit lijvige boek gegevens terug te vinden; door de tamelijk onoverzichtelijke rangschikking der gegevens wordt het opzoeken nog bemoeilijkt.

Bovenstaande opmerkingen doen echter niet af aan het feit, dat in het onderhavige boek een zeer groot aantal gegevens, resultaten van een zeer uitgebreid ondertoek, zijn vastgelegd, De zeer goed verzorgde uitgave, waarbij de kleurenreproducties van door B. W. Kunst geschilderde portretten opvallen, moet worden geroemd.

Voor de prijs van ƒ18,50 (ingenaaid) is dit 374 bladzijden tellende boekwerk in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

Histoire de la Famille van Ockerhout à Bruges par Emmanuel Coppieters de ter Zaele. Loppem 1961.

De schrijver, Prof. Jhr. Dr. E. Coppieters de terZaele, heeft dit boekwerk gewijd aan een geslacht, dat gedurende enige eeuwen in het economische en maatschappelijke leven van de stad Brugge een belangrijke plaats heeft ingenomen. Reeds in 1399 wordt *Jacques van Nokerhout* vermeld als „vynder vanden Ambacht vande keersgieters", van welk ambacht hij in 1402 deken werd. *Jan van Ockerhouf*, in 1504 eveneens deken van voormeld ambacht, is de bewezen stamvader *van* het onderhavige geslacht.

Met de gebroeders *Jacques (1613-1693)* en *André (1618 1684)* splitste het geslacht zich in twee takken. De uit *Jacques* spruitende, oudere tak kwam tot steeds groter aanzien; zijn

kleinzoon werd raad der stad Brugge, terwijl in 1733 de weduwe van zijn achterkleinzoon met haar zoon *Jacques Bernard van Ockerhout* door Keizer Karel VI werd geadeld. Bij Kon. Besluit van 22 oktober 1822 nr. 47 verkregen Jean *Baptist Jacques Louis* en *Jacques Piere van Ockerhout* van Nederland's Koning Willem 1 erkenning van hun adeldom, terwijl *Jacques Pierre* tevens vergunning kreeg de naam van het goed ter Zaele achter zijn geslachtsnaam te voegen. Deze tak *Van Ockerhout de ter Zaele* stierf reeds in 1842 uit: de uit *Jean Baptiste* stammende *Marie Thérèse van Ockerhout* (1858—1940), douairière *A.* baron *van Caloen,* was de laatste afstammelinge van de adellijke takken van dit geslacht.

De jongere, uit *André van Ockerhout* (1618-1684) stammende tak vertoont, zulks in tegenstelling tot de voormelde oudere tak, een geleidelijke maatschappelijke neergang. Deze tak telt thans nog in eenvoudige omstandigheden levende afstammelingen, die de familienaam *Vanockerhout* of *Vanhockerhout* voeren.

De bladzijden 125 tot 202 zijn gewijd aan de afstammelingen in vrouwelijke lijn uit een zevental dochters uit het geslacht. Vooral onder de nakomelingen uit het huwelijk van *Jeanne Marie van Ockerhout* (1742-1802) met *N. E. Stochove* komen talrijke Noord-Nederlanders voor, behorende tot de geslachten *Van Barnevelt tot Mathena, Brantjes, Geradts, Van Hövell tot Westerflier, Von Martels, Vos de Wael,* etc.

Bij de afstammelingen van voormeld echtpaar *Stochove-van Ockerhout* vallen op de namen van hun dochter *Thérèse Jeanne Stochove,* omstreeks 1800 gehuwd met *Louis Bortier.* De vraag dringt zich op of deze echtelieden identiek zijn met de in Ned. Patriciaat 1956, bladz. 62, genoemde *Louis Joseph Bortier* en *Therese Marie de Stochove de Buytewalle,* wier dochter *Sophie Henriëtte Bortier* (1809—1875), in 1828 te Brugge huwde met de Nederlandse kolonel *A. P. Boellaard van Tuyl* en de stammoeder werd van een Noord-Nederlands nageslacht, waartoe behoren leden van de geslachten *Boellaard, Boreel de Mauregnault, Van Alderwerelt Houtuyn, Kits van Heyningen* e.a.

Vooral over leden van de oudere tak worden tal van biografische bijzonderheden medegedeeld, vele afbeeldingen naar oude portretten, kwartierstaten e.d. verlevendigen de tekst,

Tegen storting van 300 fr.b. op C.C.P. 55.55.55 van de „Histoire de la Famille van Ockerhout à Bruges" zijn nog exemplaren van het boekwerk verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

Hildegard v. Marchtaler, Aus Alt-Hamburger Senatorenhäusern. Hans Christians Verlag, Hamburg 1959.

De „Familienschicksale im 18. und 19. Jahrhundert", die hier worden beschreven, betreffen de afstammelingen van de Hamburgse koopman *Jacob Krochmann* (1705-1763). Voornoemde *Krochmann,* een predikantszoon uit Osnabrück, kreeg door zijn huwelijk met *Elisabeth Hey,* dochter van een gefortuneerde Hamburgse suikerraffinadeur, vaste voet in deze Hanzestad, waar hij in 1742 grootburger werd. Van zijn twee dochters huwde de oudste, *Anna Catharina Krochmann* (1744—1816), als weduwe van *B. H. Ruesz,* in 1784 met de latere Hamburgse senator *Johann Gerhard Graepel.* Haar nageslacht, behorende tot de geslachten *Ruesz, Graepel, Kirchenpauer (von Kirchdorff), (von) Harder (und von Harmhove),*

nam in de 19de eeuw een belangrijke plaats in de Hamburgse samenleving in.

Ook de andere dochter van *J. Krochmann, Connelia* (1753—1796), was gehuwd met een Hamburgse senator, namelijk met J. *A. Giinther, zij* overleed echter kinderloos.

Bewerkt aan de hand van oude familiepapieren, waaronder een kennelijk uitgebreide correspondentie tussen de verschillenden familieleden, omvat het boek een boeiende beschrijving van het leven van deze voosaanstaande burgers van de Hanzestad en van de talrijke ups and downs van deze stad in het bewogen tijdperk 1750-1850, waarin onder andere de bezetting gedurende de Franse tijd, de Napoleontische oorlogen en de grote stadsbrand van 1842 vielen.

Tal van genealogische gegevens, ook over de voorouders van de hoofdpersonen, worden verstrekt. Het buitengewoon degelijk en smaakvol uitgegeven werk is versierd met een zeer groot aantal afbeeldingen naar familieportretten etc. Het 255 bladzijden tellende boek is voor de prijs van DM, 18,50 in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

Die deutsche Auswanderung nach Russland 1763-1862, von Dr. Karl Stumpp. Herausgegeben von der Landsmannschaft der Deutschen aus Russland, Stuttgart 1961.

De Duitse emigratie naar Rusland — vooral uit de Zuidwestelijke gebieden Wurtemberg, Baden, de Pfalz en de Elsas — wordt in dit boekje toegelicht. De verschillende oorzaken van deze emigratie worden op duidelijke wijze nader beschouwd.

Zeer belangrijk is de 146 bladzijden tellende opgave van emigranten uit Duitsland naar het Zwarte Zee-gebied en Zuid-Rusland en de Zuidelijke Kausasus in de jaren 1804—'42, waarin de emigranten met naam, plaatsen van herkomst en bestemming en jaar van vertrek in 'alfabetische volgorde staan vermeld. Onder deze „Duitse" emigranten vallen *Alexander Le Maire* en *Franz Le Maire* resp. uit „Flandern" (Kuln) en „Rugin/Brabant" op. Een aantal kaarten verduidelijkt de geografische herkomst der emigranten naar Rusland. Nederlandse namen treft men op de in dit boekje voorkomende lijst niet aan: te verwachten is dat de later te publiceren „Auswanderliste der Mennoniten" daarentegen vele, oorspronkelijk Nederlands namen zal bevatten.

W. W. VAN VALKENBURG.

Eitel Georg Kopp, Namensrecht der Unehelichen vor dem Inkrafttreten des BGB. in Deutschland. Alfred Mitzener Verlag, Frankfurt am Main-Berlin 1959.

De opzet van deze uitgave is een samenvattende studie van het naamrecht van onwettige kinderen vóór het in werking treden op 1 januari 1900 van het Duitse Burgerlijk Wetboek.

Kopp leidt het onderwerp uitvoerig in met een beschouwing over de geschiedenis van het naamwezen in het algemeen. De schrijver stelt vast, dat in Duitsland nog in het begin van de vorige eeuw het aannemen en met veranderen van namen rechtens vrij was. Het gebruik van namen werd beïnvloed door beginselen van oud-Germaans-, van Romeins- en van kanoniek recht. Een belangrijke grondslag was het familieverband, waarbij in deze landen de vader als gezinshoofd gold. Normaliserende kracht is vooral uitgegaan van het Concilie van Trente (1563), waarbij onder meer aanbevolen

werd om naast doopnamen achternamen te voeren. Deze achternamen, welke aanvankelijk van persoonlijke aard waren, zijn allengs beklijfd als geslachtsnamen. In de verschillende deelstaten van het Duitse Rijk heeft de overheid in de 19de eeuw de regeling van het naamwezen aan zich getrokken, zonder tot eenvormigheid te komen. De schrijver geeft daarvan een uitvoerig overzicht,

Tegen deze achtergrond behandelt Kopp in het bijzonder het naamrecht „der Unehelichen". Hij onderscheidt: kinderen uit concubinaat, uit een losse verhouding, uit publieke vrouwen, uit overspel en uit bloedschennige relatie verwekt. Volgens deze onderscheidingen, welke ten dele kunnen samenvallen, meent Kopp verschillende gebruiken voor de naamgeving te kunnen vaststellen. Bij concubinaat verwierf het onwettig kind meestal de vadersnaam, bij een losse verhouding soms de vaders-, soms de moedersnaam, het hoerenkind placht zelfs niet de moedersnaam te krijgen, en aan de bloedschennige en overspelige kinderen werd meestal de moedersnaam gegeven.

Enerzijds heeft deze studie voor de genealoog geen grote betekenis, omdat voor de genealogie geldt het tweeledig beginsel van de wettigeafstamming. Met een onwettig kind begint in de genealogie een nieuw geslacht, aangezien het element „wettig" ontbreekt (vgl, „De Nederlandsche Leeuw" 1958, „De genealogische methode"). Anderzijds zal de genealogische onderzoeker zich ter degerekenschap moeten geven van de voetangels en klemmen, welke schuil kunnen gaan achter de schijn van wettigheid,. gewekt door identiteit van namen. Er heeft steeds een menselijk-begrijpelijk streven bestaan, om onwettige geboort te bedekken met een schijn ván legitimiteit, Intussen was een verschil in naam tussen vader en zoon evenmin een aanwijzing voor onwettigheid. Het kwam, ook in ons land, voor, dat wettige kinderen de achternaam kregen van moederszijde om redenen van peetschap of vererving van familiebezit.

Het 271 bladzijden tellend boek is voorzien van degelijke documentatie en van een zaakregister. Wij willen deze studie gaarne ter raadpleging aanbevelen voor de lezers van ons maandblad, die op een probleem in deze materie mochten stuiten.

Het boek is voor de prijs van DM. 27,50 in de handel,

J. C. MARIS.

Elseviers Encyclopedie van de heraldiek, door Dr. H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp, N.V. Uitg. mij. Elsevier, Amsterdam/Brussel 1961.

In dit boekje, verschenen als nr. A 37 van Elseviers encyclopedische pocketreeks, zijn de eerste drie inleidende hoofdstukken, getiteld „Algemeen overzicht", „De folklore in verband met genealogie en heraldiek" en „Symboliek in de wapenkunde", vrijwel geheel aan de wapenkunde gewijd. Het volgende, laatste inleidende hoofdstuk (blz. 16 t.e.m. 40) behandelt op tamelijk uitvoerige wijze de Nederlandse geslachtsnamen.

De hierop volgende „encyclopedie" vermeldt in alfabetische volgorde niet alleen de gebruikelijke heraldische termen, doch verschaft o.m. ook gegevens over standaardwerken, tijdschriften, schrijvers en verenigingen op het gebied van de genealogie en de heraldiek.

Als leidraad voor hen, die zich op het terrein van de geslacht- en wapenkunde willen gaan bewegen, zal deze ongeveer 225 bladzijden tellende uitgave zijn nut kunnen hebben. Het boek bevat tal van duidelijke illustraties en is voor de prijs van *f* 2,90 in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

Letmathe eine aufstrebende westfälische Stadt im Sauerland. Herausgegeben von der Stadt Letmathe, Bearbeitung: Stadtdirektor Schossbier. Letmathe 1961.

Het Jubileumjaar 1961, in welk jaar Letmathe 925 jaar bestond en sedert 25 jaren stadsrechten had, was aanleiding tot deze uitgave, waarin heden en vooral verleden van deze plaats in een aantal opstellen worden besproken,

Voor de genealoog zijn vooral van belang de bijdragen over „Die Herren von *Letmathe*", „Beiträge zur Geschichte der adligen Rechtsnachfolger der Herren von *Letmathe* auf Haus Letmathe" (betreft de geslachten *Von Westhoven en Von Brabeck*), „*Letmathe* als Familienname", „Die Grafschaft Oestrich-Ursprung der Grafschaft Limburg", „Beiträge zur Geschichte der Bauerngüter in Letmathe, Genna, Stenglingsen, Lasbeck" en „Familie *Carl Overweg*",

Voor de in de geschiedenis van deze streek geïnteresseerde lezer bevat het ongeveer 550 bladzijden en talrijke afbeeldingen tellende boek een groot aantal belangwekkende gegevens.

W. W. VAN VALKENBURG.

Hugo de Groot en de Gravin van Hohenlohe-Langenburg, door J. Fox, Overdruk Nederlands Archievenblad 1962 - le aflevering,

Ingevolge een ruilovereenkomst met de Abt van de Regale Abdij van St. Adelbert te Egmond-Binnen verwierf het Algemeen Rijksarchief o.m. een brief van 1629, ondertekend door *Anna Maria* gravin *van Solms,* douairière van *Philip Ernst* graaf *van Hohenlohe-Langenburg.* De Heer Fox toont aan, dat deze brief, waarin de geadresseerde niet staat genoemd, gericht moet zijn geweest aan *Hugo de Groot.* Schrijver wijst op de reeds door Mr. *Jan de Groot* gelegde grondslag voor de goede verstandhouding van zijn familie met het grafelijke huis *van Hohenlohe.* In dit verband wijst schrijver bovendien op het belang van een onderzoek in het Huisarchief Hohenlohe naar voor de geschiedenis van Nederland belangrijke archivalia.

Deze overdruk (13 bladzijden en een genealogische tabel) is — zolang de voorraad strekt — voor *f* 1,25 verkrijgbaar bij de secretaris van het Genootschap „Delfia Batavorum", Rotterdamseweg 117 te Delft. Gelijktijdig met de bestelling gelieve men voormeld bedrag te storten op de girorekening nr. 587345 van voormeld genootschap.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Bron(c)khorst. *Helena van Bron(c)khorst* tr. Gelselaar (Gld.) (ondertr. Borculo in mei 1686) *Johan Hessels* I.U.D., ged. Borculo 23 febr. 1651, zn. van Dr. *Jacobus* en *Petronella van der Hoeven* **en** weduwnaar van *Aleida Jansen Vriesekolk* en van *Anna Maria van Nijs.*

Haar doop heb ik te Borculo niet gevonden, evenmin in de omliggende plaatsen, voor zover nog doopboeken (Herv.) aan-

wezig zijn. Wel kwam ik in doop- en trouwboeken en in het rechterlijk archief van Borculo een gezin *Van Bronckhorst* tegen, iets eerder dan *Helena's* vermoedelijk geboortejaar, dat met leden van dezelfde families trouwde als de familie *Hessels,* n.l. *Van der Wijck* en *Van Hummel.*

Waar en wanneer werd *Helena van Bron(c) khorst* geboren en wie waren haar ouders?

Assen. C. J. **SIERTSEMA-HEUVELINK.**

van Dockum-van **Hausselt.** (LXXIX 395-397). Van Mr. H. J. Steenbergen ontving ik nog de onderstaande aanvullende interessante gegevens,, welke wellicht aanleiding geven tot verdere vondsten:

Schepenprotocol Groenlo no. *42,* Morgengave 12 juni 1604: *Gosselich ter Bucht genandf Anfingh* tr. *Arendf the Gaspenfelt;* deze laatste heeft als voorkinderen bij *Arndt Emundfz van Maijseick: 1. Emundt* en *2. Griten.*

Hieruit blijkt, dat de in mijn vraag vermelde *Arendf Emundfz* een relatie had met Groenlo,, gelegen vlak bij Ottenstein, waar was geboren zijn vermoedelijke schoonzoon *Gerrit Jansen,* de waarschijnlijke stamvader der huidige *Van Dockum's.*

Tevens maken deze gegevens meer aannemelijk, dat *Arndt Emundfz* de stamvader is van de militairen *Van Dockum* te Groenlo.

Over deze laatsten deelde Mr. Steenbergen mij nog de volgende gegevens mede:

Het Gerichtsprotocol van Groenlo van 7 juli 1620 vermeldt, dat *Marten van Dockum* luitenant was van de Compagnie van Matthyas Dulcken, Spaans gouverneur van Groenlo; achter *Van Dockum staaf:,* „ader (of wel) *Hombach".* De naam *Hombagh* komt te Groenlo wel voor: Morgengave *3* febr. *1603 Wilhelm Hombach,* weduwnaar van *Ilsken Loegemus (Leugemors?)* en *Jenneke à Bar;* uit het eerste huwelijk had hij een dochter *Fenneke:* voorts een broer *Peter.*

Juten Rk. kwartierstaten noemt *Petrus Hombach,* van Nassau Hadamar, geb. 4 dec. 1727, kapitein in Staatse Dienst. Bestaat er een genealogie *Hombach* en waarom wordt *Matten „van Dockum"* genoemd?

Blijkens volmacht, gegeven te Wezel 17 juni 1701 en geregistreerd te Groenlo in 1702, lieten de overleden oversteBrigadier *Marfin van Dockum* en zijn eveneens overleden echtgenote Mevrouw *Offilia Catharina* baronesse *de Gevertzahn* drie kinderen na, t.w.: 1. een meerderjarig kind, wiens gemachtigde was de notaris *Hendrik Abels; 2.* „Vroeylijn" *Anna Catharina,* en *3.* „Vroeylijn" *Hester Helena,* welke beide laatsten nog minderjarig waren en wier „tuteur" was Dr. *Johann Strack.*

De volmacht werd gegeven op Mr. *Michiel Beeckman* te Wezel voor ƒ1000,— etc. ten laste van de stadswatermolen te Groenlo en tot inning en verpachting van goederen te Lemele (gemeente Ommen), n.l. tienden uit de goederen Schuringh en Benninch aldaar.

Is iemand iets bekend over de herkomst van bovengemelde tienden en omtrent de familie *De Gevertzahn ?*

Voorts deelt het Gerichtsprotocol Groenlo nr. 15, d.d. 1 september 1710 mede, dat *IJsbrant van Groenesfeijn,* solliciteur-militair te 's-Gravenhage, beslag legt op „verschrijvinge uit de watermeulen deser Stadt Groenlo", gevestigd ten behoeve van wijlen de „Hoogwelgeb. Heer Overste en Briguardier *Martin van Dockum,* nu diens zoon HoogWelgb. Hr. *Martin Arenf van Dockum,* Luitenant Collonel in 't Regt. van S.Exc. de Grave van Albemarle", 'zoals hem bij boedelscheiding d.d. 20 jan. 1700 toegevallen is (ƒ1000,— + 24 molder rogge en 28 st. varckensspeck 's jaars). *Van Groenesteijn* had ƒ6000,— voor „Baron *Martin Arent van Dockum"* betaald bij het overnemen van een compagnie en later nog ƒ4000,— verstrekt ten behoeve van die compagnie. Het beslag werd op 8 april 1712 geroyeerd met toestemming van de weduwe van *Van Groenesfeijn,* Mejuffrouw *Charloffa de Lacosta.*

Velp (G.). **MR. R. A. RUEB.**

van Eybergen. Wie waren de ouders van *Ludolph van Eybergen,* richter van Steenderen en Bronkhorst, huwt 1° (huw. voorw. Doetinchem 19 juni 1691) *Sophia Ver Huell,* dr. van *Quirijn* en *Cunegonda van Haeghen;* tr. 2° *Johanna Maria Worm,* dr. van *Henrick* en *Henrica Bronkhorst?*

Vorden. **MR.** A. STARING.

van Ferny (LXXX 40). Zeer waarschijnlijk is de stamvader der Zeeuwse *Van Ferny's François Franssen van Ferny,* schepen van Bergen op Zoom in 1591, 1593, 1595, 1596, 1600 en 1604.

Zijn kinderen waren:

1. *David Frans van Ferny,* tr. *Mayken Buelle(n)s.*
   Uit dit huwelijk:
   a. *Johannes,* ged. Bergen op Zoom 29 okt. 1617.
   b. *Maria,* ged. Bergen op Zoom 1 maart 1619,
2. *Pieter Frans van Ferny,* tr, *Kathalyne Marcelis.*
   Uit dit huwelijk:
   a. *Barbara,* ged. Bergen op Zoom 29 aug. 1614.
   b. *Marcelis,* ged. Bergen op Zoom 28 aug. 1615.
   c. *Barbara,* ged. Bergen op Zoom 31 januari 1617.
3. *Adriaen Frans van Ferny,* tr. *Mayken Jobs,*
   Uit dit huwelijk:
   Celyke, ged. Bergen op Zoom 23 okt. 1618.

Ongetwijfeld hebben resp. *David Frans van Ferny, Pieter Frans van Ferny* en *Adriaen Frans van Ferny* meer kinderen gehad dan ik kon vermelden: er is namelijk sprake van een *Frans* of *François van Ferny, zoon* van *Pieter,* die tweemaal huwt te 's-Gravenhage, en wel 1° 22 juni 1631 met *Maria Huijbrechts van Croesbeek* en 2° 14 juni 1643 met *Margareta Boumans,* weduwe van *Nicolaes van Nieuwewaerde.*

Deze François Pietersz. van Ferny is waarschijnlijk identiek met *Frans van Ferny,* waard te Bergen op Zoom in 1638 en met *François van Ferny,* waard in de Doelen te 's-Gravenhage 1643-1644 (beide voorkomend in de acten van de Haagse notaris Pieter van Groenevelt).

Een ander kind van één dezer drie broers, maar ik weet niet van welk der drie is:

Catelina van Fernij, tr, Bergen op Zoom 22 juli 1635 *Johannes de Pottere.*

Nagtglas vermoedt in zijn „Aanteekeningen" (Prov. Bibl. Middelburg), dat de naam oorspronkelijk *Van Fernya* luidde en dat hier sprake is van een oud Fries adellijk geslacht.

In De Haan Hettema en Van Halmael's „Stamboek van den Frieschen Adel" worden leden van het geslacht *Van Ferny* enige malen genoemd.

Daniel Cornelis van Ferny, beleder van het Rouwmantels- en Pellehoudersgilde te Middelburg voerde in 1778 een gedeeld wapen: 1. de Friese adelaar. 2. in blauw drie gouden

sterren boven elkaar en over de deellijn heen een verticaal geplaatst goud gevest blauw zwaard met de punt omhoog. (Coll. Muschart).

Nicolaes van Ferny, deurwaarder van de Raden van Brabant, residerende te Bergen op Zoom, voerde in 1706: een zwaard verticaal geplaatst met de punt naar boven, waaraan links verbonden de linkerhelft van een dubbele adelaar, vergezeld rechts van drie sterren boven elkaar. Helmteken: het zwaard. (Coll. Muschart) .

De overeenkomst van deze beide wapens is evident.

In de 17de en 18de eeuw vindt men verschillende, meestal uit Bergen op Zoom stammende, *Van Ferny's* en hun nageslacht in Rotterdam, 's-Gravenhage en Amsterdam, terwijl *Koenraad van Ferny* in 1729 schepen was van Willemstad, *Breda*.

JAQUES R. W. SINNINGHE.

Kelly-van Geytenbeek, Gegevens uit het uitvoerige dossier *Van Geyfenbeek* van wijlen kolonel J. P. de Man, thans in het bezit van het Centraal Bureau voor Genealogie, aangevuld met enige nieuwe vondsten in Utrechtse archivalia, leverden volgend fragment op. Aanvullende gegevens worden zeer op prijs gesteld vooral t.a.v. *Dirkje van Geyhnbeek*, die, wonende te Utrecht, in 1744 huwt te Blauwkapel met *Christiaan Kelly Janszn.*

1, *Aart van Geijtenbeek*, tr. vóór ca. 1630 **N.N.**

Zeer waarschijnlijk is hij identiek met Bert *Hendrickse van Geytenbeek*, gehuwd met *Betjs Meessen*, die voorkomt in een accoord van grondscheiding van 20 juni 1640 (transp. reg. Woudenberg 24 mei 1775).

Aert Hendrickse van Geytenbeek tekent als getuige een acte van 17 jan. 1645, waarin compareert (zijn broeder?) *Frederick Hendrickse van* G., wonende op „Geytenbeek" in het gerecht Woudenberg (not. N. de Cruijff te Utrecht). Diezelfde, *Aert van G.* verhuurt 30 dec. 1650 een hofstede c.a. onder Woudenberg aan zijn schoonzoon Claes *Willems* (not. N. de Cruijff).

Voorn. *Frederick Henricks van Geytenbeek* sluit 18 juni 1653 — dan wonende omtrent Scherpenzeel — een accoord met zijn dochters *Evertge* en *Cuyntgen* over hun moeders goed (not. N. de Cruijff).

Mede gezien hun patroniem en relatie met Woudenberg mogen als kinderen van *Aart van Geyfenbeek* gesteld worden:

1. *Jan Aartsen van Geytenbeek*, tr., als j.m. van Woudenberg, te Rijswijk (Betuwe) 6 juli-3 aug. 1656 *Luytje Bartense Quint*, j.d. tot Rijswijk.
2. *Hendrick*, volgt 11 A.
3. *Gerrit*, volgt 11 B.
4. e e n d o c h t e r, gehuwd vóór 30 dec. 1650 met *Claes Willems*.

11 A. *Hendrick Aartse van Geyfenbeek*, tr. vóór 15 dec. 1655 (not. N. de Cruijff, Utrecht) met *Willemtje Rijcks van Blotenburg*.

Zie over dit echtpaar Ned. Leeuw 1936, k. 26 en 207/208. Ter aanvulling van mijn antwoord *Van Veersen* in Ned. Leeuw 1955, k. 136, wordt vermeld, dat dit echtpaar op 11 okt. 1668 met attestatie van Woudenberg te Zoelen wordt ingeschreven (Kerk. acta Zoelen nr. 1502 R.A. Gelderland) en woonde op de Heeskamp aldaar.

Hun zoon *Anthonis* werd 8 juli 1696 lidmaat te Zoelen en woont 1707 eveneens op de Heeskamp; hij tr. Lienden in april 1698 *Lufhera van Luttervelt*, dr. van *Herbert Teuniszn.* en *Agneta van Westrhenen*. Dochter: *Margaretha*, gedoopt Zoelen 7 okt. 1721, tr. aldaar 5 mei 1748 *Jan van Sfuyvenbergh Peterszn.*, ged. Maurik 19 juni 1712.

11 B. *Gerrit Aartse van Geytenbeek*, † vóór 1674, tr.1° (vóór ca 1659) *Emmigje van Blootenburg Gerrit Rijcksdr.* Zij hertr. vóór 24 juli 1674, want dan is zij weduwe (Nederl. Leeuw 1936, k. 207) *Claes Gijsberts*.

Dat deze *Emmitge van Blootenburg* identiek is met de in het schema in Neder]. Leeuw 1936, kol. 210, voorkomende blijkt uit een combinatie van gegevens uit haar reeds gepubliceerde testamenten van 24 juli 1674 en 9 okt. en het testament van *Emmigje's* zuster *Gijsbertje* van *Blotenburg* d.d. 17 febr. 1672 (not. N. de Cruijff Utrecht).

Uit een boedelscheiding van 1 maart 1698 (not. A. van Bloeylandt, Amersfoort) blijkt dat *Emmigje* voorn. ab intestato is overleden, nalatende als erfgenamen haar drie kinderen:

Belangrijk is voorts in deze boedelscheiding, dat er land blijkt te zijn, gemeen met *Jan Aartsen* van *Geytenbeek* en Claes *Willems* (zie hierboven onder 1, 1 en 1, 4).

1. *Hendrik*, volgt 111 A.
2. *Gerrit*,
3. *Adriaantje van Geytenbeek*, tr. vóór 19 sept. 1693 (als zij haar eerste kind te Woudenberg laat dopen) *Dirck Hendricks Vermeulen*.

111 A. *Hendrik Aartse van Geytenbeek*, tr. vóór nov. 1679 *Dirkje Gerrits van Overeem*.

Dit is dus het echtpaar genoemd in mijn antwoord *Voskuyl* (Nederl. Leeuw 1956, k. 92; zie ook de aanvulling van Mr. van Weel id. k. 160). Ter completering van hetgeen over hun 10 kinderen reeds' werd geschreven t.a.p. zij vermeld, dat hun oudste zoon Ds. *Gerardus* van *Geytenbeek* nov. 1714 beroepen werd te Hoevelaken, gecensureerd 1726 en gedemitteerd 1730. Kennelijk past in dit beeld het feit dat hij 12 april 1743 dood in een sloot gevonden werd en blijkens een thinsbrief van 13 jan. 1744 zijn broeders en zusters tot erfgenamen had benoemd (transp. reg. Woudenberg).

Hendrik's tweede zoon *Willem van Geytbeek*, chirurgijn, tr. Woudenberg 26 mei 1709 (met att. van Utrecht) *Gerritje van Langelaar Jansdr. Zij* hadden o.a. een dochter *Dirkje*, ged. Woudenberg 23 febr. 1710 (get. *Dirkje van Geytenbeek*).

Ons medelid Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg legde mij de vraag voor of voornoemde dochter *Dirkje van Geytenbeek* identiek was met *Dirkje van Geyfenbeek*, die als j.d. van Utrecht met att. naar Blauwkapel, ondertr. Utrecht 12 april 1744 en tr. Blauwkapel 3 mei met *Christiaan Kelly*, weduwnaar van *Willemijntje van Lokhorst*. De huwelijksvoorwaarden *Kelly-van Geyfenbeek* vond ik bij notaris Swaving te Oostveen d.d. 27 april 1744, *Dirkje* wordt daarin oorspronkelijk „jongedochter" genoemd, welk woord veranderd is in „meerderjarige dochter" wonende te Utrecht. Blijkbaar, was zij meerderjarig, mede omdat getuigen ontbreken.

De resultaten van het onderzoek wijzen er op dat er inderdaad van identiteit sprake kan zijn en deze zelfs zeer waarschijnlijk is. Zijn er misschien medeleden, die terzake over gegevens beschikken ?

Het vijfde kind *Dirkje van Geyfenbeek*, ged. Woudenberg 1 sept. 1692, tr. Woudenberg 6 juni 1718 *Gerrit van Geytenbeek*, j.m. van Breukelen. Hij hertr. te Breukelen 22 juni 1727 met *Johanna de Graaf: Arentsdr.* uit Amsterdam. Deze *Gerrit*, die vermoedelijk een *Gerritszoon* was, kunnen wij voorshands niet plaatsen. Een dochter *Dirkje* hadden zij niet.

Het zevende kind *Aarf* (t.w. de notaris *Arnoldus van Geyfenbeek)* , ged. Woudenberg 9 sept. 1694, tr. aldaar 5 juni 1724 *Willemina van Blotenburg,* dr. van *Jacob Gerrits* [1]) en *Mariefje Piefers van Woudenberg.* Hun testament van 4 jan. 1726 (not. van Harderwijk, Amersfoort). Zij hadden een dochter *Dirkje,* gehuwd met *Arien van Wiffenberg.*

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Martijn-Coser Helt (sic!). Gezocht de ascendenten van *Philippa (Philippine) Jacoba Marfijn* (haar doop niet in 's-Gravenhage gevonden), dochter van *Gabriel,* „officier d'état major" van de Friese stadhouder en van *Anna Maryarefha Roser-Helf* (sic!). Zij tr. 's-Gravenhage (Waalse kerk) 5 aug. 1714 *Jean Charles François de Bada Dujardin,* comte de *Chaumonf,* kolonel.

In „De Oude Kerk te Scheveningen" door G.'t Hart worden op blz. 40-42 geen verdere gegevens betreffende dit echtpaar medegedeeld. Een onderzoek op de Bibl. Wallone (waar zich talrijke fiches-*Martijn/Martin* bevinden) leverde, evenmin als een onderzoek in het lidmatenregister van de Waalse kerk in 's-Gravenhage, resultaat op. Het vermoeden bestaat, dat de naam *Coser Helf* een verbastering is van de naam *Colen genaamd de Helt,* welke naam voorkomt in het werk van Sasse van Ysselt: „Huizen te 's-Hertogenbosch". Daar blijkens ditzelfde werk ook de naam *Martijn* in 's-Hertogenbosch voorkomt — in 1686 tr. ald. *Mary Martijn,* geb. Sedan, met *Jan de Gasf — zou* het kunnen zijn, dat de oplossing van de vraag in 's-Hertogenbosch gezocht moet worden.

INLICHTINGENDIENST.

Verhoesen-van Deventer (LXXVIII *392;* LXXIX 435). Op de kwartieren *Van Deventer* kan ik nog de volgende aanvullingen verstrekken:

24. Gijsberf van Deventer, „koeckebacker" te Amersfoort, schepen aldaar 1704 t/m 1724, regent Lieve Vrouwekerk 1713, † Amersfoort 19 januari 1724, tr. 2e Utrecht 8 december 1680

25. Chrisfina van Harencarspel, zij testeert met haar man o.m. voor notaris Steven van Brinckesteyn te Amersfoort 15 januari 1724 (voor haar geslacht zie: Vorsterman van Oyen — „Stam- en Wapenboek" etc.).

48. Jan Gijsbertsz. van Deventer, bakker te Amersfoort, tr.

49. Jannitje Gerrif Beijersdr.

1) Ter aanvulling van Nederl. Leeuw 1936, k. 209 en 1960, k. 25:

1. Gerrit *Jacobs van Blootenbwg,* tr. 1° *Geertje Rutgers; tr. 2°* Amerongen *18* maart *1688 Jacobje Jans.* weduwe *van Jan Arissen, wonende* te Scherpenzeel.
Uit het eerste huwelijk:

11. *Jacob Gerrits van Blootenburg, wonende te* Ginkel, 30 sept. 1731 naar Woudenberg vertrokken, tr. Leersum 31 maart 1695 *Mariefje Peters Woudenberg, wonende* te Leersum.
Kinderen (zie ook test. d.d. 16 okt. 1729, R. A. Zuylestein no. 1239, en test. 6 okt. 1738, R.A. Leersum nr. 1240) :

1. *Geertje,* ged. Amerongen 4 aug. 1709, tr. *Anthony Lamberts Lagerwey.* Zij is weduwe 1 dec. *1757 (recht.* arch. Leersum 1240). Kinderen: *Peter Lagerweij; Maria,* overl. 11 okt. 1780; en *Willemijntje Lagerwey,* tr. *Peter Peterse van Ekeris,* waarbij een innocente zoon *Jan* van *Ekeris* (not. A. van Geytenbeek, Woudenberg *9 jan.* 1751, *12* april 1782 en 14 nov. 1788; not. A. Voskuyl 29 juli 1772).

2. *Teuntje,* tr., als j.d. wonende te Leersum, Amerongen 21 maart 1717 *Gerrit Hendricks* Davelaar.

3. *Willemina,* tr. in 1724 notaris *Arnoldus (Aart)* van *Geytenbeek.*

50. Wouter van Harencarspel, tr.

5 1. *Josina de Bout (Baudf?).*

Het wapen *Van Devenfer* vertoont een molenijzer, kleuren niet bekend.

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Verkerck-Clant. Zijn er nakomelingen bekend van het echtpaar *Nicolaes Verkerck,* statenbode, begr. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 29 okt. 1669, tr. (ondertr. 's-Gravenhage 18 aug.) 1647 *Willemijnfje (van) Clant,* dr. van *Cornelis Joosten (van) Clanf* en *Maryfyen Willemsdr.?*

Zijn er verdere gegevens bekend over dit geslacht *Verkerck ?*

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Verberck-van **Wurmesteijn.** (LXVI 126; LXVIII 349; LXX 93.) Ter aanvulling van de gegevens omtrent de kinderen van *Petrus Verkarck* en *Maria van Wurmesfeijn* mogen de volgende inschrijvingen dienen van een drietal kinderen van dit echtpaar, die te Leiden R.K. gedoopt werden:

Anna Maria Verkerck, 6 juni 1702;
Alida Verkerck, 8 dec. 1705;
Alida Verkerck, 14 aug. 1707,

Het is merkwaardig, dat deze kinderen afwisselend voorkomen met de kinderen, die volgens eerdere opgaven in deze rubriek te Utrecht gedoopt werden in 1696, 1704, 1707 (5 januari!) en 1709.

Hilversum. J. M. REINBOUD.

Voet-Verburgh (van der Burg). 14 maart 1670 overleed in de Korte Laurierstraat te Utrecht *Cornelia Verburyh (van der Burg),* huisvouw van *Johannes Voef.* Kan iemand nadere bijzonderheden over dit 'echtpaar verstrekken? Hun huwelijk is niet gevonden in Utrecht, Delft of Leiden.

Rijswijk (Z.-H.). DR. A. P. J. VAN DER BURG.

War(c)kier. *Jacobus de Cliever,* secretaris van Veere en yendumeester van de Admiraliteit van Zeeland, tr. Veere 18 juni 1732 *Jacoba Warkier,* dr. van *Marinus Warckier* en *Jacoba Mosselman.* Gevraagd wordt het voorgeslacht van het echtpaar *Warckier-Mosselman.*

Haarlem. M. C. DE HAAN.

Buitenplaats Eikenhorst (LXXIX 328, 399, 436). Wanneer de door de vraagsteller bedoelde buitenplaats „Eikenhorst" identiek is met „De Rotterdamsche Kopermolen", betreft dit een landgoed van die naam, hetwelk omstreeks 1750 gesticht werd door de Rotterdamse koopman *Daniel de Jongh,* gehuwd met *Anna Edwardina Elisabefh Gordon.* Tevoren had hij ter plaatse reeds enkele korenmolens gekocht en die veranderd tot kopermolens, omdat in de Veluwse beek kopererts aanwezig bleek te zijn. In de vorige eeuw werd de molen omgezet in een bedrijf voor machinale houtbewerking.

Na het kinderloos overlijden van het echtpaar *De Jongh-Gordon,* kwam het gehele bezit aan zijn neef en naamgenoot *Daniel de Jongh* (1745-1809) en na diens overlijden aan zijn zoon *Johannes de Jongh* (1779—1857), geboren uit zijn huwelijk met *Lucia Maria Raeber* (1754-1796). *Johannes* huwde *Elisabefh Maria van Hoyfema* († 1865), welke huwelijk kinderloos bleef. Zij waren de laatsten uit het geslacht *De Jongh,* die de Kopermolen bewoonden. Zijn zuster *Anna Maria de Jongh* huwde mijn overgrootvader Mr. *Coenraad Alexander Weerfs,* wonende op „Mariënberg" bij Arnhem.

Uit een in mijn bezit zijnd dagboek van hun zoon Mr. *Erdwin Frederik Johannes Weerts* van 1847 blijkt, dat deze zijn oom en tante op de Kopermolen herhaaldelijk bezocht.

In 1898 werd het landgoed verkocht aan *Wouter Jan van de Ven,* wiens schoondochter thans nog eigenares' is van de nog aanwezige boerderij en deze als hotel exploiteert. Het herenhuis werd in 1916 gesloopt. De oorspronkelijke naam van het landgoed, welke in de vorige eeuw was vervangen door „Eikenhorst", is door haar weer in ere hersteld.

Volgens de overlevering zouden ondergrondse gangen bestaan naar het Oude Loo en de Cannenburgh bij Vaassen; een in 1949 ingesteld 'onderzoek schijnt dit echter niet bevestigd te hebben.

In „De Spiegel" van 23 juli 1960 is een geïllustreerd artikel over de Rotterdamsche Kopermolen opgenomen.

Velp (G.). L. F. SCHEURLEER.

Buitenplaats Eikenhorst (LXXIX 328, 299, 436). Aan de buitenplaats, genaamd „Eikenhorst", gelegen aan de Zwolseweg tussen Apeldoorn en Vaassen, omgeving Wiessel-Wenum, waarvan medegedeeld is, dat de zeer fraaie inrijpoort bij de ingang van de oprijlaan nog aanwezig is en dat op deze poort onlangs de naam „Eikenhorst" vervangen is door „Rotterdamsche Kopermolen", bewaar ik, uit mijn prille jeugd, nog herinneringen. Met mijn ouders placht ik daar te verblijven, doch dan vertoefden wij op de „Rotterdamsche Kopermolen".

In mijn bezit zijn nog oude situatie- en constructie-tekeningen van de buitenplaats, waarop eveneens als aangrenzende gemeente „Weenum" staat vermeld, hetgeen vermoeden doet dat hier een en dezelfde buitenplaats wordt bedoeld.

Hetgeen echter minder juist is, dat gesproken wordt van een „inrijpoort", terwijl! ik mijn herinnering bewaar aan een monumentaal „inrijhek", waarvan trouwens nog een oude foto in mijn bezit is. Hebben wij hier te doen met een kleine dichterlijke vrijheid door een monumentaal inrijhek te vereenzelvigen met een inrijpoort, dan wel betreft het hier twee verschillende buitenplaatsen ?

Hiermede in verband herinner ik mij, meer op latere leeftijd een gesprek met wijlen Jhr. C. F. Wesselman van Helmond, waarbij ter sprake kwam dat zijn ouders in de omgeving van van Vaassen een buitenverblijf bewoonden met name „De Kopermolen", hetgeen toen begrijpelijker wijze eveneens mijn belangstelling trok.

Volgens een vage herinnering bestond de buitenplaats ook uit oude gebouwen w.o. een met scheprad tot het benutten van waterkracht. Was het scheprad niet in gebruik dan kon de toevoer van water worden aangewend als een waterval ter opluistering van de, omgeving. Bestaat hier enig verband met het woord „molen", maar waar vandaan dan het woord „koper" dat op de Veluwe slecht aanwezig is te vinden ?

De nadere aanduiding van „Rotterdamsche" vindt waarschijnlijk haar oorsprong in het feit dat de Rotterdamse familie De *Jongh* met name *Daniël d,e Jongh* als stichter van de Rotterdamsche Kopermolen in de familie-papieren vermeld wordt. Hij woonde te Rotterdam, had ook een buitengoed te Laken bij Brussel, genaamd „Weltevreden", alwaar hij is overleden op 7 november 1796.

In de aantekeningen staat te vinden, dat zijn stoffelijk overschot per jacht naar Rotterdam is vervoerd en aldaar in de Grote Kerk in zijn graf op de Trans No. 259 is begraven.

Bij verder zoeken in de bescheiden blijkt, dat door *Daniël de Jongh,* Junior en *Agatha Maria Croll,* de eerste steen is gelegd van deze kerk, waar zeer vermoedelijk met „deze kerk",

de Lutherse Kerk te Rotterdam wordt bedoeld, daar elders te vinden is, dat het koperen dak van de Lutherse Kerk te Rotterdam een geschenk van de familie *De Jongh* uit Rotterdam is geweest.

Aan de hand van deze nadere bijzonderheden is het wellicht mogelijk de oorspronkelijke naam te vinden.

Driebergen. H. W. VAN HOYTEMA.

Onbekend wapen I. In blauw een gouden dwarsbalk, beladen met drie naast elkander geplaatste rode rozen, van boven vergezeld van drie lelies naast elkander, van onderen van een zwarte osseschedel. Helmteken: een zilveren lelie. Dekkleden: zilver en blauw.

Daar het schetsje, dat ik bezit, niet erg duidelijk is, kan het zijn, dat de onderste helft van het schild zilver is.

Niet onmogelijk is het wapen van een geslacht uit de omgeving van Luik.

Zeist. M. C. SIGAL.

Onbekend wapen II. Reeds jaren lang intrigeert mij een houten wapenbord, dat ik reeds kort na mijn benoeming tot archivaris van Dordrecht in 1934 aantrof en dat een tot nu toe steeds onbekend gebleven wapen voorstelt, hoewel de voorstelling van twee der vier kwartieren ervan ontleend zijn aan bekende wapens. De beschrijving van het bewuste wapen luidt als volgt: gevierendeeld: 1) een naar rechts gewend zwijnshoofd van zilver op een veld van keel: 2) drie vuurkorven van sabel op een veld van zilver; 3) drie stopen van goud op een veld van keel: 4) drie zwarte vogels, geplaatst 2, 1 op een veld van goud, Hierop een hartschild, van zilver met drie kepers van keel: in de rechterbovenhoek van dit hartschild een boom van sabel of sinopel (zulks is niet goed uit te maken) op een veld van goud. De dekkleden van het wapen zijn rood en wit: boven de helm het zwijnshoofd uit 1 /. Boven het geheel het jaartal 1685, op een wit lint onder het wapen de hoofdletters L, V en A, elk gevolgd door een punt: rechts op het lint het jaartal 1655, rechts de datum 16 november (11/16).

Niemand is er tot nu toe in geslaagd dit wapen te identificeren. Kan een der lezers van dit blad zulks wellicht doen?

DE ARCHIVARIS DER GEMEENTE DORDRECHT.

Portretten ministers van Buitenlandse Zaken. Uit de complete reeks portretten van ministers van Buitenlandse Zaken van 1813 tot heden ontbreken:

1. *J. G. (Ritter) Reinhold,* minister van Buitenlandse Zaken a.i. 16 januari 1824-16 mei 1824;
2. *P. C. G.* ridder *de Coninck,* minister van Buitenlandse Zaken 23 juni 1825-1 december 1825;
3. Mr. *A. A.* baron *Bentinck tof Nijenhuis,* minister van Buitenlandse Zaken 17 mei 1848-21 november 1848.

Over bestaande portretten dezer ministers zal ondergetekende gaarne worden ingelicht.

's-Gravenhage, Plein 23. M. W. JURRIAANSE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Verslag van de Algemene Vergadering, gehouden op 24 november 1962 in het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. — De afkomst der Zutphense familie Staring, door Mr. A. Staring. — Van der Dussen, door Dra. W. Smelt. — Een en ander over Rembrandts kleindochter, Titia van Rijn, en haal- neven en nichten, door Ir. J. G. Kam. — Korte mededelingen: Cabeliau. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. --Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW --

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f 25,—* gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H.E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op post rekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 3 **LXXX e Jaargang** **maart 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer M. Bloemendaal, Dr. R. van Luttervelt en A. A. Baron Maclcay Lord Reay of Reay, respectievelijk sedert 1951, 1951 en 1958 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

	Voorgesteld door:
MR. F. DE TOURTON BRUYNS, *Riouwstraat 189, 's-Gravenhage.*	W. N. ARNTZENIUS, *'s-Gravenhage.*
S. A. C. DUDOK VAN HEEL, *Beethovenstraat 81/I, Amsterdam.*	A. E. DUDOK VAN HEEL, *'t Harde. (Gld.)*
F. J. HERMAN, *Pasteurstraat 17, Amersfoort.*	Mejuffrouw THA. J. VAN ALPF, *'s-Gravenhage.*
Mejuffrouw A. E. E. VAN HEYST, *Renssenstraat 4, Arnhem.*	F. VAN HOOGSTRATEN, *Lunteren.*
A. M. HULKENBERG, *von Böninghausenlaan 33 a, Lisse.*	Mejuffrouw MR. E. C. M. PRINS, *'s-Gravenhage.*
IR. V. L. DE LANNOY, Hart *Nibbrigkade 104, 's-Gravenhage.*	Mevrouw M. A. L. VAN LENNEP geb. VAN DER HEYDEN, *Santpoort.*
J. A. RIEL, *Westermarkt 16, Amsterdam.*	M. NEEB, Voorburg.

Adreswijzigingen:

JHR. MR. A. R. P. BODDAERT	*Amsterdam.* *Vondelstraat 59.*
D. G. E. M IDDELBURG ...	*Santiago de Chile (Chili).* *Ambassade der Nederlanden, Postbus: Casilla 56 D.*
F. M. PELS	*Eemnes.* *Wakkerendijk 226.*
W. WIJNAENDTS VAN RESANDT	*Zeist.* Graaf *Adolflaan 37/IV.*

Het bestuur deelt mede, dat Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, chartermeester le klasse bij het Algemeen Rijksarchief, eervol ontslag heeft aangevraagd uit 's rijks dienst met ingang van 1 april a.s. wegens haar voorgenomen huwelijk met Dr. W. F. Leemans. Zij zal zich elders vestigen. Dit ontslag uit 's rijks dienst maakt een einde aan haar detachering bij het Genootschap.

Het bestuur ontheft Mejuffrouw Prins eervol uit haar functies bij het Genootschap.

Van 1 mei 1929 af heeft Mejuffrouw Prins als archivaris en conservatrix van de handschriften deze delen van de verzamelingen van het Genootschap beheerd en zeer veel leden van het Genootschap door het wijzen van de weg in deze collecties en het geven van inlichtingen — zowel mondeling als schriftelijk — met raad en daad ter zijde gestaan.

Gedurende 34 jaren heeft zij haar beste krachten aan het welzijn van het Genootschap gewijd.

Het bestuur is Mejuffrouw Prins daarvoor zeer erkentelijk

en zegt haar grote dank, wetende dat het dit doet mede uit naam van de leden van het Genootschap, en spreekt de hoop uit, dat de beste wensen van bestuur en leden haar in haar verder leven mogen vergezellen.

Het bestuur deelt voorts mede, dat Mejuffrouw Dra. W. E. Smelt wegens het aanvaarden van andere werkzaamheden van wetenschappelijke aard met ingang van 1 maart j.l. ontheffing gevraagd heeft van haar werkzaamheden bij het Genootschap. Mejuffrouw Smelt heeft tal van jaren de Inlichtingendienst behandeld en veel leden — en ook niet leden — in hun onderzoeking bijgestaan en interessante inlichtingen verstrekt. Daarnaast heeft zij verschillende familie-archieven geïnventariseerd.

Het bestuur zegt haar gaarne dank voor hetgeen zij voor de leden van het Genootschap heeft verricht.

Het bestuur beraadt zich nog op welke wijze in de vacatures van archivaris van de familie-archieven en conservatrix van de handschriften zal kunnen worden voorzien en op welke wijze de inlichtingendienst wederom in volle omvang actief zal kunnen worden.

Voorlopig zal met tijdelijke maatregelen genoegen genomen moeten worden.

Het bestuur verzoekt de leden bij het stellen van vragen om inlichtingen hiermede rekening te willen houden.

Enkele Oldambtster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw,

door MR. H. L. HOMMES.

Bij de volgende genealogieën heb ik meer gevonden, dan ik verwacht had. Aanleiding vond ik door de naam van *Anna Margaretha van Rutenbergh* op de grafsteen van *Ayold Hommens* en zijn echtgenote in de Martinikerk te Groningen; eerstgenoemde bleek een kleindochter van de laatsten te zijn.

Mijn belangstelling was toen gewekt, om ook de herkomst van de *Tiddinga's* te onderzoeken. Daarbij trof ik in het Rijksarchief te Groningen aan „het geslagtregister van *Eppo A. Huninga* en *Ettien Engelken,* weduwe van ..... (in een ander register: *Buninga of Bunninga),* met een dochter genaemt *Wea* waarover de verdere vrintschap komt met *Nieveen (= van Nijeveen), Auwema* te zien in een register apart door Jacob Heghman (opgesteld tot 1726) ". Deze dochter *Wea* trouwde tweemaal, eerst met een Jr. *Tiddinga* en daarna met *Reinolt Diurcken,* waardoor mij ook duidelijk werd, hoe — bij de ondertrouw van *Nicolaus Frycks* (= *Frix)* met *Bauwien Jurdken* (= *Diurcken)* — raadsheer *Clinge* en *Ayoldus Hommens* „swaegeren" genoemd werden.

Daardoor ontstonden verschillende genealogieën, de een meer uitgebreid, de ander minder, maar bij vele zijn eveneens de halfbroers en -zusters vermeld en ook hun afstammelingen. Om enigszins het verband aan te geven volgt hier een overzicht, waarop echter lang niet alles is vermeld.

Doop- en trouwboeken zijn zoveel mogelijk geraadpleegd, maar in vele dorpen beginnen deze vrij laat, zodat ik dan mijn toevlucht moest nemen tot de schuldprotocollen van het rechterlijk archief.

Van vele geslachten, vooral militaire, werden sommige leden jonker genoemd, zonder dat blijkt waaraan zij deze betiteling te danken hebben, zoals *Cannegieter, Ruesiers, van Nijeveen,* terwijl andere, zoals *Entens, Auwema, Coenders, Huninga, Tiddinga,* tot de bekende jonkergeslachten behoren.

Lang niet alle in aanmerking komende archiefstukken heb ik nagezien, maar op dit begin kunnen anderen verder bouwen.

De commissieboeken van de Raad van State in het Alg. Rijksarchief gaven de kapiteinsbenoemingen.

De volgende afkortingen heb ik gebruikt:

Alg. Ned. Fam.	Algemeen Nederlandsch Familieblad.
Blécourt	A. S. de Blécourt, Oldambt en Ommelanden - Assen 1935.

Overzicht:

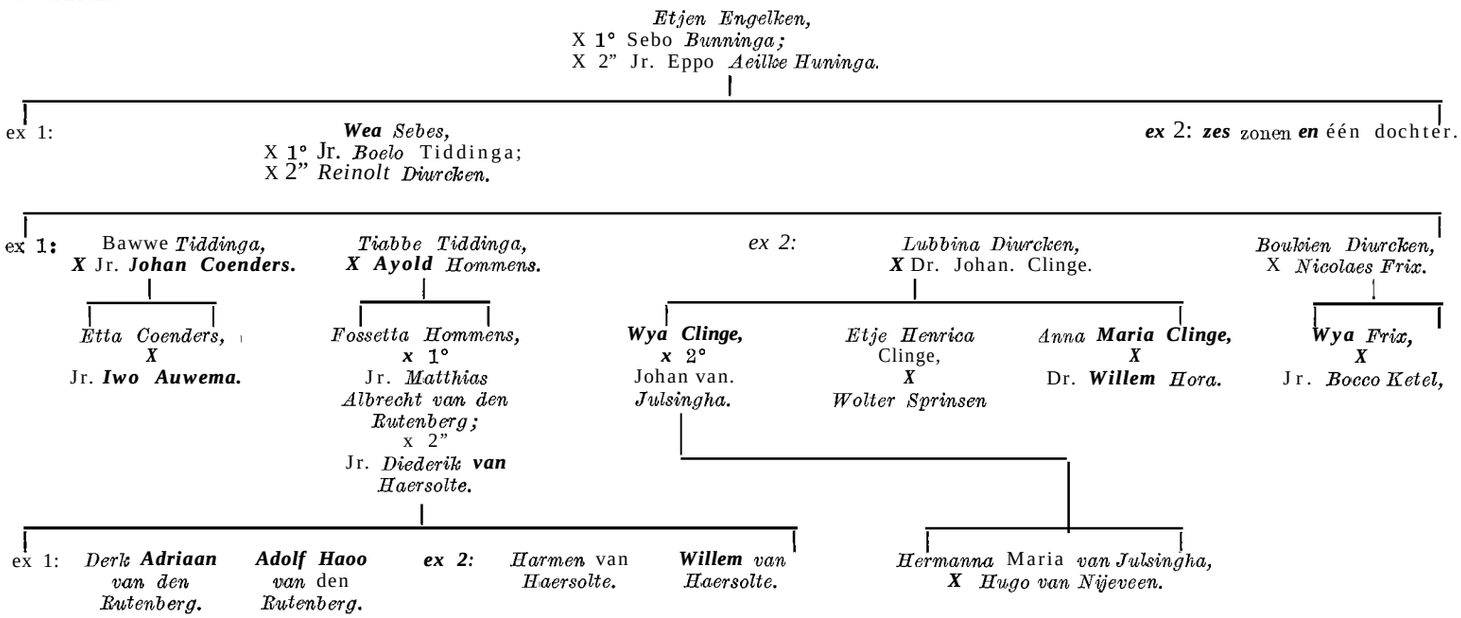

v. Doorninck	Geslachtkundige aanteekeningen enz. Deventer 1871.
G.H. bl.	Genealogische en heraldische bladen.
Grafschr.	Grafschriften in Stad en Lande door J. A. Feith e.a.
G.V.A.	Groningsche volksalmanak.
Jb. C.B. v. G.	Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie.
Nav.	De Navorscher.
N.L	De Nederlandsche Leeuw.
N.P.	Nederland's Patriciaat.
N.N.B.W.	Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek.
Ommel. B.	Ommelander Borgen, door J. A. Feith.
O.B.	Oorkondenboek voor Groningen en Drente,
Tax.	Taxandria.

Van het rechterlijk archief:

111x	Protocol van verzegelingen der stad Groningen
IIIhh	Protocol van aanzwering van voormonden en voogden.
VZ	Protocol van verzegeling van Scheemda.
Vbb	Idem van Eexta.
Vee	Idem van Beerta.
Vjj	Idem van Midwolda.

1. Hommens.

De familienaam is in de 17de eeuw nog niet bij alle leden tot een vaste geslachtsnaam geworden, hoewel zij tot de voornaamste eigenerfden te Eexta en omgeving behoorden. Dit blijkt uit hun bezittingen bij boedelscheidingen, het familiewapen en het feit, dat een der zoons aan de Universiteit studeerde en tot een hoge functie te Groningen kwam. De grafsteen in de Martinikerk te Groningen is volgens het grafschriftenboek [1]):

Ayold Hommens van de Eext medehooftman des hogen gerichtscamer van dese provincie. Natus A° 1599, obiit A° 1666, den 10den November.

Vr. *Tiabba Tiyddinga* van Middawolda, syn huysvrouwe. Nata A° 1603, obiit A° 1660.

Anna Margareta van Rufenbergh. Nata A° 1659, obiit A° eod.

Wapens: aan weerszijden een rand van 4 wapens. Rechts: 1. lelie, ster, lelie paalswijs; 2. *Tiddinga, 3.* en 4. uitgesleten; links: 1. naar rechts klimmende leeuw, 2. *Gijsens,* 3. en 4. uitgesleten. De naam *Gijsens* hebben de bewerkers van het boek gegeven, doch ik betwijfel of dit juist is, want het wapen van een ster met een Wassenaar, dat vaak voorkomt, kan ook van een ander geslacht zijn. Overigens zijn mij de wapens onbekend.

Uit het doopboek blijkt *Anna Margareta van Rutenbergh* een dochter te zijn van *Fossefta Hommens,* die met een Overijsselse Jonker *Van den Rutenbergh* getrouwd was.

Het familiewapen komt, volgens het grafschriftenboek ook voor op twee grafstenen te Eexta van twee broers van *Ayold,* n.l. *Hemme* en *Heero,* die daar genoteerd staan als *Hommes,* maar het zal niet meer te controleren zijn of dit juist is, want zoals de Rijksarchivaris mij schreef: „De grafsteen Eexta nr. 5 (*Hemme*) is verwijderd en zal zich wel bevinden in een van de beide kuilen, die men naast de kerkdeur heeft gegraven om er tal van zerken in te laten verdwijnen. De resterende stenen liggen in het kerkpad en zijn vrijwel geheel versleten. Op de zerk Eexta nr. 9 *(Heero)* komt als helmteken een lelie voor", Ik zal me dus tevreden moeten stellen met de gegevens, die 50 jaar geleden zijn opgenomen.

Tot nu toe heb ik niet kunnen vinden hoe hun vader heette, want het schuldprotocol van Eexta begint pas in 1608, toen hun moeder *Fosse* al hertrouwd was, maar vermoedelijk is zijn voornaam *Hommo* geweest, af te leiden uit de naam van zijn kleinzoon *Hommo Heerens.* Ook de achternaam of het patronymicum van *Fosse* is niet bekend, want bij haar grafsteen was deze eveneens afgesleten, al is het mogelijk dat het wapen met de klimmende leeuw *Sypkens* is, zoals de makers van het grafschriftenboek opgeven, maar zo'n wapen is te algemeen om dat aan te nemen.

I. *Hommo N.N.*, † tussen 1603 en 1607, tr. vóór 1590 *Fosse N.N.*, † Eexta 23 juli 1622 [2]); zij hertr. vóór 1608 *Remmo Eltiens,* in 1624 volmacht naar 's-Gravenhage [3]), hopman, kerkvoogd te Eexta, † na 1622.

Uit dit huwelijk o.a.?:

1. *Hemme,* volgt 11.
2. *Heero,* volgt IIbis.
3. *Ayold*, volgt IIter.

Uit haar tweede huwelijk:

a. *Syben* of *Siben Remmers,* † vóór 12 jan. 1655, tr. in 1631 (huw. contr. 10 mei) *Wirtio Matthiae* [4]), geb. te Eexta, ingeschreven als student te Groningen 11 juni 1627, op 10 aug. 1639 benoemd tot volmacht bij het verbond van het Oldambt tegen het gezag van de stad, wat ten slotte door de uitspraak van de Staten-Generaal geen succes heeft 'opgeleverd; nog in leven 12 januari 1655, zn. van *Matthias N.N.* en Gele *Matthias.*

> Rechterl. Arch. Vbb. 1. Eexta. Huwel. contr. 10 mei 1631. Dedingslieden bruidegomszijde : Gele *Matthias,* moeder, *Aeylko Epkens en Hemmo Aijelkens* als swageren, *Wypko Hittiens,* Reint Nannens; bruidszijde : *Ayoldus Hommens en Hero Hommens* als broederen des bruits, *Ocko Eltijens* als oom, *Wierth* (= *Wyard*) *en Tyarck Tyarcks* en *Wiert Popkens.*
>
> Vbb2. Eexta, 12 jan. 1655. Erfenisscheiding en deling tussen *Heero Hommens, Hayo Epkenius en Claes Fickens,* voorstanderen over de minderjarige kinderen van *Wirtio Matthiae* bij sijn salige huisvrouw *Syben Remmers,* nl. *Foske, Ichtien, Rembertus er. Geeltien Matthiae,* enerzijds, en *Wirtio Matthiae* anderzijds.

Een oudere broer van Wirtio was *Haijo Mathiae,* die als student te Groningen 8 juni 1626 werd ingeschreven, en een zuster was *Sybelke Matthyas,* die vóór 4 april 1650 [5]) overleed en getrouwd was met *Aeylke Epkens.*

II. *Hemme* of *Hemmo Hommens,* eigenerfde te Eexta, † aldaar 18 aug. 1625, tr. vóór 1 juni 1614 [6]) *Haeycke Tyarcks,* geb. ca. 1594, † Eexta 11 april 1632 (oud 38 jaar) [7]); zij hertrouwt in 1628 (huwelijks contract 7 juni) *Jochum Sicke (n) s.*

---

1) Grafschr. blz. 123.

2) Idem. Eexta nr. 4, blz. 76.

3) de Blécourt, blz. 119.

4) N.N.B.W. dl. III. kol. 6.20.

5) Vbb2, 4 april en 2 mei 1650.

6) Vbb1, 1 juni 1614.

7) Grafschr. Eexta nr. 5 en 7, blz. 76.

Vbbl. 7 juni 1628. Huw. contr. *Joachim Sickens en Haika Tyarcks, wed. Hemmo Hommens* (zelf ondertekenende: *Jochum Sijckenns* en *Haeijcke Tijarcks).* Dedingslieden bruidegomszijde: *Elteke Sickens, Harmen Sickens en Gerrydt Sickens* als broers, *Lambertus Henricides, Hinricus Siso en Frerick Phebens* als zwagers, *Theodorus Nutte en Wiard Popkens;* aan bruidszijde: hopman *Luppo Sierts* als stiefvader, *Edao Fockens,* secretarius, *Johannes Grawers* als zwagers, hopman *Remmo Eltyens, Hero Hommens* en *Ayoldus Hommens.*

Uit eerstgenoemd huwelijk:

Tweezoons, beide nog minderjarig in 1634.

Vee2. 4 juni 1634. Hinrick Henrix en Wiltie e.l. hebben verkocht en overgedragen een akker aan *Hero Hommens* voor zich en als voormunt over *Hemmo Hommens* twee minderjarige soons, en *Ayoldus Hommens.*

IIbis. *Heero Hotnmens,* geb. ca. 1591, eigenerfde te Eexta, kerkvoogd, † ald. 16 nov. 1655 (oud 64 jaar) [8]), tr. vóór 1630 *Meenk Popkens, geb.* ca. 1601, † Eexta 26 okt. 1677 (ongev. 76 jaar oud) [8]).

Uit dit huwelijk:

1. *Popko Heerens,* koopt van zijn moeder, broers en zusters 28 dec. 1664 [9]) een „huysplaats, gelegen bij de steenen pijpe in de Eexta", hopman in 1665 te Nieuwolda, tr, ca. 1664 *Reene Bennens.*
2. *Foske Heerens,* tr. vóór 10 maart 1663 [10]) *Hemmo Hommens,* zijlvest des carspels Eexta.
3. *Anneke Heerens.*
4. *Bouke Heerens.*
5. *Hommo Heerens.*

IIter. *Ayold Hommens,* geb. Eexta in 1599, ingeschreven als student te Groningen 10 okt. 1616 (als *Aiioldus Homeri*), lidmaat Herv. kerk sept. 1620 in de Zwanestr., gezworene 1639, administrateur van de Weeskamer 1646, medehoofdman van de Hoge Gerichtskamer 1649-1666, † aldaar 10 nov, 1666, tr. Midwolda (Old.)' 20 juni 1630 *Tiabbe Tiddinga,* geb. ca. 1603, † Groningen in 1660, dr. van *Boe10* en *Wea Sebes (Bunninga).*

Uit dit huwelijk o.a.?:

1. *Fossetta* of *Fosceta Hommens,* geb. te Groningen, † Windesheim na 1675, tr. 1° 1656 (procl. Groningen 28 juni) Jr. *Matthias Albrecht van den Rutenberg (of Rutenborch)* [11]), ged. Zwolle 2 okt. 1625, lieutenant, in 1656 in het bezit gekomen van het Huis Zuthem in Zwollerkerspel, † aldaar tussen 22 dec. 1668 en 30, jan. 1669, zn. van *Dirk,* ritmeester, en *Anna Margaretha van der Recke;* tr. 2° Windesheim 31 aug. 1669 Jr. *Diederik van Haersolte tot de Laeuwyck,* † vóór 7 okt, 1675, zn. van *Arent* en *Elisabeth van Brienen tot de Lathmer,* en wedr. van *Helena van Ittersum,* dr. van *Wolf* en *Christina van Haersolte,* met wie hij in 1663 gehuwd was.

   Uit het eerste huwelijk:

   a. *Anna Margreta van den Rutenbergh,* ged. Groningen 9 jan. 1659, † aldaar en begraven in de Martinikerk in 1659.

8) Idem, nr. 9 en 11, blz. *76, 77.*
9) Vbb2, 28 *dec. 1664* en *5* sept. *1665.*
10) Idem, 10 maart 1663.
11) v. Doorninck, blz. 35 en 69.

   b. *Derk Adriaan van den Rutenbergh,* ged. Windesheim 14 juli 1661.

   c. *Adolf Haco van den Rutenbergh,* ged. Windesheim 13 juli 1662.

   Uit het tweede huwelijk [12]):

   d. *Harmen van Haersolte,* ged. Windesheim 16 okt. 1670, vaandrig, gesneuveld in de attaque van Steenkerken.

   e. *Willem van Haersolte,* ged. Windesheim 3 maart 1672, capitein, tr. 1° 1700 *Margaretha Barbara van Wijnbergen:* tr. 2° 1712 *Susanna Meiers,* (of *Johanna Meyer,* wed. capt. Mees, volgens Stamb. Fr. Adel).

   Kinderen uit het eerste huwelijk van Diederik van Haersolte en Helena van Ittersum waren:

   A. *Arent van Haersolte,* ged. Zwolle 16 nov. 1663, † ald. en begraven aldaar 13 okt. 1731.

   B. *Wolf van Haersolte,* ged. Zwolle 30 april 1666, tr. in 1693 *Jacoba de Roode van Heeckeren tot Diepenbroek,* die hem overleefde, dr. van *Joost* en *Gerardina van Lawick,* en weduwe *de Pashy.*

2. *Hemmo Hommens,* ged. Groningen 29 sept. 1641.

   Vermooclelijk is hij identiek met *Hemmo* [13]), die met zijn zuster *Etta* en haar echtgenoot Jr. *Fermijn Ruesiers* een stuk groenland, gelegen in Eexterhamrick 10 maart 1663 verkoopt en 9 mei 1664 betaling verkrijgt. Mijn enige bezwaar is, dat hij 10 maart 1657 als getuige een stuk te Eexta ondertekent en al in 1663 zijlvest genoemd wordt, maar dat zou misschien door de invloed van zijn vader het geval kunnen zijn.
   Hii is dan in 1663 zijlvest des carspels Eexta, tr. vóór 10 maart 1663 *Foske Heerens, dr.* van *Heero Hommens* en *Meenk Popkens.*

3. *Etjen* (of *Etta*) *Hommens,* lidmaat der Herv. kerk te Groningen maart 1660, tr. vóór 10 maart 1663 Jr. *Fermijn Ruesier(s)* (zoals hij zelf ondertekent) of *Rosiers,* legt 26 okt. 1665 als kapitein de eed voor de Raad van State af [14]), zn. van N.N. *Rosier* en *Anna Coninck* [14a]).
   Het Eedboek van officieren [14a]) vermeldt 3 febr. 1635 *Fremin Roger* als kapitein, maar ik weet niet of deze de vader of grootvader is van *Fermijn.*

   Uit dit huwelijk zijn mij alleen bekend:

   a. *Herman Rosiers* of *Ruesiers,* ged. Groningen 10 nov. 1667.

   b. *Ika Ruesiers,* ged. Groningen 22 juli 1669.

Nu kan ik nog niet verklaren, waar *Fossetta Hommens,* die getrouwd was met Ds. *Daniel Mees* en die toch wel genoemd zal zijn naar haar grootmoeder *Fosse,* thuis behoort, want *Ayold* heeft al een dochter *Fossetta en* van *Hemmo* vond ik alleen twee zoons genoemd, tenzij de voormond *Heero* de koop van een akker alleen ten behoeve van de zoons deed en er toch nog een dochter was.

Ds. *Daniel Mees* [15]), geb. Groningen ca. 1623 als zoon van

12) Stamb. Fr. Adel 1, 178 en Genealogie v. h. gesl. v. Haersolte in 30 tabellen. Z.j. (Zwolle, 1881), tab. 10.
13) Vbb2, 10 maart 1665 en 9 mei 1664.
14) Res. R.v.St. nr. 86, fol. 384.
14a) Ned. Leeuw 1957, kol. 393, en Inv. Raad van State nr. 1928, fol. 86 en 134.
15) N.N.B.W. X, kol. 600.

Pefer en *Griefien Waldrix*, als student ald. ingeschreven 1 okt. 1640 (oud 17 jaar), predikant te Slochteren 1647, † aldaar 29 aug. 1678, tr. 1° Groningen 28 nov. 1647 (procl. 30 okt.) *Eetjen Brongersma*, † aan de pest na 19 sept. 1651, dr. van *Peter* en *Annejen Torrinqa*, tr. 2° *Fossetta Hommens*, † na 1678.

111x33, fol. 13. Scheiding der nalatenschap tussen *Henricus Brungersma* voor zich zelf en als voogd voor zijn minderjarige kinderen, Dr. *Henricus Eissonius* en *Elisabeth Brungersma* e.l., *Albert Landt* en Ida *Brungersma* e.l., *Daniel* Mees pastor tot Slochteren en *Eetjen Brungersma* e.l., *Esaias Hillenius* pastor tot Bellingeweer en *Greetjen Brungersma* e.l., *Gerhard Westerborch* en *Geertruit Brungersma* e.l., Johannes *Brungersma* en *Geertruit Derks* e.l., erfgenamen en kinderen van Peter *Brungersma en Annejen Torringa*. 1651, sept. 19.

Uit zijn eerste huwelijk:

a. Ds. *Petrus Mees*, geb. Slochteren ca. 1649, student te Groningen 22 juni 1667, predikant te Noorddijk 1676, te Loppersum 1680, te Zandeweer 1693, te Oldenzijl 1714, † aldaar 5 juni 1723, tr. Groningen 6 juni 1673 *Sara Roebers*.

b. *Anna Marqarifa Mees*, geb. te Slochteren, tr. *Willem Metfinqh*, uit de Ommelanden, student te Groningen 30 januari 1668 (oud 18 jaar), solliciteur.

Uit het tweede huwelijk:

c. K i n d, in leven 19 nov. 1678.

IIIhh2. 19 nov. 1678. Dr. Commenes stadt-Advoeaet geduirende de scheydinge ds voogt aengesworen over het kindt van *Possetta Hommens* bij de pastoer *Daniel Mees* geprocreert.

2. Tiddinga.

Van dit geslacht is weinig bekend en het heeft moeite gekost iets bij elkaar te krijgen. In 1271/76 wordt *Ebbo Tiddinga* genoemd en in het Oorkondenboek van Groningen en Drente komt in 1391 [16]) *Tyacko Tyddinga* in Exta voor als een van de hoofdelingen bij de grensscheiding van Reiderland en Oldambt; hij leeft nog in 1420. In 1454 komt *Dodo Tiddinqa* [17]) voor. Door de ondergeschiktheid van het Oldambt aan de stad Groningen is het hoofdelingenschap in het Oldambt verdwenen, zodat de *Tiddinga's* en ook de *Huninqa's* in de 17de eeuw alleen door hun vroegere belangrijke positie zich boven de anderen verhieven,, waardoor zij Jonker genoemd werden. Zoals ook uit de bijlage — die ik aan ons medelid de Heer W. Dolk te Leeuwarden met gegevens over de Friese tak te danken heb — blijkt, zijn door herhaalde doorbraken van de Dollard veel van hun bezittingen verloren gegaan. De attestatie van Huninga [18]) noemt Jr. *Bonno Huninga*, heer van Tiddinga te Beerta en Jr. *Philip Reinhardt Fink*, heer van Doedestein. Door het huwelijk van Sebo *Huninga van Oostwold* met de erfdochter *Tya Tiddinqa*, was hij in het bezit van dit Huis gekomen, maar of dit een borg was weet ik niet.

Het w a p en is volgens Rietstap: In blauw 3 gouden lelies. Helmteken: een gouden lelie tussen 2 struisveren van blauw en goud.

Het protocol van Midwolda van 1598-1637 is. door vocht verteerd en vrijwel onleesbaar, maar dat heeft geen licht geworpen over de *Tiddinga's*, die in deze plaats gewoond hebben.

In het protocol van Beerta [19]) wordt 13 sept. 1615 vermeld, dat *Haeyke Luwerts*, dochter van sal. *Luwert Tiddinqa* en weduwe van *Ocko Tammens*, aan haar broer *Doedo Tiddinqa* de door aanslibbing verkregen aanwas bij Midwolda overdraagt en noemt verder, dat er twee broers van haar vader waren, die gestorven zijn en wier erfenis op alle toen levende broers vererfd was. Wie dat zijn weet ik niet, maar een van hen was waarschijnlijk *Menno*, die de Tiddingaheerd te Midwolda bezat, zoals uit het protocol van Eexta [20]) blijkt, waar 10 sept. 1616 voor Sebastianus Harmanni pastor, Remmo Eltiens en Omcko Bouwens als kerkvoogden een verdeling gemaakt wordt van een tot dan onverdeelde boedel van hun vader door enerzijds fenrich *Eggerick Tiddinga* en anderzijds *Tammo Tiddinga, Hinrich Eltiens* en *Rinnolt Diurcken* als voormonders over sal. *Boelo Tiddinqa* nagelaten kinderen.

In de collectie Wakker vond ik *Tammo Tiddinga* in 1621 als wacht- en munitiemeester te Bredevoort, die in de Staten van Oorlog voor 1636 voor het laatst voorkomt, maar dat zal een ander zijn dan *Tammo Tiddinga* [21]) „woonachtich op die Meden in 't Oldampt" en *Jelske* e.l., die *8* mei 1629 een schuldbekentenis van 100 Carolusgulden tekenden ten bate van Boele Wierts en Derckien e.l., „woenachtich bij der A" te Groningen.

In het Gemeente-archief te Leeuwarden is een beschrijving van de levensloop van generaal-majoor *Eqgerig van Tiddinga* bij de aantekeningen van E. H. van Burmania (1700—1789), die als bijlage volgt. Het is mij wel gebleken, dat deze Friezen afstammen van de reeds genoemde *Menno*, die in een handschrift 11 juni 1570 volmacht van het Woldoldambt genoemd wordt.

Het lijkt mij zeer waarschijnlijk dat zijn kleinzoon *Menno*, die een schoonvader *Assuerus Clant* had, een zoon *Assuerus* genoemd heeft, en een oom *Caspar* van laatstgenoemde moet dan *Egqerich* tot vader gehad hebben, maar een bewijs daarvoor heb ik niet,, want de doopboeken van Groenlo ontbreken.

A.

1. *Luwert Tiddinga* [22]), kerkvoogd te Midwolda 24 aug. 1570 (Reg. Feith 1570, nr. 51), leeft nog 28 juni 1599.

   Zijn kinderen waren:

   1. *Haeyke Tiddinqa*, als weduwe van *Ocko Tammens* 13 sept. 1615 in leven.
   2. *Doedo*, volgt 11.

11. *Doedo Tiddinqa* op Tiddinga, kerkvoogd van Beerta 1608-1623, † waarschijnlijk na 3 nov. 1623 [23]), wanneer hij het laatst voorkomt als kerkvoogd, tr. *Bauwe*, als weduwe in leven 21 sept. 1628.

    Uit dit huwelijk:

    Tyacke, of (zelf ondertekenend) *Tya Tiddinga* [24]), erfdochter van Tiddinga, † na 15 mei 1682, tr. ca. 1623 Jr. *Sebo Huninga van Oostwold*, geb. in 1605, † Beerta 15 april 1661, zn. van *Eppo* en *Etjen Engelken*. (Zie verder bij *Huninga)*.

16) O.B. nr. 814 en de Blécourt, blz. 67.
17) de Blécourt, blz. 71 en J. Kooper, Waterstaatsverleden v. d. Provincie Groningen, blz. 164.
18) Alg. Ned. Fam. 11, 1885, blz. 229.
19) Veel, Beerta, 13 sept. 1615.
20) Vbb1 , Eexta, 10 sept. 1616.
21) 111x9, fol. 125.
22) Vjj1, 28 juni 1599.
23) Vee2, 3 nov. 1623 en 21 sept. 1628.
24) Vee6, 15 nov. 1682.
25) Abel Eppens 11, blz. 12.

B.

1. *Menno Tiddinqa to Midwolde,* bezitter van de Tiddingaheerd, volmacht van het Woldoldambt genoemd 11 juni 1579, „ener der principalen commissarien in Oltampt, inclinierde wol na der Staten sidt" [25]), † eind september 1584.

Hij heeft twee zoons:

1. *Boelo,* volgt II.
2. *Eqyerick,* volgt IIbis.

11. *Boelo Tiddinqa, † vóór 1608,* tr, ca. 1600 *Wea* of *Wya Sebes (Bunninqa),* geb. ca. 1581, † op de Ennemaborg te Midwolda na 1657 en vóór 15 sept. 1665, dr. van Sebo *Bunninga* èn *Etjen Enqelken;* zij hertr. *Reinolt* of *Rinnolt Diurcken.*

Uit dit huwelijk:

1. *Bauwe Tiddinqa,* geb. ca. 1601, † vóór 1633, tr. (procl. Groningen 10 okt.)' 1623 *Johan Coenders* tot Ringenum [26]), (dat hij in 1643 kocht), geb. Groningen 20 januari 1598, ingeschreven als student ald. 3 dec. 1616, richter van Bellingwolde 1624—'33, drost van Wedde en Westerwolde 1645-1653, lid Hoofdmannenkamer en afwisselend burgemeester 1654—'63, † Groningen 31 maart 1664, zn. van *Loech* (of *Lodewijk)* en *Jacobjen Tadema* [27]). Hij hertr, (huw. contract 19 aug. [28])) 1633 *Elisabeth Reinckinq,* dr. van *Coert* en *Hima Wesferhous.*

Uit zijn eerste huwelijk:

a. *Etta Coenders,* † op Auwemahuis [29]) bij Tolbert na 9 mei 1699 en vóór 1706, tr. ca. 1647 *Iwo Auwema,* † in nov. 1662, zn. van *Elinck Fossema* en *Ulske Auwema,* en weduwnaar van *Maria Verduin,* met wie hij te Grijpskerk 7 febr. 1630 gehuwd was, dr. van *Cornelius* en *Anna Heddema.* (Zie Ned. Leeuw 1940, kol. 454.)

b. *Ludolph Coenders* [30]), raadsheer te Groningen 1662, '63, '65, '66, '68, '69, '71, '72, '74, '75, '77, '78, curator der Universiteit 1671, '72, '74, '75, '77, '78, verkreeg in 1668 de heerden Harkama, Heringa en Fossema in het Westerkwartier, waarbij hij over de venen bij het Bollemeer in conflict kwam met Georg Wilhelm van Inn- en Knyphuisen, waarover in de Gron. volksalm. 1957 uitvoerig wordt verhaald, † in 1679,

Uit zijn tweede huwelijk:

c. *Anna Coenders,* erfdochter van Dunenbroek [31]), (ten Oosten van Bellingwolde, over de grens), tr. 8 januari (procl. Groningen 17 dec. 1653; att. 2 jan.) 1654 *Johan Clant* van Nittersum, Stedum en Ringenum (dit laatste door zijn huwelijk), geb. Stedum 24 juni 1624, † Groningen 24 sept. 1694, zn, van *Adriaan* en *Hille Clant.*

[26]) Ommel. borgen, blz. 148.
[27]) Zij hertr. Gron. 27 febr. 1614 (procl. 15 jan.) Luirt van Diemen, sergeant.
[28]) Ned. Leeuw 1938, kol. 454.
[29]) Ommel. B., blz. 76.
[30]) G.V.A. 1957, blz. 75 en vlg.
[31]) De Blécourt, blz. 89.

2. *Tiabbe Tiddinqa,* geb. in 1603, † Groningen in 1660, tr. Midwolda (Old.) 20 juni 1630 *Ayold Hommens* (Zie voorgaande genealogie).

IIbis. *Eqqerick Tiddinqa,* vaandrig nog in 1616, luitenant, kapitein 28 jan. 1634, † vóór dec. 1635, tr. Groningen 17 febr. 1609 (procl. 10 jan.) *Eltien Millinqa,* † vóór 1625, dr. van *Claes* en *Aleyt Bijma;* tr. 2° Groningen 27 febr. 1625 (procl. 22 jan.) *Susanna van Broeckhuysen,* als wed. als lidmaat aldaar ingeschreven dec. 1643 met attestatie van Grol, dr. van *Reyner* en *Teteke Entens.*

Uit het eerste huwelijk o.a.:

1. *Menno,* volgt 111.

Uit het eerste of tweede huwelijk o.a.:

2. *Alleqonda Tiddinqa,* lidmaat te Groningen juni 1642 van Grol.
3. *Caspar Tiddinqa,* lidmaat te Groningen „in Heerstr." dec. 1651, als kapitein beëdigd 6 dec. 1672, in 1673 „Edelman van Haer Hoogheyt de Princesse Douariere van Nassau", † Morra, na 23 mei 1701, tr. Staveren 15 juni 1673 (ondertr. Leeuwarden 7 juni; att. verleend 13 juni) *Rixt van Andreae,* geb. ca. 1655, ordinaris commissaris van monsteringe in -Friesland 27 juli 1686 in plaats van Viglius Ernestus Aytta [33]), † Leeuwarden 10 maart 1735 (oud ruim 79 jaar), begr. te Morra [32]), dr. van *Popp,e Martijns van Andreae;* zij hertr. *Willem van Haren* [34]), geb, Heerenveen 6 jan. 1655, † St. Anna Parochie 18 sept. 1728, zn. van *Ernst* en *Cafharina van Oenema* en weduwnaar van *Frouck van Burmania.*

111, *Menno Tiddinqa,* als luitenant lidmaat te Groningen dec. 1641 met attestatie van Grol, lidm. te Groningen in maart 1651 met zijn vrouw *Johanna Regina Clandt,* van Orsoy, † Lieroord in 1660, begr. ald. 21 juli, tr. *Johanna Regina Clant* [35]), dr. van *Assuerus* van Scharmer en *Regina van Osingeweer.*

Uit dit huwelijk o.a.? volgorde onzeker:

1. *Assuerus,* volgt IV.
2. *Johanna Tiddinqa,* ged. Groningen 1 okt. 1652.
3. *Ernst Tiddinqa,* ged. Lieroord 8 nov. 1657.

IV. *Assuerus* of *Sweer van Tiddinga,* tot luitenant benoemd in de compagnie van Boelens 27 april 1672, later in verschillende andere compagnieën, in de slag bij Steenkerke gesneuveld in 1692, tr. Dokkum in febr. 1676 (ondertr. Leeuwarden 22 jan.: att. 4 febr.) *Anna Doedonea Plasburqh,* uit Dokkum.

> Ondertrouwboek Leeuwarden ;
>
> 22 januari 1676, Joncker Sweer Tiddinga Lieutenant van een Compagnie infanterie van Groninghen teghenwoordich in dese stadt ende Juffr. Anna Doedonea Plasburgh van Doccum sijn de echtsgeboden gegunt.
>
> Huw. geboden in de Herv. kerk 23 en 30 januari en 4 februari. 4 februari 1676 attestatie verleend.

Uit dit huwelijk:

1. *Eqqerich,* volgt V.

[32]) Stads- en dorpskr. v. Friesl. 1700-1800, blz. 9.
[33]) Comm.b. R.v.St., nr. 1528, fol. 123.
[34]) Stamb. Fr. Adel 1. blz. 146.
[35]) Gen. en her. bl. 1909, blz. 396.

2. *Adam van Tiddinga,* trouwt en laat twee zoons te Leeuwarden dopen, bij welke dopen de naam van de moeder niet wordt vermeld:

   a. *Minno van Tiddinga,* ged. 23 dec. 1703.

   b. *Swier van Tiddinga,* ged. 17 dec. 1704.

3. *Casper van Tiddinga,* ged. Leeuwarden 26 sept. 1686,. vaandrig 30 april bij de comp. C. van Feugen, 17 febr. 1710 als zodanig (comp. van Sytzama) vervangen en 8 april 1710 kapitein in het regt. te voet van Hertog van Saxen-Eisenach.

V. *Eggerich van Tiddinga,* ged. Leeuwarden 2 maart 1677, lieutenant in 't Reg. van kolonel Berckhoffer, in de veldslag bij Malplaquet gewond en overleden in 1709, tr. Voorburg 5 febr. 1708 *Aletta Maria van Baarsenburg,* geb. in 1686, † 6 maart 1758, dr. van Mr. *Gerard* en N.N. *van Boeckholt; zij* hertr. Dokkum 21 juli 1715 *Seyno Sluyferman,* ritmr. in het reg. Grovestins, † Dantumawoude 14 april 1728. (Zie Ned. Patr. 1923 bl. 329). Uit dit huwelijk:

VI. *Eggerich* of *Eggerig van Tiddinga,* geb. in 1709 (4 maanden na de dood van zijn vader), op school geweest eerst te Voorburg, na 1717 te Zwolle tot 1723, daarna cadet in 't Regiment Inf. van Schwartzenberg en vervolgens de loopbaan in de bijlage vermeld, heeft als luitenant-generaal 4 febr. 1768 de eed afgelegd als commandeur der stad Veurne, † in 1779 of 1780.

In het lidmatenboek der Herv. kerk te Groningen vond ik nog: *Wibbina Tiddinga* van Midwolda maart 1656, en Wya *Tiddinga* van Winschoten juni 1657,. maar ik weet niet waar zij geplaatst moeten worden.

Bijlage:

Aantekeningen van E. M. van Burmania (1700—1789), berustend op het Gemeente-archief van Leeuwarden:

Eggerig van *Tiddinga* (sijn voorouders *Tiddinga van Midwolda* genaamt hebben meestendeels alle hunne goederen gelegen in 't Oldampt, provincie Groningen, verloren door de veelvuldige doorbraken van den Dollaard, en sijn van vroegere tijden af in desen staat geweest), Generaal Majoor ten dienst deser Landen, is geboren 1709, 4 maanden na den dood van sijn Vader, welke aan sijne wonde, in de bataille van Malplaquet becomen, overleden *is.* Deszelfs Overgrootvader en Grootvader sijn 1672 en 1692 in de belegering van Mastrigt en in de Slag bij Steenkerken gesneuvelt. Voorsz. Generaals moeder troude 1715 de Cornet Sluiterman. bie van de Roomse religie was, bij dewelke sij verscheide kinderen heeft gehad. Sijn Vaders Broeder, bedugt dat hij in dien Godsdienst zoude worden opgetrocken, belaste sig vrijwillig met sijne educatie, en vervolgens wierd hij ten koste van sijn Oom te Voorburg school gelegt. In den jare 1717 wilde 't ongeluk, dat deszelfs Compagnie gereduceert wierd, en dus viel hem de last van onderhoud buiten zijn huis, te zwaar, 't welk gelegentheit gaf, dat Vrou ***Rixt** Andre,* voormaals echtgenoot van deszelfs Oud Oom de Captein *Casper Tiddinga* (geweest Edelman van de Princesse Douariere van de Stadhouder Hendrik Casimier), daarna 2de huisvrouw van de Grietman Willem ***Haren,*** dit kint uit medelijden na sig nam, en te Zwol ter schole besteld. Bleef aldaar tot den jare 1723, wanneer als Cadet geplaats wierd in 't Regiment Infanterie van Schwartzenbcrg, tot dat in 't jaar 1727 door voorsz. Grietman met een Vaandel wierd begunstigt, en op 't einde van 't jaar 1729 op recommandatie van voren gemelde Vrouw, andermaal Weduwe geworden sijnde, to Ingenieur aangestelt. Die selve Vrouw heeft door hare interesse bewerkt, dat hij Anno 1732 Luitenant is geworden, en eindcliik heeft se in den jare 1733 uit de penningen, die sij van sijn Oud Oom had geërft, ***en*** die ab intestato eigentlijk on de familie van Tiddingas zouden hebben moeten vervolgen, eene Compagnie voor hem gekogt. In 't jaar 1743 beschikte Jr 0. Z. van Haren hem een plaats onder die Ingenieurs, welke benoemt wierden om met 't Corps troupes te gaan, dat na Duitschland wierd gezonden. En wanneer in 't laatst van 1744 hulp-troupes na Engeland wierden gezonden, was 't op voorslag en voorspraak van de selve Jr O., dat de Captein ***Tiddinga*** als Quartiermeester Generaal wierd geplaatst. In 't jaar 1745 wierd hij door de selve voorspraak tot Quartiermeester aangestelt bij de 6 M man, die na de kant van Franfort aan de Mayn marcheren. In 't voorjaar van 1746 vroeg de selve Heer, en obtineerde voor hem bij de Raad van State, so lucrative Compagnie Pontons. In de Zomer van dat jaar verkreeg deselve Captein door sollicitatie van meergedachte Heer de post van Quartiermeester Generaal van de Cavalerie. In 't voorjaar 1747 besorgden de beide Heren Haren, dat aan hem bij Resolutie van haar Ho.Mo. de rang en qualiteit van Luitenant Collonel wierd geaccordeert. Sijne Hoogheit tot Captein Generaal van de Unie aangestelt sijnde, is op verzoek van Jr 0.2. aan Tiddinga een acte van Collonel toegestaan. Wanneer 't S.H. behaagde, 't Corps Ingenieurs op die voet te reguleren, als 't nu is, was 't op voorspraak van gedachte Jr, dat S.H. hem, die anders niet wel ds bij 't gemelde Corps te dienen, en nogtans 't Majoor Ingenieurs Tractament ter somma van 15 C. Guldens jaarlijx te laten blijven trecken.

In een Mss. gedateert 11 Jun. 1570 vinde *Menno Tiddinga* genoemt Volmacht des Wolt Olden Ambts. ***Hij nu*** aldaar gcwoont hebbende, zal in een der Kerken deses Ambts zijn naam waarschijnlijk wel gevonden werden, ja mogelijk een Wapen met quartieren.

Casper ***Tiddinga,*** Capt. en Edelman van de Princesse Douariere van Nassau is te Staveren gehuwt A° 1673 15 Jun. met ***Rixt Andreae.*** Sij overleed te Leeuwarden in haar 80 jaar, 10 Maart 1735. Rusten beide te Morra.

Als de Advt J. v. Schuler, de Capt. Wevelinkhoven en de Hr Haersolte niets ten aanzien van 't oude geslagt van ***Tiddinga*** weeten aan de hand te geeven, zal er bezwaarlijk elucidatie van te bekomen weesen.

1677 2 Mrt. *Eggerich* soon v. *Sweer* ***Tiddinga*** gedoopt te Leeuwarden. Sweer 1686 tot Lnt aangestelt.

3. Diurcken.

De familie blijkt eind 16de en begin 17de eeuw op de Ennemaborg te Midwolda gewoond te hebben. De geschiedenis van deze borg, die aan het eind van die eeuw door Willem Hora vernieuwd en zeer vergroot werd, is in de Groningsche Volksalmanak van 1926 uitvoering verhaald door Jb. Vinhuizen, die evenwel de letters iu verwisseld heeft en er Duircken van heeft gemaakt. In 1526 komt *Luppe Diurcken*[36]) als richter in de Beerta voor. Latere afstammelingen vinden we in Oostfriesland zoals Dr. *Helmerus Diurcken,* die in 1571—'73 burgemeester van Emden was, nadat hij 12 dec. 1553 als student te Wittenberg ingeschreven is geweest, en *Remet Diurcken,* die ook ald. 1595—'98 burgemeester was [37]). In het album stud. van Groningen komen nog voor 16 mei 1627 *Barfholomeus Djurcken,* Frisius, Phil, 25 okt. 1675 *Hildebrandus Diurcken,* Aurico, Fris. orient, en *Johannes Diurcken* Emdanus 20 sept. 1658.

Te Midwolda werd 12 juli 1598 een latere *Luppe Diurcken* begraven, die een zoon *Reinolt* gehad zou kunnen hebben. In 1598-1602 worden drie kinderen van laatstgenoemde gedoopt, waarbij de naam van de moeder ontbreekt, maar aangezien de dochter van *Wya Sebes* uit het huwelijk met *Boelo Tiddinga is* 1603 is geboren, moet een eerder huwelijk van *Reinolt* hebben plaats gevonden.

1. *Reinolt* of *Rinnolt Diurcken,* kerkvoogd te Midwolda, bewoner van de Ennemaborg, † vóór 1651, tr. 1 ° N.N.; tr. 2° *Wea* of *Wya Sebes (Bunninga),* geb. ca. 1581, † op de Ennemaborg tussen 1657 en 15 sept. 1665 [38]), dr. van Sebo *Bunninga* en *Etta Engelken,* en weduwe van *Boelo Tiddinga.*

   Uit het eerste huwelijk o.a.?:

   1. *Uwo Diurcken,* ged. Midwolda 28 okt. 1598.
   2. *Lubbe* (dochter) *Diurcken,* ged. Midwolda 1 juni 1600.

36) de Blécourt, blz. 105.
37) Nav. 1891, blz. 453.
38) Ned. Leeuw 1940, kol. 454 noot 27.

3. *Wye Diurcken,* ged. Midwolda 1 maart 1602.

Uit het tweede huwelijk; (volgorde onzeker) :

4.' *Sebo Diurcken*, lieutenant, met zijn zwager Johan Clinge 18 dec. 1632 een contract opmakende, in 1636 ziek en gevangen te Leuven.

5. *Lubbina Diurcken*, in 1657 ,,woonachtig. tegenwoordich te Midwolda [39a]), † in 1674, tr. Groningen 27 april 1628 (procl. 8 maart) Dr. *Johan Clinge*, geb. 28 april 1597, raadsheer, † Groningen 8 àpril 1652, zn. van *Nicolaes en Henrica Broyll.*

6. *Bautien* of *Boukien Diurcken*, in leven te Groningen 4 mei 1668, tr. Midwolda 26 maart 1637 (procl. Groningen 18 maart) *Nicolaes Frickx* of *Frix* [39]), geb. te Groningen, borgervendrich, die 20 febr. 1645 het huis Schoolstraat oostzijde hoek St. Jansstraat kocht [40]), † vóór 1668, zn. van *Tjaert* en *Woltertien Grauwers-*

111x49, rol. 170.. Geldlening door *Barbara Diurcken,* **wed. Frix** en haar dochter *Wya Fricks,* wed. *Ketell.* 4 mei 1668.

Uit dit huwelijk:

a. *Tjaert Frix, geb.* Groningen 28 maart 1659, vaandrig.

b. *Wya Frix*, geb. Groningen, lidmaat ald. juni 1659 bij't Fraterhuys, als weduwe in 1683 nog in leven, tr. (procl. Groningen 12 nov.) 1659 *Bocco Ketel* [41]), student ald. 25 nov. 1652, lidmaat Herv. kerk sept. 1654 aent Vismerct, curator Universiteit 1655, '61, '62, waarschijnlijk grietman van Langewolt, zn. van *Christiaan* en *Froucke Auwema* (zuster van Zwo *Auwema*).

Uit dit huwelijk:

aa. *Bouwina Ketel*, ged. Groningen 7 aug. 1660, tr. (als *Maria Bouwina van Ketel)* (procl. Groningen 19 juli; att. 9 aug.) 1679 Jr. *Lodewijk Edzert van Speght.*

bb. *Frouke Ketel,* ged. Groningen 15 sept. 1661.

cc. *Hermanna Ketel,* ged. Groningen 30 januari 1663.

dd. *Hermanna Regina Ketel,* ged. Groningen 27 juli 1664.

ee. *Claes Reiner Ketel,* ged. Groningen 12 april 1667.

4. Clinge.

Volgens het programma funebre, in de Universiteitsbibliotheek, van *Johan Clinge* (1597-1652) waren voorvaderen van hem in het begin van de 15de eeuw al in de raad, nl. *Ludeken Clinge* in 1399 en 1400 en *Bruno Clinge* in 1413, 1416—'27, '29, '30, '33, en '34, die ook in de lijst van Ubbo Emmius consul genoemd werden.

Waarschijnlijk zijn de ouders of grootouders van *Johan* in de tijd van Alva's schrikbewind naar Oostfriesland getrokken, waar zijn vader rentmeester is geweest.

Het w a p en is volgens Muschart: In blauw 3 zilveren zwaarden horizontaal geplaatst met de gouden gevesten naar rechts boven elkaar. Helmteken: een dito zwaard verticaal

39a) Vjj2, 22 mei 1657.

39) Fragment Frix in Centr. B. v. Gen., portef. 119, dossier 8a.

40) G.V.A. 1937, blz. 155.

41) Ned. Leeuw 1923, kol. 84 en 85 en id. 1940, kol .454.

geplaatst tussen een beurtelings van zilver en blauw doorsneden vlucht.

I. *Nicolaas Clinge,* rentmeester te Oldenburg, secretaris van het Gorecht van 1623-25 febr. 1630, tr. *Henrica Broyll.*

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Johan,* volgt 11.

2. *Anna Maria Clinge,* tr. Groningen 31 jan. 1619 (procl. 14 jan.) *Willem Cannegieter,* van Oldersum, † vóór 7 april 1641.

Lidmatenboek der Herv. kerk: Junck. *Wilhelm Kannegieter* met sin huysfr. *Maria* Clinge juni 1623 met attest. van Oldersum.

IIIhh1. 7 april 1641. De raetsheer Johan *Clinge* aengesworen als voormunt over wijlen d' e.e. *Willem Cannegieters* ende vrouw *Maria Clinge* zal. **minder**jarige kinder.

3. *Margareta Clinge,* tr. Groningen 25 april 1624 (procl. 6 maart) *Claes Huinga,* stud. (als *Nicolaus Huingha) 29* april 1619.

4. *Henricus Clinge,* ingeschr. als student te Groningen 22 mei 1627.

11. *Johan Clinge,* i.u.dr., geb. 28 april 1597, ingeschr. als student ald. 8 jan. 1616, idem te Leiden 23 jan. 1621, secr. van het Gorecht 25 febr. 1630, gezworene 1630, raadsheer 1633, '34,. '37, "38, '40, '41, '43, '44, '47, '48, lid van de Hoofdmannenkamer. curator der Universiteit 1641, † 8 april 1652 [42]), tr. Groningen 27 april 1628 (procl. 8 maart) *Lubbeyn Diurcken,* uit Midwolda, die de Ennemaborg aan de Clinge's bracht, † in 1674, dr. van *Reinolt* en *Wya Sebes.*

Uit dit huwelijk 8 kinderen, waarvan één vóór 1640 geboren en overleden is:

1. *Reinolt Clinge* [43]), student te Groningen 17 nov. 1648, syndicus van 14 febr. 1667-3 mei 1679, raadsheer 1686, burgemeester van 1687 af en om de 2 jaar afwisselend als lid van de Hoofdmannenkamer, † ald. 7 april 1703.

2. *Steven Clinge,* benoemd 11 maart 1669 tot capt. en 2 nov. 1673 tot sergeant-major [44]).

Vjj2. Midwolda 28 juli 1668 erschenen Jr. Steven *Clinge.*

3. *Wya Clinge,* geb. Groningen,, tr. 1° (procl. Groningen 4 okt.) 1656 *Henrick* of *Hindricus Grauwers,* benoemd 3 april 1657 als commissaris van monstering, weduwnaar van *Catharina de Drews* (dr. van *Johan* en *Wibbina Meinders*); tr. 2° Groningen 27 febr. 1666 (procl. 3 febr.) *Johan van Julsingha, geb.* ca. 1625, student ald. 21 juli 1642, lid van het giltrecht 1649, gezworene 1655, raadsheer 1658, '59, '61, '62, '64, '65, lid van de Hoofdmannenkamer van 1666 af en om de 2 jaar afwisselend als burgemeester tot 1703, kocht in 1691 de Tackenborg bij Thesinge [45]), † 22 mei 1703, zn. van *Hindrik* en *Hermanna de Drews.*

De kinderen uit het tweede huwelijk zijn:

a. *Hermanna Maria van Julsingha,* ged. Groningen 8 april 1667, tr. (procl. Groningen 17 mei)' 1684

42) In het regeerinesboek staat t 8 maart 1649. maar dit kan niet juist zijn, wanneer men het programma funebre in de Univ. bibl. vergelijkt.

43) G.V.A. 1905, blz. 144. Afb. op penning.

44) Comm.b. R.v.St., nr. 1528, fol. 106.

45) Ommel. B. 160.

Hugo van Nijeueen, ged. Groningen 13 nov. 1659, gezworene, taalman, † in 1714, zn. van *Arnoldus* en *Helena Elisabeth Losecaet* (Zie verder bij Van Nijeveen).

b. *Lubina van Julsingha,* ged. Groningen 13 maart 1670, tr. (procl. Groningen 30 mei) 1691 Mr. *Johan de Drews,* ged. Groningen 12 sept. 1666, lid van de Admiraliteit, de Rekenkamer en de Staten-Generaal, † 27 okt. 1759, zn. van *Johan* en *Alberdina Tiaerda* (Zie Ned. Leeuw 19 13, k. 24 1) .

c. *Johan van Julsingha,* ged. Groningen 3 sept. 1671.

d. *Margaretha van Julsingha,* ged. Groningen 19 febr. 1673, † jong.

e. *Margreta van Julsingha,* ged. Groningen 13 sept. 1676.

4. *Anna Maria Clinge,* ged. Groningen 7 januari 1642, † jong.

5. *Etta Elisabeth Clinge,* ged. Groningen 10 okt. 1645, † jong.

6. *Etje Henrica Clinge,* ged. Groningen 8 okt. 1647, tr. Groningen 9 maart 1677 (procl. 3 febr.) *Wolter Sprinsen,* geb. te Amsterdam, ingeschr. als student te Groningen 12 nov. 1666, luitenant, 23 mei 1680 kapitein, welke plaats hij al bediend heeft sedert 12 dec. 1672, in 1679 grootburger met zijn zoons *Jan* en *Reinolt,* † vóór 6 aug. 1687,

Uit hun huwelijk o.a.?:

a. *Johan Sprinsen,* cornet in 1694.

b. *Reinolt Sprinsen,* in 1694 solliciteur.

c. *Lubbina (Johanna) Henderica Sprinsen* of *Princen,* ged. Groningen 1 maart 1684, tr. Groningen 26 okt. 1704 *Wilhelmus de Sitter* (Zie verder Ned. Patriciaat 1915, blz. 330).

d. *Steven Willem Sprinsen,* ged. Groningen 20 dec. 1685.

7. *Anna Maria Clinge,* ged. Groningen 28 april 1650, die de Ennemaborg aan het geslacht Hora bracht, testeert 24 juni 1706 [46]), † vóór 15 april 1709, tr. Midwolda 14 aug. 1681 (procl. Groningen 30 juli) Dr. *Willem Hora* [47]), ged. Groningen 7 jan. 1646, ingeschr. als student ald. 2 sept. 1662, gezworene 1678, '79, syndicus van 28 aug. 1679-1695, die de Ennemaborg geheel vernieuwde en de bezitting uitbreidde † in juli 1695, zn. van *Moyses* en *Fokeltje Jetzesdr. Poelgeest.*

Uit dit huwelijk:

a. *Lubbina Maria Hora,* ged. Groningen 19 maart 1682, tr. raadsheer *Johan Hendrik van Julsingha.*

b. *Joan Hora,* ged. Groningen 21 nov. 1683, tr. 10 mei 1716 *Catharina Wolthers,* dr. van burgemr. *Herman en Anna Emmius.*

c. *Reinolt Hora,* ged. Groningen 27 okt. 1685.

d. *Foka Willemina Hora,* ged. Groningen 27 juli 1687.

Een afstammeling van *Henricus Clinge* (1, 4) zal wel zijn *Henricus Clinge,* die gehuwd was van *Johanna Arnou* of *Arnu* en de volgende kinderen liet dopen:

46) G.V.A. 1926, blz. 57.

47) Ned. Leeuw 1938, kol. 323.

1. *Catalina Clinge;* ged. Groaingen 26 aug. 1641.

2. *Elisabeth Clinge,* ged. Groningen 2 mei 1644.

3. *Henrica Maria Clinge,* ged. Groningen 21 okt. 1646.

Een *Reyner Clinge,* gehuwd met *Margriet Bonnets* of *Bonnats,* had een dochter *Anna Catharina Clinge,* ged. 26 mei 1641, en *Hermannus Clingh* met zijn echtgenote *Anna Duydinx* een dochter *Wibbina,* ged. 15 april 1655, maar deze personen weet ik niet te plaatsen, evenmin als *Elisabeth Klinge* tr. Groningen 30 jan. 1614 (procl. 1 jan.) *Herman Menolts,* zn. van hopman *Menolt Janss. Zij* is misschien een dochter van *Nicolaas* (1).

5. Van Nijeveen.

Bij het begin van dit artikel noemde ik het „geslagtregister waarin de verdere vrintschap met *Nieveen*" vermeld werd, wat mij niet zo vanzelfsprekend bleek en daarom volgt hier een gedeeltelijke genealogie.

Volgens Muschart in de collectie van het Centraal Bureau voor Genealogie is het w a p en : Een zilveren keper op een van rood op zwart kepergewijs doorsneden veld, vergezeld boven (dus op het rood) van 2 gouden schuinkruisjes, beneden (dus op het zwart). van een gouden schuinkruis.

1. *Hugo van Nijeveen,* i.u.dr., uit Groningen, ingeschr. als student ald. 27 okt. 1615, gepromoveerd 14 nov. 1615 op het juridisch proefschrift: „De usucapionibus et longi tempore praescriptionibus", raadsheer 1620, '21, '24, '25, '28, hoofdman sedert 1626, '27 en afwisselend om de 2 jaar burgemr. van 1629 af tot 1645, † in 1645 of '46, tr. Groningen 15 dec. 1622 (procl. 25 okt.) *Jantijen Eisinge,* nog in leven 17 nov. 1657 [48]), dr. van *Sicco* en *Maria Cnoll.*

Uit dit huwelijk o.a.:

11. *Arnoldus van Nijeveen,* geb. in 1626, student te Groningen 27 okt. 1641 (oud 15 jaar), lidmaat dec. 1641 in Bottringestr., gezworene 1651, '52, '55, '56, '58, raadsheer 1660, '61, '63, '64, '66, '67, '68, hoofdman 1669, '72, '73, '76, '80, '81, burgemr. 1670, '71, '74, '75, '77, '78, '79, '82, '83, curator van de Univ. 1666, '67 en '68, kocht in 1664 de plaatse Overwater te Hoogezand, die hij door uitbreidingen tot een buitenplaats maakte [48a]), welke hij in 1675 weer verkocht, waarop hij kort daarna de borg de Brake bij Obergum verwierf, † Groningen 12 dec. 1683, tr. 1657 (procl. Loppersum 24 mei) *Helena Elisabeth Losecaet,* lidm. te Groningen sept. 1657, dr. van *Christiaen Losecaet* († in 1640) en N.N. (in leven 10 juli 1641 [49]).

111x63, fol. 93. Scheiding over de goederen van wijlen *Arnold van Nijeveen,* burgemr., en *Helena Elisabeth Losecaet,* Heer en Vrouw tot de Brake, door Jr. *Christiaen van Nijeveen* colonel, *Hendrik Losecaet* voormond, *Berent Gruys* Hoofdman en *Balthasar Liphart* voogden over Jr. *Peter van Nijeveen.* 12 maart 1685.

Uit dit huwelijk:

1. *Lamme van Nijeveen,* ged. Groningen 20 juni 1658.

2. *Hugo,* volgt 111.

3. *Christiaen van Nijeveen,* ged. Groningen jan. 1661, student ald. 22 jan. 1677, ritmeester aug. 1687, tr.

48) Vee4, 17 nov 1657.

48a) G.V.A. 1959, blz. 65 en 66 en Ommel. B. blz. 86.

49) J. W. Formsma, Invent. arch. van Stad & Lande, nr 1865, fol. 126.

(procl. Groningen 30 jan.) 1686 *Johanna de Drews*[50]), ged. Groningen 25 juli 1665, dr. van *Johan* en *Albertina Tjaerda*. Zij hertr. Groningen 26 maart 1693 *Bernhardus Gerlacius*[51]), ged. aldaar 30 sept. 1660, burgemeester van Groningen, † aldaar 16 juli 1729, zn. van *Tjaert* en *Beerta Alting*.

4. *Sicco van Nijeveen*, ged. Groningen 9 nov. 1662, † jong.
5. *Jacob van Nijeveen*, ged. Groningen 21 okt. 1664, † jong.
6. *Peter, volgt* IIIbis.

111. Hugo *van Nijeveen*, ged. Groningen 13 nov. 1659, student aldaar 22 jan. 16177, adm, van de Weeskamer 1684, extraordinaris lid van de Admiraliteit te Harlingen 6 sept. 1684, gezworene 1688, '90, '91, taalman 1692, '95, '96, '99, 1700, '03, '04, '07, '08, '11, '12, † Groningen 13 febr. 1714, tr. (procl. Groningen 17 mei) 1684 *Hermanna Maria van Julsingha*, ged. Groningen 8 april 1667, lidm. aldaar sept. 1684, „ant Bredemerct", dr. van *Johan* en *Wya Clinge*.
Uit dit huwelijk:'

1. *Wija van Nijeveen*, ged. Groningen 23 nov. 1686.
2. *Jan van Nijeveen*, ged. Groningen 19 mei 1689, student aldaar 6 dec. 1707.
3. *Arnold van Nijeveen*, ged. Groningen 18 aug. 1691, student aldaar 18 dec. 1709, lidm. te Groningen maart 1715, van Obergum.
4. *Johanna Hindrica van Nijeveen*, ged. Groningen 19 dec. 1693.
5. *Reinold van Nijeveen*, ged. Groningen 14 juli 1696, † jong.
6. *Reynold van Nijeveen*, ged. Groningen 19 sept. 1697.
7. *Hindrik van Nijeveen*, ged. Groningen 10 april 1699, student aldaar 18 sept. 1716, raadsheer, tr. (procl. Groningen 30 sept.) 1752 *Barbara Alberfina Aldringa*[52]). *Zij* hadden kinderen.
8. *Lubbina Maria van Nijeveen*, ged, Groningen 30 dec. 1701.
9. *Hermine Lamina van Nijeveen*, tweeling met voorg.

IIIbis. *Peter van Nijeveen* van Boeckstede, ged, Groningen 25 nov. 1668, tr. 1° (procl. Groningen 16 mei) 1691 *Maria Alberda*, dr. van Jr. *Reint Alberda;* tr. 2° (procl. Groningen 5 juli) 1710 *Anna Dorothea Verruci van Schultinga*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Helena Elisabeth van Nijeveen*, ged. Groningen 5 okt. 1694, tr. Groningen 11 sept. 1729 (procl. 27 aug.) *Tobias Jan van Iddekinge*, ged. Groningen 12 febr. 1689, raadsheer, burgemr., luit. Hoge Justitiekamer, † 11 febr. 1759, zn. van *Rembt* en *Maria Verrucius*.
2. *Bouwina van Nijeveen*, tweeling met de voorgaande, lidm. Groningen dec. 1715, van Sebaldeburen.
3. *Arnold van Nijeveen*, ged. Groningen 25 sept. 1696, luitenant, tr. (procl. Groningen 12 juli) 1727 *Henrietta Louisa Margaretha van Imhoff*, dr. van *Wilhelm Heinrich* des H.R. Rijksvrijheer *von Imhoff* en *Isabella Sophia Boreel*. Zij hertr. 1736 (procl. Groningen 7 juli) *Hervé de Vaillant*.
4. *Johanna Lamina van Nijeveen*, ged. Groningen 18 nov. 1697.

50) Ned. Leeuw, 1913, kol. 241.
51) Ned. Leeuw 1934, kol. 186.
52) Ned. Leeuw 1938, kol. 107.

In 1685 verkocht Derk Clant aan kapitein G. *Johan de Neeven* en zijn echtgenote *Sibilla Maria de Ricou* de borg Jellema bij Zuidhorn, welke naam volgens het Aardr. Woordenboek van Van der Aa in voce Jellema,. verklaard wordt als Jr. *Goedhart Johan van Nijeveen*, kapitein. Deze borg kwam in 1698 in andere handen en werd in 1707 afgebroken [53]). Hij is geen zoon van de burgemeester *Arnold*, en het is mij onbekend van wie hij dan wel afstamt.

In het artikel over de buitenplaats Overwater te Hoogezand in de Gron. Volksalmanak 1959, bl, 66, wordt deze latere burgemeester *Arnold van Nijeveen* daarvan eigenaar genoemd, maar niet de vaandrig *Arent*, die met *Anna Muller* huwde. De gegevens van laatstgenoemde zijn:

Arent van Nijeveen, „tot vaendrigh onder Lodewijk Conders gecoren" 8 okt. 1646, later lieutenant, † vóór 23 nov. 1678, tr. Groningen 21 juni 1649 (procl. 19 mei) *Anna Muller*, als weduwe in leven 30 dec. 1678, dr. van capitein *Johan Muller*.

De oom van *Arent*, secretaris *Solbach*, gaf voor hem de ondertrouw aan.

> 111x62. fol. 37. 23 nov. 1678: „vr. *Anna Muller*, wed. van wijlen den ed. en manhaften lieut. van, *Nijeveen*" verklaart 150 carolusgulden te hebben geleend van „d'ed.e. heere borgemr. *Arnold van Nijeveen* ende vr. *Helena* Elisabeth *van Nijeveen* geb. Losecaet, heer en vr. tot de Brake enz.".
>
> 111x62. fol. 125v. 30 dec. 1678 lenen d'ed. vr. Anna *Mullers* wed. *Nijeveen* ende juffer *Sophia* van *Nijeveen*" 150 car. gld. van vrouw *Lucretia Beijma*.

Uit dit huwelijk:

Sophia van Nijeveen, ged. Groningen 26 juli 1655, tr. (procl. Groningen 10 febr.) -1683 *Hector Fredrich Bartram*, uit Haren, in sept. 1683 tot lidmaat te Groningen ingeschreven, zn. van N.N. *Bartram* en *Barbara van Wicht*.

> IIIy. H.C. 9 febr. 1683 van *Heotor Fridricus Bartram* en *Sophia* van *Nijeveen*.
>
> In de kanttekening staat o.a.: „en wort de lieutenant *Jan* van Niieveen neffens siin broeder *Hugo van Nijeveen* het recht van representatie toegelaten in dier voege als het in de houwel. voorwaarden van de bruit elders is begrepen"
>
> Een verzegeling moet worden vervaardigd „voor vr. Emda tot Haren"

Laatstgenoemde werd als Mevrouw *Barbara van Wicht* wed. *d'Embda* uit Haren in dec. 1685 als lidmaat van de Herv. kerk te Groningen ingeschreven, samen met haar stiefdochter *Gesina d'Embda* en haar dochter vr. *Anna Maria Ketels*, die in genoemd jaar als *Anna Maria Barttram* gehuwd was met *Christiaen Ketel*. (Huwelijkscontract 16 jan. 1685, Reg. Feith 1685 nr. 53). Deze was lieut. te paard en zn. van *Elinck* en *Frouke Helena Writzers*. (Vpor hun kinderen zie Ned. Leeuw 1923, kol. 85, 282).

Hier kan ik nog invoegen een fragment *D'Embda:*

1. *Everardus d'Embda*, tr. Groningen 21 nov. 1619 (procl. 2 okt.)' *Gelmer d'Mepsche*, dr. van *Remmert d'Mepsche*. *Zij* hertr. Groningen 20 juli 1634 *Theodorus Christoffer Grawijck*.

53) Ommel. B. blz. 117, 118.

Uit dit huwelijk (volgens IIIx51, fol. 250):

1. *Ava d'Embda, tr.* 1° (procl. Groningen 25 maart) 1648 *Folckert Folckers,* geb. Groningen 28 mei 1606, † aldaar 5 jan. 1660 (zie Ned. Leeuw 1939, kol. 220) ; tr. 2° (procl. Groningen 6 febr.: att. 21 febr.) 1664 *Mello Broersema, jr.* en hoofdeling in Rottum, † na 1666, zn. van *Jaccob* en *Hester Haghe,* en waarschijnlijk weduwnaar van *Anna Alberda.* (Ned. Leeuw 1941, kol. 291).
2. *Popko, volgt* 11.

11. *Popko Everhardt d'Embda,* † vóór dec. 1685, tr. 1 ° (procl. Groningen 6 jan.) 1649 *Everdina Broersema,* dr. van *Albert en Abele Doenga* (Ned. Leeuw 1941, kol. 291); tr. 2° (procl. Groningen 24 febr.; att. 16 maart) 1666 *Sibranda Staghouwers,* weduwe van de luitenant *Ailko Huninga:* tr. 3° (procl. Groningen 28 sept.) 1667 *Barbara van Wicht,* weduwe *Bateram (Bartram).*

Uit het eerste huwelijk:

Gesina d'Embda, geb. ca. 1664, † ca. 1725 (61 jaar; Rek. ontv.-gen. van het jaar 1725, fol. 397, lijfrenten).

Uit het derde huwelijk:

Gelmer C. d'Embda, geb. ca. 1671, † ca. 1716 (45 jr.; id. 1716, fol. 410).

6. De Sanderen,

Bij het bewerken van de genealogie Huninga vond ik in het procotol van Beerta in een akte van 22 mei 1646 de naam *Maximiliaen Zander* en *Hester de Hertoghe* e.l. in verband met *Sebo Huninga van Oostwold* en *Tiaetje Tiddinga* e.l. en hun neef *Hemmo,* waardoor ik op de gedachte kwam, dat *Hester* hertrouwd was en wel met *De Sanderen,* een naam, die mij bekend voorkwam. Via inschrijvingen in de Alba studiosorum van Groningen en Leiden, waarin *De Sanderen's* als Brabantinus of Huisdanus voorkwamen, bleek het Hervormde doopboek van Heusden tussen 1629 en 1639 de dopen van 8 kinderen te bevatten van capt. *Maximiliaen de Sanderen* en *Hester de Hertoghe,* waarbij hij ook *Sanders* of in 1637 *Sanderen Zur burik* genoemd werd. Toen mij bij verder onderzoek in de gedrukte literatuur bleek, dat er nog weinig over bekend was, heb ik hiervan iets bij elkaar gebracht.

Het w a p e n wordt in De Navorscher nr. 16 (1886) blz. 25 beschreven als: doorsneden van zwart en zilver met een katuil van natuurlijke kleur met gouden poten, over alles heen.

In hetzelfde artikel staat: Van Hellbach gewaagt in zijn Adelslexicon 11, S. 366 van een familie *Sander,* welke in Silezië en de Opper-Lausitz gebloeid en in laatstgenoemd gewest het stadje Reichenbach bezeten heeft. *Christoffel van Sander* was, volgens hem, in 1657 overste-luit. in keurvorstelijke dienst.

Gauchen (Adelslexicon II, S. 2014, 15) die nog opnoemt *Godfried Ernst v. Sanderen* keursaksisch kamerjonker en tuigmeester 1670 wijst op het wapen der *Sander von Sachsenhausen* in Siebmacher Wappenb. IV, 159.

Deze laatste naam *Godfried* of *Godefroy Ernst* komt ook bij de afstammelingen van *Maximiliaan* voor, zodat de herkomst van hem wel vaststaat.

In het Stamboek van den Frieschen adel en in sommige archiefstukken vond ik de naam van deze jonkers als *de Sanderen Surburgh* of *Zurburgh.*

Het huwelijk in 1628 vond ik niet: het werd niet te Heusden, Deventer of Groningen gesloten.

Behalve de 8 kinderen te Heusden moeten er nog meer en elders gedoopt zijn, want in de uitkering van lijfrenten in de prov. Groningen worden nog 2 dochters genoemd,, geb. ca. 1649 en 1651, terwijl in de genealogie Galama een *Galo* huwt met *Helena de Sanderen Surburgh.*

1. *Maximiliaen de Sanderen,* lieutenant in de comp. van Potlitz, benoemd tot capt. in dezelfde comp. 1 nov. 1627, voorkomend in 1651 als commandeur van het fort Crèvecoeur, tr. in 1628 *Hester de Hertoghe,* geb. 15 dec. 1608, dr. van *Michiel en Susanna de Massert* of *Mastart,* en weduwe van *Doedo Huninga van Oostwold* (met een zoon *Hemmo).*

Uit dit huwelijk:

1. *Christina Blandina de Senderen,* ged. Heusden 16 jan. 1629.
2. *Michiel Ernest de Sanderen,* ged, Heusden 3 jan. 1630, student te Leiden 28 aug. 1649 als „Ernestus, Brabantus, 22 jr. (sic.!') P", kocht als Jr. Ernst de Sanderen 26 nov. 1660 het Huis te Glimmen van Jr. Franciscus Werneri de Ard tot Borchgrave en Maria Anna Gertruda van Aldringa (Ned. Leeuw 1938, kol. 111), werd lidm. te Noordlaren 11 dec. 1664 met att. van Groningen, wonende tot Glimmen.
3. *Christiaen Wilhelm de Sanderen,* ged. Heusden 14 jan. 1631, in juni 1656 lidmaat te Groningen, van Leyden.
4. *Alexander de Sanderen,* ged. Heusden 25 sept. 1631, † jong.
5. *Maximiliaen,* volgt 11.
6. *Alexander de Sanderen,* ged. Heusden 28 okt. 1633, student te Leiden 9 maart 1652 (21 jr.), sept. 1656 lidmaat in Harderingstr. te Groningen,, lieutenant 17 febr. 1659, kapitein 20 april 1672, tr. (ondertr. Leeuwarden 28 april; att. naar elders 23 mei)' 1674 *Titia Lucia van Heerma.*

   111x50, fol. 48 vso. 15 febr. 1669. Akte van verkoop door luitenant *Alexander* de *Sanderen* **aan** zijn zusters, *Susanna Catharina, Sibilla* Plantina en *Christina* de *Sanderen* van een heerd land te Midwolda.
7. *Godfriedt,* volgt IIbis.
8. *Susanna (Catharina) de Sanderen,* ged. Heusden 24 nov. 1637,

9?. *Helena de Sanderen Surburgh,* tr. (ondertr. Maastricht (Herv.) 14 nov.) 1655 *Galenus van Galama*[54]), geb. Maastricht 11 juli 1633, vaandrager onder de comp. van capitein Schwartzenburg, 31 mei 1673 benoemd tot kapitein, zn. van *Riem* en *Sicke Scheltes van Aebinga.*

   Ondertr.boek van Maastricht : „Joncker *Galenus van Galama,* veendrager onder de Comp. van capitein Swartzenburg met joff. Helena *Sanders".*

   Bij de 12 kinderen van dit echtpaar is echter geen *Hester* of *Michiel,* zodat ik er niet zeker van ben of Helena *Sanders* een de Sanderen is.

   Eén van deze kinderen: *Gilis* werd de Maastricht 23 nov. 1661 gedoopt.

10. *Hester Elisabeth de Sanderen,* lidmaat te Noordlaren, wonende op Huis te Glimmen, 5 juni 1663, lidmaat te Groningen dec. 1663 met attestatie van Noordlaren, nog in leven te Groningen 30 juni 1677 [55]), tr. (on-

[54]) Stamb. Friesche adel I, blz. 119.
[55]) Nav. 34 (1884), blz. 116.

dertr. Groningen 3 nov.: att. 17 nov.) 1666 *Floris Uitenbogaert,* ged. (als *Florentius*) Utrecht (Waalse kerk) 1 juli 1640,. luitenant onder kapt. de Bitter, 6 april „gedepescheert als Adjudant van het regiment van Colonel Louijs d'Aquila", en 31 juli 1674 „capitein van de nieuwe wervinghe, gerepartieert op Hollandt, welke plaats hij had bekleed sedert 16 maart", † na 1677, | zn. van Mr. *Frans,* domheer van St. Pieter, ontv.-gen. van de prov. Utrecht en Advocaat van het Hof[56]) (overluid 27 april 1661) en *Judith (van Asch) van Wijck* (overluid 4 okt. 1675).
Van hun kinderen zijn mij alleen bekend:

a. *Jacob, Uitenbogaerf,* ged. Groningen 12 mei 1674.

b. *Susanna Wtenbogaert,* ged. Utrecht (Remonstrantse' kerk) 25 dec. 1675.

11. *Sibilla Plantina de Sanderen,* geb. ca. 1649, lidmaat te Jelsum met haar man en zuster 9 aug. 1674, met attest. van Groningen,, en 13 juni 1675 te Uithuizermeeden met att. van Jelsum, † na 1696, tr. *Johan Tamminga,* ged. Groningen 27 nov. 1644, kapt. 30 april 1668 in Friesland, in 1675 wonende op Oud-Menkemahkert te Uithuizermeeden, blind geworden, zn. van *Schotto* en *Catharina Sickinge.*

Uit hun huwelijk o.a.?:

a. *Schotto Tamminga,* ged. Jelsum 7 maart 1675.

b. *Catharina Tamminga,* ged. Uithuizermeeden 14 mei 1676, † 1712, tr. in 1705 haar neef *Willem Frederick de Sanderen.*

c. *Sybil a Johanna Tamminga,* ged. Uithuizermeeden 17 maart 1678, † in 1721, tr. na kondiging voor de derde maal op 31 jan. (Hellum) *Osebrandt Clant,* heer van Ayckema tot Grijpskerk, tot 1728 majoor der inf.,. zn. van *Lucas* en *Truida Clant.* Hij hertr. in 1723 (procl. Groningen 13 febr.) *Ursel Gesina van Grovestins,* † *24* juni 1764, dr. van *Edzert* en *Ursel van Burmania;* zij hertr. *Schotto Tamminga,* ged. Groningen 25 febr. 1675, zn. van *Onno* toe Bellingeweer en *Bauwina* Rengers.

12. *Justina Maria de Sanderen,* geb. ca. 1651, komt met haar zwager en zuster in 1674 van Groningen naar Jelsum en in 1675 naar Uithuizermeeden, † vóór 1685.

Inv. Statenarch. v. Stad en Lande nr. 1895. Rek. Ontv.-Gen. 1672, fol. 387. Lijfrenten uitbet. voor kinderen van *Maximiliaan de Sanderen* en *Hester de* Hertoghe: *Sibilla Plantina,* 23 jaar, en *Justina Maria,* 21 jaar.

II. *Maximiliaen de Sanderen,* ged. Heusden 31 aug. 1632, student te Groningen 5 sept. 1651, te Leiden 20 maart 1653, lidm. te Groningen juni 1656, kapitein 7 maart 1661, door zijn huwelijk eigenaar van Syrxmastate[57]) te Heerenveen, † in of vóór 1673, tr. vóór 1661 *Beatrix van Tybolt of Thibault,* weduwe in 1673,. dr. van N. *Thibault* en *Maria Siercksma.*

Alb. studiosorum Acad. Groninganae, blz. 65.
5 sept. 1651. Maximiliaenus de Sandren, Crefacordiensis praefecti filius. Jur.

Uit dit huwelijk:

Hester de Sanderen, ged. Heerenveen 27 jan. 1661, † vóór 25 april 1714, tr. *Jan Oesewolt (Maurits)*

56) Hs. Uyttenbogaert, in Kon. Gen. v. Gesl. en wapenkunde.
57) Stamb. Fr. adel 11, blz. 246.

Eeck, ged. Coevorden 24 okt. 1660, kapitein 19 juli 1690, ritmeester 18 juni 1701, † ca. 1713; zn. van *Tiaert* en *Clara Helena van den Boetzelaer.* (Zie Ned. -Leeuw 1938, kol. 14 en 558).

IIbis. *Godfriedt* of Godefroy *de Sanderen Surburgh,* ged. Heusden 19 jan. 1635, lidm. te Groningen juni 1657 bij d'Akerk, luitenant 18 febr. 1659, kapitein 15 juli 1672—12 mei 1691[58]), tr. N.N.
Kinderen:

1. *Hendrina Sophia de Sanderen,* ged. Leeuwaren 30 mei 1673.
2. *Anna Sophia de Sanderen,* ged. Leeuwarden 28 aug. 1674,. † jong.
3. *Maximiliaen Ernst,* volgt III.
4. *Henrick Georgh de Sanderen,* ged. Leeuwarden 14 okt. 1677, doopgetuige te Hulst in 1705.
5. *Anna Sophia de Sanderen,* ged. Leeuwarden 7 maart 1679,
6. *Willem Frederick,* volgt IIIbis.
7. *Chrisfiaen Daniel de Sanderen,* ged. Leeuwarden 23 mei 1684.

III. *Maximiliaen Ernst de Sanderen,* ged. Leeuwarden 7 nov. 1675, vaandrig, tr. Hulst 14 juli 1702[59]) *Frederica de Box* (of *Bor).*

Uit dit huwelijk:

1. *Cafharina de Sanderen,* ged. Hulst 14 febr. 1703.
2. *Godefroy Ernst de Sanderen,* ged. Hulst 11 jan. 1705 (doopget. Hendrik Jurg. de Sanderen).
3. *Godefroy Frederik de Sanderen,* ged. Hulst 6 jan. 1706 (doopget. mej. H. M. de Sanderen).

IIIbis. *Willem Frederick de Sanderen,* ged. Leeuwarden 23 juli 1682,' in 1705 generaal-adjudant van gen.-luit. Spar, † na 1734, tr. 1° (ondertr. Groningen 16 mei: att. gepasseert) 1705 *Cafharina Tamminga,* ged. Uithuizermeeden 14 mei 1675, † vóór 1712, dr. van *Johan* en *Sibylla Plantina de Sanderen;* tr. 2° Groningen 23 okt. (ondertr. 8 okt.) 1712 *Egberta* of *Egberdina Wiardi,* ged. Appingedam 23 sept. 1688, † vóór 1731, dr. van *Wiardus Wiardi,* „scholae Dammonensis praeceptor", van 20 dec. 1688 tot 1730 praeceptor aan het gymnasium te Groningen, en *Gesina Waslander,* en weduwe van *Johannes Havestadt*[60]), solliciteur (met wie zij te Haren 25 jan. 1705, ondertr. Groningen 10 jan., getrouwd was): tr. 3° Groningen 20 'sept. 1731 (ondertr. 2 juni) *Cecilia Sluiter,* ged. ald, 30 maart 1703, dr. van *Arend* en *Anna de Kock.*

In margine bij de derde ondertrouw: „De hopman l'epens als oom over des bruidegoms voorkind heeft verklaard hem bewust te sijn dat de bruidegom geen goederen heeft, dog salvo jure van de pupille in eventum, volgens huwlijks contract".
De kinderen uit het tweede huwelijk zijn dus op één na alle jong overleden.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Sibilla Gesyna de Sanderen,* ged. Groningen 25 okt. 1712, † jong.

58) Res. Gedep. v. Friesland, en Eedboek officieren Raad van State nr. 1928, fol. 189.
59) Nav. 45 (1895), blz. 304.
60) G.V.A. 1925 blz. 99, 100 en 1939, blz. 3 en 4.

2. *Josina Catharina de Sanderen,* ged. Groningen *26* jan. 1714.
3. *Sybilla Maria de Sanderen,* ged. Groningen 10 april *1715.*
4. *Gesina de Sanderen,* ged. Groningen 21 aug. 1716.
5. *Hester Machtelt de Sanderen,* ged. Groningen 24 nov. 1717, † jong.
6. *Godefroy Erenst de Sanderen,* ged. Groningen 30 nov. 1718, † jong.
7. *Wilhelmina de Sanderen,* ged. Groningen 16 juni 1720.
8. *Hester Machtelt de Sanderen,* ged. Groningen 16 febr. 1725,

Uit het derde huwelijk:

9. *Godefroy Erenst de Sanderen,* ged. Groningen 31 mei 1731.
10. *Willem Frederik de Sanderen,* ged. Groningen 15 jan. 1734.

7. Huninga van Oostwold.

Wapen: in blauw een roodgetongde zilveren leeuw. Helmteken: een uitkomende leeuw,

Volgens Hs. genealogieën heten de *Huninqa's* herkomstig van Huningen bij Bazel,, toen in de 14de eeuw *Upko* met een juffer *Hunens* in Oostfriesland trouwde en zijn nageslacht vervolgens in het Oldambt terechtkwam. Ik wil in het midden laten of deze gang van zaken juist is, maar in ieder geval is in 1391 *Hemmo Huninga,* hoofdeling, bij de grensscheiding met Reiderland betrokken. In 1420 wordt hij te Oostwold genoemd, waar hij blijkbaar een borg bewoond heeft ten westen van de kerk, waarna zij zich in de 17de eeuw *Huninqa van Oostwold* noemden.

In 1454 komen een *Hemmo Huninqa* en een *Dodo Tiddinqa* voor in een akte betreffende het onderhoud van de Dollarddijk, maar verdere bewijzen heb ik niet, zodat ik aangewezen ben op de stamreeks van de oude genealogieën voor de eerste zes generaties.

De naam werd ook *Huininqa* of *Huyninqa* geschreven, waardoor wel onderscheiden moet worden het ook aanzienlijke geslacht *Huinqe* of *Huynqa,* dat tot het stadspatriciaat behoorde en eveneens in de 17de eeuw Jonker genoemd werd. In de 14de en 15de eeuw kwam het voor als *Huqinqhe.* Het ondertrouwboek van Vollenhove vermeldde 12 juli 1620 Jr. *Johan Huininqa* erffgeseten ten hoogen huyse toe Isselmuyden ende *Margareta Save,* wed. van *z. Herman van Dunqen,* maar deze behoorde ook tot de *Huinqa's.*

In gen. VII vinden we iets meer gegevens bij *Eppo Aeilke Huninqa* en zijn vrouw *Etta Engelken* en hun 7 kinderen. De volgorde van deze kinderen wordt verschillend opgegeven. Bij drie weten we door de opschriften van de grafstenen enigszins de leeftijd, maar de door elkaar geplaatste kwartierwapens geven geen oplossing, hoe de afstamming is, want de namen:

Huninqa, Gockinqa, Bunninga, Tiddinga aan de vaderlijke kant en

Engelken, Bunninqa, Prenger, Poptada aan de moederlijke kant

kboppen niet met die eerste genealogieën. Het is mogelijk, dat door het huwelijk van hun moeder *Etta Enqelken* met *Bunninga* met die kwartieren gegoocheld is.

Zeker is, dat *Johan* in mei 1584 geboren is en de jongste *Sebo* in 1605, maar niet zeker, hoewel. waarschijnlijk, was *Johan* de oudste, die ook in 1619 gevolmachtigde was van zijn vader. Hun halfzuster moet toch minstens twee jaar eerder het levenslicht aanschouwd hebben, terwijl het geboortejaar van hun moeder op 1561 gesteld kan worden.

Op oude kaarten wordt het Huningaìneer genoemd. De Huningaborg te Oostwold, die als het Olde Steenhuis enkele jaren vóór 1777 in een boerenwoning veranderd is, had reeds lang vóór 1700 geen *Huninga's* meer als bewoners. In de borg was een gebrandschilderde ruit -met het opschrift:

Johan Huninqa van Oostwold, op Hissema, Warfhuizen en Spijk Jonker en Hoveling: Burgemeester in Groningen.
Vrouw *Anna Maria Tjarda van Starckenborqh,* zijne Huisvrouw. 1632.

Het doorbreken van de Dollarddijk heeft *Eppo Huninqa* grote schade toegebracht, die hem in financiële moeilijkheden gebracht heeft, waarin hij bijgestaan is door *Eggerik Eqqes Phebens,* die hem in staat stelde, dat zijn zoon *Johan* een wetenschappelijke opleiding heeft kunnen volgen, eerst aan de St. Maartensschool en later aan een Universiteit, waar hij tot doctor in de rechtsgeleerdheid en philosophie promoveerde. In september 1613 wordt Dr. *Johan Epinus Huninqa* rector van de Latijnse school te Groningen en bij de oprichting van de Hogeschool in 1614 hoogleraar in de rechten en wijsbegeerte. In de stad had hij waarschijnlijk een huis op de hoek van het Schuitendiep en Kattendiep noordzijde, dat in later tijd de bekende herberg de Hulzebusch was. Als geboren Oldambster kwam hij in botsing met het streven naar macht van de stad Groningen en ontwierp zelfs een plan om Oostfriesland bij de Unie der Zeven Provinciën op te nemen, waarna hij in 1638 als hoofdman afgezet werd

Te Beerta was het Huis Tiddinga of misschien Tiddingaborg, dat door het huwelijk van de erfdochter *Tia Tiddinqa* ca. 1625 met *Sebo Huninga* 'aan hem is overgegaan. Ook zijn zoon Jr. *Bonno Huninga* werd Heer van Tiddinga genoemd bij de attestatie van de Huninga's, vermeld in het Nobiliarium van Coenders [61]). Met diens kinderen stierf deze tak uit. De naam *Huninga* ging evenwel nog eenmaal op zijn kleinzoon over en op een kleindochter van zijn dochter *Senske.*

Het geslacht zal ook uitgestorven zijn met de kinderen van Jr. *Jan* in de Tielerwaard ten wiens behoeve de attestatie was opgesteld, maar ik ben er niet in geslaagd te vinden waar en wanneer deze geboren zijn en uit welk huwelijk zij waren.

1. *Upko Huninqa,* tr. juffer *Hunens,* dochter van Ukoborg bij Jemgum in Oostfriesland, die twee zoons had:
   1. *Hemmo,* volgt 11.
   2. *Hayo Huninqa,* proost Aduarder klooster, heeft een zoon *Tjacco.*

11. *Hemmo Huninga,* hoofdeling te Oostwold in 1391 bij de grensscheiding van Reiderland en Oldambt, tr. *Ideke Houwerda,* dr. van *Menno Houwerda* te Termunten.

111. *Upko Huninqa,* tr. N.N. *Poptada.*

IV. *Hemmo Huninga, in* 1454 onder de Oldambtsters, tr. *Gedeke Weynqa.*

V. *Eppo Huninqa,* tr. *Fosseta Mensenborch.*

VI. *Aeylke Huninqa,* tr. *Ebbe Tiddinqa.*

VII. *Eppo Aielke Huninqa,* nog in leven met zijn vrouw 23 dec. 1619 [62]), toen hij zijn zoon *Johan* volmachtigde, bij een verkoop, tr. vóór 1584 *Ettjen* of *Etta Engelken,* geb.

[61]) Alg. Ned. Fam.bl. 11 (1885), blz. 229, 230.
[62]) Vee2, 23 dec. 1619.

ca. 1561, weduwe van *Sebo Bun(n) inga*, (bij wie zij een dochter *Wya Sebes* had). (Zie bij *Tiddinga* en *Diurcken*).

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker) :

1. *Johan, volgt* VIII.
2. *Aeilke*, volgt VIIIbis.
3. *Bonno Huninga*, 30 april 1618 vaandrig, lidmaat der Herv. kerk te Groningen maart 1625 cornet, later als ritmeester ten dienste van de koning van Denemarken, gesneuveld „bij een rencontre op het eiland Wunsel in Denemarken", ongehuwd.
4. *Doede*, volgt VIIIter.
5. *Auke Huninga*, lidmaat te Groningen juni 1621 in de Boteringestr., tr. *Edzard Grevinghe*, Jonker en hoofdeling tot Leermens, Eenum, Zeerijp en op 't Zandt, nog in leven in 1659.
   Voor hun kinderen zie Ned. Leeuw 1944, kol. 64.
6. *Tiddo Huninga*, lidmaat juni 1623 „ant bredemarckt", 11 febr. 1634 tot kapitein beëdigd,. tr. (procl. Groningen 20 maart) 1624 (30 dec. 1660 van tafel en bed gescheiden [63])) *Lamme Entens*, dr. van ritmr. *Egbert* en *Barbara Entens* en zuster van ritmr. *Bernard Entens*.
7. *Sebo*, volgt VIIIquater.

VIII. *Johan Huninga van Oostwold* i.u.dr. heer van Hissema in Dijkum en Garsthuizen [64]), geb. Oostwold (Old.) in mei 1588, buitengewoon hoogleraar in de rechtsgeleerdheid 1614-1615 [65]), hoogleraar in de wijsbegeerte, zedenkunde, staatkunde en staathuishoudkunde 1614-1620 te Groningen, rector magnificus 1619/20, verkrijgt het burgerrecht der stad 1619, raadsheer 1620, '21, '23, '24, lid van Gedeputeerde staten 1622,. van de hoofdmannenkamer 1625, '26, '29, '30, '33, '34, '37 en '38 [66]), burgemr. 1627, '28, '31, '32, '35 en '36, curator der universiteit 1620, '21 en '24, † Groningen 9 juli 1639, begr. Garsthuizen, tr. Groningen 18 jan. 1624 (procl. 27 dec. 1623) *Anna Maria Tjarda van Starckenborgh* [67]), erfdochter van Dijkumborg, geb. in mei 1590, † Groningen 26 juli 1638, begr. Garsthuizen, dr. van *Ludolf* en *Hidde Onsta*, en weduwe van *Rembt ten Ham*.

Uit dit huwelijk:

1. *Eppo Ludolph Huninga*, † vóór 1666.

   IIIhh2. 22 juni 1666. D' E.E. *Philippus Daniel Finck* bij provisie ende ter tydt Capitain Ham op losse reeckeninghe ende overleeveringe der goederen van wijlen *Eppo Ludolph Huininga* sal. hebben gedaen als voormundt aengesworen over het naegelatene kindt van Lieut. *Eylcke Huininga* saligher bij wijlen vrouw *Stachouwers* geprocreeert.

2. *Ailko*, volgt IX.
3. *Hidda Onsta Huninga*, tr. (procl. Groningen 3 febr.) 1655 *Asinga Swier Clant* [68]), † 2 nov. 1665 (oud 36 jaar), begraven Bierum, zn. van *Assuerus* van Scharmer en *Regina van Osingeweer* en weduwnaar van *Sibylla van Ewsum*.

63) 111x42, fol. 282vso.
64) Grafschr. blz. 100.
65) Gedenkb. Hoogesch. te Groningen door W. J. A. Jonckbloet, bijlage blz. 9, Levensbeschr. hoogleeraren door W. B. S. Boeles.
66) afgezet als Hoofdman in 1638.
67) Ned. Leeuw 1951, kol. 170, 171 en G.V.A. 1922, blz. 10.
68) Gen. Her. bl. 1909, blz. 403, 404 en Grafsch. blz. 61 Bierum nr. 9.

4. *Etta Huninga*, lidmaat te Groningen dec. 1648 in Ebbingestraet, tr. *Wolter van Besten*.

IX. *Ailko* of *Eylco Huninga van Oostwold*, geb. Groningen, capitain lieutenant, lidm. ald. in Butjesstr. maart 1660, † vóór 22 juni 1666, tr. (procl. Groningen 18 okt.). 1656 *Sybe* of *Sibranda Stachouwer* [69]), geb. te Amsterdam of Blaricum, dr. van *Johan*, sedert 1640 vrijheer van Schiermonnikoog, en *Wybrich Appelman;* zij hertr. in 1666 *Popko Everhard d'Embda*, weduwnaar van *Everdina Broersema*.

Uit dit huwelijk:

Anna Maria Huninga van Oostwold, vrouwe van Nieuwpoort in 1691 [70]), ged. Groningen 22 dec. 1658, † 's-Gravenhage (aangifte overlijden 27 aug. 1705 van vrouwe van Langerak, vervoerd naar de plaats harer residentie Langerak), tr, 1° *Hendrik Cantzius*, waarschijnlijk zn. van Ds. *Wijnandus*, predikant te Mijnsheerenland, en *Margaretha van Riet;* tr. 2° Dordrecht Franse kerk 10 dec. (ondertr. Herv. k. 24 nov.; idem 's-Gravenhage 24 nov.) 1686 *Frederik Gideon* des H.R.R. baron *van den Boetzelaer*, heer van Langerak sedert 24 sept. 1675 [71]), † vóór 22 mei 1704. zn. van *Frederik Hendrik* en *Anna Juliana Ferens*.

Not. art. Dordrecht nr. 602. 22 mei 1704 over een terugbetaling van een som van 8000 gld., die *Anna Maria v. Huninga* van *Oostwolt*, vrouw douariere van den Heer *F. G. van den Boetselaer* onverschuldigd heeft betaald aan Ds. Johannes *Canzius* [72]).

Uit het tweede huwelijk:

a. *Frederic Henry* des H.R.R. baron *van den Boetzelaer* [71]), geb. 's-Gravenhage 15 en ged. Waalse kerk 18 maart 1688 (doopget. Messire Charles de Boetzelaer, Dame Anne Juliane le Ferrens), heer van Langerak, waarmede hij 14 nov. 1711 beleend werd, kolonel, lid van de Ridderschap van Holland, hoogheemraad van Delfland, † 17 juli 1733, tr. 1° (ondertr. 's-Gravenhage 28 okt.) 1714 *Ottoliana Philippina van Dorp*, geb. ald. 10 en ged. Ev. Luth. 11 aug. 1688, vóór haar huwelijk wonende te Loevestein, † vóór 1720, dr. van *Arnoldus Adrianus* en *Louise Croneman;* tr. 2° 's-Gravenhage (Kloosterk.) 3 jan. 1720 (ondertr. 17 dec. 1719) *Elizabet Isabeau Pauw*, ged. aldaar Waalse k. 20 april 1690, † ald. 10 maart, begr. Delft 17 maart 1760, dr. van *Franco en Anna Schaep*.

b. *Sedonie Marie van den Boetzelaer*, ged. 's-Gravenhage (Waalse kerk) 4 maart 1691 (doopget. Messire Frederique Guillaume son père et Sedonie Frelle de Horn).

VIIIbis. *Aeilke* of *Ailco Huninga*, geb. ca. 1585, van 1623 (in de eed gebracht 24 febr.) ambtman van het Cleioldambt te Termunten tot 1641, waar Cebo Ockens op 23 okt. 1641 in zijn plaats kwam,, kerkvoogd te Woldendorp, † in 1641, tr, *Benneke Bauckens*, † vóór 29 mei 1645, vermoedelijk dr. van *Eiso Bauckens*.

Vz4. Scheemda, 29 mei 1645. De Ed. *Luwert Bauwkens* tevens voor broeder *Hillebrant Bauwkens* ende suster *Hemmichjen Bauwkens*, huisfrouw van *Folcke-*

69) Ned. Leeuw 1898, blz. 12 en 1914, kol. 336.
70) Not. arch. 's-Grav. 510, fol. 181, 22 febr. 1691.
71) Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek VIII, kol. 146.
72) Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek VII, kol. 275.

rus Tettema bekliedende de plaets ende het recht van een broederpart nomine haeres saligen vaders *Tako Bauwkens,*

Item de E.E. *Sebo Huninga als* voormunt, de E. *Ubko Haijkens als* sibbevoget over de beijde jongeste kinderen van den salr E.E. Amptman Huninga, de E.E. *Menso* Hwninga ende wederom Sebo Huninga als lasthebbende van den E.E. *Eiso Huninga,* mitsgaders de E.E. *Hemmo Huninga, Eppo Huninga* ende *Tetien Hwninga,* bekliedende onder haer de plaetse ende het recht eenes suster partes nomine haerer saligen moeder Benne *Bauwkens, gewesene* huisfr. van den vrs. sal. Amptmans, sijnde met malcander de Erffgen. van den saligen Redger *Hillebrant Bauwkens* ter eener Ende de E. Haijo Dercks voor zich ende de samptlijcke Cohaeredes van salige Anne Wijpkens ter ander sijden, maken erfscheiding van een heert landes in de Scheemda [73]).

Uit dit huwelijk (volgorde onzeker):

1. *Menso Huninga van Oostwold, geb.* ca. 1607, ingeschreven als student Groningen 26 aug. 1628 (oud 21 jaar), lidmaat ald. dec. 1629 „in Crom Elleboge", tr. (procl. Groningen 16 maart) 1639 *Anna Coenders,* dr. van *Albert* en *Catharina Hildebrands.*
2. *Eiso, volgt* IX.
3. *Hemmo Huninga van Oostwold,* 22 mei 1635 vaandrig onder kapitein Tiddo Huninga, tr. (ondertr. Groningen 21 aug.) 1647 *Mettijen Tomas,* zuster van *Reijner Tomas.*
4. *Eppo Huninga van Oostwold,* ingeschreven als student te Groningen 29 april 1632, † ongehuwd na 1645.
5. *Tetien Huninga,* lidm. Groningen sept. 1648 met att. van Wetsinge, tr. *Eltio Bonnema.*
6. *Luwert Huninga,* † ongehuwd.
7. *Etje Huninga,* lidmaat Herv. kerk te Groningen dec. 1648 in Ebbingestr. (Misschien betreft dit haar nicht *Etje,* dochter van *Sebo).* In een genealogie wordt vermeld, dat zij met een *Haijkens* huwde.

1x. *Eiso Huninga van Oostwold,* als militair in 1635 op de voordracht van burgemr. en raad van Groningen, in 1643 lieutenant te Fort Nassau of te Voorn in Gelderland, commandeur van Fort te Voorn [74]), † vóór 1677, tr. 1° *Maria van de Velde,* † *vóór* 1649, dr. van *Boudewijn* en *Cornelia Jonge,* en weduwe van *Reinier van Dorth,* heer van Varik (zn, van *Reinier* en *Jenneken van Velp);* tr. 2° Overasselt 2 juni 1649 *Joanna van Kerpen* [75]), † Haps 11 jan. 1662 en ald. begraven, weduwe van Jr. *Goduwaert van Steenhuys,* heer tot Oploo, met wie zij 2 okt. 1630 „in Holland" gehuwd was (afk. Grave 20 sept.); tr. 3° (ondertr. Nijmegen 27 mei, att. op Beers 10 juni) 1666 *Catharina Elias* of *Jeliss,* weduwe van burgemr. *Rutger Adriaansz. de Man.* Zij hertr. Nijmegen 11 juni 1677 Dr. *Reynier Reinders* [76]), ged. ald. 23 febr. 1642, schepen van Tiel, in 1688 raadsheer in het Hof van Gelderland, † in nov. 1689, zn. van *Willem* en *Geertruyd van de Wardt.*

Uit haar eerste huwelijk had Maria *van* de *Velde* 2 zoons: *Frans* van *Dorth,* die in 1670 Varik terugkocht, waarmede hij 23 nov. van dat jaar beleend werd, en *Walraven,* priester (Zie verder Bijdr. en med. Gelre 111, blz. 100).

[73]) Meded. van Ir. G. L. Meesters te Utrecht.
[74]) Nav. 1851, blz. 306.
[75]) Taxandria XVII (1910) blz. 70.
[76]) Jaarb. Centr. Bureau voor Gen. VI, blz. 99.

Françoise van de *Velde, een* zuster van Maria kwam 1 jan. 1674 bij Adolf Blancken te Tiel voor 150 gld. 's jaars, waar zij 18 aug. 1691 overleed. Zii was moeye van *Frans van Dorth* [77]).

Maria van Kerpen, zuster van Joanna van Eerpen, tr. Grave 21 febr. 1641 *Jacobus de Casembroot* [77]).

Civ. Proces Hof van Gelderland 1706 nr. 23. Proces tussen de erfg. van burgemr. *Blancken* contra de wed. *Reynders* van 1699—1706, dat o.a. behelst afschr. van de huw. voorw. van *'Eyso Huninga,* wedr. en *Catharina Jeliss,* wed. burgemr. *de* Man d.d. 26 mei 1666. Als een erfgenaam van *Eiso* wordt genoemd *Johan Has* met zijn vrouw *Cornelia Hwninga.* Een inventaris van de nalatenschap van Johanna van *Kerpen,* huisvr. van *Eiso Huninga,* overl. te Haps, in de hoofdbank van Cuyck, overgelegd 27 april 1662. Inv. van hetgeen *Geertruid van, de Wardt,* wed. *Reinders,* nog onder zich heeft van de boedel van *Eiso H.,* waaronder eigendomsbewijzen van 1631 en 1637 o.m. van een huis te Grave van Johanna van *Kerpen* en Jr. *Godert van Steenhuys.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Johan,* volgt X.
2. *Cornelia Huninga van Oostwold,* † in 1698, begr. Tiel (St. Maartenskerk) 22 febr. 1698 (als mevr. *Has),* tr. 1° Herwijnen en Hellouw 18 sept. (ondertr. Tiel 7 sept.) 1670 *Adolph Blancken* [78]), i.u.dr., ged. Tiel 3 juli 1640, schepen en burgemeester ald., † in 1692 vóór 7 mei, zn. van Dr. *Hendrick,* adv. Tiel en richter Maasbommel, en *Elisabeth van Goor;* tr. 2° Tiel ca. 7 nov. (hum, contr. 26 okt.)' 1695 *Johan Hass,* capitein, † Tiel 19 jan. 1703 (overluid 1-3 febr.), zn. van *Hendrick,* syndicus, en *Adriana Biel.* Hij hertr. zijn nicht *Johanna Pyll* [77]).
   Uit het eerste huwelijk 5 kinderen (Jb. Centr. B. voor Genealogie VI, blz. 91).

X. *Johan Huninga van Oostwold,* in de Tielerwaard, † vóór 1697, tr. 1° Hedel voor schepenen 29 jan. (ondertr. 15 jan.) 1665 *Johanna Maria van de Poll,* geb. te Hedel, dr. van *Johan,* drossaert der Baronie van Hedel, en *Emerentia Pijnappel;* tr. 2° N.N. *Surmont.*

Deze echtgenoten zijn Rooms Eatholiek en hun kinderen sluiten R.R. huwelijken.

Het Hs. geneal. Huninga noemt alleen uit het eerste huwelijk:

Marianne H., tr. Jr. *Buicx,* en *Eisso,* ongehuwd overleden in Oost-Indië.

In een procesdossier van Hedel, inv. recht. arch. nr. 52 wordt in 1697 een proces gevoerd tussen de kinderen en erfgen. van *Huninga* contra de wed. en erfgen. van Borgemr. *Blancken.* Daarin worden 4 kinderen *Huninga* genoemd. 'van wie de twee ioneste *Eiso* en *Francisca* Maria' onmondig waren.

Nu schrijft W. J. F. Juten in Taxandria IV, blz. 203, dat Jr. *Johan Huninga* van, *Oostwold* met Anna *Maria Havermans* een dochter Francisco *Maria* had, gehuwd met *David Zeeus,* maar het is niet bekend; hoe hij aan dat huwelijk met A. M. Havermans komt. Er zou dan een derde huwelijk van Johan Huninga geweest zijn, maar dit lijkt mij twijfelachtig.

In ieder geval waren er 4 kinderen:

1. *Maria Anna Huninga van Oostwold,* met haar echtgenoot in 1697 wonende te Vorsselaer, tr, *Jan Baptista Buycx,* zn. (of kleinzoon ?) van Mr. *François Buycx* [79]), drossaert van Vorsselaer, Lichtaert en

[77]) Mecled. van Jhr. M. J. *van* Lennep te Leeuwarden.
[78]) Jaarb. Centr. Bureau voor Gen. VI, blz. 91.
[79]) Tas. XII (1905), blz. 58—60.

Riele, en *Clara Proost.* (Onbekend of er kinderen waren.)

2. *Adriana Elisabeth Huninga van Oostwold,* tr. in 1697 (ondertr. Herwijnen 24 dec. 1696) *Petrus Franciscus Buycx* [80]), in 1697 wonende te Hellouw, broeder van de voorgaande.

Uit dit huwelijk:

a. *Joannes Franciscus Buycx,* ged. Varik 2 juni 1699 (Susceperunt Dns Joannes Molenbergh van Vosselaert en Dna Beatrix Haduwigis van Dorth).

b. *Petrus Godefridus Buycx,* ged. Varik 27 april 1701 (Susceptores fuerunt D. Petrus Godefridus Seellane en Dna Clara Catharina Mast).

c. *Godefridus Buycx,* ged. Gastel 8 okt. 1702 (Peter en meter Petrus Godefridus Schellincx en Francisca Maria Huyninga van Oostwold).

3. *Eiso Huninga van Oostwobd,* onmondig nog in 1697, † in Oost-Indië ongehuwd.

4. *Francisca Maria Huninga van Oostwold,* onmondig in 1697, tr. *David Zeeus.*

Uit dit huwelijk:

a. *Joannes Adrianus Gosephus Zeeus,* ged. Gastel 19 maart 1718 (Peter en meter: Johannes Petrus Dous en Henrica Maria Anna Suermont).

b. *Theodorus Zeeus,* ged. Gastel 14 april 1720 (Peter en meter: G. Huningha van Oostwold en Anna Catharina Buijcx).

c. *Anna Zeeus,* ged. Gastel 13 dec. 1722 (Peter en meter: Meer de Pal en Anna Math. van Waerendael) .

d. *Franciscus Zeeus,* ged. Gastel 27 maart 1727 (Peter en meter: Jan Francis Beuse en Theodora Dirickse Zeeuws).

Toch zal ook nog een dochter zijn, vernoemd gedeeltelijk naar haar moeder en grootmoeder, of naar haar tante *Anna Emerentiana van de Poll:*

5. *Maria Emerentiana Huninga van Oostwold,* j.d. van Hellouw, tr. (ondertr. Ophemert 16 okt.) 1696 *Albertus Gerrits van Manen,* † vóór 5 nov. 1733.

Reg. leenakteboeken Kwartier Nijmegen, blz. 689. Belening van de helft van ca. 20 hont lands in gericht Driel, gelegen op de Vliert, *Maria Emerentiana Huninga,* ***wed. Albert*** van ***Manen,*** als erfgename van Anna ***Emereatiana*** van *de* ***Poll. 5*** nom. ***1733.***

Uit hun huwelijk o.a.?:

Gerardus van Manen, beleend met het bovengenoemde 23 mei 1765.

Mij is nog onbekend wie G. *Huningha van Oostwold* is, die in 1720 doopgetuige was van Theodorus Zeeus, en evenmin *Elias Huninga v. Oostwobd,* die dit eveneens was te Gastel 24 sept. 1718 van *Fredericus Johannes Knipscheer,* zn. van *Gerardus* en *Antonia Maria Surmont* [81]).

VIIIter. *Doedo Huninga van Oostwold, 19* nov. 1619 vaandrig, in dec. 1620 lidmaat der Herv. kerk te Groningen in Poelestraat, 1 maart 1622 kapitein in het Nassause regiment, † ald. 24 febr. 1627, begr. Mart. kerk [82]), tr.

[80]) Tax. IV (1897), blz. 203, 204.
[81]) Tax. VII (1900), blz. 101.
[82]) Grafschr. blz. 1.20.

Deventer 30 nov. (ondertr. ald. 1 nov.: id. Groningen 8 nox.) 1623 *Hester de Hertoghe,* geb. 15 dec. 1608, lidm. te Groningen in de Poelestr. dec. 1626, nog in leven in 1650, dr. van *Michiel* [83]), kapitein in 1623 te Deventer aan de Brink, en *Susanna de Masserdt* of *Mastart. Zij* hertr, in 1628 *Maximiliaan de Sanderen* (*Surburgh*), kapitein te Heusden, in 1651 commandeur van het fort Crevecoeur.

Uit het eerstgenoemde huwelijk:

IX. *Hetnmo Huninga van Oostwold,* heer op Engelum en Jellema, ged. Deventer 22 maart 1625, student te Groningen 9 sept. 1641, lidm. ald. maart 1648, att. van „Suidwolde", verkocht met zijn echtgenote verschillende landerijen te Beerta 22 mei 1646 [84]), † vóór 1653, tr. vóór 22 mei 1646 *Justina Gaikinga,* lidm. te Groningen juni 1643 „ant brede merckt" en nogmaals maart 1648 met att. van Suidwolde, † na 1672, dr. van *Allard Gaikinga,* van Ter Borch en Jellema, en *Catharina Ringels.* Zij hertr. (procl. Groningen 17 sept.; att, 6 okt.) 1653 *Asinga van Ewsum* [85]), student te Groningen 7 febr. 1643, medegedeputeerde der Provincie, 16 aug. 1663 gecommitteerde ter Admiraliteit Amsterdam wegens Groningen en Ommelanden, waar hij genoemd werd Heer op Engelum in Humsterland, † in 1669, zn. van *Christoffel,* heer op Tammingahuizen en ten Post, en van *Anna Allardsdr. Gaikinga.*

Uit het eerstgenoemde huwelijk:

1. *Susanna Maria Hunînga,* tr. 1° Oldehove 27 dec. (procl. 8 dec.)' 1668 Jr. *Henricus tho Nansum,* † vóór 1694, zn. van *Eppo en Sophia Valck* [86]); tr. 2° Groningen 18 dec. (procl. 17 nov.) 1694 Jr. *Edzart Hinrich Cannegiefer.*

2. *Doedo Allard,* volgt X.

Uit haar tweede huwelijk:

a. *Christoffel van Ewsum,* geb. in sept. 1654, † jong+

b. *Anna van Ewsum,* vrouwe van Engelenburg of Englumborg, geb. 11 jan. 1657, † 12 nov. 1684 (oud 27 jr., 10 mnd., 1 dag), begr. te Oldehove. tr. *Allard Gaickinga Rengers* [87]), van Cammingha, op 't Zandt, Leermens, Eenum, Zeerijp en, in de Vierburen jr. en hoofdeling, geb. in 1650, president van het Krijgsgericht, † na 4 sept. 1710, zn. van *Sicco Rengers,* op Rengerda tot Godlinze, en *Ewke Gaikinga.* Hij hertr. Oldehove 16 april (procl. 19 febr.) 1688 *Johanna Clara Polman,* geb. 24 okt. 1673, dr. van *Johan Frederick,* burgemr. van Emden (Oostfr.) en *Ida Johanna van der Marck,* en weduwe van *Hermann Varwer.*

c. *Allard van Ewsum,* † *15* jan. 1673.

X. *Doedo Allard Huninga van Oostwold,* in Oosterdeel Langewold, Leegkerk en Dorquert, Leermens en Cloosterburen, jr. en hoofdeling, geb. in 1647, grietman in Humsterland, curator der Universiteit vanwege de Ommelanden 1671 en 1672, gedeputeerde, † in 1685, tr. Oldehove 4 juni (procl. 14 mei) 1671 *Anna Clara van Maneel* [88]), geb. Appingedam 24 of 25 mei 1648, † 15

[83]) ***Ned.*** Leeuw 1933, kol. 251.
[84]) Vee3, ***22*** maart 1646.
[85]) Genealogie Van Ewsum in N.Dr. volksalm. 1919, blz. 178-180.
[86]) weduwe van ***Johan*** *van Bronckhorst en Batenburg.*
[87]) Gen. Her. bl. 1910, blz. ***381.***
[88]) Ned. Leeuw 1925, kol. 108.

jan. 1679, begr. Oldehove, dr. van *Johannes* en *Johanna Maria Kyff gend. Frens* [89]).

Uit dit huwelijk:

1. *Hemmo Joan Huninga,* ged. Groningen 13 -juli 1673.
2. *Johanna Maria Huninga,* ged. Groningen 28 april 1675, lidmaat aen de Slachtersrype maart 1693, tr. ald. 25 sept. (procl. 1 sept.) 1694 *Reint Evers Cannegieter,* lieutenant.

   Uit dit huwelijk:

   a. *Doedo Aldert Cannegieter,* ged. Groningen 8 nov. 1699.
   b. *Anna Catharina Cannegieter,* ged. Groningen 24 febr. 1701.
   c. *Evert Doede Cannegieter,* ged. Groningen 12 aug. 1703.
   d. *Aldert Doede Cannegieter,* ged. Groningen 31 okt. 1706.
   e. *Thomas Gerrit Cannegieter,* ged. Groningen 18 dec. 1709.
   f. *Everdina Cannegieter,* ged. Groningen 26 dec. *1712.*
   g. *Hans Adam Rembt Cannegieter,* ged. Groningen 14 juni 1715.

      Collectie v. Iddekinge. Acte van verkoop door Luitenant *Reint Evert Cannegieter* en Johanna *Huininga* e.l. aan Rudolph Polman, Heer van Snelgersma, van ¼ van een tombe en ¼ van de begraffenissen en wapenen in de kerk van Appingedam. Verleden voor Allard Gaikinga Rengers te 't Zandt. Groningen 4 sept. 1710.

3. *Justina Sibylla Huninga,* ged. Groningen 30 sept. 1677, lidmaat te Groningen sept. 1696, komende van Godlinze.
4. *Anna Catrina Huninga,* ged. Groningen 29 nov. 1678.

VIIIquater. *Sebo Huninga van Oostwold,* geb. in 1605, door zijn huwelijk bezitter van Tiddingaborg te Beerta, kerkvoogd aldaar van 11 april 1630-27 febr. 1658 waarin hij het laatst in het protocol voorkomt, tot volmacht benoemd met Wirtio Matthiae te Eexta en Doedo Edzes te Noordbroek, toen 10 aug. 1639 een verbond gesloten werd door de bevolking van het Oldambt tegen de aanmatiging van de stad, gewapend optreden van de stad, verbanning en inmenging van de stadhouder en de Staten-Generaal hebben tenslotte in 1640 geleid, dat Groningen zijn rechten bleef behouden (uitvoeriger in Nieuw Nederl. Biogr. Woordenbroek 111, 620). Hij † Beerta 15 april 1661 (oud 56 jaar) [90]), tr. ca. 1625 *Tiack,e* of zich zelf schrijvende *Tya Tiddinga,* † ald. na 15 mei 1682 [91]), dr. van *Doedo* en *Bauwe.*

Vee6. 4 april 1678 zijn gecompareert en persoonlick gecomen, de E.E. vrouw Tia *Tiddingha* weduwe *Huningha* geadsisteert van de Hooch Edel Geboorn Jr. *Dodo Allardt Huningha,* Jr. *Philips Daniel Finck en* sijn Huisvrouw Ettien *Huningha* voor sich selven, en mede in qlit. als vremde vooghdt over de Heer Capitein *Heckman* kinderen, Jr. *Bonno Huningha* en vrouw *Sijpke Fockens* anders *Huningha* sijn E.E. Huisvrouw, Joannes *v. Lunen* der Beijden Rechten Doctor in qlit, als vooghdt over de naegelaten kinderen van wylen de manhaften en Wel-Edelen Capitein *Bernhardt Heckman* bij Juffrouw *Bouwina Huningha* geprocreert en naegelaten, zijnde nevens Jr. *Finck* hiertoe specialick geauthoriseert, Jr. *Eppo Hwningha* zijnde tegenwoordich oudt circum circa negen en twintieh jaren, mede geadsisteert van den Hooch Edel Gebooren Jr. *Dodo Allardt Hwningha,* bekennende en belijende, dat si aengaende hare onderlinge quaestie over de deilinge en wisselinge van hare Landerijen, alsmede Coop van het sterfhuis, Schuir en Duivenhuis mitsgaders plantagien in de Beerta, een minnelijck *en* lieflijck accoordt hadden ingegaen, gedediget ende beslooten, en sulx in manieren nabeschreven. Etc. Etc.

Uit dit huwelijk:

1. *Doedo Huninga van Oostwold,* geb. ca. 1627, † Beerta 20 april 1665 (oud 38 jaar) [90]).
2. *Ettjen* of *Etta Huninga,* † na 2 okt. 1688, tr. (huw. contr. 7 aug.) 1649 *Philips Daniel Finck,* kerkvoogd te Beerta 18 mei 1665-1687, † vóór 2 okt. 1688.

   Vee4. H.c. 7 aug. 1649. Dedigsl. bruidegomszijde: „hij selffs." ; bruidsz.: vader *en* moeder neffens de beide broeders Jonckers *Doede en, Bonne Huninga van Oostwolt,* de oom capiteyn *Tiddo Huninga* van *Oostwolt.*

   Vee6. 2 okt. 1688. *Etta Huninga,* wed. Joncker *Philippus Daniel Finck* verhuurt aan haar oudste zoon Jr. *Philips Reinhardt Finck.*

   Uit hun huwelijk 2 zoons en 3 dochters, van wie mij alleen bekend zijn:

   a. *Philips Reinhardt Finck,* heer van Doedestein [61]).
   b. *Tiae Maria Finck,* † vóór 3 maart 1713.

      Vee9. 3 maart 1713. *Jacob Jans* en *Bouwina Huninga* e.l. hebben aan *Geert Hesse en Senske, zwager* en zuster en haar neef *Sebo Hegman,* capt. geheel en al overgegeven de gehele nalatenschap „so wijlen haerlieder gesamentlijke nigt *Tiae Maria Finck* in haer dodelijk deces heeft naegelaten".

3. *Bonno,* volgt IX.
4. *Bouwina Huninga,* † na 1678, tr. (huw, contr. 26 juni) 1666 *Bernhardt Heckman,* 26 aug. 1673 benoemd tot capitein, † in 1674 vóór 24 dec. [92]), zn. van *Jacob* en *Abele Tjarda van Starckenborgh.*

   Vee5, blz. 265. H.c. 26 juni 1666 tussen de Weledele geboren manhafte Lieutenant *Bernhardt Heckman en Bauwina Huninga.*

   Dedigsl. bruidegomszijde: Lieut. *Thomas* van *Loenen en Abele Tiaerda van Starkenborg* als stiefvader en moeder, *Rudolph* van Dompselaer en *Baudina Tiaerda v. S.* als oom en moei; bruidszijde: Tia *Tiddinga,* wed. *Huninga,* ale moeder en als tutrix van haar onmondige zoon, *Philips Daniel Finck* en *Ettien Huninga,* zwager en zuster, Jr. *Bonno Huninga* van *Oostwold, als* broeder, Jr. *Edsart* van *Groevingh* als neve.

   Uit hun huwelijk 2 zoons en 1 dochter, van wie mij alleen bekend zijn:

   a. *Jacob Heghman* of *Heckman,* lieutenant, getuige 2 maart 1699 [93]).
   b. *Sebo Heghman* of *Heckman,* kapt. vóórkomend in 171394).

5. *Eppo Huninga,* geb. in 1649, onmondig in 1666, in leven 26 jan. 1699 [95]), † ongehuwd.

89) Ned. Leeuw 1941, kol. 336.
90) Grafschr. blz. 51, Beerta 2 en 3.
91) Vee6, 5 mei 1682.
92) Commissieboek Raad v. State 1673-1675, fol. 193. 24 dec. 1674 commissie voor *Pieter van Loen* tot capt. in een vacerende plaats van *Barent Heckman,* welke plaats hij al bedient heeft sedert 16 october.
93) Vee7, 2 maart 1699.
94) Vee9, 3 maart 1713.
95) Vee7, 26 *jan.* 1699.

1x. *Bonno Huninga van Oostwold,* heer van Tiddinga te Beerta, in leven 7 maart 1697, † vóór 22 febr. 1699, tr. vóór 21 juli 1670 [96]) *Sybina* of *Sypke Fockens,* † *vóór 7* maart 1697.

Vee7. Jr. Bonno Huninga als legitime tutor over zijn onmondige kinderen. 7 maart 1697.

Uit dit huwelijk:

1. *Senske* of "*Censke Huninga,* geb. te Beerta, † ald. vóór 21 dec. 1722, tr. Beerta 4 juni 1692 *Geert Tonnis Hesse* [97]), geb. te Weener, † ald. 18 sept. 1716, zn. van *Tonnis Harmens Hesse* en *Geeske Rötgers* of *Rutgers.*

Vee7. 22 febr. 1699. Opdracht van *Berent Melchers van Vullen* en *Bouwien Hwninga* e.l. aan *Geert Tonnis Hesse* en *Censke Huninga* e.l. *van* haar volle aandeel, zowel van vaders als moeders zijde, van *Bonno Huninga* en *Sypke Fokkens.*

Uit dit huwelijk:

a. *Tonnis Hesse,* geb. 11 sept. *1694,* † *8* **nov.** 1695.
b. *Sebina Hesse,* geb. *7* jan. 1696, † 19 juni 1696.
c. *Gesina Hesse,* ged. Beerta 2 april 1699.
d. *Bonno Huninga Hesse,* ged. Beerta 27 okt. 1700, tr. Beerta 16 mei 1723 *Hiske Wierts,* uit Weener, die 2 dochters hadden, van wie *Censke Hesse* gehuwd was met *Jan Oomkens.* De dochter van laatstgenoemde, *Jantje Oomkens,* stierf 22 april 1857 op 87-jarige leeftijd, zij was de laatste bewoonster van de Huningaborg (zoals de vroegere Tiddingaborg later genoemd werd),, die in dat zelfde jaar werd afgebroken.
e. *Sebina Hesse,* tr. Beerta 10 juni 1725 *Jan Okkes,* die een dochter *Censke* of *Senske Ockens* hadden, volgens Ds. Petrus Wiardi te Wittewierum, geb. te Huninga (dat moet dan de borg of Huis Tiddinga te Beerta zijn) 23 aug., ged. Beerta 28 aug. 1735, drie jaar in huis bij genoemde predikant vóór haar huwelijk, tr. Wittewierum 6 juni 1756 (ondertr. 22 mei) [98]) *Jan Woldringh,* geb. Groningen 13 aug. 1727, hopman der burgerij, † in 1798, zn. van *Jacobus* en *Catharina Klugkist.*

Het is mogelijk, dat de naam van *Huninga* bij de familieaantekeningen in Ned. Leeuw 1912, kol. 406 ontleend is aan die van haar grootmoeder, naar wie zij vernoemd was.

f. *Geert Hesse,* ged. Beerta 19 aug. 1707, tr. 1° Weener 22 april 1732 *Etje Goeman,* ged. ald. 6 april 1713, † ald. 18 okt. 1736, dr. van *Hermen Jaspers Goeman* en *Antje Kossen;* tr. 2° Weener 23 okt. 1737 *Anna Mescher,* geb. ald. 20 aug. 1711, † ald. 2 juli 1744, dr. van *Hindert Mescher.* Hun nageslacht leeft in Duitsland.

2. *Zebo Huninga,* ged. Beerta 28 febr. 1673, † jong.
3. *Focco Huninga,* ged. Beerta 18 juli 1675, † jong.
4. *Bouwe* of *Bouwina Huninga,* geb. Beerta 29 juli 1677, † na 1722, tr. 1° tussen 1 juni 1698 en 22 febr. 1699 *Berent Melchers van Vullen* of *van Vollen,* † (na aug.) 1708, zn. van *Melchert;* tr. 2° (huw. contr. 14 aug.) 1709 *Jacob Jans,* † na 1722, zn. van *Jan Jacobs.*

Vee8. 14 aug. 1709. H.C. *Jacob* Jans en *Bouwina Huninga,* wed. *Berent Melchers.* Dedigslieden bruidegomszijde: *Albert Jaobs* en *Imwne Hermans,* oom en moei; bruidszijde Berent Jans en Oomke Fockes als assistenten in afzijn van haar vrinden.

Vee9. 21 dec. 1722. Verkoop door Jacob Jans en *Bouwina Huninga* e.l. aan de nagelaten kinderen van *Geert Hesse* en Senske *Huninga* e.l. als sodanige anpart als hun van haar overleden vader en broeders is aangekomen.

Uit het eerste huwelijk 6 kinderen, waarvan 2 jong overleden zijn:

a. *Mara,* ged. (vóór het huwelijk) Beerta 4 juni 1698.
b. *Mijntje,* ged. Beerta 4 juni 1701, † jong.
c. *Mijntje,* ged. Beerta 15 okt. 1702.
d. *Anna,* ged. Beerta 7 okt. 1704.
e. *Melchert,* ged. Beerta 18 juli 1706,
f. *Bonno Huninga,* ged, Beerta 26 aug. 1708.

Of deze kinderen de naam *van Vullen* of *van Vollen* gekregen hebben dan wel het patronymicum *Berents,* heb ik niet nagegaan.

Uit het tweede huwelijk twee kinderen:

g. *Jan,* ged. Beerta 14 sept. 1710.
h. *Sebo,* ged. Beerta 16 sept. 1712, † jong.
i. *Sebo,* ged. Beerta 1 okt. 1713.

5. *Jan Huninga,* ged. Beerta 27 febr. 1680, † ongehuwd.
6. *Anna Huninga,* ged. Beerta 17 sept. 1684.
7. *Sebo Huninga,* ged. Beerta 21 nov. 1686, † ongehuwd ca. 1705 vóór 1 aug.

Vee8. 1 aug. 1705. Accoord over de nalatenschap van *Cebo* **Hwninga tussen** *Geert Tonnis Hesse* en Censke *Huninga* e.l. en *Berent Melchers* en *Bouwina Huninga* e.l.

Met erkentelijkheid denk ik aan Dr. W. J. Formsma en Dr. A. T. Schuitema Meijer, die mijn vele schriftelijke vragen beantwoord hebben, terwijl ook verscheidene Rijks- en Gemeente-archivarissen van andere provincies mij daarbij {behulpzaam waren.

96) Vee5, 21 juli 1670.
97) Deutsches Geschlechterbuch, Bd. 26, blz. 256.
98) Ned. Leeuw 1912, kol. 406, en 1923, kol. 35.

KORTE MEDEDELINGEN.

Adelsgunst.

Bij Koninklijk Besluit van 18 juni 1962, nr. 62, is *Werner Petrus Rochus Marie von Scheibler,* wonende te Maastricht, met al zijn wettige, zo mannelijke als vrouwelijke afstammelingen in de mannelijke lijn in de Nederlandse adel ingelijfd met de praedicaten van Jonkheer en Jonkvrouw.

Een wijziging in de stamreeks Van Rijckevorsel,

(LXXIX, kol. 181-194.)

In het bovengenoemde artikel wordt als sterfjaar van *Cornelis van Rijckevorsel* enige malen het jaar 1657 aangegeven, zulks in navolging van Nederland's Patriciaat 1935/36, blz. 314 en Nederland's Adelsboek 1950, blz. 414. Uit Taxandria 1903, blz. 252 en 1910, blz. 95 blijkt evenwel — hetgeen mij ook door de gemeentearchivaris van Breda wordt bevestigd — dat het sterfjaar 1656 moet zijn.

DRS. L. A. C. A. M. VAN RIJCKEVORSEL.

Schoutetus.

1. *Geraert Schouteten,* tr. *Janneken Annoot,* dr. van *Jan en Grietje de Lange.* Zij hertr. *Jan Cnockaerf* [1]).

Hieruit:

1. *Samuel, volgt* sub 11.
2. *Anna,* in 1609 te Leiden [1]).

11. *Samuel Schoutetus,* in 1605 „passementier te Leiden, afkomstig uit Sandwich in Engeland", tr. 1° *Rebecca Pyckelaers;* tr. 2° Leiden (Pieterskerk) *13* maart 1605 *Maycken Crauwelaers,* van Hondschoten, dr. van *Jacob* en *Robijntje Aeloydt,* en weduwe van *Claes Hoevenagel* [2]).

Uit het tweede huwelijk:

1. Ds. *Samuel,* geb. te Leiden in 1608, student ald. 1622, predikant te Maurik, † aldaar in 1676, tr. Maurik 15 april 1639 *Philippina van der Wal,* j.d. van Haarlem.
2. *Joost,* volgt sub 111.
3. *Maria,* geb. te Leiden, † na 1679 [3]), tr. 1° Maurik 9 okt. 1642 *Frans Jansz. van den Berch,* wonende te Rotterdam, wedr. van *Cafharina Commelijns;* tr. 2° Maurik 22 jan. 1654 *Marten Polman,* j.m. van Deventer, wonende te Eck, † na 1686.

111. *Joost Schoufetus,* geb. te Leiden, schoenmaker [4]), burger van Tiel in 1639 [5]), † vóór 1681 [6]), tr. Tiel 28 april 1640 *Hendrickjen Jansdr. van den Hove,* j.d. van Tiel, † vóór **1681** [6]).

Uit dit huwelijk:

1. *Samuel,* geb. *te* Tiel, † na *1686* [7]), tr. (ondertr. Tiel 3 maart 1666) *Catharina Hendriksdr. Westhoff,* j.d. van Rotterdam.
2. *Jacobus,* ged. Tiel 23 mei 1652, † vóór 1686 [7]).
3. *Johannes,* geb. te Tiel, † na 1686 [7]), tr. (ondertr. Tiel 15 nov. 1683, huw. voorw. Maurik 12 aug. 1683 [8])) *Jannichje Jacobsdr. Crouwelaer,* j.d. van Haarlem, weduwe van *Assuerus Cornelissen.*
4. *Johanna Maria,* ged. Tiel 13 nov. 1653, begr. Rotterdam (Zuiderkerkhof) 27 mei 1735, tr. 1° Hillegersberg (ondertr. Rotterdam 17 maart 1680) *Albertus van Schilfgaarde,* ged. Tiel 18 nov. 1654, bakker te Rotterdam, begr. ald. (kerkhof Grote Kerk) 30 nov. 1683, zn. van *Andries* en *Hermken Hoolkuycken:* tr. 2° Rotterdam 30 jan. 1685 *Marcelis de Kemp,* ged. Wijk bij Duurstede 28 okt. 1660, bakker te Rotterdam, begr. ald. (Zuiderkerkhof) 30 maart 1739, zn. van *Jan* en *Trijntje van Velpen.*
5. *Josina,* † na 1732 [9]), tr. *Jonathan Pofgieter,* † vóór 1732 [9]).

MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

---

1) Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie XVI, blz. 194.
2) Ib. XIV, blz. 106. *Claes Hoevenagel en Meycken Crauwelaers* waren te Leiden op 9 juni 1600 getroumd (Jaarb. Centr. Bur. voor Gen. XIII, blz. 159).
3) Sign. Maurik 1660-1733, fol. 111.
4) Cohier der verponding van 1650 (Oud.-Arch. Tiel inv. n. 123).
5) Burgerboek Tiel, fol. 30.
6) Sign. Santwijck 1681-1700, fol. 78v.
7) Sign. Maurik a.v., fol. 140.
8) Sign. Maurik a.v. fol. 225v. Haar huweliik met *Assuerus Cornelissen* j.m. van Maurik, vond op 31 maart 1662 te Maurik plaats.
Q) Sign. Maurik a.v. fol. 251v. en 252.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

de Chalmot. In verband met mijn voornemen een artikel te publiceren over de Leeuwarder en Kamper drukker *Jacques Alexandre de Chalmot,* geb. omstreeks 1730, † Kampen 19 september 1801, zoon van *Aemilius Alexandre* en *Charlotte de Savois, zou* ik het zeer op prijs stellen te vernemen of nazaten van deze drukker nog in het bezit zijn van familiepapieren, die op deze *J. A. de Chalmot* betrekking hebben.

Kampen,
Frans Walkate Archief,
Burgwal 43.

DRS. C. N. FEHRMANN.

Gallois. *Daniel Gallois,* † (oud 78 jaren) Doesburg 19 juli 1807, tr. Doesburg 18 maart 1768 *Susanna Cornelia van Groin.* Gevraagd: geboorteplaats en -datum van voornoemde *Daniel Gallois,* alsmede alle gegevens over zijn ouders en verdere voorouders.

Aken. ADRIANE LÜTTGER.

Volgens Vorsterman van Oyen „Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederl. fam.", deel 1, blz. 345, werd het huwelijk *Gallois-van Groin* op 4 april 1768 gesloten.

REDACTIE.

Hagen. (LXXX 40). De uit de aantekeningen *Ter Horst* meegedeelde stamreeks is niet in allen dele volledig. De sub 11 genoemde predikant te Hengelo komt uitsluitend met de naam *Lambertus* voor en werd 11 sept. 1721 als theol. student, afkomstig uit Gildehaus, te Groningen ingeschreven. De doopzn trouwboeken leveren de volgende gegevens:

11. Ds. *Lambertus Hagen,* afkomstig uit Gildehaus (Bentheim), predikant te Hengelo (Ov.) van 1726 tot zijn dood in 1758, ondertr. Hengelo, 27 juli 1737 en tr. Gildehaus 11 aug. 1737 *Anna Sophia Werninck,* j.d. van Gildehaus.

> Vermoedelijk is zij na de dood van haar man met haar gezin naar Gildehaus teruggekeerd, want haar jongste zoon, de enige die we in Hengelo terugvonden, heet bij zijn huwelijksinschrijving „wonende te Gildehaus".

Uit dit huwelijk werden te Hengelo gedoopt:

1. *Chrisfianus Lubberfus,* ged. 3 aug. 1738, volgde zijn vader als predikant te Hengelo op en † aldaar in 1775, vermoedelijk ongehuwd. Hij was 16 sept. 1756 te Groningen als theol. student, afkomstig uit Hengelo, ingeschreven als *Christ Leonard Hagen.*
2. *Lambertus,* ged. 7 mei 1741, werd 27 sept. 1759 als jur. student te Groningen ingeschreven en promoveerde 6 aug. 1763 op een proefschrift „De querela inofficiosi testamenti".
3. *Johanna Henrica,* ged. 9 februari 1744.
4. *Amelia Christina,* ged. 10 sept. 1747.
5. *Everhardus,* ged. 12 okt. 1749 (zie verder kol. 40).
6. *Jan Hendrik.* volgt 111.

111. *Jan Hendrik Hagen,* ged. Hengelo 29 okt. 1752, † aldaar 28 april 1817, van beroep brouwer, tr. (ondertr. Hengelo 5 okt., attestatie naar Gildehaus 26 okt. 1782) *Martha*

Lammers, ged. Hengelo 25 juli 1756, † aldaar 8 april 1838, bierbrouwster, dr. van *Antoni Latnmers* en *Johanna Meilink.*

Uit dit huwelijk werden te Hengelo gedoopt:

1. *Anna Sophia,* ged. 17 aug. 1783, † jong.
2. *Anna Sophia,* ged. 16 juli 1785, † jong.
3. *Lambertus Antonius,* ged. 3 aug. 1788.
4. *Johanna Hendrica,* ged. 3 juli 1791.
5. *Anna Sophia,* geb. 7 nov., ged. 14 nov, 1794.

De gezochte *Johanna Frederica Hagen* komt hierbij niet voor, zodat het wel zeer waarschijnlijk is, dat zij te Gildehaus als dochter van *Everhard Hagen* is geboren.

Zwolle. MR. A. HAGA.

van Heerdt-Lagas (lees: **van Vas)** (LXIX 382)'. *Marcus van Heerdt* tr., als j.m., wonende te Amersfoort, aldaar 6 sept. 1737 *Mechteld Elisabeth van Vas,* ged, Amersfoort 1 januari 1713, † Utrecht 30 okt. 1770, dochter van *Egbert van Vas(t),* die als soldaat in de comp. van kap. de Wijs, reg. Kolonel Dordt, tr. Amersfoort 15 dec. 1709 *Jacoba van Rhenen.*

Marcus van Heerdt, tr. 2° Utrecht 15 aug. 1772, alsdan wonende te Utrecht, *Ricarda Kuyper,* weduwe van *Hendrick Wijnands.* Hij overleed te Utrecht 15 april 1797.

Uit het eerste huwelijk werd geboren: *Jacoba van Heert,* die 9 november 1825 te Utrecht overleed, oud 78 jaar, en wier doop niet te Amersfoort of te Utrecht werd gevonden. Zij tr. Utrecht (voor schepenen) 14 januari 1775 *Johannes Schooleman.*

Gevraagd de kwartieren *van Heerdt-van Vas.*

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Hoogendijk van Domselaar. Na het overlijden op 3 maart 1874 te Tiel van *Otto Cornelis Jacob Hoogendijk van Domselaar* bevond zich in zijn sterfhuis een brief geadresseerd aan *Jan Frederik Straatman te* Oudenhoorn. In die brief werd aangeraden ten spoedigste een bezoek te brengen aan (vermoedelijk) *François Willem Lambert van Eck te* Arnhem, die hem dan een paket zou overhandigen, inhoudende familiepapieren. Deze brief bereikte *J. F. Straatman* nooit, het bezoek werd nooit afgelegd en *Straatman* kwam dus niet in het bezit van deze papieren.

Bestaan deze papieren thans nog, en zo ja, waar bevinden die zich ? Bekend is, dat zij circa 1925 nog bestonden en dat toen inzage ervan gegeven is aan wijlen *E. J. van Lidth de Jeude,* de auteur en journalist. Uit diens nagelaten geschriften is ruwweg bekend wat de inhoud van deze papieren was, doch het zou van genealogisch belang zijn om inzage van de originelen te hebben.

Manchester. IR. JAN F. STRAATMAN.

Houel-Geltsligter (LXXIX 397, 434). Op 19 okt. 1816 wordt te Utrecht door *Laurent Louis Houël,* apotheker, **34** jr., wonende aan de Smeebrug, en *Gijsbertus van Kooten,* grutter, 27 jr., wonende buiten de Tolsteegpoort, het overlijden aangegeven van mejuffrouw *Ida van Kooten,* geboren te Culenborg, gedivorceerde huisvrouw van de heer *Johannes Geltsligter,* behuwdmoeder van de eerste en tante van de tweede comparant. Zij is overleden op 17 okt. 1816, oud 57 jaar, in haar huis op het Oudkerkhof.

Voorts noteerde ik nog het overlijden te Utrecht van *Jacoba Pieternella Geldsligter,* weduwe van *Hendrik Schroyesteijn,* **13 dec. 1815** (datum acte) en van *Sophia Geltsligter 27* sept. 1819 (datum acte).

In het gem. arch. Utrecht komen, onder nr. 11 1621, stukken voor, betreffende het beheer van de Momberkamer van de erfportie nagelaten door *Elisabeth van de Graaff,* weduwe van *Pieter Geldsligter,* aan haar minderjarige kleindochter *Catharina Elisabeth Lowisse* 1768-1784, Uit deze stukken blijkt dat laatstgenoemde een zuster *Gijsberta Willemina Louwiese* heeft en dat de executeuren van het testament van *Elisabeth van de Graaff* voornoemd waren: *Paulus Geldslichter* en *Willem Mas.*

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Kelly-van Eeytenbeek (LXXX 75). Ons medelid Dr. G. A. W. Rutgers was zo vriendelijk mij op een onjuistheid te wijzen in de gegevens. *Van Blootenburg* (kol. 77 noot 1):

ad 11. 1: *Geertje van Blootenburg* werd niet gedoopt 4 aug. 1709, doch 5 j a n. 1 6 9 6; zij tr, Woudenberg met att. van Leersum 20 maart-7 april 1712 (dus zeer jong nog) *Antoni Lambertsan.,* j.m. van de Lageweij, uit welk huwelijk behalve de reeds genoemde kinderen nog andere kinderen te Woudenberg werden gedoopt.

ad, 11. 2: *Teuntje* werd gedoopt te Amerongen 5 sept. 1697.

De doop van *Willemijntje* werd aldaar niet gevonden, doch wel nog van een zoon *Gerrit 4* aug. 1709 [1]). Mogelijk zijn te Leersum nog kinderen gedoopt.

In het gerechtstrouwboek van Leusden trof ik nog aan (ter aanvulling van Ned. Leeuw 1936 k. 27) de huwelijken van *Jan Jacobs* jm. en *Reyertje Jacobs van Blootenburg* op **2 7** sept. 1674, beide wonende te Leusden, en van *Adriaan Jacobs van Blotenburg,* wonende te Leusderbroek, met *Jannitje Thonis,* j.d. uit het kerspel Scherpenzeel op 10 april 1675.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Portretten commandanten van het regiment 'huzaren van Sytzama. Uit de complete reeks portretten van regimentscommandanten ontbreken nog de volgende:

C. M. Lechleitner 8 juli 1814— 24 juni 1815;

S. *von Salis 9* okt. 1830-19 maart 1831;

A. L. C. Bouwens van der Boyen 19 maart 1831-29 jan. 1840;

A. F. van Kampen (of: *A. T. van Campen) 29* jan. 1840 -8 okt. 1842;

C. *H. Hermsen 24* jan. 1877-14 febr. 1881;

Jhr. *E. W. von Wrangel auf Lindenberg 1* juni 1914— 1 mei 1917.

Over bestaande portretten dezer officieren zal ondergetekende gaarne worden ingelicht, opdat hij hiervan een fotocopie zou kunnen laten vervaardigen.

Amersfoort, Prins Willem III Kazerne, (Tel. 03490 - 20444 (20484) C. A. HESHUSIUS.

1) Zie fiches op het Centraal Bureau.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Enkele Oldambtster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw, door Mr. H. L. Hommes — Korte mededelingen : Adelsgunst; Een wijziging in de stamreeks Van Rijckevorsel; Schoutetus. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan *70*, Wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f 25,—* gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage*.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandcring, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op post rekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 4 **LXXXe Jaargang** **april 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijzigingen:

JHR. MR. A. R. F. BODDAERT	*Amsterdam. Willemsparkweg* 6.
P. DOUGLAS	*Amsterdam. Nrd. Ooievaarweg 10/I.*
MR. L. P. A. M. 'HOFSTEE	*Enschede+ Laaressingel* 62a.
H. F. M. ISPHORDING	*Voorschoten. Mozartlaan* 10.
JHR. MR. R. C. C. DE SAVORNIN LOHMAN	*'s-Gravenhage. p/a* ***Haagse Club Plaats*** Royaal, Lange *Voorhout* **40.**
A. VAN DER MAREL	*Rijswijk. (Z.H.) Huis te Landelaan 219.*
H. J. J. VERMEULEN	*Halsteren.* ***Dr. Ensinkstraat 41.***

Op 29 maart 1963 is op het bureau van het Genootschap afscheid genomen van Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, die per 1 april j.l. haar. detachering bij ons Genootschap heeft beëindigd, na 34 jaar aldaar werkzaam te zijn geweest.

Bij dit afscheid waren aanwezig: de a.s. echtgenoot en de zuster van Mejuffrouw Prins, bestuursleden en oud-bestuursleden, alsmede leden van de staf en de amanuensis van het Genootschap.

De voorzitter hield een afscheidstoespraak, waarbij hij Mejuffrouw Prins dank betuigde voor alles wat zij gedurende een lange periode met zoveel toewijding voor het Genootschap had verricht, tevens bood de voorzitter, namens de leden, het bestuur en de staf van het Genootschap, een afscheidsgeschenk aan in de vorm van een zilveren kommetje.

Mejuffrouw Prins sprak met enige gevoelvolle zinnen haar erkentelijkheid uit voor de waarderende woorden, welke tot haar gericht waren, en voor het geschenk, dat zij had ontvangen, waarbij haar dank tevens uitging tot al degenen, met wie zij gedurende vele jaren op aangename wijze had mogen samenwerken.

Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946),

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

Voorwoord.

„Ik ga een werk aan, dat opgeleid is van lotwissel en menigerlei geval".
(P. C. Hooft, „Nederlandse Historiën").

Aan genealogische publicaties kleeft het gevaar, dat gemaakte fouten gemeen goed worden. Onze uitgave van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" is van dit gevaar niet

verschoond gebleven. Toen wij destijds bij de Algemeene Inleiding een regel overnamen uit psalm 65 vers 1 lazen wij in vers 2 de sombere vermaning:

„Een stroom van ongerechtigheden
„had d' overhand op mij.. . . . .".

Nu sinds de verschijning van het boek een zestiental jaren verstreken is, mag wel worden aangenomen, dat de meest storende fouten ontdekt zijn. Aanwijzingen van belangstellende lezers hebben wij dankbaar benut bij een stelselmatige herziening van de historische hoofdstukken. Het is verheugend, dat de belangrijke aanwinsten, welke wij thans kunnen aanbieden, de „overhand" hebben op de „ongerechtigheden".

Ook bij deze herziening is ernaar gestreefd het genealogisch materiaal van voortplanting en overlevering — twee wezenlijke bestanddelen van de schepping — te verwerken in een ruimer tijdbeeld. Voor de toegepaste werkwijze zij overigens verwezen naar ons 'opstel „De genealogische methode" in het jubileumnummer van „De Nederlandsche Leeuw" a° 1958.

De historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" zijn gericht op het eigenlijk onderwerp van ons boek: de levensbeschrijving der „128-kwartieren" van Mr. Dr. C. *W. Maris* (1867-1936).

> Rond zeventig procent van de zesennegentig manlijke leden dezer „128-kwartieren" hebben in de locale magistraat gezeten. Men telt onder hen veertig schepenen, stedelijke- en heemraden, naast drieëntwintig burgemeesters, een richter en vier schouten. Deze ambten waren destijds meestal nevenfuncties, welke voorbehouden waren aan de plaatselijke notabelen. De hoofdberoepen van voormelde zesennegentig personen zijn geweest: van veertig de koophandel (brouwers en bankiers inbegrepen), van achtentwintig de landbouw (al dan niet in eigen beheer) ; van de overigen noteerden wij zes idristen. vier predikanten, een gymnasii rector, een schoolmeester-koster, een geneesheer, een apotheker en een notaris. In dit overzicht ontbreekt het militair element; wij merken echter bij wijze van voorbeeld op, dat in de rechte manstam van de kwartierdrager *Maris* zeven opvolgen& generaties een officiersrang bekleed hebben, van wie één in actieve dienst en zes bij de gewapende burgerij optredende o.m. respectievelijk gedurende de Spaanse successie-oorlog, de Oostenrijke successie-oorlog, de Patriottentijd, de Restauratie en de Tiendaagse veldtocht.

Dit onderwerp bestrijkt acht generaties in een levensstijl, welke na de bevrijding anno 1945 van ons vaderland niet hersteld is: gezinsleven in' ruime behuizing met dienstpersoneel, binnen de kring van een afgebakend sociaal milieu geschakeerd van oud-Hollandse degelijkheid en van elegantie, ook bij de middelmatige burgerij. Hiermede constateren wij een duidelijk kenmerk van een zeker tijdperk in de geschiedenis. Dr. J. H. J. van der Pot „De Periodisering der Geschiedenis" (utgave N.V. W. P. van Stockum en Zoon te 's-Gavenhage anno 1951) , '--vermeldt de genealogie onder de hulpmiddelen voor de wetenschappelijke indeling van de geschiedenis in tijdvakken.. De schrijver deelt mede, dat de Oostenrijkse historicus 0. Lorenz zelfs een eigen theorie van periodisering ontleend heéft aan genealogische studies, namelijk de zogenaamde generatieleer. Zo diep gaat onze studie niet. Wel vindt men daarin uitgebreide documentatie voor de thesis van een „afgerond" tijdperk der geschiedenis tussen het begin van de „Gouden Eeuw". en de „Tweede Wereldoorlog 1940", te baseren op het kenmerk van een vrijwel constante levensstijl in een overigens evoluerende maatschappelijke structuur.

Wij zijn er niet aan toegekomen deze voltooid verleden tijd voör de nazaat aanschouwelijk voor te stellen door afbeeldingen van portretten en van woonhuizen; dit blijft een wens, welke wellicht later in vervulling zal gaan. Maar reeds nu kan de lezer een algemene milieu-indruk opdoen uit het geïllustreerde werk van Mr. A. Staring „De Hollanders Thuis" (uitgave Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage anno 1956) ; temeer omdat, dank zij de brede opzet van Staring, van de gereproduceerde „gezelschapstukken uit drie eeuwen" sommigen zelfs speciaal karakteristiek zijn voor levensberichten in ons boek.

Men kieze uit „De Hollanders Thuis":

> (VIII) „De apotheker" c. 1655, voor onze ***Pieter van Braam***, destijds apotheker in de „Drie Hammen" en raad in de achtraad van Dordrecht.
>
> (IX) „Delftsche familie" c. 1655, voor ons Delfts echtpaar Pan Norden-Gaan uit die tiid.
>
> (IV) „de familie van Reinier Pauw" c. 1645, stammend uit *Reinier Pauw* † 1547, burgemeester van Gouda, door ons te noemen onder het voorgeslacht van het „kwartier" *Hartman*.
>
> (XXVI) „De familie van een predikant" c. 1730, voor onze Ds. Chr. *Lentfrinck* en zijn vrouw *Alexandrina van Lamsweerde*.
>
> (XXVIII) „Een prinsgezinde familie" 1746, voor de orangistische burgemeesters *Maris*, van Willemstad, en *Van der Colff*, van Woudrichem, *in* de patriottentijd.
>
> (LI) „De familie Van Breugel" 1787, een groep nazaten van onze „kwartieren" Kan *Breugel-Kuchlinus*.

Met erkentelijkheid vermelden wij de besprekingen van ons boek in „De Nederlandsche Leeuw" LX111 no. 12, in „Nederlandsch Archief voor Genealogie en Heraldiek" jrg. 4, no. 12, in „Gens Nostra" jrg. 2 no. 1, in „Gelre" dl. XLIX a° 1949, en in „The New York Genealogical and Biografical Record" vol. LXXXIV no. 1a° 1953. Het boek werd tentoongesteld bij de opening van het „Centraal Bureau voor Genealogie" aan de Nassaulaan 18 te 's-Gravenhage in juni-juli 1947, en is opgenomen in de boekenlijst van het „Genealogische Repertorium" van Jonkheer Mr. Dr. E. A. van Beresteyn onder no. 247. Nog onlangs kwam ons werk opnieuw in de publiciteit door de jubileum-uitgave 1961 van de „Nederlandse Genealogische Vereniging" (t. a. p. bladzijde 123 in het hoofdstuk van Ir. F. A. Nelemans „Genealogische wegwijzer voor de Westhoek in Brabant")'.

Maris-Vercouteren (Maria Willemsdr.) (blz. 21 en vgl.).

Van de genealogie Maris kunnen de oudst bekende stamouders ***Jan Joosz Maris*** en ***Cornelia Christiaens Couthals*** (***Corthals*** in ons boek is een drukfout) nader voor het voetlicht gebracht worden. ***Jan Joosz Maris***, † 1579, is geweest 's gravenman in de leenhof van Waes en schepen der vierschaar van Bazel, Land van Waes. Laatstelijk trad hij als schepen op ten rechtsdage van 8 april 1578 (R.A. Basel n° 138), alwaar enige akten geregistreerd zijn „T orcon schepe Joos Rottier csca Jan Maris" dit wil zeggen: Ter oorkondschap van schepen Joos Rottier c(on) sca(binus)' *Jan Maris*. -Daar de meierij Bazel rechtstreeks afhing van de graaf van Vlaanderen instrumenteerden de schepenen ter plaatse tevens als 's gravenmannen van de leenhof. Aan dezelfde directe rechtsbetrekking met de landsheer ontleende de parochie Bazel de benaming „prinselijke" parochie. Deze glans verbleekte door de verkoop in 1656 van de meierij Bazel aan de kasteelheer van Wissenkerke aldaar (vgl. de Schoutheete de Tervarent „Les anciennes magistratures au Pays de Waes", uitg. Oudh. Kring St. Niklaas 1867, p. 48).

In de zeventiger jaren van de zestiende eeuw had in Bazel

de reformatie de overhand,. gesteund door het Hoofdcollege van het Land van Waes. Bij de Pacificatie van Gent op 8 november 1576 waarborgden de Staten-Generaal een kerkvrede, maar de rooms-katholieke tegenkrachten bleven werkzaam. Servaas van Steeland, hoewel ontheven uit zijn ambt van hoofdbaljuw van Waes, wist te bewerkstelligen, dat in juni 1578 de ,,mindere wetten" (dit zijn: de schepenen) en griffiers in groten getale afgezet werden en vervangen wer-

Philips de Goede te Gent, David ten tonele kwam met een harp als blazoen.

Zijn dus de echtelieden *Maris-Couthals,* de oudst bekende stamouders in de genealogie *Maris,* de kennis omtrent het voorgeslacht *Couthals* reikt verder. Deze familie is in de vijftiende eeuw verbonden geweest met ,,Het hof Ter Elst", een heerlijkheid gelegen in de parochie Bazel en bestaande uit ruim vijfendertig ,,bonniers" land, dertien ,,mannen", een

st werd in leen uitgegeven door de
ege de grafelijkheid Vlaanderen
eidkundigen Kring van het Land
954). De jongste geschiedschrijver
ssens C.S.S.R. ,,Bazel in 't Zoete
fonsiana, Leuven a° 1948, —, die
t aan ,,Het Hof ter Elst", schreef
uthals ten onrechte *Goethals*. Wij
an Ter Elst nog aanvullen door
ronkelijke bronnen, o.m. de rekejen en de baljuwrekeningen van
1 ten dele bij het rijksarchief te
rijksarchief te Gent.

Couthals woonde in 1415 te Rupelelmonde stamde de latere familie
ongeveer eenzelfde wapen voerde,
hepen van Mechelen a° 1699. (de
ll. 11 p. 273.) Een ruim gedocuvan deze famile bevindt zich in de
ffs, welke tot voor kort bewaard
Zellaer" te Bonheyden bij Mechehet publiek toegankelijk (,,Middehe navorschers", Brussel 1962 blz.
is gegadigde voor overneming van

wij de navolgende reeks *Cout-*

te Rupelmonde, beleend met Ter
1 koop van Jehan de le Moortere
3840 gr. oude munt.

Vaes dl. 61, le afl. 1956; en de Maere-
I p. 175 Basel.

met Ter Elst, dood in 1426; tr.

e Couthals auquel est eschue ung **fief de** Barzelle cont XXXV bonniers etc.
luc de bourgne oonte de flandres, eschue le trepas de *gille couthals* son pere.
Land van Waes, rekenkamer, rekening
1ar 1426/27). De filiatie tussen *Gillis* en *Couthals,* zijn naamgenoot en leenvoorıs schaarste van archivalia niet bepaald

llis, geb. vóór 1400, dood in 1468,
), schildknaap, 's gravenman in de
pen der vierschaar te Bazel 1436;

„schiltenape resideerende in den Lande
ren op de lijst van schildknapen a° 1429.
de **ridders** ***en edellieden,*** die in 1421
ondië vergezelden op de veldtocht naar
en alsv. dl. 60, 2e afl. 1955). ***Pieter an*** Bazel a° 1436 zegelde met een roos
an drie vijfpuntige sterren (de Raadt
dl. II p. 273). ***Pieter,*** *Symon* en *Jaques*
or in de baljuwrekeningen van Waes in
o.m. in 1434 ***Pieter*** *Couthals* te Basele
„pour avoir donne ung coup dague à
.R.A. Brussel, Waes n° 14460).

Geslacht De Lint

Met het doel de herkomst van dit geslacht op te sporen en oudere generaties vast te stellen, zoeken wij de medewerking van allen, die archiefonderzoek plegen te verrichten, voor het verkrijgen van gegevens omtrent de persoon van ***Adriaan de Lint*** (de Lindt), die de vader was van Cornelis Adriaensz. de Lint, welke laatste zich vóór 26 maart 1653 in de Klundert vestigde. Een omstandig en grondig door ons ingesteld onderzoek in de oude archieven van de Klundert heeft geen gegevens aan het licht gebracht, welke tot vaststelling van de plaats van herkomst van genoemde Cornelis konden leiden. Alleen een archiefvondst elders zal voortzetting van dit onderzoek mogelijk kunnen maken en bij gebrek aan aanwijzingen voor een gericht onderzoek zal hierbij het toeval de helpende hand moeten bieden. Op een dergelijke toevalsvondst bestaat slechts dan kans wanneer aan het onderzoek een zeer grote spreiding kan worden gegeven. Het zou denkbaar zijn, dat men op gegevens stuit, welke rechtstreeks Adriaan en zijn gezin betreffen. Daarnaast zullen echter in de ruimste zin gegevens over personen met dezelfde familienaam welkom zijn op de overweging, dat zij mogelijk met dit gezin in verband kunnen worden gebracht.

Aangenomen mag worden, dat de achternaam de Lint als gids zal kunnen dienen, waarbij echter rekening zal dienen, te worden gehouden niet slechts met varianten (de Lindt, de Lind, de Lynt), maar ook met toevoegingen (van de Lint, etc.).

Voorts verdient het aanbeveling, dat zij, die bereid zijn hun medewerking bij dit voortgezette onderzoek te verlenen, kennis nemen van de interessante studie, welke nu wijlen Mr. J. B. W. M. van Roosmalen aan dit geslacht wijdde in het Maandblad ,,De Nederlandsche Leeuw" (jaargang 1939, kolom 366-373). In deze publicatie vindt men ook beschouwingen over de mogelijke verklaring van de geslachtsnaam.

Bovengenoemde Cornelis Adriaensz. de Lint werd vermoedelijk geboren omstreeks, 1633, immers in een akte van 2 jan. 1668 wordt hij omtrent XXXIIII jaren oud genoemd (R.A. 's-Hertogenbosch, archief Klundert no. 134, ongefolieerd). Hij huwde le in 1653 met Ghielken, dochter van Adriaan Cornelis (de) *Voocht,* die in 1621 in den nieuwen Fijnaart woonde en in dit jaar land verkocht onder Etten, Zundert en Rijsbergen, en van Jobken Ariaens, afkomstig van Saarloos (= Charlois ?).

Zijn tweede vrouw, met wie hij omstreeks, 1670 huwde, was Pieternella, ged. Zwaluwe 25 'okt. 1648, dochter van Jan Jansz. ***van Steensel, alias Ophoeck,*** en van Tanneke Maartensdr.

Pieter Couthals filius *Pieters,* dood in *1471,* tr. *Margaretha;* hij was vóór 1468 beleend met Ter Elst, 's gravenman in de leenhof van Waes en schepen der vierschaar te Bazel 1450.

Pieter Couthals schepen van Bazel a° 1450 zegelde met hetzelfde wapen als zijn vader, behoudens dat de sterren zespuntig waren (de Raadt alsv.). A° 1468 beschrijving van het leen Ter Elst van *Pieter Couthals* fs *Pieters:* „behoirt tot „desen leene hóf ende ghedinghe, ende doet de voirs. Pieter „dair wedt met synen mannen ende heft coep ende relief, „boeten van 10 sch. ende 2 sch. par. als se ghevallen". (Annalen alsv. dl. 60, le afl. 1954). *Margaretha* uxor *Petri Couthals Petersen* te Basél voldoet cijns in 1466 (R.A. Gent, fonds Bisdom n° 41 p. 35).

Pieter Couthals, dood in 1495, tr. N.N., † na 1495, beleend met Ter Elst vóór 1471, beschreven op de lijst van weerbare mannen van Waes onder Bazel a°1480.

Pieter Couthals leenman van de, hertog van Bourgondië zegelde a° 1471 met hetzelfde wapen als zijn grootvader *Pieter Couthals Gillisz.* (de Raadt, alsv.). De weduwe van *Pieter Couthals* procespartij te Bazel 17 dec. 1495 (R.A. Gent, Land van Waes, civiele sententies n° 1881).

A° 1504 recue de demoiselle *Coutals* fille du feu *pieter Coutals* femme de *Jehan Dansaert* pour le relief dun fief a elle succede par le trepas du feu *pieter coutals* son pere gisant en la' paroisse de Barshele (A.R.A. Brussel, rekening leenverheffingen Land van Waes n° 48937). N.B.: blijkens de rekening van 1523 werd met Ter Elst beleend *Pieter van Royen,* griffier van Bazel, als man van *Kathelyne 's Bueckels* bij dode van haar vader *Jan Beuckels.* Ter Elst bleef in de zestiende eeuw aan de familie *Van Royen, o.w. Marck van Royen,* die in 1573 deelvoogd was, voor de kinderen, van *Catelyne Christiaens Couthals* (zie hieronder).

In 1474 waren, als houders van achterlenen van *Pieter Couthals Pieters,* deelgenoten in Het Hof Ter Elst: *o.m. Gielis Couthals, Pieter Couthals, Katelyne 's Bueckels* (R.A. Brussel, Waes, rekenkamer no. 1105).

Jacob Couthals, gegoed in Bazel en leenman van Waes ald., vermeld 1513, 1528, tr. N.N.

Jacob *Couthals* te Bazel beboet met 3 £ „d'avoir tiré *une* daghue contre Jehan van der Heye et autres" (A.R.A. Brussel, rekenkamer Land van Waes n° 14463, balj'uwrekening a° 1513).

A° 1528 Beschrijving der leenen van Waes (R.A. Brussel, Waes, rekenkamer n° 1106) : *Jacop Couthals* hout een leen van de grave van Vlaanderen gheleghen inde prochie van Baersele groot een bunder, zuyt d'hoirs- 'van *Agneesgen Couthals,* west 's heeren straete en op de noort de voorn. *Jacop Couthals.* Dit leen vererfde in 1568 op *Barbare Couthals* „par le trepas de son frere Sire *Jehan Couthals* (zie de Maere-Limmander, tome 111 p. 302 Basel). Het leen stond in 1435 ten name van *Jacob Couthals* fs. Jans, in 1474 ten name van Joerys *Couthals* (R.A. Brussel, Waes rekenkamer n° 1105). *Joerys Couthals* was a° 1470 een rente verschuldigd met *Jacop Couthals* voor hun stede „Rattenburch" in de Bronstrato te Rupelmonde (R.A. Gent, Waes n° 642 renteboek); *Kathelyne* vrouw *van Joerys Couthals* bezat 23 bunders leengoed in Bazel a° 1474.

Hoewel *Jacob Couthals* de enige 'naamdrager in deze periode te Bazel was' en tijdrekenkundig op deze plaats in de reeks naamgenoten past, konden wij de juiste familiebetrekking niet vaststellen bij schaarste van archivalia.

Joos Couthals, geb. na 1492, † Bazel 1556, gegoed ald., beschreven op de lijst van weerbare mannen tussen de 18 en 60 jaren in Bazel-Waes a° 1552; tr. N.N.,' † na 1553.

Joos Couthals te Bazel beboet met 3 £ „pour avoir tiré unge daggse allecontre de Jaques de Waghe (A.R.A. Brussel, rekenkamer Land van Waes n° 14463, baljuwrekening n° 1528).

Lijst van weerbare mannen van Waes Ao: 1552 (B.A. Gent, Waes n° 1592) : „In den lande van Waes en zijn gheene edelmannen van name ende wapenen hunne residé houdende, zy en zyn in dienste van den Majesteit, maar zyn daer vele van gehuyscht geghoet.. .". N.B. Men kan hieruit afleiden, dat *Joos Couthals,* die wel op deze lijst beschreven werd, niet als edelman gekwalificeerd was, anders dan een eeuw tevoren *Pieter Gillis Couthals,* bovengenoemd.

4 mei 1553 De stadhouder van de baljuw van Waes bij vonnis niet ontvankelijk verklaard in zijn eisch tegen *Joos Couthals,* Jan van Colene, en Jan pan Waterschoot, midtsgaders huerlieder huysvrouwen (R.A. Gent, Bazel n° 137).

24 nov. 1553 *Joos Couthals* verbindt zijn goederen als borg (R.A. Gent alsv.).

1556/57 Recepte de XXIIII sch. des mortes mains desquels l'empereur (d.i. Karel V als graaf van Vlaanderen. M.) a reservé le VIe denier, par le trepas de *Joos Couthals* (alsv. rekepkamer n° 14469 sub Bazel).

In de volgende generatie komen te Bazel voor *Christiaan Couthals,* die volgt, en *Adriaen Couthals* dood in 1552, die een zoon *Jacob* heeft gehad, gegoed op de hofstede „de Repenburch" onder Bazel (door Jacob verkocht Ao. 1580).

Christiaen Couthals, geb. c. 1520, † Bazel 1568/70, gegoed in Bazel, 's gravenman in de leenhof van Waes en schepen der vierschaar te Bazel, beschreven op de lijst van weerbare mannen van Waes onder Bazel a° 1552, tr. N.N.

Lijst van weerbare mannen van Waes a° 1552 (R.A. Gent, Waes n° 1592).

12 mei 1568 *Christiaen Couthals* stelt borg voor- de pacht van een portie tienden onder Bazel (R.A. Gent, Bazel n° 138).

14 okt. 1570 De drie dochters van *Christiaen Couthals* maken scheiding en deling van het onroerend goed nagelaten door hun vader (R.A. Gent, alsv.).

Uit dit huwelijk:

1. *Josyna Couthals,* tr. 1° *Joos van Myeghem* wnr. van *Amelberghe Michiels van Royen,* meyer van Bazel † vóór 6 nov. 1567, tr. 2° c. 1568 *Joos Rottiers Pauwels,* 's gravenman in de leenhof van Waes en schepen der vierschaar te Bazel.

3 juli 1552 *Joos van Mieghem* als tochtenaar van wijlen *amelberge van Royen* fa *Michiels* zijn erste huysvrouwe vercoopt aan Jan Smet c.s. huys van een hofsstede bij der craken daer hij te, deser dato. op wonende es voor de some van zeeve pont vijfthien scill. gro. (R.A. Gent, Bazel, n° 137).

6 nov. 1567 De wed. en hoirs van wijlent *Joos van Michhem* in zyn leven meyer der' prochie van Baersele, procespartij (R.A. Gent, Land 'van Waes, civiele sententies, n° 1854).

9 maart 1571 *Joes Rottier* klachte gedaen op de penningen, 'achtergelaten van wijlen *Joos van Myeghem's* kind bij *Josyna Couthals* eischt als getrout hebbende skindts moeder en daerbij geprocreëert andere kinderen de helft van alderhanden als deqe kinderen verstorven is bij der doot van *Marycken van Myechem* der kinderen halfsuster (R.A. Gent, Basel n° 138).

1580 *Joos Rottier,* oorkonder gegoed en ghesaet in Basel (Annalen van Waes, dl. 57 afl. II).

2. *Catelina Couthals,* tr. vóór 1570 *Adriaen Houman,* † na mei' 1572.

17 febr. 1573 beëdigd als voogden 'van 'de kinderen van *Catelina Couthals : Joes Rottier Pauwels,* deelvoogden *Merck van, Royen* (in-1593 beleend met Ter Elst) en *Pieter Verstraten* (R.A. Gent, Basel n° 138).

3. *Cornelia Couthals,* tr. vóór 1570 *Jan Joosz Maris;* voormelde stamouders van onze familie *Maris.*

De betrekkingen tussen, de families *Maris* en *Vercouteren* zijn aangeknoopt in Den Doel. Dit dorp is volgens een vierkant bestek kort na 1614 aangelegd aan de linkeroever 'van de Schelde even beneden het fort Liefkenshoek (zie „Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waes" dl. 63; 2e afl. 1960). In 1625 kocht *Jan Joosz Maris* — gedoopt Bazel 1597 — aldaar een huis en erf. De gere-

formeerden van Den Doel c.a. kerkten in Liefkenshoek en hier was ***Marfen Engels Vercouteren*** op 13 november 1630 getuige bij de doop van ***Jan Jansz. Maris,*** de latere man van ***Maria Willems Vercouferen.*** Toen dit echtpaar op 17 januari 1675 voor notaris A. de Pieters sr. binnen Antwerpen verscheen, verbonden zich als borgen haar vader ***Willem Jacobs*** en haar oom ***Engel Jacobs Vercouteren.***

Bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage berust een hs.-genealogie van deze familie ***Vercouteren,*** waarvan wij de juistheid door onderzoek in het oud-archief van Den Doel (Rijksarchief Gent) konden vaststellen. De stamreeks ***Vercouferen*** verscheen reeds in „Nederland's Patriciaat" 1928/29. Wij volstaan hier met een schematisch fragment.

Engel Vercouteren

Jacob Engels Vercouteren, † na ***1656,*** burgemr. van Den Doel, tr. 1° ***Francina Verstraefen,*** †1631/41.

Marfen Engels Vercouferen, † ***c.*** 1686, schepen van Den Doel, tr. ***Margriet Cornelisdr.***

1. ***Engel Jacobs Vercouteren,*** penningmr. van St. Annapolder en Keetenisse; 2. ***Willem Jacobs Vercouteren,*** schepen en dijkgraaf van Lillo, c.a., tr. ***Geertruyd de Backere*** (vader van ***Maria Willems Vercouteren,*** kwartier n° 129, gehuwd, met ***Jan Jansen Maris***); ***3. Abraham Jacobs Vercouteren,*** penningmr. van Den Doel en Keetenisse. (= II in de stamreeks ***Verkouteren.*** „Nederland's Patriciaat" 1928/29).

Engel Martens Vercouferen! † vóór 29 sept. 1668, burgemr. van Den Doel, tr. ***Adriana Vincents Kennelaer.***

24 dec. 1623 Jacob Engels *Vercouteren* stelt zich borg voor Gillis Baert (R.A. Doel en Kieldrecht n° 39).

11 jan. 1627 *Merten Engels* en *Jacob Engels* broeders (R.A. Doel en Kieldrecht n° 78).

1644 *Jacob Engels Vercauteren,* schepen (R.A. alsv. n° 14).

26 okt. 1667 *Engel Martens Vercouteren,* zich sterk makende voor de weduwe van *Marten* **Engels** *Vercouteren* zijn moeder en zijne medeerfgenamen, ontvangt 550 gld. van juffr. Elisabeth Jans wed. d'hr *Jacob Engels* (R.A. alsv. n° 15).

22 febr. 1669 staat en inventaris is overgevende *Adriana Vincentsdr. Kennelaer* wed. van *Engel Martens Vercouteren in* leven borgemeester deser heerlijkheid (R.A. alsv. n° 15).

26 febr. 1675 Engel Jacobs *Vercouteren,* sone van *Jacob,* penningmr. van St. Anna en Keetenisse, en Jan Arents, boeckhouder en gezworen desselfs polder filius Adriaens (R.A. alsv. n° 15).

29 sept. 1668 staat en inventaris sterfhuis van *Marten Engels Vercauteren* in leven schepen en gezworen deser heerlijkheid achterlatende zijn weduwe *Margriete Cornelisdr.;* deelvoogd *Engel Jacobs Vercauteren* voor *Adriana Kennelaer* wed. *Engel* **Martens** *Vercauteren* (R.A. alsv. n° 15).

8 okt. 1659 *Guilliaume Vercauteren* 'verkoopt 400 roeden in de dijcagie bij Beverenbroek in het cleyn telandt op de jurisdictie bij Callo (R.A. Calloo n° 123); zijn latere huisvrouw *Geertruyt de Backere* was *2* april 1659 nog gehuwd met Pieter Lenaerts, toen de staat van goederen opgemaakt werd van haar vader *Jacob de Backere* in leven dijkgraaf van St. Anna-Ketenisse overleden op 14 jan. 1659 in zijn woonhuis in Ketenisse (R.A. Calloo n° 79).

Deze ***Vercouferen's*** voeren, volgens „Nederland's Patriciaat", in rood een weerhaak met ringvormige uiteinden en een staaf, eveneens met ringvormige uiteinden, schuinbalksgewijze gaande over een weerhaak, alles van goud. In deze onbegrijpelijke voorstelling kan men een verlezing zien van een ploeg, een sprekend wapen passend bij de naam *Vercouteren.* Het „ploegkouter" is namelijk een onderdeel van een ploeg. Hiervan wordt in de literaire taal wel afgeleid de aanduiding „kouter" voor de gehele ploeg. (Koenen-Endepols: „Verklarend Handwoordenboek der Nederlandse Taal"). De „kouter" was bovendien de gebruikelijke benaming van de grote akkercomplexen bij de dorpen in het Land van Waes („Mededelingen van de vereniging voor naamkunde te Leuven en de commissie voor naamkunde te Amsterdam", jrg. 32 a° 1956 afl. 2-3 blz. 99)'. Een ploegschaar werd ook gevoerd door de familie van *Josse* ***Vercauteren,*** schepen van Sint Nicolaas a° 1539. Het nageslacht van deze *Josse* nam een nieuw wapen aan, na de adelsgunst op 6 juli 1650 verleend aan ***Antoine Vercauteren,*** heer van Nederbrakel (Fragments Généalogiques, tome 1, Genève 1776 p. 148). Deze ***Anfoine*** was ook in Callo gegoed (R.A. Calloo n° 156, acte d.d. 10 april 1659). De naam ***Vercouteren*** was echter zeer verspreid in het Land van Waes, zodat zelfs de veronderstelling van een familieverband tussen de verschillende naamgenoten zonder meer gewaagd zou zijn.

Maria Willemsdr. Vercouteren, die achtereenvolgens de echtgenote geweest is van ***Cornelis Jansen Vermunten, Jan Jansen Maris*** en ***Simon Jansen Otfen,*** heeft in eerste echt te Kieldrecht gewoond, hetgeen blijkt uit een doopregister van Hulst (inventaris Mulder n° 33):

> „30 juny 1666 baptizatus est ***Joannes*** filius ***Cornelii Ver-***
> ***„munfe*** et ***Mariae Willems*** natus 29 vesperi circa mediy
> „12; susceptores Joannes Jansens et Barbara de Viral-
> „mondt; — Kieldrecht."

De kinderen Vermunten en Maris hebben aan het derde huwelijk van hun moeder met *Simon* ***Otten,*** schepen en tresorier van Heiningen, weinig vreugde beleefd. Het kercke-acte-bouck van Fijnaart maakt in de jaren 1683-1685 gewag van herhaalde onenigheid, tussen Otten en zijn vrouw: „... dat se niet alleenlijk oneenigs geleeft hadden, maar ook haar geabsenteerd hadden van, 't H. Avondmaal."

Addenda en errata:

blz. 233.

Janneken *Smiths,* geb. Heiningen, dr. van *Jan Janse Smith* schepen van Heiningen '1708, tr. 1" Fijnaart 27 aug. 1713 *Jan Geerts Bezan,* wnr. van *Lena Willems van* de? *Waal;* tr. 2" ald. 29 maart 1715 *Ignatius Vogels* j.m. van Hazerswoude; tr. 3" Fijnaart 18 mei 1721 Jan *Adr. Vissers,* wnr. van *Jenneke Cornelisdr. Hoorendaals;* tr. 4" Fijnaart 19 sept. 1723 *Dirk Willems van Sliedrecht,* geb. ald., en tr. 5° *Jan. Maris.*

blz. 270.

Jan Jansen Maris is nog geweest voorzitter van de kerkeraad en regent van het weeshuis te Willemstad 1766 en vlg.

blz. 271.

De tweede vrouw van *Jan Jansen Maris, Pieternella Westdijk,* is beer. Willemstad 31 maart 1778.

1. *Jan Maris* tr. 2" *Maria Hoevenaar* (niet: Hoornaar) wed. *Jacob* van der *Linden,* ged. 's-Grevelduin-Capelle 13 maart 1718, † Fijnaart nov. 1779.

blz. 272.

5. *Johannes Burgers,* ged. Willemstad. 8 okt. 1730, † Fijnaart 14 aug. 1790.

8. *Cornelia Vogel,* ged. Zwaluwe 2 aug. 1744; zij hertr. Willemstad 1 april 1797 Pieter *Janse* de Leeuw, wnr. van *Adriana Pieters Burgers.* (vgl. Genealogie Burgers in de „Brabantse Leeuw" 1955).

blz. 304.

Cornelis Maris kapitein van het „blauwe vendel" te Willemstad was door de magistraat tot vendrig aangesteld 3 juni 1773 (G.A. Willemstad, Politieboek). Als burgemeester verzette hij zich tegen aansluiting van Willemstad bij Brabant. maar later wees de Nationale Vergadering bij besluit van 19 mei 1797 de stad toch aan Bataafs Brabant toe. Zie hierover en over de reeds uit 1607 daterende acties van Willemstad, om te worden toegelaten als stemhebbende stad in de Republiek, A. R. M. Mommers „Brabant van Generaliteitsland tot Gewest" p. 18, 141, 206. *Cornelis Maris* was op het kohier gemeene middelen a° 1800 de hoogst aangeslagene voor *f* 32,— binnen en voor *f* 30,— buiten de stad. In de maanden april en mei voorafgaande aan zijn dood mankeerde hij reeds in de kerkeraadsvergaderingen wegens ziekte. Voor de familie van zijn derde vrouw *Carolina Papet* zie „De Nederlandsche Leeuw" 1956, kol. 156 en 1960, kol. 269.

blz. 3 2 0.

J. C. *Maris* stelde een remplaçant voor garde d'honneur en voor garde national, volgens de mutaties op de tableaux van inlijving: „Maris Jean Corneille, naissance 3 nov. 1783, „age 29, marchand, receveur du bureau de bienfaisance, „marié, six enfans et est indispensable pour sa famille; peut „se faire remplacer; remplacé à 2000 frs." (G.A. Willemstad). Na de restauratie werd hij majoor der schutterij (1816).

Coomans-Goers (blz. 28 en vgl.).

De stamvader *Adriaen Heynricks Coomans*, schepen van Hoeven 1495, heeft nog meer kinderen gehad dan de op bladzijde 30 genoemde. Deze zijn voor ons schema niet van belang, maar men kan hen vinden o.m. in Hoeven RA. n° 87, 19 febr. 1551, R.A. n° 94, 10 'dec. 1557, en 7 okt. 1557; Etten R.A. n° 319, 19 dec. 1549, R.A. n° 299 jan. 1530, R.A. n° 342, 9 dec. 1569. Van de kleinzoon: 111 *Adriaen Henricks Coomans* kunnen wij vermelden, dat hij te Hoeven op 3 mei 1550 (Hoeven R.A. n° 87) compareerde als mede-erfgenaam van zijn oom 11 2, *Cornelis Adriaens Coomans*, weduwnaar van *Antonia Willems van Outenaars)*. Wij noteerden ook nog een belangwekkende geschiedkundige verhandeling over de St. Maartenspolder onder Oudenbosch in verband met de familie *Coomans* (Sententies Raad van Brabant d.d. 5 nov. 1599, 20 april 1601 en 1 maart 1602, inv. n° 731 jo. akte d.d. 22 mei 1609 voor nots. van Uythoven te Etten)'. *Tobias Jansen Coomans*, secretaris van Papendrecht, is met *Petronella Piggen* getrouwd Zevenbergen 20 oktober 1633. Het geslacht *Perk* in „Nederland's Patriciaat" 1958 stamt uit *Michiel Cornelisse Perk* en *Hendrikje Jacobse,* die als weduwe hertrouwde met V *Adriaen Janse Coomans.*

Addenda en errata:

blz. 31.

1. *Teuntje Jansen Coomans* tr. 3" Clundert ondertr Zevenbergen 30 dec. 1674 *Robbregt Pieterse Weelant,* ged Zwaluwe 14 nov. 1649 (vermeld op bladzijde 57).

blz. 34.

Pieter Willemsen de Hoon, j.m. uit het Zevenbergsche land, tr. Standaarbuiten ondertr. Zevenbergen 14 aug. 1672 *Catalyntje Dombre,* wed. *Jan Cornelisse* Groenend& geb. 'Zevenbergen.

blz. 35.

Huibert Adriaens Coomans, geb. 1671, aangifte impost begraven Clundert 4 sept. 1719.

Simon Leening, opzichter der fortificatiën en schepen 1721 van Hellevoetsluis.

blz. 3 6.

3. c. *Jacobus Adriaens Coomans,* ged. Zevenbergen 7 okt. 1725. *Katharina Huyters* ged. Bergen op Zoom 15 okt. 1730 (dr. v. Pieter en *Helena Schalk*). Zie „de Nederlands&e Leeuw" 1948. kol. 206/7 en 1954. kol. 242.

blz. 81.'

Elsje Claasdr. van den *Bergh,* ged. Fijnaart 10 febr. 1690 (dr. van *Claes Robbrechts* en Anneke *Rollaff*).

blz. ***2 2 9.***

Elisabeth Blaak, ged. Heinenoord 21 dec. 1710 (dr. van *Boudewijn en Adriana Reedijk*).

7. Adriana Cornelisse Coomans tr. *Andries Snijder.* Zie de verbeterde genealogie Snijder, door Mr. J. L. Rijndorp, in „De Navorscher", jrg. 93, afl. 5.

Nieuwe belangstelling voor de genealogie *Goers is* gewekt loor Mr. J. L. Rijndorp in „Gens Nostra" 1956 n° 9. Het igt in schrijvers voornemen, om geleidelijk aan het licht te aten vallen op in ons boek niet of nauwelijks genoemde leden ran dit geslacht. In „Gens Nostra" 1956 vindt men op bladzijde 201 reeds een overzicht van de onderlinge samenhang van regerings- en koopmansgeslachten in het Deltagebied (17de eeuw) door afstamming uit *Pieter Adriaens Goers,* † vóór 12 dec. *1604,* en *Tanneke Janse Verschoot-.* Deze *Pieter* was een zoon van onze 11 *Adriaen Cornelisse Goers,* schepen van Oudenbosch a° 1579.

Zoals bekend zegelde I *Cornelis Adriaens Goers,* schepen van Oudenbosch in 1535 en 1542 met een afgeknotte lelie. Van deskundige zijde werd opgemerkt, dat deze figuur in de wapenkunde wel geldt als een gestyleerde speerpunt. In dit verband verdient het de aandacht dat deze *Cornelis Goers* eigenaar was van een huis, genaamd „de Speer".

Opvoering van de stamreeks schijnt mogelijk in Oudenbosch-Etten-Hoeven:

Adriaen Goeyrs Adriaens de jonge, zoon van *Hachelyn Gillis Wolf fsdr.,* procedeerde 31 maart 1498 tegen zijn voogden *Gillis de Wolff* en *Jan Adriaens Goeyrssone* (Hoeven R.A. n° 85). *Adriaen Goers* was in 1503 deken van het St., Jorisgilde in Hoeven („Taxandria" 1920 blz. 205), betaalde in 1504 voor zijn testament a° 1503 (G.A. Oudenbosch kerkerekeningen 1485—1549), en had, volgens de kerkerekening van Oudenbosch, in de jaren 1511-1521 van deze kerk in huur twee bunders in de Hoevensche beemden.

Addenda en errata:

blz. 33.

6e regel: wijlen ***Jacob*** *Gijzen,* lees Jacob *Gijsen.*

IV. Jan *Willemse Goers,* geb. 1595.

V. *Cornelis Janse Goers,* ged. Fijnaart 24/29 okt. 1632.

VI. *Pieter Corn. Goers,* tr. Fijnaard 27 juli 1686 *Cornelia Pieters van den Hout,* weduwe van C. *Buys,* ged. Zevenbergen 19 jan. 1650, dr. van *Pieter Dielis* en *Maria de Halve.*

Bom-Mijs (blz. 37 en vgl.).

Bij het verval van Oudenbosch in de tweede helft van de zestiende eeuw zijn velen vertrokken naar de nieuwe inpolderingen in de Brabantse noordwesthoek, anderen naar Flakkee. De families *Mijs* en *Kruyslander* zijn. in beide richtingen verspreid. De stamvader van onze familie *Bom:*. 1 *Pieter Jansz. Bom,* die in 1578 nog tiendeman was voor het kwartier van de Kerkstraat in Oudenbosch, vestigde zich, in het Land van Willemstad. In dit verband lijkt het waarschijnlijk, dat tot deze familie Bom eveneens behoord heeft *Marinus Jansz Bom,* schepen van Oude Tonge op Flakkee 1603, 1607; deze zegelde,, volgens te Middelharnis gevonden lakafdrukken, met het hier afgebeelde huismerk

vergezeld van drie vierpuntige sterren. Dit wapen zou dan eerder als het oorspronkelijk wapen van onze *Bom's* in aanmerking komen, dan het in ons boek vermelde wapen, dat in de Goese familie gevoerd is.

Addenda en errata:
blz. 38.
1 3. *Dirk Pieterse Bonn, tr.* 1" Fijnaart 19 april 1615 *Machteld Hubrechts* j.d. van Spijkenisse, tr. 2" *Folkge Jans* en tr. 3" Fijnaart 29 juli 1640 *Adriaantje Ariens.* Uit het eerste huwelijk drie kinderen, uit het tweede *vier en* uit het derde vijf kinderen.
1 4. *Leendert Pieterse Bom,* tr. 3°, ondertr. Zevenbergen 8 aug. 1655 *Anneken Melsen* j.d. uit 't Sevenbergsche land. Zijn zoon *Pieter Leenderts* tr. 3" niet 1667, maar 1668. Zijn zoon Jacob *Leenderts* tr. 2°, ondertr. Zevenbergen 17 dec. 1659. Leendert *Jacobs Bom tr. 2" Geertruyd Franse Moermans,* ged. Willemstad 25 okt. 1671.
1 5. *Bastiaan Pieterse Bom,* tr., ondertr. Fijnaart 21 mei 1621 *Aagtje Op den Amer,* ged. Fijnaart 13 maart 1596 (dr. v. *Gijsbrecht Adriaens* en *Aeltken* Jans&.) Zie genealogie Op den Amer, door Mr. J. L. Rijndorp, in „De Brabantse Leeuw" 1953, p. 75.
11. *Jan Pieterse Bom;* aan zijn kinderen toevoegen: uit het eerste huwelijk N., ged. Fijnaart 15 jan. 1623 („de moeder dood"), uit het tweede huwelijk *Barbara, ged.* Fijnaart 3 okt. 1627.
blz. 42.
1. a. *Agatha den Engelse,* ged. Dinteloord 30 juli 1697 (zie Genealogie Den Engelse in „Gens Nostra" 1955, n° 4).
1. b. *Neeltje Janse Bom,* tr. 1" Willemstad 28 okt. 1714 *Frans Cammeraet, ged.* Fijnaart 3 nov. 1680 (zn. van *Claes Adriaens* en Lena *Jansdr. Barendrecht),* tr. 2" 1722 *Meeus Burgers* (zie Genealogie Burgers in „De Brabantse Leeuw" 1955).
blz. 215.
Cornelis Bom, lidmaat te Willemstad april 1689 met attestatie van Fijnaart.
4. *Mayke Bom,* tr. Fijnaart 12 mei 1715 *Frans Moermans, ged.* Fijnaart 16 april 1690, schepen van Heiningen (zn. v. *Jan Jansen* en *Neeltje Cornelisdr.*).
Voegen tussen 4 en *5: Anneke Cornelisse Bom, ged.* Willemstad 9 okt. 1695, tr. Willemstad 19 jan. 1721 *Aert Willems Dane* (zie Genealogie Dane, uitgave 1949/50).
De Raad van Brabant (sententie n° 745) wees op 18 dec. 1714 aan de. voogden over de kinderen van t *Lidia Rollaff* nog een vordering toe van 1650 gld. op Dirk Gerrits Schilperoord.

Cornelis Cornelisse Mijs (c.1541—1603), één van de eerste burgemeesters van Willemstad, was afkomstig van het naburig Etten; hij was aldaar nog in 1573 heilige-geestmeester. De stamreeks kon in Etten worden opgevoerd. Wij slaagden er niet in om de naam Mijs, die als verkorte vorm van Remijs of Bertelmijs geldt, aan de oorspronkelijke naamdrager van één dezer patronimica te verbinden.

In onze wapenbeschrijving moet men de schakering in de schildvoet van I en IV vervangen door een dubbel gekanteelde dwarsbalk. Het wapen is van de familie De *Jonge* overgenomen na het huwelijk c. 1655 *Mijs-de Jonge* in Ooltgensplaat. Vóórdien voerde *Mijs* het hier afgebeelde voorwerp:

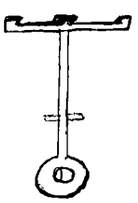

met gekroonde helm;
helmteken: een zwaan met opgeheven vlucht. (mededeling a° 1947 van J. L, Braber, arts te Dreischor).

1. *Jacob Jansen Mijs,* geb. c. 1460, † na 1520, gegoed te Etten, tr. *Heylken Adriaens Rock.*

3 mei 1513 schuldbekentenis van 12 pond van Roeland Cornelisz. aan *Coppen* Jans *Mijs* (Etten R.A. n° 285).
1542 Cornelis *Mijs voogd* en Jan *Mijs* toeziende voogd over hun broer *Gielis* weeskind van Cob *Mijs* en *Heylke Adriaens Rock* (Etten R.A. n° 309).

II. *Cornelis Jacobs Mijs,* geb. c. 1490, † 1555, gegoed te Etten, tr. N.N., † vóór 1543.

1543 boedelscheiding nalatenschap *Gort Hubrechts* tussen Cornelis *Mijs,* namens zijn kinderen, Jan Thoen de Hoen als man van Catelyn Adriaen Hubrechts e.a. (Etten R.A. n° 313).
5 jan. 1555 compareert nog Cornelis *Jacobs Mijs* te Etten.
23 maart 1556 scheiding nalatenschap *Cornelis Jacobs Mijs* te Etten tussen zijn kinderen *Lieven (deze* woonde a° 1564 in Westmaas), *Frans, Jacob, Adriana* huisvr. van *Wouter Peter Wouters* en de voogd over de kinderen van zijn vóóroverleden zoon *Cornelis* Cornelis *Jacobs Mijs.*

111 = 1. *Cornelis Cornelis Jacobs Mijs,* van bladzijde 39.

Addenda en errata:
blz. 39.
1 2. *Matheus Cornelisse Mijs,* tr. *Neeltje Christiaens.*
1 2b. *Cornelis Mijs en* Neeltje *Cornelisdr.* wonend op de Tonnekreek bij Willemstad test. 9 april 1604 voor notaris v. cl. Corput te Dordrecht. Hun grafzerk in de kerk van Willemstad
Ds. *Carolus Becius* tr. *Adriaentje Mijs.*
11 *2. Cornelis Corneliss* de *jonge Mijs* tr. *Lyntken Adriaens de Groote.* Voor de uit hun zoon Cornelis stammende familie Mijs op Flakkee zie „De Nederlandsche Leeuw" 1959, kol. 61/62).
blz. 4 0.
Toevoegen achter 11 6: 7 *Matheus Cornelisz. Mijs,* tr. *Lyduwe Cornelisdr.,* van wie *een* tiental kinderen te Willemstad gedoopt werden in het tijdvak van 15 mei 1627 tot 5 april *1648.*
111 1. *Mayke Janse Mijs* tr. 2" Fijnaart 28 maart 1632 *Jacob Gijsberts Op den Amer* en 3" Fijnaart 4 nov. 1637; het vierde huwelijk schrappen.
111 2. Neeltje Jans *Mijs,* tr.: dit huwelijk schrappen.
IV. *Cornelis Janse Mijs* tr. *Soetken* Janse *Leemans,* lees: *Soetken Janse wed. van* Jan *Janse van de Velde* ook wel genaamd *Jan Jansen Leemans. Soetken Janse (dr.* van *Jan Gosens en. Lyntken Govaerts,* geh. Fijnaart 20 dec. 1592) tr. 1°, ondertr. Fijnaart 13 maart 1621 *Jan* Janse van de *Velde,* voornoemd, waaruit de familie *Leemans* te Fijnaart (zie genealogie Op den Amer *in* „De Brabantse Leeuw" 1953, p. 76, door Mr. J. L. Rijndorp), en tr. 3" Fijnaart 11 febr. 1632 Jan Janse *Moermans* j.m. van Hoeven (waaruit de familie *Moermans* te Fijnaart).

Van **Mourick-Korenkooper** (blz. 48 en vgl.).

Bij hernieuwde raadpleging van de beschikbare bronnen bemerkten wij, dat deze al grondig onderzocht waren ten dienste van de genealogie *Van Mourick* in „Nederland's Patriciaat" a° 1942. Wij konden de stamreeks niet verhogen.
Uit II *Peter van Mourick,* burgemeester van Asperen 1651-1670, is een uitgebreid nageslacht gesproten, gesplitst in twee hoofdtakken. Door handel en landbouw hebben enige generaties een grote welstand onderhouden. In de Lingestreek, ook in Asperen, bloeide de paardenfokkerij. De Staten van Holland sloten daar belangrijke contracten voor het leger af met de Van Mourick's, Boellaard's en de Van Doorn's, die hun koopmanschap nog verder wisten uit te breiden onder de min of meer officiële titulatuur van commissaris van de ammunitiewagens en paarden ten dienste van de Staten. De genoemde families waren zowel door deze zaken-belangen als door hun huwelijken nauw verbonden; men zie *Van Doorn* in „Nederland's Adelsboek" en *Boellaard* in „Nederland's Patriciaat" a° 1956. De wapens *Van Mourick* — drie hoefijzers — en *Boellaard* — twee appelschimmels — houden de herinnering aan deze episode levend.
De Zevenbergse tak werd gesticht door *Gerrit Pieterse van Mourick* (1649—1699), ons kwartier n° 136. Toen hij zich ter plaatse vestigde, heerste in Stad en Lande van Zeven-

bergen de typisch Hollandse regenten-geest. Hier was het de broederschap van de edele handboog,, genaamd Sint- Joris; gilde, die allengs de macht aan zich getrokken had; in 1679 verhief de Prins-van Oranje, heer van Zevenbergen, het gilde zelfs officieel tot ,,de vroedschap". Er waren twintig leden, uit wie alle burgemeesters, schepenen, kerk-, wees- en armmeesters gekozen werden. In deze gemeenschap werd *Gerrit Pieters van Mourick* opgenomen, dank zij zijn huwelijk met een Zevenbergse schependochter *Susanna Adriaense Korenkooper*. Aldus was de positie der *Van Mourick's* in ,,Stad en Lande" verzekerd. *Gerrit's* nazaten hebben in de locale regering een belangrijke rol gespeeld, vooral als patriotten tegenover de Oranjepartij, (S. de Groot,, ,,Personen en feiten uit de geschiedenis van Zevenbergen", uitgave 1939). Het St. Jorisgilde overleefde de Franse revolutie, echter ontdaan van zijn overheidsmacht; in 1829 werd een nieuw reglement vastgesteld, mede nog door een *A. P. van Mourik*. De familie had zich inmiddels in de Brabantse westhoek en elders verspreid. *Johanna van Mourick* (1754-1783) een achterkleindochter van *Gerrit Pieterse*, voornoemd, huwde *Cornelis Maris (1725-1802)* burgemeester van Willemstad; dit echtpaar neemt in ons boek de kwartieren 16-17 en 24-25 in. Uit hun enige stamhouder *Jan Cornelis Maris* is onze familie *Maris* — in engere zin — voortgekomen.

Addenda en errata:
blz. 48.
Gerrit Pieterse van Mourick, tr. Zevenbergen 12 mei 1675, ondertr. 21 april 1675.
blz. 49.
De stadsrekeningen van Asperen van 1619 en vlg. vermelden *Jan Gerrits Schaaf* als stadstimmerman, volgens de rekening van de kerkmeester betaalde de weduwe op 22 sept. 1647 3 pond 5 st. voor het overluiden en voor het begraven van haar man za. beneden in de kerk.
blz. 50.
11. *Adriaen Korenkooper* tr. 1654 *Jacobina Pieterse, dr.* van *Pieter Hendriks* en *Eva Robbregts*.
blz. 51.
Pieter Reiniers Schoenmakers, zie „Brabantsche Leeuw" 1954. blz. 178—181.
blz. 275.
2. Jenneken *van Mourick* tr. Fijnaart 1 mei 1774 *Ary van der Gijp*, schepen van Heiningen, † Willemstad 15 nov. 1809.

Hoogendijk-Van Heukelum (blz. 52 en vgl.).

De aanwezigheid van enige naamgenoten *Hoogendijk* in de kleine gemeenschap van Clundert heeft ons onderlinge verwantschap doen veronderstellen. Intussen wijst de uitkomst van het nader onderzoek niet in die richting.

Immers, terwijl voor onze familie *Hoogendijk* de herkomst van haar naam in het duister bleef, kwam haar afstamming aan 'het licht uit *Anthony Hendriks Ooms* ook wel genaamd *Anthony Henricx, Anthonis Ooms* en *Teun Oom Heynen*, die omstreeks 1640-1664 woonde aan de blauwe sluis onder Zevenbergen. Zelf van rooms-katholieke huize sloot *Anthonis* omstreeks 1639 een gemengd huwelijk met *Neeltje Roelants*. De pastoor van Zevenbergen doopt op 9 april 1652 hun zoon *Henricus*, van de andere kinderen werd geen doopakte gevonden. Wij, konden niet tot oudere generaties doordringen van onze *Teun Oom Heynen*.

'Zeer onlangs verscheen de genealogie van *Heyn Oom*, van 's-Gravenmoer, geboren c. 1410, wiens nageslacht in de 15de en 16de eeuw belangrijke plaatsen ingenomen heeft in de samenleving van Oosterhout-Princenhage-Dongen („De Brabantse Leeuw" 1963). De schrijver, brigade-generaal b.d. H van der Vloodt, heeft zich tot de Oosterhoutse tak beperkt

Wij konden hierop aansluiten o.m. *Huibert Aer(nou)ts Ooms* (1610—1659), burgemeester van Zevenbergen, en tevens vaststellen. dat deze geen nabije verwant was van onze *Anthony*. Maar onze speurzin werd in het bijzonder geprikkeld door de verschijning van zekere *Anthonis Peter Oomen* in een Zevenbergse akte van 24 okt. 1624 (Zevenbergen R.A. n° 181). Deze *Anthonis* — wonende op ten noort onder Terheyden — had tijdens het beleg van Breda, toen de Spaanse troepen de baronie afstroopten, de wijk genomen binnen de stad Zevenbergen. Hij overleed aldaar in 1625, voorafgegaan door zijn huisvrouw *Paulyntke Matheus Jan Henricx van Chaemdr.* en door zijn schoonvader; de pastoor van Terheyden boekte dit drietal tegelijk op 24 sept. 1625 in het overlijdensregister (Terheyden B.S. n° 2). *Anthonis Peters Oomen* heeft twee kinderen uit dit huwelijk achtergelaten: *Pieter* en *Cathalyne*, beiden minderjarig, onder voogdij van zijn broer *Ghijsbert Peeter Cornelis Oomen*, wonende in Princenhage (Terheyden R.A. n° 641, akte d.d. 13 maart 1626, n° 642,' akte d.d. 17 febr. 1627; n° 89, voogdijrekening d.d. 7 okt. 1639). Ondanks een vrijwel uitputtend onderzoek in Terheyden en Princenhage hebben *wij* niet vermogen te achterhalen, of *Anthonis* uit een eerder huwelijk een zoon *Hendrik (de* vader van onze *Anthonis Henricks*) gehad heeft. Wel vonden wij in een Zevenbergse akte d.d. 30 mei 1623 een zekere *Henrick Thonissen*, van ter Heydeu, tegenwoordich woonende binnen deser stede. (Zevenbergen B.A. n° 181.)

Bij de familie *Oom* 'in Oosterhout-Princenhage troffen wij de naam *Hendrick* bij deze generatie nergens aan. Wij besluiten met de opmerking, dat het ons uit de collectie Bakker overgeleverd wapen *Hoogendijk* — twee schuins geplaatste vissen — overeenkomst vertoont met het zegel van *Lambert Peter Oomen*, a° 1479 schepen van Dongen voerende één schuins geplaatste vis. Nadere concrete aanknopingspunten ontbreken vooralsnog.

1. *Anfhonis Hendriks Oom*, † vóór 1664, gegoed op een stede aan de blauwe sluis onder Zevenbergen, lid r.k. confraternitas der derde orde ald., tr. c. 1639 *Neeltje Roelants*, geb. 1619 aan de Tonnenkreek bij Willemstad, † na 1664, dr. van *Roeland Dirk Jaspers* en *Adriaentje Frans Adriaens de Vlamingdr.*

Uit dit huwelijk:

1. *Peter*, volgt 11..
2. *Gommert*, geb. 1646.
3. *Adriaan*, geb. 1649.
4. *Henricus*, ged. r.k. Zevenbergen 9 april 1652, get. *Corneiis Corstiaens*, en *Heyltien Peters (Meulenaers*, huisvr. v. *Frans Abrahams Hollander*, een jongere halfbroer van de moeder) namens *Jacob Roelants* (oudere halfbroer van de moeder).
5. *Adriaentje*, geb. **1659.**

11 okt. 1622 Eed van Huybrecht Jacobs als voogd en Jan Corn. Vervloet als toez. voogd van de vier nagelaten weeskinderen van *Roel Diroxen* za. met namen Jacob oud omtrent 15 j. wezende een voorkind, *Tanneken* oud omtrent 6 j., *Neeltjen* oud 3 j. en *Roelant Roelsen oud* ½ *j.* alle drie geprocreëerd *bij Adriaentje Fransen*, nagelaten wed. van *Roel Diroxen* (Willemstad, weeskamer).

25 april 1646 Obligatie van *Teunis Hendrikse* wonende op de blauwe sluis onder deze jurisdictie (Zevenbergen R.A. n° 186).

17 nov. 1646 Roeland Robberts doet besetten onder Bastiaen Steenhouwer alsulcke penningen als hij schuldig is aen *Teunis Teunis* (? *Hendriks*) alias genaemd *Teun Oom Heynen, wonende* onder deze jurisdictie bij de blauwe sluis (Zevenbergen R.A. n° 186).

16 jan. 1645 *Teunis Hendricxs* wonende op de blauwe sluis verbindt voor een obligatie van 225 gld. zijn stede aan de vijfde weg op de Dwarsdijk onder deze jurisdictie groot 2½ bunder; in margine afgelost 14 juni 1651 (Zevenbergen R.A. n° 186).

2 maart 1659 Lijst van leden van de confraternitas der derde orde te Zevenbergen: Antonie Ooms (Zevenbergen B.S. r.k. doop- en trouwregister).

18 jan. 1664 *Neeltje Roelants wed. Teun Oom Heynen,* moeder van *Pieter* 24 j., *Gommert* 17 j., *Adriaen* 14 j., en *Adriaentje* 4 j. maakt accoord van uitkoop met *Henrick Meertens* op Wagenberg neef en voogd van vaderszijde (Zevenbergen, weeskamer n° 506). N.B. Hoewel deze neef van vaderszijde *Henrick Meerten Henricxs* op Wagenberg in de jaren 1630 en vlg. meermalen in akten van Terheyden voorkomt — in 1642 met zijn huisvrouw *Lenaertgen Willemsen* — konden wij de verwantschap niet nader vaststellen.

11. *Pieter Anfhonysse Hoogendijk* genaamd van Sevenbergen, geb. c. 1640, † 1674, schepen van Clundert, tr. c. 1665 *Jacobmina Isaacks,* † 1682 (dr. van *Isaack Jan Simons* en *Mayke Wynanfs;* zie „de Brabantse Leeuw" jrg. 4 blz. 63, genealogie Burgers); zij hertr. Pieter *Wouferse Neeff.*

3 juli 1674 *Jacobmynken Isaacks* wed. za. *Pieter Theunissen van Sevenbergen,* ten eenre, en, de borgemeester Frans Jansen *(Hoogerwerff,* de tweede man van haar moeder *Mayke Wynants, M.)* wonende in den lande van de Glundert als voogd van de vier nagelaten weeskinderen van den voors. *Pieter Theunissen van Sevenbergen,* ter andere, maken boedelaccoord (Willemstad, weeskamer).

4 april 1684 sr *Paulus Rawws* als voogd van het weeskind van *Pieter Anthonysz. Hoogendijck* en *Jacobmine Ysaacx* beyde za. — hij was aangesteld op 23 juni 1682 — op eigen verzoek vervangen door *Gommer Anthonisz. Hoogendijck* bloedoom van voorm. weeskind (Klundert, resolutieboek 1638—1718, fol. 124).

31 mei 1680 *Maria Wijnants,* onterft bij testament haar dochter *Jacobmina Isaacks* wegens haar (tweede) huwelijk.

Uit dit huwelijk:

1. *Anthony, volgt* III.

2. N.N., † 1674/82.

3. *Isaac,* ged. Willemstad 8 febr. 1671, getuigen *Adriaan Theunissen, Cafalynfje Jans* en *Ariaenfie Frans,* † 1674/82.

4. *Roeland,* ged. Willemstad 4 sept. 1672: getuigen alsv.; † 1674/82.

III. *Anthony Pieferse Hoogendijk, geb. c. '1667,* † Clundert impost begr. 29 okt. 1726, schepen van Clundert 1705—1720, tr. 1690 *Anneke van Heukelum.* Deze vrouw was een oudere weduwe. Men vindt uitvoerige gegevens over dit echtpaar op bladzijde 52 en vlg. *Anthony Pieferse Hoogendijk is* een beweeglijk man geweest. Hij verhuisde van Clundert naar Willemstad, lidmaat aldaar 1 april 1697, vanwaar hij naar Clundert terugkeerde met attestatie van 21 februari 1699. Te Clundert woonde hij binnen de stadsmuren. Waarin zijn bezigheden bestonden is niet gebleken. Buiten de stad bezat hij vele landerijen. Zijn laatste belangrijke aankoop betrof op 19 oktober 1710 een huis met schuur en 75 gemet in de Nieuwe Fijnaart. Deze kapitale bouwing werd op 19 december 1755 door zijn schoonzoon *Jacobus van Mourick* met nog andere percelen overgedragen op diens zoon *Gerrit van Mourick* **(zie** bladzijde 217).

Nooteboom-Ardonne (blz. 54 en vlg.).

Van de families *Nooteboom-Ardonne* boekten wij vooral voor de laatste een belangwekkende aanwinst. Volgens de volgorde van ons boek heeft de genealogie *Noofeboom* de voorrang voor behandeling.

1. *Adriaen Noofeboom,* tr. c. 1580 N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Bastiaen Arenfs Noofeboom,* tr., als weduwnaar, 2° Oud-Beyerland 11 okt. 1637 *Ploentje Ariens,* j.d. van de Blaak. Zij lieten in Oud-Beyerland dopen 7 mei 1649 hun zoon *Ary.*

2. *Jacob,* volgt 11.

11. *Jacob Arents of Adriaens Noofeboom,* geb. c. 1587, † c. 1652, gezworen van Bloemendaal onder Clundert; tr. 1° c. 1619 *Mayke Jansdr. van Chaem,* † vóór *13* febr. 1626, tr. 2° Zevenbergen 30 juli 1628 *Neelken Jansdr. 's-Grauewen, geb.* 1595, dr. van *Jan Jans Rombouts 's-Grauewen* en *Mayke Gerards Bartholomeusdr.,* en wed. van 1° *Jacob Cornelis 's-Grauewen,* 2° *Adriaan Anthonisz. Francken;* tr. 3° Zevenbergen 5 nov. 1633 *Adriaenken Pieter,* j.d. van Gastel; zij hertr. *Pieter Anfhonisz. Bus.*

24 april 1627 *Jacop Adriaens Noteboom,* oud omtrent 40 jaren wonende in de Nassaupolder, getuigt (R.A. Zevenbergen n° 182, fol. 97 vo).

12 juni 1632 test. d'eersame Jacob *Adriaensen* Noteboom en *Neeltien* Jansen, echtelieden woonende op Blommendaal onder Niervaert. De man was wnr. van *Mayke Jansen,* waaruit een dochter *Digna Nooteboom.* De vrouw was wed. van *Adriaen Anthonisz. Francken* en eerder van *Jacob Grauwmans.* Zij stelden tot *voogden* testateurs broer *Basken Adriaens Noteboom* in Beyerland en testatrices broer *Gerit Jansz. Lobbekens* in de Nassaupolder onder Nierwaert (nots. Lambert Misgeras, G.A. Clundert).

Voormelde *Gerrit Jansz Lobbekens* was een *'s-Grauewen.* Wij komen uitvoering terug op de genealogie *'s-Grauewen* bij de familie Van Dis. De toenaam „Lobbekens" van Gerrit Jansz. zal wel ontleend zijn aan de vermaarde Lobbekenstoren buiten Zevenbergen.

4 juli 1643 *Jacob Adriaens Noteboom* voor $^1/_{16}$ erfgenaam van *Theunis Willemsen* transporteert land in Ruigenhil (R.A. Willemstad n° 160).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Digna,* geb. op de Schans Noordam, ged. Zevenbergen 16 jan. 1620, tr. 1° c. 1644 *Adriaen Jansz.,* 2° vóór 15 april 1653 *Jan Claesz.,* ged. Zevenbergen 12 jan. 1620, zn. van *Claes Jansz.* en **N.** *van Passchen.*

2. *Elisabeth,* geb. in de Nassauwen Polder, ged. Zevenbergen 12 maart 1632 (get. Mayke van Mael), † jong.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Jan,* volgt 111.

Uit het derde huwelijk:

4. *Adriaan,* ged. Zevenbergen 17 nov. 1634, getuigen *Anth. Corstiaens, Michiel Cornelisz.* en *Gerrit Jansz.,* † nà 19 dec. 1652.

5. *Pieter,* geb. Zevenbergen 1636, tr. Zevenbergen 13 maart 1675 *Marijke Marinusdr. de Vos.*

6. *Elisabeth,* ged. Zevenbergen 14 maart 1638, get. *Gerrit Ambrosius* en *Anfhonis Connelisz.,* † vóór **19** dec. 1652.

7. *Marie,* ged. Zevenbergen 23 mei 1640, † na 19 dec. 1652.

8. *Cornelis,* ged. Zevenbergen 8 juni 1642, getuigen *Adriaen Jans* en *Ploentken Adriaens,* kleermaker, † na 4 maart 1713, tr. c. 1664 *Anneke Fransen. Cornelis Noteboom* test. Clundert 4 maart 1713.

Uit dit huweliik:

a. *Adriaenfje' Noteboom,* ged. Standdaarbuiten 7 maart 1665.

b. *Jacob Noteboom,* ged. Standdaarbuiten 20 jan. 1669, kleermaker, tr. *Godelusf Adriaens Dane.*

c. *Fransken Noteboom,* ged. Standdaarbuiten 11 juni 1673, tr. *Seger Abrams Dolemasf.*

9. *Ariaentje,* ged. Zevenbergen 14 febr. 1647, getuigen *Maerten Cornelisz en Lysbeth Adriaens,* † na 19 dec. 1652.

111. *Jan Jacobs Nooteboom,* ged. c. 1630, † Clundert juni 1677, gezworen van Bloemendaal onder Clundert, tr. c. 1657 *Maria Cornelis Dirksdr.,* wed. *Anthony Pieters Hopstock,* † *vóór 1677.*

8 juni 1677 *Cornelis Anthonis Hopstock,* schepen van Niervaert, en *Leonard Deyts,* subst:griffier van Terheyden, voogden van het minderjarig kind nagelaten door Jan *Jacobs Nooteboom en Maria Cornelia Dircksdr.,* beiden onder deze jurisdictie overleden, aanvaarden de boedel onder benefiee van inventaris en belasten zich met de begrafenis van Jan Jacobs *Nooteboom* „jegenswoordich boven aerde staende" (acteboek Clundert 1676/83).

15 juni 1677 De magistraat benoemt tot curators over voormelden boedel C. *A. Hopstock en C. van Bruel,* schepenen der stad Niervaert (resolutieboek Clundert 1638 -1718).

N.B. Een naamgenoot *Jan* Jacobs *Nooteboom,* † c. 1666, gehuwd met *Levientje Lievens Wittenbaert* (zij tr. 1°, als j.d. uit Vlaanderen, Zevenbergen 1 nov. 1639 *Dingman Jans* j.m. uit Zevenbergen, en tr. 3" als wed. van *Jacob?! Jaoobs Nooteboom* ondertr. Zevenbergen 24 nov. 1667 *Henrick Matheusz* j.m. van Zevenbergen), liet in Zevenbergen dopen *Jacomyntje* **29** sept. 1652, *Cornelis* 29 nov. 1654, *Lieven* 21 aug. 1656.

IV. *Adriaen Jansen Nooteboom,* tr. Terheyden, ondertr. Zevenbergen 5 maart 1689 *Adriana Ardonne,* vermeld op bladzijden 54 en 56: zij testeerden voor notaris Voorhoff te Zevenbergen 9 febr. 1702.

Addenda en errata:
blz. 219.
Johannes *Nooteboom* overleden Zevenbergen mei 1762, lees: 1763. Hii test. met Johanna *Weeland,* wonende op de Dwarsdijk te "Zevenbergen, voor schepenen van Zwaluwe 8 jan. 1734 (R.A. Zwaluwe n° 89). Hij kocht in 1738 graf n° 8 in de kerk van Zevenbergen en was anno 1753 gezworen der gecombineerde polders aldaar.

Reeds kort na de' uitgave van dit boek, in 1946, stelde de kolonel b.d. J. P. de Man mij in kennis met de verrassende afstamming van onze familie *Ardonne* uit het geslacht der *Dingetnans.* Tien jaren later publiceerden Ir. A. Nelemans en A. Ottevanger een uitgebreide genealogie *Dingemans in* „Gens Nostra" (1956).

Van grote welstand getuigen reeds de kohieren van de 10de penning in het tijdvak 1542/62 van Zevenbergen, Hooge- en Lage Zwaluwe, waarin uitgestrekte landerijen en uiterwaarden geboekt staan ten name van *Mathijs Dingemans d'oude van der Heyde* (= Terheyden) en diens broer *Mathijs Dingemans de jonge, In* het bijzonder de vetweiderij heeft een aanzienlijk fortuin opgeleverd. Hieraan kan men de ossekop in het familiewapen toeschrijven. Vóór de zeventiende eeuw werd gevoerd een vierblad vergezeld van drie zespuntige sterren (2. 1 j, o.a. door *Dingman Mathijs Gerits,* schepen van Terheyden, op een zegel aan een charter van 8 maart 1521 in het cartularium van het begijnhof Breda en Tongerlo.

Jan Huygens vertelt ons in zijn „huisboek" („De Nederlandsche Leeuw" 1948, kol. 293):

„*Mathijs Dingemans,* woonende (c. 1620) aan de Dwars-
„dijk onder Sevenbergen, synd een landbouheer, hebbende
„150 gemet landt en soo veel weylanden, daer hij 60 à 80
„ossen op konde vet laten weyden die hij alle jaer tot Am-
„sterdam op de markt kogt, synde groote magere deense
„ossen, et vet geweyd synde tot Lier of Antwerpen verkogt,
„daar hij in eenige jaeren wel tweehonderten fijf-
„tigduysent gu1den mede had geprofiteert. Die was

„een neef van mijn grootvader *Johan Huygens* synde drost
„....." (n.b. *Dirk Huygens,* secretaris van Vught, tr. c. 1670 *Cafharina Dingemans,* dr. van *Peter Mathijs Dingeman Mathijsz* en *Anthonetta Brants.* M.).

Zevenbergen en Zwaluwe waren in de 80-jarige oorlog na 1625 neutraal gebied, een gunstige omstandigheid voor de bedrijvigheid van de familie *Dingemans!*

Zij, die zich een levendige voorstelling kunnen maken van de geografische en sociale gesteldheid van het Zevenbergse land, zullen in Huygens' verhaal een klassieke documentatie onderkennen van de karakterschets welke wij in ons boek (op bladzijde 54) ontleenden aan Herman de Man „De Heerschers van het Gewest". Het doet ons deugd bedoeld citaat hier te herhalen:

„Daar heersehen de machtige boeren, een erfelijke dynastie.
„En dat zijn maar enkele grondvaste families met kloeke
„namen, die reiken tot in do oudheid. Namen, die samen-
„geklonterd zijn met den zwaren weelderigen bodem. In de
„burgerlijke besturen, de kerkeraden en polderstoelen gelden
„van oudsher die namen. Elk boerenhuis draagt oud-ge-
„erfden naam en gelijkt er een ridderhofstad. Ze liggen op
„grimmigen afstand van elkander, want, zoo in dwarste en
„lengte, hoort machtig veel land aan elk besloten huis...".

1. *Gerrit Goderts,* schepen van Terheyden 1452-1475, tr. N.N.

11-V, zie „Gens Nostra" (1956).

VI. *Dingman Mathijs* (= 1 *Dingman Mathijs* van blz. 55), †1658/9, schepen van Zwaluwe 1642, tr. c. 1610 *Syke Jans Ardonne* (dr. van *Jan Bernaerd Ardonne* en *Mayke).*

Uit dit huwelijk (n.b.: anders dan op blz. 55):

1. *Jan Dingmans Ardonne* (= 11 van blz. 55), ged. Zwaluwe 18 maart 1612, † c. 1690, president schepen ald. 1675, tr. 1° c. 1642 *Neeltje Cornelisdr Nelemans,* ged. Zwaluwe 30 mei 1621 (dr. van *Cornelis Adriaens* en *Theunke Gerraets*), tr, 2° c. 1655 *Adriaentje den Engelse* (dr. van *Anthony Peters* en *Maria Anthonis; zie* genealogie Den Engelse in „Gens Nostra" 1955 n° 4).

2. *Leenaert,* ged. Zwaluwe 23 nov. 1614, † jong.

3, *Mathijs,* ged. Zwaluwe 23 sept.' 1618, schepen ald., had nageslacht *Ardonne.*

4. *Job,* ged. Zwaluwe 13 dec. 1620.

5. *Gerrit,* had nageslacht *Ardonne.*

6. *Leendert,* ged. Zwaluwe 19 dec. 1627, burgemr. van Zwaluwe, had nageslacht *Ardonne,*

De geslachtsnaam *Ardonne,* aangenomen door het nageslacht van VI *Dingman Mathijs* van diens echtgenote *Syke Ardonne,* schijnt ontleend te zijn aan haar voosvader *Aert Onnen,* die in het midden van de vijftiende eeuw in Zwaluwe geleefd heeft. Voor de ontwikkeling van de vorm A r d o n n e uit Ae r t 0 n n e n vonden wij een aanwijzing in de navolgende akten: Het kohier van de 10e penning in Zevenbergen a° 1542 bevat de aanslag voor vijf bunders zomerdijks land ten name van *Aert Dōnen* zoon van *Jan Cornelisse,* van de Zwaluwe, en aanslagen ten laste van *Jacob* en *Cornelis Aert Dōnen als* pachters van vogelijen. De zojuist vermelde *Aert Dōnen,* nu aangeduid als *„Adriaen wijlen Jan Cornelis Aert Onnen des ouden zoon,* oud omtrent achttien jaren, woonende op de hooge Swaluwe", transporteerde op 29 december 1546 huis en land onder Rijen (G.A. Breda n° 659, vesten Gilze).

Weelant-Saarloos (blz. 57 en vgl.).

De genealogische aanwinsten *Weelant* bleven in de schaduw van Nooteboom-Ardonne, welke in het vorig hoofdstuk behandeld zijn. Overigens is de maatschappelijke positie van deze familie gelijk geweest, zodat wij ons hieromtrent mogen refereren aan hetgeen wij eerder schreven. Nog heden ten dage bloeit de familie *Weelant* in Zwaluwe. Deze beschikt niet over oudere gegevens. Met de ordening van het omvangrijke gemeente-archief van Zwaluwe, waarin het oud-kerkelijk archief opgenomen is, hoopt men binnenkort een aanvang te maken.

1. *Pieter Anthonisz* (***Weelant),*** schepen van Zwaluwe, tr., als j.m. van Wagenbergh, Zevenbergen 26 febr. 1645 *Catharina Robbregtsdr.,* ged. Zevenbergen 8 okt. 1617, dr. van *Robbregt Gijsberts en Adriaentje Gerrits.*

4 okt. 1618 lidmaat Zevenbergen *Adriaentgen Gerrits* huisvrouw van *Rob Gijs.*

Robbregt Gijsbrechts, laatst weduwnaar van *Willemken Coenen,* tr. 3" Zevenbergen 24 nov. 1639 *Martynken Adriaens,* j.d. van Zevenbergen.

25 dee. 3.644 lidmaat Zevenbergen Peter *Anthonisz.*

Uit dit huwelijk:

1. *Anthony, volgt* 11.

2. *Robbregt,* volgt IIa.

3. *Pieternella,* ged. Zwaluwe 16 april 1651.

4. *Gijsbert,* ged. Zwaluwe 30 juni 1652.

5. *Jan,* ged. Zwaluwe 9 nov. 1653.

6. *Pieternella,* ged. Zwaluwe 14 febr. 1655, † na 23 maart 1693.

7. *Geertruyt,* ged. Zwaluwe 29 okt. 1656.

8. *Dingeman,* ged. Zwaluwe 3 nov. 1658.

9. *Lena,* ged. Zwaluwe 1 aug. 1660 (in de akte staat de vader te boek als Antoni Peters).

II. *Antoni Peters Weelant,* geb. c. 1647 (lacune in doopboek van Zwaluwe), schepen van Zwaluwe 1689-1704, † na 1718, tr. *Ariaentje Jans Ribbens,* † na 1709.

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter,* ged. Zwaluwe 23 april 1685, tr. c. 1708 *Cornelia van der Lip;* zij hertr. (ondertr. Zwaluwe 15 aug. 1721) *Adriaen Corneliss Cooymans.*

2. *Maria,* ged. Zwaluwe 20 april 1687 (getuige *Adriaentje Robbregs van Gils*) tr. (ondertr. Zwaluwe 5 dec. 1721) *Hermen van Raemsdonk,* ged. Zwaluwe 11 juni 1682, schepen, diaken en kerkmr. ald. 1735-45, zn. van *Cornelis Hermens* en *Adriaentje Jaspers.*

zij test. Zwaluwe 25 juni 1734, stellend tot voogden over hun na te laten kinderen *Daniel* van *Bodegem,* dijkgraaf en heemraad, en monsr. *Johan* Nootehoom, testateuren neven (R.A. 'Zwaluwe no. 89).

3. *Johannes,* ged. Zwaluwe 11 dec. 1689.

4. *Johannes,* ged. Zwaluwe 23 maart 1693.

5. *Jan,* ged. Zwaluwe 22 maart 1695, schepen ald. 1725, tr. Zwaluwe 8 febr. 1722 *Geertruyd van der Burg,* ged. Zwaluwe 29 sept. 1697, dr. van *Aert Maertens* en *Ariaentie Wouters Bogaert.*

6. *Catharina,* ged. Zwaluwe 8 april 1696 (getuige Catharina Robberts), tr. Zwaluwe (ondertr. 25 maart) 1718 *Pieter Janse Kleyweg* „van de Lier".

IIa. *Robbregt Peters Weelant,* ged. Zwaluwe 14 nov. 1649 '(datum en plaats in ons boek zijn dus onjuist!), † Clundert, imp. begr. ald. 7 aug. 1727, schepen van Clundert, tr. 1° als j.m. van Hoge Zwaluwe wonende in 't Clundertse land, ondertr. Zevenbergen 30 dec. 1674, bescheid op Clundert, *Theuntje Janse Coomans;* tr. 2° *Lyntje Pieterse Saarloos.*

De echtelieden *Weelant-Saarloos* nemen onze kwartieren 142-143 in.

Saarloos: Voor nader onderzoek zou wellicht kunnen dienen: notaris A. Vos, Klaaswaal n° 5101a10 mei 1697 *Egbert Meeus Chairlois,* wonende Hitsert, en *Pieter Meeus Chairlois,* wonende Piershil, geven proces-volmacht aan Adriaen Sterrevelt, procureur voor het Hof van Holland.

Addenda en errata:
blz. 5s.
1. *Kaatje Weelant...* tr. 2" Clundert., imp. bet. 26 okt. 1715 *Pieter Gebraat* wnr.

Sententie Raad van Brabant n° 746 25 sewt. 1725 *Peter Geblaat,* boedelhouder van zijn overleden huisvrouw *Catharina Weelant, Jan Cornelisse van* der *Gijp* en zijn overleden broeder *Merten, Leendert Bom* namens zijn vrouw *Cathrina* Fransen *van den Hill, allen* erfgenamen van wijlen *Joosje Gerrits de Vliegh,* wed. en boedelhoudster en erfgename van mijlen *Ary Janse Comans.*

3. *Pieter Weelant,* † Clundert imp. bet. 10 aug. 1724.

4. *Johannes Weelant,* tr. Glundert, imp. bet. 6 juli 1720, *Catrina Hoogendijk,* waaruit *Lyntje,* Johannes en Robbregt, overleden onderscheidenlijk 1728, 1729 en 1730, alsmede *Jacobus.* De Staten van Holland verleenden op 31 jan. 1749 aan deze *Jacobus* Weelant, oud 23 j. en 3 mnd., wonende in Clundert, handlichting; 'in het bijzonder terzake de hem opgekomen nalatenschappen van zijn grootvader Jacob *Hoogendijk* en van zijn oom Anthony van der *Vliet.* Jacob's ouders sr. *Jan Weeland* en *Catharina Hoogendijk,* gewoond hebbende in de Groote Polder jurisdictie Glundert, waren inmiddels overleden (inv. Holland no° 2193).

Oostdijck-Vervoort (blz. 59 en vlg.).

De stamreeks *Oostdijck* in ons boek begint bij *Jan Jansen Oostdijck,* burgemeester van Goes a° 1479, en eindigt via een reeks van plattelandsnotabelen bij *Adriana Johanna Oostdijck* (1778-1825). Hoewel over de genealogieën *Oostdijck* en *Vervoort* geen nieuws te vermelden valt, willen wij aan *Oostdijck* niet onopgemerkt voorbij gaan, omdat *Adriana Johanna* de ereplaats inneemt van naaste gemeenschappelijke stammoeder van onze familie *Maris in* engere zin en de naamgeefster is geweest voor vele nakomelingen in vrouwelijke en manlijke lijn. Zij huwde in het jaar 1801 *Jan Cornelis Maris* (1783—1835), lid der firma Maris en Schippers, graankopers en bankiers te Willemstad, en president-burgemeester aldaar. Karakteristieke waterverf-miniaturen van de echtelieden Maris-Oostdijck en van hun acht kinderen verlevendigen de beschrijving van dit gezin in het stijlvolle herenhuis naast het raadhuis aan de kade van Willemstad. De miniaturen zijn in bezit van schrijver dezes, het stadsgezicht vindt men op een plaat bij Pieter van Oldenborgh „De Belegering en Verdediging van de Willemstad", bladzijde 106. De twee zoons *Cornelis Willem* en Dr. *Jan Cornelis* zijn de grootvaders, respectievelijk van vaders- en van moederszijde van de „kwartierdrager" in ons boek Mr. Dr. *Cornelis Willem Maris (1867-1936).*

Addenda. en errata:
blz. 222.
1. *Johannes Oostdijck,* † 1747, burgemr. van Oud Glimes en Auvergnepolder, is nog geweest diaconie-armmr. van Halsteren 1742; hij test. 23 febr. 1731 voor nots. P. Ael-

mans te Bergen op Zoom. Zijn dochter *Johanna* (1734—1779) tr. Middelburg 3 mei 1762 *Dirk van der Beek* (1742—1811), kapitein, een bekend patriot (A. R. M. Mommers, „Brabant van Generaliteitsland tot Gewest", p. 327). blz. 227.

7. *Leendert Oostdijck*, burger-kapitein en schepen c. 1765 te Fijnaart, was in 1796 secretaris der patriotten-broederschap in Fijnaart (A. R. M. Mommers, alsvoren, p. 272).

10. *Meeus Oostdijck*, schepen van Fijnaart, tr. ondertr. ald. 3 juli 1784, *Catalyna* Janse *Punt*; zij hertr. alcl. 11 nov. 1798 *Meeus Dane Nicolaasz.*

(Wordt vervolgd)

De Leeuw van Gelre in het Buitenland,

door F. J. VAN ETTRO.

Het graafschap, later hertogdom Gelre, voerde tijdens het oudste gravengeslacht achtereenvolgens:

1. Drie mispelbloemen, waarschijnlijk van rood op gouden veld.
2. Na 1229, graaf *Otto II:* een gouden leeuw op met gouden blokjes bezaaid blauw veld.
3. Na 1339 hertog *Reinoud II:* in blauw een gouden leeuw met dubbele staart, getongd en genageld van rood, gekroond van goud[1]).
4. In 1371 stierven kort na elkander de broeders *Reinoud III* en *Eduard*, de laatste hertogen uit het oudste huis van Gelre.
   Erfgenaam en opvolger werd *Willem I*, die de zoon was van hun zuster *Maria* en van Hertog *Willem van Gulik*. Hertog *Willem I* regeerde van 1371-1402 en in Gulik van 1393-1402. Zijn zegel vertoont naast elkaar twee wapenschilden nl. die van *Gulik* (Jülich) en *Gelre*. Ook zijn broeder Hertog *Reinoud IV* gebruikte een zegel met deze twee schilden, maar plaatste later de twee leeuwen op één gedeeld schild, 1 *Gulik*, 11 *Gelre*. Ditzelfde wapen zou zijn moeder *Maria van Gelre* als gemalin van *Willem* hertog van *Gulik* ook gevoerd kunnen hebben Het is het spiegelbeeld van het huidige provinciewapen van Gelderland.
5. De laatste hertog van Gelre uit het Gulikse Huis was *Reinoud IV (1402-1423)*. Zijn zuster *Johanna van Gulik* was gehuwd met *Jan van Arkel* en uit dit huwelijk was geboren Jonker *Willem van Arkel*, die als de aangewezen opvolger van de hertog van Gelre beschouwd zou mogen worden. Hij is echter in 1417 binnen Gorinchem gesneuveld tegen de troepen van Jacoba van Beieren, Gravin van Henegouwen, Holland en Zeeland. De keuze van Ridderschap en Steden van Gelre viel nu op *Arnold van Egmond*, een zoon van *Maria van Arkel*, zuster van Jonker *Willem*. Zij was gehuwd met *Jan van Egmond* „met de Bellen" en hun zoon *Arnold van Egmond* was de eerste Hertog *van Gelre* uit het Egmondse Huis.

1) Hij was gehuwd met *Eleonora*, zuster van Koning *Eduard III van* Engeland. Haar wapen was gedeeld:
1. een ongekroonde leeuw op een met blokjes bezaaid veld, dus kennelijk het wapen van Gelre van vóór de verheffing tot hertogdom.
11. onder elkaar drie gaande aanziende leeuwen (van goud op rood veld) = Engeland.

In Gulik, waar het vrouwelijk erfopvolgingsrerht niet, gold, volgde Hertog *Adolf IX van Berg* op (een achterkleinzoon van de eerste Hertog *van Gulik)*, zodat Gulik en Berg met Ravensberg onder één vorst kwamen.

Men zou verwachten, dat nu ook de leeuw van Gulik uit het wapenschild van Gelre zou verdwijnen. Hertog *Arnold (1423-1465, 1471-1473)* verwisselde echter alleen, maar de twee leeuwen van plaats en zo ontstond het wapen, dat in het begin van de vorige eeuw ook aan de provincie Gelderland werd toegekend.

Bij het overlijden van hertog *Karel van Gelre 1492-1538* was ook het Egmondse Huis in de mannelijke lijn uitgestorven. Zijn opvolger werd *Willem*, zoon van de Hertog *van Kleef, Gulik* en *Berg* enz.

Hij regeerde in Gelre van, 1538-1543 en volgde spoedig zijn vader op in Kleef, Gulik, Berg, Mark, Ravensberg en Ravenstein. Maar in 1543 moest hij, nadat de kansen om de oorlog te winnen waren verkeken, aan Keizer Karel V Gelre en Zutphen afstaan om althans zijn andere landen te kunnen behouden. De aanspraken van Keizer Karel berustten op de overeenkomsten, die hertog Karel de Stoute van Bourgondië met hertog *Arnold van Gelre* in 1471 had gesloten.

Nu is er over de geschiedenis van het wapen van Gelre nog heel wat meer te vertellen:

Een jongere linie van het Huis *Egmond*, afstammende van *Jan II* „met de Bellen" *van Egmond* en van diens kleinzoon *Jan IV van Egmond*, die het graafschap Gavere verwierf, meende in 1538 aanspraken op Gelre en Zutphen te kunnen doen gelden en nam daarom de leeuwen. van Gelre en Gulik in haar wapen op. Zo had *Lamoraal*, Graaf *van Egmond*, door Karel V verheven tot prins *van Gavere* (dezelfde die werd onthoofd in 1568 tijdens het schrikbewind van Alva) een gevierendeeld wapen met een hartschild:

1 en 4 gedeeld: a: *Egmond* = gekeperd van goud en van rood van 12 stukken.
b. *Arkel* = in zilver twee gekanteelde en tegengekanteelde dwarsbalken van rood.

2 en 3 gedeeld: a. *Gelre* = in blauw een omgewende leeuw van goud, getongd en genageld van rood, gekroond van goud.
b. *Gulik* = in goud een zwarte leeuw, getongd en genageld van rood.

Hartschild ook gevierendeeld:

1 en 4: *Tiennes* = in zilver een zwarte leeuw, getongd en genageld van rood.
2 en 3: *Baux* = in rood een 8-puntige ster van zilver.

Terwijl dus de wapens van *Egmond* — het eigenlijke stamgebied — en van *Arkel* elk slechts de helft innemen van het eerste en van het vierde kwartier, zijn het tweede en het derde kwartier weliswaar ook gedeeld, maar zij vertonen beide het huidige wapen van Gelderland, dat dus dubbel zoveel plaats heeft gekregen als de wapens van werkelijke bezittingen van *Egmond-Gavere*.

Iemand,, die de geschiedenis van het wapen niet kent, zou mogen aannemen, dat men niet alleen pretenties had op Gelre (en Zutphen), maar ook op Gulik; op Gulik hadden de Egmonds echter geen rechten !

De Egmonds hadden ook in Henegouwen rijke bezittingen. De gemeenten Saint-Sauveur en Wannebecq

voeren thans het volledige hierboven omschreven wapen van *Lamoraal van Egmond.*

Evenzo ziet men *Gelre + Gulik* geplaatst in het wapen van Viilers-Saint-Amand: het is gevierendeeld: 1 en 4 *Egmond* als boven, 2 en 3 ***Baden*** = in goud een rode schuinbalk: Middenschild als de provincie Gelderland, dus gedeeld van *Gelre en Gulik.*

Als zoon van *Filippa van Gelre* en naaste bloedverwant van Hertog *Karel van Egmond* maakte in 1538 ook *Antoine van Lotharingen.* aanspraak om als Hertog van Gelre en Graaf van Zutphen op te volgen. Hem ontbrak de macht, om zijn aanspraken te verwezenlijken, maar eeuwenlang bleven de Lotharingse vorsten bij wijze van pretentie het wapen van *Gelre/Gulik* in hun wapenschild voeren.

In „De Doorlughtige Wereld" derde deel, in 1700 in Amsterdam verschenen, komt op blz. 121 het wapen van de toenmalige hertog *van Lotharingen* voor: het heeft acht kwartieren en een hartschild. De kwartieren zijn:

1. Hongarije,
2. Napels,
3. Koninkrijk Jerusalem,
4. Arragon,
5. Anjou,
6. Gelre,
7. Gulik,
8. Bar.

Hartschild: Lotharings huiswapen.

De aanspraken op Gelre worden dus ook hier door twee volle kwartieren tot uitdrukking gebracht„ alsof men ook op Gulik rechten meende te kunnen doen gelden.

Dat men-wel aanspraken op Zutphen had,. wordt noch door de Lotharingers noch door de Egmonds aangeduid door een kwartier in het wapen.

In 1735 ruilde Hertog *Frans van Lotharingen* de regering over Lotharingen tegen die over het Groothertogdom Toscane. Op 12 februari 1736 trad hij in het huwelijk met *Maria Theresia,* de erfgename voor de Habsburgse landen van Keizer *Karel VI van Habsburg.* In 1745 werd *Frans van Lotharingen* tot Rooms Duits Keizer gekroond. In het in 1761 te Nürnberg verschenen „Handbuch der neuesten Genealogie und Heraldik" door J. Chr. Gatterer, is het keizerlijk wapen gelijk aan dat hierboven voor Lotharingen is aangegeven en volgens dit boek was ook het toenmalige wapen van Toscana hetzelfde. En dus ook hier weer de volle wapens van *Gelre* (in blauw een gouden leeuw) en van *Gulik* (in goud een zwarte leeuw).

De Geldersman, die door Nancy, de hoofdstad van het vroegere hertogdom Lotharingen komt, behoeft na lezing van het bovenstaande niet verwonderd te zijn in het stadswapen de leeuwen van *Gelre en Gulik* aan te treffen. Nancy voert in zilver een uitgerukte groene distel met rode bloem en een schildhoofd *Lotharingen,* dus de hierboven reeds genoemde 8 kwartieren en het hartschild van goud met de rode schuinbalk, die met drie zilveren arendjes is beladen.

Zelfs in het grote wapen van het Koninkrijk Pruissen is het wapen van *Gelre* (in blauw een gouden leeuw, ongekroond), opgenomen. Bij de Vrede van Utrecht in 1713 verkreeg Pruissen immers het grootste deel van het tot dan Spaanse Opper-Gelre, echter zonder Roermond, Venlo en omgeving. In „Die Wappen der regierenden Fürsten und Staaten" door Ed. von Schmidt, een uitgave uit 1869, is het grote Pruissische wapen met liefst 48 kwartieren en 4 middenschildjes uitvoerig beschreven. Het 7de kwartier vertoont de Gelderse gouden leeuw in blauw. In het begin van de 20ste eeuw telde het wapen van Pruissen nog steeds 48 kwartieren (en 3 middenschilden) doch het wapen van *Gelre* is dan in het 13de kwartier geplaatst; zie b.v. Herders Konversations-Lexikon 3de druk, deel VII [2]).

Zowel in de provincie Gelderland als in de provincie Limburg hebben talrijke gemeenten mede de gouden leeuw van Gelre in hun wapen. Soms ook het gedeelde wapen met de twee leeuwen, dat de provincie Gelderland voert. In dat deel van het voormalige Opper-Gelre echter, dat thans tot Duitsland behoort, ziet men alleen de leeuw van goud op blauw veld. Wij noemen de steden:

Geldern : in blauw een gouden leeuw, getongd, genageld en gekroond van rood en vergezeld van drie zilveren- rozen.

Men vergelijke in Nederland :

Doetinchem : in blauw een dubbelstaartige gouden leeuw, getongd en genageld van rood, gekroond van goud, vergezeld van drie mispelbloemen van zilver.

Lochem : als Doetinchem, doch de drie mispelbloemen van goud.

Laren (Gld.) : in blauw een (ongekroonde) gouden leeuw, getongd en genageld van rood en vergezeld van drie gouden penningen.

Viersen : doorsneden: 1 in blauw een uitkomende dubbelstaartige gouden leeuw, getongd en genageld van rood (ongekroond), 11 in goud een rode mispelbloem.

Erkelenz : doorsneden: 1 in blauw een gouden leeuw, getongd en genageld van rood (ongekroond), 11 in zilver een rode mispelbloem.

Goch : Op blauw veld boven een halve gouden dubbelstaartige leeuw, getongd, genageld en gekroond van rood, daaronder een zilveren mispelbloem, geknopt en gepunt van goud [3]).

Men vergelijke in Nederland :

Roermond : Doorsneden: 1 in blauw een dubbelstaartige gouden leeuw, getongd, genageld en gekroond van goud, 11 in zilver een rode lelie.

Zutphen : doorsneden: 1 in blauw een dubbelstaartige gouden leeuw, getongd, genageld van rood, gekroond van goud, 11 in zilver een ankerkruis van rood

Nieuwstad (L.): doorsneden.: 1 in blauw bezaaid met gouden staande blokjes een gouden leeuw, getongd en genageld van rood, II in Zilver drie geplante elzebomen van groen.

Venlo : op blauw veld boven een halve dubbelstaartige gouden leeuw, getongd en genageld van rood, gekroond van goud, daaronder een gouden anker met ring [3]).

Het is niet belangrijk, dat sommige leeuwen ongekroond zijn of dat de Gelderse leeuwen van de Duitse stedenwapens een rode kroon dragen: Meestal is de kroon van de leeuw in Duitse wapens van afwijkende kleur en men heeft zich bij de beschreven wapens ook t.o.v. de Gelderse leeuw aan deze gewoonte aangepast.

De enige Nederlandse gemeente, die het „vóórlaatste" wapen van Gelderland voert d.w.z. een gedeeld schild met in 1 *Gulik en* in 11 *Gelre* is de Limburgse gemeente Born :

---

2) Onder Koning Friedrich Wilhelm 1 van Pruissen werden in 1718—1719 munten voor het hertogdom Gelre geslagen, die nog wel het gedeelde wapen van Gelre met de twee leeuwen vertoonden.

3) Kennelijk hadden Goch en Venlo aanvankelijk eveneens een doorsneden schild De hovenhelft van deze doorsneden schilden hebben de functie van een schildhoofd.

het wapen heeft een hartschild van goud beladen met een gekanteelde toren van rood.

Het wapenschild van de Nederlandse provincie Limburg heeft vier kwartieren: *Valkenburg, Gulik, Horn* en *Gelre* en een middenschild: Hertogdom *Limburg*, Men heeft de herinnering willen bewaren aan het feit, dat de huidige provincie in hoofdzaak is samengesteld uit gebieden, die vóór de Franse revolutie deel uitmaakten van de genoemde landen. Daarbij is men afgeweken van de gewoonte, dat de gebieden, waarvan de vorsten een voornamere rang of titel hadden, de eerste kwartieren in het wapen innemen. Men heeft bij het Limburgse provinciewapen zodoende bereikt, dat de kwartieren *Gelre* en *Gulik* niet naast elkaar zijn gekomen en zo een te grote gelijkenis van het wapen met dat van de provincie Gelderland vermeden.

Gevierendeelde schilden met alleen *Gelre/Gulik,* analoog aan het bekende gevierendeelde wapen van Henegouwen (1—4 in goud een zwarte leeuw, getongd en genageld van rood = *Vlaanderen, 2-3* in goud een rode leeuw, getongd en genageld van blauw = *Holland),* schijnen niet bekend te zijn. Wel geeft Gevaert in „l'Héraldique" 1924 een afbeelding 330 met het wapen van de Hertog van *Gulik,* maar terwijl daarvan de kwartieren 1 en 4 inderdaad de Gulikse leeuw vertonen, zijn de kwartieren 2 en 3 van zilver met een dubbelstaartige rode leeuw, gekroond, getongd en genageld van blauw: het is de leeuw van het graafschap (later hertogdom) *Berg* tussen Rijn, Ruhr en Sieg. Gevaert is kennelijk misleid door het hartschild met de kepers, dat hij aan *Egmond* toeschrijft; het is echter niet gekeperd van goud en rood (dan wel in goud 6 of 7 rode kepers) doch van zilver met drie rode kepers = *Ravensberg,* dat in 1346 met Berg onder één vorst kwam. Gulik en Berg werden in 1423 verenigd en in 1521 kwamen door huwelijk ook Kleef en Mark met Gulik, Berg, Ravensberg en Ravenstein onder één vorst,

Gulik en *Vlaanderen* voerden dus beide in goud een zwarte leeuw. Gevaert vermeldt als onderscheid, dat de leeuw van Gulik getongd zou zijn van zilver, doch zowel in de Duitse als in de Nederlandse gemeentewapens is de Gulikse leeuw getongd en genageld van rood net als zijn Vlaamse broer. Trouwens ook de graven van Meissen voerden dezelfde zwarte leeuw op goud, zoals in de wapens van Dresden, Chemnitz en Leipzig en vele andere gemeentewapens in Saksen te zien is (was?).

En in dit verband zij ook de provincie Salzburg in Oostenrijk vermeld met een gedeeld wapenschild: 1 in goud een zwarte leeuw, getongd en genageld van rood, 11 in rood een zilveren dwarsbalk (Oostenrijk). De zwarte leeuw is in dit geval ofwel een vervorming van de Beierse panter ofwel afgeleid van de drie zwarte gaande leeuwen van Schwaben, die het gedeelde wapen van de aangrenzende provincie Karinthië (Kärnten) vertoont.

Maar om terug te komen op de gouden Gelrese leeuw op blauw,. ook deze heeft vele dubbelgangers. De bekendste is de leeuw van *Nassau,* die meestal ,doch niet immer, op een met gouden blokjes bezaaid veld wordt afgebeeld. Men heeft lange tijd zelfs bewijs van gemeenschappelijke afstamming van de 'Graven *van Nassau* en die van *Gelre* willen zien in de gelijkenis van hun wapenschilden. Ook het wapen van het graafschap Bourgondië (meestal Franche Comté genoemd) toonde de gouden leeuw op blauw veld, bezaaid met gouden blokjes.

Talrijk zijn de geineenten in de voormalige Nassause landen, die de Nassause leeuw voeren. Die van Sieg en is niet vergezeld van blokjes.

Koning Willem 1 koos in 1815 als rijkswapen, dat van *Nassau,* doch daardoor vermeerderd, dat de leeuw werd gekroond met een koninklijke kroon en door hem een opgestoken zwaard en een bundel pijlen in de voorklauwen te geven. Daarmee werden de Nassause kleuren de Nederlandse wapenkleuren. Toen kort daarna een begin werd gemaakt met de registratie van de gemeentewapens door de Hoge Raad van Adel en sommige gemeenten alleen over stempels of lakzegels beschikten, zonder de wapenkleuren te kennen, besloot de Hoge Raad voor die gemeenten de Rijkskleuren goud en blauw als wapenkleuren aan te houden. Ook al heeft men later in vele gevallen de oorspronkelijke kleuren teruggevonden, toch voeren ook thans nog tientallen gemeenten goud en blauw. Gouden leeuwen op blauw veld zijn dus allesbehalve zeldzaam in de Nederlandse en Belgische gemeentewapens, ook al hebben zij lang niet altijd iets met Gelre of met Nassau te maken.

Bij de Gelderse gemeenten, die in blauw een gouden leeuw voeren, zoals b.v. Groenlo, Horssen, Brummen, Harderwijk, Hattem, Doodewaard, Doornspijk en Nijkerk ligt het voor de hand, dat men verband zoekt met de leeuw van de hertogen van Gelre.

Maar de leeuwenwapens van b.v. Haarlemmerliede, Noordwijkerhout, 's-Gravezande, Schelluinen, Finsterwolde, Leeuwarden, Hoogeloon en Heeswijk hebben bijna allemaal de historisch niet te verantwoorden kleuren blauw en goud en ditzelfde geldt ook voor de wapens van de Belgische gemeenten Baasrode, Burst, Galmaarden (Gammerages) en Massemen, die ook in blauw een gouden leeuw vertonen.

In „Planches de l'Armorial Rietstap" deel 111 XXIX komt een wapen voor van het Beiers geslacht *von' Geldern zu Arcen* (stammende uit een bastaardzoon van de Gelderse Hertog *Adolf van Egmond):* het schild is gedeeld:

1: in blauw een naar rechts gewende gouden dubbelstaartige gekroonde leeuw (*Gelre*),
11: in goud een (ook naar rechts gewende) zwarte leeuw *(Gulik).*

Hier is dus een gedeeld wapen getekend met twee leeuwen, waarvan de rechtse,. waarschijnlijk door een misverstand, niet is omgewend.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

A. Schillings, Matricule de l'Université de Louvain. Bruxelles, 1963. dl. VI.

Nog geen jaar na verschijning van dl. V zag het 6de deel van deze belangwekkende uitgave het licht, Dit deel omvat de inschrijvingen van eind fabruari 1651 tot eind aug. 1683. Onder de 17243 ingeschrevenen komen voor: *Van Alphen* (1663), *D'Aumery* (1676), *Beckx* (1673), *Berger* (1661), *Berthoudt dit d'Hollander* (1667), *Boutmy* (1667), *Cabbiliau* (1682), *A Cranevelt* (Arnhem, 1652), *Dirven* (1683), *A Dompselaer* (1677), *De Horion* (1681), *Ingels* (1661) „ *Jeppema* (*1656)* „ *Lom* (1665), *Van Cuijck van Myerop* (1682), *Mormans* (1652), *Van Muylenburch* (1661), *Van Renterghem* (1670), *Van der Schoof* (1668), *Tets* (1673), *Vermaet*

(Haarlem, 1652), *Van Wassenaer* ('s-Gravenhage, Warmond, 1655), *Wyckersloot* (1652) en *Van Zinnicq* (1659).

K. Ducoffre, Die Vor- und Nachfahren des Jaques Honoré Ducoffre, 1779-1855. Stammvater des holländischen und deutschen Astes der wallonischen Familie Ducoffre. Dormagen [, 1962].

Deze goed verzorgde gestencilde uitgave is het resultaat van 40 jaren genealogisch speurwerk. De Duitse en Nederlandse takken zijn geheel, de Belgische tak daarentegen is tot de 18de eeuw uitgewerkt. Bij het onderzoek in België heeft de samensteller veel steun van de Heer J. Jacquart ondervonden. De genealogie vangt aan met *Jean du Coffre* (oudst bekende stamvader), vóór 1580 geboren in het in het zuidwesten van de prov. Namen gelegen Villers le Gambon, alwaar hij in 1605 trouwde met *Anne Damanet.* Van dit echtpaar stamt in de 6de generatie af: *Jaques Honoré Ducoffre,* overl. Xanten 1855, getr. 1. in 1803 met *Wilhelmina Gibfried (1780-1825)* ; zij zijn stamouders van alle thans in Duitsland en Nederland (Rotterdam) levende *Ducoffres.*

P. Ruelle, Actes d'intérêt privé conservés aux Archives de l'Etat à Mons (1316—1433), Bruxelles, 1962.

Publiceert op blz. 127 het testament (Heeswijk 31 aug. 1426, codicil van 24 dec. 1427) van *Henri van de Leck,* heer van Heeswijk.

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. XLV (1962), afl. 11/12.

J. Verbesselt, De bevolkingslagen van Asse vanaf 1320 tot 1450. (Wordt vervolgd.) Opzet van Schrijver is, een demografisch overzicht van Asse over die periode van ruim honderd jaren te geven. Te dien einde zijn de daarvoor in aanmerking komende cijnsboeken van de rentmeesters van de hertogen van Brabant voor het kwartier van Overzenne (berusten in het A.R.A. Brussel) doorgewerkt. Het eerste gedeelte van dit belangwekkende artikel wordt geopend met een korte beschrijving van de geraadpleegde cijnsboeken en behandelt voorts: 1. De localisatie: 2. Het genealogisch aspect. (Dr. Verbesselt komt hierin tot de conclusie: „rond 1320 staan wij op het meest interessante punt van onze Vlaamse familienaamgeving. Wij kunnen nog de oorsprong achterhalen en tegelijk de overgang tot de definitieve familienaam medemaken. De latere registers tonen dan de ontwikkeling van dezelfde familienaam tot 1450." Dit hoofdstuk is onderverdeeld in: 1. de beroepen te Asse uitgeoefend tussen 1302 en 1450, II. de voorname standen, III. de landbouwersstand en IV. de toenamen en spotnamen: 3. De cijnslieden.

Handelingen van het Genootschap voor geschiedenis, gesticht onder de benaming Société d'Emulation te Brugge, dl. XCIX (1962), afl. 1-2.

P. Janssens C.SS.R.: De voorgeschiedenis van het Wilhelmietenklooster te Brugge. — A. Deschrevel, Beeldhouwwerk van *Otmaer van Ommen* in West-Vlaanderen. Als bijlagen worden uittreksels uit kerkrekeningen gegeven. — N. N. Huyghebaert, La carrière militaire de l'exégète brugeois *Jean Aloys van Steenkiste.* — L. Devliegher, Een vijftiendeeuwse

Brugse edelsmid in Joegoslavië. Betreft *Rombaut de Wachter,* geb. in Parijs, van wie tot heden alleen bekend was, dat hij zich in 1427 als poorter in Brugge heeft laten inschrijven „omme te doene ende bevryet te sine int ambocht van den zelversmeden bi *Lauwereins den Wachtre* zinen vader." Drie onlangs ondekte acten, berustende in het archief van Dubrovnik, werpen enig licht op zijn werkzaamheid in Joegoslavië. De acten dateren van 28 jan. 1457, 28 maart 1463 en 5 juni 1466. — J. de B. vraagt in de rubriek „Kroniek" aandacht voor het portret van *Lodewijk van Gruuthuuse (1422-1492),* dat door de stad Brugge in 1961 uit een particuliere collectie te Parijs is aangekocht. Het is voor het eerst tentoongesteld in 1962 op de tentoonstelling van „Het Gulden Vlies." De schilder is onbekend. Schrijver meent, dat deze in Noord-Nederlandse kringen moet worden gezocht en meer bepaaldelijk in de richting van de Meester van de Vorstenportretten.

Handelingen [van de] Kon. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, n.r. dl. XXXII (1961/62).

E. Verheust, Bijdrage tot de geschiedenis van Kortrijk tijdens het Frans Keizerrijk. Bevat a. een lijst van in Kortrijk geboren of woonachtige personen, die in Franse krijgsdienst zijn overleden.. -Deze lijst geeft van de betreffende personen namen en voornamen en namen der ouders, geboorteplaats en -datum, militaire rang, plaats, datum en oorzaak van overlijden: b. een lijst van in Kortrijk overleden vreemdelingen.

Mededelingen van de Ver. voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam, jrg. XXXVIII (1962), afl. 3/4.

Het nummer opent met het artikel „L'onomastique calaisienne à la fin du 13e siècle " door M. Gysseling en P. Bougard. (Wordt vervolgd.) Een studie over de topo- en antroponymie van Calais teruggaande op „un rôle de taille en registrant les noms de presque tous les: chefs de famille, avec le montant de leur contribution." Dit kohier berust in het archief van Pas-de-Calais onder nr. A 150 [12]. Na de inleiding publiceren de schrijvers in dit eerste gedeelte de op de lijst voorkomende familienamen: A. t/m *Muster.* — De familienaam *Ballegeer* door F. Debrabandere. Schrijver toont aan, dat de naam een vernederlandsing is van *Boulanger (Bolengier).* — Bestaan er nog heerlijkheden en hoe te handelen met aan heerlijkheden ontleende namen? door H. F. W. Luiking. Met „Naschrift" van J. Ph. de Monté ver Loren.

Mededelingen van de Ver. voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam, jrg. XXXIX (1963), afl. 1.

M. Gysseling en P. Bougard publiceren het slot van „L'onomastique calaisienne à la fin du 13e siècle." -- D. P Blok, Loenen. — H. Buitenhuis, Nogmaals de familienamen in Friesland in 1947.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, jan. 1963.

H. C. van Parys, *Jehan de Brialmont* et son armorial manuscrit. Un précurseur dans l'emploi des hachures conventio-

nelles. Bij het inventariseren van „Fonds Houwaert-de Grez", aanwezig, in de afd. handschriften van de K.B. te. Brussel, kwam de bewerker onder nr. 11 6550 bovenbedoeld manuscript in handen. Het is gedateerd: Madrid 9 aug. 1569, omvat 571 bladzijden met o.a. fraaie wapentekeningen. Naast andere interessante onderwerpen worden er o.m. de volgende in behandeld: armorial de la noblesse de Brabant, armorial de Flandre, armorial de Hollande, Zélande, armorial de diverses régions des Pays Bas sans. beaucoup d'ordre, liste de compagnons de croisade de *Godefroid de Bouillon*, liste de gentilhommes exécutés aux Pays-Bas sous le duc *d'Albe*, armorial de la noblesse du pays de Liège avec notices sur certaines familles enz. — P. E. Claessens, Un vieux problème: les hachures. — P. E. Claessens, A la recherche des *Elzevier*.. Behelst losse gegevens.

De Schakel, jrg. XVI (1961), afl. 1/2.

A. Goetstouwers, Oorsprong der *Berfhoufs* familie. Schrijver besluit zijn verhandeling met de woorden: „Eén zaak schijnt me echter duidelijk: het Waverwoud was in feite eigendom van de *Berthoufs* van na de rooftochten der Noormannen. Hier is wellicht hun bakermat te zoeken, hetzij als baron van de hertog, hetzij, als voogd ener abdij, hetzij als roofridder, of hetzij alle drie samen. Mij is het voldoende er de aandacht op gevestigd te hebben." — G. Guyot, La Campine paroissiale pendant l'Ancien Régime.

Annalen van de Oudheidkundige Kring van het land van Waas, buitengew. uitg. XV (1962).

Jubileumnummer, uitgeg. ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan (1861-1961) van genoemde kring. Het eerste gedeelte van deze feestuitgave wordt in beslag genomen door artikels, gewijd aan de eeuwviering, het tweede bevat enige publicaties over de bekende cartograaf *Gerard Mercator*.

Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins, bd. LXXIX (1962).

H. Querling, Die Entwicklung des Notariats in Jülich-Berg von den Anfängen bis zur Auflösung der Herzogtiimer durch die Franzosen 1794 und 1806. Een belangrijke publicatie, die beoogt mede een bijdrage te leveren tot onderzoek van de historische ontwikkeling van het notariaat in Duitsland, Een studie, waaraan reeds 40 jaren geleden is begonnen en waarin tot heden de volgende monografieën zijn verschenen: 1. Frankfurter Notariatsurkunden door Gerber (1916), 2. Das Notariat im Grossherzogtum Berg door Vollmer (1936), 3. Notariat und Notariatsurkunden in Schlesien bis 1600 door Luschek (1940) en 4. über das Notariat in Kurmainz door E. Mayer (1953). Dr. Querling heeft zijn verhandeling in de volgende hoofdstukken verdeeld: dl. 1': 1. Das nicht-öffentliche Notariat in Jülich-Berg; 11. Anfänge und allgemeine Entwicklung des „Italienischen" oder öffentlichen Notariats in Jülich-Berg; 111. Die öffentlichen Notare in Jülich-Berg. Met enige lijsten gerangschikt 'naar plaats of streek van herkomst en naar woonplaats: IV. Die Bestallung der Notare; V. Die Amtsausiibung der Notare. In het tweede gedeelte worden behandeld: Biographisches Verzeichnis der öffentlichen Notare in Jülich-Berg: Op deze chronologische lijst verschijnen de namen *De la Haye (Gerard Bernhard Thomas*, openb. nots. in Sittard en Born, woonachtig te Sittard, 1782), *Inden, Lintgens (Petrus*, openb. nots. in Sittard, 1769), *Lohoff, Panfhaleon*. en *Romswinkel*. Als „Anhang" geeft de schrijver „Die Notariatsmatrikel van Jülich-Berg 1684 bis 1800.

Genealogie, jrg. XII (1963), afl. 1.

H. Spruth,, Schwedens Regimenter in ihrer Bedeutung für die deutsche Personengeschichte.

Der Grafschafter, jan. 1963.

L. Edel,Des Herrn *von Pabsf* Aufenthalt in der Stadt Neuenhaus im Jahre 1795. Heeft betrekking op Jhr. Mr. *Johan Maurits van Pabst, 1740-1824*. (Zie: Jrbk. C.B.v.G., XIV, 115 vv.) — L. Sager, , Die Geschichte der Familie *Hoogklimmer,. 300* Jahre in der Grafschaft ansässig. In 1625 verschijnt de naam van dit uit Oldenzaal komende geslacht voor het eerst in de kerkelijke registers van Bentheim. Van de 300 jaren, die de *Hoogklimmers* in de „Grafschaft" verbleven, waren zij ruim 200 jaren in Bentheim woonachtig. Een nauw contact met Nederland is gedurende deze drie eeuwen zeker bewaard:. *Sophie* (geb. 1846) was gehuwd met burgemeester *Rijnsdijk* in Gramsbergen, haar broer *Gerrit Willem* (geb. 1848), burgemeester en secretaris van Denekamp, was getrouwd met *Anna Geerfruida Jordaan*. Drie van hun vier dochters sloten huwelijken met Nederlanders t.w. met *Jan Kosters* in Enschede. Ds. *Roobol* in Winterswijk en *'Gerrit Jan van Heek* in Enschede.

Hessische Familienkunde, bd. VI (1962); afl. 4.

H. Gensicke, Zur „Lösung" des genealogischen Rätsels um Frau v. *Meyernberg*. Met „Nachwort" van H. F. Friederichs. Geeft nog niet de oplossing van'het raadsel, dat rond de afkomst van de „schöne Bäckerin" hangt.

Hessische Familienkunde, bd. VI, Beiheft 3.

Is de 3de afl. in de serie „Ahnenlisten aus unserem Mitgliederkreis", uitgeg. door de „Gesellschaft f. Familienkunde in Kurhessen und Waldeck." -Dit nummer geeft 6 nieuwe kwartierstaten en 3 voortzettingen. van eerder opgenomen kwartierstaten. In enige van deze staten komen gegevens voor, die ook Nederlandse genealogen zullen interesseren: zo hebben *Friede* (geb. 1889) en *Elisabeth (1893-1908) Brede* kwartieren *De Blécourt, Helffrich, Marquardt, Weitzel* en *De Witt(en, Joanken)*. In de' kwartierstaat van de kinderen' van het echtpaar *Opper X Diemar* paraisseren kwartieren *Van den Berghe, De Crefon de Courbè* en *Van Winghen*.

Mitteilungen -der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, bd. XX (1962), 'afl. 7/8.

Onder het hoofd „Genealogische Kleinigkeiten" vermeldt 1. Wodiczka sub 111 de doop te Duisburg 19.I.1748 van *Louise*, dr. van *Louis Martineuse* en *Cecilia de Knuyt*. „N.B. Die Mutter des Kindes, welche aus der Fremde hiehin kommen, und hier das Kindbett gehalten, hat die Namen also angegeben." — Sammlung Düsseldorfer Ahnentafeln. Ein Verzeichnis door H. Heubes. (Vervolg.) Vermeldt o.a. de kwartierstaat van 1. *F. A. Pagenstecher*, geb. 1843, met kwartieren *Van den Broeck, Geisweit, Offerbein* en *De Prado, 2. H. K. V. von Prott*, geb. 1908; met kwartieren *Beefs* en' *Westmaas, 3. H. Roeber*, geb. 1908, met kwartieren *Van den Brink, Bronkhorsf, Van Dieden* en *Wiggers van Kerchem*, 4. *M. L. C. Charisius*, geb. 1914, en broeders en zusters;

Beiträge zur westfälischen Familienforschung, bd. XX (1962).

W. Kohl, Die Notariatsmatrikel des Fürstbistums Munster. Voorafgegaan door een uitstekende inleiding volgen in chronologische volgorde de inschrijvingen, die de jaren 1572-1803 bestrijken. 'Onder deze inschrijvingen komen meer of minder bekende namen voor zoals: *Ampsinck 1611, Hanlo* 1737, *Isfording* 1593, *Kaldeweie 1596, Merode* 1732, *Morrien* 1642, *Mulert* 1665, *Otterbein gen. Clumper 1583, Pröbstinck 1662, Raesfeld* 1603, *Schö(ö)lvinck* 1610, 1732, *Storck* 1743, *Temminck* 1606. — Katalog der münsterischen Notare und Prokurátoren 1429-1801 door J. Ketteler. Deze verzameling bevat de namen van alle notarissen en procureurs in Munster, voorzover die uit de in' het „Stadtarchiv" aldaar berustende oorkonden enz. blijken. In totaal 835 namen komen er in voor, waarvan het grootste aantal tot de 16de—18de eeuw behoren. De bewuste collectie, aanwezig op bovengenoemd archief, is genealogisch van veel belang: ze geeft niet alleen de jaren, waarin de betreffende personen als notaris, en procureur in de acten worden vermeld, doch in vele gevallen ook geboorteplaats of -jaar, namen van. verwanten of jaar van overlijden. De hier afgedrukte „Katalog" geeft een opsomming van 'de namen in lexicografische volgorde.

Proceedings of the Huguenot Society of London, vol. XX, nr. 3.

A. C. Carter, The family and business of *Belesaigne*, Amsterdam, 1689—1809. Geeft de geschiedenis weer van de open neergang van de familie-zaken van genoemd Hugenoten? geslacht. Begonnen, als kleinhandel in kruiden, reukwerk en snuif heeft dit familie-bedrijf zich ontwikkeld tot scheepvaart- en bankzaken. Grondlegger was *Pierre Belesaigne*,, afkomstig uit Revel, in Languedoc, op 30-jarige leeftijd in 1689 getrouwd met een dochter van *Josias Bourigard D'Artillact*. Het kinderloos overlijden van zijn. kleinzoon *Josias* II *Belesaigne* heeft in 1809 een einde aan de familiezaken gemaakt. Onder de verwanten vindt men namen van bekende Hugenoten-geslachten: Barrau, *Changuion, Granpré, Molière, Palaitet* en Ver *cueil*. Een door Dr. S. Hart samengestelde genealogie berust in de Huguenot Library, University College, Londen. De gegevens voor dit artikel gaan terug op, familie-papieren *Belesaigne* (arch. Waalse Gem. Amsterdam). F. A. Yates, Religious history in the Valois tapestries, Beschrijft de geschiedenis van genoemde wandtapijten, die thans in de Uffizi Galerij te Florence hangen. Met afbeeldingen.

The New York genealogical and biographical record, vol. XCIII (1962), afl. 4.

W. V. Ledley, *Willem Adriaense Bennet* of Brooklyn, N.Y., and some of his descendants. (Wordt vervolgd.) -- Records of Trinity Church parish New York City. Dit gedeelte- geeft de doopinschrijvingen met namen der ouders en getuigen over het tijdvak van 22 sept. 1799 tot 25 dec. 1809. Men treft er de namen *Brouwer*, Crommelin, *Dupuy, Van Gelder, Van Horne, Miranda, De Peyster* en *Van de Water*. in aan.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Canisius-van de Schepper (LXXIV 302). Blijkens het artikel „Die familienaam Falck in Suid-Afrika" door Jhr. M. A. de R. Falck in „Arma", Kwartaalblad van die Heraldiese Genootskap van Suidelike Afrika, nr. 20 (dec. 1962), blz. 469, vertrok *Willem Marinus Canisius* (gehuwd met *A. Ch. Th. de Gallières*) naar Zuid-Afrika met „sy vrou en oudste kinders" en was hij consul der Nederlanden en procureur-generaal in de Oranje-Vrijstaat Republiek. Het 'artikel vermeldt voorts op de bladz. 469-471, dat zijn dochter *Lydia Antoinetta Christina Canisius* trouwde met *Jan Adriaan Enslin*, uit welk huwelijk sproot:

Theodora Susanna Enslin, geb. Bloemfontein 11 nov. 1893, tr Jhr. *Vincent Falck*, geb. Beaufortwes 27 febr. 1882, † Durban 22 maart 1955, zn. van Jhr. *David George Anosi Falck*, postmeester-generaal van de Oranje-Vrijstaat Republiek, later van de Oranje-Vrijstaat Kolonie, en *Sophia Cornelia Rice*.

Uit dit huwelijk:

1. Jkvr. *Lydia de Gallières Falck*, geb., Bloemfontein 13 januari 1918, onderwijzeres, tr. te Vrijheid (Natal) *Donald Douglas Bruce Wason*, geb. Johannesburg 15 dec. 1918: zij hebben zich, in Zuid-Rhodesia gevestigd.

Uit dit huwelijk één zoon. en vijf dochters.

2. Jkvr. *Cynthia Natalie de Ruyter Falck*, geb. Pietermaritzburg 15 maart 1925, medisch technologe.

3. Jkvr. *Théoda de Ruyter Falck*,' geb. Pietermaritzburg 1 sept. 1930, onderwijzeres; tr. te Durban Pieter *Robbertse*, geb. Brits (Transvaal) 19 sept. 1930, onderwijzer, zn. van *Sarel Jacobus Robbertse* en- *Lotus Bertha George*.

Uit dit huwelijk één zoon en één dochter.

4. Jhr. *Michiel Adriaanszn de Ruyter Falck*, geb. Pietermaritzburg 21 dec. 1932, econoom. Hij is de schrijver van het bovengenoemde artikel in „Arma".

Het 'artikel geeft bovendien een vrij, volledige genealogie van de, in Zuid-Afrika gevestigde tak, van het tot de Nederlandse adel behorende geslacht *Falck*, over. welke tak Ned. Adelsboek voor het laatst in de jaarg. 1910, blz. 312, enige onvolledige gegevens heeft gepubliceerd (zie ook „Arma" nr. 21, blz. 496/497).

De hier genoemde, afstammelingen van *Lydia Antoinetta Christina Canisius* worden niet. vermeld in het in 1957 verschenen boek „Het nageslacht van *Michel Adriaanszoon de Ruyter*" ofschoon zij wel tot diens nakomelingen behoren.

Wassenaar. MR. W. W. VAN VALKENBURG.

van de **Laar.** *Diderik* van *de* Laar, ged. Breda 3 maart **1697** en gehuwd met *Maria van Pietersom*, was. notaris te Breda.

Kan iemand mij inlichten omtrent de beroepen-van zijn zoon: *Martinus*, ged. Breda 24 januari 1726, † Breda 15 maart 1782, tr. Breda 4 mei 1750 *Sijke van Heist*, dr. van *Bernardus* en *Dorothea Grim*, en van zijn kleinzoon:

Bernardus, geb. Breda 23 juli 1753, † Dordrecht 2 mei **182** 1, tr. 1° Breda 18 nov. 1776 *Jannichje Nelemans*, dr. van *Hendrik* en *Johanna-de Leeuw:* tr. 2° Breda 4 aug. 1782 *Johanna Bernardina Vriesekolk*, dr. van *Hero Cornelis en Magdalena Maria van Beek ?*

Scheveningen. L. Q. BAKKER.

Martijn-CoserHelt (LXXX 77). *Anna Margaretha Coser-Helt* was een dochter van N. Coser en N. *Helt,* blijkens het testament d.d. 14 okt. 1667 ('s-Gravenhage, nots. A. v. Adrichem) van haar oom,, de capitein Jacob, *Helt, die* ,,zijn zusters dochter *Anna Margaretha Cooser,* wonende tot Hamborch" tot universeel erfgename benoemt, en Mr. *Elias Helt* tot executeur. Bij acte van 18 juli 1676 voor de zelfde notaris geven *Gabriel Martijn,* Vendrich ten dienste deser Landen, en zijn huisvrouw *Anna Margaretha Coeser* kwijting aan Mr. *Elias Helt* voor het beheer van die erfenis.

Gabriel Martijn en *Anna Margaretha CoserHelt (sic)* ondertr. 's-Gravenhage 31 mei 1676 (huwelijk in de Loosduinse kerk). Zij hertrouwt, als weduwe van *Gabriel Martijn,* te 's-Gravenhage 28 dec. 1698 met *Pierre Cavalier.*

Kinderen:

1. *Johan Elias Martijn, geb.* 1677 te Meurs, ingeschreven aan de Leidse Academie 4 mei 1697 (oud 20 jaren), med. dr., tr. (ondertr. Leiden 19 febr.) 1700 *Johanna Speyers,* weduwe van *Petrus Zijdwint.* Hij vestigde zich eerst in Leiden en in 1710 te 's-Gravenhage.
2. *Philippina Jacoba Martijn.* 'Vermoedelijk zal haar doop eveneens in Meurs moeten worden gezocht.

Gabriel Martijn voornoemd was zoon van *Jan Martijn,* eerste Camerlingh van haer Hoocheyt de Douariere Princesse van Orange en Capiteyn ten dienste deser Landen, en *Appolonia van der Meulen.* In hun testament d.d. 21 dec. 1674 voor notaris v. Adrichem benoemen zijn hun drie kinderen *Christina, Ferdinand* en *Gabriel* tot erfgenamen. *Jan Martijn* overleed te 's-Gravenhage, begraven aldaar 27 aug. 1695.

Noordwijk. H. A. **Boeke.**

Raeber. De Rotterdamse Lutheraan *Daniel de Jongh* vond in 1774 bij zijn Apeldoornse koperbedrijf een Lutherse echtgenote,. *Lucia Maria Raeber,* geb. 1754 te Goslar. Zij was zijn buurmeisje, want haar vader *Erdwin Ernst Raeber was* officier bij het eskadron Gardes du Corps van Zijne Hoogheid op 't Loo. *E. E. Raeber* was op 3 aug. 1750 in de Kloosterkerk te 's-Gravenhage als jong gardeofficier gehuwd met *Catharina Johanna Baertmans,* uit 's-Gravenhage; een week later werd een ongedoopt kindje begraven.. . Het eerstvolgende kind, *Johanna Catharina,* is ook aldaar in 1752 geboren: het derde kind *Lucia Maria* moest echter ten genoegen van twee Duitse peettantes in Goslar in januari 1754 geboren worden (doop 1 febr. 1754 in de Marktkirche te Gsslar). Het vierde kind *Willem Carel* werd in de Lutherse kerk te 's-Gravenhage op 25 nov. 1755 gedoopt; doopgetuigen: Willem 'van Oranje Nassau, oud 7 jaar, *Mevrouw* Carolina van Nassau, oud 12 jaar! *Erdwin* Ernst *Raeber werd in* 1790 *nog* generaal-majoor bij de comp. Guardes te Groningen (zie Commissieboeken Raad van State). Waar hij in 1795 gebleven is, blijkt niet; hij is dan al minstens 45 jaar officier; zou hij naar Duitsland zijn teruggekeerd? Zijn vrouw overleed als tachtigjarige weduwe, twee zoons zijn dan nog in leven. Zijn vijfde kind *Frederik Hendrik Raeber* kwam in 1795 voor Gelderland in de Staten-Generaal en beeft dus wel patriotse sympathieën gehad: hij werd in 1809 voogd over zijn twee jongste nichtjes De *Jongh.*

Omtrent geboorte- en overlijdensdata van *Erdwin Ernst Raeber* en zijn zoon *Frederik Hendrik Raeber* word ik gaarne ingelicht.

's-Gravenhage. Mr. F. J. J. Besier.

Volgens Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie VI (1952), blz. 130, werd *Frederik Hendrik Raeber* geboren te Apeldoorn in aug. 1761 en overleed hij te Utrecht 30 maart 1825.

Redactie.

van Waesfelt-Cabeliau (LXXIX 326). *Johan van Raesfelt,* heer van Moerkerken, gehuwd met *Susanna Maria Wagewijn is* inderdaad identiek met *Johannis van Raesfelt,* heer van Maerkerken, in tweede huwelijk gehuwd met *Hendrina van Schrieck.* Dit blijkt uit de volgende aantekeningen:

Kerk. huw. register (Oud Arch. Amsterdam)' 17 mei 1614. Compareerden als man Jonkheer *Johan van Raesfeld,* wedr. Jouffr. *Susanna Wagewijns,* wonende in den Hage, alwaar de geboden mede gedaen moeten worden, ter eenre, ende Jouffr. *Henrica van Schriek* wede. *Willem Frans,* verklarende bij 2 jaar wede. geweest te zijn, wonende op de Singel, ten andere zijde. Etc., etc.

Suzanna Maria Wagewijn is blijkens haar ondertrouwinschrijving te 's-Gravenhage op 26 okt. 1582, een dochter van zal. *Johan Wagewijn,* secretaris van den Hove van Holland.

Hendrika van Schrieck is, blijkens haar ondertrouw te 's-Gravenhage 25 mei 1614, weduwe van *Willem Frans van Dongen,* commandeur op de Rijnstroom.

Arnhem. H. C. F. 6. **van** Ditzhuyzen.

Reijmbout (Reinbout)-Verkerk (LXX 158). Uit diverse acten voor notaris Jan Sluijterman te Utrecht van 1728-1730 blijkt, dat *Johannes* of *Jan Reijmbout* (hij ondertekent zelf als *Jan Rembolt* of *Rinbolt*) in die jaren hoogbejaard was. Hij overleed te Utrecht en werd aldaar (als *Jan Rembout*) in de Buurkerk 'begraven op 29 oktober 1735.

Zijn echtgenote was *Josina (Jesina) Claesdr. Verkerk.* Hun huwelijk werd te Utrecht noch voor schepenen (hij was practisch zeker R.K.) noch anderszins gevonden.

Is iemand bekend met het voorkomen van dit huwelijk elders (tussen 1660 en 1670)?.

Ook mogelijke andere gegevens omtrent beide personen zijn bijzonder welkom.

Hilversum. J. M. Reinboud.

van Ruytenbeeck (LXIX 224; LXX 223, 285, 334, 382; LXXI 133, 199, 200; LXXII 70-71). Ter aanvulling van Ned. Leeuw 1954, k. 199: In akte van 29 juli 1635 (not. J. Moll, Amersfoort A-serie nr. 1676 X) worden genoemd *Joachim Everts en Antonia Gijsberts als* ouders van *Herman van Ruitenbeeck, wonen&* in Frederiksstad, *Helena van Ruitenbeeck,* gehuwd met *Gijsbert van Hoorn, Elisabeth van Ruittenbeeck,* die hun broeder *Gijsbert een* machtiging geven.

Bij dezelfde notaris zijn in sept. 1634 de huw. voorw. d.d. 25 febr. 1624 ingeschreven van *Gijsbert Gijsberts van Hoorn* en *Hilletje Joachims van Ruytenbeeck.* Getuigen voor hem *Aert Verhel en Thyman Lamberts; voor* haar *Eernst van Ommeren en* luit. *Willem van Dam voor de* vader *Joachim Everts (27* okt. 1634 wordt *Maria Gijsberts* wed. *Aennt Verhel* tante genoemd van *Gijsbert Gijsberts van Hoorn).*

Blijkens de bijlagen bij het niet op het R.A. Utrecht aanwezig gerechtstrouwboek trouwt *Elisabeth Joachims van Ruytenbeeck* in 1654 (attestatie van Hoorn d.d. 25 okt. 1654) met *Jan Jans Cros,* weduwnaar wonende te Hoorn; zij als j.d. van Amersfoort (Inv. DTB. Amersfoort nr. 46 B: R.A. Utrecht).

Ter aanvulling van Ned. Leeuw 1954, k. 133: *Evert van Domselaer* tr. Amersfoort (geref.) 1 april 1594 *Arianken van Ruitenbeek.*

Ter aanvulling van Ned. Leeuw 1953, k. 286: 8 nov. 1674 (not. C. Caen Amersfoort B serie nr. 1681) huw. voorw. *Anthony van Ruyfenbeeck,* weduwnaar *Weymtje Tullinghs,* en *Anneke Weijdemans,* weduwe van *Willem Sibolt (zij* trouwen ger. te Amersfoort 14 nov. 1674). Bruidegoms moeder is *Catharina Aerts van Oudenbarneveld* (dan overleden).

Uit het Amersfoortse trouwboek noteerde ik voorts nog:
Mr. *Janus (?) Nelthorp,* chirurgijn van Utrecht, tr. 9 febr. 1606 *Adriana van Rutenbeeck;*
Jan Heynrixs van Ruytenbeeck tr. 15 jan. 1622 *Feynsgen Jans,* beiden wonende te Amersfoort.

Utrecht. **W.** A. WIJBURG **JR.**

Schilders. In Met Gansen Trou IV, blz. 12 e.v., is door B. W. van Schijndel een familie *Schilders* in de Langstraat behandeld. Een tak bracht generaties lang schouten van Vlijmen voort. De hoofdlijn hiervan is volgens Van Schijndel:

I. *Peter Schilders,* geb. omstr. 1490, schout van Vlijmen 1560 (waarschijnlijk broer van *Anthony Schilders,* schout van Vlijmen, tr. *Gerardina van Halder,* wier wapens voorkomen op glazen in de kerk te Vlijmen: zie Bloys van Treslong Prins, Noord-Brabant II, blz. 229).

II. *Jan Schilders,* geb. omstr. 1520, secretaris van Drunen (1575—1578), tr. N.N.

III. *Bartholomeus Schilders,* geb. omstr. 1550, bezat in 1619 het leengoed „De Hongerenburcht" te Vlijmen, tr. N.N.
Uit dit huwelijk o.a.:
1. *Jan Schilders,* schepen van Vlijmen (1659), tr. *Dirkje van Herlaer,* dr. van *Dielis van Herlaer,* schout en waardijn van Vlijmen (1575-1613).
2. *Peter,* volgt IV.
3. *Aart Schilders,* schout van Vlijmen, † Heystraat in 1681.

IV. *Pefer Schilders,* schout van Vlijmen (1650—1661), † 1679, tr. N.N.

V (?). *Aert Schilders,* drossaart van Nieuwkuyk (168 1—1688), schout van Vlijmen (1689-1691) .

Thans worden gegevens gevraagd omtrent de latere generaties van deze Vlijmense schoutenfamilie en hun aansluiting aan het voorgaande fragment. Hiertoe behoorden kennelijk:
a) *Pieter Schilders,* schout van Vlijmen (identiek met IV?), tr. *Goverdina van Halder.*

Uit dit huwelijk:

Dina Schilders, geb. 11 okt. 1673, tr. Vlijmen 1701 *Leonardus Erasmus Duyts,* geb. 's-Hertogenbosch 11 juni,. ged. ald. 12 juni 1672, drost en secretaris van Nieuwkuyk en Onsenoort, zn. van Ds. *Caspar* en *Cafharina van Aalst* **(zie** De Brabantse Leeuw 1953, blz. 180).

b) *Goverdina Schilders,* † na 1703, tr. Ds. *Gerardus van Walraven,* predikant te Vlijmen en Helvoirt 1663, † ald. 1683, wednr. van *Rachel van Btoeckhuysen* (dr. van Ds. *Johannes van Broeckhuysen,* predikant te Helmond en Rixtel tot 1690). Zij was getuige bij de doop van *Gerhardus (van) Walraven,* ged. Helmond 25 maart 1703, zn. van Ds. *Nathanael (van) Walraven* en *Susanna Catharina Heldewier.* (Deze Ds. *Nathanael (van) Walraven* was geb. te Vlijmen omstr. 1664 als zoon van voormelde Ds. *Gerardus van Walraven,* vermoedelijk uit diens eerste huwelijk; hij volgde in 1691 zijn grootvader op als predikant te Helmond: zie voor hem Ned. Leeuw 1924, k. 340).

c) *Arnoudt (Arnoldus) Schilders,* schout van Vlijmen (identiek met V?), oom en gekozen voogd van *Anna Margaretha (van) Walraven,* wonend te Helmond (kennelijk dus een dochter van Ds. *Gerardus van Walraven* voornoemd uit diens eerste of tweede huwelijk),. blijkens haar huw. voorw., verleden te Heusden op 28 febr. 1694: peter bij de doop van *Rachel (van) Walraven,* Helmond 24 april 1694, dr. van Ds. *Nathanael (van) Walraven* en *Susanna Cafharina Heldewier* voornoemd.

d) *Rachel Schilders,* uit Vlijmen, tr. (ondertr. Well 12 nov, 1699) *Peter Mauritsz gez. Loenen,* ged. Bruchem 3 nov. 1667, secretaris van Well, rentmeester van Ammerzoden 1697 -1752, zn. van *Joost Petersz. Maurits;* secretaris van Bruchem, en (tr. Well 3 jan. 1655) *Maria Petersdr. Loenen.*

e) *Pefronella Schilders,* hief op 31 jan. 1706 en 21 dec. 1710 te Well kinderen van *Peter Mauritsz gez. Loenen en Rachel Schilders* ten doop.

f) *Elisabeth Schilders,* tr. *Alexander Dromming* (?), uit welk huwelijk een zoon *Andreas* op 1 jan. 1704 te Well werd gedoopt.

g) *Anthonefta Schilders,* geb. *14* sept. 1687.

h) *Rutger Pietersz. Schilders,* j.m. geboortig uit Vlijmen, wonende ald., tr. Heusden 24 nov. 1743 (ondertr. ald. 8 nov. 1743) *Geertruy van Vugt,* j.d. geboortig van Rijswijk.
Welke is de familierelatie van deze personen?

Arnhem. **MR.** W. F. LEEMANS.

Steuphaas. *Mafhilde Geertruid Sfeuphaas* trouwt, als weduwe van *Adriaan van Groenenberg,* op 1 febr. 1766 te Veere met Mr. *Daniel Willem de Cliever,* schepen en raad van Veere, zn. van *Jacobus* en *Jacoba Warkier.*
Gevraagd wordt het voorgeslacht van *Mathilde Geertruid Steuphaas.* Vermoedelijk is tij uit Indië afkomstig; een aansluiting met de in „Priangan" van Dr. F. de Haan vermelde *Steuphaas* heb ik echter niet gevonden.
Ook komt de naam *Steuphaas nog* voor in de Ned. Leeuw, jrg. 1905, k. 96, 234 en 235 en jrg. 1904, k. 311.

Haarlem. **M. C. DE HAAN.**

Uiterwijk. Wie waren de ouders van *Hendrik Hendriks Uiterwijk,* op 28 september 1757 te Meppel gehuwd met *Zwaantje Buis,* ged. Meppel (Ned. Herv.) 3 september 1740, dr. van *Hendrik Jan Buisman,* veerschipper, en *Jantien Jans?*
Hendrik Uiterwijk komt voor als burgemeester van Meppel en blijkt op 6 januari 1758 burger van Meppel te zijn geworden, maar de plaats van herkomst wordt niet vermeld.

Hilversum. **MR. E. H. Y. VAN HEES.**

de Virieu-Geniets. In een in het bezit van ons Genootschap zijnd handschrift van M. L. van Hangest baron d'Yvoy bevindt zich volgende kwartierstaat:

's-Gravenhage Kloosterkerk 11

Virieu	*Geniets*
Palms	La *Motte*
de Witte	*Cassiepin*
Weyburgh	*van Hill*

17 sept. 1746

Als voor 1746 gelezen mag worden 1745, dan zijn dit m.i. de kwartieren van *Hugo de Virieu,* zoon van *Hugo de Virieu (i649-171* 1) en (gehuwd 1680) *Clementia Geniets.* Zijn grootouders zijn (althans volgens de literatuur): *Jacob de Viry* en (gehuwd 1634) *Dorothea Cassiopijn* en *Anthony Franchoiszn. Geniets* en *Geertruyd Vos.* Zijn overgrootouders zouden dan moeten zijn: *Willem de Viry tr. 1598 Juliana Maria Goubleth: Dominicus Cassiopijn (1583-1651)* tr. *Johanna Uytfenbroek; Franchois Geniets* tr. 1619 *Anneke Lamotius* en ..... *Vos* tr. N.N.

Bovenstaand grafschrift is dus in veel opzichten niet in overeenstemming met de kwartieren van *Hugo de Virieu,* doch waar ligt de fout?

Een echtpaar *De Witte-Weyburgh is* bekend o.a. uit Ned. Leeuw 1895, k. 83 en 136, en 1913, k. 101, n.l.: *Cornelis de With (Witte)* vóór 1602 gehuwd met *Cornelia Wyborgh,* die in 1621 als weduwe te 's-Gravenhage woonde: zij bleek een dochter van de Utrechtse Dom-organist Mr. *Pieter Wyborgh* (1524—1604), doch op welke manier dit echtpaar in bovenstaand grafschrift terecht is gekomen is nog een raadsel, waarvan ik de oplossing zeer op prijs zal stellen.

Mogelijk dat in dit verband uit Haagse of Delftse archivalia gegevens *Wyboryh* te voorschijn komen, die mij ter opvulling van een reeds lang bestaande hiaat van pas kunnen komen.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

de **With. Wie** waren de ouders van *Govert de With,* 14 maart 1658 benoemd tot notaris te Dordrecht en aldaar begraven op 2 juli 1688? Hij zou gehuwd zijn op 16 juli 1658 te Dordrecht met *Maria van Ravesteijn,* j.d. van Geertruidenberg, en zou zelf afkomstig zijn uit Dussen.

Hilversum. MR. E. H. Y. VAN HEES.

Volgens Ned. Leeuw LIII (1935), kol. 338, 339 en 375, was de Dordtse notaris *Govert de With* een zoon van ***Joost*** *Govertsz. de With,* schout en secretaris van Dussen-Muilkerk, † tussen 1 febr. 1634 en 23 febr. 1636, en *Adriaenken Willemsdr. van Ouersteegh.* Deze laatste was blijkens Ned. 'Leeuw LX (1942), kol. 38, een dochter van *Willem Willemsz. van Oversteegh,* wonende te Dussen, en *Adriaentyen Joostendr. van der Maes,* die in 1625 testeren.

REDACTIE.

Wurtz. Gezocht wordt literatuur (levensbeschrijving, stamboom enz.) van veldmaarschalk *Paulus Wurtz,* geb. *30* okt. 1612, † in 1676 (?), 23 maart, begraven in de Oude Kerk te Amsterdam.

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

van Wijnbergen. Aan de hand van gegevens, ontleend aan de Loofsignaten van Ammerzoden en trouwfiches Well in het Rijksarchief in Gelderland, aan De Nederl. Leeuw 1900, kol. 15-17, en aan Taxandria 1939, blz. 115, kan het volgende fragment worden samengesteld:

1. *Assuerus van Wijnbergen,* bij zijn huwelijk in 1650 vermeld als „van Schoonhoven", woonde — blijkens een Gorinchemse schepenakte d.d. 15 dec. 1619, waarin hij met zijn echtgenote wordt vermeld — in 1619 reeds te Well (gemeente Ammerzoden) in de Bommelerwaard, schepen van Ammerzoden en Well 1621, '22, † tussen 14 febr. 1654 en febr. 1657, tr. 1° (vóór 15 dec. 1619) *Jenneke Versteeyh (Joanna van der Stegen),* dochter van *Nicolaes van der Stegen,* secretaris van de Prins van Oranje, en *Elisabeth van Elmpt,* en weduwe van *Frederick van Herlaer;* tr, 2° *Elisabeth van Ravenstein;* tr. 3° Well 11 april 1650 *Maria van der Hagen,* weduwe van Mr. *Hendrick op de Kamx;* tr. 4° Well 14 febr. 1654 *Josina le Grue,* laatst weduwe van (tr. Heusden 27 sept. 1639) *Otto Wilhelm Suaell,* kapitein in Statendienst, en eerder van *Anthoni Huyyens,* contrerolleur van de contributiën van de Meijerij van 's-Hertogenbosch; zij hertr. Well 17 maart 1657 *Jan de Vaell,* secretaris en rentmeester van de Heer van Ammerzoden.

Kind:

Martijntgen Assuerusdr. van Wijnbergen, bij haar huwelijk vermeld als „j.d. van Sluis, nu te Well", † na 1 aug. 1683, tr. Well 17 mei 1635 *Jan Paulusz. Verhil,* bij zijn huwelijk soldaat op Loevestein, in 1662 schepen van Ammerzoden en Well (zie voor zijn wapen Ned. Leeuw 1936, kol. 39), † vóór 5 mei 1675.

Dat *Martijntgen Assuerusdr. van Wijnbergen* een dochter was van de onder 1 genoemde *Assuerus volgt wel* uit een akte in het Loofsignaat van Ammerzoden d.d. 26 jan. 1708, inhoudende een accoord tussen *Antony Souse,* mede als gevolmachtigde van zijn zusters *Antonetta* en *Josina Souse,* en *Balduwijn Jansse* nomine uxoris *Geerburch Laurenssen,* gewezen weduwe van *Peter Jansse* zlr. „aangaende seeckere clausule geïnflueert in de sententie op den 11 Januari 1708 bij den Gerichte van Ammersoden gewesen in saecke tusschen *Geerburch Laurensse* cum suis voornt., requirante ten eenre, en *Antony, Antonetta* en *Josina Souse,* gerequireerden ter andere sijde, nopende dat in val mocht aangetoont connen werden, dat uit krachte van houwelicx voorwaerde ofte andersints die goederen van hercomen van eenen *Assuerus van Wijnbergen* in 't proces vermelt retour subject souden wesen".

De hier genoemde gerequireerden waren zeer waarschijnlijk erfgenamen van *Josina le Grue;* de requirante was *Geerburch van Valkenburg,* dochter van *Lourens Hendricksz. van Valkenburg en Eelke Jansdr. Verhil* en kleindochter van bovengenoemde *Martijntgen van Wijnbergen* (zie Ned. Patriciaat 1940, blz. 312).

Gevraagd nadere gegevens over voornoemde *Assuerus van Wijnbergen* en zijn voorouders. Bestaat verwantschap met het adellijke geslacht *van Wijnbergen ?*

Wassenaar. MR. W. W. VAN VALKENBURG.

INHOUD VAN DIT NUMMER:

Bestuursberichten. — Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families", door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. — De Leeuw van Gelre in het Buitenland, door F. J. van Ettro. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voou Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootgehap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no., 487073 ten name *van* de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 5 | LXXXe Jaargang | mei 1963

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:	Voorgesteld door:
DR. J. A. MI. VAN MOLL, *„Verena", 10 Lymbourne* **Close,** *Belmont Rise, Belmont. (Surrey, Engeland).*	W. WIJNAENDTS VAN RESANDT, *Zeist.*
T. G. **STERKENBURG**, *Rotterdamse Rijweg 88, Rotterdam (Overschie).*	**DRS. C. J. F. KLAASSEN.** *Rotterdam.*

Adreswijzigingen:

R. MURRAY BAKKER ALBACH	*Bussum. Ceintuurbaan 98.*
L. CH. J. E. J. ARPEAU	's-Gravenhage. Bankastraat 3.
DR. A. W. E. DEK	*'s-Gravenhage. Tomatenstraat 283.*
Mevrouw MR. E. **C. M. LEEMANS-PRINS** .	*Arnhem. Van Heemstralaan 13.*
DRS. H. H. MALLINCKRODT	*Apeldoorn.* Anna *Paulownalaan 19.*
JHR. MR. C. L. REIGERSMAN	*'s-Gravenhage. Schiefbaanstraat* 4a.
DR. W. VINKHUIJZEN	*'s-Gravenhage. Jacob van* der Doesstraat 99.
H. VAN DER VLOODT	*'s-Gravenhage. Segbroeklaan 572.*

Het Genootschap is in ruil getreden met: Verein für die Geschichte von Soest und der Börde Soest e.V., Stadtarchiv, Soest (Duitsland) ; tijdschrift: Soester Zeitschrift.

De oudere generatiën van het geslacht Herweyer,

door. DR. J. MAC LEAN.

1. Mr. *Jacob Herweyer*, † vóór 1571, procureur te 's-Gravenhage, woonde in 1561 Zuidzijde Lang-Achterom aldaar: in 1571 behoorde het perceel aan zijn erfgenamen. Hij tr. (op huwelijkse voorwaarden gepasseerd voor schepenen van Delft . . . september 1538) *Claasje Pietersdr.*

P. A. Meilink, Het archief van de Abdij van Egmonde, derde Stuk, 's-Gravenhage 1951, p. 144: Jacob *Herweyer* is op 27 juni 1540 gemachtigde van de prelaat van Egmont.

De gegevens sub 1, 1—5, werden ontleend aan „De Wapenheraut" van 1917. Hierin een opstel van L. Calkoen met gegevens *Herweyer*. Het is zeer jammer, dat L. Calkoen niet vermeldde, aan welke bronnen hij zijn gegevens ontleende.

Uit dit huwelijk:

1. *Pieter Herweyer,* begr. 's-Gravenhage (St. Jacobskerk) 1 juni 1578, hij was in 1565 leenman van Holland, in 1568 secretaris van Mr. Cornelis Suys heer van Rijswijk. Later was hij commissaris van Z. Kon. Majesteit te Hoorn, daarna auditeur van de Rekenkamer te 's-Gravenhage. Hij kocht in 1568 't Woltje" z.z. Spuystraat te 's-Gravenhage, dat hij later verkocht. De kustingbrief hiervan werd in 1581 door zijn broeders en zuster verkocht, waardoor aannemelijk voorkomt, dat hij kinderloos overleed.
2. *Jan,* volgt IIa.
3. *Gillis,* volgt IIb.
4. *Jacob Herweyer,* (Een *Jacob Herweyer* is in 1577 biersteker van de brouwer Overschie).
   Zijn kinderen waren:
   a. *Claesje Herweyer,* genoemd in 1624,
   b. *Bastiaen Herweyer,* genoemd in 1624,
5. *Lijsbeth Herweyer* tr. *Jan de Veth Claesz.,* schepen van Oud-Beijerland 1578—'83, schout in de periode 1570-1600. Hun erfgenamen zijn *Willem Herweyer* (zoon van IIa), *Jacob Herweyer,* met zijn broers en zusters (de kinderen van IIb), *Claesje* en *Bastiaan Herweyer* (kinderen van I, 4).

IIa. *Jan Herweyer,* woonde in 1579 te Spijkenisse.

Zie uitvoeriger over hem en zijn nageslacht „Ons Voorgeslacht" no. 98 (april 1962), blz. 145 e.v. en no. 101 (juli 1962), blz. 226.

Zoon:

Willem, volgt IIIa.

IIIa. *Willem Jansz. Herweyer,* schepen van Oud-Beijerland, † na 12 juli *1647, tr.* 1° *Neeltgen Gerrits,* † vóór *19* mei 1615; tr. 2" *Neeltje Maartens,* † na *2* mei 1653.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Dyvertge Herweyer,* geb. te Oud-Beijerland tr. 1° Oud-Beijerland (ondertr. Spijkenisse 11 aug. 1624) *Adriaen Mertensz.,* „j.g. van Spijkenisse", schepen van Hekelingen; tr. 2° Hekelingen 17 juni 1640 *Leendert Cornelisse Noorman,* j.m. van en wonende te Simonshaven.
   Uit beide huwelijken nageslacht, dat de naam *Herweyer* aanneemt (Zie „Ons Voorgeslacht" no. 98 (april 1962), blz. 146 e.v. en no. 101 (juli 1962), blz. 226).
2. *Lijsbeth Herweyer,* begr. Ooltgensplaat 20 januari 1662, tr. Oude Tonge 22 april 1635 *Huybrecht Zuijtdijck,* ged. Oude Tonge 23 maart 1611, landbouwer in de Grote Blokse polder, gezworene aldaar, schepen van Adolphsland in 1662, begr, Ooltgensplaat 6 jan. 1663, zn. van *Burrit Huybrechtsz.* (komt ook wel voor met de achternaam *Capteyn)* en *Magdalena Gabrielsdr.*
   Hun zoon *Willem* nam de naam *Herweyer* aan (zie „Ons Voorgeslacht" no. 98 (april 1962), blz. 153/154).
3. *Adriaantje Herweyer,* geb. omstr. 1613, tr. 1 ° *Leendert Cornelisz. Noorman;* tr. 2° voorjaar 1658 *Jan Pover,* geb. te Den Bommel, begr. aldaar 24 april 1676, zn. van *Arien Pieters Pover* en weduwnaar van *Tanneken Claesdr. Haegens.*

Kinderen, vermoedelijk uit het 'tweede huwelijk:

4. *Maartje Herweijer,* tr, in 1647 *Adriaan Joosfen Kindermaecker,* te Oud-Beijerland, weduwnaar van *Maartje Jacobsdr. Slickboer.*
5. d o c h t e r, tr. *Cosnelis Jansz. van Baeren,* te Oud-Beijerland.

IIb. *Gillis Jacobsz. Herweyer,* geb. ca. 1545, dijkgraaf van Nieuw-Beijerland, † juni 16.. . (zijn zerk werd beschreven door Bloys van Treslong Prins onder Nieuw-Beijerland), tr. *Lijsbet Jans* (zie r.a. Oud-Beijerland no. 2, 1 maart 1597 en 13 juni 1599).
Als zijn kinderen moeten ongetwijfeld de volgende personen beschouwd worden (volgorde onbekend en wellicht uit twee huwelijken):

1. *Jacob,* volgt IIIb.
2. *Cornelis,* volgt IIIc.
3. *Pieter Herweyer Gillisz.*

   Schiedam, Oud notarieel archief 748, p. 993 (Molswijck) : *Pieter Herweyer,* wonende in Nieuw-Beijerland. compareert 19 juli 1627 en verklaart, dat hij ten 'overstaan van *Adriaen Christiaensz. van Rhijn en van Dingeman Lodewijcksz. van Bosschuijsen,* een accoord had gesloten met *Dirck Claesz. Pansser,* als administrateur over de goederen van *Cornelis Pietersz.* van der *Burch,* zijn schoonbroeder, betreffende het bouwen van een huisje met schuur in Nieuw-Beijerland enz. ; Jacob Herweyer, broeder van *Pieter Herweyer,* wonende in Nieuw-Beijerland, assisteert. De woning staat op 20 morgen land, waarvan toekomt 15 m de voornoemde Van der *Burch* en *Pieter Herweyer* 5 morgen.

4. *Jannetje Herweyers Gyelisdr.,* † 11 dec. 1606 blijkens haar zerk te Nieuw-Beijerland.
5. *Gillis,* volgt IIId.
6. *Jan,* volgt IIIe.
7. *Engel Herweyer,* opperkoopman in West-Indië, † te Rio Velte vóór 1642.

   Hij wordt een broeder genoemd van Jacob en *Gillis Herweyer* (r.a. Nieuw-Beijerland no. 1, 30 april 1641);
   In' een not. akte te Klaaswaal (5095, jaar 1642) worden genoemd *Gillis Gillisz. Herweyer* te Nieuw-Beijerland, *Hendrick Bastiaens* van, *der Houck, ge*huwd met *Jannitge Gillis Herweyer,* broeder en zuster van Engel *Gillisz. Herweyer,* namens de Hamer van Hoorn opperkoopman in West Indië, overleden te Rio Velte.
   Ned. Leeuw 1933, kol. 455, vermeldt een geschrift (protocol nots. Coeckebacker te Delft dl. 1616) d.d. 14 nov. 1637, waarin wordt medegedeeld, dat *„Eyngel Harreweyer,* jegenwoordich in Noort Holland, gereet leggende op sijn vertreck nae Guinea" na voorgaande trouwbeloften *Dorothea Chatvelt,* jongedochter, heeft bevrucht. Blijkens Ned. Leeuw 1932. kol. 333 en 485, was *Dorothea Chatvelt* een dochter van *Laurens Chatvelt* en *N. Joosten van Ylem,* was zij op 7 juli 1639 nog „een vrij en ongehout persoon" en liet zij in Brazilië in de jaren 1647—'51 kinderen dopen uit haar huwelijk met *François Montanier.*

   Zoon:

   Gillis Engelsz. Herweyer, vermeld in 1668, zeer waarschijnlijk identiek met *Gillis Harrewayer,* wonende te Delfshaven, die als weduwnaar van *Lena Sibert,* tr. Bergschenhoek 4 okt. 1676 (ondertr. Delfshaven 19 sept. 1676) *Magdalena Sjadvelt (Chatvelt),* j.d. van Delfshaven,. ged. Delft 20 april 1645, dr. van *Robbert Chatvelt* en

Cornelia van der Meer (zie Ned. Leeuw 1930, k. 9).

In een akte van 20 januari 1668 (5097a) is sprake van *Gillis Gillisz. Herweyer* te Piershil, *Hendrick Bastiaens van* der *Houck*, gehuwd met Jannetie *Gillis Herweyer, ooms van Gillis* Engels *Hel-weyer, de zoon van Engel Gillis Herweyer.*

8. *Jannetgen Jelis Herweyers*, ,,Jonge dochter uyt Nieu bejerlandt", tr. Oud-Beijerland (ondertrouw aldaar 15 febr.) 1632 *Hendrick Basfiaensz. van der Houck*, ,,Jongman uyt Out Beyerland" (getuige Johannes Bourgeois), in 1652 schepen van Cromstrijen, 1664 schepen van Klaaswaal, 1669 schepen van Numansdorp, zn. van *Bastiaen Oolen van der Houck* en *Cuynyerfgen Henricxdr. van Gijsen* (r.a. Cromstrijen no. 82, 27 juni 1630).

Hendrick Bastiaensz. van der Houck was een afstammeling van *Doen Beyenss.* (zie de „Geslachtboom van Doen Beyense van Driel", pag. 38).

IIIb. *Jacob Herweyer Gillisz.*, geb. in 1579, schepen van Nieuw-Beijerland in 1617 en 1619, dijkgraaf van Nieuw-Beijerland ende Groot Zuid-Beyerland, † 11 aug. 1641, out sijnde 62 jaeren. ..maanden . ..dagen (zie Bloys van Treslong Prins sub Nieuw-Beijerland), tr. *Neeltgen Jans van der Meer.* Volgens een verklaring was zij op 7 mei 1658 ca 74 jaar oud (notar. protocol 537).

r.a. Oud-Beijerland no. 4: 16 januari 1616. *Jacob Herweyer* ende *floris pietersz.* beiden wonende te Nieuw-Beijerland kopen 6 morgen 76 roe in de 11e kavel in Zuid Beijerland.

id. 4 oktober 1617. Jacob *Herweyer* koopt 4 morgen ea 60 roe in Zuid-Beijerland van Johan van Oldenbarneveld en passeert een schuldbrief.

r.a. Oud-Beijerland no. 6: 19 mei 1632 *Jacob Herweyer* Dijckgraaff en *Willem Jansz. van der Graaff* penningmeester van Zuid-Beijerland verkopen 3/5 van de Santplaat groot omtrent 14 morgen in Groot Zuid-Beijerland.

id. 23 november 1632 *Jacob Herweyer* Dijckgraaff van Nieu ende beyde de Zuyt Beyerlanden verkoopt 3 morgen 38 roe in Zuid Beyerland.

r.a. Oud-Beijerland no. 7: mei 1634 *Maerten Basstiaens de Recht en Jacob Herweyer,* Dijckgraaff van Nieu ende Zuyt Beyerlandt kopen 9 morgen 100 roe in Groot Zuid Beyerlandt en passeren een obligatie van *f* 5937,—.

id. 20 mei 1634 *Jacob Herweyer* dijckgraaff koopt een huis.

r.a. Piershil no. 3, 16 febr. 1639 *Jacob Herweyer* is testamentaire voogd over de kinderen van t *Maerten Jansz.* ende *Cleysgen Aryens* evenals hun zoon Jan Maertss. *van der Werff.* Andere testamentaire *voogden* zijn *Willem Jansz. van Dijck* en Pieter *Heyndricxsz. Jacob Herweyer* verkoopt als zodanig stukken land in Out-Piershil.

r.a. Piershil no. 3: 26 april 1639 *Jacob* Herweyer heeft procuratie van zijn zwager *Willem Janse van Dijck en* transporteert. *Willem Jansz. van Dijck* wordt '16 febr. 1639 vermeld als dijckgraaff van Out Piershil.

r.a. Oud-Beijerland no. 7, 19 april 1640. *Jacob Herweyer* Dijckgraaff is *f* 1600 verschuldigd wegens de koop van 8 m. 456 roe in de 8e kavel van Groot Zuid-Beijerlancl. Dit was gekocht eind 1631.

nots. Schoormans te Dordrecht no. 83, 11 juni 1641: *Jacob Herweyer,* dijkgraaf, out omtrent 63 "jaar.

r.a. Oud Beierland no. 9: 7 december 1654. *Neeltge Jans* weduwe van *Jacob Herweyer* in sijn leven Dijckgraaff van Nieuw- ende de Zuyt Beyerland is *f* 2500,— pacht schuldig. Zij hypothekeert daarom 8 morgen in Groot Zuid-Beyerland.

r.a. Oud Beierland no. 10: 2 juni 1656. *Neeltgen Jnns wed.* van *Jawb Herweyer* is f 2500 schuldig. Zij neemt hypotheek op 22 morgen in Groot Zuijt Beyerland en op 4 morgen in Zuyt Beyerland. Voldaan verklaard 30 maart 1672.

id. 12 juli 1657. Over de goederen van *Neeltgen Jans* was *tot* curator door het Hof van Holland benoemd *Pieter Leenderts* van der *Wael.* Er is sprake van transporton van 26 morgen land in nov. 1656.

id. 24 juli 1659 *Pieter Leenderts* van der *Wael* curator over de boedel van *Neeltgen Jans* wed. van *Jacob Herweyer* verkoopt 4 morgen 413 roe.

Kinderen:

1. *Johan*, volgt IVa.
2. *Everf*, volgt IVb.

IVa. *Johan Herweyer Jacobsz.*, geb. ca. 1605, schepen van Nieuw-Beijerland 1635, '37, tr. *Maerfge de Recht*, dr. van *Arien Bastiaens de Recht.*

r.a. Nieuw-Beijerland no. 1, 1635 en 12 juni 1637: *Jan Herweyer,* schepen.

notaris de Jager te Dordrecht protokol 35, fol. 205, 206: 12 november 1632 Jan Herweyer te Oud-Beijerland en *Maritge Adriaens* de *Recht* testeren en benoemen tot voogden zijn vader *Jacob Herweyer* en haar oom *Marten Bastiaens de Recht.*

r.a. Oud-Beijerland no. '7, 8 februari 1638: *Meeus Willems* is *f* 318 schuldig aan *Johan* Herweyer, wonende in Nieuw Beyerlandt, in verband met de huur van vlasland.

notaris D. Eelbo te Dordrecht, protocol 68 fol. 325: 31 augustus 1646 *Pieter Pleunen van Driel* Jonckman wonende te Dordrecht testeert. Vermeld wordt Jan *Jacobsen Herweyer* sijne behoude neve? (dus zijn aangetrouwde neef).

r.a. Oud-Beijerland no. 9, 19 mei 1653: *Maritgen Aryensdr.,* weduwe van za. *Johan Herweyer,* transporteert 5 m. 300 roe.

notaris van Bergen te Oud-Beijerland no 537: 1 juli 1655 *Maertgie Ariens,* weduwe van *Johan Herweyer,* -wonende Nieuw-Beijerland, en *Neeltge* Jans, weduwe van *Jacob Herweyer,* wonende aan de Zuytsijde onder Nieuw-Beijerland zijn geld schuldig. De akte vermeldt, dat *Maertgie Aryens* do schoondochter is van *Neeltge* Jans.

Uit dit huwelijk vermoedelijk:

1. *Lijntje Jans Herweyers*, tr. *Cornelis Jans Meynaerf.* Hij hertr. Nieuw-Beijerland 24 okt. 1666 *Maertje Cornelis.*

Zij testeerden 7 oktober 1657 te Oud-Beijerland (537) en wonen volgens het testament te Nieuw-Beijerland. Uit hen werd een *Ariaentje* gedoopt te Nieuw-Beijerland op 13 januari 1659 en in mei 1665.

2. *Adriaan Jansen Herweyer.* Hij koopt 12 juli 1660 een huis te Nieuw-Beijerland (r.a. no. 1').

IVb. *Everf Herweyer Jacobsz.*, geb. ca, 1610, ,,jonghman woonende in Nieu beyerland", schepen van Oud-Beijerland, tr. Oud-Beijerland (de datum in het trouwboek, 30 dec. 1635, kan ook de ondertrouwdatum zijn) *Geerfruid de Recht*, ,,j.d. woonende in Oud-Beijerland", dr. van *Maerfen* en *Aegtje Hoogendijk* (afstammelinge van Doen Beyens); getuigen Marten, Bastiaens de Recht en Jacob Herweyer. Zij hertr. Pieter *van der* Waal, schepen van Heinenoord 1650-1655, zn. van *Leendert Leenderfs van der Waal* en *Beafris Pieters* (zie r.a. Heinenoord no. 11, 2 okt. 1649).

Hun testament bevindt zich in not. prot. 538.

Evert Jacobsz. Herweyer, schepen van Beijerland, en *Geertruyt Maertens* testeerden te Klaaswaal 14 december 1639. Genoemd worden zijn oom *Gillis,* zijn vader *Jacob* en zijn broeder Jan *Herweyer.*

nots. Eelbo no. 59, 7 aug. 1639: *Evert Herweyer* schepen van Oud-Beierland.

r.a. Oud-Beijerland no. 9, 24 maart 1650: *Evert Herweyer,* onsen medeschepen, gehuwd met *Geertruyt Maertens de Recht,* verkoopt.

Uit dit huwelijk:

1. *Jacob,* volgt, Va.
2. *Gillis,* volgt V b .
3. *Neeltje Evers Herweyer, testeert* ongehuwd 28 jan. 1659 voor notaris Van Bergen te Oud-Beijerland (no. 538) en noemt in haar testament de naam van haar moeder; zij testeert met haar man *Basfiaan Hoogervesf* voor notaris Vervoorn te Piershil op 25 sept. 1662 (no. 6285), zij wonen dan in de Eendrachtspolder. Zij tr. *Basfiaan Hoogervesf,* ged. Heinenoord 7 aug. 1633 (get. Leentken Pyetersen, Willem Willemsen en Geertken Cornelis)', schepen van Zuid-Beijerland 1675—'95, zn. van *Cornelis Basfiaenssen Hoogervesf en Neelfjen Cornelis,* en weduwnaar van *Mariken Joppe Velfhoun* (dr. van *Jop Velfhoun* en *Mariken Aerts Hoppel*), met wie hij op 8 maart 1660 te Oud-Beijerland voor nots. Van Bergen testeerde (no. 538, zie ook r.a. Heinenoord no. 11 fol. 29, 21 juli 1665). Hij hertr. Numansdorp 17 november 1680 *Maike Boender.*

nots. Coomans te Oud-Beijerland no. 547, 2 september 1666: Bastiaan *Hoogervest,* man en voocht 'van *Neeltgen Everts,* dochter van *Geertruyd Maertens de Recht* †, *geeft mede* namens *Jacob* en *Gillis Herweyer* procuratie.

Va *Jacob Everfse Herweyer,* geb. ca. 1640, is meerderjarig op 21 febr. 1670 (548), bouwman in de Eendrachtspolder, tr. na 6 april 1665 (zie not. prot. 5873) *Lijsbeth Groenewerf,* dr. van *Basfiaan Groenewerf,* schepen van Westmaas (1650, 1656), schepen van Klaaswaal en Numansdorp, en *Sijtge Piefers.*

Uit allerlei akten, verleden te Dordrecht, blijkt, dat *Jacob Evertse Herweyer* bouman in de Eendragtspoldes was (nots. De Jager 125, 21 juni 1678; nots. Van der Grijp 357, 10 april 1682; notaris Besemer 583) 28 juni 1689).

Kinderen:

1. *Everf,* volgt VIa.
2. *Bastiaan,* volgt VIb.
3. *Geerfruyf Herweyer,* ged. Zuid-Beijerland 26 mei 1675 (get.: Adriaan Besemer, Bastiaan Cornelisse Hogervest), † jong.
4. *Teunis Herweyer,* ged. Zuid-Beijerland 6 okt. 1677, † jong.
5. *Geertruy Herweyer,* ged. Zuid-Beijeriand 25 febr. 1680.
6. *Seyken Herweyer,* ged. Zuid-Beijerland 25 febr. 1680 (bij 5 en 6 waren doopgetuigen: Neeltje Ariens, Mariken Pieters, Ary Maerse de Regt en Bastiaan Cornelisse Hoogervest).
7. *Teunis Herweyet,* ged. Zuid-Beijerland 14 nov. 1683 (get.: Neeltje Ariens Lugtenburg).

VIa. *Everf Herweyer Jacobsz.,* geb. *en* wonende in de Eendrachtspolder, † (aang. Nieuw-Beijerland 5) jan. 1736 (recht *f* 6), tr. ald. 13 jan. 1697 (recht *f* 6) *Marietje Landheer,* geb. te Nieuw-Beijerland, † (aang. ald. 19)

maart 1736 (recht *f* 15), dr. van *Cornelis Cornelisse* en *Aryaantje Woufers Hogerwerf.*

Marietje Landheer testeerde te Oud-Beijerland op 3 januari 1725 (nots. Jan van Driel, no. 584) en op 23 januari 1734 (nots. Jan van Driel, no. 587).

Kinderen:

1. *Cornelis Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 6 dec. 1697 (get.: Claarie Cornelis Landheer), Heilige Geestmeester te Mijnsherenland 1748, '49, '58 en '63, † (aang. Mijnsherenland 5) jan. 1776 (recht *f* 30), tr. ald. 21 mei 1730 (ondertr. 29 april, recht *f* 3) *Lijsbeth Landmeter,* geb. in 1694, † (aang. Mijnsherenland 5) sept. 1781 (*f* 30), dr. van *Pieter Landmeter* en weduwe van *Willem van Dalen.*

nots. Jan van Drie1 te Oud Beijerland 586, 12 mei 1730: Huw. voorwaarden van Cornelis *Herweyer* en *Lijsbeth Landmeter;* zij bezit ca. 47 morgen.

2. *Maarfen Herweyer,* ged. Nieuw-Beijerland 30 nov. 1698 (get.: Neeltje Ariens), † jong.
3. *Jacob Herweyer,* ged. Nieuw-Beijerland 14 april 1702 (get.: Geertruy Gillis Herweyer), † (aang. ald. '26) dec. 1762 (*f* 30), tr, 1° Nieuw-Beijerland 3 juni 1736 (aang. 4 mei, recht *f* 6) *Jaapje Jacobs Verrij,* geb. te Nieuw-Beijerland, † (aang. ald. 29) maart 1738 (recht *f* 6); tr. 2° Geervliet 3 mei 1744 (ondertr, 10 april, *f* 6) *Teuntje Proojen,* † (aang. Nieuw-Beijerland 7) mei 1753 (recht *f* 30).
4. *Geerfruy Herweyer,* ged. Nieuw-Beijerland 1 maart 1705 (get.: Claartje Cornelis Landheer), † (aang. ald. 10) april 1770 (recht *f* 30), tr. 1° Nieuw-Beijerland 11 nov. 1725 (aang. 19 okt. recht *f* 6) *Nicolaas Vermaaf,* geb. te Nieuw-Beijerland, † (aang. ald. 10) febr. 1740 (recht *f* 6), zn. van *Philip Vermaat* en weduwnaar van *Martijntje Groeneveld;* tr. 2° Nieuw-Beijerland 16 juli 1741 (aang. 22 juni, recht *f* 6) *Adrianus Hoppel,* ged. Heinenoord 5 april 1716, zn. van *Cornelis en Maria de Jongste.* Hij hertr. Oud-Beijerland 18 aug. 1771 *Geertrui van Dalen,*

Testament 7 juni 1757 voor nots. Jan van Driel.

5. *Ariaantje Herweyer,* ged. Nieuw-Beijerland 12 febr. 1708, † (aang. ald. 17) jan. 1729 (recht *f* 3), tr. Nieuw Beijerland 8 febr. 1728 (aang. 16 jan., *f* 6) *Basfiaan Abbenbroek,* geb. te Zuid-Beijerland, zn. van *Cornelis Abbenbroek.* Hij hertr. Oud-Beijerland 7 mei 1730 *Lijsbefh Anfonis Herweyer* (zie Ve).
6. *Teunis Herweyer,* ged. Nieuw-Beijerland 11 dec. 1712 (get.: Neeltje Dirks Romeyn).

VIb. *Basfiaan Herweyer Jacobsz., „j.m.* uit de Eendrachtspolder", tr. Numansdorp 4 jan. 1711 (ondertr. 14 dec. 1710) *Neeltje Dirks Romein,* „j.d. van Westmaas".

Hun huwelijksvoorwaarden 8 dec. 1710 te Rotterdam (nots. Van der Dam, no. 1948).

Kinderen:

1. *Dirk Herweyer,* ged. Zuid-Beijerland 23 juni 1715 (get.: Marietje Joosten van der Burgh), bouwman aldaar, † (aang. ald. 11) april 1793 (recht *f* 15), tr. Zuid-Beijerland 24 mei 1750 (aang. 1 mei, *f* 3) *Elyzabet Ariens van der Waal,* geb. te Westmaas, † (aang. Zuid-Beijerland 2 april) 1793 (*f* 30), weduwe van *Pieter Roos.*

nots. De Quartel te Strijen no. 7672, 23 sept. 1776: Dirk *Herweyer* huurt ca. 17 morgen land.

2. *Jacob Herweyer,* geb. te Zuid-Beijerland, † (aang. ald. 20) nov. 1769 (pro Deo), ondertr. Zuid-Beijerland 23 sept. 1740 *Ingetje Cornelisdr. Bokhoven,* ,,beide wonende Koorndijk", geb. te Zuid-Beijerland.

Vb. *Gillis Evertse Herweyer,* ,,j.m. van den Hitsert", bouwman, schepen en heemraad van Oud-Beijerland in 1695, 1696, tr. Oud-Beijerland 16 juli 1673 (ondertr. 30 juni) *Neelie Ariens Leeuwenburg,* dr. van *Ary Jooste.*

nots. de Roy te Rotterdam: 17 november 1673 Testament.

nots. van Dalen te Oud-Beijerland no. 555, 12 september 1681: Pachter van ca 33 morgen. Hij dacht ook 18 april 1681. (not. 542).

Idem no. 556, 7 febr. 1683: Testament, er zijn geen kinderen.

Idem 3 febr. 1687: Testament. Er is sprake van 4 morgen 113 roe onder Zuid-Beijerland en van de kinderen van zijn broeder Jacob *Herweyer.*

nots. Besemer te Dordrecht no. 583, 3 jan. 1690: *Gillis Herweyer* te Oud-Beijerland, getrouwd met *Neeltjen Aryens, Aert Hendricksen Hogewerf,* getrouwd met *Lijntjen Aryens, Bastyaentje Aryens,* weduwe van *Dirck Zegertsen Fonckert, Willem de Baan* getrouwd met *Anneken Aryens,* kinderen van dry *Jooste,* geven procuratie.

r.a. Cromstrijen no. 47, 30 maart 1696: *Gillis Herweyer,* schepen en heemraad van Oud-Beijerland, mede namens zijn zwager *Willem* de Baan, gehuwd met *Annetien Aryens Leeuwenburgh,* verkoopt 1 m. 500 roe (zie nog r.a. Nieuw-Boijerland no. 49, jaar 1692 en not. prot. 545, 11 januari 1674).

Kinderen:

1. *Geertruy Gillis Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 4 febr. 1684 (get.: de Heer Secretaris Engelbrecht van Dalen, Adriaen Imanse Droncker, Annegie Ariens), tr. Oud-Beijerland 6 aug. 1710 (ondertr. 20 juli) *Dirk van Ruytenburgh,* geb. ald., schepen van Oud-Beijerland 1729, '30, '39 en '40, zn. van *Leendert van Ruytenburgh.*
2. *Marya Gillis Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 12 febr. 1687 (get.: Lijnie Ariens), in 1749 te Oud-Beijerland wonende, tr. ald. 14 april 1715 (ondertr. 22 maart) *Pieter Verduyn,* ged. Oostvoorne 19 mei 1686, schout van Nieuwenhoorn, † vóór *23* okt. 1749, zn. van *Wouter Verduyn* en weduwnaar van *Martijntje Gerrits Bosman.*

Marya Gillis Herweyer testeerde 23 oktober 1749 voor nots. Jan van Driel te Oud-Beijerland. Een copie bevindt zich in het archief van de heerlijkheid Heenvliet no. 1640. Zie IVe, 3 voor een echtpaar *Herweyer-Verduyn* met dezelfde voornamen.

3. *Neeltje Gillis Herweyer,* geb. te Oud-Beijerland, tr. 1° Oud-Beijerland 19 juni 1712 (ondertr. *28* mei) *Zegert Dircke Fonckert,* geb. te Nieuw-Beijerland, wonende te Oud-Beijerland, schepen aldaar 1715, '16, '19 en '20; tr. 2° Oud-Beierland 14 jan. 1739 (ondertr. 12 dec., recht *f* 15) *Dingeman Schuit-*, dijkgraaf van Oud-Cromstrijen met Oud-Beijerland bedijkt, weduwnaar van *Lijntje Kaptein.*

IIIc. *Cornelis Gillisz. Herweyer,* bouwman te Nieuw-Cromstrijen, tr. *Annitgen Cornelis,* weduwe van *Pieter Aryens Pons.*

Annitgen Cornelis had uit haar huwelijk met *Pieter Aryens* Pons een zoon: *Gerrit Pietersz. Pons,* die 7 april 1635 en 23 sept. 1637 te Klaasmaal testeerde (5095).

Cornelis Gillisz. Herweyer en *Annitgen Cornelisd.* testeerden in 1639 (5095). Er is sprake van hun twee onmondige kinderen.

De Wapenheraut 1917: *Cornelis Gillisz. Herweyer* bouwman in Nieuw-Cromstrijen op 2 augustus 1627.

r.a. Cromstrijen no. 76, tussen 4 juni en 10 juli 1633: *Cornelis Herweyer,* wonende 'in Nyeu Cromstrijen, verkoopt het gewas op de helft van de tweede cavel en op de helft van veertien morgen in de elfde cavel.

r.e. Cromstrijen no. 65: 6 oktober 1635. Quoyier van de personen die gegoet sijn ter somme van Duysent gulden: *Cornelis Herweyers* boel is gansch verachtert en meer schult als goet hyer niet.

r.a. Cromstrijen no. 76: 13 oktober 1633. Jan *Adriaensz. Pons,* schepen, neemt een schuld over van *Cornelis Gillisz. Herweyer* o.a. aan *Jacob Herweyer,* Dijckgraeff van Nyeu ende de Zuydt beyerlanden, in verband met de betaling van de helft van de tweede cavel in Nieu Cromstrijen.

Als zijn zoon moet worden beschouwd:
Gillis, volgt IVc.

IVc *Gillis Cornelisz. Herweyer,* ,,jm. wonende onder Claeswael" tr. 1648 *Maertge Ariens,* ,,wonende te Oud-Beijerland; attestatie gegeven naar Claeswael" (zie het trouwboek van Oud-Beyerland nov. 1648). *Gillis Cornelisse* en *Mensje Ariens* lieten 7 sept. 1653 te Cromstrijen een kind *Theuntje* dopen.

r.a. Oud-Beijerland no. 8, 10 mei 1649: *Gillis Cornelisz. Herweyer* koopt een huis aan de Groot Zuyt Beyerlantse Dijk.

nots. De Jager te Dordrecht, 118, 22 oktober 1655: *Gillis Herweyer,* zeilmakersgesel, is getuige.

Als zijn zoon beschouw ik:
Jacob, volgt Vc.

Vc. *Jacob Gillisz. Herweyer,* woonde in Bommelskous (dat kerkelijk onder Klaaswaal behoorde), tr. *Fanneke Thomasse Hoogwerff* (vermoedelijk een zuster van *Jan Thonisz. Hoogwerff,* die getrouwd was met *Kniertje Bastiaans van Driel*).

Daar het doopboek van Klaaswaal *in* 1701 begint, zijn de dopen van andere kinderen dan het hieronder sub 7 genoemde niet te vinden. Hoewel ik geen akte heb kunnen vinden, waarin zijn kinderen vermeld worden, moet aangenomen worden dat ook de sub 1 t.e.m. 6 genoemde kinderen van Vc zijn.

Kinderen:

1. *Gillis,* volgt VIc.
2. *Teunis,* volgt VId.
3. *Arie,* volgt VIe.
4. *Marietje Jacobs Harweyer,* ,,geboren en wonende onder Claaswaal", tr. Klaaswaal 27 okt. 1715 (ondertr. 5 okt., pro Deo, getuige haar moeder) *Abram Jacobs Mouthaan,* j.m. van Capelle, wonende te Klaaswaal; zij woonden onder Stougjesdijk. Hij hertr. *Neeltje de Winter,* weduwe van *Laurens Baars* (huw. voorw. 13 juli 1752 te Klaaswaal, not. prot. 5106)'.

Bij de dopen van hun kinderen zijn o.a. getuigen Cornelia *Jacobs Harreweyer* en *Hendrikie Duymelaer.* Hun erfgenamen verkopen op 31 mei 1755 (r.a. Strijen no. 8). *Marietje Jacobs Herweyer* deed belijdenis te Klaaswaal 16 april 1715.

5. *Cornelia Jacobs Herweyer,* geb. ca. 1690, tr. ca. 1713 *Cornelis Cornelisse Neef.* Zij woonden tot ca. 1722 te Strijen, daarna te Group onder Westmaas.

Bij de dopen van hun kinderen zijn o.a. getuigen Meynsje *Jacobs Herweyer*, *Marijgje Jacobs Harweyer*. Hun jongste kind werd 4 dec. 1729 te Westmaas gedoopt.

6. *Mijntje Herwijer*, tr. 1° *Govert Ariense Gorrijk:* tr. 2° (ondertr. Mijnsherenland 14 juni 1737, derde proclamatie 30 juni 1737) *Arie A. de Kome* j.m. geb. en wonende te Mijnsherenland. Zij woont te 's-Gravendeel. Zij testeerden 30 sept. 1762 (r.a. 's-Gravendeel no. 25).
7. *Lena Herweyer*, geb. „aan Bommelskous", ged. Klaaswaal 14 mei 1702 (get.: Neeltje Gerrits Moerkerken).

VIc. *Gillis Jacobs Herweyer*, „van Bommelskous", tr. 1° Numansdorp 27 okt. 1709 (ondertr. 3 okt.) *Lijntje Gerrits van der Waal*, weduwe van *Ary Leenderts Zeeman* (met wie zij tr. Numansdorp 19 nov. 1704, ondertr. 2 nov., als j.d .van Schuring); tr. 2° *Maayke Ariens van der Giessen* (zie not. prot. 4590 van 's-Gravendeel d.d. 16 nov. 1725: 30 juni 1726 uitkoop van de twee kinderen, Weeskamer van Strijen no. 5): tr. 3° *Ariaantje Offe Jongeschout*, † (aang. Strijen 17) juni 1763, vermoedelijk dochter van *0th Pieters Jongeschout* en *Marytie Jans van Kempen* (die 25 juli 1683 te Barendrecht trouwden).

Jilles Herweyer en *Ariaantje Jongeschout* zijn erfgenamen van *Jan Otte Jongeschout* Op 10 maart 1762. (nots. De Quartel no. 7669 te Strijen).

Gillis Jacobs Herweyer verkoopt te Strijen een huis op 16 *juli 1763* (r.a. *no. 9*).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Grietje Herweyer*, ged. Strijen 2 aug. 1711 (get.: Lijntie Hoogswerf).
2. *Gerrit Herweyer*, ged. Strijen 13 okt. 1712 (get.: Annigje Gerrits van der Waal), † (aang. ald. 24) april 1758 (pro Deo) tr. Mijnsherenland 27 okt. 1743 (ondertr. 5 okt.) *Ingetje in 't Velt*, ged. ald. 11 febr. 1720, dr. van *Fleuris* en *Annetje's Gravendeel*. Zij hertr. in 1767 *Jan Terhorst*.
3. *Jacob Herweyer*, ged. Strijen 20 okt. 1715 (get.: Meynsje Jacobsdr. Herweyer), † jong.
4. *Jacob*, volgt VIIa.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Arie Herweyer*, ged. Strijen 14 febr. 1723.
6. *Lijntje Herweyer*, ged. Strijen 5 juni 1724 (get.: Crelia Leenderts de Zeeuw).

Uit het derde huwelijk:

7. *Otto Herweyer*, ged. Strijen 4 dec. 1728 (get.: Getruy Otte Jongeschouwt).

VIIa. *Jacob Herweyer Gillisz.*, ged. Strijen 21 maart 1717 (get.: Meynsje Jakobs Herweyer) , landbouwer aldaar, † 12 jan., aang. Strijen (recht *f* 30) 16 jan. 1796, tr. 1° ca. 1745 *Lena Vogelaar*, ged. Maasdam 21 febr. 1723, † (aang. Strijen 8 juni) 1773, dr. van *Schilleman* en *Willempje van der Kest;* tr. 2° (aangifte Strijen *8* sept.) *1785* (recht *f 30) Mayke Bezemer*, ged. Strijen 11 febr. 1756, † 's-Gravendeel na 1836, dr. van *Gerrit* en *Maria de Coome*. Zij hertr. vóór *28* maart 1805 *Yme de Best*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Schilleman Herweyer*, ged. Strijen 24 febr. 1748 (get.: Ariaantje Cornelisse Gelderblom), † (aang. ald. 1 nov.) 1784 (recht *f* 30).

2. *Jillis Herweyer*, ged. Strijen 25 okt. 1749 (get.: Ariaantje Otte Jongeschout), landbouwer, † Strijen 5 jan. 1814, tr. (aang. Strijen 9 april) 1779 (recht *f* 30) *Jannigje van Proyen*, ged. 's-Gravendeel 12 maart 1759, † Strijen 6 febr. 1848, dr. van *Teunis* en *Aagje Mookhoek*.
3. *Anna Herweyer*, ged. Strijen 13 aug. 1752 (get.: Willemtje Kes) ,† (aang. ald. 6 okt.) 1819, tr. (aang. Strijen 16 april) 1773 (recht *f* 6) *Jacob de Geus*, ged. Strijen 15 febr. 1742, zn. van *Arij* en *Lijntje Jabay*.

Testament 2 augustus 1751 (7672).

4. *Willempje Herweyer*, ged. Strijen 5 jan. 1755, tr. (aang. Strijen 28 maart) 1783 (recht *f* 30) *Pieter de Geus*, ged. ald. 5 april 1750, broeder van voornoemde *Jacob de Geus*.

Testament 16 oktober 1783 (7673).

5. *Jaapje Herweyer*, ged. Strijen 12 sept. 1756 (get.: Arjaantie Jongeschout), † Strijen 29 maart 1826, tr. (aang, Strijen 12 april) 1782 (recht *f* 30) *Jan Nieuwschepen*, ged. ald. *2* mei 1762, † na 1826, zn. van *Anthony* en *Lena Duis(t)er*.

Uit het tweede huwelijk:

6. Ongedoopt kind, † (aang. Strijen 30) nov. 1785 (recht *f* 30).
7. *Maria Herweyer*, ged. Strijen 6 febr. 1788, † vóór 9 nov. 1833, tr. Strijen 1 mei 1814 *Anthony Voordendag*, ged. Eethen 13 april 1783, landbouwer, zn. van *Ary* en *Anna Verkuyl*, † vóór 1876. Hij hertr. *Willempje Herweyer* (dr. van *Gielis* en *Jannigje van Proyen*).
8. *Lena Herweyer*, ged. Strijen 1 aug. 1790, † ald. 5 nov. 1845, tr, 's-Gravendeel 6 mei 1818 *Pieter de Vos*, † na 1845, zn, van *Klaas de Vos*.
9. *Geertruy Herweyer*, geb. 13 april, ged. Strijen 22 april 1792, vlasboerin; † 's-Gravendeel 16 maart 1832, tr. *Arie Huisman*, geb. in 1791, vlasboer.
10. *Schilleman Herweyer*, ged. 4 mei, ged. Strijen 10 mei 1795, landbouwer, † Strijen 8 juni 18'36, tr. 's-Gravendeel 18 maart 1818 *Elisabeth Molendijk*, geb. ald. 1791, † na 1871, dr. van *Cornelis*, lid van de Raad van 's-Gravendeel, en *Trijntje Niemandsverdriet*.

VId. *Teunis Jacobs Herweyer*, geb. Klaaswaal ca. 1700, † na 29 aug. 1779, tr. Simonshaven 17 sept. 1724 *Lena Pieters van der Duyn*, „j.d. van Abbenbroek, beide wonende te Biert".

Kinderen:

1. *Jaapje Herweyer*, ged. Oostvoorne 25 dec. 1729, † na 11 mei 1777.
2. *Janneken Herweyer*, ged. Oostvoorne 25 dec. 1729, tr. Heenvliet 23 juni 1748 (ondertr. 26 mei) *Dirk Witte Speelpenning*, „j.m. geb. ald.".
3. *Pieter Herweyer*, ged. Oostvoorne 22 febr. 1733 (get.: Maartje Teunis Hadde), tr., ald. 20 mei 1764 (ondertr. 27 april) *Willemtje Stolk*, „j.d.", geb. te Oostvoorne.

   Uit dit huwelijk werden acht kinderen te Oostvoorne gedoopt.
4. *Cornelia Herweyer*, ged. Oostvoorne 4 dec. 1735 (get.: Maartje Teunis Hadde).

VIe. *Arie Jacobs Her(re) w(e) yer,* ,,j.m. wonende onder Claaswaal", † (aang. ald. 11 juni) 1776 (pro Deo), tr. Klaaswaal 2 april 1724 (ondertr. 10 maart, pro Deo, getuige zijn moeder) *Hendrikje Duimelaar,* † (aang. Klaaswaal 3 aug.) 1781 (recht *f* 3), dr. van *Hendrik Plonen* en *Lijsbet Jacobs Eland,* en weduwe van *Cornelis Reyers van Trigt* (met wie zij tr. Klaaswaal 20 okt. 1715, belijdenis te Klaaswaal 16 april 1715).

Arie Jacoós Herweyer deed te Klaaswaal belijdenis 5 april 1719. Hij was ouderling aldaar in 1762 en 1763 (Welcker, pag. 135).

Kinderen:

1. *Jacob Herweyer,* ged. Klaaswaal 30 dec. 1724 (get.: Marijgje Jacobs Herrewijjer), † jong.
2. *Hendrik Herweyer,* ged. Klaaswaal 9 dec. 1725 (get.: Lijsbet Jans Eland), † jong.
3. *Hendrik Herweyer,* ged. Klaaswaal 6 april 1727 (get.: Maayken Jans Eland), † jong.
4. *Hendrik Herweyer,* ged. Klaaswaal 17 mei 1728 (get.: Lijsbet Jans Elant), † (aang. ald. 18) april 1781 (pro Deo).
5. *Willem Herweyer,* ged. Klaaswaal 30 okt. 1729 (get.: Hendriksje Gijsberts onder de Linden).
6. *Jacob Herweyer,* ged. Klaaswaal 26 apri 1733 (get.: Maayke Jansd. Elant) .
7. *Lijsbeth Herweyer,* ged. Klaaswaal 17 april 1735 (get.: Ariaantje Otto's Jongeschout), † (aang. ald. 20 juni) 1743 (pro Deo).
8. *Jacob Herweyer,* ged. Klaaswaal 29 maart 1739.

IIId. *Gillis Herweyer Gillisz.* (wordt genoemd in de ,,Geslachtsboom.. . van Doen Beyensz. van Driel), schepen van Nieuw-Beijerland in 1640 en 1641, schepen van Piershil in 1675, † na 12 okt. 1676, tr. 1° *Haesien Symons Splinter,* dr. van *Symon Huygen* en *Haasje Dirks Fonkert.* (Zij was een afstammelinge van voornoemde Doen Beyensz.); tr. 2° *Ingetie Heyndricxs (van der Wacht).*

Gillis Gillisz. **Herweyer en** *Haesje Symons Splinter* testeerden te Klaaswaal 26 april 1643 (5095).

r.a. Oud-Beijerland no. 9, 13 juni 1650: *Gillis Herweyer* koopt 3 morgen 400 roe op het Tollegors (schuldbrief van *f* 3000).

r.a. Nieuw-Beijerland no. 1, 6 maart 1651: *Gillis Herweyer* koopt een huis aan de Nieuw-Beijerlandse Dijk.

r.a. Oud Beijerland no. 9, 19 mei 1653: *Gillis Herweyer* koopt 8 morgen in Groot Suyt Beyerlant van *Maritgen Aryens,* weduwe van Johan *Herweyer.*

r.a. Piershil no. 449, 11 dec. 1656: *Gillis Herweyer,* wonende onder Nieuw-Beyerland, is f 1200 schuldig en neemt hypotheek op 10 gemeten 307 roe in Out Piershil.

idem 7 april 1658. *Gillis Herweyer,* wonende onder Nieuw-Beijerland, heeft twee kinderen *Gillis Gillisz.* en *Symon Gillis* bij zijn eerste vrouw Haesien *Symons.* Hij neemt hypotheek op 10 gemeten 307 roe in Out-Piershil en 4 gemeten 125 roe in Nieu-Piershil. Voogd van de kinderen is *Seger Dircxs fonkert* hun oom. Ook compareren *Dirck* Jans *Verrij* en *Pieter Heyndriks* van der *Wacht,* ooms en voogden van het kind bij *Ingetie Heyndricks.* Zij consenteren ook.

r.a. Oud-Beijerland no. 10, 28 maart 1658: *Gillis Gillisz. Herweyer* te Nieuw-Beijerland is *f* 850 schuldig in verband met de koop van een hofstede aldaar op 15 januari 1634. In margine: voldaan 25 september 1667.

idem 24 juli 1658: *Gillis Gillisz. Herweyer* te Nieuw-Beijerland is *f* 3273 schuldig aan *Pieter Leenderts van der Waal,* gehuwd met de weduwe van *Evert Herweyer.* (In margine: voldaan 10 maart 1666). Er is sprake van zijn weeskinderen bij *Haesgen Symons* en hij neemt hypotheek op 8 morgen 300 roe in Groot Zuid-Beijerland.

not. Piershil 6825, 27 september 1662: *Gillis Herweyer,* wonende aan de Nieuw Beijerlandse Dijck, verkoopt aan zijn zoon *Gillis Gillisz. Herweyer* landbouwgereedschap en vee; aanwezig is *Seger Dircks Fonckert.*

r.a. Piershil no. 5. 11 november 1662: *Gillis Gillisz. Herweyer* den ouden wonende onder Nieuw Beyerland verkoopt 7 gemeten 144 roe in Out Piershil.

idem 17 november 1663: Hij verkoopt 4 gemeten 75 roe in Nieuw Piershil.

not. protocol 538 Oud-Beijerland, 22 juli 1665: *Gillis Gillisz. Herweyer* te Nieuw-Beijerland passeert een obligatie.

nots. Vervoorn te Piershil no. 6825, 8 oktober 1662: *Gillis Herweyer* te Nieuw-Beijerland' koopt zijn dochter *Adriaentie gillis* uit. Zij heeft recht op *f* 8000. Haar bloedvoogd is haar oom *Pieter Heyndericxs van* der *Wacht.* schout *van* Spijkenisse. Genoemcl wordt zijn voorzoon *Gillis Gillis Herweyer* bij Haesien *Symons.*

not. Piershil 6826, 12 oktober 1676: Sieur *Gillis Herweyer,* oud schepen van Piershil, woonde tien jaar bij zijn dochter *Aeriaentie Herweyeren,* gehuwd met *Eewwout Eewoutse Goutswaert,* in" en verklaart derhalve aan haar *f* 2000 schuldig te zijn.

idem 13 oktober 1676: Hij testeert en noemt het weeskind van wijlen zijn zoon *Gillis* Herweyer.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Gillis Gillisz.,* volgt IVd.
2. *Symon Gillisz. Herweyer.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Adriaentie Gillis Herweyer,* tr. (huw. voorwaarden te Dordrecht 31 maart 1667, nots. De Jager te Dordrecht 502) *Ewout Ewoutse Goudswaart,* schepen van Goudswaard.

IVd. *Gillis Gillis Herweyer* d e J o n g e, schepen van Piershil in 1668, '69, '70 en '71, † ca. 1673, tr. na 10 nov. 1665 *Alida le Chasteleyn,* † vóór 23 dec. 1676, weduwe van Ds. *Vincentius Snellius* (not. prot. 6825).

Op 30 maart 1663 is sprake van Mr. *Lambert Ze Chasteleyn* dijkgraaf van Oud-Piershil (not. prot. 6285). Volgens not. 6826, 23 dec. 1676 is hij de broeder van bovengenoemde *Alida.*

r.a. Piershil no. 5: **20** febr. 1670. *Gillis Gillisz.* Herweyer executeur.

r.a. Piershil no. 5, fol. 157: 1673. Taxatie op verzoek van de voogden over de kinderen van *Alida Ze Chasteleyn* †, laatst weduwe van *Gillis Gillisz. Herweyer,* **en** *Ewout* en *Jannitgen Ewouts Goutswaert.* Betreft ca 24 gemeten.

nots. Coomans te Oud Beijerland no. 549: 16 september 1682. De Heer Johan *Willem* Le *Chasteleyn* te Piershil is *f* 500 schuldig aan *Ewout Ewouts Goutswaart* te Piershil'. Genoemd wordt zijn broer *Lambert Le Chasteleyn;*

idem 8 december 1682: De voogden van de kinderen van *Alida Le Chasteleyn* worden genoemd.

idem 7 september 1683: *Euwout Euwouts Goutswaart,* testamentaire voogd en oom van de kinderen van *Gillis Herweyer* en Juffrou *Alida Le Chasteleyn,* heeft kwesties (zie ook 14 april en 8 juni 1677 van not. Piershil 6826).

Uit dit huwelijk:

Gillis, volgt Vd.

Vd. *Gillis Herweyer Gilliszn.*, ,,j.m. van Piershil", tr. (ondertr. Dordrecht 18 okt. 1693) *Claesyna Schey*, ,,J.D. van Dordt". (De bruidegom werd geassisteerd door zijn broeder *Johannes Snel* predicant tot Piershil, de bruid door haar moeder).

not. Piershil 6826, 17 maart 1656: *Eeuwout Eeuwouts Gouswaert* verhuurt als voogd van *Gillis Herweyer*.

Gillis Herweyer, wonende te Dordrecht, is acht maal getuige in akten verleden voor notaris A. Besemer te Dordrecht tussen 28 november 16% en 30 augustus 1688 en éénmaal op 2 april 1687 in een akte verleden voor G. de Jager de Jonge aldaar.

Sieur Gillis Herweyer wordt in een extract van de weeskamer van Dordrecht (no. 29, 29 september 1704) als voogd genoemd in de boedel van *Samuel Naghenius*. De benoeming had plaats 8 december 1702 voor notaris Van Gelsdorp.

Uit dit huwelijk:

1. *Alida Herweyer*, ged. Dordrecht 23 jan. 1695, in 1728 doopgetuige! te 's-Gravenhage bij de doop van een kind van haar zuster Henrica Cornelia.
2. *Henrica Cornelia Herweyer*, ged. Dordrecht 10 april 1698, † (aang. 's-Gravenhage 31) juli 1734 (recht *f* 6), tr. 's-Gravenhage 25 mei 1727 (ondertr. 11 mei) *Jacob Jansz.*, j.m. van Cleeff.

Hij heet Jansen bij de doop van zijn kinderen in 1728, 29 en 33 (zie Nederland% Patriciaat, ao. 1941, blz. 44).

3. *Adriana Herweyer*, ged. Dordrecht 23 aug. 1699.
4. *Gillis Herweyer*, ged. Dordrecht 23 nov. 1700.

Op 12 maart 1700 en 14 december 1700 betaalde, *Gillis Herweyer* te Dordrecht *f* 3 voor het begraven van kinderen..

5. *Adriana Geertruy Herweyer*, ged. Dordrecht 2 april 1702.

IIIe. *Jan Gillisz. Herweyer*, geb. ca. 1595, tr. *Maertge Thonisd.*; zij hertr. *Gleyn Aryens van der Sijde*, j.m. van Heinenoord (trb. Heinenoord augustus 1626). Zij is dan ,,van Willemstad".

notaris Xpoors te Oud-Beijerland: 26 oktober 1625 *Jan Gillisz. Herweyer* en *Maertge Thonisd. testeren en* herroepen hun testament van 11 oktober 1624 voor dezelfde notaris (dat echter in het protokol ontbreekt). Zij benoemen tot voogden zijn broers Jacob *Gillisz. Herweyer en Pieter Gillisz. Herweyer*, haar broer *Jacob Thonisz.* en haar zwager *Lenaert Jacobsz.* In een doorgehaald gedeelte lezen wij van „hun beide kinderen".

Kinderen:

1. *Gillis*, volgt IVe.
2. *Elysabet Jans Herweyer*, † na *13* mei 1668, tr. *Jacob Engelsen Verkouteren*, penningmeester van Den Doel in Vlaanderen, burgemeester aldaar, † vóór 13 mei 1668, weduwnaar van *Francina Verstraten* (zie Ned. Leeuw 1963, kul, 129, en Ned, Patriciaat 1928/29, p. 367).

Zij testeerden vier maal te Dordrecht voor notaris Reyns. Bliikens het eerste testament van (1?) augustus 1647 leenden zij *f* 2300 aan haar broer *Gielis Herweyer* te Zuid-Beijerland en er is tevens sprake van een hypotheek onder Oud-Beijerland van *f* 2200. De andere testamenten zijn van 5 augustus 1647, 6 augustus 1649 en 8 juni 1652.

IVe. *Gillis Herweyer Jansz.*, geb. ca. 1620, landbouwer te Zuid-Beijerland, † na 13 mei 1668, tr. *Hillegonda Hogendijk*, ged. Barendrecht 16 juli 1623 (als Hilletje), † na 13 mei 1668. dr. van *Heundrick Adriaensz. Hoogendijk* en *Ariaentge Franckendr de Vos* (zie Ned. Leeuw, jrg. 1954, kol. 14). Zij testeerden 10 jan. 1654 voor Nots. Van Bergen te Oud-Beijerland (537).

r.a. Oud-Beijerland no. 8, 1 september 1648: *Gillis Jansz. Herweyer*, wonende in Groot Zuyt Beyerlant, verkoopt 21. morgen aldaar gelegen land: de helft van de negende cavel.

notaris Van Vliet te Oud-Beijerland no. 536, 20 september 1.652: *Gillis Jansz Herweyer* verhuurt 2 m. 484 roe.

nots. Van Bergen te Oud-Beijerland 539, 13 mei 1668: *Gillis Jansz. Herweyer*, wonende te Hitzert (Zuid-Beijerland), compareert mede namens *Elysabet* Jans, weduwe van *Jacob Ingelse*, gewezen penningmeester van den Doel (in Vlaanderen), wonende te Bavert (?), kinderen van *Maertie Thonis*, laatst weduwe van *Gleyn Aryens* van der *Sijde*. Zij hebben een conflict met *Willem Abbenbroek* en *Isack Goverts Hoogenboom* mede erfgenamen van Jan *Gleynen*, die ook een zoon was van *Martie Tonis*. Uit een akte van 12 april 1669 (zelfde notaris) blijkt, dat *Jan Gleynsz. van* der *Zijde* in het Land van Lillo was overleden.

Uit dit huwelijk:

1. *Lijntje Gillisdr. Herweyer*, vermeld 16 maart 1683, doopgetuige 2 maart 1704, tr. Dordrecht 24 dec. 1690 *Matthijs van der Sande*, geb. Godschalksoord ca, 1662, burger van Dordrecht 9 okt. 1690, marktschipper van Dordrecht op Breda, † Dordrecht 30 mei, begr. ald. 5 juni 1720, zn. van *Huybert* en *Ertnke Jansdr. Visser*. Hij hertr. Dordercht jan. 1709 *Christina van Milanen* (Nederl. Patriciaat 1930, 186).
2. *Jan Herweyer*, vermeld 16 maart 1683,
3. *Marytje Gillisdr. Herweyer*, ,,j.d. van de Hitzert, wonende in Oost Barendrecht", tr. Barendrecht 18 mei 1692 *Pieter Verduyn*, ,,wonende in Carnis", zn. van *Wouter Verduyn*, en weduwnaar van *Catarijntjen Ariens Robol*.

Zij testeerden te Rotterdam voor nots. Govert van Gesel 2 december 1692 en 28 september 1700, wonende in Carnis. In het laatste testament noemt zij haar broer *Anthony Herweyer en* haar oom *Cornelis Aen de Weg*. Zie Vb 2 voor een echtpaar *Herweyer-Verduyn* met dezelfde voornamen.

4. *Anthony*, volgt Ve.

Ve. *Anthony Herweyer Jillisse*, ,,j.m. van den Hitzert", tr. Barendrecht 17 mei 1693 (aanget. West-IJsselmonde 25 april), wonende Carnis, *Lijntje Pleunen Kranendonk*, ,,j.d. van West Iselmonde, wonende ald." Zij hertr. Oud-Beijerland 17 nov. 1720 *Jan Maertens de Groot*.

Het testament van Anthony Herweyer werd aan de Weeskamer van Oud-Beijerland 1 maart 1717 getoond (Weeskamer no. 1).

nots. J. van Lieshout te IJsselmonde no. 4995, 27 november 1709: *Dammis en Johannes Pleunen Craenendonk* noemen in hun testament de kinderen van hun zuster *Lijntje Pleunen Craenendonk*.

Idem: Op 21 december 1709 verklaart *Anthony Harreweyer*, te Out Beierland wonende, *f* 1000 schuldig te zijn aan zijn zwagers *Dammis* en *Johannes Pleunen Craenendonk*.

notaris J. van Drie1 te Oud-Beijerland no. 584, 3 augustus 1726: *Dammis Pleunen Cranendonk* noemt in zijn testament de vier kinderen van zijn zuster *Lijntje* nl. *Aegje Herwijer, Ariaantje Herwijer, Lijsbet Herwijer* en *Pleuntje Herwijer*.

Uit dit huwelijk:

1. *Hillegond Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 21 nov. 1694 (get.: Tijs Huybertsz. van der Sande, Lijnie Herweyer), † jong.
2. *Hillegond Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 7 dec. 1695 (get.: Lijntie Herweyer), tr. ald. 26 juli 1719 (ondertr. 1 juli) *Adrianus van den Honaarf,* ged. Strijen 8 maart 1693, zn. van *Ary en Annefje Rooster.* Hij hertr. Oud-Beijerland 25 april 1725 *Jannetje Oprel.*
3. *Aagje Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 28 sept. 1697 (get.: Mayke Ariens van der Wil), woont bij haar eerste huwelijk te West-IJsselmonde, tr. 1° (aang. Spijkenisse 19 jan.) 1727 (recht *f* 15) *Dirk Vermaaf,* geb. en wonende aldaar; tr. 2° (ondertr. Spijkenisse 17 jan. 1739) *Lieven van Berge,* j.m. van Rugge.
4. *Adriana Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 6 juni 1700 (get.: Marie Gillis Herweyer) , tr. (aang. Nieuw-Beijerland 4 nov.) 1728 (recht *f* 3), *Pieter Opprell,* wonende ald. Zij woont dan te 'West-IJsselmonde.
5. *Lijsbefh Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 9 dec. 1701 (get.:, Pietertie Jacobs van Dijck), tr. ald. 7 mei 1730 (ondertr. 14 april, aang. Nieuw-Beijerland 14 april) (recht *f* 3) *Basfiaan Abbenbroek,* zn, van *Cornelis Abbenbroek* en weduwnaar van *Ariaanfje Evertsdr. Herweyer (zie* sub VIa), wonende te Nieuw-Beijerland. Zij woont dan te Oud-Beijerland.

   Zij testeerden 24 december 1.730 voor nots. Jan van Drie1 tc Oud-Beijerlancl en verklaren beneden *f* 4000,- gegoed te zijn.
6. *Jillis Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 2 maart 1704 (get.: Lijntje Gillisdr. Herweyer), † jong.
7. *Jillis Herweyer,* ged, Oud-Beijerland 2 april 1706 (get.: Marijtje Herweyer), † jong.
8. *Pleunfje Herweyer,* ged. Oud-Beijerland 10 febr. 1709 (get.: Jaapje Rokus Bijl), tr. ald. 10 mei 1733 (ondertr, 17 april) *Arie Huyberfsz. Zuyddijk,* j.m., geb. te Oud-Beijerland.

Naschrift „Bulkley" of „A warning to wantons",

door JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR.

Aan het einde van de artikelenreeks van Mr. W. de Vries in jaargang 1961 bleven twee raadsels onopgelost: dat betreffende de herkomst van de vrouw van *William Fisher Bulkley, Mary Ann Carter,* en dat betreffende de herkomst van zijn vader, de Covent Garden musicus *George Bulkley,* gehuwd met de befaamde actrice *Mary Wilford.*

Toen ik in het voorjaar van 1961 wist dat ik binnen afzienbare tijd voor goed uit Engeland naar Nederland zou terugkeren, waagde ik nog voor het laatst een energieke poging om tot een oplossing van althans het raadsel van de afstamming van *George Bulkley* te geraken. Ik was daarbij in de fortuinlijke omstandigheid, dat ik de gelegenheid had in de korte, mij resterende tijd niet alleen een reeks bezoeken aan Londense archieven te brengen, maar ook aan de Schotse archieven in Edinburgh en de County Archives in Chester [1]). Om eventueel dubbel werk van toekomstige speurders te voorkomen moge hier de bewandelde weg en het bereikte resultaat

volgen, besloten met een korte bespiegeling over het bedrijven van genealogie in Engeland en het gevaar daarbij „too wanton for knowledge" te zijn.

Twee wegen waren open gebleven waarlangs de herkomst van *George Bulkley* gezocht kon worden:

Allereerst was de mogelijkheid nog niet tot het bittere einde vervolgd of er wellicht uit een *Bulk(e)ley*-testament, door het daarin vermeld worden van hetzij *George* zelf, hetzij zijn kinderen, enige relatie zou blijken met andere *Bulkley's.*

Ten tweede was nog nimmer een werkelijke poging gedaan om vast te stellen, welke relatie er bestond tussen de kinderen van *George Bulkley* en *Mary Wilford* enerzijds en de weduwe van hun voogd, de generaal *Richard Rich Bulkley,* anderzijds, die, volgens de aan Mr. de Vries verstrekte extracten uit het op kol. 138 en 139 van jaargang 1961 vermelde proces, bestaan zou hebben. Door langs de kwartieren van deze weduwe *Anna X,* op te klimmen, bestond een kans in die der Bulkley's door te dringen. Volgens mededeling van de Windsor Herald meldde het proces uitdrukkelijk, dat de relatie niet via een *Wilford*-afstamming liep, doch terugging op twee zusters, van wie de ene de grootmoeder van *Anna* was, de andere die van de Bulkley-kinderen. Er was dus een fifty-fifty kans dat deze zuster niet was grootmoeder *Wilford* née *Elizabeth Holland,* doch de onbekende vrouw van de evenzeer onbekende grootvader *Bulkley.* Althans wanneer de gebruikelijke genealogische spelregels in acht genomen zouden worden. Dat er nog andere spelregels met minder berekenbare antwoorden zijn, moge uit het hierna volgende blijken.

Mijn eerste onderzoek richtte zich dus op de *Bulk(e)ley*-testamenten. Hierbij kwamen in aanmerking alle testamenten *Bulkley* of *Bulkeley* gepasseerd tijdens het leven van *Georye Bulkley,* plus een aantal jaren daarna voor het geval hij jong gestorven was en zijn ouders hem overleefd hadden, in welk geval zij zijn kinderen wel bedacht zouden hebben. *George Bulkley* behoefde blijkens. zijn marriage licence van 1767 geen toestemming van zijn ouders, was dus toen tenminste 21 jaar, ergo vóór 1746 geboren.

In Somerset House werden alle Wills en Administrations genoteerd, en grotendeels doorgenomen, tussen de jaren 1731 en 1801; daarbij ontstond een vrij volledig overzicht van de vele ramificatie's, die wij reeds, eerder waren tegengekomen: die der Viscounts *Bulkeley of Cashiels,* die der Cheshire *Bulkley's:* de Hampshire *Bulkley's;* de officieren *Bulhley,* die nauw met het Chelsea Hospita1 verbonden geweest waren en, gezien de Chelsea connecties der *Wilford's,* dus een hoopgevende mogelijkheid open gelaten hadden. Doch geen van deze testamenten leverde ook maar een enkel aanknopingspunt op, al was het ook maar door de vermelding van een enkele, niet verder gespecifieerde, „George". Met één uitzondering:

P. C. C. Bargrave, 169: Op 6 mei 1774 ontvangt *Mary Bulkley* probate van het testament van haar man *Stephen Bulkley,* overleden in Lissabon, na overlegging van een affidavit betreffende het handschrift van de overledene: *Sfephen Bulkley* testeerde op 20 dec. 1767 als „of St. Martins in the Fields, Hosier (= kousenkoopman) " en maakt daarbij zijn vrouw *Mary* tot erfgename en executrice, en vermaakt een „Mourning ring" aan zijn broer *George:*

Zowel deze *Sfephen Bulkley* als onze *George Bulkley*

---

[1]) Cheshire is de bakermat, waarheen alle vertakkingen uit de 17de en de 18de eeuw terugvoeren.

woonden dus in 1767 in de Parish of St. Martins in the Fields, en kunnen redelijkerwijs geacht worden tot hetzelfde milieu behoord te hebben. De hoop dat een testament van zijn weduwe zou bevestigen dat *Stephen*'s broer George identiek zou zijn met George *Bulkley*, de man van *Mary Wilford*, werd vóór 1801 *niet* vervuld. Evenmin bleek uit een ander testament *Bulkley* van de herkomst van *Stephen*. De mogelijkheid bestaat natuurlijk dat George en *Sfephen* vóór 1731 geboren weren uit ouders eveneens vóór dat jaar overleden. Die vraag blijft dus openstaan.

Een onaangename verrassing was bovendien, dat ik er met de *Bulk(e)ley*-testamenten nog niet was, want dat bleek dat zelfs de adellijke *Bulkeley's* en de landbezittende *Bulkeley's* uit Cheshire veelvuldig voorkomen onder de verschrijving „*Buckley*". Ik maakte dus ook notitie's van het bestaan van testamenten onder die spellingswijze geregistreerd: over dezelfde periode waren er dat niet minder dan 75 ! Op de namen waarbij in de calendar een hoopgevende plaatsaanduiding vermeld werd, of met voornamen die direct in aanmerking kwamen, nam ik een zestal steekproeven, doch zonder resultaat. Wanneer men ongelimiteerd stukken op één dag zou mogen aanvragen, zou deze lijst niet zó onoverkomelijk zijn. Daar men echter maar 8 folianten per dag mag aanvragen met het oog op de omvang daarvan, en uit piëteit voor de draagkracht der leeszaalbedienden, zou men een vacantie van een kleine twee weken nodig hebben om deze lijst door te nemen afgezien van de jaren vóór 1731, die nog in aanmerking 'zouden komen. Mij gebeurde het meermalen — na als een roulettespeler zorgvuldig mijn dagelijkse quota uit de steeds groeiende lijst van vindplaatsen uit de calendars te hebben geselecteerd — dat ik binnen een uur zonder enig resultaat voor de rest van de dag tot toekijken op de speeltafel was veroordeeld, d.w.z. tot het doorworstelen van meer calendars en het compileren van meer vindplaatsen dan ik waarschijnlijk ooit zal kunnen aanvragen.

Gelukkig gold deze regel niet bij de County Archives in het middeleeuwse stadje Chester, waar op „the Castle", uit schijnbaar volkomen ongeordende koffers en kisten *en* stapels op vloeren, tenslotte toch datgene geproduceerd wordt waarnaar men vraagt. Bovendien wordt het zoeken daar bijzonder vergemakkelijkt door de in druk uitgegeven, lexicographisch geordende klapper op de „Wills at Chester". Een tweetal dagen was dan ook voldoende om alle *Bulkley* en *Buckley* Wills, geregistreerd bij het Chester Court of Probate, door te nemen, en deze gegevens aan te vullen met een aantal notities, uit doop- en trouwboeken. Het resultaat was een vrijwel complete uitwerking en uitbreiding met jongere en uit Cheshire weggetrokken takken van de pedigree der Cheshire *Bulkley's*, waarvan een fragment gegeven is in „Ormerod's Cheshire", nu lopend van het midden der 17de eeuw tot in de 19de eeuw.

Telkens weer kwam een gezin aan de dag waarin de Londense Bulkley's gepast zouden hebben, maar steeds weer volgde het afdoende bewijs, dat deze hoopvolle verwachtingen niet konden worden gehandhaafd.

Waar in Chester bleek van takken, die naar Londen getrokken waren, kon in Londen het spoor weer opgenomen worden, doch nimmer voerden zij naar George en zijn gezin in Covent Garden.

Daar van de nalatenschap van. de als Mrs. *Barresford* in Schotland gestorven moeder van *William Fisher Bulkley* nog nimmer enige brieven van probate of administration gevonden waren, zocht ik ook in de, eveneens in druk verschenen, registers op Schotse testamenten. Over haar vond ik niets, doch tot mijn verbazing vond ik er onder de „Commissary of Edinburgh Testaments", vol. 104, 25 June 1741,. het testament van „*Anne Bright*, relict of *Richard Bulkly*, one of the Comedians". Helaas beloofde ook dit meer dan het gestand deed: van kinderen is in dit testament geen sprake, alleen van de aanstelling van Jane Moffat tot executrice, zijnde testatrices dienstbode en schuldeiseres wegens haar loon ! De inventaris bestaat uit huishoudelijke artikelen, een oud Book of Common Prayer, en „Play books, gauze, feathers and pieces of pearling and old fringes fit for play actors".

Wel was deze vondst natuurlijk een aanleiding om nog eens de werken over het Engelse en Schotse toneel te raadplegen waaruit ook over *Mary Bulkley-Wilford* reeds zoveel te voorschijn was gekomen. In de werken met index kwamen zij niet voor, zoals al wel te verwachten was nadat deze reeds vroeger doorgenomen waren.

In de, niet geïndiceerde,, werken die een chronologische opsomming van „Playbills" met de optredende acteurs geven, vond ik hen niet in Londen, maar J. Dibdin, Annals of the Edinburgh Stage, vermeldt dat op 1 febr. 1734 de voorstelling gegeven werd „For the benfit of Mr. *Bulkeley*", en op 22 jan. 1735 „for the benefit of Mrs. *Bulkely*". Hierbij stond aangetekend: „Mrs. *Bulkeley*, being weak and almost incapable to walk, can't acquit herself to her friends' satisfaction, yet hopes to be honoured with their presence". Dit echtpaar zal wel identiek zijn met de vóór juni 1741 overleden *Richard Bulk(e)ley* en zijn vrouw *Anne Bright*, wier testament in die maand wordt geregistreerd in Edinburgh. De roem van hun naam was schijnbaar niet groot genoeg om losstaand van de oude Playbills gememoreerd te worden door de verschillende kroniekschrijvers van het toneel. Een testament van *Richard* werd noch in Schotland, noch in Londen gevonden. De mogelijkheid dat zij de vroeg overleden ouders van *George Bulkley* waren blijft dus open. *Richard* was een typische *Bulkley-naam*, met name in de adellijke tak...

Nu bleef dus nog de mogelijkheid over via de kwartieren van de vrouw van de Generaal *Richard Rich Wilford* iets te weten te komen over haar verwantschap met de *Bulkley's*. Wie was deze vrouw? Op grond van een mededeling, aan de Heer de Vries verstrekt door een door het College of Heralds gerecommandeerde beroepsgenealoge, was zij als de weduwe *Anna Prause* op 19 juli 1802 te Chelsea met de generaal *Wilford* in het huwelijk getreden. Deze naam kwam mij reeds immer ongeloofwaardig voor. Aanvankelijk meende ik dat dit wellicht een verschrijving voor de bestaande naam *Prowse* was. Een summier onderzoek onder die naam leverde niets op. Er zat dus niet anders op dan mij aan het meest geestdodende van alle Engelse genealogische speurwerkjes te wagen: het zoeken naar een marriage licence van een onbekende man *Prause* met ene *Anna* (deze vorm van het meer gebruikelijke *Anne* deed vermoeden dat hier een Schotse achter stak), Van een licence *Prause* geen spoor.

Ik besloot dus voor alle zekerheid te zoeken naar een eventuële marriage licence voor het op 19 juli 1802 gesloten huwelijk *Wilford-Prause*. Dit leverde uiteraard weinig moeite op: De calendar vermeldde *Richard Rich Wilford* en *Anna... Crause*. *Nu* kon ik althans onder die naam nog eens de calendars teruglopen, en ziet, na mijn geduld over 25 lange jaren op de proef gesteld te hebben, verschenen: *Charles Crause* en *Anna Forbes* (kan het Schotser?). Na een ge-

spannen afwachten van twee weken arriveerden eindelijk de aangevraagde afschriften van de Faculty Office:

25 November 1777, Charles *Crause*, Esquire, of the Parish of Saint Margaret Westminster in the County of Westminster, aged 33 years, and a Bachelor, and *Anna Forbes* of the Parish of Saint Mary le-Bow in the same County, a Spinster aged 21 years and upwards, to marry in the Parish Church of Saint Margaret Westminster.

en:

16th July 1802, *Richard Rich Wilford,* of the Parish of Saint Pancras in the County of Middlesex, Bachelor of the age of 21 years and upwards en *Anna Crause* of the Parish of Saint Luke Chelsea in the same County, a widow. To marry in the Parish Church of Saint Pancras.

Voorwaar een wat bevreemdende bewoording voor een acte, waarin gaarne met schone praedicaten en stijlen gewerkt werd, terwijl hier een 59-jarige Genera1 Major in the Army, eigenaar van een bijzonder schoon huis en grondbezit in Chelsea, dat reeds meer dan 40 jaar in het bezit van hem en daarvóór van zijn vader geweest was, beschreven wordt als residerende in een zeer onmodieus stadsdeel en zonder verdere qualificaties dan dat hij meerderjarige jongman is!

Ondertussen leverde een speurtocht door de vele genealogische bronnen betreffende het bijzonder uitgebreide geslacht *Forbes* noch een alliantie *Forbes-Crause-Wilford* op, noch een dochter *Anna,* van wie men eventueel kon aannemen dat haar „gehuwde staat van dienst" niet afgemaakt was.

Het zoeken was toen naar een testament van *Charles Crause:* De Calendar van het Prerogative Court of Canterbury vermeldde een Administration voor een *Charles Crause* in 1802: De opgevraagde tekst stelde alweer voor een verrassing: Op 1 sept. 1802 — bijna drie maanden na het huwelijk van de weduwe *Anna Crause* — wordt administration vergund van de Goods of *Charles Crause*, amounting to less than 100 pounds, late of Breams Buildings in the Liberty of the Rolls in the co. of Middlesex, a reduced [2]) Captain in the 97th Regt. of Foot. Granted to *Ma r y Crause*, widow, the r e l i c t!

Daarmee scheen ik dan toch op het verkeerde spoor te zijn. Maar terugzoekende tot het jaar van het huwelijk van *Charles Crause* en *Anna Forbes*, 1777, kwam geen testament van *Charles Crause* of enige andere *Crause* aan het licht...

Voorlopig stonden wij dus weer voor een raadsel.

Over de familie *Crause* was niet veel te vinden. Hun wapen wordt bij Burke beschreven als drie rode spoorraderen op een zilveren dwarsbalk in rood, wat dus enige overeenkomst vertoont met het wapen *Krause* (Pruissische adel) bij Rietstap: Een zilveren dwarsbalk in blauw, vergezeld van 3 sterren.

De officiersboekjes melden als eerste van die naam: *Charles Crause* op 26 april 1762 2nd It. 65th Regt. Foot, Capt. 97th Regt. Foot 1769, on half-pay 1790—1802. Daar cadetten meestal op hun 18de jaar tot 2de luitenant werden aangesteld, zou dit kunnen slaan op dezelfde *Charles Crause*, die in 1777, bij zijn huwelijk met *Anna Forbes, 33* jaar oud was.

In 1800, 1805 en 1808 volgen dan resp. *Charles, John* en Henry *Crause* als cadetten, die dus waarschijnlijk in de jaren ná 1783 geboren zijn en mogelijk de zonen van Capt. *Charles Crause* waren.

De Heer de Vries ontving indertijd de opgave over het 2de huwelijk van *Anna Forbes* aan de hand van het register

[2]) = on half pay.

der verzoekschriften om een pensioen, ingediend door officiers-weduwen, hetwelk te vinden is op de Public Record Office,, inv. W. 42/49, no. 271. Het lag dus voor de hand daarin ook eens te zoeken naar een dergelijke aanvrage door *Anna Forbes* na het overlijden van haar eerste man: Hoewel *Anna Forbes* op 13 maart 1823, binnen drie maanden na de dood van haar tweede man, die haar als een zeer gefortuneerde weduwe achterliet, een verzoekschrift indiende om een pensioen te mogen ontvangen met als enige grond dat „she has no pension from the Government", ontbrak een dergelijke aanvrage na haar eerste weduwschap. Het pensioen wordt haar gegeven op recommandatie van de „Adjudant General, as a deserving object of H.M.'s Royal Bounty". Als legitimatie van haar claim vinden wij in de bijlagen het certificaat, dat Genera1 *Wilford* op 20 dec. 1822 in zijn huis in Chelsea overleed, alsmede een extract uit de huwelijksregisters van Saint Pancras. Dat de bovengenoemde genealogische zoekster daarop de naam van de bruid voor iets anders kon aanzien dan *Anna C r a u s e* was mij een raadsel,

Gezien het gemak, waarmee de goedverzorgde weduwe van Generaal *Wilford* haar pensioen verkreeg, wat te denken van het volgende:

Onder dezelfde verzoekschriften vinden wij op 18 sept. 1811 een request van *Mary Crause:* „My husband *Captain Charles Crause* was 40 years an officer in H.M.'s Army: Portugal, Spain, Germany, Belleisle, America during most of the Rebellion, followed by Marine duty to the relief of Gibraltar. But dying on halfypay of the 97th Regt., left me with a numerous family totally unprovided for. Myself and daughters have obtained our subsistence by needlework, but long and severe illness precluded our pursuing this vocation... ..reduced to extreme wretchedness.. ... .recommend me for a small relief from the compassionate list. For truth of this statement refer to Baron Hompesch". Bijgevoegd is een staat van dienst die begint met de aanstelling tot Ensign op 20 maart 1759, luitenant op 20 april 1762, enz. en eindigt met de aantekening „Supposed to have died 1802". Geen overlijdens certificaat, geen trouwbriefje. Resultaat: Rejected, op 28 sept. 1811.

De brief werd verzonden van Ely Place, een adres niet ver verwijderd van,, en in deprimerende misère niet onderdoend voor, de Breams Buildings in Chancery Lane waar Captain *Crause* was overleden.

Tegen deze lugubere achtergrond van zwarte hoge „tenements" in de wijk van Advocates Chambers zijn hier al de ingrediënten voor een Dickensian melodrama reeds aanwezig, inclusief diens onwaarschijnlijke en geheimzinnige familieverwikkelingen, die ook hier bij elke stap meer verwikkeld werden, zoals mij zou blijken bij het zoeken naar het antwoord op de vraag: Zou het testament van de weduwe *Wilford* iets over haar relatie's met de *Crause* familie onthullen? 20 lange jaren doorworstelen van Calendars met de ieder jaar uitgebreider wordende letter „w" lagen mij waarschijnlijk even zwaar op de maag als het toegekende pensioen aan de schijnbaar onsterfelijke weduwe op de Treasury Coffers rustte, maar tenslotte kwam dan aan het licht: P.C.C., 1842, 783: The will of *Anna Wilford,* late of Ranelagh, at present residing in Cadogan Place in the Parish of St, Luke in Chelsea, widow, and relict of Genera1 *Richard Rich Wilford.* Gedateerd 4 juli 1835, proved 8 nov. 1842.

Het was een document om van te duizelen. Maar al direct bleek één ding: Crause-kinderen had zij niet en, zo zij al iets uitstaande had met de nakomelingen van Captain *Charles*

Crause, een plaats onder de royale uitdeling, die zij hield in dit testament, vonden zij niet. Evenmin de *Bulkley's*. De enige *Wilford* relatie, die bedacht werd, was *Henrietta Bencroft*, een van de kleindochters van *John Rich*, Genera1 *Wilford's* peet-oom,, die een legaatje van 50 pond ontving; een fooitje temidden van de indrukwekkende lijst van legaten, die een totaal van 7475 ponden bedroeg, naast een aantal jaargelden tot een totaal bedrag van 365 ponden per jaar.

Tot executeur en residuair erfgenaam werd benoemd the Rev. *Joseph George Brett* the Younger, of Ranelagh, clerk[3]), zijn vrouw *Dotothea*, en hun kinderen bij versterf. Bij vóór-overlijden of overlijden zonder erfgenamen moet zijn jongere broer, thans legataris voor 4000 pond, erfgenaam worden, te weten: *Richard Rich Wilford Brett*.

Op 3 nov. 1842 zweren *Wilford George Brett* of Ranelagh, Esq., en zijn zuster *Isabella Maria Christina Brett* of Ranelagh op de authenticiteit van het handschrift van testatrice, en op de 8ste d.a.v. ontvangt de Rev. Joseph *George Brett* probate.

Wie waren nu al die *Brett's* met *Wilford*-namen, kennelijk wonende op Ranelagh, terwijl de weduwe *Wilford* aan de nabij gelegen Cadogan Place haar intrek had genomen?

Daar de Alba Studiosorum van Oxford en Cambridge vaak uitgebreide biographische gegevens bevatten, sloeg ik de „Alumni" van Cambridge op the Rev. *Joseph George Brett* er op na, en ziet, daarin stond niet alleen'alles over hemzelf vermeld, maas tevens dat hij de vader was van *William Baliol Brett*, in 1885 verheven tot Baron *Esher*, en in 1897 tot Viscount *Esher*. Het artikel *Esher* in Burke's Peerage vermeldt dan dat de Rev. *Joseph George Brett* de oudste zoon was van *Joseph George Brett* of Grove House, Old Brompton (1760 -1845) en diens *eerste* vrouw, *Isabella Maria Christiana Forbes*, † in juli 1802, dochter en erfgename van *George Forbes* of Edinglassie and Auchnerrach in Aberdeenshire, En voorts, dat „Lord *Esher* is the legal representative in England of the families of *Forbes* of Auchnerrach, Aberdeenshire, and of the family of *Wilford*, the former owners of the property of Ranelagh, Chelsea." Het wapen der *Brett's* onderstreept dit: Het vertoont *Brett*, gevierendeeld met *Wilford* in het tweede, *Forbes* in het derde kwartier.

Daar *Anna Wilford-Forbes* in haar testament de Rev. *Joseph George Brett* en *Richard Rich Wilford Brett* haar „nephews" noemde, lag het voor de hand aan te nemen, dat zij een zuster geweest was van *Isabella Maria Christiana Forbes*. Doch het lijvige boekwerk „The House of Forbes" noemt wel *Marie Forbes*, de vrouw van *Joseph George Brett* onder de kinderen van *George Forbes* of Auchnerrach, maar niet *Anna Forbes*. *George Forbes* overleed op de terugreis van Bombay in 1789; hij liet geen testament na, waaruit van het bestaan van een dochter *Anna* had kunnen blijken. Ook de testamenten van de grootouders *Forbes: Nathaniel Forbes* of Auchnerrach, gestorven in oktober 1760, gehuwd met *Isabella*, dochter van *John Stewart of* Drumin Castle in Banffshire en overleden 29 okt. 1772, waren er niet om uitkomst te bieden.

Een bezoek aan Edinburgh stelde mij in staat een onderzoek in te stellen in de doop- en trouwregisters van Strathdon, de parochie waaronder Auchernach[4]) en Edinglassie vallen, en Inveravon, voor Drumin, maar hoewel het er we-

3) = Clerk in Holy Orders = Anglicaans priester.

4) Dit is de officiële moderne spelling; Auchnerrach is de oudere spelling, welke o.m. in Burke's Peerage wordt gebezigd.

melde van personen met de namen *Forbes* en *Stewart*, die ook meestal wel thuis waren te brengen binnen het raamwerk van de -familie en tak waartoe *Anna* en *Isabella Maria Christina* behoorden, toch kon over hen of hun ouders niets positiefs gevonden worden. Nu waren echter zowel de *Stewarts* of Drumin en *Nathaniel Forbes of* Auchnerrach en vele zijner neven vurige Jacobites, die na de rebellie van 1745 overal in Europa, in India en de West het vege lijf gered hadden.

Was dus het raadsel van het zusterschap van Mrs. *Brett* en Mrs. *Wilford* nog niet opgelost, nog een ander raadsel deed zich voor bij nadere beschouwing van de namen in het testament van *Anna Forbes:* Lag het op het eerste gezicht voor de hand dat de Brett's een zoon noemden naar hun rijke behuwd-oom *Richard Rich Wilford*, minder voor de hand liggend werd dit bij nadere beschouwing: Immmers Mrs. *Brett-Forbes* stierf onmiddellijk vóór of ná het huwelijk van Genera1 *Wilford* en *Anna Forbes*, en haar zoon *Richard Rich Wilford Brett*, die in 1815 tot luitenant werd benoemd, om in 1858 tot Major Genera1 op te klimmen, moet ongeveer 1797 geboren zijn, dus 5 jaren vóórdat zijn tante *Anna Crause* geb. *Forbes* huwde met de generaal *Wilford*. Met andere woorden, reeds vóór dit huwelijk plaats vond of, wellicht beter gezegd, kón plaatsvinden, bestonden er nauwe relatie's tussen de generaal *Wilford en de* familie van *Anna Forbes*. Het is natuurlijk mogelijk,, dat de vriendschap met de *Brett's* het contact tussen de generaal en de zuster Mrs. *Crause* teweegbracht, maar — alle omstandigheden in acht genomen — zou men hier niet het stramien mogen zien waarop Dickens in staat zou zijn geweest een van zijn romans te borduren? Met *Charles Crause* als de „villain", die zijn wettige vrouw in de steek laat en een gezin sticht bij de vrouw *Mary*[5]), die hij mét zijn kinderen en zónder geld achterlaat, en die voor haar indiscretie moet boeten door het verbeurde recht op een pensioen? Terwijl de verlaten *Anna Crause*, kennelijk met de goedgezinde sanctie van haar zuster Mrs. *Brett*, zich een droom op een Indian summer opbouwt aan de zijde van de generaal *Wilford*, een droom die onmiddellijk na de dood van *Charles Crause* in 1802[6]) verwerkelijkt wordt, maar vóórdien reeds uitdrukking vond in het peetschap van de generaal over één van de *Brett*-kinderen, die — nu *Anna Crause* en de generaal *Wilford* samen geen wettige nakomelingen zouden kunnen krijgen — dan ook voorbestemd worden om hun erfgenamen te worden ?

Zou dit de discretie verklaren, waarmede dit huwelijk wordt omringd, de marriage licence, die niets onthult omtrent de ware „status" van de generaal, de inzegening in een kerk in St. Pancras, afzijds van het mondaine „dorp" Chelsea, waar beider situatie natuurlijk wélbekend was? Zouden deze onfortuinlijke omstandigheden wellicht toch ook zo compromitterend voor de generaal geweest zijn, dat hij daarom nimmer de Knighthood ontving, die zijn dienstgenoten vrijwel steeds toeviel bij het bereiken van de rang van luitenant-generaal, terwijl hij toch zelfs opklom tot Full Genera1 en ook de eervolle post van A.D.C. to the King had bekleed in 1795?

Aan „respectable" vrienden en beschermers ontbrak het de

5) Een huwelijksacte van Charles *Crause* en *Mary N.* kon niet gevonden worden. Evenmin vermelden de Private Acts of Parliament een echtscheiding tussen *Charles Crause* en *Anna Forbes*.

6) Het feit, dat de administration van Capt. *Crause's* nalatenschap eerst drie maanden na het huwelijk *Wilford-Crause* gegund wordt, bewijst op zichzelf niets over 's mans sterfdatum. Er verliep dikwijls meer dan een jaar tussen het overlijden en het vergunnen van „probate" of „letters of administration".

weduwe *Wilford* later niet. Na de dood van haar man wordt zij in haar zaken bijgestaan door drie verschillende „Clergymen". De kinderen en kleinkinderen van haar zuster Mrs. *Brett* maken schitterende carrières en haar neveu, de Rev. *Joseph* George *Brett* geeft niet minder dan drie van zijn zoons *Wilford*-namen: *Wilford George, Wilford,* en *Richard Rich Wilford.* Onder haar legatarissen bevinden zich de dochter van haar oom *John Forbes, Sophia,* gehuwd met een volle neef, generaal *Nathaniel Fot-bes* [7]); *Jane Stuart,* kleindochter van de Earl of *Moray,* gehuwd met *Thomas Lewis O'Beirne,* bisschop van Meath in Ierland: Lieutenant Genera1 Sir *Robert Arbuthnot;* Miss *Anna Lascelles* en haar vader *Rowley Lascelles,* een vermaard schrijver over oudheden: haar „Godson" *Reginald Onslow* en zijn vader Sir *William Onslow*; nog een petekind van haar man [8]), *Richard Rich Marette,* de zoon van Major *Mareffe, etc. etc.*

Geen wonder dat George *Wilford Bulkley,* zich bewust van zijn eigen bohémien achtergrond, zich in dit gezelschap in zijn belangen belaagd voelt, en tot de kromme sprongen zijn toevlucht neemt, die uit het proces tussen hem en de weduwe *Wilford* aan het daglicht komen. Gezien de ervaring met de aan de Heer de Vries verstrekte misspelling Prause voor *Crause, leek* het mij geraden ook de stukken waarvan de Windsor Herald een uittreksel aan de Heer de Vries had verstrekt er nog maar eens op na te lezen (P.R.O., Chancery Proceedings 1800—1842, Div. 11, Winter Johnson, Turton, 1824, 808.47; 1823 r. 804.8; 1824 bbrr 825.10; 1825 br. 846.3). Nu wij uit het testament van de weduwe *Wilford* weten hoe haar zusterskinderen kennelijk voorbestemd waren om in de rijke Ranelagh Estates op te volgen, beginnen de handelingen van George *Wilford Bulkley* in een duidelijker licht te staan. Als Genera1 *Wilford*'s „Confidential Sollicitor" prepareerde hij zijn front tegen diens erfgenamen van twee zijden:

Hij kende de inhoud van het testament van zijn oom en waarschijnlijk ook de bedoelingen van deze, dat zijn weduwe, als zijn erfgename, de bezittingen op haar beurt aan haar *Brett*-neven zou doorgeven. Hij moest dus dit testament ongeldig zien te maken. De omstandigheden kwamen hem daarbij, als sollicitor van zijn oom en dientengevolge als diens „heir at Law" (d.w.z. zijn opvolger in rechtsaangelegenheden), zowel als diens' eventuele erfgenaam ab intestato in zijn nalatenschap, in hoge mate tegemoet: Reeds bij zijn leven had de generaal de bedoeling grond en huizenbezit, deel uitmakend van het Ranelagh Estate, ter waarde van 9000 pond te verkopen aan het Chelsea Hospital. Daar zijn rechten op die gronden door vele gecompliceerde grensveranderingen onzeker geworden waren, werd een gecompliceerde juridische figuur ingeroepen, waardoor een oordeel werd uitgelokt, waarbij die grenzen in rechte erkend werden onder heffing van een „Fine sur conuzance de droit". Dientengevolge ontstond echter een de iure geheel nieuwe rechtstitel, waardoor ook daaraan voorafgaande wilsbeschikkingen over deze vermogensbestanddelen nietig werden. Daar deze gronden echter reeds vóór het overlijden van de generaal werden verkocht aan Chelsea Hospital, had er in de rest van het testament geen verandedering behoeven te worden gebracht. Sollicitor Bulkley liet echter, buiten medeweten van zijn oom, de gehele Estate onder deze Fine betrekken, waardoor het gehele testament van de generaal nietig werd, zodat hij zich bij diens overlijden niet alleen tot Heir at Law maar ook tot enige erfgenaam ab intestato liet verklaren, in het Court of Common Pleas zelfs reeds een „order of ejection" tegen de weduwe verkreeg en beginnen kon huren te innen etc. De weduwe won echter haar contentie, dat Bulkley deze „Fine sur conuzance de droit" over de gehele estate frauduleus had doen plaatsvinden [9]), en wel met het frauduleuze oogmerk, het testament ongeldig te doen verklaren, om dan als erfgenaam ab intestato de gehele nalatenschap op te eisen, daarbij zelfs het recht van de weduwe op een „Dower" betwistende op grond van een eerder gemaakte „Settlement in lieu of Dower". Als de executeurs van het testament hem dan alsnog in zijn rechten op een legaat van 2000 pond tegemoet willen komen, loopt hij ook daar de kans dit mis te lopen, daar hij als „Heir at law" van de generaal weigert, om de transactie met het Chelsea Hospita1 te completeren, en zich verschanst in grondbezit en huizen ter waarde van 5000 pond, Ook hier trekt *Bulkley* aan het kortste eind, nadat hij voordien reeds een half om half delen van de estate, waartoe de weduwe zich op grond van door haar naar voren gebrachte verwantschap had bereid verklaard, zijnerzijds had afgewezen,, en wel in bewoordingen die in het door de Windsor Herald gemaakte uittreksel niet tot uitdrukking kwamen, maar die op die verwantschap een geheel ander licht werpen, *Bulkley* zegt niet, dat hij die verwantschap weliswaar erkent, máár dat ze hier in rechte niet ter zake dienend is. Dat laatste zegt hij weliswaar ook, want hij houdt immers vast aan zijn pretentie als erfgenaam ab intestato, maar hij spreekt bovendien over de co-heiresses van de geopperde gemeenschappelijke ancestor als over „supposed or Imaginary daughters".

Bij het kennis nemen van deze bewoordingen begon het kaartenhuis van de verwantschap tussen de *Bulkley's* en *Anna Forbes* reeds te wankelen. In ieder geval was het een verwantschap ,die niet zó evident was, dat *Bulkley* haar niet openlijk in gerechte in twijfel kon trekken.

Daar de gedrukte bronnen het ook niet eens konden worden over de moeder van Mrs. *Brett* geb. *Forbes,* wendde ik mij tenslotte tot het huidige hoofd der familie *Bretf,* Viscount *Esher,* met het verzoek of hij enig licht kon doen schijnen op de verhouding tussen *Anna Forbes* en zijn geslacht: Ik kreeg onmiddellijk een allervriendelijkst briefje terug, tezamen met een aantal tabellen waaruit bleek dat Mrs. *Brett* geb. *Isabella Forbes* de in 1773 geboren dochter was van George *Forbes* of Auchernach en *Mary Forbes* of Newe, en Mrs. *Wilford* geb. *Anna Forbes* haar veel oudere halfzuster, en wel de illegitieme dochter van *George Forbes* bij een niet met name bekende vrouw. . . In aanmerking nemend dat op grond van het onderzoek in de Schotse archieven wel redelijkerwijs mag worden aangenomen, dat de relatie *Bulkley-Forbes* niet via de vaderlijke grootouders *Forbes-Stewart* liep, kunnen wij begrijpen hoe George *Wilford Bulkley* het zich kon veroorloven zijn verwantschap via de niet onthulbare moeder van *Anna Fotbes* openlijk in twijfel te trekken.

Daarmee schijnt het gordijn dan toch wel voor de laatste maal te zijn neergekomen tussen het niet onthulde geheim der *Bulkley's* en hun nakomelingschap van vandaag.

---

[7]) Ook hij moest het ondanks zijn rang zonder de Koninklijke accolade stellen. Maar blijkens zijn testament had ook hij in huwelijksperikelen verkeerd en liet hij een natuurlijke zoon na !

[8]) Deze herhaalde bereidheid van de generaal *Wilford om zijn persoonlijke* belangstelling te geven aan het jongere geslacht is een bijzonder aantrekkelijke karaktertrek in hem.

[9]) Daarbij de nadruk leggende op het feit dat het Mansion House en 2 acres reeds GO jaar in onbetwiste eigendom geweest waren van de generaal en zijn vader, alvorens daaraan het Ranelagh Estate werd toegevoegd.

Bezint eer ge begint, is een raad, die ik aan de meeste speurders naar Engelse genealogische geheimen geef. Of ik haar zelf meer ter harte had moeten nemen? Dat ik dit in dit geval niet deed betreur ik niet, inzoverre als hier, aan het eind van misschien wel niet geheel verantwoord veel tijd en moeite, toch een beeld van een groep mensen tevoorschijn gekomen is, dat over hun emotionele en menselijke verhoudingen een completer en daarom begrijpelijker en acceptabeler visie geeft dan menige, naar Burgerlijke Stands begrippen hecht-doortimmerde, kwartierstaat dit kan doen. Aan de andere kant werd ik er mij in groeiende mate van bewust, dat de bronnen, waaraan wij in Engeland onze officiële gegevens moeten ontlenen, er om zo te zeggen op ingesteld zijn om zekere feiten, die de betrokkenen niet aan de openbaarheid wensten prijs te geven, ook voorgoed aan die openbaarheid te onttrekken en dat wij ons daar ook bij hebben neer te leggen [10]).

Ook heden ten dage nog, in de tijd der triomferende bureaucratie zien wij het verschil tussen onze Burgerlijke Standsacten, die niets in het ongewisse laten en ons zovéél mogelijk over de betrokkene mededelen, en diezelfde acten in Engeland, die zich vrijwel uitsluitend tot het ene incidentele moment bepalen, en niets onthullen over andere personalia. Waar ons hier te lande gehele notariële archieven ter beschikking staan, waaruit wij alle zwakheden en dwaasheden van ons voorgeslacht kunnen leren kennen, berusten die in Engeland in de befaamde „Black tin boxes" in de strikt ontoegankelijke Solicitors Chambers, en de beheerders achten hiervan de geheimhouding even vanzelfsprekend als wij die irritant vinden. De openbaarheid van de uiteindelijk gelegaliseerde testamenten is de enige concessie, niet bedoeld voor de bevrediging van nieuwsgierigheid, alhoewel vaak daartoe misbruikt, maar als beveiliging van de ware of vermeende rechten, die derden daaraan zouden kunnen ontlenen.

Tegenover deze „terughoudendheid" der officiële bronnen staat een openhartigheid der onofficiële kroniekschrijvers, die ons weer deels benijdenswaardig, deels schokkend aandoet, maar waaraan Engeland een biographische literatuur dankt, vergeleken waarbij die in ons land een dorre opsomming van controleerbare data schijnt. De bij ons ontbrekende„ maar in Engeland direct opvallende wisselwerking tussen imponerende mystiek en vulgariserende familiariteit, die het Koninklijk Huis, de nationale instituties en het leven der „groten" omringt, vindt zijn afspiegeling. ook in de beoefening van en instelling tegenover de genealogie en de biografie,

Veneratie van (de hoofdstam en het eerstgeboorterecht, geheimzinnig-doenerij, opzienbarende onthullingen en het als volkomen oninteressant beschouwen van het normale, het niet uitmuntende, zij wisselen elkaar op de meest tegenstrijdige wijze af. Voor wie daar met onze zakelijke en welgeordende, maar ook egaliserende techniek tegen opbotst bijzonder irritant, Botst men lang genoeg en ziet men er het obstakel in al zijn facetten eens op aan, dan zegt men op den duur „en toch, en toch. ..". Misschien hebben zij nog gelijk ook, met hun oer-Anglicaanse antwoord: „There is no cut and dry answer to any question, and to some, no answer at all". Zelfs niet in de genealogie ! Waarmee ik mijn „warning to wantons" dan maar besluiten mag.

---

[10]) Zeer sterk kreeg ik de indruk van zulke opzettelijk „uitgewiste sporen" bij het steeds weer vastlopende onderzoek naar de herkomst van *Mary Ann Bulkley* geb. *Carter*.

KORTE MEDEDELINGEN.

Nieuwe gemeente- en waterschapswapens.

Bij K.B. van 18 september 1962, nr. 14, is aan de gemeente H o u t e n een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„Gedeeld: I. Gedwarsbalkt van zes stukken van vair en keel; II. Van keel, beladen met drie dwarsbalken van **zilver.**

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Bij K.B. van 18 september 1962, nr. 13, is aan het waterschap M a s t e n b r o e k te Zwolle een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„Gevierendeeld: I. In goud twee dwarsbalken van sabel: II. In zilver twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken van keel; 111. In zilver twee dwarsbalken van keel; IV. In goud drie kepers van keel.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Bij K.B. van 12 november 1962, nr. 18, is aan het waterschap „De Maaskant" te Oss een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„Van sinopel, beladen met een twaalftandig rad, aan weerszijden vergezeld van een korenaar, alles' van goud; In een golvende schildvoet van azuur een zalm van zilver; Het schildhoofd van sabel, beladen met een dwarsbalk van goud,

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Bij K.B. van 4 december 1962, nr. 5, is aan de gemeente S 1 e n a k e n een wapen verleend, waàrvan de beschrijving luidt als volgt:

„Van zilver, beladen met een golvende schuinbalk van azuur, aan de bovenzijde vergezeld van een dubbelarmig kruis en aan de onderzijde van een bol, beide van keel: en een schildhoek van goud, beladen met een dubbele adelaar van sabel.

Het schild aan de achterzijde vastgehouden door de Heilige Remigius, van voren gezien, gekleed in een zilveren alba, waarovereen een kasuifel van keel met boordsels van goud, gelaat, handen, haar en baard van natuurlijke kleur, het hoofd gedekt door een zilveren mijter, geboord van goud en beladen met een gouden kruisje en omgeven door een nimbus van goud, houdende in de opgeheven rechterhand de heilige ampulla van goud, waarboven een vliegende duif van zilver en met de linkerhand een bisschopstaf van goud".

Bij K.B. van 5 december 1962, nr. 9, is aan het waterschap „N o o r d e n v e 1 d" te Roden een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„In goud twee afgewende, gebogen pälen van azuur, welker uiteinden in de schildhoeken uitkomen, ieder beladen met een vis van zilver, gelipt en gevind van keel, de kop naar boven gewend; de beide vissen ruggelings geplaatst. In het schildhoofd een vijfpuntige ster van keel.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Bij K.B. van 14 januari 1963, nr. 7, is aan het waterschap „H e t Z w e t t e g e b i e d" te Akkrum een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden: 1. Gedeeld: ***a.*** in zilver een kruis van sabel, in het midden beladen met een wassenaar van goud; *b. in* keel

een lelie van zilver. II. In sinopel een springend hert van zilver, met hoeven en achtender gewei van keel.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Bij K.B. d.d. 18 januari 1963, nr. 11, is aan de gemeente Valburg een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„Gevierendeeld: 1. In keel een geënte dwarsbalk van zilver; II. Geschakeerd van goud en azuur van 42 vakken, in de rechterbovenhoek een vrijkwartier van hermelijn; III. In azuur een leeuw van goud, gekroond van hetzelfde, getongd en genageld van keel; IV. In zilver een dwarsbalk van keel, getralieá van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

JHR. MR. H. E. VAN WEEDE.

Huninga van Oostwold.

(LXXX, kol. 105—116).

Een Nijmeegs proces-dossier van 1709 (invent. Delahaye 1332) handelt over de nalatenschap van *Catharina Elias,* de derde echtgenote van *Eiso Huninga van Oosfwold,* vermeld op kolom 109 onder IX. Zij werd eerder *Cafharina Jeliss* genoemd en † Arnhem 28 maart, begr. aldaar (Grote Kerk) 2 april 1689; zij was een dochter van *Jan Jelissen,* beziender en rentmeester te Nijmegen, en *Lijsbetje Jansen.* Laatstgenoemde *Lijsbetje Jansen* had een zuster, van wie de eisers — wier eis werd ontzegd — in bovengemelde procedure afstamden.

JHR. M. J. VAN LENNEP.

Van Coolwijck,

(LXXV, kol. 555 e.v.; LXXVII, kol. 422).

In de Resolutiën van de Staten van Holland van 14 januari 1575 leest men: „Den eersten Februari 1575 heeft *Cornelis Dircksz. van Coolwijck,* als ontfanger van den ouden Restanten, gedaen den behoorlijcken Eede, ende gestelt cautie suffisant in handen vande Staten, ter somme van duysent Caroli guldens, te weten Mr *Nicolaes Valckesteyn* ende *Jan Willemsz* elks tot vier hondert gelijcke guldens, ende Mr *Dirck Everfsz,* zijn vader, tot twee hondert Caroli guldens,. ende ontfangen zijn Brieven van Commissie".

Hieruit blijkt dus, dat de vader van *Cornelis van Coolwijck* Mr. *Dirck Everfsz. (van Coolwijck)* heette. Volgens het archief van de St. Jacobskerk te 's-Gravenhage (nr. 18, fo. 23) wordt hij bij het overluiden van zijn gestorven moeder in mei 1557 „sangmr. van der Kercke" genoemd. Mr. *Dirck van Coolwijck* wordt zelf 9 maart 1581 beluid (Inv. St. Jacobskerk nr. 110). Zijn graf, dat toen door zijn zoon, de rentmeester *Cornelis van Coolwijck.* gekocht was, werd 13 maart 1645 door de nabestaanden (Inv. St. Jac. kerk nr. 76/29vo) weer verkocht.

Cornelis van Coolwijck, ontvanger der kerkelijke goederen, ontvanger van de Staten van Holland, was ook rentmeester van de heer van Heenvliet (13 juli 1603, „Historische Beschrijving van Hoge Heerlijkheid van Heenvliet", door G. 't Hart, R 77) . Hij bezat ook een woning (een hofstede, R 119) en landerijen onder Heenvliet (8 mei 1630, art. H. H. Heenvliet R 115). Op 6 juni 1595 verkocht hij er (nr. 833A) een huis, erf en boomgaard. Hieruit blijkt dus wel, dat de polder Koolwijk onder Heenvliet in het Aardrijkskundig Woordenboek van Van der Aa zelfs een „afzonderlijke heerlijkheid" genoemd de naamgever van het geslacht *Van Coolwijck* geweest zal zijn. Voor de echtgenote van *Cornelis van Coolwijck, Jacob(mina) de Grebber,* en hun kind werd in 1583 een graf geopend.

Men zal zich afvragen wie de beide andere borgstellers precies waren.

Met Mr. *Nicolaes van Valckesfeyn* hebben we geen moeilijkheden, over hem is veel te vinden. Hij was heer van Rijsoort en Strevelshoek, raad van het Hof van Holland en rentmeester van Brielle en Voorne. Zelfs zien we hem eens (Resolutiën van de Staten van Holland, 8 en 14 januari 1575) octrooi aanvragen om gedurende 25 jaar zekere watermolens te maken.

De tweede borgsteller voor 400 gulden wordt *Jan Willemsz.* genoemd. Naar mijn mening wordt hiermee de weldra door de Staten te benoemen financiële hoofdambtenaar, de in 's-Gravenhage wonende *Jan Willemsz. Coomans* bedoeld. Dat deze *J. W. Coomans* (Ned. Leeuw LXXIX, 29) vóór zijn benoeming niet onbemiddeld was en dus zeker voor 400 gulden borg kon staan, moge o.a. blijken uit het feit dat hij een huis bewoonde — tot zijn verhuizing naar het Buitenhof — dat hem jaarlijks 250 pond aan huur kostte (Hof van Holland 590/220). Op 24 november 1574 (Resolutiën) probeerde hij zo ook 10 jaar achterstallige rente, dat was dus tien maal 112 pond en 10 schelling en 10 maal 25 pond van de Staten van Holland los te krijgen. Deze jaarlijkse rente blijkt *Jan Willemsz. Coomans,* commies ter Financie van de Staten van Holland, na het overlijden van zijn eerste vrouw *Elisabefh Govertsdr.* inderdaad ontvangen te hebben (Hof van Holland 590/220, 596/220). De jaarlijkse rente van 112 pond en 10 schelling had overigens *Elisabeth Govertsdr.* in 1560 van de voor haar „zeer goede bekende" heer *Nicolaes van Assendelft* gekregen. Dat deze rente 10 jaar niet opgevraagd werd zou te verklaren zijn, doordat *Elisabeth Govertsdr.* niet in het land was of toen al reeds gestorven was. Haar man, *Jan Willemsz Coomans,* kon dit evenmin omdat hij jaren voor de Spanjaarden uit 's-Gravenhage gevlucht was.

De tot nu toe vroegste vermelding van deze Jan *Willemsz.* vindt men waarschijnlijk in het Leenregister van Honingen (gem. arch. Rotterdam). Daarin wordt nl. tussen 13 januari 1559 en 21 december 1560 verscheidene malen (13 maal) een *Jan Willemsz.* te 's-Gravenhage als getuige in leenactenleenman van de heer van Assendelft genoemd. Van hem kon ik echter geen beleningen vinden. Waarschijnlijk zal dan ook deze *Jan Willemsz.* leenman in een van de vele andere heerlijkheden van heer *Nicolaes van Assendelft* geweest zijn. *Elisabeth Goverfsdr.* en *Jan Willemsz. Coomans* zullen wel het kind van heer *Nicolaes* en *Elisabeth Goverfs.,* Jr. *Philips van Assendelft,* opgevoed hebben,, zodat, ook na het huwelijk van heer *Nicolaes van Assendelft,* de onderlinge verhouding goed geweest zal zijn.

Een vroege aanwijzing voor een eventuele familierelatie van *Jan Willemsz. Coomans,* vond ik nog in het archief van De Financie van Holland (nr. 280, fo „292") waar een jaarlijkse rente van 64 pond op naam staat van „'t weeskint van *Corn. van Sanfen* off *Lysbefh Jan Willemsdr."* (*Coomans,* tr. *H. A. Doedijns,* Commies ter Financie van de Staten van Holland). Een familierelatie tussen *Van Coolwijck, Van Valckesfeyn* en *Coomans* behoeft natuurlijk niet noodzakelijk te zijn.

P. M. VRIJLANDT.

De Lint.

(LV, kol. 445-449; LVI, kol. 45, 88, 425/426).

Hoewel het uitloven van geld- of daarmede overeenkomende prijzen mij hoogst onsympathiek aandoet en mijns inziens strijdig is met de algemeen onder de leden van ons Genootschap gehuldigde opvattingen, wil ik — naar aanleiding van het inlegblad in het jongste nummer van het Maandblad — het volgende mededelen:

In het 14e Inbr. Register van de weeskamer te Amsterdam (Gem. Arch.) komt op fol. 36v, d.d. 28 februari 1604,, de volgende dubieuse vordering voor: „½ X 1/3 deel van 2500 gulden over de borchtocht gedaen bij de voorsz. Jan *Pietersz. du Bien voor Esaias de Lindt* die tot Rotterdam gefailleerd is".

Ongetwijfeld zal de desolateboedelkamer in Rotterdam hier meer over bevatten.

PR. J. G. KAM.

Het wapen 'van het waterschap „Het Zwettegebied".

Het waterschap „Het Zwettegebied" ligt in de provincie Friesland in de gemeenten Utingeradeel, Smallingerland en Idaa-rderadeel.

In het gebied van het waterschap heeft bij het dorp Nes in 'de middeleeuwen een belangrijk klooster van de Duitse Orde gestaan, waarvan, niet het minst op agrarisch gebied, een belangrijke invloed op deze streken is uitgegaan.

Bij het ontwerpen van een wapen voor dit waterschap werd allereerst aan dit klooster gedacht. De keuze viel op het zwarte kruis op zilveren veld, het wapen van de Duitse Orde, nadat aanvankelijk nog was overwogen om het gebroken rad van de heilige Catharina op te nemen. Hiervan werd echter afgezien, omdat de archivaris van de Balije van Utrecht van de Duitse Orde van mening bleek, dat de verering van de heilige Catharina meer in Pruisen dan in Nederland is voorgekomen.

De drie gemeentewapens konden niet in hun geheel aan dit Ordewapen worden toegevoegd, in de eerste plaats omdat het wapen dan te druk zou worden maar ook — en vooral — omdat het wapen van Smallingerland weinig sfeer heeft en meer aan een illustratie doet denken dan aan een wapen. Daarom werd uit elk der drie wapens één figuur opgenomen: uit dat van Idaarderadeel een wassenaar die midden op het zwarte kruis van het ordewapen een plaats kreeg, uit dat van Utingeradeel de lelie die de linker bovenhelft van het doorsneden schild kreeg toebedeeld, uit het wapen van Smallingerland het hert, dat de gehele onderste schildhelft kreeg toebedeeld, waarbij de sterkte van het gewei — in tegenstelling tot wat in het grietenijwapen in 1818 is geschied — nauwkeurig werd omschreven.

Het wapen werd vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 14 januari 1963, No. 7.

De officiële omschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden: 1 gedeeld: a. in zilver een kruis van sabel, in het midden beladen met een wassenaar van goud, b. in keel een lelie van zilver; 11. in sinopel een springend hert van zilver, met hoeven en achtender gewei van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen."

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het „Waterschap Benoorden de Dedemsvaart".

Bij Koninklijk Besluit van 17 april 1962, No. 15 werd aan het „waterschap Benoorden de Dedemsvaart" een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„In zilver een versmalde paal van sabel, in de „onderste schildhelft vergezeld van vier, twee aan „twee paalsgewijs geplaatste, toegewende zwem-„mende eenden van sabel, gebekt van keel, in de „bovenste schildhelft over alles heen een vier-„kante, aan alle hoeken gebastioneerde schanswal van goud, „omboord van keel. Het schild golvend geflankeerd van „azuur en gedekt met een gouden kroon van drie bladeren „en twee paarlen."

De paal in dit wapen herinnert aan de oude route van Zwolle naar het Noorden die over Hasselt liep en vandaar over de „Stadsweg" naar Rouveen. In 1665, onmiddellijk voor het uitbreken van de eerste oorlog met de bisschop van Munster, werd een retranchement en een batterij opgericht bij de Ligtmis, die deze passage moest verdedigen, Er kwam 280 man garnizoen met 2 stukken geschut. De bezetting vluchtte echter toen de vijand kwam opdagen en zo kreeg Bernard van Galen toegang tot het Noordererf, waar zijn veldtocht binnen Winschoten een tragisch einde vond, mede omdat hij de veroverde schans onbezet had gelaten waardoor. zijn toevoerlijn werd afgesneden.

Ook in het tweede conflict met Munster in 1672 vluchtte de bezetting en meer dan een jaar lang werd toen de kerk te Staphorst voor de Rooms Katholieke eredienst gebruikt.

Als was, de rol die de schans bij Rouveen speelde dus bepaald niet glorieus, haar aanwezigheid maakte duidelijk dat hier slechts één nauwe passage was door het waterrijke land van Noordwest Overijssel.

Om dit in beeld te brengen werd de schanswal over de paal heen geplaatst. De rijkdom aan water bracht ook mee, dat er tal van eendenkooien in deze streek in bedrijf waren. In 1850 resteerden er nog dertien,, heel wat waren er toen trouwens al verdwenen. Ook nu is er nog een enkele.

Als herinnering aan die eendenkooien werden de vier eenden op het schild geplaatst. „Zwemmend", omdat het de bedoeling is alleen het silhouet in het wapen te tonen zoals dat zich boven water aan de beschouwer voordoet,

De golvende flanken tenslotte herinneren aan de catastrophale watersnood van 1825, toen het Zuiderzeewater op tal van plaatsen door de dijken brak en zowel van de kant van het Zwarte Water als van de zijde van het Meppeler Diep de streek teisterde, tengevolge waarvan enige tientallen mensen en vele honderden huisdieren omkwamen.

Al heeft de afsluiting van de Zuiderzee herhaling van zo'n ramp onmogelijk gemaakt, toch moet het waterschapsbestuur ook nu nog waakzaam zijn voor overstromingsgevaar vanuit dezelfde richtingen.

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING.

Festschrift für Hans Sedlmayer. Verlag C. H. Beck, München 1962.

Dit „Festschrift" bevat een twaalftal belangwekkende bijdragen op het gebied van kunst, geschiedenis en kunstgeschiedenis. Voor de lezers van het Maandblad is van bijzonder belang de op de blz. 134—200 opgenomen studie van Otto Höfler, getiteld „Zur Herkunft der Heraldik" en toegelicht door zeventien afbeeldingen.

De heraldiek, zoals deze door het gros der genealogen en zeker in het merendeel burgerlijke Nederland beoefend wordt, mag somtijds een routinewerk zijn, maar voor hen, die de heraldiek niet alleen als een hulpwetenschap beschouwen, maar er ook belangwekkende cultuurhistorische elementen in zoeken, zal deze studie zeker niet zonder interesse zijn.

Onder verwijzing naar de voornaamste en vooral ook recente literatuur begint schr. met op te merken, dat de heraldiek zich in de 12de eeuw, na de eerste kruistochten en wel vooral in het tweede kwart van die eeuw, in bijna alle Europese landen ontwikkelt en die heraldische tekens te voorschijn komen, welke verder de symbolen zullen zijn voor adellijke geslachten, landen, steden en allerlei historische gemeenschappen. Hij vraagt zich af of de vóór 1125 voorkomende gelijksoortige vormen iets met de echte wapens te maken hebben en of men onderscheid mag maken tussen een preheraldische en een heraldische periode. Vooral dient uit te worden gemaakt of die z.g. preheraldische vormen historisch tot hetzelfde verschijnsel behoren en voorts of naast vormhistorische overeenkomst ook gelijke functie te constateren valt. Het is iets anders of men willekeurig een teken kiest of dat dit teken, evenals bij een naam, iets van het wezen uitdrukt *(Hendrik de Leeuw, Richard Leeuwenhart).* Het is echter onjuist de andere talloze variaties door kleuren, geometrische figuren enz. op hetzelfde geestelijke en psychologische niveau te stellen als de figuren, die het wezen van de ziel willen uitdrukken.

Höfler, die aan de hand van Renesse 913 adellijke Europese families telt, die everzwijnen (-koppen of -houwers) in hun wapen voeren, weegt tegen elkaar af of het wapen van de keizerlijke legeraanvoerder graaf *Diepold von Schweinspoint* (1192) aan de naam van zijn burg of aan zijn dapperheid moet worden ontleend, voor welk laatste standpunt een zuid-Italiaans gedicht zou kunnen pleiten, waarin de ever uitdrukkelijk wordt genoemd. De opgravingen van Vendel (noordelijk van Uppsala), waar helmen uit de tweede helft van de 7de eeuw zijn gevonden met voorstellingen van krijgers die op hun helm evers dragen, geven aanleiding deze archeologica te vergelijken met getuigenissen uit de Engelse literatuur (Beowulf). Schr. die meent, dat deze helmbekroning niet louter decoratief was, maar meer de aard van een talisman had, stelt de vraag of die vroeg-middeleeuwse vormen een aanknopingspunt kunnen bieden voor de heraldiek uit de hoge en late middeleeuwen, die toch wel ver van deze Engels-Zweedse cultuurkring liggen. Maar al zijn er dan nog geen everhelmen op het Europese vasteland gevonden, toch zijn zilveren evertanden in Gallië opgegraven, terwijl de naam *Everhelm* e.d. eveneens een aanwijzing in die richting zou kunnen zijn. Via andere naam- en taalkundige uiteenzettingen en de vraag of deze helmen profaan (versiering of afschrikwekkend) dan wel sacraal waren, concludeert schr., dat we in de vroeg germaanse dierenhelmen geheiligde cultische voorwerpen moeten zien, welke „tekens" 'als sacrale. symbolen beschouwd kunnen worden. Al herinnert dit allemaal nogal heel sterk aan de een twintig jaar geleden welig tierende eeuwig levende tekens, men krijgt toch de indruk, dat de problemen met veel kennis van zaken zijn benaderd.

Na de everhelm wordt de horenhelm behandeld met de niet spitse maar met enigszins trechtervormige einden: olifantstrompen, ontleent schr. aan Rietstap voor dit wat moeilijk heraldische beeld, dat nog veel verder teruggaat dan de everhelm en dat althans naar de' vorm uitermate hardnekkig is volgehouden. De helmhorens met vogelkoppen der Cornuti, welke tekens wegens de verdiensten hunner dragers bij de slag van de Pons Milvius op Constantijns schild onder het Christelijk monogram kwamen te staan, doet schr. opmerken dat het helemaal niet noodzakelijk was, dat een teken eerst op het schild en pas daarna op de helm moest komen.

Uitvoerig wordt ingegaan op de vraag wat nu preheraldisch en wat heraldisch is: Indien de Tapisseries de Bayeux op eind 12de eeuw worden gedateerd, dan zijn de figuren op de schilden acceptabel, maar bij de andere mogelijke datering (1066) zouden dezelfde tekens onheraldisch zijn. Indien het begin van de „eigenlijke" heraldiek wordt gesteld met de invoering der codices met gecodificeerde wapenspreuken, dan valt het nog later. Maar indien de Tapisseries de Bayeux in de middeleeuwen verbrand waren, zou de grens weer van 1066 naar 1027 verlegd kunnen worden, toen koning *Hendrik I van Engeland* zijn a.s. schoonzoon een leeuwenschild om de hals hing.

T.a.v. een eventuële behoefte van het zich van elkaar onderscheiden bij de kruistochten is het merkwaardig, dat bij de honderden mogelijkheden van dieren het aantal gebezigde diersymbolen toch maar gering is en men bij deze dieren weer onderscheid gemaakt door middel van kleuren en, zoals bij de panter, door horens, vuurspuwen e.d., terwijl er voorts talloze mogelijkheden bestaan in schildverdeling, -kleuren e.d. Maar ook deze onderscheidingstekens zouden reeds uit 1109, derhalve uit de preheraldische tijd stammen. Indien het hier een wijziging in een ontwikkeling betreft, dan zou men als kenmerk van het begin van het heraldische tijdperk de systematisering kunnen noemen. De wapentekens worden erflijk, bovendien gaat men onderscheid maken in de wapendieren (Welfische en Engelse leeuw), De heraldiek wordt een vak van beroepslieden, vooral in de late middeleeuwen, op wie de moderne wetenschappelijke heraldiek voortbouwt en dit heeft tot gevolg, dat men dikwijls aan de genetische vragen van geslachtswapens voorbij gaat.

Nogmaals: het is een onderwerp met in zeker opzicht gevaarlijke premissen, maar toegegeven moet worden, dat de wijze waarop ook de literaire getuigenissen worden aangevoerd (de strenge en later ook virtuose vorm van het minnedicht in de tweede helft van de 12de eeuw, die een parallel in de heraldiek zou vinden) deze studie zeker lezenswaard maakt.

Het „Festschrift", dat 356 bladzijden en vele afbeeldingen telt, is voor de prijs van DM. 32,— („geheftet") of DM. 36,— („Leinen") in de handel.

E. **PELINCK**.

Oud Delft. Een serie historische publicaties over Delft en Delvenaren. Deel I: Mr. L. J. F. Wijsenbeek, Delfts zilver; A.M. Louise E. Erkelens, de wandtapijtkunst te Delft. — Deel II. Drs. K. G. Boon, de Meester van de Virgo inter Virgines: Dr. P. J. H.

Vermeeren, Delftse verluchte handschriften ter Koninklijke Bibliotheek. — Deel IV: Mr. B. van 't Hoff, de oude plattegronden van de stad Delft. Uitgave Nijgh en Van Ditmar, Rotterdam/'s-Gravenhage.

Uitgave Nijgh en Van Ditmar, Rotterdam/'.+Gravenhage.

Met deze drie deeltjes, bevattende vijf monografieën over Delft en Delvenaren (niet Delftenaren, want de oude naam van de stad was Delf), opent deze serie, onder redactie van Mr. B. van 't Hoff, Prof. Dr. F. W. N. Hugenholtz en Dr. D. P. Oosterbaan, een beloftevolle reeks. Voor liefhebbers van historische studie bieden deze publicaties veel, dat ook van nut is voor genealogische en heraldische onderzoekingen. Ik laat daarom een korte verkenning van de inhoud volgen.

Deel 1: Mr. L. J. F. Wijsenbeek schrijft over Delfts zilver. Het artikel oogst het resultaat van de Delftse zilvertentoonstelling, die in 1956-1957 in het Prinsenhof werd gehouden. Het bevat 27 afbeeldingen. Een conclusie is dat het Delftse zilver in eigenzinnige statigheid zich van ander zilver onderscheidt; Fraai zijn de niet minder dan vijf nautilusbekers. Enkele zilverstukken bevatten wapentjes. A. M. Louise E. Erkelens beschrijft vervolgens Delftse wandtapijten. Het artikel bevat 20 afbeeldingen. De tapijtkunst, uit de zuidelijke Nederlanden afkomstig, kreeg in Delft een wereldfaam. Het is vooral de familie *Spiering geweest*, die deze kunstnijverheid in Delft 'tot bloei bracht,

Deel II: Drs. K. G. Boon, De Meester van de Virgo inter Virgines. Het artikel bevat 13 afbeeldingen. De schrijver concludeert, dat deze schilder en illustrator zijn woonplaats al sedert 1483 te Delft had. Het tweede artikel, van de hand van Dr. P. J. H. Vermeeren, en getiteld: Delftse verluchte handschriften ter Koninklijke Bibliotheek, bevat 5 afbeeldingen en concludeert, dat het de zusters van het Delftse Sint Agnesklooster waren, die met miniaturen van voorname allure de laat-middeleeuwse boekkunst hebben bedreven.

Deel IV: Het artikel van Mr. B. van 't Hoff, De oude plattegronden van de stad Delft, voorzien van 12 afbeeldingen, geeft een beschrijving van 21 kaarten van Delft. Men verkrijgt hierdoor een uitstekende ruimtelijke verkenning van het oude Delft. Deze studie van onze kaartenkenner bij uitstek geeft ook een inzicht in de kunst van het kaarten maken, die in Nederland tot zo'n hoge bloei kwam. Voor de minnaars van oud-Delft en de bestudeerders van plaatselijke geschiedenis of familiegeschiedenis is dit een bijna onmisbare kaderstudie.

Indien de redactie op deze weg voortgaat, zal een reeks van blijvende waarde ontstaan..

De fraai gedrukte en geïllustreerde deeltjes, die resp. 102, 72 en 61 bladzijden tellen, zijn voor de prijs van ƒ 5,90 per deeltje (gebonden) in de handel.

A,. J. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

Het nageslacht van Hans Jurriën Priel † 1748 en zijn echtgenote Adriana Schriek **1709 — 1787**, door Dr. A. W. E. Dek. Offsetdruk. 's-Gravenhage 1962.

De aanwezigheid in oude familiepapieren van een akte van verdeling door de erfgenamen van de goederen, nagelaten door. *Dina Priel*, overleden te Zierikzee in 1839, inspireerde de schrijver tot het samenstellen van de onderhavige parenteel. Het bleek namelijk, dat de in die akte vermelde verwanten van vaderszijde allen afstamden van *Hans Jurriën Priel*, die in 1748 te Dordrecht was overleden.

Voornoemde *Hans Jurriën Priel* trad in 1735, als jongeman van Swijbriken (Zweibrücken) in 't land van Birkervelt, in het huwelijk met *Adriana Schriek*, geboren te Dubbeldam; zijn uitgebreide,, in totaal 2293 personen tellende, nakomelingschap, aanvankelijk voornamelijk te Dordrecht, Zierikzee, Middelburg en Vlissingen gevestigd, verspreidde zich later over vrijwel de gehele aardbol. Reeds in de generatie van zijn kleinkinderen stierf zijn nageslacht in de mannelijke lijn uit; uit het huwelijk van zijn dochter *Kaatje Priel* met *Hendrik Pla(i)zier* en van zijn kleindochters *Catharina Priel* met *Melle Messue Dijkwel, Helena Priel* met *Cornelis Somer, Wilhelmina Priel* met *Jan Cornelis Stoel* en *Adriana Priel* met *Cornelis Johannes de Vogel* spruit de thans nog voortlevende nakomelingschap.

Op de bladzijden 53 en 54 geeft schrijver bovendien de afstamming uit *Karel de Grote* van *Francina van Kleijnputte (1803—1866)*, tweede echtgenote van *Pieter Izak Somer, een* achterkleinzoon van de stamvader: deze afstamming loopt over een bastaarddochter van *Jan* 11 graaf van *Holland en Henegouwen* en een bastaardzoon van *Jan van Heenvliet,* heer van Kattendijke.

Een aantal fotografische portretten zijn opgenomen in dit 208 bladzijden tellende boek, dat voor de prijs van ƒ 25,50 verkrijgbaar is bij de schrijver Dr. A. W. E. Dek, Tomatenstraat 283, 's-Gravenhage (giro nr. 543595).

W. W. VAN VALKENBURG.

Jhr. F. J. E. van Lennep, Late regenten, Uitg. H. D. Tjeenk Willink en Zoon, Haarlem 1962.

Van de vijf in dit boek gebundelde opstellen verscheen „Amsterdammers in 's Graveland" reeds eerder in druk en wel in het Een en vijftigste Jaarboek Amstelodamum. Naar onze bespreking, opgenomen in dit maandblad, jaargang 1960, kol. 103, van dit alleraardigste verhaal over Amsterdamse regenten en „late regenten" en hun buitenplaatsen, mogen wij thans verwijzen.

De overige in dit boek voorkomende opstellen verschenen nimmer eerder in druk. Het eerste „Late regenten" beschrijft, met als uitgangspunt het „College van de Munt", de geschiedenis van een aantal Amsterdamse herensociëteiten, waarin het patriciaat, ook na zijn abdicatie, nog lang de toon heeft aangegeven.

„Appie en Ampie en hun nakomelingen" brengt ons met het echtpaar Mr. *Jan Pieter van Wickevoort Crotnmelin (1763-1837)* -*Catharina van Lennep (1766-1847)* en hun afstammelingen in de kring van de Haarlemse patriciërs en geeft op onderhoudende wijze een inzicht in de levenswijze en opvattingen van deze kring in het eind van de 18de en in de 19de eeuw,

Naar het Midden-Oosten voert ons „Een schilderij uit de Levant", waarbij schrijver — uitgaande van de sedert kort in het Rijksmuseum aanwezige familiegroep van het gezin van de Nederlandse koopman te Smyrna, *David George van Lennep* (1712—'97) — de eerste aldaar gevestigde generaties van deze zeer internationale tak van dit Nederlandse geslacht beschrijft.

Ten slotte brengt „Een gilde, 'Loffelyck en Aloud' " ons terug naar Haarlem, waar het St. Jacobsgilde sedert omstreeks 1400 gevestigd is. Van de geschiedenis van dit gilde „wel oud, maar niet verouderd", waarin thans nog katholieke en

protestantse leden broederlijk verenigd zijn, geeft de schrijver een boeiende beschrijving.

De genealoog zal bovendien met belangstelling kennis nemen van de bijgevoegde genealogische gegevens *Dedel* en *Backer* op de bladzijden 169-172 en de over drie generaties lopende parenteel der afstammelingen van bovengenoemd echtpaar ***Van Wickevoort Crommelin-van Lennep*** op de bladzijden 203-207.

Voor de prijs van *f* 9,75 (gebonden) is dit 228 bladzijden tellende en van vele afbeeldingen voorziene boek in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

S. J. van der Molen, Achtkarspelen. Uitg. Laverman N.V., Drachten 1962.

Dit ,,lêsboek over de geakunde fan in Wâldgemeente" geeft in populaire vorm een beschrijving van de gemeente Achtkarspelen. Korte 'overzichten over de geschiedenis van de in deze gemeente liggende dorpen Augustinusga, Blauwverlaat, Boelenslaan, Buitenpost, Drogeham, Gerkersklooster, Harkema-Opende, Kootstertille, Surhuisterveen, Surhuizum, Twijzel en Twijzelerheide, zijn in dit boekje opgenomen, terwijl gegevens worden verstrekt over flora, fauna, plaatselijke industrieën en folklore.

Dit 138 bladzijden tellende boekje, voorzien van vele afbeeldingen, is voor de prijs van *f* 4,25 verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dr. W. F. Lichtenauer, Het bezoek van Napoleon aan Rotterdam 25-27 october 1811. N.V. Uitg. Nijgh en Van Ditmar, Rotterdam 1963.

Dit boekje, nummer 18 van de reeks, Roterodamum, boekjes over Rotterdam in heden en verleden, uitgegeven vanwege het Historisch Genootschap Roterodamum, beschrijft niet alleen op onderhoudende wijze het driedaagse bezoek van Keizer ***Napoleon en*** Keizerin ***Marie Louise*** aan Rotterdam, doch ook de uitvoerige voorbereidingen en de financiële naweeën van het verblijf: over de ontvangende autoriteiten en degenen, die deel uitmaakten van des Keizers gevolg, worden gegevens verstrekt.

Een personenregister vergemakkelijkt de raadpleging: met daarin opgenomen ,,Hollands notabele *Oorthuysen",* voorkomende met deze naam op de bladz. 30 en 31, wordt — gezien de gegevens van bladz. 31 — ongetwijfeld bedoeld ***Petrus Jodocus van Oosthuyse,*** heer van Rijsenburg, o.m. besproken in de Ned. Leeuw, jaarg. 1947, kol. 109 e.v.

Enige zeer geslaagde illustraties versieren dit 115 bladzijden tellende boekje, dat voor de prijs van *f* 3,50 in de handel is.

W. W. VAN VALKENBURG.

Prof. Dr. P. J. Bouman, In de ban der geschiedenis. Derde druk. Uitg. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen 1962.

In deze, in de pocketboeken-serie Prisma-Boeken opgenomen, herdruk geeft de schrijver een beschouwing ,,over de kracht van het verleden, waaruit geschiedvorsing en geschiedschrijving voorkomen". In dit essay betoogt de schrijver, dat bij de verklaring van historische processen de mens meer in het middelpunt dient te worden gesteld, de menselijke factoren beter onderzocht dienen te worden en er tevens een vergelijkend onderzoek nodig is naar de afwisseling der culturen.

Een belangwekkende uitgave voor bij de historie geïnteresseerden.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dr. A. G. Weiler, Dr. 0. J. de Jong,, Prof. Dr. L. J. Rogier en Prof. Dr. C. W. Mönnich, Geschiedenis van de Kerk in Nederland. Uitg. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen 1962.

Dit honderdste deel van de pocketserie Aula-boeken, ingeleid door Prof. Dr. J. N. Bakhuizen van den Brink, bevat een vijftal bijdragen van vier geleerden, welke bijdragen tezamen een volledig overzicht geven van de geschiedenis van de kerk in ons land van de middeleeuwen tot heden.

Deze onderdelen zijn resp. ,,De kerk in de middeleeuwen" door Dr. A. G. Weiler, ,,De kerken der hervorming van 1517 tot 1813" door Dr. C. (sic) J. de Jong, ,,De katholieke kerk van 1559 tot 1795" door Prof. Dr. L. J. Rogier, ,,De kerken der hervorming sinds 1813" door Prof. Drs. C. W. Mönnich en ,,De Katholieke kerk sinds 1795" door Prof. Dr. L. J. Rogier, terwijl de uitgave wordt afgesloten door een literatuurlijst en een naamregister.

Dit boek van ruim 350 bladzijden over de Nederlandse kerkgeschiedenis verdient een ruime lezerskring: het is voor de prijs van *f* 2,50 in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

Deutsches Familienarchiv. Band 20. Verlag Degener & Co., Neustadt a/d. Aisch, Mittelfranken (Dld.) 1962.

Deze uitgave, waarvan het onderhavige boekwerk het twintigste deel uitmaakt, pleegt in elk deel een aantal publicaties op genealogisch gebied te omvatten en kan enigszins worden vergeleken met het in ons land bekende Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Het onderhavige deel opent met ,,Ahnen und Nachkommen der Geschlechter *Herrle, Metsch,* ***Kahlmeyer, Mafhias"*** door Dr. Theo Herrle en geeft, behalve de genealogieën van voornoemde geslachten, een parenteel van de afstammelingen van het in 1853 gehuwde echtpaar *Metsch-Schreiner* en de 32 kwartieren van Dr. ***Th. C. F.*** *Herrle* (geb. in 1888) en van ***Maria A.*** *Kahlmeyer* (geb. in 1895).

Vervolgens worden behandeld ,,Das thüringsche Geschlecht ***Grober"*** door Dr. J. Gcober, ,,Die ***Göttsch*** aus Krummbek" door G. Finke, met als ,,Anhang" de zestien kwartieren van de kinderen van het echtpaar *Göttsch-Schneekloth* (gehuwd in 1825) ; dezelfde schrijver behandelt vervolgens „Die Stämme ***Stolfenberg*** in Fiefbergen, Ratjendorf, Wisch und Gödersdorf" in aanvulling op het gepubliceerde in Band 16 van deze serie. Het hierna volgende belangrijke opstel van H. F. Friederichs ,,Zur Frühgeschichte der Augsburger Patrizierfamilie ***von*** *Stetten* aus Frankfurt am Main" behandelt de 'oudste generaties van dit geslacht in de 13de—15de eeuw.

„*Rohr* aus Schmalkalden in Thüringen door M. Rohr geeft een in de 16de eeuw aanvangende stamreeks van het geslacht met een ,,Ahnenliste ***Oskar Rohr"*** (geb. in 1879), lopende over achttien generaties.

,,Die Nachkommen der ***Lehmus*** aus Rothenburg o.T." door Dr. C. Ittameier sluit aan op een in Band 16 van deze serie verschenen artikel en geeft in parenteel-vorm de nakomelingschap van de echtparen ***Beek-Lehmus*** (gehuwd in 18 18), ***Degel-Lehmus*** (gehuwd in 1842), twee echtparen *Pürckhauer-Lehmus* (resp. in 1763 en omstr. 1802 gehuwd) en *Sauber-Lehmus* (gehuwd in 1770).

Hierop volgen van de hand van R. Becker „*Tabbert* aus Klein-Kussow und Verchland (Krs. Pyritz) in Pommern" en „*Degener/Degner* aus Kramonsdorf und Plantikow (Kr. Naugard i. Pom.)". Met de „Ahnenliste *Siegfried Bandholt*" door S. Bandholt (64 kwartieren)' en „Die Familie *Reichel* in Markt-Redwitz, Ahnenliste 1390-1962" door J. Reichel wordt het boek besloten.

De tot de Nederlanden in betrekking staande, in dit boek genoemde personen zijn zeer gering in aantal; het zijn *Hermann Wilhelm Pürckhauer*, geb. in 1845, koopman te Amsterdam, (blz. 242) en het in 1955 gehuwde echtpaar *Egbert van de Wal-Brigitte Schmidt* te Rotterdam, met hun twee aldaar geboren kinderen (bladz. 231 en 233).

Het van talrijke illustraties voorziene wenk bevat bovendien niet alleen een „Namenweiser" op de geslachtsnamen, doch ook een zeer praktisch register op de plaatsnamen, onderverdeeld in: a. „Deutschland", b. „Europäisches Ausland" en c. „Aussereuropäisches Ausland".

Het goed uitgegeven en 340 bladzijden tellende boek is voor de prijs van DM. 35,— in de handel: voor abonnées op de serie bedraagt de prijs DM. 30,—.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Winsemius. In het Algemeen Nederlandsch Familieblad van 1883 (1883 I nr. 55) komt een artikel voor over de familie *Winsemius*. Dit artikel is vermoedelijk geschreven door de toenmalige 'redacteur, de heer Scheffer, archivaris van Rotterdam. Blijkens de inhoud heeft de schrijver zijn gegevens ontleend aan familie-aantekeningen, die omstreeks 1734 opgesteld zijn door *Johannes Winsemius te* Leeuwarden. Naar de schrijver meedeelt, waren deze aantekeningen in 1883 in zijn bezit.

Deze *Johannes Winsemius* wordt eveneens genoemd in een artikel over het geslacht *Van Hogendorp*, voorkomende in het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1883 nr. 10. „..... ten anderen omdat onder ons berust een „Geslachtstafel van *Lewina Belten* bevattende de geslachten van haar voor Olderen beneffens die van haar kinderen en nakomelingen, tot een eeuwige gedagtenis van Haar, bij een versamelt en te samen gebragt door haar kind-kinds-kint *Johannes Winsemius*, den 6 Juni 1743". Deze *Lewina Belten* was een dochter van *Jacques Belten* en *Elisabeth van Hogendorp;* zij trouwde in 1624 met *Johan Feye Winter*. Haar kleindochter, *Margaretha van Marsum* trouwde met Dr. *Nicolaes Winsemius*. De oudste zoon uit dit huwelijk was de genealoog *Johannes Winsemius*.

Al onze pogingen, om deze familieaantekeningen op het spoor te komen, zijn tot nu toe vruchteloos geweest. In 1884 heeft Scheffer zijn archief overgedragen van Vorsterman van Oyen. Het grootste deel van diens archief is bij het Centraal Bureau terecht gekomen; evenwel waren hierbij niet de aantekeningen van *Johannes Winsemius*. Een ander deel is in 1930 via Gouda Quint naar het Genootschap gegaan, terwijl tenslotte in 1947 een deel is geveild bij Van Huffel's Antiquariaat. Van de betrokken aantekeningen evenwel geen spoor. Bovendien schreef Van Huffel's Antiquariaat ons „... kan ik U berichtten; dat ik nog in het bezit ben van *een* handschrift van Vorsterman van Oyen, waarin voorkomen alle familienamen van Nederlandse e.a. geslachten, waarvan de handschriften in het bezit zijn of geweest zijn van Vorsterman van Oyen. De naam *Winsemius* komt daarin echter niet voor."

Kan één der lezers een suggestie doen ?

's-Gravenhage. DR. A. WINSEMIUS.

Buitenplaats Vreedenhorst a.d. Vecht. Ten N. van het dorp Vreeland ligt aan de Vecht de buitenplaats Vreedenhorst, thans eigendom van Jhr. *J. P. Beelaerts van Blokland.* De Vecht-literatuur zwijgt over deze plaats, terwijl ik ook geen oude afbeeldingen vond. Kan één onzer medeleden mij misschien helpen aan nadere gegevens en oude afbeeldingen?

Van der Aa beschrijft in 1848 het buiten, liggende in het Nederkwartier der prov. Utrecht, kanton en ½ u. N. van Loenen, gem. Vreeland, aan de Vecht, als bestaande uit herenhuis, bloemtuin en plantsoen, plein,. lanen, konijnenberg, boomgaarden, tuin, warmoeziersgronden en weiland, beslaande een oppervlakte van 4 bund., 96 v.r., 80 v. ell. — Vreedenhorst werd op 18 februari 1761 door *Dirk van Voorfhuysen ver.*-kocht aan *Herman Richard Sprenkelman cs.*, allen te Amsterdam. *Sprenkelman*, van beroep koopman, stamde uit Iserlohn in het graafschap Limburg en werd op 17 december 1756 poorter te Amsterdam. De plaats Vreedenhorst bestond' in 1761 uit 27 mergen en 300 roeden lands, met heerenhuysinge, boerewooninge en schuur. Ton Koot bericht, dat Vreedenhorst in de 17de eeuw als statige buitenplaats werd gebouwd en in de 18de als een koperplaat-katoendrukkerij werd ingericht. „Het was een bijzondere fabriek, waar hoge eisen van vakmanschap, maar ook van geheimhouding werden gevergd van de werklieden. Teneinde het geheim der productie nog beter te verzekeren, werd het huis door dubbele rijen hoge bomen omringd. De resten daarvan treffen wij nu nog aan." Deze koperplaat-katoendrukkerij werd vermoedelijk in 1761 door *Herman Richard Sprenkelman*, opgericht. Medefirmant was vermoedelijk ook diens zwager (pf schoonzoon?) *Johannes Everardus Heman* te Vreeland (tr. Monnikendam 7 november 1751 *Anna Margaretha Sprenkelman*), terwijl o.a. aandeelhouder was *Heman's* schoonzoon *Theodorus ter Maat.* chirurgijn te Amsterdam (tr. Vreeland 28 juli 1778 *Anna Margaretha Heman*), die in 1806 nog „vier aandelen à ieder éénhonderste gedeelte in de Catoen-Drukkery genaamd Vreedenhorst, gelegen te Vreeland, gedateerd 31 December 1769, ieder groot in Capitaal ƒ 1.200,—" in bezit had.

's-Gravenhage. P. R. TH. ZANDER TER MAAT.

Nederlandse klokkenmakers. Ondergetekende houdt zich, in verband met de samenstelling van een boek over Nederlandse klokken en horloges, gaarne aanbevolen voor genealogische en biografische gegevens, vermeldingen op werken, adressen e.a. gegevens, hoe summier ook, betreffende Nederlandse klokkenmakers vóór 1860.

's-Gravenhage, Aronskelkweg 52c.

G. ROOSEGAARDE BISSCHOP.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De oudere generatiëo van het geslacht Herweyer, door Dr. J. Mac Lean. — Naschrift „Bulkley" of „A warning to wantons", door Jhr. F. G. L. O. -van Kretschmar. — Korte mededelingen: Nieuwe gemeente- en waterschapswapens; Huninga van Oostwold; Van Coolwijck; De Lint; Het wapen van het waterschap „Het Zwettegebied"; Het wapen van het „Waterschap Benoorden de Dedemsvaart". — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit. blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **f 25,— gelieve** men steeds vóór, 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te **'s-Gravenhage.**

Correspondentie, bestemd voor het **Bestuur,** gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN **WEEDE,** *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* **5,** *'s-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek **van het** Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er **nadrukkelijk** op dat zij niet aansprakelijk is voor' de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 6 **LXXX e Jqargang** **juni 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. N. M. H. van der Burg, sedert 1924 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
Mejuffrouw A. E. M. **ROELANTS,** *Laan 1940—1945, No. 95, Hilversum.*	**J. W. LUGARD,** *Den, Helder.*
A. C. A. VAN SOEST, *Frederik Hendriklaan 52, Haarlem.*	W. **KROON,** *'s-Gravenhage.*
J. DE WILDE, **Van** *Dortstraat* **46,** *Haarlem.*	**JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG,** *Aerdenhout.*

Adreswijzigingen:

K. P. A CKEMA , ... *Arnhem. Huyghenslaan 9.*

J. **E.** J. HEMMES, ... *Leiden, Haagweg 2%.*

J. KALFF , ... *Maarn (Utr.), Twindorpweg 76.*

Mevrouw E. A. N. VAN DER KUIP geb. ZILVOLD, ... *Oranjestad, (Aruba, Ned. Antillen) Huize Quinta del Carmen p/a. Veterinaire Dienst.*

MR. 'TH. F. VALCK LUCASSEN, ... *Antwerpen (België), van Meterenkaai* **4.**

J. BLEULAND **VAN O ORDT** , ... *Voorburg, Kerkstraat 65.*

MR. J. P. W. A. SMIT, ... *'s-Hertogenbosch, Peperstraat* **35.**

Jonkvrouwe I. F. A. barones **TAETS VAN AMERONGEN VAN NATEWISCH,** , ... *'s-Gravenhage, Hofzichtlaan 140.*

Het Genootschap is in ruil getreden met:

1. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Mariënhof, Kleine Haag 2, Amersfoort: tijdschrift: Berichten R.O.B.;
2. Nederlandse Jeugdbond ter bestudering van de geschiedenis, p.a. de Heer H. Dijkstra, 2de Helmersstraat 17, Amsterdam-W.; tijdschrift: Fibula.

STAAT VAN AANWINSTEN.

A. Afdeling familie-archieven.

Archivalia Bybau, Baart, Goldbach, van Haeften, Mom, van Nievervaart, Paardekooper, Swemer.

N.B. Bijgevoegd: handschrift-genealogieën en aantekeningen van Eelde, van Haeften, Haringman, Kantelaar, Paardekooper, van der Spelt, Swemer, de Weert.

(Legaat van Mr. J. H. Bybau.)

Archivalia de Neréeen von Nerée.

(Bewaargeving van de Familie Nerée Stichting.)

B. Afdeling handschriften.

Driessen, R. H., † 1945. Genealogieën Averkamp, van Banchem, van Beaumont, Bosch, Brand, van der Burch, le Conge, Coster, van Couckelbergh, Deym, Diepen, Driessen, Duyn, Eschauzier, Fabritius, Godeffroy, Gool (Golius), de Howen, van Ingen, Keyser (Caesar), Kleybert, Kleyn, van Kriekenbeek, van Leuninghen, van der Lith, le Maire, van Meel, Meuyt van Clapwijk, Mich(g)orius, de Mist en Uitenhage de Mist, Montens, Oosthout, van Overmeer, Paets, Ribaut, Roderkercken, Schinckel, van Schoonhoven, Schröter, Straeter, Streso, Strubberg, van Teylingen. Tresel, Tuningh, Vestrinck, Weyers, von Wilmsdorff, Wouters, van Wouw.

(Geschenk van Kolonel F. G. van Ditzhuyzen zijne drie zusters,)

Waller, Mr. H., 1872-1941. Genealogieën van en aantekeningen omtrent de kwartieren van de kinderen uit zijn huwelijk (1900) met Helena Wigboldina Florentina Waller. *(Legaat van de samensteller.)*

Cabliau, F. Genealogie Cabeliau, takken 3bis en 5bis, met gekleurde wapens.

(Geschenk van Dr. Mr. H. P. Schaap.)

Dunlop, Mr. D. Aantekeningen op de genealogie Dunlop. *(Geschenk van de samensteller.)*

Telders, Mr. A. Genealogie van Hoey.

(Geschenk van de samensteller.)

Voorhoeve, J. M. Aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Voorhoeve in Nederland's Patriciaat, jg. 45, 1959. *(Geschenk van de samensteller.)*

Brongersma, Sj. H. Kwartierstaten (524288) van de kinderen uit zijn huwelijk met P. N. A. C. Dresch en van de kinderen uit het huwelijk van zijn broeder Dr. L. D. Brongersma met Dr. M. Sanders.

Idem. Staat van gerechtigden in het St. Christophorilecn tot Oldenhove te Leeuwarden.

(Geschenk van de samensteller.)

N.N., 18de eeuw. Parentelen van enige van de 64 kwartierenvan Anna Catharina van Royen, tr. 1729 P. van der Hagen: van Bemmel, van Duyven, van Hasselt, van Royen, van Schayk, van Solingen.

(Geschenk van Mr. A. J. Kronenberg.)

Dedel,

door A. VAN DER MAREL.

Hoofdstuk 1: Stammen de Hollandse Dedel's af van het Utrechtse geslacht Dedel?

In Nederland's Adelsboek jrg. 1913 en jrg. 1941 komen stamreeksen voor van het adellijke geslacht *Dedel,* samengesteld door wijlen de heer W. J. J. C. Bijleveld. Er bestaat ook een niet-adellijk geslacht *Dedel* in ons land en een geslacht *Edel.* Ook in Duitsland leven enige families *Edel.* Daar *Dedel* een samenvoeging is van *d'Edel,* een schrijfwijze, welke oudtijds door beide bovengenoemde geslachten *Dedel* werd gevolgd, is het dus geenszins uitgesloten, dat de Hollandse *Edel's* verwant zijn aan de *Dedels.* Ten einde een afgerond beeld te verkrijgen van de historie dezer families, zou het dus nodig zijn, dat stambomen vervaardigd werden van al deze geslachten.

Zelf heb ik een vrij volledige genealogie vervaardigd van het niet-adellijke geslacht *Dedel,* dat via Rijnsburg en Leiden uit Alkmaar bleek te stammen [1]). De stamvader *Gidion Jansz. d'Edele,* geb. te Alkmaar, saaiwerker te Leiden en later woonachtig te Rijnsburg, trouwde te Leiden in de Pieterskerk 27 okt. 1613 met *Maritge Fransdochter,* weduwe van *Olivier Hendriksz.* (Haar moeder heette *Loysgen Herrewijns).* Van dit echtpaar stammen alle *Dedel's* af, die te Rijnsburg, Katwijk, enz. woonden.

De Hollandse familie *Edel* (er is ook een tak die zich *Edel van Twisk* noemt) woonde voornamelijk in de provincie Noord-Holland, waaruit, zoals wij zagen, aok de Rijnsburgse *Dedel*'s stamden. Dit zou dus een aanwijzing kunnen zijn, dat deze *d'Edel*'s en de *Edel's* uit dat gewest oorspronkelijk tot één en hetzelfde geslacht hebben behoord. Helaas bestaat er echter, althans zover mij bekend, geen genealogie *Edel (N.* Holland). Bij een voorlopig door mij ingesteld onderzoek is mij gebleken, dat in de 17de, 18de en 19de eeúw takken van deze familie woonachtig waren in Middelie, Kwadijk, Purmerend, Edam, Zwaag en Wognum. Evenmin is mij bekend, of er verband bestaat tussen de Rijnsburgse *Dedel's,* die eenvoudige landlieden waren, en het aanzienlijke Utrechtse geslacht *d'Edel,* dat in de genealogische literatuur terug gaat tot in de 14de eeuw. Deze literatuur is niet omvangrijk en verre van volledig.

De Utrechtse professor Caspar Burman (1695-1755) geeft in zijn boek (1717) over *Hadrianus VZ* een stamboom van deze *d'Edel*'s en de sinds de 16e eeuw in Holland wonende *Dedel's,* n.l. te Leiden, Delft, 's-Gravenhage en Amsterdam. Volgens hem is het onwaarschijnlijk, dat paus *Hadrianus VI* tot het Utrechtse geslacht *d'Edel* behoorde, althans is hij niet bij machte dit te bewijzen. Over deze aangelegenheid bestaat nog al wat literatuur en vooral veel verschil van mening. Ik hoop hierop nog nader terug te komen in hoofdstuk 11.

---

1) Een tak van deze familie te Leiden en omgeving noemt zich den *Edel.*

Behalve in zijn boek over de paus, schreef prof. Burman ook iets over de Utrechtse *d'Edel*'s in zijn Utrechtsche Jaarboeken, deel 1, blz. 106, 163, 468, 481, Voorts komen gegevens over het geslacht *d'Edel* voor in Batavia Illustrata, door Mr. Simon van Leeuwen (1627-1682). Belangrijk is ook een artikel over de Utrechtse *Dedel*'s in „De Navorscher", jrg. 1883, blz. 181 e.v., geschreven door Joh. Hendrik van O. en ten slotte een artikel van de hand van H. J. Schouten in de „Ned. Heraut", 4de jaarg. (1887), getiteld: „Het geslacht *Dedel* en de afstamming van Paus *Adriaan VZ*". Dit laatste artikel is vooral van gewicht, omdat de schrijver daarin een beschrijving geeft van een *Dedel*-dossier, dat bewaard wordt op het Rijksarchief te Utrecht, samengesteld door de bekende Utrechtse genealoog en kunstschilder Justus van Attevelt (geb. Utrecht in 1621, † 13-11-1692 ald.). In dit dossier bevinden zich enige tekeningen van monumenten en grafzerken betreffende het geslacht *d'Edel,* welke zich bevonden in de voormalige Mariakerk te Utrecht.

Dat is wel ongeveer het voornaamste wat over de *Dedel's* is geschreven. De overige gegevens zijn verspreid in de vorm van talrijke korte mededelingen in de Nederlandse genealogische literatuur. Ik betreur het, dat een gedegen studie over dit belangrijk geslacht tot dusver ontbreekt in deze literatuur, en ik hoop, dat deze leemte nog eens zal worden aangevuld. Ik moet mij in deze studie beperken tot enkele aspecten.

Ik kom thans terug op de stamreeks *Dedel* in Nederl. Adelsboek 1913 en 1941. Ik meen hierin een belangrijke fout ontdekt te hebben. Deze aan te tonen is het hoofddoel van dit artikel.

Reeds ongeveer 25 jaar geleden, toen ik een voordracht hield over het Hollandse, adellijke geslacht *Dedel* voor de leden van de groep Noord-Holland van ons Genootschap, heb ik mijn twijfel uitgesproken over de afstamming van de Leidse Dedel's uit het Utrechtse geslacht. Het bevreemdde mij nl., dat de sub VI genoemde, eerste in Holland gevestigde Dedel, *Willem Jacobsz. Dedel,* van wie vermeld wordt, dat hij in 1533 met zijn moeder op de Breestraat in Leiden woonde „in den Hoern" en die volgens het adelsboek tot vrouw had *Maria Porsman* (dr. van *Joost Willemsz.* en *Grietje Pouwels van Zanen)* geen van zijn kinderen vernoemde naar zijn ouders, die zouden zijn geweest: *Jacob Godertsz. Dedel* († 1517) en diens 2de vrouw *Geerfruyt Willemsdr. Pijll.*

Toen ik, na vele jaren deze materie weer eens opvattend, hierover van gedachten wisselde met enige vooraanstaande genealogen van deze tijd, bleek mij, dat zij mijn twijfel deelden. Van bevoegde zijde werd mij o.a. het volgende geschreven:

„Uit het feit, dat Bijleveld de oudste generaties van de genealogie *Dedel* in Nederland's Adelsboek 194 1 ongewijzigd overnam uit jaargang 1913, zou de conclusie kunnen worden getrokken, dat hij deze bewezen achtte of dat hij, zoals u schrijft, de bewijzen voor de filiatie V *Jacob Godertsz. Dedel* met VI *Willem Jacobsz. Dedel* gevonden had. Deze bewijsstukken ken ik niet."

De schrijver nam inzage van verschillende handschrift-genealogieën *Dedel,* die hem echter niet sterkten in zijn geloof, dat de filiatie V en VI wel juist zou zijn. Zonneklaar bleek hem, dat de oudste generaties destijds klakkeloos waren overgenomen uit een manuscript-genealogie van de hand van Mr. Reinier van Heemskerck, een kundig en betrouwbaar genealoog, die echter niet altijd even kritisch te werk ging. Een veel serieuzer indruk maakte de genealogie *Dedel* door Mr. W. A. baron van Spaen la Lecq (1750—1817), president Hoge Raad van Adel, die steeds bronvermeldingen opnam.

Bij= generatie V *(Jacob Godertsz, Dedel)*, van wie het Nederl. Adelsboek geen beroep. weet op te geven, vermeldt hij:

„Zegelt 1441: tollenaar te Utrecht, wordt door de bisschop tot kameraar van de Lekkerdijk aangesteld 1503 of 1507. Van hem willen de tegenwoordige Dedels afstammen".

Snouckaert van Schauburg heeft kennelijk van Van Spaen afgeschreven. Er zou dan ook geen aanleiding bestaan hem hier te noemen, ware het niet, dat hij bij generatie V vermeldt:

„Van hen stammen de Amsterdamse en Haagse *Dedeis* af volgens traditie". Evenwel staat in dit m.s., ergens geheel los van de voorafgaande generaties: *Willem Dedel,* stamvader der Dedels te Amsterdam en in 's-Gravenhage, Komt volgens de familietraditie af van *Jacob Dedel* of *d'Edel* (= generatie V) ."

Na de ontvangst van deze gegevens, waarvoor ik de geachte schrijver zeer erkentelijk ben, heb ik mij onverwijld gewend tot de archivaris van de stad Leiden, die mij het volgende antwoordde:

„Naar aanleiding van uw bovenvermelde brieven is een diepgaand onderzoek ingesteld, dat het volgende resultaat heeft opgeleverd.

De opgave in Ned. Adelsboek 1941, blz. 168, door Bijleveld over *Willem Jacobsz. Dedel* is in meerdere opzichten onjuist. Aangenomen moet worden, dat hij het ontleend heeft aan de inschrijving „ *Willem Jacopsz.* in den Hoern met zijn moeder" voorkomende op de eerste blz. over het bon (= buurt) 't Wolhuijs van het kohier van het reparatiegeld en het weekgeld, dat is opgemaakt ingevolge een resolutie van de grote vroedschap van 16 juli 1543 (secr. arch. voor 1575, nr. 947.).

Vroeger heeft men wel gemeend, dat dat register uit ca. 1534 zou dateren. Dat die *Willem een Dedel zou* zijn, blijkt niet. Bovendien is hij in geen geval de vader van Joost *Willemsz. Porsman, (zie* generatie VII N. Adelsb.) want in de akte van huwelijkse voorwaarden, verleden voor schepenen op 29 oktober 1541 (vermeld door Bijleveld), is de bruidegom *Joost Willemsz.*, vergezeld van zijn vader *Willem Joostenz.* (rechterlijk archief nr. 76 B 1, akte nr. 154). De bruid *Marie Claes Florijnzoonsdr.,* wed. van *Jacob Andriesz.*, wordt evenmin met familienaam vermeld; zij is vergezeld van haar broeder *Mouwerijn Claesz.*, die in 1567 en later schepen werd en dan soms vermeld wordt met de naam *van Leeuwen.* De naam van de bruid, verder aangeduid als *Marie Claes,* was vermoedelijk in de aanhef niet geheel goed weergegeven; want toen haar broeder zijn akte van huwelijksvoorwaarde het opmaken (23 januari 1541, akte nr. 150), was hij vergezeld van zijn vader *Claes Geryt Florijsz.*

Zowel Joost als *Marie* brengen draperie-gereedschappen in. Blijkens stukken betreffende een civiel proces in 1558—'67 oefende hij inderdaad het beroep van drapenier of drapier uit. In die stukken wordt hij een enkele maal aangeduid als porsman. Of dit als een familienaam opgevat moet worden, is zeer twijfelachtig. Het beroep van porsman wordt in de keuren vermeld: het staat in verband met persen van het laken. De inbreng van de draperie-gereedschappen doet vermoeden, dat ook de vader *Willem Joostenz.*, drapier was. Als zodanig wordt hij inderdaad meerdere malen vermeld in de tresoriers rekeningen als betalende wolaccijns in de jaren 1525—'34 en in correctieboek G in 1524 wegens een draperie-delict, waarvoor hij 2000 stenen moet leveren, bestemd voor de stadsmuur.

Joost bezat een huis aan het Steenschuur (thans nr. 16)

waar hij vermoedelijk ook woonde: in de maanboeken wordt het huis meerdere malen als belending vermeld. Hij wordt gewoonlijk vermeld als *Joost Willem Joostensz.; zo* in correctieboek H fol. 213; 16 januari 1543 werd hij veroordeeld wegens een draperie-delict tot levering van 1000 stenen.

Van 1560 tot 1570 of langer was hij huiszittenmeester van St. Pietersparochie (waarboek A fol. 30 V, B fol. 101 en 121 V, D fol. 49 V, 122 V, 196 V en 205) ; 10 november 1564 werd hij gekozen tot veertigraad; in 1572 (waarschijnlijk 25 juli) werd hij voor een jaar burgemeester en daarop thesorier ordinaris, tijdens welke bediening hij 10 mei 1574 overleed. Zes dagen later werd hij als veertigraad opgevolgd door zijn broeder *Cornelis Willem Joosfenzoonsz.*, glasschrijver. Dit beroep beoefende hij althans op 17 januari 1569 toen *Joosts* dochter *Maryfgen* huwelijksvoorwaarden maakte met *Ysaack Claesz. (van Swanenburch).* schilder, zoon van *Claes Ysaaxsz.* en *Maryfgen Willemsdr.* (recht. arch. nr. 76 B 2).

Cornelis Wittem Joosfen bezat een huis in de Boomgaardsteeg, dat hij 8 augustus 1571 verkocht (waarboek D fol. 233 V).

Ten aanzien van de glasschrijver *Cornetis Willem Joostenzoon* merk ik op, dat er tot en met het beleg in Leiden, twee mensen van die naam geweest zijn, die beiden aan de noordoostzijde van de Breestraat woonden, een complicatie welke maant tot grote voorzichtigheid. De oudste van de twee was de broeder van *Joosf Willem Porsman,* over wie hieronder meer.

De andere is degeen die zijn tantes *Cafharina* en *Anna Joost Huijgensdrs.* bijstaat bij het transport van een huis aan het Levendaal, toevallig grenzend aan een perceel van de erfgenamen van *Joost Willensz.* drapier (dit is Joost *Willemsz, Porsman). Nu* is uit een notariële acte van 26 januari 1579 (not. arch. nr. 8 acte nr. 27) gebleken, dat zij nogmaals gedrieën optraden: *Cornetis Willemsz.,* tinnegieter, 36 jaar oud, en zijn ongehuwde tantes 72 resp. 70 jaar oud. Hij moet dus geboren zijn ca. 1543 en was dus een generatie jonger dan zijn naamgenoot, wiens broeder in 1541 was getrouwd.

De tinnegieter was getrouwd met *Cornetia Jacobsdr.. we*duwe van *Dirck Cornetisz. de Graeff alias de Ruter,* van wie zij een kind had: *Cornelis Dircxz.* (waarboek C fol. 2, 2 juli 1578). In het volkstellingsregister van 1581 komt het gezin voor: *Cornetis Willemsz.,* tinnegieter van Leyden, schutter, *Neelfgen Jacobsdr. van Leyden* zijne huysvrouwe, en *Cornelis* zijnde een voorkind van *Neelfgen* gewonnen bij *Dirck de Nicker* (fol. 10v.) .

Die eerste man had dus meerdere bijnamen. Deze *Cornelis Willemsz.* moet zijn overleden tussen 1584 en 1593 (not. arch. nr. 12, akte nr. 12 en waarboek W fol. 116 V.). Thans terugkerende naar de andere (dus de voor ons belangrijke) *Cornelis Willemsz.* vinden wij hem het vroegst vermeld in een testament, verleden voor schepenen 2 september 1560, van *Cornelis Willemsz.,* glasschrijver, en zijn vrouw *Ermgaerf Coenendr.,* die zijn tweede vrouw blijkt te zijn. Hij verklaart dat bij het overlijden van zijn eerste vrouw zijn vermogen nog geen ƒ 500,— beliep en dat hij zijn kinderen als moeders erve bewezen heeft ƒ 160.—. Bij de voltrekking van zijn (tweede) huwelijk bezat hij ƒ 340,—. Zijn vrouw verdient met drapenieren.

Op 29 mei 1566 werd aan *Cornelis Willemsz.,* glasschrijver, een huis en leeg erf getransporteerd gelegen naast zijn huis genaamd 't Jopenvat (Jopenbier is een soort bier) aan de Nobelstraat, zoals het zuidoostelijke deel van de Breestraat destijds heette (waarboek C fol. 278).

Op 17 januari 1569 werd voor schepenen de akte van huwelijksvoorwaarden gepasseerd van *Ysaack Claesz.* met *Marytgen Joosfendr.,* die vergezeld was van haar ouders Joost *Willem Porsman,* veertig in rade, en *Maryfgen Claesdr.* en van *Cornelis Willemsz,* glasschrijver, haar oom.

In dezelfde relatie trad hij op bij het tot stand komen van de huwelijksvoorwaarden van *Margriete Joosfen* met oude *Adriaen Wiltemsz.* op 4 februari 1571.

Op 8 augustus van dat jaar transporteerde *Cornelis Willem Joostenz.* een huisje in de Boomgaardsteeg (waarboek D fol. 233, verso.). Dat het de goede C. *W. J.* is, blijkt uit een transportakte van twee belendende percelen van 15 juni 1570, waarin als de betreffende belending wordt vermeld *Cornelis Willemsz.* glaesmaecker (waarboek D fol. 176 verso.).

Bovendien was bij het transport van 1571 *Joost Willemsz. Porsman,* veertig in rade, borg voor de verkoper met betrekking tot zijn vrijwaringsplicht.

Volgens van Rijckhuysen (waarover hieronder meer) is *Cornelis* in 1574 kerkmeester geworden en werden op 18 december van dat jaar de rechten voor zijn begrafenis betaald, nadat dit op 30 september (3 dagen vóór het, ontzet) voor zijn vrouw was geschied.

Daags vóór Kerstmis werd zijn plaats als veertigraad ingenomen door Jacob Allertsz. de Haes.

In de akten na zijn dood wordt hij geregeld *Cornelis Wiltemsz. in 't Jopenvat* genoemd. Hij liet drie kinderen na, van wie alleen het jongste, *Neeltgen,* geboren ca. 1562 met zekerbeid een dochter van *Ermgaerf Coenendr.* was. 't Jopenvat werd in gebruik genomen door zijn neef (oomzegger) tevens schoonzoon *Pieter Joosten* of *Pieter* Joost *Willenszoon,* die sindsdien normaliter werd aangeduid als *Pieter Joosfen in 't Jopenvat.* waarbij deze zou zorgen voor het onderhoud van *Neetfje* voor 8 pond Vlaams per jaar. Blijkens het volkstellingsregister van 1581 was zij toen echter in de kost bij haar broeder *Willem Cornetisz. Tybault.* Zij maakte 7 oktober 1583 huwelijksvoorwaarden en ging de volgende dag in ondertrouw met *Willem Dircxz. Olieslager,* drie maanden later vermeld als zeijlemaecker (not. arch. nr. 11, akte nr. 234: ondertrouwboek A. fol. 137, verso., weesk. arch., reg. v. grote bewijzen B fol. 411 verso.).

Haar zuster (mogelijk halfzuster) *Aelfgen Cornelisdr.* was wellicht vóór 1575 gehuwd met haar neef *Pieter Joosfen* voornoemd, die 31 augustus 1616 werd begraven. Hun enig nagelaten kind trouwde 22 september 1597 als *Maria Piefersdr D e d e l* met *Chrisfiaen Janzn. Hasius,* lakenkoper. In tijdsorde is dit de tweede vermelding van de naam *Dedel,* althans voor zover gevonden. De oudste is die na 29 augustus 1591 in het album studiosorum: *Justus Guillielmus Dedet,* dus *Joost Willemsz.* uit de Delftse tak.

De broeder (of halfbroeder??) van *Neelfgen Cornelisdr., Willem Cornetisz. Tybault* woonde aan de Botermarkt tussen de Koornbrugsteeg en de Koorlammersteeg in 't Vosken. Hij werd veertigraad in 1591 en tussen 1597 en 1618 vijftien maal schepen, totdat hij in laatstgenoemd jaar tezamen met een groot aantal andere regenten door Prins Maurits uit zijn functies werd ontzet, toen hij hier, „de wet verzette". Mogelijk is hij daarna uit de stad getrokken. Volgens lijsten van regeringspersonen zou hij 1 mei 1624 zijn overleden: maar hij ontbreekt in het begraafboek. Hij was 12 januari 1577 in ondertrouw gegaan met *Grietgen Hubrechtsdr.,* jongedochter van Rotterdam. Zij hadden ten minste drie volwassen geworden kinderen, van wie de twee zoons *Cornelis* en *Hubrecht* of *Huijbregt* de naam *Tybautf* in de loop van hun

leven verwisselden voor *Dedel*. Laatstgenoemde overleed te Leiden wonend aan de Langebrug en werd 22 oktober 1635 begraven. Hij was buiten Leiden vóór 1616 getrouwd met *Maria Claesdr. van Warmenhuijsen*, die in 1651 nog leefde. Zij hadden tezamen een olografisch testament gemaakt dd. 4 oktober 1635, dat drie dagen later werd gedeponeerd bij notaris Henrick Melchiorsz. Brasser. De akte is niet onder zijn minuten gevonden. Een uittreksel ervan komt voor op fol. 135 verso van het register van gnote bewijzen in het weeskamerarchief. *Cornelis* en *Huijbert* hadden elk ten minste vier kinderen, van wie *Huijbert* ten minste twee zoons.

De personen van de generatie van *Willem Corneliss.* zijn bij hun leven steeds aangeduid met *Tybault*, (op vele wijzen gespeld) of zonder achternaam. Maar in latere akten, als hun kinderen zich *Dedel* noemen, wordt deze naam ook op de vorige generatie geprojecteerd, soms als *Dedel geseyt Tybault* of zo iets dergelijks.

De vraag waar de naam van *Tybault* vandaan gekomen is, is nog onopgelost gebleven. Het meest voor de hand ligt de mogelijkheid, dat een van de beide vrouwen van *Cornelis Willem Joostensz.* uit een geslacht van die naam stamde.

Gijsbert van Rijckhuysen, bode met de busse (stadhuisbode) in het midden der 18e eeuw, heeft een wapenkaart van alle veertigraden samengesteld. Hierin staan vermeld: Joost *Willemsz, Dedel* (!) *gen. Porsman:* in groen 3 lelies van goud (dus het gewone *Dedel*-wapen); *Cornelis Willem Joostz. Dedel* (!): hetzelfde met een klaverblaadje van zilver in het hart: *Willem Connelis Tybault:* geheel hetzelfde als *Cornelis* bovengenoemd.

Van Rijckhuysen was een ijverig genealoog, die een uitgebreide correspondentie met tal van opdrachtgevers voerde, waaronder ook de naam *Dedel* voorkomt. De copieboeken van die correspondentie en van de gemaakte genealogische en heraldische aantekeningen berusten ten Gemeente-archieve. De fragment-genealogieën *Dedel* beginnen met een *Willem Jacobsz. Dedel* gehuwd met een *Maria Porsman*, dochter van Joost *Willemsz. Porsman* en *Grietje Pouwelsdr. van Zanen!* Dit is kennelijk de „bron", waaruit Bijleveld heeft geput. Wegens de schaarsheid van bronnen vóór het beleg, heeft hij die gegevens niet kunnen verifiëren, maar bij gebrek aan tegenbewijs gemakshalve aangenomen, hoewel hij uit de hem bekende akte van huwelijksvoorwaarden van 1541 had kunnen weten, dat dat *„Jacobsz."* niet klopte. Zo kon van Rijckhuysen op nog enige andere onjuistheden worden betrapt. Uittreksels en aantekeningen makend uit allerlei archivalia voegde hij in tal van gevallen aan een patronymicum een familienaam toe, waar die in de bron niet stond vermeld. Toch spreekt het vanzelf, dat dergelijke aantekeningen voor het hedendaags onderzoek van groot nut kunnen zijn, vooral als de bron ten Gemeente-archieve niet 'aanwezig is. Zo werd in deel E der aantekeningen op fol, 33 e.v. gevonden: Extracten uit de rekeningen van de kerkmeesters, 1541 fol. 18 onder het hoofd „testamenten", *Grietje Pouwelsdr. Joost Willemsz, Dedel* (!) *gen. Porsman wijff;* en fol. 31 van dezelfde rekening onder het hoofd „graven": *Gryetgen Pouwels Joost Willemsz. wijff.* Op een andere plaats verklaart van Rijckhuysen, dat die *Grietje* volgens hem *Ven Zanen* heette. Gezien het feit, dat *Joost Willem Joostensz.* eind 1541 is getrouwd, lijkt het niet zeer waarschijnlijk, dat in het begin van dat jaar zijn beide grootouders van moederszijde nog in leven geweest zouden zijn, nog afgezien van de toch wel geringe kans, dat dan zijn beide grootvaders *Joost* geheten moeten hebben. Veel

waarschijnlijker is het dat die *Joost Willem Porsman* identiek was met Joost *Willem Joostenzoon*, en dat *Grietgen Pouwelsdr.* zijn eerste vrouw was en *Maria Claesdr.* zijn tweede, die immers ook reeds vroeger getrouwd geweest was. Uit het eerste huwelijk van *Joost* zullen dan wel geen kinderen zijn geboren althans overgebleven; want anders was er wel melding van gemaakt in de akte van huwelijksvoorwaarden. Ben andere mogelijkheid is, dat die *Joost*, die met *Grietje* was getrouwd, een naamgenoot was van *Joost Willemsz. Porsman, „Dedel gen. Porsman"* zal wel een toevoeging van Van Rijckhuysen zijn.

Inzake het woord p o r s m a n dient opgemerkt te worden, dat het als toevoeging by *Joost Willemsz.* als een familienaam opgevat kan worden, maar dan met uiterst geringe vastheid: want geen van zijn kinderen wordt zo genoemd.

Dat p o r s m a n steeds zonder hoofdletter werd geschreven, mag hierbij niet te zwaar wegen. Van Rijckhuysen vermeldt ergens een *Jan Jan Janszoonsz. Porsman* priester. Maar misschien moet het opgevat worden als *Jan* de zoon van *Jan Jansz. porsman* (als beroep).

Over de door U genoemde zusters van *Joost Willemsz.: Aaltje* en *Barbara is* niets gevonden. Evenmin zijn zegels van *Joost* of *Cornelis* of hun vader gevonden.

Het huis van *Willem Jacobsz.* „in den Hoern", komt sinds 1560 (begin der transportregisters) tal van malen voor, doch steeds als „in den gulden (of gouden) Hoorn". Dan is het eigendom van een *Cornelis Willemsz.*, in of vóór 1575 overleden.

De naam *Dedel* is slechts enkele malen in de archieven gevonden: 15 oktober 1445 verkocht de stad aan *Jan Dedel* èn *Wendelmoet* dochter van *Jan Utenboomgairt* een lijfrente op beider leven (secr. arch. nr. 816). Op 12 oktober 1505 wordt *Johan Dedels* van *Rijsoirt* vermeld als collator van een kapelerie op het Heilge Kruis-altaar in de St. Pieterskerk te Leiden (arch. der kloosters nr. 911 en 1050) en *Jan Claesz. Deel* op 3 november 1501 als schout van Alphen (arch. der gasthuizen nr. 1357, 1358 en 1359.).

Van enige relatie van deze laatstgenoemde personen of anderen uit de voorhanden genealogieën van de Utrechtse familie Dedel met Willem Joostenz. of zijn familie is niets gebleken."

Tot zover de brief van de gem. archiefdienst te Leiden.

Ik vind deze brief een knap stuk genealogisch researchwerk, waarvoor ik als amateurgenealoog grote bewondering heb. Hieruit blijkt dus zonneklaar, dat de in de adelsboeken van 19.13 en 1941 vermelde afstamming van de Leidse *Dedel*'s uit de Utrechtse o n j u i s t is, althans op de wijze als aldaar is aangegeven. Men ziet hieruit weer, hoe zelfs een zeer bekwaam genealoog als wijlen de heer Bijleveld zich kan vergissen. Hij schreef mij op 10 sept. 1918, dus 45 jaar geleden, o.a.: „U treft het, dat uw schrijven mij in handen valt, daar ik mij steeds bijzonder voor de genealogie *Dedel* heb geïnteresseerd. Alles wat ik over *Joost Dedel* en zijne voorouders kon vinden, is opgenomen in het Adelsboek van 1913.

Ik heb zelfs eene lijst gemaakt van die bestanddeelen van ons archief, die in aanmerking zouden komen voor een onderzoek naar *Joost* en zijne ouders. Het heeft mij steeds aan gelegenheid ontbroken, om dit omvangrijlce werk te volbrengen,

Joost heeft broeders gehad en ook zoons buiten den U bekenden *Willem*, stamvader van het adellijk geslacht," enz. Blijkbaar heeft het de heer Bijleveld dus ook ná 1918 aan

gelegenheid ontbroken dit onderzoek in te stellen en bleef de in 1941 gepubliceerde stamreeks op dit punt onveranderd.

De conclusie van dit alles is dus, dat de generaties I tot en met VII in het adelsboek dienen te vervallen om plaats te maken voor het volgende:

1. *Willem Joostzoon,* vermoedelijk geb. omstreeks 1485, in het tijdvak 1525—1534 vermeld als drapier te Leiden.

II. *Joost Willem Joostensz.,* drapier te Leiden, † Leiden 10 mei 1574, tr. le *Grietje Pouwelsdr.;* tr. 2e (huw. voorw. 1541) *Maria Claesdr. van Leeuwen,* † eveneens 10 mei 1574, dr. van *Claes Florisz. van Leeuwen* en weduwe van *Jacob Andriesz.*

De Hollandse *Dedel's* stammen dus uit een oud Leids geslacht van lakenfabrikanten en het zou mij geenszins verwonderen, wanneer bij voortgezet onderzoek bleek, dat deze familie dus niet uit Utrecht stamde, doch uit Noord-Frankrijk, zoals de Crommelin's, de Van Royen's, de familie Hanedoes, enz. Afstamming uit het Utrechtse geslacht *d'Edel* langs een andere lijn, dan in het Adelsboek is aangegeven, blijft uiteraard mogelijk, doch zeer waarschijnlijk acht ik dit toch niet. Ik heb het boek van Prof. N. W. Posthumus: „Bronnen Leidsche Textielnijverheid" geraadpleegd en ik vond daarin vermeld een zekere *Geryt Jacobsz. van der Del,* vermeld in 1476. Deel 1 van de Bronnen enz. van Prof. Posthumus: 467, Ontvangsten en uitgaven van de stad betreffende de draperie. Thesauriers-Rek. over 1476 (fol. 3, verso 2).

„Die strikerye mitter paartspennyngen ende pennynegelden inghinc Op Sinte Pietersdach ad vincula, anno LXXI (1476) durende een jair lanc dairnae, ende hadden *Geryt Jacobsz. van der Del,* ende Huge Hugenz. van Zwieten om 1413".

De naam *De11* of *Dell,* ook wel *van Del (1),* komt veelvuldig voor in de doop+, trouw- en begraafregisters van Amsterdam uit de 17de eeuw, zodat het dus een bestaande familienaam was. *Del* betekent duinvallei, dal.

Het is opmerkelijk, dat de naam *Dedel* in het Leidse archief van de 16de eeuw, althans voor zover deze verband zou houden met het onderwerpelijke drapiers-geslacht, slechts voorkomt in 1591 en 1597. Wèl komt de familienaam voor in het Delftse archief. De zoon *Willem* van de Leidse burgemeester-drapier, *Joost Willemszoon,* trouwde immers met een meisje uit Delft, *Ida van der Dussen (1557-1599)* genaamd, op 26 dec. 1574 en vestigde zich in deze stad als brouwer. Hij hertrouwde (verm. in 1602) met *Susanna Tout,* † *14* dec. 1602, en 15 jan. 1604 met *Leonora van Macheren.* Bij de huwelijksproclamaties in 1602 en 1604 te Delft wordt *Willem Joost Dedel* met deze naam vermeld. Ook wanneer hij als brouwer wordt ingeschreven op 30 sept. 1597 (Poorterboek, f. 198 verso), wordt zijn naam op dezelfde wijze gegeven. In het Delftse register van Officiën (oud-archief, le afd., nr. 332) komt hij in de achtereenvolgende jaren 1589-1597 als *Willem Joostesz, van Dedel* voor bij de Heiligegeestmeesters *(Van Dedel* herinnert weer aan *Van de(r) Del).*

Wellicht is hij ook de man, die 1581-1586 meester van het Oude Gasthuis is volgens hetzelfde register en dan als *Willem Joestesz. of Willem Joostesz.* staat vermeld. Dr. Oosterbaan vermeldt hem dan ook in zijn Zeven Eeuwen, blz. XLII, bij de gasthuismeesters als *Willem Joostensz. Dedel.*

In de fiches van Van Beresteyn op het notariëel archief van Delft komt de naam *Dedel* eerst voor op 17 oktober 1609, n.l. in het testament van *Jacob Willemsz. Dedel* (zoon van de bovengenoemde), wiens erfgenamen zijn zijn broers Joost, *Bruyn, Cors* (of *Cornelis), Jan, Claes* en *Willem Dedel,* alsmede zijn zusters *Machtelt, Maritgen* en *Neeltgen Dedel.*

Al deze aantekeningen hebben betrekking op de Leidse drapiersfamilie, waarvan de Delftse bierbrouwer *Willem Joostesz.* en zijn nakomelingen zich dus *Dedel* gaan noemen.

De Delftse archivaris was zo vriendelijk mij nog enkele Dedel-gegevens te verschaffen, welke echter betrekking hebben op de Utrechtse Dedels, Het zijn de volgende acten uit de Thesauriersrekening van 1564—'65:

fol. 94 onder losrenten „bij deser stede vercoft in diversche voergaende jaeren": *Jan Dedel* tot Utrecht nu *Cornelis Aerentsz,*

fol. 108 verso onder lijfrenten „vercoft anno 1519": *Gherit Dedel* nu *Maeritgen Dedel.*

fol. 110 verso onder lijfrenten „vercoft anno 17": *Gherrit Dedel* tot Utrecht,

fol. 115 verso onder lijfrenten „vercoft anno 19": *Lijsbeth* ende *Maritgen heer Jan Deedels dochteren.*

fol. 122 verso idem anno 1520: dezelfden.

fol. 128 verso idem anno 17: *Gherrrit Dedel* woenende tot Utrecht.

Tot zover deze Delftse gegevens. Wanneer men deze Dedel's uit de thesauriersrekening tracht weer te vinden in de diverse manuscript-genealogieën van de Utrechtse *Dedel's,* dan gelukt dat echter niet.

Het echtpaar *Godert Jacobsz, Dedel-Passchina Jacobsdr. Both* had wel twee dochters *Elisabeth* en *Margaretha* geheten, maar een *Jan Deedel* met dochters *Lijsbeth* en *Maritgen* treft men niet aan. Ook een *Gerrit Dedel,* wonende tot Utrecht in 1517 en 1519, kan ik niet ontdekken, tenzij hij identiek zou zijn met *Gerrit Dedel,* abt te Oostbroek bij Utrecht, vermeld in 1464, zoon van *Godert Gerritszoon Dedel* en diens eerste vrouw *Theodora Jansdr. Ruysch.*

Men ziet hieruit weer, hoe onvolledig onze kennis is van het oude, aanzienlijke Utrechtse geslacht *d'Edel* of *Dedel* en hoe nuttig het zou zijn als een bekwaam genealoog deze materie eens ter hand nam. Ook in de hiervoren aangehaalde brief van de Leidse archivaris wordt aan het slot een *Dedel* genoemd, verm. behorend tot de Utrechtse *Dedel's,* die ik niet thuis kan brengen. Ik bedoel *Jan Claesz. Deel,* op 3 november 1501 als schout van Alphen vermeld. *Deel* is n.l. ook een vorm of schrijfwijze van de familienaam van het geslacht *d'Edel.*

In een schout- en schepenbrief van 1469, als bijlage V opgenomen in Prof. Burman's boek over *Hadrianua VZ,* wordt b.v. als schepen van Utrecht o.a. genoemd *Goyert Deel,* die ongetwijfeld identiek was met *Godert Dedel Gerritsz.,* vermeld als raad van Utrecht 1449 en overl. ald. 1484.

Ik keer nu terug tot *Cornelis Willem Joostenzoon* (vermeld in de hiervoor aangehaalde brief van de Leidse archivaris), glasschrijver, veertigraad van Leiden als opvolger van zijn broer *Joost* sinds 1574.

In de dertiger jaren kocht ik op een veiling bij Van Huffel in Utrecht een dossier *Dedel,* dat bijeengebracht schijnt te zijn door de 19de eeuwse genealoog L. J. H. Scheltus van Kampferbeke (1791—1876), directeur van het Postkantoor te Alkmaar (zie over hem N. Ned. Biogr. Woordenboek). Hij wijdt in zijn aantekeningen bijzondere aandacht aan de Leidse *Dedel's* en schrijft o.a. het volgende:

„Naar mijn vermoeden was *Joost Willemsz. Dedel gen. Porsman* een broeder van *Cornelis Willem Joostz. Dedel.*

Laatstgenoemde achte ik met een jufvrouw *Tybault* gehuwd te zijn geweest en daarbij vader mogelijk van *Willem Cornelis Tybault,* 23 July 1591 te Leyden in de regeering gekomen en geëxcuseerd 23 October 1619.

Beide laatstgemelden worden door mij bevonden het gewone wapen van *Dedel* (3 gouden leliën (2, 1) op sinopel) gevoerd te hebben, in het midden door een zilver klaverblad gebroken, doch eerstgemelde voerde die break niet. En komt het mij ook niet onwaarschijnlijk voor, dat dit geslacht van dezelfde stamme was, als waartoe *Jan Conincx* behoorde ten jare 1477 aldaar in de regering en zulks tot 1496. Deze voerde echter 3 keele lelien op zilver en een groen klaverblad. (Rietstap: *Conincx* Leiden, 3 rode lelies op zilver. Bovenin het schild een groen klaverblad.). Dit doet echter minder uit indien men in aanmerking neemt, dat *Willem Jan Conincsz.* aldaar 20 July 1481 in de Regeering gekomen, en schijnbaar bovenstaandes zoon, de lelien op goud voerde, en in plaats van het klaverblad een rood wassend maantje en chef.

Gelijk ook *Frans Gerritsz. Doe* 27 Aug. 1510 aldaar in de regeering gekomen, in, 1538 overleden, de 3 lelien van azuur op goud voerde, en coeur gebroken door een ster van sabel. Terwijl integendeel *Gerrit Franszoon Doe* schijnbaar laatstgemelde zoon 23 July 1541 aldaar in de Regeering gekomen en in July 1569 overleden, de lelien van goud op azuur voerde, juist omgekeerd dus als zijn vader en een ster van zilver en coeur.

Ik heb in die zelfde regeering eenen Mr. *Pouls Vos Aertsz.* aangetroffen, de 14 October 1574 aldaar in gekomen tot 9 October 1576, voerende alsmede 3 lelien ten schilde. (Rietstap: *Vos* Holland. 3 rode lelies (2, 1) op goud), Het is opmerkelijk dat men ook een geslacht *Tielemans* (Inderdaad vindt men in Rietstap: *Tielemans* Holland: 3 gouden lelies op groen.) vindt, dat hetzelfde wapen voert als *Dedel.* (De voornaam *Tyman* kwam veelvuldig voor bij de Utrechtse *d'Edels.)"* Voorts noemt de heer Scheltus nog het geslacht *van Eyll,* ook lakenfabrikanten, die een zilveren lelie op een blauw veld voerden.

Ik heb hier vrij uitvoerig het handschrift van de heer Scheltus van Kampferbeke aangehaald, omdat het toch wel frappant is, dat zovele Leidse geslachten lelies in hun wapens voerden.

Rietstap vermeldt ook nog *Tybault* (Leiden), welke familie 3 gouden lelies op groen voerden met in het hart van het schild een zilveren klaverblad. Dat is gelijk aan het wapen, dat bovengenoemde *Willem Cornelis Witlemsz.* voerde, die zich blijkbaar naar zijn moeder *Tybautt* noemde en die van 1591 tot 1618 in het stadsbestuur van Leiden zitting had. (Hij was dus een zoon van de glasschrijver, vermeld in de brief van de Leidse archivaris). De vraag rijst nu: Voerde hij zijn vaders wapen, zij het dan met bijvoeging van het zilveren klaverblad, of was dit het wapen van het Leidse geslacht *Thybault,* een naam die ook weer aan Frankrijk herinnert?

Het is wel merkwaardig, dat misschien ook in het wapen van de vrouw van de Leidse burgemeester, die immers *Maria Claessdr. (van Leeuwen)* heette, weer lelies voorkwamen, want in Rietstap lezen wij: *Van Leeuwen* (Holland): op een goud veld links 3 blauwe lelies en rechts een rode klimmende leeuw.

Nu ik toch in de heraldieke sector beland ben, merk ik op, dat ook enige allianties van de Utrechtse *d'Edel's lelies* in hun wapen voerden, b.v. *Both, de Beer* en *Pijll.* De

Utrechtse *d'Edel's* voerden behalve 3 lelies soms ook 3 wolfshaken. Deze laatste werden ook door Paus *Adriaan VZ* gevoerd.

Over de z.g. Leidse *Dedet's* in de 16de eeuw licht de genealogische literatuur ons onvoldoende in. Uit de brief van de Leidse archiefdienst, waarvan ik de inhoud in dit artikel heb medegedeeld, is ons nu veel meer bekend geworden.

Uit mededelingen van wijlen de genealoog Bijleveld haal ik nog het een en ander aan, deels reeds hiervoren vermeld: De kinderen van *Cornelis Willem Joostenzoon,* glasschrijver in Leiden, tr. 1° vermoedelijk . . . . . *Thybault;* tr. 2° *Ermgaert Coenendr.,* begr. 30 sept. 1574, noemden zich:

a. *Willem Cornelisz. gend. Thybautt,* volgt,

b. *Aaltje Cornelisz. gend. Thybault,* tr. *Pieter Joostenz.*

c. *Neettje Cornelisz. gend. Thybautt,* tr. *Willem Hendriks van Poll.*

Willem Cornetisz. gen. Thybault stierf te Leiden 1 mei 1624. Hij werd raad van Leiden 23 juli 1591 en schepen van 1.597 tot 1618. Hij huwde met *Grietje Huyberts,* die in 1626 vermeld wordt als weduwe. Van hem zijn 2 ionen bekend, n.l. *Cornelis* en *Hugo.*

ì. *Cornelis Wittemsz. gen. Thybault,* die te Leiden 7 dec. 1608 huwde met *Eva van der Werf,* dr. van de bekende burgemeester *Pieter Adriaensz. van der Werf* en *Duijfje van Leeuwen.* Hun kinderen waren:

a. Ingetje, geb. in 1610, tr. in 1636 *Bartheiemeus van Thetrode,*

b. Agatha, tr. in 1650 *Dirk Jansz. van Leeuwen,,* weduwn.

c. Maria, geb. in 1612, tr. in 1638 *Jan Claesz. van Tolt* of *Ctaes Witlemsz. van Tol.*

d. Willem, van wie verder niets bekend is.

2. *Hugo Willemsz. gen. Thybault,* die ook vermeld wordt *als Huyb* en *Hubrecht* tr. met *Marijtje Claesdr.* 31 januari 1636 als weduwe vermeld. Voogd was haar zwager *Cornelis Willemsz. Dedel.* Het echtpaar testeerde 5 okt. 1635. Zij hadden een zoon Mr. *Nicolaas Dedet,* die ongehuwd te Leiden is overleden.

Zoals bekend geacht mag worden, stamt het nog bloeiende adellijke geslacht *Dedel,* dat verschillende verdienstelijke mannen heeft opgeleverd, in onze vaderlandse geschiedenis bekend, af van de Leidse burgemeester *Joost Willem Joostenz.* die overleed in 1574, en wel van diens zoon *Willem Joosten* (1552—1641), brouwer te Delft, gehuwd met *Yda van der Dussen (1557-1599).*

Over hen behoef ik hier niet verder uit te weiden, omdat nagenoeg alles over hen in de genealogische literatuur, dan wel in de veelvuldig bewaard gebleven manuscript-genealogieën is te vinden. Een uitzondering wil ik echter maken voor de broers en zusters van deze Delftse bierbrouwer en bewindhebber van de O.I.C., omdat de gegevens over dezen schaars zijn.

De kinderen van *Joost Willem Joostenzoon* en *Maria van Leeuwen* waren:

1. *Jacob,* die leefde van *12* dec. 1543 tot 1563 of 1569, Hij stierf ongehuwd op Celebes, (Reeds hiervoren vermeld.).
2. *Pieter,* geb. 10 maart 1547, tr. zijn nicht *Aeltje Cornelisdr. genaamd Thybautt.* (Reeds hiervoren vermeld).
3. *Maria,* geb. 10 maart 1547, tr. in 1569 de kunstschilder *Isaak Nicolaasz, van Swanenburch* (zn. van *Ctaes*

Isaaxsz. en *Marijtgen Willemsdr,)* **geb. vóór 1550** en † te Leiden in 1614. Hij werd in 1582 lid van de vroedschap, in 15'86 schepen en in 1596 burgemeester van Leiden. Van dit echtpaar zijn 3 'zonen bekend, die allen kunstschilder waren:

a. Claes Isaaksz. van Swanenburgh, kunstschilder te Leiden en 's-Gravenhage, † Leiden na 1650.

b. Jacob Isaaksz. van Swanenburgh, kunstschilder te Leiden, geb. ± 1571, † aldaar in 1638. Hij .was leermeester van Rembrandt.

c. *Willem Isaaksz.. van Swanenburgh,* kunstschilder te Leiden, geb. in 1581, † Leiden 15 aug. 1612.

4. *Willem (2* nov. 1552-3 aug. 1641), de stamvader van de adellijke Dedels, hiervoren reeds beschreven.

5, *Margaretha, geb. 16* mei 1548, † in 1589, tr. *Adriaen van Warmont Wzn.* Dit echtpaar had 6 kinderen.

Het is jammer, dat wij de naam niet kennen van de vrouw van *Willem Joostzoon,* dus van de moeder van de burgemeester. Het. feit, dat deze zich wel *Joost Willemsz. gen. Porsman* noemde, zou er op kunnen wijzen, dat zijn moeder *Porsmen* heette, al was zij dan niet *Maria Porsman,* de vrouw van *Willem Jacobsz.* of was zij het toch en was *Willem Joostz.* haar tweede man?

Hoofdstuk 11: De Utrechtse d'Edel's en Paus Adriaen VI.

Uit de warwinkel van gegevens in de genealogische literatuur, welke zich bovendien nog op verschillende punten tegenspreken, heb ik, met het nodige voorbehoud, een genealogie kunnen opbouwen, die begint met een 14de eeuwse *Claes d'Edel* (1), die 2 zonen zou gehad hebben, t.w. *Tideman d'Edel* (11), volgt, en *Claes d'Edel,* edelman, schout van Lopik, dijkgraaf van de Lopikerwaard. Hij wordt vermeld 1357, 1368 en 1372. Men is het er echter niet over eens of hij wel een broer van *Tideman* was: hij kan n.l. ook zijn vader geweest zijn. Hij voerde als wapen 3 wolfshaken (weerhaken) vergezeld van een ster (rechts) en een wassenaar (links), de laatste 2 boven de wolfshaken,

11. *Tidemen of Tyman d'Edel,* wordt als burgemeester van Utrecht vermeld in 1357 en 1364. Hij was edelman en voerde 3 leliën in 1357. Zijn vrouw was *Margarefha Jacobus Lambertsdr.*

Hun kinderen waren:

1. *Willem d'Edel, 1375,* vicaris ten Dom te Utrecht.
2. *Lambertus d'Edel,* volgt onder IIIA.
3. *Claes d'Edel.*
4. *Elisabeth d'Edel,* tr. *Timon de Vos.*
5. *Jan d'Edel* volgt onder IIIB. (Volgens sommigen was hij de overgrootvader van Paus Adriaen VI.)

IIIA. *Lambertus Thimansz. d'Edel,* knape, vermeld onder de edelen van Utrecht 1364, 1367, 1398, voerde 3 leliën Zijn vrouw was *Elisabeth Gerritsdr. Gepels,* die nog leefde in 1429.

Hun kinderen waren:

1. *Tyman* d e o u d e, volgt onder IV A.
2. *Gerrit,* volgt **onder** IV B.
3. *Jacob,* vermeld 1458.

4. Mr. *Willem,* vicaris ten Dom in 1380 (dit jaartal is verdacht vroeg).
5. *Claes, (Timan* en *Claes,* zonen van *Lambert Deedel,* dragen op aan het kapittel der kerk van den Dom te Utrecht den leenweer van een stuk land gelegen in het kerspel van Werconden, geheeten den Rijegen camp, ten behoeve van *Jacob Dedel Lambertszoon,* die hetzelve weder opdraagt aan *Willem de Vos,* okt. 1458.) Zie onder IV F.
6. *Homan,* huwt een dochter van *Jan van Ruwiel Sweerszoon. Zij* hadden een dochter *Margriet.*
6. *Tyman,* de jonge, die huwt met *Margarefha (Agniet) N.N.* Geen kinderen.
8. *Lambert.*

IV A. *Timan d'Edel,* d e o u d e, wordt vermeld 1410, 1426, 1458. Zijn vrouw was *Bely* of *Wendelmoet Claesdr. van Oostrum,* die behoorde tot een oud-adellijk geslacht. Zij was een dochter van *Claes van Oostrum en Agnes van Zuylen van Nyeveld.*

Hun kinderen waren:

1. *Jan,* volgt onder V.
2. *Heylwich.*
3. *Margaretha.*
4. *Duvine (Duifje),* tr. *Jan Utenbogaerd.*
5. *Machteld,* conventuale in 't Geijn, † in 1493.
6. *Wendelmoet.*
7. *Gerborga,* † in 1428.

V. *Jan Tymansz, d'Edel,* edelman, vanwege zijn vrouw heer van Rijsoort en Strevelshoek, secretaris van Hertog Philips van Bourgondië en raad van Keizer Maximiliaan als graaf van Holland. In 1464 wordt hij vermeld als raad en leenman van Holland en leefde nog in 1486, toen hij optrad als vader en voogd voor zijn minderjarige zoon *Jan.* Hij voerde als wapen 3 leliën, in het midden een kruisje. Hij was ouderman der korenkopers in Utrecht, fundateur van 't Heylige Sacraments Broederschap van de Buurkerk aldaar. Voorts wordt hij nog vermeld als secretaris in het Gerecht van Utrecht. In de in hoofdstuk 1 vermelde brief van de archivaris van Leiden lazen wij reeds, dat op 15 oktober 1445 de stad Leiden aan *Jan Dedel* en *Wendelmoet,* dochter van *Jan Utenboemgairt,* een lijfrente verkocht op beider leven (secr. arch. nr. 816). Hij huwde tussen 1455 en 1460 met *Beatrix van Rijswijck,* vrouwe van Rijsoort en Strevelshoek, dochter van *Jan van Rijswijk* en *Adriana van de Berghe.* Toen zij met hem huwde, was zij weduwe van *Claes van Waerder.* Op Paasdag (5 april) 1472 werd zij in verband met een familievete vermoord door haar broeder: Hij werd deswege op 7 april 1472 onthoofd. De vermoorde woonde toen met haar echtgenoot op het Voorhout te 's-Gravenhage in het brede huis tussen de Hoge Nieuwstraat en het Lange Voorhout (Ned. Leeuw 1945/46, kol. 90 en 95). Het echtpaar testeerde 7 okt. 1471. Hun hierna genoemde kinderen worden in het testament vermeld:

1. *Jan d'Edel,* heer van Rijsoort en Strevelshoek, geb.

in 1458, † ongehuwd in 1517 of 1518. Op 12 oktober 1505 wordt *Johan Dedele van Rijsoirt te* Leiden vermeld als collator van een kapelrie op het Heilige Kruisaltaar in de St. Pieterskerk (arch. Kloosters nrs. 911 en 1050)'.

2. *Machteld d'Edel,* vrouwe van Rijsoort, tr. *Gilles van Valckesteijn,* knape.
   Een kleinzoon van dit echtpaar was vermoedelijk *Nicolaes van Valckesteijn,* † in 1601, die 1556 beleend werd met Rijsoort en Strevelshoek.

3. *Adriana d'Edel,* leefde nog 15 dec. 1517; tr. 1 e. *Wolfert Albrechtsz. van Avesaet,* † vóór 9 sept. 1496, tr. 2e. 25 jan. 1499 *Pieter Potter van der Loo.*
   Uit 'het 1e huwelijk: *Aelbrecht van Avesaet Wolfertsz.,* wiens dochter *Aleyt* trouwde met *Nicolaes van der Duyn.*

Hiermede is deze voorname tak afgehandeld en keer ik weer terug naar de 14de eeuw tot *Jan Thiemansz. d'Edel,* broeder van *Lambertus Thiemensz. d'Edel.*

111 B. *Jan Thiemensz. d'Edel,* geb. vermoedelijk 'omstreeks 1350, vermeld in 1378, gedagvaard tot Utrecht, door Simon van Leeuwen vermeld in zijn Batavia Illustrata, die tot wapen voerde de 3 wolfshaken. In een artikel van Mr. J. W. C. van Campen, archivaris van Utrecht, getiteld „Paus Adriaan, Burger van Utrecht" in het „Gedenkboek Paus Adrianus VI, Utrecht-Leuven 1959" wordt vermeld (blz. 66) „Cornelis Boot, oudtburgemeester der Stadt Utrecht, een zeer neerstig onderzoeker van veele merkwaardige oudheden, heeft mij (d.i. Brandt in zijn Historie der Reformatie) uit verscheide oude brieven en zekere bescheiden aangewezen, dat de vader van de Paus een schuitemaker en houtkoper was", enz.

Het volgende is nu, naar de indruk van Mr. van Campen, een mededeling van Booth: „Want zijn overgrootvader *Jan Tyman d'Edelssoon* was al borger t'Uitrecht in den jaere 1378. Dese liet vijf soonen na: de lste *Timannus,* de 2e *Daem Janssoon,* de 3de *Claes d'Edel Janssoon,* de 4de *Elias Janssoon,* de 5de *Boeyen* of *Boyden Janssoon,* die in den jare 1432 is ge-eigent geworden in de huysing Brandaa, onder de Schuitemakers, boven de Reguliersbrug, met verscheide kleener woningen, soo achter in de Springweg en aan de noordtsijde van de Brandsteege, als ook aan de graft, daer hij en sijne soonen *Jan, Cornelis, Claes* en *Floris* zich met houtkopen en schuitemaken geneerden. *Floris Boyenszoon* overleedt noch bij 't leven van sijn' vader op de hoek van de Brandtsteege en bleef sijn' weduw met drie kleene kinderen sitten, welke jongste *Adriaen,* namaels Paus, toen te Swol ten schoole lag. (Zie G. Brandt, Historie der Reformatie 1, 2de druk, Amst. 1671, aantekeningen, blz. 16).

In verschillende manuscript-genealogieën *Dedel* komt deze *Jan Thiemensz. d'Edel* voor, doch met 6 zonen i.pl.v. 5, n.l.:

1. *Thimen.*
2. *Daam,* volgt onder IV D.
3. *Elias,* volgt onder IV E.
4. *Willem.*
5. *Egbert.*
6. *Boudewijn* of *Boeyen,* volgt onder IV F.

IV D. *Daem Jansz. d'Edel,* schout van de Nijevaart in 1404, tr. N.N.

Zoon:

Jan, volgt onder VA.

VA. *Jan Daemsz. d'Edel,* tr. *N.N.*

Kinderen:

1. *Daem,* in 1455 schepen van Utrecht.
2. *N.N.* tr. *Schaley.*

IV E. *Elias Jansz. d'Edel,* was 1421 schepen te Utrecht, tr. *N.N.*

Kinderen:

Jan, Cornelis en Claes.

IV F. *Boudewijn* of *Boeyen.* (Hij en zijn nakomelingen worden steeds met patronymica aangeduid), geb. verm. omstreeks 1400. Volgens verschillende schrijvers was deze houtkoper-scheepstimmerman de grootvader van Paus *Adriaan VI,* doch volgens anderen staat het geenszins vast, dat hij, hoewel zijn vader *Jan* heette, een zoon was van *Jan Thimansz. d'Edel.* Dit is dus onbewezen, aldus Mr. van Campen en twee andere-onderzoekers van deze tijd, t.w. de oud-archief ambtenaar G. van Klaveren Pz. (Zie zijn Utrechtse familieleden van Paus Adriaan VI, in Jb. van „Oud-Utrecht", 1958 blz. 73-85) en Prof. R. R. Post. (Zie diens geschrift: Adriaan Florenszoon, Familie, opleiding, in Dancwerc, opstellen aangeboden aan Prof. Dr. D. Th. Enklaar, Groningen 1959, blz. 235-248).

Deze *Boudewijn* of *Boeyen Jansz.* wordt vermeld in 1435 en stierf in 1470. Zijn vrouw heette *Gouborghen* of *Gomberch* en was een dochter van *Claes Ketelair.* (vgl. Jaarb. Oud-Utrecht 1958 blz. 74 en 79).

Hun kinderen waren:

1. *Cornelis,* volgt VB.
2. *Floris,* volgt VC.
3. *Jan,* volgt VD.
4. *Anton.*
5. *Claes,* † in 1439.

V B. *Cornelis Boeyensz.* vermeld 1446, 1473, 1474. Zijn vrouw heette *Maria,* † in 1492, vermeld 1468, 1469. Als hun kinderen worden vermeld *Antonis* en *Boeyden* († 1492), vermeld 1473. *Cornelis Boeyensz.* had drie bastaardkinderen, t.w. *Haze, Gonde* (haar moeder heette *Mary Dirxdr.)* vermeld 1491, † in 1492, en *Gijsbert* (zijn moeder heette *Margriete Wouter Ghijsbertsdr.),* voor wie in 1468 grootvader *Boyden Jansz.* een lijfrente kocht.

V C. *Floris Boeyens,* vermeld 1446, † in 1469. Zijn vrouw heette *Geertruida,* vermeld 1469, 1474.

Hun kinderen waren:

1. *Claes Florisz.,* vermeld 1469 en 174. Zijn vrouw heette *Agatha (Aefgen),* vermeld 1474. Zij worden nog vermeld in 1491. Zij lieten kind(eren) na, vermeld in 1474.
2. *Jan Florisz.,* vermeld 1469, 1474, † in 1497.

3. *Adriaan Floriszoon,* vermeld 1474, 1469, enz. de latere Paus *Hadrianus VZ,* geb. Utrecht in 1459, † Rome in 1523.

V D. *Jan Boydien Janssoenssone;* hij schijnt een loszinnig man geweest te zijn, die in 1442 onder curatele werd gesteld. Zijn vrouw heette *Margriet,* bij wie hij kinderen had (vermeld 1472). Hij is vermoedelijk overleden vóór 1491.

Alle jaartallenvermeldingen bij deze nakomelingen van *Boeyen Jansz.* heb ik ontleend aan 12 acten, verleden voor Schout en Schepenen van Utrecht over het tijdvak 1440-1476, welke als bijlagen afgedrukt staan achterin het bekende boek van Professor Burman over Paus Adriaan VI en aan een artikel van de oud-archiefambtenaar G. van Klaveren Pz., waarop ik nog terugkom.

Hiermede ben ik aan het einde gekomen van mijn relaas over de nakomelingschap van *Jan Thiemansz. Dedel,* al of niet vermeend en vervolg ik met *Gerrit Lambertusz. d'Edel,* IV B.

IV B. *Gerrit* of *Gerard d'Edel* (zoon van *Lambertus d'Edel* en *Elisabeth Gerardsdr. Gepels),* was raad van de stad Utrecht in de jaren 1411-1426. Hij wordt vermeld van 1398 tot 1429. In 1415 was hij ouderman der oudewantsniders te Utrecht. In 1446 was hij dood.

Wellicht vraagt men zich af hoe het kwam, dat deze aanzienlijke Dedels ontraden als oudermannen der Utrechtse gilden. Dit wordt verklaard door J. H. v. 0. in zijn meergenoemd Dedel-artikel in de Navorscher van 1883, die zegt dat „de *Dedel's* als burgers van Utrecht zich bij de Gilden moesten laten inschrijven om tot regeringsambten te geraken. Tot 1268 bestond de regering te Utrecht meest uit edellieden en zeer aanzienlijke personen, doch door een verbond der Utrechtenaren met de Kennemers werden zij toen afgezet, waarna het volk de oudste van ieder gild tot regeerders aanstelde.

De legering bestond daarna uit schepenen, raden en oudermannen (= dekens) der gilden. Volgens de oudste gildebrief van 1304 hebben de burgers, in de gilden zijnde, het recht tot aanstelling der regeerders behouden, weshalve later, wellicht bij verdrag tot vereffening der vroegere geschillen tussen de edellieden en burgers, de edellieden zich in de gilden hebben laten opnemen, ten einde op die wijze, evenals de overige burgers in het vervolg weder tot de regering te worden toegelaten. Hiermede zou dus tevens verklaard zijn, waarom de vader van een hooggeplaatst edelman als Jan Tymansz. d'Edel, heer van Rijsoort en Strevelshoek, Tyman Lambertszoon d'Edel in 1414 ouderman was der korenkopers. Na deze uitweiding over Gerrit Dedel's maatschappelijke positie kom ik tot zijn vrouw en kinderen.

Hij was gehuwd met *Jutte van Zijll,* dr. van *Jan Pietersz. van Zij11* en *Alferda Jansdr. van Lichtenberg.* Zij behoorde tot een aanzienlijk Utrecht geslacht, waarvan *één* tak volgens Rietstap een gouden adelaar voerde op een veld van keel en een andere tak 3 zwarte schaakstukken op een zilveren veld.

Van dit echtpaar wordt slechts 1 kind vermeld, nl. een zoon:

Godert, volgt onder V D.

V D. *Godert Gerritsz. d'Edel; zijn* voornaam komt in velerlei vormen voor, zoals *Godfried, Goyert, Goert, Goeyert,*

enz. Hij was raad van Utrecht 1449-1476 en schepen in 1464. Hij overleed aldaar in 1484. In 1457 werd hij voor een half jaar uit Utrecht verbannen in verband met de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Vermoedelijk is hij identiek met *Godefridus Dedel,* burger van Utrecht, die in 1456 zes morgen lands onder Jutfaas jaarlijks voor 6 oude schilden (Franse munt) in pacht hield van de Utrechtse deken Wouter Grauwert. Hij huwde twee keer. Zijn eerste vrouw was *Theodora* (of *Josyna) Jansdr. Ruysch,* † in 1462. Zij behoorde tot een oud-adellijk Utrechts geslacht, dat een gouden schuinkruis voerde op een veld van keel. Hij hertrouwde met *Elisabet Jacobsdr. Pot,* uit een oud Utrechts regeringsgeslacht. Zij stierf Utrecht 26 maart 1480 en werd begraven in de Mariakerk; zij was een dochter van *Jacob Pot* en *Catharina van Vlaanderen.* (Over de graven van de families *Dedel en Pot* in de Mariakerk, moge ik verwijzen naar de beschrijving dezer monumenten door Van Attevelt, in het artikel van H. J. Schouten in de Ned. Heraut, jrg. 1887).

Uit het le huwelijk worden tien kinderen vermeld en uit het 2e drie, t.w.:

Uit het eerste huwelijk:

1. *Gerrit d'Edel,* abt van Oostbroek bij Utrecht, vermeld 1464.
2. *Thora d'Edel.*
3. *Adriaan d'Edel,* vermeld 1464, † kinderloos.
4. *Jan d'Edel,* † in 1497, kanunnik van St. Marie, vermeld 1464.
5. *Gertruda d'Edel,* abdisse van St. Servaas in 1514, † aug. 1517.
6. *Jacob d'Edel.*
7. *Margaretha d'Edel.*
8. *Elisabeth d'Edel,* non.
9. *Agniese d'Edel,* non.
10. *Johanna d'Edel,* non.

Uit het tweede huwelijk:

ll. *Jacob d'Edel,* volgt onder VI.

12. *Jan* of *Johan d'Edel,* † 1519, begraven in de Mariakerk te Utrecht, kanunnik van St. Servaas en Oud-Munster. Hij moet bevriend geweest zijn met Paus Adriaan VI en behartigde zijn zaken in Utrecht. Hierop kom ik nog terug.
13, *Elizabeth d'Edel,* tr. *Jan van Roodenburgh.*

VI. *Jacob Godertsz. d'Edel,* † in 1517, tr. le *Cornelia van Westerholt,* † in 1509, dr. van *Lubbert Wolfertsz. van Westerholt,* tr. 2e *Geertruyt Willemsdr. Pijll.*
Van *Jacob d'Edel* worden de nagenoemde kinderen vermeld:

1. *Godart Jacobsz.,* volgt onder VII.
2. *Jacob Jacobsz. d'Edel,* kanunnik van St. Marie, † 19 jan. 1531, begr. Utrecht (Mariakerk).
3. *Maria Jacobsdr. d'Edel,* tr. *Jan Sonneveldt.*

In de m.s.-genealogieën wordt ook, zoals nu gebleken is ten onrechte, een zoon *Willem* genoemd, die naar Leiden zou zyn gegaan en daar -huwde met *Maria Porsman.* Mocht dit toch juist zijn, dan is hij evenwel niet de stamvader geweest van de Hol-

landse Dedels. Hij zou echter de stiefvader van Joost *Willemsz.* gen. Porsman (± 1510-1574) geweest kunnen zijn, indien *Willem Joostenzoon's* weduwe met hem getrouwd was, hetgeen veel zou verklaren van wat nu onbegrijpelijk is in deze zaak. In die tijd kwam het wel meer voor, dat kinderen de naam van hun stiefvader aannamen.

VII. *Godart Jacobsz. Dedel* huwde met *Passchina Jacobsdr. Both, uit* een Utrechts geslacht, dat op een rood veld 3 zilveren leliën voerde (2, 1) en in het midden van het schild een zilveren bot.

Zij hadden tot kinderen:

1. *Jacob,* volgt onder VIII.
2. *Elisabeth,* mater. in het St. Elisabethsklooster te Schoonhoven.
3. *Margaretha,* abdisse van Arme Claren ter Goude.

VIII. *Jacob Godartsz. Dedel (die Dedel),* was raad en schepen te Utrecht in de jaren 1546—1581. Zijn vrouw was *Margaretha de Beer,* uit een Utrechts geslacht, dat op goud een zwart schuin kruis voerde met in het hoofd een rode lelie. Zij was een dochter van *Wouter de Beer* en *Alid Douwen.*

Hun kinderen waren:

1. *Alida, fr. Floris Foeyt,* zoon van *Willem Foeyt en Baarte van Wijngaarden.*
   Hun kinderen waren: *Jacob, Baarte, Agatha* en *Jacqueline Foeyt.*
2. *Godefrida.*
3. *Wendelmoet,* vrouwe van Amelisweert, † Utrecht 26 nov. 1643.
4. *Passchine,* † Amsterdam in 1648, tr. 2 mei 1591 *Jacob van Houf* of *Jacob van Hove van Zijll,* ook vermeld als *Floris van Hove* en als *Joris van Hove van Zijll.*
5. *Margaretha,* † Utrecht 28 aug. 1629.

Hiermede eindigt mijn verhaal over *Gerrit Lambertsz. d'Edel* en zijn nakomelingen en rest mij nog de tak *Claes Dedel, de* zoon van *Lambertus Thimansz. Dedel* en *Elisabeth Gerardsdr. Gepels.*

IV F. *Claes Lambertsz. d'Edel,* wordt vermeld van 1432 tot 1458, tr. le *Margaretha Jansdr. Ruijsch,* tr. 2e *Hillegonde Diedriksdr. van Honswijk.*

Uit eerste huwelijk:

1. *Jan,* schepen van Utrecht 1451, ouderman der viskopers, † 1461. Hij voerde als wapen de 3 wolfshaken en was kabeljauws.
2. *Elisabeth,* tr. *Jan Jansz. van Malsen.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Arend* of *Arnold,* volgt onder V E.
4. *Oedelia,* bagijn van St. Cecilien, † in 1454.
5. *Agneta,* † in 1439 aan de pest.
6. *Arnolda,* † in 1439 aan de pest.
7. *Wendelmoet,* † in 1439 aan de pest.
8. *Alida,* † in 1439 aan de pest.
9. *Timan,* volgt onder V F.

Aan *Jan d'Edel* (IV, F, 1.) werd in 1455 het burgerschap ontnomen. Hij was toen overste ouderman der risehkopers. Dit geschiedde na de eerste onlusten te Utrecht, in verband met de verheffing van David van Bourgondië tot bisschop.

V E. *Arend* of *Arnold Claesz. d'Edel,* tr. *Alida* of *Alyd van Ruwiel.*

Zij hadden twee kinderen:

1. *Cornelis Dedel,* in 1465 uitlandig.
2. *Wendelmoet Dedel,* vermeld in 1465, bagijn in het Abraham Dole Klooster te Utrecht, non „ter Elfduzend Maegden".

V F. *Timon Claesz. d'Edel,* vermeld als overste ouderman in 1474. In 1481, toen de Hoeksgezinden geheel de overhand verwierven in Utrecht, weken *Jan* en *Tijman d'Edel* vrijwillig met vele anderen uit de stad. In 1483 mochten zij weer terugkomen. (De heer bedoelde *Jan d'Edel* zal *Jan d'Edel van Rijsoort* zijn geweest, tenzij het onjuist is, dat Jan *Claesz. d'Edel* reeds in 1463 overleed). Hij was gehuwd met *Sophia (Eeye) Hendriksdr. van Damassche.*

Hun kindeaen waren:

1. *Arent* of *Arnold,* volgt onder VI.
2. *Jan d'Edel.*
3. *Oelanda d'Edel,* † in 1497, tr. *Beerend Alfertsz Proeys.*
4. *Wouda.*

Voorts had hij een bastaardzoon:

5. *Gijsbertus* (bastaard), vermeld in 1461.

VI. *Arent* of *Arnold Timonsz. d'Edel,* † *1457.* Hij was gehuwd met *Maria van Treslong.*
Zij hadden een zoon:
Cornelis, volgt onder VII.

VII. *Cornelis Arentsz. d'Edel,* tr. le. *Maria Helena Bladel de Vossen;* tr. 2e *Aleid van Brienen* (zuster van *Gijsbert van B.)* † *29* sept. 1627.

Kinderen van deze *Cornelis d'Edel* waren:

1. *Arnold d'Edel,* kapitein (zie Ned. Leeuw van 1909), tr. *Machteld van Brienen,* dr. van *Hendrik van Brienen* en *Bertha van Heerdt.*
2. *Lodewijk,* volgt onder VIII.

VIII. *Lodewijk Arentsz. d'Edel,* heer van Donswijk en Boeckholt, vermeld in 1597, tr. le. *Lucia van der Horst;* tr. 2e. *Anna van Brienen,* dr. van *Gijsbert van Brienen,* heer van Ramerus († 29 sept. 1627 te Utrecht) en *Anna van Hacfort tot den Soetendale.* Zij hadden een dochter *Christina van Edel,* die huwde met *Cornelis Wachendorf.*

Is deze aan de genealogische literatuur ontleende *Christina van Edel* echter wel een dochter geweest van *Lodewijk Arentsz d'Edel?* Ik heb in de Ned. Leeuw van maart 1962 reeds aangetoond, dat de predikant te Ommeren *Lodewijk* van *Edel* uit Keulen geboortig was en niet identiek met bovengenoemde *Lodewijk d'Edel.*

Hiermede ben ik aan het einde gekomen van mijn beschrijving van het Utrechtse geslacht *d'Edel,* dat dus blijkbaar in de 17e eeuw is uitgestorven.

Behoorden, deze *d'Edel's tot* de Utrechtse Ridderschap of waren zij aanzienlijke poorters in de bisschopsstad?

Weliswaar vindt men in manuscript-genealogieën bij enkelen vermeld „Edelman", b.v. bij de stamvader *Tyman d'Edel,* vermeld 1357 en 1364, maar waarop steunt dat? Bij zijn zoon *Lambert* staat vermeld Knape, doch waar vindt men het bewijs? Dat zijn reeds twee vragen, welke bij mij rijzen, wanneer men enige studie maakt van dit geslacht.

Jan Tymanszoon d'Edel (V), die secretaris was van Hertog Philips van Bourgondië en raad van Maximiliaan van Oostenrijk als Graaf van Holland, was ongetwijfeld een hooggeplaatst en invloedrijk man, die wel in aanmerking zou zijn gekomen voor de ridderslag, maar bij hem noch bij enig ander lid van zijn geslacht ontmoet men de aanduiding ridder. Dat is toch wel vreemd voor een geslacht, .dat in de 14de eeuw reeds tot de-edelen van Utrecht zou hebben behoord,

Wanneer deze *d'Edel's* dus slechts aanzienlijke, rijke poorters zijn geweest, dan zou het toch heel gewoon zijn, dat onder hen wel eens een minder door Fortuna begunstigde tak zou zijn geweest, zoals b.v. die waartoe Paus *Adriaan VI zou* behoord hebben volgens de familieoverlevering.

Maar men krijgt uit de 12 acten van het schepengerecht, welke afgedrukt zijn achter in het boek van Prof. Burman en die onweerlegbaar betrekking hebben op de Paus en zijn voorouders, in het geheel niet de indruk, dat zij arme lieden waren. 'Zij waren' blijkbaar welgestelde scheepstimmerlieden, die gezamenlijk een scheepstimmerwerf hadden en de grootvader van de paus schonk lijfrenten aan zijn kinderen en kleinkinderen, zelfs aan enige bastaard-kleinkinderen. De vader van de Paus stierf echter jong en zijn moeder *Geertruida* bleef achter met drie jonge kinderen, omstandigheden die er toe leidden, dat zij het wel moeilijk gehad zal hebben.

Het bewijs dat *Jan Thiemansz, d'Edel,* vermeld in 1378; (voerende als wapen 3 wolfshaken), die 5 of 6 zonen had, van wie er een *Boudewijn* of *Boeyen* heette, de overgrootvader is geweest van de Paus, is nooit geleverd en zal wel' nimmer geleverd worden, doch hier staat tegenover, dat de familieoverlevering toch enige betekenis heeft en ook de Paus als wapen drie wolfshaken voerde, Sommigen van de vele schrijvers, die dit probleem behandeld hebben, wijzen er op, dat deze familieleden van de Paus steeds in alle drie de generaties met patronymica worden aangeduid en n o o i t met de naam *d'Edel* of *Dedel.* Dit is n.m.m. een zeer zwak argument. Zelfs in de 16de eeuw worden in officiële stukken mensen die een familienaam voerden, meestal met patronymica vermeld.

Er is zeer veel gepolemiseerd over deze aangelegenheid en onder de schrijvers wordt steeds geschermd met de armoede van de moeder van de Paus, doch dit is juist weerlegd door de latere historici. Zij liet haar zoon ondanks die legendarische armoede toch studeren in Zwolle en Leuven.

Wanneer men het zeer belangrijke artikel van de hand van de Utrechtse oud-archiefambtenaar G. van Klaveren Pz. getiteld „Utrechtse familieleden van Paus Adriaan VI" in het jaarboek van Oud-Utrecht van 1958 (blz. 73-85) nauwkeurig leest, wordt mijn reeds hierboven vermelde mening, dat de Paus tot een welgestelde poortersfamilie behoorde; volkomen bevestigd,

De schrijver haalt oude transportbrieven en lijfrentebrieven enz. aan, betrekking hebbende op de grootvader van de, Paus *Boydin Jansz.,* diens zonen en kleinkinderen, waaruit duidelijk blijkt, dat zij een welgestelde familie vormden met vele onroerende eigendommen.

Over de Paus sprekend schrijft de heer van Klaveren b.v. o.m.: Het spreekt haast vanzelf, dat zijn verblijf buitenslands de betaling der hem toekomende rente (bedoeld wordt een hem door zijn grootvader toegekende lijfrente) niet op tijd plaats had en de verschuldigde bedragen steeds hoger werden. Zo werden hem in 1490 (hij was toen 31 jaar) 148 pond op rekening uitbetaald. In 1492 betaalde de kameraar „uut beveel ende slitinge van den rade" hem een bedrag van 50 Rijnsche guldens uit, soeme hem die sculdich was van verscenen lijfrenthen ende voertijts mit hem gededinct ende overgecomen was."

Men ziet hieruit, dat het om voor die tijd belangrijke bedragen ging.

In 1835 is er een boekje verschenen te Utrecht, getiteld: „Iets over Paus Adriaan VI", de afkomst en een korte levensschets van dien Utrechtenaar, door L. E. Bosch. Het bevat een polemiek over de afkomst van de Paus tussen de schrijver en een zekere Scheltema in De Utrechtsche Courant, die door de heer Bosch werd uitgegeven. Dit tweetal bestookt elkaar geweldig over deze afkomst van de Paus. De heer Scheltema is van mening, dat de- Paus tot het Utrechtse geslacht *Dedel* behoorde, maar de heer Bosch bestrijdt deze hypothese op grond van de armoede en de geringe stand van de ouders van de Paus en haalt, om dit te bewijzen, tal van schrijvers aan, die eenstemmig waren op dit punt. Hij schijnt daarbij uit het oog te hebben verloren, dat deze elkander op dit punt eenvoudig naschreven en slechts de mening van Prof. Gerardus Morinck te Leuven, een tijdgenoot van de Paus (geb. in de tweede helft van de 15de eeuw te Zalt-Bommel en overleden te St. Truyden 1556) is in deze van belang.

Hij gaf in 1536 een levensbeschrijving uit van de -Paus: „Vita Hadriani sexti Pontificis Maximi". Dit boekje werd in 1'717 opnieuw uitgegeven, naar het handschrift in de Bibl. Royale te Brussel, no. 4179, door Caspar Burmannus te Utrecht in diens Analecta. Morinck schreef, dat de Paus uit geen verheven of beroemd geslacht geboren is, als ook, dat zijn vader, toen hij nog een jongen was, gestorven is.

Voor zover ik daarover kan oordelen, was het Utrechtse geslacht *d'Edel* of *Dedel* echter geenszins verheven of beroemd. De schrijver van het door bij aangehaalde artikel'over de *Dedel's* in „De Navorscher" van 1883, de heer Joh. Hendrik v. O., gaat uit van zijn idee, dat de *Dedel's* in Utrecht — althans oorspronkelijk tot een aanzienlijk adellijk geslacht behoorden en verklaart dan hoe het kwam, dat deze desondanks vermeld werden als ouderman der kousenkopers, oudewantsniders (kleermakers) en der viskopers. Het is echter ook mogelijk en wellicht zeer waarschijnlijk, dat zij inderdaad, zij het zeer welgestelde, graanhandelaars, kleermakers en vishandelaars waren en als zodanig dus ebenbürtig aan de schuitenmakers, waartoe de vader en grootvader van de Paus behoorden, zodat er van standsverschil geen sprake was. Van 0. schrijft dan ook voorzichtigheidshalve, dat aan de adellijke afkomst dier alleroudste *Dedel's* redelijkerwijs niet getwijfeld behoeft te worden, al wordt de familie daarna hoewel steeds tot stedelijke en andere regeringsbetrekkingen en aanzienlijke ambten geroepen niet meer onder de Edelen genoemd.

Mr. Simon van Leeuwen meldt op blz. 1125 van zijn Batavia Illustrata, dat *Lambert Tymansz. Dedel* in 1365 als knape onder de Utrechtse adel werd gerekend,. terwijl zijn kleinzoon *Jan Tymansz. Dedel* ook als edelman staat vermeld, Hij blijft echter in gebreke te zeggen, waar hij dit gevonden heeft.

Op één punt-in deze Paus-kwestie wil ik nog de aandacht vestigen. De bovengenoemde 19e eeuwse journalist L. E. Bosch schrijft over een relatie tussen *Jan d'Edel* en *Adriaan VZ. De* laatste schijnt deze *Jan* of *Johan Dedel,* kanunnik van St. Salvator te Utrecht, goed gekend te hebben, daar bij Burman een brief van de Paus aan hem wordt aangehaald. Doch (schrijft de heer Bosch) het verdient opmerking, dat hij *Dedel* in denzelven noemt „Dominum et confratrem suum" (mijnheer en medebroeder), en er niet bijvoegt cognatum (bloedverwant), hetwelk hij wel zou gedaan hebben, indien hij van het voornaam geslacht der *Dedel's* geweest ware.

Ik merk hierbij op, dat deze kanunnik *Jan* of *Johan d'Edel* een zoon was van *Godert Gerritsz. Dedel* en diens tweede vrouw *Elisabeth Pot.* Ook uit zijn eerste huwelijk had *Godert d'Edel,* een zoon *Jan,* † in 1497, vermeld als kanunnik van St. Marie in 1464. Eerstgenoemde *Jan* of *Johan d'Edel* was een achterkleinzoon van *Lambertus Thimansz. d'Edel,* die een broer was van *Jan Thimansz. d'Edel,* die al of niet de overgrootvader van de Paus is geweest. Indien dit zo is, hetgeen ik, na veel over deze zaak gelezen te hebben als waarschijnlijk — althans zeer wel mogelijk — houd, dan waren de Paus en de Kanunnik *Johan d'Edel* dus neven in de achtste graad. Met zulk een verwijderde bloedverwantschap pleegt men weinig of geen rekening meer te houden en ik ben het dus niet eens met de heer Bosch, dat dit tot uitdrukking had moeten komen in de aangehaalde brief van de Paus. Wel trekt het de aandacht, dat hij een ontwikkelde *d'Edel* uit Utrecht tot zijn vertrouwensman had gekozen.

In een artikel „La Jeunesse d'Adriaan VI" van E. Rodocanachi in de Revue Historique van 1931, trof ik een passage aan, die mede betrekking heeft op deze relatie tussen de Paus en *Jan d'Edel:*

„En 1517, il recevait le don d'une maison, où il aurait voulu finir ses jours. Ce fut le 19 novembre 1518 que le chanoine *Joannes d'Edel* (ou *Dedel)* la transféra à *Adrian* au nom du chapitre de la Cathédrale d'Utrecht."

Dit slaat op de z.g. Paushuize te Utrecht. De Paus was zeer verheugd over de aankoop van dit huis en in een brief aan de pensionaris van Dordrecht, Floris Oem, verzekerde hij, dat dit huis hem liever was dan alle andere in Utrecht. Hij schreef eveneens „à son homme d'affaires, *Jan Deel"* van zijn benoeming tot kardinaal, dat deze benoeming niets veranderd had aan zijn plannen, zelfs al zou hij Paus worden, om daarin te willen wonen, enz. *Deel* moet men beschouwen als een samentrekking van *d'E(d)el.*

Deze vertrouwensman van de Paus, de kanunnik *Jan d'Edel,* stierf in 1519 en werd begraven in de Mariakerk te Utrecht.

In het dossier van Attevelt wordt hij als volgt vermeld: „Mr. *Johan d'Edel,* familiaris pontificus Adriani, was a° 1501 canonic St. Mariae en a° 1517 canonic 't oudermunster, hij was *Goert d'Edelenssoon* van 't nabedde".

In de Rekeningen van het Bisdom Utrecht (1378-1573) uitgegeven door Mr. Heringa, trof ik deze kanunnik aan in een rekening van 1517. In de klapper staat: „mr. *Johannes die Edel,* kanunnik ten Dom, cureit te Ouwerkerk in Duiveland 11) 438".

De volledige tekst luidt:

„II 438 8. Vetus ecclesia Duvelandi. Item magister Adrianus Kemponio, vicecuratus alterius porcionis, pro se et suo curato magistro *Johanne die Edel* canonico Trajectensi.
7 f. Davidis.

Dit cureitschap van Ouwerkerk kunnen wij veilig vergelijken met het pastoorschap van Adriaan VI in Goeree, een sinecure, die wat financieel voordeel voor de betrokkene opleverde, maar in werkelijkheid niet door hem werd uitgeoefend.

Tijdens mijn studie van 'deze materie heb ik de mogelijkheid overwogen, dat deze *Jan d'Edel,* die de zakelijke aangelegen4 heden van de Paus hier te lande behartigde, identiek. zou zijn met zijn broer *Jan.* Deze veronderstelling bleek echter onjuist te zijn, want de heer van Klaveren heeft gevonden, dat deze in het jaar 1497 is overleden, blijkbaar ongehuwd, zulks in tegenstelling met zijn broer *Claes,* want van vrouw en kinderen wordt nergens melding gemaakt.. Ik vond het namelijk wat vreemd dat *Godert Gerritsz. Dedel* zowel uit zijn eerste als zijn tweede huwelijk een zoon *Jan* had, beiden kanunnik, terwijl slechts een van zijn twee schoonvaders Jan heette,

Hiermede wil ik mijn beschouwing over het zg. Pausprobleem beëindigen om ten slotte nog eens terug te komen op de vermeende schakel tussen de Utrechtse en de Leidse Dedels.

De thans ontdekte stamvader der Leidse Dedels, de lakenfabrikant *Willem Joostenz.* wordt door Prof. Posthumus vermeld als zodanig in de jaren 1533-1534 en door de Leidse archivaris in de tresoriersrekeningen 1525-1534.

Uitgaande van het tweede huwelijk van zijn zoon *Joost Willem Joostenzoon* (de Leidse burgemeester in 1573), dat plaats vond in 154 1, heb ik — diens geboortedatum schattend op ± 1510 — het geboortejaar van zijn vader geschat op ± 1485. Het geboortejaar van diens vader, van wie wij dus niet meer weten, dan dat hij Joost heette, moet dus ongeveer 1455 liggen.

Prof. Posthumus vermeldt in zijn „Bronnen van de Leidse Textielnijverheid", deel 11 een zekere Joost *Hugenzoon,* die drapenier was in de jaren 1513-1523. Deze houd ik voor de grootvader van *Cornelis Willem Joostenzoon,* geb. 1543, tinnegieter te Leiden, geh. met *Cornelia Jacobsdr.,* dus de naamgenoot van de glasschrijver. Ik acht het echter uitgesloten, dat hij de grootvader was van de burgemeester Joost *Willemsz. Porsman,* omdat deze een generatie ouder is.

Ik waag mij omtrent de oorsprong van de Leidse *Dedel's* aan twee hypothesen.

1e. Deze familie voert de familienaam *Van de Del,* later veranderd in *Van Dedel* of *Dedel.* Ik grond deze veronderstelling op het feit, dat prof. Posthumus een zekere *Geryt Jacobsz. van de(r) Del* vond, vermeld in 1476, die zich evenals de Leidse *Dedel's* met het vervaardigen van laken bezig hield. Er bestond dus in Leiden een familie *Van de Del,* waartoe de Leidse *Dedel's* behoord kunnen hebben.

2e. De vrouw van *Willem Joosten* (vermoedelijk geboren ± 1485) kan *Porsman* geheten hebben, reden waarom de Leidse burgemeester zich *Joost Wittemsz, genaamd Porsman* placht te noemen. Zelfs is het mogelijk, dat *Maria Porsman,* dr. van *Joost Willemsz. Porsman* en *Griefje Pouwelsdr.* van *Zanen* (vermeld onder generatie VI van de stamreeks *Dedet* in Ned. Adelsboek van 1941) vermeld door Van Rijckhuijzen, na de dood van *Willem Joostenzoon is* hertrouwd met *Willem Jacobsz. Dedel* uit Utrecht. De kinderen van haar eerste man zouden dan de naam van hun stiefvader kunnen hebben aangenomen. (Dit geschiedde b.v. ook door de voorkinderen van *Maria Suyster,* de vrouw van de kunstschilder *Jan Jansz. Westerbaan;* vgl. mijn artikelen over dit geslacht in dit tijdschrift van maart, april en mei 1962). *Wil-*

lem Joosfzoon wordt vermeld als drapenier van 1524 tot 1534, in het laatst 29 oktober 154 1 bij het opmaken van de huwelijksvoorwaarden van zijn zoon *Joost,* zodat het waarschijnlijk is, dat hij op middelbare leeftijd is overleden en dat zijn weduwe nog hertrouwd is.

De hardnekkige familie-overlevering der Hollandse *Dedel*'s dat zij verband hielden met de Utrechtse, zou dan toch nog een grond van waarheid kunnen bevatten, n.l. als de stiefvader van de burgemeester een *Dedel* is geweest, aldus een aangehuwde filiatie, maar niet naar den bloede, zoals nu gebleken is.

Geslacht-Register van de Familie De Wijs,

medegedeeld door H. W. C. MEERBURG [1]).

Voorberigt.

Zooals men ziet, dit geslachtsregister neemt een begin met zekeren *„Hendrik"* dezelfde, die de brouwery de Eenhoren binnen Utrecht gesticht heeft, en dat merkteeken uit deszelfs Wapenschild voor dat gebouw heeft doen plaatsen: doch reeds voor langen tyd is dat huis — op de Oude Gracht te Utrecht nog te vinden — geene brouwery meer.

Hetgeen hier wordt opgegeven, is verzameld deels uit de nagelatene aanteekeningen van den Hoogleeraar *Johannes Leusden* van wiens Grootvader en Grootmoeder de genoemde *„Hendrik"* ook de grootvader was. Verder gesuppediteerd door den Heer *van Schuller* een achterkleinzoon van gemelden Hoogleeraar. Deze papieren gevonden in den boedel van Wylen Mr. *Cornelis de Wijs* zyn door den Wel Eerwaarden Heer *J. E. C. de Wijs* Predikant te Alblasserdam by een verzameld en ook zooveel mogelyk volledig gemaakt uit oude papieren van zekere in deze familie zoogenoemde vicarije, en eindelyk voltooid door eigene aanteekeningen en de vrucht van onderzoek.

Dit geslacht voert het in Rietstap's Armorial Général onder *De Wijs* (Prov. d'Utrecht) beschreven w a p en, t.w. : „gegeerd van blauw en goud". Met dit wapen bezegelde Mr. *Cornelis* de *Wijs* (1766-1830) in 1818 de schriftelijke verklaring, waarbij hij zijn toestemming gaf tot het huwelijk van zijn zoon *Corneille* met *Willemina Susan* (Zie de bijlagen bij de desbetreffende huwelijksakte d.d. 's-Gravenhage 8 april 1818 in het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage).

Hendrik

Deze persoon had in de wandeling den bynaam van den Wijzen, welken hy in het brouwersgild bekomen heeft, volgens familie overlevering.

Wanneer hy geboren is, en welke de naam zyner huisvrouw was consteert niet, maar wel, dat deszelfs huisvrouw in het jaar 1472 overleden is, en dat hem uit dat huwelyk slechts een zoon- *„Jan"* genaamd is ten deel gevallen.

Jan die Wijse

Zoon van *„Hendrik"* Brouwer te Utrecht en regeeringslid in die stad, zooals blykt uit de Utrechtsche jaarboeken, tezamen gesteld door Kasper Burman 8e deel bladzyde 88. Hy

1) Door de Redactie van het Maandblad zijn in kleinere drukletters gegevens aan de familie-aantekeningen toegevoegd. Deze gegevens zijn, voorzover daarbij niet anders staat vermeld, ontleend aan een handschrift De Wijs in de verzamelingen van het Genootschap (Coll. Polvliet) en een handschrift „Willem Pacts", berustende bij het Centraal Bureau voor Genealogie, en mede, wat de latere generaties betreft, aan opgaven van de familie en aan couranten-advertenties in de verzamelingen van het Centraal Bureau -voor Genealogie.

heeft zich in het huwelyk begeven op den 6 Juli 1494, met *Ariaantje Jacob Hendrik-dochter,* en daarby verwekt negen kinderen als:

den 16 April 1495 *Griefje*
den 14 Maart 1496 *Jacob*
den 3 Mei 1497 *Steyntje*
den 30 Octbr. 1498 *Jannetje*
den 14 Octbr. 1499 *Cornelis*
den 22 July 150 1 *Volkert*
den 4 Octbr. 1503 *Jan*
den 3 Septr. 1504 *Jacob*
den *Jannetje.*

N.B.: *Jacob* en *Jannetje* zyn hernoemd, omdat de eerstgenoemde kinderen van dezen naam toenmaals reeds overleden waren.

Cornelis de Wijse

is geboren den 14 October 1499 en gehuwd den 28 October 1529 met *Magdalena Willemsd.* Uit dit huwelyk zyn gesproten zeven kinderen, te weten:

den 26 Augustus 1530 *Willem*
den 24 January 1532 *Aert*
den 15 February 1533 *Cornelis*
den 8 January 1534 *Ariaantje*
den 15 February 1535 *Willem* (deze hernoemd)
den 22 February 1536 *Grietje*
den 18 Juli 1537 *Catharyn*

Willem de Wijs

Geboren den 15 February 1535 en gehuwd op den 11 Augustus 1566 met *Catharina van Lamsveld* [2]) en heeft daarby verwekt slechts één zoon, die den 15 July 1567 geboren, naar zynen vader genaamd is *„ Willem"* en overleden den 9 October des jaars 1639.

Willem de Wijs

Geboren den 15 July 1567, is getrouwd op den 3e Augustus 1596 met *Mechteld Spruyt,* obiet 10 July 1658.

Mechteld Spruyt was dochter van *Johan Spruyt* en *Catharina van Lamsvelt* [2]).

Uit dit huwelijk zyn verwekt zes kinderen als:

den 1 July 1597 *Jannigje* - jong overleden
den 3 Mei 1599 *Johan* obiet 22 Mei 1663
den 7 Juny 1600 **Geer** *truid*
den 5 January 1602 *Willem* obiet 8 July 1658
den 11 July 1603 *Hendrik*
den 23 November 1604 *Jannigje*

Jannigje de Wijs, tr. .... *van Groenendael* en was de grootmoeder van de hierna te noemen *Willemina van Groenendaal,* derde echtgenote van Mr. *Pieter de Wijs* (1676-1739).

Johan de Wijs

Geboren den 3 Mei 1599 en overleden den 22 Mei 1663, was in leven Procureur voor den Edelhove van Utrecht. Is op den 12 January 1636 in het huwelyk getreden met *Lucrefia Knijf.* Zy zyn ingezegend in de Geertekerk door Ds. Bishof en uit hun huwelyk zyn verwekt veertien kinderen te weten:

2) Dat de vrouw van *Willem de Wijs, de* schoonmoeder van zijn zoon *Willem de Wijs* en die van zijn kleinzoon *Johan* de *Wijs* alle drie *Catharina van Lamsvelt* genaamd zouden zijn geweest, is niet zeer waarschijnlijk.

Johan de Wijs, was vicaris en daarna patroon van de door Mr. Willem Paets gestichte vicarie. *Lucretia Knijf* was volgens de hier volgende aantekening dochter van Willem. *Knijf* **en** *Catharina* van *Lamsvelt* [2]).

den 10 Nov. 1636 *Willem* naar zyn grootvader Willem Knijf
obiet 13 Septr. 1650

den 8 Dec. 1637 *Cornelis* naar zynen over oudoom C. van Cothen
obiet 18 April 1713

den 24 Febr. 1639 *Catharina* naar hare Grootmoeder Ca. van Lamsveld [2])
obiet 29 April 1640

den 22 Nov. 1640 *Joost* naar 's vadersneef Joost van Sandert
obiet 6 Aug. 1641

den 17 April 1642 *Cafharina* benoemd naar dezelf de Grootmoeder als boven
obiet 16 Jan. 1644

den 2 Mei 1644 *Jan* naar 's vaders oom Jan Spruyt
obiet 13 July 1644

den 5 April' 1646 *Hendrik* naar zyne oudoom H. B. Marchier
ob. in 0. Indien

den 26 July 1647 *Johannes* hernoemd naar 's vaders oom J. Spruyt
mede overleden in 0. Indien

den 1 April 1649 *Justus* hernoemd naar bovengenoemde Joost van Sandert,
obiet ..... d .....

Justus de Wijs was vicaris van voornoemde vicarie.

den 29 Aug. 1651 *Anthonetta* naar Juffr. Anto. Wyborg huisvrouw van G. Schaagen Secr. van Wijk bij Duurstede
ob. .....

Anthonetta de Wijs tr. *Aernout Cleyvelt.*

den 10 Febr. 1654 *Elizabeth* naar hare overgrootmoeder, overleden 7 Maart 1654

den 11 Septr. 1655 *Elizabeth* hernoemd naar dezelfde overleden

den 9 Mei 1658 *Mechteld* naar hare Grootmoeder M. Spruyt
ob. .....

den 21 Octr. 1659 *Ltrcrefia* naar hare moeder
ob. 22 Jan. 1661

N.B. de Moeder *Lucrefia Knyf* is twee dagen na de verlossing van dit laatste kind den 23 October 1659 in het kraambed overleden.

Mr. *Cornelis de Wijs*

is geboren den 8 December 1637 en overleden den 18 April 1713, was Advocaat voor den Ed. Hove van Utrecht, en is op den 7 December 1658 in het huwelyk getreden met *Johanna van Leuwen,* die den *2* April 1713 gestorven is. Zy zyn bevestigd in de Catharynekerk door Ds. Theeling en hun zyn geboren. Elf kinderen als:

Mr. *Cornelis* de *Wijs* was patroon van voormelde vicarie, secretaris van Loosdrecht en Ankeveen (1658), advocaat te Utrecht, † aldaar 18 april 1713, begr. Nicolaikerk. *Johanna van Leeuwen,* „j.d. van Amersfoort", geb. in april 1639, t Utrecht 2 april 1713, was dochter van *Pieter van Leeuwen*

en *Aletta* . . . (Zie Ned. Leeuw 1910, kol. 236; 1916, kol. 149; Alg. Nederl. Familieblad 1903, kol. 437; De Wapenheraut 1908, blz. 338 e.v.).

den 17 Octr. 1659 *Wilhelmus* naar 's vaders ..... W. de Wijs,
obiet .....

Willem de Wijs, geb. 17 okt. 1659, † in 1734, tr. *Magdalena Sonmans,* † 13 januari 1724.
Uit dit huwelijk:
1. *Hester de Wijs,* tr. Cornelis *Berck.*
2. *Magdalena de Wijs,* tr. Reynier *van Oosterhout.*
3. Johanna *Jacoba de Wijs.*

den- 27 Jan. 1662 *Maria* naar vrouw Maria Spiegel huisvr. van Schaap burgemeester van Amsterdam,
obiet 14 Maart 1737.

den 22 Nov. 1663 *Johan* naar zyn vader's vader de Procureur J. de Wijs,
ob. 30 Aug. 1723.

den 1 Febr. 1666 *Aletta* naar moeder's moeder
ob. 23 Aug. 1706

den Pinksterdag 1668 *Lucretia* naar haar Grootmoeder Lucretia Knijf
ob. 1 Maart 1669

den 18 Nov. 1669 *Jacob* naar den Heer Jac. Anth. van Straalen Schepen en raad der stad Amsterdam
ob. 10 Sept. 1676.

den 1 Juli 1672 *Johanna* naar hare moeder
ob. 26 Mei 1727

den 3 Octr. 1674 Ongedoopt na de geboorte overleden

den 11 Juli 1676 *Pieter* naar 's moeder's vader P. van Leeuwen
ob. 14 Juli 1739

Mr. *Pieter de Wijs,* geb. Utrecht 11 juni, ged. aldaar (Catharijnekerk) 13 juni 1676, ordinaris raad in het Hof van Utrecht, † Maarssen 14 juli 1739, begr. Utrecht (Nicolaïkerk), tr. 1" *Maria von Weiler,* † 29 oktober 1719, dr. van *Johann Gerhard von Weiler* en *Anna Wastelier;* tr. 2" 30 dec. 1720 *Agneta Barbara von Weiler,* † *19* oktober 1727, dr. van *Abraham Conrad von Weder,* koopman te Keulen, en *Maria Wille,* en weduwe van *Cornelis Fenninger;* tr. 3" 's-Gravenhage (Scheveningse K.) 1 november 1726 *Willemina van Groenendaal, geb.* tc 's-Gravenhage, † in 1745, dr. van *Aert van Groenendaal,* en weduwe van *Everard Storm* en eerder van *Cornelis Bellaart* (Zie Ned. Leeuw 1903, kol. 8-10; 1905, kol. 77/78; Algem. Ned. Familieblad 1903, kol. 452).
Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelia Maria* de *Wijs,* geb. te Utrecht, tr. in februari 1.733 Mr. *Everard Storm,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 21 nov. 1713, advocaat, zn. van *Everard* Storm en *Willemina van Groenendaal.*
2. Mr. Jan Gerard de *Wijs,* ged. Utrecht (Catharijnekerk) 19 juli 1705, advocaat te Utrecht, † Buren 27 nov. 1775, tr. Wijk bij Duurstede 20 maart 1734 of Utrecht 21 maart 1735 *Constantia Maria Loten,* geb. Amsterdam 9 april 1689, † Buren 31 maart 1768, dr. van Mr. Jan *Loten,* heer van Luchtenberg, raad en burgemeester van Wijk bij Duurstode, gedep. ter Staten-Generaal, gedep. ter Staten van Utrecht, en *Constantia Hoefft.* (Zie Algem. Ned. Familieblad 1885, blz. 43 en De Wapenheraut 1909, blz. 306.)
4. *Anna Agneta de Wijs,* geb. Utrecht, 5 mei, ged. aldaar (Buurk.) 9 mei 1717, † Nijmegen 17 maart 1756, tr. Utrecht (Buurk.) 19 jan. 1739 (gescheiden van tafel en bed in 1748) Mr. *Philippus Jacobus van Soestdijck van Cloon,* geb. Utrecht 3 sept., ged. aldaar (Domk.) 8 sept. 1715, raad 1743—'47, schepen en hoofdofficier te Utrecht, drossaard van Vreeswijk, kanunnik van St.

Marie te Utrecht, † aldaar 22 mei 1767, zn. van Hendrik van Soestdijck, burgemeester, raad, schepen, kameraar, thesaurier en schout van Utrecht, heemraad Lekdijk Bovendams, en *Maria van* Cloon. (Zie Ned. Leeuw 1905, kol. 77/78, 240; 1956, kol. 347/348.) 3)

den 17 Octr. 1679 *Cornelis* naar zynen vader

Mr. *Cornelis* de *Wijs*, geb. Utrecht 20 okt. 1679, vicaris van voormelde vicarie, schout van Aarlanderveen, † Utrecht 23 april, begr. aldaar (Nicolaïkerk) 1 mei 1733, tr. 1" Utrecht (St. Anthoni Gasthuis) 29 april 1704 *Antonia Gerards*, ged. Culemborg 2 maart 1679, † Alphen (Z.H.) 1 febr., begr. aldaar 9 febr. 1722, dr. van *Pieter Gerards* en *Maria Vivien;* tr. 2" Alphen (Z.H.) 21 februari 1729 *Veronica* de Lange, † Zwammerdam in april 1737 (Zie De Wapenheraut 1908, blz. 338 e.v.).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelia Johanna de Wijs*, geb. Utrecht 20 maart, ged. aldaar (Jacobikerk) 22 maart 1705, † Voorburg 24 okt., begr. aldaar 31 okt. 1749, tr. (ondertr. Voorburg 6 mei) 22 mei 1736 Ds. *Johannes Bondt*, geb. 18 nov. 1701, Ned. Herv. predikant te Oost- en West-Blokker 1726, te Voorburg 1732, † Voorburg 19 nov., begr. aldaar 25 nov. 1754, weduwnaar van *Geertruida Mulerius;* hij hertr. 12 jan. 1751 *Magdalena* de *la Faille* (Zie Ned. Leeuw 1904, kol. 271).
2. *Johanna Pieternella* de Wijs, geb. Utrecht 31 aug., ged. aldaar (Domk.) 1. sept. 1706, † Maartensdijk 31 aug. 1707.
3. *Pieternella Maria* de *Wijs*, geb. Maartensdijk 18 nov., ged. aldaar 22 nov. 1707, † Utrecht 15 maart 1773, begr. aldaar (Nicolaïkerk)
4. *Lucretia Helena de Wijs*, geb. Maartensdijk 19 aug., ged. Utrecht (Domk.) 21 aug. 1709.
5. *Anna Aletta* de *Wijs*, geb. Maartensdijk 14 mei, ged. aldaar 15 mei 1711, † Alphen (Z.H.) 7 dec. 1713.
6. *Maria Antonia de Wijs*, geb. Alphen (Z.H.) 5 juli, ged. aldaar 9 juli 1713, † Utrecht 22 dec., begr. aldaar (Nicolaïkerk) 29 dec. 1760.

den 1 Mei 1683 *Jacob* hernoemd naar denzelfden als boven maar slechts eenige maanden oud zynde overleden.

N.B. Bovengemelde Echtelieden zyn te zamen gehuwd geweest 54 jaren 3 maanden 11 dagen.

Johan de Wijs

Is geboren den 22 November 1663 en overleden den 30 Augustus 1723, was in leven Secretaris van de kleine rol 's lands van Utrecht, en is op den 25 April 1695 in den echt getreden met *Mechteld van Loon* die den 16 February 1700 overleden is.

Zy was weduwe van den Heer Mr. *Reynier van Oosthout* en zy is met *Johan de Wijs* ingezegend te Abbenbroek in het land van Voorne, door haren broeder Ds. *Joh. van* Loon, en uit hun huwelyk zyn verwekt Vier kinderen, als:

Johan de Wijs tr. 1" Utrecht 13 mei 1695 *Mechteld* van *Loon*, weduwe van *Reynerus van Oosterhout;* tr. 2" *Margaretha* de *Vrij*.

den 9 Nov. 1695 *Cornelis* naar 's vaders vader.
Obiet 15 Nov. 1772

den 12 Juli 1697 *Johanna* naar 's vaders moeder.
ob. 27 Jan. 1763

3) De mededeling in Ned. Leeuw 1905, kol. 77/78, dat *Anna Agneta de Wijs* hertrouwd is met de kolonel *Théodore* de *Pepin du Cayla* is niet juist; deze laatste huwde Nijmegen 10 maart 1777 haar dochter *Johanna* Jncoba van *Soestdijck* van Cloon, gescheiden echtgenote van *Maarten Corlee Pont* en eerder weduwe van *Eduard Christiaan van den Bergh* (Zie Ned. Patriciaat 1921/22, blz. 109 en Gen. Herald. Bladen 1911, blz. 334/335).

Johanna de *Wijs*, ged. Utrecht (Jaeobikerk) 15 juli 1697, tr. *Johannes' Sena.*

den 10 Sept. 1698 *Pieter* naar 's vaders broeder den raadsheer Mr. P. de Wijs
ob. 4 Oct. 1703

Peter de *Wijs* werd gedoopt te Utrecht (Jacobikerk) 11 sept. 1698.

den 10 Jan. 1700 *Lucretia Maria* naar hare overgroot-moeder Lucretia Knijf en de zuster hares vaders Maria de Wijs.

Lucretia Maria de *Wijs* werd gedoopt te Utrecht (Buurkerk) 13 januari 1700.

Cornelis de wijs

Is geboren den 9 November 1695 en overleden 15 November 1772, hy was Kanunnik ten Dom en is in January 1715 voor adsistent aan 0. Indiën gevaren en in November 1736 als Wimpelvoerder over de retourschepen der tweede bezending gerepatrieerd. Hy heeft zich op den 19 Maart 1726 te Batavia door Ds. Godefr. 't Hoen Hogendorp, in den Huwelyken Staat. doen bevestigen met *Johanna Jacoba Lastdrager*, oudste nagelatene dochter van Wijlen den Heer Mr. *Joan Lastdrager*, in leven lid van den raad van Justitie te Batavia.

Cornelis de Wijs werd gedoopt te Utrecht (Jacobikerk) 31 okt. 1695, hij was onderkoopman der O.-I. Comp., secunde te Ahmedhabad 1720—'23, dispencier te Houghly 1730—'34.

Johanna *Jacoba Lastdrager was* geboren te Amsterdam ; haar moeder was genaamd (*Cornelia*) Elisabeth *van Nijsten* (Zie Ned. Leeuw 1906, kol. 24, en Ned. Patriciaat 1956, blz. 315).

Uit dit huwelyk zyn voortgesproten Elf kinderen als,

den 13 Febr. 1727 *Cornelia Johanna* geboren te Batavia, naar haare overgrootvader Mr. C. de Wijs en overgrootmoeder

Cornelia Johanna de Wijs tr. *Jacob Adriaan* van *Loon*.

den 6 Sept. 1728 *Elisabeth Machfilda*, geboren in Bengalen naar hare grootmoeders vrouwe Elisabeth van Nijsten en Mechteld van Loon
overleden 23 Sept. 1728.

den 19 January 1730 *Diederik* geboren in Bengalen naar Mr. Diederik Durven Gouverneur Generaal van Neerl. Indien te Batavia
ob. 1 Juni 1731.

den 20 Juni 1731 *Johan Albert*, geboren in Bengalen, de eerste naam naar zyne Grootvaders, zoo van vaders als moeders zyde, en de laatste naar den Heer Jan Albert Sichterman, koopman en Secunde van Cassembasaar,
ob. in Bengalen 27 Nov. 1785.

Johan Albert de Wijs, in 1749 als assistent uitgevaren voor do Kamer Enkhuizen der O.I. Comp., werd in 1754 onderkoopman en in 1759 pakhuismeester te Houghly. Als zodanig testeerde hij aldaar 6 okt. 1765 en wees zijn te Utrecht wonende ouders tot zijn erfgenamen aan (Algem. Rijksarch. 's-Gravenhage, O.I. testamenten nr. 9563).

den 23 Jan. 1733 *Elisabeth Machtilda*, geboren in Bengalen, hernoemd naar dezelfde als boven, ob.

Elisabeth Machtilda de Wijs, „van Cassenbasaar", † 26 aug. 1774, tr. Bntavia 19 juni 1771 Mr. Jokannes *Huysinga*, ged. Amsterdam 24 okt. 1736, onderkoopman der O.I. Comp.,

later schout van Mijdrecht, † Vianen 26 jan. 1820, zn. van *Willem Huysinga* **van** *Vliet en Adriana Catharina Schuyl;* hij hertr. Batavia 10 maart 1776 *Anna Elisabeth Braun,* weduwe van de luit. kol. *Pieter Robertson* (Zie Ned. Patriciaat 1946, blz. 114/115, en Ned. Leeuw 1905, kol. 19, 61).

den 17 April 1734 *Cornelis Hendrik,* geboren in Bengalen, genaamd naar zynen vader en den heer Frederik Hendrik Mumne Commandeur van Sumatra's Westkust,
ob. 25 Juli 1734

den 16 **Nov.** 1735 *Cornelis,* geboren te Batavia, naar zynen vader. Hy eindigde zyn werkzaam leven te Utrecht den 11 Januari 1812.

den 25 Sept. 1737 *Pieter* geboren te Utrecht, naar zyn vader's oom den Raadsheer P. de Wijs, ob. .....

den 24 Juni 1740 *Johanna Jacoba* naar hare moeder

den 26 April 1743 *Alida Cornelia,* naar 's vaders halve zuster A. C. van Oosterhout huisvr. van den Domheer M. van Es.
ob. .....

den 17 Maart 1746 *Catharina Anthonia,* naar Mevr. C. Haak, laatstelyk weduwe van den Heer Herm. van Suchtelen, in leven Directeur Generaal van Neerl. Indiën.

Mr. *Cornelis de Wijs*

Geboren den 16 November 1735 te Batavia en aldaar den 20 dito in de Hollandsche kerk gedoopt. Hy was Drossaart van Leersum Advocaat, Openbaar Notaris, Griffier van den Hove Provinciaal van Utrecht, en wel van 1782 tot 1811 toen deze post onder het schrikbewind van den Franschen keizer vernietigd werd.

Op den 27 Mei 1765 trad hy in den echt met *Alida Jacoba Kol,* dochter van den Heer *Jan Kol,* rentmeester van de Herv. Edelen en Ridderschap 's lands van Utrecht, en van *Anna Elisabeth Vlaer.*

Mr. *Cornelis* de *Wijs,* notaris te Utrecht sedert 1763, tr. 1" Utrecht (Domkerk) 27 mei 1765 *Alida Jacoba Kol, ged.* Utrecht (Domk.) 30 sept. 1747, † Utrecht 9 okt. 1798, begr. aldaar (Nicolaïkerk), dr. van *Jan Kol,* notaris en kassier te Utrecht, rentmr. van de Ridderschap van Utrecht, secretaris van het Kapittel van St. Pieter. kameraar van de Lekdijk Bovendams, en zijn eerste echtgenote *Anna Elisabeth Vlaer;* tr. 2" Utrecht 1.6 juli 1800 Anna *Margaretha Elisabeth Pronckert,* ged. Woudenberg 25 april 1755, † Utrecht 26 aug. 1824, dr. van Ds. *Cornelis Pieter Pronckert. Ned.* Herv. predikant, laatstelijk te Montfoort, en Anna *Lucia Loogen.* (Zie Ned. Patr. 1958, blz. 155/156, en De Wapenheraut 1917, blz. 524.)

Hun zyn geboren Acht kinderen als:

den 18 Mei 1766 *Cornelis,* naar deszelfs grootvader paternel, en is gedoopt den 25 dito in de St. Janskerk te Utrecht, Peter en Meter waren gemelde C. de Wijs (zyn grootvader) en J. J. Lastdrager (zyne grootmoeder) ob. 24 Mei 1830

den 21 Maart 1768 *Anna Elisabeth,* naar derzelver Grootmoeder mat. Anna Elisabeth Vlaer, is gedoopt den 27 Maart in de Domkerk

te Utrecht Peter en Meter waren Jan Kol en A. E. Vlaer ob. 6 Mei 1835

A. E. de Wijs, † ongehuwd te Utrecht.

den 18 Juny 1769 *Johanna Jacoba,* naar derzelver Grootmoeder Paternel Joh. Jac. Lastdrager, is gedoopt den 21 dito in de Domkerk te Utrecht, Peter en Meter hare Grootouders van vaderszyde, ob .....

den 31 Aug. 1770 *Jan* naar zynen Grootvader Jan Kol is gedoopt den 2e Sept. 1770 in de Kataryne Kerk te Utrecht, Peter en Meter zyne Grootouders van moederszyde. Overleden den 2 January 1771.

den 2 Dec. 1771 *Jan* hernoemd naar bovengenoemde, gedoopt 6 dito des avonds in de Domkerk te Utrecht. ob. 18 Aug. 1809.

Mr. Jan de *Wijs,* heer van Abcoude en Baambrugge, geb. Utrecht 2 dec., ged. aldaar (Domk.) 6 dec. 1771. notaris te Utrecht 1802—'09, † Utrecht 18 aug. 1809, tr. aldaar 1 januari 1804 *Constantia Albertina Copes van Hasselt,* geb. Tiel 23 maart, ged. aldaar 3 april 1774, † Dieren 15 juli 1846, dr. van Mr. Jacob Copes *van Hasselt,* ordinaris raad in het Hof van Gelderland, en *Margaretha* Jaooba *Homoet;* zij hertr. Utrecht 2 maart 1811 Mr. *Willem Methorst,* heer van Papecop en Diemerbroek, ontvanger der registratie te Amsterdam, kanunnik van het Kapittel van St. Jan te Utrecht. (Zie Geschiedenis en genealogie ... van Hasselt, door W. Wijnaendts van Resandt, 2de druk, blz. 154 en de daarin tegenover blz. 157 afgebeelde portretten van het echtpaar *de Wijs-van* Hasselt.)

Uit dit huwelijk:

1. *Adelaïde Cornelia de Wijs,* vrouwe van Abcoude, geh. Utrecht 3 sept. 1806, † 's-Gravenhage 22 juli 1884, tr. 1" Zutphen 9 nov. 1826 *Martinus Nicolaas Marinus Agathus van Hasselt,* geb. Lisse 16 mei 1504, commies Dept. van Koloniën, † 's-Gravenhage 20 nov. 1828, zn. van *Jan Hendrik Cornelis van Hasselt,* kolonel der cav., en *Maria Catharina Klein; tr. 2"* Arnhem 6 april 1831 *George Frederik Wilhelm Christian Theodor Casimir Timmerhans,* geb. Corbach (Waldeck) 25 febr. 1799, majoor der inf., ridder Eikenkroon, † 's-Gravenhage 13 juli 1864, zn. van *Jacob Timmerhans* en *Catharina Grosmann.* (Zie voormelde „Geschiedenis en genealogie . . van Hasselt", 2de druk, blz. 212.)
2. *Jaques Jean* de *Wijs,* verliet — blijkens een oproeping gepubliceerd in dagbladen in 1864 — in 1848 zijn woonplaats Amsterdam; het laatste van hem ontvangen bericht was afkomstig uit Parijs en gedateerd 3 dec. 1845, bij vonnis der Arrond. Rechtbank te Amsterdam d.d. 31 jan. 1865 werd verklaard, dat rechtsvermoeden van zijn overlijden bestond sedert 1 jan. 1849.
3. *Marguerite Jacqueline de Wijs,* geb. Utrecht 15 aug. 1508, † 's-Gravenhage 16 okt. 1884, tr. Doesburg 15 aug. 1834 Johannes *van Diest.* directeur der registratie en domeinen in de provincies Groningen en Drenthe, ridder Nederl. Leeuw, drager Metalen Kruis, † (oud 72 jaren) 's-Gravenhage 9 april 1875.

den 21 Febr. 1774 *Alida Jacoba,* naar hare moeder, en is gedoopt den 27 dito in de St. Janskerk te Utrecht, ob. den 26 April 1842

A. *J. de Wijs t* ongehuwd te Utrecht.

den 10 Jan. 1776 *Cornelia Johanna,* naar de oudste zuster hares'vaders C. J. de Wijs, gedoopt den 21 dito in de Geertekerk te Utrecht, ob. 1 Dec. 1796.

C. *J. de Wijs* overleed ongehuwd te Utrecht.

den 28 Juny 1777 *Mechtelina Everardina,* naar hare

moeders zuster Mecht. Henr. en broeder Everard Kol,, gedoopt in de Janskerk te Utrecht den 29 dito.
ob. 29 October 1824

Mr. *Cornelis de Wijs*

Geboren den 18 Mei 1766 te Utrecht, is met *Francina Susanna van Eebde,* dochter van Mr. *K. M. van Eelde* en *Susanna Maria Perné,* aangeteekend den 3 April 1788 en getrouwd den 25 dito in de Janskerk te Utrecht, was in leven Advocaat aldaar.

De boedel van de echtelieden de *Wijs-van Eelde* was in 1803 geabandonneerd en insolvent. Mr. *Cornelis* de *Wijs* † Utrecht 24 mei 1830; *Francina Susanna* van, *Eelde,* ged. Utrecht (Jacobikerk) 5 okt. 1765, begr. Utrecht (Nicolaïkerk) 18 okt. 1804, was dochter van *Kornelis Maurits van Eelde,* zoutzieder te Utrecht en rentmr.-administrateur der Fundatie van Renswoude (Zie Ned. Patriciaat 1923, blz. 77/78).

Uit dit huwelijk zyn voortgesproten vijf kinderen, met name als:

den 10 Maart 1789 *Alida Jacoba* naar 's vaders moeder ob. 2 Mei 1856 te Alblasserdam

den 29 April 1790 *Susanna Cornelia,* naar hare Grootmoeder maternel en haren Grootvader, ob. 27 Oct. 1850

den 8 Aug. 1792 *Cornelis* naar zynen grootvader Paternel, ob. den 29 July 1846

Corneille (noemde zich *Cornelis*) de *Wijs,* geb. Utrecht 8 aug., ged. aldaar (Waalse K.) 12 aug. 1792, commies Dept. van Binnenlandse Zaken, † 29 juli 1846, ir. 's-Gravenhage 8 april 1818 *Willemina Susan,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 27 febr. 1788, † Voorburg, huize Sionslust, 8 juni 1860, dr. van *Hendrik Carel Susan,* boekdrukker en uitgever te 's-Gravenhage, stads-, lands- en kleinzegeldrukker, *en Maria Elisabeth Mandemaker.*

Uit dit huwelijk:

1. *Francina Susanna Alida Jacoba de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 10 maart 1819, † aldaar in april 1819.
2. *Willemina Sophia Johanna de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 5 febr. 1520, † aldaar 24 april 1835.
3. *Catharina Antonia* Johanna de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 16 april 1822, † aldaar in aug. 1822.
4. *Cornelis de Wijs,* 'geb. 's-Gravenhage 13 aug. 1823, commies bij de Nederl. Staatsloterij, † 's-Gravenhage 31 juli 1883.
5. *Christiaan* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 3 dec. 1825, controleur der Rijksbelastingen, later afdelingschef Dept. van Financiën, †'s-Gravenhage 24 juni 1872, tr. Amerongen 1 april 1852 *Johanna Geertruida Immink,* geb. Amerongen 2 juli 1828, † Ginneken 14 april 1899,' dr. van *Johannes Willem Antonie Immink,* burgemeester van Amerongen, notaris aldaar, en Helena *Wilhelmina* Schouten (Zie Ned. Patriciaat 1943, blz. 164/165).
   Uit dit huwelijk :
   a. zo on, geb. 's-Gravenhago 19 febr. 1853.
   b. Johannes *Willem* Antonie de *Wijs,* geb. Heteren 14 sept. 1858, † aldaar 7 jan. 1563.
   c. zo on, geb. Heteren 9. sept. 1859.
   d. Johanna *Geertruida* de *Wijs,* geb. Elst 30 okt. 1863, †'s-Gravenhage 27 maart 1872.
   e. dochter, geb. Elst 16 jan. 1565.
   f. dochter, geb. Elst 26 maart 1866.
6. Jean *Esaïe Christierne* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 2 aug. 1827, commies Dept. van Binnenlandse Zaken, t 's-Gravenhage 22 maart. 1914, tr. 's-Gravenhage 15 mei 1867 *Henriette Gertrude Guyot,* geb. Groningen 23 febr. 1840, † Ermelo 13 juli 1923, dr. van Mr. *Rembt Tobie Guyot,* directeur Doofstommeninstituut te Groningen, en zijn eerste echtgenote *Henriëtte Constance Frantzen* (Zie Ned. Patriciaat 1911, blz. 173/174).
   Uit dit huwelijk:
   a. Mr. *Rembt Tobie de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 8 febr 1868, advocaat *en* procureur, t New York 16 juli 1924, tr. 's-Gravenhage 24 aug. 1901 *Flora Antoinette Cramer,* geb. Bondowoso 9 dec. *1875,* dr. van *Willem Stéphanus Cramer,* officier van Gezondheid 0.1. Leger, en Antoinette *Cramer* (Zie Ned. Patriciaat 1916, blz. 106/107).
   b. *Jean Esaie Christierne de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 11 febr. 1869.
7. *Adriana Cornelia de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 26 jan. 1832, tr. 's-Gravenhage 15 mei 1867 haar volle neef *Willem* Karel de Wijs (1835—1871), die hierna uitvoeriger wordt vermeld.

den 20 Aug. 1795 *Jean Esaië Chrisfierne,* naar zyne moeders zwager en zuster J. E. Roelans en Christina van Eelde. Sedert den 4 Jan. 1818 Predikant by de Herv. Gemeente te Leersum, daarna -te Alblasserdam. Emeritus 1 Jan. 1863.

den 16 Febr. 1798 *Catharina Anthonia Johanna,* naar de zuster van haren grootvader, ob. den 16 Oct. 1839 te Utrecht.

Jean Esaië Christierne de Wijs

Geboren den 20 Augustus 1795, gehuwd met *Maria Diderika Mandemaker,* geboren den 23 December 1810. Uit dit huwelyk zyn voortgesproten Vyf kinderen als:

den 27 Febr. 1832 *Kornelis*
den 29 Sept. 1833 *Maria Elizabeth*
den 17 Sept. 1835 *Willem Karel*
den 27 Juli 1837 *Johannis Jesajas Chrisfiaan*
den 1 Juli 1839 *Cornelis Maurits*

Ds. *Jean Esaie Christiern de Wijs,* geb. Utrecht 20 aug., ged. aldaar (Waalse K.) 23 aug. 1795, Ned. Herv. predikant te Leersum 1818, te Alblasserdam 1824, emeritus 1863, † 's-Gravenhage 4 dec. 1.865, tr. 's-Gravenhage 20 april 1831. Maria *Diderica Mandemaker,* geb. 's-Gravenhage 23 dec. 1810, ged. aldaar (Kloosterk.) 13 jan. 1.811, † 's-Gravenhage 7 januari 1883, dr. van *Willem Karel Mandemaker,* boekhandelaar te 's-Gravenhage, en *Maria Benner.*

Uit dit huwelijk:

Kornelis de *Wijs,* geb. Alblasserdam 27 februari 1832, koopman te Alblasserdam, † Dordrecht 4 febr. 1896, tr. Rotterdam 15 febr. 1565 *Cornelia Johanna Koningsberger,* geb. Rotterdam 3 jan. 1.837, dr. van Jacob *Christiaan Koningsberger,* koopman te Rotterdam, en zijn eerste echtgenote *Helena van den Berg, en* weduwe van *Gerardus* Michiel *Hogerzeil.*

Uit dit huwelijk:

Jean Esaie Christierne de Wijs, geb. Alblasserdam 20 sept. 1866, tr. Dordrecht 25 aug. 1898 *E. P. M. Peykes.*

2. Maria *Elisabeth de Wijs,* geb. Alblasserdam 29 sept. 1833, tr. aldaar 16 sept. 1858 *Lambertus Hardenberg,* geb. 's-Gravenhage 7 november 1822, scheepsreder, † 's-Gravenhage 17 jan. 1900, zn. van *Lambertus Hardenberg,* schilder te 's-Gravenhage, en Marie *Frederique Burnier.*
3. *Willem Karel de Wijs,* geb. Alblasserdam 17 sept. 1835, apotheker te 's-Gravenhage, † ald. 27 febr. 1871, tr. 's-Gravenhage 15 mei 1867 zijn volle nicht *Adriana Cornelia* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 26 jan. 1832, dr. van *Cornelis (Corneille) de Wijs* en *Willemina Susan.*

Uit dit huwelijk:

a. *Maria Diederica* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 3 maart 1868.

b. *Willemina Cornelia* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 1 dec. 1869, tr. aldaar 31 mei 1899 *J. P. van Asperen.*

4. *Johannis Jesajas* **Christiaan** *de Wijs,* geb. Alblasserdam 27 juli 1837, architect, lid der Firma Mouton en De Wijs, lid Gemeenteraad van 's-Gravenhage, † ald. 10 juni 1899, tr. Rotterdam 11 nov. 1863 Dorothea *van* der *Linden,* geb. ald. 16 juni 1840, † 's-Gravenhage 19 aug. 1908, dr. van *Dirk Karel Tillaeus van der* Linden, loodgieter te Rotterdam, en *Wilhelmina Ligtenberg.*

Uit dit huwelijk:

a. Maria *Diederika* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 18 nov. 1864, † Rotterdam 26 april 1944, tr. 's-Gravenhage 14 juni 1888 Pieter *Nicolaas Lucas Feltzer,* geb. 's-Gravenhage 22 maart 1865, ambtenaar P.T.T., zn. van Georg *Willem Feltzer* en *Femmigje van Veen* (Zie Ned. Leeuw 1888, blz. 81).

b. *Dirk Karel Telaeus de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 1 juni 1867, surnumerair P.T.T., † 's-Gravenhage 20 okt. 1889.

c. *Jean Esaie Christierne de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 11 febr. 1869, lid der Firma Mouton en De Wijs, architecten te 's-Gravenhage, † ald. 7 april 1913, tr. 's-Gravenhage 30 juli 1896 *Maria* Anna *Mouton,* geb. 's-Gravenhage 12 maart 1873, componiste en boetseerster, † Voorburg 29 mei 1947, dr. van Pieter Frederik *Willem Mouton,* architect te 's-Gravenhage, en Sara *Martina Koppeschaar* (Zie Ned. Patriciaat 1944, blz. 212/213). Uit dit huwelijk o.m. een zoon Jan de *Wijs* (1897—1949), tr. *Carolina Antoinette van Meeteren* (Zie voor hem en zijn kinderen „Historie en oude families van de Nederlandse Antillen" door Dr. Ds. A. J. C. Erafft, blz. 344).

d. *Willem de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 11 nov. 1870, landbouw-consulent in Ned. Indië, † Velp (G.) 19 nov. 1943, tr. Soekaboemi 21 april 1902 *Henriëtte Christine de Bruyn.* Uit dit huwelijk één dochter: **Maria de** *Wijs,* tr. 1" Jhr. Mr. Dr. *W. D. de* Jonge; tr. 2" 4. *B. Verhoef* (Zie Ned. Adelsboek 1962, blz. 195).

e. *Odilia Margaretha de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 21 mei 1872, t Oegstgeest 20 nov. 1905, tr. 's-Gravenhage 1 okt. 1896 *Leonardus Johannes Mouton,* geb. 's-Gravenhage 24 dec. 1865, hoofdofficier van administratie 1" klasse Kon. Marine, ridder Oranje Nassau, t Wassenaar 11 april 1940, zn. van Pieter *Frederik Willem Mouton,* architect te 's-Gravenhage, en *Sara Martina Koppeschaar;* hij hertr. Littenweiler in Breisgau 28 dec. 1912 *Clara Luise Petronella Buschkiel* (Zie Ned. Patriciaat 1944, blz. 216).

f. *Theodoor de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 8 juni 1874, † Weltevreden 3 maart 1905, tr. Batavia 16 mei 1898 *M. E. de Bruyn.* Uit dit huwelijk nakomelingschap.

g. *Huybertus de Wijs,* geb. 's-Gravenhage 31 dec. 1876, † ald. 15 juli 1936.

h. *H.* de *Wijs,* geb. 's-Gravenhage 20 maart 1880, tr. Freiburg in Breisgau 9 juni 1908 *L. H. M. Buschkiel.* Uit dit huwelijk nakomelingschap.

5. *Cornelis Maurits* de *Wijs,* geb. Alblasserdam 1 juli 1839, sedert 1862 cargadoor, lid der Firma Vroege en dc Wijs te Rotterdam, † Bloemendaal 5 dec. 1923, tr. Rotterdam 8 aug. 1866 *Hendrina Johanna Koningsberger,* geb. aldaar 4 maart 1843, † Bloemendaal 31 juli 1911, dr. van *Jawb Christiaan Koningsberger,* koopman te Rotterdam, en zijn tweede echtgenote *Wilhelmina* Catharina *Hendrina* Witkannp.

Uit dit huwelijk:

a. *Maria Diederika* de *Wijs,* geb. Rotterdam 5 aug. 1867, † Amsterdam 21 december 1944, tr. Rotterdam 6 sept. 1894 Mr. *Johannes Leonardus Nierstrasz,* geb. Rotterdam 3 sept. 1866, directeur Levensverzekeringmaatschappij „De Hoop", t 's-Gravenhage begin 1929, zn. van Richard Hendrik Nierstrasz, notaris te Rotterdam, lid Gemeenteraad aldaar, en zijn tweede echtgenote *Johanna Sophia Petronella* Beyerman (Zie Ned. Patriciaat 1924, blz. 208/209).

b. *Jacob Christiaan* de *Wijs,* geb. Rotterdam 1 nov. 1868, cargadoor, lid der Firma Vinke en Co. en lid der Fa. Duinker en Goedkoop te Amsterdam, † Bloemendaal 14 februari 1928, tr. Rotterdam 5 jan. 1899 Margareth *Elisabeth* Jane *Robinson,* geb. Rotterdam 9 april 1874, t Bloemendaal 26 juni 1962, dr. van James *Robinson* en *Elisabeth Jane Robinson.* Uit dit huwelijk vijf dochters, o.m. *Jacoba Christina de Wijs,* tr. *H. W. C. Meerburg* (Zie Ned. Leeuw 1962, kol. 346).

c. *Jean Esaie Christierne de Wijs,* geb Rotterdam 6 jan. 1870, tr. 6 aug. 1896 *Adriana* Johanna *Sauveur,* geb. in 1869, † Leiden 9 dec. 1927.
Uit dit huwelijk twee dochters en twee zonen.

d. *Cornelis Maurits de Wijs,* geb. Rotterdam 22 febr. 1672, cargadoor te Rotterdam, † Utrecht 4 febr. 1952, tr. 's-Gravenhage 17 juli 1902 *Christina Tol,* † (oud 81 jr.) 's-Gravenhage 6 maart 1953. Uit dit huwelijk drie zonen.

e. *Wilhelmina* **Catharina** *Hendrina de Wijs,* geb. Rotterdam 12 maart 1874, † Hilversum 23 januari 1899.

f. *Sara Henrika de Wijs,* geb. Rotterdam 23 febr. 1875, † in juli 1876.

g. Henri *Johan de Wijs,* geb. Rotterdam 21 maart 1877, tr. 14 sept. 1911 *Alida Kropveld.* Uit dit huwelijk drie zonen en één dochter.

h. *Maria Elisabeth de Wijs,* geb. Rotterdam 31 dec. 1879, † Rotterdam 12 april 1881.

i. *Sara Henrica* de *Wijs,* tweeling met de voorafgaande, geb. Rotterdam 31 dec. 1879, † Rotterdam 24 april 1881.

j. Ir. *Willem Karel de Wijs,* geb. Rotterdam 6 maart 1884, bouwkundig ingenieur, architect te Enschede, tr. Amsterdam 15 sept. 1910 *Racheline* Anna *van Harreveld,* † (oud 75 jr.) Enschede 11 mei 1955. Uit dit huwelijk vier zonen.

BOEKBESPREKING

Die Iten Talleutezu Ägeri, von Albert 1 t e n. Zug 1962.

Deze „Familien- und Höfegeschichte" is gewijd aan een Zwitzers geslacht, afstammende van *Johann Iten,* „zugerischer Amman" 1463—'73, „Landvogt" in Sargans 1473. Diens zeer uitgebreide nageslacht staat gedeeltelijk weergegeven op de achter in hét boek afgebeelde „Stammtafel"; de buitengewone uitgebreidheid van het 'geslacht blijkt wel uit het feit, dat van de 2423 burgers van de „Gemeinde" Unter-Ägeri in het Canton Zug ongeveer de helft de geslachtnaam *Iten* draagt. De beschikbare plaatsruimte in het onderhavige boek heeft kennelijk niet toegelaten om de volledige genealogie van het geslacht daarin op te nemen.

In het eerste gedeelte worden o.m. de geslachtsnaam, Zwitzerse niet-verwante naamgenoten, de oudste generaties, de maatschappelijke positie en het wapen van het geslacht uitvoerig besproken.

In het tweede gedeelte worden verschillende leden en tak-

ken van het geslacht behandeld in verband met hun rol in handel en industrie, als beklederS van openbare ambten, geestelijken, kunstenaar9 enz. Bovendien wordt een hoofdstuk gewijd aan de door leden van het geslacht gevestigde stipendia e.d. en is een kwartierstaat (16 kwartieren) van de schrijver opgenomen.

Onder de talrijke illustraties, waarvan enkele in kleuren, verdienen bijzondere vermelding die van de gebrandschilderde glazen, waarop leden van het geslacht en/of hun wapens zijn afgebeeld; de op de bladzijden 143-151 voorkomende „Scheibenkatalog" vermeldt in totaal 21 zodanige met het geslacht *Iten* verband houdende glazen!

Helaas ontbeert dit overigens keurig verzorgde en bijna 300 bladzijden tellende boekwerk een register op de geslachtsnamen.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Buitenplaats Eikenhorst, (LXXIX 328, 399, 436; LXXX 78, 79). De waarschijnlijkheid der veronderstelling in het antwoord-Scheurleer, dat *Daniel de Jongh* Sr. omstreeks 1750 enkele korenmolens in kopermolens veranderde, „omdat in de Veluwse beek koperertS aanwezig bleek te zijn", wordt door het daaropvolgend antwoord-van Hoytema reeds voldoende weerlegd, daar laatstgenoemde terecht meent, dat koper op de Veluwe slecht aanwezig is te vinden. Zijn herinnering aan een waterscheprad, waardoor het woord „molen" verklaarbaar zou zijn, is juist, Doch vanwaar dan het „koper"? Men zoeke het antwoord in deel 11, tweede stuk, van „Het geslacht Nolthenius", blz. 926-930, 1096, 1117. Door buitenlandse smelterijen geleverde stukken roodkoper werden na verhitting in de oven door de watermolen uitgeplet tot dunne platen, bestemd tot bekoperen van de houten huid der Oostinjevaarders. De Amsterdamse Kopermolen van *Jan Rudolph Kemper* lag, 'aan de Apeldoornse Grift en heeft ook de platen voor de Lutherse Koepelkerk te Amsterdam geleverd. De Rotterdamse Kopermolen van *D. de Jongh* lag aan de Weenumse beek, die uit het Wiesselseveld komt, en leverde de koperen platen voor de Lutherse kerk te Rotterdam !

Hoe *Daniel de Jongh* Jr. zijn bedrijf voerde blijkt o.a. uit de Rotterdamse notarisprotocollen 3373/692, 3387/1057 en 3789/1460. Door acten van compagnieschap van 1803 en 1808 werden zijn zoons *Erdwin Adrianus* en *Johannes* erin betrokken; zij beheren dan de oude Rotterdamse en de nieuwe Weenumse kopermolen, bij het overnemen waarvan zij in 1809 *f* 42.000 moeten inbrengen in de boedel van wijlen hun vader. In het boekwerk „Jan van Riebeeck" blz. 45 wordt omtrent *Johannes de Jongh* vermeld „geb. Harderwijk 23 october 1774". Zijn doop is echter op deze datum in Harderwijk, Apeldoorn of Rotterdam niet te vinden. Geeft LXXX 78 hier de oplossing doordat van *Johannes de Jongh 1779* als geboortejaar wordt vermeld ?

Zijn zuster *Johanna Sophia Lucia de Jongh* (er waren in totaal. zeven broers en zusters) werd op 28 febr. 1787 in de Lutherse kerk te Rotterdam gedoopt en woonde in 1810 als wees op 't Elze onder Almen (bij wie?), van waaruit zij 11 okt. 1810 in de Lutherse kerk te Zutphen trouwde met mijn betovergrootvader *Hendrik Frans van Meurs van Hulshorst,* burgemeester van Harderwijk; in mijn moeders familie heette zij: „grootmama de Jongh van de Kopermolen".

's-Gravenhage. MR. F. J. J. BESIER.

Kraals-van der Meulen. Op 20 oktober 1815 werd te Grave (N.Br.) het huwelijk gesloten tussen *Johan Christiaan Kraals.* koster van de N.H. kerk aldaar, en *Jacoba Pauwelina van der Meulen.* Inlichtingen gevraagd omtrent afstammelingen uit dit huwelijk. Een onderzoek in de. fragment-genealogie *Kraals* (invent. nr. 87) in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch leverde niets op.

's-Gravenhage. J. M. CHARISIUS-DE LEUR.

Middach-Verhil (van den Hill). In de recht. archieven van het Land van Arkel vond ik *Anthonis Gherits Middach.,* tot in 1551 vermeld compleet met zijn achternaam. Van 1546 tot 1562 komt hij ook als *Anthonis Gherits* voor.

In diezelfde tijd komt ook een *Anthonis Gherits* voor; van wie niet zeker is, dat hij identiek is met *Anthonis Gherits Middach.* Hij zou evengoed *Anthonis Gherits van (den) Hill (Verhill)* kunnen zijn,

Anthonis Gherits van den Hill heb ik kunnen volgen tot in 1527. Dit alles in het kleine Middelcoop, waarvan bovendien nog slechts een gedeelte onder het land van Arkel behoorde.

Mooelijk zijn *Middach* en *Verhil (van dan Hill)* identiek. Nauwkeurige vergelijking van de mij ter beschikking staande gegevens levert in elk seval niet het tegendeel op. Wie kan in dit vraagstuk enig licht brengen?

Hilversum. E. G. MIDDAG.

van Middagt. Een wapen *van Middagt:* „in zilver een schoepenrad? van rood" komt voor in Siebmachersches Wappenbuch 1734 (deze uitgaaf heet ook Siebmachersches oder Weigeliches Wappenbuch. Het komt eveneens voor in Weigeliches Wappenbuch, Nurnberg, verlegts Christoph Weigels des ältern seel. Erben 1753. Muschart noemt dit boek in Ned. Leeuw 1954, kol, 30: eerste suppl. op liet Weichliches Wappenbuch uitgave 1753 te Nurnberg. Beide uitgaven zag ik destijds in Rosenthal's Antiquariaat te Hilversum, evenwel zonder de bijbehorende tekst. Wie kan mij de bij dit wapen behorende tekst opgeven?

Hilversum. E. G. MIDDAG.

van Munster-van der Weert (LXXVII 151) , Volgens een Naamregister van de Regering van Overijssel over de jaren 1769—'78 in de U.B. te Leiden, was *Wolter van Munster* te Hasselt: raad 1769—'78, heemraad Hasseler Carspelschouw 1772, heemraad Hasseler Markschouw 1776—'77, broodweger, visitator van ellen, maten en gewichten 1769, '72, '73, '78.

De Steeg (gem. Rheden). *0.* SCHUTTE.

Reuss. *Johann Martin Michael Reuss,* geboortig van Gernrode (Harz, Dlnd.), emigreerde in 1790 naar Nederland; hij was apotheker van beroep en zou in Leiden gewoond hebben. Het Gemeente-archief te Leiden kon mij omtrent hem geen nadere gegevens verstrekken.

Gevraagd worden: verblijfplaats(en) in Nederland, plaats en datum van overlijden, eventueel huwelijk en nakomelingen van voornoemde *J. M. M. Reuss.*

Aken. ADRIANE LÜTTGER.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Staat van aanwinsten. — Dedel, door A. van der Marel. — Geslacht-Register van de Familie De Wijs, medegedeeld door H. W. C. Meerburg. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f 25,—* gelieve men steeds *vóór* 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 **LXXX e Jaargang** **juli 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Adreswijzigingen:

MR. S. J. FOCKEMA ANDREAE , ... *Leeuwarden. p/a Rijksarchief in Friesland.*

MR. E. STAR BUSMANN, ... *Moskou (USSR). Ambassade* der Nederlanden *Kalashny Pereulok* 6.

MR. S. J. HALBERTSMA , ... *'s-Graven hage (1.). van Montfoortlaan 6.*

PROF. DR. W. G. HELLINGA, ... *Amsterdam. C. Herengracht 328/336.*

H. E. **TOE** LAER, ... *S-Gravenhage. (4a)* Lange *Voorhout 45/I.*

H. DE PAAUW, ... *Alicante (Spanje). Apart. Pastor* Playa *San Juan.*

Mejuffrouw A. E. M. ROELANTS, . . . *'s-Gravenhage.* (4) *Bilderdijkstraat* 133.

De kwartieren van Evert van Voorthuysen en Geesje Smit,

door **MR.** G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Van het echtpaar *Evert van Voorthuysen (1753-1821)* en *Geesje Smit (1754-1822)* is een uitgebreid nageslacht in leven. Alleen al in het Kwartierstatenboek, jubileumuitgave van ons Genootschap, komt het echtpaar drie maal voor, in staten die overigens geheel los van elkaar staan (blz. 113, "167 en 203). Niettemin is er over de voorouders van het echtpaar weinig gepubliceerd en wàt in druk verschenen is bevat een aantal hardnekkige onjuistheden [1]. Het onderstaande is een poging hierin enige verbetering te brengen, waarbij echter vooropgesteld zij, dat schrijver dezes zich niet uitputtend verdiept heeft in de problemen rondom de herkomst van de *Van Voorthuysen*'s zèlf.

Zoals bekend veronderstellen sommigen afstamming uit de Zutphense familie van die naam en voeren deswege het wapen van dat geslacht: zo hier al sprake mocht zijn van een misvatting (opvallend is het voorkomen van de naam *Gerrit in* beide families in de zestiende resp. zeventiende eeuw), dan is dat in elk geval niet iets van de laatste tijd: vast

1) Ook de overigens zeer uitvoerige MS. kwartierstaat van *Evert Hendrik du Marchie van Voorthuysen,* welke zich bevindt in de handschriftenverzameling van ons Genootschap, laat ons op dit punt vrijwel geheel in do steek.

staat dat reeds Ds. *Willem van Voorthuysen*, nr. la hieronder, aan zijn kinderen vertelde over de Zutphense voorvaderen, zonder evenwel de wijze van afstamming te kunnen aangeven [2]). Hoewel ik niet in staat ben afdoende bewijs tegen deze stelling aan te voeren, kan in dit verband het volgende toch van belang zijn: de oudste vermelding van de familienaam die ik bij het hier behandelde geslacht heb aangetroffen dateert van 1662 [3]), hetgeen betekenen zou dat de naam gedurende ongeveer een eeuw in onbruik zou zijn geweest, terwijl er toch reden was een van oudsher bestaande familienaam wèl te gebruiken: tegelijk met *Gerrit Peters (van Voorthuysen)* woonde te Ingen namelijk *Gerrif Peters van Westrhenen*, hun erven grensden zelfs aan elkaar [4]); desondanks wordt de eerstbedoelde vóór 1662 steeds aangeduid als *Gerrit Peters Mulder, Molenaar* of met patronym alléén (zie verder onder nr. 32). Een sterke aanwijzing voor de opvatting, dat *„van Voorthuysen"* in oorsprong niets anders is dan een herkomstvermelding, vormt voorts de ondertrouwakte van *Dirck Claessen* en *Evertje Getrifs* (dochter van nr. 32), waarbij deze laatste nader wordt aangeduid als „jd. van Voorthuijsen wonende tot Capel Avesaet" (Avezaath, 1668); een volledig bewijs tegen de „Zutphense" afstamming acht ik deze akte niet omdat m.i. in deze tijd van ontstaan van vele geslachtsnamen aan de volgorde der kwalificaties „j.d." en *„van Voorfhuijsen"* geen doorslaggevende betekenis mag worden toegekend: daar komt nog bij dat het mij niet zeer waarschijnlijk voorkomt dat *Evertje Gerrits* inderdaad in Voorthuizen geboren zou zijn: haar vader woonde immers in ieder geval in 1643, reeds te Ingen en waarschijnlijk al eerder (zie noot 46), terwijl zij zelf pas in 1665 belijdenis deed en vermoedelijk dus omstreeks 1645 geboren zal zijn.

De onderstaande gegevens zijn afkomstig uit gereformeerde doop-, trouw-, begraaf- en lidmatenboeken (die voor een groot gedeelte onder de desbetreffende kerken bleven berusten), tenzij andere bronnen uitdrukkelijk genoemd zijn. Speciale vermelding verdienen de familieaantekeningen van Ds. *Everf Pijnappel van Voorthuysen* (1805—1882), zoon van nr. la, waarin enkele curieuze details werden gevonden [5]).

De nummering der kwartieren vangt aan met de kinderen van het echtpaar *van Voorthuysen-Smit.*

la. Ds. *Willem van Voorthuysen*, geb. 23 april ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 27 april 1777, predikant te Nieuwveen en Vreeland, † Utrecht 27 maart 1833, tr. le Nieuwveen 14 dec. 1803 *Elisabeth Pijnappel;* tr. 2e Vreeland 28 jan. 1807 *Margaretha Ida Kruseman:* tr. 3e Rhenoy 15 okt. 1809 *Petronella Cornelia de Wit.*

b. *Jan van Voorfhuysen*, geb. 2 sept., ged. Amsterdam (Oosterkerk)', 5 sept. 1779, † 9 juni 1781.

c. *Maria van Voorthuysen*, geb. 24 oktober, ged. Amsterdam (Oosterkerk) 27 okt. 1782, † 12 jan. 1788.

d. *Aagje van Voorthuysen*, geb. 4 maart, ged. Amsterdam (Oosterkerk), 6 maart 1785, † Amsterdam 16 juli 1851, tr. Lisse 10 april 1804 Ds. *Jan Christiaan Fabius*, predikant te Lisse, Leerdam, Delft, en Amsterdam.

e. *Jan van Voorthuysen*, geb. 21 sept., ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 26 sept. 1787, houthandelaar te Amsterdam, in 1814 majoor bij de landstorm aldaar, † Amsterdam 17 jan. 1835, tr. le Leerdam 7 sept. 1808 *Maria Anna de Villeneuve* [6]); tc. 2e Vreeland 13 sept. 1821 *Catharina Elisabeth Teschemaker.*

f. *Hendrikus van Voorthuysen*, geb, 21 sept., ged. Amsterdam (Westerkerk) 25 sept. 1789, † 28 juli 1793.

g. *Gerbert van Voorthuysen, geb. 20* febr., ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 29 febr. 1792, koopman te Amsterdam, van 13 juli 1813 tot 4 mei 1814 maakte hij deel uit van de Garde d'Honneur [7]), † Amsterdam 11 maart 1835, tc. Amsterdam 14 sept. 1815 *Henrieffa Groenemeijer.*

h *Henrikus van Voorfhuysen*, geb. 24 maart, ged. Amsterdam (Oosterkerk)' 29 maart 1795, koopman te Amsterdam, † Amsterdam 18 jan. 1852, tr. le Utrecht 3 sept. 1818 *Margaretha du Marchie Sarvaas:* tr. 2e Utrecht 7 juli 1836 *Johanna Maria Christina Polders.*

2. *Everf van Voorthuysen*, geb. 4 juli, ged. Vreeland 8 juli 1753. Met zijn ouders kwam hij in 1773 naar Amsterdam, waar hij aanvankelijk werkzaam was op een kantoor. Poorter aldaar 21 aug. 1776 [8]). In 1788 luitenant in de compagnie van kapitein Pieter Bolten te Amsterdam [9]). Hij begon een houthandel en liet bij Zeeburg (ongeveer waar 'thans het Amsterdam-Rijnkanaal in het IJ uitmondt) twee houtzaagmolens bouwen, het Wapen van Vreeland en het Wapen van Baambrugge, genoemd dus naar de geboorteplaatsen van hemzelf *en* zijn echtgenote. Bij zijn ondertrouw woonde hij te Amsterdam „op 't Cingel", later aan het Kattenburgerplein. Dankzij zijn gehechtheid aan het Oranjehuis gedurende de revolutiedagen was hij zeer gezien op het Kattenburgereiland en kreeg hij de bijnaam „Prins van Kattenburg", Kerkvoogd van de nabijgelegen Oosterkerk van 1810 tot 1817, † Amsterdam 1 sept. begr. 6 sept. 1821 in de Oosterkerk, graf 475, welk graf op 18 jan. 1788 aan hem getransporteerd was, tr. (ondectr. Amsterdam/Baambrugge 19/21 april) Baambrugge 12 mei 1776 (ingezegend door Ds. Hendrikus vos)

3. *Geesje Smit*, geb. 21 mei [10]), ged, Baambrugge 26 mei 1754. Blijkens een bewaard gebleven kwitantie [5]) kreeg zij in 1766 les in schrijven en psalmzingen voor tien stuivers per maand. Op 27 maart 1776 deed zij geloofsbelijdenis te Baambrugge en in juni van dat jaar werd haar kerkelijke attestatie naar Amsterdam verleend. Op 11 febr. 1817 werd zij door de algemene kerkeraad van

---

2) Of wij hier te maken hebben met familieoverlevering valt te betwijfelen, omdat de Betuwse molenaarsperiode, die toch veel dichterbij lag, hem kennelijk *niet* bekend was.

3) Doop van *Gerrit*, zoon van *Peter Gerrits van Voorthuysen* (Ingen, *21* sept. 1662).

4) R.A. Nederbetuwe 204, f. 19, januari 1655.

5) In het bezit van Mevrouw *A. van Voorthuijsen-Zijlstra* te Voorburg.

6) *Zij was* een dochter van Jan, *Hendrik de Villeneuve* en Johanna *Aldegonda Knijff*, welk echtpaar wordt aangeduid in Ned. Leeuw 1962, k. 15, noot 16.

7) Een aan hem in deze periode geschreven brief van zijn ouders, broers en zuster is in mijn bezit.

8) Origineel bewijs van het afleggen van de poortereed in het bezit van Mevrouw *H. C. Jaeger-van Schouwen* te Oegstgeest.

9) Een gekleurd document van wachtaanzegging is in mijn bezit.

10) Het familieboek van *Evert Pijnappel* aan *Voorthuysen* gaf oorspronkelijk deze datum aan, dochlater werd daar doorheen geschreven 4 juli 1753; dit laatste zal een vergissing zijn: het was de geboortedatum van haar echtgenoot. Blijkens de aan de familieleden gezonden aankondiging van haar begrafenis was zij bij overlijden 68 jaar en 5 maanden oud.

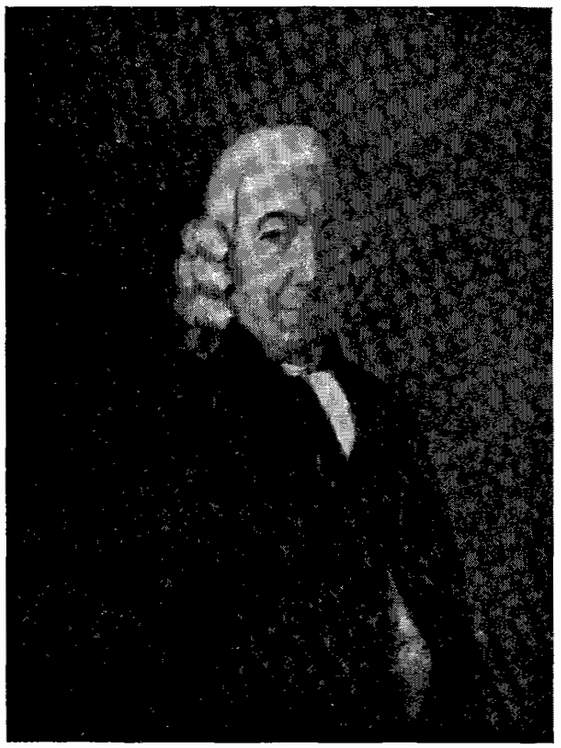

EVERT VAN VOORTHUYSEN
(1753—1821).
Doek in het bezit van
Mevrouw A. van Voorthuijsen-Zijlstra te Voorburg.

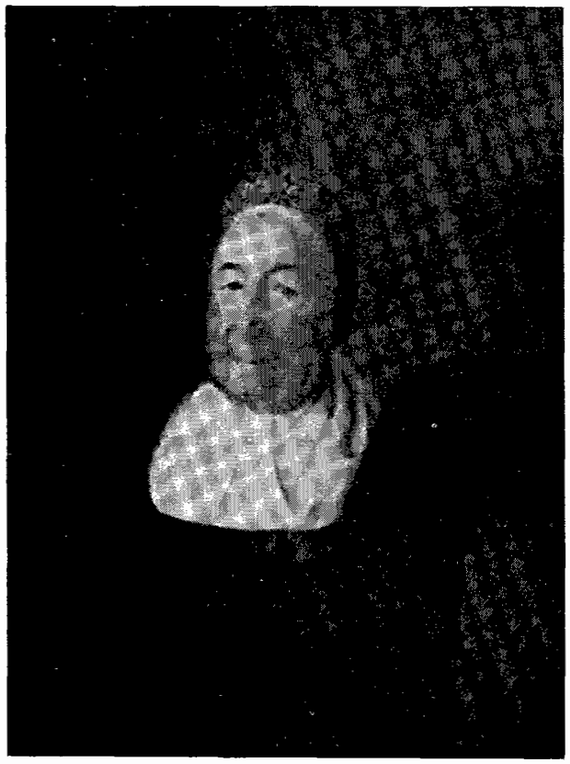

GEESJE SMIT
(1754—1822),
echtgenote van *Evert van Voorthuysen.*
Doek in het bezit van
Mevrouw A. van Voorthuijsen-Zijlstra te Voorburg.

Het woonhuis van het echtpaar *Van Voorthuysen-Smit* aan het Kattenburgerplein (thans nr. 11) te Amsterdam in zijn huidige toestand.

Amsterdam gekozen 'tot diacones en als zodanig had zij zitting in het bestuur van het Diaconie Weeshuis aldaar. Van haar ongehuwde oom *Lambert van Schaik,* welgesteld slager te Loenen, erfde zij huize Hooprust aldaar, welke bezitting later overging op haar zoon ***Gerbert van Voorthuysen.*** Zij overleed te Utrecht, waar zij voor korte tijd bij haar oudste zoon uit logeren was, op 22 okt. 1822, begr. Amsterdam (Oosterkerk, graf 475) 29 okt. d.a.v.

Ter gelegenheid van het vijf en twintig jarig huwelijk van dit echtpaar werden drie verschillende „zilveren echtzangen" gedrukt, waarvan enkele exemplareu bewaard zijn gebleven [5]. Vrijwel identieke geschilderde portretten van beiden zijn in het bezit van Mevrouw A. van Voorthuijsen-Zijlstra te Voorburg (hierbij afgebeeld) en van H. E. J. F. du Marchie van Voorthuysen te Zeist. Voorts bleef o.m. bewaard de door hen geschreven brief aan hun zoon *Gerbert* (zie noot 7), alsmede een aantal uitnodigingen voor het bijwonen hunner begrafenissen [5]. Hun huis aan het Kattenburgerplein staat er nog, zij het in gewijzigde vorm; er is thans een café in gevestigd; het huidige nummer is ll.

4. ***Willem van Voorfhuysen,*** ged. Vreeland 4 mei 1721, deed belijdenis aldaar in 1743. Van januari tot november 1747 woonde hij in Amsterdam. Beschuitbakker te Vreeland, waar hij woonde in de Voorstraat, in een huis, waarvan de helft later pastorie werd [11]. In 1754 volgde hij zijn broer ***Dirk*** op als schepen en als zodanig wordt hij tot 1770 vermeld. Ouderling van 1766 tot 1768. Op 4 aug. 1773 verkocht hij zijn huis met erf en boomgaard vanouds genaamd het Vossehol aan *Lambert van Schaik* (oom van *Geesje Smit* en broer van nr. 7), en nadat schout en schepenen van Vreeland de gebruikelijke vrijwaring hadden afgegeven aan de „armbesorgers" van Amsterdam [12], vestigde hij zich daar als „victualiekoper". Poorter van Amsterdam op 5 okt. 1773; woonde „op de kleine vismarkt tussen de Haarlemmer Dijk en het Droogbak". Begr. Amsterdam (Eilandskerk, oostervak 26), 16 maart 1784, tr. (ondertr. Huizen 5 juli) Vreeland 21 juli 1748 [13])

[11]) Dit laatste volgens het familieboek van Ds. *Evert Pijnappel van Voorthuysen* (misschien wordt het hoekhuis bij de ophaalbrug bedoeld, waarvan de helft thans nog gereformeerde pastorie is) ; dezelfde bron vermeldt. dat Willem *van Voorthuysen* behoorde tot de „fatsoenlijke burgerklasse" en voorts dat de door hem gebakken van ouds beroemde Vreelandse beschuit met scheepsladingen naar Oost- en West-Indië werd geëxporteerd.

[12]) R.A. Vreeland 717, f. 75 en 87.

[13]) Tevoren was zijn broer ***Pieter met*** haar zuster *Claasje* getrouwd (Huizen, 1732) ; de wederzijdse ouders zullen elkaar gekend hebben doordat zij in Huizen buren geweest waren; dit blijkt uit de lidmatenlijst van 1713 waarop hun namen vlak na elkaar vermeld staan (die van *Evert **van** Voorthuysen* werd later nadrukkelijk doorgehaald: hij wàs daar immers geen lidmaat!, zie bij nr. 8).

5. *Aegje Rebel,* geb. 7 jan., ged. Huizen 9 jan. 1718 [14]). Na het 'overlijden van haar echtgenoot werd zij als „victualiekoopster" poorteres van Amsterdam op 9 april 1784 [15]), begr. Amsterdam (Eilandskerk, oostervak 125), 1 juli 1785.

6. Jan *Smif,* ged. Baarnbrugge, 11 april 1717, timmermansbaas te Baarnbrugge [16]). In 1767 werd hij voogd over de voorkinderen van *Antje Cornelisdr. Verwoerf,* die hertrouwde met *Gijsbert Piefersz. van Voorfhuysen,* veehouder te Baarnbrugge (neef van nr. 2) [17]). In april van hetzelfde jaar kocht hij graf C 4 in de kerk van Baarnbrugge; aldaar begraven 13 nov. 1787, tr. (ondertr. te Baarnbrugge) Loenen 7 mei 1741

7. *Maria van Schaik* [18]), geb. *te* Loenen, ged. Breukelen 22 juni 1721, Zij werd opgevoed door haar stiefmoeder *Maria Frifs,* door wie zij slecht behandeld zou zijn. Zij komt zeer dikwijls in het doopboek van Baambrugge als getuige voor; † 15 nov., begr. Baambrugge (graf C4) 22 nov. 1791.

   In het begin van hun huwelijk heeft dit echtpaar in Amsterdam gewoond, waar in 1742 de oudste dochter gedoopt werd; op 17 jan. 1746 kwamen zij met attestatie naar Baarnbrugge terug, waar zij aanvankelijk woonden in een door de Diakonie aan hen verhuurd huis.

8. *Evert P(ij)eters van Voorthuysen* (in de Vreelandse akten steeds *Pieter,* in de Gelderse *Peter),* geb. Ingen ca. 1680 [19]). Deed op 19 dec. 1700 belijdenis te Vreeland, waarheen hij gekomen was met of na zijn oudere halfbroer *Willem van Voorfhuysen,* die daar in 1694 reeds woonde na een kort verblijf te Utrecht,. In 1711 vertrok hij naar Huizen „dogh sonder attestatie om redenen"' (naar welke wij helaas slechts kunnen gissen); hij was daar bekend als *Everf Pieferse Molenaer* en kennelijk werd hiermede zijn beroep aangeduid [20]). In 1715 keerde hij naar Vreeland terug waar hij blijkbaar de bakkerij van zijn schoonvader ging drijven [21]). Op 18 nov. 1720 kocht hij een huis met erf aan de Vreelandse sluis en op 21 nov. 1725 het huis Vossehol, eveneens te Vreeland. Sedert 22 juli 1718 wordt hij als schepen vermeld en op 5 maart 1729 werd hij tot burgemeester van Vreeland, gekozen [22]); begr. Vreeland 29 mei 1737, tr. Vreeland 7 nov. 1707

9. *Neeltje Gijsberts Janmaef,* ged. Vreeland 6 juni 1686. Deed belijdenis aldaar op 29 maart 1706. Zij bracht wèl een attestatie mee van Vreeland naar Huizen en werd op 27 dec. *1711* lidmate in laatstgenoemde plaats:' begr. Vreeland 14 nom. 1726.

10. *Willem Gerberts Rebel,* ged. Nieuw-Loosdrecht 6 juli 1681, Deed belijdenis te Huizen, 8 juli 1708. Woonde daar aan het „Onder Eijnde" van het dorp en wordt met zijn eerste echtgenote als lidmaat vermeld in 1708, '13, '16 en '30. Vermeld op de lijst van Erfgooiers van 16 mei 1708. Koopt land te Huizen op 21 sept. 1714; begr. Huizen (graf 3 „int Doophek")' 5 okt. 1758. Hij hertr. Huizen 10 mei 1754 *Teuntje Roos,* weduwe van *Jacob Gerrits,* uit Amsterdam. Hij tr. le Huizen 11 maart 1708

11. *Emmetje Hendriks Visser* [23]), ged. Huizen 17 dec. 1679, belijdenis aldaar 18 okt. 1705, † tussen 23 april 1730 en 10 mei 1754.

   Van dit echtpaar bleven familieaantekeningen bewaard, vermoedelijk afkomstig uit een kleine bijbel [5]) *(zie* ook noot 14).

12. *Harmen Jans Smit. Zijn* doop is niet in Baarnbrugge of omliggende plaatsen te vinden; zijn trouwakte vermeldt geen plaats van herkomst [24]). Hij beleed aanvankelijk de- Lutherse godsdienst, doch deed op 25 sept. 1725 belijdenis voor de gereformeerde kerk te Baambrugge. Aldaar tot diaken beroepen op 15 april 1737, tot ouderling op 15 april 1743 en 13 april 1746. Uit de kerkrekeningen blijkt, dat hij tesamen met de opeen-

---

14) De geboortedatum blijkt uit originele familieaantekeningen *Rebel,* vermoedelijk afkomstig uit een kleine bijbel en thans in het bezit van Mevrouw *A. van Voorthuijsen-Zijlstra* te Voorburg. Het doopboek geeft als doopdatum 2 jan. 1718; de indeling van de voorafgaande en volgonde doopinschrijvingen is echter zodanig, dat hierbij een vergissing van een week zeer wel denkbaar is.

15) Origineel bewijs van het afleggen van de poortereed in mijn bezit.

16) Zie b.v. N.A. Abcoude 1761 XVI, f. 399.

17) N.A. Abcoude 1761 XIX, f. 189.'

18) Het wapen *Van Schaik,* een zaag in een stuk hout, zou geschilderd geweest zijn op een der kerkramen van Baambrugge; erg waarschijnlijk lijkt deze opmerking van Ds. *Evert Pijnappel van Voorthuysen* niet omdat de familie *Van Schaik* niet te Baambrugge, doch in Breukelen, later in Loenen woonde. Zou misschien het „wapen" van de timmerman *Jan Xmit* bedoeld zijn?

19) Van hem is te Ingen geen doopinschrijving te vinden, hoewel zijn zuster Elisabeth en zijn broer *Jacobus* daar wèl werden gedoopt (resp. 18 juli 1676 en 5 aug. 1678). De identiteit van zijn ouders blijkt echter uit een mageschеid d.d. 20 okt. 1685 (ingeschreven 4 jan. 1686) tussen zijn, moeder enerzijds en zijn oom en bloedvoogd *Melis Gerrits van Voorthuysen* anderzijds, alsmede uit een schuldbekentenis van 8 aug. 1692, (ingeschr. 15 aug. d.a.v.). Zijn zoons *Pieter,* Dirk, en *Gijsbert* verkopen na zijn dood (mei 1738, ingeschr. 25 juli d.a.v.)- een stuk 'uiterwaard onder Ingen. Dit alles in R.A. Nederbetuwe 234 fs. 119vso, 152vso en 346.

20) Blijkens N.A. Nederhorst den Berg 3868 (akte van 9 dec. 1707) was *Evert's* halfbroer Willem *Pieters van Voorthuysen* korenmolenaar te Vreeland. *Evert's oudste* zoon, *Pieter, was* later eveneens molenaar en wel 'te Huizen (verg. N.A. Abcoude 1761 XIX f. 189).

21) Hij ontving deze later uit de nalatenschap van zijn vrouw bij de boedelscheiding van 23 juli 1732 (N.A. Abcoude 1761 V, f. 193); tevens is hierin sprake van onroerend goed in Holland, Gelderland en Vreeland.

22) R.A. Vreeland 717.

23) Kennelijk als gevolg van de inschrijving in de lijst van impost op het trouwen (11 april 1708, „pro deo"), waar zij *Emmetje Lamberts* genoemd wordt, staat zij in een aantal gedrukte bronnen met deze naam te boek. Lambwt was echter niet de naam van haar vader doch van haar grootvader. (Tot voor kort was het impostboek de enige op het Rijksarchief te Haarlem aanwezige bron voor dit huwelijk; thans berusten daar ook afschriften van de Huizense kerk boeken).

24) Te Amsterdam werd in de Westerkerk op 26 okt. 1696 gedoopt *Harmen,* zoon van Jan *Harmensz. Smit* en *Trijntje Hillebrants.* Het lijkt mij twijfelachtig of deze *Harmen Jans Smit* identiek is met nr. 12. Hij zou dan weliswaar 14 jaar jonger zijn dan zijn echtgenote, doch het verleden van deze laatste alsmede de omstandigheid dat hier kennelijk sprake is van een „gedwongen" huwelijk, vormen aanwijzingen dat een dergelijk leeftijdsverschil toch niet geheel uitgesloten moet worden geacht. Anderzijds is mij uit niets gebleken of het hier genoemde echtpaar al dan niet Luthers was. Zou deze Jan *Harmensz. Smit* identiek zijn met de onder nr. 24 genoemde, dan zou laatstbedoelde op 15-jarige leeftijd uit Hannover naar Amsterdam moeten zijn teruggekeerd, hetgeen blijkt uit de nu volgende gegevens die ik vermeld voor het geval de identiteit alsnog zou kunnen worden aangetoond: *Jan Harmensz. Smit,* sleper te Amsterclam, geb. aldaar als zoon van *Harmen Thomasse,* metselaar, en Haasje *Gillis,* ondertrouwt aldaar, op 29-jarige leeftijd, 7 mei 1694 met *Trijntje Hillebrants,* 22 jaar oud, geb. te Amsterdam als dochter van *Hillebrant Lucasz.,* „Spaensleertouwer", en *Marritje Jochems.*

volgende predikanten van het dorp een tuin in huur had van de kerkeraad. Aan hem werd regelmatig geld betaald voor het leveren en plaatsen van lindebomen, voor tuinonderhoud en graafwerk, verricht door zijn knecht, en voor geleverde eet- en winkelwaren; begr. Baarnbrugge (graf E5) 8 jan. 1763, tr. Baambrugge 4 okt. 1716

13. *Marrigje Cornelis Bootshaeck* [25], ged. Baambrugge 10 sept. 1682. Zij ging naar Amsterdam van waar zij kort voor 3 okt. 1706 naar Baambrugge terugkwam: op die datum werd haar natuurlijke zoon *Stephanus* gedoopt [26]. Op 28 maart 1720 deed zij te Baambrugge geloofsbelijdenis. Na het overlijden van haar echtgenoot werd de levensmiddelenwinkel door haar voortgezet; † 13 jan., begr. Baambrugge (graf E 5) 20 jan. 1775.

14. *Anfony van Schaick,* ged. Breukelen 5 okt. 1679. Kwam met attestatie naar Loenen op 26 sept. 1714. Mr. vleeshouwer aldaar en schepen van 29 sept. 1721 tot 1 okt. 1723 [27]; † na 1732 (geboortejaar jongste kind). Hertr. (ondertr. Amsterdam 3 dec. 1723) *Anna Maria Frits* (ook *Freede)* uit Keulen, wonende te Amsterdam. Hij tr. le Baambrugge 30 dec. 1714

15. *Geesje ten Brink,* ged. Baarnbrugge 15 april 1688 (ten doop gebracht door *Dieuwerfje Harmens,* tante van haar moeder (tevens nr. 27)), † in aug. 1723 [28].

16. *Pefer Gerrifs van Voorthuysen.* Woonde te Ingen waar hij blijkbaar molenaar was; behalve een huis met hof, boomgaard en bouwland aldaar, bezat hij namelijk een „windt, koorn ende rosmolen neffens huys en hoff in de kerspel van Ingen, sijnde vrij eigen erf en goed behalve 16 St. jaarlijks te betalen aan de Prins van Oranje voor de wind" [29]. Ouderling te Ingen in 1674; † tussen 28 mei 1684 en 20 okt. 1685, waarschijnlijk omstreeks 6 aug. 1684 [30]. Weduwnaar van *Lijsbeth Willems,* dochter van *Willem Jans* [31], met wie hij ca. 1658 gehuwd zal zijn. Hij tr. 2e in 1675, vóór 15 april, waarschijnlijk omstreeks 20 febr. [32]

17. *Jantje Daniëls Holl.* Op 21 feb. 1666 was zij te Ingen getuige bij de doop van haar zuster *Anna.* Blijkens het in noot 19 bedoelde magescheid van 20 okt. 1685 verbond zij huis, hof, boomgaard en bouwland te Ingen voor kost en kleding van haar onmondige kinderen: op 8 aug. 1692 droeg zij deze goederen over aan *Frans van Hoeven* en *Gerfruid Gerrifs van Voorfhuysen,* haar zwager en schoonzuster, en op dezelfde dag kocht zij met haar tweede echtgenoot de hierboven genoemde molen van haar stiefkinderen voor 3000 car. gld.; voortaan diende deze molen als zekerheid voor haar verplichtingen jegens haar eigen kinderen [33]; † na 4 juli 1710 [34]. Zij hertr. waarsch. omstreeks 20 okt. 1685, in ieder geval vóór 21 mei 1686 [35] *Jan Aerfs van Veenendaal.*

18. *Gijsberf Dircks Janmaet,* ged. Loenen 24 april 1658. Woonde te Vreeland, waar hij als enige zoon de beschuitbakkerij van zijn vader zal hebben voortgezet, welke later via zijn dochter overging op *Evert Pieters van Voorfhuysen.* Kerkmeester te Vreeland van mei 1696 tot 17 maart 1697. Op 12 mei 1700 werd graf nr. 9 van regel 6 in de Vreelandse kerk op zijn naam overgeschreven. In 1707 was hij nog lidmaat te Vreeland, nadien vertrok hij naar Nederhorst den Berg waar hij op 15 mei 1708 vermeld wordt als eigenaar van een huis met erf [36], doch in 1716 was hij in Vreeland 'terug, waar hij 14 april 1735 begraven werd. Hij hertr. Loenen 26 okt. 1716 *Aaltje Jacobs de Oude,* weduwe van *Jacob Lamberts Drost* te Nieuwersluis. Hij tr. le Vreeland 27 jan. 1684

19. *Merrefje Jans Schuyt* [37]. Zij woonde bij haar huwelijk te Vreeland, † vóór 26 okt. 1716 en wellicht reeds voor 4 sept. 1707, (zij komt niet meer voor op de lidmatenlijst van die datum en werd niet begraven te Nederhorst den Berg in de jaren 1707-1716).

20. *Gerberf Cornelissen Rebel,* geb. te Nieuw-Loosdrecht. Liet daar tussen 1676 en 1686 kinderen dopen en kocht er een huis op 27 okt. 1678 [38]; schepen te Loosdrecht in 1682 [39]. Later — b.v. bij een doop in 1695 — woonde hij in Blaricum, van waar hij op 7 april 1697 met attestatie naar Huizen kwam: daar woonde hij op het „Huyser Ent". Kocht daar een huis op 6 juni 1697 en diverse stukken (bouw)land in de volgende jaren [40]. Met zijn zoons Cornelis, Adriaan en Willem (nr. 10) komt hij voor op de lijst van Erfgooiers d.d. 16 mei 1708; met zijn echtgenote als lidmaat te Huizen vermeld in 1698, 1708, '13 en '16; † als „regerend ouderlingh"

25) Meestal wordt zij vermeld als *Marrigje Sijmens* Bootshaeck, zo b.v. ook bij de doop" van haar zoon *Jan Smit.* Sijmen was echter niet de naam van haar vader, doch van haar grootvader.

26) „*Merritje Cornelis Boothaeck* J.D. komende van Amsterdam is hier in de craem bevallen van een jonge soon en heeft deesen te doop gepresenteerd door haar nicht *Aeltje* ten **Brink (d.w.z.** *Aeltje Elberts ten Brink* geb. *van Paddenburg,* nr. 31), getuige was haar vader *Cornelis Sijmense* **Boothaeok en** is deese soon genaemt, *Stephanus".*

27) R.A. Loenen 720 III.

28) Dit blijkt uit een accoord tussen haar echtgenoot en haar ouders dd. 23 nov. 1723. N.A. Abcoude 1761 11, f. 30vso.

29) R.A. Nederbetuwe, ***234,*** f. 152vso. Zie ook noot 46.

30) R.A. Nederbetuwe 234, f. 111: schuldbekentenis aan ***Daniël*** *Holl,* dd. 28 mei 1654. en f. 114: promesse aan de voorkinderen. dd. 20 feb. 1675, gereg. 6 aug. 1684.

31) Uit de vermelding van „*Lijsbeth Jans" als* echtgencte van ***Peter*** *Gerrits* ***van*** *Voorthuysen* bij de doop van diens zoon *Gerrit* (Ingen 21 sept. 1662), hebben de samenstellers van de genealogie *Van Voorthuysen* in Ned. Patr.. deel 10. ten onrechte de conclusie getrokken,- dat hij drie maai gehuwd geweest is; immers ,blijkens een magescheid van 17 feb. 1675 (gereg. 17 feb. 1679; R.A. Nederbetuwe 234. f 94) waarbij ***Peter*** *Gerrits* ***van*** *Voorthuysen* de gerechte helft van de molen met toebehoren te Ingen toezegt aan zijn kinderen *Christina, Jan, Gerrit* en ***Willem*** zodra zij mondig zullen zijn, wordt Elisabeth *Willems* als hun moeder aangeduid. Bij de doopinschrijving in 1662 moet dus wel een vergissing gemaakt zijn: ook hier weer verwarring tussen vaders en grootvaders naam.

Op de hier bedoelde registratie van 17 feb. 1679 volgt een noot waaruit blijkt dat de schoonvader van ***Peter*** *Gerrits* ***van*** *Voorthuysen* ***Willem Jans*** heette; in deze noot komt ook een *Willem* ***van*** *Triest* voor die kennelijk niet identiek is met ***Willem*** *Jans,* en of de geslachtsnaam van deze laatste eveneens *Van Triest* ***was,*** is mij nergens uit gebleken.

32) R.A. Nederbetuwe 234, f. 79vso., dd. 15 april 1675; verg. ook de twee voorg. noten.

33) R.A. Nederbetuwe 234, f. 152vso.; verg. noot 19.

34) Op deze datum was zij als „de moeder van *Evert"* te Vreeland getuige bij de doop van een der kinderen van *Evert Pieters van Voorthuysen.*

35) Doopdatum van hun zoon *Aert* (Ingen).

36) R.A. Neclerhorst den Berg 3352 nr. 131.

37) Haar familienaam blijkt uitsluitend uit de akten van het tweede huwelijk van haar echtgenoot te Loenen en Vreeland. Haar doop is niet in Vreeland of omgeving te vinden; te Huizen wordt op 16 mei 1680 een *Joan Schuijdt* vermeld: R.A. 3191, f. 104.

38) R.A. Loosdrecht 948D, f. 469.

39) Zie b.v. R.A. Loosdreeht 9483, f. 549, dd. 6 sept. 1682.

40) R.A. Huizen 3194 e.v. (geklapperde transportaktes).

te Huizen, 6 sept. 1728; tr. (ondertr. Oud-Loosdrecht 21 april 1675) te Hilversum

21. *Aghien Adriaens Meijer(t)s,* ged. Oud-Loosdrecht 27 feb. 1656, † Huizen 2 jan. 1729.

22. *Hendrik Lammerts Visser.* Deed belijdenis te Huizen jan. 1678. Woonde daar in 1684 in de wijk „Huyser Eijnde" en in 1691 in het „Ondereijnde". Ouderling in 1698; † Huizen 26 mei 1705, tr. Huizen 9 mei 1677

23. *Klaesien Klaes,* zij deed belijdenis te Huizen jan. 1677 [41]) † Huizen 23 jan. 1698.

24. Misschien *Jan Harmense Smit* die, komende uit Hannover, op 4 okt. 1680 ingeschreven werd in het communicantenregister van de Lutherse gemeente te Amsterdam (verg. noot 24).

26. *Cornelis Sijmens Bootshaeck.* Afkomstig van Uithoorn; woonde bij huwelijk te Baambrugge, 'timmerman aldaar. Deed belijdenis 1 april 1681: diaken 1696; ouderling 1709-'11. Tekent met zijn merk: een horizontale bootshaak, de knop links en de punt met de omlaag gerichte haak aan de rechterzijde; † na 20 feb, 1711, tr. Baambrugge 25 aug. 1675

27. *Dieuwertje Harmens,* ged. Baambrugge 16 feb. 1640, deed aldaar belijdenis op 12 april 1661 en woonde daar weer na de vluchttijd (juli 1674) en ten tijde van haar huwelijk: † Baambrugge 16 maart 1710, begr. aldaar (graf E5).

28. *Huijch Thonissen van Schayk,* woonde te Breukelen; hij nam op 17 april 1688 vijf zesde gedeelte van vijf morgen land over van de mede-erfgenamen van zijn schoonouders [42]); begr. Breukelen 11 okt. 1693: tr.

29. *Marrigje Dircks de Witt.* Op 21 okt 1701 verkoopt zij met haar tweede echtgenoot een huis, erf en vleeshal met toebehoren te Breukelen voor 1300 gld. [43]). In 1721 lidmate te Loenen, waar zij op 19 nov. 1724 nog als doopgetuige optreedt; begr. Breukelen (12e laag nr. 7) 11 okt. 1725. Zij hertr. vóór 24 nov. 1696 *Gerrit Barents Voogt* [44]).

30. *Lambert Hendriks ten Brink,* afkomstig uit Bentheim; kwam van daar met attestatie naar Baambrugge 19 mei 1676; hij was toen smidsgezel, later mr. smid te Baambrugge, diaken aldaar in 1702, ouderling in 1705 en 1724; † tussen 27 juli 1724 en 23 aug. 1727, begr. Baambrugge (graf C 8, waarvan hij te boek staat als eerste eigenaar onder de naam *„Lambert de Smit"),* tr. Baambrugge 22 nov. 1682

31. *Aaltje Elberts van Paddenburg,* ged. Baambrugge 22 maart 1657, deed belijdenis aldaar 1 april 1681, † 23 aug., begr. Baambrugge (graf C 8) 28 aug. 1727.

Dit echtpaar testeerde te Abcoude op 30 april 1719 en 22 april 1724, waarbij het huis met smederij en de smidswinkel bestemd werd voor de enige zoon, *Hendrik.* De boedelscheiding had plaats op 3 dec. 1727 [45]).

41) Op dezelfde dag deed haar zuster *Grietien* belijdenis; deze trad ook op dezelfde dag als *Klaesien* in het huwelijk, verg. noot 62.
42) R.A. Breukelen 747, f. 165vso.; zie ook f. 274.
43) N.A. Breukelen 1775 11, no. 158.
44) N.A. Breukelen 1775 11, no. 39, dd. 24 nov. 1696.
45) N.A. Abcoude 1761 1, f. 37, en 11, f. 46, en 270vso.; *Harmen* Jans *Smit* (nr. 12) treedt als getuige op.

32. *Gerrit Peters van Voorthuusen.* Hij woonde te Inaen waar hij molenaar was [46]). Pas in '1662 komt hij met de naam *van Voorthuysen* voor; daarvóór wordt hij aangeduid als *Gèrrit Peters Mulder* of *Molenaar,* dan wel onder patronym alleen. Van eind 1647 tot 1 nov. 1649 was hij armmeester te Ingen [47]). In 1660 verwierf hij een aandeel in een koren-windmolen met huis, hofstede en boomgaard te Kapel Avezaath [48]). Op 21 sept. 1662 was hij te Ingen getuige bij de doop van zijn kleinzoon *Gerrit.* Hij † na 15 okt. 1664 [49]) en hertr. tussen 1649 en 1664 *Barbara Jans Verbrugh,,* weduwe van *Gerrit Henricksen* [50]). Hij tr. eerder

46) Op 8 mei 1643 verbinden ***Gerrit Peters*** en *Stijntgen Melissen,* echtelieden te Ingen, hun huis, hofstede en windmolen waarin zij wonen, voor een schuld (R.A. Nederbetuwe 203 f. 152, gereg. 25 feb. 1656). Wellicht is hier sprake van dezelfde molen waarvan bij nr. 16 melding werd gemaakt en het ziet ernaar uit dat Gerrit *Peters* deze molen tussen 4 mei 1632 en 3 juni 1636 verwierf van (zijn broer?) *Evert* ***Peters.*** die — met zijn echtgenote *Willemke Jans van Brenck* — op de eerstgenoemde datum woonde in zijn huis met hof, plus wind- en rosmolen te Ingen, doch op 3 juni 1636 te Heusden (d.w.z. Opheusden, Nederbetuwe), waar hij toen een huis met hofstede, bouwland en boomgaard bezat. Hij wordt daar nog vermeld in 1641, '51, '64 en '70 (R.A. Nederbetuwe 203, f. 106 r. en vso. alsmede f. 153; 204, f. 345vso.; 234, f. 18vso. en 250, f. 67vso.).

Volledigheidshalve zij op deze plaats nog opgemerkt dat, hoewel *Stijntgen Melissen* hoogstwaarschijnlijk de moeder was van *Peter Gerrits van* ***Voorthuysen,*** zulks met het bovenstaande nog niet bewezen is: ***Gerrit Peters*** kàn drie maal gehuwd geweest zijn. Opvallend is nog dat behalve Peter *Gerrits* zelf ook zijn broers en zusters ***(Melis, Gerrit,*** *Gertruid, Evertje* en Steventje *Gerrits)* allen een dochter *Stijnke (Christina)* hadden.

47) Collecte- en andere aantekeningen in het kerkelijk archief tc Ingen.

48) De helft van deze molen werd op 7 feb. 1660 door ***Peter*** *Aerts* ***Peel en*** *Trijntje Willems* ***van*** *Zeijll* eetransnorteerd aan Gerrit ***Peters /van*** *Voorthuysen)* ***en*** zijn zoon *Amelis* ***(Melis)*** *Gerrits (van Voorthuysen)* ***en op 14*** okt. 1664 transporteerde Thilman Jans Rademaker ***de*** andere helft van de molen — die hij namelijk in 1656 van Peter Aerts Peel gekocht had — aan *Amelis Gerrits.* De volgende dag verbinden *Gerrit* en *Amelis* met hun echtgenoten de helft van de molen voor een schuld, terwijl de andere helft verbonden blijft ten gunste van Thilman Rademakcr. Op 10 aug. 1692 transporteren *Amelis Gerrits* ***van*** *Voorthuysen* ***en de*** andere erfgenamen van Gerrit *Peters* ***van*** *Voorthuysen* de hele molen met toebehoren aan diens kleinzoon-naamgenoot Gerrit ***Peters*** van *Voorthuysen* ***(zoon*** uit het eerste huwelijk van nr. 16) en zijn echtgenote *Maria Tonisdr.* van *Beusichem.* Dit echtpaar verbindt de molen voor een schuld op 8 nov. 1695 en verkoopt hem op 24 juli 1702. (R.A. Nederbetuwe 204 fs. 36 en 169vso.; 211 fs. 32 vso, 102 en 113).

49) Hij wordt nog vermeld on 15 maart 1665. doch kan toen reeds overleden zijn geweest (voor 200 gld. „besatinge gedaen" op zijn goederen; R.A. Nederbetuwe 204 f. 207vso. en 234 f. 44 vso.), alsook in een op 4 sept. 1665 geregistreerde vermogensobligatie (zie noot 50) ; de datum van deze obligatie zelf is niet duidelijk: het kan 20 aug. 1664 of 20 aug. 1665 geweest zijn.

50) Te Maurik trouwden op 11 nov. 1649 ***Gerrit*** *Henricksen,* weduwnaar van *Aelken Aerts Hack* ***en*** *Barbara* ***Jans,*** J.D., beide wonende te Ingen. Ik acht het vrijwel uitgesloten dat de bruid een ander zou zijn dan *Barbara Jans Verbrugh,* aangezien de laatste ook zonder geslachtsnaam voorkomt, hetgeen niet het geval zou zijn indien er een naamgenote te Ingen woonde. Hieruit volgt dat ***Barbara Jans*** *Verbrugh* onmogelijk de moeder zijn kan van Peter *Gerrits* van *Voorthuysen,* die immers ***in 1662*** reeds gehuwd was. Haar geslachtsnaam blijkt uitsluitend uit R.A. Nederbetuwe 204, f. 212vso., (gereg. 4 sept. 1665), waarin zij samen met Gerrit Peters van ***Voorthuysen*** compareert. Het is mogelijk dat haar huwelijk met laatstgenoemde pas in 1663 of 1664 gesloten werd: er is namelijk een Gerrit *Henricksen,* die in de periode tussen 1649 en 1664 kinderen laat dopen te Maurik, terwijl een doop in 1647 juist zou corresponderen met het huwelijk met *Aelken Aerts Hack,* dat in 1646 gesloten werd; zijn jongste kind werd gedoopt op 22 maart 1663; helaas staat bij deze dopen nergens de moeder genoemd. Opvallend is ook dat in 1660 bij de koop ***van*** de in noot 48 bedoelde molen Gerrit Peters alleen optreedt; terwijl *Amelis Gerrits* samen met zijn echtgenote compareert.

33. *Sfijnfgen Melissen,* vermeld als echtgenote van *Gerrit Peters* op 8 mei 1643 [46]).

34. *Daniël Marfens Holl,* landbouwer te Ingen, diaken aldaar 1674/75. In 1681 is hij borg, wanneer de diakonie tweehonderd gulden uitleent aan zijn schoonzoon *Pefer Gerrifs van Voorfhuysen* [47]); hij † na 28 april 1705 [51]) en tr.

35. *Clara Willems,* † na 28 april 1705 [51]).
Dit echtpaar komt diverse malen (b.v. in 1657, '69, '86, '88, 1705) voor in transport- en andere akten te Ingen [52]). Op 21 feb. 1666 wordt hun jongste kind gedoopt, waarbij hun dochter *Jantje* (nr. 17) getuige is. [53]).

36. *Dirck Jans Janmaet* (dikwijls voorkomend als *Dirck Jans Backer), geb.* te Uithoorn vóór 12 febr. 1634. Hij woonde bij huwelijk te Vreeland en kort daarop te Loenen waar hij een huis met boomgaard bezat [54]). Op 28 dec. 1675 kwam hij met attestatie naar Vreeland terug. In beide plaatsen oefende hij het beroep van beschuitbakker uit. In 1680 was hij diaken te Vreeland en op 24 nov. van dat jaar kocht hij graf 3 van regel 5 in de kerk aldaar voor zijn schoonmoeder: op 21 feb. 1682 regel 5 nr. 2 voor zijn dochter Nelletje. Hij werd begr. Vreeland (regel 1 nr. 9, zijnde het graf „daer sijn vaders naem op staat") 21 maart 1682 [55]), tr. Vreeland 26 april 1657

37. *Claesje Ghijsberts,* geb. Baambrugge vóór 1640, bij haar huwelijk woonde zij nog aldaar; † tussen 23 dec. 1700 [56]) en 4 sept. 1707 (lidmatenlijst). Zij hertr. Vreeland 17 april 1687 *Dirk Cornelissen van der Jacht.*

40. zeer waarschijnlijk *Cornelis Gerbertsen Rebel,* die in 1653 als schepen te Loosdrecht vermeld wordt [57]) en daar nog woont op 31 dec. 1671 [58]).

42. *Adriaén Hendricks Meijer(t)s,* woonde te Oud-Loosdrecht, waar hij kinderen liet dopen van 1638 (aanvang doopboek; er moeten echter tenminste nog twee eerdere zoons geweest zijn) tot 1656. Vermeld als schepen te Loosdrecht in 1651, 1666/67 en 1670/71; weesmeester aldaar in 1655 [59]). Transporteert land op 30 nov. 1671 [60]); tr. omstreeks' 1635

43. *Geerfie Roelen (Roelofsen),* † na 10 april 1672 (doopgetuige); na de vlucht voor de Fransen (juni 1672—jan. '74) wordt zij niet meer te Oud-Loosdrecht vermeld.

44. *Lammerf Hendriks (Visser)?* [61]).

47. *Emmetje N.?* [62]),

54. *Harmen Lamberts (Kuyper).* Met deze laatste aanduiding staat hij genoteerd als de oorspronkelijke eigenaar van graf E 5 te Baarnbrugge. Aangezien zijn kinderen nimmer met de naam *Kuyper* voorkomen, zal hiermede vermoedelijk 's mans beroep bedoeld zijn (verg. nr. 30). Hij wordt als lidmaat te. Baambrugge vermeld in 1640 en 1653; † vóór 1673, waarschijnlijk in april 1657 of '58: [63]); tr.

55. *Niesgen Engels.* Zij was lidmate te Baambrugge in 1640 en 1653.

56. *Anfonis Gijsberts van Scha yck* [44]).

58. *Dirck Gerrits de Witt,* „vleeshouder" te Breukelen, † vóór 17 april 1688 [64]), tr.

59. *Judickje Hendriks van Velsen,* † vóór 17 april 1688 [64]).

62. *Elberf Cosmasen (Cossen) (van Paddenburg* [65])), werd op 3 april 1656 „nae voorgaend ondsoeck" te Baambrugge als lidmaat aangenomen; later vertrok hij met attestatie naar ter Aa, waar hij in 1663 en '64 schepen was [66]) [67]); tr. Baambrugge 29 aug. 1652

63. *Merrichje Harmens.* Zij was een zuster of een halfzuster van *Dieuwerfje Harmens,* nr. 27 [68]). Op 23 dec.

---

51) R.A. Nederbetuwe 234, f. 227.
52) R.A. Nederbetuwe 234; ook 204, f. 55.
53) Hoewel *Jantie Daniëls Holl* in 1666 als doopgetuige kon optreden en dus nauwelijks na 1650 geboren kan zijn, neem ik aan dat *Clara Willems* haar moeder was omdat uit R.A. Nederbetuwe 234 f. 46 blijkt dat de kinderen van Jantje *Holl erfden van* Daniël *Holl en van Clara Willems* (marginale aantekening dd. 29 juni 1725 volgens welke de erfgenamon op 19 april van dat jaar een op 6 nov. 1665 geregistreerde vordering van 1 mei 1663 verkochten en overdroegen).
54) R.A. Loenen 723 1. 31 mei 1664.
55) Een complicerende' omstandigheid is het bestaan van een tweede *Dirk Jans Janmaet* te Vreeland *in* dezelfde tijd. Deze werd gedoopt te Thamen (Uithoorn) op 16 jan. 1637 als zoon van *Jan Jans* Janmaet (nr. 72) en *Aeltje Dirricx.* Hij deed belijdenis te Vreeland, 25 sept. 1658. Ook hij was, blijkens een door zijn weduwe gevoerd proces over geleverde beschuit, waarschijnlijk beschuitbakker; hij woonde te Vreeland waar hij tevens schepen was (1661—1667), burgemeester (1669) en kerkmeester (1671—'72). Hij overleed in 1672 en werd eveneens in graf 9 van regel 1 begraven. Hij trouwde in 1660 met *Maritgen Willems* en had bij haar kinderen in de jaren 1661 t/m 1671. Hij tekende als schepen „*Dirck Jans* Janmaet de *Jonge*". Hij moet een halfbroer zijn van nr. 36. Het was in deze streek in de zeventiende eeuw niet ongebruikelijk dat twee kinderen in één gezin dezelfde voornaam kregen, meestal gebeurde zulks wanneer beide grootvaders die naam droegen. In dit geval had de vader reeds *een* voorzoon *Dirck* toen hij met een Dircksdochtor hertrouwde; uiteraard kan zijn eerste vrouw eveneens een Dircksdr. geweest zijn. (*zie* ook bij nr. 72).
56) N.A. Breukelen 1775 II no. 139, dd. 23 dec. "1700 (huwelijkse voorwaarden van *Gerrit Dirks Veenman* en *Annetje Dircks Janmaet,* dochter van nr. 36 en nr. 37).
57) RA. Loosdrecht 957.
58) R.A. Loosdrecht 948B f. 335.
59) R.A. Loosdrecht 948 en 957.
60) R.A. Loosdrecht 948B fs. 345, 346.
61) Tijdgenoten, wellicht neven. van *Hendrik Lammerts Visser* (nr. 22), waren namelijk *Hendrik Jans Visser* en *Hendrik Gerrits Visser,* allen te Huizen. Een gemeenschappelijke grootvader *Hendrik* lijkt dus wel voor de hand te liggen. Ik heb echter de aanwezigheid te Huizen van een *Lammert Hendriks Visser* niet kunnen constateren.
62) Op dezelfde dag als *Klaesien Klaes* (nr. 23) trouwde haar zuster *Grietien Klaes* (met *Hendrik Jacobs Vos)* ; deze noemde haar oudste dochter eveneens *Emmetje.* Natuurlijk is hier — evenals in de vorige noot — slechts van een veronderstelling sprake : zoals bekend *is het* speciaal bij vrouwen gevaarlijk al te veel waarde aan vernoeming te hechten, omdat de oudste dochter naar haar moeders stiefmoeder genoemd kan zijn.
63) De lidmatenlijst van 1653 is in dit opzicht onduidelijk.
64) R.A. Breukelen 747 f. 165vso. en 192vso.; N.A. Breukelen 1775 11, annex no. 143, dd. 8 feb. 1701.
65) Paddenburg zal toen reeds een huis onder Baambrugge geweest zijn; in 1664 werd een buitenplaats van die naam gebouwd welke in 1837 werd afgebroken. Thans staat ter plaatse (aan de weg naar Loenersloot) een boerderij van 1909 die nog altijd de naam Paddenburg draagt.
66) R.A. Loenersloot, schepenlijst achterin inv. nr. 727 dl. 1.
67) Ook hier is een' complicerende factor aanwezig: *Elbert Cosmasen* (van *Paddenburg)* blijkt een broer van *Ellert (!)* Cosmasen *van Paddenburg* te hebben gehad. Deze trouwde le Baambrugge 24 aug. 1645 *Grietje Gijsberts* en 2e Ter Aa 27 april 1651 *Metgie Jans.* De echtparen *Elbert* en *Ellert Cosmasen* waren over en weer getuige bij de dopen van elkanders kinderen.
Zie over de familie Van *Paddenburg* ook P. A. van de Kamp, „Volkmaars, geschiedenis van een geslacht van belastingambtenaren".
68) Hier blijkt dus sprake te zijn van kwartierverlies: de ouders van *Geesje Smit* maren aan elkaar verwant in. de zevende graad.

1653 werd zij te Baambrugge als lidmate aangenomen: in april 1661 vertrok zij met attestatie naar Oukoop (ter Aa).

Op de lidmatenlijst van ter Aa/Oukoop van 1674 komt dit echtpaar niet voor. Zij zullen dus voordien vertrokken of omerleden zijn.

72. Jan Jans *Janmaet* [69]), woonde in 1634 en '37 te Uithoorn (verg. noot 55). In sept. 1638 kwam hij met attestatie naar Vreeland, waar hij beschuitbakker was [70]). Hij liet daar tussen 1638 en 1653 zeven kinderen dopen uit zijn huwelijk met *Aeltje Dirricx*. Tot ouderling gekozen op 3 mei 1640; schepen van 1652 'tot '56; † tussen 9 okt. 1659 en 17 maart 1662 [22]), begr. Vreeland (regel 1 nr. 9) Hij hertr. Thamen (Uithoorn) 12 feb. 1634 *Aeltje Dirricx*. Hij tr. le

73. N.N. *(Dircksdr.?)*, † vóór 12 feb. 1634 (zie noot 55).

74. *Ghijsbert Jans Smit*, woonde te Baambrugge, waar hij in 1640 (aanvang doopboek) en 1643 kinderen liet dopen, Eigenaar van graf D 4 aldaar; † tussen 1643 en 1653 (lidmatenlijst). De boedelscheiding had plaats op 27 april 1664 [71]). Hij tr. vóór 1640

75. *Marrigje Willems*, lidmate te Baambrugge in 1640 en '53, begr. Vreeland 26 nov. 1680, in regel 5 nr. 3, welk graf twee dagen tevoren gekocht was door haar schoonzoon *Dirck Jans Janmaet*, nr. 36 (zie aldaar) [72]).

80. zeer waarschijnlijk *Gerbert Cornelissen Rebel* (die in 1621 een kind, liet begraven te Nieuw-Loosdrecht) veehouder te Nieuw-Loosdrecht [73]), begr. aldaar regel 2 nr. 10 („vlack aan pilaer") vóór 1645.

84. waarschijnlijk *Heijndrick Heijndrick Meijerts* (later meestal genoemd *Heijndrick Meijerts den Ouden)*, geb. Loosdrecht ca. 1587 [74]), veehouder te Oud-Loosdrecht [73]), kerkmeester aldaar in 1617 [75]), weesmeester in 163 1 [76]), schepen sedert 1619 [77]) en regelmatig als zodanig vermeld tot 1655 [78]).

69) Zoals bij nr. 36 opgemerkt werd *Dirck Jans* Janmaet begraven in graf 9 van regel 1, t.w. het graf „daer sijn vaders naem op staat". Omstreeks 1664 en ook nog op een lijst van ca. 1668 staat dit graf tc boek als eigendom van de erfgenamen van *Jan* Jans Janmaet. Hiermede kan niemand anders bedoeld zijn dan de omstreeks 1660 overleden beschuitbakker van die naam, omdat *Annetje Dircks Janmaet*, dochter van de *in* noot *55* genoemde *Dirck Jans Janmaet de Jonge (verg.* ook noot 56, waarin sprake is van haar nicht en naamgenote), in 1688 begraven werd in hetzelfde graf dat bij die gelegenheid werd aangeduid als „het graf van haar bestevader"; de vader van nr. 36 moet dus identiek zijn met de grootvader van *Annetje*.

Ook graf 12 van regel 7 stond on naam van de erfgenamen van Jan *Jans Janmaet;* hierin werd. o.a. begraven *Maritgen Willems*, de echtgenote van *Dirck Jans* Janmaet de *Jonge* (zie noot 55).

70) Ongetwijfeld is hier reeds sprake van de ruim een eeuw later door Willem *van Voorthuysen* (nr. 4) gedreven beschuitbakkerij.

71) R.A. Loenen 723 1 f. 559 e.v.

72) Men verwarre haar niet met haar naamgenote, de echtgenote van *Dirck Jans Janmaet de Jonge*, genoemd in de noten 55 en 69.

73) Op '13 sept 1631 werd „executie gedaen aen sijn koeybeesten"; R.A. Loosdrecht 954 IV f. 34 e.v. Van dergelijke executies wordt regelmatig melding gemaakt.

74) On 10 juli 1651 was hij, 'omtrent 64 jaren oud, ingezetene en ingeborene van Loosdrecht, reeds jaren lang „int schependom ende regieringhe" van het dorp: R.A. Loosdrecht 957 f. 27.

75) R.A. Loosdrecht 954 11, f. 2.

76) R.A. Loosdrecht 954 IV, f. 25vso. en 26.

77) R.A. Loosdrecht 954 11, f. 143vso.

78) R.A. Loosdrecht 948, 954 en 957.

86 wellicht Roel *Willem Dircks (Roel Willems),* regelmatig vermeld als schepen te Oud-Loosdrecht van 16 feb. 1618 (eedaflegging) tot 1640 [79]).

124. zeer waarschijnlijk Cos *Erstsen* of *Aerts* [80]), † vóór 1640, tr.

125. zeer waarschijnlijk *Aeltgie Eller(t)s* [80]). Zij wordt te Baambrugge op de lidmatenlijst van 1640 genoemd als de weduwe van Cos *Aerts.* Zij † tussen 1640 en 1653.

126, *Harmen Lamberts (Kuyper)* (Identiek met nr. 54; zie aldaar en vergelijk noot 68), tr.

127. *Niesgen Engels?*)[81]) *(zie* nr. 55).

79) R.A. Loosdrecht 945 en 954.

80) Op 16 april 1652 werd te Baambrugge gedoopt *Erst* (in het doopboek werd de naam naderhand gewijzigd in *Bert), zoon van Ellert Cosmasen* en *Metje Jans* (zie noot 67), waarbii als getuige optrad *Aeltje Cos Ertstsen. Deze'* laatste komt overigens steeds voor als *Aeltje Cossen;* zij zal een zuster van *Elbert* en *Ellert* geweest zijn. Daar *Elbert* jonger geweest zal zijn dan *Ellert* en aangenomen mag worden, dat *Aeltgien Ellerts* de moeder van *Ellert was,* moet zij — in 1640 nog in leven — ook de moeder van *Elbert* zijn; slechts indien er nog een *Cos* geweest is, gaat deze redenering niet op, maar van het bestaan van zo'n naamgenoot is mij niets gebleken.

81) Aangezien niet vaststaat of *Niesgen Engels* (nr. 55), moeder van *Dieuwertje Harmens* (nr. 27), ook de moeder was van de ongeveer tien jaar oudere *Merrichje Harmens* (nr. 63), is haar naam hier met een vraagteken opgenomen.

Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families"

(Uitgave 1946),

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

(vervolg van LXXX, kol. 143).

Van Dis-Coomans (blz. 66 en vlg.).

De genealogie *Van Dis* werd het laatst in de publiciteit gebracht door de verschijning van „Een West-Brabantsche kwartierstaat" in „De Nederlandsche Leeuw" anno 1951. De schrijver, Mr. J. B. W. M. van Rosmalen, behandelde hierin de 256 kwartieren van een *Van Dis,* maar nam alleen namen en data op, onder verwijzing naar ons boek voor wat betreft de maatschappelijke wetenswaardigheden. De kleine gemeenschap van notabele families in de Brabantse noordwesthoek vormde een besloten gezelschap met zovele onderlinge huwelijken, dat er op die 256 kwartieren een „kwartierverlies" is van 124! Zo treft men een zesvoudige afstamming aan uit *Jan Jansen Maris* (1697—1781), burgemeester en majoor der burgerij van Heiningen, grondlegger van de firma Maris en Schippers thans nog bankiers te Willemstad, wiens levensbericht in ons boek voorkomt op bladzijde 269.

Inmiddels konden wij iets nader doordringen tot de herkomst van het geslacht *Van Dis.* De familie-overlevering, dat de eerste voorvader hier te lande zou behoord hebben tot een Waldensengroep, moet verworpen worden, aangezien bleek, dat nog in 1606 *Meeus Lenaerts (van Dis)* rooms-katholiek gedoopt is. Eerst in de loop van de zeventiende eeuw is onder

zijn nazaten de verknochtheid met de leer der reformatie gegroeid tot de hechtheid, welke voor de familie *Van Dis* nog heden kenmerkend is, Als zodanig geniet bekendheid Ir. C. N. *van Dis,* lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de Staatkundig Gereformeerde partij.

De staf van het naamkundebureau der Koninklijke Nederlandsche Akademie van Wetenschappen heeft naarstig gespeurd naar de betekenis van de geslachtsnaam. Als redelijke mogelijkheid kwam naar voren: dis(ch) in de zin van „fonds waaruit de armen bedeeld worden",„armbestuur". Deze mogelijkheid past merkwaardig bij het feit, dat de naam *Van Dis* in de akten voor het eerst gebezigd werd door *Leendert Meeusz.* (1639—1679), die te Fijnaart armmeester en diaken geweest is! Zou deze naamsvorming wellicht geleid hebben tot de, onjuist bevonden, overlevering van een relatie met de Waldensen, wier ideaal immers de apostolische armoede was? Wij zullen hierop niet voortborduren. De samenstelling der twee vóórnamen *Leendert* en *Meeus,* die al dagtekent van voormelde doop anno 1606 te Gastel, is een familie-traditie geworden: onze schooljeugd kent de neerlandicus Dr. *L. M. van Dis.*

Voor de geschiedenis van (Nieuw-)Gastel verwijzen wij naar de inleiding van Albert Delahaye, archivaris van het archivariaat Nassau:-Brabant, bij de onlangs gereedgekomen inventaris van het oud-archief van Heer Jansland gezegd Nieuw-Gastel. Opvoering van een locale stamreeks vindt haar natuurlijke grens in het jaar 1595 toen Heer Jansland bedijkt werd en een nieuw dorp verrees bij het Stampersgat. Er kwam een nederzetting van landontginners, pioniers onder wie *Leenaert Adriaens* de vader van de dopeling anno *1606.* De polder was al reeds eerder bedijkt geweest in 1551 krachtens octrooi van Keizer Karel V, verleend aan de markiezin van Bergen op Zoom en haar zoon Jan van Glymes, de naamgever van Heer Jansland. Maar door het oorlogsgeweld waren de dijken en sluizen in 1583 geheel verwoest: dit lage land werd weer door het water ingenomen. Niettemin heeft men de bestuurslichamen gehandhaafd en het lijkt aannemelijk, dat van de verdreven ingezetenen velen in 1595 teruggekeerd zijn, Indien wij deze aantrekkelijke redenering mogen toepassen op de familie van onze *Leenaert Adriaens,* dan kunnen wij nog twee oudere generaties presenteren, die bij ons archiefonderzoek daartoe in aanmerking kwamen.

In de hier eerstvolgende zes generaties is het geslacht telkenmale door slechts één manlijke telg voortgezet,

1. *Lenaerf Jans,* molenaar te Nieuw-Gaste1 circa 1559, tr. een zuster van *Jacob Ceelen.*

   22 nov. 1559 Lenaert *Jans de* meulenaar gehuwd met een suster van za. *Jacob Seelen* voor *éénderde* erfgenaam van huis en erve aan de heerestraat, zuiden belend aan de kerckwech, noord aan de rentmeester en oost aan de markies van Bergen; *zij verkopen* met de overige erfgenamen 26 nov. 1559 voormeld huis en erf van za. *Jaoob Ceelen in* leven coster op Heer Jansland (Nieuw-Gaste1 r.a. no. 31).

   Uit dit huwelijk:

   1. *Borrit Lenaerts,* burgemeester van Nieuw-Gaste1 1599, tr. circa 1568 *Mariken Adriaens,* van Beyerland.

      27 juni 1608 test. d'eersame *Borrit Leenaerts* ende *Marike* Adriaens beyde houwelijcksluyden geweest synde veertig jaren; kinderloos (Nieuw-Gaste1 r.a. no. 93).

   2. *Adriaen Lenaerts,* volgt II.

11. *Adriaen Lenaerts,* † Nieuw-Gaste1 19 aug. 1608, gegoed ald., tr. (vermoedelijk) N. *Jan Laureijs de Clopperdr.*

    5 nov. 1599 vordering tegen Adriaen *Lenaerts* tot betaling van 57 kar. gld. (Gaste1 r.a. no. 4).

    24 mei 1602 *Borrit Lenaerts* vordert van *Adriaen Lenarts 436* kar. gld. landpacht over de jaren 1597/99. (Nieuw-Gastel r.a. nr. 33).

    31 okt. 1603 d'eersame *Adriaen Lenaerts* geeft obligatie ter zake het vonnis te zijnen laste gewezen tussen hem en zijn broeder *Borrit* Lenaerts (Gaste1 r.a. no. 59).

    28 sept. *'1600* beslag op *Borrit Lenaerts* huys toecomende Adriaen *Lenaerts* (Nieuw-Gaste1 r.a. no. 93).

    20 sug. 1608 *Borrit Lenaerts,* wettige broeder van za. Adriaen *Lenaertsen* als op gisteren deser werelt overleden synde, renuncieert van ziin vorderingen op het zwaar belaste sterfhuis (Nieuw-Gaste1 r.a. nr. 93).

    14 maart 1607 obligatie van *Lenaert Adriaens* aan Jan Wijnandts als voogd van *Tanneke Jans,* weduwe van *Meeus Henricse van* Hoochstraten zijne moeye; 11 juni 1606 *Tanneke* Jans de *Clopperdr,* weduwe van *Meeus Henricse van Hoochstraten; 26* juni 1609 *Tanneke* Jan *Laureijsdr.,* weduwe van *Meeus Henricse van Hoochstraten,* oudt omtrent 48 jaren, inzake grondrente onder Etten betaald door Henrick Jans de Clopper (Gaste1 r.a. no. 60) ; 27 mei 1598 test. *Meeus Henr. van Hoochstraten* onse medebroeder in wette, en *Tanneke Jansdr.,* kinderloze echtelieden (Gaste1 r.a. no. 59).

111. *Lenaert Adriaens,* † Gaste1 1609/'10, gegoed ald., medeaannemer van bedijkingen en ontginner van gorzen in Heer Jansland, tr. circa 1605 *Maria Aerts,* weduwe van *Cornelis Adriaens Stam,* schepen van Nieuw-Gaste1 1601-1603.

    12 mei 1600 *Cornelis* Adriaens Stam, als man van Maria *Aertsdr.,* transporteert land in Heer Jansland, eertijds toebehoord hebbende aan *Willem Aerts* (Nieuw-Gaste1 r.a. no. 84).

    10 januari 1601 *Cornelis Adriaens Stam,* wonende in Nieuw-Gastel, geeft proces-volmacht aan zijn zwager *Bernaart Aertsen,* secretaris tot Halsteren (Gaste1 r.a. no. 59).

    21 juni 1606 accoord over de nalatenschap van *Cornelis Adriaens Stam* tussen zijn nagelaten weduwe Maria *Aerts* en anderzijds zijn broers en zusters Jan, *Cathalina,* gehuwd met *Geert Cornelisse van Meere, Soete,* weduwe van *Cornelis Stoffels Geenen;* de nalatenschap bestond uit o.m. huis, hof, erve met houtgewas, boomgaard en plantage, gelegen oost Henrick Jacobs Bloos, zuid de Heerenstraat, benevens enige landerijen (Gaste1 r.a. no. 60).

    22 januari 1607 obligatie ad 26 kar. gld. van *Lenaert* Adriaens, man en voogd van *Maria Aerts,* weduwe van *Cornelis Stam;* door haar afgelost het restant 8 dec. 1608 (Gastel, r.a. no. GO).

    24 juli 1607 'Maria *Aerts,* huisvr. van *Lenaert* Adriaens, vordert achterstallige nacht van haar toebehorend' land onder Halster& (Gastel r.a. no. 60).

    6 mei 1605 *Lenaert Adriaens* voor 20 pond medeaannemer van bedijking (Heer Jansland, oud-archief no. 67).

    22 maart 1610 Maria *Aertsdr.,* weduwe van wijlen *Lenaert Adriaensen,* eeeft volmacht aan haar broer *Willem Aertsen* voor al haar zaken te Halsteren, in het markiezaat of binnen de stad Bergen uitstaande (Gaste1 r.a. no. 60).

IV *Meeus Lenaarfs,* ged. (als *Bartholomeus*) Gaste1 (r.k.) 29 okt. 1606, † Fijnaart vóór dec. 1642, tr. ald. (gereformeerd), als j.m. van Gastel, 27 april 1636 *Marijke Cornelisdr.,* weduwe van 1° *Jacob Pieters,* 2° *Adriaen Mertens van Herenthals* alias *Bom,* Zij tr. 4° *Cornelis Pieter Dubbelen,* en † vóór 13 maart 1646; deze laatste hertr. *Soetke Gerrit Gerrit&.,* en † 1647.

Uit dit huwelijk:

1. *Maryke,* ged. Fijnaart 8 februari 1637, † jong.

2. *Lenaert,* volgt V.

... dec. 1642 De we duwe Meeus Lenaertsen borg (Fijnaart r.a. no. 205).

14 febr. 1643 het weeskind ***Lenaert*** gesteld onder voogdij van Geerit Geerts en Pieter Gerritsen Cleyn, en, na hun overlijden 8 juli 1654 van Willem Pieterse de Hoon en Willem Adriaens den Boer. De voogden, met Cornelis Jacobse te Halsteren, repudieerden de vaderlijke nalatenschap 23 febr. 1643; de moeder koopt het weeskind uit 26 febr. 1643 onder verplichting het op te voeden en hem op zijn achttiende jaar vijf guldens uit te keren; bij beschikking van de weeskamer (tussen 1 januari en 28 mei 1663) werd *Lenaert* in het bezit gesteld van zijn ouderlijk erfdeel (Fijnaart, weesboek).

13 april 1646 *Corn. Pieter Dubbelde,* weduwnaar van ***Mayke Cornelis,*** Geert Gerrits voogd van 't voorkind van *Mayke* Cornelis bij *Meeus* Lenaerts en van 't kind van *Corn. Pieters Dubbelde* bij Mayke *Cornelisdr.,* Cornelis ***Mertens*** te Zevenbergen, bloetoom en voogd van de eerste twee voorkinderen van *Marijke* Cornelis bij Adriaen Mertens alias ***Bom*** (Fijnaart, weesboek).

V. Leendert Meeusz. (van Dis), ged. Fijnaart 8 juni 1639, † ald. in 1679 na 2 aug., schepen, armmr. en diaken te Fijnaart, tr. Fijnaart circa 1668 *Etnmeken Adt-iaens 's-Graeuwen,* ged. Fijnaart 20 aug. 1628, † ald. tussen 27 april en 2 aug. 1679, weduwe van *Ary Pieters Provisy.* De echtelieden *van Dis-'s-Graeuwen* komen op de lijst van lidmaten a° 1669 te Fijnaart voor in de buurschap de Schaepskooy. Voor *'s-Graeuwen,* zie hieronder de Addenda et Errata.

16 januari 1670 en 20 januari 1670 compareerden Lenaert *Meeus* en zijn halfbroers voor onderscheidenlijk notaris J. van Leenwech te 's-Hertogenbosch en notaris A. Wiltens te Zevenbergen.

5 mei 1678 en 9 sept. 1678 test. de echtelieden *Lenaert Meeusz* en *Emmeken* Adriaens voor schepenen van Fijnaart. N.B. Anders dan in ons boek gesteld, overleed de vrouw kort vóór haar man (Fijnaart r.a. no. 205, verkoop roerende goederen d.d. 27 april 1679 juncto 2 aug. 1679).

18/19 april 1680 Rombout Adriaensen, als voogd van het weeskind van *Leendert Meussen* en *Emmeken Adriaans,* beide za., verkoopt de roerende goederen volgens een staat van dertig bladzijden na publicaties in Willemstad, Clundert, Zevenbergen, Standdaarbuiten, Gastel, Rosendaal en Oudenbosch (Fijnaart r.a. no. 235).

VI. *Meeus Leenderts van Dis,* ged. Fijnaart 5 okt. 1670 = ons kwartier n° 148.

C o o *m a n s.* Dit geslacht is reeds besproken bij het kwartier n° 130.

Addenda et errata:

Notities *'s-G r a e u w e n :*

1. *Rombout 's-Graeuwen,* vermoedelijk vader van:

a. ***Jacob,*** uit wie een zeer uitgebreid nageslacht in de streek der Bredase baronnie-dorpen (hs. kolonel de Man, Centraal Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage).

b. Jan, volgt 11.

11. ***Jan Rombouts*** *'s-Graeuwen,* circa 1457 gegoed nabij Overae-Prinsenhage (Breda r.a. 706, schepenakte Prinsenhage 11 januari 1531 jo. 4 okt. 1457).

111. *Rombout Jansz. s'-Graeuwen,* ao. 1465 heiligegeestmr. van Marters alias (Prinsen) hage (Verslagen rijksarchieven 1893 p. 535).

IV. *Rombout* ***Rombout*** *Jansz. 's-Graeuwen,* circa 1510 gegoed onder Prinsenhage (Breda r.a. 419, vestakte d.d. 22 okt. 1510).

V. *Anthonis* ***Rombout Rombouts*** *'s-Graeuwen,* † vóór 1520, gegoed in Prinsenhage en Gastel, tr. *Lysbet* ***Cornelis*** *Berthelsdr.* † vóór 1533 (Breda r.a. 427 vestakte d.d. 31 jan. 1520; r.a. 706 Prinsenhage vestakte d.d. 24 mei 1531; r.a. 707 Prinsenhage boedelscheiding tussen de kinderen d.d. 19 febr. 1533).

VI. *Rombout Anthonis* ***Rombouts*** *'s-Graeuwen,* † circa 1551, woonde te Oudenbosch, gegoed in Breda en Prinsenhage, tr. vóór 1527 ***Heylwich*** *Hendrick Michielsdr.* ***Schepers.*** (Breda r.a. 707 Priusenhage akte d.d. 14 juni 1525; r.a. 711 Prinsenhage akten d.d. 10 juni 1550 en 31 mei 1552).

VII. ***Rombout Rombouts*** *'s-Graeuwen,* † medio 1571, woonde te Oudenbosch, gegoed in Breda, Prinsenhage en Gastel, tr. vóór 1552 ***Jaoobmina Stercken*** *Bastiaensdr.,* † na 1571 (Gaste1 r.a. no. 2 enige akten circa 1565); Breda r.a. no. 711 Prinsenhage verkoop d.d. 3 maart 1552; r.a. no. 457 Prinsenhage transport dd. 22 nov. 1552; r.a. no. 715 Prinsenhage akte d.d. 4 sept. 1571).

VIII. 1. ***Jan Romb. Romb.*** *'s-Graeuwen* „de oude", † vóór 20 april 1574, gegoed te Prinsenhage, tr. *Cornelia* Jan ***Ghoris Donckersdr.*** ; zij hertr. *Christiaen Adr. Dyrven* (Breda, r.a. no 715 Prinsenhage transportakte dd. 20 april 1574, r.a. no. 812 procuratie d.d. 24 nov. 1571).

IX. ***Jan*** 'Jans *Romb. 's-Graeuwen,* woonde te Clundert, gegoed onder Prinsenhage circa 1610, tr. ***Mayke*** *Gerarts Bartholomeusdr.*

(Breda r.a. no. 719 Prinsenhage jo. nr. 720 transportakten d.d. 4 mei 1610 en 23 jan. 1619; Clundert weesakte d.d. 10 mei 1611; jo. r.a. no. 98 nader accoord d.d. 28 ian. 1617).

X. *Cornelia* ***Jan*** Jan *Romb. 's-Graeuwen,* geb. 1595, tr. le. ***Jacob*** *Corn. 's-Graeuwen;* tr. 2e. *Adriaen* ***Anth. Francken;*** tr. 3e. Zevenbergen 30 juli 1628 ***Jacob ddriaens Nooteboom***

(hieruit onze stamreeks ***Nooteboom,*** die reeds eerder behandeld is).

2. ***Corn.*** *Romb. 's-Graeuwen,* schepen v. Zevenbergen 1578, tr. ***Marie*** Jan *Jacob* ***Ley*** *tensdr.* (Zevenbergen, weesakten d.d. 1 jan. 1586 en 26 mei 1592).

Rombout Corn. *'s-Graeuwen,* t vóór 12 sept. 1615, woonde te Clundert, tr. Je *Emmeken Cornelisdr.,* dr. van *Cornelis* ***Jans*** „op ten Zandberch" ***en Barbara Adriaens;*** tr. 2e. ***Syken*** *Reynen,* die hertr. Zevenbergen 12 sept. 1615 *Cornelis Pieters.*

(Clundert r.a. no. 21, boedelrek. dd 11 dec. 1601.).

Uit het eerste huwelijk:

Neeltje ***Rombouts*** *'s-Graeuwen,* geb. 1599, tr. le. circa maart 1620 Cornelis *Pieters Leenen, t dec. 1620;* tr. 2e. Fijnaart 28 aug. 1621 *Adriaen Jaspers,* ged. Fijnaart 27 nov. 1591, (zn. van *Jaspar* ***Hendrik*** *Jaspers* en ***Bas***tiaantje ***Aerts)*** lidmaten te Fijnaart 1623.

(weesboek Fijnaart, uitkoop kinderen van *Adriaen Jaspers* d.d. ***4*** juli 1642).

De kinderen uit het tweede huwelijk van *Neeltje* ***Rombouts*** *'s-Graeuwen,* met *Adriaen Jaspers,* namen deels de geslachtsnaam *'s-Graeuwen,* deels de geslachtsnaam ***Rocksnoer*** aan. (De naam *Rocksnoer* vonden wij eerder, in de inventaris gemeentearchief

van Zevenbergen no. 174: *Cornelis* Aerts *Rocksnoer,* aannemer van fortificatiewerken van Clundert declareert 322' gld. op 4 mei 1586).

1. *Jaspar Adriaens Rocksnoer,* ged. Fijnaart 1 maart 1625.

2. *Maria Adriaens Rocksnoer,* de eerste huisvrouw van *Adriaen Pieters Rollaff* (zie ons boek, bladzijde 46).

3. *Emmeke* Adriaens *'s-Graeuwen,* ged. Fijnaart 20 aug. 1628, tr. le. Fijnaart 20 aug. 1645 *Ary Pieters Provisy* (zie ons boek, bladzijde 72) ; tr. 2e. 1668 *Leendert Meeusz van Dis* (zie hierboven de stamreeks Van Dis sub V).

4. *Rombout Adriaens 's-Graeuwen,* ged. Fijnaart 1 januari 1632, schepen van Heiningen (zie ons boek bladzijden 27, 45, 67, 72, en 215), tr. le Fijnaart 9 april 1656 *Mayke Aerts,* weduwe achtereenvolgens van *Jan Adriaens Goers, Jan Herberts Grootenboer* en *Jaspar Laurens;* tr. 2e. Aeltje *Fransen van den Hill,* weduwe van *Jan* Jansen Moervnans: tr. 3e. Sliedrecht 21 okt. 1674 *Neeltje* Cornelisdr, die hertr. Fijnaart 28 dec. 1681 Jan *Jansen Moermans* (ex matre *Aeltje* Fransen *van* den *Hill* voornoemd!)

5. *Jacob Adriaens,* ged. Fijnaart 8 nov. 1637.

Blz. 224:
Leendert Meeusz van Dis, test. Fijnaart 13 januari 1772; ter uitvoering van dit testament vond de scheiding en deling plaats van zijn rijke nalatenschap.

Blz. 225:
Johanna *Lucasse Verman,* lidmaat Fijnaart 30 maart 1725.

Elisabeth Cleyntie, ged. Fijnaart 1 sept. 1697 dr. van *Mathijs Pieters* en *Theuntje Cluasdr. Cammeraet.*

Ds. Adrianus van *Herwaarden* (zn. van Gerrit *Dirks* en *Dirkje Verhey)* geb. Gorinchem 26 sept. 1815, predikant te Fijnaart, daarna te Opheusden, weduwnaar *van Sya Maria* de *Visser.* Hij overleed op de kansel door blikseminslag (Ned. Leeuw 1950, kol. 159).

Punt-Kraek (blz. 74 en vlg.).

De genealogie *Punt* onderging op drie belangrijke punten herziening: de beschrijving van het wapen, de afleiding van de geslachtsnaam en de opvoering van de stamreeks. Eén en ander is behandeld *in* onze studie „Het Hollands voorgeslacht van de familie Punt-Craeyenstein in Noordbrabant" („De Nederlandsche Leeuw", 1958).

Bij een juiste weergave van de in de familie voorhanden lakafdrukken moet men de drie figuren in de rechterhelft van het wapen, welke wij voorheen voor lelies aangezien hebben, aanduiden als drie klaverbladen, het bekende symbool der eigengeërfden. De geopende schaar met naar boven gerichte punten, in de linkerhelft van het wapen, is kenlijk een zinspeling op de geslachtsnaam *Punt.*

De talrijke gelijknamige Leendert- en Jan Adriaensen in de streek van herkomst — het eiland IJsselmonde — zijn zich mettertijd gaan onderscheiden door toevoeging aan hun patronimica van een plaatsnaam; waaruit gegroeid zijn onder meer, de geslachtsnamen Maasdam, Mookhoek, Barendrecht. Voor de familie *Punt,* in oudere schrijfwijze: de *Pnnct, zou*den wij willen verwijzen naar de plaats „de Punt" gelegen in het hartje van IJsselmonde naast de oude Dordtse straatweg, daar waar de weg naar Barendrecht afsplitst. De familienaam is nu blijvend verbonden aan Fijnaart door de „Jan Punt stichting", die een tehuis voor bejaarden exploiteert, waartoe in 1959 het terrein der Ned. Herv. pastorie in Fijnaart bestemd werd. (Zie „Het Algemeen Handelsblad" van 9 dec. 1959.)

De stamreeks geven wij hier verkort weer, alsvolgt:

1. *Jan Adriaens Punt,* geb. Ridderkerk, †1599/1601, gegoed ald. aan het Slikkerveer, waarsman-penningmr. van de Oud Reyerwaard 1555/'56, tr. 1° *Folckje Pietersdr.,* † 1582/'89; tr. 2° Ridderkerk 31 mei 1590 *Marie Pietersdr.,* j.d. van Ridderkerk.

Voor documentatie zij verwezen naar bovenvermelde studie in „De Nederlandsche Leeuw" 1958.

Uit het eerste huwelijk:

11. *Adriaen Jansen Punt,* geb. Ridderkerk circa 1565, schepen van West-IJselmonde, gegoed in de Nieuw Reyerwaard, tr. *Geertruyd Lenaerts,* weduwe van Goossen *N.*

III. *Leendert Adriaens Punt,* † vóór 15 nov. 1649, gegoed op huis en erf in de Nieuw Reyerwaard aan Slikkerveer, tr. *Lyntje Egberts,* † vóór 15 nov. 1649, dr. van *Egbert* en *Neeltje Cornelisdr.;* zij hertr. *Bastiaen Cornelisdr. Bestebroer,* ged. Maasdam 19 dec. '1610, zn. van *Cornelis Bastiaens* en *Aerjaanken Cornelisdr.*

IV. *Adriaen Leenderts Punt,* geb. te' IJselmonde, minderjarige wees onder voogdij in 1649 van zijn ooms *Jan Adriaens Punt* en *Henrick Egberts,* gegoed in Klaaswaal, tr. (ondertr. Maasdam 6 nov. 1672) *Elisabeth Gerrits Kraeck,* dr. van *Gerrit Willems* en *Cornelia Jansdr. Breborst.*

Nog enkele aantekeningen van de familie *Kraeck:*
17 nov. 1668 huwel.voorw. voor nots. Vos te Klaaswaal tussen *Cornelis Jansen Meynaart* (a° 1665 schepen van Nieuw-Beverland). weduwnaar laatst van *Maria Cornelisdr.,* bruidegom; en *Neeltje Jansdr.,* weduwe *van Gerrit Willems Kraeck,* bruid, beiden wonende in Klaaswaal N.B. *Cornelis Jans Meynaart* was eerder weduwnaar van *Lyntje* Janse *Herweyer* (Ned. Leeuw 1963 kol. 166).

12 okt. 1676 testament voor nots. Adr. Vos te Klaaswaal van *Neeltje* Jans, weduwe van *Cornelis* Jans *Meynaart,* waarin benoeming tot voogd (over haar minderjarige kinderen) haar broer Hendrik Janse *Breborst;* de akte is mede gesigneerd door de echtelieden *Elisabeth Gerrits* en *Aryen Leenderts Punt.*

Gerrit Willemse Kraeck was zoon van *Willem Gerrits,* stadhouder op Nieuw-Beyerland, wiens weduwe *Elisabeth Aryens een* obligatie afgaf bij akte van 20 juli 1653 voor nots. H. van Bergen te Oud-Beyerland; borg stelde zich *Grietje Jans,* laatst weduwe van *Ary Jacobs.*

Crayensteyn-van der Esch (blz. 76 en vlg.).

De stamreeks *Crayensteyn* is rechtgezet en verhoogd bij een studie, afgedrukt in „De Nederlandsche Leeuw" 1958 onder de titel „Het Hollands voorgeslacht van de familie Punt-Crayensteyn in Noordbrabant".

Nadat anno 1553 de polder Bonaventura in het Land van Strijen was herbedijkt, heeft zich hier de stamvader *Aert Aertsz.* gevestigd, van wie de 17de en 18de eeuwse naamgenoten in deze streek afstammen. Buiten dit familieverband schijnt echter te staan Mr. *Wouter Boudewijns Craeyensteyn,* burgemeester van Dordrecht, die heemraad was van Bonaventura en aldaar in den jare 1623 land bezat naast Aert's zoon *Gerrit Crayensteyn.*

Wij volstaan hier met een uittreksel van de herziene genealogié.

1. *Aert Aertsz (Craeyensteyn),* geb. circa 1540, † Bonaventura-Strijen na 1610, gegoed en pachter van gorzen

(1576/7 j der grafelijkheid ald., tr. een dr. van *Aelbrecht Thomas.*

11. *Gerrit Aerts Craeyensteyn, geb.* Bonaventura circa 1570, † ald. 1622/23, gegoed ald., tr. 1° vóór 1610 *Neeltje Ingens Burger,* 2° 1618 *Jannigje Hendrik Pauwelsdr. Weda;* zij hertr. *Pieter Adriaens van Maesdam,* schepen 1656 van Strijen.

Uit het 2e huwelijk:

1. *Jacob:* volgt III.
2. *Izaak Gerrits Craeyensteyn,* geb. Bonaventura 1622, † ald. 1709, president-schepen van Strijen 1685, tr. 1656 *Adriaenfje Hendrik Adriaensdr. van Driel,* weduwe van *Huygh Adriaens van Maesdam.*

111. *Jacob Gerrits Craeyensteyn,* geb. Bonaventura 1620, † Groot-Cromstrijen 1654, gegoed ald., tr. circa 1650 *Geertje Anthonisdr van der Koey* (dr. van *Anfhonis Dit-ks* en *Aertgen Symensdr.;* hun grafzerk in de kerk van Westmaas), wed. van *Pieter Adriaens Roos;* zij hertr. vóór 10 aug. 1655 *Wouter Tonis van der Stouw,* schepen in 1662 in Cromstrijen.

IV. *Gerrit Jacobs Craeyensteyn × Meynsje Adriaens van der Esch.*

De genealogie *Van der Esch* (Piershil) werd nieuw belicht in mijn opstel ,,De familie Van der Esch in de kwartieren De Geer X Van Assendelft", verschenen in ,,De Nederlandsche Leeuw" 1957.

De Haagse tak heeft enige bekendheid genoten. Tegen het midden van de 17de eeuw verkreeg *Engelbrecht* van, der *Esch een* plaats, op het kantoor van de ontvanger-generaal van Holland en Westfriesland, Gerard *van Berckel;* hij verhuisde naar Den Haag en huwde in 1653 Gerard's kleindochter *Cornelia Quarles.* Tot deae tak behoorden de zeekapitein *Johan van* der *Esch,* die in 1688 als commandant van het fregat „Den Briel" de prins van Oranje naar Engeland overzette, en Mr. *Jacob van der Esch,* die de prins vergezelde als paymaster-general of the Dutch forces. Deze familie Van der Esch, die nimmer talrijk geweest is, stierf laat in de 18de eeuw uit.

I. *Jacob Jans (van der Esch),* geb. 1521, schepen 1567 van Piershil, tr. *Geertruyd Engebrechts,* †1610/11; zij hertr. *Aert Lourisz,* 'heemraad van Oud-Piershil.

Uit dit huwelijk o.m.:

1. *Adriaan,* volgt 11.
2. *Engebrecht,* uit wie de Haagse tak, voormeld, stamde.

11. *Adriaen Jacobs van der Esch,* †1631/32, schout 1588—'92, schepen 1611—'13 van Piershil, tr. (? 1° N.N., 2°) *Elisabeth Jans van Syderveld* (dr. van *Jan Frants* alias *Jan Aerts en Adriaentje Claesdr.;* haar grafzerk in de kerk van Nieuw-Beyerland); zij hertr. 1632 *Jan Piefers Vaer,* schepen van Goudswaard.

Uit het (eerste) huwelijk:

111. *Jacob Adriaens van der Esch,* † Rhoon 1641/48, schepen 1610, schout 1624 van Rhoon, tr. 1" N.N., 2° circa 1615 *Jannigje Cornelisdr. Couwenhoven.*

Uit het eerste' huwelijk:

IV. *Adriaen Jacobs van der Esch,* begr. in de kerk Numansdorp 1662, met zijn vrouw lidmaat Cromstrijen aangenomen 13 okt. 1657, gegoed op de Crekenstee in Strijen en gegoed in Rhoon en Klaaswaal, tr. *Neeltje Basfiaens de Wercker* (dr. van *Basfiaen Leenderfs* en *Meynsgen Cornelisdr.;* hun grafzerk in de kerk van Rhoon); zij hertr. Numansdorp 26 juli 1665 *Ary Leenderfs Verweel,* schepen van Numansdorp.

V. *Meynsje Ariens van der Esch,* geb. Groot-Cromstrijen 1654, † Den Hitsert 1696, tr. 1° *Gerrit Jacobs Craeyensteyn.*

Coomans-Leest (blz. 79 en vlg.).

Het geslacht *Coomans* is in deze reeks herzieningen reeds behandeld.

De stamreeks *Leest* kon in Gastel — markiezaat Bergen — opgevoerd worden. Reeds vóórdat in 1583 Heer Jansland, anders genaamd Nieuw-Gastel, tengevolge van het oorlogsgeweld weer aan de zee prijsgegeven werd, heeft de familie zich verplaatst naar het naburige Fijnaart-Ruigenhil. Eén zoon werd pastoor van het pas bedijkte Fijnaart, een andere zoon was als landmeter bij de kartering en de verkaveling van dat land betrokken. Hun vader, de hieronder volgende 11 *Laurens Cornelis,* werd veelal *Roevers* genaamd; de latere geslachtsnaam *Leest is* opgekomen uit de toenaam van IV *Laureys Huybrechts* ,,alias schipper Leest", die aldus compareerde op 1 juni 1623 voor schepenen van Breda bij de verkoop van een carveelschip voor 500 rijnlandse guldens (r.a. Breda n° 522 fol. 69 vo.). Hoewel het sprekend wapen drie schoenleesten vertoont, konden wij de naam *Leest* hier niet op schoenleest betrekken, men zou geneigd zijn in de benaming ,,alias schipper Leest" een aanduiding te zien van 's mans markant postuur, dus ,,leest" in de betekenis van ,,taille', ,,gestalte".

I. *Cornelis Laureys,* gegoed te Gastel circa 1505, tr. N.N.

28 dec. 1504 *Cornelis Laureys* verbindt land in Gastel; 2 juli 1505 id. bekend huurschuld (r.a. Gastel n° 47).

II(?). *Laureys Cornelisz. (Roevers).* geb. circa 1510, † na 1571, molenaar te Nieuw-Gastel, leenman van de markies van Bergen, pachter van de lammertienden ald. 1560, tr. 1° circa 1540 *Cornelia Geraerts;* tr. 2° circa 1570/'71 *Theunken Engels.*

9 maart 1559 *Laureys Corneliss,* meulenaar, koopt land in Heer Jansland in Geertegoed aan de Gastelsebeek.

19 april 1560 *Hwybrecht Cornelis Roevers* transporteert land aan *Johan Symons* lantmeter ; 25 mei 1560 *Laurys Corneliss* bestelt alle lant en alle de guede achtergelaten bij synen broeder saliger *Huybrecht Corneliss Roevers.*

11 dec. 1560 *Laurys Corneliss* verkoopt huis staande op het dorp van Heer Jansland.

26 maart 1560 *Laurys Corneliss Roevers* pacht de lammertienden voor het toecomende jaar, voor 18 kar. gld. (r.a. Nieuw-Gastel n° 31)

27 maart. 1565 *Laurys Roevers* beboet omdat hij onder de mis ende derzelfder dage naar 10 ure getapt heeft.

2 nov. 1565 *Laurys Corneliss Roevers gevest* in een bosch gecomen van Pieter Jans Huygen (r.a. Gastel n° 2).

17 maart 1563 *Laurys Corneliss Roevers* koopt een half gemet in de aanwas van Heer Jansland (r.a. Nieuw-Gastel n° 32).

1571 comp. *Huybert,* heer *Cornelis, Geraert* en *Jacob,* broeders, zoons van *Laureys* en za. *Cornelia Geraerts* (r.a. Willemstad n° 5).

1 sept. 1571 *Laureys Cornelis,* als man en momber van *Theunken Engels,* beleend met land van de mar-

kies van Bergen onder Gastel (commissie van Breda n° 1240).

Uit het eerste huwelijk o.m.:

1. Heer *Cornelis Lauwereys*, † sacramentsdag 1570, de voorlaatste pastoor van Fijnaart, die met zijn broer Huybrecht nog wordt vermeld in een akte van Paschen 1568 (r.a. Willemstad n° 5 blz. 6).
2. *Huibrecht*, volgt 111.

III. (= in ons boek 1) *Huybrecht Lauwereys*, geb. 1545, † okt. 1600, landmeter, schepen van Fijnaart 1588, tr. *Margaretha Schats*.

28 januari 1585 *Huybrecht Laureys* voogd over de kinderen van ziin broeder *Jacob Laureus* za. (r.a. Wilnaamd Barbara *Bruil*.

3 okt. 1600 *Huybrecht Laureys* transporteert een rente van twee kar. gld. 's jaars, waarvan de rentebrief te Fijnaart verbrand is (r.a. Gastel n° 51).

21 okt. 1600 comp. de weeskinderen van *Hwubrecht Laureys* en *Margaretha Schats* o.w. *Laureys Huybreohts* (r.a. Willemstad n° 158).

2 dec. 1603 de weeskinderen van *Huybrecht Laureys van* den Fijnaart gevest in stede, landerijen en boomgaard onder Gastel (r.a. Gastel n° 50).

N.B. De familie *Schuts* in Gastel: 1 april 1503 comp. *Jacme* wed. za. *Jacop Clays Scadt*; hun kinderen waren *Clays* en *Lysbet* (r.a. Oud-Nieuw Gastel n° 47); 7 mei 1565 *Cornelis Clays Schat* eigenaar van cijnsplichtig huis en land in Gastel (r.a. alsv. n° 2); 15 febr. 1566 de voogden over de weeskinderen van za. *Jacop Cornelis Schaats* terzake een rentebrief (r.a. alsv.).

Uit dit huwelijk:

1. *Laurens*, volgt IV.
2. *Janneke*, ged. Fijnaart 15 januari 1589.
3. *Digna*, tr. 1° Fijnaart 28 april 1610 *Cornelis Jeroens*, j.m. van Oosterhout, ingeland van Nieuw-Gastel 1595, schepen van Fijnaart 1605; tr. 2° Fijnaart 17 april 1634 *Jacob Gijsen*, weduwnaar van *Emmeke Rombouts 's-Grauwen* en eerder van *Martijntje Wilboorts Goers* (n.b. in ons boek blz. 33 wordt *Jacob Gysen* a° 1627 ten onrechte als „wijlen" aangemerkt).

   Bij de doop 28 maart 1615 te Fijnaart van *Jeronimus*, zoon van *Cornelis Jeroens en Digna Huybrechts*, wordt *Cornelis Jeroens* genoemd Cornelis *Provisy*. Van verwantschap met de (andere) familie *Provisy te* Fijnaart is niet gebleken. Zie ons boek bladzijde 72, alwaar de eerste generatie moet worden geschrapt.

4. *Lauwrenske*, ged. Fijnaart 20 februari 1599.

IV. *Laurens Huibrechts Leest*, geb. te Fijnaart, lidmaat ald. 1620, schipper, schepen van Fijnaart 1627, tr. Fijnaart 14 okt. 1615 *Mayke Hendrikse*, geb. te Middelharnis, weduwe van *Huybrecht Janse van der Meer*, schepen van Fijnaart.

1. De tweede vrouw van hun oudste zoon *Huybrecht, Adriaentje Teunis*, was een dochter van *Teunis Pieterse Hollander* (g.a. Fijnaart, Quohier van vorige belastingen enz.); de derde vrouw, *Geertruyt Aerts van Wijngaarden*, gedoopt Fijnaart 5 okt. 1631, dochter van *Aert Cornelisz* en *Janneke Jaspers*.
2. *Cornelis Lauwereys Leest*, geb. in 1619, † te Clundert, impost begraven betaald 28 aug. 1702. Zijn dochter *Catelyna Cornelisdr. Leest* en *Pieter Huiberts Coomans*, echtelieden, nemen in ons boek de kwartieren nrs. 156—157 in. Als bijzonderheid vermelden wij nog, dat *Catelyna's* grootouders van moederszijde, *Slabbe-de Corte*, ook kwartieren zijn van de filosoof *Arthur Schopenhauer* (*1788-1860*); zie „De Brabantsche Leeuw" 1956, bladzijde 25.

Addenda et errata:

blz. 80:

ad II 1. *Huybrecht Laurens Leest* wordt in ons boek aangehaald een akte d.d. 23 nov. 1666 met vermelding „op dezelfde datum". lees: „volgens latere kanttekening op deze akte" werd in plaats van † *Huybrecht Laurens Leest* enz. Voorts wordt t.a.p. in een transnortakte d.d. 12 nov. 1667 Cornelis *Grootenboer* genoemd „oom" en voogd, lees,: „behuwdoom" en voogd; en „daar moeder van was † *Adriaentken Thonis*", *lees*: „daar *aller* moeder van was.. ...."

blz. 229:

Elisabeth Blaak, ged. Heinenoord 21 dec. 1710, dr. van *Boudewijn* en *Adriana Reedijk*.

Gerrit Janse Bezaan, burgemeester van Heiningen, ged. Fijnaart 30 maart 1714, zn. van Jan *Geerts Besan* en Janneke *Smith*. *Janneke Smith* werd in vijfde echt de tweede huisvrouw van *Jan* Jansen *Maris* (1671-1747).

7. *Adriana Cornelisse Coomans*, tr. 1754 *Andries Snijder*; zie de geheel herziene genealogie Snijde? *(van Wisselkerke)*, door Mr. J. L. Rijndorp, in „De Navorscher" jrg.' 93, afl. 5.

Zeeus-Loy (blz. 82 en vlg.).

De geschiedenis van het geslacht *Zeeus* reikte in ons boek niet verder dan tot in de aanvang van de zeventiende eeuw. Men vindt de kinderen en kindskinderen van de stamvader *Adriaen Anthonysz*, die geboren was omstreeks 1600, onder de stadsregenten van Zevenbergen, Klundert en Willemstad. Van de notaris-dichter *Jacobus Zeeus* (1686—1718), bekend uit de zogenaamde poëten-oorlog, werd een portret met allegorische voorstelling in hout gesneden door Jak, Houbraken naar het ontwerp van A. Willes.

De mening van de redactie van „Taxandria" (jaargang 1895, bladzijde 172 noot), als zou onze familie uit het Bredase geslacht *Cheeuws* stammen, konden wij inmiddels bevestigen. Hierbij hebben wij benut de aantekeningen van wijlen kolonel de Man (Centraal Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage), die zich in het bijzonder verdiept heeft in de tak van *Cornelis Godert Jan Cheeuws* (circa 1495—circa 1575) tienman en schepen van Breda. Wij lezen op het randschrift van het zegel, waarmede die *Cornelis* een akte van 12 augustus 1560 bezegeld heeft de naam *Zeeus;* in de tekst van de akte wordt hij *Cheews* genoemd (Archief Nassause Domeinen dl. 1. 4, regest 3374).

Tijdens de Tachtigjarige oorlog geraakte ook de familie *Zeeus* in twee kampen verdeeld. Één tak bleef trouw aan de Spaanse Koning, waaruit resulteerde, dat in 1679 Karel 11 van Spanje adelsgunst verleende aan *Nicolaas Cheeus* met de titel van ridder.

1. *Jan Zcheeus*, schepen van Ginneken 1437—'48, tr. N.N.

   Hij zegelde met antieke ploeg, afgebeeld in „Taxandria" XV p. 169. Dit lijkt ons hetzelfde voorwerp als op het zegel a° 1560 van *Cornelis* Godert Jan *Cheeuws*, voornoemd.

11. *Jan Jansz t Seeuwsz*, schepen van Etten 1473, tr. N.N.

    Zie archief Nassausche Domeinen, dl. 1 4, regest 1966.

Hij was vermoedelijk de vader van:

III. *Godert Jan Cheeuws*, †1515/'23, tr. *Geertruyt Pauwelsdr.*, † vóór dec. 1523, hij bezat te Breda o.m. het huis

de Bijl en het huis de Clock beiden aan de Vischmarkt, het huis de IJpelaar, en een huis in de Donck.

23 dec. 1523 scheiding hunner nalatenschap tussen de kinderen *Adriaen, Cornelis (de* bovengenoemde schepen van Breda) en Jan, gebroederen, *Maria Godert* Jan *Cheewwsdr.,* huisvr. v. Jan *Boudens, en* de minderjarige *Jacob wijlen Godert* Jan *Cheewwszoon; Jan* verkrijgt huis en erf de Ypelaer, een rente en de halfseheidinge van huis en erve c.a. in de Donck (r.a. Breda n° 429).

IV. *Jan Goderts Cheeuws,* geb. circa 1496, † na januari 1571, tr. vóór 1531 Digna ***Andries Anthonys Ghorisdr.;*** hij erfde van zijn vader o.a. huis en erf. c.a. de IJpelaar te Breda. Zij hadden o.m. twee zoons, *Andries* en ***Paulus.***

23 aug. 1531 Digna *Andries Anthonysdr. en Jan Godert Jan Cheeuws* haar man verkopen een rente (Breda r.a. n° 436).

20 jan. 1541 akte tussen de kinderen van Andries *Anthonysz.,* onder wie *Digna,* huisvr. van Jan *Godert Jan Cheeuws* (Breda r.a. n° 446).

9 jan. 1571 Jan *Godert* Cheewws en *Digna Andries Anthonys Ghorisdr.* en hun mede-erfgenamen van Andries *Anthonis Ghoris* verkopen een rente (Breda r.a. n° 476).

V. ***Paulus*** *Jansz Cheeuws,* † ***vóór*** 1603, tr. *Adriaantje Anthonysdr.,* †1603/1613, eigenaar van huis en erf „het Tolhuys" aan het Gasthuiseinde te Breda.

4 sept. *1603* testeert *Adriaenken Anthonisdr.*; zij vermaakt aan de kinderen van haar zoon *Anthonis Pauwels Cheeuws* huis en erf met hof gelegen op het Gasthuiseinde op de hoek van de Kleine Doelstraat te Breda of de geschatte waarde daarvan ad *f* 450,— (notaris mr. Melis Jan Meliss, Breda).

VI. ***Anthonys*** *Pauwels* ***Cheeuws,*** geb. Breda, †1616/1622, tr. circa 1595 *Josyntje Jansdr.;* mr. kleermaker, later zeevarende, gegoed te Breda.

10 sept. *1614* ***Josyntken Jansdr.*** verklaart, dat zij ruim 18 jaar geleden gehuwd is met *Anthonis Pauwels Cheeuws,* die daarna verschillende malen jarenlang uitlandig geweest is en het laatst negen jaar geleden vertrokken is zonder dat zii sindsdien enig bericht van hem ontvangen heeft, zodat zij niet, weet of hij nog in leven is. Zij is belast met drie kinderen, genaamd *Margriete* c. *14 j., Pauwels* c. 10 j., en *Adriaen* c. *8* j., die zij door eigen arbeid met spinnen opgevoed heeft. Zij komt nu overeen met de voogden van haar kinderen: *Andries Jan Cheeuws* oudoom, en *Evert* Jansen. makelaar, neef van de kinderen, dat zij mag behouden het huis, dat de kinderen verkregen hebben krachtens- het testament d.d. 4 sept. 1603 van *Adriaenken Anthonysdr.,* moeder van *Anthonis Pauwels Cheeuws;* hiertegenover neemt zij op zich haar kinderen verder te onderhouden, te laten leren lezen en schrijven en een ambacht te laten leren, ieder kind tot 'het twintigste jaar, en alsdan ieder kind nog vijftig gulden uit te keren. (Breda, weeskamer n° 38).

22 okt. 3.616 *Andries Jan Cheeuws* sone out omtrent 75 jaren verklaert ten versoeke van *Josyntken Jan Hendricksdr.* dat deze wettige huysvrouwe is van *Anthonys Pauwels Cheeussone* cledermaecker en ingeboren van Breda nu varende mette schepen op Indiën. (Breda R 821 f. 115 v").

VII. ***Adriaen Anthonysz. Cheeuws*** *(Sceus, Zeeus),* geb. 1606 = 1 *Adriaen* in ons boek. Officier in het Staatse leger, constabel-canonnier der vesting Willemstad. Hij verkocht het van zijn grootmoeder geërfde huis en erf „het Tolhuys" te Breda, a° 1623.

6 januari 1623 *Andries* Jan *Cheeus* sone als oudtoom en voicht van de drie onbejaerde kinderen van wijlen *Anthonis Pauwels Cheeus* verkoopt en transporteert huys en erve met syne toebehoorten twee woningen wesende genaempt het Tolhuys ende met den hove daer achter aen liggende gestaan en gelegen alhier tot Breda opt Gasthuysende, suytwaert aan de gasthuyseyndsche strate, west tot aan de cleyn doelstrate ende noortwaert aende waterloop van de bouwerije ; in margine: 25 febr. 1626 Adriaen Jansen van Loon, als lasthebbende van *Adriaen Anthonis Cheeuws* en van *Joost Joosts Everaets* als man en voogd van *Margriete Anthonis Cheewws,* en van *Pauweb Anthonis Cheewws,* verklaart de laatste kooppenningen te hebben ontvangen. (Breda R 522 f. 2 v° en 3).

Voor de functie van constabel-canonnier, zie F. A. W. Kuypers „Geschiedenis der Nederlandsche artillerie van de vroegste tijden tot heden", dl. 11, blz. 118 en vlg.

Aangaande de genealogie ***Loy*** hebben wij geen nieuws.

Addenda et errata:

blz. 83:

7. *Barbara Zeeus* obiit 1690 (lidmatenlijst Willemstad a° 1682).

blz. 84:

IIb, 1, a. *Adriaen Gerrits Zeeus* tr. Willemstad 14 aug. 1712.

IIb, 2. Hendrik *Zeeus* tr., als j.m. v. Willemstad, Zevenbergen 23 jan. 1695 *Maria Floren,* weduwe van *Joost Schoenmaker.*

IIc. *Tielman Zeeus.* t Clundert (impost beer. 19 nov. 1698, tr. *Adriana Verduyst,* † Clundert (impost begr. 31 aug. 1702). Toen in 1695 het stadhuis te Clundert verbouwd werd, werd boven de deur een steen ingemetseld met do naam *T. Zeeus* (toenmaals burgemeester).

IId. Adriaen *Adriaens Zeeus* tr. 1°, als j.m. v. Willemstad, te Glundert (ondertr. Zevenbergen 12 maart, 1679); tr. 2" Zevenbergen 4 okt. 1699.

blz. 85:

10. *Josina Zeeus* verkreeg van de Staten van Holland op 21 maart 1716 handlichting ten behoeve van haar lakenhandel te Zevenbergen, waarvoor zij te Dordrecht als winkeldochter in de leer geweest was.

13. *Henricus Adrianus Zeeus* j.m. v. Zevenbergen, cadet in de compie de Bettendorf in garnizoen te Maastricht, ondertr. Willemstad 19 nov. 1723 zijn stiefzuster *Johanna van der Vis,* geb. Hoge Zwaluwe, wonende te Willemstad; zij is begr. Willemstad 29 juni 1731. hii 25 okt. 1732.

Carel Zeeus, lidmaat te Willemstad 18 juni 1686, diaken 1695. ouderling 1699.

De vrouw van *Paulus Loy,* burgemeester van Willemstad, was volgens de lidmatenlijst a° 1682 genaamd *Barbara Bruil.*

blz. 85:

Zie voor de familie van *Francisca M. Huninga van Oostwold* huisvrouw van *David Zeeus:* Ned. Leeuw 1963 kol. 111.

blz. 86:

Helena *Loy,* weduwe van *Carel Zeeus,* hertr. 1710 *Ary Claesse van den Bergh,* ged. Fijnaart 12 maart 1687, zn. van *Claes Robbrechtse* (geh. Fijnaart 19 dec. 1685) en diens derde vrouw *Anneke Rollaff. Claes Robbrechts van* den den *Bergh* had bij zijn eerste vrouw *Lyntje Cornelis* ook een zoon *Ary,* ged. Fijnaart 7 febr. 1672: deze *Aru* tr. Willemstad 18 nov. 1703 *Cornelia Leenderts Jongkindt,* weduwe van *Albert Crayesteyn (zij* tr. 3" Willemstad 4 maart 1714 *Jan Jansen Kranenburg).*

Van Ouwerkerk-Van Clootwijck (blz. 88, 93).

Door de gemeenschappelijke afstamming van *Jan Hendriks van* ***Ouwerkerk*** — ons kwartier n° 160 — en- van *Adriaen*

Nanninge van Ouwerkerk genaamd van Clootwijck — ons kwartier n° 162 — kan de herziening van deze historische hoofdstukken in één bestek opgenomen worden. Hoewel er veel nieuws te vermelden valt, heeft de herziening niet geleid tot verhoging van de stamreeks ondanks een herhaalde vrijwel uitputtende studie in de voorhanden archivalia betreffende het Land van Altena. Aansporing tot die studie is vooral geweest de oudheidkundige verhandeling over het Land van Altena en Heusden, verschenen in het tijdschrift „Brabantia" jrg. '2, a° 1953, n° 1; men vindt daarin belangwekkende wetenswaardigheden, onder meer, over het „Slotje" te Rijswijk, waarop vier generaties, *Van Ouwerkerk* gevestigd zijn geweest.

Wij houden ons nu aan het schema van bladzijde 93, uitgewerkt met de aanwinsten,

I. *Cornelis Nanninghe,* waarsman van Uppel-Almkerk 1599, tr. N.N.

II. *Jan Cornelisse Nanninghe,* geb. circa 1594, † 1658/'59, dijkheemraad Land van Altena 1628 en vlg., schout en president-heemraad van Almkerk, tr. vóór 1625 N. *Basfiaensdr.;* tr. 2° *Elisabeth Anthonysdr. van Uythoven,* weduwe van *Adriaen Dirks van Clootwijck;* tr. 3° *Adriaentje Willems Mulder.*

1628 Jan *Cornelisse Nanninghe,* dijckheemraad Land van Altena (inv. Oudland van Altena nos 92 en vlg.) ; 1632 id. taxateur voor de verpondingen van Holland in Almkerk (inv. archief van de Financiën van Holland n° 466).

18 nov. 1654, twee mergen vijf hont land in Emmiehoven, verlijd *Jan Cornelisse Nanninghe,* oud omtrent zestig jaren, wonende tot Almkerk, bij opdracht van Thonis Ottho van Balchoven (archief heerlijkheid Emmichoven. repertorium der leenen blz. 41).

1649, toegelegd' aan *Jan Cornelisse* Nanninghe en de andere heemraden van Almkerk „voor haer diensten elcx vier gld." (g.a. Almkerk n° 30, rekening a° 1649).

Uit het eerste huwelijk:

III. 1. *Nanning Jansz.,* kerkmr. 1650 Almkerk, waarsman *1654* Doorn-Almkerk, tr. vóór 1645 zijn stiefzuster Adriaentje van. *Clootwijck.*

2. *Hendrik Janse Nanninge,* † c. 1656, tr. vóór 1650 *Sophia de Groot;* zij hertr. *Mathijs van Gorp.*

IV. *Adriaen Nanninghe,* naar zijn moeder genaamd van *Clootwijck,* die ons kwartier n° 162 bezet.

Jan Hendriks van Ouwerkerk, die ons kwartier n° 160 bezet.

Adriaen Nanninghe (IV, voornoemd) bezat de hofstede „den Hoeck" bestaande in huis, schuur, boomgaard, hennipland en nog enig land gelegen onder Almkerk, leenroerig aan de heerlijkheid en ridderlijke hofstede Hodenpijl. Blijkens het leenregister van Hodenpijl (n° 1 register D, A.R.A. 's-Gravenhage) hebben zijn weduwe *Engeltje Joosten van Veen* en *Cornelis Nanninghe van Ouwerkerk,* als bloedvoogd van de weeskinderen, op 16 januari 1692 „den Hoeck" voor 690 car. gld. verkocht aan Dirk ten Hage, oud-burgemeester van Woudrichem. Op een los blad in genoemd leenregister bij bladzijde 103 certificeerde de leengriffier de reeks beleningen van „den Hoeck" in de familie van Clootwijck; het commentaar daarbij hebben wij toegevoegd:

1502 *Jan van Clootwijck.*
Deze *Jan Reymborfs van Clootwijck* vindt men in ons boek op bladzijde 94; hij was 'tevens beleend met de hofstede Clootwijck onder Almkerk, welke vererfde in het nageslacht van zijn zoon *Reymborf (1470-1535).* Jan's grootvader *Adriaen Jan Aerfs* had Clootwijck op 24 febr. 1418 gekocht van *Floris van Kloofwijck,* zonder dat van een familiebetrekking blijkt (Frans van Mieris, Groot Charterboek a° 1755 dl IV). Wij merken hierbij op, dat voornoemde *Floris van Klootwijck,* a° 1422 richter van Almkerk, zegelde met een smalle dwarsbalk vergezeld van dertien ballen (kloten), zeven boven, 4-3 gerangschikt, en zes beneden, 3-2-1 gerangschikt (zegel in familiepapieren van Vredenburch). *Jan Reymborts van Cloofwijck,* voormeld, Hollands leenman a° 1505, bezegelde een charter van Altena met twee vissen ruggelings naast elkaar geplaatst en vergezeld tussen de koppen van een kleine wassenaar.

1518 *Dirk van Clootwijck.*
Dirck Jansz van Clootwijck, geb. 1479, tr. *Lysbet Claesdr van de Velde,* die na dode van haar vader beleend werd met tienden in Zuidewijn-Capelle 4 mei 1516 (Archief Nass. Domeinraad dl. 1 5).

1530 *Adriaen van Clootwijck Dirks.*
Wij voegen hiertussen: 1556 *Adriaen van Clootwijck* bij dode zijns vaders *Adriaen van Cloofwijck* (Holl. Leenkamer n° 240 fo. 127).

1605 *Adriaen van Clootwijck* heeft op 7 maart 1605 aan „*Adriaen van Clootwijck* synen neeff voorn. leengoed ten huwelijk gegeven".
Laatstgenoemde is *Adriaen Dirks van Clootwijck* „de jonge", † vóór 1639, heemraad van 's-Grevelduin-Capelle, dijkheemraad Land van Altena 1622, schout van Almkerk, in ons boek genoemd op bladzijde 95 sub V.

1643 *Anthony Adriaens van Clootwijck.*
Aan zijn door ons t.a.p. vermelde huwelijken ging vooraf zijn huwelijk met *Mayke Ary Dirksdr.* te Uitwijk, die op 18 febr. 1636 na dode haars vaders beleend werd met huis en land aan de Alm aldaar (Leenboek Huyse Uitwijk a° 1531); dit leen vererfde op hun dochter *Syke van Cloofwijck,* die, als j.d. van Sprang, trouwde Sprang 8 dec. 1654 *Corstiaen Peters Glavimans* j.m. van Capelle.

1665 *Lyntje Anthonys van Clootwijck,*

1671 *Arien Nanninck van Clootwijck.*
Hierbij zij aangetekend, dat „den Hoeck" op 23 febr. 1662 door *Anthony Adriaens van Clootwijck* en zijn zwager *Nanning Jans* nomine uxoris *Adriaentje van Clootwijck* (ouders van *Arien Nanninck,* zie hierboven IV, 1) met hun andere leengoederen van Hodenpijl verkocht was (r.a. Woudrichem n° 114) en op 3 sept. 1671 door *Adriaen Nanningh van Clootwijck weer* was ingekocht (r.a. Woudrichem n° 115).

1672 De weduwe van *Adriaen van Clootwijck.*
Bij de bovenaangehaalde akte van verkoop d.d. 16 jan. 1692 aan Dirk ten Hage werd de naam van deze weduwe vermeld, n.m.l. *Engeltje Joosten van Veen;* deze tot dusverre onbekende vrouw van *Adriaen Nanningh* plaatse men nu in ons boek in het vacante kwartier n° 163. *Engeltje Joosten van Veen* komt met *Corsfiaen* en *Dirkcxke* voor als onmondige kinderen van Joost *Dirkse van Veen* en *Jenneke Corsten,* tezamen met de gehuwde kinderen *Lijntje, vrouw* van *Anthony Hendriks Vermolen, Teunke,* vrouw van *Wouter Willems Holleman* en

Elisabeth de vrouw van *Thijs Aerts van Wijngaarden;* de moeder was een dochter van *Corst Goverts van Besoyen,* terwijl naaste en rechte bloedvoogd van de minderjarige kinderen aan vaderszijde was *Hugo Bastiaens Holster.*

Bij de familie van *Sophia de Groot,* echtgenote van *Hendrik Janse Nanninge* (zie het schema hierboven, 111 2), vermelden wij nog de tekst op de grafzerk van haar ouders in de kerk van Almkerk:

„*Johan Christiaens de Groot,* scholtis en secretaris tot Alm-„kerck, Emmichoven en Waerthuysen ..... *Adryanten* de „huysvrouw".

Johan's vader, *Corstiaen Franse de Groot, is* geweest schout van Hille 1605 (inv, Oudland van Altena, rekening van den Hill a° 1605).

De vader van Adryanten, *Pieter Pieters Gansmans, werd* in 1636 beleend met „Het Leeg Glock" groot vier morgen in Waardhuizen, leenroerig aan het Huis Uitwijk (Leenboek Huyze Uitwijk a° 1531). De magistraat van Almkerk ontving in 1652 de Prinses van Oranje en haar gevolg ten huize van de weduwe van *Jan de Groot,* waarvan ten laste van de dorpskas kwam een bedrag van 70 pond (g.a. Almkerk n° 30, rekening a°1653).

Addenda et errata:
blz. 94:
schema, 3 *Piterke van Clootwijck,* † 1614/'16, tr. Capelle 8 mei 1611 Ds. *Thimoteus Wickentoorn,* geb. Hoorn in 1555, † in 1634, predikant te Dussen.
schema 5, *Dirk van Clootwijck,* † 1658, schout van Hill 1644, lidmaat ald. 1639, tr. 1" Anneke *Mertens,* † ald. 9 okt. 1636; tr. 2" Heusden (ondertr. Hill-Babilonienbroek 9 okt. 1638 als *„Dyryck Dyricxsoon van Kloodtwijck* geboren tot 's-Grevelduyn-Cappel wnr. van *Anneke Mertens* wonende tot Babilonienbroek) met „mijn (de predikants-) dochter" *Maria Davidse* de *Pyre,* j.d. v. Babilonienbroeck"; uit deze twee huwelijken werden in de jaren 1612-1647 vele kinderen te Hill-Bablioniënbroek gedoopt,. *Dirck van Clootwijck* werd in 1644 collator van de beurs gesticht door heer *Gerrit van Clootwijck,* welke collatie na hem toeviel aan *Adriaen Seylmans* later genaamd *Van Clootwijck,* zoon van *Johan Seylmans,* schout van Waspik, en *Adriaentje van Clootwijck* (zie voor deze *Adriaentje van Clootwijck* ons boek blz. 95 sub c); deze familiebetrekking werd geattesteerd door de heer Suidewijn van Nuyssenborch voor notaris Helmich te 's-Gravenhage op 28 november 1668.
blz. 281.
Jan Hendriks van Ouwerkerk op 30 dec. 1735 beleend met land in Rijswijk, bij conversie geallodieerd 9 maart 1736 (Holl. Leenkamer „abdij van Egmond" n° 263).
Cornelius Schiffer, heer van Bleiswijk, (regel 5 van onderen), t Wassenaar, huize Wittenburg, 14 okt. 1873, lid Tweede Kamer Staten-Generaal, is geboren te Engelen in 1793 zoon van *Wouter* en *Geertruida van* den *Biesheuvel.*

Van Doeland-Bastiaentje Paulusdr (blz. 98 en vlg.).

De echtelieden *Wouter Eimerts van Doeland,* en *Bastiaentje Paulusdr,* gehuwd omstreeks 1662, behoorden tot de schouten-„dynastie" in Rumpt. Aan de uitvoerige stamreeks van de vrouw kon niet meer worden toegevoegd, behoudens de verbetering, dat zij gebaren is uit het eerste huwelijk van de schout *Paulus Jansz* met *Mayke Bastiaens Versteegh,* dochter van *Sebastiaen Corstens Versteegh,* geboren in 1565, schout van Rumpt, en *Eelken Gerrits.*

Het doos ons beschreven wapen *Van Doeland, zes* bijen, 3-2-1 gerangschikt, waarmede, blijkens de collectie R. T. Muschart, heeft gezegeld *Eimert Kreine van Doeland* (1699—1763), heer van de Leegpoel, is vermoedelijk afkomstig van de *Versteegh's.* Immers een broer van *Mayke Bastiaens Versteegh* voornoemd, *Jan Versteegh,* secretaris van Rumpt, zegelde met dit wapen als leenman van Rumpt (procuraties leenzaken, Culemborg). Wij zullen nader zien, dat de *Van Doeland's* zelf in de manstam een tak waren van (andere) *Versteegh's,* die drie spoorraderen in het familiewapen voerden. Dit wapen is blijkbaar bij de wisseling van hun geslachtsnaam *Versteegh* in *Van Doeland* prijsgegeven.

„De familie Van Doeland uit het geslacht Versteegh" heb ik omstandig beschreven in „De Nederlandsche Leeuw" 1958. Wij volstaan hier met een uittreksel van de stamreeks.

1. *Riquin van der Stege,* † vóór 1487, burger van Tiel 1472, tr. vóór 1454 *Elisabeth Jan Matheusdr.,* † na 1488.

11. *Willem van der Stege,* † na 1524, met zijn vader burger van Tiel 1472, tr. N.N.

III. *Rijck Willems van der Stege* of *Versteegh,* schepen 1537, burgemeester 1547, en tinsgenoot 1552 van Buren, tr. N.N.

IV. *Engbert (Imbert, Eimert) Versteegh,* † Gorinchem 1578/'93, raad, schepen en vroedschap circa 1574 van Gorinchem, tr. *Elisabeth van Aelst* (dr. v. *Jan Willems,* vroedschap ald., en *Maria Andries Jansdr.*).

V. *Wouter Eimerts (Engberts) Versteegh,* † vóór 1624, schipper te Gorinchem, bezat ald. het huis „de Leest" aan de Appeldijk en een huis aan de Arkelstraat westzijde, gegoed te Rumpt, tr. vóór mei 1601 *Maria Aerts Hagesteyn,* † na 1626.

VI. *Eimert (Engbert) Wouters Versteegh.,* na 1650 zich noemende *Ven Doeland,* gildebroeder schippersgilde en poorter van Gorinchem, marktschipper Gorinchem-Gouda-'s-Gravenhage, bewoonde circa 1626-1650 een eigen huis aan het Spui te 's-Gravenhage, keerde naar Gorinchem terug en vestigde zich later in Rumpt, gegoed ald., ouderling en buurmr. van Rumpt 1664, tr. 1° Gorinchem 4 okt. 1626 *Catryntje van der Haer* (dr. v. *Jan Peters* en *Grietje Rutgers*), † 's-Gravenhage 28 sept. 1636, tr. 2° 's-Gravenhage 11 febr. 1638 *Catryntje Wilsoet* (niet: Wilsont, zoals op blz. 98 en vlg. gedrukt staat), (dr. v. *Jasper* en *Aeltje Gerrits).*

Uit het eerste huwelijk:

VII *Wouter Eimerts van Doeland,* schipper, buurmr. 1669 te Rumpt en gegoed ald., tr. circa 1662 *Bastiaentje Paulusdr,*

Deze Wouter was meerderjarig op 11 nov. 1659 bij een gelofte voor tiins uit ziin huis en hof te Rumpt (Deil, geloftesignaat 1659/64); zijn geboorte moet gesteld worden op circa 1630. Met het carveelschip oefende hij het schippersbedrijf uit en niet, zoals op bladzijde 101 vermeld wordt, de visserij. Een jongere Wouter, uit het tweede huwelijk van VI Eimert, is gedoopt 's-Gravenhage Kloosterkerk 18 mrt. 1650 en komt in de akte van lijftocht zijner ouders van 25 april 1660 (schepenbank Deil) voor als het enige nog minderjarig kind. Van deze Wouter weten wij verder niets. On bladzijde 101 zijn de twee broers Wouter ten onrechte vereenzelvigd.

De dochter *Mayke Wouters van Doeland* huwde Almkerk 23 mei 1688 *Anthonie Aertse Verhoef* (later: *Verhoeven*). *De* zoon *Paulus Wouterse van Doeland* zette deze tak van de familie voort. Aan zijn uitvoerig levensbericht in ons boek kunnen wij nog het navolgend citaat toevoegen uit het „Con-

tactblad Sigilla ecclesiastica" n° 35, april 1962, bij de beschrijving van het kerkzegel van Rumpt:

„... het randschrift „Lovet den Heere, die alleen „onze toevlucht is" zult u vergeefs in de Bijbel vin„den; het is genomen van de klok, waar het precies „zo is te vinden en er indertijd door *P. van Doeland* „is op aangebracht, die als schout een belangrijke „figuur *is* geweest voor de Hervormde Gemeente, die „in de tweede helft van de 17e eeuw nogal eens „geplaagd werd door de katholieken (nu ongeveer „2/5 deel van de gemeente). Hij heeft deze klok ge„schonken. Genoemde klok is door de Duitsers ge„roofd; in 1949 is een nieuwe gegoten, waarin we „om de historie te handhaven het oorspronkelijke op„schrift hebben aangebracht met tevens een verwij„zing naar de oude klok en de familie *van Doeland*. „Dit is zo het belangrijkste; het mooie gotische „kerkje bevat nog een bijzonder mooie koperen luch„ter in gotische stijl".

't Hooft-Kenniphaes (blz. 108 en vlg.).

Het genealogische probleem van deze familie 't Hooft is de overlevering van een gemeenschappelijke afstamming met het Amsterdamse regentengeslacht *Hooff*. Aan deze overlevering dankte Mr. *'t Hooff* (1849—1921), president van het gerechtshof te Arnhem en lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor de „anti-revolutionaire partij", zijn vóórnamen *Pieter Cornelis*, ontleend aan de bekende historieschrijver en kastelein van het Muiderslot *Pieter Cornelisz Hooff* (1581-1647). Een stamreeks, waaruit de verwantschap zou moeten blijken is echter niet mede overgeleverd. Het verschil in benaming *'t Hooft-Hooft* doet verwantschap niet voetstoots aannemelijk voorkomen. Anderzijds laat de gangbare afleiding van de geslachtsnaam der Hooft'en — van het havenhoofd te Zaandam — wel ruimte voor de variant 't Hooft.

In de familie *'t Hooft* wordt een afbeelding bewaard van het zegel van de ouds; bewezen stamvader *Willem Claesz 't Hooft*, heemraad en schepen van Almkerk in het Land van Altena circa 1680. He: wapen vertoont een aanziend mannenhoofd met schippersbaard, waarvan men de schippersbaard wellicht mag houden voor een herinnering aan het grootschippersbedrijf op de Oostzeevaart, waarmede de Hooft'en in de vijftiende en zestiende eeuw fortuin gemaakt hebben. Onderzoek naar de herkomst van voornoemde *Willem Claess. 'f Hooff* in het Land van Altena leverde één belangrijke aanwijzing op, namelijk dat hij ook wel *Willem Claes Claest. 'f Hooft* genoemd werd. Bij raadpleging van de gedrukte bronnen betreffende de Amsterdamse familie *Hooff* verrastte het ons nu in een zijtak de mogelijkheid vast te stellen van een geheel passende aansluiting op deze *Willem Claes Claesz. 't Hooff*. Deze moet — naar reeds bekend was — geboren zijn omstreeks 1630, en was achtereenvolgens gehuwd met *Lourenske Dolo* (dochter van de wijnkoper *Urias Adriaens Dolo*) en met *Anneke Kenniphaes;* uit het eerste huwelijk o.m. een dochter *Aelfje* en uit het tweede huwelijk de stamhouder *Gerrit*. Men zie het verdere nageslacht in ons boek. Bij benadering van uit de genealogie *Hooft zou* een sluitende stamreeks voorhanden zijn via de hieronder gestelde filiatie IV-V. De generaties 1-IV zijn samengevat uit de gedrukte bronnen, met name J. E. Elias „De Vroedschap van Amsterdam", J. A. Alberdingk Thijm en A. A. Vorsterman van Oyen „Het geslacht Hooft", dr. P. Leendertz jr. „Uit den Muiderkring", en C. Postma in „Gens Nostra" 1946/'47.

Op grond van bovenstaand betoog, ondersteunen wij de familie-overlevering voorshands met het navolgende schema:

I. *Willem Jansz. Hooft*, geb. Zaandam circa 1490, woonde ald. aan het havenhoofd, † op zee 10 aug. 1552, grootschipper op de Oostzeevaart, tr. N.N.

1.

II. *Claes Willems Hooft*, grootschipper op de Oostzeevaart circa 1550, woonde 1548—57 aan de N.Z. Westervoorburgwal achter dc N.K. te Amsterdam naast „de Roode Bock", taxateur van erven en huizen ald. 1562,
tr. *Dieuwertje Claesdr.* † 1596.

III. *Claes Claesz. Hooft*, begr. A'dam N.K. 14 ökt. 1602, buurmr. Ouder-Amstel, kocht a° 1593 het huis „De Drie Putten" aan de Nieuwe Dijk te Amsterdam,
tr. *Geertje Willemsdr.* Hadden acht kinderen o.w. *Claes* en Willem.

IV. Claes Claesz. *Hooft*, geb. circa 1585, t na 1640, schepen van Amstelveen en Nieuwer-Amstel,
tr. *Marretje Dirksdr.*

V. *Willem Claes Claesz 't Hooft*, geb. circa 1630, schepen van Almkerk circa 1680, tr. 1" vóór 1660 *Lourenske Dolo; tr.* 2" *vóór* 1670 Anneke *Kenniphaes.*
Uit het tweede huwelijk:
dc familie *'t Hooft* in het Land van Altena.

2.

Pieter Willems Hooft, grootschipper op de Oostzeevaart circa 1555, tr. 1" *Jannetje Hendriksdr.*, geb. Wormer, † Amsterdam 1559.

de Amsterdamse burgemeestersfamilie *Hooft;* zie „Nederland's Adelsboek".

Voor de familie *Kenniphaes* vonden wij enige aanvullingen.

I. Zeger Cornelisz. Kenniphaes, gegoed te Almkerk c.a., tr. *Gerricke Laurensdr. Mufsaerf.*

21 mei 1667 compareerden deze echtelieden terzake de nalatenschap van haar ouders Laurens Deonysz. *Mutsaert en* Anneke *Aerts* (Almkerk r.a. n° 32).
8 juni 1716 scheiding van hun zeer lang onverdeeld gelaten nalatenschap (Woudrichem r.a. n° 143).

II. *Cornelis Zegers Kenniphaes*, gegoed te Almkerk c.a., tr. *Mayke Gerrits Zacht.*

13 april 1690 scheiding van hun nalatenschap (Emmichoven r.a. n° 5).

Uit dit huwelijk:

1. *Gerrit Cornelisse Kenniphaes*, die het geslacht voortzette.
2. *Ploenfje Cornelisse Kenniphaes*, † vóór 1690, tr. *N. Breugelman.*
3. *Neelke Cornelisse Kenniphaes*, tr. *Arien Hendrikse de Blois*, schepen van Noordeloos, weduwnaar van *Aertien Gerts.*

9 aoril 1714 test. *Arien Bloos*, schepen der heerlijkheid Noordeloos, wnr. van *Aertien Gerts*, en zijn huisvr. Neelken *Corn. Kenniphaes;* hun dochter *Maria*

was gehuwd met *Ewout Bol*, schout van Dalem (Gorinchem, nots. Brouwer).

21 april 1696. Zij verkopen de helft van een weiland onder Emmichoven, waarvan de wederhelft toebehoort aan de weduwe en de kinderen van *Willem Claesz.'t Hooft* (Emmichoven r.a. n° 5).

4. *Anneke Cornelisse Kenniphaes, tr. Willem Claesz. 't Hooft* = *onze* kwartieren nrs. 168-169.

Addenda et errata:

blz. 110:

Aert Pieterse van Vucht, j.m. van Uitwijk, wonende te Rijswijk, ondertr. Woudrichem 2 mei 1665, tr. Rijswijk *Teuntje Willems Vinck*, j.d. van Oudendijk-Woudrichem; hij tr. 2" Rijswijk 16 dec. 1674 *Geertruycken* **Aerts**, van Neer-Assel. Reeds zijn vader *Peeter* **Aerts** *van Vucht*, heemraad van Rijswijk 1665, bewoonde „de Blaasbalk" ald. (Woudrichem r.a. n° 36, 29 jan. 1662 en n° 37, 9 dec. 1665).

blz. 235:

Wouterke Maartense van **Dongen** hertr. Almkerk 3 januari, lees: 3 augustus 1721 met *Rochus* **Holleman**. Voor de genealogie *Holleman* en aanverwante families zie het binnenkort verschijnende boek van Mr. F. A. Holleman, waarin men een beschrijving van dit milieu kan vinden.

blz. 252:

Maarten *'t Hooft was nog* hoge waarsman der Zeven bannen 1754/75 (g.a. Almkerk n° 16).

blz. 283:

Het huis der familie 't Hooft in de achttiende eeuw op de hoek van de Kruisstraat te Almkerk onderkent men in het nog bestaande grote herenhuis met tuin t.a.p.; het achterhuis is in 1876 afgebrand.

Simon 't Hooft tr. Almkerk 8 nov. 1778 *Elisabeth Pelekaan* (dr. van *Huibert*, schepen van Emmichoven, en *Catharina Marcelisse* **Hokt&)** ged. Almkerk 12 febr. 1745, weduwe van **Hendrik** *Barendse van* **de Koppel** (me A. K. Kuik „Het geslacht Pellekaan", Bussum a° 1960).

Dirk *'t Hooft was* schepen van Almkerk 1780—'92 (g.a. Almkerk nos 1 en 30).

Voor de echtelieden Van *Dusseldorp-'t Hooft, zie* „Kwartierstatenboek" van het „Koninklijk Nederlands& genootschap voor geslacht- en wapenkunde" a° 1958 n° 230.

(Wordt vervolgd).

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

(Oem) van Arkel. Gaarne inlichtingen aangaande de wijze, waarop *Claes (Oetn) van Arkel* verwant was aan het geslacht *Van Arkel*. Ridder *'Claes (Oem) van Arkel zou* in 1345 gesneuveld zijn bij Stavoren. In de leenregisters van het graafschap Holland vond ik hem meerdere malen. Aldaar staat (leenregister nr. 22, f. 50) een oorkonde uit het jaar 1329 welke aldus aanvangt: „Ick *Clays van Arkele* ridder doet cond" enz. In hetzelfde register op f. 60 (1332)' wordt hij genoemd „Heer *Nyclais van Arkel* ridder". Een akte op f. 66v. van dat register begint aldus: „Here *Clays Oem van Arkele* ridder" (1334). Het *is* mij opgevallen, dat in het boekwerk „Regesten van oorkonden betreffende de Bisschoppen van Utrecht uit de jaren 1301—1340", door Dr. J. W. Berkelbach van der Sprenkel, in regest nr. 436 (22 jan. 1320) (blz. 174) staat: „Reynoud van Ghelren voor *Clays*, zoon van den heer *van der Lede*", enz. Ik heb me wel eens afgevraagd, of *Claes (Oem) van Arkel* identiek kan zijn met deze *Clays van der Lede*. Laatstbedoelde zou dan een zoon kunnen zijn van *Jan III van der Lede*, genoemd in. de Ned. Leeuw 1941 (jrg. 59), kol. 470. welke *Jan III* in 1304 verdronk. Hoewel zulks — gelet op het vorenstaande — niet voor de hand liggend is, meen ik er op te mogen wijzen, dat de eerder beboelde akten zijn opgemaakt vanwege de Graaf van Holland en de laatstbedoelde akte vanwege de Bisschop van Utrecht, Het kan naar mijn mening evenzeer vreemd worden genoemd, dat *Jan IV van Arkel*, de oudste zoon van *Jan III* uit diens tweede huwelijk, op 27 oktober 1321, tijdens het leven van zijn vader, *Jan van der Lede* wordt genoemd (zie Ned. Leeuw 1941, kol. 477). *Claes (Oem) van Arkel* zal in ieder geval twee zonen hebben gehad, n.l. *Claes Oem*, schepen van Luik, en *Jan Oem*, heer van Bokhoven en Olmen (zie „Les Échevins de la Souveraine Justice de Liège" par Camille de Borman, blz. 222/3 en 428).

Schijndel. A. J. L. v. BOKHOVEN.

Bakker. In 1954 was ons medelid Mr. E. van Wee1 zo vriendelijk in dit blad mededeling te doen van enkele door hem gedane vondsten, van belang voor het opvoeren van de stamreeks in Ned. Patriciaat ao. 1928/29.

Voorlopig blijft het echter de vraag, of Job *Arensz. Backer* (de zoon van *Aren* en *Maritie Jobsen*), die 6 juni 1639 testeert en die in februari 1664 burger van Goeree en visser genoemd wordt, de vader is van *Aren Jobsz. Bakker*, met wie genoemde stamreeks aanvangt.

Intussen vestigde Mejuffrouw Dra. W. E. Smelt er mijn aandacht op, dat *Crijn Bakker* (kleinzoon van bovengenoemde *Aren Jobsz. Bakker)* te Goedereede is overleden op 27 augustus 1783 (niet in 1763).

Gezocht wordt het bewijs van de filiatie *Job Arensz. Backer /Aren Jobsz. Bakker.*

Scheveningen. L. Q. BAKKER.

Buissing-Rosewinkel, Gevraagd worden gegevens betreffende de kwartieren van *Reinerus Guelliaum Buissing*, geb. Leeuwarden ± 1805, zn. van *Johannes Buissing* (in 1827 nog te Leeuwarden wonende) en *Helena Rosewinkel.*

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

Burgering-van **Delden.** Gevraagd worden gegevens betreffende de kwartieren van *Hieronimus Burgering*, geb. Vriezenveen ± 1843, zn. van *Jacobus Burgering* († vóór 19 aug. 1863) en *Joanna Gesina van Delden.*

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

Kessler, Waar en wanneer trouwden *M.. ....E..... Kessler* en *Carel Fredrik Engelhard Gaum*, geb. Amsterdam 1 maart 1797, le luit. der genie N.I. leger, † Wageningen 22 juni 1828. zn. van *Bernard Engelhard* (of *Engelbert) Gaum* en *Catharina Elisabeth Apollonia La Combé*? De vrouw *M. E. Kessler* woonde in 1829 nog met drie kinderen te Semarang. Volgens het Stamboek Koloniën nr. 4062, fol. 324 werd het huwelijk te Wageningen voltrokken; aldaar is het echter niet gevonden. Gevraagd worden nadere gegevens over de (voor)ouders van *M ..... E.. .. Kessler.*

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De kwartieren van Evert van Voorthuysen en Geesje Smit, door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus. — Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin vnn iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men tc richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Rcdnctie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 t en name van de Bibliotheek van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 8/9 | LXXXe Jaargang | aug. /sept. 1963

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

MEJUFFROUW L. E. EZECHIELS, *Groot Hertoginnelaan* 3, 's-Gravenhage. 3. — MEJUFFROUW A. E. M. ROELANTS, *'s-Gravenhage*

MR. W. P. MARTENS, *Nieuwe Haven* 101, *Zierikzee.* — **DR.** MR. H. P. SCHAAP, *Zierikzee.*

Adreswijzigingen:

M. R. H. CALMEIJER . . . . . *'s-Gravenhage. 1. Wassenaarseweg* 353.

JHR . MR . P. J. EEKHOUT . . . . . *Rabat (Maroc). p/a. Ambassade des Pays-Bas 2 Avenue Moulay Youssef.*

V. S. VAN LANGENBERG . . . . *Kuala Lumpur (Malaya). Loke Yew Building Fifth Floor, Room 501. P.O. Box* 108.

DR . IR . J. MAC LEAN . . . . . *'s-Gravenhage. 1. van Neckstraat* 102.

MR . J. H. DE VEY MESTDAGH . . . . . *Wassenaar. van Zuylen van Nijeveltstraat* **84.**

J. W. NIEMEIJER . . . . . *Broek in Waterland. 33. de Erven.*

MEJUFFROUW A. E. M. ROELANTS . . . *'s-Gravenhage. 3a. Kranenburgweg 28.*

J. J. C. BARON TAETS VAN AMERONGEN . *'s-Gravenhage. la. van Trigtstraat* 30.

Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 13 juli 1963, in het stadhuis van Hoorn,

Aanwezig zijn de bestuursleden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, voorzitter, Mr. A. P. van Schilfgaarde, ondervoorzitter, Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris, Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, W. F. del. Campo Hartman, Mr. J. H. de Vey Mestdagh, Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel, het corresponderend lid Dr. J. P. F. chevalier Ruzette en de leden: P. van Amelrooy, J. Aten, 1. van Beemen, Mr. F. J. J. Besier, Mejuffrouw P. Beydals, B. J. Buma, A. L. Carstens, Mevrouw A. H. E. Creutzberg, F. M. J. L. ridder de Decker, M. Thierry de Bye Dólleman, Mejuffrouw W. Druyvesteyn, Mevrouw Mr. W. Eldering geb. Niemeyer, Mejuffrouw G. Frowein, Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus, K. van Someren Greve, W. H. van Hasselt, J. E. J. Hemmes, Mr. G. H. van Herwaarden, Mevrouw S. C. van Holthe geb. Cool, H. van

Hoogdalem Hzn., F. van Hoogstraten, A. M. Hulkenberg, C. J. F. Klaassen. Mr. H. A. de Bruyn Kops, I. W. Krast. H. L. Kruimel, Mevrouw M. H. de Lange geb. Kronenberg, Mr. N. H. de Lange, J. E. de Langen, Mevrouw H. C. van der Lee geb. van Essen, Dr. W. F. Leemans, Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans geb. Prins, Mevrouw M. A. L. van Lennep geb. van der Heijden, F. A. baron van Lynden, A. van der Marel, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Jhr. P. H. A. Martini Buys, Mevrouw H. Mommaal geb. Quispel, Mr. G. W. Mossel, Jhr. Mr. L. op ten Noort, H. F. D. Oxenaar, Mejuffrouw A. E. M. Roelants, J. H. R. Roessingh, C. Roodenburg, Jhr. Mr. G. F. Sandberg, Dr. Mr. H. P. Schaap, Mr. E. Stricker, Dr. J. Taams, Mevrouw Dr. H. C. Tellegen geb. Westerouen van Meeteren, Mr. J. J. L. Temminck, H. F. Heerkens Thijssen, Dr. W. Vinkhuyzen, Ir. Ch. C. van der Vlis.

Voor de aanvang van de vergadering heeft het gemeente+ bestuur van Hoorn de leden van het Genootschap in het stadhuis ontvangen, waarbij de loco-Burgemeester, de Heer Caldenbach, een welkomstwoord sprak.

Om 11.00 uur opent de Voorzitter de vergadering en heet de leden hartelijk welkom. Hij spreekt zijn erkentelijkheid uit jegens het gemeente-bestur van Hoorn voor de geboden gastvrijheid in het stadhuis en 's middags in het museum. Hij gedenkt het feit, dat het Genootschap in dit jaar tachtig jaar bestaat, waarbij hij memoreert hoeveel de leden van het Genootschap sedert 1 mei 1883 voor de genealogie hebben gedaan, hetgeen geleid heeft tot bloei van het Genootschap, zodat het in de rij van wetenschappelijke genootschappen een zeer goede naam heeft verkregen.

De Voorzitter vraagt dispensatie van artikel 14 der statuten voor het feit, dat deze Algemene Ledenvergadering na 1 juli wordt gehouden, De dispensatie wordt verleend.

Het verslag van de Algemene Vergadering van 24 november 1962 wordt vastgesteld.

De Voorzitter deelt mede, dat een telegram van aanhankelijkheid aan de Beschermheer van het Genootschap, de Prins der Nederlanden, zal worden gezonden, waarbij gewag wordt gemaakt van het feit, dat het Genootschap, in algemene vergadering te Hoorn bijeen, zijn tachtig-jarig bestaan gedenkt.

Mevrouw van Lennep deelt mede, dat zij dit jaar ook de tachtig-jarige leeftijd hoopt te bereiken, waarmede zij door de Voorzitter reeds thans wordt gelukgewenst.

De Secretaris brengt het jaarverslag over 1962 uit, dat wordt goedgekeurd.

Jhr. Mr. G. F. Sandberg merkt, naar aanleiding van een desbetreffende passage in het jaarverslag, op, dat ook op het Rijks-archief te Middelburg achivalia Bybau in bruikleen zijn ontvangen.

Hierna doet de Penningmeester verantwoording van het beheer en licht de Staat van baten en lasten over 1962 en de balans per 31 december 1962 toe.

Mr. F. J. J. Besier brengt, namens de commissie tot nazien van de rekening, verslag uit. Hij deelt mede, dat de rekening van de Penningmeester door de commissie in orde is bevonden, en stelt voor,. de Penningmeester onder dankzegging décharge te verlenen.

De Voorzitter en de Penningmeester beantwoorden enkele vragen van leden omtrent het financieel beheer en het Feithfonds. Hierna verleent de vergadering décharge aan de Penningmeester voor het beheer der middelen over 1962.

Vervolgens is aan de orde de verkiezing van een voorzitter en' een nieuw bestuurslid in de plaats van de 'Heren J. K. H. de Roo van Alderwerelt en Jhr. Mr. H.E. van Weede, die aan de beurt van aftreden zijn, doch zich beiden herkiesbaar gesteld hebben,

Zowel de Voorzitter als de Secretaris worden bij acclamatie herkozen.

Bij de rondvraag vraagt de Heer van der Mare1 of het geen aanbeveling zou verdienen het uiterlijk van het maandblad, dat sedert 80 jaar hetzelfde is gebleven, te veranderen. De Heer Dólleman merkt op, dat de huidige vorm van het maandblad onpraktisch is, aangezien daardoor de tekst voor de overdrukken steeds opnieuw gezet dient te worden. De Voorzitter antwoordt op beide vragen, dat het bestuur deze aangelegenheid zal bespreken.

Mr. Maris vraagt of de uren van openstelling van de bibliotheek in het maandblad vermeld kunnen worden. De Voorzitter antwoordt, dat met deze wens rekening zal worden gehouden.

Te 12.00 uur sluit de Voorzitter de vergadering onder dankzegging voor de grote opkomst van de leden, waaruit een ware en waarachtige belangstelling voor de genealogie blijkt.

Daarna houdt Drs. T. R. Mulder, gemeente-achivaris en conservator van het Westfriesch Museum te Hoorn een interessante lezing over de geschiedenis van Hoorn en de aldaar geleefd hebbende regenten-geslachten, waarna onder zijn leiding het stadhuis bezichtigd wordt. Vervolgens verenigen de leden zich aan een koffietafel in het restaurant „De Waag".

Na de lunch vindt een rondgang door de stad per autobus plaats, waarna de leden van het Genootschap worden ontvangen in het Westfriesch Museum, waar thee wordt aangeboden door het gemeentebestuur van Hoorn.

Jaarverslag 1962,

In het jaarverslag over 1961 gaf het bestuur uitdrukking aan zijn voldoening, dat vele nieuwe leden en abonnee's werden ingeschreven. Ook in 1962 is een aantal nieuwe leden aan het ledental toegevoegd, doch daarentegen verloor het Genootschap een 50-tal leden door bedanken en overlijden. Het aantal leden blijft zich steeds om het zelfde getal bewegen.

In het bestuur traden wijzigingen op, doordat in juni de Heer W. A. H. C. Boellaard aftrad als bestuurslid en penningmeester. De functie van penningmeester werd overgenomen door Mr. E. Idema Greidanus. In de opengevallen bestuursplaats werd in de jaarvergadering van 30 juni 1962 bij acclamatie gekozen Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel. Het bestuur was met ingang van 30 juni 1962 als volgt samengesteld:

J. K. H. de Roo van Alderwerelt, voorzitter,
Mr. A. P. van Schilfgaarde, onder-voorzitter,
Jhr. Mr. H. E. van Weede, secretaris,
Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester,
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg,
W. F. del Campo Hartman,
Mr. J. H. de Vey Mestdagh,
Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.

De algemene vergadering werd op 30 juni 1962 in het Raadhuis van Vlissingen gehouden. Na de vergadering hield de Heer J. den Hoed, gemeente-archivaris van Vlissingen, een interessante lezing over het Vlissingse regentengeslacht Van Dishoeck, waarna het Raadhuis werd bezichtigd en een

ontvangst van het Gemeentebestuur in de tuin van het Raadhuis werd gehouden. Vervolgens werden, onder leiding van de burgemeester, de rouwborden in de St. Jacobskerk bezichtigd. Na de lunch werd het gezelschap ontvangen en rondgeleid door Jonkheer I. F. den Beer Poortugael, burgemeester van Veere, in het Stadhuis en langs de Schotse huizen aldaar. Tenslotte werd door Mevrouw Lantsheer-Hoeufft een thee aangeboden op haar buitenplaats „Zeeduin" onder Oostkapelle.

De najaarsvergadering vond op 24 november plaats in het gebouw van het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag. Na afloop van de vergadering hield de voorzitter van het Centraal Bureau voor Genealogie, Jonkheer Mr. C. C. van Valkenburg, een korte inleiding, waarna de Heren F. de Josselin de Jong, H. L. Kruimel en Jonkheer F. G. L. 0. van Kretschmar ieder een korte uiteenzetting gaven over de onder hen ressorterende verzamelingen. Hierna volgde een rondleiding door het gebouw onder deskundige voorlichting van genoemde heren. Tenslotte verenigde een aantal leden zich aan een maaltijd in het Grand Hotel Central.

Het stemt het bestuur tot vreugde, dat de groep Noord-Holland (te Amsterdam) en de groep Gelderland (te Arnhem) grote activiteit ontplooien en dat de Genealogische Societeit te Zeist bloeit. Hiertegenover betreurt het bestuur het, dat in andere plaatsen — in het bijzonder te 's-Gravenhage — blijkbaar gezamenlijke activiteit van de ter plaatse en omgeving wonende leden geen levensvatbaarheid heeft.

In de staf van het Genootschap kwam in 1962 geen wijziging. De amanuensis, de Heer B. J. van Tilburg, was op 1 januari 1963 50 jaar aan het Genootschap verbonden, ter gelegenheid waarvan hij namens het bestuur is toegesproken en hem een gratificatie ter hand is gesteld.

De inkomsten uit contributies en abonnementen bedroegen in 1962 ƒ 20.477,22, dat is ƒ 410,76 lager dan het vorige jaar. Hierin zijn begrepen de extra contributies ad ƒ 153,50, zijnde ƒ 183,50 minder dan in 1961.

De verkoop van maandbladen en overdrukken bracht ƒ 1.425,76 minder op. Het verstrekken van inlichtingen en de verkoop van kwartierstaatformulieren, kwartierstatenboeken, ledenlijsten en stempelbanden leverden ƒ 408,20 op. De opbrengst van doubletten bedroeg ƒ 963,75 tegenover ƒ 751,50 in 1961 — een stijging derhalve van ƒ 212,25. Hieruit blijkt de in het vorige jaarverslag gememoreerde wisselvalligheid van deze baten.

Wederom stegen de onkosten, niet alleen de lonen — tengevolge van de in september in verband met de huurverhoging voorgeschreven loonronde —, doch ook de aankoop van boeken en handschriften, de abonnementen en de bindlonen vergden meer, en wel ƒ 846,59.

Dank zij lagere afschrijvingen en een dotatie uit het Feithfonds van ƒ 300,— voor de aankoop van de collectie-Van der Hoop voor de handschriften-verzameling, werd het jaar met een zeer bescheiden voordelig saldo ad ƒ 165,73 afgesloten+ Hierbij mag niet uit het oog worden verloren, dat een voordelig saldo van een dergelijk geringe omvang bij lange na niet de voor 1963 te verwachten en in dit jaar verwerkelijkte stijging der onkosten, zoals die der salarissen, sociale lasten, huur, drukken maandblad en bindlonen, zal kunnen opvangen. In de algemene vergadering op 24 november 1962 werd in verband met deze te verwachten stijging van kosten dan ook besloten de contributie met ingang van 1 januari 1963 te verhogen tot ƒ 25,—.

Het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" verscheen ook in 1962 in de gebruikelijke omvang en met de bekende vaste

rubrieken naast vele belangrijke artikelen. Het bestuur betuigt zijn dank aan de vele welwillende medewerkers, die de resultaten van hun studiën, neergelegd in bijdragen, voor het maandblad beschikbaar stelden. Het bestuur stelt er bijzonder prijs op Mr. W. W. van Valkenburg zijn erkentelijkheid te betuigen voor hetgeen hij — ondanks zijn drukke ambtsbezigheden — als hoofdredacteur van het maandblad op zo deskundige wijze doet. Het streven blijft gericht op een regelmatige verschijning „aan het begin van de maand", doch men zal willen begrijpen, dat dit met alle goede wil niet altijd mogelijk is.

De bibliotheek werd in deze verslagperiode met vele belangrijke werken en kleine geschriften uitgebreid. Het aantal in 1962 nieuw verschenen publicaties is. ook dit jaar ten opzichte van het vorige jaar belangrijk toegenomen. Deze aanwinsten, reeds in het maandblad vermeld, zijn door schenking, door aankoop en ter bespreking in het maandblad verkregen. Van overheidswege heeft het Genootschap verscheidene van deze onmisbare uitgaven mogen ontvangen: het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. rijks-, gemeente- en streekarchieven en gemeente-besturen hebben boekwerken ten geschenke aangeboden. Daarnaast zijn zowel van leden als van niet-leden present-exemplaren ontvangen. Auteurs en uitgevers, die een bespreking in het maandblad op prijs stelden, deden een recensie-exemplaar van hun werken toekomen.

De fichering van de gedrukte werken en tijdschriften vond voortgang. De fiches zijn alle in de kartotheek gevoegd.

Ook dit verenigingsjaar is het aantal bezoekers aan de bibliotheek en andere verzamelingen wederom — ondanks de sluiting gedurende één maand in voor- en najaar — toegenomen. De openstelling op zaterdagmorgen beantwoordt stellig aan een (blijvende) behoefte. Het aantal bezoekers op zaterdagmorgen is groter dan eertijds op donderdagvoormiddags.

Door een stijgend aantal leden is van de mogelijkheid tot het lenen van gedrukte werken en periodieken, voorzover deze niet tot de handbibliotheek behoren, gebruik gemaakt. Ook verscheidene openbare instellingen als rijks- en gemeentearchieven en openbare bibliotheken hebben ten behoeve van eigen ambtenaren of van hen, die geen lid van het Genootschap zijn, stukken uit de verzamelingen ter raadpleging ontvangen.

De sluiting van de verschillende afdelingen en van het bureau in de maanden maart en oktober — met uitzondering van de zaterdagmorgen — is gehandhaafd moeten worden. Deze maatregel heeft het mogelijk gemaakt, verschillende werkzaamheden, waartoe eerder geen gelegenheid was, af te doen.

De bibliothecaresse verzorgde als voorheen de rubriek „Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften" in het maandblad, hetgeen blijkens de ontvangen reacties door de leden zeer op prijs wordt gesteld.

De afdeling Familiearchieven verwierf door legaat het archief *Bybau*. De Familie Nerée Stichting, gevestigd te Babberich (Geld.) en opgericht bij acte van 27 augustus 1962, verleden voor notaris Frohe te Zevenaar, gaf begin 1963 aan het Genootschap het archief van de tak *Von Nerée* in bewaring.

Het bestuur stond desverzocht aan Mr. L. Fledderus, volontair aan het Algemeen Rijksarchief, toe, het familiearchief *Rambonnet* te inventariseren, zulks als werkstuk bij zijn opleiding voor het examen voor archivaris eerste klasse. Onder leiding van de archivaris van het Genootschap bewerkte Mr. Fledderus van oktober 1962 tot en met maart 1963 acht

en veertig vijftiende- en zestiende-eeuwse charters; na het aftreden van Mejuffrouw Prins droeg de Algemene Rijksarchivaris met instemming van het bestuur het toezicht op de ordening en beschrijving van dit artikel op aan Mr. A. E. M. Ribberink.

Van de vele schenkingen, waarmede de Afdeling Handschriften werd verrijkt, verdient de collectie, nagelaten door het vroegere lid R. H. Driessen, afzonderlijke vermelding: de inhoud is in de Staat van Aanwinsten in het maandblad gespecificeerd.

De Heer M. Neeb verleende zijn welwillende medewerking aan de uitbreiding van het kaartsysteem op de West-Indische Testamenten, welke op het Algemeen Rijksarchief worden bewaard, door de bewerking van twaalf delen uit het eerste kwart der negentiende eeuw.

Gedurende het einde van 1962 en het begin van 1963 heeft de archivaris van het Genootschap veel tijd gewijd aan het geven 'van inlichtingen aan Maître Paul Adam-Even, de Franse heraldicus, die een moderne uitgave van het wapenboek van de Heraut Gelre in de „Archives Héraldiques Suisses" bezorgt. Het bleek mogelijk, nieuw licht te verschaffen over verscheidene ridders, schepenen en andere personen, wier wapens in deze vermaarde codex zijn opgenomen, zulks aan de hand van archiefinventarissen, uitgaven van leenregisters en andere werken, verschenen sedert de eerste uitgave door Bouton in de jaren 1881 tot en met 1886.

De Inlichtingendienst ontving in 1962 163 verzoeken om inlichtingen uit binnen- en buitenland. Inlichtingen werden verzocht o.m. over de geslachten of wapens der families *Van Amstel, Van Arsdale, Van Asch, Besserer, De Bie, Binneblijfft, Boex, Breithaupt, Breijer, Van Buckhorst, Buning, Camerling, Von Collart, Cortissos, Cruse, Davidson, Dinglinger, Van Dompselaar, Duysing, Eeck, Ekker, Van Geene, Hartong, Hesselt van Dinter, Heij, Van den Heijligen Lande, Von Hoevenstein, Hoogendijk, Van Hoogmade, Van Isselstein, Jut, Kamerling, Kimmel, De Klerck, Kortum, Kranendonk, Ledeboer, Van Mansfeld, Martijn, Van der Mast, Mechelman, Meerholz, Van Meurs, Van Moerbeke, Morgenstern, Von Mulert, Van den Ouwelant, Overmeer, Pardo, Perez, Van de Perre, Plomp, Pullen, De Rechteren van Hemert, Riemersma, Röell, Sauer, Schaaf, Scharphorn, Stewart, De Sturler, Van Tongerloo, Truchsess won Waldburg, Verbrugh, Van de Walle, Van Win, Zomer.*

Voor de beantwoording van de vragen om inlichtingen wordt gebruik gemaakt van de bij het Genootschap in de verzamelingen aanwezige gegevens. Een verdergaand onderzoek kan door de inlichtingendienst niet ter hand worden genomen. Niet alle vragen konden met een door de inzenders gewenst en afdoend antwoord worden afgedaan. Het stemt echter tot voldoening, dat vele vragers zo niet volledig dan toch voor een belangrijk deel geholpen konden worden. Vele malen konden aanwijzingen gegeven worden voor verder onderzoek in archieven e.d. Verschillende aanvragers deden van hun erkentelijkheid voor de ontvangen inlichtingen blijken.

Het bestuur meent te mogen vaststellen, dat de belangstelling voor de genealogie en heraldiek en de aanverwante wetenschappen zich in een periode van grote bloei bevindt, De uitbreiding van de literatuur, zowel met grote als met kleine werken, als de toeneming van het aantal tijdschriften op deze gebieden naast het aantal personen, dat van belangstelling blijkt geeft, zijn er zovele bewijzen voor. De eerlijkheid en oprechtheid, waarmede gewerkt wordt, verdient lof. Het ligt op de weg van het Genootschap hierbij leiding en hulp te geven en er voorts toe bij te dragen door het hoge niveau van

de inhoud van het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" te handhaven en te bevorderen. Dit is alleen uitvoerbaar, indien het Genootschap gedragen wordt door een talrijk en waarachtig ledenkorps. In dit verband doet het bestuur een beroep op de leden om in kring van belangstellenden de aandacht op het Genootschap en zijn activiteiten te vestigen.

Het bestuur wenst dit verslag te besluiten met een woord van erkentelijkheid en dank aan de leden van de staf van het Genootschap voor het vele ook weer in 1962 verricht om de collecties van het Genootschap in stand te houden, te verrijken en te verzorgen, als mede voor de deskundige hulp en voorlichting aan de leden.

Twee Alkmaarse huizen en hun bewoners in de 17de en het begin der 18de eeuw,

door P. W. DE LANGE.

§ 1, Voorwoord.

Aanvankelijk was het alleen mijn bedoeling enige oude familie-aantekeningen uit een in mijn bezit zijnde Statenbijbel te publiceren, te samen met enkele genealogische aantekeningen omtrent de daarin vermelde personen. Bij het verzamelen van gegevens voor deze aantekeningen deed ik echter enige gelukkige vondsten, die mij in staat stelden de opzet, zowel naar inhoud als tijd, te verbreden. Tegelijk deden zich weer tal van nieuwe vragen voor. Dat een aantal daarvan onbeantwoord gebleven is, was niet te vermijden.

De in de tekst tussen haakjes opgenomen cijfers verwijzen naar de in § 11 vermelde bronnen.

§ 2. De prent van Romijn de Hooghe.

Beide huizen zijn afgebeeld op de hier (als afb. 1) gereproduceerde prent. In Muller's Beredeneerde beschrijving van Nederlandsche Historieplaten, enz (van 1882) (12) is deze als volgt beschreven:

„No. 3007, E, a (1674) — Gezigt van de Waag en de Kaasmarkt te Alkmaar, met veel gewoel. — In het midden de Waag met haren fraaijen toren *en* het jaartal 1580 boven, en 1599 onder de wijzerplaat op den toren; lager de voorgevel met de jaren 1580 en 1674, waaronder „S.P.Q.A. Restituit virtus ablatae jura bilancis". Regts de gevels van 7 huizen en daarachter het dak van een hoog huis; links de gevels van 2 huizen met de inschriften: De Witte Os en De Witte Roos. Bovenaan middenin een groot veld met opschrift: „De Waeg en Kaesmarckt van de Stadt Alkmaer, te koop bij Adr. Haser sou, Boekverkooper op de Mient in de Witte Os" (op de plaat het le huis links). Rechts, links en v. onderen 5 wapens met namen van regeeringsleden. Het geheel door een smallen gebloemden rand omgeven. 2nd. nm. (Naar en door R. de Hooghe.) Hg. 43, br. 63 dm., br. fol. Bij den Heer C. W. Bruinvis, Alkmaar."

> De spatiëring is van mij. Het tussen haakjes geplaatste jaartal 1674 is niet bedoeld als het jaar, waarin de prent vervaardigd is, doch als het jongste, op de prent voorkomende, jaartal. De maten zijn uitgedrukt in (Ned.) duimen (d.w.z. centimeters, niet in decimeters!).

De prent is ook vermeld in het recente werk van F. W. H. Hollstein, Dutch and Flemish Etchings Engravings and Woodcuts ca, 1450-1700 (9). Voor de beschrijving wordt daar echter verwezen naar het werk van Muller.

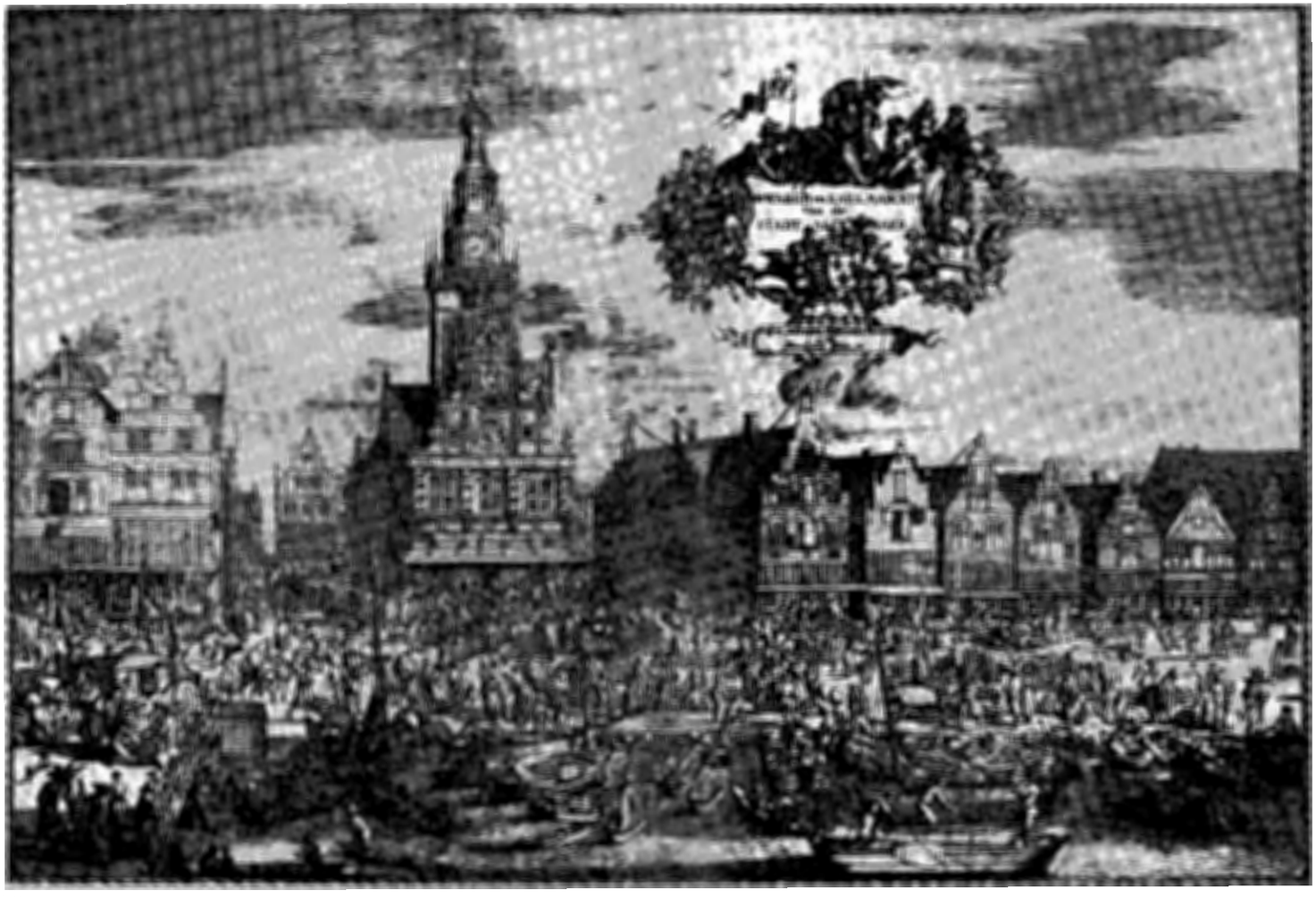

bijna 1/3 mare grootte.

Foto Rijks Prenten Kabinet.

Af b. 1. R. de Hooghe, De Waag en de Kaasmarkt te Alkmaar ca. 1674/'75.

ca. $^{6}/_{10}$ ware grootte. Eigen foto.

A f b. 2. Familie-aantekeningen over de jaren 1674—'79, betreffende het gezin van *Adriaen Hasersou.*

ca. $^{6}/_{10}$ ware grootte. Eigen foto.

A f b . 3. Familie-aantekeningen over de jaren 1680—'94, betreffende het gezin van *Jan van den Bergh.*

Volgens C. W. Bruinvis in „De regeering van Alkmaar tot 1795" (5) zijn de vijf magistraten, wier namen en wapens rondom het opschrift zijn weergegeven (de schout en de vier burgemeesters), alle van 1674 tot 1678 in functie geweest. In die tijd moet de prent dus ontstaan zijn. In zijn Catalogus van de gemeentelijke prentverzameling (3, onder no. 318) heeft C. W. Bruinvis deze prent nader op 1675 gedateerd.

Naar de aanleiding tot de uitgave kan men slechts gissen, Het boekje van C. W. Bruinvis over de geschiedenis van het waaggebouw en de kaasmarkt (4) geeft hierover geen uitsluitsel. Het ligt m.i. echter wel voor de hand, dat men in 1673 het beleg en ontzet van 1573 herdacht heeft, dat bij die gelegenheid besloten is tot herstel of verfraaiing van de voorgevel van het waaggebouw, welke werkzaamheden (blijkens het jaartal in de gevel) in het volgend jaar gereed gekomen zijn, en dat tóén het denkbeeld opgekomen is het gebouw met de vernieuwde gevel te vereeuwigen. Misschien is dit idee wel afkomstig geweest van de uitgever, *Adriaen Hasersou;* het feit, dat zijn huis — zonder strikte noodzaak voor het geheel — nog juist ten volle op de prent voorkomt, draagt tot dit vermoeden bij. Bovendien was hij in 1674 juist getrouwd, wat hem wel een bijzondere reden gegeven kan hebben om op deze wijze de aandacht op zijn zaak te vestigen.

Exemplaren van deze prent vindt men (o.m.?) in het Gemeente-museum te Alkmaar en in het Rijksprentenkabinet. Naar laatstbedoeld exemplaar is bijgaande afbeelding vervaardigd,

§ 3. De huizen.

Beide huizen, op de prent van voren gezien, dragen hun naam op de vóórrand van de luifel. Daar en op de uithangborden ziet men tevens een bijpassende afbeelding. Hier volgt iets over hun geschiedenis:'

a. De Witte Roos.

Op 27 april 1607 kocht *Gerrit Pietersz.,* boekbinder, van Adriaen en Geertje Adriaens Watersoet een huis en erve, gelegen aan de westzijde van de Mient, belend Cornelis Hillebrandsz van Couhoven ten zuiden, de straat en de plaats van de Waag ten noorden en Weijn Jans, weduwe van Jacob Jansz. van Ketel ten westen (41). Nog in hetzelfde jaar blijkt *Gerrit Pietersz.* in dit huis te wonen („op den hoeck van de Meent bij de Waegh") volgens het titelblad van een door hem uitgegeven boekje. (Zie hierover bij zijn persoon.)

Het huis is tot 15 febr. 1723 in het bezit van zijn nakomelingen gebleven. Op die datum verkocht *Pieter Bruinvis,* „getrouwd met *Nseltje Hasersou,* die erfgenaam is geweest van haar oudoom *Pieter Gerritsz Schagen,* die een zoon en erfgenaam is geweest van *Gerrit Pietersz,* boekbinder", een huis en erve, gelegen aan de westzijde van de Mient, genaamd de Witte Roos, aan *Cornelis van den Bergh,* apotheker. (43) Overigens kwam dit huis aldus nog niet in handen van vreemden. De koper was een halfbroer van *Neeltje Hasersou;* hij is tot 1765 in het bezit ervan gebleven (44a).

De naam De Witte Roos heb ik het eerst aangetroffen in een notariële akte van 1668 (Zie bij Pieter Gerritsz Schagen).

b. De Witte Os.

Op 8 mei 1637 kocht *Jan Volckertsz,* boekbinder, van Jan Willemsz Meurs, kousenmaker, een huis en erve, gelegen aan de westzijde van de Mient, belend Maritge Pieters, weduwe van Barthout Loeve van der Hoolc, en een steeg ten zuiden en *Niesge Pieters,* weduwe van *Gerrit Pietersz,* boekverkoper, ten noorden (42). Dit huis bleef in het bezit van zijn nageslacht tot 24 januari 1736, toen *Jan Bruinvis,* „erfgenaam in successie van *Jan Volckertsz,* boekbinder", aan Pieter van Velde verkocht heeft een huis en erve, gelegen aan de westzijde van de Mient (44). Dat het hier in beide gevallen de Witte Os betreft, blijkt enerzijds uit de noordelijke belending, genoemd in de akte van 1637, anderzijds uit een prent van Reinier van Persijn, uitgegeven door *Jan Volckertsz* met vermelding van het adres van laatstgenoemde: „op de Mient in den Witten Os" (Zie nader bij zijn persoon). Trouwens een dergelijke vermelding komt — zoals wij zagen — ook voor op de door zijn zoon en opvolger, *Adriaen Haserscu,* uitgegeven prent van Romijn de Hooghe. Dit huis wordt nog genoemd in het huwelijkskontrakt van *Jan Bruinvis* en *Guurtje Kleijn* van 1730 en wel op een wijze, die doet vermoeden, dat het bestemd was als woning voor het jonge paar.

§ 4. De familie-'aantekeningen,

Achter in een oude Statenbijbel, in mijn bezit, bevinden zich drie vellen met aantekeningen, respectievelijk betrekking hebbende op de gezinnen van *Adriaen Hasersou* en *Giertje Salm,* van *Jan van den Bergh* en *Giertje Salm* en van *Pieter Bruinvis* en *Neeltje Hasersou.* Ten dele dus namen, die ook al. in verband met de beide huizen genoemd zijn. De notities lopen — afgezien van enkele latere toevoegingen — van 1674 tot 1728 (Verg. de afbeeldingen 2 en 3).

a. De teksten

1

INDE NAME DES HEERE AMEN

1674 ë weeck voor [1]) Bartholom̃ marckt sijn wij *adriaë hazerzou* ẽ *giertje* Corn: *Salm* samẽ indẽ echt verbondẽ

1675 1 novemb sijnde vrijd smiddags të twaelf ure is geboore haer do (cht) ertje genaemt *neeltje adriaens* (!)[2]) *Hasersou*

1679 dẽ 28 [1]) maert donderd(ag)s smorgë tẽ 2 ure is inde Heere geruest *adriaẽ hazerzou* de man van *giertje Corn Salm*

11

INDE NAME DES HEERE AMEN

1680 de . . aug̃ zijn wij Beijde jck *Jan vandẽ Bergh* ẽ *giertje Corn: Salm* met malkander indẽ echt verbondẽ

1681 dẽ 30 octob donderdachs savont tẽ 11 ure is mijn vrou voor de Eerstemael inde Craem gekomẽ van eẽ doot soontje

1682 dẽ 19 decemb sijnde saterd: smorg̃ tẽ 2 ure is mijn vrou voor de tweede mael inde Craem gekomẽ van eẽ soon genaemt *Corn: Jansz:*

1684 dẽ 15 april sijnde saterd: smorg̃ tẽ half 3 ure is mijn vrou voorde darde mael inde Craem gekomẽ van eë dochter genaemt *Lijsbet Jans* [2]) *is* gerust den 28 febr. 1728: out zijnde 43 jaãr: 10 maand: 15 dage

1686 de 1 octob sijnde dinsdach savonts ontrent half negẽ is mijn vrou voor de vierde mael'inde kraem gekomë van eë soon genaemt *Hendrick Jansz* [2]) *is* gestorven den 20 Junij 1723 out sijnde 36 jaren 8 maanten

[1]) Zie onder commentaar.
[2]) Het volgende is later bijgeschreven.

1691 den 3 Junij sijnde pinxter dach savonts ontrent 11 ure is mijn vrou weder inde kraem gekomẽ van een Jonge dochter genaemt *Duijfje Jans*[2]) is gerust 24 janũ 1751

1694 den 21 Februarij savonts de Clock 8 uren js jn de heer gerust *johannꝰ: van den Bergh* de man van *Giertje Cornelis Salm*

111

IN DE NAEME DES HEEREN AMEN

1695 den 15 maij sijn wij beijde ick *pieter Bruijnvis* en *neeltje hasersouw tot* alckmaer met malkander in Eght verbonden

1696 den 18 februarij saterdags smorgens ten 6 uren is mijn vrouw voor de Eerste mael in de Craem gekoomen van een soontje genaemt *jan pieters bruijnvis*

1696 den 17 octob woensdags smorgens omtrent 7 uren is ons soontje *jan pieters bruijnvis* in den heeren gerust out sijnde 34 weecken en 4 daegen

1697 den 31 october donderdags smorgen ten 6 uren is mijn vrouw voor de tweede mael in de craem gekoomen van een doghtertje genaemt *Stijntje pieters bruijnvis*

1699 den 29 maert sondags naer middags ten 3 uren is mijn vrouw voor de derdemael in de craem gekoomen van een doodt soontje

1702 den 17 octob dinsdags smorgens ten 7 uren is mijn vrouw voor de vierde mael in de craem gekoomen van een dogtertje genaemt *giertje pieters bruijnvis*

1704 den 18 maij sondags smorgens ten 4 uren is ons dogtertje *giertje pieters bruijnvis* in den heere gerust out sijnde een jaer en seeven maenten

1704 den den 31 august: sondags naer middags ten vier uren is ons dogtertje *Stijntje pieters bruijnvis* in den heer ontslapen out sijnde ses jaer en tien maenten

1705 den 13 august: donderdags naght ten half een uren is mijn vrouw voor de vijfde mael in de Craem gekoomen van een soontje genaemt *jan piefers* bruijnvis

1716 den 14 junij sijnde soadags savonts omtrent 5 uren is mijn vrouws moeder gerust genaamt giertje *Salms* out sijnde 68 jaren en 38 weecken

1728 den 20 februarij sijnde vrijdags snagts omtrent half Een uren is mijn vrouw *Neeltje hasersouw* gerust out sijnde 52 jaren 3 maanten 19 dagen

1728 den 12 april sijnde maendagh smorgens omtrent vijf uren, is mijn vaeder *Pieter Janse Bruijnvis* gerust, out sijnde 56 jaeren 6 maend: 28 dagen

N.B. De cursiveringen en de toevoegingen tussen haakjes zijn van mij.

b. Commentaar,

De Statenbijbel, uitgegeven te Dordrecht bij Jacob en Pieter Keur en te Amsterdam bij Pieter Rotterdam, is van 1710; de meeste aantekeningen betreffen echter oudere gebeurtenissen. Dit wijst er op, dat elk van de teksten een geschiedenis moet hebben. Tot zekere hoogte is het mij gelukt deze uit de stukken zelf af te leiden.

Het papier van de teksten 1 en 11 vertoont beschadigingen, die er op wijzen, dat zij eerder in een ander boek (kennelijk ook een bijbel) geplakt zijn geweest. Het handschrift van beide teksten is oud-Hollands. Afgezien van de laatste inschrijving (11, regel 23-26) is dit voor beide teksten gelijk. Dit valt in het bijzonder op, als men let op de wijze, waarop de naam van *Giertje Salm* geschreven is (1, 3 en 10; 11, 3). Er *is* echter toch wel énig verschil: dat van 11 vertoont kleine ongelijkmatigheden, zoals die te verwachten zijn bij aantekeningen, die met tussenpozen — telkens na de vermelde gebeurtenis — zijn neergeschreven. Dat van 1 mist dergelijke ongelijkmatigheden. Bovendien is mij gebleken, dat tekst 1 twee fouten bevat. Uit een en ander meen ik te mogen afleiden, dat beide teksten (alweer met uitzondering van 11, 23-26) geschreven zijn door *Jan van den Bergh,* de tweede man van *Giertje Salm* en de „jck" van 11, 2. Tekst 1 zal dan door hem zijn overgeschreven van een ouder stuk, van de hand van *Adriaen Hasersou,* dat vermoedelijk moeilijk leesbaar geweest is. Regel 23-26 van tekst 11 (i/z. het overlijden van *Jan van den Bergh) is* ongetwijfeld van de hand van de we+ duwe, *Giertje Salm.*

Wat de fouten betreft:

1, regel 2: St. Bartholomeusdag valt op 24 augustus. Wij mogen aannemen, dat de markt hetzij Op, dan wel kort vóór of ná deze dag viel. Nu blijkt (volgens het Amsterdamse stadhuistrouwboek) het huwelijk op 2 september 1674 gesloten te zijn, dus ongeveer een week ná 24 augustus. In plaats van het woordje „voor" had dus „naer" moeten staan.

1, regel 8: 28 maart viel in 1679 niet op donderdag, maar op dinsdag; bovendien is *Adriaen Hasersou* (volgens het begraafboek) op 27 maart begraven! Lezen wij echter „23" in plaats van „28", dan verdwijnen beide incongruenties, (In dit verband merk ik op, dat alle andere, in de teksten genoemde, weekdagen kloppen met de opgegeven data.)

§ 5. Het gedacht Schagen.

Verschillende geslachten van deze naam komen in de 17de eeuw in Alkmaar voor, w.o. de regentengeslachten, afstammende van resp. *Pieter Jansz. Schagen* en van *Cornelis Mathijsz. Schagen* (1 en 14 en de daar genoemde litteratuur). Wij bepalen ons hier tot *Gerrit Pietersz. Schagen* en zijn nakomelingen. Of hij en *Pieter Jansz. Schagen* neven waren, zoals wel beweerd is, moet ik in het midden laten.

1. *Gerrit Pietersz Schagen:*

Het is met deze persoon een wat eigenaardig geval. Mag men de Kronyk van Alkmaar van Cornelis van der Woude (20) en het daarin aangehaalde lofdicht op Alkmaar van *Cornelis Pietersz Schagen* (15), beide ná zijn dood verschenen, geloven, dan moet hij een buitengewoon veelzijdig, geleerd *en* bekwaam man geweest zijn, en bovendien populairder dan enig ander geleerde van Alkmaarse origine (Men zie de bloemlezing uit deze bronnen in bijlage 1). C. *W. Bruinvis* merkt echter over hem op (2): „aan den brand te Edam (waarbij al zijn geschriften verloren gegaan zouden zijn, d. L.) is het gewis te wijten, dat het nageslacht den schranderen Gerrit-neef voor niets heeft te danken, dat niemand hem onder onze grote mannen telt, dat zelfs zijn naam aan de meeste nederlanders volkomen vreemd is. (En verder:) Ook aan hem is het bevestigd, dat de lof van tijdgenooten generlei waarborg voor de onsterfelijkheid geeft".

In deze omstandigheid prijs ik mij gelukkig, dat ik althans iets naders omtrent deze merkwaardige persoon en zijn werk heb kunnen vinden.

a. De „Wonder-vondt"

In 1607 is te Alkmaar gedrukt en uitgegeven een klein

WONDER-VONDT

van de eeuwighe bewegingh/ die den

Alckmaersche Philosooph Cornelis Drebbel/ door een

Hier is oock noch de getuyghnis/ die Cicero/

Ooc mede by gevoeght een Boeck Pymander beschre-

Ghedruckt tot Alckmaer, by Iacob de Meester,

Door Gerrit Pietersz. Boeckvercooper/ woonende

ware grootte. Fotocopie Univ. Bibl. Leiden.

A f b. 4. Titelblad „Wonder-vondt".

boekje, waarvan de titel (verkort) luidt: „Wonder-vondt van de eeuwighe bewegingh (door) den Alckmaersche Philosooph Cornelis Drebbel, enz." (16). Het titelblad (zie afb. 4) leert ons verder, dat de uitgever is: „*Gerrit Pietersz* Boeckvercooper woonende op den hoeck van de Meent bij de Waegh tot Alckmaer", d.w.z. ónze *Gerrit Piefersz. Schagen*. Doch daar blijft het niet bij. Bladzijden 5 en 6 bevatten een opdracht (van dit boekje) van zijn hand, gericht tot een oud-burgemeester van Alkmaar. En uit deze opdracht blijkt, dat alleen de daarop volgende 5 bladzijden van de hand van Drebbel zijn [3]), doch dat de verdere inhoud door *Gerrif Piefersz.* bijeen gebracht is. Deze in'houd nu bestaat enerzijds uit een aantal fragmenten van gedichten (waarvan drie in het Latijn en één vertaald uit het Frans), waarin aan de „ewige beweging" gerefereerd wordt: anderzijds uit de vertaling van één van de boeken, toegeschreven aan Mercurius Trimegistus (getiteld Pymander en handelende over de macht en wijsheid Gods), voorafgegaan door twee vertaalde fragmenten met uitspraken over deze „schrijver". Als dit alles door *Gerrif Piefersz.* zelf bijeengezocht en c.q. vertaald is, pleit dit voor zijn belezenheid, zijn talenkennis en zijn belangstelling in de z.g. hermetische wetenschappen.

Nog nader leren wij hem kennen uit genoemde opdracht (Zie bijlage 2). Bij het doorlezen daarvan treft ons allereerst de verwardheid (in onze ogen!) van zijn voorstellingen op het gebied van natuur- en sterrekunde. Kennelijk was hij in dat opzicht een kind van zijn tijd. Lukt het ons hiervan af te zien, dan blijkt hij iemand met een levendige, weinig schoolse stijl, niet afkerig van een grapje en bijzonder gesteld op het gebruik van wélklinkende woordvondsten. Ook weet hij — terloops — blijk te geven van zijn afkeer van oorlogsgeweld. Er komt, ondanks de ernst en zwaarwichtigheid van het hele geval, uit deze tekst een méns op ons af. Deze opdracht is — met geringe wijzigingen — o.m. (?) ook opgenomen in de edities van 1621 van Drebbels „Kort Tractaet van de Natuere der Elementen" (7) schoon hij daar wel wat uit zijn verband gerukt lijkt. M.i. in ieder geval een bewijs voor het gezag, dat *Schagen* destijds genoot.

Met nadruk wil ik herhalen, dat de „Wonder-vondt" -- als geheel — het werk is van *Gerrif Piefersz. Schagen.* Dit is nodig. Want in recente tijd hebben zowel Jaeger (10), als Tierie (17), het doen voorkomen, dat Drebbel de auteur zou zijn, en bovendien hebben zij *Schagen's* naam als uitgever onvermeld gelaten en door het wél noemen van de drukker, Jacob de Meester, de indruk gewekt, dat dié de uitgever zou zijn. Overigens moet toegegeven worden, dat *Schagen.* door op de titelpagina zijn naam, als schrijver, niet te vermelden, en bij het noemen van zijn naam, als uitgever, de geslachtsnaam weg te laten, dit misverstand in de hand gewerkt heeft.

b. „De vinding der lengte van Oost en West".

De krachtige opbloei van de zeevaart heeft omstreeks het begin van de 17de eeuw het vraagstuk van de plaatsbepaling op zee in het middelpunt van de belangstelling (niet alleen van wiskundigen en astronomen) geplaatst. Een halve eeuw later wijdde Dirck Rembrandtsz. van Nierop onder bovenstaande titel hieraan een hoofdstuk van één van zijn werken (13; zie ook 14 onder Leamor, Gerrit Pietersz. en Robbert Robbertsz le Canu). Hij vertelt daar, hoe de Staten-Generaal omstreeks 1610 een soort van prijsvraag terzake hebben uitgeschreven en hoe daarop o.m. geantwoord is door de te Amsterdam wonende Engelsman T. Leamor. Dit antwoord is daarop in 161 1 door de Staten ter beoordeling voorgelegd aan de astronomen R. Snellius (een veelzijdig geleerde, vader van de bekende wiskundige W. Snellius) en Robbert Robbertsz., ook wel genoemd le Canu. Laatstgenoemde zou hierover op zijn beurt geraadpleegd hebben een zekere *Gerrit Piefersz.* uit Alkmaar (die overigens ook zelf een antwoord zou hebben ingezonden).

De schrijver van het levensbericht van *Gerrit Piefersz. Schagen* in het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek laat de vraag, of beide personen wellicht identiek zijn, onbeantwoord. Mijns inziens mag dit nauwelijks een vraag heten. Eerstbedoelde *Gerrit Piefersz.* moet een om zijn bekwaamheid bekend man geweest zijn: anders — mag men aannemen — was hem niet door een adviseur van de regering raad gevraagd. Een zó bekende persoon zou echter stellig door Van der Woude in zijn Kronyk niet over het hoofd gezien zijn. Verder blijft de hier bedoelde bekwaamheid ook geheel binnen het kader van de capaciteiten van onze universele geleerde.

C. Personalia.

Volgens de genoemde kroniek is hij 1 november 1573 te Schagen geboren, reeds jong naar Alkmaar verhuisd, en daar 18 juni 1616, dus nog in de kracht van zijn leven, overleden. Hij werd er 21 juni 1616 in de Grote Kerk begraven in het graf kapel F noord, no. 3 (21 en 1). Wij zagen reeds, dat hij boekbinder en -verkoper was, en uitgever en auteur (maar niet de drukker !) van de „Wonder-vondt"; verder, dat hij zich een vrijwel universele kennis en vaardigheid verworven had, waarom hij onder zijn tijdgenoten een zekere roem genoten heeft. Hij was o.m. bevriend met zijn tijd- en stadgenoot, de ook nu nog meer bekende Cornelis Drebbel. Hij woonde — tenminste sinds 1607 — in het huis de Witte Roos op de Mient. Hij was gehuwd met *Niesgen Piefers,* die in de koopakte van de Witte Os van 1637 als zijn weduwe genoemd wordt. C. W. Bruinvis vermeldt van haar (2), helaas zonder bronvermelding, dat zij 26 dec. 1654 overleden is in de ouderdom van 78 jaar. Zij werd 30 dec. 1654 in de Grote Kerk te Alkmaar begraven (21). Voorzover mij gebleken is, zijn uit dit huwelijk tenminste drie kinderen geboren.

Wat de schrijfwijze van zijn naam betreft, zagen wij, dat de geslachtsnaam (kennelijk ontleend aan zijn geboorteplaats) in de regel werd weggelaten. Wél voerde hij die zélf in de aanhef van de opdracht van de „Wonder-vondt"; hij ondertekende die opdracht zelfs met de initialen G.P.V.S., d.w.z. „van" Schagen. Eerst later, bijv. in de kroniek, is hij meer algemeen met de geslachtsnaam -aangeduid.

11. Kinderen van *Gerrit Pietersz. Schapen* (volgorde onbekend):

a. *Grietje Gerrifs Schagen.* Blijkens testament van haar broer Pieter van 11 maart 1675 was zij toen weduwe van *Jan Willemsz Bos* en waren er kinderen uit haar huwelijk in leven. Zij moet vóór haar broer overleden zijn.

b. *Neeltje Gerrifs Schagen.* Op 17 januari 1668 was zij nog getuige bij het huwelijkskontrakt van het bruidspaar *Schagen-Kaesman* (zie onder III). Op 10 aug. 1674, bij de

[3]) N.l. een „dedicatie" van zijn uitvinding van een — z.g. — perpetuum mobile aan de koning van Engeland, aan wiens hof hij toen vertoefde. Jaeger (10) heeft aannemelijk gemaakt, dat het hier bedoelde apparaat — ontdaan van bijkomstigheden — niets anders is dan een bijzondere vorm van de thermoscoop, die in de oudheid (Heron, Philo) reeds bekend was. en die Drebbel uit geschriften kan hebben leren kennen. De (latere) publicatie van Tierie (17) zwijgt hierover. De ophef, die Schagen van Drebbel's uitvinding gemaakt heeft, pleit meer voor de algemene belangstelling voor dergelijke onderwerpen in die tijd, dan voor zijn kritische zin.

Amsterdamse ondertrouw van haar zoon *Adriaen*, was zij reeds overleden. Zij was gehuwd met *Jan Volckertsz (Hasersou)*, als wiens weduwe zij 7 aug. 1653 en 24 maart 1667 testeerde (24 en 28). Zie voor haar man en kinderen onder *Hasersou*.

c. Pieter Gerritsz Schagen. Hij is 10 okt. 1679 te Alkmaar in de Grote Kerk begraven (21). Blijkens zijn testament van 1675 was hij apotheker en blijkens het huwelijkskontrakt van zijn zoon woonde hij in 1668 op de Mient in de Witte Roos, welk huis hij (vlg. de transportakte van 1723) van zijn vader geërfd had en dat zijn achternichtje *Neeltje Hasersou* op haar beurt van hém erfde. Hij was lid van de Waterlandse doopsgezinde gemeente te Alkmaar en in 1674 boekhouder daarvan (11). Hij was gehuwd met *Duijfje Jans*, met wie samen hij achtereenvolgens in 1642, 1666, 1668 en 1669 testeerde (22, 27, 30, en 31) en op 17 januari 1668 aanwezig was bij het opmaken van de huwelijkse voorwaarden van zijn zoon. Tenslotte testeerde -hij alleen op 11 maart 1675 (26), waarbij hij zijn zuster Grietje tot universele erfgename benoemde, en — ingeval van haar vooroverlijden — haar kinderen en die van zijn zuster *Neeltje*.

111. Kind van *Pieter Gerritsz. Schagen:*

Gerrit Pietersz Schagen (Jr.). Hij was 24 maart 1667 getuige bij 'het deponeren van het testament van zijn tante *Neeltje Gerrits Schagen*,. Als jongeman, apotheker te Alkmaar op de Mient, trouwde hij op 4 maart 1668 op het stadhuis aldaar (ondertr. 19 febr.) met *Josijntje Jans Kaesmans*, jongedochter, wonende aldaar op het Verdronkenoord (21). Te voren hadden zij op 17 januari 1668 een huwelijkskontrakt gesloten (29), waarbij behalve zijn ouders en zijn tante *Neeltje* aanwezig waren háár ouders: Jan *Gerritsz Kaesman* en *Trijntje Jans wan der Codde*, haar broer *Dirck* en een oudoom *Albert Cornelisz de Wit* .De bepalingen van het testament van zijn vader van 11 maart 1675 doen vermoeden, dat hij vóór die datum kinderloos overleden is,

§ 6. Het geslacht Hasersou.

I. *Jan Volckertsz (Hasersou).*

a. De prent van R. van Persijn:

F. Muller beschrijft op p. 19 van zijn reeds genoemd werk (12) onder no. 191 een ongedateerde prent van de Alkmaarse kunstenaar Reinier van Persijn (1614/5— 1668) op de verwoesting van Vroonen in 1303. De voorstelling is in dit verband van minder belang. Aan de linkerkant en onderzijde is deze echter vergezeld van een beschrijving in boekdruk, welke besluit met: „Tot Alkmaer voor *Jan Volkersz*, Boekverkooper op de Mient in den Witten. Os." Een exemplaar van deze prent, mét de beschrijving, berust in het gemeente-museum te Alkmaar, waar men ook de originele koperplaat bewaart,

b. Nog een uitgave?:

Volgens een aantekening van de Heer G. S. van Drunen te Alkmaar (bewerker van een lijst van Alkmaarse boekhandelaren, -drukkers en -uitgevers, die in handschrift aanwezig is in het Gemeente-archief aldaar) zou *Jan Volckersz* in 1646 één van de vrij talrijke herdrukken van Anth. Hoveus' Chronyck ..... van Egmondt hebben uitgegeven. Het is mij niet gelukt een exemplaar hiervan op te sporen. Ook is niet duidelijk geworden aan welke bron bedoelde aantekening ontleend is. Wél vond, ik een exemplaar van een uitgave van genoemde kroniek uit het jaar 1646, doch dit is door een ander uitgegeven.

c. Personalia:

Hij is overleden vóór 7 augustus 1653, wanneer zijn weduwe testeerde. Zoals wij zagen, was hij boekbinder en boekverkoper en uitgever (in ieder geval van de prent van R. van Persijn) en woonde 'hij — tenminste sinds 1637 — op de Mient in de Witte Os, welk huis hij op 8 mei 1637 gekocht heeft. Hij was toen poorter. Hij was gehuwd met Neeltje *Gerrits Schagen* (zie aldaar), die hem overleefde,

Wat zijn geslachtsnaam betreft, deze is niet vermeld in de koopakte van 1637, of op de prent, maar wél in de beide testamenten van zijn weduwe (1653 en 1667) en in het huwelijkskontrakt van *Gerrit Pietersz. Schagen* van 1668.

II. Kinderen van *Jan Volckertsz. Hasersou:*

1. *Pieter Jansz Haserswoude*. Hij huwde als jongeman, wonende op de Mient, 30 maart 1664 te Alkmaar op het stadhuis (ondertr, 16 maart) met *Elisabeth' Jans Colck, jonge*dochter, wonende aldaar op de Oudegracht (21). Hij was 31 juli 1680 getuige bij het huwelijkskontrakt van zijn schoonzuster Griefje *Salm* met haar tweede man.

2. Adriaen (Jansz) Hasersou.

a. De „Sedige verantwoordinge" (20a):

„Bij Adriaen Hasersouw, boeck-verkooper op Mient in de Witte Os" *is* in 1670 te Alkmaar uitgegeven een geschriftje onder bovenstaande titel. Het is kennelijk geschreven door één of meer leden van de Waterlandse doopsgezinde gemeente aldaar, die zich verschuilen achter de aanduiding „eenige Liefhebbers der waerheijd". De inhoud, die betrekking heeft op een kerkelijk geschilpunt, is in dit verband niet van verder belang, dan dat deze steun geeft aan de aanwijzingen, dat de uitgever doopsgezind was. Het titelblad is hier gereproduceerd als afb. 5.

b. Het „Alckmaerder Liet-Boexken" (20b).

Een tweede, merkwaardige, publicatie vormt het, als Tweede Deel aangeduide en helaas niet gedateerde, bundeltje bruiloftsliedjes, waarvan het titelblad — op ware grootte! — als afb. 6 is gereproduceerd. Het kleine lettertype is oorzaak, dat de naam van de uitgever (o.a. door Scheurleer in zijn Nederlandsche Liedboeken) (16b) soms gelezen is als *Hasers m o n d.* De verdere vermelding: „t' Alckmaar, op de Mient" 'maakt het echter zeker, dat hier gelezen moet worden: *Hasers w o u d.*

Bij geen van de opgenomen liedjes is de naam van de auteur vermeld; wél vindt men onder sommige een zinspreuk, bijv. „Hier na beter"; „Een is meer dan al". Of zich daaronder ook liedjes van de hand van de uitgever of zijn verwanten bevinden — wat niet onmogelijk schijnt — moet derhalve onzeker blijven.

c. Personalia:

Volgens zijn leeftijd bij ondertrouw zou hij omstreeks 1646 geboren zijn. Blijkens de — gecorrigeerde — familie-aantekeningen (8) overleed hij 23 maart 1679, dus zeer jong. Hij werd 27 maart 1679 in de Grote Kerk begraven (21). In het testament van 1675 wordt hij boekbinder en poorter genoemd. Verder was hij, zoals wij zagen, boekverkoper en uitgever van de prent van R. de Hooghe en van de hierboven onder a en b genoemde geschriften, en woonde hij op de Mient in de Witte Os.

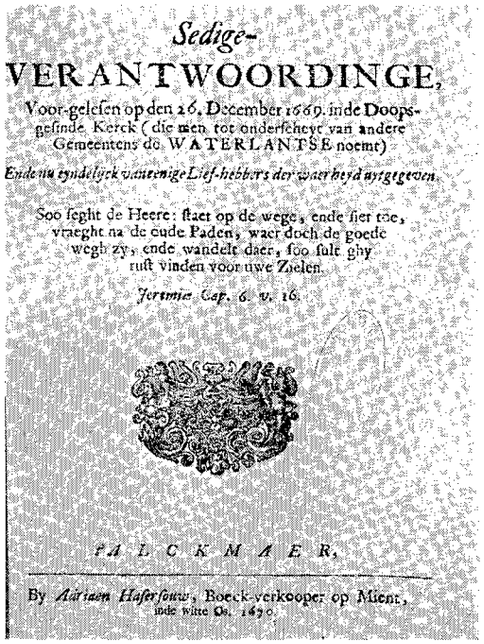

Sedige-

VERANTWOORDINGE,

Voor-geleſen op den 26. December 1689. inde Doops-gesinde Kerck (die men tot onderscheyt van andere Gemeentens de. WATERLANTSE noemt)

Ende nu tyndelyck vanenige Lief-hebbers der waerheyd uytgegeven.

Soo seght de Heere: staet op de wege, ende sier toe, vraeght na de oude Paden, waer doch de goede wegh zy, ende wandelt daer, soo sult ghy ruſt vinden voor uwe Zielen.

Jeremie Cap. 6. v. 16.

ALCKMAER,

By *Adriaen Hasersouw*, Boeck-verkooper op Mient, inde witte Os. 1690.

1/2 ware grootte. Fotocopie Bibl. G. Univ. A'dam.

A f b. 5. Titelblad „Sedige Verantwoordinge".

LIET-BOEXKEN,

ware grootte. Fotocopie Kon. Bibl.

A f b. G. Titelblad „Alckmaerder Liet-Boexken".

Hij huwde als jongeman van Alkmaar en daar wonende, oud 28 jaar, op 2 september 1674 op het stadhuis te Amsterdam (ondertr. aldaar 10 augustus, te Alkmaar 11 augustus) (47 en 21) met *Giertje Cornelis Salm* uit Amsterdam. Zie over haar bij het geslacht *Salm*. *Het* echtpaar testeerde gezamenlijk 30 oktober 1675 (23). Blijkens de familie-aantekeningen stamt er uit dit huwelijk slechts één kind, n.l.:

111. Neeltje *(Adriaens) Hasersou. Zij is te* Alkmaar geboren 1 november 1675, overleden 20 februari 1728 (8) en in de Grote Kerk begraven 24 februari 1728 in het graf Noordergang 229 (21 en 45). Zij huwde als jongedochter, wonende op de Mient, te Alkmaar op het stadhuis, 15 mei 1695 (ondertr. 1 mei) met *Pieter Jansz Bruinvis*, jongeman van Edam, ook wonende op de Mient te Alkmaar (8 en 21). Zie voor hém en de kinderen bij het geslacht *Bruinvis*. Blijkens de koopakten van 1723 en 1736 zou zij in 1679 — nog geen 4 jaar oud — eerst het huis de Witte Os van haar vader geërfd hebben en later de Witte Roos van haar oudoom *Pieter Gerritsz. Schagen.* In werkelijkheid is het wel iets minder eenvoudig toegegaan, maar dit doet hier minder terzake. Haar voogden waren vermoedelijk haar beide ooms *Pieter Hasersou* en *Meijndert Salm,* die haar moeder in 1680 assisteerden bij het kontrakt vóór haar tweede huwelijk.

§7. Het gedacht Salm.

Afgezien van *Gierfje* betreft het hier geen bewoners van één van beide huizen. Met het oog op de genealogische en maatschappelijke achtergrond van de bewoners is hier toch — zij het vrij beknopt — op de herkomst van dit geslacht ingegaan.

1. *Cornelis Jansz. (Salm).* Op 14 maart 1629 ondertrouwde hij op het stadhuis te Amsterdam als molenmaker uit de Rijp en daar wonende, oud 26 jaar, met *Duijfgie Dircx,* mede uit de Rijp, oud 20 jaar, wonend op de Keizersgracht te Amsterdam. Zij werd daarbij geassisteerd door haar beide ouders *Dirck Cornelisz* en *Snel (?) Aris.* Bruid en bruidegom hebben beide de akte ondertekend (47). Nog in 1663 assisteren beiden — dan wonend op de Brouwersgracht — bij de ondertrouw van hun dochter *Neeltje;* in 1669 (andertrouw van hun zoon *Cornelis*) zijn beiden echter overleden.

II. Kinderen uit dit huwelijk (voorzover aangetroffen in de Amsterdamse ondertrouwakten: volgorde slechts ten dele bekend) :

1. Neeltje *Cornelis Salm.* Zij ondertrouwde, oud 32 jaar en afkomstig uit Amsterdam, 23 februari 1663 op het stadhuis aldaar met *Jan van Steijn,* ijzerkramer in de Herestraat, afkomstig van Sittard, weduwnaar. Op 10 aug. 1674 assisteerde zij nog bij de ondertrouw van haar zuster *Gierfje;* op 2 oktober 1676 hertrouwde haar weduwnaar.

2. *Jan Cornelis Salm.* Hij ondertrouwde, oud 20 jaar, als korenkoper afkomstig uit Amsterdam, 4 augustus 1655 op het stadhuis aldaar met *Neeltje Jans,* oud 20 jaar en afkomstig uit Amsterdam. Hij werd daarbij geassisteerd door zijn vader, wonend op de Brouwersgracht; zij door háár vader *Jan Arentsz,* op het *Nieuwe* Eiland. Hij assisteerde op 1 november *1669* zijn broer *Cornelis* bij zijn ondertrouw en op 10 augustus 1674 de bruidegom van zijn zuster *Giertje* bij haar Amsterdamse ondertrouw. Mogelijk is hij identiek met de *Jan Salm,* die in datzelfde jaar voorkomt in het Amsterdamse kohier van de 200ste penning (48).

3. *Meijndert Cornelis Salm.* Hij ondertrouwde als koopman, afkomstig uit Amsterdam en wonende op de Brouwersgracht, 18 juni 1661 op het stadhuis aldaar (zonder assistentie!) met *Annefje Piefers,* afkomstig uit Enkhuizen en daar wonende. In het genoemde kohier van 1674 komt hij voor als korenkoper (aanslag *f* 50) en tevens als vertegenwoordiger

van *Grietje Cornelis Salm*. Hij was 31 juli 1680 getuige bij het huwelijkskontrakt van zijn zuster *Giertje*.

4. *Cornelis Salm*. Hij ondertrouwde, oud 27 jaar, als stokviskoper, afkomstig uit Amsterdam, 1 november 1669 op het stadhuis aldaar met *Grietje (Margarita) Hartjens*, oud 23 jaar en afkomstig uit Amsterdam. Hij werd daarbij geassisteerd door zijn broer Jan, en zij door haar vader *Arent Hartjens* op de Haarlemmerdijk.

5. *Giertje (Grietje, Geertje, Guurtje) Cornelis Salm*. Omtrent haar zijn wij volledig ingelicht. Uit de familie-aantekeningen is te berekenen, dat zij omstreeks 21 september 1647, uiteraard te Amsterdam, geboren. is. Zij overleed te Alkmaar 14 juni 1716 en is daar op 18 juni in de Grote Kerk begraven (21). Zij trouwde voor de eerste maal op het stadhuis te Amsterdam (ondertr. Amsterdam 10 augustus en te Alkmaar 11 augustus) 2 september 1674, oud 26 jaar, afkomstig uit Amsterdam en daar wonende op de Korte Prinsegracht, met *Adriaen Haserswouw* uit Alkmaar. (Zie over hém en het kind uit dit huwelijk onder *Hasersou*, §6). Zij werd daarbij geassisteerd door haar zuster *Neeltje;* haar ouders waren beiden overleden. Haar broer *Jan* assisteerde de bruidegom, die blijkbaar geen andere kennissen in Amsterdam had. Bruid en bruidegom hebben beide de akte van ondertrouw te Amsterdam ondertekend (47 en 21). In het gezamenlijk testament van 30 oktober 1675 (23) wordt zij poorteresse van Alkmaar genoemd.

Zij hertrouwde op het stadhuis te Alkmaar 18 augustus 1680 (ondertr. 4 aug.) , als weduwe, met *Johannes (Jan) van den Bergh*, jongeman, wonende op de Mient te Alkmaar (21), nadat op 31 juli 1680 een huwelijkskontrakt was opgemaakt (32). (Zie voor hém en de kinderen uit dit huwelijk § 8 onder *Van den Bergh)*.

Ongetwijfeld is zij identiek met *Grietje Cornelis Salm,* die voorkomt in het Amsterdamse kohier van de 200ste penning van 1674 (aanslag *f*15), waarbij haar broer *Meindert* namens haar optrad.

Wat haar doopnaam betreft: Haar handtekening onder de Amsterdamse ondertrouwakte luidt *Giertje. Zo* wordt zij ook steeds genoemd in de familie-aantekeningen, alsook in bedoelde akte. Bovendien is een kleinkind aldus genoemd (alweer volgens de familie-aantekeningen). De naam *Grietje* trof ik alleen aan in de trouwakte van 1674 en in het kohier van de 200ste penning. De Alkmaarse archiefstukken noemen haar afwisselend Giertje, *Geertje* of *Guurtje*.

§ 8. Het geslacht Van den Bergh.

Dit geslacht is hier slechts beknopt behandeld, in hoofdzaak aan de hand van gegevens, die mij reeds ter beschikking stonden.

I. *Jan (Johannes) van den Bergh*. Zijn geboorteplaats en -datum zijn niet bekend. Hij overleed te Alkmaar 21 februari 1694 (8). Blijkens de testamenten was hij apotheker. Nadat op 31 juli 1680 een huwelijkskontrakt was gesloten (32), trouwde hij op 18 aug. 1680 op het stadhuis te Alkmaar (ondertr. 4 aug.) als jongeman, wonende op de Mient, met *Guurtje Salm,* weduwe van *Adriaen Hasersou*, eveneens wonende op de Mient (21). Hij testeerde alleen op 28 dec. 1680 (33) en. samen met zijn vrouw op 21 sept. 1686 (25). Van zijn hand zijn de familie-aantekeningen over zijn gezin en — in afschrift — die over het eerste huwelijk van zijn vrouw.

11. Kinderen van Jan van den Bergh:

1. *een dood zoontje*, geb. Alkmaar 30 okt. 1681 (8).

2. *Cornelis Jansz van den Bergh*, geb. Alkmaar 19 dec. 1682 (8), Doopsgezind gedoopt in de Waterlandse gemeente aldaar 25 maart 1703, overl. Alkmaar 25 aug. 1766 (21), apotheker te Alkmaar, ongetwijfeld in de Witte Roos op de Mient, welk huis hij 15 febr. 1723 kocht. Hij komt, als apotheker, voor in 'het „Naamregister der gildebroeders van het chirurgijnsgild Cosmas en Damianus" met het jaartal 1700 en nog eens bij 1745 (18). In 1723 maakte hij deel uit van de commissie van redactie van de eerste Alkmaarse Pharmacopee (19); van 1728 tot 1730 was hij voogd over zijn oomzegger *Jan Bruinvis*. In het tijdvak 1717 tot en met 1761 was hij 28 jaren diaken of kerkmeester van de Waterlandse Doopsgezinde gemeente (11). Ter gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag heeft hij een zware zilveren gedenkpenning laten slaan voor zijn kleindochter *Cornelia van den Bergh* [4]) Hij huwde als jongeman, afkomstig uit Alkmaar, op 31 maart 1709 (ondertr. 17 maart) op het stadhuis aldaar met *Jacomijntje Botters*, jongedochter, eveneens van Alkmaar, die echter blijkbaar niet lang daarna overleden is, want reeds op 21 oktober 1714 (ondertr. 7 oktober) hertrouwde hij als weduwnaar op de Mient te Alkmaar met *Hilgont Schermers*, jongedochter in de Bergermeer (21).

3. *Lijsbet Jans van den Bergh*, geb. Alkmaar 15 april 1684, overl. 28 febr. 1728 (8).

4. *Hendrick Jansz van den Bergh*, geb. Alkmaar 1 okt. 1686, overl. 20 juni 1723 (8).

5. *Duijfje Jans van den Bergh,* geb. Alkmaar 3 juni 1691 (8), Doopsgez. gedoopt in de Waterl. gemeente aldaar 8 okt. 1713 (21), overl. 24 januari 1751 (8); zij trouwde, als jongedochter van Alkmaar, wonende op de Mient aldaar, op 22 maart 1716 (ondertr. 8 maart) met *Teunis Kleijn,* jongeman van Alkmaar, wonende aldaar in de Langestraat (21). Hij was een zoon van de zijdewinkelier *@laas Cornelisz. Kleijn* en *Rensje Dircks (van Steenwijk) (35);* hij was waarschijnlijk kruidenier (19) en was van 1728 tot 1730 voogd over *Jan Bruinvis*, Mogelijk is hij identiek met *Theunis Kleijn, die 15* juni 1734 overleed en begraven is in graf Zuidergang 220 in de Grote Kerk te Alkmaar (1). In ieder geval leefde hij nog op 5 aug. 1733 tijdens de verdeling van de boedel van zijn ouders (40a). Van 1726 tot 1729 en in 1733 was hij diaken van de Waterlandse Doopsgezinde gemeente te Alkmaar (11).

§9. Het geslacht Bruinvis.

Dit geslacht wordt hier slechts behandeld tot en met de personen, vermeld in de familie-aantekeningen, waarmede tevens de geschiedenis van de beide huizen, voorzover in handen van leden van dit geslacht, een einde vindt. D.w.z. dat wij ons — voor wat de Alkmaarders betreft — in hoofdzaak bepalen tot *Pieter Bruinvis,* die zich — van elders komende — te Alkmaar vestigde, en zijn zoon *Jan,* de eerste in Alkmaar geboren stamvader van het geslacht, dat tot in de aanvang van de 20ste eeuw in die plaats heeft gewoond en er — aanvankelijk voorzover dat voor Doopsgezinden was weggelegd — een niet onbelangrijke *rol* heeft gespeeld. Voorzover mij bekend is er nog nimmer een genealogie van dit geslacht ge-

4) Deze penning bevindt zich thans in de verzameling van Dr. A. J. Bcmolt van Loghum Slaterus te Amsterdam.

publiceerd. Belangrijk materiaal daarvoor is echter reeds aanwezig, n.l. in het Alkmaars gemeente-archief onder de persoonlijke en familiepapieren van de vroegere archivaris *C.W. Bruinvis* en ongetwijfeld van zijn hand. Ik ontleende hieraan enkele gegevens. Het lijkt mij wenselijk, dat dit materiaal — na aanvulling en bewerking — in zijn geheel gepubliceerd wordt.

Pieter Bruinvis, die in 1695 een Alkmaars meisje trouwde, kwam uit Edam. Onderzoek in de archivalia van die plaats heeft mij nog geen zekerheid kunnen geven omtrent zijn afstamming. Wél heeft er in de 17de eeuw een Doopsgezind geslacht van deze naam in Edam gewoond: en ongetwijfeld waren dit verwanten van deze man. De juiste relatie staat echter nog niet vast. De gegevens omtrent het Edamse geslacht leken mij in dit verband toch wel van voldoende belang om ze hier — zij het zeer summier — op te nemen. Zij zijn in grote hoofdzaak geput uit de uittreksels uit het Edams oud-notariëel archief van de hand van Mr. D. F. Pont (50):

1. Claes *Bruinvis,* vermoedelijk gehuwd met *Stijntje N.N.*

11. Uit dit huwelijk o.m., volgorde onbekend:

a. *Jacob* Claes *Bruinvis,* vermeld 1637, gehuwd met N.N. Zijn kinderen volgen onder IIIa en b.

b. *Jan Claesz Bruinvis,* geb. ca. 1619, overl. 1683 [5]), koopman, schipper, scheepseigenaar en -bevrachter (1658—1678), voogd over kinderen van zijn broer *Claes* en van zijn zuster *Welmoed* (1666-1669) ; zeer waarschijnlijk gehuwd met N. *IJsbrantsdr. Brantjes.*

Zijn zoon volgt onder IIIc.

c. *Claes Claesz Bruinvis,* † vóór 1668, gehuwd met *Jannetjen Jansdr.,* die hertr. met *Claes Jansz. Outgers* te Middelie.

Zijn kinderen volgen onder IIId en e.

d. *Cornelis Claesz Bruinvis,* † vóór 1668, chirurgijn (1653), medereder van de „Bruijnvis" (1658), gehuwd met *Marij Pietersdr. Josephs,* mennoniete, die 1668 als zijn weduwe, wonende op Marcken (binnen Edam) testeerde. Dit huwelijk was kinderloos.

e. *Niesje Claesdr. Bruinvis,* † na 1684 (in welk jaar zij, als weduwe, wonende op 't Nieuwwerck, testeerde) gehuwd met *Jan IJsbrantsz Brantjes,* schipper van de „Bruijnvis" (1658), commandeur te lande van de Groenlandse Compagnie (1672). Uit dit huwelijk (o.m.?) 2 zoons: *Jacob* en *IJsbrant.*

f. *Pieter Claesz Bruinvis,* geb. ca. 1610, † 1660, wijnkoper, medereder van de „Bruijnvis", bevrachter (1644-166(k), gehuwd met N.N.

Zijn dochter volgt onder IIIf.

g. *Welmoed Claesdr. Bruinvis,* † ca. 1672/3, tr. 1° met *Pieter NNz. (Papegaaij),* † vóór 1666; tr. 2° vóór 1666 *Gerrit Pietersz Galen, alias Clopper,* geb. ca. 1630, koopman, medereder en boekhouder van schepen, hoofdman van de Zuidpolder (1669—1702), herhaaldelijk voogd over minderjarigen en arbiter in geschillen. Met hém testeerde zij 1667. Uit het eerste huwelijk (o.m.?) 2 kinderen: *Pieter* en *Stijntje;* uit het tweede huwelijk: *Maritje.*

111. Kinderen van Jacob (volgorde onbekend):

a. *Jan Jacobsz Bruinvis,* vermeld 1679, vermoedelijk † vóór 1709

[5]) Bloys van Treslong Prins vermeldt 1783, doch dit moet — gezien het verband van de tekst op de steen en aantekeningen in DTB Edam 153 a en b — abuis zijn.

b. Claes *Jacobsz Bruinvis,* woont in 1709 te Zaandam, zeilmaker, gehuwd met *Grietje Michiels.* Uit dit huwelijk nageslacht aan de Zaan.

Kind van *Jan:*

c. *Claes Jansz Bruinvis,* geb. vermoedelijk 1639/40, † in 1709, wonend op de Dam, mennoniet, apotheker, koopman, eigenaar en mede-reder van schepen (1675—1706), gehuwd met *Aefje Gerritsdr. Rol,* die als zijn weduwe 2 dec. 1709 en in 1719, 1722 en 1724 testeerde. Vermoedelijk kinderloos. Hij maakte 6 januari 1709 een uitvoerig testament (51), inhoudende o.m. tal van legaten aan familieleden van vaders- en moederszijde, w.o. ook aan *Pieter Jansz. Bruinvis* te Alkmaar, die bovendien benoemd werd tot voogd (voor een legaat) over een minderjarige achterneef. Dit testament was een waardevolle basis voor het uitzoeken van de familierelaties.

Kinderen van *Claes:*

d. *Stijntje Claesdr. Bruinvis,* † vóór 1709, gehuwd met *Jan Dircksz.* Uit dit huwelijk: *Dirk Jansz,* in 1709 te Middelie en minderjarig.

e. *Trijntje Claesdr. Bruinvis,* in 1668 minderjarig, vermoedelijk † vóór 1709.

Kind van *Pieter:*

f. *Stijntje Pietersdr. Bruinvis.* Het schepentrouwboek van Edam bevat sinds 1660 achterin aantekening van huwelijken, die volgens hun eigen opgave, gesloten zijn in de gemeente der Doopsgezinden. Hieronder komt d.d. 21 februari 1666 voor haar huwelijk met *Jan Pietersz.* Dat wij in dit echtpaar de ouders van de in Alkmaar getrouwde *Pieter Jansz. Bruinvis* (zie generatie IV) uit Edam mogen zien, is m.i. waarschijnlijk, o.m. omdat er onder zijn kinderen een *Stijntje* en een *Jan* voorkomen.

IV. Van deze generatie volgt hier uitsluitend het kind van *Stijntje:*

Pieter Jansz Bruinvis, afkomstig uit Edam (ondertr. akte) en daar geboren omstreeks 15 sept. 1671, † Alkmaar 12 april 1728 (8) en begr. in de Grote Kerk aldaar 17 april 1728 in het graf Noordergang no. '229 (21 en 45). Omtrent zijn beroep heb ik nog geen zekerheid, doch zeer vermoedelijk was hij apotheker. (Zie § 9). Zoals wij zagen, was hij (door zijn vrouw) eigenaar van de huizen de Witte Roos en de Witte Os op de Mient te Alkmaar, waarvan hij er ongetwijfeld één bewoond zal hebben. De Witte Roos is door hem in 1723 verkocht aan *Cornelis van den Bergh,* halfbroer van zijn vrouw en apotheker. In 1709 ontving hij een legaat van zijn achterneef *Claes Jansz. Bruinvis* te Edam, die hem tevens benoemd had tot voogd (t.z.v. een legaat) over zijn achterneef *Dirk Jansz.* te Middelie. (51) In 1719 legateerde de weduwe hem bovendien o.m. het signet van haar man (50). In 1720 werd hij regent van het Wildemanshofje te Alkmaar (46); in 1720 was hij diaken en van 1721 tot 1723 en in 1727 kerkmeester (d.i. boekhouder) van de Waterlandse Doopsgez. gemeente aldaar (11). De familie-aantekeningen omtrent zijn gezin zijn van zijn hand. C. W. Bruinvis vertelt van hem (2, noot op p. 32) dat hij historische en particuliere aantekeningen heeft nagelaten, die — te samen met die van zijn zoon — in 1801 te Alkmaar geveild zijn.

Hij huwde op het stadhuis te Alkmaar 15 mei 1695 (ondertr. 1 mei) als jongeman van Edam, wonende op de Mient te Alkmaar, met *Neeltje Hasersou,* jongedochter, eveneens

wonende op de Mient te Alkmaar (21). Het echtpaar testeerde te samen 1 januari 1696 (36) en 14 mei 1721 (34), bij welke laatste gelegenheid de Witte Roos aan hun zoon toegewezen werd. Van zijn nalatenschap is 3 mei 1728 inventaris opgemaakt (38).

V. Kinderen van *Pieter Jansz. Bruinvis:*

1. *Jan Pietersz Bruinvis,* geb. Alkmaar 18 febr. 1696, † aldaar 17 oktober 1696 (8) en begr. 19 okt. 1696 in de Grote Kerk in het graf Noordergang no. 229 (45).

2. *Stijntje Pieters Bruinvis,* geb. Alkmaar 31 okt. 1697, † aldaar 31 aug. 1704 (8) en begr. als boven 3 sept. 1704 (45).

3. een *doodzoontje* (vlg. 45 *Derck Pietersz Bruinvis),* geb. Alkmaar 29 maart 1699 (8) en begr. als boven 1 april 1699 (45).

4. *Giertje Pieters Bruinvis,* geb. Alkmaar 17 oktober 1702, † aldaar 18 mei 1704 (8) en begr. als boven 21 mei 1704 (45).

5. *Jan Pietersz Bruinvis,* geb. Alkmaar *13* augustus 1705 (8), Doopsgez. gedoopt in de Friese gemeente aldaar 18 maart 1731 (21), † Alkmaar 20 juni 1766 (8 en 21) en begr, in de Grote Kerk aldaar 26 juni 1766 in het graf Zuidergang no. 69 (1 en 46). Na de dood van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid waren zijn ooms *Cornelis van den Bergh* en *Theunis Kleijn* (de man van *Duijfje van den Bergh)* zijn voogden. Uit zijn huwelijkskontrakt schijnt op te maken, dat hij en zijn vrouw aanvankelijk gewoond hebben in de Witte Os, welk huis hij echter reeds in 1736 heeft verkocht. In 1733 deed hij buiten de Nieuwlanderpoort een achtkante koepel bouwen (46) ; in 1740 heeft hij behoord tot een groepje amateur-historici, dat onder leiding van de bekende kroniekschrijver Gijsbert Boomkamp tal van Noordhollandse dorpen heeft bezocht voor het maken van. aantekeningen van historisch belang (2); dat hij ook overigens historische en particuliere aantekeningen heeft nagelaten, bleek reeds hierboven. Van 1742 tot 1765 was hij diaken van de Friese Doopsgez. gemeente te Alkmaar (21); in 1753 werd hij door burgemeesters benoemd tot één van de „administrateurs" van het Capellerijhuis (6); in 1762 werd hij waardijn van de lakens (45). Dit laatste feit doet vermoeden, dat hij lakenhandelaar was, welke veronderstelling bevestigd wordt door het voorkomen van een-originele nota uit 1761 voor door heni geleverde damast, grein en baai in de collectie familiepapieren (45) . Deze nota is door zijn vrouw gekwiteerd.

Hij huwde op het stadhuis te Alkmaar 1 oktober 1730 (ondertr. 17 september) als jongeman van Alkmaar, wonende aldaar, met *Guurtje Kleijn,* jongedochter, eveneens van en te Alkmaar **(21).** Zij was geb. 1 januari 1711 (46) en 18 maart 1731 gedoopt in de Friese Doopsgez. gem. ald. (21): zij † Alkmaar 9 nov. 1775 (21) en werd in de Grote Kerk begr. 15 nov. 1775 (1). Zij was een dochter van *Cornelis Claasz. Kleijn (een* broer van *Teunis Kleijn*) en diens eerste vrouw *Maartje Jans de Wit* (zie o.a. 35 en 37), beiden reeds overleden. Haar voogden waren haar ooms *Dirk Kleijn* en *Hendrik Botter* (man van *Maartje Kleijn)* en bovendien *Claas de Grauwert. Deze* drie voogden waren alle korte of langere tijd diaken van één der Doopsgezinde gemeenten en waren aanwezig bij het sluiten van haar huwelijkskontrakt op 27 juli 1730 (39). Het echtpaar testeerde 11 mei 1731 (40) en bezat in de Grote Kerk de graven Zuidergang 68 t./m. 70 (46).

Uit dit huwelijk '4 kinderen, n.l. *Neeltje* (1734—1776), *Cornelis* (1736—1810), *Maartje (1741-1776)* en *Pieter (1744-1814)* (46).

§10. Poging tot samenvatting en afronding,

Over een tijdperk van ruim een eeuw hebben wij hier een aantal gezinnen, in een vrij snelle wisseling van geslachten, elkander zien opvolgen als bewoners van de beide huizen. Deze personen vertonen een aantal gemeenschappelijke kenmerken. Vermoedelijk waren zij allen Doopsgezind en -- voorzover niet in één van de huizen geboren — van buiten Alkmaar afkomstig, vooral de mannen. Door deze zijn in successie twee beroepen uitgeoefend, n.l. enerzijds dat van boekbinder en boekhandelaar, anderzijds dat van apotheker+ De belangstelling en activiteit van sommigen hunner is echter niet tot de enge kring van gezin en beroep beperkt gebleven, Verder is het duidelijk, dat de gezinnen over het algemeen een zekere welstand en ontwikkeling genoten hebben.

Alvorens op enkele van deze punten nader in te gaan, wil ik er op wijzen, d.at dit „patroon" in de loop van de 18de eeuw enkele belangrijke wijzigingen heeft ondergaan, De huizen zijn verlaten en afgestoten; er werden huwelijken gesloten met personen uit oud-Alkmaarse geslachten; de overgeleverde beroepen zijn opgegeven voor andere en — mede doordat de mannen een hoger leeftijd mochten bereiken — is het geslacht *Bruinvis* uitgegroeid tot een echt-Alkmaars geslacht.

Ter verduidelijking volgt hier eerst een schema van de samenhang der geslachten:

Gerrit Pietersz. **(Schagen),**
1573—1616,
×
Niesgen Pieters,
1576—1654
|
Neeltje Gerrits Schagen,
† tussen 1668 **en 1674,**
×
Jan Volckertsz. (Hasersou)
† *vóór* **1653.**

Adriaan *Hasersou,* 1646—1679,

X Giertje *Salm,* 1647-1716; zij X 2e Jan *van den Bergh,* † 1694.

Neeltje Hasersou, 1675—1728,
X
Pieter Bruinvis, 1671—1728.
|
Jan *Bruinvis,* 1705—1766,
X
Gwurtje Kleyn, 1711-1775.

Cornelis van den Bergh, 1682%-1766

Als bewoners van één van beide huizen dienen feitelijk hieraan nog toegevoegd te worden:

Pieter Gerritsz. Schagen, † 1679, × *Duijfje Jans,* † tussen 1669 en 1675.

Gerrit *Pietersz.* Schagen,
† vóór 1675,
X
Josijntje Jans Kaesmans,

Bij het beschouwen van dit schema valt het allereerst op, dat zowel *Niesgen Pieters* als *Neeltje Schagen* en *Giertje Salm* hun mannen (de laatste zelfs beide mannen) geruime tijd overleefd hebben, en wel tengevolge van het betrekkelijk (resp. zeer) jong overlijden van die mannen. Zij bleven elk

op haar beurt met nog zeer jonge kinderen achter en met een zaak, waarvan zij voor haar levensonderhoud afhankelijk waren. Niet alleen zagen zij zich aldus voor. de taak gesteld alleen haar kinderen op te voeden; er diende ook gezorgd te worden voor leiding van het bedrijf, Hoewel er reden is aan te nemen, dat zij voldoende ontwikkeling en flinkheid bezeten hebben om althans een deel van die taak op zich te nemen, was toch deskundige hulp onontbeerlijk. Deze zal in het algemeen in de betrekkelijk kleine kring van de Alkmaarse Doopsgezinden niet te vinden zijn geweest, zodat er wel iemand van elders moest worden aangetrokken. Deze — in de regel inwonende — personen zijn vervolgens soms met een dochter des huizes, of met de weduwe zélf getrouwd.

Wat de herkomstvaneiders betreft, deze staat vast t.a.v. *Gerrit Pietersz. Schagen* en *Pieter Bruinvis*, en — wat de vrouwen aangaat — *Giertje Salm*. De, eerst later gangbaar geworden, geslachtsnaam van *Jan Volckertsz. Hasersou (Haserswoude)* wijst in dezelfde richting. Wat *Jan van den Bergh* betreft, het ontbreken van een aanduiding van zijn herkomst in de ondertrouwakte maakt het m.i. zeer twijfelachtig, dat hij een geboren Alkmaarder zou zijn.

Stellige bewijzen van Doopsgezindheid vond ik t.a.v. *Pieter Gerritsz. Schagen*, de Edammer *Bruinvis*'sen en overigens alleen uit de 18de eeuw bij de geslachten *Van den Bergh, Bruinvis en Kleijn*. Maar alle huwelijken zijn, voorzover de archiefstukken daarover inlichten, op het stadhuis gesloten, terwijl in géén van deze stukken iets over kinderdoop te vinden is. Wat *Gerrit Pietersz. Schagen* betreft, nemen zowel Jaeger als Tierie aan, dat hij Doopsgezind was. Dat de Doopsgezinden destijds gewoonlijk in eigen kring trouwden, is overigens voldoende bekend.

Van de beide, genoemde, beroepen is dat van boekbinder en -handelaar het eerst binnen deze groep van personen beoefend. Wij troffen *Gerrit Pietersz Schagen* reeds in 1607 als zodanig aan. In dit vak is hij niet opgevolgd door zijn zoon, maar door een schoonzoon, *Jan Volckertsz. Hasersou*, die het bedrijf heeft overgebracht naar het door hem in 1637 gekochte buurhuis de Witte Os. Nadat deze op zijn beurt overleden was, is mogelijk eerst zijn zoon *Pieter* in het bedrijf werkzaam geweest. Hij trouwde in 1664 en was toen dus volwassen. Zekere bewijzen van dergelijke werkzaamheid bezitten wij echter alleen van zijn jongere broer *Adriaen*. Wat er met de zaak gebeurd is, nadat deze laatste in 1679 is komen te overlijden, is niet duidelijk geworden. In dit verband dient nog opgemerkt te worden, dat er geen enkele aanwijzing gevonden is, waaruit zou kunnen blijken, dat één van de genoemden tevens drukker geweest is. *Pieter Gerritsz. Schagen* was het in ieder geval niet. Dit is merkwaardig, daar beide vakken gewoonlijk gecombineerd werden.

Als apotheker treffen wij het eerste *Pieter Gerritsz. Schagen* aan, die het bedrijf in de Witte Roos uitoefende. Toch lijkt het waarschijnlijk, dat ook zijn vader reeds in zekere mate op dit gebied werkzaam is geweest. Onder de vele kwaliteiten, die hem zijn toegeschreven, behoort n.l. ook „ziektverlichter". Wij mogen, dunkt mij, aannemen, dat de zoon zich meer tot dit vak aangetrokken gevoeld heeft, dan tot dat van boekbinder c.a., en dat hij — toen hij eenmaal in staat was het zelfstandig te gaan beoefenen — er de voorkeur aan heeft gegeven, dit in zijn ouderlijk huis te doen, Hierdoor werd zijn zwager genoodzaakt om voor zijn bedrijf naar een ander pand om te zien, waarin hij met het buurhuis de Witte Os slaagde.

In dit verband merk ik op, dat het waarschijnlijk lijkt, dat *Gerrit Pietersz. Schagen* betrekkelijk laat getrouwd is, zodat zijn kinderen zo. omstreeks 1610 geboren zouden zijn. Dit zou het begrijpelijk maken, dat zijn zoon *Pieter* eerst in de dertiger jaren zou zijn getrouwd. De aankoop van de Witte Os zou dan niet alleen gediend hebben om te voorkomen, dat er twee verschillende bedrijven in één huis uitgeoefend zouden worden, maar tevens om elk van de twee gezinnen een eigen woning te verschaffen,

Pieter Gerritsz. Schagen is aanvankelijk als apotheker opgevolgd (of bijgestaan) door zijn zoon *Gerrit*, die in 1668 trouwde. Diens vroege dood heeft de vader genoodzaakt omstreeks 1675 weer zélf het bedrijf geheel ter hand te nemen. Mogelijk heeft hij daartoe tóén al een hulpkracht in dienst genomen, en misschien was dat al *Jan van den Bergh*, die in ieder geval later, als man van *Giertje Salm*, van 1680 tot 1694 aan het hoofd van de apotheek gestaan heeft. Als een jaar na zijn dood, in 1695, zijn stiefdochter *Neeltje Hasersou* trouwt met *Pieter Bruinvis*, ziet het er wel naar uit, dat laatstgenoemde de nieuwe apotheker zou zijn geweest [6]). Hij kan zich in ieder geval in dat vak bekwaamd hebben bij zijn achterneef *Claes Jansz. Bruinvis* te Edam. Vrij spoedig daarna is *Cornelis van den Bergh* in de voetstappen van zijn vader getreden, en zeer waarschijnlijk in het aloude huis. In 1700 komt zijn naam al voor op de lijst van het gilde: als hij in 1714 hertrouwt, woont 'hij op de Mient, en in 1723 koopt hij de Witte Roos van *Pieter Bruinvis*. Dán is hij ongetwijfeld eigenaar van de apotheek in dat huis, maar het is niet duidelijk geworden, wanneer hij eigen baas geworden is, wat toch waarschijnlijk al eerder het geval zal zijn geweest.

Onderdepersonenmet actieve belangstelling voor onderwerpen buiten de engere kring van gezin en beroep steekt de universele geleerde *Gerrit Pietersz. Schagen* vér uit boven alle anderen. Het lijkt mij overbodig hier zijn kwaliteiten op dit punt nog eens te belichten. Van *Jan Volckertsz.* en *Adriaen Hasersou* weten wij uiterst weinig; het lijkt echter niet onwaarschijnlijk, dat het uitgeven van de prenten — dat toch wel schijnt te wijzen op persoonlijk contact met de kunstenaars van Persijn en de Hoogh — onder dit hoofd is onder te brengen. Wat de *Van den Bergh*'s betreft, kan hier genoemd worden de medewerking van *Cornelis* aan de redactie van de Alkmaarse Pharmacopee. Tenslotte zijn vader en zoon *Bruinvis* geïnteresseerd geweest in de plaatselijke en regionale historie en hebben zij hun vondsten in aantekeningen vastgelegd. De zoon *Jan* heeft bovendien in verschillende functies (o.a. dat van waardijn van de lakens) het openbaar belang gediend.

Op een zekere welstand wijst in de eerste plaats het bezit van eigen huizen. Verdere aanwijzingen zijn de talrijke testamenten, alsook de huwelijkskontrakten. Nadelig in dit opzicht heeft ongetwijfeld het (vrij) jong sterven van een aantal huisvaders gewerkt. Aan de andere kant is deze sterfte, én die van kinderen, oorzaak geweest, dat *Neeltje Hasersou* reeds jong in het bezit kwam van beide huizen. Van de welstand van *Pieter Bruinvis* geeft de inventaris van zijn nalatenschap een sprekend beeld.

Zien wij af van *Niesgen Pieters* (t.a.v. wie dergelijke stukken mij niet onder ogen gekomen zijn), dan vindt men in de diverse akten de handtekeningen van alle vrouwen, die in deze huizen gewoond hebben. Zij konden dus allen schrijven. Dit wijst op een — voor die tijd niet vanzelfsprekende — ontwikkeling, die ongetwijfeld een zekere welstand

---

[6]) Wél is het — zo gezien — vreemd, dat hij niet voorkomt op de in 1695 aangelegde lijst van broeders-apothekers van het chirurgijnsgilde. Maar mogelijk bevat die lijst alleen de namen van hen, die sindsdien zijn toegetreden.

veronderstelt, doch tevens blijk geeft van een bepaalde geesteshouding. In dit verband is vooral het huwelijkskontrakt van *Gerrit Pietersz. Schagen* (de jonge) van 1668 merkwaardig. Hierbij waren o.m. vier vrouwen aanwezig, n.l. de bruid, de beide moeders en een tante; de akte draagt de handtekeningen van alle vier.

Guurtje Kleijn, de vrouw van *Jan Bruinvis*, behoorde tot een oud-Alkmaars geslacht. C. *W. Bruinvis* noemt in zijn genealogische aantekeningen als haar voorouders het echtpaar *Klaas Jacobsz Kleijn* (1566-1629) en *Guurtje Maartens (1574-1619)*. Het familieverband is daar niet aangegeven, maar het is vrijwel zeker, dat de genoemden de grootouders zijn van de zijdewinkelier *Claas Cornelisz. Kleijn* (overl. tussen 1707 en 1709), de grootvader van *Guurtje*. Reeds vóór 1730 (huwelijk *Bruinvis-Kleijn*) bestond er enige relatie tussen bewoners van één van beide huizen en het geslacht *Kleijn*. Immers in 1709 was *Cornelis van den Bergh* getrouwd met *Jacomijntje Botter*, ongetwijfeld een zuster van *Hendrik Botter*, die in 1704 getrouwd was met *Guurtje*'s tante *Maartje Kleijn*. En in 1714 huwde *Duijfje van den Bergh* met *Guurtje*'s oom *Teunis Kleijn*.

§11. Geraadpleegde bronnen+

a. *Publicaties:*

1. P. C. Bloys van Treslong Prins & J. Belonje, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Noord-Holland; meer speciaal: Deel 1 (1928)' i/z de Grote Kerk te Alkmaar en Deel 11 (1928) i/z de Grote Kerk te Edam.
2. C. W. Bruinvis,, Alkmaarsche Geschiedboeken en Geschiedschrijvers (1892) .
3. dez. Catalogus der prentverzameling over Alkmaar e.o. enz. (1890).
4. dez. Hoe de Alkmaarsche Waagtoren zijn klokkenspel bekomen heeft, 2e druk (1889), vermeerdert en uitgebreid tot een geschiedenis van de kaasmarkt, het waaggebouw, enz.
5. dez. De Regering van Alkmaar tot 1795 (1900).
6. Doopsgezinde Bijdragen 1883, p. 39.
7. C. Drebbel, Een kort Tractaet van de Natuere der Elementen enz.; meer speciaal de uitgaven van 1621, resp. bij Pieter Jansz. te Rotterdam en bij Vincent Casteleijn te Haarlem (o.m. aanwezig resp. in de bibl. van de R.U. te Utrecht en in die van de G.U. te Amsterdam).
8. Familie-aantekeningen in een Statenbijbel in het bezit van de schrijver (in dit artikel gepubliceerd).
9. F. W. H. Hollstein, Dutch and flemish Etchings, Engravings and Woodcuts ca. 1450—1700. In vele delen; nog niet voltooid, Speciaal deel IX (z. j.), p. 126, no. 255.
10. F. M. Jaeger, Cornelis Drebbel en zijne tijdgenoten (1922).
11. J. de Lange C.Jz., Beknopte Geschiedenis der Doopsgezinde Gemeente te Alkmaar (1927).
12. F. Muller, Beredeneerde beschrijving van Nederlandsche Historieplaten,, zinneprenten en historische kaarten, 4 dln. (1863-1882). Speciaal Deel IV (1882), p. 19 en 269.
13. D. Rembrandtsz van Nierop, — Des aertrijcks bewe-

ging, enz. (1661). (O.m. aanwezig in de bibl. van de R.U. te Utrecht en de G.U. te Amsterdam).
14. Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek; speciaal op de namen Drebbel, de Hooghe, Leamor, van Persijn, Gerrit Pietersz, Robbert Robbertsz (le Canu) en Schagen.
15. C. P. Schagen, Lofdicht op Alkmaar, 1621. (Deels opgenomen in de meeste edities van de Kronyk van van der Woude, en in zijn geheel in de editie van 1746).
16. (G. P. Schagen), Wonder-vondt van de eeuwighe bewegingh enz. (1607)'. (Aanwezig o.m. in de Bibl. Thysiana te Leiden en in het gemeentemuseum te Alkmaar).

16a. (M. Schagen), Naamlijst der Doopsgezinde schrijveren en schriften (1745).

16b. D. F. Scheurleer, Nederlandsche Liedboeken enz. (1921) met suppl. (1923).

17. G. Tierie, Cornelis Drebbel (1572—1633). Diss. Leiden (1932).
18. D. A. Wittop Koning Jr., Pharmaceutica i/h Stedelijk Museum te Alkmaar, Pharm. Weekbl. 74 (1937), p. 1585.
19. dez. Uit de geschiedenis van de Pharmacopoea Almeriana galeno-chymica, Pharm. Weekbl. 75 (1938), p. 821.
20. C. van der Woude, Kronyk der stad Alckmaer enz. (eerste druk 1645; herdrukt — met wijzigingen — 1658, 1679, 1725, 1742, 1743 en 1746). Zie hierover ook no. 2.

b. Archivalia:

Gemeente-Archief Alkmaar.

21. Doop-, Trouw- en Begraafregisters.

Notariëel archief:

22. deel 138, p. 251 (29- 4-1642)
23. 189, p. 864 (30-10-1675)
24, 190, p. 81 (7- 8-1653)
25. 205, p. 122 (21- 9-1686)'
26, 275, p. 77 (11- 3-1675)
27. 283, p. 73 (30-11-1666)
28. 284, p. 3 v. (24- 3-1667)
29. p. 15v. (17- 1-1668)
30. p. 29 (17- 9-1668)
31. p. 55 (21-11-1669)
32. 330, p. 45 (31- 7-1680)
33. p. 140 (28-12-1680)
34. 353, no. 558 (14- 5-1721)
35. 376, no. 60 (11- 4-1707)
36. 423, no. 110 (1- 1-1696)
37. 435, p. 504. (19- 7-1709)
38. 490, no. 124 (3- 5-1728
39. 493, p. 137 (27- 7-1730
40. 494, p. 91 (11- 5-1731)
40a. 496, no. 143 (5- 8-1733)

Oud Rechterlijk archief:

41. deel 140, no. 82 (27- 4-1607)
42. 150, no. 76 (8- 5-1637)

43. 168, (15- 2-1723)
44. 170, (24- 1-1736)
44a. 175, p. 83v (10- 4-1765)

Collectie persoonlijke papieren van C. W. Bruinvis:

45. Diverse aantekeningen en originele stukken.
46. Genealogische aantekeningen i/z het Alkmaarse geslacht Bruinvis.

Gemeente-Archief Amsterdam:

47. Doop-, Trouw- en Begraafregisters.
48. Fiches o/h kohier v/d 200ste penning voor 1674.

Rijks-Archief Haarlem:

49. Doop-, Trouw- en Begraafregisters van Edam.
50. Uittreksels uit het notarieel archief van Edam van de hand van Mr. D. F. Pont.
51. Notariëel archief van Edam, deel 607 (6-1-1709).

Bibliotheek van de Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels:

52. J. W. Enschedé-bibliografie (Kaartsysteem op de namen van Nederl. uitgevers: bewerkt i/h begin v/d 20e eeuw).

Bijlage 1:

Bloemlezing i./z. *Gerrit Pietersz. Schagen*
uit
Cornelis van der Woude,
Kronyle van Alkmaar
(naar de editie van 1725)

„Geboren tot Schagen in 't jaar 1573 den 1 November .....
Hij kwam in zijn kindsheid tot Alkmaer woonen, en alsdoen nog niet veel begrip hebbende van de Duitsche Leeskonst, is door eenige kleine oorzaken tot de leeringe gelokt, en tot de Studie zoo belust geworden, dat hij alleen door eigen onderzoek, en nooit in de scholen, het Latijn volkomen heeft leeren verstaen, leezen en schrijven; 10 Talen en de 7 vrije konsten: behalven dat was hij ook een Theologant, Jurist, Ingenieur en ervaren in andere Wetenschappen".

Aangehaald uit het Lofdicht van C. *P. Schagen:*

„Ik roemden overal.. ....
Hoe gij in Stad verwaeld; van zelfs leert Boeken binden,
Om voor u ziel en lijf den nooddruft zoo te vinden.
Om zoo met Boeken staeg en staeg te zijn verzelt,
Met Phaebi heil'ge schaer. Voorts hoe gij d'Heem'len telt,
Het Aerdrijk overmeet; en hoe gij leert bereiden
Den ongevonden steen: des werelds stoffen scheiden."
En verder:
„ ..... ik zie .....
Den schrand'ren Pieters-zoon, die ..... (beoefend) . . .
Heeft menig Kunst en Tael: een goed Theologant,
Aert-kenner, over-aerts, Wetliever, ziektverlichter,
Wiskunst'naer, Redenaer, Wel-spreker, Zinger, Dichter,
Verzogt in Grieks, Hebreeus, Chaldeeus, Arabisch, Spaens,
In Syrisch, in Latijn, Fransch, Engelsch, Itaeljaens:"
En tenslotte:
„Hij was een Orakel van Geleertheid; een bornput van Wetenschap; een wonder van Kennis, ende een mirakel van Verstand, ...
Ik roere hier niet eens aen zijn zedige deftigheidt, vermengt met een ingetrokken stille Geest; wiens lust meerder vermaek smaekte in een schoone Boekkerije te beoogen, dan op een heerlijk Banket het Lichaem te koetsteren .....
Ik swijge van zijn overgroote neerstigheidt in 't Studeeren, en van de ommegang met Drebbel (zijn familiare vriend) en andere (in de geleertheit) hoog-dravende verstanden, ...
Eindelijk is hij overleden Anno 1616 den 18 Junij, in den ouderdom van 42 jaren, 8 maenden en 6 dagen."

Bijlage 2:

De opdracht van de „Wonder-vondt (1607,).

GERRIT PIETERSZ. SCHAGEN / WENSCHT DEN Eerweerdigen / welgheleerden / Sterckten-boumeester van de vereenighde Nederlanden: En eertijdts van Willem Prins van Orangen / hooghloflijcker gedachtenisse: Ooc Wiskonstenaer / ende in de Meet-konst uijtmuntent Meester: Oock oudt Burghemeester tot Alckmaer / M. Aeriaen Thonisz. veel gheluck.

Dat het ondersoecken in 't licht der Natueren seer vermakelijck / vol diepe en nutte eijgenschappen is / betuijgen niet alleen verscheijden geleerden: Maer t' is deur d'ervaringh in allen / aen elcken bekent. T'is oock openbaer / dat de seven vrije Consten tot grooten voordeel der Menschen zijn strecken-de / maer mogen naulijcx de beginselen gheacht worden / van de eetiwigh bewegingh / daer den Philosooph Cornelis Jacobsz. Drebbel van Alckmaer / den grootmachtighen Coningh Jacob van groot Brittangen heeft mede vereert, Nae dien de voorsz. Drebbel de Copij van de Dedicatie oft toeeijgeninghe van de eeuwigh bewegingh / aen Coning Jacob mij te handen bestelt heeft / om te lesen: die selve lesende was mij seer vermakelijck en aenghenaem / en docht mij wonder boven wonder te zijn / was terstont genegen om hier van alle Nederlantsche Konst-beminders te verwittigen: want de soeticheijt van desen was mij soo smaeckelijck / dattet mij jammert / dat niet de gantsche Weerelt daer van soude smaeck-monden, Soo heeft mij goet ghedocht die selfde Dedicatie ofte toeeijgheningh / in Druck te laten uijtgaen / ende U.E. noch eenmael toe te eijghenen / want ick overdenckende was / wien ick daer als Bescherm-heer over uijtpuijcken soude / heb geen bequamer connen bedencken / als een soodanigen / die uijtmuntende was in de Sterkonst / om dat de Sterkonst (nae mijn meeningh) sonder dese vindingh niet volcomen can gheweten worden. Soo dese wetenschap onder de Sterkondigers ghemeen was / soo en soudemen niet behoeven soo veel stellingen / en rekeningh der Planeten / en ander Sterren / maer de Ster-konst soude licht sijn / en Copernicus soude bloeijen: want die bewijst (met reden) dat het Aerdtrijck alle 24. uren ront om gaet: Maer desen Alckmaersche Philosooph cant selfde niet alleen met reden / maer oock met levendige Instrumenten bewijsen. Daerom moghen wij den almachtighen door Jesum Christum wel hoochlijck dancken / dat soodanighen vondt (die alle natuerlijcke wonderen overtreft) in onsen tijdt aen den dagh comt: jae dat meer is / uijt dese Stadt Alckmaer ghesproten is / hoe wel een weinigh ongheluckich zijn / dat wij nu niet den vinder van desen (als wij plachten) mondeling niet moghen spreken: 0 wonderlijcke tijdt / in welcke al wat verburghen was / begint aen den dagh te comen. Wie heeft oijt gehoort / datter eenighe nieuwe Sterren zijn gheweest / dan nu in onsen tijdt: behalven een / tegens de eerste toecomst van Messias / en Heijlandt aller Weerelt. Is niet de alder eerste verschenen in Cassiopea? int jaer 1572. die U.E. met verstandighe oogen (soo wel zijn eijnde als begin) aenschout hebt: wast niet in de selfde tijdt dat desen Drebbel eerst gheboren was? hoe weijnigh dacht U.E. doe / dat desen so vordt ghedrebbelt soude hebben. 1st nu niet het vijf ofte seste jaer / dat de nieuwe Ster in de Swan heeft in eender grootte gheduert?

en noch teghenwoordich onverandert/in breedte en lenghte staet/waer over alle Stercondigers haer wel mogen verwonderen. Is niet de nieuwe Sterre/die int Jaer 1604. en 1605. in den Slangen-dragher openbaerde/int teijcken van den Schutter verdwenen? Godt gheve dat oock alle Schuttersgereetschap en oorlogh-tuijch/niet alleen in Nederlandt/maer ooc over de gantsche Weerelt/(gelijck nu alree in Engelandt en Vranckrijck begonnen is.) mach verdwijnen/op dat Syon mach bloeijen/en alle Coninghen en Machtigen haer mogen vermaken in de soeticheijt van de Konsten. Hoe wel veel nae de eeuwige bewegenis ghetracht is/soo weet men niet sekers of die oijt ghevonden is: soo heb ik t' geen Cicero/en de Veersedichter Claudianus/Lactantius/en Bartas van Archimedes getuijgen/uijt haer boecken ghesocht/en hier laten bij drucken/op dat U.E. en alle Lesers moghen besluijten wat daer van is: So is nochtans, dese soodanigh als U.E. hier toegeeijgent wordt. Yeghelijck (om dattet ongehoort is) soude vreesen/niet alleen met een laccherlijck voorstel te verschijnen/maer selfs oock belacht te worden. Nu op dat der spotters schamp tot getuijgh haerder onwetenheijt strecke/wij hebben daer sekerheijt genoech af: want Coningh Jacob heeft den vinder van desen/met groote gheschencken vereert/daer af men wijder en breeder soude connen seghen. Maer want ons eijnde tot saken streckt/niet tot woorden/sullen dese verlatende/ende die verwachtende/U.E. in alle ootmoedighe eerbiedingh veel ghelucx wenschen, Wt Alckmaer/in December/des 1607. Jaers onses Heeren.

G. P. V. S.

Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946),

door MR. DR. J. **C.** MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

(vervolg van LXXX, kol. 275).

Starrenburg-van der Linden (blz. 113 en vlg.).

Bij deze kwartieren kwam beslissend nieuws naar voren voor opvoering van de stamreeks. Aan het hoofd van de zeventiende eeuwse familie *Starrenburg* — ook wel genaamd *Sterrenburg* — te Geertruidenberg staat *Aert Paulissen,* viskoper in „de Salm" aan de Havenkade nabij de visafslag. In de koopakte van dit huis a° 1630 wordt hij burger dezer stad genoemd, en hij bleek behoord te hebben tot de schare nieuwe inwoners, die Geertruidenberg door de destijds vermaarde visafslag heeft aangetrokken. Op de lijst van aangenomen burgers in het Ordonnantieboek, vindt men:

„*Aert Pauwelsz,* van Bleskensgraeff, 7 juni 1611 (betaald) „30 st.".

Van Bleskensgraaf bestaat nog maar een gering oud-archief uit de zestiende eeuw. *Aert Pauwelsz* en zijn voorvaderen komen daarin uitsluitend onder patronimica voor. Dank zij het volledig kadaster van Bleskensgraaf in de kohieren van de 10e penning, kon deze „Pauwels"-groep vrij nauwkeurig gerangschikt worden.

I. *Pouwel Cornelis,* dood in 1561; zijn kinderen werden aangeslagen voor een huis en elf morgen land onder Bleskensgraaf.

kohieren 10e penning' Bleskensgraaf nos 580 en 1232 in de „Archieven Staten van Holland **vóór** 1572".

II. *Jan Pouwels, Pieter Pouwels* taxateur voor de 10e penning, en *Cornelis Pouwels* werden a° 1557 ieder aangeslagen voor eigen huizen en landbezit in Bleskensgraaf.

kohieren alsvoren.

III. *Pouwel Jans,* † na 1603, gegoed onder Bleskensgraaf, tr. *Barbara Cornelisdr.*

26 nov. 1593 *Pouwel* Jans als man van *Barbara Cornelisdr.* en *Arien Cornelisz.* transporteren land (Bleskensgraaf r.a. n° 1).

25 nov. 1603 Scheiding nalatenschap Bastiaentje Jansd. kinderloos overleden huisvrouw van Thonis Michiels; erflaatster had gelegateerd aan *Anneke Pouwels* 50 gld. en haar huyck. Arbiter bij de scheiding was o.a. *Pouwel* Jans (Bleskensgraaf r.a. n° 1).

Uit dit huwelijk:

1. *Aert Pouwels* = de stamvader in ons boek.
2. *Anneke Pouwels,* † circa 1612, tr. na 1603 *Thonis Michielsz. van Hoven,* weduwnaar van *Bastiaentje Jansdr.*

14 mrt. 1613 *Aert Pouwels* als gerechte bloetvoicht van do twee weeskinderen nagelaten door *Anneke Pouwels* huisvrouw van *Thonis Michiels* (Bleskensgraaf, weesboek).

2 mei 1641 Aert Paulus *Sterrenburch,* wonende binnen Geertruidenberg, transporteert aan *Theunis Michiels van* Hoven, siin swager, 4 mergen land op de suytsijde van de graeff onder Bleskensgraaf in de hofstede van *Theunis* voornoemd (Bleskensgraaf r.a. n° 2).

De herkomst van onze familie uit Bleskensgraaf duidt op een gemeenschappelijke bakermat in de Alblasserwaard met de naamgenoten van deze streek, voerende een nagenoeg gelijk wapen. Bloys van Treslong Prins vermeldt grafzerken *Starrenburg* in Alblasserdam, Bleiswijk, Ottoland en Nieuwpoort. Aan de collectie R. Th. Muschart (Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage) ontleenden wij wapenbeschrijvingen van *Harmen Cornelisz. Sterrenburg* a° 1652 schout van Oud-Alblas, *Claes Adriaens Sterrenburgh* a° 1667 heemraad van Alblasserdam, en *Jan Pieters Sterrenburch* a° 1667 schepen van Nieuwpoort bij Schoonhoven; alle drie — in variaties — zegelende met vijf dwarsbalken vergezeld van een ster. Een veel oudere naamgenote *Maria van Starrenburch,* vrouw van *Godefroy de Beaumont,* de stammoeder van de Dordtse Beaumonts, voerde in 1420 twee dwarsbalken vergezeld boven van een ster.

Addenda et errata:

blz. 113:

1. Paulus *Aerts Starrenburg* was ond 59 j. bij een akte d.d. 9 febr. 1672 voor nots. van Tilborch. Zijn dochter *Maria* tr. 1" Zevenbergen 22 april 1665 *Jan Pieterse de Roye,* en 2" Zevenbergen 23 dec. 1667 *Willem Adams* Borstlap j.m. v. 's-Gravenmoer, in 1696 burger en „kraenkint" te Breda (nots. Fl. v. Gils te Breda, akte d.d. 6 febr. 1696).

Een andere dochter uit het huwelijk *Van* der *Linden de Haan, Syke Joosten van der" Linden,* j.d. van Waspik, wonende te Geertruidenberg, tr. ald. 6 april 1683 *Hendrik Buddingh,* j.m. *van* Huissen, ruiter in de lijfcompagnie van colonel heere van Zuylestein, garnizoen houdende alhier.

blz. 237:

Simon, *Starrenburg,* t aangifte overlijden Groot-Waspik 8 mrt. 1747 leges 6 guld.

Van den Hoek-Van Nederveen (blz. 115 en vlg.).

Betreffende *Van den Hoek* boekten wij geen nieuws. Hoewel *Gerrit Aerts van den Hoek* en zijn broers en zuster, die in de jaren 1657-1670 te 'Capelle gehuwd zijn, geboortig en woonachtig aldaar worden genoemd en kenlijk van ge-

goede huize waren, konden wij zelfs hun ouders niet te voorschijn halen uit het ruimschoots voorhanden oud-archief. Wij moeten welhaast een voor de hand liggende oplossing van dit probleem gemist hebben!

Van Nederveen. Op 15 mei 1325 werd *Willem van Nederveen* verlijd met de ambachtsheerlijkheid Nederveen-Capelle. Wij vermeldden in ons boek, dat *Gerrit van Clootwijck,* pastoor van Capelle 1505-1542, aan *Ary van Nederveen* vijftig gulden vermaakt heeft, om daarmede „te deffendeeren zijn regt van collatie of presentatie derzelver kerke". Deze *Ary* was dus pretendent naar de ambachtsheerlijkheid Nederveen-Capelle, welke na de #overstroming doos de Elisabethsvloed niet meer voorkwam op de lijst a° 1469 van ambachten in de Zuidhollandse Waard. Het is niet bekend hoe *Ary van Nederveen* zijn erfopvolging gestaafd heeft, maar onze aandacht viel op een reeks beleningen van tienden in de parochie Capelle, te vinden in het archief van de Nassause domeinraad (dl. 1, 5):

Zonder datum: *Godevaert van Nederveen Dirk Sterckensz. ex Lysbef,* na opdracht van zijn oom *Geryt van Nederveen* (n.b. *Geryt van Nederveen* was a° 1377 ambachtsheer van Nederveen).

21 juni 1421: *Jan van Nederveen* na dode zijns vaders *Jan.*

17 dec. 1463: *Jan van Nederveen* na opdracht zijner moeder *Johanna Willemsdr.* met haar man *Adriaen van Clootwijck.*

6 jan. 1470: *Floris van Nederveen Jans* na dode zijns vaders,

Deze geschiedenis lijkt wel vatbaar voor diepgaander onderzoek.

De zegels van *Hendrik Anthonisz van Nederveen* en van *Adriaan Dirks van Nederveen,* richters van Sprang-Capelle omstreeks de aanvang van de zeventiende eeuw (in onze genealogie respectievelijk 1, 2 en 11, 7), vertonen het wapen Nederveen-Capelle zonder breuk (R.A. 's-Hertogenbosch, doos charters Sprang). Onze kwartieren 174-175 worden ingenomen door *Gerrit Arise van den Hoek,* brouwer en burgemeester te 's-Grevelduin-Capelle, gehuwd in 1669 met *Dirkje Dirkse van Nederveen.* Onze kwartieren 180-181 worden ingenomen door *Peter Adriaens de Rooy,* brouwer en schepen te 's-Grevelduin-Capelle, gehuwd in 1701 met *Margaretha van Nederveen.* Ten onrechte rangschikten wij deze *Margaretha* en haar zusters op bladzijde 118 van ons boek onder de kinderen van IIIb *Michiel Dirks van Nederveen,* schepen van Waalwijk. Blijkens akte van 16 april 1721 (r.a. Waalwijk n° 99, boedelscheiding van *Anna Ackers)* waren haar ouders *Dirk Gerrits van Nederveen,* burgemeester van Waalwijk, en *Anna Ackers;* op bladzijde 134 hebben wij de juiste vader *Dirk* wel genoemd. Deze *Dirk* past in onze genealogie als zoon van I14. *Gerrit Dirks van Nederveen,* schepen 1652—'72 van Waalwijk, en *Sytje* (niet: *Fijtje*) *Corstiaens Glavimans.*

Addenda et errata:

blz. 115:

Gerrits zuster *Adriaentje Aarts van den Hoek* tr. Capelle *20* april 1657 *Adriaen Cornelisse Oosterhout.*

blz. 117:

1, 2. *Hendrik Anthonisz van Nederveen* was eerder of later gehuwd met *Tonisken Adriaens Aerts Oerlemans* (r.a. Sprang n° *50* fol. 114, en n° 52 scheidingsakte 30 maart 1623).

11. *Dirk Anthonis van Nederveen,* schepen van Waalwijk 1596, tr. niet met *Catharina Adriaens,* maar met *Wilmke Dirk Adriaens* van *Oirt* (r.a. Loon, 11 april 1662).

11. 7. *Adriaen Dirks van Nederveen,* richter van Sprang *1623.* † *vóór* juli 1626, tr. *Gericke Damen;* zij hertr. 1° *Hendrik Janse Persijn,* schout van Sprang, en 2° Sprang *27* juni *1647 Cornelis Loeff* j.m. van Emmichoven, schout van Sprang.

IIIa. 2. *Gerritje van Nederveen,* tr. Capelle 7 juli 1641 *Peter Merten Mertens* (ex matre *Lynke Pieters van der Hoeven), weduwnaar van Geertruyt Gijsberts Couwenberch.*

IIIa. 3. *Jannetje* van *Nederveen* tr. Capelle 23 mei 1647 *Bastiaen Jacobs van der Esch* j.m. van Oud-Beierland, koopman te Rotterdam; hij hertr. Capelle 22 okt. 1672 Anneke *Theunissen van den Hoek,* j.d. *van* Waspik.

IIIa. 4. *Aeltje van Nederveen* tr. Capelle 6 mei 1654 *Jochim Adriaens Verster* (zn. van *Adriaen Jochims Verster* — j.m. v. Cappel, tr. Geertruidenberg 28 sept. 1625 — en *Alysken Cornelisdr.* — j.d. v. Geertruidenberg. N.b. een jongere broer, eveneens *Adriaen Jochims,* tr. *Aeltje Cornelis Joost Visser.* De vader van deze twee Adriaans. *Jochim Verster,* = 1 in „Nederland's Patriciaat" a° 1915, was gehuwd n i et met *Dirkske* van *Clootwijck,* maar met *Dirkske Peter Anthonysdr. ex* matre *Elisabeth Adriaans van Clootwijck,* vgl. ons boek blz. 95 sub 111. 3).

IIIa. 8. *Wouter* Jansen van *Nederveen* tr. *Hendrikske van den Hoek (dr.* van *Antonis Joosten van den Hoek,* a° 1679 regerend heemraad van Cleyn-Waspik, zuster van *Anneke van den Hoek* (zie hierboven ad IIIa 3). *Beatrix van Nederveen* tr. Capelle 19 januari 1687 *Nanning Gerrits de Zeeu,* j.m. v. Waardhuizen.

blz. 118:

IV. 3. *Lenertgen van Nederveen ged.* Capelle 13 aug. 1645, tr. ald. 28 april 1675 *Huybrecht Seylmans Peters,* weduwnaar van *Mayke Rijkens.*

IV. 4. *Hilleken van Nederveen* tr. Capelle 22 april 1674.

IV. 5. *Beatrix* van *Nederveen* tr. Capelle 15 jan. 1679 Anthonis *Claesen Vaartman,* j.m. v. Capelle.

IV. 6. Johanna van *Nederveen* ged. Capelle 14 febr. 1659, tr. ald. 15 mei 1681 *Wouter* Jan *Boudewijns,* j .m. v. Capelle.

Pols-Kreuk (blz. 119 en vlg.).

De *Pols'en* zijn sedert omstreeks 1300 welgesteld geweest in de streek tussen Vlaardingen, Berkel, Capelle en de Maas. Hiervan kon de heer C. Hoek te Rotterdam enkele fragmentgenealogieën opstellen. In studie bleef nog de aansluiting met de familie *Pols* afkomstig uit Rotterdam, („Nederland's Patriciaat" VII), en met onze familie *Pols* afkomstig uit Capeile aan de IJssel. De naam *Pols* geldt als verkorte vorm van Apollonius.

Aan onze stamreeks werd inmiddels één generatie toegevoegd.

1. *Quirijn Jacobs,* schepen van Capelle aan de IJssel 1589, huwde, als weduwnaar, omstreeks 1580 met *Dirkje Ariens.* Hij stierf in Capelle oktober 1595 en werd begraven in de kerk aldaar lste rij 9de graf. Het oudste gegeven van deze stamvader vonden wij in het kohier van de 10de penning a° 1557 (Archieven Staten van Holland vóór 1572 n° 993) Capelle aan de IJssel: in de polder van Keten, „*Quirijn Jacobs* een quart huysgen getaxeerd 10 st., bruyct 2 margen van Jan in 't Lam te Rotterdam". In de oudere kohieren, van 1555 en 1545, vonden wij *Quirijn Jacobs* niet en evenmin een *Jacob,* wiens bezit met dat van *Quirijn* vereenzelvigd kon wor-

den. Dit zou een aanwijzing kunnen zijn van een herkomst van elders. *Quirijn (Crijn) Jacobs* werd in het kohier van 1561 aangeslagen terzake een eigen huis getaxeerd op 30 pond, eigendom van 12 morgen, huur van 2 geerden omtrent 2 morgen van Pieter Janss tot Rotterdam, huur van 4 morgen van Maritje weduwe Jacob Pieters Trompt, en huur van 6 morgen van de vrouw van Papendrecht. Op het kohier van de 100e penning a° 1576 (Archieven Staten van Holland 1572 tot 1795 n' 1290 **) staat vermeld: „die polder van Keeten, *Crijn Jacobs*, bruikt 11 morgen eygen lants en heeft tselve jaer onder water gelegen en geen proffijt van gecomen". Voorts ontlenen wij aan „Ons Voorgeslacht" 1962 pag. 45, Leenen van Honingen in Capelle aan de IJssel, een viertel land op het westeinde in Feyshoeve: beleend 23 okt. 1592 *Crijn Jacobs* te Keeten na koop, 23 dec. 1596 Jacob *Crijnen* bij dode van zijn vader, verkocht door *Jacob Crijnen* 1649. Op 6 dec. 1569 werd *Quirijn Jacobs*, na koop, beleend met de helft van „twee gaarden en vijfalff voet lands in den ambachte van Capelle in Feys Arentshoeve streckende van der IJssel tot de lantscheydinge"; hiermede werd op 13 nov. 1596 beleend *Jacob Crijnen*, wonende in Capelle, bij dode van *Crijn Jacobs* sijn vader (Hollandsche leenkamer n° 227). *Quirijn Jacobs* werd, na koop, op 28 okt. 1580 beleend met vijf gaarden lands in Capelle, welk leen eveneens vererfde op zijn zoon *Jacob* (Leenregister der heren van Capelle), die het verkocht 22 januari 1599. *Dirkje Ariens*, weduwe *Quirijn Jacobs*, met haar broer *Cornelis Ariens*, als voogd, heeft 4 dec. 1595 boedelscheiding gemaakt met haar kinderen *Jacob Quirijnen* oud omtrent 25 jaren, *Arien Quirijnen* oud omtrent 18 jaren, *Pleun Quirijnen* oud omtrent 15 jaren, en *Neeltje Crijnen* oud omtrent 12 jaren, de onmondigeu vergezeld van hun voogden *Cornelis Pleunis*, wegens vaderszijde, en *Cornelis Ariens, voornoemd*, wegens moederszijde, alsmede met de vóórkinderen van **Quirijn Jacobs** zijnde *Aechfe Quirijns* huisvrouw van *Tonis* **Meeus, Aenge** *Quirijns* huisvrouw van *Gerrit Dirks*, de afwezige *Neeltje Quirijns* huisvrouw van *Arien Corneliss*, en *Maertje Quirijns*. *Jacob Crijnen* kocht voor 800 car. gulden de wederhelft van de boedel (r.a. Capelle a.d. IJssel n° 18).

II. Jacob *Crijnen* (=1 *Jacob Crijnen)*, geb. circa 1570, † 1649, kocht op 27 febr. 1598 van Frans Pieters zes morgen met huis en timmeragie, zijnde de wederhelft van het door zijn vader in 1569 gekochte leengoed (r.a. Capelle a.d. IJssel n°19), en werd daarmede beleend 18 januari 1599 (Holl. leenkamer n° 227)'. Hij kocht voorts op 22 dec. 1606 van zijn zuster *Neeltje*, huisvrouw van *Engelbrecht Cornelis*, haar vaderlijk erfdeel (r.a. Capelle a.d. IJssel n° 19). Zoals wij op bladzijde 120 vermeldden, heeft Jacob *Crijnen* zijn oudste zoon *Ary onterfd. De* door *Jacob* nagelaten leengoederen zijn verkocht aan zijn *oomzegger Crijn Adriaens*, die daarmede beleend werd 2 mei 1654 (Holl. leenkamer n° 227).

Addenda en errata:
blz. 119.
Maarten Pieterse Pols, † 2 5 oktober 1716.
Jan *Jacobs Pols*, geboren 16 12.
blz. 120.
I (wordt II). *Jacob Crijnen* weduwnaar *Niesgen Claesdr.* maakte 8 febr. 1617 boedelscheiding met de voogden van hun kinderen *Arien, oud* c. 15 *j., Claes,* oud c. 1 jr., en Jan. *Jaoobs* die bamis voorleden 4 jr. oud geworden was (Ouderkerk a.d. IJssel, weesboek n° 1).
Jan *Jacobs* **Pols,** geboren 16 12.
blz. 121.
Aeltje Maertens Sammerenijs, † Ouderkerk a.d. IJssel 28 okt. 1719. Zij test. als weduwe van Pieter *Jans Pols* 15 nov. 1716 voor nots. Guldemond te Ouderkerk a.d. IJssel en benoemde tot universeel erfgenaam haar kleinzoon onder voogdij van *Willem Jacob Pols* en *Cornelis Janse Amoureus* beiden wonende te Gouderak. Vervolgens maakte 'zij voor nots. Andries Timmer te Gouda op 29 juni 1717 huwelijksvoorwaarden met *Dirk Claesz. Baes*. Blijkens weesakte te Ouderkerk a.d. IJssel d.d. 19 febr. 1717 hadden de echtelieden *Pieter Pols-Aeltje Sammerenijs* aldaar gewoond in de Hooge Nesse, alwaar **Pieter** in 1704 overleden was, nalatende een zoon *Maerten,* die, in 1712 door huwelijk meerderjarig geworden, met zijn moeder in gemeenschap gebleven was tot zijn dood op 25 okt. ***1716.*** In de gemeenschap vielen o.m. huis met zeven morgen in de Hooge Nesse, acht morgen los land annex een huis met zeven morgen, een rente-**'brief groot** 1100 car. gld. d.d. 29 januari 1675 van *Jan Jacobs Pols* ten laste van Frans Gerrits Kalis, huisraad, vee, goud en zilver w.o. een hoepring, een sufring, een steenring en een trouwring.
Notaris Guldemond te Ouderkerk maakte op 4 dec. 1719 inventaris van de nalatenschap van *Aeltje Maertens* huisvrouw van *Dirk* Claesse *Baes* eerder weduwe van *Pieter Janse* **Pols.** Haar enig kleinkind *Pieter Pols,* een zesjarige wees, werd ondergebracht bij Leendert Roelen van der Zijden in. Bergambacht. Hij zette de familie voort, zie bladzijde *239* en vlg. van ons boek.
II. *Willem Rengers Kreuk* was in 1640 heemraad van Ouderkerk a.d. IJssel.
blz. ***,240:***
Ds. ***Dirk*** *Pols,* predikant in Hanau; zie voor hem en zijn gezin „Hessische Familienkunde" Band II Heft 10 (dec. 1953), het artikel van dr. Heinz F. Friedorichs „Die Pfarrer der Niederländisch-Reformierten und ***der*** Wallonischen ***Gemeinden in*** Hanau".
blz. 284:
Marinus ***Pok was*** tevens stadhouder en griffier van de lenen der heerlijkheid Uitwijk.

Bell-Coolhaes (blz. 123 en vlg.).

Bij de herziening van de genealogie *Bell* hebben wij een kwartierstaat opgesteld van *Dirk Bell,* † Op-Andel 1726. Hierin komt de samenhang tot uitdrukking tussen enige hoofdingelanden van het Land van Altena, wier families in de zeventiende eeuw de dijkstoel in handen gehad hebben. Tot deze kring behoorden nog enkele' andere aanverwante families, die elders in ons boek beschreven worden. Zo namen omstreeks 1657 in het dijkcollege zitting (Inv. Oudland van Altena n° 1 [1] 1 e.a.):

dijkgraaf, Mr. *Hendrik van Nispen;* deze was een kleinzoon van *Hendrik van Nispen,* die in 1590 de commissie als dijkgraaf verkregen had — zie ons boek p. 186 —;

heemraden vanwege de stad Woudrichem, jr. *Gijsbert de Bye, Tjerck van der Graeff* — *zie* p. 144 —, *Johan ten Hage Dircks* — zie p. 146 -;

heemraden uit het land van Altena, *Adriaen Michiels Bell, Pieter Cadijck* — schoonzoon van *Dingman Adriaens van Oversteegh* —, *Jan Cornelis Nanninghe* — zie p. 89 — zwager van de vrouw van *Jacob Janse Coolhaas,* en *Adriaen Aerts Suermont* wiens dochter *Aertje* huwde (ondertr. Babiloniënbroek 4 juli 1659) met *Dingman* zoon van *Adriaen Michiels Bell.*

Michiel Bell Adriaensz., geb. 1583, heemraad Uitwijk 1610, ouderling ald. 1627, tr. dochter *van Dingman Adriaens van Oversteegh.*

Jacob Coolhaes Jansz., t vóór 1642, dijkheemraad Land v. Altena 1617-1632, tr. *Mayke Anthonisdr. van Uythoven.*

Adriaen d'Alm Dirksz., † circa 1629, heemraad Uitwijk 1595, waersman 1603, tr. N.N.

Peter Hollander Adriaensz., heemraad Uitwijk 1602, tr. *Metie Cornelisdr.* † circa 1624.

Adriaen Michiels Bell, *t* 1673/'74, schepen 1642, schout 1669 van Andel, dijkheemraad Land van Altena 1650, hoge waarsman van Andel-Giessen 1645, tr. vóór 1645 *Joostje Jaobs Coolhaes*, † vóór 1674.

Dirk Adriaens d'Alm, † circa 1656, heemraad Uitwijk 1638, dijkheemraad Land van Altena 1645, tr. 1° *Anneke Peters Hollander*, t 1638/'39. 2° Uitwijk ondertr. Babiloniënbroek 15 febr. 1640 *Beatrix Jaspers van de Heuvel*, j.d. van Babiloniënbroek.

Cornelis *Adriaens Bell*
waarsman van Uitwijk 1672, dijkheemraad van Altena 3.674, tr. 1° *Anneke Dirks d'Alm*, † circa 1686.

Dirk Cornelisz. Bell,
† Op-Andel 18 febr. 1726, schepen 1699, burgemeester 1705 Uitwijk, hoogdijkheemraad Land van Altena 1713.

De bovenvermelde functies zijn overgenomen hoofdzakelijk uit de resolutieboeken, en de contraboeken van het Land van Altena, en de rekeningen van de bannen Uitwijk-Rijswijk 1596—1607 (Inv. Oudland van Altena nos 33, 78-111, 251). In de loop van de 17de eeuw is de titulatuur van dijkheemraad Land van Altena gewijzigd in hoogdijkheemraad, die van heemraad van Uitwijk in schepen.

Bewijs van de herkomst van *Michiel Adriaens Bell* ontbreekt tot dusverre. Diens zoon *Adriaen Michiels Bell* — zie bovenstaande kwartierstaat — wordt genoemd in „copie uyt de „memorie van mijn vader za. den heer secretaris Adriaen „Spruyt te Poortvliet" („De Wapenheraut" 1910 blz. 462): „2 maart 1700 is geboren de derde zoon, en genaemt *Cornelis* „*Adriaen* nae syn overgrootvader van 's moeders sijde d'hr „*Cornelis Koorne*, in sijn leven ambassadeur wegens den Staat „in Engelandt, ridder, en nae sijn overgrootvader van 's vaders „sijde, d'heer *Adriaen Bell*, in sijn leven schout en secretaris „van Op- en Neder-Andel . . ."; 23 july 1705 donderdag „smorgens omtrent 9 uuren is overleden mijn moeder juffr. „*Maria Bell*, oudt 60 jaren en in Stryen begraven" (zie het echtpaar Spruyt-Bell in ons boek blz. 124).

Dingman Adriaens van Oversteegh, dijkheemraad Land van Altena 1608, schout van Uitwijk, † 21 febr. 1639 begr. in de kerk aldaar („De Nederlandsche Leeuw" 1935 k. 376). Zijn vader *Adriaen Peters van Oversteegh* was eveneens schout van Uitwijk met enige onderbreking 1575-1602, gehuwd 1° met *Cornelia Damen*, 2° met *Geerberch Everaerts*, 3° met *Neelken Adriaens*, allen. overleden vóór 1575 (register van Uitwijk 1578—'82, in familie-archief Hoyer, g.a. Rotterdam.

De familie *d'Alm* bezat van ouds een herenhuis in Uitwijk tussen het riviertje de Alm en de gemene straat. Dit huis vererfde op *Dirk Bell* en is door deze 1702 verkocht aan de schepen Dirk Donkersloot. Blijkens het leenboek van den Huyse van Uitwijk (familie-archief Hoyer, g.a. Rotterdam) vererfde een leen, groot derdehalf morgen onder Uitwijk: 6 mei 1629 op *Dirk Adriaens* bij versterf van zijn vader *Adriaen Dirks*, *24* sept. 1656 op *Anneke* bij versterf van haar vader *Dirk Adriaens*, *9* dec. 1686 op *Dirk Bel* door het overlijden van zijn moeder *Anneke Dirks Dalm. Arien Dirks*, wonende te Uitwijk, kocht op 18 april 1616 samen met Barent Claess twee morgen in Rijswijk voor 354 gld. (Woudrichem r.a. n° 110).

Adriaen Peters, gezworen van Uitwijk, komt met zijn zoon *Peter Adriaens Hollander* voor in de rekening van de ban Uitwijk a° 1595, en verder nog als waarsman. Door de toevoeging *Hollander* is hij onderscheiden van bovengenoemde oudere tijd-, naam- en plaatsgenoot de schout *Adriaen Peters van Overs t eeg h. Peter Adr. Hollander* was heemraad van Uitwijk in 1602 en gehuwd met *Metie Cornelisdr.*, een dochter van *Cornelis Cornelisz.*, schout van Uitwijk 1604-1609, die een zoon was van *Cornelis Louwrens*, † *1580*, aannemer, heemraad van Uitwijk 1578, en *Anneke;* scheiding van hun nalatenschap 16 aug. 1580 in voormeld register van Uitwijk 1578—'82 (familie-archief Hoyer, g.a. Rotterdam). Deze *Metie Cornelisdr.* werd 30 mei 1618 verlijd met „de Pullecamp", een leen van den Huyse Uitwijk; groot drie morgen onder Uitwijk; hiermede werd op 3 mei 1624 beleend *Anneke Peters* bij versterf van haar moeder *Metie Cornelis* en op 3 mei 1639 *Pieter Dirks d'Alm* bij versterf van zijn moeder *Anneke Peters.*

De juiste filiatie *Coolhaes* danken wij aan de „Notitiën van „de verlijen van de hofsteden en leenhoven van Emmichoven „en Giessen" (bibliotheek Koninklijk Nederlandsch genootschap voor geslacht- en wapenkunde), waarin aangetekend staat een perceel van twee morgen land onder Giessen, verlijd:

20 juni 1654 *Jan Jacobs Coolhaes* tot Andel, oud 50 jaren,

4 maart 1671 *Cornelis Janse Coolhaes*, bij dode van zijn vader,

14 maart 1712 *Jan Corneliss Coolhaes* tot Waelwijk bij overlijden van syn vader *Cornelis Janse* Coolhaes,

20 okt. 1749 bij dode van *Jan Coolhaes* op *Cornelis Janse Coolhaes.*

De drie allianties *Coolhaes-Bell* kunnen wij nu nader rangschikken in familieverband:

I. *Jan Jacobs (Coolhaes)*, hoofdingeland a° 1595 Land van Altena voor Andeler- en Giessenerbroek (inv. Oudland van Altena n° 33), tr. N.N.

II. 1. *Jacob Janse Coolhaes*, † vóór 1642, gegoed te Andel, dijkheemraad Lancl van Altena 1617—1628, tr. vóór 1604 *Mayke Anthonisdr. van Uythoven*, comp. als wed. 8 maart 1642 (Andel r.a. n° 6).

2. *Cornelis Janse Coolhaes*, *t vóór* 1653, burgemr. 1645 en kerkmr. 1648 van Veen (zie ons boek p. 124).

III 1. *Jan Jacobs Coolhaes*, geb. 1604, † vóór 1671, heemraad *van* Andel, waersman 1667 St. Romboutspolder, tr. N.N.

2. *Joostje Jacobs* Coolhaes, tr. *Adriaen Michiels Bell* (*zie de* kwartierstaat *Bell* hierboven).

IV. 1. *Cornelis Janse* Coolhaes, † Andel 2 aug. 1710, schepen van Andel 1688, hoogheemraad Land van Altena 1676, tr. 1° *Geertruyd Bell*, zie hiernevens. tr. 2° vóór 1680 *Maria Verkay*, t Op-Andel 9 febr. 1706.

2. *Geertruyd Bell*, tr. *Cornelis Jansz.* Coolhaes, zie hiernevens.

3. *Cornelis Adr. Bell*, tr. *Anneke Dirks d'Alm*, (zie de kwartierstaat *Bell* hierboven).

V. 1. *Catelyna Cornelisdr. Coolhaes*, ged. Andel 20 aug. 1680, t Andel 12 nov. 1754.

tr. Andel 8 juli 1711

2. *Dirk Cornelisz. Bell*, (zie de kwartierstaat *Bell*).

Jacob Jans (zie boven 11) *Coolhaes* was taxateur voor de Hollandse verpondingen onder Andel a° 1632 (Archief Financiën van Holland n° 466), testeerde voor heemraden van Andel 23 maart 1636, waarbij hij met annulering van zijn testament d.d. 11 nov. 1635 voor notaris Van Peursum te Gorinchem (protocol niet meer aanwezig) een legaat van twaalf car. gld. vermaakte aan de huisarmen van Andel (Woudrichem r.a. n° 137). *Jacob Jans* tot Andel kocht een rente van tachtig gulden op 29 nov. 1632 (Woudrichem r.a. n° 130) ; op 8 nov. 1636 naastte hij als bloedverwant, nomine uxoris, van de erfgenamen van *Aert Leenderts* de gerechte helft van drie morgen in de St. Romboutspolder te Andel.

De Rooy-van Nederveen (blz. 127 en vlg.).

Pieter Adriaens de Rooy, bierbrouwer te 's-Grevelduin-Capelle en schepen aldaar, neemt met zijn vrouw *Margaretha van Nederveen* in ons boek de kwartieren 180—181 in. De totdusverre onbekende datum van hun huwelijk te Waalwijk kan benaderd worden door de boeking van het betaalde trouwrecht te Vrijhoeve-Capelle op 7 januari 1701.

Naar verhoging van de stamreeks is niet verder gezocht; deze vangt aan met *Adriaen Gerrits die Roy* en diens vrouw *Lytmoet,* levende omstreeks 1520 in 's-Grevelduin-Capelle. Een diepgaand onderzoek naar de oudere geschiedenis van dit eeuwenlang inheems, aanzienlijk en uitgebreid, geslacht zou zeker vruchtdragend kunnen zijn: reeds anno 1413 was een *Jan die Rode* heemraad van Nederveen-Capelle („Taxandria" 1940 p. 298).

Voor wat betreft de bijlagen, in ons boek toegevoegd aan de genealogie De Rooy, verwijzen wij voor de Bijlage 1, Van der Hoeven, naar het artikel van J. Loeff in de „Brabantsche Leeuw" 1957 p. 17 en voor Bijlage 11, Van Son, naar H. J. A. van Son „Geschiedenis en Genealogie van het geslacht Van Son" (Scheffers drukkerij, Dordrecht 1946), in het bijzonder de delen 1, II (oudere linie) en 111. De Bijlage 111, Van Gils, kan worden vermeerderd: *Hendrik Stoffelse van Gils* (1580—1669), burgemeester van Sprang, was een zoon van *Christoffel Peter Cornelisse van Gilse,* president-schepen van Dongen (Dongen r.a. n° 100 folio 14 vo. akte van 27 mei 1628, n° 114 akte van 21 nov. 1639). Het wapen: drie beurtelings gekanteelde dwarsbalken heeft aanleiding gegeven tot beschouwingen over de herkomst van deze Van Gilse's, in „De Nederlandsche Leeuw" 1922 kol. 281 en 1952 kol. 350 j° kol. 381.

De genealogie *Van Nederveen is* in deze reeks „Herzieningen" reeds besproken.

Addenda en errata:

blz. 128:

AI. *Mayke Dirks,* weduwe van Adriaen de *Roy* zat 18 maart 1593 te Breda gevangen, verdacht van „buspoeder" in Geertruidenberg gevoerd te hebben; haar zoons *Joris en Adriaen de Roy,* wonende te Capelle, stelden zich voor haar borg (Breda r.a. n° 494 fol. 55).

blz. 129:

III 1. Het t.a.p. vermelde tweede huwelijk van ge%*drik de Roy* moet worden geschrapt: *Catelyn Kerckhoven,* weduwe van za. *Hendrik de Roy,* in zijn leven heemraad van Besoyen, verklaart over de begrafenis van haar man in januari 1678 (Besoyen r.a. n° 57).

III 2. Maria *Henricx Crillaerts* hertr. na 1658 *Dirck Jans van Poppel; 4* januari 1709 accoord tussen haar kleinzoons Arien *Henricx de Roy, Arien Bastiaens* de *Roy* en de twee minderjarge kinderen van † *Bastiaen* de *Roy* en *Pieternella* van der *Wiel* ('s-Grevelduin-Capelle r.a. n° 47).

blz. 130:

a. Hendrik Adriaens de Roy ged. *1650* lees: *1651;* begraafrecht betaald Vrijhoeve-Capelle 21 april 1702.

c. *Adriaen* Adriaens de *Roy,* hier te schrappen; hij was een zoon van *Adriaen Adriaens* de *Roy* en *Dirkske Hermans* uit de tak de Roy van blz. 128 onder A. (Capelle r.a. n° 43 fol. 112 vo. en 168 vo).

d. Peter *Adriaens de Roy,* alsvoren.

Invoegen in plaats van c en d:

c. *Margriet de Roy,* ged. Capelle 17 mei 1655, tr. ald. 9 jan. 1678 *Wijnandt Aelberts van Cleeff,* i.m. v. Capelle; zie hun zoon op blz. 118.

d. *Anna* de *Roy,* ged. Capelle 9 dec. 1657.

e. *Adriaentje de Roy,* ged. Capelle 4 juli 1660 „posthuma".

3. *Hilleken* Sebastiaens de *Roy,* tr. Capelle 25 nov. 1646 *Peter Sebastiaens Boer,* die hertr. Besoyen (ondertr. Capelle 2 april 1649) Sophia *Aerts wan Kerckhoven.*

4. Jan Sebastiaens de *Roy,* tr. (ondertr. Capelle 7 juni 1653).

4b. Ds. *Johannes* de Roy, ged. Capelle 4 juli 1666, predikant te Loon 1708, tr. *Maria Kisch* (hij test. 17 mei 1710 voor nots. Anth. Timmers te Sprang).

4c. *Geertruyt Jans de Roy,* ged. Capelle 12 dec. 1660, tr. ald. 5 febr. 1702 *Adriaen Mertens Dolck,* weduwnaar van *Maria* van *den Nieuwenhuysen.*

6. *Peter* Sebastiaens de *Roy,* tr. Capelle 26 april 1664 *Peterke* Adriaens *Dolck* (dr. van *Adriaen Mertens Dolck en Neeltgen* Pieter *Geldens*), ged. Capelle 4 maart 1640; (zij hertr. Jan Stevens *Huysmans*) ; uit dit huwelijk: *Bastiaen de Roy,* ged. Capelle 19 april 1665, en *Judith de Roy,* ged. Capelle 26 mei 1672, die tr. 1703 *Gijsbert Gijsberts Elemans,* van Raamsdonk.

blz. 133 :

1. Adriaen vaw *Gils,* notaris en secretaris van Oosterhout, tr. *Magdalena Westermans* (zie „Nederlandsche Leeuw" 1916 k. 276).

2. *Jenneke van Gils* was een natuurlijk kind van *Hendrik van Gils,* en zelf wettig gehuwd "met *Adriaen Huybregts van Gool (zie* testament van Hendrik van *Gils* d.d. 22 juni 1690 voor nots. Anth. Timmers te **Sprang) .**

blz. 134:

1. *Elisabeth de Rooy* † Raamsdonk 1733, tr. *Marinus Elemans,* ged. Raamsdonk 27 febr 1704, † dd. 14 januari 1791, schepen ald., zn. van *Johanna Elemans,* burgemr. van Waalwijk, en *Elisabeth Hoevenaar.*

Kievits-Colijn (blz. 135 en vlg.).

Het geslacht van *Aert Kievits,* schepen van Heusden anno 1353, heeft talrijke sporen *van* een langdurig aanzien achtergelaten. Laatstelijk heeft B. W. van Schijndel hieraan studies gewijd in het maandblad van de Heemkundekring Onsenoort „Met Gansen Trou", jaargang 6. Een monument van dit verleden is de fundatie door Mr. *Johan Kievits* (1575—1620), priester en kanunnik van Sint Jan te 's-Hertogenbosch, op het altaar aldaar van het Heilige Kruis. Deze fundatie was bestemd voor de nakomelingen van zijn broer *Gillis en* van zijn zuster, ten dienste van een studie tot het priesterschap. De aanspraken op deze studiebeurs zijn naderhand omstreden, zodat de genealogie Kievits een actueel onderwerp bleef. Van Schijndel poneerde nog in „Nederlandsch Archief voor Genealogie en Heraldiek" a° 1947 jaargang 5, dat de Belgische geslachten, die in vrouwelijke lijn afstammen van *Gielis Kievits,* voorrang zouden hebben op de beurs boven de Turnhoutse tak. Hierbij schijnt over het hoofd gezien te zijn, dat de vererving in de tak van Gielis door de stichter beperkt was tot de naamdragers *Kievits,* maar vooral ook, dat, na de verdrijving van het Spaanse gezag, de reformatie van de open; bare eredienst in evangelische zin tevens wijziging gebracht heeft in de bestemming van de studiebeurs als geestelijke

fundatie. Wat hiervan zij, op grond van de vernieuwde rechtsorde juncto artikel 3 van de reductie van 's-Hertogenbosch hebben de Hoogmogenden Staten-Generaal de beurs in 1715 op verzoek van zekere Jan *Kievits,* wonende te Noordeloos, van gereformeerde religie, toegekend aan diens zoon *Anthony*.

De geschiedenis van deze fundatie is uitvoerig beschreven door Jonkheer A. van der Does de Willebois in zijn standaardwerk „Studiebeurzen", uitgave 1905. Deze schrijver wist geen raad met de familiebetrekking tussen de stichter en de collator a° 1715. *Jan Kievits* te Noordeloos had bij zijn sollicitatie een attestatie overgelegd van schout en schepenen van Dussen-Muilkerk d.d. 4 april 1703, volgens welke de requirant was een zoon van *Hendrik,* zoon van *Jacob Kievits* † *1652* burgemeester van Den Hill in den Lande van Altena, en waarin tevens, genoemd werd een eerder met de beurs begunstigde *Jan Kievits,* zoon van *Willem Janse Kievits* in zijn leven secretaris van Babiloniënbroek „welke *Jan Kievits* geweest is syn requirants grootvaders broeders sone". Van der Does de Willebois (deel 111, blz. 92) heeft uit deze attestatie een (later onjuist gebleken) genealogisch fragment afgeleid, door ons aan te duiden als:

Schema A :

1111). *Jan Eievits*

IV. 1. *Willem Jansen Eievits,* secretaris van Babiloniënbroek 1666, tr. *Ploentje Janse Baes.*

2. *Jacob Jansen Eievits, † 1652,* burgemeester van Hille.

V. *Jan Eievits,* die, volgens voormelde attestatie, met de beurs begiftigd geweest was vóór de sollicitant van 1715.

2. Hendrik Eievits, tr. Anneke *Stael*

VI. *Johannes Eievits,* te Noordeloos, verkreeg de studiebeurs in 1715 voor zijn zoon *Anthony.*

Verder vermeldt Van der Does de Willebois (deel III blz. 94) de afstamming, waarop de collatoren in de negentiende eeuw hun aanspraken deden steunen. Hieraan ontlenen wijij:

Schema B :

111. *Willem Kievits*

IV. 1. *Jan Willemsen Eievits,* tr. *Jenneke Goverts Wolf fs.*

2. *Jacob Willemsen Eievits, † vóór* maart 1652, tr. *Mayke Hendriks* van de *Wetering.*

V. Willem *Jacobs Eievits † 1700,* burgemr. van Hille, tr. *Anneke Wouters Boom.*

De verschillen tussen de schemata A en B konden worden opgeheven. De *Jacob* van schema A IV 2 was namelijk geen *Jans* zoon, maar een *Wil lems* zoon en identiek met schema B IV 2 *Jacob Willemsen Kievits, De* secretaris van Babiloniënbroek in schema A IV 1 was een zoon van *Jan Willemsen Kievits* van schema B IV 1. Bovendien heeft B. W. van Schijndel de juiste relatie gevonden tussen de stichter van de beurs en de collator van 1715. Mede op grond van de door Van der Does de Willebois t.a.p. gepubliceerde akten, betreffende de herkomst van het kapitaal der beurs, en van het handschrift Vos van Beerse afgedrukt in „Taxandria" (jaargang 5 a° 1898, blz. 264), verkregen wij een schema als uitgangspunt voor een verder onderzoek naar ons Kievitsnest in de heerlijkheid Meeuwen van *Eymbert Kievits* en *Elisabeth Colijn:*

1) De nummering met Romeinse cijfers in de schemata A, B en C is door ons gesteld ten dienste van onderlinge vergelijking.

Schema C:

I. *Cornelis Kievits,* **geb.** Vlijmen 1475, heer van Ter Borcht te Oisterwijk 1536, lakenkoper, poorter *van* 's-Hertogenbosch 1503, † op het huis Ter Borcht 3 maart 1541,

ex *Heylwich van Kessel* „van 't Ven tot Turnhout"

tr. *Barbara Gielisdr. Proost (dr. van Gielis Claesz. Proost en Catharina Loys)*

11. 1. Jan *Eievits,* geb. 's-Hertogenbosch (gelegitimeerd), poorter van Turnhout 1558, luit. te paard, kapitein van dc monstering in Spaanse dienst, tr. *Elisabeth* Jan *Willems van Aelst,* van 's-Hertogenbosch.

2. *Gielis Kievits,* heer van Ter Borcht te Oisterwijk, † ald. 20 jan. 1582, lakenkoper, tr. *Anna* van, *Boort,* van Oirschot, † 25 febr. 1603.

III. 1. (= schema B 111) *Willem Eievits,* geb. Turnhout, burgemr. ald. 1594, fouragemr. in Spaanse dienst, begr. ald. St. Pieterskerk 1604 onder een zerk met zijn wapen pen; tr. *Mechteld Adriaens van Hete.*

2. *Jan Eievits,* ged. Den Bosch 16 juli 1575, begr. ald. St. Janskerk 1.4 jan. 1620 onder een zerk met zijn wapen, licentiaat theologie, priester kanunnik van St. Jan Den Bosch, stichter van de studiebeurs Kievits.

3. *Gielis Kievits,* geb. Den Bosch, † 13 april 1651, begr. Antwerpen St. Pauluskerk onder een zerk met zijn wapen, poorter 1606, schepen, waardijn lakenhal te Antwerpen; tr. Antwerpen 5 juni 1601 *Catharina Uyt den Eeckhout,* † 21 nov. 1637.

IV. 1. *Jan Willemse Eievits.* (= schema B IV 1).

2. Jacob *Willemsen Eievits,* (= schema B IV 2).

V. 1. *Willem* Janse *Eievits,* (= schema A IV 1).

2. *Willem Jacobs Eievits,* (= schema B V).

3. *Hendrik Jacobs Kievits,* (= schema AV 2).

VI. 1. *Jan Willemsen Kievits,* (= schema A V 1).

2. Johannes *Eievits,* (= schema AVI).

De Turnhoutse *Kievits'en* zijn na het 'overlijden van *Willem Jansen Kievits, † 1604,* (schema C 111. 1) neergestreken langs de zuidgrens van het Land van Altena, in of omstreeks de jaren 1615-1620. De geloofsovertuiging schijnt hierbij geen zwaar gewicht in de schaal gelegd te hebben. Immers de meeste *Kievits'en* hebben zich in hun nieuwe woonplaats afzijdig gehouden van de aldaar heersende gereformeerde kerk (het Land van Aïtena behoorde tot Holland door aankoop in 1590 van de hoge heerlijkheid). Sommigen hunner hebben zelfs weldra de roomse leer min of meer openlijk beleden. Dit verschijnsel is in het bijzonder opmerkelijk geweest bij *Hendrik Kievits* (schema C V 3), die in 1674 een dochter rooms heeft laten dopen, terwijl diens zoon *Jan* degeen was, die in 1715 voor zijn zoon de studiebeurs Kievits verkreeg juist, omdat hij zou zijn „van gereformeerde religie"! B. W. van Schijndel ontleent aan een familieaantekening met bronvermelding, dat in het Land van Altena gewoond hebben *Willem Kievits,* zoon van *Jan (Kievits),* van Den Bosch, met zijn kinderen *Jan, Jacob* en *Dirk Willemsen.* In „*Jan,* van Den Bosch" herkennen wij 11. 1. *Jan Kieoits* van schema C, in zoon *Willem* de burgemeester van Turnhout, † 1604. Gelet deze sterfdatum, moet deze *Willem* echter alreeds overleden zijn vóór het vertrek van het gezin uit Turnhout.

Wij laten nu de gebroeders *Jan, Jacob* en *Dirk Willems* volgen, onderscheidenlijk sub IV 1, 2 en 3, overeenkomstig de nummering van schema C. Vorige publicaties kunnen met

de door ons gevonden nieuwe documentatie aanzienlijk „aangekleed" worden. *Dirk is* een aanwinst, te plaatsen in schema C naast zijn broers IV 1. Jan en IV 2. Jacob. Opmerkelijk zijn de onmiddellijk na de vestiging in deze streek aangeknoopte betrekkingen met de heerlijkheid Meeuwen, zowel wat betreft de huwelijken als het landbezit van de *Kievifs'en.*

IV 1. *Jan Willems Kievits,* ged. Turnhout 1 aug. 1588, † Tilburg 24 juli 1639 wonende te Hill-Land van Altena, tr. *Janneke Goverts Wolff,* dr. van *Govert,* schout van Meeuwen, en *Daniella Nicolaasdr Blanckaerfs;* zij hertr. Hill 14 juni 1643 *Wouter Adriaens van de Ghiessen,* weduwnaar van *Neelken Jansdr.*

Gereformeerd Kerkboek van Babiloniënbroek en Hill:

begr. Heusden 30 juli 1612 Nicolaas *Blanckaert,* drossaard van Heusden.

ged. Hill 18 dec. 1626 *Nycollays,* zn. van Jan *Wilhelmussen Kyvit.*

ondertr. Hill 17 febr. 1641 Jan *Meeusz Raymaeoker,* j.g. van Uitwijk, en Jenneken Jans *Kievits,* j.d. van Turnhout.

gestorven Jan *Willems Kyvijt op* den 24 dach July 1639 tot Tilburg ende aldaar begraven.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 1:

17 febr. 1639 Antie Cornelis wed. Joost Willems Oversteeg11 inzake arrest op twee morgen land toebehorende aan Jan *Willems Eievits wegens* een obligatie van 29 car. gld. d.d. 14 sept. 1617.

3 maart 1639 Jan *Willems Kievits, als de* actie verkregen hebbende van Daneel *Blanckaerts za.* zijn gewezen schoonmoeder, contra Antie Cornelis, weduwe van Joost Willems van Oversteegh, tot betaling van 183 rijnsgld. over verteerde *gelagen te huyse van de* voorn. Daneel Blanckaerts za. te Meeuwen.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 12:

12 mei *1628* transport van twee morgen land op Jan, *Willems Eievits,* wonende op den Hill.

17 dec. *1632 Jan Willems Kievits,* wonende op den Hill, krachtens procuratie d.d. 29 juli 1631 van Jan Janse van Osch voor nots. Abr. Kemps te Gorinchem, transporteert drie morgen land op *Jacob Willems Eievits.*

4 juni 1640 *Jenneken* Goverts Wolff, weduwe van Jan *Willems Kievits,* geassisteerd met Jacob *Willems Kievits* en Hendrik *Geerits van* den, *Bosch* haeren gecoren voochden in desen, Anthony *Leenderts* gehuwd met *Mechteltien Jans Eievits. Willem Janse Kievits* voor hemzelf en zich sterck 'maeckende voor *Jenneken Jans* en *Adriaenken Jans Eievits* minderjarige kinderen, transporteren de twee morgen lands van de transportakte d.d. 12 mei 1628 voormeld.

V 1. *Willem Janse Kievits,* ged. Turnhout 23 juli 1610, † Hill 1682 (vóór 13 mei), schout ald. 1645, daarna secretaris van Babiloniënbroek; tr. 1°, als j.m. van Turnhout wonende te Hill, Hill 3 mei 1643 *Mayke Jans Teeuwen,* j.d. van Almkerk, lidmaat op belijdenis te Hill 4 juli 1648: tr. 2° (ondertr. Dussen 7 aug. 1678) *Ploenfje Janse Baes,* weduwe van *Cornelis Arise Rijke.*

Gereformeerd Kerkboek van Babiloniënbroek en Hill:

ged. 6 maart 1644 *Anneke,* dr. van *Willem Janse Kievits* en *Mayke,* waarbij *getuige Janneke Janse Kievits.*

ged. 13 aug. 1645 *Neelken,* dr. van *Willem Janse Eievits,* schout op de Hille, en *Mayke;* get. *Neeleken Jans Eievits.*

ged. 24 febr. 1647 *Johannes* (= schema C VI 1), zn. van *Willem* Janse *Kievits en Mayke Jans Teeuwen;* peter *Arien Aerdts Suyrmondt* in plaats van Johan van Rijswijck, ambachtsheer van Hille, *Clays* Jansen, van *Overmeer* en *Wouter Jansen* Teewwen.

ged. 27 dec. 1648 *Govert,* ouders alsv.; doophefster *Adriaenke Goverts,* weduwe van *Aerdt van Tuel.*

ged. 29 jan. 1651 *Peter,* ouders alsv.; doophefster *Lysken Bastiaens Aldenburch.*

ged. 13 maart 1655 *Jenneken,* ouders alsv.

lidmatenliist a° 1669 vermeldt Willem *Janse Kievits,* secretaris van Babiloniënbroek, *Mayke* Jans en *Jan Willems Kievits,* voorts aangenomen 1670 *Mechteltien Kievits,* 1671 *Janneken Willems Eievits,* 1669 *Anneke Kievits;* met attestatie vertrokken c. 1680 *Jan Kievits* soon van de secretaris naar Dordt, *Anneken Willems Eievits* en *Meghteltien Willems Kievits* naar Heusden.

tr. Hill 4 okt. 1676 *Pieter Melis,* j.m. van Heusden, en *Anneke Kievits,* j.d. wonende op den Hill.

ondertr. Hill 27 febr. 1677 *Hendrik Roeberts de Nieuw,* j.m. ruyter onder de cie. van de Heer Ittersum regiment van Opdam in garnizoen te Heusden, eu *Jenneken Willems Kievits* j.d. wonende op den Hill.

Meeuwen r.a. n° 8:

16 nov. 1665 *Willem* Janse *Eievits,* secretaris van Babiloniënbroek, gevest in huis c.a. belend tot de banne van Hille toe.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 13:

10 maart 1649 transport op *Willem* Janse *Kievits,* schout van Hille, van huis en erf naast het dorpsschoolhuis.

Meeuwen r.a. n° 1:

22 okt. 1680 *Willem Janse Eievits,* secretaris van Babiloniënbroek, transporteert erfhuiscedulle aan Peter *Melis* als man van *Anna Willems Kievits. Hendrik Scheepmakers* als man van *Mechtje Willems Eievits,* en *Hendrik de Nieu,* burger van Heusden als man van *Janneken Willems Kievits.*

13 mei 1.682 De curateur van de nagelaten boedel van t *Willem Janse Eievits,* in syn leven secretaris van Babiloniënbroek wonende op den Hille, (comparitic der crediteuren 13 aug. 1682 Hill r.a. n° 1).

IV 2. *Jacob Willems Kievits,* begr. Hill 25 febr. 1651, taxateur voor de Hollandse verponding te Hill 1632, schepen ald., bezegelde als zodanig met zijn wapen (een roos) een attestatie voor de Heer van Eethen 1634, burgemr. van Hill, tr. *Maria Hendriks van de Wetering,* begr. Hill 23 jan. 1651, dr. van *Hendrik Goverts,* heemraad van Hill, en *Neelken Jacobs.*

Gereformeerd Kerkboek van Babiloniënbroek en Hill:

6 febr. 1622 *Jacob Eievits* getuige bij de doop van een zoon van Crijn Goverts Wolff.

15 april 1631 begr. *Hendrik* Goverts.

23 jan. 1651 begr. *Mayke Hendricks* huisvr. van *Jacob Willemse Kyvits;* 25 febr. 1651 begr. *Jacob Wilhemse Kyvits* „heeft als 00 corts zijne huysvrouw ghevolcht".

5 juni 1651 De kynderen van *Jacob Wilhems Kijvijt* met *Mayke Hendrickxse* zyne huysvrouw beyde gestorven ende hebben noch niet betaelt de gerechticheyt van het baarkleedt die sy gebruikt hebben op de moeder drve daghen. de vader eenen dach t' samen 25 stuyvop; 24 maart 1651 door *Wilhem* Janse *Kyvyt* betaelt in de name van de kynderen.

tr. 28 nov. 1655 Jan Adriaens *de Potter,* j.m. van Dussen, en *Cornelia Jacobs Kievits,* j.d. van den Hille.

ondertr. 1 april 1659 *Peter Stevens,* j.m. van Uitwijk, en *Jenneken Eievits,* j.d. van Hille.

Leenregister van Eethen en Meeuwen:

25 febr. 1630 *Jacob Willems Eievits* beleend met 4 morgen land op den Wille in den Lande van Altena daer oostwaerts naest geland is *Jacob Willems Kievits,* west Cornelis *Palinck,* streckende van Suytholland aff noortwaerts tot ten diverspat toe.

25 febr. 1630 *Jacob Willems Kievits* als man en momboir van *Mayke Heyndricx van de Wetering* beleend met 1 morgen land on den Hille haer aangecomen naar doode van haer moeder *Cornelia Jacops.*

10 maart 1645 Jacob *Kievits* beleend met vier morgen op den Hille als man en momboir van *Mayke Hendriks van de Wetering* haar aangekomen als

oudste dochter van haar vader *Hendrik Goverts van de Wetering.*

23 nov. 1610 octrooi om te testeren over hun lenen verleend door de Heer van Eethen en Meeuwen aan de echtelieden *Hendrik Goverts van de Wetering en Neelken Jacobsdr.*

20 mei 1659 *Jenneken Jacobs Kievits,* huisvr. van *Peter Stevens,* beleend met land op den Hille haer aangekomen bij scheiding van haar ouderlijk goed d.d. 26 febr. 1654.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 12:

17 dec. 1632 transport van drie morgen land op *Jacob Willems Eievits.*

14 januari 1636 *Jacob Willems Eievits* koopt de Cetelaar groot 10 honts land.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 2:

21 juni 1640 *Mayke Willems Eievits* (een zuster van IV *28)* heeft beëdigd de schuld staende in haar door haar in rechten getoonde schultboeck.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 3:

11 juni 1665 j° 14 febr. 1669 *Cornelia Kievits,* weduwe van Jan *Potter Adriaens, en* resp. de voogd over hun kinderen Willem Jacobs *Eievits* op de Hill.

Meeuwen r.a. n° 8:

25 okt. 1658 de erfgenamen van *Jacob Kievits,* belenders.

Meeuwen r.a. n° 1:

12 okt. 1685 comp. *Claes* Janse *van Benschop* en zijn huisvrouw *Mecheltje Jacobs Kievits,* wonende in Poederoyen.

10 juli 1670 nieuwe loting van de buitendijkse tot Meeuwen, toegevallen 12 hont aan de kinderen van *Jacob Eievits, Willem* ende *Adriaen.*

V 2. *Willem Jacobs Kievifs,* † 5 april 1700, burgemeester, en schout 1670 van Hill, tr. *Anneke Wouferse Boom,* dr. van *Wouter Adriaens Boom,* leenman van Meeuwen.

Gereformeerd Kerkboek van Babiloniënbroek en Hill:

23 dec. 1670 *Ploen Jacobs, gewezen schout,* beticht de predikant, dat deze de papisten de hand boven het hoofd hield, „ter oorsaecke dat juist de predicant „sich selven niet in postuur ghinck stellen teegens „*Willem Jacops Kievit* op den Hil, dewelcke van den „Heer Baljuw van het landt van Altena tot schoudt „was ghemaeckt en dewelcke hij, Ploen Jacobs, oor„deelde een Paepist te sijn". De predikant wees de klacht af „daer nochtans den heer de Baljuw oordeelde nyt eenighe discourse met hem, *Kievit,* ghehouden, dat hij ghereformeert 'in sijn herte was ende oock noch daerenboven te kereke ghinck".

Leenregister van Eethen en Meeuwen:

4 maart 1652 *Willem Jacobs Kievits* bij dode van zijn vader *Jacob Willems Eievits* beleend met vier morgen lands op den Hille en met de lenen hem aangekomen bij dode van zijn moeder *Mayke Hendrix van de Wetering.*

14 *jan.* 1701 *Jacob Willems Kievits* beleend met drie en een halve morgen en andere lenen in den Hille, hem aangekomen als oudste zoon van zijn vader Willem *Jacobs Kievits.*

25 sept. 1701 *Jacob Willems Kievits* beleend met anderhalve morgen onder Eethen hem aangekomen als oudste zoon van Anneke *Wouterse Boom.*

Meeuwen r.a. n° 1:

3 juli 1670 leengeding gehouden op den Huyse van Meeuwen voor de leenmannen *Wouter Adriaens Boom, Willem Jacobs Eievits e.a.*

Hill r.a. n° 1:

1669 *Willem Jacobs Kievits,* heemraad.

1672 Uitvoerig proces tussen *Willem Jacops Kievits,* schout, en *Jan Jacobs Kievits over* de ouderlijke nalatenschap.

In de 19de eeuw kwam de collatie van de studiebeurs Kievits in deze tak, naar Van der Does de Willebois, in zijn „Studiebeurzen" voormeld, mededeelt.

V 3. *Hendrik Jacobs Kievifs,* † 6 febr. 1676, burgemeester van

Hill 1652, later gevestigd te Dussen-Muilkerk, tr. *Johanna Sfael,* (dr. van *Johan Ariaens Sfael,* schout van Dussen-Munsterkerk 1634, kleindochter van *Adriaen Pefers Stael,* schout van Dussen-Muilkerk 1614); zij hertr. *Jan Cornelisse van Tilborch.*

Hill r.a. n° 1:

25 juni 1671 *Hendrik Jacobs Kievits* voldoet een obligatie.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 15:

12 dec. 1685 Bewijs van uitkoop voor de kinderen van *Hendrik Jacobs Kievits. Anneke Stael,* weduwe van *Hendrik Eievits,* wonende alhier aan de Dussen-Muilkerk, . . . geassisteerd met *Rijckert en Dirk Stael haar* broeders en gekoren voogden in dezen ten eenre, *Jacob Eievits,* Joannes *Eievits, Adriaen Eievits, Adriaen Eymberts als* getrouwd hebbende Maria Eievits, *Willem Jacobs Kievits,* schout van den Hille als oom en bloedvoogd van *Willem Kievits, Peeter Eievits, Willem Eievits, Pieternella Kievits en Joanna Kievits, alle* kinderen en erfgenamen van voornoemde *Hendrik Kievits* za. en verwekt bij voornoemde Anneke *Stael* ter andere zijde.

Dussen-Muilkerk r.a. n° 16:

2 okt. 1711 Anna *Stael* transporteert een huis op haar zoon *Peter Kievits.*

8 mei 1715 *Anna Stael,* laatst weduwe van *Jan Cornelisse van Tilborch,* transporteert een huis op haar zoon *Willem Hendrikse Kievits.*

Leenregister Eethen en Meeuwen:

7 juli 1705 beleend met drieeneenhalve morgen land ouder Dussen- Munsterkerk *Willem Kievits, zwager van* de kinderen van † *Cornelis van Honswijk,* o.w. *Margrita van Honswijk,* gehuwd met *Jacob Kievits.*

De dochter *Joanna Kievifs* werd r.k. ged. Waspik 27 mei 1674.

De zoon *Johannes Kievits* — schema C VI 2 — in 1715 wonende te Noordeloos, verkreeg, als zijnde van gereformeerde religie, de studiebeurs *Kievifs* ten behoeve van zijn zoon *Anthony.*

De zoon *Adriaen Kievifs* is in de „Annuaire des familles patriciennes de Belgique" 1945 dl. VI vereenzelvigd met *Ary Dirks,* timmerman te Meeuwen. Deze filiatie hebben wij in ons boek „Een Honderdtal Nederlandsche Families", uitgave 1946, niet overgenomen, omdat het patronymicum „*Dirks*" van *Ary Dirks* niet duidt op een vader *Hendrik-Henricus,* maar veeleer op een vader *Dirk-Theodoms.* Nadien stelden wij het sterfjaar 1698 van *Ary Dirks vast,* terwijl de zoon *Adriaen* van *Hendrik Jacobs Kievifs* na 1698 nog in leven bleek. In deze genealogie volgt *Ary Dirks* hieronder V 6.

V 4. *Jan Jacobs Kievifs,* geb. Hill, tr. Capelle 18 juni 1656 *Gieleken van den Houfe,* dr. van *Jan en Digna Vermeulen.*

Meeuwen r.a. n° 1:

14 nov. 1674 *Jan Jacobs Eievits* wonende in den Hille.

10 juli 1670 nieuwe loting van de buytendijckse tot Meeuwen, waarbij *Jan Jacobs Kievits en* zijn kinderen verkregen vierde halve morgen.

Hill r.a. n° 9:

1672 en vlg. proces tussen *Jan Jacobs Eievits* en *Willem Jacobs Kievits,* schout, over de ouderlijke nalatenschap.

25 mei 1682 test. *Marike Janse Kievits* maakt legaat voor haar zuster *Emmerentia* huisvr. van *Adriaen* Stam en benoemt tot erfgenaam haar vader *Jan Jacobs Kievits.*

Gereformeerd Kerkboek van Babiloniënbroek en Hill:

ged. 12 jan. 1682 *Cornelis,* zn. van *Arien Cornelisse Stam* en *Ammerenske Eievits* ten huize van haar vader *Jan Jacobs Eievits.* De predikant tekende hierbij aan, dat de moeder *op* 10 januari 1682 *in* de

kraam gekomen was ten huize van haar vader en door de vroedvrouw aan de predikant had laten vragen het kind te komen dopen. Aan de predikant werd echter de toegang tot het huis ontzegd, vermits *Jan Jacobs Kievits* „een bittere Papist" was geworden na de dood van zijn vrouw in strijd met zijn belofte voor de preekstoel in onze kerk gedaan aan ziin vrouw, die belijdenis gedaan had en een „groot liefhebster van de gereformeerde religie" geweest was. Nadat de baljuw van het Land van Altena, Hendrik van Nispen, een last tot binnentreden van de woning verstrekt had, heeft de predikant zich opnieuw daarheen begeven vergezeld van het gerecht, twee dienaren van justitie, de kerkeraad en de schoolmeester; de doop plechtigheid had toen voortgang. Maar de vader van de dopeling moest genoegen nemen de doop bij te wonen buiten „te peert vóór het venster van de kae„mer, vermits hij in Jan *Kievits* huis niet, en mochte „komen. doordien *Jan Kievits* niet en wilde toestaan, „dat syn dochter *Ammerenske* met den voorn. *Stam* „zoude trouwen".

tr. 3 mei 1682 *Adriaen Corn. Stam,* wonende in Babiloniënbroek, en *Ammerenske* Eievits, van den Hill; *zij werden op 1* okt. 1684 aangenomen tot lidmaten aldaar.

Uit de zoon *Jacob Kievits* — *tr.* als j.m. op den Hill 10 jan. 1685 (r.k. trouwboek Waspik) *Maria Boudewijnen,* van Capelle — stamt een familie *Kievits* te Londen.

Uit het huwelijk van *Ammerentia Kievits* met *Adriaen Cornelisse Stam,* diaken, ouderling, secretaris en collecteur verponding te Babiloniënbroek, (wier zoons *Cornelis,* ged. ald. 7 mei 1692, en *Adriaen Stam,* ged. ald. 1 jan. 1698, huwden met twee gezusters *Kievifs,* dochters van *Eymbert Kievifs,* — zie hieronder bij V 6 -) stamt de familie *Kievifs Stam.*

IV 3. *Dirk Willems Kievits,* † na maart 1673, de derde van de Turnhoutse broers, heeft in de ons ter beschikking staande archivalia vrijwel geen spoor van zijn persoon achtergelaten. Hij was de grondlegger van het timmeren aannemingsbedrijf, te Meeuwen gevestigd, waarin zijn nageslacht enige generatiën werkzaam geweest is. Kenmerkend voor deze tak van de familie is de toenaam „timmerman", veelal gebruikt met weglating van de geslachtsnaam Kievits. Er zijn drie kinderen van hem bekend: *Willem, Anneke en Adriaen,* van wie *Adriaen* volgt onder V 6.

Meeuwen r.a. n° 7:

22 maart 1673 *Dirk Willems* timmerman vordert betaling voor geleverd timmerwerk.

20 maart 1675 *Bastiaentje Ariens,* weduwe van *Willem Dirks* timmerman, vordert betaling van landpacht verschenen in 1673.

N.B. Hun zoon *Dirk Willems* timmerman, schepen van Meeuwen 1685, later gevestigd in Babiloniënbroek, tr. *Catharina Thijs* de *Jongh;* uit welk huwelijk gedoopt te Babiloniënbroek 11 jan. 1693 *Willemijntje,* en *23* mei 1695 *Leyntje. Dirk Willems* en *Catharina Th&* vorderen, wonende te Babiloniënbroek, 14 april 1699 betaling voor in 1692 aangenomen werk te Meeuwen (Meeuwen r.a. n° 2).

18 maart 1676 proces tussen *Jan* Jansen *Brouwer,* eiser, en *Jan, Berendsen en Adriaen Dirks,* voogden van de onmondige kinderen van † *Govert Huyberts van Sprangh* en † *Anneke Dirks* echtelieden, gewoond hebbende te Meeuwen; *Anneke Dirks was* ook de moeder van eiser, uit haar huwelijk met *Jan Joostsn Brouwer.*

V 6. *Adriaen Dirks Kievits,* † Klaaswaal aan de Oude Sluis (impost begr. ald. betaald f 3,— op 6 sept. 1698), timmerman, schepen 1676 van' Meeuwen, heemraad ald. op Zuidbroekdijk 1680, vestigde zich na 1683 te Klaaswaal, tr. 1° N.N., weduwe van N.N.; tr. 2° vóór 1666 *Maria Eymberts,* † vóór 1698, weduwe van *Peter Kievits.*

Drongelen r.a. n° 4:

12 dec. 1665 Adriaen *Diricxsen* timmerman als man en momboir van *Mayke Eymbértsen* renuncieert op een hophof onder Drongelen, aanbestorven door overlijden van *Thonis Eymberts* en na scheiding en deelinge toebedeeld: hierop volgt accoord tussen de erfgenamen van † *Anthonis Eymbertsen* met namen *Arien Diricxsen, Thonis Fransen van Osch, Peterken Fransen* en de kinderen van *Thonis Ariens* gehuwd geweest met *Dingentken Fransen.*

4 jan. 1670 Adriaen *Dircxsen* timmerman wonende tot Meeuwen transporteert anderhalve morgen land gemeen en onverdeeld met Willem Marcelis in drie morgen in Drongelen genaamd de Vliert.

Meeuwen r.a. n° 1.:

22 juni 1672 *Arien Dirks* timmerman en zijn minderjarige zoon *Dirk Adriaens;* deze laatste was veroordeeld in een boete van *f* 24,— omdat hij Pauwels Adriaens met een mes in het oog gekwetst had.

10 mei 1673 Adriaen *Dirks* timmerman gedaagde terzake verschuldigde landpacht *f* 88,— over één jaar van c. zes morgen.

10 juli 1670 nieuwe loting van de „buytendijckse" tot Meeuwen toegevallen aan *Arien Dirks* één hont.

Leenregister van Eethen en Meeuwen:

9 nov 180 j° 24 maart 1699 *Eymbert Adriaens Eievits* beleend met de helft van acht hont en drie vierendeel hont land aan de noordzijde in de heerlijkheid Meeuwen, hem aangekomen bij dode van zijn vader *Adriaen Dirks Eievits,* laatst verheven met de wederhelft bii Jan Dirks van Wiick za. die hetzelve wegens de voorn. *Adriaen Dirks* gekocht had van de wed. Willem Pieters Ruvmschotel. strekkende dit leen van de gemene stege af westwaarts tot het erf van *Arien Dirks* timmerman toe.

Meeuwen. r.a. n° 8:

23 april 1680 transport op Adriaen *Dirks* timmerman van *één* morgen één hont in het Zuytbroek.

25 jan. 1683 Adriaen *Dirks* timmerman en Jan, *Dirks van Wijck,* beiden wonende te Meeuwen, kopen samen vier ponden land.

12 nov. 1.698 twee loten van de vaste goederen nagelaten door de echtelieden *Adriaen Dirks* en *Mayke Eymberts.*

Mijnsherenland r.a. E XXIV n° 28:

28 juli 1698 Adriaen Dirks *Kievietsz* wonende op de Eeuwesluis in Klaaswaal verleent procuratie aan *Anthony Pi e t e r s Kievit* [2]), om, namens hem, in Meeuwen scheiding en deling te maken voor de helft met comparants zoons *Iemert, Teunis* on *Willem Ariens Kievits* van de gemeenschap dan goederen van *Adriaen Dirks Kievits en* zijn laatst overleden huisvrouw *Mary Iemers* „desselfs soonen en geconstitueerdens moeder". Lastgever had een vordering op zijn zoon *Iemert* van *f* 337,— „doe deselve tot Swijndregt werkte", en op zijn zoon *Theunis* van *f* 200,—.

28 juli 1698 test. *Adriaen Dirks Kievits,* waarbij hij zijn zoons *Imert* en *Theunis* beperkte tot hun legitieme portie.

Meeuwen r.a. n° 8:

12 nov. 1698 boedelaccoord tussen Eymbert *Ariens Kievits, Anthonis Ariens* (!?) Eievits, *Theunis* Ariens *Kievits* en *Willem Ariens Eievits* over de testamentaire dispositie van *Adriaen Dirks Eievits* (zie eveneens een accoord van 3 dec. 1698 in Meeuwen r.a. n° 2); bij akte van 24 maart 1699 verkreeg *Eymbert* het gehele onroerend bezit o.m. huis en landerijen in Meeuwen en het goed, „de Baartman" in Eethen.

De zoon uit het eerste huwelijk *Dirk Adriaens Kievits,* † vóór 1696, timmerman te Meeuwen, tr. *Lysbet Claes Marees; zij hertr.* (door ieder impost betaald *f* 3,— Meeuwen 24 nov. 1697) *Joost de Gester.* Deze tak stierf uit met het kinderloos overlijden van hun zoon *Adriaen Dirks Kievits.* (Meeuwen

[2]) Deze *Anthony Pieters Kievits,* wiens vader wij in deze genealogie niet konden plaatsen, huwde *Bastiaentje* Ariens *Lopiker;* uit dit huwelijk gedoopt Klaaswaal 11 dec. 1701 *Geertruyd* en gedoopt Mijnsherenland 23 aug. 1705 *Dirk.*

r.a. n° 1: 22 juni 1672, 22 maart 1673, 31 maart 1677, en Meeuwen r.a. n° 2: 18 januari 1696 *en* 11 febr. 1696), wiens erfgenamen ab intestato van vaderszijde geweest zijn voor de helft *Jacob, Thonis* en *Jenneken van Uythoven* representerende hun moeder N.N.. de eerste vrouw van hun vader *Tan Theunis van Uyfhoven,* † 1684, president-schepen van Eethen. (*Jan Theunis van Uythoven* hertrouwde *Mayke Janse van Drongelen).* Vaststaat, dat de overlevende moeder van de erflater *Adriaen; Dirks Kievits, Lysbet Marees,* ab intestato voor de helft in de nalatenschap deelde. Aangezien erflaters vader vóóroverleden was, kwam de portie van vaderszijde toe, voor de éne helft, aan de nog levende grootvader *Adriaen Dirks Kievits* en,, voor de wederhelft, aan de representanten bij plaatsvervulling van wijlen grootmoeder *Kievits.* Op grond hiervan stellen wij ons de verwantschap als volgt voor:

N.N. X N.N.; zij X 2" *Adriaen Dirks Eievits* X 2" vóór 1666 *Maria Eymberts* wed. *Pieter Kievits*

dochter N.N. x *Jan Theunis van Uythoven,* † 1684.	*Dirk Adr. Eievits* † vóór 1696 x *Lysbet Marees,* † na 1697.	*Eymbert, Theunis en* Willem *Eievits,* (volgen hierna).	*Anthony Pieters Eievits.*
Jacob, Thonis en Jenneken *van* Uythoven, voor de helft van vaderszijde erfgenamen ab intestato in 1696 van *Adriaen Dirks Eievits.*	*Adriaen Dirks Eievits,* erflater in 1696.		

Eymbert Adriaens Kievits (zie bovenstaand schema), † Meeuwen 1 febr. 1728, timmerman, schepen van Meeuwen, tr. *Elisabeth Colijn;* impost trouwen betaald door de bruidegom te Meeuwen op 18 mei 1697, door de bruid te Eethen op 18 mei 1697, ieder ƒ 3,-.

Dit echtpaar vormt in ons boek de kwartieren nos 182—183.

Teunis Adriaens Kievits (zie bovenstaand schema), begr. Sprang 19 nov. 1737, timmerman en molenmaker, schepen van Sprang o.a. 1715, tr. Sprang 15 aug. 1694 *Geertruyd Cuypers,* ged. Sprang 7 febr. 1666, begr. ald. 17 dec. 1737, dr. van *Jan Arisz.* en *Maria Jansdr. de Bie.* Hierop sluit de stamreeks aan van het medelid van ons genootschap Mr. *A. F. C. L. Kievits.*

Zie voor dit echtpaar „Kwartierstatenboek" a° 1955 van „De Nederlandsche Leeuw" blz. 230, kwartieren Van *Dusseldorp-'t* Hooft.

Willem Adriaens Kievifs, zie bovenstaand schema, geb. Meeuwen, begr. Sprang 25 mei 1713, tr. Sprang 17 jan. 1706 *Maria Corstiaens de Bie,* ged. Sprang 28 aug. 1678, begr. ald. 18 febr. 1735.

Het voorgeslacht van *Elisabeth Colijn* — die in 1697 met *Eymbert Adriaens Kievits* huwde — was reeds geruime tijd gevestigd in de streeks van Eethen-Drongelen-Genderen. Gelet de naamsvormen *Colen-Colin-Colijn,* denken wij aan verwantschap met *Adriaen Aert Colenszoon* in 1480 schepen in de bank Woudrichem voor het Land van Altena, die vijftien morgen lands bezat onder Genderen (Holl. Grafelijkheids rekenkamer dl. 51a n° 2845); hij zegelde op 25 maart 1480 in groene was met drie staande vogels 2 :1 in een randschrift met de naam *Ariaan Airt soen* (Heerlijkheid Altena n° 47 en regest n° 95).

De geregelde stamreeks, welke wij nu laten volgen, begint met zekere *Eeuwit,* geboren in de tweede helft van de zestiende eeuw, omtrent wie verdere gegevens ontbreken.

1. *Merten Eeuwits Colijn,* geb. circa 1595, † na 1663, tr. *Mayke Claesdr.;* gegoed te Eethen.

Eethen r.a. n° 8:
19 april 1662 *Merten Ewits* als man en voogd van *Mayke Claes* transporteert negen hont lands op het achterste hoochveld te Eethen;
8 mei 1663 *Merten Ewits* inwoonder van Eethen geeft obligatie van 400 gld. car. ontvangen in mindering van het vaderlijk goed overeenkomstig de akte van uitkoop met Anneke Syken en Claes Dielis.
5 juli 1663 *Merten Ewits* transporteert land te Eethen.

Uit dit huwelijk (volgorde onbekend):

1. *Huibert,* volgt II.
2. *Jan Merfens Colijn,* ouderling te Eethen 1649, † vóór 1666, tr. N.N.

Eethen r.a. n° 8:
26 mei 1666 belenders te Eethen de kinderen van Jan *Mertens Colijn;*
9 febr. 1667 *Marten* Janse *Colijn, Ewith Janse Colijn,* en hun zusters *Grietken* Janse *Colijn* en Maria *Janse Colijn* transporteren aan *Huibert* Martens *Colijn* twee hont daar oost naast belend is *Cornelis Theunissen Colijn.*
Uit dit huweliijk o.m.:
a. Merten *Janse Colijn,* tr. *Lysken* Fransen, woonde in Drongelen, alwaar hij, nomine uxoris, op 10 juli 1664 een hophoff verkocht (Drongelen r.a. n° 4). Op dit echtpaar sluit duidelijk de stamreeks aan van Dr. *H. Colijn* (1689-1944) de bekende Nederlandse staatsman, wiens kwartierstaat in „Gens Nostra" 1961, bladzijde 15, begint met *Frans* Marten Jans *Colijn* te Drongelen. *Frans Martens* Colijn was, nomine uxoris *Eeltje Theunis van* den *Heuvel,* mede-erfgenaam van Pieterken van Nes 3 jan. 1697 (Woudrichem r.a. n° 143).
b. *Ewith* Janse *Colijn,* in ons boek op bladzijde 136 ten onrechte genoemd als vader van Elisabeth en *Huibert Colijn* (zie hieronder 111 2 en 1).

11. *Huiberf Mertens Colijn,* geb. circa 1620, † vóór 1679, kerkmeester 1659, heemraad 1667 van Eethen, tr. *Dirkske Crab.*

Eethen r.a. n° 8:
9 febr. 1667 transport van twee hont lands op *Huibert Martens Colijn;*
12 april 1679 belenders de weduwe en kinderen van *Huibert Martens Colijn.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Huiberts Colijn,* armmeester, schepen 1673-1710 van Eethen.
2. *Leendert,* volgt 111.

111. *Leendert Huiberts Colijn,* geb. circa 1645, † Eethen 1703, schepen ald. 1673 en vlg., tr. *Margriete Thonisdr. van Outheusden,* † Eethen 1712.

Ecthen r.a. n° 8:
26 maart 1677 *Leendert Huiberts Colijn* en *Grietken Thonis van Oudheusden,* echtelieden, transporteren land te Eethen.
23 mei 1682 custinebrief voor Leenáert *Huiberts Colijn, en* Jan *Huiberts Colijn,* voorzien in margine van een kwijting d.d. 25 febr. 1723 verleend door de erfgenamen van *Leendert Huiberts Colijn,* namelijk *Cornelis van Rijswijk, Arien Bax, Eymbert Eievits, Huibert* en *Anthony Colijn.*

Eethen r.a. n° 2:
17 jan. 1703 ***Eymbert** Kievits **geeft aan*** het lijk van *Leendert Colijn,* impost 6 gld.; 25 april 1712 ***Eymbert** Kievits* geeft het lijk aan van *Grietje van Oudheusden,* impost 3 gld.

Uit dit huwelijk o.m.:

1. *Huibert Colijn,* burgemr. van Hill, tr., als. j.m. van Eethen, te Babiloniënbroek 22 mei 1718 *Seya van Veen.*. j.d. van Babiloniënbroek.

2. *Elisabeth Colijn,* tr. 1697 *Eymbert Adriaens Kievits,* zijnde de kwartieren 182—183 van ons boek.

Van der Colff-de Vroe (blz. 137 en vlg.).

De redactie van „Nederland's Patriciaat", publiceerde achter in deel 111 uitgave a° 1912 een lijst van op te nemen genealogieën. Dit programma, verdient belangstelling, omdat het een normatief beeld geeft van de families, die toen ter tijd tot de kring van „patriciaat" gerekend werden. Hiertoe behoorden allereerst de regentengeslachten van vóór de Franse revolutie, die hun tradities hadden weten te handhaven, en, daarnaast, vele geslachten, die later gedurende een ontwikkeling van enige generaties een gelijkwaardig maatschappelijk aanzien bereikt hadden. Op die lijst prijkte ook de naam van de oude Woudrichemse regeringsfamilie *Van der Colff,* maar de redactie van „Nederland's Patriciaat" heeft dit punt van haar programma tot dusverre niet uitgevoerd.

Bij een geleidelijk verval van Woudrichem in de loop van de 17de—19de eeuw, heeft de familie *Van der Colff* zich juist in een toenemende welstand mogen verheugen. Een voorname figuur is geweest de burgemeester *Herman van der Colff* (1739—1820), heer van Giessen, die in de patriottentijd een energiek orangist bleef, ten koste eenmaal van zijn persoonlijke vrijheid: hij heeft een boeiend eigenhandig levensbericht nagelaten. Zijn zoon Mr. *Johan Jacob* heeft de jonge prins Frederik, van wie hij sinds 1793 secretaris was, in ballingschap vergezeld, Bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage worden bijbelaantekeningen bewaard, aangelegd door *Aert van der Colff* (1667—1743), burgemeester van Woudrichem (ons kwartier n° 184); ook berust aldaar het Geslacht Register der Famielje *Van der Colff,* opgemaakt september 1824.

De familiegeschiedenis in ons boek vangt aan met *Anthonys Adriaens van der Colff.* Zijn inmiddels gevonden akte van ondertrouw te Woudrichem' luidt: 17 juni 1640 *Anthonis Adriaens* j.m. van Woudrichem en *Gooltgen Corsten Verdoorn* j.d. van Werkendam. De aanduiding „j.m." in deze akte sluit identiteit uit met *Anthonys Colf,* die op 3 nov. 1633 met attestatie van Gorinchem in Werkendam gehuwd was: en hiermede vervalt onze op bladzijde 138 geuite gedachte aan samenhang tussen *Van der Colff* en de Gorinchemse familie *Colf.*

Voor nader onderzoek naar 'onze „jonge man van Woudrichem" waren vooral van belang de beschikbare verpondingskohieren, omdat deze een volledige opgave inhouden van de gegoede inwoners der stad; uit de volledigheid van de kohieren kan een vrijwel zekere filiatie afgeleid worden. De overlevering van een nog verder reikende stamreeks wordt vermeld in „Genealogie van het geslacht De Vroe" door J. L. G. Kingmans en W. J. F. Juten (overdruk, aangevuld, uit „Taxandria" 1904 blz. 12). Deze luidt: „*Anthony Adriaens-zoon van der Colve* was in 1515 te Dingslaken in het Cleefsche geboren; hij was handelaar in vlothout en vluchtte in 1536 om der wille des geloofs, en zette zich neer te Woudrichem. Later keerde hij terug naar zijn vaderland en overleed in Meurs. Zijn zoon *Adriaen* zette zich voor goed te Woudrichem neer, waar hij en zijne afstammelingen tot de aanzienlijkste behoorden en geregeld in de regering zaten". Wat er van deze overlevering zij, merkwaardig is, dat de door ons nieuw gevonden *Anthony Adriaens,* die nu in de bewezen stamreeks sub 1 volgt, zeer wel hierop zou kunnen aansluiten.

I. *Anthony Adriaens,* † na 1601, gegoed te Woudrichem, tï. N.N.

21 nov. 1579 ***Anthony Adriaens,*** gemachtigde bij een transport binnen Woudrichem (r.a. Woudrichem n° 103).
1600/1601 *Thonis Adriaens* aangeslagen voor huizenbezit in Woudrichem (g.a. Woudrichem nos 257/8).

II. *Adriaen Anthonysz,* † na 1636, burger van Woudrichem, tr. 1° *Neelken Adriaena,* †1604/5; tr. 2° N.N.

20 jan. 1604 test. *Adriaen* ***Thoniss*** en Neelken Ariens syn huysvrouw; op deze akte een kanttekening d.d. 16 april 1605. waarbii aan ***Adriaen** Thoniss* kwijting verleend werd voor uitkering van de nalatenschap zijner vrouw aan haar erfgenamen *Anneke* ***Ariens*** en *Volpert* ***Ariens*** (r.a. Woudrichem n° 137).
5 maart 1617 ***Adriaen** Theuniss,* burger deser stad, transporteert op Geerit Corneliss, mede-burger, huis en erf aan de Landpoortstraat belast met een rente, voor de koopprijs van 499 gld. (r.a. Woudrichem n° 110).
17 mei 1618 Abraham van Rijswijk Jacobs schepen dezer stede transporteert on *Adriaen Anthoniss* burger dezer stad de vrije eigendom van huisinge en erf op de Hoochstraat daar oost naast geërfd is de wed. van Claes Eeuwits backer, west Jan van Dijck Claesz, zuiden de voors. Hoochstraat, ten noorden der stede walle (r.a. Woudrichem n° 111); dit huis en erf werd verkocht door zijn kleinzoon ***Adriaen*** van der *Colff* 1 mei 1676 (r.a. Woudrichem n° 117).

Uit het tweede huwelijk:

1. *Anthony,* volgt 111.

2. *Catelyna Adriaens van der Colff,* tr. Rijswijk (N. Br.) (ondertr. Woudrichem, als j.d. van Woudrichem, 23 april 1642) *Jacob Peters Kemp,* j.m. van Vianen, wonende te Rijswijk.

III *Anthony Adriaens van der Colff,* † na 1667, burgermajoor 1667 en schepen van Woudrichem, ondertr., als j.m. van Woudrichem, aldaar en te Werkendam op 17 juni 1640 — getrouwd te Woudrichem — *Goedeltje Verdoorn,* j.d. van Werkendam, dr. van *Corst* en *Anneke Peter Jacobsdr.*
Zij waren tot dusverre de oudste bekende stamouders. Voor *Verdoorn,* zie de collectie Couvée op het rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

IV *Adriaen Anthonysz. van der Colff* (1643—1704), tr. 1664 *Adriaentje van de Graeff (1629-1712).* Hij woonde bij zijn huwelijk in Bleskensgraaf en, toen zijn zoon *Aert* gedoopt werd, was hij chirurgijn te Giessendam; later keerde hij naar Woudrichem terug en werd hij bij de instelling van het chirurgijnsgilde in 1686 deken van dit gilde.

Bovenvermelde bijbelaantekeningen:
„1704 den 1 Augusti is in den . . . ***Adriaen** van **der** „Kolff* op Vr.. . half acht uren oudt zijnde . . . geboren „anno 1643 op . . . en leyt alhier tot Woudrichem . . . „is als jongste Burgemeester en H. geest en . . . ser „stede gestorven"
„1712 den 1 Maart is in den Heere ontslapen mijn „moeder *Adriana van* de *Graaff* op Dinsdag 's mor-

„gens om half negen oud sijnde 89 jaaren ende twee „maanden gebooren in Blessgraaf anno 1629 den „eersten dag van 't jaar, legt bij haar Man alhier „in de kerck tot Woudrichem".

De vader (en de grootouders) van *Adriaentje van de Graeff,* voornoemd, liggen begraven in de N.H. kerk van Bleskensgraaf onder een zerk met het opschrift:

> begr. *Cornelis Ariaen Dingensen* out 84 j sterft 17 sept. anno 16-8 ende syn huysvrouw ...*ken Dirckx* out sijnde 90 j. sterft 26 Augusty ao 1639. Noch *Aerf Cornelisse van de Graef* in syn leven schout van Bleskensgraef ende waterheemraad in den Nederwaert oud . . . jaren sterft den 25 November 1652.

Aerf Cornelisse van de Graeff was in 1630 benoemd tot secretaris van Bleskensgraaf; volgens zijn rekwest (g.a. Bleskensgraaf n° 28) was hij tevoren secretaris van Wijngaarden en Ruybroeck en „ingeboren" van Bleskensgraaf. Zijn geslachtsnaam zal dus wel ontleend zijn aan zijn geboorteplaats Bleskensgraaf. N.B. Ditzelfde kan worden aangenomen voor de Dordtse regentenfamilie, stammend uit *Sebastiaen Adriaens van de Graef,* die als j.m. van Bleskensgraaf op 24 febr. 1615 te Dordrecht gehuwd is met *Agneta Cornelisdr. Bax. Aerf Cornelisse van de Graaff* werd als secretaris en schout van Bleskensgraaf opgevolgd door zijn zoon *Pieter Aerts van de Graeff,* die tevens rentmeester was van het H. Geesthuis ter Groterkerke binnen Dordrecht (g.a. Bleskensgraaf n°s 30, 31).

> Merkwaardig is het, dat laatstgenoemde functie in 1573 vervuld werd door *Aert Gerrits* van de *Graeff,* geb. 1508, † 1579, diaken en achtman van het kuipersgilde te Dordrecht. Wij zijn op zoek gegaan naar een mogelijke verwantschap en vonden :
>
> I. *Aert Gerrits van* de Graeff, voormeld, tr. *Maryke Tonisdr.*
>
> II. *Cornelis Aerts van de Graeff,* huistimmerman te Dordrecht, begr. ald. Grote Kerk in okt. 1602, tr. Dordrecht 11 nov. 1576 *Anneke Diericksdr. van Doren.*
>
> III. *Aert Cornelisse van* de *Graeff,* ged. Dordrecht 24 aug. 1585, huistimmerman en houtkoper te Dordrecht, ondertr. ald. 27 maart 1.611 *Neeltken Jans van.* de *Vest* j.d. Mijnsherenland.
>
> Wij menen deze III *Aert Cornelisse* echter niet te mogen vereenzelvigen met onze *Aert Cornelisse van de Graef,* schout van Bleskensgraaf, daar deze immers in zijn rekwest van 1630 zich noemt „ingeboren" van Bleskensgraaf en blijkens een transportakte van 19 juni 1636 de zoon was van *Cornelis Ariens Dingens* (r.a. Bleskensgraaf n° 2) ; zie ook voormelde grafzerk.

V. *Aert Adriaens van der Colff (1667,* niet 1666-1743) tr. *Aletta de Vroe* (1674-1730, niet: 1729).

> Doopboek van Neder Hardingsveld en Giessendam :
>
> „anno 1667, den 14en Augusty, vader mr *Adriaen* „*van* der *Colff,* cirurgijn op Giessendam, moeder „*Adriaentje van de Graeff,* zoon *Aert;* getuygen „*Pieter van. de Graeff,* schout in Bleskensgraaf, „*Grietje Pieters, Van. der Colff* mayoor *tot* Workum „ende *Adriana van de+ Colff en Jop van Oort* tot „Blesgraeff.
>
> Bovenvermelde bijbelaantekeningen:
>
> „1697 *Aert van der Colff* getrout Maandagh den „twee pasdagh, wil ons in zijne vreese laten".
>
> „1708 den 7 February op dinsdag11 's-morgens om „vier ure is mijn huisvrouw gelegen van haer sesde „kint, zijnde een soon en gedoopt den 12 dito door „ds Hannuerus predicant tot Sleeuwyck genaampt „*Willem* en getuygen *Willem de Vroe* en *Catarina* „*Swaanevelt* mijn vrouws vader en moeder".
>
> „1723 den 27 ap... *Catarina* . ..voren seer sibet . . . „78 jaren ... Woudrichem op het coor . .." (n.b. betreft kenlijk Catharina Swaanevelt, schr.).
>
> „1730 den 31 december op een saterdagh is in den „Heere ontslapen mijn seer geliefde huysvrouw *Aketta* „*de Vroe's* morgens omtrent acht uur oud zijnde 55 „jaar 2 maanden 12 dagen geboren binnen Woudri- „chem den 17 oct. 1674 en legt begraaven op het „groot koor in de middelste kelder bij den opgangh „alhier binnen Woudrichem".

Aerf van der Colff was, evenals zijn vader, chirurgijn bij de instelling van het chirurgijnsgilde te Woudrichem in 1686, was kerkmeester 1708, burgerluitenant 1720, vele malen burgemeester enz.

De stamreeks van *Aleffa de Vroe* kon niet opgevoerd worden. Haar grootvader *Jan Gillis de Vroe* tr. 1° als j.g. van Woudrichem ald. 5 juli 1634 *Adriana Gillisdr. van Andel,* en 2° ald. 28 mei 1638 *Jenneken Sfeoens Crillaerf.* Aletta's grootvader van moederszijde, *Wiggert Claesz Swaenevelt,* werd poorter van Woudrichem 12 nov. 1670; hij was 29 april 1651 herbergier in het „Stadswapen" binnen Montfoort en kocht 4 nov. 1656 een huis aan de Nieuwstraat ald., waarbij borg bleef *Janneke Claesdr.,* weduwe van *Claes Cornelis Wiggerts,* wonende in Oud-Camerick (r.a. Montfoort n° *621).*

> Addenda en errata:
> blz. 140, 245, 288 en 289:
> Zie voor aanvullende personalia voormeld familieregister Van der Colff a° 1824.
> blz. 244:
> *Willem Aerts* van der Colff ondertr. Woudrichem 16 okt. 1734, attestatie van 's-Hertogenbosch, met *Cornelia Maria van Breugel;* attestatie gegeven om elders te kunnen trouwen 31 okt. 1734.

Van Breugel-Van de(r) Graeff (blz. 141 en vlg.).

De *Van Breugel's* waren in de 17de—18de eeuw een van de weinige protestantse Bosse regentengeslachten, die uit de autochthone Brabantse bevolking stamden. Hun genealogie vindt men in de historische reeks van „Nederland's Adelsboek". De gezaghebbende Jonkheer mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt, schrijver van „De Voorname Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch", verwijt 'aan deze Van Breugel's, dat zij, oorpsronkelijk *Tielmans* geheten, identiteit geusurpeerd zouden hebben met de adellijke familie *Van Breugel,* aan welke zij — volgens schrijver — in het geheel niet bestonden. Dit verwijt is ons onredelijk voorgekomen. De zogenaamde jongere *Van Breugel's* waren namelijk reeds in de vijftiende eeuw onder Breugel gegoed en ontleenden hun naam aan deze plaats van herkomst; deze gang van zaken is geheel normaal. Bovendien bestonden er wel degelijk familiebetrekkingen, immers *Frans Tielemans (van Breugel),* die in 1579 poorter van 's-Hertogenbosch werd, was gehuwd met *Elisabeth Berframs wan den Hoevel ex* matre *Margarefha van Breugel* uit de riddermatige *van Breugel's,* zodat het Bosse nageslacht van *Frans* ook haar bloed in de aderen had.

> Voor *Bertram van den Hovel Ywaen Godefridii,* zie „Taxandria" 1940, blz. 230. Voor *Margaretha van Breugel,* zie A. R. Frenken „Genealogieën van eenige voorname Meierijsche geslachten".

Beide Breugel-families waren kenlijk onderling nauw gelieerd, ook nog toen Mr. *Jan van Breugel,* oud-presidentschepen van 's-Hertogenbosch, een telg van het riddermatig geslacht, op 4 januari 1624 als getuige voor de bruidegom opkwam bij het huwelijk van *Gerard Tielemans (van Breugel),* later eveneens president-schepen zou worden en een kleinzoon was van *Frans Tielemans,* voornoemd.

Gerard Tielemans van Breugel is de grootvader van Mr. *Herman van Breugel (1668-174* 1) , gehuwd met *Jeaneffe van de Graeff,* onze kwartieren n°s 186 en 187.

In Woudrichem begint de stamreeks *Van de.(r) Graeff* met de echtelieden *Tjerck Jansz van de(r) Graeff* (1605—1669) en *Agafha Proferma,* Deze *Tjerck* was aannemer van de fortificatiën van Woudrichem en Loevestein, burgemeester van Woudrichem en hoogdijkheemraad 's Lands van Altena, hij zegelde a° 1657 met een dwarsbalk vergezeld in het schildhoofd van een naar rechtsgewende staande vogel. (A.R.A. 's-Gravenhage, Ingekomen missives van gecommitteerde Raden, portef. Holland n° 3417). De vondst van een vorig huwelijk van *Tjerk* in Woudrichem bracht zijn herkomst aan het licht uit Delft: in Delft werd op 12 okt. 1630 geproclameerd de ondertrouw van

„*Tierck Jansz van der Graeff* j.g. aan de Verwersdijk, eñ „*Jenette de Lange* j.d. tot Woudrichem".

Het jonge paar heeft zich in Woudrichem gevestigd.

De Delftse familie *Van der Graeff* komt veelvuldig voor onder de kwartieren van de Delftse vroedschappen, beschreven door W. van der Lely. Wij noteerden ook nog een andere alliantie *Van der Graeff-de Lange:* Mr. *Nicolaas van der Graeff* en *Emilia de Lange,* ondertrouwd Delft 31 dec. 1632, die zich te Gouda vestigden, alwaar Mr. Nicolaas burgemeester werd. Reeds in de jeugd van *Tierck* zetelde Nicolaas' grootvader *Arenf Jacobs van der Graeff,* geboren 1559, op het burgemeesterskussen van Delft. Toen omstreeks halverwege de zeventiende eeuw diens zoon in volle glorie vereerd werd met adelsgunst — de titel van ridder — leverde de beruchte Jean de Launay een certificaat voor een illustere stamboom, Het certificaat is afgedrukt in „De Nederlandsche Leeuw" a° 1884 kolom 53. Binnen de sfeer van bewijs valt *Arenf Claes* (1498—1543), die in de Nieuwe Kerk van Delft rust onder een gothische zerk met wapen: een dwarsbalk vergezeld van drie naar rechts gewende staande vogels 2 : 1 (volgens tekening van W. van der Lely)'. Het komt ons voor, dat het boven beschreven wapen van *Tierck* een variant van dit wapen is, Gelet op de overeenkomst van woonplaats, van naam, wapen en maatschappelijke positie, behoeft men nauwelijks te aarzelen, om onze in 1605 geboren *Tierck* in te delen bij het nageslacht van *Arent Claes,* voornoemd, de eerste van de familie, die zich in Delft gevestigd had. Dit was gemakkelijker gezegd dan gedaan, doordat *Tierck,* buiten zijn huwelijksproclamatie, te Delft in geen enkele akte gevonden werd, Dank zij zijn patronimicum Janszoon konden wij, met toepassing van de methode van eliminatie, de keuze van Tierck's vader uitsluitend bepalen op *Jan Janszoon van der Graeff,* geboren omstreeks 1580, zoon van *Jan Arenfs.* Wij hopen, dat wij de deugdelijkheid van onze redenering niet overschat hebben.

Voormelde *Jan Janszoon van der Graeff* testeerde, nog ongehuwd, te Delft in 1602 en is nadien voor ons spoorloos, evenals zijn broer *Arenf.* Hij is in Delft noch getrouwd, noch begraven. Kenlijk heeft hij Delft verlaten. Ook zijn broer *Willem* vestigde zich elders, behoudens een kortstondige terugkeer omstreeks 1613. Toen *Tierck* in 1630, als jonge man wonende aan de Verwersdijk te Delft, 'ondertrouwde, waren volgens het verpondingskohier geen Van der Graeff's aan de Verwersdijk behuisd. Wel woonde aldaar *Jacob Woufers Vosmaer,* de weduwnaar van *Anna van der Graeff,* die een zuster was van *Jan Jansz. van der Graeff,* voornoemd. Het lijkt dus aannemelijk, dat *Tierck* als wees ten huize van oom en tante *Vosmaer* opgevoed is en van daar uit getrouwd is.

1. *Arenf Claes (van der Graeff),* geb. 1498, begr. Delft N.K. 27 aug. 1543, mr. metselaar te Delft, tr. *Mariefje Willemsdr. Smoufen,* † na 1572.

Zie voor dit echtpaar: W. van der Lely, „Kwartierstaten van Delftxche vroedschappen" n° 26, en diens hs. genealogie Van der Graeff (Centraal Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage). Jhr. mr. dr. E. A. van Beresteyn: „Grafzerken in de Nieuwe Kerk": n° 36, gedeeld wapon a (van 'der Graeff) een dwarsbalk vergezeld van *drie vogels* 2 : 1; b. drie kepers; randschrift a° XVCLIIII de XXVII dach Augustus starf *Arent* Claes metselaar en leit hier begrave, bidt voor de siel (n.b. Van Beresteyn noemt hier de vogels: adelaars, maar in zijn „Genealogie van het geslacht Van Beresteyn", blz. 163: reigers; Van der Lely tekent staande vogels).

Marike Arents metselaar weduwe komt voor in de Delftsebe thesauriersrekening a° 1572/73; a° 1569 Jacob *Arents en,* zijn moeder.

Uit dit huwelijk o.m.:

1. *Jacob Arenfs van der Graeff,* † vóór 1596, mr. metselaar, later brouwer in 't Truweel Oude Delft W.Z., tr. 1° *Aeltje Aelbregfse van der Aa;* tr. 2° Delft 3 jan. 1575 *Jannigje Jansdr.,* weduwe van *Jan Gerrifs 's-Gravesande.*

   Weeskamer Delft register XVI, a° 1575 Jacob *Arents* doet uitkoop van zijn kinderen bii wiilen: *Aeltje Aelbergtse: Claes* 29 j., *Machteld* 20 "j., *Arent* 15 j., *Anneke 12 j., Helena 10 j., Aelbregt 9 j.; voogden* waren Claes *Aelbregts en Jan Aelbregts* brouwers.

   Weeskamer Delft register XVII, a° 1596 voormelde kinderen accorderen met Janniaie Jans&. weduwe t Jacob *Arents* in de truweel.

   Enigen van deze kinderen vindt men in de Delftsche kwartierstaten van Van der Lely; t.a.p. n° 4 wordt als geboortedatum van *Arent Jacobs van der* Graeff, burgemeester van Deift, vermeld 28 dec. 1557, lees volgens de weesakte van 1575: 1559.

2. *Cafryna Arenfs van der Graeff,* † vóór 1574, tr. *Jan Jacobs in den Helm,* † circa 1588, waardijn van cruyden en specerijen in den He!m, aan de markt N.Z. Delft.

   Het huis „in den Helm" behoorde in 1540 aan *Jacob* Jans, vervolgens tot 1588 aan Jan Jacobs en daarna aan *Jacob Janse,* schepen van Delft, gehuwd mei 1" 1574 *Aagje Willems de Milde* en 2" 1602 Anna *Goverts van Beaumont* (fiches g.a. Delft).

   16 maart 1574 *Jan Jacobs* in den Helm koopt zijn kinderen uit ex *Trijntje Arents* (Delft, weesk. reg. XVI). Van der Lely, hs. genealogie Van der Graeff, noemt hem ten onrechte Jan Aren t s in den Helm.

3. *Jan,* volgt II.

II. *Jan Arenfs van der Graeff, geb.* Delft 1542, †1596/99, brouwer aan de Molestraat te Delft, tr. *Margriefe Esausdr.,* † na 1602.

   11 dec. 1568 *Jan Arents,* ingeboren poorter, brouwer gemaakt; borgen Jacob Arents metselaar en Jan Jacobs in den Helm (Delft, poortersboek 1. 190).

   aug 1595 Jan *Arents* moutmaker in de Molestraat als lidmaat der kerk aangenomen (archief N.H. kerk Delft).

   22 sept. 1600 Grietje *Esausdr.* weduwe van † *Jan Arents* van de *Graeff* koopt haar drie nog minderjarige kinderen uit: *Grietje* circa 24 j., Jan circa 19 j. en *Annetje 17 j.* (Delft, weesk. reg. XIV) ; voogden Gerrit Wouters apotheker, Willem Jans van de Graeff *en* Jacob Jans in den Helm. Kanttekening op de akte: Jacob Wouters Vosmaer verklaart als man van Annetje Jans te zijn voldaan.

Uit dit huwelijk:

1. *Agnieta Janse van der Graeff,* geb. Delft 27 mei 1568, † 13 nov. 1657 in haar huis De Gouden Nobel aan de Korenmarkt W.Z. te Delft, begr. N.K., tr. 1° juni 1591 *Christoffel Jacobs van Assendelft,* tr. 2° wo-

nende ad. Oude Langedijk Delft 8 okt. 1595 *Gerrit Wouters Lieftinck*, j.m. apotheker wonende te Utrecht (zn. van *Wouter Reynts Lieftinck* apotheker te Utrecht en *Sophia Bos*) geb. Utrecht 1569, vestigde zich als apotheker te Delft aan de Hypolitusbuurt, diaken te Delft, † ald. 4 nov. 1624, begr. N.K.

dec. 1606 lidmaten te Delft; hun grafzerk in de N.K. Delft. Het echtpaar komt voor bij W. van der Lely „Kwartierstaten van Delftsche vroedschappen" n° 135. Scheiding van haar belangrijke nalatenschap 13 jan. 1658 (Delft, notarieel n° 1952).

Genealogie *Lieftinck* in „Nederland's Patriciaat" a° 1941.

2. *Arent Janse van der Graeff*, meerderjarig vóór 1600, leeft nog a° 1602.

3. Willem *Janse van der Graeff*, geb. Delft 1572, † 10 jan. 1651, tr. als j.g. wonende bezijden de nieuwe kerk Delft 20 sept. 1598 *Meynsje Jans van der Foock*, j.d. aan de Korenmarkt. Hij was later korenkoper in Oud-Beierland, schepen ald. en penningmr. van Zuid-Beierland.

1613 lidmaten te Delft met attestatie van Westmaas, wonen thans Oude Delft naast Castilië (archief N.H. kerk Delft). Zij testeren wonende te Delft 13 okt. 1616 (Delft notarieel n° 1570), wonende in Oud-Beierland 18 okt. 1631 (alsv. n° 1575), en 24 sept. 1640 (nots. J van Byemont, Oud-Beierland) ; hij test. nog Delft 3 okt. 1644 (Delft notarieel n° 1826), waarbij hij noemde zijn kinderen Jan, *Joost*, *Arent*, *Macht&*, *Claas* en *Liedewij* gehuwd met *Cornelis van Doeveren*.

4. *Catryntje Jans van der Graeff*, geb. 1570, † 4 april 1639.

5. *Maertje Jans van der Graeff*, tr. *Jan Hubrechts Walingh;* beiden † vóór 1602.

6. *Margaretha Jans van der Graeff*, geb. 1576, tr., als jd. aan de Oude Langedijk, Delft 8 okt. 1600 *Joris Jans van Ophoven*, j.g. in de Koorstraat, geb. 1565, † 1 juli 1645 begr. N.K. Delft, mr. kleermaker te Delft.

Zijn grafzerk in de N.K. Delft is voorzien van zijn naam en sterfdatum. Van der Lely „Kwartierstaten van Delftsche vroedschappen" n° 167 noemt de vrouw ten onrechte Margaretha Vosmaer.

De zoon *Jan Joris van Ophoven* (1607-1645) is geweest schout van Voorburg, later secretaris van Delft.

7. *Jan*, volgt 111.

8. *Anna Jans van der Graeff*, geb. 1583, begr. Delft (N.K.) 23 sept, 1625, laatst wonende aan de Verwersdijk, tr. wonende aan de Oude Langedijk Delft 16 maart 1608 *Jacob Wouters Vosmaer* (zn. van *Wouter Arents Vosmaer*, deken goudsmeden-gilde te Delft, en *Barber Simonsdr.*) , geb. circa 1584, † 1641, kunstschilder, hoofdman St.-Lucasgilde 1633, burgermajoor te Delft: hij hertr. Delft 30 dec. 1629 *Maria Wolpherts van den Berch*, weduwe van *Salomon Jacobs van der Heul* en eerder van *Cornelia Dirks Schaep*.

Genealogie Vosmaer in „Nederland's Patriciaat" a° 1944. *Jacob Wouters Vosmaer* genoot bekendheid als schilder (fiches g.a. Delft).

III. *Jan Jansen van der Graeff*, geb. Delft 1580, burger van Delft, testeerde ald. als j.g. 1° voor notaris Jacob Borger 11 april 1598, 2° voor notaris Jacob Dassegny 31 mei 1602, waarbij hij zijn broers en zusters en de dochter van zijn overleden zuster *Maertje* tot erfgenamen benoemde onder last van vruchtgebruik van zijn moeder *Margriete Esausdr.* Hij moet dus gehuwd zijn circa 1603/'04.

IV. *Tierck Jansen van der Graeff* (= I in ons boek), geb. 30 nov. 1605, tr. 1° Woudrichem, ondertr. Delft 12 okt. 1630 *Jenette de Lange* j.d. tot Woudrichem; tr. 2° Woudrichem 5 okt. 1636 *Agatha Froterma*.

De ouders van Agatha, *Bartholomeus Froterma* raad wegens Groningen ter admiraliteit van Middelburg, † 24 okt. 1634, en *Atze Wytsema*, † 22 dec. 1611; zijn begraven vóór de torendeur in de kerk van Obergum onder een zerk met hun wapens.

Addenda en errata:

blz. 142:

2. Mr. *Herman van Breugel*, advocaat en schepen te 's-Hertogenbosch, tr., als weduwn. van *Geertruydt ten Ham*, Woudrichem 22 okt. 1664 *Helena ten Hage*.

blz. 143:

VI. Mr. Hendrik *van Breugel*, tr. 2" Woudrichem 20 juni 1696.

Wapenbeschrijving *Kuchlinus*, in „De Nederlandsche Leeuw" a° 1933 kol. 121.

blz. 144:

2. *Bartholomeus van de* Graeff, tr. Sleeuwijk (ondertr. Woudrichem 17 nov. 1662), j.m., vaandrig onder colonel Meteren, *Maria van Winteroy*. Zij werden lidmaten in Den Briel 23 okt. 1664.

3 *Hermanus* van de Graeff, tr. Gorinchem 20 dec. 1667.

4. *Hendrik* van de Graeff, kapitein over een cie. zeesoldaten, tr. Rijswijk (ondertr. Woudrichem 6 jan.) 1673.

5. *Johanna* van de Graeff tr. Woudrichem 27 april 1667.

6. *Allegonda* van de Graeff, ged. Woudrichem 17 dec. 1645, tr. ald. 15 febr 1668.

blz. 145:

5. *Agatha Johanna van de Graeff, ged.* Woudrichem 20 dec. 1671, t aangifte ald. 5 febr. 1762, tr. ald. 22 dec. 1699 *Adam van Winteroy*, (zn. van Nicolaas en *Agatha Westerwoldt*), *ged.* 's-Hertogenbosch 15 mei 1653, † aangifte Woudrichem 30 okt. 1703 (zie „Taxandria" 1913, blz. 48).

blz. 146:

8. *Hendrietta Wijnanda* van de *Graeff*, tr. Woudrichem 10 mei 1705.

De kwartieren van Cornelia Ten *Hage* en haar zusters, welke ontleend waren aan „De Nederlandsche Leeuw" 1931, k. 87, hebben wij reeds enigszins verbeterd in dit maandblad a° 1954. Tussen *Abraham Dirks ten Hage*, † 20 dec. 1626 (niet: 1632), en *Johan ten Hage* moet worden gevoegd *Dirk ten Hage*, † vóór 1629, waarsman van Ganswijk 1612, schepen van Woudrichem 1619, dijkheemraad Land van Altena 1617—'25, gehuwd met een dochter van *Cornelis Jans Erckelens* en *Cathalina Thielmans* uit Gorinchem.

blz. 147:

De functies van administrateur en collator van de fondatie van Hester van Grinsven waren tot 1699 in handen van mr. *Hendrik* van *Breugel*. In genoemd jaar had Hendrik daarvan afstand gedaan ten gunste van zijn zoon Mr. *Herman* van *Breugel* — ons kwartier n° 186 —, maar de overdracht werd betwist door Dr. Nicolaas de Blanckedael. De Raad van Brabant heeft dit geschil ten voordele van Van Breugel beslecht bij sententie van 8 nov. 1718 (n° 745), maar de uitvoering van deze sententie heeft nog verscheidene jaren geduurd.

Lieshout-Van **Hoecke** (blz. 148 en vlg.).

De familiegeschiedenis ving tot dusverre aan met *Cornelis Aelbertse Lieshout*, leerlooier, die als jonggezel van Gorinchem aldaar op 6 nov. 1629 gehuwd is met *Anneke Tonisdr. Verdoorn* jongedochter eveneens van Gorinchem. Hij was

poorter van Gorinchem en wel een „geboren" poorter, aangezien zijn inschrijving in het burgerboek dezer stad niet voorkomt. Hetzelfde kan men vaststellen van zijn voorgeslacht, dat enkele generaties verder opgespoord werd. Gedurende de zestiende eeuw heeft de familie een plaats ingenomen onder de gegoede burgerij, maar wij beschikken niet over gegevens om haar positie in de bewogen locale historie van die periode nader te bepalen. Later kwam *Cornelis'zoon Adriaan Lieshout* in de regering van zijn — stemhebbende — vaderstad,

I. *Aelbrecht Dirks,* geb. circa 1520, †1599/1604, bezat te Gorinchem a° 1575 een huis aan het kerkhof belend Jan Snouck en de rentmeester („Archieven der Staten van Holland" 1572-1795, n° 1290 * kohier 100e penning Gorinchem), a° 1584 een huis aan de Groenmarkt nabij het Vrouwenhuis, door hem in 1599 verhuurd aan Cornelis Waelen en vóór 1604 verkocht aan Alardt van der Voichd (W. F. Emck „Oude namen van huizen en straten in Gorinchem"); hij was eigenaar van de mosterdmolen, in 1584 verhuurd aan Huych Joppen en circa 1599 verkocht aan Wouter Andries Heyst (W. F. Emck, voormeld); tr. 1° N.N. en 2° *Mayke Ghijsberts,* † vóór 1576. Bij akte van 31 maart 1589 (Gorinchem r.a. n° 544) verklaarde hij op 21 sept. 1576 het moederlijk erfdeel bewezen te hebben aan *Eelken* en *Janneken,* dochters uit zijn tweede vrouw.

11. *Cornelis Aelbrechts,* geb. circa 1550, † na 1625, scheepmaker en gezworen scheepsmeter te Gorinchem (Gorinchem r.a. n° 546, 23 febr. 1600); bezat een huis aan de Warmoesstraat, verkocht dit huis in 1615/1616 en verkocht renten uit dit huis in 1618 en 1620 (Gorinchem r.a. n° 307); huurde in 1625 een huis in de Fontijnstraat van Jan Lucas (W. F. Emck, voormeld); tr. N.N.

111. *Aelbrecht Cornelisz.,* geb. circa 1575, bakker in de „gecroonde Venloosche koek" — voorheen een herberg — door hem in 1598 gehuurd (W.F. Emck, voormeld); tr. N.N.

IV. *Cornelis Aelbrechts* = 1 *Cornelis Aelberts Lieshout* in ons boek. Hij bezit in 1649 het huis „den goeden coop" te Gorinchem, waarvan in 1699 zijn zoon *Aelbert* nog eigenaar was. *Cornelis'* kinderen *Adriaen, Aelbrecht* en *Anneke Lieshout* waren erfgenamen van hun oom *Adriaen Tonisz. Verdoorn,* fortificatiemeester te 's-Gravenhage, krachtens diens testament van 14 januari 1675 voor notaris W. Nolet aldaar.

Veel nieuws is aangevoerd voos de familie van *Geertrui van Hoecke,* de echtgenote van 111 Ds. *Cornelis Lieshout* in ons boek. De genealogie *Ven Hoecke* werd volledig beschreven in mijn artikel „Van Hoecke voorheen Cramer" („De Nederlandsche Leeuw" 1960), uitgaande van een kwartierstaat van Mr. *Alexander Willem van Hoecke* (1735—1794), burgemeester van Delft. De *Van Hoecke's* danken hun fortuin in de 17de en 18de eeuw aan de goudsmederij en de daaraan annexe geldhandel. De geslachtsnaam is door de zoons uit het huwelijk Cramer-Van Hoecke van moederszijde aangenomen.

Wij volstaan hier met een weergave van het vóórgeslacht van *Geertrui van Ho'ecke,* voornoemd, in het raam van een kwartierstaat.

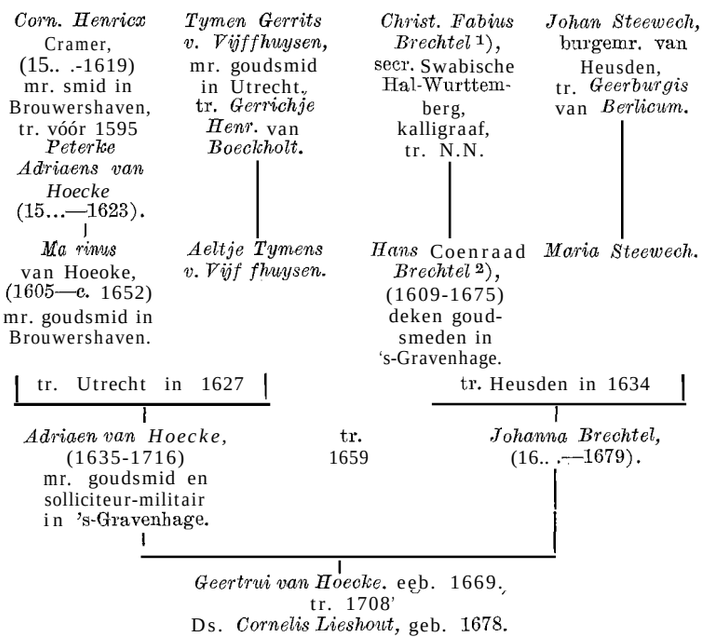

In geringe afwijking van de wapenbeschrijving in het wapenboek Jan Kuyl (Vereniging „Oud-Gorcum" te Gorinchem) van het wapen *Lieshout*: een uitgerukte kale boom met bladerkrans van groen om het ondereinde van do stam, vertoont het zegel van hun kleinzoon *Gerardus Lieshout,* schout en secretaris van Vlijmen (r.a. Vlijmen n° 135, akte van 11 febr. 1772) : een gewone boom met voormelde versiering.

Van Barneveld-Van Hoey (blz. 152 en vlg.).

In ons boek gaven wij een korte schets van de bloeitijd der *Van Barnevelt's* als regenten in de achttiende eeuw. De centrale figuur is geweest *Marfinus van Barnevelt,* heer van Noordeloos en van Krimpen. Men kan talrijke nadere bijzonderheden vinden bij M. W. Schakel „Geschiedenis van de Hooge en Vrije heerlijkheden Noordeloos en Overslingeland" (uitgave a° 1955 dl I blz. 106-117) en bij H. Donkersloot in diens levensschets van Klaas Donkersloot (uitgave a° 1936).

De stamreeks opgesteld door J. H. Scheffer in het „Nederlandsch Familiearchief" 1878 begint met

I. *Willem Hertgersz. van Barnevelt,* schepen en heiligegeest 1586—95 van Woudrichem, getrouwd met *Wilmke van Clootwijk.*

Het overlijden van *Willem* kan bepaald worden op 1595/36, daar op 16 nov. 1596 *Adriaenken van Barrenvelt* testeerde ten huize van *Wiltnke w e* duwe van *Willem van Barrenvelt* (r.a. Woudrichem n° 104). Hoewel Scheffer *Willem's* vrouw *Van Clootwijck* noemt, hebben de kenners van de genealogie *Van Clootwijck,* geen plaats voor haar. Wij vonden haar in geen enkele akte met de naam *Van Clootwijck* aangeduid. Op 13 juni 1617 testeerde *Wilmke* H er m an s d r., weduwe van *Willem Hertgersz. van Barnevelt.* Blijkens de stadsrekeningen, de verpondingskohieren en de morgentaalzedullen van Woudrichem omstreeks 1600/1601 was zij zeer gegoed. Mogelijk behoorde zij tot een familie *Van Cloppen-*

1) Zoon vau Dr. *Stephanus Brechtel, raad* te Neurenberg en kalligraaf, en (gehuwd 1548) *Ver onica Haiden* (zie Thieme-Becker, Künstler Lexicon IV).

2) Zijn belangwekkende levensbeschrijving door mejuffrouw Ida C. E. Peelen in de Brediusbundel a° 1915.

burch: 3 maart 1607 werd een erf aan de Hoochstraat in Woudrichem getransporteerd op *Willem Hermans van Cloppenburch* door *Cathalina Danckerfs (de Bie?* M.), *Wilmke Hermans* geassisteerd met *Steven Ariens* voor haar zelven en mede vervangende de kinderen van *Pauwel Hermans* haren broeder za., allen tezamen erfgenamen van za. *Bastiaentje Danckerts* (r.a. Woudrichem n° 107)'.

Wij vermeldden in ons boek het huwelijk van *Lyske,* een dochter van *Willem Hertgersz. van Barnevelt* en *Wilmke Hermansdr.,* met Steven *Ariens* Criellaert, de stamouders van het bekende geslacht Criellaert en de ouders onder meer van *Jenneke Criellaerts,* die in 1638 de huisvrouw werd van *Jan Gillisz de Vroe,* waaruit de familie *Bijl de Vroe.*

> Deze notitie is blijkbaar ontgaan aan A. K. Vink bij de samenstelling van zijn „Genealogische Aanteekeningen betreffende het geslacht Pellekaan", uitgave 1960 blz. 69/70. T.a.p. blz. 84 weet de schr. voorts geen weg met Jan *Stevens Criellaert* a° 1656 te Werkendam. Hiertoe kan wellicht dienen, dat Steven Ariens Criellaert vóór zijn huwelijk met *Lyske van Barnevelt* gehuwd geweest was met *Janneke Peter* Ponssensdr., waaruit een zoon *Jan* Stevens (r.a. Woudrichem n° 105a akte van 5 febr. 1603 j° no 107 akte van 28 jan. 1607).

De dochter *Geertje Willems van Barnevelt* huwde 1° *Ewout Claesen* en 2° (trouwboek Woudrichem 1626/9) *Jan Willems,* van Gorcum (d.i. *Jan Boon,* later burgemeester van Woudrichem), weduwnaar van *Mayke van Brakel.*

Willem Hendriks van Barnevelt (1627—1695), 111 in onze stamreeks, was enige tijd in 's-Gravenhage gevestigd. Volgens een fiche van het gemeente-archief 's-Gravenhage was hij klerk ter griffie van de Staten van Holland, koopman in wijnen en „concierge"-bewoner van het huis der Rotterdamse admiraliteit te 's-Gravenhage. Zijn vrouw *Johanna van Heemskerk,* was Haagse van geboorte, een dochter van *Leendert van Heemskerk,* deken St. Jorisgilde en burgerluitenant te 's-Gravenhage, en *Maria* van *Rietvelt.* Het nageslacht van genoemd echtpaar *Van Heemskerk,* uitgewerkt in manlijke en vrouwelijke lijn tot de derde graad — onze *Van Barnevelt*'s inbegrepen — werd gepubliceerd in „De Nederlandsche Leeuw" 1957 (k. 373). Uit het huwelijk *Ven Barnevelf-Van Heemskerk* stamt *Leendert van Barnevelt* a° 1707 gehuwd met *Maria Anna van Hoey,* onze kwartieren n°s 190-191.

Van Hoey voerde een gebladerde uitgerukte boom in zilver. Aldus het wapenboek Jan van Kuyl te Gorinchem, en ms. H 10/11 van de Koninklijke Bibliotheek, 'alsmede ms. Gorinchems wapenboekje n° 74 H 12 van de Koninklijke Bibliotheek.

Het door ons op bladzijde 152 gegeven wapen behoorde aan naamgenoten, eveneens in de regering van Gorinchem, met wie geen genealogisch verband gevonden werd.

(Wordt vervolgd).

BOEKBESPREKING

Das Dohnasche Schloss Schlobitten in Ostpreussen, von Carl Gromme1t und Christine von Mertens. W. Kohlhammer Verlag, Stuttgart 1962.

In de serie „Bau- und Kunstdenkmäler des deutschen Ostens", Reihe B, verscheen deze 543 bladzijden tellende, met 374 afbeeldingen en 10 kleurenfoto's verluchte publicatie als Band 5.

Bij het bestuderen van dit boek, dat geheel handelt over de schitterende inventaris van een kasteel in Oostpruisen, komen *we* tot het inzicht hoe alles-vernietigend ook op dit terrein de tweede wereldoorlog geweest is. Eeuwenlang immers (1589 -1945) woonden de graven (sedert 1900 vorsten) *zu Dohna* op dit kasteel Schlobitten, hetwelk met Finckenstein, Friedrichstein en Dönhofstädt wel de koningssloten van Pruisen genoemd werd. Afbeelding 374 toont ons de ruïne waarin het kasteel in 1957 veranderd was, nadat de Russen het reeds in maart 1945 hadden platgebrand. Naast Grommelt, jeugdvriend van de laatste, op 22 januari 1945 uit Schlobitten gevluchte, vorst *zu Dohna,* die na 1924 het kasteel vaak bezocht en die de bouwstijl en de geschiedenis van de bouw van het kasteel beschreef (blz. 15—82), heeft Christine von Mertens, die speciaal het interieur en de kunstverzamelingen o.a. zilverwerk, meubels, schilderijen, porcelein en wapens (blz. 83 -353) beschreven heeft, hiermee wel een schitterend werk volbracht. Wijlen Christian Krollmann beschreeft het archief en de bibliotheek en geeft ons bovendien een verslag van het bezoek van koning *Frederik Willem 111* en koningin Louise *van Pruisen* in 1802. *Lothar* Graf *zu Dohna,* de genealoog van de familie, beschrijft (blz. 371-388) de band van zijn geslacht met Schlobitten. *Alexander* Fürst *zu Dohna,* die thans in West-Duitsland woont, beschrijft zelf zijn verzameling munten en medailles en besluit het boek met 20 blz. herinneringen aan Schlobitten.

Door de vele afbeeldingen krijgen we een duidelijk beeld van de magnifieke inrichting van dit kasteel: slechts een klein deel van de inventaris is op het einde van de oorlog nog in veiligheid gebracht.

De westelijke voorkamer heette in de 18de eeuw de Brederodekamer, gevolg van het huwelijk van *Sofia Dorothea van Brederode* met *Christian Albrechf zu Dohna* (zoon ener zuster van *Amalia van Solms*) in 1644. Dit verklaart ons de aanwezigheid van een groot aantal portretten van leden van het Oranjehuis, zoals van prins *Maurits, Frederik Hendrik, Willem II, Alberfina Agnes,* haar zuster *Maria, Amalia van Solms, Willem III,* en van de veldmaarschalk *Johan Wolfert van Brederode,* die allen in het boek zijn afgebeeld. Naast uiteraard de *Dohna's* zelf treffen we ook de portretten aan van een aantal Pruisische koningen en dat van *Immanuel Kant*

Wandtapijten uit de 18de eeuw, kasten, tabouretten, stoelen, commode's enz. alles is buitengewoon duidelijk beschreven en afgebeeld. Bijzonder fraai is wel de gekleurde afb. IX, een snuifdoos uit de beroemde verzameling van *Frederik de Grote.*

Meissner porcelein en aardewerk uit Ansbach, meest uit de 18de eeuw, was blijkbaar in grote hoeveelheden aanwezig. Kunstproducten uit China, Turkse sabels, een bijbel in varkensleer uit 1560 en een uit 1556 met een inscriptie van *Melanchton* behoorden eveneens tot de hier afgebeelde inventaris.

Keizer *Wilhelm II, zo* lezen we op blz. 401, kwam sedert 1884 regelmatig bij de *Dohna's* op reeën jagen, na 1910 verkoelde de verhouding.

Professor Carl Burckhardt schreef een inleiding en Prof. Giinther Grundmann het voorwoord van dit bijzonder luxueus uitgevoerde, in groen linnen band gebonden boek wat m.i. waard is te worden aangeschaft door kunsthistorici en bibliotheken. Voor de prijs van DM. 78,— is het werk verkrijgbaar.

DR. A. W. E. DEK.

Gerben Colmjon, De Beweging van Tachtig. Uitg. Het Spectrum N.V., Utrecht/Antwerpen 1963.

Dit Aula-boek nr. 125 behandelt de verrassende vernieuwing; welke in de Nederlandse letterkunde in de tweede helft van de vorige eeuw tot uiting kwam.

De schrijver bespreekt uitvoerig de factoren, die tot het ontstaan dier beweging hebben bijgedragen, en wijst o.m. op de Franse en Belgische invloed en de bijzondere betekenis, die „De Nieuwe Gids" voor haar ontwikkeling heeft gehad.

Voor de prijs van ƒ 2,75 is dit bijna 320 bladzijden tellende pocketboek in de boekhandel verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Boot, *Jesaja (Esaias) Boot* en zijn echtgenote *Cornelia Dyrcks* treden te Gorinchem nimmer op als doopgetuigen voor hun kleinkinderen. Hun kinderen waren: *Dirck, Adriana* en *Pietennei,* vermoedelijk elders gedoopt. Kinderen doen belijdenis (Geref.) tussen 1668 en 1677. Het gezin woonde omstreeks 1650 reeds te Gorinchem, maar werd als inkomend niet genoteerd. Men zie voor de genealogie *Boot:* Nederl. Patriciaat 1956 (42ste jrg.).

Wie kan hier aanwijzingen verschaffen, die leiden tot het vinden van de „missing link" tussen de Utrechtse, Dordtse en Gorcumse Booten? De vader van *Esaias* heette vermoedelijk *Dirck.*

Gorinchem. H. VAN HOOGDALEM HZN.

Bresser-man Domselaer. (LXV 367, LXVI 59). Ons medelid Jhr. M. J. van Lennep maakte mij opmerkzaam op een mageschеid van 2 december 1784 te Tiel (R.A. Tiel, Inv. Nr. 447/24) tussen enerzijds *Johanna* Cornelia *Margarita van Domselaar* en anderzijds haar zuster *Johanna Connelia Benjamina,* echtgenote van *Frederik Willem* Baron van *Bassewitz.* Daaruit bleek, dat zij op die datum woonde te Noorden en dat zij bijgestaan werd door *Dirk Bresser,* predikant te Noorden, als momboir. Na haar ontvoering (zie Nots. J. v. Wageningen, Brielle, 7 febr. 1782) was zij dus blijkbaar opgespoord door *Assuerus Bresser* (schepen te IJselstein) en Dr. *Benjamin Hoogendijk* (te Tiel) en veilig teruggebracht te Noorden bij *Dirk Bresser,* de broer van Assuerus.

Onze Inlichtingendienst gaf daarop de waardevolle mededeling, dat in het Gaardersarchief van Nieuwkoop op 23 april 1785 de ondertrouw gevonden werd van *Johannis Jacobus Bresser* (zoon van bovengenoemde *Dirk)* en J. *C. M. van Domselaar,* beide wonende te Noorden. Wanneer en waar het huwelijk gesloten werd is alsnog onbekend, doch het moet voor 3 jan. 1786 geweest zijn, omdat zij toen in het testament van haar grootmoeder *Johanna Straatman* (Nots. H. Kruijne, Brielle) vermeld staat als huisvrouw van *Jan Jacob Bresser.* Deze *J. J. Bresser* bleek op **5 aug. 1764 ge**doopt te zijn te Hagestein als zoon van *Dirk Bresser* en *Catharina van den Broek.* Het was duidelijk, dat het echtpaar J. J. *Bresser-J. C. M. van Domselaar* niet in Noorden bleef wonen, en blijkens mededeling van het Alg. Rijksarchief werden zij dan ook niet gevonden in de protocollen 6229, 6230, 6231 en 6231a van Nieuwkoop.

Een welwillende mededeling van het Centraal Bureau voor Genealogie gaf de verdere inlichting, dat *J. J. Bresser* op 30 april 1844 overleed te Middelburg als lid van de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzicht in Zeeland en van de Commissie over de Geneeskundige School te Middelburg, Toen bracht een verder onderzoek te Middelburg aan het licht, dat er uit het huwelijk van *J. J. Bresser* en *J. C. M. van Domselaar* een zoon *Jan Bresser* bestond, overleden 4 mei 1872 te Middelburg. Diens huwelijksinschrijving op 8 mei 1823 te Middelburg (met *Johanna Henriette Schutte)* bracht drie feiten aan het licht. Het bleek dat hij geboren was te Utrecht en, omdat hij toen 35 jaar oud was, moet hij aldaar geboren zijn eind 1787 of begin 1788. Zijn vader, J. J. *Bresser,* bleek apotheker te zijn in Middelburg. Verder staat in de acte dat „door den comparant en getuigen bij solemnelen eede verklaard en op heden in mijn handen afgelegd, dat zij de laatste woonplaats of afsterven van des comparants moeder niet weten of kennen".

M.a.w., J. C. *M. van Domselaar* is eind 1787 of begin 1788 te Utrecht bevallen en sindsdien zoek, zodat haar man en zoon in 1823 totaal niet weten waar zij gebleven is. De mogelijkheid bestaat natuurlijk dat zij haar man en zoon in Utrecht achtergelaten heeft en teruggegaan is naar haar moeder *Aletta Cornelia Hoogendijk,* toen gehuwd met haar derde man *Hendrik Braaf.* Dat vermoeden wordt versterkt door een request, ingediend, door *A. C. Hoogendijk* en *H. Braat* op 11 oktober 1794 aan de Vroedschap van Brielle, waarin zij spreken over hun bezwarend huisgezin en hun benodigdheid van contante penningen. Op zichzelf kon dat huisgezin nooit zeer bezwarend zijn, omdat het bestond uit hen beiden plus een zoon *(Johannes Damas Cornelis de Barck* uit het tweede huwelijk van *A. C. Hoogendijk).* Was dat huisgezin bezwarend geworden doordat ook J. C. *M. van Domselaar* (dochter uit het eerste huwelijk van *A. C. Hoogendijk)* er bij gekomen was? Helaas is dit gehele huisgezin eveneens zoek na 1794. Wij weten dat *Hendrik Braat* toen net benoemd was tot contrerolleur der convoien en licenten te Muiden, doch in Muiden is geen spoor van hen te vinden.

Kan een onzer leden misschien licht werpen op deze raadselen?

Manchester. IR. J. F. STRAATMAN.

Courtenay. *Richard Sander of Sanderstead,* of Charlwood, Surrey, geb. Charlwood in 1452, begr. ald. in 1480, zoon van *William,* of Charlwood, en van *Joan Carew of Beddington,* tr. omstreeks, 1473 *Agnes Courfenay,* of the Earls of *Devon,* begr. Charlwood in 1485.

Ik zoek het bewijs,, dat de laatstgenoemde een dochter was van *Thomas Courtenay,* 6th Earl of *Devon,* (geb. 1432, † York 3 april 1461) en een kleindochter van *Thomas Courtenay,* 5th Earl *of Devon* (geb. 1414, † Abbey of Abingdon 3 februari 1458) en van Lady *Margaret Beaufort,* of the Earls of *Somerset.*

Agnes Courtenay had uit haar huwelijk met *Richard Sander* voornoemd o.a. ook een zoon *Thomas* (geb. ca. 1478, begr. Lullington, Derby, in 1558), die dus naar zijn grootvader van moederszijde vernoemd zou kunnen zijn. Kan iemand mij misschien verder helpen?

's-Gravenhage, P. R. TH. ZANDER TER MAAT.

van Gelderen-van den Andel. Gevraagd de kwartieren van *Antonie van Gelderen* en van zijn vrouw *Elisabeth van den Andel,* die 21 april 1743 te Ameide trouwen, beide van Ameide. Hun dopen zijn niet te vinden.

Rotterdam. DR. J. MAC LEAN.

Van Gijtenbeek-van Erichem. Personalia en voorouders gezocht van *Nicolaas Herbertus van Gijtenbeek* en *Geertruida van Erichem,* van welk echtpaar op 14 april 1782 te

Buren een dochter *Anna Geertruida Matthea* gedoopt wordt, die in 1 81 2 te Tiel trouwt met de notaris Mr. *Willem de Man*.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN,

Hamerster. Gevraagd worden de (voor) ouders (kwartieren) van Ds. *Ludewig Hamerster*, ged. Leeuwarden 25 febr. 1727, predikant te Apeldoorn (1750), Zutphen (1755), Amsterdam (1771), † ald. 1 jan. 1789, echtgenoot van *Adriana Agneta Hoogenbergh*.

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

Kievit. De moeder van *Crijn Bakker* (1709-1783) : *Jacomijnfie Kievit is* volgens een handschrift, aanwezig op het Centraal Bureau voor Genealogie. dochter van *Krijn Meesz. Kievit* en *Arjaantje de Zufter*. Volgens dezelfde bron her.-trouwde *Arjaantje de Zutter te* Goedereede in 1691 met *Domis Jobsz. Kievit*, schepen aldaar 1678, 1685 t/m. 1688 en 1692 t/m. 1696, burgemeester- thesaurier 1691, burgemeester-president 1689 en 1690.

Aan Mr. E. van Weel dank ik de mededeling, dat in de 16de eeuw reeds verschillende mensen van de naam *Kievit* in Ouddorp wonen en ook te Sommelsdijk.

Zijn gegevens bekend inzake een verbinding tussen de familie *Kievit* te Goedereede, Ouddorp en Sommelsdijk en het gelijknamige 16de-eeuwse Rotterdamse regentengeslacht?

Scheveningen. L. Q. BAKKER.

Labaar-Van Nimwegen **(Nymegen)** . Gevraagd worden nadere gegevens over *Arnoldus Hendrikus Labaar*, (ged. Arnhem 4 maart 1787, zn. van de sergeant *Johannes Labaar* en *Helena Giele)* en zijn vrouw (gehuwd Vianen 19 aug. 1810) *Ida van Nymegen*, geb. Vianen 20 jan. 1782, dr. van *Jan Cornelis van Nimwegen* en *Anna van Gorkum*. Hun zoon *Jan Cornelis Labaar*, geb. Vianen 15 aug. 1813, majoor der art. van het N.I. leger, † Velp (G.) 12 mei 1878, tr. Batavia 15 maart 1843 *Maria Dorothea Gaum*, geb. Semarangt 1828, † 's-Gravenhage 22 april 1910, dr. van *Carel Fredrik Engelhard Gaum* en *M. . . . . E . . . . . Kessler*.

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

Rusius-Ameshoff. Gezocht worden de ouders en verdere ontbrekende gegevens van de navolgende personen (broer en zusters) :

1. *Jan Rusius*, geb. Gildehaus ± 1619; tr. Amsterdam ± april 1648 *Rijckje Kluss*, weduwe van *Aert de Valck*.
2. . . . . *Rusius* (vrouw), † vóór 26 sept. 1682; tr. (te Gildehaus? vóór 1657) . . . . . *Ameshoff*, † vóór 26 sept. 1682.
   Uit dit huwelijk (o.a.?) een dochter *Anna Ameshoff*, geb. Gildehaus ± 1657, die te Amsterdam 26 sept. 1682 ondertr. met *Dirck Lutsekerk*, ged. Rotterdam 30 jan. 1657, zn van *Joannes* en *Lucia Goedharf*.
3. *Elsje Rusius*, geb. Gildehaus ± 1632, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 19 okt. 1714; tr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 1 aug. 1662 *Isaac Lutsekerk*, ged. Rotterdam 2 mei 1633, bontwerker te Amsterdam, begr. ald. (Nieuwe Kerk) 9 juni 1703, zn. van *Derck* en *Catharina Reyniersen*.

Vught (N.B.). MR. W. DE VRIES.

Schilders (LXXX 157). Ofschoon ik lang niet alle vragen van Mr. Leemans kan beantwoorden, kan ik toch wel enige gegevens verschaffen, waardoor de banden, welke tussen diverse door hem genoemde personen bestaan, worden blootgelegd.

1. Bij akte, 16 oktober 1697 verleden voor de Rotterdamse notaris Philips Basteels (Rotterdam, Not. Arch. inv. nr. 968, akte 255), verklaart *Dirck van Hemert*, burgemeester van Heusden, weduwnaar van *Catharina van Broeckhuysen:*

a) dat laatstgenoemde intestata is overleden en dat door Drossaard, Schepenen en Regeerders van Heusden over haar twee onmondige kinderen zijn aangesteld: hij, *Dirck van Hemert*, tot administrerend voogd en *Arnold Schilders*, schout te Vlijmen, tot toeziend voogd (akte van voogdij d.d. 12 oct. 1697);

b) dat hij thans aan zijn twee onmondige kinderen, met namen *Anna Anthonia van Hemert*, oud 9 jaar, en *Johannes Maurits van Hemert*, oud 5 jaar, bewijs wil doen van hun moederlijke goederen en hun samen daartoe „toevoegt" *f* 14.000,—.

Mede compareren genoemde *Arnout Schilders*, schout te Vlijmen, als aangehuwde moederlijke oom en toeziend voogd van de minderjarigen, en *Gerrit van Vliet*, burgemeester van Veen, als aangehuwde moederlijke neef van de minderjarigen, en accepteren dit bewijs.

2. Belangrijker nog is de transportakte van 19 januari 1696 uit het Rechterlijk archief van Heukelom (R.A. inv. nr. 23, fol. 233 e.v.) met bijbehorende copieën van volmachten, waarop mijn aandacht werd gevestigd door Mr. A. K. Vink te Bussum; bij deze akte compareren *Dirck van Hemert*, burgemeester van Heusden, als getrouwd met Juffr. *Catharina van Broeckhuysen, voor* zich en als gemachtigde, en *Wouter Schilders*, drossaart van de Heerlijkheden Onsenoort en Nieuwkuyk, als gemachtigde, en transporteren diverse percelen land onder Heukelom aan „den Officier Pieter de Groot" (vermoedelijk dezelfde, die als schout van Heukelom over de akte staat). Uit de akte en copieën der volmachten blijkt:

a. de lastgever van *Wouter Schilders* voosnoemd is *Arnoldt Schilders*, schout van Vlijmen, die last geeft tot de verkoop van „de landerijen en bossen" „waarinne hij heer constituant voor een gerechte vierde part uijt hoofde van sijne huysvrou Juffr. *Anna van Broeckhuysen* als een der erfgenamen van wijlen den heer Predicant *Johannes van Broeckhuysen* en *Anthonia Soermans* is competerende" (volmacht voor schepenen Vlijmen d.d. 15 jan. 1696):

b. volmachtgever van *Dirck van Hemert* is *Louijs d:Caesteker*, drossaart van Deurne en Liessel, in huwelijk hebbende Juffr. *Margrita van Broekhuysen*, die zich erfgename noemt van Ds. *Johannes van Broekhuysen*, in leven predikant te Helmond, en die *Dirck van Hemert* zwager noemt (volmacht schepenen van Deurne en Liessel d.d. 5 april 1695);

c. bij dezelfde volmacht wordt aan *Dirck van Hemert* last gegeven door *Gerrit van Vliet*, inwoonder tot Veen in den lande van Heusden, in huwelijk hebbende Juffr. *Anna Margriet Walraven*, die ook zegt, dat de te verkopen landen aan hem zijn achtergelaten door genoemde Ds, *van Broeckhuysen*, en die *.Dirck van Hemert* „oom" noemt;

d. *Dirck van Hemert* krijgt eveneens volmacht van *Nathanael Walraven*, predikant te Helmond en Juffr. *Helena Walraven*, zijn zuster, oud over de 25 jaar, die zich bij het geven van de volmacht mede sterk maken voor hun absente broeder, *Johannes Walraven:* de lastgevers zijn „voor henne gedeelten Erfgenamen van hennen grootvader, Dons *Johannes a Broeckhuijsen* za., oock gewesene en overleden predicant

alhier en als gewesene vader van Juffr. *Raeghael Broekhuysen* der comp^ten moeder, bij dewelke sij van D^ons *Gerhardus Walraven*, zal,, hennen vader en gewesen predicant tot Vlijmen, verweckt sijn''.

Ook deze lastgevers noemen *Dirck van Hemert* ,,hun oom" (volmacht voor nots. Theodorus Alberts te Helmond d.d. 9 april 1695).

Blijkens opgave van de Gemeente-Archivaris van Helmond zijn aldaar Hervormd aangetekend op 15 oktober en getrouwd op 7 november 1688: *Dirck van Hemert,* officier tot Hemert, j.m., en *Kafharina van Brouckhuisen,* j.d. van Veghel, wonende tot Helmont.

Joncheer *Dirck van Hemert,* burgemeester van Heusden, transporteert 30 januari 1696 met *Maria van Hemert* en *Gerardt van Noortdijck,* als in huwelijk hebbende *Ariken van Hemert,* kinderen en erfgenamen van *Mouris van Hemert,* onroerende goederen te Nederhemert en Aalst (Nederhemert, R.A., inv. nr. 10, ongefolieerd).

Het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage verschafte mij uit de ,,Collectie Regt" de volgende gegevens:

Ds. *Johannes van Broeckhuysen,* misschien geboren 1614 te Vianen als zoon van *Gerardus van Broeckhuysen,* rector van de Latijnse school aldaar (vgl. Wapenheraut V, blz. 124) werd als predikant bevestigd: in 1638 te Ommeren, in 1642 te Engelen; aldaar in 1649 opgevolgd door Ds. *Henricus van. Broeckhuysen,* geboren te IJzendoorn, mogelijk zijn broer en. zoon van *Godefridus van Broeckhuysen* (vgl. Ned. Leeuw XXXIX, kol. 56); werd 7 sept. 1648 beroepen te Oerle en 18 febr. 1652 te Vechel, dat in 1676 wordt gecombineerd met Erp; wordt 28 maart 1683 bevestigd te Helmond, krijgt 1690 emeritaat en overlijdt 8 januari 1691. Hij zou 12 jan. 1633 als student zijn ingeschreven te Leiden (Alb., Studiosorum, pg. 249, waar staat: *Joannes a Brouckhuysen,* Vianensis Batavus, 1 8 , T).

Een door mij ingesteld onderzoek in het R.A. van Vianen leverde nog geen resultaat,

Volgens rouwborden in de Ned. Herv. kerk te Meeuwen (Bloys van Treslong Prins, Noord Brab. 11, pg. 59/60) is het wapen *Van Broeckhuysen:* ,,op goud een groene boom op grasgrond" en zou de moeder van Ds. *Johannes van Broeckhuysen* een ,, *van Bylant*'' zijn; er dient echter mee rekening te worden. gehouden, dat althans een der andere rouwborden bewijsbaar onjuist is.

Omtrent *Anfhonia Soermans* levert R.A. Heukelom nog enige inlichtingen:

inv. nr, 22, fol. 160 d.d. 1 april 1663: Alsdan compareert *Jan Soermans,* voor zich en als procuratie hebbende van *Johannes Broeckhuysen,* en transporteert aan *Cornelis Jansz. den Ouden,* hun zwager, twee/derden in een huis te Heukelom, in de Gasthuisstraat;

inv. nr. 22, fol, 270 d.d, 23 april 1670: *Deliana van Dijck* of *Eijck,* weduwe en boedelhoudster van *Jan Soermans,* in leven burgemeester van Heukelom, transporteert aan Dominus *Johannis Broeckhuysen,* bedienaar des Goddelijken Woorts re Vechel en Erp, een halve Lansing kamp etc.;

inv. nr. 22, fol. 238 vso., d.d+ 21 januari 1668: *Jan Soermans* treedt nog op als schepen;

inv. nr. 22, fol. 247, d.d. 27 nov. 1668: *Deliana* voormeld, als weduwe voormeld, transporteert aan haar zoon, Ds. *Marfinus Soermans,* predikant te Goudriaan;

inv. nr. 22, fol. 8 en fol, 30, resp. 21 jan. en 4 april 1657: noemen *Jan Eeuwoutsz. Soermans* resp. burgemeester en schepen:

In Heukelom, D.T.B. no. 4 (een fragmentarisch doopboek, lopende over 1638—'50 en 1656—'58) vond ik nog:

1642, 4 meij 1642 Noch op de selve tijt en ure gedoopt het kint van *Cornelis Jansz. den Olden* en *Mayken Eeuwoufs Sourmans* en is genaemt *Lijsbet;* getuygen over des kints doop waren de vader voornt, *Jan Heijndricksz. den Ruyfen, cie* aengehijlickte oom, en *Seijcken,* de grootmoeder van 't kint, als oick de andere grootmoeder, *Lijntken Euwoufs.*

1642, 7 sept. gedoopt kint van *Jan Heijndricksz. de Ruyter* en *Anna Jans* en is genaemt *Heijndrick;* getuygen de vader en *Sijcke Jans,* de grootmoeder.

1644 Gedoopt op den 7 February 1644 het kint van *Cornelis Jansz. den Olden* end *Mayken Eewouts* en is genaemt *Marfinus:* getuygen over des selfs doop waren de vader voornt., *Jan Hendricksz. den Olden, Euwouf Meerfensz. Soermans,* beijde grootvaders vant kint, en *Deliaenfge van Eijck,* de aengehouwelickte moye van t kint voors.

Maar in hetzelfde doopboek vond ik ook:

1644 Gedoopt opden 14 Augusti 1644 het kint van *Jan eeuwoufsz. Sourmans,* timmerman, en *Deliaenfgen van Eijck, en* is genaemt *Catalijn;* getuygen over desselvigen doop waren de grootvader, *Euwout Meertens Sourmans* end grootmoeder, *Lijnfgen Jans,* zijn huysvrouw.

De vader was in 't leger 'voor 't Sas,

1646 Gedoopt op den 14 Octobris het kint van *jan ewoufsz. Sourmans,* Timmerman, en *Deliaenfgen van Eijck,* echteluyden, en is genaemt *Gerard;* Getuygen over des selvigen doop waren de vader voornt., de grootvader *Gerard van Eijck, Lijneke Jans,* de grootmoeder, en de huysvrouw van ..... *Graeff* van Woudrichem, *Agatha.*

Waartegenover weer:

1645 Item noch op den selvigen namiddag (3 sept.) gedoopt het kint van *Jan Ewoutsz Sourmans,* Timmerman, en *Deliaentgen van Eijck,* en is genaemt *Catalijntge;* getuygen over der selvige doop waren de vader voornt. en *Lijntje Ewouts,* de grootmoeder van het kint voors.

Wil *,,Ewouts''* bij *Lijntge* dus zeggen: ,,echtgenote van *Ewouf"?*

Lijntke Jans (of *Ewoufs),* die de moeder van *Antonia Soermans* blijkt te zijn (althans de moeder van haar zuster *Mayke* en haar broer *Jan*) zou volgens de rouwborden te Meeuwen een *,,van Gels"* zijn, voerende: ,,op groen een zilveren, goudgekroonde roodgetongde leeuw", terwijl volgens diezelfde rouwborden de Soermans-familie zou voeren: ,,op rood een zilveren zwaan, vergezeld in het hoofd 'van drie gouden sterren (6) naast elkaar".

Ik bezit nog enkele aantekeningen over de familie *Soermans* uit Heukelom, welke echter geen nieuw licht doen schijnen, behalve over de gezinnen van *Mayke* en *Jan Soermans,*

Er zijn in het R.A. van Heukelom ook akten over *,,van Broeckhuysen"* te vinden: m.i. van de Gorinchemse stam en daarop kon ik Ds. *Johannes* (nog) niet aansluiten. Ik meen ook, dat de Gorinchemse familie *van Broeckhuysen een ander* wapen voert dan het hiervoor gemelde.

Sanfpoorf, MR. O. A. V. D. MEER.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestnursberichten. — Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 13 juli 1963, in het stadhuis van Hoorn. — Jaarverslag 1962. — Twee Alkmaarse huizen en hun bewoners in de 17de en het begin der 18de eeuw, door P. W. de Lange. — Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht. (vervolg). — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* 70, *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap tc 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 457073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken

No. 10 **LXXX e Jaargang** **oktober 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer A. Korff, sedert 1943 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

MR. J. K. VAN DER HAAGEN, ... *Velp (Gld.).*
De Ruyterlaan 2.

DR. H. R. VAN HOUTEN , ... *Bennekom.* **28.**
Huize 't Mospad, Mosweg 3.

C. F. JANSSEN , ... *Amsterdam.* C.
Prinsengracht 4.

B. J. KROL , ... *Amsterdam. Z.*
Amstelkade 142/III.

DR. G. KRUSEMAN, ... *Amsterdam-Osdorp (West).*
Eastonstraat 38.

D. DE LOOR, ... *Delft.*
Prof. Evertslaan 120.

DR. IR. J. MAC LEAN, ... *'s-Gravenhage.* 1.
van Neckstraat 102.

MR. M. F. F. A. DE NEREÉ TOT BABBERICH VAN CAMPHUYSEN , ... *Babberich (Gld.)* 29.
Huize Camphuysen,

DRS. O. D. J. ROEMELING, ... *Haren (Gr.)* 1.
Prof. Dr. J. C. Schoutenlaan 8.

MEVROUW- DR. M. J. E. SPITS geb. SANDERS, . *Heemstede.* **38.**
Zandvoortselaan **25.**

PROF. A. A. M. STOLS, ... *Mexico. 5. D.F.*
Calle Goldsmith 27, Dept. 9, Polanco.

J. VELTHOEN, ... *Rotterdam.* 4.
Bentinckplein 67.

J. WARNER, ... *Luzern, Zwitserland,*
Hotel Schweizerhof.

Mej. Th. J. van Alff, bibliothecaresse van het Genootschap, hoopt op 1 november e.k. het feit te gedenken dat zij 40 jaar aan het Genootschap verbonden is.

Het Bestuur stelt zich voor haar die dag in de bibliotheek, Bleyenburg 5, te huldigen.

Genealogie Maasdam-Vermaas,

door DR. J. MAC LEAN.

1. *Leendert Jansz.,* geb. ca. 1530; hij wordt 25 maart 1646 (r.a. Maasdam nr 2) vermeld als vader van Arien Leenderts getr. met Maggelt Pieters; in de kohieren van de tiende penning van Maasdam van 1563 wordt hij vele malen genoemd.

   Kinderen:

   1. *Jacob Leenderts, volgt* IIa.
   2. *Dirk Leenderts,* woont misschien in 1639 te Sint Anthoniepolder. Over hem is verder niets bekend.
   3. *Arien Leenderts,* volgt IIb.
   4. *Ariaentge Leenderts,* geb. ca. 1576, † 5 juni 1654, oud 78 jaar, volgens haar zerk te Heinenoord, tr. 1° *Dirck Franse. Vinck;* tr. 2°, wonende op de Blaeck, Puttershoek 2 april 1639 *Cornelis Visser,* j.m. van Puttershoek, schepen van Heinenoord 1655-1666, zn. van *Joost Cornelisz.,* heemraad van Puttershoek, en *Jannigie Willems. Hij* hertr. *Lijsbeth Michiels,* weduwe van *Cornelis Andriesse Snijder.*

      Weeskamer Heinenoord nr 2, 15 mei 1607: *Dirck Frans Vinck,* weduwnaar van *Jorden Andries.*
      r.a. Heinenoord nr 10: Dirck *Frans Vinck* koopt 20 mei 1619 en 7 juli 1630.
      r.a. Heinenoord nr 11, 13 maart en 3 juni 1655: Jacob *Leendcrts, Dirck Leenderts, Pieter Ariens, Jacob Ariens, Jan Ariens* schout van Maasdam, de weeskinderen van *Huych Ariens, en Isack Ariens* verkopen aan *Cornelis Joosten Visscher* wonende blaeck, goederen, die zij erfden van *Ariaentge Leenderts,* huisvrouw van *Cornelis Joosten Visscher, zuster* van voornoemde Jacob en *Dirck Leenderts* en meuye van de anderen.

IIa. *Jacob Leenderts,* geb. ca. 1580, heemraad van Maasdam in 1626, 1652 en 1654, † vóór 2 maart 1665, tr. 1° vóór 20 april 1609 *Aegken Pouwels;* tr. 2° te 's Gravendeel (ondertr. Maasdam 11 februari 1640) *Ariaentje Cornelis,* van 's Gravendeel, † na 2 maart 1665.

   r.a. Maasdam nr 7, 3 mei 1661: *Jacop Leenderts geeft* procuratie.
   idem, 17 maart 1666: Accoord tussen onderstaande erfgenamen: *Leenert Jacobs Vermase* stadhouder in Sint Anthoniepolder, oom en voogd van de kinderen van *Ingen Jacobs* †, *Marichje Jacobs* geassisteerd met haar zoons *Aert* en *Gijsbert* Jansen, *Ariaentje* Jacobs geassisteerd met haar zoon *Jacob Vassen, Lenert Cornelis Sneukelaar* mede namens *Fleuris Jansz. van der Wier.* getr. met *Aechje* **Cornelis,** tsamen kinderen **van** † **Neeltgen Jacobs,** *Arien Claessen* getrouwd met *Aechje Pouwelus,* dr. van *Pouwelus Jacobs* kavelen.

   Kinderen (volgorde ten dele onzeker) :

   1. *Marichje Jacobs,* tr., als *„Marijken Jacobs;* j.d. van Maasdam", aldaar 26 december 1619 of 1620 *Jan Gaissen,* j.g. van Hoogvliet. Hij is doopgetuige te Maasdam 19 januari 1630.
   2. *Ariaentje Jacobs,* tr. Maasdam 1626, als j.d. van aldaar, *Vas Cornelisz.,* weduwnaar van Maasdam, heemraad ald. 1652, 1654, 1656. Hij was op 3 mei 1613 in het huwelijk getreden met *Neelken Ariens,* j.d. van Strijen.
   3. *Pouwelus Jacobs,* doopgetuige te Maasdam 21 november 1633. Hij had een dochter *Aechje Pouwelus,* die gehuwd was met *Arien Claessen.*
   4. *Neeltjen Jacobs,* ged. Maasdam 20 april 1609, tr. *Cornelis Jacobs Sneukelaer,* ged. Maasdam 17 augustus 1616, zn. van *Jacob Cornelisse* en. *Bastiaentge Staes.* Hij hertr. te Puttershoek (ondertr. Maasdam 15 juni 1664), als weduwnaar van *Mayken Cornelis,* met *Niesje Teunissen,* j.d. van Maasdam.
   5. *Leendert Jacobs Vermase,* ged. Maasdam 11 maart 1612, werd ca. 1642 lidmaat te Sint Anthoniepolder, schepen aldaar 1663-1665, stadhouder in *1666,* tr. 1°, als j.m. van Maasdam, Sint Anthoniepolder 12 mei 1644 (ondertr. 20 april) *Neeltie Simons,* j.d. van Charlois, wonende te Sint Anthoniepolder; zij deed daar belijdenis 18 april 1642; tr. 2° (ondertr. Sint Anthoniepolder 18 maart 1671)' *Lijsbet Willems,* j.d., „beyde daar wonende; getr. alhier".

      Weeskamer Maasdam nr *2,* 1 mei 1655: *Leendert Jacobsz. Vermaas* moont op 't gadt onder 's Gravendeel.

      Uit het eerste huwelijk:

      a. *Leena Leenderts Vermaas,* j.d. onder Maasdam, tr. ald. 30 oktober 1680 *Willem Cornelisz. Neev,* j.m. van Strijen.
      b. *Wijventje Leenderts Vermaas,* j.d. van Sint Anthoniepolder, tr. aldaar (ondertr, Maasdam 26 november 1684) *Aart Jacobsz. Capiteyn,* j.m. van Maasdam. Zij testeerden 27 februari 1724 te Piershil (6831), wonende in Groot-Cromstrijen. Beneden ƒ 4000 gegoed.
      Aart Jacobsz. Capiteyn zal een zoon geweest zijn van *Jacob Heymens* (en *Lijntje Isaakx* ?).
      c. *Jacob Leenderts Vermasc,* tr. *Neeltgie Aryens Houcxsweg,* met wie hij, wonende te Strijen, op 19 mei 1676 te Strijen testeerde (not. 7652).

      Uit het tweede huwelijk:

      d. *Willem Leenderts Vermaas,* ged. Sint Anthoniepolder 24 september 1673, tr. aldaar 28 juli 1697 (ondertr. 21 juli) *Arjaantjen van Esch,* ged. Maasdam 27 oktober 1675, dr. van *Gijsbert Jansz.* en *Mayke Polderdijk.*
   6. *Ingen Jacobs,* volgt IIIa.

IIIa. *Ingen Jacobs van der Maese,* ged. Maasdam 15 november 1614, woonde in 1655 te 's-Gravendeel (r.a. Maasdam nr 7) en in 1664 op 't gat onder 's-Gravendeel, † tussen 25 maart 1660 en 28 april 1664, tr. *Maria Capiteyn,* ged. Maasdam 16 februari, 1631, dr. van *Heymen Jacobs* en *Berber Geluen* (r.a. Maasdam, nr 7, 25 april 1665). Zij hertr. Maasdam 4 juli 1667 *Joost Jansz. de Pe,* weduwnaar van *Annigje Pieters Rijerkerk.*

Uit dit huwelijk (not. 4587, 4 oktober 1699):

1. *Barbertjen Ingens Vermaas,* † voor *4* oktober 1699, tr. als j.d. wonende op het gat onder 's-Gravendeel, Maasdam 4 november 1696 (aang. ald. 13 oktober; recht ƒ 3) *Jan Dircksen van der Wier,* j.m. van ald., † na *4* oktober 1699.
2. *Leendert Inigsen van der Maas,* ged. Maasdam 26 november 1662 (get. Aagje Vassen en Aagje Sneukelaar), tr., als j.m. van Maasdam, 's Gravendeel 11 mei 1697 (ondertr. Maasdam 5 mei) *Anneken Cornelis van Nechs,* j.d. van 's-Gravendeel.

3. *Heyman,* volgt IVa.
4. *Jacob Ingesen, tr.,* als j.m. van Maasdam, Numansdorp 6 mei 1674 *Marijtje Dingemanse,,* j.d. van Numansdorp. Hij leeft nog 26 april 1702.
5. *Gelff Ingens Vermaas,* † vóór 11 januari 1700. Hij had een kind (not. prot. 4587, 4 oktober 1699, 11 januari 1700 en 26 april 1702): *Marijgje,* tr. *Aryen Basfiaens Boer* (not. prot. 4588, 13 mei 1710).

IVa. *Heyman Ingens,* testeerde te Strijen 9 mei 1706 (not. prot. 7656) en noemt zijn vijf kinderen bij *Marifie Maerfens: Inge, Maerfe, Marij, Leendert* en *Willemfie* (7656). Hij † voor 11 april *1726 (7659).* Zijn zoon *Inge* woont in 1726 te 's Gravendeel en attesteert op 5 september 1718 (7658). Zijn zoon *Maarfen* woont in 1726 te Strijen. Zijn dochter *Marya Heymans Vermaas* tr. *Ary Ariens van Brugge,* zij wonen in 1726 te Numansdorp. *Leendert* en *Willemtie* zullen jong overleden zijn. Uit een tweede huwelijk met N.N. werd nog een *Willempie Heymans* geboren, die in 1726 te Strijen woont. De boedelscheiding is van 23 maart 1727 *(7659). Heyman Ingens Vermaas* koopt in 1698 (r.a. Strijen 5, fol. 170).

IIb. *Arien Lenaertsz.,* geb. 1570, heemraad van Maasdam 1626, heemraad van Nieuw-Bonaventura in 1632, schepen van Maasdam in 1640, schuldig 27 maart 1641 (r.a. nr 2), schuldig 1595 (r.a. 3), † voor 25 maart 1646, tr. 1° *Maggelt Piefers,* dr. van *Pieter N.N.* en *Jopgen Aryens;* tr. 2° Maasdam 29 maart 1615 *Mariken Wijten,* weduwe van *Heymen Jacobs,* schout van Maasdam.
Haar broer *Franck Wijte* wordt 25 maart 1646 vermeld als schout van Sandelincxambacht (r.a. Maasdam nr 2). Zij testeert 10 maart 1648 (r.a. nr 2) en had negen kinderen bij haar eerste man. Ned. Leeuw 1958, kolommen 437-438, vermeldt ten onrechte, dat zij de moeder van onderstaande kinderen is.

Uit het eerste huwelijk (r.a. Maasdam nr 2, 25 maart 1646 geeft de volgende volgorde van 1 t/m 5):

1. *Pieter Maasdam,* volgt IIIb.
2. *Jacob Adriaens van Maasdam,* woont in 1642 te Mijnsherenland, heemraad ald. in 1656, 1659, 1662, † tussen 21 februari 1665 en 1 juni 1670, tr. *Maeyke Imanfse Lem.* Zij hertr. *Cornelis Cornelisz. Boender* (Ons Voorgeslacht 1953, 51) .

   nots Maeskant te Mijnsherenland 5872, 9 april *1659: Jacob Adriaens van Maesdam* testeert en noemt zijn broers Pieter, Jan en Isaack.
   idem, 15 mei 1662: *Jacob Aryens Maesdam,* heemraad alhier.
   nots. Quirijn van Strijen te Strijen 7651, 7 juni 1670: De kinderen van *Huygh Ariens van Maesdam* erfden een rentebrief van wijlen Jacob *Aeryens van Maesdam.*
   r.a. Mijnsheren land nr 12, 11 mei 1695:
   Antony Pieters Boender, getr. met Helena *Cornelisse Boender* verkoopt, geërfd van zijn schoonmoeder Maeyke *Imantse* vrouw van Jacob *Aryens Maesdam.*
3. *Jan Maasdam,* volgt IIIc.
4. *Huyg Maasdam,* volgt IIId.
5. *Isaac Maasdam,* volgt IIIe.
6. *Leendert Maasdam,* ged. Maasdam 28 juli 1612, † jong.

   Weeskamer Strijen nr 2, 6 verso, 9 januari 1630: Jan *Joostens, wed.* van *Jopgen Aryens* ter eenre,

Pieter, Jacob, Jan Aryens zoonen met hun vader *Adriaan Leenderts,* mede namens *Huigo* en *Isaack Aryens* alle kinderen van *Machteld Pieters, Maritge Pieters* weduwe van *Wouter Pieters Spruyt* geassisteerd met Andries *Bastiaens* Verweel gecoren voocht; *Pieter Jans* mede namens zijn broer *Jan* Jans en als voogd van de kinderen van *Zara Pieters en* Reynier Borremans en *Andries Bastiaens Verweel* als vader *van de* kinderen bij *Neeltje Jans. Alle* kinderen en kleinkinderen van *Jopgen Aryens.* Er is sprake van een boedelscheiding voor schepenen van Strijen van 29 februari 1628. Jan. *Jansz.* wordt een zoon genoemd van *Jan Joosten* en Jopgen *Aryens.*
r.a. Maasdam nr 2, 25 maart 1646 noemt ook als moeder van 1 t/m 5 *Maggelt Pieters.* Verdeling van de bezittingen van † *Adryaen Leenderts* en *Marijke Wyte,* die in leven is. De kinderen 1 t/m 5 erven ca 40 morgen land.

IIIb. *Pdefer Arens Maasdam,* geb. ca. 1600, in 1640 heemraad van Nieuw Bonaventura, schepen van Strijen 1656-1659, † Strijen tussen 8 december 1674 en 10 augustus 1680, tr. Maasdam 1623 als *Pieter Ariensen j.g.* van Maasdam *Janneken Heindericx* weduwe, † voor 8 december 1674. Haar naam is *Weda;* zij was een dochter van *Hendrick Pouwels,* die op 3 augustus 1639 te Cillaarshoek woont (weeskamer Strijen nr 2). Zij was weduwe van *Gerrit Aerfs Craeyesfeyn.*

Kinderen:

1. *Gerrit Maasdam,* volgt IVb.
2. *Leendert Maasdam,* schepen van Strijen in 1679 en 1681, † na 21 juli 1687 (not. prot. 582 te Dordrecht), tr. *Annitge Kieboom,* met wie hij 19 december 1676 te Strijen testeerde (nr 7653).
3. *Jopje Piefers Maasdam,* † tussen 11 december 1690 (not. Dordrecht nr 583) en, 27 maart 1691 (not. Dordrecht 584), tr. 1° *Willem Cornelisz. Besemer,* schepen van Cromstrijen in 1653, dijkgraaf van Nieuw- en Cleyn-Cromstrijen 1655— 1663, weduwnaar van *Trinfge Tonis.* (Huwelijkse voorwaarden te Dordrecht 3 november 1651 voor not. J. Reyns, nr 114), tr. 2° Cillaarshoek 25 mei 1670, met certificaat van Strijen, *Jan Adriaensz. Aerdoom.*

   not. Maeskant te Mijnsherenland, 5875, 12 mei 1669 : *dopje Pieters Maesdam,* geassisteerd door haar vader *Pieter Aryens Maesdam* en haar broeder *Leendert Pieters Maesdam* koopt haar stiefzoons Cornelis, *Anthoni* en *Adriaan* uit. Haar eigen kinderen zijn *Trintge,* Maria *en Hendrick.* De boedelbeschrijving is van 22 januari 1669 (5875).
   not. Maasdam, 5387, 2 mei 1684: Zij testeert met haar tweede man. Zie ook 10 augustus 1680, 19 augustus 1682 en r.a. Klundert nr 104, 1 mei 1699.
4. *Barbara Piefers Maasdam,* leeft 23 januari 1680 (Weesboek Dordrecht 1677—1682), tr. 1°, als j.d. wonende bij Strijen, ondertr. Dordrecht 4 juni 1662, bescheyt gegeven om op Sillershoek te trouwen 27 juni 1662, *Arien (van) We(e)da,* ged. Dubbeldam 1 april 1635, † tussen 8 december 1674 en 17 september 1675 (Weesboek Dordrecht), zn. van *Henrijck Arienssen* en *Machfelf Willems.* (Hij is bij zijn trouw j.m. van Dordrecht wonende buiten de Sint Jorispoort); tr. 2°, als *Berbertje Piefers van Strijen,* Dordrecht 2 december 1677 (ondertr. 7 november) *Govert Pietersz. de Bond,* j.m. van Dordrecht, bleycker, burger van Dordrecht, beide wonende buiten de Vriesepoort.

5, *Ingetje Pieters Maasdam,* † *voor 17* maart *1683* tr. *Cornelis Arents Spruyt,* † *voor 22* juli 1674 (nr 7652), met wie zij 4 oktober 1673 te Strijen testeerde (nr 7652). Zij testeerde ook 4 januari 1678 (nr 7653). De boedelbeschrijving is van 30 april 1686 (not. 5387 van Maasdam).

6. *Machteltie Pieters Maasdam,* † voor 8 december 1674, tr. *Cornelis Joosten Verrijp,* † tussen 8 december 1674 (7652) en 19 februari 1680 (7653).

IVb. *Gerrit Pieters Maasdam,* tr. 1° voor 27 juli 1655 (not. prot. 7649) *Annetge Ingens Burgers,* dr. van *Ingen Cornelisz Burger,* schepen van Strijen 1606, '10—'12, en *Elisabeth Pieters van der Spruyt* en weduwe van *Huygh Aryens Sevenbergen;* tr. 2° *Tanneken Ariens;* tr. 3° *Neeltien Joosten.*

Weeskamer Strijen nr 1, 217 v.—218 12 november 1615 : *Elisabeth Pieters,* wed. van *Ingen Cornelisz. Burger.*

Weeskamer Stryen nr 2, 3 augustus 1639: *Annetje Ingens,* getr. met *Huygh Aryens Sevenbergen,* dr. van *Elisabeth Pieters,* nu getr. met Gerrit *Hendricx van* **den** *honaart.*

r.a. Strijen nr 2, 22 mei 1659: *Gerrit Pieters Maesdam,* getr. met *Anniggie Ingens, wed.* van *Huych Ariens Zevenbergen* verkoopt.

Weeskamer Strijen nr 1, 308v—310, 10 juli 1626: *Gerrit Henricx,* getr. met *Elisabeth pieters van der Spruyt.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jacob Gerrits Maasdam;* is zoon van *Anneggie Ingens Burgers* blijkens not. prat. 7656, 23 november 1704. Hij tr. als j.m. van Strijen, Zuid-Beijerland 21 januari 1685 *IJda Basfiaans Vermolen* j.d. van Alblas, wonende Zuid-Beijerland. Hieruit werd ged. Oud-Beijerland 9 mei 1696 *Annigje Maasdam.* Een andere dochter zal zijn *Bastiaantje Jacobs Maasdam,* die 3 december 1721 te Oud Beierland trouwde.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Pieter Maasdam,* ged. Strijen 21 januari 1670.
3. *Willem Maasdam,* volgt Va.
4. *Aryen Maasdam,* volgt Vb.
5. *Hendrik Maasdam,* volgt Vc.
6. *Leendert Maasdam,* ged. Strijen 17 juli 1677.
7. *Pluntie Maasdam,* ged. Strijen 26 oktober 1678.

Uit het derde huwelijk:

8, *Jannechie Maasdam,* ged. Strijen 28 september 1683, tr. aang. Strijen 9 oktober 1711 (recht *f* 3) *Pieter Jans Reus.*

Mogelijk is ook een dochter *Sijtje Gerrits Maasdam, tr. Arie Jansz. Boer,* waaruit 1695-1714 te -Westmaas kinderen gedoopt werden. *Sijtje Gerrits Maesdammenaar* kwam 10 oktober 1694 te Westmaas met attestatie van Strijen.

Va. *Willem Maasdam Gerritsz.,* ged. Strijen 21 januari 1670, tr, 1° Ridderkerk 7 november 1694 (ondertr. 16 oktober) *Bastiaantje Pieters Lijster,* j.d. van aldaar, „beyde ald. wonende": tr. 2° (ondertr. Ridderkerk 28 juni 1705, attestatie naar Krimpen) *Marijtge Eerlandt,* j.d. van Krimpen, dr. van *Jan Cornelisz. Eerlandt* de Oude en *Trijntje Gerrits* (weeskamer Krimpen aan de Lek nr 6, 1724 er r.a. nr 34, 23 mei en 26 augustus 1679); tr. 3° aangifte Ridderkerk 28 juni 1725 (recht *f* 3) *Lijntje Govers Roosenboom.* Hij woont dan te Bolnes, zij te West IJsselmonde.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Pieter Maasdam,* ged. Ridderkerk 3 oktober 1695.
2. *Anna Maasdam,* ged. Ridderkerk 4 augustus 1697, tr. ald. 25 september 1718, ondertr. 2 september, aang. 2 september (recht *f* 3) *Koen Huyge van der Waal,* geb. te Ridderkerk, j.m.

Vb. *Arie Gerrits Maasdam,* j.m. uit Bonaventura, ged. Strijen 7 april 1675, tr. 1° Numansdorp 16 oktober 1701 (ondertr. 2 oktober) *Neeltje Willems 's Gravendeel* j.d. uit Groot Cromstrijen: tr. 2" Numansdorp 19 maart 1713 (ondertr. 25 februari) *Commertje Jooste van Proyen.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Anna Maasdam,* ged. Numansdorp 12 maart 1702 (get. Mary Jacobs de Graef).
2. *Gerrit Maasdam,* ged. Numansdorp 24 februari 1704 (get. Bastiaentge Jacobs Maesdam), tr. vermoedelijk *Neeltje Ariens de Jongste,* waaruit van 1728 tot 1747 te Numansdorp 11 kinderen gedoopt werden. Een van zijn descendenten is *Petrus Maasdam,* geb. Klaaswaal ca. 1807, burgemeester van Westmaas, secretaris en gemeente-ontvanger van Klaaswaal en Westmaas, penningmeester en secretaris van vier polders, heemraad van de polder Oud-Beijerland, rentmeester, † Klaaswaal 14 juni 1867, zn. van *Gerrit,* broodbakker, en *Elizabeth Preesman,* tr. Numansdorp 1 juni 1842 *Maria Quiswel.* aeb. ald, ca. 1809, dr. van *Ary,* assessor, en *Elizabeth Andeweg.*
3. *Willem Maasdam,* ged. Numansdorp 1 jan. 1706 (get.: Ingetje Jans Hoertge).
4. *Lydia Maasdam,* ged. Numansdorp 27 mei 1708' (get. Lijsbet Gijze).
5. *Pietertje Maasdam,* ged. Numansdorp 29 oktober 1710 (get. Frijckie Arisd.).

Vc. *Hendrik Gerrits Maasdam,* ged. Strijen 7 april 1675, tr. (ondertr. Zwartewaal 30 april 1707) *Trijsje Ariens van de Polder.*

Kinderen:

1. *Gerrit Maasdam,* geb. Zuid-Beijerland, † aang. ald. 7 maart 1764 (pro Deo), tr. 1° (ondertr. Zuid-Beijerland juli 1734) *Neeltje Cornelis van Wijnen,* geb. en wonende ald.; tr. 2° (ondertr. Zuid-Beijerland 3 juli 1739) *Pleuntje de Ruyter,* j.d. geb. en wonende Zuid-Beijerland (pro Deo), ged. Mijnsherenland 25 september 1712, dr. van *Bastiaan Cornelisz.* en *Leentje Ariens Goutswaart;* tr. 3° (ondertr. Zuid-Beijerland 7 september 1742 (pro Deo)) *Neeltje Steen,* geb. Numansdorp, wonende Zuid-Beijerland, ged. Numansdorp, wonende Zuid-Beyerland, ged. Numansdorp 2 december 1714, dr. van *Jan Gerrits* en *Annefje Cornelisse Maeskant.*

   Uit deze drie huwelijken werden te Zuid-Beijerland van 1735 tot 1755 twaalf kinderen, gedoopt.

2. *Anna Maasdam,* ged. Zuid-Beijerland 2 februari 1710, (Neeltje Willems 's Gravendeel), † na 11 november 1759, tr. 1° Numansdorp 21 mei 1736, ondertr. Zuid-Beijerland 4 mei *Dirk Bastiaans Snijder,* wed. van *Jannigje Pieters van Rees,* wonende Nieuw-Beijer-

land: tr. 2° Nieuw-Beijerland 28 april 1748, ondertr. 5 april *Dirk Jansz. Charlois* j.m. onder Oud-Beijerland, ged. ald. 1 oktober 1717, zn. van Jan *Dirks*, schepen ald. en *Volkje Jongkind.*

3. *Arie Maasdam,* ged. Zuid-Beijerland 4 februari 1714 (get. Hilligje Aris van de Polder).

IIIc. *Jan Aryens Maesdam,* geb. ca. 1605, kerkmeester te Maasdam in 1652, stedehouder 1652 en 1653, heemraad 1653, schout van Maasdam 1654-1667, † na 14 december 1672, tr. 1 °, als j.m. van Maasdam, ondertr. ald. 31 aktober 1636, getr. te Linde, *Mayken Vincke* j.d. van de Linde, dochter van *Giellis Adriaens Vink*, heemraad van Grote Lind 1602, 1604, 1606, 1607, schout van Grote Lind 1607-1643, en *Marrigje Jans*, die 16 juni 1602 te Ridderkerk trouwden: tr. 2° Maasdam 5 mei 1641 (eerste gebod Ridderkerk 14 april) *Ariaantje Jans* j.d. van Ridderkerk, † vóór 19 maart 1642; tr. 3° ca. 1643 *Machtelke Willems*, met wie hij 19 mei 1645 te Dordrecht voor D. Eelbo testeerde (zie ook de akte van 5 april 1652 voor deze notaris (nr 64)).

r.a. Maasdam nr 2. 19 maart 1642:
Jan *Aryens*, wed. van *Adryaantge Jans*, geassisteerd met zijn broeder ***Jacob*** *Aryens* te Mijnsherenland wonende, doet vertichting. Als familieleden van zijn vrouw worden genoemd *Heyn Cornelisz.* en *Jan Cornelisz.* gebroeders, *Aert Bastyaens Coninck* getr. met ***Grietje*** *Aryens* ***en*** *Jacob Pieters* getr. met *Grietje* Cornelis.
nots Maeskant te Mijnsherenland, 5575, 16 juni 1670 : Testament. Noemt onderstaande kinderen en zijn broeders ***Pieter*** en *Isaack.*
Idem, 5876, 14 december 1672: Verkoopt een boerderij met 11 morgen land.
Weeskamer Strijen nr 2, 5 april 1656: ***Jan*** *Aryens van Maesdam,* vader van *mary jans, ary jans, neeltie jans, leentgie jans* uit *Magtelt Willems.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Brechje Jans,* † na 16 juni 1670, tr. als j.d. van Maasdam, Maasdam 11 december 1661, ondertr. 17 november, *Cornelis Hendrikse van der Linde,* j.m. van Strien, zn. van *Hendrick Huygen der Linde* en *Truygie Jacobs Esseboom* (r.a. Strijen nr 2, 17 oktober 1665). Zij lieten kinderen dopen te Numansdorp.
2. *Machteltje Jans Maasdam,* ged. Maasdam 6 febr. 1639 (get. Janneken Heindericx en Marijken Jacobs), tr. voor 17 juni 1661 *Schiltman Dirks.* Zij woonden te Goudswaard (nots. E. Vinck te Dordrecht nr 176, 17 juni 1661). Hij zal een zoon zijn van *Dirk Schilmansoen,* die 23 juni 1636 te Maasdam ondertr. met *Jaepken Joosten,* geb. en wonende Maasdam, hij geb. en wonende Goudswaard, getr. Goudswaard.

Bovenstaande kinderen worden genoemd in r.a. Grote Lind nr 2, 23 juli 1667.

Uit het derde huwelijk:

3. *Marya Jans Maasdam,* tr. *Leendert Jacobs Hoogerwerf,* die in 1679 te Ouderkerk woont.
4. *Ary Jans Maasdam,* volgt IVc.
5. *Neeltie Jans Maasdam,* tr. als j.d. van Maasdam, ondertr. Mijnsherenland 3 september 1672 *Jan Boer,* j.m. van ald., zn. van *Gerrit Cornelisz. Boer.*

not. 5576, 4 oktober 1674. Testament. Hij wordt hierin vermeld als bouman.

6. *Lena Jans Maasdam,* tr. als j.d. van Maasdam, ondertr. Mijnsherenland 29 april 1672 *Willem. Michielsz. van Voorne,* j.m. van Klaaswaal, wonende Numansdorp, vermoedelijk een zoon van *Michiel Andriesz. van Voorne,* die in 1662 schepen van Cromstrijen was.

IVc. *Ary Jansz. Maesdam,* j.m. van Maasdam, ondertr. Mijnsherenland 22 juli 1672, ald. getr. *Nellegie Boer,* dr. van *Gerrit* en vermoedelijk *Neeltje Dirks.*

5876, 23 oktober 1672: Testament voor notaris Maeskant.

Kinderen:

1. *Machteltje Maasdam,* ged. Mijnsherenland 27 november 1672 (get. Neeltge Jans Maesdam), † jong.
2. *Jacob Maesdam,* ged. Mijnsherenland 9 december 1673 (get. Reymburgie Jillis, Jan Gerritsz. Boer).
3. *Leendert Maasdam,* ged. Mijnsherenland 22 augustus 1676 (get. Cornelis Geritz. Boer, Gijsbert Geritz. Boer, Margje Hendrix), † jong.
4. *Leendert Maasdam,* volgt Vd.
5. *Lena Maasdam,* ged. Mijnsherenland 8 februari 1682 (get. Neeltje Jans Maasdam), † na 31 januari. 1706.
6. *Machteltie Maasdam,* ged. Mijnsherenland 25 maart 1685 (get. Nellichie Pieters Boer).
7. *Jan Maasdam,* volgt Ve.
8. *Maertje Maasdam,* ged. Mijnsherenland 20 maart 1689 (get. Neeltjen Aryens).

Vd. *Leendert Anentse Maasdam,* ged. Mijnsherenland 17 december 1679 (get. Maria Pieters Boer), diacon te Geervliet in 1722, † aang. Geervliet 12 juni 1726 (recht *f* 3), tr. Geervliet 4 mei 1704, ondertr. Nieuw-Beijerland 10 april 1704 *Trijntje van der Linden,* ged. Geervliet 19 februari 1679 (Heijltje Harmens), dr. van *Cornelis Hendriksz.* en *Cornelia Franken.*

Leendert Maasdam deed te Geervliet belijdenis op 12 april 1705.

Kinderen:

1. *Arye Maasdam,* ged. Geervliet 31 januari 1706 (get. Lena Arentse Maasdam).
2. *Cornelis Maasdam,* ged. Geervliet 12 februari 1708 (get. Maria Daniels in plaats van Cornelia Franken).
3. *Maartje Maasdam,* ged. Geervliet 19 mei 1708 (get.: Maartje Pieterse, Cornelis Westerhoek en Cornelia Francken), tr. aang. Geervliet 6 januari 1728 (pro Deo) *Symon Leenderts Hollaar.*
4. *Cornelia Maasdam,* ged. Geervliet 22 juni 1710 (get. Trijtje Kasper, Hendrik van der Linden), deed belijdenis 10 april 1732, † aang. ald. 22 juni 1745 (pro Deo), tr. ald. 16 maart 1732, aang. 15 februari *Simon Tempelaar.*
5. *Cornelis Maasdam,* ged. Geervliet 7 augustus 1712 (get. Annetje Visser), † aang. ald. 12 september 1735 (recht *f* 3), ondertr. ald. 15 juli 1735 (*f* 3) *Wijburg Sluymer,* ged. Oud-Beijerland 8 oktober 1710, dr. van *Hendrik* en *Neeltje van Ruijtenburg. Zij* hertr. aang. Geervliet 8 juni 1736 *Ary Hokke* (recht *f* 3).
6. *Hendrijna Maasdam,* ged. Geervliet 31 december 1713 (get. Annetje Visser)', † aang. ald. 29 juli 1714 (*f* 3).

7. *Anna Maasdam,* ged. Geervliet 31 december 1713 (get. Annetje Jongeboer of Kreuk).

Ve. *Jan Ariens Maasdam,* ged. Mijnsherenland 22 februari 1687 (get. Cornelia de Nijs), ondertr. Zuid-Beierland 15 mei 1722 *Ariaantje't Greyn,* ged. ald. 8 februari 1693 (get. Lijntje Bastiaans), dr. van *Willem Ariens* en *Helena Pieters Boender.*

Kinderen:

1. *Arie Maasdam,* ged. Zuid-Beijerland 28 maart 1723 (get. Annigje Pieters Boer, Leendert Arense Maesdam), † jong.
2. *Lena Maasdam,* ged. ald. 4 februari 1725 (get. Marijtje en Pieter 't Greyn), † jong.
3. *Willem Maasdam,* ged. ald. 28 september 1727 (get. Marijgje Willems 't Greyn), † aang. ald. 25 november 1754 (f3).
4. *Arie Maasdam,* ged. ald. 7 mei 1730 (get. Marijgje Willems 't Greyn, Pieter 't Greyn), † jong.
5. *Lena Maasdam,* ged. ald. 7 mei 1730 (get. Marijgje Antonydr. Boender, Pieter 't Greyn), † jong.
6. *Lena Maasdam,* ged. ald. 16 maart 1732 (get. Marijtje en Pieter' t Greyn), tr. ald. 17 februari 1771, ondertr. 25 januari (recht *f* 6) *Jacob Beljaars,* geb. Numansdorp, weduwnaar laatst van *Adriana Weeda.*
7. *Arie Maasdam,* ged. Zuid-Beijerland 28 november 1734 (get. Marijtge Antonydr. Boender), † aang. ald. 23 maart 1735 (recht *f* 3).
8. *Arie Maasdam,* ged. ald. 25 december 1735 (get. Marijgje Antonydr. Boender), tr. ald. 18 februari 1781, ondertr. 26 januari (recht *f* 3) *Jannigje Klaas Kamp,* j.m. en j.d. geb. en wonende ald.

IIId. *Huyg Adriaens Maesdam,* ged. (als *Hugo)* Maasdam 7 december 1608, † tussen 31 maart 1654 en 5 september 1655, tr. 1° *Janneken Esseboom,* † voor 15 november 1645, dr. van *Jacob Cornelisz. Esseboom,* dijkgraaf van de Oude en Nieuwe Noordkavel van de Brouck (weesk. Strijen nr 2, 27 november 1657 en 22 april 1659), en van *Adriaantje Jans,* die zerken te Strijen hebben; tr. 2° *Adriaentje van Driel,* † na 14 september 1691 (not. 7654), dr. van *Hendrick Adriaens van Driel,* dijkgraaf van de Nieuwe Clem onder Strijen, en *Adriaantje Pieters Spruyt. Adriaentje van Driel* hertr. 1656 *Isaak Gerrits Craeyensteyn* (een zuster van *Adriaentje van Driel* was *Emmetje van Driel, de* moeder van notaris Quirijn van Strijen te Strijen; zie de stamboom van Doen Beyens).

Weeskamer Strijen nr 2, 15 november 1645: Uitkoopakte.

nots. D. Eelbo te Dordrecht, nr 69, 16 augustus 1649 : Huwel. voorwaarden *Maasdam-van Driel.*

Zij testeerden 30 november 1651 voor schepenen van Strijen en 31 maart 1654 te Mijnsherenland (not. 5571).

Weeskamer Strijen nr 2, 30 september 1656: Inventaris van † *Huyg* Adriaens *Maesdam.*

Zie nr 5872, 31 juni 1658; 7651, 7 juni 1670; 7653, 3.1 december 1684; 7654, 14 november 1659 en 7655, 9 januari 1700.

Weeskamer Strijen nr 1, fol. 189, 29 febr. 1612: *Hendrik* Ariens *van Driel,* getr. met *Ariaentge Pieters,* dochter van *Pieter Corstiaens Spruyt* en *Jorisje Wouters.*

idem fol. 48, 14 juni 1615 en nr 2, fol. 5, 19 april 1629: *Henrik* Adriaens van *Driel, getr. met Adriaentge Pieters.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Adriaen Huygens Maesdam,* 20 maanden oud op 15 november 1645, schepen van Strijen 1677, '79, '82, '84, '85, '87, '89, 1692-1699, 1701, 1706, 1707, vermeld als Sieur in 1693, † aang. Strijen 6 januari 1707 (recht *f* 3), tr. voor maart 1689 Juffr. *Cornelia Pieters van der Mast,* † aang. Strijen 2 augustus 1712 (recht *f* 3), weduwe van *Cornelis Wens(ch).* Zij wordt vermeld in de stamboom van Doen Beyens. Zie not. Dordrecht, nots Besemer nr 584, maart 1689.

Adriaen Huygen Maesdam testeerde te Strijen 24 februari 1659 (not. 7649), te Mijnsherenland 31 maart 1665 (not. 5873) en voor nots Vervoorn te Piershil, Zie nog not. 7650 op 23 april 1664. Hij was collecteur van de verponding van het Oude Land van Strijen op 22 september 1684 (not. 7653).

Cornelia van der Mast, wed. Maasdam, testeerde te Strijen 23 juli 1712 (7657).

r.a. Strijen nr 5: Hij transporteert op 8 maart 1694 en op 4 augustus 1696, is schuldig- 9 juli 1701, transporteert 19 september 1703 (met zijn vrouw), is schuldig 11 januari 1704.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Jannetge Maasdam,* is op 30 september 1656 zeven jaar oud, † voor 28 december 1681, tr. voor 15 januari 1676 *Cornelis de Jongh,* † *voor 28* januari 1686, zn. van *Willem Jans,* koopman in granen te Strijen, en *Pleuntie Cornelis Kettingh* (not. 7655, 10 februari 1701). Hij hertr. ca. 1681 *Maertie Jacobs Gasdijck,* die in 1686 hertrouwde met *Lucas Huyberts Ranck,* zoals blijkt uit de huwelijkse voorwaarden van 9 februari 1686 (not. 7654).
3. *Machteltge Maasdam,* is op 30 september 1656 drie jaar oud, † aang. Strijen 18 juli 1713, (recht *f* 3), tr. 1° vóór 26 april 1676 (doopdatum van een kind) *Jacob Jacobs Gasdijck* de Jonge, † vóór 10 september 1688; tr. 2° *Jan Huyberts Brugmans,* schepen van Strijen in 1716. Huwelijkse voorwaarden 10 september 1688 (not. 7654). Testamenten 4 juni 1690 (not. 7654) en 17 februari 1702 (not. 7655)'. Hij hertr. *Maria Pleunen van Dijck.* Huwelijkse voorwaarden 10 oktober 1716 (not. 7658) en testeert 25 maart 1719 (7658). Zie nog not. 7655 op 20 april 1697.
4. *Hugo Maasdam,* ged. Strijen 5 september 1655 (erat Posthumus), was op 30 september 1656 een jaar oud, † jong. Hij testeerde te Strijen 9 maart 1675 (not. 7652) en legateerde aan zijn halfbroer en zijn zusters. Geen descendenten, † voor 8 juli 1682 (r.a. Strijen, nr 4).

IIIe. *Isaak Ariens Maasdam,* ged. Maasdam 6 februari 1611 als Isaac, heemraad van Maasdam 1655, 1656, schepen ald. 1658, 1659, 1662, 1664, 1667: tot 1681 heemraad van Nieuw Bonaventura, † ca 1681, tr. voor 16 december 1649 *Reymbergje Vink,* † aang. Maasdam 20 april 1696 (recht *f* 15), dr. van *Gillis Adriaens Vink,* schout van Grote Lind 1607—1643, heemraad aldaar 1602, 1604, 1606 en 1607, en *Marrigje Jans,* die in 1602 te Ridderkerk trouwden.

r.a. Maasdam nr 7, 18 januari 1657: Hij koopt land.

Zij testeerden voor D. Eelbo te Dordrecht op 16 december 1649 (nr 62) en 1 april 1667 (nr 66).

Kinderen:

1. *Maccheltjen Maasdam,* j.d. van Maasdam, tr. ald.

28 mei *1673* *Jacob Polder*, j.m. van Puttershoek, schout ald. 1688-1699, † na 1702, zn. van *Ary*. De vrouw van *Jacob Polder* werd in 1676 te Puttershoek begraven.

2. *Ariaantje Maasdam*, † 1700, tr. 1° Maasdam 5 mei 1675, ondertr. 28 april *Laurens van der Kaa*, geb. te Barendrecht, zn. van *Bastiaan;* tr. 2° Maasdam 11 september 1678 *Aart van Luchtenburg*, geb. 1639, landbouwer, † Zuid-Beijerland 4 december 1679 volgens zijn zerk, zn. van *Cornelis Pancrasz.* en *Marithie Anthonis van der Koy*, weduwnaar van *Hester Huygen 't Greyn.* Zij testeerden 5 november 1679 te Oud-Beijerland (not. prot. 549); tr. 3° *Joost van der Burcht*, ged. Cromstrijen 25 januari 1654 (get. Jan Ariens de Jonch en Grietje Cornelis), † Zuid-Beijerland 5 maart 1690 volgens zijn zerk, zn. van *Cornelis Jooste*, gerechtsbode van Kromstrijen, en *Ariaantje Ariens Maes;* tr. 4° Zuid-Beijerland 1 mei 1694 *Kornelis van de Polder*, schepen ald. 1688, 1690, † tussen 7 en 18 januari 1700, zn. van *Bastiaan Hendriks* en *Fransje Cornelis Hoogervest*, wed. van *Willempje Bastiaans van der Eijk*. Huwelijkse voorwaarden te Dordrecht 24 april 1694 voor Fr. Beudt (555). Testament 1 januari 1700 (not. 560).

'3. *Arien Maasdam*, schout en secretaris van Maasdam 1688-1707, bedankte voor de functie van heemraad van Bonaventura 12 mei 1707, † aang. Maasdam 13 april 1707 (recht 2 x ƒ 15). Hij gaf het † van zijn moeder aan. Zijn universele erfgenaam was zijn broer Jacob.

4. *Gillis Maasdam*, volgt IVd.

5. *Johannes Maasdam*, volgt IVe.

6. *Maria Maasdam*, ged. Maasdam 17 juni 1663 (get. Marrigje Jans, grootmoeder van moederszijde), † aang. Strijen 29 oktober 1705, tr. Numansdorp 30 januari 1692 (ondertr. 13) *Pieter de Recht*, j.m. van Strijen, geb. ca. 1664, president-schepen van Strijen, † aang. Strijen 20 november 1714, (recht ƒ 6), zn. van *Cornelis Maartens* en *Neeltje van der Schoor*. Hij hertr., aang. Strijen 8 april 1709 *Jannetje Leenderts van Es*, met wie hij op 8 april 1709 te Strijen huwelijkse voorwaarden oprichtte (7657). Met zijn eerste vrouw testeerde hij 24 november 1692 te Dordrecht voor P. van Son. Hij testeerde ook 8 april 1709 te Strijen (7657). Boedelbeschrijving 25 maart 1715 (not. 7658) onder meer door *Gillis Maasdam*, schout van Maasdam en *Johannis Maasdam*.

7. *Jacob Maasdam*, ged. Maasdam 17 juli 1667 (get. Maria Jans), schout ald. 1708-1711, werd heemraad van Bonaventura 12 mei 1707, ongehuwd, † aang. Maasdam 29 juli 1711 (recht twee maal ƒ 15) door zijn broer Gillis. Erfgenaam was onder meer zijn broer Gillis.

IVd. *Gillis Maesdam Isaaksz.*, ged. Maasdam 2 januari 1650, schepen van Numansdorp in 1680, president-schepen in 1682, rentmeester van Cromstrijen 1682, dijkgraaf van Groot-Cromstrijen 1693-1696, schout van Maasdam 1712-1720, tr. Maasdam 30 mei 1678, ondertr. 22 mei *Neeltge Polder*, j.d. van Groot-Cromstrijen, † 2 september 16(2?) 5 oud 38 j. en 3 m. volgens haar zerk te Numansdorp, vermoedelijk dr. van *Adriaen Gijsbertse*

van de Polder († *22* april 1677 volgens zijn zerk te Numansdorp) en *Maeyaie Willems* († *27* februari 1692 volgens haar 'zerk te Numansdorp).

Gillis Isaacsz. Maesdam kwam in 1678 met attestatie te Numansdorp.

Adriaen Gijsbertse van de Polder was in 1662 schepen van Cromstrijen en in 1664 schepen van Numansdorp.

Kinderen:

1. *Ingetje Maasdam*, ged. Numansdorp 28 januari 1680 (get. Maregje Willems).
2. *Isaac Maasdam*, volgt Vf.
3. *Adriaan Maasdam*, volgt Vg.
4. *Inge Maasdam*, ged. Numansdorp 11 september 1689 (get. Marechje Willems), † jong.
5. *Leendert Maasdam, get.* Numansdorp 21 december 1692 (get. Reimburgje Gillis Vink), † jong.'
6. *Maeike Maasdam*, ged. Numansdorp 21 december 1692 (get. Pleuntje Huige Blaeck), tweeling met nr 5. doopget. in 1720, begr. Numansdorp 9 juli 1721 (Welker, 106).

Vf. *Isaak Maasdam Gillisz.*, ged. Numansdorp 7 maart 1683 (get. Reimbrogie Gillisdr.), dijkgraaf van Groot Cromstrijen 1716-1722, schepen van Numansdorp 1718, dijkgraaf van Numanspolder 1727-1734, dijkgraaf van Oud Cromstrijen met het Westmaasche Nieuwland bedijkt 1738—'41, schepen van Strijen, † aang. Strijen 17 januari 1741 (recht ƒ 30), tr. 1° Numansdorp 26 juni 1718 (ondertr. 3 juni) *Ariaantje van der Waal*, ged. Numansdorp 28 december 1692 (get. Aryaentge Jacobs van der Waal), dr. van *Aart Leenderts* en *Maike Willems Swaneveld;* tr. 2° Strijen aangifte 3 augustus 1731 (recht ieder ƒ 30), *Ariaantje Barendregt*, ged. Barendrecht 2 januari 1695, † aangifte Strijen 16 oktober 1750 (recht ƒ 30), dr. van *Cornelis Pieterse* en *Aryaantje Aryens Robol*, en wed. van *Ary Merenburg*, met wie zij tr. aangifte Strijen 4 september 1724 (recht ieder ƒ 30). Zij hertr. aangifte Strijen 19 juli 1743 (ieder ƒ 30) Sieur *Dirk Maasdam* (IVe, 2).

Volgens de huwelijkse voorwaarden van *30* juli 1731 te Strijen (not. 7661) bezat hij ca 125 morgen. Met zijn eerste vrouw testeerde hij op 13 augustus 1723 voor schepenen van Numansdorp. Het echtpaar *Merenburg-Barendregt* testeerde te Strijen op 29 maart 1730 (not. 7661).

Isaac Maasdam wordt vermeld als rentmeester op 5 juli 1733 (not. 7662). Het echtpaar *Isaak Maasdam-Barendrecht* testeerde te Strijen 28 december 1740 (not. van der Stoup). Volgens dit testament moest zijn vrouw aan de kinderen van zijn broer *Cornelis* na zijn overlijden ca 90 morgen land uitkeren. Zie hiervoor ook not. Strijen 7665, 13 december 1750 en 2 november 1752.

Uit 'het eerste huwelijk:

1. *Aart Maasdam*, ged. Numansdorp 16 juli 1719 (get. Marijtie Aarts van der Waal), † voor 30 juli 1731.
2. *Adrianus Maasdam*, ged. Numansdorp 4 januari 1722 (get. Aagie Romeyn), begr. ald. 3 januari 1735, wordt vermeld in de akte van 30 juli 1731 (not. 7661).
3. *Wilhelmus Maasdam*, ged. Numansdorp 8 augustus 1723 (get. Mayke Willems Swanevelt), † voor 30 juli 1731.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Adriana Maasdam,* ged. Strijen 12 juli 1733 (get. Catrina Hennnebouwt), † aang. ald. 9 september 1733 (recht f30).
5. *Adriana Maasdam,* ged. Strijen 5 december 1734 (get. Catrina Henneboot), † aang. ald. 4 februari 1735 (*f* 30).
6. *Kornelis Maasdam,* ged. Strijen 4 november 1736 (get. Catrina Hennebouwt), † aang. ald. 18 april 1737 (*f* 30).

Vg. *Adriaan Maasdam Gillisz.,* ged. Numansdorp 19 januari 1687 (get. Marechje Willems), dijkgraaf van Nieuw- en Klein-Cromstrijen 1730-1738, dijkgraaf van Oud-Cromstrijen met het Westmaasche Nieuwland bedijkt 1731-1738, heemraad van Nieuw Bonaventura tot 7 mei 1738, secretaris van Maasdam 1724-1731, † ca. 7 mei 1738, tr. IJsselmonde 4 september 1718, ondertr. 10 augustus, tr. aang. 9 augustus (recht *f* 30) *Maglina Lieshout,* ged. ald. 25 mei 1687 (get. Johannes Pieterse van Lieshout en Lijsbeth Vink), begr. Delft (Oude Kerk) 12 maart 1776, dr. van *Cornelis,* secretaris en schoolmeester te IJsselmonde in 1687, 1689, schout in 1694 en 1696, notaris ald., en *Maria van der Boor.*

nots. H. van Wetten te Dordrecht (755), 8 juli 1721: Testament.

nota. van Halteren te Numansdorp (5104), 29 mei 1735: De weduwe verpacht een hofstede met 32 morgen.

idem, 24 juli 1.738: De weduwe benoemt tot voogden haar zwager *IJzaak Maasdam* en *Gijsbertus van Lieshouth,* makelaar in buitenlandse waren te Rotterdam.

nots. J. van Lijken te Schiedam (889), 18 januari 1763: *Machelina van Lieshouth* benoemt de vier kinderen van haar overleden zoon Cornelis tot mede-erfgenamen in 153 morgen.

Kinderen:

1. *Adriana Maria Maasdatn,* ged. Maasdam 14 juli 1720 (get. De WelEd. Heer Adam Adriaan van der Duyn en Mevrouw Anna Maria van Dorp. Gepresenteerd door Maeyken Gillis Maasdam, vaders suster), † Delft 6 maart, begr. in de Oude Kerk ald. 12 maart 1773, tr. 1° Schiedam 22 april 1741 *Abraham van Rijsbergen,* j.m. wonende ald., brouwer en koopman, raad en vroedschap van Schiedam in 1752, 1753, 1758, 1761, † Charlois, begr. Schiedam 30 augustus 1762; tr. 2° (ondertr. Schiedam 6 juni, ondertr. Delft 15 juni) 25 juni 1765 Mr. *Gerardus Stephanus Dedel Cocq,* geb. 8 maart 1726, advocaat, raad 1765, schepen 1774, havenmeester 1770 en weesmeester 1768 van Delft, secr. van het Baljuwschap Rijnland, † 22 okt. 1804, zn. van *Gerard Cocq,* raad en schepen van Delft, secr. van het Baljuwschap Rijnland, en *Emmerentia Maria Dedel.*

Adriana Maria *Maasdam* kwam 19 augustus 1742 met attestatie van Maasdam te Schiedam.

In februari 1767 kwam zij met attestatie van Schiedam te Delft.

'Zij testeerde met haar eerste man te Schiedam voor Jan van Lijken 21 juni 1741 (not. prot. 575). Hij was aldaar brouwer en koopman. Na zijn overlijden testeerde zij voor dezelfde notaris op 3 februari 1763 (not. prot. 889).

nots. J. van 'Lijken te Schiedam, 27 april 1765: Huwelijkse voorwaarden van *A. M. Maasdam* en G. *S. Dedel Cocq.*

not. Canzius Onder de Wijngaert te Delft (3043), 27 oktober 1772: *Adriana Maria Maasdam* testeert. In not. 3048 de boedelbeschrijving van 24 juni 1776.

Mr. Gerardus Stephanus Dedel Cocq woont G juni 1765 te Leiden. Zie ook Ned. Leeuw XXXIII, k. 310, en XXXIV, k. 25.

2. *Cornelis Maasdam,* volgt VIa.

VIa. *Cornelis Maasdam Adriaansz.,* ged. Maasdam 26 april 1722 (get. Juffr. Maria Rijsbergen en haar man den Heer Johan Lieshout schout en secretaris van IJsselmonde), † Maasdam voor 28 januari 1763, tr. Heinenoord 19 mei 1755, aangifte ald. 30 april (recht *f* 30) *Catharina van der Sijde,* ged. Heinenoord 4 september 1729 (doorgehaald), begr. te Delft in de Oude Kerk 28 augustus 1784, dr. van *Pieter* en *Geertruy Verheul.*

Cornelis Maasdam is volgens zijn testament van 5 juli 1741 te Delft (not. 2769) beneden f4000 gegoed.

Zie nog le requestboek, fol. 247 v., le afd. nr 45, 9 januari 1743 (Gemeentearchief Delft).

Kinderen:

1. *Geertruijda Maasdam,* geb. Maasdam, † Leiden 27 november 1798, tr. ca. 1778 Mr. *Dirk Wormer.*
2. *Machelina Maasdam,* geb. Maasdam 4 juli 1756, † Rotterdam 16 oktober 1821 oud 65 j., 3 m. en 12 d., tr. 1° Delft 25 november 1776, ondertr. ald. 9 november, ondertr. Rotterdam 9 november (recht *f* 30) *Johannes Holle,* ged. Rotterdam (Luthers) 18 oktober 1741 (get. Derk Spaan en Lijsbeth Stormer), koopman, † aang. ald. 7 maart 1788 (*f* 30), wonende aan de Nieuwe Haven, zn. van *Coenraad* en *Geerte Spaan;* (hun huwelijkse voorwaarden zijn van 11 november 1776 (Delft, not. Canzius onder de Wijngaart)); tr. 2° Rotterdam 30 november 1790, ondertr. 11 (*f* 30) *George Nicolaas Nell(e)man,* geb. Lauf(f)en aan de Neckar in Wurtemberg 25 augustus 1766, consul van het Koninkrijk Hannover en koopman, † Rotterdam 1 mei 1829 oud 62 j., 8 m. en 7 d., zn. van *Johann Kasper* en *Rosina N.N.*
3. Mr. *Adriaan Maasdam Cornelisz.,* geb. begin 1760, j.m. geb. Maasdam, raad en schepen van Schiedam, werd grootburger van Schiedam 24 juli 1779, schepen ald. 1786, '87, '90, '97, † Schiedam 8 november 1803 oud 43 jaar en 10 maanden, begr. 12 november 1803, woonde te Schiedam aan de Lange Haven. Hij ondertr. Schiedam 14 september 1786, elders getr., *Theodora Aleyda de Greve,* j.d. geb. Arnhem. Adriaan schreef 4 september 1776 te Leiden als student in, geb. te Maasdam. Hij kwam te Schiedam met attestatie van Leiden 26 maart 1782. Zij testeerden 12 augustus 1791 voor 1. Penning te Schiedam (959). Vrouwe *Theodora Aleyda de Greve,* wonende Rhede in Gelderland, testeerde 4 juli 1817 voor notaris Bremmer (nr 17) te Schiedam en houdt dan van waarde haar testament van 2 februari 1804 voor Isaac Penning jr. te Schiedam (not. 972). Zij schonk legaten aan de kinderen van de zusters van haar man.
4. *Margarefha Maasdam,* geb. Maasdam 18 oktober 1761, † Leiden 17 november 1784, ondertr. Rotterdam 1 juli 1781, attestatie naar Streefkerk 16 juli, getr. ald. 18 juli 1781 Jhr. Mr. *Jean Gijsberto de Mey van Streefkerk,* heer van Streefkerk en Nieuw-Lekkerland, geb. Leiden 10 juli, ged. ald. 14 juli 1754, burgemeester van Leiden, gecommitteerd ambachtsheer van

Cromstrijen 181 1— 1814, etc., † Leiden 20 december 1844, zn. van Mr. *Jacob Jan* en *Johanna Rosina Jacoby*. Bij haar huwelijk woont de bruid aan de Hoogstraat te Rotterdam. Hij hertr. Haarlem 27 mei 1789 *Petronella Magdalena Gerlings*.

IVe. *Johannes Maasdam Isaacsz.*, j.m. van Maasdam, dijkgraaf van Numanspolder 1690-1701 en voor 1727, dijkgraaf van Groot-Cromstrijen 1722-1731, schepen van Numansdorp 1705, † ca. 1731, tr. Goudswaard 28 oktober 1703, ondertr. Numansdorp 1703, attestatie naar Goudswaard 23 oktober 1703 *Aagje Romein*, † aang. Strijen 2 november 1758 (ƒ 30), dr. van *Dirk Pietersz.* en *Bastiaentje van der Esch*.

Zij testeerden 17 november 1713 voor Huybert van Wetten te Dordrecht.

Welker, Gesch. van Cromstrijen, blz. 187: De weduwe van *Johannes Maasdam* bezit 62 morgen land en is pachtster van 64 morgen.

r.a. Maasdam nr 4, 22 december 1717 en not. Strijen 7657, 8 april 1709 bewijzen, dat Johannes een zoon is van *Isaac Maasdam*.

Uit dit huwelijk:

1. *Reynburgje Maasdam*, ged. Numansdorp 5 augustus 1708, (get. Marijchie Jooste van der Burg), ongehuwd, † aang. ald. 23 december 1742 (2 maart ƒ15), begr. 27.

not. van der Stoup te Strijen, 7663, 9 november 1745 : ***Dirk*** *Maasdam, Isaak Maasdam* erfgenamen van † *Rijnsburgje Maasdam*. Zij verdelen 52 morgen, die zij gedrieën bezaten.

2. *Dirk Maasdam*, ged. Numansdorp 9 november 1710 (get. Neeltge Romein), heemraad van Oud-Bonaventura 1763-1774, heemraad van den Lande van Essche in 1774, † aang. Strijen 12 april 1774 (recht ƒ 30), tr. aang. Strijen 19 juli 1743 (recht ƒ 30) *Aryaantie Barendregt*, ged. Barendrecht 2 januari 1695, † aang. Strijen 16 oktober 1750 (ƒ 30), dr. van *Cornelis Pieterse* en *Aryaantie Aryens Robol*, en laatst weduwe van *Isaak Maasdam* (Vf).

not. Strijen nr 7668, 28 maart 1774: De Heer ***Dirk*** *Maasdam* testeert. Hij vermaakt aan zijn neef do Heer *Cornelis Maasdam* ca. 131 morgen land, erfgenaam is zijn broer *IJsaak Maasdam*.

3. *Magteltje Maasdam*, ged. Numansdorp 13 maart 1712 (get. Maria Jooste van der Burg), † jong.
4. *Isaac Maasdam*, volgt Vh.
5. *Cornelia Maasdam*, ged. Numansdorp 21 juli 1715 (get. Neeltge Romein), † jong.

Vh. *Isaak Maasdam Johannesz.*, ged. Numansdorp 21 januari 1714, (get. Marijchie van der Burg), lidmaat te Numansdorp, schepen van Numansdorp in 1754, dijkgraaf van Groot Cromstrijen 1765-1774, † aang. Numansdorp 20 maart 1787, begr. ald. 22 maart, tr. Numansdorp 23 april 1741, aang. 30 maart (ieder ƒ 15) *Anna (Johanna) Hofman*, ged. Dubbeldam 7 juli 1720, lidmaat te Numansdorp, begr. Numansdorp 15 juni 1781, † aang. 13 juni (ƒ 30), dr. van *Pieter* en *IJgje van de Nadort*.

Notaris van Halteren te Klaaswaal 5114, 9 april 1781: Testament.

Volgens de inventaris van 28 september 1781 bezaten zij ca 250 morgen land. Hij testeert weer 71 mei ***1784*** (nr 5115).

Kinderen:

1. *Johannes Maasdam*, volgt VIb.

2. *Pieter Maasdam*, ged. Goudswaard 8 september 1743, (get. Neeltje Verschoor) † jong.
3. *Eyda Maasdam*, ged. Numansdorp 26 september 1745 (get. Neeltje Verschoor), † aang. Zuid Beijerland 16 oktober 1775 (recht ƒ15), tr. Numansdorp 21 mei 1769, aang. 28 april (recht ƒ 30) *Arie Duimelaar* j.m. onder Zuid Beijerland, ged. ald. zn. van *Hendrik* en *Lijsbeth Bastiaans van der Hoek*. Hij hertr. *Gieltje van der Giesen*.
4. *Adrianus Maasdam*, ged. Numansdorp 29 januari 1747 (Adriaantge Barendrecht), † 18 augustus, aang. ald. 19 augustus, begr. 22 augustus 1801 (recht ƒ 30), tr. Numansdorp 6 juni 1784, ondertr. 14 mei *Elizabeth Weda*, ged. Oud Beierland 25 oktober 1750, (get. Annigje Willems Mast), † Numansdorp 23 november 1826, dr. van *Ary Corsz.* en *Jannetje de Reus*. Testament 14 december 1792 te Dordrecht voor notaris de Fockert. Huw. voorw. te Klaaswaal 22 mei 1784 (not. prot. 5115). Zie ook not. prot. 5124, 14 december 1802.
5. *Aagje Maasdam*, ged. Numansdorp 7 januari 1748 (get. Ariaantje Barendrecht), † aang. ald. 4 juni 1748 (recht ƒ 6).
6. *Aagje Maasdam*, ged. Numansdorp 29 december 1748 (get. Ariaantje Barendrecht), † aang. ald. 16 september 1749 (recht ƒ 6).
7. *Pieter Maasdam*, volgt VIc.
8. *Cornelis Maasdam*, ged. Numansdorp 24 december 1752 (get. Aagje Romijn, Neeltje Verschoor), baljuw van Strijen, gecommitteerd ambachtsheer van Cromstrijen in 1799, heemraad van Oud-Bonaventura 1797-1800, dijkgraaf van 'het Oude-land van Strijen 1795-1796, † 26, aang. Strijen 28 maart 1800 (recht ƒ 60).
9. *Aagje Maasdam*, ged. Numansdorp 5 mei 1754 (get. Aagje Romijn, Neeltje Verschoor), † aang. ald. 1 januari 1755 (recht ƒ 6).
10. *Dammes Maasdam*, ged. Numansdorp 16 januari 1757 (get. Neeltje Verschoor), † aang. ald. 10 februari 1757 (ƒ 6)).
11. *Dirk Maasdam*, ged. Numansdorp 10 december 1758 (geen getuige), † aang. ald. 12 juni 1759 (recht ƒ 30).

VIb. *Johannes Maasdam Isaaksz.*, ged. Numansdorp 25 februari 1742 (get. Aagje Dirks Romein), † tussen 9 april 1781 en 18 april 1783, tr. 1° Numansdorp 20 april 1766, aang. Numansdorp 4 april (recht ƒ 15) *Maria van der Linden*, ged. ald. 17 april 1740, dr. van *Hendrik Dirks* en *Trijntje Jaspers van der Spaa;* tr. 2° Goudswaard 10 januari 1779 *Maria Weyers*, ged. Zuid-Beijerland 9 februari 1755, † voor 11 juni 1795, dr. van *Hendrik* en *Ariaantje Ariens Boender*, beide te Goudswaard wonende. Zij hertr. 1° Goudswaard 11 mei 1783, ondertr. 18 april *Frans van Gorp* en, 2° Goudswaard 12 oktober 1792 *Cornelis Arense de Zeeuw*.

Met zijn eerste vrouw testeerde hij te Klaaswaal 25 april 1768 (5130). Beneden ƒ 2000 gegoed.

r.a. Goudswaard nr 27, 11 juni 1795: *Cornelis Maasdam*, Bailliuw van Strijen compareert wegens het overlijden van *Maria Weyers*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Isaak Maasdam*, ged. Numansdorp 12 oktober 1766

(get. Anna Hofman, Geertruy van der Linde), † aang. ald. 4 november 1766 (recht ƒ 3).

VIc. *Pieter Maasdam Isaaksz.* ged. Numansdorp 10 mei 1751 (get. Neeltje Verschoor), landbouwer, schepen van Numansdorp 1780, dijkgraaf van Groot Cromstrijen 1787-1790, † aang. Numansdorp 21 oktober 1803 (recht ƒ 30), begr. ald. 25 oktober, tr. aang. Strijen 4 april 1777 (recht ieder ƒ 30) *Judith van Noorwegen,* ged. Strijen 1 februari 1756, † Numansdorp 1 maart 1833, dr. van *Anthony* en *Trijntje Cappeteyn.*

not. 5116, 26 december 1757: *Pieter Maasdam* is enig erfgenaam van *Ary Hofman,* dijkgraaf van Groot-Cromstrijen in 1762.
Zie nog not. 5124, 3 februari 1803, not. 5148, 10 en 17 februari 1819 en 20 januari 1519.

Kinderen:

1. *Anthonie Maasdam,* ged. Numansdosp 24 januari 1778 (get. Marya Noorwegen), begr. ald. 2 september 1779, †aang. ald. 1 september (recht ƒ 6).
2. *Anna Maasdam,* ged. Numansdorp 14 februari 1779 (get. Anna Hofman), woont na 1833 te Haarlem, tr. Numansdorp 7 juni 1803, aang. ald. 13 mei (recht ieder ƒ 30) *Leendert Visser,* ged. ald. 30 april 1769 (get. Marijchie Visser), landbouwer te Klaaswaal, † Klaaswaal 20 januari 1833, zn. van *Cornelis Leendertsz.* en *Marya Polderdijk.*
3. *Izak Maasdam,* ged. Numansdorp 19 maart 1780 (get. Marya Noorwegen. in plaats van Johanna Hofman), begr. ald. 8 december 1780, † aang. ald. 14 december (recht ƒ 6).
4. *Trijntje Maasdam,* ged. Numansdorp 5 augustus 1781 (get. Maria van Noordwegen), ongehuwd, begr. ald. 16 maart 1826, † ald. 11 maart 1826.
5. *Izaac Maasdam,* volgt VIIa.
6. *Antonia Maasdam,* ged. Numansdorp 10 april 1785 (get. Maria van Noorwegen), † Strijensas 23 maart 1863, tr. Numansdorp 4 mei 1808, aang. 14 april *Jacobus Overwater,* ged. Strijen 3 december 1783, landbouwer, schout en secretaris van Strijensas, † Strijen 11 september 1858, zn. van *Aryen* en *Adriaantje Langstraat.*
7. *Ida Maasdam,* ged. Numansdorp 21 mei 1786 (get. Antonia van Noorwegen), † Numansdorp 23 juni 1827.
8. *Antony Maasdam,* géd. Numansdorp 12 augustus 1787 (-get. Maria van Noorwegen), begr. ald. 6 november 1795, † aang. ald. 4 november (recht ƒ 30).
9. *Maria Maasdam,* geb. Numansdorp 2 juni, ged. 7 juni 1789, (get. Anthonia van Noorwegen), begr. ald. 22 september 1789.
10. *Johannes Maasdam,* volgt VIIb.
11. *Ary Maasdam,* ged. Numansdorp 18 maart 1792 (get. Marya van Noorwegen), geb. 11 maart, begr. ald. 7 juni 1792, † aang. ald. 5 juni (ƒ 30).
12. *Ary Maasdam,* ged. Numansdorp 18 augustus 1793 (get. Maria van Noorwegen), geb. 10 augustus, rentenier, dijkgraaf van Groot Cromstrijen 1832-1872, vanaf 1821 lid van de Raad van Numansdorp, na 1839 assessor, tot raadslid gekozen in 1851, wethouder sedert 1864, † Numansdarp 10 maart 1873.

13. *Maria Maasdam,* ged. Numansdorp 14 september 1794 (get. Maria van Noorwegen), geb. 8 september, † Zuid Beijerland 13 november 1835, tr. Numansdorp 17 augustus 1816 *Johannes Jacobus Buurman,* ged. Zuid Beijerland 30 september 1792, geb. 15 september, heelmeester, chirurgijn te Zuid Beijerland, † ald. 14 april 1852, zn, van *Bernardus Johannesz.,* chirurgijn en *Adriana Langstraat.*
14. *Adriana Maasdam,* ged. Numansdorp 21 februari 1796 (get. Lijsbeth Weeda), geb. 15 februari, begr. ald. 3 september 1796, † aang. 2 september (ƒ 30).

VIIa. *Isaac Maasdam Pietersz.,* ged. Numansdorp 19 januari 1783 (get. Antonia van Noorwegen), eigenaar te Strijen, † Strijen 7 april 1853 , tr. ca, 1809 *Trijntje Overwater,* geb. Strijensas 29 januari, ged. Strijen 1 februari 1778, † Strijen 23 december 1864, dr. van *Arie* en *Ariaantje Langstraat.*

Uit dit huwelijk:

Pieter Maasdam, volgt VIIIa.

VIIIa. *Pieter Maasdam IJzaaksz.,* geb. Strijen 1810, chirurgijn, genees-, heel- en vroedmeester te Strijen, † ald. 24 oktober 1859, tr. 1 ° Heerjansdam 15 mei 1840 *Maaike Visser,* geb. ald. 23 januari 1817, † Strijen 17 mei 1846, dr. van *Hendrik,* vlasboer, en *Dingena van der Spijker,* tr. 2° Kampen 29 april 1852 *Johanna Elisabeth Nijhuis,* geb. ald. 18 september 1822, † Strijen 2 april 1915. Zij hertr. ald. 13 maart 1868 *Arie Voordendag,* landbouwer. Zij was dr. van *Jan Hendrik,* houthandelaar, en *Antonia Buitendijk.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Izaak Hendrik Maasdam,* volgt IXa.
2. *Hendrik Izaak Maasdam,* geb. Strijen 9 januari 1846, † Heerjansdam 28 oktober 1846.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Jan Anthonie Hendrik Maasdam,* geb. Strijen 27 februari 1853, † na 1915.
4. *Krijntje Elisabeth Maasdam,* geb. Strijen 22 februari 1854.
5. *Antonia Catharina Elisabeth Maasdam,* geb. Strijen 9 november 1855.
6. *Anthonie Hetman Maasdam,* geb. Strijen 23 september 1857, † ald. 18 juni 1858.

IXa. *Izaak Hendrik Maasdam Pietersz.,,* geb. Strijen 29 september 1841, particulier in 1872, tr. Strijen 22 april 1869 *Cornelia Bremken,* geb. ald. 23 maart 1847, dr. van *Hendrik,* timmerman, en *Davina de Groot,*

Kinderen:

1. *Pieter Hendrik Maasdam,* geb. Kralingen 23 juni 1872.
2. *Elizabeth Johanna Dina Maasdam,* geb. Oosterhout 26 januari '1877.

Er werden nog meer kinderen te Oosterhout geboren in 1574 en 1575.

VIIb. *Johannes Maasdam Pietersz.,* geb. Numansdosp 30 augustus 1790, ged. ald. 30 augustus (get. Marya van Noorwegen), Maire van Numansdorp op 29 november

1811 tot 1813, president van het gemeentebestuur 1813—1818, daarna landbouwer op de hofstede Philipsburg, † Numansdorp 24 september 1875, tr. Strijen 16 mei 1811, ondertr. 25 april *Jacoba Overwafer,* ged. Strijen 7 april 1786, † Numansdorp 6 juli 1860; dr. van *Ary* en *Adriaantje 'Langstraaf.*

Kinderen:

1. *Judith Maasdam,* geb. Numansdorp 13 juli 1812, † ald. 14 juni 1892, tr. Numansdorp 21 oktober 1832 *Cornelis van Alphen,* geb. Zevenhuizen 23 januari 1803, ged. Rem. 6 febr., verwer, † Numansdorp 24 februari 1879, zn. van *IJsbrand* en *Cornelia Schipper,* wed. van *Aagje den Ouden.*
2. *Arie Maasdam,* volgt VIIIb.
3. *Ariaantje Maasdam,* geb. Numansdorp 21 oktober 1816, tr. Numansdorp 20 april 1836 *Wiekert Visser,* geb. Heerjansdam 21 september 1811, vlasboer, won. Heerjansdam, zn. van *Aart* en *Maaike Nugferen.*
4. *Pieter Maasdam,* volgt VIIIc.
5. *Jakoba Maasdam, geb.* Numansdorp 11 maart 1822, † ald. 4 november 1890, tr. Numansdorp 9 april 1845 *Jan van der Linde,* geb. ald. 22 april 1824, particulier, zn. van *Hendrik Johannesz.,* landbouwer te Numansdorp, en *Trijntje Niemansverdrief,*
6. *Johannes Maasdam,* volgt VIIId.
7. *Trijntje Ida Maasdam,* geb. Numansdorp 28 december 1829, † ald, 19 oktober 1914, tr. 1 °Numansdorp 26 juli 1850 *Gijsberf Koomans,* geb. Willemstad 25 september 1820, landbouwer, † ald. 15 april 1860, zn. van *Pieter Gijsbertse,* landbouwer, en *Adriana Schilperoorf;* tr. 2° Numansdarp 27 maart 1862 *Adrianus Kluifhoofd,* geb. ald. 3 januari 1834, landbouwer, † ald. 10 september 1912, zn. van *Maarfen Leendert* en *Maartje Dekker.* Zij woont 27 maart 1.862 te Willemstad.
8. *Ida Trijntje Maasdam,* geb. Numansdorp 1 juli, 1832, tr. 1" Numansdorp *21* april 1853 *Christoffel van Andel,* geb. Klaaswaal 9 mei 1829, wijnhandelaar, † Klaaswaal 25 mei 1860, zn. van *Jan Casper,* notaris ald., en *Pefronella Margarefha van der Geer:* tr. 2° Charlois 13 oktober 1869 *Simon Johannes van der Hegge,* geb. Charlois 10 september 1830, zonder beroep, zn. van *Arie Essenbrugge van der Hegge,* heelen vroedmeester, en *Maria Oosfhoek.*

VIIIb. *Arie Maasdam Johannesz.,* geb. Numansdorp 3 september 1813, landbouwer, gekozen tot raadslid in **1864,** wethouder sedert 1866, korenmolenaar 1841, 1843, 1844, 1846, 1849, landbouwer 1841, 1873, † Numansdorp 7 augustus 1891, tr. ald. 14 januari 1841 *Maria Dam,* geb. Heerjansdam 20 mei 1815, † Numansdorp 26 oktober 1887, dr. van *Ary,* vlasser, molenaar, en *Lijsbeth Visser.* Door dit huwelijk kwam de Numansdorpse molen, die sedert 1737 het bezit van de familie Dam was, in het geslacht Maasdam.

Kinderen:

1. *Jacoba Elizabeth Maasdam,* geb. Numansdorp 15 november 1841, † Strijen 14 juni 1871, tr. Numansdorp 26 april 1861 *Gerrif Herweyer,* geb. Strijen 2 december 1833, landbouwer, † ald. 10 maart 1901, zn. van *Schilleman* en *Johanna den Ouden.*

2. *Arie Johannes Maasdam,* geb. Numansdorp 7 september 1843, † ald. 24 februari 1844.
3. *Elisabefh Johanna Maasdam,* geb. Numansdorp 5 oktober 1844, tr. ald. 9 april 1873 *Hermen van der Linden,* geb. ald. 27 augustus 1843, particulier, zn. van *Dirk,* landbouwer en *Aaltje van der Waal.*
4. *Johannes Maasdam,* volgt IXb.
5. Levenloze zoon, geb. Numansdorp 17 maart 1848.
6. *Arie Maasdam,* volgt IXc.
7. *Pieter Maasdam,* geb. Numansdorp 27 februari 1853, landbouwer, tr. ald. 27 februari 1878 *Geerfrui den Harfigh,* geb. ald. 13 april 1857, dr. van *Arie, veehouder,* bouwman, en *Trijntje van der Waal.*

IXb. *Johannes Maasdam Ariezn.,* geb. Numansdorp 20 januari 1846, vlasser, landbouwer, tr. Klaaswaal 26 oktober 1870 *Annigje van der Linden,* geb. Klaaswaal 12 juli 1848, dr. van *Andries,* landbouwer, en *Annigje van de Erve.*

Kinderen:

1. *Maria Annigje Maasdam,* geb. Numansdorp 8 febr. 1871.
2. *Annigje Maria Maasdam,* geb. Numansdorp 8 mei 1872.

IXc. *Arie Maasdam Ariezn.,* geb. Numansdorp 6 oktober 1849. korenmolenaar, tr. ald. 29 juni 1870 *Hendrika van der Waal,* geb. Numansdorp 4 augustus 1850, dr. van *Jan,* landbouwer, en *Adriana Visser.*

Kinderen:

1. *Jan Maasdam,* geb. Strijen 6 juni 1870, † Numansdorp 4 juli 1870.
2. *Jacoba Elizabeth Maasdam,* geb. Numansdorp 13 juni 1871.

VIIIc. *Pieter Maasdam Johanneszn,,* geb. Numansdorp 25 februari 1819, landbouwer, kerkvoogdsecretaris 1892, tr. ald. 26 mei 1842 *Johanna Niemanfsverdrief,* geb. ald. 23 september 1829, † Numansdorp 1.5 september 1859, dr. van *Frans,* herbergier, landbouwer, grondeigenaar en *Fya van Bruijnswijk.*

Kinderen:

1. *Fija Jacoba Maasdam,* geb. Numansdorp 20 maart 1843, † ald. 27 september 1848.
2. *Jacoba Fija Maasdam,* geb. Numansdorp 31 oktober 1844, tr. ald. 18 december 1872 *Laurens Jan Eydman* geb. Oud-Beijerland 8 mei 1838, factor te Rotterdam in 1872, onderwijzer te Dordrecht in 1879, zn. van *Laurens Jan,* onderwijzer, en *Everdina Cornelia Verburgh.*
3. *Frans Maasdam,* geb. Numansdorp 4 juni 1846, † ald. 14 december 1852.
4. *Johannes Maasdam.* geb. Numansdorp 17 januari 1848, landbouwer, † ald. 18 april 1890, tr. Zuid-Beijerland 25 april 1878 *Anna Maaike Verhoeven.* geb. ald. 24 juni 1854, † Zuid-Beijerland 13 maart 1915, dr. van *Krijn,* rentmeester, en *Maarfje Leeuwenburch.*

Hieruit kinderen geb. te Numansdorp.

5. *Fija Jacoba Maasdam,* geb. Numansdorp 24 september 1849. tr. ald. *25* mei 1876 *Cornelis Arie Dekker.* geb. Rhoon 9 november 1850, landbouwer te Zuid-Beijerland, zn. van *Floris,* bouwman, en *Teuntje de Koning.*
6. *Johanna Maasdam,* geb. Numansdosp *14* februari 1852, tr. ald. 22 mei 1879 *Johannes Maasdam,* geb. Numansdorp 18 januari 1853, zn, van *Johannes* (VIIId) en *Lena Herweijer.*
7. *Francina Maasdam,* geb. Numansdorp 27 december 1853.

VIIId. *Johannes Maasda,m Johanneszn.,* geb. Numansdorp 8 november 1824, landbouwer, † ald. 19 augustus 1886, tr. Strijen 9 juni 1852 *Lena Herweijer,* geb. ald. 2 juni 1832, † 's Gravenhage 2 april 1889, dr. van *Schilleman,* landbouwer en raadslid te Strijen, en *Johanna den Ouden.*

Kinderen:

1. *Johannes Maasdam,* geb. Numansdorp 18 januari 1853, tr. ald.22 mei 1879 *Johanna Maasdam,* geb. Numansdorp 14 februari 1852, dr. van *Pieter* (VIIIc) en *Johanna Niemantsverdriet.*

   Hieruit kinderen geboren te Numansdorp.
2. *Johanna Maasdam,* geb. Numansdorp 3 januari 1854, tr. ald. 29 april 1875, *Wouter Schalkoort,* geb. ald. 5 september 1853, zn. van Wouter, landbouwer, en *Aartje van Eysden.*
3. *Jacoba Maasdam,* geb. Numansdorp 1 maart 1856.
4. *Jannetje Maasdam,* geb. Numansdorp 19 april 1857, tr. ald. 4 oktober 1876 *Cornelis Verboom,* geb. ald. 12 januari 1855, timmerman, zn. van *Maarten,* timmerman, en *Trijntje Kooiman.*
5. *Judith Maasdam,* geb. Numansdorp 24 september 1858, † ald. 5 mei 1859.
6. *Judith Maasdam,* geb. Numansdoxp 4 augustus 1860.
7. *Schilleman Maasdam,* geb. Numansdorp 31 oktober 1861.
8. *Arie Maasdam,* geb. Numansdorp 22 april 1863.
9. *Lena Maasdam,* geb. Numansdorp 11 mei 1864, † ald. 21 december 1864.
10. *Pieter Maasdam,* geb. Numansdorp 7 september 1865.
11. *Lena Maasdam,* geb. Numansdorp 9 februari 1867.
12. *Jilles Maasdam,* geb. Numansdorp 4 mei 1868.
13. Levenloze dochter, geb. Numansdorp 27 juni 1870.
14. *Adrianus Maasdam,* geb. Numansdorp 8 juni 1871.

KORTE MEDEDELINGEN.

Het wapen Van Nijdeggen.

In „De Nederlandsche Leeuw" 1953 (jaargang LXX), kol. 281 en 320, besprak thans wijlen R. T. Muschart in zijn reeks „Foutieve wapens en namen in diverse bronnen" ook het wapen *„Niecken"* en *„Van Nijdeggen"*. Hij wist geen oplossing voor de betekenis van de zonderlinge figuren in dit wapen. Hij achtte op grond van de vele voorkomende zegels het w a p e n als afgebeeld in kol. 281 *(Niecken)* het

juiste, terwijl hij daarentegen aan de n a a m *Van Nijdeggen* de voorkeur gaf. Een en ander combinerend. kwam ik tot de volgende oplossing. De schets in kol. 281' geeft behalve de 2 onbegrepen „meubels" 3 ovale voorwerpen te zien, die men als e i e r e n zou kunnen interpreteren. Uitgaande daarvan vroeg ik mij af of wij hier niet te doen hebben met een zgn. vals sprekend wapen, waarbij het woord *Nijdeggen* ontleed zou zijn in „N" + ij (= „e i") + „deggen". Hierbij zou dan de „N" verwaarloosd moeten kunnen worden op overeenkomstige wijze als bij de taalkundige tweeling *Van Nes* = *Van Es,* zodat alleen nog het element „deggen" ter oplossing zou overblijven. Volgens Verwijs en Verdam, Middelnederlandsch woordenboek, is een degge (of dagge), afgeleid van het Franse woord dague, een ponjaard, dolk of degen. Het bleek mij, dat in de collectie Muschart verschillende van de fiches op de namen *Van Nijdeggen, Van Nideggen* en *Van Niedeck* voorzien zijn van een schets van bedoelde onbegrepen voorwerpen. Een aantal daarvan zou m.i. inderdaad met een beetje goede wil als een dolk (een klein soort kromzwaard) geïnterpreteerd kunnen worden. Men zie b.v. in D'Ablaing van Giessenburg, Wapenboek der Ridders van de Duitsche Orde, afbeelding 22, die het bedoelde wapen ook weergeeft. Hier zijn de kromgebogen voorwerpen heel duidelijk als „lemmet" getekend; de handvaten zijn echter kennelijk niet begrepen en vertonen de ook door Muschart afgebeelde heraldische lelievorm. De drie „eieren" zijn bij D'Ablaing echter blokjes!

De wapenbeschrijving (de kleuren volgen D'Ablaing) zou kunnen luiden: In zilver 2 afgewende gouden deggen (kromme dolken) met lelievormige handvaten, de punten naar beneden gericht en vergezeld van 3 verticaal geplaatste blauwe eieren, 2 ter weerszijden van de deggen en 1 tussen de punten in de schildvoet. (N.B. de kleuren lijken nogal apocrief: volgens Rietstap is het veld zilver, de deggen („trompen") zwart met gouden handvaten, de eieren („bollen") zwart).

Een en ander is slechts een suggestie ter oplossing van dit raadsel; ik geeft deze gaarne voor een betere ! Merkwaardig is de 3-bladerige plant met 2 heraldische lelies, die de „Planches" op Rietstap geven op het wapen *Van Niddeghem* (Vlaanderen). Ook hierin zou ik een totaal verbasterd voorbeeld van ons wapen willen zien.

De fiches van Muschart hebben nagenoeg alle betrekking op leden ener familie *Van Nijdeggen (Nideggen),* die eind 15de eeuw te Kuyk en Grave voorkomt.

H. H. HELDRING.

De oudere generatiën van het geslacht Merweyer.

(LXXX, kol. 162 e.v.)

Aanvullingen:

k o 1. 164: *Maertje Willems Herwyer* (IIIa, 4), ondertr. Oud-Beijerland 21 juli 1647 *Ary Joosten.*

Neeltge Willems Herweyer (IIIa, 5), j.d., tr. Oud-Beijerland (ondertr. 9 mei 1649) *Cornelis Jansz. van Baren,* weduwnaar, beide wonende te Oud-Beijerland.

Gillis Jacobsz. Herweyer (IIb), was in 1604 gehuwd met *Arentie Engels* blijkens de hieronder vermelde akte:

> r.a. Piershil nr. 1, 20 april 1604: *Gillis Harweyer,* getrouwd met *Arentie Engels,* dochter en erfgename van *Engeltie Cornelis.* De erfgenamen zijn Lenert Engels, de weeskinderen van † *Clijntie Engels, Jan Maerts getrouwd* met *Neeltien Engels, Gillis Harweyer* getrouwd met *Arentie Engels, Engel Willems, Durffie Engels* transporteren aan hun zwager *Adryaen* Jans.

k o 1. 1 6 8: *Nicolaes Vermaet,* de eerste echtgenoot van *Geertruy Herweyer* (VIa, 4), werd gedoopt te Nieuw-Beijerland 7 augustus 1689 als zn. van *Philip Maerfens* en *Basiaantje Piefers Landmefer* (Mededeling van de Heer G. J. Vermaat te Poortugaal).

k o 1. 1 7 5: De volgende gegevens over *Maerfge Thonisdr.*, echtgenote van *Jan Gillisz. Herweyer* (IIIe) ontving ik van Mr. J. L. Rijndorp te Hattem:

> Woesboek Willemstad, 23 maart 1610: Staat en inventaris van het sterfhuis van † *Anthonis Jacobsz.*, pachter op een hoeve van Jan Oortse. Zijn weduwe *Trijntke Hendricks* koopt haar kinderen uit: *Jacob 20 jaar, Mayke* 18 jaar, *Ida* 16 jaar, *Aeltken* 8 jaar, *Hendrik 3 jaar, Theunis* 1/2 jaar. Oom en bloedvoogd is *Job Jacobs.* Blijkens een aantekening van 22 augustus 1613 is Hendrik *Theunisz. overleden en* quitteert Jan *Herweyer,* gehuwd met *Mayke.* De moeder *Trijntje Hendriks* hertrouwde met *Lambrecht Henriks,* weduwnaar.
>
> r.a. Willemstad nr. 177, 23 april 1626: *Jacob Theunisz. Dijckhoeck* wonende in de Nieuwe Fiinaart erkent een schuld. Borg Trijntje *Henricks* weduwe van *Lambrecht Henriks,* voor *Jacob Theunisz.* h a r e sone.
>
> De dochter *Ida (Ike) Thonis* trouwde met *Lenaert Jacobsz. Hoevenaer.*

k o 1. 1 7 7: *Dirck Vermaef,* eerste echtgenoot van *Aagje Herweyer* (Ve, 3), werd ged. Spijkenisse 7 mei 1692, † aang. ald. 17 februari 1738 (recht ƒ 3), zn. van *Zsack Maerfens* e n *Geertje Jans van Bodegom* (Mededeling van de Heer G. J. Vermaat te Poortugaal).

Zie voorts ook nog het medegedeelde in „Ons Voorgeslacht nr. 114 (aug. 1963), blz. 209/210.

DR. J. MAC LEAN.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften+

D e u t s c h e s G e s c h l e c h t e r b u c h, bd. 132 = dl. 11 van „Westpreussisches Geschlechterbuch".

Velen in Nederland zullen met interesse van dit deel, dat uitsluitend doopsgezinde geslachten behandelt, kennisnemen. Voorafgegaan door o.a. het artikel „Die Mennoniten in Westpreussen" van de hand van H. Penner en „Zeittafel zur Landesgeschichte Ost- und Westpreussens mit Berücksichtigung der Geschichte der Mennoniten" volgen de genealogieën *Claassen, Fieguth, Kauenhowen, Loewens* en *Zimmermann.* In de „Anhang" tot de artikels worden nakomelingen in vrouwelijke lijn en kwartierstaten gegeven. Het geheel is behalve van een register op de persoonsnamen voorzien van talrijke illustraties, waaronder afbeeldingen van portretten en huizen. Onder de aangehuwden komen o.a. de namen *Bloemendal, Bollée, Van Buygen, Cats, Van Doetinchem de Rande, Van Driesf, Van der Dussen, Engelbrecht, De Hekker, Klomp, Kraan, Ludema, De Momper (Momber), Mor, Ohmstede, Overeynder, Van Riesen, Thieme, Van der Valk, De Veer* en *Zaan* voor.

E. S t r u t z, D i e A h n e n t a f e l n d e r E l b e r f e l d e r B ü r g e r m e i s t e r u n d S t a d t r i c h t e r v o n 1 7 0 8 — 1 8 0 8. 2. Aufl. Neustadt/Aisch, 1963.

Na een lezenwaardige, in vergelijking met die tot de eerste druk vermeerderde, inleiding over de „Stadtverfassung" van Elberfeld volgen in chronologische volgorde de kwartierstaten (8 kwartieren) van de tussen 1708 en 1808 te Elberfeld benoemde burgemeesters. Op de bladzijde tegenover elke kwartierstaat worden o.a. korte biografische en/of genealogische notities gegeven met tevens aantekeningen over de kinderen van de proband, in sommige gevallen met vermelding van de geslachtsnamen der nakomelingen tot heden. Als „Anhang" is een lijst van „Die Elberfelder Bürgermeister von der Stadtwerdung 1610 bis zur Einfiihrung des Stadtgerichts 1708" opgenomen. Een lexicografisch naamregister op de kwartierstaten en de daarbij behorende tekst en één op de in de tekst genoemde nakomelingen besluiten dit boek, dat ook voor vele Nederlandse genealogisch belangstellenden een rijke bron is. Een groot aantal portretten luistert het geheel op. Als hommage aan het echtpaar *Peter von Carnap* (1607—1673) en *Margarefa von der Scheuren* (1609—1692), dat 38 burgemeesters onder zijn nazaten telt, zijn beider portretten vóór de inleiding afgedrukt Op slechts een enkele van de 101 opgenomen kwartierstaten kan hier de aandacht worden gevestigd: 1. *Chrisfian Ludwig Frowein (1698-1756).* Geeft ouders en grootouders van zijn moeder *Anna Maria Teschemacher* = aanvulling op N.P., 1935/36, blz. 152, sub VIII en wijkt wat de schoonouders van de zoon *David Frowein* aangaat af van N.P. 1935/36, blz. 152, sub IX; 2. *Johann Wilhelm Brügelmann* (1721-1785) tr. 2, *Maria Kersfen.* Uit de uit dit huwelijk geboren dochter *Johanna Engelina Brügelmann* (1757-1829) tr. *Theodor Gülcher* (1743-1806) stammen de *Gülchers* in Nederland: 3. *Kaspar von Carnap* (1755—1823), met portret (zie: Kwartierstatenboek, blz. 72) ; 4. *Abraham Peter von Carnap* (1766-1838) tr. *Anna Katharina Quack* (1769-1822; zie N.P. 1962, blz. 228, sub IV, 5); 5. *Abraham Frowein (1766-1829)* tr. *Charloffa Luisa Weber* (1770—1833), met portret. Hieruit o.a. nageslacht *Knapperfsbasch* en *Quack.*

B e l g i s c h t i j d s c h r i f t v o o r O u d h e i d k u n d e e n K u n s t g e s c ' h i e d e n i s, jrg. XXX (19961). afl. 1-4.

A. Schouteet, Documenten in verband met de Brugse schilders uit de XVIe eeuw. Hierin worden behandeld *Robrechf Fabiaen, Jan Firmin* de oude, *Jan Firmin* de jonge en *Hugo Firmin.* — L. van Puyvelde, Vlaamse tapijtwevers in Engeland.

H e t O u d e L a n d v a n L o o n, jrg. XVII (1962).

E. Persoons, Franse bronnen over Limburgse bibliotheken. (Vervolg en slot.) Behandelt: De afschaffing van de kloosters; De centrale school en De Stadsbibliotheek van Maastricht (1814-1815). — E. Jacques, Bijdrage tot de geschiedenis van de parochie Hechtel. (Vervolg en slot),

H a n d e l i n g e n v a n d e K o n. K r i n g v o o r O u d h e i d k u n d e, L e t t e r e n e n K u n s t v a n M e c h e l e n, dl. LXVI (1962).

H. Joosen geeft „Dekens en Gezworenen van de Mechelse Ambachten. Aanvullende lijsten." Deze lijsten — een lexicografisch register aan het slot vergemakkelijkt het raadplegen — bestrijken de jaren 1451-1499 en vermelden o.a. *Van Berlaer, Van Bever(en), Van Hanswijc(ke), Paridaens, Van den Putte, De Ruysschere, Vle(e)ming, Waelpoy* f en *Van den Zijpe.*

L e P a r c h e m i n, m e i 1 9 6 3.

Th. de Hennin de Boussu Walcourt, Les charges anoblissantes en France sous l'Ancien Régime. (Wordt vervolgd).

Le P a r c h e m i n, juni 1963.

J. Squilbeck vervolgt „Pièces armoriées au Musée Royale d'Armes et d'Amures de Bruxelles" en behandelt in dit gedeelte een „pistolet-mortier ou lance-grenade", waarop het wapen van *Johan Maurits van Nassau* (1655). — Th. de Hennin de Boussu Walcourt, Les charges anoblissantes en France sous l'Ancien Régime. (Wordt vervolgd,)

T a x a n d r i a, n.r jrg. XXXIV (1962), afl. 1-4.

Z. M. Hereswitha O.S.S.J.: Den oorspronck ende opkomste van ons clooster binnen de stadt ende vrijheijt van Turnhout. Bronnenpublicatie. (Slot.) In dit laatste stuk komen mededelingen omtrent leden van de navolgende geslachten voor: *Bloemsaedt* (Amsterdam), *Cellier* (Suriname: geeft aanvulling op de gen. *Pichot* door L. M. Rollin Couquerque)', *Costerius* (Weert), *Van der Creke* (Breda), *Frackers* (Breda), *Van Hooff* (Gestel, Eindhoven), *Van Maurick* ('s-Gravenhage), *Montens* (heer van Zuidewijn), *Van Overloop* (Amsterdam), *Pichot* (Paramaribo.; geeft aanvullingen op de gen. *Van Lansberge:* N.P. 1950, blz. 214, sub. VIII, 2 en op eerder genoemde gen. *Pichot*), *Swane* (Waalre) en *Uythoven* (Breda). — G. Potvlieghe behandelt in zijn studie over „Vreemde orgemakers in de Zuidelijke Nederlanden gedurende de 17e eeuw" de orgelmaker *Christianus Penceler* (1678-1736).

A r c h i v f ü r S i p p e n f o r s c h u n g, jrg. XXVIII (1962), afl. 8.

A. Goertz, über die Taufgesinnten oder Mennoniten. — K. Kauenhoven, Familienkundliche Fragen der Mennonitenforschung. Met gegevens *Kauenhowen* en *Couwenhoven* (Amsterdam, Heemstede), *Linnich* en *Van der Smissen.* — A. Goertz, Familiennamen in Mennonitischen Lexika. Noemt *Van Alde(r)werelt, Arkenbout, Von Beckerath, Blaauw, Bijl, Craand'ijk, Doyer, Van Eeghen, Grijspeert, Kaaskooper, Kluyver, Van Leuvenig, Messchaert Pasma, Rahusen, Roggeveen Schabaelje, Van der Sleyden, Tadema, Verfalje, De Vrieze, Warnaars* en *Van Zeggelen.* — A. Goertz, Familiengeschichtliche Quellen der Mennoniten Altpreussens. — E. Crous, Quellen zur Familienkunde in der Mennonitischen Forschungsstelle, — W. H. Brons, Die Mennoniten in Ostfriesland, ihre sozialen und familiären Verhältnisse im Laufe der Jahrhunderte. Noemt *Bavink, Blankebijl, Brons, Ten Doornkaat-Koolman, Rahusen.* Met portret van *Jan ten Doornkaat-Koolman (1773-1851)* en van *Antje Brons* geb. *Cremer ten Doornkaat (* 1810—1902). — K. Kauenhoven, Neue Schriften zur Familienkunde der Mennoniten.

A r c h i v f ü r S i p p e n f o r s c h u n g, j r g. X X I X (1963), afl. 9.

H. Mahrenholtz, Das Epitaph in der Stadtkirche in Celle. Met afbn. Betreft het driedelige gedenkteken van *Willem* Hertog *van Brunswijk-Liineburg* (1535—1592) en zijn vrouw *Dorothea* Prinses *van Denemarken (1546-1617)* alsmede van hun beide zoons *Ernst II* (overl. 1611) en *Christian* (overl. 1633). Onder de kwartieren van eerstgenoemde komen voor *Johann IV* Graaf *van Nassau-Dillenburg* (1410—*1475) en* zijn vrouw *Marie von Sponheim-Heinsberg* (1424—*1502).*

A r c h i v f ü r S i p p e n f o r s c h u n g, j r g. X X I X (1963), afl. 10.

F. W. Euler behandelt in „Aktuelle Genealogie" de 16 kwartieren van *Angus James Bruce Ogilvy,* geb. 1928, gemaal van Prinses *Alexandra van Kent.* Hieronder *Keppel* Earl of *Albemarle* (kwartier 25).

F a m i l i e n k u n d l i c h e N a c h r i c h t e n, b d. 1, nr. 30.

Bevat een vraag omtrent: 1. het echtpaar *Johann Wilhelm Hoube(n),* geb. Nuth en (x Ascherleben 12-10-1813) *Maria Magdalena Toennig(es),* geb. *1788* en 2. nakomelingen van het echtpaar *Johann David Marquard(t),* Westerkappeln, Kr. Tecklenburg en *Anna Maria Holleman.* Een zoon *Leopold,* geb. 1787, is naar Nederland en Zuid-Afrika vertrokken.

B a l t i s c h e H e f t e, jrg. IX (1963), afl. 2.

Th. Lackschewitz, Deutsche Namen auf dem russischen Friedhof in Wiesbaden. Eine baltische Nekropolis. Genoemd wordt ook *Olga Alexandrowna* Gräfin *Merenberg* geb. Fürstin *Jurjewskaja* (overl. 1925), schoondochter van *Nicolaas Willem* Hertog *van Nassau* en *Nathalie Abexandrovna Puschkin,* Gravin *van Merenberg.*

V e r ö f f e n t l i c h u n g e n a u s d e m S t a a t s a r c h i v d e r F r e i e n H a n s e s t a d t B r e m e n, d l. XXXI (1963).

R. Prange, Die bremische Kaufmannschaft des 16. und 17. Jahrhunderts in sozialgeschichtlicher Betrachtung. In lijst *2* „Zuwanderer aus dem Ausland: aus den Niederlanden" worden vermeld *Baudewien, Brouwer, Van Vleeck* en *Witzen.* Verder worden nog genoemd: *De Marees, De Potter* en *Thorbecke.*

G e n e a l o g i e: jrg. XII (1963), afl. 2.

Bevat o.a.: Die Personalschriften in der Soester Stadsbibliothek door B. Elsner v. Gronow. Geeft in lexicografische volgorde de in bedoelde „Personalschriften" voorkomende namen.

G e n e a l o g i e: jrg. XII (1963), afl. 3.

F. Treichel, Scharfrichterwapen und -siegel. Met afb. en aan het slot een litteratuurlijst. — E. F. Schmidt, Durchreisende Personen, die von der ehemaligen Klosterschaffnei Hornbach 1576-1630 unterstützt wurden. Op deze lijst van personen, die tengevolge van branden, oorlogshandelingen, roofovervallen e.d. steun behoefden, komen voor: *Rüb (Jakob,* 1610, 2 fl., „uf beschehen Undthenigs Suppliciren ist *Margretha, Jacob Riiben* von Mombron, welche durch das Leopoldisch gesündtlein beraubt und ihre Wohnung verbrandt und Maria Salome von Reichardsweiller zu steuer eines Muelbaws vermög decrets hiebei geliefert worden") en *Rüdessel von Eisenbach (Anselm, 1608,* 10 alb 4 Pf, „und *Heinrich Weingarten von Renchingen,* beede Edelleuten aus Hessen, weilen sy in Frankreich beraubt worden.") — W. Hilbig, Deutsch-amerikanische Nachkommen. (11.) *Astor-vom Berg-Heimerdinger.* Geeft in tabelvorm een overzicht van de voorouders van Viscount *Astor of Hever Castle,* burgemeester van Plymouth 1939-1944 en van zijn broeder *John Jakob Astor,* adj. van de onderkoning van India 1911-1914, bankier te Londen en van beider neef *William Vincent Astor,* vriend van de Amerikaanse president *Franklin D. Roosevelt.* Zij stammen af van *Johann Jakob Astor,* vleeshouwer in Waldorf bij Heidelberg en (getr. 15-4-1749) *Maria Magdalena vom Berg,* kleindr. van Ds. *Johann David vom Berg.* Een zoon van laatstgenoemd echtpaar en bet-overgrootvader van de eerdervermelde drie *Astors* is *Johann Jakob Astor,* 1784 naar Amerika geëmigreerd, handelaar in huiden en onroerende goederen

te New York, grondvester van het Asfor-vermogen. Grootmoeder van vaderszijde van *William Vincent Astor* bovengenoemd is *Caroline Schermerhorn.* — M.Runge en H. Stegman, Genealogische Forschungen in England. Deutsche Ev.-Luth. Kirchenbücher in Verwahrung des Staatsarchivs (Public Record Office) in London.

Genealogie, jrg. XII (1963), afl. 4.

L. Janssen, Die Bewohnerschaft der ostfriesischen Inseln. — L. Janssen, Genealogische Eigentümlichkeiten in Ostfriesland.

Der Grafschafter, maart 1963.

H. G. Ossenbühl behandelt „Die Herren und Grafen *van den Bergh* und ihre Beziehungen zum Hause *Bentheim-Steinfurf.*

Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte, bd. XXXIV (1962).

Hierin o.a. de volgende artikels: 1. Genealogisch-gesellschaftsgeschichtliche Untersuchungen. zur Versippung und zum sozialen Generationsschicksal im braunschweigischen Patriziat (15. bis 17. Jahrhundert) door H. Mitgau; 2. Das Staatswesen der Fürstbischöfe von Hildesheim im 18. Jahrhundert door M. Hamann; 3. Die Haus- und Hofnamen der Lüneburger Heide als Volksbrauch door A. Gercke.

Zeitschrift für Niederdeutsche Familienkunde, jrg. XXXVIII (1963), afl. 3.

K. E. Schultze geeft in „Aufstieg und Namenwechsel eines Hamburgers in den Niederlanden" een overzicht van het in N.L. 1963, 427-429, over *Eaghef alias Homburg alias Van Hamburch* medegedeelde.

Norddeutsche Familienkunde jrg. XII (1963), afl. 2.

H. Mitgau, Versteckte Schrifttumstitel zur Familien- und Heimatgeschichte inbesondere Niedersachens. (III. Tl.). — W. Lampe, Die altpreussischen Heeresstammrollen. In april 1945 zijn deze militaire stamboeken in Potsdam verbrand.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XII (1963), afl. 5.

C. Maass, Die „Literarische Ressource" in Aurich 1802—1823. (Slot.) Hierin worden o.m. vermeld: *Von Bernufh* (opgenomen 1805). *Del Campo gend. Camp* (1809), *Van der Capellen* (*18018* = de G.-G. van N.O.I.), *Cramer von Baumgarten* (1810), *Van der Goes* (1809), *Hanswijck* (1809), *Hayunga* (1812), *Van Hooft* (1808), *Van Jonquières* (1817), *Mellvill van Carnbee* (1809), *Van Panhuys* (1809). *De Ruick (1806)* en *Von Salis (1809).*

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XII (1963), afl. 6.

L. Janssen, Ergänzung zu einer Lücke im Auricher Taufregister 1677-1679. Geeft naar alle waarschijnlijkheid uitsluitend de door Ds. *Laurentius Ellingrot* te Aurich in genoemde jaren gedoopte kinderen. — De rubriek „Antworten" bevat een antwoord *Alberda* en *Jütting.*

Pfälzische Familien- und Wappenkunde, jrg. XII (1963), afl. 9.

Bevat o.a.: Grabsteine der Hornbacher Klosterkirche door

K. H. Armknecht. De gegevens voor deze publicatie gaan terug op sepia tekeningen van de destijds. (1788) nog aanwezige grafstenen op de plaats van het koor van genoemde kerk. Deze tekeningen — enige zijn van biografische aantekeningen voorzien — zijn 20 april 1788 vervaardigd door de bekende Zweibrücker professor en rector *Georg Christian Crollius* en de Pirmasenser predikant *Conrad Heck.* Het handschrift, dat als titel draagt „Befund der noch vorhandenen Grabsteine, mit Inschrift oder deren Bruchstücke auf dem Platze, wo vormals das Chor der Kloster- und reformierten Stadtkirche gestanden", wordt thans in het Staatsarchief te Spiers bewaard. Er blijkt uit, dat in de bewuste kerk te Hornbach een grafzerk van *Lenhard Exter,* gewezen Franciscaner monnik in Sittard bij Maastricht, overl. 1583 heeft gelegen. Wapen: een naar links ziende ekster op tak.

Siegerland, jrg. XL (1963), afl. 1.

L. Irle geeft een overzicht over „Veröffentlichungen über Siegerländer Geschlechter".

Vestisches Jahrbuch, bd. 64 (1962).

K. Brandt, Wiederentdeckung des Klosters Marienborn bei Haltern. — A. Schröder, Regesten der Urkunden des Pfarrarchivs St. Amandus Datteln. De regesten hebben betrekking op oorkonden uit de periode 2 febr. 1325 — 9 sept. 1745. Een lexicografisch register besluit het artikel. In de onderhavige oorkonden komen de namen *Averkampf, Tho Ellinckhuysen, Von Nesselrode, Rave* en *Varler* voor. — W. Burghardt, Bestandsübersicht des „Herzoglich Arenbergischen Archivs" im Vestischen Archiv Recklinghausen. Na een inleiding volgt het inhoudsoverzicht van dit zeer belangrijke Westfaalse adelsarcihef.

Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, bd. XXI (jrg. 50), afl. 1/2.

K. Schlegel, Militärische Schrifttum im Dienste genealogischer Forschungen. — R. Henton, Auf den Spuren der Vorväter oder Von den Freuden der Ahnenforschung. = Overgenomen uit „The Guardian". — G. Schmerbach, Güteradressbücher. — I. Wodiczka, Das Grund- und Hypothekenbuch van Duisburg. — G. Aders, Das Kirchenbuch der pfalzneuburgischen Hofpfarrei. — V. Roden, Siegel- und Wappensammlung Pagenstecher im Stadtarchiv Duisburg. Deze collectie, in 1961 voor het Stadtarchiv Duisburg aangekocht, omvat 12508 tekeningen en talrijke schetsen van zegels (wapens, huismerken) van niederrhein. geslachten, steden, burgemeesters, notarissen enz. Een klapper op de verzameling vergemakkelijkt het raadplegen daarvan. — H. Heubes, Sammlung Düsseldorfer Ahnentaflen. (3de Vervolg). De Groep Düsseldorf van de „Westd. Ges. f. Fk." 'heeft o.m. de volgende kwartierstaten verworven: *Giinfher (Cornelis, Else* en *Paul Augusf)* met kwartieren *Elbers, Du Fay, Jorissen* en *Von Sfockum, Hübbers (Willy,* geb. 1896) met kwartieren *Van Baal, Van den Berg, Krebbers, Van de Loo* en *Singendonk, Von der Leyen* (geb. 1897) met kwartieren *De Bye, Ten Cafe* en *Malefyt* en *Rütgers* (*Ernst,* geb. 1919 en *Gerda,* geb. 1926) met kwartieren *Carsfanjen* en *De Haen.*

Norsk Slekts historisk Tidsskrift jrg. XIX (1963), afl. 1.

T. Pihl, Slekten Pihl fra örskog. Hierin huwelijk met *Elisabeth Chrisfine Blaauw* (1832—1871), dr. van *Dirk Vos Blaauw* en *Elisabeth Christine Paasche,*

Adler, Zeitschrift für Genealogie und Heraldik, jrg. LXXX- (1962), afl. 6.

B. Lisholm, Die Künstlerdynastie *Mytens*.

The New York genealogical and biographical record, vol. XCIV (1963), afl. 2.

Marriages of the Dutch Reformed Churches of Helderbergh, Jerusalem, New Salem and Pincetown, New York, 3795—1855. De trouwinschrijvingen in de registers van deze kerkelijke gemeenten geven naast de gebruikelijke gegevens veelal de woonplaats alsmede de voornamen van de vader van bruid en bruidegom. Dit eerste stuk, dat de tussen 7 juli 1794 en '18 april 1802 ingeschreven huwelijken behelst, vermeldt de namen *Van Arnim, Buys, Van Leuven, Marselis, Niemeyer, Van Petten, Pronk, De Riemer, Slingerland, Turk, Van Valkenburg, Van Wormer* en *Van der Zee*. — Baptisms of the Dutch Reformed Church of Rhinebeck, Dutchess County, New York. (Vervolg,) Opmerkelijk is het, dat de in deze jaren — 21 mei 1739 tot 2 maart 1742 — gedoopte kinderen vrijwel allen nog Nederlandse voornamen dragen. Onder de namen van dopelingen, 'ouders en doopgetuigen treft men aan *Coen, Cool, Van Etten, Pier, Schut, Staats* en *Stalin*. — W. V. Ledley vervolgt „*William Adriaense Bennet of* Brooklyn, N.Y. and some of his descendants". Met allianties *Sutphen, Ver Hulst* (uit Vlissingen); *Van Pelt*.

The New Yorkgenealogical and biographical record, vol. XCIV (1963), afl. 3.

H. Minot Pitman, *Esther du Bois*, second wife of *Claude le Maitre*. Behandelt het voorgeslacht van *Esther du Bois*, geb. *Canterbury* (Eng.) en getr. Amsterdam 24 april 1652 met *Cl. le Maitre*. Deze familie *Du Bois* stamt uit Herseaux (België). De kleinkinderen van het echtpaar *Le Maitre x Du Bois* hebben de naam *Delamater* aangenomen.'- R. J. Wolfe, The colonial naturalization act of 1740 with a list of persons naturalized in New York colony, 1740-1769. Noemt: *Blanchard, Bontecou, Creutz, Van Dalsem, Ten Eyck, Huntziger, De Joncourt, Kool, Kuyper, Mancius, Rapalje, Ritzema, De Ronde, Stuber* en *Toulon*. — W. V. Ledley vervolgt „*William Adriaense Bennet* of Brooklyn, N.Y. and some of his descendants. Met allianties *Hegeman, Van Hoeck, Van Horn, Van Laer, Luyster* en *Van de Water*.

Arma, maart 196.3.

M. A. de R. Falck, Die famîlienaam „*Falck*" in Suid-Afrika,

Arma, juni 1963.

M. A. de R. Falck publiceert het slot van „Die familienaam „*Falck*" in Suid-Afrika".

Schweizer Archiv für Heraldik, jrg. LXXVI (1962).

P. Adam-Even vervolgt zijn studie „L'armorial universel du Heraut *Gelre* (1370-1395) *Claes Heinen*, Roi d'armes des Ruyers".

Der Schweizer Familienforscher, jrg. XXX (1963), afl. 3/4.

W. Herzog, Die Pfarrbücher des Kantons Solothurn. Geeft in alfabetische volgorde een overzicht van de kerkelijke registers van de plaatsen gelegen in genoemd kanton met vermelding -van het eerste en het laatste jaar.

Tha. J. van Alff.

BOEKBESPREKING.

Deutsches Geschlechterbuch 134, Ostfriesisches Geschlechterbuch Fünfter Band. Verlag C. A. Starke, Limburg an der Lahn 1963.

Dit aan Oostfriese geslachten gewijde deel van de serie „Deutsches Geschlechterbuch" wordt ingeleid door een tweetal opstellen van de hand ván Carl Maass, getiteld resp. „Vom Nachnamen zum Eesten Familîennamen in Ostfriesland" en „Quellen und Schrifttum für die ostfriesische Familienforschung". Hierop volgen de genealogieën van de geslachten *Heeren, Barghoorn, Burchards, Otten, Gossel, Hartmann, Hensmann, Maas(s). Campen, Qemmerssen, Bohlken, Swyter en Wübbena*. De vrijwel bij elke genealogie aanwezige „Anhang" omvat gegevens over nakomelingen in de vrouwelijke lijn en veelal ook kwartierstaten.

Van het geslacht *Barghoorn* vestigden *Sikko Dirks Barghoorn* (1800—1876), geneesheer en apotheker te Appingedam, en *Petrus Sikken Barghoorn* (1805—1896), boekdrukker te Groningen, zich uit Emden in ons land en stichtten Nederlandse takken. Onder de Nederlandse nakomelingen in de vrouwelijke lijn van dit geslacht treffen wij de volgende namen aan: *De Beer, Faber, Van den Heemst, Hoekstein, Onnes, Woortman*.

Sedert de vestiging te Amsterdam in 1837 van de uit Leer afkomstige *Luppe Hildebrands Hartmann* (1809-1874) is dit geslacht *Hartmann* in ons land vertegenwoordigd.

Georg Jacob Ludwig Maass (1805—1890), geboren te Aurîch en later kastmaker en orgelmaker te Leeuwarden, vestigde zich in 1834 in laatstgenoemde stad en werd de stamvader van een Nederlandse tak *Maas;* zijn Nederlandse nakomelingen in de vrouwelijke lijn behoorden en behoren tot de geslachten *Berghuis, Boerlage, Breen, Duyvis, Groenland, Kleiterp, Mahler, Post, Sandberg, Steen, Toornstra, Van der Trappen, Van der Veen, Voet*.

Met *Siebold Bohlken (1840~1915)* uit Emden, koopman te Amsterdam, vestigde zich diens geslacht in Nederland: de „Anhang" bij deze genealogie geeft o.m. de kwartieren van *Johanna Oorthuys* (geb. in 1904), echtgenote van S. *Bohlken*.

De Nederlandse plaats- en geslachtnamen zijn vaak nogal gemaltraiteerd; zo leze men o.m. *Crommelin* i.p.v. Crommelins (p. 581), *Van Pesch* i.p.v. Van Resch (p. 582), *Raedt van Oldenbarnevelt* i.p.v. Raad van Oldenbarneveld (p. 395), *Snethlage* i.p.v. Snetlage (p. 395) en *De Stoppelaar* i.p.v. De Stoppelaer (p. 581).

Deze keurig verzorgde, ruim 700 bladzijden en zeer talrijke afbeeldingen tellende uitgave is voor de prijs van DM. 29,60 verkrijgbaar.

Graf Johann der Mittlere von Nassau-Siegen und seine 25 Kinder, von Dr. A. W. E. Dek. Offsetdruk. Rijswijk (Z.-H.) 1962.

Johan de Middelste van Nassau-Siegen (1561-1623) was een zoon van *Jan de Oude van Nassau*, stadhouder van Gelderland 1578—'81, en dus een oomzegger van *Willem de Zwijger*. Uit zijn twee huwelijken met resp. *Magdalena van Waldeck* en *Margaretha van Holstein* werden 12 resp. 13 kinderen geboren.

Het onderhavige boek verschaft — behalve uitvoerige biografische gegevens over *Johan de Middelste* en zijn 25 kinderen — de genealogische gegevens over de kinderen en kleinkinderen van deze 25 kinderen, zodat men dus beschikt

over een parenteel, uitgaande van *Johan de Middelste* en lopende over vier generaties. Deze nakomelingschap vertoont een zeer afwisselend beeld, hetgeen mede het gevolg is van de overgang tot het Katholicisme van enkele afstammelingen. Van de in Noord- en Zuid-Nederland in het bijzonder bekende geslachten *Brederode,. Dohna-Vianen, Ligne* en *Waldeck-Culemborg* komen leden onder de in de parenteel vermelde afstammelingen voor.

Ook de afstammelingen van zijn boxengenoemde eerste echtgenote *Magdalena van Waldeck,* gesproten uit haar eerste huwelijk met *Philipp Ludwig* graaf *van Hanau-Münzenberg,* zijn tot en met haar achterkleinkinderen uitgewerkt; uit het onder deze laatsten voorkomende echtpaar *Van Gendf-van Portugal* stamt een talrijk, nog in Nederland voortlevend nageslacht,

Het boek bevat een zeer groot aantal kwartierstaten en een 30-tal zeer geslaagde afbeeldingen; helaas ontbreekt een register op de namen !

Voor de prijs van ƒ12,50 is dit bijna 130 bladzijden tellende boek verkrijgbaar bij de schrijver, Dr. A. W. E. Dek, Tomatenstraat 283, 's-Gravenhage (gironr. 543595).

D e s c e n d e n t i e B u n g e, samengesteld door H. H. IH. Meurer. Bussum 1961.

Dit boek verschaft ons een overzicht over de volledige nakomelingschap — dus zowel in de mannelijke als in de vrouwelijke lijn — van het uit, Duitsland afkomstige en te Amsterdam gevestigde echtpaar *Johann Peter Goftlieb Bunge* (Remscheid 178 1 -Haarlem 1866) — *Louise Juliane Boelling* (Schwelm 1777—Amsterdam 1852), wier kinderen in Nederland, Duitsland en België gevestigd waren en wier talrijke nakomelingschap thans over vrijwel de gehele aardbol verspreid, is.

In de eerste drie generaties behoorden de afstammelingen tot de geslachten *Bunge, Mohr, Vom Rath, Schöffer, Hufftmann, Von Frantzius, Hooglandt, Koenings, Meurer* e n *Hasenclever;* van de namen van Noord- en Zuid-Nederlandse nakomelingen uit latere generaties noemen wij: *Bracht, Breitenstein, Huisken, Marsily, Phiiipse, De Pret Roose de Calesberg, Rhodius, Van Stolk, Van Tijen.*

Op het in Nederland's Patriciaat XV (1925) opgenomen artikel *Bunge* — waarin slechts de Rotterdamse tak is uitgewerkt en waar bij *Johann Peter Gofflieb Bunge* slechts wordt medegedeeld, dat uit hem de Amsterdamse tak stamt — vormt deze uitgave een welkome aanvulling.

G . J. U i t m a n, H o e k o m e n w i j a a n o n z e n a m e n. 2de druk. Uitg. Het Wereldvenster, Baarn 1962.

Dit boek, een herdruk van een reeds in 1941 verschenen uitgave en thans verschenen als nr. 9 van de „Dubbele Antilope Reeks", bedoelt de lezer nader in te lichten over oorsprong en betekenis van onze familie- en voornamen.

Schrijver spreekt in verband met deze materie van „een glibberig terrein" en is, naar onze mening, daarop nog al eens uitgegleden: zo zijn o.m. de mededelingen, dat de naam *Umbgrove* van Engelse afkomst is (blz. 201) en dat *Vernède* wel oorspronkelijk *Van der Nede. is* (blz. 203), zeker voor betwisting vatbaar.

Voor de prijs van ƒ3,95 is 'het 224 bladzijden tellende boekje in de handel.

D r. C o r n e l i a W. R o l d a n u s, ' Z e v e n t i e n d e e e u w s e g e e s t e s b l o e i. Uitg. Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen 1961.

Dit, in 1938 voor het eerst verschenen en thans als Aulaboek nr. 59 heruitgegeven, werk geeft in een achttal hoofdstukken een heldere, beknopte en boeiende schildering van de godsdienstige en wijsgerige stromingen in de Noordelijke Nederlanden tijdens de 17de eeuw.

Het boek, dat ruim 200 bladzijden en een tiental afbeeldingen telt, vormt een aanwinst voor deze serie van wetenschappelijke pocketboeken.

W. **W. VAN VALKENBURG.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

van Eybergen. (LXXX 74). Het geslacht *Van Eybergen,* waartoe de richter van Steenderen en Bronkhorst behoorde, is een van die Oost-Gelderse geslachten, die in de 17de en 18de eeuw een vooraanstaande plaats in de streek innamen om vervolgens uit de streekgeschiedenis volkomen te verdwijnen, hetzij doordat het geslacht in mannelijke lijn uitstierf hetzij doordat het zich naar elders verplaatste.

De tot heden aantoonbare stamvader van *Ludolph van Eybergen* toch was de Borculose burgemeester *Hendrick van Eybergen,* die uit zijn eerste huwelijk met *Christina* op 16 augustus 1617 zijn zoon *Samuel* liet dopen. De moeder was kort na de geboorte overleden en de Borculose burgemeester *Arnolt Raefhauss* stond peet over deze jeugdige wees. Zijn vader, die omstreeks 1572 werd geboren, hertrouwde in 1619 met *Ebbeke Deijgerinck,* uit welk tweede huwelijk in 1621 *Chrisfina van Eybergen* werd geboren.

In hoeverre er familierelatie bestond met andere *Eybergen*'s te Borculo kon tot heden nog niet worden vastgesteld, hoezeer ook deze *Van Eybergen*'s herhaaldelijk in de Borculose archivalia naar voren komen.

Samuel van Eybergen vinden we sedert 1647 te Eibergen vermeld. Blijkens het Groenlose gerichtsprotocol dreef hij handel in „gebrande wateren", doch we mogen wel aannemen, dat dit niet de enige negotie van hem was. Zijn echtgenote was *Cafharina van Hummel,* zoal geen dochter dan toch ongetwijfeld een familielid van de Eibergse burgemeester *Gerredf van Hummel.* Immers onder diens kinderen komt een op 30 mei 1647 gedoopte zoon *Luijdolff voor,* een naam die slechts sporadisch in de toenmalige doopboeken wordt aangetroffen.

Samuel van Eybergen heeft een talrijk kroost gehad en moet wel bemiddeld en in aanzien zijn geweest, gezien de loopbaan van zijn kinderen:

1. De oudste zoon *Rutger van Eybergen* werd op 12 september 1647 te Eibergen gedoopt, trad in juli 1671 (ondertrouw te Eibergen) in het huwelijk met *Webbeken Schutten* (of *Scholten)* dochter van *Jan Scholfen* te Groenlo en vestigt zich te Groenlo, alwaar hij op 7 november 1685 door de Prins tot burgemeester wordt benoemd ter vervanging van de overleden burgemeester Wilhelm van der Eynde. Daarnaast was hij kerkeraadslid en gasthuismeester. Tot zijn overlijden in 1697 bleef *Rutger* de burgemeesterszetel bezetten, uit zijn 'huwelijk een zestal kinderen nalatende.

Zijn oudste dochter *Johanna* huwde met Jr. *Reinier van Keppel tof Langen,* kapitein in het Regiment van D e d e m, doch overleed, evenals het uit haar huwelijk geboren zoontje *Hans Evert,* vóór 9 augustus 1717. Haar zuster *Chrisfina* had haar en later ook haar zoontje en haar zwager zo uitstekend verzorgd, dat door Reinier van Keppel tot Langen niet alleen vele inboedelgoederen maar ook belangrijke geldsbedragen aan haar geschonken werden. Evenals haar zusters *Catharina* en

Gerharda Christina schijnt zij niet te zijn gehuwd. De zaken lieten zij veelal over aan hun broer *Hendrick van Eybergen,* die uit zijn huwelijk met *Cafharina Maria Becker* vermoedelijk geen kinderen nalaat, blijkens de huwelijkse voorwaarden die zijn weduwe op 26 februari 1721 met burgemeester Dr. *Johan Hendrik Veldinck,* zoon van burgemeester Gooswijn *Veldinck* en diens eerste vrouw *Maria Banninck,* sluit.

De jongste zoon van burgemeester *Rutger van Eybergen* gaf zijn ouders veel zorgen en in hun testamenten wordt dan ook uitdrukkelijk een regeling getroffen voor hun ,,innocente'' zoon *Ludolph.*

Nageslacht uit het echtpaar *Rotger van Eybergen* en *Webbeken Schutten is* er, behoudens de gemelde kinderen, niet gesproten.

2. De tweede zoon van het echtpaar *Samuel van Eybergen* en *Cafharina van Hummel* was de op 14 mei 1649 te Eibergen geboren *Hendrick.* Ook hij trok naar Groenlo, was er gasthuismeester en huwde met de weduwe van *Herman Wessels, Aelfjen (fen Groten) Veldinck,* wier testament op 2 augustus 1697 geopend werd op verzoek van haar man *Hendrick van Eybergen,* nadat hiertoe waren opgeroepen *Gooswijn Veldinck, Webbeken Schutten* en *Judith Suirmont* (als legitima tutrix harer kinderen bij wijlen *Hendrick Veldinck).* Uitdrukkelijk worden in dit testament vader en moeder *van Eybergen* genoemd. Kinderen werden er blijkbaar niet uit dit huwelijk geboren, evenmin als uit *Hendrick van Eybergen's* tweede huwelijk met *Aleida Ricolt,* die als een furie tekeer gaat, wanneer bij de opening van *Hendrick's* testament zij in hoge mate benadeeld blijkt te zijn naar haar gevoelen.

3. De dochter *Geesken (Gesina)* werd op 27 september 1651 te Eibergen als dochter van *Samuel* en diens vrouw *Trijne* ten doop gehouden. Reeds op jeugdige leeftijd trad zij in het voorjaar van 1669 te Eibergen in het huwelijk met de reeds hiervoor genoemde *Gooswijn (Goosen) (ten Groten) Veldinck,* burgemeester van Groenlo sedert 1678, weduwnaar van *Maria Banninck.*

4. De dochter *Chrisfina van Eybergen* werd op 28 januari 1655 te Eibergen ten doop gehouden. Vader *Samuel van Eybergen* mocht het genoegen, smaken deze dochter op 11 mei 1679 door Ds. A. Meijlingius ,,pastor te Gelselaar" te Eibergen in de echt verenigd te zien met de Eibergse predikant Ds. *Hermanus Ribbius.* Reeds vroeg weduwe hertrouwde zij later met *Cornelis Boon,* ontvanger te Cuyk.

5. De zoon *Luydolf,* in de vraag van Mr. Staring bedoeld, werd gedoopt te Eibergen op 7 februari 1658. Het zal wel aan de goede relaties met de Heren van Borculo te danken zijn geweest, dat hij reeds op 17 maart 1685 werd beleend met het ,,richterambt van de graafschap Bronckhorst als een temporeel leen". Zijn echtgenote, met wie hij te Doetinchem op 19 juni 1691 huwelijkse voorwaarden maakte, was een dochter van de drost van Wisch *Quirijn Verhuell* en *Cunegonda van Haeghen. Sophie Elisabeth Verhuell* overleed in 1713, zoals blijkt uit de opening van haar besloten dispositie op 14 november 1713. Aan zijn huwelijk had *Ludolph* waarschijnlijk het richterschap van Steenderen te danken, want hij volgde zijn zwager *Joan Gerard Verhuell* als zodanig op. In 1695 verkrijgt Ludolph bovendien de belening met het goed Te Griet te Steenderen door overdracht van zijn schoonzuster *Anna Helena Verhuell.* Vermoedelijk heeft hij op dit goed gewoond, want het wordt sedert 1692 het ,,Richterhuys'' genoemd.

Uit een aantekening, in 1948 door de heer H. Odink te Eibergen gemaakt uit een te koop aangeboden familiebijbel Ten Cate blijkt, dat uit *Ludolph's* eerste huwelijk slechts een tweetal kinderen werd geboren en wel op 22 april 1692 een zoon *Quirijn Nicolaas,* die ,,omdat te Steenderen geen predicatie was" op 24 april 1692 te Brummen werd gedoopt, doch reeds jong overleed en op 28 juli 1692 op het koor van de kerk te Steenderen werd begraven, en op 20 mei 1693 wederom een zoon *Quirijn Nicolaas,* die het geslacht weliswaar voortzette, doch, zoals hierna zal blijken, geen mannelijke nakomelingen naliet.

Ludolph van Eybergen bleef een vijftal jaren weduwnaar alvorens op zondag 23 mei 1718 (vermoedelijk is deze aantekening niet geheel juist, daar de ondertrouw op 9 mei 1717 te Zutphen plaats vond, zodat hier wel 1 7 1 7 moet worden gelezen) in de kerk te Steenderen te hertrouwen met *Johanna Maria Worm,* dochter van de rentmeester der geestelijke goederen *Hendrick Worm* en *Hendrica van Bronkhorsf.* Uit dit tweede huwelijk werd slechts één zoon geboren, namelijk *Samuel Hendrik,* die echter zeer jong overleed en op het koor van de kerk te Steenderen werd begraven. Van hun dochters bleef de oudste *Hendrika Sofija,* geboren op 2 oktober 1719 te Steenderen, ongehuwd blijkens haar belening met het goed te Griet na het overlijden van haar moeder *Johanna Maria Worm* in 1745. Zij verkocht het familiegoed te Griet in 1790 aan *Egbert Wijers.*

Haar jongere zuster *Cafrijna,* gedoopt te Steenderen op 27 oktober 1720, huwde op 3 oktober 1737 in de kerk te Eibergen met Dr. *Cornelis ten Cate. Zij* overleed te Eibergen op ,,meidag 1759 aan een uitterende ziekte van ruim 7 maanden in het 39ste jaar haars ouderdoms, tot mijn zielsmertende droefheid" zoals haar man in de familiebijbel aantekende.

De daarop volgende dochter uit *Ludolph's* tweede huwelijk, *Lutgarda Geerfruy* werd op 4 april 1723 te Steenderen gedoopt en trad reeds op vijftienjarige leeftijd op 30 januari 1739 met Ds, *F. W. Lambergen,* predikant te Borculo in het huwelijk.

Wat er van de jongste op 19 augustus 1724 te Steenderen gedoopte dochter van Ludolph is geworden is niet kunnen worden achterhaald tot heden.

Tot slot moge nog gememoreerd worden hoe de zoon *Quirijn Nicolaas* op 10 mei 1715 huwelijkse voorwaarden maakte met *Helena van den Heuvel,* uit welk huwelijk een dochtertje werd geboren, dat ná haar ouders reeds vóór 1718 overleed. Er waren toen geen andere verwanten meer in leven dan grootvader *Lndolph* en oud-oom *Everard Verhaell,* die elkaar de nalatenschap betwistten. Blijkens de consultatie nr VIII in Schrassert prevaleerden echter de rechten van grootvader niettegenstaande enige bedingen van retour in de onderscheidene huwelijkse voorwaarden.

6. Wat van Samuel's zoon *Johan,* die op 30 maart 1662 te Eibergen werd gedoopt, is geworden kon nog niet worden vastgesteld.

7. Alleen over Samuel's jongste zoon *Jacob van Eybergen;* gedoopt te Eibergen op 2 mei 1669, vinden we nog gegevens. Hij blijkt te Eibergen. te zijn gebleven en daar blijkens zijn huwelijk op 29 december 1690 ook zijn echtgenote te hebben gevonden in *Hendersken Berenfs Honhof,* dochter van *Berenf Hendriks Honhof* en. *Elsken van Eybergen Tonnisdr.* Uit dit huwelijk werden een drietal kinderen geboren, en wel *Hendrik.* wiens doop op 29 november 1691 te Eibergen plaats vond, *Gerrit,* die het geslacht voortzette, en de op 6 maart 1698 gedoopte *Christina Johanna.*

Laatstgenoemde *Gerrit*, gedoopt op 2 januari 1694, huwde in 1723 met *Aelfjen Geerfs* uit Zutphen.

De verwantschap van deze *Van Eybergen's* met enige predikantengeslachten van die naam moet gezocht worden vóór 1600, want de stamvader van enige geslachten *Van Eybergen*, die te Diepenheim en elders het predikambt bekleedden, is of *Berent van Eybergen*, gehuwd met *Jenneken Sluiter* of Ds. *Rofger van Eybergen*, gehuwd met *Sibylla Caesarij*, welke huwelijken respectievelijk te Borculo werden gesloten in 1629 en 1628. Om deze twee takken uit elkaar te houden is echter verre van eenvoudig, want uit beide huwelijken werd een zoon *Herman* geboren, en deze werden beide predikant.

Met de *Van Hummel's* is het evenzeer een, onontwarbare knoop, want te Eibergen komen 'omstreeks 1680 liefst drie gezinnen *Hendrik van Hummel* voor. Uit een dezer gezinnen is vermoedelijk wederom een predikantengeslacht *Van Hummel* gesproten, waarvan slechts gememoreerd moge worden Ds. *Nicolaas Rutgerus van Hummel*, die in 1757 in de classis Zutphen als proponent wordt geëxamineerd.

Bronnen: Doop- en Trouwboeken Borculo en Eibergen (Fiches Knipscheer — Rijksarchief Arnhem).

Rechterlijk Archief Borculo nr 27 b, nr 27 d, nr 76 (R.A. Arnhem).

Rechterlijk Archief Groenlo nr 13, 14, 15 en 46 (R.A. Arnhem).

Leenregister Bronkhorst (Deel 111, 3: De Graven van Limburg Styrum).

Aantekeningen Mr. A. Staring en H. Odink.

N.B. Doop- en Trouwboeken Steenderen zijn zeer onvolledig bijgehouden en ontbreken over meerdere jaren.

Groenlo. **MR. H. J. STEENBERGEN.**

van **Gijtenbeek-van Erichem.** (LXXX *340*). *Nicolaas Herberfus van Geytenbeek*, ged. Lienden 22 sept. 1748, substituut-secretaris van Buren, tr. te ? (ondertr. Buren, 24 okt. 1769) zijn nicht *Geerfmida van Erichem*, ged. Buren 9 dec. 1744, dochter van *Jan*, burgemeester van Buren, en *Anna Elisabeth van Geytenbeek*.

Zijn ouders waren: *Rijk van Geytenbeek*, ged. Soelen. 14 okt. 1708, † 1771 (zoon van *Anthoni* en *Luyfera van Lutterveld*), tr. Lienden 2 dec. 1736 *Geerfruy van Heun*, weduwe van *Maffheus van 't Sand*.

Arnhem. **MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.**

van der **Hall-van** der Vorst. Op 30 maart 1631 ondertrouwden te 's-Gravenhage *Frederick Symonszn. van der Hall*, apotheker, weduwnaar, en, *Adriana van der Vorsf*, van Delft, uit welk huwelijk een dochter, *Maria* geboren werd.

Gevraagd: met wie was *Frederick van der Hall* in eerste echt gehuwd ? Was — en, zo ja, hoe — *Adriana van der Vorsf* verwant aan het geslacht *Van der Vorsf*, vermeld in de Ned. Leeuw 1960, kol. 366 e.v., en wanneer *en* waar werd de dochter *Maria van der Hall* gedoopt ?

Amsterdam. **MR. G. W. VAN HERWAARDEN.**

Hamerster, (LXXX 341). Onder mijn 32 kwartieren komt voor *Maria Agnes Hamersfer* (1759—1833), in 1779 gehuwd met *Arnoldus Ameshoff* (*1749-1819*). De ouders, grootouders en overgrootouders van *Maria Agnes Hamersfer* zijn:

2) Ds, *Ludewig Hamerster*, geb. Leeuwarden 25 febr. 1727, werd „op collatie van den Prins van Orange" predikant te Apeldoorn (1750), Zutphen (1755) en Amsterdam (1771), † aldaar 1 jan. 1789, tr. Amsterdam 20 juni 1756

3) *Adriana Agneta Hoogenbergh*, geb. Amsterdam 21 maart 1733, † aldaar 26 sept. 1809.

4) Mr. *Dominicus Hamersfer*, ged. Leeuwarden 3 nov. 1689, „eerste en presiderende raad in den Provincialen Hove van Friesland", † Leeuwarden 11 mei 1774, tr. aldaar 22 dec. 1715

5) *Maria Agnes Huber*, ged. Leeuwarden 25 april 1699, † ald. 17 mei 1756.

6) *Pieter Hoogenbergh*, geb. Amsterdam 28 okt. 1693, † aldaar in 1750, tr., als weduwnaar van *Lucia Lufsekerck*, *2e* Amsterdam (ondertr. ald. 13 aug.) 1723

7) *Wijnanda Lamberfa van Dulken*, „van Utrecht, woonde te Weesp", geb. (vermoedelijk te Utrecht) 1 april 1701, † Amsterdam 21 febr., begr, aldaar (Nieuwe K.) 27 febr. 1778.

8) Mr. *Aggaeus Hamerster*, gehuwd met

9) *Jeltje Wielinga*.

10) Mr. *Hermanus Huber*, secr. van de Staten van Friesland, burgem. van Sneek, gedep. staat van Friesland, geb. Franeker 5 april 1663, † Leeuwarden 18 nov. 1730, tr. Marssum 29 dec. 1695

11) *Elisabefh de Hertoghe*, geb. 's-Gravenhage 17 okt. 1666, † Leeuwarden 12 aug. 1751 (dr. van Dr. *Abraham* en van *Maria Margarefha Rumph*).

12) *Isaac Hoogenbergh*, juwelier te Amsterdam, geb. ald. ± 1656, tr. (ondertr. Amsterdam 13 okt. 1685)

13) *Alberta Pranger*, geb. Amsterdam ± 1667, als weduwe begr. ald. (0.2, Kapel) 29 jan. 1734.

14) *Hendrick van Dulken*, tr. Utrecht (voor schepenen) 25 aug. 1694

15) *Agneta Abbinga*, † Utrecht 14 maart 1713.

's-Gravenhage. B. **VAN DER FEEN DE LILLE.**

Sprée. Gevraagd gegevens betreffende ascendenten en verdere familie in zijn en oudere generaties van *Henricus Sprée*, die gedoopt zou zijn te Emden 12 juni 1708, van adjudant inf. op 9 april 1749 tot luit.-kolonel inf. in het Staatse leger opklom, van dienst gedisponeerd werd 10 nov. 1783 en te Kampen overleed 3 juni 1803; hij huwde te Veurne 16 juni 1743 *Martha Boyer*, geb. ald. 3 aug. 1720, † Kampen 7 juni 1796, dr. van *David Boyer*, directeur van 's lands hospitaal te Veurne, en *Johanna van Wo(e)rkom*. Van hun kinderen zijn mij bekend: *Soetje*, ged. 's-Hertogenbosch 18 dec. 1744; *David*, ged. 's-Hertogenbosch 7 febr. 1747 (verdere gegevens betreffende hem en eventueel verder nageslacht zijn onbekend); *Johanna*, geb. Deventer 9 mei, ged. ald. 10 mei 1750; *Proisetta*, geb. 1751/2 (doop gevraagd): *Johannes*, ged. Tholen 23 juni 1754; *Marfha*, ged. 's-Hertogenbosch 6 juli 1756; *Cafharina*, geb. 1759/62 (doop gevraagd).

De Steeg. **0. SCHUTTE.**

Sterling (Steerlincx). Gevraagd worden nadere gegevens over schoolmeesters van dit geslacht in de eerste helft van de 17de eeuw (o.a. *Pieter Sterling* te Emmerik, en *Johan Sterling* of *Steerlings*, in het ambacht van den Oudenhoven van het land van Voorn).

Vught (N.B.). **MR. W. DE VRIES.**

Verloop-van **Meteren.** Gevraagd de voorouders van *Dirk Dirksz. Verloop, mr.* metselaar te Piershil, schepen aldaar 1713, 1715, 1716, 1718, armmeester 1718, † vóór 14 februari 1721, en van zijn vrouw *Anna Teunisdr. van Meteren,* † tussen 14 februari 1721 en 1 november 1729, met wie, hij 3 januari 1720 te Piershil testeerde (not. 6830)'.

Rotterdam. DR. J. MAC LEAN.

Wurtz (LXXX 159). Zeer interessante gegevens over de dood, begrafenis, familie en herkomst uit Husum van *Paulus Wurtz* treft men aan in „Zeitschrift des Vereins für Hamburgische Geschichte", Bd. 4 (1858), blz. 306—313; aanvullingen van de hand van de toenmalige Stadtarchivar Dr. Otto Beneke zijn gepubliceerd in hetzelfde tijdschrift, Bd. 5 (1866), blz. 479-480.

Ham burg. K. E. SCHULTZE.

de **Zutter.** Uit een handschrift, aanwezig op het Centr. Bureau voor Genealogie, blijkt de volgende stamreeks:

1. *Gerard de Zutter,* naar schatting geboren omstreeks 1500, heeft gewoond te Lovendegem in Vlaanderen, was gehuwd.

11. *Jan de Zutter,* woonde te Ronselo bij Somergem, getrouwd met *Jacomina Huyferschout,* dochter van *Rogier.*

111. *David de Zutter,* schepen van Goedereede 1604, 1606, 1608, 1612 t/m. 1616, 1619 t/m. 1621, † als zodanig 17 juli 1621, huwde twee maal. Zijn eerste vrouw stierf kinderloos kort na haar trouwen. Hij hertrouwde *Arjaantje Leenderts,* dochter van *Leendert Maartense* en *Leentje Gillis. Zij* stierf 1 november 1636.

IV. *Krijn de Zutter,* geb., denkelijk te -Goedereede, 28 november 1610. Hij was 30 jaar in de regering, o.a. burgemeester-president 1662, 1665 en 1666, burgemeester-thesaurier 1639, 1644, 1647, 1650, 1656, 1661, schepen 1633/1634, 1636/1637, 1642/1643, 1645, 1648/1649, 1653,' 1655, 1657/1660, 1663/1664, 1669/1671, †, wellicht te Goedereede, 2 januari 1687, huwde, wellicht aldaar, 1 januari 1639 met *Jacomijntje Boogertman,* † *1673,* dr. van *Cornelis* en *Kommertje Klaasdr.*

V. *Arjaantje de Zutter,* geb, in 1653, † Goedereede in 1719, tr. aldaar in 1673 *Krijn Meesz. Kievit.*

Voorts geeft het handschrift de volgende kleurige historie: *Jan de Zutter* en *„Jacomijntje"* wonnen verscheidene kinderen, die jong stierven. Ook een zoon genaamd *Geerif,* die ongehuwd overleed, en dan nog een zoon genaamd *David,* d'welken zijn ouders, eerst zijn moeder, daarna zijn vader, door de pest verloor toen hij nog een kleine jongen was. Is ten tijde, dat de Hertog van Parma Gent kwam belegeren, medegevlucht met een *Pierman van den Kerckhoven,* bij wie hij toen, inwoonde in de stad Gent, en, nadat deze *Pierman van den Kerckhoven* gedurende die belegeringhe in de stad stierf, geraakte de voorz. *David* onder de ruiters bij een cornet te dienen; is met die ruiters, na de stad (in 1584) overgegeven was, uitgetrokken, kwam in verder verloop als een arme jongen verlaten van alle menschen hulpe tot Noordwelle in Schouwen, daar hij hem begaf bij een smid en begon 't smidsambacht te leeren, een wijle daarna wierd hij door eenige kennissen verzoek gezonden in 't Outdorp, die smid te dienen, bij dewelken hij bleef leeren werken, totdat hij verzocht wierd binnen Goedereede te komen smeden, als meester een eigen winkel op te richten, 't welk hij aannam.

Behalve *Jan,* had *Gerard,* o.m. een zoon *Lieven de Zutter.* Deze was — alweer volgens het handschrift — 28 jaar bailluw van Desseldonk en in die tijd ook 24 jaar bailluw van Mendonk en tevens nog enige tijd van een andere „bailluwagie". Uit het tweede huwelijk van *Lieven: Pieter de Zutter,* „heer ener heerlijkheid bij Desseldonk gelegen". Mejuffrouw W. H. van der Tak haalde in een artikel in de N.R.C. van 21 juli 1940 een gedicht aan van *Leonard de Zutter,* die in de late 17de eeuw archivaris van Goedereede was. Bij navraag in 1955 vermoedde Mejuffrouw Van der Tak dat zij dat gedicht van een inwoner van Goedereede had verkregen: in ieder geval heb ik ondanks verschillende nasporingen geen boek of handschrift van *Leonard de Zutter* kunnen vinden.

Zijn iemand gegevens aangaande oudere generaties van de familie *De Zutter,* over de verbinding van deze familie met een heerlijkheid en omtrent geschriften van de archivaris *Leonard de Zutter* bekend?

Scheveningen. L. Q. BAKKER.

Nederlandse klokkenmakers (LXXX 200). *Abraham Hoevenaer* was in de eerste helft van de 18de eeuw klokkenmaker te Arnhem. Hij werd 25 nov. 1692 in de Domkerk te Utrecht gedoopt als zoon van *Simon Hoevenaer* en *Jacoba de Vogel* en werd lidmaat van de Herv. gem. te Arnhem op 22 sept. 1715, komend van Leiden. Hij tr. te Arnhem 15 nov. 1716 *Arnoldina Smiths,* ged. aldaar 9 aug. 1693 als dr. van *Antony,* boekverkoper in de Turfstraat, en *Frederica van der Hart.*

Simon Hoevenaer en *Jacoba de Vogel* trouwden te Valkenburg bij Leiden 22 juli 1684: zij waren ondertrouwd 8 juli 1684 te Leiden, waar beiden gedoopt waren. *Simon Hoevenaer* werd te Leiden gedoopt 15 april 1663 (Hoogl. kerk) als zoon van *Anthony Hoevenaer,* instrumentmaker, en diens tweede vrouw *Elsje Drijflo; Jacoba* op 1 mei 1658 (Pieterskerk) als dochter van *Abraham de Vogel,* kleermaker, en *Susanna van Houte(n).* Zij lieten eerst drie kinderen te Leiden dopen, o.a. een zoon *Abraham* op 7 maart 1685, die vermoedelijk jong gestorven is, vervolgens vijf kinderen te Utrecht, ten slotte nog één kind op 5 dec. 1700 weer te Leiden.

Door zijn moeder *Jacoba de Vogel* stamde *Abraham Hoevenaer* af van Vlaamse uitgewekenen, die zich te Leiden gevestigd hadden.

Assen. C. J. SIERTSEMA-HEUVELINK.

Onbekend wapen. Op zilveren couverts met 18de-eeuwse Nijmeegse keur komt het navolgende wapen voor: In zilver twee (mogelijk groene?) balken, overtopt door een wassenaar. Gekroonde helm. Helmteken: de wassenaar tussen een vlucht.

Kleuraanduiding ontbreekt en het groen van de balken zou mogelijk schaduw kunnen zijn.

Het zilver is afkomstig uit het gezin van Mr. *F. H. H. Borret* (1819-1900) en Jkvr. S. G. *J. C. Verheyen* (1820—1910) .

Van welke familie is dit wapen?

Dordrecht. W. K. M. DE BRUYN VAN GOUDERACK.

INHOUD VAN DIT NUMMERS.

Bestuursberichten. — Genealogie Maasdam-Vermaas, door Dr. J. Mac Lean. — Korte mededelingen: Het wapen Van Nijdeggen; De oudere generatiën van het geslacht Hermeyer. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, wassenaar.
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te' voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd *voor* het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073 ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat *zij* niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 11 **LXXX e Jaargang** **november 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd: **Voorgesteld door:**

Mevrouw N. ESSER geb. OVERWATER, *Esdoornlaan 5, Vught (57).* — DR. IR. J. MAC LEAN *'s-Gravenhage.*

Adreswijzigingen:

JHR. J. J. G. BEELAERTS VAN BLOKLAND, , *St.-Genesius-Rode, bij Brussel (België). Astridlaan* **'76.**

I. VAN B EEMEN , ... ***Bodegraven 39.*** *Huize* ***Oude*** *School Mije 72.*

IR. A. F. H. BLAAUW , ... *Rijsbergen N.Br.* 55. *Huize* Be *Wissel*

W. ENTERMAN , ... ***Voorburg.*** *Hoekenburglaan* US.

MR. L. J. NOORDHOFF , ... *Groningen Ubbo Emmiussingel 47 F.*

IR. J. VAN DER SLEESEN, ... *Scheveningen. Parkweg 24 B.*

In het in deze jaargang, kol. 278—280, opgenomen Verslag van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op 13 juli 1963, behoren de volgende verbeteringen te worden aangebracht:

k o l. 2 7 8, eerste en tweede regel van beneden: te lezen Mr. G. W. van Herwaarden in plaats van Mr. G. H. van Herwaarden;

k o l. 2 7 9, zestiende regel van beneden: te lezen i n e i g e n d o m in plaats van in bruikleen.

Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families"

(Uitgave 1946)

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.
(vervolg van LXXX, kol. 337).

Blussé-Francken (blz. **157** ***en*** vlg:).

De ***soc***iaal-economische geschiedenis van de Dordtse *Blussé's* in de 17de—18de eeuw is veelzijdig geweest. Deze veelzijdigheid kwam in de genealogie van „Nederland's Patriciaat" a° *1923* niet tot haar recht, waar vrijwel alleen melding gemaakt wordt van de b o e k e n z a a k en dan nog onvolledig. *Abraham Blussé,* die in 1745 de bekend geworden uitgeverij „stichtte", heeft daarmede nieuwe vorm gegeven aan de bestaande, reeds door zijn vader en grootvader gedreven. boekbinderij annex drukkerij-uitgeverij. Men zie

over de periode na 1745 A. M. Ledeboer „Boekdrukkers, boekverkoopers en en uitgevers in Noord-Nederland", uitgaven 1872 en 1876. In ons boek brachten, wij daarnaast de scheep s r ed er ij naar voren — bron van het familievermogen — en ook de opneming van (IV) *Abraham* en (V) *Pieter Blussé* in de v e e r t i g r a a d en in andere openbare functies van hun vaderstad, toen de patriotten op het regeringskussen zaten. Bij de kwartierstaat *Staring-Blussé* in het Kwartierstatenbaek a° 1958 van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde zijn deze aanwinsten helaas niet opgenomen.

In (V) *Pieter's* eigenhandig levensbericht (g.a. Dordrecht) ontdekten wij nog een ander facet van de familiebedrijvigheid: de omtrent honderdenvijftigjarige p o s t e r ij van brieven, geld en goederen. Vijf opvolgende generaties *Btussé,* v a n omstreeks 1650 tot 1795, hebben deze onderneming gedreven en 'de gehele ontwikkeling meegemaakt van het postwezen in de Republiek, van geconcessioneerd particulier bodeambt tot staatsmonopolie, De posterij heeft dus wel een stempel gedrukt op de familiegeschiedenis! Bij Overvoorde („Geschiedenis van het postwezen in Nederland") en Le Jeune („Het Brievenpostwezen in de republiek der Vereenigde Nederlanden") kan men lezen, dat de postdienst in de 17de eeuw in handen was van bodeambten; hieruit zijn de lucratieve postmeesterijen ontstaan. Te Dordrecht werd in het jaar 1715 het kantoor Van den Brandeler opgericht uit samenvoeging van verschillende bodeambten. Beheerder van dit kantoor, aan de Grote Kerkbuurt, werd onze (11) *Abraham Blussé,* die de van zijn vader geërfde bodediensten op Delft, Leiden en Haarlem had ingebracht, François van den Brandeler verkreeg in 1722 voor zich en zijn nazaten de titel van postmeester. Daarnaast behielden, de *Blussé's* voor eigen rekening het „Amsterdamse brievencomptoir", gevestigd in hun boekenzaak „Over de Beurs". Bij de omwenteling van 1795 kwam aan deze particuliere postbedrijven een einde ,na naasting door het Generaal Postwezen. Hoewel de schadevergoeding voor de naasting zelf niet onbevredigend was, merkte (V) *Pieter Btussé* in zijn voormeld levensbericht op, dat hiermede het voordeel van portvrij postvervoer voor zijn handelszaken voorgoed verloren was gegaan.

De postale traditie der *Blussé's* heeft aan een zijden draad gehangen, toen beide zoons van (11) *Abraham Blussé* — ons kwartier nr. 224 — dienst deden bij de Oost Indische Compagnie. *Jacob,* adelborst, voer op 3 juni 1708 uit aan boord van de „Belvliet" voor de Kamer Amsterdam; hij arriveerde op 2 april 1709 in Batavia en overleed 'ongehuwd aan Kaap de Goede Hoop op 3 april 1715. *Pieter,* die onze stamhouder werd, vertrok op 18 mei 1710 met „De Generale Vreede", eveneens voor de Kamer Amsterdam. Dit schip kwam op 17 januari 1711 voor Batavia. Van *Pieter's* loopbaan blijkt uit het oud-archief van de Oost Indische Compagnie (A.R.A. 's-Gravenhage), dat hij aangemonsterd was als. lanspassaat (een onderofficiersrang, zie Pieter van Dam „Beschrijvinge . . O.I.C.", uitgave Rijks Geschiedkundige Publicaties 63, a° i927 p. 740) en verder in Indië promotie maakte op verschillende schepen en comptoiren na een maandgage van twaalf gulden tot een maandgage van twintig gulden. Of voor onze (111) *Pieter Blussé een* verdere carrière weggelegd was tot „gekwalificeerde" van de Compagnie (d.i. onderkoopman of hoger), laat zich slechts gissen, maar, nadat in 1719 vader *Abraham* 'hem universeel erfgenaam gemaakt had, koos hij het zekere voor het onzekere en repatrieerde hij om nog intijds de Dordtse familiezaken over te nemen en voort te zetten; op

11 augustus 1722 inde hij, hier te lande teruggekeerd, zijn laatste tegoed bij de Oost Indische Compagnie ten bedrage van bijna vierhonderd gulden. Intussen was de familiegeschiedenis met een 1 n d i s c h - m a r i t i e m facet verrijkt.

„Le 22 Decembre 1624 nous avons baptisée *Marie,* fille „d'*Anthoine Blussé* et *Barbar,* sa femme, aiant pour tes„moings Jullien et Jaques, Marie et Elisabeth" (doopboek Waalse gemeente Dordrecht).

De in deze akte genoemde *Anthoine* en *Barbar* zijn ongetwijfeld de ouders van (1) *Pieter Anthonisz,* met wie de stamreeks *Blussé* tot dusverre aanvangt, Deze vernoemde tot driemaal toe een dochter *Barbar.* De akte van zijn ondertrouw (de huwelijksdatum is niet ingevuld) in de gereformeerde kerk van Dordrecht luidt:

„ den 14 April 1641

„*Pieter Anthonissen,* tinnegieter, jongman uyt Wals-Vlaen„deren, wonende in de Nieustraat,

„*Maeyken van Botland Ariensdochter* van Dordrecht, wo„nende bij de Wijnbrugge."

Volgens opgave in „Nederland's Patriciaat" 1923 is *Pieter Anthonisz.* in 1617 geboren. Wij kunnen dus aannemen, dat hij met zijn ouders tussen 1617-1624 naar Dordrecht gekomen is. Deze ouders schijnen daar ter stede geen ander spoor achtergelaten te hebben dan de doopakte van 1624. De aanduiding „jongman uyt Wals-Vlaenderen" in voormelde akte van 1641 betekent, dat Pieter's herkomst gezocht moet worden in het Franse taalgebied van het oude graafschap Vlaanderen. Voor nadere localisering zijn wij te rade gegaan bij de Bibliothèque Wallonne aan het Pieterskerkhof te Leiden en wij vonden omstreeks de aanvang van de 17de eeuw nederzettingen van *Blussé's* (*Bleuse, Bleuzet, Btuzée* e.d.) in Canterbury en in Leiden. Bij hun inschrijving aldaar in de Waalse gemeente wordt geen geboorteplaats opgegeven, wel de kerkelijke attestatie van de zustergemeente, die zij kennelijk na hun emigratie laatstelijk gepasseerd waren. Voorzover *Blussé's* in Canterbury of Leiden getrouwd zijn en in de huwelijksakten de g e b o or t e plaats uitdrukkelijk als zodanig voorkomt, lag hun bakermat in de kasselrij Rijssel. *Adam Bteuse* „natif de Landas" huwde 'Canterbury 6 april 1640 *Michielle Bucquet. Guiltaume Bleusé,* die op attestatie van Canterbury Waals lidmaat te Leiden werd in 1623/'24 trouwde Leiden 3 februari 1629 „natif de Landa Walschlant" met *Catheline du Rieu,* „natif de Mouveau". *Isaack Bleusé,* jongman van Marck, ondertrouwde Leiden (gereformeerd) 2 juni 1671 met *Jenne Huré;* hij was in 1667 lidmaat te Leiden geworden op attestatie van Calais. Nog op 26 juli 1772 ondertrouwde in Groede *Balthazar Bleuzé* „natif de Lande dépendance de Lille".

Opvoering van onze stamreeks kan nu met kans van slagen beproefd worden in Rijssel's voorstad Landas en omgeving.

Uit de veelheid naam en tijdgenoten van het echtpaar *Anthoine Blussé* en *Barbe,* circa 1624, thans de oudst bekende stamouders van onze familie, brengen wij nog twee *Anthoine's* ***naar*** voren, ***zonder dat, van*** nabije verwantschap blijkt,.

a. In „The Publications of The Huguenot Society of London" betreffende de Eglise de Canterbury is op bladzijde 698 afgedrukt het huwelijkscontract d.d. 10 okt. 1629 van *Jacques Capon* en *Barbar Bleusé,* dochter van wijlen *Anthoine Bleusé,* die vergezeld was van h a a r grootmoeder *Catharine du Hem.*

b. *Anthoine Bleuzé* lidmaat Middelburg 8 maart 1622 op attestatie van Guines, en, met zijn vrouw,

lidmaat Leiden 1623/4 op attestatie van Middelburg; hij hertr. als wedr. van *Marie Coligni* (zijn geboorteplaats wordt niet vermeld) te Leiden ii febr. 1635 met *Marguerite Maillard*. Deze *Anthoine* en bovengenoemde *Guillaume* traden te Leiden over en weer als getuigen op bij de doop van hun kinderen en waren dus kennelijk onderling nabij verwant.

-Addenda et errata:

blz. 185:

Pieter Anthonisz. Blussé (1617—1672):

9 apr. 1659 *Pieter Blussé* koopt van *Dirk Juns Teglebergh* een huis aan de Voorstraat bij de Augustijnerkerk voor 1670 gld. (Dordrecht. nots. G. de Jager O.N.A. 119 fol. 419).

S okt. en 15 dec. 1666 volmachten voor *Pieter Blussé*, bode op Delft, tot inning van gelden bij de Kamer van de O.I.Cie. te Dolft (alsv. O.N.A. 121 fol. 371 en 122 fol. 234).

15 sept. 1670 *Pieter Blussé*, koopmansbode, contracteert met *Thomas van Baienborgh*, postmeester te Gorinchem, over de wederzijdse bestelling van brieven Dordrecht-Gorinchem (Dordrecht nots J. van Hensboom, O.N.A. 313 fol. 26).

Mayke van Botland, goed. Dordrecht 3 dec. 1616, dr. v. *Adriaen Wouters (Adriaen Wouters*, schoenmaker, wnr. van Dordrecht, tr. ald. 2e 26 sept. 1617 *Maeycken Jansdr.*, van Gorinchem, wed. v. *Jan Joosten*, wonende te Schoonhoven).

26 nov. 1635 test. *Maeycken Adriaens van Botlandt oud* omtrent 18 jr.; maakt o.m. een legaat aan baar tante *Sara Damyus wed.* v. *Geerit Wouters van Bot-Zandt*, schoenmaker (Dordrecht O.N.A. 74 fol. 107 v.).

25 apr. 1675 test. *Mayke van Botlandt* wed. van *Pieter Blussé*, benoemt tot voogden over haar vier kinderen, haar neef *Gijsbert van Botlandt* en haar buurman *Jacob Blom* (Dordrecht nots. G. de Jager O.N.A. 124 fol. 332).

24 okt. 1711 *Abraham Blussé* machtigt *Barent Cock* te Amsterdam tot inning bij de Amsterdamse Kamer van de O.I.Cie. van het maandgeld van zijn zoon *Jncob*, die als adelborst op het schip „Belvliet" is uitgevaren. (Dordrecht nots. A. Blanckert O.N.A. 730 fol. 113)

12 januari 1717 *Willem Terkuys* en *Jan Franken* attesteren, dat *Abraham Blussé* de vader is van *Pieter Blussé, de* echtgenoot van *Lysbet van Hattem*. en dat de enige broeder van Pieter, *Jncob Blussé*, in 1708 is uitgevaren op de „Belvliet" en is overleden op 3 april 1715 aan de Kaap (nots. **ah.).**

18 mei 1719 test. *Abraham Blussé*, benoemt tot universeel erfgenaam zijn zoon *Pieter*, die in Oost-Indië is (nots. alsv.).

9 mei 1682 ondertr. te Amsterdam on attestatie van Es. J. Banzius te Dordrceht, *Abraham Blussé* en *Hester Francken*, beide wonende te Dorclreeht. Vermoedelijk had de bruid tot voor kort in Amsterdam gewoond; dat zij aldaar geboren is — zoals wij in ons boek overnamen uit „Nederland's Patriciaat" — bleek ons niet. De bruid was een dochter van *Jacob Francken* en *Annetje Rijcken (Annetje Rijcken* huisvr. van *Jacob Francken* wonende te Bentem test. 12 juli 1692 voor nots. A. Besemer te Dordreeht, waarbij zij tot erfgenamen benoemde *Jacob, Rijck, Judith* en *Jan Francken* en de twee kinderen van haar overleden dochter *Hester Francken*, huisvr. van *Abram Blussé*. Dordrecht O.N.A. 584 fol. 216).

blz. 249:

Pieter Blussé (1683—1746):

Lysbet van Hattem, zijn vrouw, is ged. 25 juli 1681 („Nederland's Patriciaat" 1923 vermeldt ten onrechte: juni).

12 dec. 1711 *Lysbeth van Hattem*, huisvr. v. Pieter *Blussé*, machtigt *Barent Cock* te Amsterdam, om bij de Amsterdamse Kamer van de O.I.Cie. het maandgeld van haar man te innen, die als lanspassaet op het schip „de Generale Vrede" naar Oost-Indië uitgevaren is (Dordrecht, nots. A. Blanckert O.N.A. 730, fol. 115).

15 okt. 1742 test. *Pieter Blussé*, vermaakt aan zijn zoon *Abraham alle* gedrukte boeken en de gereedschappen van de drukker; en binderij (Dordrecht nots. J. de Caesteker O.N.A. 1.018).

blz. 291:

Abraham Blussé (1726—1808) was nog collecteur te Dordrecht van de landsloterij (in 1787 als patriot ontslagen) en oudraad (1787) van Dordrecht.

blz. 313:

Pieter Blussé (1748—1823), bezocht de Latijnse school in Dordrecht, leerde daarna de boekhandel bij *Jacobus Loveringh* te Amsterdam van 1765—'69. In laatstgenoemd jaar kwam hij in de zaken van zijn vader en werd hij vaanclris in de burgercompagnie Van den Brandeler, bij deze gelegenheid vereerde zijn oud-leermeester Loveringh hem een degen met zilveren gevest. Evenals zijn vader, zijn grootvader en zijn overgrootvader was hij beheerder van de postmeesterij Van den Brandeler en ondernemer van het Amsterdamse brievencomptoir te Dordrecht. *Pieter* is nog geweest deken van het koopmansgilde en kapitein van het patriottisch exercitiegenootschap. Zie verder ons boek t.a.p. Hij leerde zijn vrouw kennen bij wederzijdse familie *in* Rotterdam, het echtpaar *Noodt* (es matre *Wijnen*, zie ons boek blz. 173 sub 1) — *Vallaré* (zie ons boek blz. 252 sub 6); het huwelijk werd te Rotterdam ingezegend door Ds. *Daniel van Sprang*, neef van de bruid. De ouders *Blussé* stonden aan het jonge paar hun woning af; in dit interieur schilderde in 1777 Kuypers een nog bestaand decoratief familietableau *Blussé-Vermeer*. (Het vorenstaande is hoofdzakelijk ontleend aan het eigenhandig levensbericht van *Pieter Blussé;* g.a. Dordrecht).

Van Hattem-Borstel (blz. 159 en vlg.).

De sobere beschrijving in ons boek van de afstamming van *Ludolph van Hattem*, viskoper te Dordrecht, die in 1676 gehuwd was met *Griefje Ariens Borstel*, kon worden uitgewerkt tot een verrassende genealogie van regenten in de glorietijd van de Hanzestad Kampen. Men zie uitvoerig ons artikel „De Hertogin van Chandos, Lydia Catharina van Hattem en haar voorgeslacht" in „De Nederlandsche Leeuw" 1956.

De stad Kampen nabij de wisseling van 15de—16de eeuw reilde en zeilde als de welvarendste en grootste koopmansstad van internationale betekenis in Noord-Nederland. Dit eist veel van ons voorstellingsvermogen, en daarom is het goed dat beeld uit de geschiedenis op te roepen.. Wij koppelen meestal de bloei van ons vaderland in de eerste plaats aan „de Gouden Eeuw", maar dan doen wij tekort aan de Hanzesteden langs de IJssel. Want juist daar ontwaakte het geestelijk en economisch leven, dat bepalend geweest is voor geheel Noord-Nederland. In deze omgeving werkte Geert Groote, geboren te Deventer in 1340, de stichter der broederschap des Gemenen Levens; van hieruit werd de „Moderne Devotie" uitgedragen. Kampen liet nog in 1416 met zijn 14.000 inwoners Amsterdam achter zich; de handelsomzet van deze steden verhield zich van 3 tot 1! In de politiek van Karel V was geen plaats meer voor de internationale allures van een stad als Kampen, die soms zelfs met een eigen oorlogsvloot was opgetreden. Allengs verkwijnde de handel der grote IJsselsteden in de loop der 16de eeuw. Daarmede raakte de rol der *Van Hattem*'s, die 'de zijde van Karel V hielden en afzijdig bleven van de reformatie, in Kampen uitgespeeld. Mr. *Lubbert van- Hattem*, geboren 1533, week naar Antwerpen uit. De vader van onze *Ludolph van Hattem* heeft tenslotte de nieuwe leer aangenomen en kwam omstreeks 1635 van Antwerpen naar Dordrecht. Van het aanzien der familie

resstte toen nog slechts de herinnering. *Ludolph's* broer *Jan,* aenaamd *John Vanhatten,* heeft het fortuin herwonnen in de geldhandel van Londen's City en bracht zijn familie in de Engelse society. Van deze tak noemden wij al *Lydia Catharina van Hattem,* gehuwd met de Hertog *van Chandos.* Bekend is ook het buitenverblijf in opmerkelijke stijl, dat Sir *John van Haften* in 1769 iiet bouwen op zijn landgoed Dinton Hall, Buckinghamshire.

Wij presenteren nu de stamreeks:

1. *Peter Lubberts van Hattem,* geb. omstr. 1390, † na maart 1473, poorter van Kampen 1412, raad, schepen en burgemr, ald. 1426—'63, gezant der stad bij de Hanse, in de kamerklaring van bisschop David van Bourgondië, tr. *Fie Schuersack.*

II. *Lubbert Peters van Hattem,* geb. omstr. *1425,* † in 1502, raad, schepen en burgemeester van Kampen 1464-1502, in de bisschoppelijke kamerklaring, tr. *Kunera (van Ensse ?),* † 15 april 1496.
Uit dit huwelijk:

1. *Peter,* volgt 111.

2. Mr. *Evert van Ensse,* iuris doctor, heer van de Brinck en Heest, † in 1522, rentmeester van Salland, in de bisschoppelijke klaring, bemiddelde in de tooorlog tussen Kampen en Zwolle 1520, tr. *Jutte van Doetinchem.*

   Deze tak, die de naam Bun *Ensse* gevoerd heeft, werd in de ridderschap opgenomen.

III. *Peter Lubberts van Hattem,* geb. omstr. 1450, † in 1505, schepen van Kampen 1503, tr. 2° *Aleyt,* † in 1511/32, weduwe van Mr. *Ludolf Lubberts van Hattem.*

IV. Mr. *Lubbert van Hattem,* geb. omstr. 1480, † in 1528, schepen, cameraar, burgemeester van Kampen 1508—'28, gezant der stad bij de Hanse en bij de Keizer, medeondertekenaar van het tractaat van overdracht der souvereiniteit van het Oversticht aan Karel V 1528, tr. vóór 1508 *Metke,* † na 1532.

V. Mr. *Ludolf van Hattem,* geb. omstr. 1510, † 16 april 1554, raadsheer in het Hof van Friesland 1538—'53, kanselier in het Hof van Overijssel 1553, tr. N.N.

VI. Mr. *Lubbert van Hattem,* geb. in 1533, † in 1581, notaris en procureur te Antwerpen (agé de 42 ans, notaire et tabellion publicq; g.a. Antwerpen certificatieboek dl. 36 p. 220 vo., d.d. 20 oktober 1575), tr. *Sara van Deventer,* † na 1607.

VII. *Ludolf van Hattem,* geb. Antwerpen omstr. 1570, † Antwerpen 9 december 1616, begr. ald. (Kloosterkerk St. Michel), stadbode en gezworen bode Ath (Henegouwen) -Antwerpen en Antwerpen-Zeeland, tr. Antwerpen (O.L. Vrouwekerk) 31 augustus 1603 *Catharina de Roore,* † Antwerpen 11 febr. 1653, bijgezet bij haar man.

VIII. *Ludolf van Hattem,* ged. Antwerpen (St. Joriskerk) 20 mei 1609, begr. Dordrecht (Gr. Kerk) 17 dec. 1661, tr. als j.m. „koordewerker" van Antwerpen, De Lindt 14 juni 1637 *Elisabeth van. Dilsen,* ged. Dordrecht in maart 1615, begr. aldaar 15 juni 1665, dr. van *Christiaen* en *Suzanna Wiltens.*
Uit dit huwelijk o.m.:

1. *Ludolf van Hattem,* tr. in 1676 *Margriet Borstel,* onze kwartieren nrs. 226—227.

2. *Johannes van Hattem,* ged. Dordrecht 30 sept. 1645, koopman in Londen, diaken 1687, ouderling 1704 van de Hollandse kerk ald., tr. *Lydia Davall,* begr. Austin Friars 17 januari 1721; uit wie de Engelse tak.

Addenda et errata:
blz. 159:
Arent Arents Borstel was schipper van beroep, wonende in 1646 op de Rietdijck te Dordrecht; zijn bruid *Barbar Jacobs Ruigendragers,* j.d. van Aken, woonde bij de Kerkstraat te Dordrecht. Zij testeerden 19 juni 1649 voor nots. Muys van Holv te" Dordrecht, waarbij de vrouw *Rouwendrager* genoemd werd. Hij † omstr. 1651.. Voor dezelfde notaris zijn 5 okt. 1653 de huwelijkse voorwaarden gepasseerd van *Arien Ariens Huyser* te Zwijndrecht en *Berbera Jacobsdr.,* weduwe van *Arent Arents Borstel.*

Val (1) aré-Van Soelen (blz. 161 en vlg.).

„Tout commence par une interruption",
Paul Valéry (1817—1945).

Toen ons boek ter perse ging stagneerde de studie van de stamreeks *Valaré* nog bij *Jan Franse Valaré* circa 1670. Het onderzoek leek daarna weer op gang te komen, doordat Mr. 0. A. van der Meer de volgende Loosduinse huwelijksakte vond:

„den 1oct. 1662 ondertr. *Jan Franse V a l e r y* j.m. van Beusecom, won. in de Oude Tongh, en *Grietje Aerdts* j.d. van Soelen, won. alhier; getrouwd in de Loosduinse Geref. kerk den 5 nov, 1662" (fiche, gemeentearchief 's-Gravenhage) .

Het bruidspaar was ook in Zoelen ondertrouwd:

„24 sept. 1662 op attestatie van Asperen *Jan Franse V a l e r y* j.m. van Beusecom, met *Grietgen Aerts* j.d. van Soelen".

Met behulp van deze gegevens konden wij wel de stamreeks van *Grietje Aertsdr.* aanmerkelijk apvoeren, maar, tot onze teleurstelling, ontdekten wij geen spoor van *Valaré* noch in Beusichem, noch in Zoelen of Asperen. Het doopboek van Beusichem met lidmatenregister begint eerst in het jaar 1653.

Jan *Franse Valaré* was in 1662, kort vóór zijn huwelijk, „gestelt tot bode van Oude Tonge"; het resolutieboek nr. 2 van ambachtsheren van Grijsoord (bezit van Gravin de Chambre, „De Mattemburg" te Hogerheide N.-Br.) vermeldt echter niet zijn herkomst. Aangezien *Gerrit Jansen van Soelen,* een oom van zijn bruid, commies, landbode en pluimgraaf was van het graafschap Buren, ligt het voor de hand, dat de jonge *Valaré* door deze relatie de voorspraak genoten heeft van Philips van Steelandt de drossaard van 'Buren, die tevens als Heer in Grijsoord zeggenschap had over de vergeving van het bode-ambt in Oude-Tonge. *Valaré is* in Oude-Tonge geheel ingeburgerd: hij werd daar nog diaken in 1672 en overleed in de eerste helft van 1682. Aan zijn zoontje *François* liet hij, onder meer, na een huis aan de Voorstraat te Oude Tonge, vijftig gemet land onder Sommelsdijk alsmede het profijt van het bode-ambt:

„op 't versoeck van de wed. van Bode *Jan Franse Valare* werdt haer soentgen *Francois Valare* gecontinueerd in 't bode-ampt van Oude-Tonge ende middeljurisdictie van Grijsoord, ende denselve veertien Jaren out geworden synde sal onsen rentmr, hem moeten beëedigen".

In voormeld resolutieboek van Grijsoord werd a° 1688 opgetekend:

„aan de bode *Francois Valaré* wert toegestaan, dat hij zal mogen, buyten Overflacqué sig begeven om de practijcke van 't notaris en procureursampt eenigssinds te konnen leeren ..."

In 1694 aangesteld tot schepen en heiligegeestmeester van Oude Tonge en tot gezworene van verscheidene polders, moest *François* „een bekwaem substituyt" als bode stellen. Zijn verdere loopbaan hebben wij reeds in ons boek beschreven.

François Valaré (Vallaree) zegelde in 1713 als secretaris van Oude Tonge: in blauw drie St. Jacobs schelpen van zilver; helmteken, een uitkomende geharnaste arm de elleboog naar rechts met een zwaard schuinrechts omlaag in de hand (iakafdruk in gemeente-archief van Sommelsdijk); aldus zegelde hij ook 2 juli 1725 als deelgerechtigde in den lande van Voorne (R.A. 's-Gravenhage, archief Baljuw en ieenmannen van Voorne, aanwinst 1896 XII, nr 29). Hetzelfde wapen voerde zijn oudere tijdgenoot Mr. *Johannes Fransz. Vallaré*, † 1709, schepen van 's-Gravenhage (lijst van regenten Haagse Burgerweeshuis, hangende in de hal van de Fundatie van Renswoude te 's-Gravenhage). Laatstgenoemde was te Breda gedoopt 26 juli 1645 met de namen *Henricus Johannes*, *20011* van de kapitein *François Valaré* en *Elisabeth Geull.*

Graswinckel noch Van Son vermelden deze verhaspelde doopakte in hun respectievelijke familie-uitgaven.

Opvallend is de overeenkomst zowel van wapen als van geslachtsnaam èn van voornaam ! De kapitein *François Valaré*, ook wel genaamd *Valere*, *Vallarea*, overleden 1645, huwde 1° Gorinchem 6 december 1628 *Anna Wagemans en* 2° Breda (ondertrouw aldaar 16 april en te 's-Graven'hage 17 april 1644) *Elisabeth Geull*, weduwe van *Hendrik van Millingen*. Uit verschillende akten zijn de kinderen van deze twee huwelijken bekend, maar onze *Jan Franse* was daar niet bij: is hij soms een voorzoon van de kapitein *François geweest ?*

De voornaam *François* in combinatie met de geslachtsnaam *Valery* noteerden wij voorts uit de inleiding van Dr. P. J. Meertens bij do herdruk A° 1942 van „Adriaen Valerius „Nederlandtsche Gedenckclanck":

1. Mr. *François Valery* poorter van Middelburg 1569, notaris ald., *en* advocaat-fiscaal ter admiraliteit 1584, tr. N.N.

II. *Adriaen Valery (Valerius)*, geb. Middelburg, † Vere 27 januari 1625, samensteller van de vermaarde Nederlandsche Gedenck-clanck, notaris te Vere 1606, ontr. der convooien en licenten, schepen en raad van Vere, tr. te Vere 24 mei 1598 *Elisabeth Adriaens* de *Muynck*.

III. *François Valery*, ged. Vere 8 februari 1604, † in 1634, rentmr en tollenaar te Vere; er wordt geen huwelijk van hem vermeld.

Tenslotte hebben wij tevergeefs een zekere *Jan Vallare* trachten te identificeren, die, tezamen met *Maria Vallare*, *Anne Blanquart*, *Johan* en *Abraham de Brauw* en de kinderen van *Livina Claerbout*, erfgenaam is van de echtelieden *Johan Barthout van Loo*, † 25 juli 1637, en *Justina de Haene*, † januari 1652 (akte d.d. 1 aug. 1652 nots. Adr. van Adrichem, 's-Gravenhage). Van deze erfgenamen was *Livina Claerbout* de enige testamentaire erfgename van *Justina de* Hnene; de heren *De Brauw* waren broerskinderen van de moeder van *Johan Barthout van Loo*. Aangezien *Blanquart* en *Vallare* in de genealogie *De Brauw* onbekend zijn, wapen zij vermoedelijk familie van erflaters vader, van de kant der Ban *Loo*'s.

De stamreeks *Van Soelen* kon in Beusichem opgevoerd worden. De boven vermelde huwelijksakte van *Jan Fransz. Valery* en *Grietje Aerdts verwees* voor de geboorteplaats van de bruid naar Zoelen. Aldaar werd gedoopt 16 mei 1635

Grietje, dochter van *Aris Jansen*, getuigen Timen Jacobse, joffer Johanna van Vuuren ende Nelken Roelifsdr.; op 17 december 1636 volgde de doop van de dochter *Jannitjen*. In Zoelen werd verder over de familie niets gevonden, maar bij het — vergeefs — onderzoek naar *Valaré* in Beusichem ontdekten wij, dat de *Van Soelen's* daar ter plaatse gezeten geweest waren op huis en hofstad „de Treest", strekkende van de Maetgraef door het Gewed tot in de Hencxtgraaf. De kerk van Beusichem was in het genot van een rente uit een halve morgen van dit goed, zodat uit de kerkrekeningen (g.a. Beusichem) een overzicht van enige opeenvolgende eigenaren van „de Treest" kon worden opgesteld.

e. 1562 *Aert Gerrits*
|
c. 1578 *Gewit Aerts*, schepen van Beusichem en Zoelmond 1580.

c. 1586 *Maryge Gerritsdr.* c. 1619 *Maryge*, wed. *Jan Wijnens* (*Maryge Gerrits* tr. *Jan Wijnens* geb. 1555, † vóór 1612, borgemr. van Zoelmond 1581, schepen van Beusichem en Zoelmond 1584 **en** vlg.)	c. 1634 *Neeltje Gerrits*; zij tr. *Jan Hendriks van Zoelen*. geb. *vóór* 1580, schepen van Beusichem en Zoelmond 1615 en vlg. c. 1659 *Aert Jansen van Soelen* (= hieronder sub 111) .

Het maatschappelijk bestel van Beusichem is door de kerkhervorming niet ernstig geschokt. Terwijl — naar Dr. Ä. de Wilde in zijn „Geschiedenis van de kerk van Beusichem" verhaalt — in 1582 de eerste predikant Ds. Niclaas Jormans in de plaats trad van de pastoor Heer Dirk Zegers, bleven dezelfde families in de schepenbank. Ook de *Van Soelen's* zaten reeds vóór 1582 in het plaatselijk bestuur. Na regeling van de kerkelijke zaken werd op 11 februari 1583 „pant uyt gedaen" tegen Heer Dirk Zegers en de gewezen kerkmeester Jan Jansen van Muyswinckel (r.a. Beusichem nr. 146).

De pastoor Dirk Zegers is kenlijk een geestelijke geweest uit de overgangstijd, toen het coelibaat als een verouderde instelling in discrediet geraakt was. Hiervan getuigt nog een akte van januari 1579, waarbij Heer Dirk Zegers, pastoor, en Dirck Dirks, pastoris filins, proces-volmacht verleenden (r.a. Beusichem *no. 145).*

Volgens de collectie van wijlen R. Th. Muschart voerden de *Van Soelen's* een kruis in hun wapenschild. Aldus ook naamgenoten op een grafzerk in de Maartenskerk van Zaltbommel met het opschrift *Henrick Jansen van Soelen* overleden 12 april 1599 en *Jan Henrickse van Soelen*, burgemeester der stad overleden 10 augustus 1611,

Wij laten thans onze stamreeks volgen:

1. *Hendrik Jansen van Soelen*, † vóór 1595, buurmeester van Beusichem 1579, schepen van Beusichem en Zoelmond 1584, tr. omstreeks 1575 *Haesken Jacobs*, †1623/24 te haren huize op de Hil in Beusichem; zij hertr. vóór juli 1595 *Jeriphaes Adriaans Verlee*, † 1615, kerkmr. 1594 en schepen 1604 van Beusichem en Zoelmond.

16 *dec. 1580 Henrick van Soelen* stelt zich borg voor *Thijs Jacobs* (r.a. Beusichem-Zoelmond no. 146).

10 mei 1584 *Henrick Jans* van Soelen gemachtigde van *Haesken van Nell.* (r.a. alsv.)

14 maart 1584 *Thonis Verkerck* en *Henrick Jansen van* Soelen, schepenen, en *Cornelis Thonis*, secretaris tot Beusichem (r.a. alsv.).

2 aug. 1602 magescheid tussen de zes kinderen van † *Adriaan Jerephaes Verlehe en* † *Hillegonda* ; aan *Jerephaes* werden toebedeeld de helft van vier morgen op de Engh onder Zoelmond leenroerig aan

de proosdij St. Jan te Utrecht, een morgen eigen land en onder Tricht de helft van de Wolferscamp groot drie morgen (r.a. alsv. no. 189).

11 febr. 1614 *Jerephaes Adriaens Verlehe* koopt de halfscheidinge van twee morgens drie akkers onder Beusichem, waarvan hem de wederhelft reeds competeert (r.a. alsv. no. 190).

25 januari 1617 Cornelis en *Hendrick* zoons van z.a. *Jerephaes Adriaens Verlehe* compareeren bij een omvanrijke familiedeling (r.a. alsv.).

22 april 1624 magescheid tussen de kinderen van wijlen *Haesken Jacobs* wed. van *Jeriphaes Adriaens Verlee,* te weten *Jan Hendrik van Soelen, Fransken Adriaens med. Jacob Hendriks van Soelen* met derzelver weeskinderen, en *Cornelis* en *Hendrick Jerevphaes Verlee ;* aan *Jan Hendriks van Soelen* werden toebedeeld een boomgaard te Waterbeusichem, de halfscheidinge van een kamp lands in Keurcop, een margen in de Middelcop te Beusichem en zeven hont in Bittershouck onder Asch (r.a. alsv. no. 191).

11. *Jan Hendricks van Soelen,* geb. vóór 1588, begr. in de kerk van Beusichem 1656, kerkmr. 1636, buurmr. van Beusichem 1643 en schepen van Beusichem-Zoelmond 1615—'51, tr. *Neeltje Gerrits,* begr. in de kerk van Beusichem 1650.

18 dec. 1603 Geschil tossen Jan *Henricus van* Soelen en *Jan* Claes over betaling van cijns aan de Graaf van Culemborg uit elf hont lands op de hersswerf, welk land zij samen gekocht hadden- (r.a. alsv. no. 189).

25 juli 1625 testament van *Hendrikske Aerts,* benoemde tot erfgenamen o.m. de kinderen van za. Peter Hendriks, de kinderen van za. Goossen Hendriks, de kinderen van za. Jacob *Hendriks van Soelen* en *Jan Hendriks van Soelen* (r.a. alsv. no. 191).

8 febr. 1638 *Jan Hendriks* van *Zoelen* en *Neelgen Gerrits* transporteren land (r.a. alsv. no. 193).

a°. 1655 /6 kerkerekening Beusichem, ontvangen voor het openen van het graf voor za. *Jan Hendriks van Zoelen de som van* drie gld.; a°. 1650 ontvangen van Jan *Hendriks van Zoelen* voor zijn vrouwengraf in de kerk zes gld. (g.a. Beusichem no. 160).

16 maart 1667 testament van *Haesken Jans van Zoelen,* huisvr. van *Jan Corn. Vinck,* benoemt tot erfgenamen haar broers Gerrit en *Aert* Jansen *van* Soelen, de nagelaten kinderen van *Hendrik Jansen van Soelen* en *Haesken Jacobs,* en de nagelaten kinderen van Anneke *Jans* van Soelen en *Anthonis Jans Dirks* (r.a. alsv. no. 195). N.B. De in deze akte genoemde Gerrit *Jansen van Soelen* vermeldden wij boven reeds bij de genealogie *Valaré;* hij was buurmr., kerkmr., en ouderling van Beusichem, commies, landbode, pluimgraaf van het graafschap Buren, en trouwde *Barbara Franciscus,* dochter van Ds. *Franciscus Wernerius,* predikant te Beusiehem 1619—'52 en zuster van *Ds. Wernerius* Franciscus, die zijn vader als predikant in Beusichem opgevolgd is.

III. *Aerf Jansen van Soelen,* † na 1680, gegoed op huis en hofstad „de Treest" onder Beusichem, burger van Culemborg, eigenaar van een huis in de Nieuwstraat aan de Zantstraat aldaar 1652; tr. vóór 1635 *Wilmke Claesdr.,* † vóór 1675, weduwe van *Gijsbert Cornelisz. van Middelcoop.*

26 aug. *1652* Comp. *Aert Jansz. van Soelen man* ende voocht van *Wilmke Claes,* die tevoren wed. was van *Gijsbert Corn. van Middelcoop,* verbindt terzake de uitkoop tussen voorn. *Wilmke Claes* en haar kinderen *Gijsbert* en *Cornelia van Middelcoop d.d. 29* dec. 1644 voor de daarin bedongen achthonderd gulden „sijnne huysinge staende en gelegen in de Nieuwstraat aan de Zantstraat, daer aen d'een zijde de wed. Cornelis Aert Jan Joosten ende aen d'ander zijde Jan Gerrits naestgehuyst zijn". In margine 8 mei 1706: deze acte is geroyeerd op verzoek van Sr.

Steven van Lokhorst man en voogt van *Anna* van *Soelen,* dogter en medeerfgenaam van **Aart** *Jansz. van Soelen* zal., op vertoon van de notariële kwijting van voormelde obligatie d.d. 11 dec. 1674 gepasseerd bij nots. Laurens de Witt (Culemborg, inv. no. 181, schepenkennisse „Y" over 1.646-1653 (fol. 191 v").

23. maart 1654 *Aert Jansz. van Zoelen,* burger te Culemborg, verbindt voor een obligatie van 1000 car. gld. zijn huis, hofstede, bergh, schuur, bepoting en beplanting genaamd „de Treest" gelegen op Beusichem, zijn vader *Jan Hendriks van Zoelen* stelt zich borg (r.a. Beusichem en Zoelmond no. 194).

15 dec. 1657 *Aert* Jansen *van Zoelen* en *Wilmke Claes* echtelieden verkopen „de Treest", mitsgaders de beterschap van een halve morgen lands als de kerk daer in hebbende is, aan *Hendrik Jansen van Soelen* (r.a. alsv. no. 205).

18 febr. 1669 en 22 febr. 1670 *Aert Jansen van Zoelen,* borger tot Cuylemborg, koopt boomgaarden te Waterbeusichem en op 't Hoochveld (r.a. alsv.)

21 okt. 1680 *Aert* Jansen van Soelen transporteert een boomgaard, onder Waterbeusichem aan *Cornelis Aerts* als man van *Cornelia van Middelcoop,* vóórdochter van *Willemtie Claes* in haar leven huisvrouw van comparant, zulks ter uitvoering van de akte van uitkoop d.d. 11 dec. 1647 (r.a. alsv. no. 206).

Uit dit huwelijk:

1. *Griefje,* ged. Zoelen 16 mei 1635, † Oude-Tonge 18 januari 1694, tr. 1662 *Jan Franse Valaré, o n z e k w a r t i e r e n n r s. 2 2 8 - 2 2 9.*

2. *Jannietje,* ged. Zoelen 17 dec. 1636, doopgetuige Oude Tonge 18 okt. 1665 bij de doop van Johanna Vallaré een dochter van haar zuster Grietje, voornoemd; zij vertrok van Oude-Tonge naar Gouda met attestatie van 22 aug. 1698, tr. *Steven van Lokhorst.*

Addenda et errata:

blz. 250:

Jakomijntje Goutsblom is ged. Nieuwe Tonge 3 januari 1.674, begr. Dirksland 9 dec. 1711, dr. van *Cornelis Jacobs Goutsblom,* schout en secr. van Oude Tonge en *Pieternella Simons Coolman.*

blz. 251:

1. *Margaretha Vallaré,* Cr. Dirksland 12 april 1675 *Krijn Jacobs* van Es, j.m. van Herkingen (zij test. Herkingen 8 oktober 1719).

2. Jan *Vallaré,* j.m. wonende in de Ouwaard Sommelsdijk, tr. Dirksland 5 febr. 1717 *Hester Abrahams Lodder,* j.d. wonende Melissant (zij test,. Sommelsdijk 29 dec. 1719).

3. *Cornelis Vallaré* en Lena Leenderts Lodder, test. Dirksland 6 juni 1728.

Huibert van der Kroon, penningmr. en schepen van Dirksland, en *Jacomijntje Cornelisdr. Vallaré* test. Dirksland 31 dec. 1762.

4. *Petronella Vallaré,* tr. Dirksland 22 okt. 1718 *Leunis Jacobs van Es,* j.m. in Nieuw Cra.jepolder (zij test te Dirksland 22 juni 1752, en te Herkingen voor schepenon 20 april 1780, notarieel 21 juni 1776).

blz. 252:

6. *Neeltje Vallaré;* zij tr. le. Dirksland 15 aug. 1725 *Evert* van *Ballegooy,* j.m. van Rotterdam, en zij † Dordrecht 18 juni 1782, laatst wed. van *Hendrik Noodt,* wijnkoper te Rotterdam, zn. van *Arnoldus Noodt* en *Johanna Margaretha Wijnen* (zie voor Noodt en Wijnen ons boek blz. 173 en blz. 254).

9. *Johannes Vallaré,* tr. als j.d. won. op de markt te Delft, aldaar ondertr. Delft 21 april 1725 en Rotterdam 20 april 1725 *Andries Brooshoofd,* j.m. won. op de Nieuwe Haven te Rotterdam, ged. Giessendam 6 febr. 1699 (zn van *Cornelis* Brooshoofd en *Belligje Pieters Visser),* hoofdgaarder van de wijnen te 's-Gravenhage, begr. aldaar (Grote Kerk) 14 april 1777.

Joho. *Vallaré* **oud** 72 j., overleden aan **de** waterzucht, begr. in de Grote Kerk te 's-Gravenhage 11 sept. 1775.

12. *Louisa Vallaré en Cornelis van del- Meide,* schepen van Dirksland, test. ald. 7 mei 1760.

Van der Nath-Klijn (blz. **162** en vlg.).

De suggestie van samenhang tussen onze familie ***Van*** *der Nath* en de oudere naamgenoten op Flakkee is inmiddels bewaarheid.

Mr. ***Paulus*** *van der Nath, † 1487,* hertogelijk raad en rentmeester-generaal van de bede in Zeeland, had als medebedijker van de Oude Plate bij Sommelsdijk belangen gekregen op Flakkee, waarna zijn nazaten zich aldaar gevestigd hebben. Hieruit zijn gesproten o.m. de rijksgraven *Van der Nath - von Dernath* (adelsgunst van 1655), die zich internationaal verspreid hebben. De op Flakkee gebleven tak stierf in manlijke lijn reeds uit met *Jacob Lambrechts van* **der** *Nath,* schepen van Oude Tonge, begraven in de kerk aldaar 1617. Deze liet één dochter *Maria* na, gehuwd met *Jan Pieters;* hun nageslacht nam de geslachtsnaam ***Van*** *der Nath* van moederszijde over. Documentatie van deze geschiedenis vindt men in ons artikel ,,Middeleeuwse Van der Nath's, voorzaten van de rijksgraven Von Dernath" (,,De Nederlandsche Leeuw" 1959). Wij volstaan met het volgend schema:

1. Mr. *Pauwels van der Nath,* † 1487, hertogelijk raad in Zeeland 1474, tr. *Pieternella,* weduwe van *Bazelis Blanckaert,* † 1505.

11. *Jan* van *der Nath,* dood in 1539, secretaris van Sommelsdijk, tr. N.N.

III. 1. *Lambrecht van del- Nath,* dood in 1563, tr. *Grietje,* dr. van Jacob *Vranckensz,* dijkgraaf van Sommelsdijk, en *Neeltje.*

IV. Jacob *Lambrechts van der Nath, † 1617,* schepen van Oude Tonge 1553, tr. N.N.

V. *Maria Jncobs van der Nath,* † na *1637,* tr. vóór 1606 *Jan Pietersc,* wonende Dirksland en gegoed in Oude Tonge, zn. van *Pieter Jansen en Mayken* Tonen *Lavyne.*

VI. *Pieter Jansen, volgt.*

2. *Lenaert van der Nath, † 1555,* dijkgraaf van Sommelsdijk, tr. vóór 1.549 jonkvr. *Agnieta,* dr. van Mr. *Cornelis Anthonisz,* raad extrnord. in liet hof van Utrecht.

Cornelis Lenaerts van der Nath, † 1588/9, student Leiden 1581, tr. ald. 25 juli 1581 *Wijntje van Opmeer,* dr. van *Dirk en Neeltje Reyniers Brunt.*

Dirk van der Nath, heer van 's-Gravenambacht, tr. *Johanna* van *Duveland*

Leendert, Gewit en Dirk, alle drie door keizer Ferdinand 111 verheven tot rijksgraaf 29 nov. 1655.

Pieter Jansen, voornoemd, gedoopt (r.k.) Oude Tonge 11 september 1606, trouwde, als j.m. van Oude Tonge, te Dirksland 23 november 1631 *Geertje Cornelis,* ged, Dirksland 19 november 1606, dochter van *Cornelius Jacobs* en *Gheertruyd Bartholomeusdr.* beiden uit Dirksland, aldaar gehuwd 14 juli 1602).

Uit dit huwelijk werden in Dirksland gedoopt *Louis,* 12 december 1632, die volgt, en *Leendert,* 13 april 1637. Voor *Leendert* trad nog als doopgetuige op (de grootmoeder) *Maritge Jacobs* **(van** *der Nath).*

Louis Pieters van der Nath, gedoopt Dirksland 12 december 1632: huwde, als weduwnaar van *Grietje Leenderts Lodder,* 2° **Nieuwe** Tonge — ondertr. 28 februari 1669 — *Cornelia Adriaens Cleyn,* gedoopt Nieuwe Tonge 27 oktober 1647, dr. van *Adriaen Foppe* en *Wouterina Cornelisdr. van de Blieck.*

Louis Pieters van der Nath bezit in de Oude Plate een boomgaard, een huis en een hoeve (g.a. Sommelsdijk no, 75 Blaffert van de landen onder Sommelsdijk), woonde in 1671 „te landewaart", d.w.z. in de polder Sommelsdijk (g.a. Sommelsclijk, verpondingsregister) en anno 1694 met vrouw, een meid en drie kinderen boven de drie jaren tc zelfder plaatse (g.a. Sommelsdijk, kohier molengeld).

Adriaen Foppe Kleyn, geb. tot Gorcum, weduwnaar van *Anna Jansdr.,* huwde Nieuwe Tonge 1 februari 1644 *Wouterina Cornelisdr.,* j.d. van Nieuwe Tonge. *Cornelia* was het enige hun overlevende kind. (Zie voor *Wouterina Cornelisdr. van de Blieck* r. a. Oude Tonge 4 januari 1669, 14 nov. 1668 en 9 april 1671; zij had van haar ouders *Cornelis Wouters van* de *Blieck — Maetje Jncobs Banezee een* korenwindmolen gcërfd met huis en rechten onder Oude Tonge). Het wapen *Klijn* (Gorinchem) was „een klimmend hert van natuurlijke kleur op een van goud en *groen* gedeeld veld."

Addenda et errata:

Het bovenaangehaalde artikel in „De Nederlandsche Leeuw" 1959 „Middeleeuwse Van der Nath's, voorzaten van de rijksgraven von Dernath" kan worden aangevuld uit het familiearchief Overschie de Neeryssche (R.A. Brussel no. 73). Aldaar is te vinden de commissie van 8 mei 1495 voor *Gillis van der Nath* (onze genealogie 1, 2) als rentmeester van Sommelsdijk, Den Bommel, enz. Voorts een akte van 1517 betreffende bedijking door *Gillis van der* Nat van land in de Galenthee. Ook het huwelijkscontract d.d. 7 okt. 1541 ten huize van notaris meester Heyman te 's-Gravenhage van Gillis' kleindochter *Elisabeth van der Nat* en Jonckheer *Cornelis* de *Cocq* van *Opijnen* uit Middelburg, waarbij de bruid gepresenteerd werd door haar moeder *Johanna Jan Vranckensdr. (van der Ketel)* en haar oom meester *Heymen van der Ketel, en* van vaderszijde door meester *Hendrick* van *der Nath* wonende te 's-Gravenhage en *Leenaert Cornelisse* wonende te Brouwershaven. Tenslotte het testament d.d. 24 april 1555 van jonkheer *Cornelis* de *Cocq van Opijnen,* weduwnaar van *Elisabeth van der Nath* te zijnen huize aan de Lange Voorhont te 's-Gravenhage, waarbij een mis gefundeerd wordt op haar eraf in een kapel van het Predikheren convent te 's-Gravenhage, en legaten vermaakt worden aan Elisabet's moeder *Johanna van der Ketel,* haar twee niet met namen genoemde broers, haar neef *Jacob Jncobs van Thienen,* de nazaten in Vlaanderen van *Christiaan van der Nadt broer* van Gillis voornoemd; erflater beschikt over zeer aanzienlijke goederen.

De verdere documenten in genoemd familiearchief geven de genealogie van deze Zeeuwse de *Cocq's van Opijnen* tot in de 14de eeuw; een hoogst belangwekkende oudere aanvulling op het artikel over Mr. *Jacob de la Torre* in „Katholiek archief voor kerkgeschiedenis" a°. 1961.

1517 student te Leuven: *Sebastianus (van) de(r)* Nat, de Sommelsdijck.

Vermeer-Noordinck (blz. 164 en vlg.).

Wijnen-Vermeer (blz. 171 en vlg.).

Over *Vermeer* werd na 1946 veel nieuws bekend in de breedte van de genealogie. In ,,De Nederlandsche Leeuw", jaarg. 1962 verscheen onze omvangrijke handschrift-genealogie onder de titel ,,Een Proeve tot samenvatting van de Over-Betuwsche Vermeer's". Vrijwel alle naamgenoten in de Over-Betuwe vóór 1700 bleken loten te zijn van *Arndt Jacobs Vermeer* (c. 1470—c. 1551), eigenaar van ,,de Nyenborch" in de kerspel Randwijk, gehuwd met *Fuels, † 1558.*

Reeds in de vijftiende eeuw behoorde de familie tot de gekwalificeerde gegoeden, die rechtens zitting hadden in het gerecht van Overbetuwe. Tegen het einde van de zeventiende eeuw verhuisden enigen naar de naburige steden Nijmegen,

Gendt, Zevenaar, Huissen, Arnhem en Wageningen, alwaar zij in de kring van de magistraat-families werden opgenomen. Na de hervorming handhaafde zich onder de *Vermeer's* ten plattelande een, sterk rooms-katholiek element, een algemeen verschijnsel in deze landstreek. Het gezin Vermeer-Noordinck — onze kwartieren 232-233 — was zelfs onderling verdeeld: alleen pater familias *Nicolaas* en zoon Mr. Johannes beleden de gereformeerde leer. Laatstgenoemde werd gereformeerd gedoopt te Lathum op 7 augustus 1678.

Bij de opstelling van bovenvermelde „Proeve" rees twijfel omtrent de plaats, welke aan ons kwartier 232, *Nicolaas Vermeer,* in de genealogie toekomt. Tot dusverre scheen hij te passen in de trits *Nicolaas-Hendrik-Nicolaas,* zelf weer vader van een *Hendrik.* Laatstgenoemde *Hendrik* moest, bij nader inzien, elders gerangschikt worden, en toen kwam als oudste zoon van onze *Nicolaas* een *Hubert Vermeer* naar voren. Hierbij ontstond de gedachte, om *Nicolaas te* vereenzelvigen met *Nicolaas Vermeer Hubertszoon,* die te Elst 12 juni 1659 gehuwd is met *Belia Willems van Estvelt (zie* de genealogie Vermeer in „De Nederlandsche Leeuw" 1952 sub V c 5). Deze *Nicolaas zou* dan vóór 1665 hertronwd moeten zijn met *Johanna Noordinck,* weduwe van *Herman Wichman* en eerder van *Geerlich Krayenvanger te* Lathum. Suggestief voor deze gedachte schijnt nog het feit, dat de echtelieden *Vermeer-Noordinck* gegoed waren in de buurschap Rijckerswoerd onder Elst (Elst prob. v. bezwaar 24 maart 1677 en 4 febr. 1698), terwijl aldaar van de *Vermeer's* overigens juist alleen de naaste familie van *Nicolaas Huberts* geërfd was.

Het huis „Den Doelen" binnen Zevenaar, aangekocht door Mr. *Johannes Vermeer* — ons kwartier 116—, die in 1703 burger der stad geworden was, bleef residentie der familie gedurende enige generaties tot ruim in de vorige eeuw. De erven *Vermeer* verkochten het huis met de daaraan verbonden rechten aan *J.* A. Baron *van Hardenbroek,* die op de kerkbank van „Den Doelen" in de Hervormde kerk het Hardenbroekwapen deed aanbrengen,. In 1861 werd Jonkheer *van Nispen van Sevenaer* eigenaar en later de fabriek van Gimborn. Het huis met zijn fraaie toren, dat een cultuur-historisch monument was in het hart van Zevenaar, werd in 1958 onder slopershanden ten offer gebracht aan een vermeende stadsverbetering.

N o o r *d i n c k :* Op de lijst van Leen-keurmedige en tijnsgoederen in Gelderland van de Sint-Salvator abdij te Prüm („Gelre" ao. 1934) vermeldt mejuffrouw Dr. A. J. Maris onder nr. 58: kerspel Voorst „het gudt genant Noerinck (Orinck) toebehorende aan Wilhelm van Pollwick, gelijk *Johan Noedinck* (*Noerdinck*) scholtis tot Brummen het bezeten en aan Henrick von Polwick verkocht had tussen 1488 -1538". Van de Brummense schouten-dynastie *Noordinck is* geen sluitende genealogie bekend. Een *Hendrick Orynck* kocht 3 januari 1605 twee akkers land in Brummen (charter nr. 165 archief Engelenbúrg in huisarchief Ruurlo). Wij vonden *Johan Noerdingh,* schout van Brummen, en *Anna Erckelens,* echtelieden, die blijkens hun lijftocht van 23 april 1621 (Wageningen., schepenprot.) gegoed waren o.m. in Lakemond aan de Rijn tegenover Wageningen, alwaar *Nicolaas Huberts Vermeer* en zijn broers land uit de erfenis, van hun ouders bezaten. Later waren nog schout van Brummen *Jacob Noordinck, † 1665,* en diens opvolger jr. *Jan Noordinck* („De Nederlandsche Leeuw" 1960, kol. 472), tijdgenoot van ons kwartier nr. 233 *Jenneke Noordinck,* die ook wel genaamd werd *Jenneke Orincks* of *Jenneke Geerlichs.* Een oudere naamgenote *Jenneke Geerlichs Noordinck* huwde Arnhem 30 december 1608 *Dierick Willem Jansensoon.*

De genealogie *Wij n en* bleef ongewijzigd met als stamvader *Lambert Wijnen (1382-1450).*

Addenda et errata:

blz. 169:

Hubert Vermeer werd burger van Zevenaar 16 dec. 1692.

Conrad van Munster, van Lathum, burger van Zevenaar 19 nov. 1712.

Gisbert van Cruchten „alhier auf den Hans Sevenaer gebohren, Wirt, alt 37 Jahr", burger van Zevenaar IS aug. 1763.

Ary de Jongh, bierschipper en wijnkoper (N.L. 1957 k. 184).

blz. 170:

Genealogie *Van Cruchten* verscheen in „De Navorscher" 1951.

blz. 173:

Dr. Jacobus *Theodorus Wijnen,* burger van Zevenaar 6 april 1716.

blz. 254:

Mr. *Johannes Vermehr, von* Lathum, werd burger van Zevenaar 26 nov. 1.703, deed de eed als schepen van Zevenaar 19 maart 1710.

Mr. *H. W. A. Vermeer,* bewoner-eigenaar van de Zwaenepol te Zevenaar, was gedeputeerde-geëerfde in het aubt Lymers 1824.

blz. 294:

De stad Zevenaar met het ambt de Lymers, voorheen Kleefsland, werd ingelijfd bij het Koninkrijk Holland 1808, bij Frankrijk 1810; kwam onder Nederlands tussenbestuur 2-17 december 1813, onder Pruisisch bewind 1813—'15, en werd krachtens het grenstractaat met Pruissen 1816 Nederlands grondgebied.

Christina Elisabeth Vermeer tr. 22 juni 1767 *Cornelis Arnoldus van Sprangh,* wijnkoper in Rotterdam, zn. van *Hendrik* en *Johanna Margaretha Noodt* (*Arnoldusdr.* ex matre *Johanna Margaretha Wijnen*).

Van Wecking-van Roorda (blz. 175 en vlg.) .

Het wapen *van Hecking* werd op 15 juni 1835, bij akte verleden voor notaris Gesinus Pliester te Zevenaar, door de laatst overgeblevene van het geslacht overgedragen. Deze comparante was *Clara Frederica Henrietta van Hecking,* oud 88 jaren, wonende te Zevenaar, dochter van wijlen *Johan Bernard Christiaan van Hecking,* in leven Koninklijk Pruissisch richter van Zevenaar, Huissen en in de Lymers. Met het wapen werd begunstigd de minderjarige *Hendrik Theodoor Ludwig van Hecking Colenbrander,* zoon van wijlen *Jan Hendrik van Hecking Colenbrander* en *Maria Johanna Sophia Hesse* en kleinzoon van wijlen der comparante zuster *Louisa Hermanna Aleida van Hecking,* gehuwd geweest met wijlen *Dirk Colenbrander.*

In deze notariële akte heeft men bij de beschrijving van het wapen ten onrechte de twee gekruiste strijdvlegels aangemerkt als twee gekruiste gebroken lansen. De redactie van „Nederland's Patriciaat" is door deze fout niet misleid en gaf bij de genealogie *Van Hecking Colenbrander* het juiste wapen (43e jaargang a° 1957); echter met het onjuist commentaar, dat de begunstigde een zusters zoon van de geefster mas. De twee gekruiste strijdvlegels werden reeds gevoerd door *Johannes Hecking,* op 3 okt *1430* schepen van Rees (Stadtarchiv Rees, rotulus *no. 22).*

De begunstigde jonge man, die aldus gekwalificeerd was om de tradities der *Van Hecking's* voort te zetten, heeft ook

afschrift genomen van een genealogie+ Een fotocopie hiervan berust bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. De aantekeningen van dit slordig geschrift konden wij rangschikken tot een stamreeks. Deze stamreeks vonden wij gedeeltelijk terug bij de kwartieren *Van de Velde-van Hecking*, gepubliceerd in de Belgische „Middelaar tussen de genealogische navorschers" mei 1960; genoemde kwartieren betreffen de tak van *Dirk van Hecking*, richter van Wehl omstreeks 1670, uit wiens broer de uitgestorven Zevenaarse tak stamt. De afschrift-genealogie bevat alleen namen en data; wij zullen in de hierondervolgende stamreeks bij elke generatie in kleine letters de verdere „aankleding" opnemen, die wij met veel moeite vergaard hebben, Alleen al de localisering van de stamboom vergde een zoeken als naar een speld in een hooiberg! Uit het onderzoek kwam een zeer oud geslacht van ambtenaren te voorschijn, aanvangende met een richter omstreeks 1350 en eindigend met een richter omstreeks 1780. De familie was aanvankelijk in de streek van Bocholt-Borcken gevestigd. Gedurende de tegen-reformatie, die gesteund werd door Ferdinand van Beieren, vorst-bisschop van Munster, hebben vele vooraanstaande families het gebied van de bisschop verlaten, De *Van Hecking*'s trokken naar Mark en Kleef, alwaar zij verwikkeld geraakten in de twisten tussen de „Reformierten" en de „Lutherischen", een moeilijke zaak voor *Arnold Hecking*, in 1666 burgemeester van Mengede, die zelf Lutheraan was, maar een gereformeerde vrouw had *Maria von Heiden genannt Hungringhausen* (Zeitschrift für vaterländische Geschichte, Band 50, Munster 1892 „Die Anfänge der Reformation und der Streit über das Kirchenvermogen in der Grafschaft Mark" door Prof. Dr. F. Darpe).

Historie voor de mijnbouwwetgeving heeft gemaakt *Herman van Hecking*, keurvorstelijk rentmeester van het ambt Hörde (1612-1631). Hij had, ook tijdens de bezetting van deze landstreek door de Paltsgraaf van de Paltz-Neuburg (1622—1629), voor eigen rekening de mijnbouw geëxploiteerd tegen betaling van cijns als grondgebruiker. Naarmate in het algemeen de steenkool dieper ondergronds gedolven moest worden rijpte het beginsel van afzonderlijke mijnconcessies, competerende aan de hoge overheid (bodemregale), gescheiden van het grondgebruik, In klassiek geworden processen heeft *Van Heckiny* in 1631 tenslotte het pleit verloren (Dr. Ferdinand Schmidt, in het tijdschrift Süderland 1930, jrg. VIII). Dit keerpunt in de mijnbouw — met *Herman Heckiny* als hoofdpersoon — is het onderwerp geweest van Hans Spethmann's proefschrift „Der Märkische Ruhrkohlenbergbau von 1539 bis 1662". De promovendus schildert *Heckiny* af als de duistere baatzuchtige weerstrever van gezonde verlichte denkbeelden, maar de keurvorst ao. 1631 heeft het geschil principiëler opgevat en de familie *Van Hecking* in zijn gunst gehandhaafd. Een „moderne" mijnwet werd in ons land pas onder Napoleon ingevoerd door het keizerlijk decreet van 9 juli 1810: La Hollande est réunie à l'Empire. Deze wet is thans weder actueel voor aardolie-, aardgas- en zoutwinning (zie „Nederlands Juristenblad" 24 maart 1962).

Thans volgt de bovengenoemde stamreeks, voorzien van ons commentaar.

1. *Gerhard van Hecking*, leefde in 1348 in Westphalen, gekomen uit Koerland, tr. *Elisabeth von Dobbe.*

Prof. Schmeddinghof „Die Freigrafschaft Bocholt" in Munsterland, Monatschrift für Heimatpflege Jahrg. 7 Bocholt 1920, Heft 3 schrijft:

blz. 73 .....in dem Zeitraume von 1300-1400 tauchen die Namen von sieben Freigrafen auf, die von wegen des Kaisers und Königs zu Rom zu behuf ihres gnädige lieben Herren von Miinster den freien Stuhl zu Bocholt mit Urteil und Gericht bekleidet und besessen haben.. . .

blz. 76 ..dritter Freigraf war *Gerd Heckinck (Gerardus Heckyng, Gerryt Heckinck)* in 1350 des freien Stuhles auszerhalb Bocholt, 1365 zu Bocholt „bynnen ende buten"; 1350—'67 Richter.

blz. 77 ....Dasz der Freigraf einer Bocholter Familie entstammte ist wohl sicher., da der Name *Hecking* wiederholt unter den Bürgern der Stadt vorkommt. Die Familie stammte vielleicht von dem Gute Heckinck, das nach einer Urkunde vom 20 Januar 1472 in der Bschft (= buurschap) Herzebocholt ing.....

11. *Johannes Heckiny*, geb. *1377*, tr. *Elisabeth von Bodelschwing.*

Wij zouden tussen 1 en 11 een generatie willen voegen namelijk *Henrick Heckingh*, schepen van Bocholt 1375 (Inv. Nichtstaatlicher Archive der Kreise Ahaus, Borken, Coesfeld und Steinfurt, p. 39).

Bocholt, Pfarrarchiv oorkonde Vicarie Beatae Mariae Virginis a°. 1414 no. 44 *Johann Heckingh*, schepen te Rees. Rees, Stadtarchiv, rotuli: *Johann Heckingh* schepen 1407—1437, burgemeester 1416, met zijn tweede vrouw *Griete* 1421, 1434.

III. *Henricus Hecking*, geb. 1410, tr. *Catharina Aldentrugge op Feltbrugge Montana,*

IV. *Gerhard Hecking*, geb. *1446*, tr. 1470 *Margaretha von Horneken.*

V. *Gerhard Hecking*, geb. *1474*, tr. *Anna van Bronkhorst.*

Gerhardus Hecking, oorkonder in enige oorkonden in de jaren 1507—1525 in het archief van de Propsteikirche St Remigius in Borken.

VI. *Petrus Heckiny*, geb. 1498, tr. *Dorothea von Elberfeld.*

Petrus Hecking 1540—'57 schepen en provisor gasthuismr. van Borken (Borken, Stadtarchiv, Urkunden nos. 204, 205, 235).

VII. *Henricus Hecking*, geb. 1522, † 1579, tr. *Margarefha* van *der Borch.*

Henricus Hecking 1554—'79 schepen en provisor gasthuismr. van Borken (Archiv von Schloss Diersford bei Wesel reg. no. 902 'en Borken Stadtarchiv, Urkunde no. 257).

VIII. *Franciscus van Hecking*, geb. 1548, † 1594, tr. 1570 *Adelheide de Smeders.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arnold van Heckiny*, volgt IX.
2. *Herman van Hecking*, volgt IXa.

IX. Dr. Juris *Arnold van Heckiny*, † *1626*, heer van Schutterstein te Herzebocholt ambt Borken, richter te Kleef 1616, keurvorstelijk Brandenburgs raad en Hofgerichtspresident te Kleef, tr. 1604 *Anna von Grimholz.*

Een korte geschiedenis van het Rittergut Schutterstein verscheen in „Bau- und Kunstdenkmäler von Westfalen" 46 Bd. Kreis Borken (Münster 1954). De brandenburg-pfalzneuburgisch-kleve-märkische Rat und Hofgerichtspräsident *Arnold van Hecking* kocht het goed van de familie von Münster zu Dael. *Arnold* droeg het over aan zijn oudste zoon Dr. Jur. *Johannes Franciscus* (geb. 1609, tr. *Aleyda Cunira de Rhode*, zie ons boek blz. 176), die opgevolgd werd door zijn zoon *Arnold van Hecking* (de bovengenoemde burgemeester van Mengede a° 1666; zie nog Dr. v. Diest-Koerber. „Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft

für Familienkunde Bnd. VIII, Heft 7/8 1958). Volgens het hs. was deze *Arnold de vader* o.m. van *Johan Andries Hecking* **med. dr.** in ons boek ten onrechte geplaatst op blz. 178 onder 6. De laatste *Hecking op* Schutterstein is geweest *Willem Joseph van Hecking,* die nomine uxoris *Anna Clara Christina Ellers* in 1716 beleend. werd met de havezathe Sinderen en annex boerderijen (zie het proces Hecking contra Knobelsdorf, zwagers, in het oud-archief van Doesburg j° archief heerlijkheid Wisch copie-akte d.d. 1 juli 1720). In 1730 kwam Schutterstein in veiling aan de vorst van Salm-Salm.

IXa. *Herman van Hecking,* geb. 7 okt. *1586,* keurvorstelijk rentmeester in het ambt Hörde 1612-1631, tr. *Maria Elisabeth Schmitz.*

De mijnbouwonderneming van *Herman van Hecking* is boven uitvoerig besproken.

De familie *(de) Schmitz* was bekend in Altena en Soest, graafschap Mark (G. v. Michels, „Soester Genealogiën", Soest 1955). *Herman Hecking* rentmr. te Hörde tr. 2e 1628 *Catharina Kumpsthoff* wed. *Caspar Niess* raadsheer en richter te Dortmund („Der Märker", Heimatblatt Grafschaft Mark 11 Jrg. 1962 März/Heft 3 p. 62).

Uit dit huwelijk:

1. *Franciscus Casparus van Hecking,* student Leiden 1634, oud 21 jaren, † op de thuisreis.
2. *Andries, volgt X.*
3. *Herman van Hecking,* c. 1616-1684, student Leiden 1634, keurvorstelijk rentmeester in de Lymers, burgemeester 1654 van Zevenaar enz.; zie verder ons boek.

   Hij overleed kinderloos; in ons boek is hij ten onrechte voorgesteld als de stamvader van de Zevenaarse *Hecking*'s in plaats van zijn broer *Andries.*

4. *Dirk van Hecking,* richter van Wehl.

   Dirck Hecking werd burger van Zevenaar 30 mei 1667. Hij tr. als natione Westphalus te Maastricht (St. Nicolaaskerk), 11 juni 1659 *Maria* Olieslager. Zie verder ons boek blz. 176 sub Id, en de kwartieren *Van* de Pelde-van *Hecking* in de Belgische „Middelaar tussen de genealogische navorschers" mei 1960).

X. *Andries van Hecking,* richter en rentmeester te Hörde, tr. 1643 *Clara Freytag,* dr, van *Giesbert Freytag,* richter te Liinen, en *Clara van Buiven.*

Andries Hecking Marcae Westphalus, oud 19 jaren, werd in 1634 met zijn broers *Franciscus Casparus* en *Herman* als studenten te Leiden ingeschreven.

Uit dit huwelijk dc kinderen, die in ons boek ten onrechte als kinderen van zijn broer *Herman* voorgesteld zijn, aan de voet van bladzijde 177 en op bladzijde 178 (behoudens 6, med. dr. *Johan Andries, wiens* vader wij hierboven vermeld hebben in de kleine letters bij IX).

XI. Dr. *Andries Henricus van Hecking,* 1650—1708, heer van de Mathena bij Zevenaar, keurvorstelijk rentmeester en dijkgraaf in de Lymers 1683, burgemeester van Zevenaar 1692, tr. c. 1674 *Elisabeth van Roorda,* geb. te Heeg (Friesland); zij zijn onze kwartieren nr. 236—237.

Wij noemden in ons boek *Andries Henricus ten* onrechte de zoon van *Herman* (hierboven IXa, 3), *wiens* opvolger en erfgenaam hij was. Bij hernieuwde bestudering van het rechterlijk archief der „Kleefsche enclaves" bleek hij echter een oomzegger van *Herman* te zijn en met andere neven en nichten diens testamentaire erfgenaam (Kleefsche enclaves no. 1854 akten d.d. 20 april 1686, 18 mei 1686, 30 aug. 1686, 10 sept. 1686, 13 januari 1683 en 18 nov. 1684, resp. fol. 313 v°., 315 v°, 316, 335 v°, 336 vo°, 177 en 250 v").

Zie over „de Mathena" nog „De Nederlandsche Leeuw" 1955 k. 390 noot 7.

Van Roorda: Het enige Friese element in onze kwartieren heeft Dr. *A. H. van Hecking* aangebracht door zijn huwelijk met *Elisabeth van Roorda* omstreeks 1674. Haar ouders *Frederick van Roorda en Anna Christina van Harinxma fhoe Heeg* behoorden tot de kring van de Friese edelen. *Elisabeth,* die na de dood van haar ouders als jong meisje bij de familie in Heeg opgroeide, deed aldaar op 5 november 1670 geloofsbelijdenis; naast haar inschrijving in het kerkelijk register van lidmaten staat de kanttekening: „met attestatie vertrokken". Bij gebreke van een trouwboek uit deze periode konden wij niet nagaan, of zij nog in Heeg getrouwd is.

In ons boek —— bladzijden 178 en 179 — namen wij de acht stamdelen van *Elisabeth van Roorda* summier op. Thans volgt enige nadere „aankleding" van dit voorgeslacht.

Frederick van Roorda, voornoemd, heeft in hoedanigheid van edelman volmacht gehad in de Friese Staten, in de jaren 1639—'40 voor Haskerland en in de jaren 1642—'44, 1654—'65 voor Lemsterland (vgl. „De Nederlandsche Leeuw" 1961 kol. 436). Hij overleed 29 juli 1665, volgens zijn grafsteen in de kerk van Heeg, oud vijftig jaren.

Zijn vader *Poppe van Roorda,* † 1616, die door Adelen van Cronenburch (Stamboek, 442, vgl. ald. 845) „van Akkrum" genoemd wordt, moet men 'onderscheiden van *Popke Roorda* „van Grouw". Laatstgenoemde was gehuwd met *His Fransdr. Huyghis.* Eerstgenoemde — onze — *Poppe* had tot vrouw *Elisabeth van Baerdt (1593-1636) en* was een zoon van „jonge" *Frederick Baves (Baukes) van Roorda en* diens tweede echtgenote *Haringh Haringsdr. van Andringa* „bij Cambuur" (Cronenburch, stamboek, 70).

Aan de kant van de *Harinxma's* noteerde de heer H. L. Kruimel het huwelijk te Emden. van de ouders van *Anna Christina,* bovengenoemd:

„jr. *Harringh van Harrincksma,* Fendrig van hopman Ietzerda, und J. *Gertrudt Quadt,* Lt. *Quade* dochter", 22 okt. 1631.

Aan de reeds bekende personalia van de bruidegom voegen wij nog een en ander toe:

30 maart 1628 lidmaat te Heeg jr. *Haring van Harinxma.*

19 maart 1629 *Haringh van Harinxma fhoe Heeg* vaandrig in de compagnie van Roussel nu Idzerda (commissieboek Staten van Friesland).

1 maart 1633 jr. *Haring van Harinxma* unde juffer *Ghertruyd Quadt,* echteluyden, deponeren hun testament van 7 febr. 1633: testateur noemt zijn ouders jr. *Douwe van Harinxma* ende juffer *Mechtilda van Dunnewolt*; testatrice haar ouders *Jurrien Quaet en His van Eminga* (Emden, Contrakten protokolle no. 30).

1645 jr. *Haring van Harinxma* door de stad Emden aangesteld tot gouverneur, hoewel de Staten-Generaal op 19 april 1645 daartoe *Hessel Meckema van Aylva* benoemd hadden; de twee heren werden naar 's-Gravenhage ontboden, maar het geschil was medio 1648 nog niet beslecht (resolutie Staten van Holland 7 en 13 april, 10 en 13 mei 1645: resoluties Staten-Generaal 10, 15, 16 mei, 9 juni 1645, 3 januari, 19 en 23 maart, 24 nov. 1646 en 16 juli 1648).

28 nov. 1669 verkiezing van een ouderling te Heeg in plaats

van ,,d'hoogedelgeboren Heer jr. *Harringh van Harinxma,* die ontijdig van ons door de doot is wechrukt".

N.B. In de twintiger jaren van onze eeuw nam Jonkheer H. H. Röell deze aantekening en een reeks lidmaten en huwelijken over uit een kerkelijk register van Heeg aanvangende in 1598; zie het dossier Roorda op het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. Dit register is thans spoorloos).

Wij schreven in ons boek — bladzijde 179 —, dat *Haring van Harinxma op 27* augustus 1604 te Doesburg geboren was in Dunnewoltshuis. Met dit geboortehuis moet bedoeld zijn het huis aan de Joedenstraat aldaar van zijn grootouders *jacob van Dunnewold* en *Johanna van der Voort. Jacob van Dunnewold,* †1613/14, is geweest stadhouder in het richterambt Doesburg en ontvanger van de graafschap Zutphen (commissie van de Staten-Generaal d.d. 1 juni 1589). Kort vóór 1600 liep een opzienbarend proces tegen hem op klachte dat hij met zijn zoon *Everhard* een jongedochter ontvoerd had. *jacob* nam de wijk naar het Kleefse Zevenaar zonder orde op zijn ambtelijke administratie te stellen. *Everhard* en enige generaties van zijn nageslacht waren als landjonkers gegoed op de havezathen ,,de Nevelhosst" en de ,,Balkenschot" — kerspel Winterswijk. *Henricus Johannes van Dunnewold,* een kleinzoon van *Everhard,* die generaal was in Pruisische dienst, verwierf op 15 november 1675 een diploma van rijksgraaf. Onder de verzamelingen van het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage bevindt zich een gedocumenteerde hs.-genealogie van dit geslacht (nr B 1090). Daarin ontbreekt de moeder van *Jacob van Dunnewold,* maar wij vonden haar naam, *Gönnijp,* in het grafschrift te Berlicum van *Aeltje van Harinxma,* een zuster van jr. *Haring.*

De laatste twee van de acht stamdelen van *Elisabeth van Roorda,* die in ons boek voorkomen, zijn *George van Quadt* en *His van Eminga,* beide begraven op het koor in de kerk van Dokkum, de man overleden 21 augustus 1650 oud 83 jaar. De Haan Hettema (Stamboek dl. I blz. 107) vermeldt hun huwelijk te Delfzijl op 5 februari 1626 met de aantekening: z(onder) k(inderen). Het jaartal 1626 moet een misstelling zijn, vermoedelijk voor 1606; de aantekening ,,zonder kinderen" is in zoverre juist, dat zij hun dochter *Geertruyd* (volgens de grafsteen overleden in 1643, oud 33 jaren) overleefd hebben. In bovenvermeld testament d.d. 7 februari 1633 van *Geertruyd van Quadt* en haar man *Haring van Hatinxma* noemde testatrice *Jurrien Quaet* haar vader en *His van Eminga* haar moeder. Bovendien ligt *Geertruyd's* dochter *Machteld van Harinxma thoe Heeg* in Dokkum begraven met de kwartieren van moederszijde *Quaedt-Eminga.* Rectificatie van bovenvermeld jaartal 1626 in 1606 voor het huwelijk van *His Eminga* lijkt ook wel aannemelijk naast de datum 8 maart 1605, toen haar zuster *Ids* trouwde met *Womck van Mockema.*

Volgens een achttiende eeuwse stamtafel stamde *His ab Eminga* in de vierde generatie uit *Menno ab Eminga* ,,habitavit in Steens statu et stede antiqua Eminganorum, ibidemque mortuus est 1467" (Centraal Bureau voor Genealogie, in hs. Wiarda R nr. 12; en genealogie Eminga bij de Haan Hettema, Stamboek dl. 1 blz. 107).

Addenda et errata:

blz 177:

Ic. *Hermanus* Hecking werd burger van Zevenaar 17 dec. 1652; zie voor hem hierboven IXa, 3 enige rectificaties.

Maria Goltsmit was dochter van *Johan* burgemeester van Zevenaar, en *Christina Smidts en* weduwe van *Henrick Berck,* richter te Zevenaar. Deze *Henrich Berck* was zoon van *Peter Berck,* burgemeester *van* Dusseldorp en Anna *Wilh. Kylman* en werd burger van Zevenaar 6 juni 1624.

blz. 17 8:

5. *Magdalena Elisabeth Hecking, tr.* Lünen 4 maart 1664 *Mathias von Berck.*

G. med. dr. *Johan Andries Hecking* is hier ten onrechte geplaatst; zie zijn juiste afstamming hierboven ad IX en ,,Der Märker", Heimatblatt Grafschaft Mark 11 Jhrg. 1962, März, Heft 3, blz. 62. *Johanna Catharina van Rijswijck* was dus niet zijn stiefmoeder. *Johan Andries,* stud. te Königsberg 1673, als med. cand. Altena Westphalus ingeschreven student te Duisburg 1683, werd burger van Zevenaar 8 febr. 1686.

6a. Mr. *Willem Sigismund van Hecking* lidmaat te Willemstad met attestatie van Zutphen 11 juli 1717, secretaris van Willemstad c. 1722, later landschrijver en staelholcler der stad en heerlijkheid Bredevoort, tr. le Bredevoort 8 aug. 1723 *Maria Margaretha Aken,* weduwe van de heer *Sluyter Bekker* op Berenkamp onder Dinslaken in Kleefsland, tr. 2e Bredevoort 29 juli 1751 *Geertruida Mess,* dr. van wijlen de predikant *Mess* alhier.

blz 179:

Haring van Harinxma thoe Heeg was anno 1645 gouverneur van Emden.

blz. 256:

Frederick van Hecking werd schepen van Zevenaar 23 dec. 1704 bij resignatie van zijn vader

blz 257:

Johan Bernard Christiaan van Hecking, student te Duisburg 1731.

Christiaens-Hartman (blz. 18 1 en vlg.).

Allereerst verbetering en aanvulling van de wapenbeschrijvingen.

Christiaens: Het familiegraf in de Willibrordikerk van Wezel wordt gedekt door een, grafsteen met de wapens *Chrisfiaens* en *Volckershoven.* Deze grafsteen is na de tweede wereldoorlog onder het puin tevoorschijn gekomen. Het eerste wapen is: een smalle schuinbalk gaande over een linkerschuinbalk, vergezeld van vier rozen onderling verbonden door een ongebladerde steel, welke steel hier en daar over de balken heengaat. Het tweede wapen (*Volckershoven*) *is: een* zevenpuntige ster.

Hartman: Rietstap beschrijft het wapen *Hartman* (Wezel): in zwart drie slagershakmessen van zilver 2 :1, het scherp naar rechts; het geheel gevat in een zoom van zilver. Aldus ook het hs. Van Mansvelt, vermeld in ,,De Nederlandsche Leeuw", jrg. 1958, kolom 488.

Van de familegeschiedenis spoorden wij inmiddels een oudere periode op. Deze studie is verschenen in ,,De Nederlandsche Leeuw", jrg. 1960, onder de titel ,,Een tafereel van Klein-Antwerpen, genealogisch voorgesteld in de kwartierstaat Christiaens-Hartman". Klein-Antwerpen beduidt de stad Wezel, die deze bijnaam gekregen had tijdens het voorspel van de Tachtigjarige oorlog, door de invasie van vluchtelingen uit Antwerpen en de verdere Nederlanden voor het Spaanse schrikbewind. In het kader van die tijd hebben wij onze voorouders in Kleefland van de familiekring *Christiaens-Hartman* kunnen schilderen als Nederlanders, ook al zijn zij buiten de formele landsgrenzen geboren en getogen. Uit deze belangwekkende omlijsting, welke wij in de aandacht van de lezers aanbevelen, lichten wij nu de hierondervolgende kwartierstaat met naschrift.

Johan Christian, *geh. 1549,* † *26* aug. *1626,* richter in Bislich, Haffen' en Mehr 1580—1613, tr. *Margaretha Sceper,* † *12* maart 1615.	*N. van Volckershoven,* tr. N.N.	*Thomas Hartman,* † c. *1615,* brandewijnkoper te Wezel tr. Wezel 5 mei 1582 *Sara Tielemans Heshusen.*	*Reinier Roosterman,* † *1624,* tr. 1611 *Johanna Bruyns* geb. te Emmerik, † 1663.
Heinrich Christian, geb. *10* nov. 1605, † Wezel 1 mei *1678,* schepen van Wezel, tr. Wezel 27 juli 1641 *Odilia van Volckershoven,* geb. Gulik 11 maart 1615, † Wezel 17 november 1697.		*Jacob Hartman,* ged. Wezel 9 dec. 1612, stadsrentmr. en schepen van Wezel, † ald. *2* jan. 1672; tr. Wezel 29 aug. 1638 *Christina Roosterman,* geb. Goch 24 juni 1619, † Wezel 1 nov. 1686	
Dr. *Johan Christiaens,* geb. Wezel *10* mei 1642, † ald. 5 juli 1717, student te Dusseldorp 1659, te Leiden 1663, burgemeester van Wezel; tr. Wezel 14 juli 1681 *Alida Hartman,* ged. Wezel 25 okt. 1654, begr. ald. 17 nov. 1693			

N a s c h r i f t :

Naamgenoten *Christiaens* waren al in de veertiende eeuw in Bislich gegoed. *Gerardus Christian* en zijn zoon dominus *Johannes Christian* bezaten aldaar circa 1390 leengoed van de proosdij Xanten. Student in Keulen waren 1417 *Joh. Christian, 1426 Gerardus Christian,* beiden van Xanten en nepos rectoris Henricus de Bemel alias de Xantis; 1437 *Joh. Christian* de Xanten.

Van *Sc(h) eper* was ons ten tijde van voormelde publicatie in „De Nederlandsche Leeuw" 1960 niets naders bekend. Bij raadpleging van de „Urkunden des Archives von Schlosz Diesfordt bei Wesel" Ier Band, ao, 1957 (Inventare Nichtstaatlicher Archive nr. 5) bleek, dat de ouders van *Margaretha, Arndt Scheper en Aeltgen,* in 1583 burgers van Wezel waren. *Arndt Scheper* was Kleefs rentmeester in Bislich c.a. en wordt in 1562 genoemd „Diener des Erbhofmeisters Dietrich von Wylich". Toen de familie van Wylich in geldzorgen geraakte, wist *Arndt Scheper* de meer voorgekomen kans van een rentmeester te benutten door van jr. Philipp van 'Wylich belangrijke bezittingen onder Haffen en Mehr over te nemen: de transportakten van 28 februari 1574 en 31 maart 1575 zijn voorzien van *Arndt's* zegel.

Johan Scheper Willemsz. was schepen van Bislich in 1376, en *Godert Scheper Gerits* in de jaren 1494-1521.

De zeer aanzienlijk gehuwde *Volckershoven's* uit Gulik hebben enige officieren opgeleverd aan het Staatse leger. Hun herkomst bleef voor ons in het duister.

De kaopmansfamilie *Hartman* heeft in de stadsregering van Wezel gezeten.

Tîeleman Heshusen (Heshusius), de vader van *Sara* voornoemd, heeft als theoloog een geruchtmakende levensloop gehad,

De ouders van *Reinier Roosterman, Tieleman Roosterman* en *Alida Reiniersdr. Pauw,* waren omstreeks 15601 uit Antwerpen naar Issum bij Kleef gevlucht. De *Roosterman's* keerden vóór 1627 uit Goch naar de Nederlanden terug en verschenen hier te lande onder de Rotterdamse en Haarlemse regenten van de zeventiende eeuw, Frans Hals heeft enkelen van de Haarlemse familie geschilderd.

Alida Pauw was een dochter van *Reinier Pauw,* burgemeester van Gouda ao. 1540 en *Aleyt Dirksdr.* (Nederland's Patriciaat" ao. 1962, genealogie *Pauw* sub VIII).

De voorouders van *Johanna Bruyns* genoten eeuwen lang aanzien in Emmerik. Haar vader *Ludolf Bruyns,* heer van de Avervoirt, was c. 1600 burgemeester van Emmerik. Uit de romance van *Johanna's* zuster, *Margaretha Catharina Bruyns, is* de stamvader van, de *Nassau-Zuylenstein's* geboren. Men zie uitvoeriger ons bovenaangehaald artikel in „De Nederlandsche Leeuw" ao. 1960.

A d d e n d a e t e r r a t a :
b l z 1 8 1 :
Odilia Theining, lees : *Odilia van Volckershoven.*

(Slot volgt).

KORTE MEDEDELINGEN,

Dedel.

(LXXX, kol. *204-227)*

Naar aanleiding van mijn Dedel-artikel in het nummer van juni j.l. heb ik enige brieven ontvangen van belangstellende medeleden, waarvoor ik zeer erkentelijk ben. Het voornaamste van de inhoud van deze correspondentie, dat van belang is voor de kennis van de betrokken geslachten, laat ik hier volgen:

1° Mr. A. Haga te Zwolle vestigde mijn aandacht op het in 1956 verschenen boek van Dr. A. Johanna Maris „Het Repertorium op de Stichtse leenprotocollen" (1394-1581).

Ik heb dit werk geraadpleegd en vond op blz. 211 de leenvolgingen van 6 morgen land in Zevenhoven:

Claes den Edel, na opdracht door Ernst van Lopik, 19 september 1399. Dezelfde 1426 en 20 januari 1434.

Johan de Edele, na dode zijn vaders *Claes, 3* juli 1447. Dezelfde 28 maart 1457.

Tyman die Edel, na dode zijns broeders *Johan die Edel, 26* juni 1464.

Oelant Tyman de Edel's dochter, echtgenote van *Beernt Proys Alberts zoon,* na dode haars vaders, 10 mei 1484.

Deze leenvolgingen kloppen met mijn opstelling van de genealogie in kolommen 221 en 222.

Op blz. 252 vond ik vermeld als leenhulder: *Adriaen die Edell, 26* agustus 1497. „Vermoedelijk is hij identiek met *„Adriaen d'Edel,* vermeld 1464, † kinderloos'!, door mij vermeld in kolom 220.

Op blz. 358 wordt vermeld als leenman bij afwezigheid van de stadhouder der lenen Jacob *Deedel,* 29 april 1573, Hij is blijkbaar identiek met Jacob *Godartsz. Dedel,* door mij vermeld in kolom 221.

Op blz. 439/440 worden de leenvolgingen opgesomd van ,,11 hoeven lants gelegen op Vlowijc in Werconder kerspell, dair boven naist gelant is die Proest van Sant Johan ende beneden *Lambert die Edell, Geryts vader* vurs.

Geryt Deedell na opdracht door Johan van Rynesse van Rynouwen, 22 oktober 1416. Dezelfde, 1426 en 1434 januari 16.

De omschrijving luidt: ,,die twee hoven lants gelegen tot Werconden op Vlowijck mit drie acker tienden, die daertoe behoeren, daer die Proest van Sente Johan t Utrecht boven naest gelant is ende beneden jonge *Tyman Dedel''.*

Goedert die Edel na dode zijns vaders Gerrit, 1445 januari 28. Dezelfde, 1457 april 11. Dezelfde na opdracht door hemzelf onder voorwaarde, dat het leengoed, ingeval hij overlijdt, zal komen aan de wettige geboorte, die hij bij zijn echtgenote *Lysbette (Jacobsdr. Pot,* zijn 2de vrouw) achter zal laten, 1464 maart 19.

Meester Johan de Eedel na dode zijns vaders *Goert,* 1486 mei 5. Dezelfde, 1497 augustus 21. Dezelfde, 1518 januari 20.

Goerdt die Edell na dode zijns ooms meester *Johan die Edell* onder voorwaarde het leengoed niet te mogen vervreemden of bezwaren tenzij met goedvinden zijner vier naaste vrienden en magen *Jacob Pot, Hendrick van den Borch, Willem Foyt* en *Geerloff die Wit,* terwijl, ingeval een dezer vier sterft, de drie overigen een ander uit Goerdts naaste vrienden kiezen zullen met gelijke macht en autoriteit, 1519 april 5.

Jacob die Edel na dode zijns vaders *Goert,* 1526 april 14. Dezelfde, 1529 juli 7. Hulder tot zijn mondige jaren Herman Schuerinck. Hij doet zelf de eed, 1545 oktober 24.

Deze leenvolgingen stemmen overeen met de genealogie, kolommen 219, 220 en 221,

Vervolgen wij weer onze aanhalingen uit het boek van Dr. Maris.

Op blz. 472 lezen wij o.m.: ,,Den teenden, grof ende smal, geheten Hedewegen mit sinen toebehoren, gelegen in den kerspell van Zeyst".

Gerit Dedel na opdracht door Gerrit Jan Wessels. 1426. Dezelfde, 1434, januari 16.

Goedert Dedel na dode zijns vaders *Gerit,* 1445 januari 28. Dezelfde, 1457 april ll.

Peter Pot na opdracht door *Goert de Edel,* 1478 december 27, enz.

Voor deze *Gerit* en *Goedert Dedel* moge ik verwijzen naar mijn genealogie kolommen 219/220.

De hier opgesomde leenopvolgingen, ontleend aan het Repertorium van Dr. Maris bevestigen dus de juistheid van de door mij vermelde stamreeksen en vullen deze aan, in het bijzonder wat de sterfjaren betreft.

2° Ons geacht medelid Ir. G. L. Meesters te Utrecht schreef mij o.m. het volgende over de Leidse Dedels:

,,Bij de bestudering van de papieren van Van Attevelt (m.i. een onbetrouwbaar heerschap) viel mij op, dat er correspondentie was tussen: Mijn Heer *Cornelis Ouwendijk* Notaris en

Rentmeester tot Delft (6 okt. 1682) en Mijnheer Joost van Attevelt Constschilder tot Utregt 21 okt. 1682 inzake d'Edel.

Ouwendijk schrijft 2 9ber 1682 ,,tgene de Heer Heijnsius pensionaris deser Stadt my heeft gesegt".

Dat was dan:

Willem Dedel 1525 won *Joost Dedel* tot Leyden 1560 troude Juffr. ... *van Leeuwen.* won:

Willem Dedel troude juffr. *IJda van der Dussen,* won:

Mr. *Joost Dedel,* advocaat en schepen te 's-Gravenhage mitsgaders, enz.

Het heeft er veel van, dat *Heinsius* belang stelde in de herkomst van zijn moeder *Maria Bruynsdr. Dedel* en op schreef wat hij wist en door de notaris uit Delft met behulp van Van Attevelt een genealogie in elkaar heeft laten draaien. De laatste zal er geen been, in hebben gezien de gevraagde aansluiting aan de Utrechtse familie te leveren."

Inderdaad lijkt het waarschijnlijk, dat Van Attevelt de aansluiting Utrecht-Leiden heeft gefantaseerd. Ik merk hierbij nog op, dat de door Ir. Meesters vermelde *Cornelis Ouwendijk,* die volledig *Cornelis Persijn van Ouwendijk* heette, ook met een *Dedel* gehuwd was en wel met *Maria Margaretha Dedel,* dochter van de geneesheer *Jan Dedel* (geb. 1614) en *Elisabeth Bugge van Ring.* Deze *Jan Dedel* was een zoon van *Joost Willemsz. Dedel (1575-1625) en Oedilia Stalpert van der Wiele Jacobsdr.* (Zij was een zuster van de bekende priester-dichter *Johannes Stalpert van der Wiele*). Zowel *Heinsius* als *Persijn van Ouwendijk* waren dus geïnteresseerd in de afstamming der Leidse *Dedel's.*

Voorts 'vermeldt Ir. Meesters in zijn brief nog enkele bijzonderheden over het onderwerpelijke Leidse geslacht.

,,Leiden poorterboek C fol. 131: *Willem Joostenz.* Is poorter ontfangen bij 2 burgermeesteren in precensie 2 scepenen. Borge *Claes Joostenzn.* Actum den XXIIendach in Maerte a° XVc XII (1512):'

Inventaris Kloosters Leiden Regest 2410: Verkoop aan *Willem Joestenzn.* lindewever van een huis aan de Hogewoert 2 Juni, 1534,

Inventaris Secretarie Leiden (A) Regest 1717— 13 nov. 1547. *Willem Joostenzn. c.s.* getuigen. op verzoek van de ambachtsbewaarders van Zoeterwoude voor de schout van Leyderdorp, dat de personen, die wol voor lappen, voor lakens en schortendoek gereed hadden in Soeterwoude, naar de omliggende dorpen zijn vertrokken."

Tot zover de brief van Ir. Meesters. Uit de inschrijving in het poorterboek, d.d. 1512, blijkt derhalve, dat *Willem Joostenzoon* hoogstwaarschijnlijk een broer had (zijn borg) die *Claes Joostenzoon* heette. Vermoedelijk was deze broer ouder en kan dus hun grootvader *Claes* geheten hebben of anders *Willem.*

De aantekening uit 1534 bevestigt, dat *Willem Joestenzn.* van beroep linnewever was en uit die van 1547 blijkt, dat hij in 1547 nog in leven was. Zijn geboortejaar schattend op ± 1485, was hij in 1547 dus verm. een man van ± 62 jaar. Zijn vader *Joost* kan dus ongeveer 1455 geboren zijn en zijn grootvader (*Claes* of *Willem*) ± *1425.* Dit laatste als richtlijn voor eventueel verder onderzoek.

3° Van ons geacht medelid, de heer A. M. Hulkenberg te Lisse, kreeg ik te dezer zake een brief, die handelt over het geslacht *Verdel = van der Del,* welke familie verband zou kunnen houden met de Leidse *Dedel's* (vgl. mijn artikel).

De heer Hulkenberg schrijft o.m.:

„Het Hollandse geslacht *Dedel* zou kunnen komen van *Van de(r) Del. Nu is* in het begin der 18e eeuw pachter van de bouwwoning „op Dever" (voormalig kasteel of herenhuis bij Lisse) Cornelis *Cornelisz. Verdel,* een. R.K.geslacht, dat hier veel voorkwam en nog wel voorkomt [1]). Deze Lissese *Verdel*'s stammen af van *Jan Cornelis* en diens' zoon *Cornelis van der Delle,* die een leen hadden van Alkemade (zie Beresteyn).

Ik vermoed (meer dan een vermoeden is het niet), dat zij konden afstammen van *Gheryt Delle,* die in 1361 in Rijnsburg woonde. In 1357 wordt reeds gesproken van „de Delle", die onder Rijnsburg gelegen moest zijn (vgl. Maria Hüffer, Abdij van Rijnsburg).

Omstreeks 1631 werd het herenhuis Dever gebouwd, volgens Arn. Houbraken (Groote Schouwburg) bouwde Jacob van Campen voor deze tijd een „Huis van de Heer Dedel te Lisse". Noch door Ir. de Graaff, die al jarenlang de Lisser geschriften doorsnuffelt, noch door mij is ooit in Lisse de naam *Dedel* gevonden. P. T. A. Swillens (Jacob v. Campen) veronderstelt *Johan Dedel* (geb. 1589), maar deze komt in Lisse nergens voor! Omdat de huizen vaak met de namen der eigenaars op kaarten werden betiteld, vermoed ik verwarring Dever-Dedel".

Hetgeen de heer Hulkenberg schrijft over *Verdel,* enz. is zeer interessant en is misschien een stimulans voor verder onderzoek in die richting.

Ook ik betwijfel of Mr. *Johan Willemszn. Dedel,* president van het Hof van Holland (1588—1655), gehuwd met *Isabella Marcusdr. de Vogelaer de* buitenplaats „Dever" in Lisse heeft laten bouwen. Bij mijn onderzoekingen van de Leidse *Dedel*'s *is* mij daarvan nooit iets gebleken.

4" Mr. R. Parqui te 's-Gravenhage meende dat de familie van ons geacht medelid Dr. Ludwig Edel te Quendorf uit Alkmaar stamde. Dit is onjuist. Hij behoort tot een der Duitse geslachten, van die naam (vgl. Band 70 der Deutschen Geschlechterbücher).

5° De heer M. C. de Haan, arts te Haarlem, schreef mij o.a.: „In mijn kwartierstaat komt voor *Geertruy van Wede,* gehuwd met *Hendrik Stevenszoon van Zuylen.* Deze *Hendrick van Zuylen* was in 1515 in de Magistraat van Utrecht. Een broeder van hem genaamd *Willem* was Priester en Vicaris van St. Jan. *Geertruy van Wede* was de dochter van *Batholomeus van Wede* en *Wendelmoet Utenbogert,* Zij overlijdt in 1534.

Wendelmoet Utenbogert was de dochter van *Jan Utenbogert. Nu* vraag ik mij af, is dit dezelfde *Jan* als door u vermeld die trouwt met *Duvine* dochter van *Timan d'Edel* de oude en *Bely* of *Wendelmoet Claesdr. van Oostrum:* Dit vermoeden van mij wordt versterkt door de namen van de kinderen van het echtpaar *Bartholomeus van Wede en Wendelmoet Utenbogert:* 1. *Wouter,* 2, *Steven,* 3. *Willem* (overlijdt 1499), 4. *Tyman,* 5. *Geertruy,* huisvrouw van *Hendrick Stevenz. van Zuylen,* 6. *Tymanna.* Zowel het voorkomen van de naam Wendelmoet als Tyman lijkt mij hiervoor te pleiten. Deze gegevens zijn ontleend aan de collectie Booth te Utrecht,

[1]) De Lisser *Verdel*'s stammen af van Jan *Cornelis van der Delle* of *Verdel(le),* die in 1493 verleyt wordt met een leen van Alkemade. De leenvolgingen zijn: *Jan, Cornelis,* Cornelis *Jansz.* verl. 1505/1535, *Cornelis Cornelisz., Maarten Cornelisz., Cornelis Maartens* ± 1640, *Jacob Maartens,* Gewit *Maartens,* Cornelis *Cornelisz.,* enz. H.

Wendelmoet Utenbogert en *Bartholomeus van Wede* zouden in 1462 getrouwd zijn. Een aansluiting van deze familie *van Zuylen* met de adellijke *Van Zuylen*'s heb ik niet gevonden."

De heer De Haan vraagt mij of ik hem verder kan helpen, hetgeen mij tot mijn leedwezen niet mogelijk is. Misschien is iemand onder de lezers beter op de hoogte van deze materie dan ik. 'Chronologisch kan de hypothese van de heer De Haan juist zijn en wat de Van Zuylen's betreft, geloof ik dat de aansluiting met de adellijke *Van Zuylen*'s wel bestaat. Althans het boek van Dr. Maris, in het begin van dit artikel door mij aangehaald, biedt in deze verschillende opmerkelijke aanwijzingen.

6° Ons geacht medelid, de heer P. Bos te Monster, schreef mij over *Jan Claesz. Deel,* in 1501 vermeld als schout van Alphen (vgl. de kolommen 210 en 212 van mijn artikel Dedel) het volgende: „De naam *Deel* kan m.i. ook een verschrijving of vervorming zijn van *Deijl.* Het is me meer opgevallen, dat geslachten, van rondom Oegstgeest en Rijnsburg tegelijkertijd of later opdoken in het Rijnland rond Alphen, wat met deze boerenstreek ook weer niet zo verwonderlijk is. Ook in mijn kwartierstaat komt de naam *Van Deijl* voor."

Deze hypothese van de heer Bos bevat n.m.m. een grote mate van waarschijnlijkheid. Ik geloof niet, dat deze schout in Alphen een *Dedel* is geweest,

A. VAN DER MAREL.

Dedel.

(LXXX, kol. 204-227)

Voor de vroegste generaties zou ik willen voorstellen:

1. *Huygh,* tr. omstr. 1450 N.N.
   Hieruit(niet te Leiden):

11. *Joost Hugen,* backer, woont te Leiden, Nobelstraat, tr. omstr. 1488 N.N.
    Hieruit *Willem,* volgt 111, en *Kerstijn.*

111. *Willem Joosten,* woont Hooigracht, oostzijde, volre(lakenvolder), tr. omstreeks 1518 N.N.
     Hieruit *Joost,* porsman, later wonende Steenschuur, oostzijde, en *Cornelis,* glasschrijver, later wonende in de Nobelstraat.

Van de jaren 1481—1510 ontbreken te Leiden vermeldingen in het poorterboek. In de meeste dezer jaren zijn de nieuwe poorters echter in de tresoriersboeken 'onder de ontvangsten vermeld. Hier vinden wij in 1488 *Joost Hugen.*

In de tresoriersrekening van 1498 is een volledige lijst van alle gezinshoofden en alleenwonenden, behalve de geestelijken, al of niet met een aanslag in de Settinge (een vijfjaarlijkse heffing voor oorlogskosen) opgenomen. In deze 2929 personen omvattende lijst is de enige *Joost Hugen,* de in het bon Wanthuis wonende *Joost Hugen,* backer, aangeslagen voor 2 pond groot. In het laatste jaar, 1502, is deze aanslag verhoogd tot 3 pond.

Joost Hugen woont in de Nobelstraat (Breestraat 152) in het huis later genaamd in het Jopenvat. In 1543 en 1544 woont in dit zelfde huis als eigenaar *Cornelis Willemsz.,* glasschrijver (kleinzoon van *Joost Hugen*).

De schutterijlijst van omstreeks 1518 (Secretariearchief nr. 1176) geeft te zelfder plaatse na *Joost Hugen* nog *Willem Joosten* als schutter.

In 1508 is er weer een heffing wegens kasten van het beleg van Poederoyen in de oorlog tegen de Geldersen. Hier moet *Joost Hugen* backcr 2 pond bijdragen, wat in verhouding tot de andere aanslagen een belangrijk hogere bijdrage betekent dan in 1498—1502. Het ging hem dus blijkbaar goed.

Posthumus' Bronnen geeft in de jaren 1514-1522 zijn aandeel in de verdeling der schaapsvellen en onder nr. 873 (uit correctieboeken) blijkt dat hij in 1519 bezwaar heeft tegen het feit, dat hij niet zelf te Calais vellen mocht kopen. Dit inkopen geschiedde, ter voorkoming van het tegen elkaar op bieden, door van stadswege aangewezen vertrouwensmannen. Joost gaat vrij uit, doch een collega, eveneens bakker en drapenier, die blijkbaar minder tactvol is geweest met zijn bezwaren, krijgt steenboete.

In 1525 wordt *Joost* nog genoemd als lid van het gemeen gezelschap van de ververije van Jan Veen, blijkbaar een soort coöperatie. Enige jaren later wordt *Kerstijn Joost Hugendr.* beboet met 2000 steen wegens schalkernije in de draperie; zij had namelijk een gat in het te keuren laken listig dichtgemaakt, iets wat niet ,,gedoogd" kon worden.

In de schutterslijsten in het ,,Stedeboeck" vinden wij in 1499 en in 1506 Joost *Hugen* als hantboge schutter, in 1514 *Joost Huge* backer als oude scut, en in de jaren 1515, 1519 en 1522 Joost *Huge* backer als voetbogeschutter. *Willem Joosten* is bij de vuurwapens ingedeeld, in 1519 als cloverschutter en in 1522 als ,,hantbusse".

Porsman is een beroepsnaam, de correctieboeken bevatten een besluit van een vergadering van de waardijns, de porsluijden en vele der drapeniers.

Een kleine correctie: *Jacob,* geb. 12 dec. 1543, stierf niet in 1563 of 1569 op Celebes, doch ,,obiit celebs", d.w.z. stierf ongehuwd.

De eerste vermelding in de lijfrenten. is een betaling per 16 april 1569 (Secretariearchief nr. 639 pag. 96). ,,Item betaalt *Joost Willemsz* porsman, veertich deser stede, ter cause van de 18e en 19e ramen op de eerste grevelingsche streeck, toegeschat ten lijffve van *Willem Joostenzoon,* zijn zoon out omtrent zestien jaren. 4 L. 6/1"

In de zomer van 1574 wordt als bewoner van het huis aan de Nobelstraat vermeld: *Cornelis Willemsz, 5* personen. Dit zijn wel *Cornelis Willem Joosten* met *Ermgaart Coenen* en de drie kinderen.

In 1581 wonen in ditzelfde huis „in 't Jopenvat" *Pieter Joosten* en *Aaltje Cornelisdochter* met *Maritje* hun kind en een dienstbode van buiten de stad, Neeltje Willems ,,t jongwijff van 't lant".

Willem Jacobsz in den Hoorn komt in 1545 voor als wijntapper in ,,Staten van Holland voor 1572, nr. 2228 in het A.R.A. Later woont hier *Cornelis Willemsz* in den gouden hoorn in 1557 en 1574.

IR. A. F. DE GRAAFF.

Enkele Oldambtster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw.

(LXXX, kol. 83-116)

Bij de- correctie heb ik een paar drukfouten over het hoofd gezien, die ik gaarne wil rectificeren, waarbij aanvullingen gevoegd zijn, welke Ir. G. L. Meesters mij gaf:

Hommens:

k o 1. 86: Ia. *Matthias Haijens* en *Gele* ,,Matthîas vrouw", vermeld 1 mei 1619 (Rechterl. arch. Westerlee Vcc1). Hun kleinzoon *Rembertus Matthiae* Cr. *Henrica van Iddekinge*

Een broer van Matthias was *Nanno Haijens,* tr. 1° *Edzko Hewes;* tr. 2° *Rensske.*

k o 1. 88: bij IIter, 3 lees: *Fermin Roger.*

Tiddinga:

k o 1. 90: A 1. *Luwert* tr. een dochter van *Eggerik Lupkes,* drost en rigter van Bellingwolde (wonende op zijn landgoed waarin de ruïne van de burgt Stapelberg was) (Bijdr. Gesch. en Oudh. v. Groningen 1 blz. 256 en vlg. Hieruit blijkt ook dat *Luwert* (A. 1) en *Mennno* (B. 1) broers waren, die aan de hogeschool te Wittenberg de lessen van Melanchton hebben bijgewoond.

11. *Doedo Tiddinga,* tr. *Bauwe,* dr. van *Iicke Haickens* (Vdd5 Winschoten op 24 april 1643).

Voetnoot 24) lees: Vee6 15 mei 1682,

k o 1 . 92: IIbis. *Eggerick Tiddinga,* tr. 1° Groningen 17 febr. 1608.

Uit het eerste of tweede huwelijk:

2. *Allegonda.*

Uit het tweede huwelijk:

3. *Caspar* ... ordinaris commissaris van monsteringe in Friesland 27 juli 1686, † Morra na 23 mei 1701, tr. Staveren 15 juni 1673 *Rixt van Andreae,* geb. ca. 1655, † Leeuwarden 10 maart 1735 enz.

Diurcken:

k o 1. 9 5: 1, 6, a. *Tjaert Frix,* geb. Groningen, benoemd als vaandrig 28 maart 1659.

Clinge:

k o 1. 9 6: 4de regel van boven. Als weduwe testeert *Hindrickien Broyls 29* nov. 1630 (Rechterl. arch. Groningen IIIx 11). Zij en haar man waren eigenaars van Broyls-erve te Rolde en woonden aan de Breedemarkt Z.Z. te Groningen,

Te Rolde waren de *Broyls'en* in de 16de eeuw schulten.

Bij 11 te schrappen: idem te Leiden 23 jan. 1621.

Van Nijeveen:

k o 1. 1 0 8: 6de regel van boven lees: In 1683 enz.

k o 1. 1 0 1: 8ste, 9de en 13de regel van boven: Ned. Leeuw 1940, kol. 291.

De Sanderen:

k o 1. 1 0 3: 1 Ic. *Sybilla Johanna Tamminga* tr. 1711.

Huninga:

k o 1. 1 0 8: VIIIbis. *Ailco,* aangesteld als ambtman 24 febr. 1623 (in de eed gebracht 25 maart) enz.

k o 1. 1 1 2: 1X 1. Uit het huwelijk van *Susanna Maria Huninga* en *Henricus tho Nansum:*

a. *Jan Joest tho Nansum,* ged. Groningen 6 mei 1683.
b. *Eppo tho Nansum,* ged. Groningen 4 dec. 1685.

Voetnoot 84) lees: 22 mei 1646,

MR. H. L. HOMMES.

Diurcken,

(LXXX, kol. 94-95)

Het in kol. 94 vermelde kan als volgt aangevuld worden:

Te Rolde waren de *Broyl'sen* in de 16de eeuw schulten.

1. *Rinnolt Diurcken*, luitenant 19 febr. 1626 [1], † vóór 2 april 1646 [2], tr. 1° een dr. van *Luwert Sebes*, wonende op het Oostereinde van Scheemda [4] en diens vrouw *Tyabbe* [3]; tr. 2° *Wya Sebes*, † vóór 3 aug. 1653. [5]

Uit het eerste huwelijk:

1. *Uwo* (Ouwo) *Rinnolts*, eigenaar van een heerd op de Meeden en van een heerd te Midwolda, kerkvoogd en zijlvest van de Meeden 21 maart 1649 [6], † vóór 7 mei 1656 [7] tr. (huw. contract Winschoten 10 jan. 1620) [8] *Wandel Haijckens*, samen vermeld 24 april 1653; zij alleen 7 mei 1656 [7], dr. van de howman *Haicko Tammens* [9], wiens heerd te Suirveen lag, en van *Iicke Ubekens*.

Kinderen o.a.:

A. Eyo *Ouwens* (dochter), tr. (huw. contract 8 april 1636) [10];

B. *Diurcko Ouwens*, veendrick 30 april 1653 [11], hopman, woont op de Meeden, erft de heerd van zijn vader aldaar, tr. Scheemda 24 sept. 1643 *Foske Luwertz*, in de Scheemde (huw. contr. 1 aug. 1643) [12]; zij waren met hun broeder *Upko* gerechtigd in Tiddingaheerd, huren huis te Winschoten 28 juni 1652 [13], samen vermeld 12 juni 1664 [14].

Zoon:

a. *Luwert Diurcken*, ged. Scheemda 25 aug. 1644.

C. *Upko (Ubeko) Ouwens*, erfde de heerd te Midwolda, † aldaar 25 mei 1666, tr. (huw. voorw. Oostwold 7 mei 1656) [15] *Foske Aeijolts*, geb. Blijham 1636, † (Midwolda) juni 1709 [16], dr. van *Aiolt Aiolts* en *Hissien Aitiens Sterenborch. Zij* hertr. Nieuw Beerta 16 mei 1669 Ds. *Reinoldus Weemhof*, predikant te Midwolda [18].

Uit dit huwelijk:

a. *Ouwo Rinnolts, ged.* Midwolda 20 juni 1658 (dus vernoemd naar zijn grootvader — met diens patronymicum),

b. *Ouwo Rinnolts*, ged. Midwolda 21 aug. 1659.

c. *Ayolt*, ged. Midwolda 12 jan. 1662.

d. *Haijcko Tammens*, ged. Midwolda 31 juli 1664 (dus vernoemd naar zijn overgrootvader met diens patronymicum),

Poske Aiolts noemde het eerste kind uit haar 2e huwelijk naar haar overleden man, voluit : *Ubeko Ouwes Mijers*, ged. Midwolda 11-3-1670. De toenaam *„Mijers"* komt bij dit geslacht nergens anders voor.

Uit het tweede huwelijk:

4. *Sebo Diurcken, tr. Catharina Cannegieters*, die hertr. *Joan Ernst van den Clooster* toe Groter Wede, geb. 1629, landdagscomparant in Overijssel sinds 5 april 1654 [19].

6. *Bauwina (Baudewina) Diurcken*, nog vermeld te Groningen 21 nov, 1670 [20], tr. *Claes Fricx*, burger van Groningen, ingeschreven in het brouwersgilde aldaar 28 sept. 1614 [21], borgervaandrig 12 okt. 1642 en 19 maart 1645 [22], borgerluitenant 30 juni 1649 [23]. Op verzoek van Jonker Joan Ernst van den Clooster ter Grooter Wede tot Swartesluis werden hij en zijn vrouw vanwege „de haerediteijt van den luitenant (Sebo) Diurcken" te Kampen gearresteerd [24] en in gijzeling gehouden op een kamer ten huize van Aachte Cornelis de Wilde wed. Majoor Berent van Steenwijk te Zwartsluis [25]. Zij en in Zwartsluis op 16 maart 1655, op 8 okt. 1656 werd zijn vrouw op condities vrijgelaten maar zij geraakte op dé terugweg in Uffelte weer in moeilijkheden.

Groningen sprong in voor haar burger, achtte Overijssel incompetent en verzocht Claes aan te spreken voor zijn eigenlijke rechter, wat geweigerd werd.

Toen besloot Groningen tot drastische maatregelen en gelastte de arrestatie van de burgers van Zwolle, Deventer en

1) Recht. Arch. Groningen 111 J 11 fol. 45 e.v. Inventaris familiepapieren Vr. Frix en Vrouw Ketels.

2) Idem : „erven *Reynelt Diurcken*".

3) Winschoten Vdd. 1 op 5-7-1611. Erfscheiding over nalatenschap *Luwert Zebens en Tyabbe* e.l. tussen:

a. *Eggerik Egges Raetzherrn (Eggerik Egges Phebens, geb.* Midwolda 1556, jurist,, gedeputeerde en hooftman te Groningen, † ald. 12 nov. 1615, tr. 1586 *Frowtet* - ook *Frewtel of Frouke - Luwerts, geb.* 1558, † Groningen 6 sept. 1630);

b. *Hijlbrandt Baukens* (hij behoorde in 1581 tot de Hervormden, eigenerfde te Farmsum 1586—'89, stud. Heidelberg 24 febr. 1590, redger 1596, '99,1612, redger in den Dam 1598);

c. *Rinnolt Diurckens;*

d. *Luppo Ziewers* (betreft *Eppe Luwarts*, geb. 1565, † 19 sept. 1630, tr. 1e *Tiarck N.;* tr. 2e *Luppo Sierts*, luitenant 1626, hopman 1633, † 6 maart 1636, begr. Groningen kooromgang Martinikerk, zie ook kol. 57).

4) Volgens mededeling van Ir. Siertsema woonde *Luwert op* het Oostereinde te Scheemda.

5) Scheemda Vz 5.

6) Westerlee Vcc 2.

7) Oostwold Vhh 1; erfscheiding op 19-1-1664 de Meeden Vkk 4; Winschoten Vdd 5 cp 24-4-1643.

8) Winschoten Vdd 2.

9) Winschoten Vdd 5.

10) de Meeden Vkk 1.

11) Winschoten Vdd. 6.

12) Scheemda Vz 5.

13) Winschoten Vdd 6.

14) de Meeden Vkk4 *Diurcke Ouwens en Poske* e.l. en *Ubeko Ouwens en Poske* e.l. ruilen landerijen.

15) Oostwold Vhh 1.

16) Rekening kloostergoederen. Volgens Provintiale Resolutie van 4 maart 1654 kreeg een predikants weduwe *f* 125,— per jaar, zo lang zij in leven bleef en niet hertrouwde. Rekening over het jaar 1709: *Posseta Reynoldi Weemhoffs weduwe* in Midwolde — op 30 Juni 1709 één kwartaal betaald „Alsoo deselve is overleeden komt dit te cesseren". Bij het huwelijk van haar ouders te Midwolda op 26 juli 1635 wordt van hem gezegd: *Aiolt Aiolts*, zal. *Aiolt Nittens* ende *Nelle* geweesen Ehluien Ehlike sohn van Bleiham; ik neem aan dat *Foske* daar geboren is.

18) Voor hun dochter *Greetien Weemhof* zie Ned. Patr. 1937 genealogie *Piccard* t.

19) v. Doorninck, Geslachtk. Aantekeningen.

20) Groningen IIIx 51.

21) m.s. in quarto brouwersgilde.

22) Groningen IIIhh 1.

23) idem.

24) Register Overijsselsche Oorkonden nrs 858, 860, 861. Resolutien Gedeputeerden Overijssel op 13-X-1656 fol. 272; zie ook fol. 278 en 289.

25) Resol. Gedep. Overijssel op 14-9-1663; het kostgeld in Zwartsluis was nog niet voldaan.

Kampen: prompt ging een waarschuwing van de Gedeputeerden van Overijssel aan die steden uit.

Fricx schijnt naar Drenthe uitgeweken te zijn, maar werd daaruit vervoerd vóór 27 april 1658; nogmaals ontstond over deze affaire een geschil tussen Drenthe en Overijssel, [26])

In 1675 is er nog sprake van het proces voor Ridderschap en Steden van Overijssel tegen de luitenant *Fricx*. [27])

IR. G. L. MEESTERS.

---

26) N. Dr. V. Alm. 1908 p. 43.

27) Archief Batinge.

De Saksische bezetting van Friesland en het geslacht Truchsess von Waldburg,

Bij het middelbaar onderwijs in de vaderlandse geschiedenis wordt de Saksische bezetting van Friesland in het begin van de 16de eeuw meestal niet vermeld. Het is een kleine episode in deze eeuw vol veranderingen. Het is daarom misschien nuttig in het kort hierover iets te vermelden.

De opperbevelhebber van het Keizerlijke leger van Maximiliaan was *Albrecht* hertog *van Sachsen*. Het leger moest onderhouden worden en Albrecht had een grote vordering op Maximiliaan. Deze kon niet betalen; echter had Philips de Schone als graaf van Holland nog een ,,claim'' op, Friesland. Maximiliaan en Philips deden deze over aan Albrecht als voorlopige betaling en Maximiliaan beleende Albrecht met Friesland. Deze moest het land zelf veroveren om daar belasting te heffen en een gedeelte van zijn leger in te kwartieren. Hij zond hiertoe in 1498 een detachement, dat in korte tijd Friesland bezette en er een centraal gezag vestigde. In het gevolg kwamen uiteraard verschillende Duitse officieren en ambtenaren naar Friesland; enkele van hen trouwden met Friese meisjes. Toen het bewind van Karel V in 1515 de rechten van de Sakser (voor een laag bedrag) weer overnam, zijn daarna nog verschillende Duitsers naar Friesland gekomen.

Een en ander is een verklaring voor de huwelijken van de dochters van *Hessel van Martena*, † 1517. Hij was een groot voorstander van het nieuwe bewind. Hiertoe zal wel hebben bijgedragen, dat zijn ouderlijk huis de Martena-stins in de strijd tussen de Schieringers en Vetkopers zwaar beschadigd was. Hij bouwde daarna het nieuwe Martenahuis in Franeker. In deze stad is tijdelijk de staf van het Saksische bestuur gevestigd geweest. De adellijke Duitse officieren zullen de rijke freules het hof gemaakt hebben; bovendien waren de Friese families, die voor een huwelijk in aanmerking kwamen, Hessel van Martena niet gunstig gezind. Hij had n.l. bij de opstand der Friezen tegen de Saksers in 1500 de partij van laatstgenoemden gekozen. Ook de weduwe van Hessel van Martena, *Both van Hoftinga*, hertrouwde met een Duitser, *Bruckschlegel* genaamd,

Van de zeven huwelijken van de vier dochters was er maar een met een Fries en dit is een later gesloten tweede huwelijk.

Het Stamboek van den Frieschen Adel geeft omtrent voormelde dochters op:

1. *Jel van Martena*, tr. *Ernst van der Lawick*.
2. *Luts van Martena*, tr. *Friedrich von Grumbach*.
3. *Cnier van Martena*, tr. 1° *Rudolf von Bunau*; tr. 2° *Chrisfoph. von Hauwitz*; tr. 3° *Herman Hutten*.
4. *Foockel van Martena*, tr. 1° *Hens von Ostheim;* tr. 2° *Here Jarichs van Hoftinga;* tr. 3° N.N. (een Hollands edelman).

Voorzover bovengenoemde personen nakomelingen hebben gehad, zijn deze in de genealogische litteratuur zonder veel moeite te vinden.

Een van de Duitsers, die in onze genealogische litteratuur niet geheel juist behandeld is, is *Wilhelm Truchsess von Waldburg*, president van de Regeringsraad van Friesland, welke door de Saksers begin 1500 werd ingesteld. In het Nieuw Nederl. Biographisch Woosdenboek is een artikel aan hem gewijd; de bewerker is echter terzake van zijn huwelijken niet tot een conclusie gekomen. Wat toch is het geval? Tijdens zijn verblijf in Friesland heeft hij een verbintenis (tot dusver als huwelijk beschouwd) met *Sibbe2 Dijesdochter*, meestal *Wuytza* genoemd. Zij werd begraven in de voormalige Galileërkerk te Leeuwarden onder een zerk, waarop staat vermeld: ,,10-6-1533 starf deerbaere *Sybill vā Oeya*".

Haar wapen: ,,gedeeld de Friese adelaar en een vis", is af te leiden uit de zerk met 4 kwartieren van Mr. *Albert* Aernsma, haar kleinzoon,

Zij had twee kinderen: een zoon *Christoffel (Christophorus)*, pastoor te Goutum, † 7 nov. 1535 en begraven in het graf van zijn moeder, en een dochter *Margaretha*, gehuwd met Mr. *Albert Aernsma* [1]), 1534 raad in het hof van Friesland, † 1540—'45, uit welk huwelijk vele afstammelingen.

Er is een brief van 15 dec. 1512 bewaard gebleven, waarbij *Wilhelm Truchsess von Waldburg* uit Augsburg aan *Sibbe1* te Franeker schrijft over de bespreking van erfrenten uit haar goed op haar twee kinderen. Deze brief is waarschijnlijk goed bewaard, omdat deze een bewijs van het vaderschap bevatte.

Verder is er een stuk, gedateerd 15 november 1528, waarbij *Sybbel Wuytzadr.* en *Christophorus Wilhelmi Truchses* aan *Margarite Wilhelmsdr.* met *Albert Aernsma* hun schoonzoon en zwager Wuytzagoed en andere goederen in Friesland overdragen tegen een lijfrente van 60 gld. voor *Sybbel* en 50 gld. voor *Christoffel*. [2])

De nu volgende Duitse gegevens over *Wilhelm Truchsess von Waldburg* zijn ontleend aan Joseph Vochezer ,,Geschichte des fürstlichen Hauses Waldburg". Volgens deze bewerker is *Wilhelm* (d e r ä 1 t e r e) geb. in 1469, † 17 maart 1557, in 1507 getrouwd met *Sibylla* gravin *von Sonnenberg*, † in 1536, dochter van graaf *Andreas von Sonnenberg*.

Kinderen uit dit huwelijk waren: *Katharina, Emerenziana, Chrisfoph, Jakob, Wilhelm II* d e r j ü n g e r e, die de ,,Jakobische Linie" voortzet, en *Otto*, bisschop van Augsburg en kardinaal. Een van de vele kinderen van *Wilhelm* 11 is *Gebhard*, aartsbisschop van Keulen.

Het lijkt mij uitgesloten, dat de oudste zoon, als hij wettig geweest was, pastoor van Goutum wordt en een jongere broeder kardinaal en een neef aartsbisschop worden. Tenzij er een tegenbewijs geleverd zou kunnen worden moeten wij dus de Friese kinderen als erkende bastaarden beschouwen, een in die tijd niet zeldzaam geval.

Ten slotte enige niet zo gemakkelijk toegankelijke genealogische gegevens omtrent *Wilhelm Truchsess von Waldburg*. De familie bloeit nog in verschillende takken in Duitsland:

1. *Eberhard von Tanne*, vermeld tot 1235, wordt 1214

---

1) Stamboek Frieschen Adel onder *Arentsma*.

2) Zie grafschriften tussen Flie en Lauwers, deel 111.

Truchsess met het Amtslehn Waldburg, later heet hij Kaiserlicher Hoftruchsess, tr. 1° *Adelheid,* dr. van *Ulrich von Klingen.*

II. *Otto Berthold Truchsess von Waldburg,* 1235—'60.

111. *Eberhard Ttuchsess von Waldburg, 1266-1291.* verwerft in *1278* het gehele slot Waldburg, tr. *Elisabeth von Montfort,* dr. van *Rudolf* graaf *von Montfort* en *Agnes von Grüningen.*

IV. *Johann Truchsess von Waidburg* 1291—1338/39, koopt Isny, voogd in Oberschwaben, tr. *Klara von Neisen.*

V. *Eberhard Truchsess von Waldburg* 1335—1361/'62, landvoogd in Oberschwaben, tr. *Agnes von Teck* (dr. van *Simon* hertog *von Teck* en *Agnes von Helfenstein* of van *Konrad von Teck* en *Anna von Hohenberg*).

VI. *Johannes Truchsess von Waldburg 1362-1424,* tr. 4° *Ursula von Abensberg,* † in 1422, dr. van *Ulrich,* heer *von Abensberg* en *Katharina von Liechtenstein.*

VII. *Jakob Truchsess won Waldburg,* † in 1460, tr. 2° *Ursula* markgravin *won Hachberg-Rötteln,* † in 1467, dr. van *Wilhelm* markgraaf *von Hachberg* en *Elisabeth von Montfort-Bregenz.*

VIII. *Johann Truchsess von Waldburg,* † in 1504, tr. *Anna* gravin *von Oettingen,* leeft nog in 1510, dr. van *Wilhelm* 1 graaf *von Oettingen* en *Beatrix della Scala.*

IX. *Wilhelm Truchsess von Waldburg,* hierboven vermeld.

Hieruit blijkt wel, dat deze Rijksministerialen al na enige generaties huwden met dochters uit dynasten-geslachten.

De nog niet genoemde overgrootouders van IX waren:

Friedrïch IV von Oettingen **x** *Eufemia von Schlesien-Münsterberg:*

Paolo della Scala X Amalia von Fraunberg.

Verdere kwartieren zijn in Isenburg, Rübel-Blass, Winkhaus, enz. te vinden.

Minder gemakkelijk vindt men de *della Scala's.*

Paolo is een zoon van *Guglielmo,* † Verona in 1404, natuurlijke zoon van *Can Grande II,* heer van Verona.

Via het huwelijk van diens vader, *Mastrino II* met *Taddea di Carrara,* dochter van *Jacopo di Carrara,* heer van Padua, en *Elisabeth Gradenigo,* komt men in de dogen-families van Venetië terecht.

Ir. J. C. **Deknatel.**

BOEKBESPREKING

Johanna Maria van Winter, Ministerialiteit en ridderschap in Gelre en Zutphen. J. B. Wolters' Uitgeversmij. N.V., Groningen 1962.

Deze dissertatie, in druk verschenen als deel XXI der Bijdragen van het Instituut voor Middeleeuwse Geschiedenis der Rijksuniversiteit te Utrecht, ontgint een tot heden vrijwel braak liggend terrein. Aan de ministerialiteit in Utrecht, Holland, Gulik en Kleef werden studies gewijd, doch temidden van deze ontgonnen gebieden. wachtte het gebied van Gelre en Zutphen nog op de bewerking van dit facet van zijn geschiedenis.

Schrijfster heeft zich als opgave gesteld om de ministerialiteit in dit gebied te behandelen van haar eerste ontstaan tot het einde van de 15de eeuw en wel in haar juridische en haar sociale aspecten.

Het voor de genealoog bijzonder belangwekkende facet van deze uitgave ligt echter in de door de schrijfster gevolgde methode van onderzoek. Zij heeft hierbij namelijk een indirecte weg bewandeld door middel van een, onderzoek naar de personen der ministerialen en hun families, voorzover deze uit getuigenlijsten en andere bronnen kenbaar zijn geworden. Het resultaat van dit onderzoek is vastgelegd in tien tabellen, welke men als bijlagen in een afzonderlijke map bij het boekwerk aanwezig vindt.

Deze tabellen zijn verdeeld in kolommen, overeenkomende met de regeringsperioden van de Gelderse vorsten, voorafgegaan door een kolom, waarin de genummerde namen der behandelde geslachten voorkomen; in de overige kolommen worden dan, met herhaling van het desbetreffende nummer, de naamdragers met hun functies en kwaliteiten in de verschillende regeringsperioden vermeld. De tabellen behandelen de ministerialen en de vrije ridderschap — telkens ingedeeld naar de kwartieren Nijmegen, Overkwartier, Zutphen en Arnhem — en de adel, d.w.z. de z.g. oorspronkelijke edelvrijen.

Deze tabellen, op de bladzijden. 249-357 nader toegelicht, bevatten geen genealogieën; vragen van strikt genealogische aard zijn daarbij dus niet behandeld. In dit verband dringt de vraag zich op, of daardoor sommige conclusies niet op, wankele grondslag komen te berusten; door naamsgelijkheid komt het behoren tot een zelfde geslacht zeker niet zonder meer vast te staan.

In twee gevallen maakt de schrijfster een uitzondering, namelijk in haar reconstructies van een genealogie der oudste voogden van Roermond (blz. 272-279) en van de oudere generaties *Van Heeckeren-van der Ese* (blz. 285-288).

Deze uitgave, welke dus ook voor de genealoog veel belangwekkends bevat, bestaat uit één deel tekst (357 bladz.) en één deel tabellen, ingenaaid samen verkrijgbaar voor de prijs van ƒ 57,50.

W. **W.** van **Valkenburg.**

D. liz. Albert Rosenkranz, Das Evangelische Rheinland, 11 Band: Die Pfarrer. Verlag: Presseverband der Evangelischen Kirche im Rheinland e.V., Düsseldorf 1958.

Onder de in dit boek behandelde predikanten in Rheinland tot het jaar 1955 treft men vele aan, die uit de Nederlanden afkomstig waren of aldaar gevestigd zijn geweest of die ook in ons land bekende geslachtsnamen voeren: wij willen hier noemen: *Abresch, Van Alphen, De la Bassecour, De Blécourt, Boxhorn, Breberenus (van der Dijck), Bunge, Carp, Ceporinus, Charisius, Eilbracht, Entes, Von Eyberghen, Fellinger, De la Fontaine, Van Gendt, Gülcher, Van Haemstede, Hartmanni* (*Johannes,* stamvader van het in Ned. Patriciaat behandelde geslacht *Hartman), Hazaert, Hellbach, Hermsen, Hof(f) mann, Kayser, Keetmann, Kessler, Keuchenius, Knijf, Krauthoff* (*Johann* 1630-1716, broeder van de stamvader van het geslacht *Tielenius Kruythoff*), *Lambrechts, Larenius, Laurillard dit Fallot, Lullius, Manger, Massis, Moes, De la Moraisière, Mostert (Siniapusj, De Nielles, Offerhaus, Otferbein, Payen, Pistorius, Planque (Plancius), Poley, Du Pré, Quack, Rappard, Rau, Reinvis, Reitz, Renterghem, De Ridder, Römer, Von Rosenthal, Ross, Sanisson, Schweitzer*

(Helvetius), Snethlage, Streso, Teschemacher, Tulleken (Johann, geb. te „Milingen, Zeeland" !), *Van de Velde, Velingius, Versteghe, Vethacke, Völcker, Wachendorf, De Wahl, Winckel, Wintgens, Zillesen.*

Van de behandelde predikanten worden in principe medegedeeld de plaatsen en data van geboorte en overlijden, de door hen bezochte hogescholen en de plaatsen, waar zij als geestelijke gestaan hebben. Namen der ouders, echtgenoten en kinderen worden dus niet verstrekt: slechts wordt het beroep van de vader opgegeven en, is de vader een in dit boek behandelde geestelijke, dan worden ook de voorletters van die vader medegedeeld.

Bijgevoegd zijn 20 bladzijden beslaande verbeteringen en aanvullingen, afgesloten op januari 1961: het keurig verzorgde 827 bladzijden tellende boek is voor DM. 24,60 verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

C. Pama, Rietstap's Handboek der Wapenkunde, Vierde, geheel omgewerkte en nieuwe uitgaaf. E. J. Brill, Leiden 1961.

De algemene belangstelling, die thans ook buiten de kringen van ons Genootschap bestaat voor wapens en wapenkunde, wordt wel bewezen door enkele recente uitgaven, die de heraldiek tot onderwerp hebben. Onder deze is zeker het opmerkelijkst de nieuwe uitgave van Rietstap's Handboek der Wapenkunde, dat, verzorgd door C. Pama, omstreeks de jaarwisseling 1961-1962 is verschenen.

Dit werk dient zich aan als de vierde, geheel omgewerkte en nieuwe uitgaaf van het bekende, in 1857 voor 't eerst uitgekomen handboek door J. B. Rictstap. Was de in 1875 verschenen tweede uitgave niet meer dan een titeluitgave, de derde druk daarentegen, die Pama in 1943 in het licht gaf, was een verbeterde en geheel bijgewerkte editie. De oorspronkelijke indeling van het boek bleef toen echter behouden. Deze is thans bij de onderhavige druk geheel losgelaten. Niet alleen is de volgorde der hoofdstukken veranderd, maar ook de tekst zelf heeft aanmerkelijke wijzigingen ondergaan. Gedeelten zijn weggelaten; sommige hoofdstukken zijn samengevoegd, maar ook nieuwe hoofdstukken verrijken thans de inhoud. Zo is er feitelijk weinig over van het oude: een nieuw boek is ontstaan. Men had de auteur daarom zeker geen onbescheidenheid kunnen verwijten, wanneer hij met weglating van Rietstap's naam en eventueel met andere titel het handboek onder zijn eigen naam in zee gestuurd had.

De inhoud van het werk verdient alle lof. De auteur heeft zich op uitstekende wijze van zijn taak gekweten, Zijn jarenlange ervaring op het gebied van de wapenkunde en zijn grote belezenheid waarborgen de degelijkheid van de inhoud. Ondanks zijn verblijf in het buitenland heeft hij zelfs de zeer recente literatuur weten te verwerken. Men mag zeker stellen, dat deze uitgave de huidige stand van de heraldische wetenschap naar behoren weergeeft.

Natuurlijk valt er over onderdelen van een werk als dit wel wat te zeggen. Zo is bijvoorbeeld de definitie van persoonlijke wapens (blz. 73) niet perfect. Hetgeen op bldz. 95-96 en 270 over de bastaardbalk wordt medegedeeld, is niet geheel juist. Voorts had 'het handboek nog meer op de Nederlandse heraldiek afgestemd kunnen zijn. Waarom voor bewijsvoering en ter verduidelijking zo vaak voorbeelden aan het buitenland ontleend, wanneer deze ook in Nederland te vinden zijn? De keuze der illustraties acht ik niet steeds even gelukkig. Afgezien van het feit, dat men hiervoor meer had

kunnen ontlenen aan de rijke voortbrengselen van de in de Nederlanden steeds zo welig gebloeid hebbende heraldische kunst, komen in het handboek enkele wapentekeningen voor, die onjuistheden bevatten (b.v. het wapen van Prins Hendrik op blz. 242). Helaas is slechts één kleurenplaat in het werk te vinden. In deze tijd van ongekende mogelijkheden op het gebied van de typografie, ware aan de kleuren, juist in een uitgave over zonder kleuren ondenkbare heraldiek, meer aandacht te besteden geweest. Hier had men, mede gezien de prijs van het boek (*f* 27,50), toch meer van de uitgevers mogen verwachten.

Dit alles weegt echter niet op tegen het vele goede, dat thans geboden wordt. Voor de heraldische wetenschap mag dit werk zelcer als een aanwinst worden beschouwd.

L. J. VAN DER KLOOSTER.

R. S. Roarda, Stambeam en Kertierstaat fan de Famylje Wind. Offsetdruk [1963].

Het in deze familie-uitgave behandelde geslacht stamt uit het in 1735 te Oosterzee gesloten huwelijk van *Jan Gerbens* met *Annigje Carstens.*

De kinderen van dit echtpaar waren erfgenamen van hun oom van moederszijde *Eling Carstens,* schepen, vroedschap en burgemeester van Sneek; hun kleinzoon *Fokke Freerks* (1782--1867) nam in 1811 de geslachtsnaam *Wint* aan. De zoon van laatstgenoemde, *Freerk Fokkes Wind* (1809—1882), voerde de geslachtsnaam *Wind,* daarin nagevolgd door zijn nakomelingen.

Aanvankelijk uitsluitend notabele Friese landbouwers, wel zitting hebbende in gemeenteraden en de provinciale staten en op de voorgrond tredend als leden van vele plaatselijke en regionale besturen, is thans de nakomelingschap — hoewel nog voor een zeer groot gedeelte in de provincie Friesland gevestigd — verspreid aver Nederland en gedeeltelijk geemigreerd naar Canada en de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

Mede is opgenomen een kwartierstaat (16 kwartieren) van de kinderen van het in 1884 gehuwde echtpaar *Freerk Fokkes Wind - Lamke Jans de Jong,* welke laatste op 28 oktober 1963 haar honderdste verjaardag heeft gevierd en van wie alle thans levende, in dit boekje behandelde leden van dit geslacht *Wind* afstammen.

Voor de prijs van *f* 2,75 is dit ruim 20 bladzijden tellende boekje verkrijgbaar bij de schrijver R. S. Roorda, Maria Louisestraat 19, Leeuwarden,

W. W. VAN VALKENBURG.

Genealogysk Jierboekje M C M LX 11 en Genealogysk Jierboekje M C M LX 11 I. Offsetdr. Uitgave van het Genealogysk Wurkforbân fan de Fryske Akademy, Leeuwarden 1962, resp. 1963.

Het twaalfde jaarboekje (1962) van het Genealogisch Werkverband van de Friese Academie biedt in zijn eerste artikel *„Kutsch"* een zeer grondige studie door Jhr. M. J. van Lennep over een uit Simmern afkomstig, sedert 1651 te Leeuwarden gevestigd en aldaar in het jaar 1883 uitgestorven geslacht. Gezien de kledij (toga met bef) s het niet zeer aannemelijk, dat het op bladzijde 22 afgebeelde portret de wijnkoper *J. C. Kutsch* voorstelt: het ligt neer voor de hand, dat hier één der predikanten uit dit geslacht is afgebeeld.

De volgende bijdrage gaat over „Beslinga State te Fries" en verstrekt vele gegevens over de bewoners van deze, ruim twee en een halve eeuw aan het geslacht *Van Sytzama* toebehoord hebbende en in 1849 voor afbraak verkochte state, waarbij talrijke afbeeldingen de tekst verlevendigen.

Afgezien van vele kleinere bijdragen, wordt dit jaarboekje besloten door „Het geslacht *Hoogland*", waarin J. IJ. Feenstra een uitgebreid geslacht van Friese landbouwers, afkomstig uit Oenkerk, behandelt.

Ook het veertiende jaarboekje (1963) behoeft voor zijn voorgangers niet onder te doen. Het bevat wederom een zeer lezenswaard artikel van Jhr. M. J. van Lennep over het uit Lennep afkomstige geslacht *Römer*, thans nog in Leeuwarden vertegenwoordigd door Mr. *R. Römer*, kamerheer i.b.d.

Belangrijk is ook de in „*Dronrijp, 1690—1717*" aangevangen publicatie van de kroniek van Dronrijp van de Dronrijpse schoolmeester *Hoyte Roucoma:* deze kroniek berust in het in het Rijksarchief te Leeuwarden gedeponeerde archief *Van Eysinga-Vegelin van Claerbergen.*

In het hierop volgende artikel „*Canter*" werpt R. S. Roorda licht op de vele overgangen van deze naam in het nageslacht in de vrouwelijke lijn van *Jacob Canter*, burgemeester van Leeuwarden in 1510 en 1529; deze bijdrage bevat vele verbeteringen en aanvullingen op het gepubliceerde in „De Nederlandsche Leeuw", jrg. 1961, kol. 76 en 77.

Ten slotte de „*Genealogie Rolf*", welke handelt over een R.K. Leeuwarder middenstands-familie en alleraardigst geïllustreerd is met reproducties o.m. van 19de-eeuwse courantenadvertenties.

Bij dit veertiende jaarboekje is gevoegd de inhoud en het namenregister op de jaarboekjes 1960—'62, waardoor de bruikbaarheid van deze terecht zo goed bekend staande serie zeer wordt verhoogd.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Couwenhoven-Swart. Gevraagd personalia en voorouders van het echtpaar *Simon Couwenhoven—Neeltje Swart,* van wie 7 febr. 1788 te Zaandijk een dochter geboren wordt.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

Rusius-Ameshoff. (LXXX 341). Het geslacht *Rusius zou* herkomstig zijn uit Frankrijk. Einde 16de eeuw woont *Bernard Rusius*, vermoedelijk predikant, te Gildehaus in het Bentheimse. Zijn kleinzoon Ds, *Johannes Rusius* is geboren ± 1590 te Veldhausen in hetzelfde graafschap.

De door Mr. W. de Vries genoemde kinderen *Rusius* geboren te Gildehaus 1619-1633, zullen ongetwijfeld achterkleinkinderen van bovengenoemde *Bernard Rusius* zijn.

De navolgende gegevens van dit geslacht zijn ontleend aan: handschrift Regt (Centr. Bureau voor Genealogie), Alg. Ned. Familieblad 1894, 230, Wapenheraut 1900, 112, Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek 11 1243, Elias „De Vroedschap van Amsterdam" 11, 1153, en een achttiende-eeuwse m.s. parenteel *de Vogelaar-van Valkenburg* in mijn bezit,

1. *Bernard Rusius*, (predikant ?) te Gildehaus (Bentheim).

11, *Henrich Rusius.*

III. Ds. *Johannes Rusius*, geb. te Veldhausen (Bentheim), predikant te Emmen 1614, vervolgens te Assen en Ruinen, † in 1655, tr. *Euphemia Kefwich.*

Uit dit huwelijk:

1. Ds. *Bernardus Rusius*, predikant te Sleen 1645, † 19 okt. 1664.
2. *Albertus Ketwich,* volgt IV.

IV. Prof. Dr. *Albertus Ketwich Rusius*, geb. 14 aug. 161.4, advocaat te Amsterdam, hoogleraar aan het Athenaeum ald., vervolgens te Leiden, † ald. 19 dec. 1678, tr. 1° *Maria Terburg;* tr. 2° 27 juni 1653 *Maria de Vogelaer*, geb. in 1625, dr. van *Marcus* en *Catharina de Velaere.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Catharina Rusius*, tr. *Johan ten Ham*, raad en schepen te Gouda, Beiden in leven 1706,
2. *Johan Albert*, volgt V.

V. Mr. *Johan Albert Rusius*, drossaard van stad en graafschap Leerdam, leeft 1706, tr. *Cornelia Rijniersse.*

Uit dit huwelijk:

1. Mr. *Albert Rusius*, † ongehuwd.
2. *Johan Constantijn*, volgt VI.

VI. Mr. *Johan Constantijn Rusius*, geb. 1691, secretaris van Zeezaken te Amsterdam, † 21 aug. 1749, tr. 6 maart 1726 *Sara Martens,* geb. in 1698.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia Rusius*, † jong.
2. *Sara Consfantia Rusius,* tr. *van Son.*
3. *Jan Constantijn Rusius*, † ongehuwd.
4. *Cornelis Albertus Rusius*, † ongehuwd.

Aerdenhout, JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.

Schilders+ (LXXX 157, 342). In Rechterlijk Archief van Neder-Betuwe, Signaat van Kesteren, waarvan ik tot mijn spijt niet het nummer noteerde, vond ik genoemd in 1629: *Claas van Broeckhuysen,* wonende te Soelen, vader van *Godefridus van Broeckhuysen,* predikant tot Hien, en grootvader van *Johan van Broeckhuysen.*

Rechterlijk Archief Wageningen nr 18, folio 19: 1557 worden genoemd als erfgenamen van Zalr. *Jop wan Heemert*: de nagelaten kinderen van Zal. *Derick van Heemert* met momber *Derrick Jansz. van Broeckhuysen* en *Jan Pefersen van Ray* × *Merri Michgelsdochter.*

Tot slot noteerde ik nog twee dopen te Hien/Dodewaard:
20 sept. 1668, *Henrica,* dr. van *Aelbert Broeckhuysen;*
13 mei 1666, *Neeltgen,* dr. van *Hetman Broeckhuyzen.*

Apeldoorn. IR. C. B. ROES?'.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursberichten. — Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946), door Mr. Dr. J. C. Maria van Sandelingenambacht (vervolg). — Korte mededelingen : Dedel; Enkele Oldambtster en Stad-Groninger geslachten en hun verwanten in de 17de eeuw; Diurcken; De Saksische bezetting van Friesland en het geslacht Truchsess von Waldburg. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, *Wassenaar.*
De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris JONKHEER MR. H. E. VAN WEEDE, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.
Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening ***no. 487073*** ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 **LXXXe Jaargang** **december 1963**

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

MEVR. M. W. J. DUNLOP, geb. VAN GEUNS, *Holbeinstraat 22, Amsterdam. Z.* — MR. D. DUNLOP, *Amsterdam.*

Adreswijzigingen:

JHR. MR. A. R. P. BODDAERT ... *Amsterdam. Nw. West* ***Anton*** *Waldorpstraat 68/II.*

MR. F. G. A. HUBER ..... *Goes.* ***J.*** *A. van der Goeskade* 73.

MR. N. KOLFF ..... *Rotterdam. Ceintuurbaan 14a.*

PROF. A. A. M. STOLS ..... *Mexico 6. D.F. Embajada* de los *Paises Bajos Calle de Londres* ***40, 4"*** *piso.*

Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946),

door MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

(vervolg en slot van LXXX, kol. 405).

Van Braam-Van Eysden (blz. 183 en vlg.).

Op gezag van „Nederland's Adelsboek" 1940 hadden wij de stamreeks *Van Braam,* die vóórdien aanving met *Abraham Jacobs van Braam* (1595-1657) burgemeester van Brielle en raad ter admiraliteit op de Maas, in ons boek met twee generaties verhoogd, doch ten onrechte. Deze fout zou beklijfd hebben, ware het niet, dat een in de Sententies van de Raad van Brabant toevallig opgeslagen proces aanleiding gaf voor nader onderzoek. Aan het licht kwam, dat de in „Nederland's Adelsboek" aangenomen vader van *Abraham, Jacques Braem,* een synthetische figuur was, samengesteld uit drie gelijknamige personen! Uiteindelijk bleek een vierde *Jacob* de gezochte vader te zijn. Het uitvoerig verslag van ons spannend onderzoek, getiteld „De ware Jacob in de familie Van Braam", werd opgenomen in „De Nederlandsche Leeuw" 1955.

Aan het hoofd van de bewezen stamreeks staat nu *Abraham's* vader *Jacob Christiaens,* † 's-Gravenzande 28 maart *1611,* poorter van 's-Gravenzande, lakenkoper, vermeld aldaar sinds 1595, bezat aldaar het huis „de Keyser", getrouwd circa *1590* met *Grietje Joosten,* † 's-Gravenzande vóór 1627, stadsvroedvrouw, weduwe van *Laurens van Lanckeren.*

Hierop sluit het navolgend schema aan:

1. *Laurens van Lanckeren* tr. vóór *1583 Grietje Joostea* tr. c. 1590 Jacob *Christiaens.*

11. *Pieter Laurens van Lanckeren,* † Brielle 1624/'25, stadssmid ald., als remonstrant afgezet 1617, weder lidmaat geref. kerk 1624, tr. *Maritje Crijns,* t Brielle 1629/'30.

III. **Laurens** *van Lanckeren,* † Brielle 1646, deurw. gemeenlandsmiddelen ald.; tr. 1" ald. 1 aug. 1628 *Maertje Henrics;* Grootouders van :

Willem van Lanckeren, † Brielle 1653, ijzerhandelaar, majoor der burgerij, tr. ald. 6 febr. 1635 *Lidia Henrics,* zuster van nevenstaande. Grootouders van :

IV.

V. Mr. *Laurens* van *Lanckeren* (1665-1727) burgemeester van Utrecht.

Dr. *Laurens van Lanckeren* (1674-1724) burgemeester van Hulst. (Hieruit in vrouwelijke lijn de familie *Van Lankeren Matthes*).

Abraham *Jacobs* van, *Braam,* (1595—1656) schrijnwerker, burgemeester van Brielle, raad ter admiraliteit op de Maas, tr. 1" Brielle vóór 1620 *Belia Dirksdr.*

Gillis van Braam, (1630-1707) koopman, reder, commies der lic. te Rotterdam, tr. ald. 16 febr. 1653 Helena de Wijn.

Abraham van Braam, uit wie de adellijke tak ('Zie „Nederland's Adelsboek" 1940).

Jacobus van Braam, uit wie de familie *Van Braam Houckgeest* en de familie van de vice-admiraal *Jacob Pieter van Braam* (1737—1803). (Zie „Nederland's Patriciaat" 1916).

Pieter van Braam, † 3673, apotheker, grafelijkheidsknaap van de munt te Dordrecht, oudraad en veertigraad ald. tr. 1" Dordrecht 28 april 1648 *Antonetta van Bijler.*

Willem van, *Braam* (1653-1679) tr. 1675 *Rachel van Eysden.* = onze kwartieren nos 240-241.

De Dordtse tak, waaruit in 2 x vrouwelijke lijn de familie *Van Braam Van* Ploten.

De stamreeks *Van Eysden* werd in Dordrecht opgevoerd tot *Gerrit Houben,* die omstreeks 1600 waard-eigenaar was van de herberg „De stad Luyck" op het Nieuwe Werck bij de Langehoutenbrug, de tegenwoordige Lange ijzerenbrug. *Houben* was in Limburg een gangbaar patronymicum, afgeleid van *Hubert* (vgl. de inleiding tot de genealogie *Houben* in „Nederland's Patriciaat" a° 1963). *Gerrit's* nazaten hebben hun geslachtsnaam *Van Eysden* dus vermoedelijk ontleend aan hun herkomst uit het Limburgse Eysden. In „Rotterdams Jaarboekje" 1958 verscheen een belangwekkend opstel over de afstamming van de familie *Mispelblom (Beyer)* via *Van Eysden* uit de Rotterdamse regenten *Beyer.* Door deze relatie werd de Dordtenaar *Simon van Eysden (1654-1700)* schepen van Rotterdam. Het in ons boek beschreven wapen *Van Eysden* vindt men op een lakafdruk bij een akte van 13 februari 1770 in protocol 1039 van notaris Anthony Bax te Dordrecht.

I. *Gerrit Houben,* †*1613/16,* waard in „De stad Luyck" *te* Dordrecht, tr. vóór 1590 *Beatrix Jansdr.*

6 dec. 1610 *Gerrit Houben* contracteert met Herman Jaspaertsz. voor het onderwijs en de opleiding tot de handel van zijn zoon *Gewit Houben Gerritsz.*

11 febr. 1617 het huis „de stad Luyck" verhuurd door de kinderen-erfgenamen van Gerrit *Hoube* en Beats *Jansdr. te weten: Hubrecht* te Rotterdam, Jan, *Gerrit, Heyltje* gehuwd met *Crijn* Sieren (hij † kort daarna), de onmondigen *Bartholomeus, Mayke en'* Beatrix, *Anneke* gehuwd met *Lenaart Corstiaens van Nattenhoven,* en *Grietken* gehuwd met *Heyliger Gyssen* (Dordrecht, nots. P. Eelbo O.N.A. 12 fol. 18).

21 nov. 1617 de kinderen van *Gewit Houben ver-* kopen een huis in de Hoge Nieuwstraat (Dordrecht O.R.A. 758 fol. 108 vo).

II. *Gerard Gerrits Houben van Eysden,* ged. Dordrecht april-juli 1592, † vóór 1652, korenkoper wonende op de Nieuwe Haven in de Houttuyn te Dordrecht,. verkreeg octrooi voor een door hem in 1626 uitgevonden „perpetuum mobile", tr. ald. 10 sept. 1617 *Margriet Jansdr. Verraeck,* van Dordrecht, wonende in „de Vergulde Kop": zij woonde in 1652 als weduwe bij de Leuvenbrug omtrent de Vuilpoort.

3 juni 1634 Gerard *Houben,* korenkoper, oud 42 jr. (Dordrecht, nots. G. de Jager O.N.A. 36 fol. 208).

26 maart 1620 *Franchoys de Buylere,* notaris, echtgenoot van *Heyltje Gerritsdr.* doet afstand van het erfdeel zijner schoonouders *Gerrit Houben en Beatrix Jansdr.* ten behoeve van zijn zwager Geerit Gerits *Houben* (Dordrecht, nots. A. Cloots, O.N.A. 54, fol. 123 vo).

4 febr. 1632 huwel. voorw. tussen *Pieter Damas van der Corff en Beatrix Gerrits* laatst weduwe van *Syl Gerrits;* de bruid geassisteerd door haar broer Gerrit *Houben* van, Eysden (Dordrecht, nots. Daniel Eelho O.N.A. 57 fol. 627 vo).

17 aug. 1624 *Gerrit Houben* de jonge verkoopt het huis „de Aeckel" bij de Visbrug aan Sophia *Jansdr. Verraeck* (Dordrecht O.R.A. 765 fol.. 62 vo).

10 okt. 1652 test. Margriet Jansdr. weduwe van Gerard *Houben* van *Eysden* (Dordrecht nots. G. de Jager sr. O.N.A. 46 fol. 249).

G. Doorman „Octrooien voor uitvindingen in de Nederlanden uit de 16de—18de eeuw" ('s-Gravenhage

1940) beschrijft onder nos. G 260 en 265 het octrooi verleend aan de Dordtse burger *Gerard Houben,* die in 1626 had uitgevonden een „perpetuum mobile ofte levent radt, 't welck eens in 't werck gesteld sijnde gestadeliek sal blijven in syn beweginge", zonder man-, paarden,- water of windkracht, ten dienste van allerhande molens.

Uit het huwelijk *Van Eysden-Verraeck zijn* te Dordrecht gedoopt *Gerrit* april 1619, Johannes mei 1620, *Johannes* volgt 111, *Beatris* augustus 1622, *Mayke* januari 1627, *Adrianus* april 1628, *Maria* oktober 1629 en *Huybrecht* mei 1632.

111. Johannes *van Eysden,* ged. Dordrecht juni 1621, begr. ald. Grote Kerk 19 januari 1665, ingenieur in een compagnieschap van „artificiele waterwercken", waarvoor hem octrooi verleend was door de Prins-bisschop van Luik, tr. 1° Dordrecht — wonende omtrent de Vuilpoort — 23 maart 1648 *Rachel Telmans,* wonende „In de Vergulden Boom" op het Marktveld, ged. Dordrecht sept. 1626, begr. ald. Grote Kerk 18 april 1653, dr. van *Zacharias Jochems en Sara Merc Andriesdr.:* tr. 2° Dordrecht 6 januari 1654 *Dorothea Arnoutsdr. Praem.*

Uit het eerste huwelijk vier kinderen o.w.:

Rachel, ged. Dordrecht 20 januari 1653, o n s k w a r t i e r n° 2 4 1 .

Van *Johannes van Eysden* zijn verscheidene akten betreffende zijn compagnieschap aanwezig bij nots. G. de Jager sr. te Dordrecht. Omtrent, liet hem verleende octrooi *zie* akte d.d. 9 nov. 1656 voor nots. Elias Vinck (Dordrecht O.N.A. 174 fol. 337).

18 okt. 1654 extract test. van *Johannes van Eysden voor* nots. C. van Bijwaert (Dordrecht, weesboek 25 fol. 118).

Zacharias Jochems (Telmans) en *Sara Merc Andriesdr.,* beiden van Dordrecht, tr. ald. 17 aug. 1604; zij hadden acht kinderen. Blijkens het test. van *Zacharias Telman* boekverkoper op het Marktveld te Dordrecht d.d. 10 juni 1643 waren nog vier kinderen in leven: Margrita, *Samuel, Catharina* en *Rachel;* testateurs neef was *Jan Jans van Ackersdijk* te Delft (Dordrecht nots. D. Eelbo O.N.A. 60 fol. 816). De ouders van *Zacharias Telman* werden niet gevonden; zijn vrouw *Sara Merc Andriesdr.* is ged. Dordrecht 27 nov. 1553, dr. van *Andries Hermans,* boekdrukker. Laatstgenoemde wees bij testament van 7 dec. 1634 als erfgenamen aan zijn dochters *Susanna,* gehuwd met *Samuel Beyer,* schepen van Rotterdam, en *Sara,* gehuwd met *Zacharias Jochumsz.* (Dordrecht nots. G. de Jager O.N.A. 36 fol. 376). Uit dit huwelijk (18 sept. 1623) van *Susanna* (van der) *Merck* en *Samuel Beyer* zijn een paar generaties aanzienlijke Rotterdamse regenten voortgekomen („Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek", door Molhuizen en Blok, dl. 1, p. 332; deze schrijvers hebben over het hoofd gezien, dat *Samuel Beyer* zelf ook als schepen in de stadsregering gezeten heeft).

A d d e n d a e t e r r a t a :

b l z . 1 8 5 :

IVa *Pieter* van *Braam* verkreeg 6 okt. 1672 een commissie als grafelijkheidsknaap van de munt te Dordrecht (Rkgn. Dom. Holl. 689). Zijn tweede vrouw *Elisabeth Heussen* was weduwe van *Johannes Hackius* te Leiden. Hun dochter *Sara* van *Braam* tr. 1° Cillaarshoek 21 aug. 1690 *Pieter Luttgingshuyzen, en 2" 29* mei 1695 *Samuel Verreyck.* Voor de kwartieren van Maria *van Nispen* zie „De Nederlandsche Leeuw" 1947, kol. 158 en 346.

b l z . 2 5 9 e n 3 1 5 :

De boekhandel-uitgeverij „sub insigne Maecenatis" was niet gevestigd aan de Wijnstraat, maar „Over de Beurs". *Johannes van Braam is* begraven *2* maart 1751.

b l z . 2 9 7 :

Sub 5 *Amelia Sophia Zuhm,* **lees:** een dochter van *Evert de Marre,* genoemd op blz. 195.

Verhoeff-Verdonck (blz. 187 en vlg.).

Cornelis Verhoeff, schepen van Gorinchem, en *Nuibertien Verdonck,* die in. 1676 te Meerkerk gehuwd waren, liggen in de Martenskerk van Gorinchem begraven. De grafsteen, voorzien van hun wapens, werd beschreven in „De Nederlandsche Heraut" 1893 (blz. 34). Dank zij de aanwinsten 1947 111 van het Algemeen Rijksarchief bleek opvoering van de stamreeks, tot dusverre aanvangende met *Leendert Adriaens Verhoeff,* schepen van Meerkerk 1651, mogelijk. De voorstelling van de familie, zoals wij deze reeds gaven in de positie van notabele ingezetenen van de Overwaard, in het bijzonder te Meerkerk, werd hierdoor versterkt.

1. *Jan Reynders Verhoeff,* geb. c. 1480, met zijn broer *Claes* gegoed te Meerkerk, tr. N.N.

11. *Reynder Jans Verhoeff,* geb. c. 15 10, gegoed te Meerkerk, † vóór 1554, tr. *Marrichje,* †1554/'62.

Uit dit huwelijk:

1. *Govert Reynders Verhoeff,* heemraad van Middelbroek 1579. Uit zijn zoon *Jacob Gouerts* stammen a. *Johan Jacobs Verhoeff,* schepen van Meerkerk 1644/'51, tr. aldaar 22 januari 1629 *Mayke Jans van Werckhoven* (door mij vermeld aan de voet van bladzijde 187), en b. *Adriaen Jacobs Verhoeff* tr. Meerkerk 15 mei 1635 *Weyntje Cornelisdr. Verkayck* (door mij vermeld boven aan bladzijde 188).
2. *Vollyck,* † vóór 1562, tr. *Jan Jans de Corte,* gegoed te Meerkerk.
3. *Jan,* volgt III.
4. *Jacob,* geb. 1546, † ongehuwd vóór 1578.

15 mei 1554 belending erfgenamen *Reynders Jans naast Claes Reynders* (r.a. Meerkerk F XXIX n° 1).

24 januari 1562 scheiding nalatenschap van *Reynder Jans Verhoeff en Marrichje* tusschen hun kinderen (r.a. Meerkerk aanw. 1947 III).

111. Johan *Reynders Verhoeff,* geb. 1540, † na 1619, leenman van Meerkerk, schepen aldaar 1564/'98, tr. 1° *Cornelia Bergenaer;* tr. 2° *Claesien Gerritsdr.*

15 januari 1566 *Claes Adriaens Bergenaer* en Jan *Verhoeff Reynders* als man en voogd van *Cornelia Adriaens.* erfgenamen *van* hun moeder za. *Catharina Claesdr,* 'die hertrouwd geweest was met *Anthonius Jacob Focker* (r.a. Meerkerk, aanw. 1947 111 n° 3).

Kohier 100e penning Meerkerk a° 1570: Jan *Reinders Verhoeff* heeft XIX morgen en huis met hofstad eigen.

1 juli 1582 *Jan Perhoeff Reinders, oud* omtrent 41 jaren, schepen, getuigt als leenman (r.a. Meerkerk, aanw. 1947 111 n° 8); id. getuigt, oud omtrent 26 j. 7 febr. 1566.

11 mei 1610 Jan *Reynders Verhoef* f. *voor* h e m zelf en als man en voogd van *Claesien Gerrits* (r.a. Meerkerk F XXIX n° 2).

IV. *Adriaen Jansen Verhoeff,* † na 1627, heemraad van Meerkerkerbroek 1619, tr. een dochter van *Adriaen de With.*

30 januari 1623 en 28 juni 1627 *Adriaen Janse Verhoef* doet arrest vanwege zijn dochter *Arrijaantje* wed. *Helmich Pieters.*

24 april 1628 comp. *Reyer* en *Adriaen Jansen Verhoeff* (r.a. Meerkerk).

Uit dit huwelijk:

1. *Jan Adriaens Verhoeff,* schepen en heiligegeestmr. 1627 van Meerkerk.
2. *Leendert,* volgt V.
3. *Adriaen Adriaens Verhoeff,* schepen van Meerkerk 1636, tr. aldaar 22 okt. 1626 *Anneke Gerrits;* uit dit huwelijk: *Jan de Wirh Verhoeff,* ged. Meerkerk 20 april 1634.
4. *Adriaentje Verhoeff,* tr. 1° *Helmich Pieters;* tr. 2° Meerkerk 3 febr. 1625 *Jylis Evertsen.*
5. *Reyer Adriaens Verhoeff,* begr. Meerkerk 1643, tr. aldaar 4 juni 1626 *Iefke Cornelis Leenderfsdr.;* uit dit huwelijk: *Jan Verhoeff,* ged. Meerkerk 21 juni 1627 (doopgetuigen *Adriaen Jansen* de bestevader, *Jan Adriaens de With* oom, en *Dirkje* huisvrouw van *Cornelis Leenderts*).
6. *Maryke Adriaens Verhoeff.*

V. (= 1 van de vorige stamreeks) *Leendert Adriaens Verhoeff,* schepen' van Meerkerk 1628—'53, tr. *Engeltje Aerfs.*

Uit dit huwelijk:

1. *Adriaen,* volgt VI.
2. *Claes Leenderts Verhoeff,* burgemeester van Ameide 1676.
3. *Mayke Leenderts Verhoeff,* ged. Meerkerk 11 maart 1627 (doopgetuigen de oom *Cornelis Leenderfs,* de meue *Marrichje* en de nicht *Lyske Gosens*).
4. *Govert Leenderts Verhoeff,* ged. Meerkerk 3 juni 1628 (doopgetuigen de oom *Thonis Aerts, Reyer Adriaens Verhoeff,* de meue *Maryke Adriaens Verhoeff*).
5. *Aert Leenderfs Verhoeff,* ged. Meerkerk 26 juni 1631 (doopgetuigen *Gerrit Aerts,* oom, *Jan Adriaens de With* en *Anneke Gosens*).

VI. *Adriaen Leenderts Verhoeff,* †Meerkerk 1664, schepen aldaar 1657, waterheemraad van de Overwaard, tr. 1° Lexmond (ondertr. Meerkerk 27 febr.) 1648 als j.m. van Meerkerkerbroek *Neeltje Leenderfs,* j.d. van Lakervelt; tr. 2° *Maria Cornelisse van Nes.*

Uit het tweede huwelijk:

VII. *Cornelis Verhoeff,* tr. 1676 *Huibertien Verdonck.*

De naam *Verdonck* werd veelal *Donck* geschreven. *Huibertien,* voormeld, is gedoopt Meerkerk 19 januari 1644, de vader *Huijbert Derksen Donck* overleden, doopgetuigen *Adriaen Derks Donck* de oom, *Lom Derksen* en *Gerrichje Jans* de meyen.

Huybert Derksen Donck woonde a° 1640 oud omtrent 25 jaren ten huize van zijn vader op de borggraaf te Meerkerk, en huwde Meerkerk 12 maart 1643 *Aefje Jans,* j.d. van Meerkerk, dr. van *Jan Jansen van Tienhoven* en *Meychien Hendriks;* zij hertr. ald. 1 juni 1645 *Jacob Petersen,* j.m. van Lexmond.

Bruyn-Des Tombe (blz. 190-191).

François Bruyn, deken van het koopmansgilde en veertigraad van Dordrecht, was bij *zijn* huwelijk op 8 dec. 1652 jongman van Aken; wonende te Dordrecht. H. F. Macco, de bekende Akener genealoog en historicus, noemt de familie niet en de naam *François Bruyn* doet voor Aken ook niet inheems aan. Dit is wel verklaarbaar, omdat in deze periode van de geschiedenis Aken vele tijdelijke inwoners geherbergd heeft. Onder het bewind van Alva hadden tienduizenden vluchtelingen uit de Nederlanden de wijk genomen over de grens. In de vrije rijksstad Aken had de „hervorming" de overhand en achtte men zich veilig voor de Spaanse tirannie. Toen in 1614 Aken met geweld van wapenen van buiten uit was teruggebracht tot het politiek katholicisme, begon de trek terug naar de Nederlanden, waarbij zich vele oud-Akenaars voegden [1]); volgens Macco zelfs de kern van Aken's stuwkracht, zodat de aloude glans van de stad voor eeuwen verbleekte. Het gezin *Bruyn* heeft zich te Dordrecht neergezet, alwaar in het verpondingskohier anno 1626 *François'* moeder, de weduwe van *Anthony Bruyn,* wonende aan de Vriesestraat naast het Oudemanhuis, vermeld wordt. Huisgenote was *Barbara Vermeer,* die, bij testament voor notaris J. Schoormans d.d. 7 juli 1646, legateerde 6000 caroli gulden aan *Barbara Hevel* weduwe van *Anthony Bruyn,* voornoemd, 7200 caroligulden aan *Raghel Bartels,* huisvrouw van *Willem Bruyn,* en 1800 caroligulden aan *Elisabeth Borgelinx,* huisvrouw van de in Zweden verblijvende *Anthony Anthonisz. Bruyn.* Erflaatster was op 13 febr. 1649 nog in leven: inmiddels was *Barbata Hevel* weduwe *Bruyn* overleden (vermoedelijk begraven *25* okt. 1648 in de Augustijner kerk). Bij akte van 24 januari 1650 machtigden *Agnefa, Barbara* en *Maria Bruyn* haar broer *François Bruyn* om, bij plaatsvervulling van hun moeder, haar aandelen in de nalatenschap van *Barbara Vermeer* in ontvangst te nemen. *François* was nog met de Rotterdamse schepen *Jacobus Beyer* executeur-testamentair van zijn zusters *Barbara* en *Maria Bruyn* (testament d.d. 20 april 1679 voor notaris Arend van Neten *te* Dordrecht); hij werd te Dordrecht begraven 9 febr. 1685.

François Bruyn bezet met zijn vrouw *Maria des Tombe* onze kwartieren 244 — 245. Zij lieten te Dordrecht dopen: *Catharina 3* okt. 1653, *Antoni* 24 sept. 1655, *Barbara 26* juni 1658, *Pieter 12* febr. 1661 (onze stamhouder, kwartier n°122), en *Willem 4* sept. 1662.

Maria des Tombe is te Dordrecht gedoopt in aug. 1621. De huwelijksakte van haar ouders te Dordrecht luidt:

„ondertr. 22 maart 1620 *Pieter d'Estombes* j.g. damastwer-
„cker van Yperen in Vlaanderen woont te Middelburgh ende
„*Tryntken Lupolts* j.d. van Aken woont op de Nieuwe Haven
„in het Napolitaensche peerdt., Proclamatie Middelburgh. Ge-
„trout den 26 Aprilis anno 1620."

Uit het testament van *Pieter des Tombe* voor notaris Pauwels Eelbo (Dordrecht O.N.A. 14/575) blijkt, dat hij geboren is te Warneston bij Rijssel. In de kasselrij Rijssel ligt ook Tourcoing, de bakermat van de familie Des *Tombe,* beschreven in „Nederland's Adelsboek" en in „Nederland's Patriciaat". De echtelieden des *Tombe-Lupolt* lieten, na *Maria,* nog in Dordrecht dopen: *Lambertus* januari 1623, *Jenneken* dec. 1624, *Pieter* juli 1627, *Pieter* mei 1630 en *Catelijn* in 1632. *Catelijna Luppolts,* weduwe van *Pieter des Tombe,* wonende te Dordrecht compareerde 10 aug. 1652 terzake een vordering te Ridderkerk (r.a. n° 10).

Over *Luppolt* schreef H. F. Macco („Aachener Wappen und Genealogieën", Aken a° 1907 Band 1): „Alte Aachener Patrizier Familie„ welche im 16 Jahrhundert in Burtscheid zum Schöffenstuhl gehörte und Weinhandel betrieb."

---

1) Onder meer de *Luppolt's,* die aan het slot van dit hoofdstuk tor sprake komen.

Stamreeks *Luppolt:*

1. *Ulrich Luppolt,* lid broederschap zum Lewenberg 1480, bezat een huis aan de Pontstraat te Aken, tr. *vóór* 1484 een dochter van *Lambrecht von Richtergen,* burgemeester van Aken, en *Idgen Wolff.*

11. *Lambrecht Luppolt,* Vogt und Weinhandler in Burtscheid, tr. Maria *von Lintzenich,* geb. 1482, weduwe in 1552, dr. van *Johann,* Vogt van Burtscheicl, en *Gertrud Jakobs Kloecker.*

111. *Ulrich Luppolt,* geb. Burtscheid 1524, schepen ald. 1574, wijnkoper im Klotz, tr. *Caecilia Harpers,* dr. van *Franz en Petronella Kempen.*

IV. *Lambrecht Luppolt,* dood in 1586, student Heidelberg 1578, legateerde 90 R.M. aan de gereformeerde gemeente van Aken (door de kinderen voldaan 20 januari 1586), tr. circa 1580 *Jennèken Lambertsdr.;* zij hertr. *Robbert de Beleva,* passementwerker te Dordrecht in het „Napolitaansche Peerdt" op de Nieuwe Haven.

Uit dit huwelijk:

1. *Ulrich Luppolt,* schout van Strijen, tr. Dordrecht 22 januari 1617 *Anthonette Spies,* dr. van *Cornelis Ariens Spies* schout van Strijen.

2. *Cathalyna Luppolt,* tr. 1620 *Pieter des Tombe,* bovengenoemd.

18 aug. 1634 *Robbert de Beleva* passementwerker noemt „syne behoutsone *Pieter Destombe*" (Dordrecht O.N.A. 55 fol. 499 vo).

11 okt. 1638 test. *Jenneke Lambertsdr.* huisvr. van *Robbert de Belleva* benoemt tot erfgenamen (o.a. van goederen te Aken) haar voorkinderen *Ulrich Lupolt en Theuntgen* (lees: *Tryntgen*) *Lupolt* (Dordrecht, nots. D. Eelbo O.N.A. 59 fol. 758).

Addenda et errata:

blz. 261:

Pieter Bruyn huwde Amsterdam 15 januari 1700, lees: 1711. Volgens Puyboek van Amsterdam, ondertr. ald. 19 dec. 1710 „*Pieter Bruyn,* van Dordregt en „daar wonende, oud 49 jaren, geassisteerd met sijn „neef *Willem Bruyn,* en *Rebecca de Marre,* van Am„sterdam, oud 32 jaren, op do Reguliersgracht, ge„assisteerd met haar vader *Jacob de Marre".*

De Marre-Ruttens (blz. 192 en vlg.).

Op 1 april 1667 compareerden voor kerkelijke, ondertrouw te Amsterdam

„*Jacob de* ***Marre,*** van Amsterdam, drogist oud 23 jaren ouders „doot, geassist. met zijn zwager ***Isaack van Padburg,*** woont „in de Warmoesstraat, en *Clara* ***Ruttens,*** van Amsterdam, „oud 22 jaren ouders doot, geass. met ***Isaack van Beeck*** en „*Marinus Alewijn,* haar voogden, woont alsv. -Acte van ve„niam aetatis vertoont" (*Jacobus* ***de-Marne*** oud 22 jaren had volgens advies van regeerders van Amsterdam op 2 maart 1665 handlichting verkregen: Inv. Holland n° 2192).

De huwelijksvoorwaarden van Clara's ouders in het protocol van notaris Schoudt te Haarlem (jrg. 1643, fol. 205) leverden de stof voor een nieuwe uitwerking van haar kwartieren. Deze akte luidt:

„compareerden ***Pieter Ruttens,*** coopman tot Amsterdam, bij „hem hebbende juffrou ***Clara Elekers*** weduwe van ***Hans Rut„tens*** zijn moeder, en sr. ***Abraham Aluwijn,*** zijn bekenden „vrundt, bruidegom, ten eenre, en ***Anna van Beeck,*** j.d. ge„assisteerd met ***Zacharias*** *Hoffman* en *Izaack* ***van Beeck*** haar „oomen, en *Jean Fontijn* en mr. ***Pieter van Reigersbergen*** hare „cousins, bruid, te andere zijde ..."

In het 18de Inbrengregister der weeskamer van Amsterdam (folio 122) staan de boedels genoteerd, welke toegevallen zijn aan ***Maria, Pieter, Jan*** en ***Simon*** minderjarige kinderen van ***Hans*** *Rutten* en ***Clara Elecaert,*** verantwoord door de voogden ***Maximiliaan van Gheel*** en ***Nicolaas Coquis.***

Op deze grondslag konden wij een kwartierstaat opstellen, dank zij de verduidelijking der familiebetrekkingen in Elias „De vroedschap van Amsterdam".

Pieter Ruttens, † c. 1627, kwam van Brussel naar Amsterdam 1610, notaris ald. 1611, eigenaar huis „De Spiegel" op het Rokin 1616, ir. Anna *Pannis.*	Pieter *Elecaert,* †1619, kwam van Naarden naar Amsterdam, woonde ald. Oudezijdsachterburgwal, tr. *Jannetje Jans.*	*Joost van Beeck,* c. 1560—c. 1617 [1]), burgemr. van Aken, poorter tc Amsterdam 1604, assuradeur, eigenaar van „de Zeven kerken van Rome" op het Rokin, tr. 1° *Catharina Duppengiesser;* tr. 2" *Cntelyna Simons,* weduwe *De Moor.*	*Harmen Hooftman,* 1550-1610, koopman te Antwerpen, Aken, Dantzig en Haarlem, tr. Maria *Messing,* † Haarlem 9 aug. 1632.
Hans Ruttens, geb. Brussel 1588, † Amsterdam 1620, *juwelier-goudsmid, tr. (ondertr. Amsterdam 3 april 1614) *Clara Elecaert,* geb. Naarden, t na 1644; zij hertr. *Hans van Soest.*		Abraham *van Beeck,* geb. Aken 1557, †1623/'30, koopman aan het Rokin te Amsterdam, ondertr. ald. 2 juni 1612, tr. Haarlem *Maria Hooftmnn,* geb. te Dantzig, † 1623.	
Pieter Ruttens, ged. Amsterdam (O.K.) 17 maart 1616, t 1665/'66, koopman aan de Warmoesstraat ald., tr. Amsterdam 20 dec. 1643 Anna *van Beeck,* ged. Amsterdam (N.K.) 30 aug. 1620. Uit dit huwelijk: 1. *Clara Ruttens* X 1667 *Jacob Everts de Marre.* 2. *Abraham Ruttens X* 1679 *Judith Anthonisdr. de Marre* weduwe van van *Chr. Croese.*			

[1]) Was dood bij de akten d.d. 13 en 20 nov. 1617 van nots. Salomon Henricks te Amsterdam.

Voor de verdere genealogie *Van Beeck zij* verwezen naar ons artikel „De van Beeck's uit de Zeven Kerken van Rome", verschenen in „De Nederlandsche Leeuw" 1957.

De bekende dicht& en toneelschrijver *Jan de Marre* (1696—1763), aanvankelijk kapitein van de Heesbrug in dienst van de O.I. Cie, later boekhouder van de schouwburg, woonde in 1742 aan de Keizersgracht te Amsterdam met zijn zuster *Alida* (aangeslagen in de personeele quotisatie voor 425 gld. huishuur). Zij waren kinderen van *Evert de Marre* en *Clasina Croese* en aldus kleinkinderen uit het huwelijk *Jacob de Marre* x *Clara Ruttens*. Een miniatuur van deze *Jan de Marre*, door J. M. Quinckhard, wordt bewaard in het Rijksmuseum. Deze *Jan de Marre* wordt in onjuist familieverband vermeld door Dr. F. de Haan in „Priangan" a° *1910* dl. 1.

Rebecca, de dochter van de echtelieden *Jacob de Marre X Clara Ruttens,* huwde niet 15 januari 1710, zoals op bladzijde 261 vermeld wordt, maar 15 januari 1711: puyboek Amsterdam, ondertrouwd „19 dec. 1710 *Pieter Bruyn,* van Dordregt „en daar wonende, oud 49 jaren, geassisteert met zijn neef „*Willem Bruyn,* en *Rebecca de Marre,* van Amsterdam, ge-„assisteert met haar vader *Jacob de Marre*".

Lentfrinck-Coenen (blz. 196 en vlg.).

De geringe herziening van dit hoofdstuk bleef beperkt tot de rubriek Errata et addenda.

Errata et Addenda:
blz. 197:

IIa. *Frans Lentfrinck* tr. *2*" Zutphen 22 maart 1648 *Berendje Lambert Lamberts van* Dam, van Borculo; zij hertr. Zutphen 16 febr. 1651 *Willem* ter *Stege,* burger aldaar.

IIb. ban *Lentfrink* tr. niet Winterswijk, maar Zutphen 31 mei 1638 Berentien *Meynen,* van Winterswijk; zij hertr. Zutphen 3 maart 1652 *Lambert Willems ten Cate wonende* te Eibergen. Te Eibergen komen einde 17de eeuw en in de 18de eeuw nog *Lentfrinck's voor.*

In Terborg huwde een Geeltje *Jansdr. Lentfrinck,* wonende in het kerspel Vreden, 28 febr. 1655 *Jan Grevinckhof,* van Munster, adelborst in de compagnie van de Graaf van Stirum.

IIIb, 1. *Maria Lentfrinck,* tr. 1° *Peter van Bruggink; tr. 2*" Zutphen 1 april 1701 *Isaac Kok* weduwnaar.

IIIb. 4. *Gerrit Lentfrinck,* tabakskoper, kocht G nov. 1684 een huis op het Olde Wand- te' Zutphen, waarin voordien Romphius een tabakshandel dreef (Gichtboek Zutphen). 'Zijn vrouw was weduwe van Jan *Tymens.*

blz. 199:

Christianus Lentfrinck, praeceptor latijnse school te Nijmegen, werd begr. Nijmegen Stevenskerk 4 maart 1807. *Jan Lentfrinck,* collega van zijn broer, werd in hetzelfde graf begraven 20 januari 1807.

Van Lamsweerde-Van Dael (blz. *200* en vlg.).

Volgens „Nederland's Adelsboek" vangt de stamreeks der *Lamsweerde's* nog steeds aan met *Louis van Lamsweerde* te Hulst † vóór 1491. Lamswaarde is de naam van een dorp in Hulsterambacht. Wij noemden in ons boek al een oudere naamgenoot *Jan van Lamzwerde,* schout van Sint-Janssteen in Hulsterambacht, die op 1 april 1476 poorter der stad Gent werd. Een nog eerdere *Jan Lamzwert* was in 1427 één der commissarissen van de hertog van Bourgondië voor het dijkherstel van Kieldrecht-Hulsterambacht (Frans de Pottere en Jan Broeckaert „Geschiedenis van de gemeenten van O.-Vlaanderen", reeks 111, dl. 11 Kieldrecht p. 11). In de verzameling Opstraeten van der Moelen van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde vonden wij vóórin in deel V folio 36 een belangwekkende erfscheiding van 16 maart 1577 tussen de kinderen van onze 111 2 *Willem van Lamsweerde* namelijk *Joris, Willem, Johan, Passchier, Alijt* huisvrouw van *Joost Calff,* en *Marie* huisvrouw van *Berend van Coesvelt,* betreffende de nalatenschappen van hun overleden ouders en grootouders Lamsweerde. Hieruit blijkt, dat de vader 111 *Johan van Lamsweerde* toen reeds overleden was, zodat hij niet — zoals in „Nederland's Adelsbaek" wordt vermeld — in 1579 de Unie van Utrecht kan hebben mede-ondertekend. De ondertekenaar Van Lamsweerde is geweest Johan's zoon *Willem* in hoedanigheid van secretaris der Staten van Utrecht: hij is de stamvader van de nog bloeiende adellijke tak der familie.

Bij de herziening van de stamreeks *Van Dael* kwam nog in het bijzonder het echtpaar IV *Clemens van Dael* en *Anna Jansdr. Peunis van Diest* naar voren. *Clemens,* die koopman te Utrecht geweest is, 'heeft bekendheid genoten als musicus; hij werd ten Dom overluid 25 september 1624 met de aanduiding „avunculus decani nostri Rheede". *Anna Peunis van Diest* werd overluid 30 september 1624 „matertera decani nostri Rheede". Deze decaan van het domkapittel *Rheede* was een zoon van *Anna's* zuster *Machteld* en *Gerhard van Reede van Nederhorst.* Een andere zuster van Anna, *Cornelia Peunis van Diest,* huwde *Everhard van Weede,* procureur voor den Hove van Utrecht. De echtelieden *Van Weede-Peunis van Diest* behoren tot de voorouders van vaderszijde van onze vier Koninklijke prinsessen (zie „De Nederlandsche Leeuw" a° 1936). De merkwaardige genealogie Van Diest werd gepubliceerd in „Wapenheraut" a° 1901, en in de uitgave van de „Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch regt en geschiedenis", 20e stuk a° 1899 (blz. 432-440).

Jacobmina van Dael, kleindochter van *Clemens* en *Anna Jansdr. Peunis van Diest* voornoemd, huwde in 1656 Dr. *George van Lamsweerde,* en neemt met haar echtgenoot bij ons de kwartieren nrs. 250-251 in.

Van Norden-Caen (blz. *204* en vlg.).

Bij de opvoering van de stamreeks *Van Norden,* met vier generaties, werd doorgestoten tot in de vijftiende eeuw, Van vader op zoon heeft men te Delft het kuipersbedrijf uitgeoefend. In het openbare leven zijn de *Van Norden's* — voorzover bekend — niet naar voren getreden. Evenmin zijn zij voorvechters geweest van de reformatie+ Integendeel, toen op 26 juli 1572 de stad Delft de zijde van Oranje koos en de Nieuwe Kerk bestemd werd voor de hervormde eredienst, had nog geen maand tevoren *Rochus van Norden* in deze kerk de nagedachtenis van zijn eerste vrouw geëerd volgens de roomse ritus met „waslicht van kaerssen". Dit geschiedde ter gelegenheid van de geboorte van zijn stamhouder *Maarten,* uit zijn tweede huwelijk. In de kerkerekening kwam deze vorm van piëteitsbetoon toen nog maar hoogst zelden voor. Eerst in april 1595 trad zijn — inmiddels hertrouwde — weduwe als lidmaat tot de gereformeerde kerk toe, tegelijk met haar dochter *Emsge Rochus.* De huwelijken met *Duyst* circa 1560 en met *Van der Burch* anno 1609 markeren het aanzien van de familie. Het maatschappelijk beeld kan men zich vormen uit de publicatie van Dr. D. Hoek over *Duyst van Voorhout,* in het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie (1958), en uit de studie van kolonel b.d. J. P. de Man over *Van der Burch,* in het maandblad „De Nederlandsche

Leeuw" (1946). Het geslacht *Duyst* nam een voorname plaats in 'onder de regenten van Delft tijdens het voorspel van de Tachtigjarige oorlog en reeds lang daarvóór. Het aloud aanzien der *Van der Burch's is* door Koning Willem 1 gehonoreerd met verheffing in de adelstand.

Wij laten nu de stamreeks *Van Norden* volgen.

1. *Martijn Martijns,* tr. *Ermtgen Aerts;* zij testeerde te Delft als weduwe, wonende op 't Schie, 26 aug. 1536, waarbij zij tot 'erfgenamen benoemde hun kinderen *Martijn, Tonis, Aegte* en *Maritje* (r.a. Delft n° 26d).

11. *Martijn Martijns,* 'overluid Delft (N.K.) 1 januari 1551; tr. *Aeltje Jans;* 'hij was kuiper aan de Pontemarkt (kohier 10de penning a°1543), vinder (keurmeester) van de turf 1537 en brander van de tonnen 1546 (g.a. Delft „Officiën"). Blijkens weesakte d.d. 28 febr. 1597 werd aan haar kleinzoon Cornelis Maartens diens aandeel uitgekeerd uit haar nalatenschap volgens akte van scheiding en deling d.d. 6 nov. 1586.

III. *Rochus Maertens,* † *c.* 1574, begr. kerkhof N.K. Delft noordzijde graf 12 plein 3, tr. 1° *Emmerentia Jacobs Duyst;* tr. 2° vóór 1570 *Hillegont Corstens,* die vóór 1583 hertr. *Bastiaen Eeuwouts,* schipper. *Rochus Maertens* was kuiper „besijden d'oude kerckt" (kohier 10de penning a° 1561); zijn weduwe werd in 1575 voor de 100ste penning aangeslagen als eigenares van het huis „in de Hartshoren" oostzijde Korenmarkt getaxeerd op 20 pond (Archieven Staten van Holland 1572-1795 n° 1290 **). Men zie voorts de weesakten van 15 mei 1580, waarbij *Hillegont Corsten* wed. *Rochus Maertens* cuyper haar twee kinderen geprocreëerd bij deze *Rochus* uitkocht, te weten *Ermgen* oud c. 10 jaren en *Maerten* oud 8 jaren, voogden *Michiel Adriaens,* cuyper, *Cornelis Peters Pons* en *Maerfen Ariens Bramen:* van 11 aug. 1595; 25 mei 1596: 27 mei 1597: 24 febr. 1581; 13 aug. 1588, waarbij optrad *Jacob Duyst Jacobs* voogd van de kinderen uit het eerste huwelijk, en 19 febr. 1583. *Hillegont Corstens* bezat een huis aan het Zuideinde naast „de Gulden Hant", van waaruit haar zoon *Maerten Rochusz* in 1594 gehuwd is; volgens een weesakte van 5 aug. 1625 heeft hij dit huis uit de boedel zijner moeder voor 2500 car. gld. gekocht.

Uit het tweede huwelijk:

IV. *Maerten Rochus van Norden,* geb. Delft juni 1572, † na 1647, lidmaat in april 1594, tr. 1° als j.g. cuyper uyt 't suyteinde naast de Gulden Hant, Delft 11 sept. 1594 *Jannetje Aelbrechtsdr.,* en tr. 2° Delft 15 nov. 1609 *Annetje Pieters van der Burch.* Hij bezat haardsteden op de Lange Geer (1600), aan de Molslaan (woonde aldaar 1601). Er is een akte van schikking d.d. 2 maart 1593 voor nots. C. van Westerbaan te Delft, over de erfenis van zijn halve zuster van vaderszijde *Neeltje Rochusdr,* tussen zijn voogden enerzijds en de eigen broers en zusters van deze *Neeltje* (onder wie *Jacob)* anderzijds. Hij testeerde met zijn tweede vrouw op 5 juli 1624 voor notaris C. Coeckebacker; hij ondertekende deze akte met de naam *Van Norden* en benoemde tot erfgenamen zijn kinderen uit het eerste huwelijk *Aelbrecht, Rochus, Tonis, Aerlantje, Maritje, Tryntje* en *Lysbef.* Van deze kinderen waren *Aelbrecht, Maria en Tryntje* 'nog in leven, toen hij op 16 mei 1635 andermaal testeerde,

Uit het eerste huwelijk:

V. *Aelbrecht Maertens van Norden,* geb. c. 1597, begr. Delft (N.K.) in eigen graf op 25 nov. 1671 als weduwnaar over de Geer nalatende zes meerderjarige kinderen: tr. Delft 29 nov. 1620 *Tryntje Lambregtsdr.* Hij was gezworen brander en hoofdman van het kuipersgilde in Delfshaven (zie Delfshaven, resolutiën 18 aug. 1647, en nots. Chr. van Vliet 14 febr. en 16 april 1650), en testeerde notarieel te Delft 17 mei 1622, te Delfshaven 21 mei 1644 en te Delft 25 april 1659.

VI. *Rochus Aelbrechts van Norden,* ged. Delft N.K. 6 sept. 1630 = ons kwartier n° 252, tr. *Sara Hendrikse Caan* = ons kwartier n° 253.

Voor de genealogie *Caan* zij verwezen naar „Nederland's Adelsboek". De stamvader *Hendrik Tielmans* kocht c. 1615 het huis van *Harman Andries Keyser* (zie het volgend kwartier no 254, stamreeks sub 1)' aan de Oude Haven te Delfshaven. Hij was in 1618 diaken. Zijn tweede vrouw *Sara Janse Niele (Nilenius)* zullen wij nog bij kwartier n° 255 ontmoeten. Zijn derde vrouw *Machteld* was een dochter van *Hendrik Janse Cops,* haringreder te Delfshaven, kerkmeester 1591, leproosmeester 1574, heilige geestmeester 1580 ald., en schepen van Schoonderloo 1597. Uit *Machteld Hendriks Cops* is geboren *Sara Hendriks Caan,* ons kwartier no. 253. Blijkens weeskamer Delft n° V akte d.d. 16 maart 1644 waren voogden over deze *Sara: Dirc Gijsberts Tol, Jacob Hendriks Cops* en *Sybrand Leenderts van Ruyven.*

Addenda *en errata:*
blz. 265:

Aelbrecht van Norden (1672—1743), tr. *Elisabeth Andries Keiser,* ged. Delfshaven 26 maart 1673. *Aelbrecht van Norden* bezat huizen aan de Korenmarkt, Vooromme aan de Turfmarkt, de Kruysstraat O.Z., Oude Delft W.Z.. belend ten zuiden het huis van de O.I. Cie en ten 'noorden Gillis de Bergh (koopakte nots. van der Cost, Delft d.d. G dec. 1709). en aan de Breetstege. Hij' kocht in 1719 graf n° 12 met 9 plaatsen in de Oude Kerk te Delft en in 1733 graf n° 13 met 4 plaatsen, alwaar hij zelf bijgezet is.

Keyser-Van der Strengh (blz. 207 en vlg.).

Dit hoofdstuk is geheel nieuw, ter vervanging van het hoofdstuk *Keiser-Van Duin.*

Aan de orde is hier het voorgeslacht van *Elisabeth Keyser,* die, als jongedochter wonende aan de Korenmarkt te Delft, aldaar op 28 april 1709 getrouwd is met *Aelbrecht Rochusz van Norden.* Deze *Elisabeth* was tot dusverre vereenzelvigd met de enige naamgenote, die in de doopboeken van Delft voorkwam, te weten *Elisabeth,* dochter van *Mathijs Keiser* en *Maria van Duin,* gedoopt 20 mei 1681. Het is echter gebleken, dat *Elisabeth Mathijsdr. Keiser* reeds op 18 december 1700 te Delft gehuwd was met *Cornelis van der Burch* en met deze echtgenoot op 4 aug. 1720 getesteerd heeft bij de Delftse notaris A. H. van Leeuwen; in dit testament worden haar ouders *Mathijs Keiser* en *Maritje van Duin* met namen genoemd. Wij moesten dus op zoek naar de juiste *Elisabeth* en vonden een aanwijzing in de akte op 12 januari 1709 gepasseerd voor notaris Adriaen Leeuwenhoek te Delft, waarbij de comparanten waren „sr. *Aelbregt Rochusse van Norden* meerderjarige j.m. wonende binnen dese stadt ende juffr. *Elisabeth Andries Keyser* ongehuwde meerderjarige dogter wonende in het Zuydeynde buyten de Ketelpoort deser stadt", die ter gelegenheid van hun voorgenomen huwelijk een testament maakten. Te Delft zijn in januari 1705, als lidmaten, van Delfs-

haven, ingekomen *Hermannus* (begr. Delft O.K. 29 dec. 1708), en *Lysbef Keyser. Aelbregt van Norden,* die zelf in Delfshaven opgevoed was, werd in nov. 1709 lidmaat te Delft. *Lysbeth Keyser* zal dus wel een oude bekende van hem geweest zijn uit Delfshaven; zij was aldaar gedoopt 26 maart 1673 als dochter van *Andries Keyser* en *Claasien Coenraads.* Voor de verdere genealogie danken wij vele gegevens aan de heer C. Hoek te Rotterdam.

I. *Harman Andriesz.* tr. N.N., bezat een huis aan de Oude Haven van Delfshaven, door hem omstreeks 1615 verkocht aan Hendrik Tielmans Caen (zie kwartier n° *253).*

11. *Andries Harmans Keyser,* † in febr. 1642,. straatmaker te Delfshaven, bezat volgens het haardsteden-register een huis aan de Groenendaal (zie resolutiën Delfshaven 26 maart 1625, 6 juli 1618, nots. Schalkhuis van der Walle ald. *2* maart 1640, test. 23 febr. 1642, boedelinv. 6 nov. 1642), tr. *Maertje Michiels,* † maart 1640, eerder huisvrouw van 1° *Carnelis Jorisz,* † *1599,* en 2° *Arent Hendriks.* Zij hadden twee kinderen: *Harman,* volgt 111, en *Haesje,* gehuwd met *Jan Hendricx (Staelman).*

111. *Harman Andries Keyser,* † in 1634, schoenmaker te Delfshaven (zie boedelinv. nots, Schalkhuis van der Walle ald. 5 dec. 1639 j° weeskamer Delft comparitieregister 111 f° 396, 7 dec. 1639), hij erfde met zijn zuster het huis aan de Groenendaal, tr. *Claesge Claes;* zij hertr. *Willem van der Meer,*

IV. Andries Harmans Keyser, ged. Delfshaven 12 nov. 1634 na de dood van zijn vader; 'onder voogdij van Jan Hendricx Staelman, Cornelis Polen, Egbert Ariens Visser, Tonis Claesz Visser, tr. Delfshaven 27 januari 1672 *Claesje Coenraads van der Strengh.* Zij vormende kwartieren nos 254-255 in ons boek. *Andries* was stierman ter haringvangst (compareerde 28 febr. en 12 maart 1682 voor nots. J. Waerts te Delfshaven), erfde met zijn halfbroer *Gerrit Willems van der Meer* van hun moeder *Claesge Claes* voormeld huis aan de Groenendaal afkomstig van III *Harman Keyser en* kocht in 1671 het belendend pand aan de Groenendaal.

De *Van der Sfrengh's* hebben tot „de rijkdom" van Delfshaven behoord in de 16de—17de eeuw. Hieraan herinnert nog de zerk op het familiegraf in de Anthonykerk met het wapen: gedeeld 1, drie verticaal naast elkaar geplaatste strengen wol, 11. een klimmende eenhoorn („Rotterdamsch Jaarboekje" a° 1918, Grafzerken in de Sint-Anthonykerk te Delfshaven, door R. T. Muschart).

1. *Jacob Coenen van der Sfrengh,* geb. in 1562, † Delfshaven 1 sept. 1635, begr. in voormeld graf, tr. *Claesge Claesdr.,* geb. 1564, † Delfshaven 24 april 1637, begr. bij haar man.

11. *Coenraad Jacobs van der Strengh,* geb. in 1601, † Delfshaven 4 nov. 1666, begr. in het familiegraf, kuiper te Delfshaven, bezat een huis westzijde Oude Haven (zie resolutiën Delfshaven 1 okt. 1638, test. nots. Chr. van Vliet ald. 3 okt. 1648), tr. *Lysbef Janse Niele. Zij* bezaten, volgens het grafboek, in de kerk aldaar de graven plein IV n° 5, en plein V n° 13, en plein VII n°; dit laatste werd overgeboekt op *Aelbregt van Norden,* de man van hun kleindochter *Elisabeth Keyser,* d.d. 18 juni 1709.

Lysbet Nielle was een dochter van *Jan Hendrikse Nijlle,* † c. *1614,* diaken en koopman te Delfshaven

(zie de grafzerken bij Bloys van Treslong Prins, Delfshaven nos 4, 19 en 28 — deze laatste met een corrupte tekst —; test. 23 maart 1611 bij nots. Adr. Rijshouck te Delfshaven, weeskamer Delft, comparitieregister 11 fo. 115 10 januari 1614) en van *Neeltje Florisdr* (dr. van *Floris Cornelisz,* diaken 1577 en gasthuismr. 1555 te Delfshaven, en *Tytgen Huyghen;* zie grafzerk in „Rotterdamsch Jaarboekje" a°1918). Behalve *Lysbet stamde* uit dit huwelijk nog o.m. *Sara Janse Niele, de* tweede vrouw *van Hendrick Thielmans Caen* (zie kwartier n° 253).

111. *Claesje Coenraeds van der Strengh* = onskwartier n° *255,* tr. Delfshaven 27 januari 1672 *Andries Harmans Keyser* = ons kwartier n° 254.

Sandelingenambacht (blz. 339 en vlg.),

De strijdvraag omtrent het voortbestaan van heerlijkheden na de Grondwet van 1848 is onlangs opnieuw opgekomen. Wij doelen in het bijzonder op de beschouwingen van De Monté ver Loren, Luiking, Fox en Homan (respectievelijk in „Het Personeel Statuut" 1961 nos 7 en 8 en *1962* n° 1; „De Nederlandsche Leeuw" 1961 kol, 394 en 1962 kol. 55; en „Archief" uitgave van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen" a° 1962, deze laatste met uitvoerige lijst van jurisprudentie). Deze strijdvraag raakt ook *Sandelingenambacht.*

Het verschil van inzicht tussen de schrijvers kan herleid worden tot de rechtshistorische interpretatie van artikel IV van de Additioneele Artikelen bij de Grondwet van 1848, thans artikel 1, waarvan de huidige tekst luidt:

„De heerlijke rechten betreffende voordracht of aanstelling „van personen tot openbare of kerkelijke betrekkingen zijn „afgeschaft.

„De opheffing der overige heerlijke rechten en de schade-„loosstelling der eigenaren kunnen door de wet wosden vast-„gesteld en geregeld."

Wij refereren ons hier aan het geldend recht volgens de Nederlandse rechtspraak.

De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van 25 april 1919 (W. 10434) zijn leer herzien, en in concreto het bestaan aangenomen van heerlijke rechten als zodanig, bedoeld in lid twee van bovenvermeld grondwettelijk artikel.

Deze principiële beslissing betekent voor ons onderwerp:

a. erkenning van bepaalde gebieden, waar heerlijke rechten rechtskracht hebben:
b. erkenning van rechtstitels, waaraan die gebieden deze hoedanigheid ontlenen: dit zijn de oorspronkelijke verleibrieven;
c. erkenning van subjecten, die gerechtigd zijn tot de uitoefening van heerlijke rechten.
d. erkenning van rechtstitels, waaraan die subjecten deze hoedanigheid ontlenen: dit zijn de oorspronkelijke verleibrieven, en, die subjecten zijn de rechtsopvolgers van de in die verleibrieven gecreëerde „heren" qualitate qua;
e. lid één van bovenvermeld grondwettelijk artikel heeft slechts beperkende werking en laat overigens de inhoud van de oorspronkelijke verleibrieven onverlet.

De middeleeuwse landsheer, die zijn overheidsgezag, zijn regalia, en zijn grondbezit nog gelijkelijk als privaat-bezit beschouwde, bracht deze naar eigen goeddunken in do handel. Voor de uitgifte van heerlijkheden bestond geen vast patroon: per verleibrief werden inhoud en omvang vastgesteld, een wisselvallig mixtum compositum van wat men nu onderscheidt

als publiek recht, als privaat. recht, als eigenlijk en als oneigenlijk heerlijk recht. Zo kon en kan naast een heerlijk recht (bedoeld in het arrest van de Hoge Raad) ook grondbezit, hoewel dit geen eigenlijk heerlijk recht. is, een wezenlijk bestanddeel van een heerlijkheid uitmaken onder de rechtstitel van de verleibrief.

In overeenstemming met de leer van de Hoge Raad sinds 1919 heeft de rechtbank te Breda bij vonnis van 4 januari 1944 („Nederlandse Jurisprudentie" 1944/45 n° 721) de ambachtsheerlijkheid *Cromstrijen* als subject erkend op de grondslag van de verleibrief de dato 16 juli 1492.

Alhoewel dus naar geldend recht aan de heerlijkheden tenminste potentiële rechtskracht toekomt, zijn de meesten door wettelijke inperking en door verkoop van grondbezit of andere bestanddelen zóver uitgehold, dat slechts rest het ornament van de naam en van het wapen. Men zou kunnen zeggen, dat deze heerlijkheden in feite uit de sfeer van de zakelijkheid zijn overgegaan in de sfeer van de affectiewaarde. Zo is het een halve eeuw geleden vergaan met *Sandelingenambacht,* toen de tiendrechten bij de wet afgeschaft werden.

Affectiewaarde is een reëel verschijnsel in de naamkunde en in de heraldiek. Vanouds zijn de namen van heerlijkheden bij wijze van p e r s o o n 1 ij k e toenaam (achter de geslachtsnaam) gevoerd. De duurzaamheid van deze traditie kan men moeilijk voorspellen. De Nederlandse naam-wetgeving laat ten deze volle vrijheid. Soms wordt artikel 63 lid 1 Burgerlijk Wetboek als bezwaar aangevoerd, maar dan ziet men over het hoofd, dat dit voorschrift alleen betreft toevoeging van een g e s 1 a c h t s naam. Het instituut van de Burgerlijke Stand dient voor de registratie van geslachtsnamen en van voornamen, zodat persoonlijke toenamen ontleend aan een heerlijkheid daar geheel buiten blijven. (Zie ons opstel in „Nederlands Juristenblad" 1958 bl. 735 en 868).

A d d e n d a e n e r r a t a :

blz. 3 4 2 :

In de reeks ambachtsheren voeg-en tussen 6 en 7: Mr. *Justus van der Burgh* te Dordrecht en daarna zijn weduwe *Lodovina van Rijn.*

De tegenwoordige verwachter van Sandelingenambacht. *Cornelis Willem Maris*, geboren Nijmegen 1 6 november 1947, s t a m t door zijn moeder *Machteld Haitsma Mulier* u i t *Adriaen Pieters Sandeling,* † 1515. naamgever en heer van deze heerlijkheid. Deze afstamming loopt via *Anna Sandeling* gehuwd met Mr. *Willem van der Meer van Berendrecht en verder* via *Clara van der Meer van Berendrecht; zie* in „De Nederlandsche Leeuw" 1954 „Kwartieren Haitsma Mulier-Labouchere" n° 1c juncto no. 509.

„L'Ancre de Salut et du Refuge" in Amsterdam en het wapen van het geslacht Boissevain,

door B. H. Boissevain.

Het schijnt, dat het anker, als zinnebeeld, bijzonder in verering gestaan heeft bij de afstammelingen van Hugenoten in de stad Amsterdam. Men mag wel aannemen, dat het embleem van het Waleweeshuis aldaar tot inspiratie gediend heeft, zodra dergelijke families het nodig bevonden een familiewapen te gaan aannemen, om een anker te kiezen hetzij als hoofdfiguur, hetzij als bijfiguur. Dit had plaats in min of meer uiteenlopende tijdperken: natuurlijk naar gelang men zichzelf voldoende gerezen of herrezen achtte op de maatschappelijke iadder. Ziehier de namen: *Pichof, Jamin, Dufilh* en *Boissevain* [1]). Curieus is het, dat de drie eerstgenoemde families zich maar kort in Amsterdam gevestigd hebben: de *Pichof's* van *1680* tot *'86,* de *Jamin's* van 1787 tot 1814, de *Dutilh's* van 1691 tot 1748.

Buiten de vier genoemde families — waarvan het schijnt, dat hun niet bekend zal geweest zijn of hun voorvaderen in Frankrijk al dan niet een wapen gevoerd hadden — vestigden zich twee, die de traditie van hun in Frankrijk gevoerde wapen hebben medegebracht, maar van welke de een het zal behouden, de ander het zal verlaten voor een uiterst subjectief verzinsel; evenwel beiden een ankertje aannemend als bijfiguur. De *De Neufville's* gingen dan hun schuin- of maalkruis beladen met een zwart (ook wel zilver) anker, alsof het een gewone breuk zou zijn.

De *De Bordes* daarentegen, verlieten hun aristocratisch uitziend wapen voor het aannemen van een meer burgerlijke voorstelling, die tezamen genomen, gemakkelijk te raden valt als zinnebeeld van de opbloei van 'het geslacht in het nieuwe vaderland; kortom: „du Refuge". Maar hier zou het kleine zwarte anker ons overbodig toeschijnen, indien wij niet op de hoogte waren van bovengenoemd verschijnsel in Amsterdam ! Immers dit omgekeerd ankertje bevindt zich midden in een gouden zon, die blijkbaar zijn levenwekkende stralen in een azuren hemel uitzendt naar een afgekapte en in nieuwe aarde geplante boomstronk, waaruit twee jonge twijgen ontspringen. Toch blijkt het oudere wapen *De Bordes* in het midden van de vorige eeuw in ons land nog bekend te zijn geweest.

Volgens een afbeelding aldus: Gevierendeeld len 4: in az. drie gouden sterren (2 en 1 gepl.), 2 en 4: in goud een azuren dwarsbalk vergezeld beneden van een vogeltje (geen merlet) van sabel [2]). Doch volgens Rietstap Arm. Gen. zijn 2 en 4: in zilver een verhoogde dwarsbalk van sabel vergezeld beneden van een haan dito [3]). Nog een ander wapen *De Bordes* komt voor, aldus: Gedwarsbalkt van goud en azuur in zes stukken, over alles heen een rechterschuinbalk van keel [4]).

Eerst in 1830 nam. de familie *Boissevain te* Amsterdam een wapen aan. Dat was vrij laat wat haar maatschappelijke positie aangaat van omstreeks 1790. Hoewel niet patriottisch gezind, zal de van de Franse Revolutie uitgaande geest daar wel niet vreemd aan geweest zijn. Na de val van Napoleon 1 kwam er onder de aanzienlijke burgerij niet weinig reactie: ook niet-regenten-families dekten hun wapens door een regenten-kroon — zoals b.v. de alliantie-wapens *Boissevain* x *van Heukelom* van in en na 1830 o.m. te zien geven — of zelfs met de door die keizer tot grafelijke rangkroon gedekreteerde

1) Het anker-wapen van de familie *Jamin,* of De Groot *Jamin,* dat opvallend in een glasraam is afgebeeld van de Gr. Walekerk te Amsterdam, is daarom zinvol in die kerk.

2) Onder de 16 kwartierwapens van een lid van de familie *Willink van Collen.* (Gekleurde pentekening van omstr. 1850 op huize Gunterstein bij Breukelen).

3) *De* conservator van het Centraal Bureau voor Genealogie deelde mij het volgende mede : „De enige maal, dat wij dit wapen vinden toegeschreven aan een bepaalde persoon, is in de Wapenheraut 1898, blz. 50, waar genoemd wordt *Jacobus* de *Bordes,* in 1765 onderkoopman te Colombo, in 1771 koopman aldaar. Of hij tot dezelfde familie behoorde als die in Ned. Patriciaat en Vorsterman van Oyen is zonder meer moeilijk te zeggen. Mogelijk is hij dezelfde als de *Jacob de Bordes,* die volgens V. v. *0. in* 1743 geboren werd als zoon van het echtpaar *Anthony* de B. *X Helena v. Kuffeler,* doch over wie verder niets wordt medegedeeld".

4) Voorkomende in de m.s.-wapenboeken van Scheltus van Kampferbeke, deel Blo, in het gemeentearchief te Rotterdam.

van negen paarlen, zoals o.m. de families *Brugmans* en *De Clercq te* Amsterdam hun wapenschild dekten [5]).

Het was de aanzienlijke reder *Gédéon Jérémie Boissevain* (1796-1875) — zidh noemende „*Gideon*", oudste zoon van *Daniel,* uit diens huwelijk met *Johanna Maria Retemeyer* — die een familiewapen ontwierp en de kleuren ervan vaststelde; zij het dan in minder vakkundige termen, dan wij gewoon zijn, en aldus zouden beschrijven: Gedeeld, 1, in zilver een anker van sabel vergezeld daarboven van twee gouden. sterren, 11. in zilver drie bomen van sinopel naast elkander op een grasstrook. Helmteken: een gouden vlucht. Met deze wapenfiguren liet de hele familie kort daarop cachetten snijden, maar zonder kleuraanduiding en geheel naar het voorbeeld van een rood plakzegeltje dat genoemde *Gideon* had laten maken [6]). Buiten deze wist eigenlijk niemand van de familie, hoe de wapenkleuren moesten zijn, en zo ontstond er langzamerhand een chaos, omdat iedere wapenschilder en dito borduurster naar willekeur de kleuren had verzonnen. Aan heraldieke doodzonde werd het meest door mijn oom *J. F. van Beeck Calkoen* (1838-1910) bedreyen, en het was juist deze, die zijn bedachte kleuren en dito helmteken aan Rietstap opgaf [7]). Aangezien bij de laatste eeuwwisseling de wapenkunde uit zijn diep verval was komen te herrijzen, drong het bij de opvolgende generaties in de familie *Boissevain* door, dat dit metaal-op-metaal, en kleur-op-kleur in haar wapen door Rietstap beschreven, niet door de beugel kon. Bovendien wist niemand meer, wat het teken der hoop eens voor haar Amsterdamse voorvaderen betekend had. Zo werd het eerste deel van haar wapen gehouden voor dat van de grootmoeder *Johanna Maria Retemeyer.* Ook de genealoog D. G. van Epen was hiervan overtuigd en maakte er maar korte metten mee: op de wapenkaart „Amsterdamsche Geslachten - Anno MCMI", met een honderdtal wapens door van Lion getekend, verschenen de drie bomen van de *Boissevain's* alléén, kregen een piramidaalvorm, en werden wederom in een zilver i.p.v. in een azuren veld geplaatst, Drie jaren daarna verscheen er een wapenbeschrijving in een gedrukte genealogie, getiteld „Geslachtslijst der familie Boissevain, opgesteld met medewerking van D. G. van Epen". Hier verkregen de bomen een soortbepaling, n.l. van „pijnbomen"; terwijl zij voorheen — van wege de beperkte ruimte in het tweede schilddeel — op populieren geleken, doch zeker niet als zodanig bedoeld waren: het waren „bomen" ontleend aan het begrip „bois". Deze soortbepaling van 1904 was allerminst een gelukkige, want, als sprekend wapen bedoeld, berustte het op vergezochte en dilettantische etymologie van de familienamen *Boissevain en Bouyssavy* [8]). Bovendien verkeerde men toen nog in het onzekere hoe de oorspronkelijke familienaam geluid had; niettegenstaande dat de tegen het eind van 1687 uit Bergerac geweken stamvader, *Lucas Bouyssavy* — volgens acten te Rotterdam en Amsterdam — tijdens diens leven aldaar nimmer een andere naam heeft gevoerd. Eerst toen in 1933 de gelijknamige zoon van de schrijver van „Onze Voortrekkers" — *Charles E. H. Boissevain* — gedegen genealogisch onderzoek in Frankrijk op touw zette, weldra voortgezet

5) Volgens lakafdrukken in het familiearchief Boissevain te Amsterdam (in bruikleen van Historisch-Economisch Archief aldaar). Voortaan afgekort als F.A.B.

6) Als imitatie van een lakafdruk. Hieronder schreef Gidion: „Kleuren van het wapen in het album ten Stadhuize: Veld: zilver, Boomen: groen. Anker : zwart, Sterren : goud, Cimier : staal. Vleugels: goud" in zijn in of omstr. 1861 geschreven „Stamboom of Geslacht Register der Famille Boissevain". (Schriftboek in folio, **F.A.B.**) .

7) Uit J. B. Rietstap, Armorial Général, 2e druk, Supplément.

met het oprichten van een familievereniging voor dat doel, en ondergetekende, als secretaris, de leiding op zich nam, kon worden vastgesteld, dat de oorspronkelijke naam inderdaad *Bouyssevy is* geweest [9]).

De stamreeks van het geslacht *Boissevain* is met vier generaties „*Bouyssavy*" hoger op te voeren tot aan *Jacques Bouyssavy,* die omstreeks 1532 geboren zal zijn, vermoedelijk in Bergerac, en die als protestant-geworden en bejaarde heerboer op 5 mei 1602 in zijn huis te Saint Capraise testeert, als gegoed zijnd aldaar, te Couze, en in Bergerac [10]). De filiatie kan aldus in 't kort worden weergegeven: I *Jacques,* II *David,* 111 *Lucas,* IV *Lucas,* V *Lucas* (uit Bergerac in Amsterdam).

Toen deze te Couze, in omstreeks 1650 geboren *Lucas Bouyssavy* alias *Boussavy,* met de herroeping van het Edict van Nantes (1685) besloten had het land te verlaten — „quest devenu despuis grande misere", zoals hij het noemt — gaf hij op 22 juli 1685 zijn part van de stamhofstede te Saint Capraise, welk bezit hij met zijn broeder *Jean Bouyssavy* deelde, aan deze in erfpacht uit tegen een jaarlijks te betalen cijns; welk huis en landgoederen aldus worden gekwalificeerd: „qu'était patrimoine de leur ancestre commung *Jacques* et de leur pere autre *Lucas".* Op 4 dec. 1687 testeerde *Lucas* in zijn huis, dat hij in de Faubourg de la Madeleine te Bergerac bezat; blijkbaar met de bedoeling dit testament persoonlijk te Bordeaux ter registratie aan te bieden en dan kort daarop onder te duiken in een van de vele met wijn bevrachte schepen met bestemming Rotterdam of Amsterdam, Ten overstaan van de heren van „la Cour et Presidia1 de la ville de Bourdeaux", vond *Lucas* het blijkbaar nodig een deftige indruk te maken, en zo volgde hij het voorbeeld van zijn gelijknamige grootvader van 1655 in een. dergelijke situatie, door zijn wat rustiek-klinkende naam *Bouissavi* of *Boussavi* te doen voorafgaan met *„Boissavin",* en aldus ook te tekenen. In de acte van registratie van het testament, i.d. Bourdeaux, 1687 december 16, heet hij dan *Lucas Boissevain dict Bouyssavy.* Dit is de eerste maal dat de naam *Boisseuain* in een acte verschijnt, en *Lucas* schijnt het te willen doen voorkomen, alsof dit zijn werkelijke naam zou zijn; dat het beslist niet is, noch *„Boissavin".* Eerst zeven weken na zijn overlijden, bij het dopen van zijn tweede kind *Marthe Anne* op 13 juni 1705 te Amsterdam, wordt hij vermeld als *„Lucas Boysavin".* Dan volgt in 1727 *„Boisevain"* met het begraven van zijn weduwe en *„Boissevain"* met de ondertekening door gen. dochter van haar ondertrouwacte in 1729; en met die van vier jaren later door haar oudere broer, *Jérémie Bouissavy* genaamd *Boissevain,* de rekenmeester en heraldicus. Vanaf dit tijdstip is de nieuwe familienaam stabiel geworden.

Er bestaan sterke aanwijzingen, dat de vele *Bouyssavy's* uit de 17de eeuw in en om Périgueux en in en om Bergerac — tijdens de 18de eeuw gesplitst in de families *Bouissavi, Boissavi, Boissavit* en *Boissevain* — allen tot deze1f-

8) Zie Charles Boisserain, Onze Voortrekkers (Amsterdam 1906), p. 19.

9) Tot 1.940 is dit onderzoek geregeld voortgezet, en heeft 148 actenafschriften opgeleverd. Onlangs heb ik van „le directeur des services d'Archives départementales de "la Dordogne" te Périgueux vernomen, dat Mr. Sourmais, notaris te Bergerac — in wiens kelder de notariële protokollen uit de 17e eeuw ondergebracht zijn en voor niemand toegankelijk — is opgevolgd door Mr. Dupin, die bereid schijnt te zijn dit oud-archief af te staan aan genoemd rijksarchief te Périgueux.

10) Zie B. H. Boisscvain, Stamboek der Boissevains (Amsterdam 1937), p. 61 — Met 64 acten-afschriften, 16 acten-uittreksels en enkele doopacten ter bestudering was er toen weinig lijn te construeren t.a.v. het voorgeslacht *Bouyssavy.* Later, na het verschijnen met 84 afschriften méér, ging het beter; maar nog lang niet geheel bevredigend !

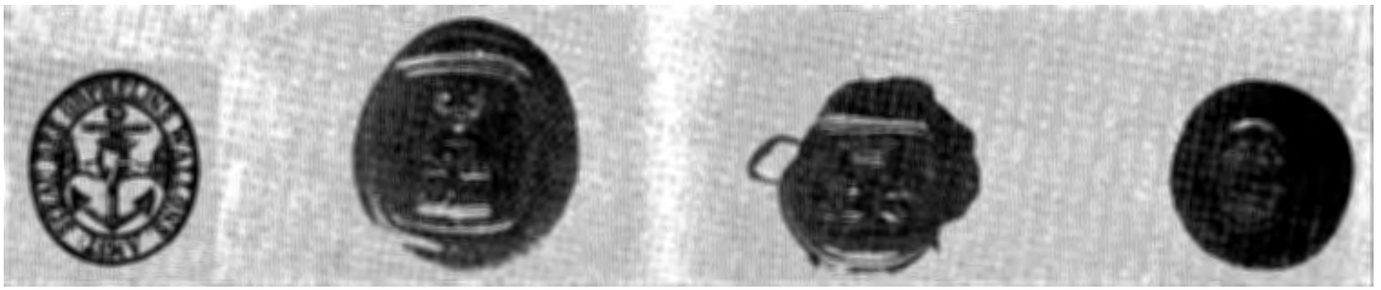

Hospice Wallonne
in Amsterdam

Roissevain
1830

Boissevain
X
Van Heukelom
1 A.30

Boissevain
1889

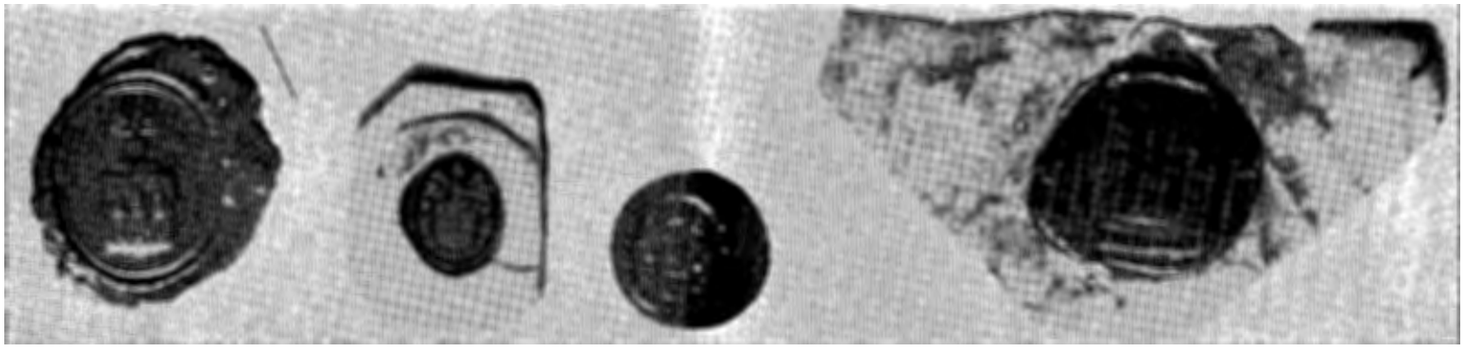

Boissevain
1901

Roissevain
1904

Boissevain
1914

Retemeyer
(in Nederland)
omstreeks *1550*

Retemeyer
(in Nederland)
1794

Boissevain
1937

Boissevain
1963

de m a n s t a m behoren als zekere drie broers *Bouyssavy* te Coutures, die per oorkonde i.d. Combéranche in Périgord, 1483, januari 9, tezamen met hun verwanten De *Pazac,* bevestigd worden in het tijnsbezit van zeker landgoed aldaar (vermoedelijk vanwege successie) door de commandeur van Combéranche van de ridders van St. Jan van Jerusalem. Want onder genoemden in Bergerac komt het voor, dat in geval zij een zekere watermolen aan de Dordogne en genaamd Bellegarde, aan derden in onderpacht wensen uit te geven, en welke molen tijnsroerig is aan dezelfde Orde, commanderij en hospitaal van Saint Esprit te Bergerac, zij, als tijnsmannen dezer Orde, gehouden zijn — nog wel door middel van geregistreerde acten — te bewijzen dat zij afstammen van deze drie met name genoemde broers *Bouyssavy* te Coutures, en dat t.o.v. de commandeur van Saint Esprit, Hetzelfde bewijs van afstamming wordt gevorderd, wanneer zekere drie broers *Bouyssauy* zeventien stuks, te Bergerac gelegen bouwland in pacht willen ontvangen voor de duur van acht jaren[11]).

De bakermat van het geslacht *Bouyssavy* zal dus wel te Coutures, altans in die streek ten N.W. van de hoofdstad Périgueux, gezocht moeten worden. Dit is in zekere zin kenmerkend voor de etymologie van de toponym Coutures t.a.v. de geslachtsnaam *Bouissavi.* Deze toponym is namelijk afgeleid van Latijn cultura, en volgens Franse archeologen wijst een dergelijke plaatsnaam op een Romeinse nederzetting. Nu is de familienaam *Bouissavi* alias *Boussavi* gallo-romaans, zoals het dialect, dat in Périgord, het z.g. „prigourdien", nog altijd op 't land gesproken wordt. De woordafleiding van bouissavi en boussavi kan dan ook niet anders luiden, dan als volgt: 1. b o u i s, b o u s, oud-Frans voor buis = buksboom, bukstruik, Latijn: buxus; a v i als uitgang (niet savi!) van Latijn: avitus, a, urn,. = grootvaderlijk, aloud: reeds in de Romeinse tijd geëvolueerd in de betekenis van stam, familie; zoals pictavi = stam der Picten of Pictones. Talloos zijn in Frankrijk en Wallonië dan ook de familienamen en. toponymen, die van boux, boucs, bous, bouis, bus, buis = buksboom, af te leiden zijn. Van welk voorkomen de bakermat der *Bouyssavy's* geweest zal zijn, is dus duidelijk uit hun familienaam af te leiden: de omwonenden — in eerste instantie niet de bewoners zelf ! — zullen de familie die naam gegeven hebben van wege de opvallende vormen van haar gesnoeide buksbomen op de hofstede [12]).

Bekend is, dat vele burger- en boerenfamilies een „sprekend" wapen hebben aangenomen op grond van ondeskundige woordafleiding van hun familienaam. Een verandering van wapenfiguur naar de juiste etymologie, zal in de meeste gevallen al te ingrijpend bevonden worden. Doch t.a.v. de vrij recente pijnbomen van de familie *Boissevain,* was correctie van de boomvorm maar een bagatel; en van het zinnebeeld een in alle opzichten zinvolle, a l s o o r s p r o n k e l i j k k e n m e r k — zij het dan niet heraldisch, dan toch in natura — van het gèhele geslacht *Bouissavi.* Met deze overweging voor ogen, gaf schrijver dezes de stoot om voortaan van „drie piramidaalvormige buksbomen van sinopel in zilver" te spreken en af te beelden.

Keren wij nu terug tot het anker en de twee sterren in het

11) Voor volledige gegevens: zie Stamboek der Boissevain's p. 15-17. Daar noem ik deze tijnsmannen ten onrechte „leenmannen". Ook blijkt het, dat zij niet katholiek behoefden te zijn als tijnsmannen der Orde.

12) In *Stamboek* der Boissevain's, p. 56—57, gaf ik drie hypothesen van woordafleiding t.a.v. „Bouissavi". Punt 3 was het bovenstaande, dat thans als vaststaand beschouwd kan worden. Punten 1 en 2, als ten onrechte gebaseerd op „bouis" enerzijds en „savi" anderzijds, zijn dus onaannemelijk geworden.

eerste deel van het wapen *Boissevain* van 1830 tot 1901 ! Met de verwijdering daarvan door een autoriteit als Van Epen, werd de familie, als geheel, voor een voldongen feit gesteld [13]). Doch de mening, dat dit deel het wapen van de familie *Retemeyer* (in Nederland) zou voorstellen, berustte in zekere zin op werkelijkheid: het werd altans door diverse leden tijdens de 19de eeuw gevoerd [14]). Wellicht was 'het dezen niet bekend, dat hun nauwe verwanten *Retemeyer* — eveneens in Nederland gevestigd — met een oorspronkelijk en geheel andere wapenfiguur zegelden, wellicht uit de 16de eeuw stammend ! Maar aangezien alle *Retemeyer's* in Nederland tot stamvader hadden: *Johann Retemeyer* (geb. 1634, † Vlotho a.d. Weser 3-10-1709), die s c h i p p e r op de Weser was, evenals diens gelijknamige zoon [15]), zal het anker en de -twee sterren van de aanverwante *Boissevain's* meer tot de verbeelding dezer *Retemeyer's* gesproken hebben, en aldus werd het zonder enige wijziging door hen overgenomen: zelfs wat de stijl van de wapenzegels betreft.

Tot deze eigenaardige gevolgtrekking kwam ik, nadat de bekende wapenkundige R. T'Muschart in 1946 mijn aandacht had gevestigd op een grote wapenafdruk in zwart lak, die zich te Arnhem bevindt op een brief met rouwrand, i.d. Huize Op Hemert den 21 July 1794, en geteként: *M. Retemeyer Junior;* blijkbaar als attestatie gediend hebbend voor diens tuinman en huisvrouw [16]). Naar de stijl van wapenschild en attributen te oordelen, dateert het cachet van 1785 à 1790, en kan dus niet uit Vlotho in Westfalen door *Meinhard Retemeyer's* gelijknamige vader zijn medegebracht bij diens vestiging (vóór 1760) in Amsterdam. De 21-jarige *Meinhard*-junior was in oktober 1793 weduwnaar geworden (met een zoontje) van *Françoise Johanna Leemans* en schijnt het kasteel Ophemert van Baron van Haeften in huur te hebben gehad, die toen als gezant in Wenen woonde. Het zegel vertoont een neo-gothisch schild, waarvan de bovenrand bestaat uit twee ronde inhammen, die met de bolle zijranden een driehoek vormen. Het schild hangt aan twee linten tot strik gebonden, waaruit twee, ieder d.m.v. een spijker opgehouden slingers van laurierbladeren afhangen. W a p e n : Gedeeld, 1. in goud een aanziend-gestelde mansfiguur met loshangend (?) haar, zonder baard, noch hoofddeksel, gehuld in afhangend gewaad zonder mouwen en met open hals, waar overheen een vanaf de linkerschouder schuins gedragen en brede sjerp, de rechterarm bedekkende, versierd met boordsels en negen bolvormige knoppen, die mansfiguur ten halve van, en onderuit het schilddeel oprijzend en vergezeld van zeven plantjes, elk van vijf bladeren en op een grondstukje staand,. drie naast elkander tegen de bovenschildrand aan, en twee aan iedere zijrand, onder elkander en boven de schouders van de mansfiguur: 11. verlaagd-doorsneden: a. in zilver een op de snijlijn staande breeduitlopende en ronde burchttoren met dito

13) De beschrijving bij Rictstap werd in Ned. Patr. 1924 overgenomen ; *voorafgegaan* door de volgende woorden: „Het geslacht heeft ten onrechte tot in den 19en eeuw gevoerd...", en met kritiek daarop in voetnoten 1 en 2. Dat deze 2 × „onheraldische opvatting" in het brein van J. F van Beeck Calkoen was ontstaan, wist de redactie blijkbaar niet.

14) Lakafdrukken in F.A.B. en in collectie Steenkamp. Afbeelding met een anker van sabel en twee gouden sterren in zilver, in een m.s.-genealogie *Van Asch van Wijck*, berghouden tot na 1862, in het bezit van Jkvr. J. M. van Asch van Wijck tc 's-Gravenhage. Daarin zien mij het anker der *De Neufville's* als „over alles heen" afgebeeld !

15) *Zie* de staat van 16 kwartieren van *Johanna Maria Retemeyer* in Stamboek der Boissevain's, p 51.

16) Resolutiën, met bijlagen, van het. Hof van Gelderland van juni en juli 1794. (Rijksarchief in Gelderland te Arnhem).

poort en een omloop met drie kantelen, overtopt door een ronde toren met omloop en twee tweetandskantelen; b. in goud twee linkerschuinbalken van azuur.

Hetzelfde wapen vond Muschart onder een partijtje lakafdrukken en met *„Retemeyer"* gemerkt, in het gemeentearchief te Rotterdam. Onlangs, bij mijn navraag aldaar, was de lakafdruk niet meer te vinden. Het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage gaf hierin uitkomst: altans te oordelen naar de zich daar bevindende schetsen, die Muschart van de wapenschilden, voorkomend op de twee genoemde lakafdrukken, heeft getekend; doch zonder de resp. attributen weer te geven. De schets van het wapen te Arnhem vertoont de twee rondingen in de bovenrand van het schild, maar die van het wapen te Rotterdam: een volkomen rechte bovenrand. Wat de mensfiguur betreft, schetste en beschreef M. deze echter in beide gevallen als „een aanziend gestelde geklede halve vrouw met loshangend haar, rustende op de beneden schildrand en vergezeld van ... enz. De brede sjerp werd in de beschrijving niet genoemd, en in de schets zeer smal, en als bijkomstig, weergegeven. Echter te Arnhem stelde ik daarna andere aspecten vast, waar mijn wapenbeschrijving het resultaat van is. Ook liet ik van het zegel een foto maken. Wanneer van loshangend haar hier sprake zou zijn, dan is dit zeer onduidelijk gegraveerd geweest. Bovendien is lange haardracht in de heraldiek niet bepalend voor de sekse. Indien dit op het zegel te Rotterdam duidelijk te zien is geweest, dan des te beter: alsook dat het daar zes i.p.v. zeven plantjes zouden zijn, dat Muschart ten onrechte aan het zegel te Arnhem toeschrijft; misschien wegens verwarring. Immers het gaat er hier om, of de familie twee, dan wel één cachet met dit wapen in bezit heeft gehad in Nederland. En in het eerste geval, of het cachet van de afdruk te Rotterdam uit dezelfde, of uit eerdere tijd stamt, in welk geval het uit Vlotho moet zijn medegebracht. Want dit eerste deel van het wapen is familiehistorisch van niet weinig belang. Eerstens, kan het, vanwege de blijkbaar demonstratief-bedoelde sjerp, geen vrouwfiguur voorstellen, maar dat van een beambte van een groot heer, De vergezellende zeven plantjes, ieder op een grondstukje staand, wijzen zonder twijfel op welk ambt, n.l. dat van houtvester. Het feit nu, dat een familie een dergelijke voorstelling als wapen gaat voeren wijst op erfelijkheid van dit ambt. In de familie te Vlotho is echter geen spoor van een houtvester te vinden; genoemde stamvader was immers reder of „schipper". Doch een 16 jaren jongere tijd- en naamgenoot van deze — n.l. *Johann Burghard Retemeyer,* gedoopt Kemnade 2 nov. 1650, als zoon van *Cord* Retemeyer — blijkt houtvester van de hertog van Brunswijk te zijn geweest. Deze is de bewijsbare stamvader van de thans in de stad Brunswijk bloeiende en als vooraanstaand.-bekende familie *Retemeyer.* Wij zouden een stap nader komen tot mogelijke geslachtkundige samenhang tussen beide families, wanneer het wapen van laatstgenoemde ons bekend zou zijn. Het is mij tot dusver niet gelukt dit te weten te komen [17]). Ook zou onderzoek in de rekeningen van de hertogen uit de 17de, 16de en 15de eeuw, misschien wat meer licht over dit geslacht kunnen verschaffen.

Dat het anker in het wapen van de familie *Boisseuain* van 1830 tot 1901 wel degelijk als het teken van de „Refuge" in Amsterdam bedoeld is geweest, dat zien wij nog in de hiervolgende verschijnselen. Ook de tak *Boissevain* X *Reiners,* die niet aan de *Retemeyer's* geparenteerd was, voerde

[17]) Bij mijn correspondentie met de familie bleek, dat „wohl ein Wappen esistiert", maar hoe het er uitziet niet bekend is.

het [18]). Tegen 1860 nam de gehele familie een wapenspreuk aan, die ongetwijfeld met het teken der hoop verband hield; aldus luidend: „Ni regret du passé, ni peur de l'avenir". Omstreeks dezelfde tijd — n.l. op 1 januari 1857 — vierden mijn oudoom *Daniel Boissevain* Jr. en mijn grootvader *Eduard Constantin Boissevain* het zilveren jubileum van hun oprichting van de firma Gebroeders Boissevain, als commissionairs in effecten te Amsterdam. Bij die gelegenheid schonken zij elkander een monumentaal inktstel van donkergroen marmer, waar een groot zilver anker tussen de twee kokers prijkt, en daaronder een zilveren plaat met inscriptie. De twaalf in 1868 allen nog in leven zijnde en in Amsterdam wonende kinderen van *Daniel Boissevain* en, *Johanna Maria Retemeyer* voelden zich nog altijd nauw verbonden aan l'Eglise Wallonne aldaar, niet minder aan l'Hospice Wallon; waar de oudste en stamhouder, de meergenoemde *Gideon Boissevain,* respectievelijk diaken en regent van was. Immers hun overgrootouders *Jérémie Bouissavy* genaamd *Boissevain* en *Marie Charlotte du Chesne* waren van 1753 tot 1761 „Père et Mère" van het Walenweeshuis te Amsterdam geweest, en het embleem dezer instelling zal de familie van 1830 en van 1868 zeker niet onverschillig geweest zijn. Het is als volgt: een anker beladen met een vlammend hart, dat aan weerszijden wordt vastgehouden door een hand, die uit een wolk schiet.

Voorwaar een teken, dat iedere „réfugié en pays hospitalier" een riem onder 't hart zal gegeven hebben, na de doorstane vervolgingen onder de Zonnekoning !

[18]) Volgens lakafdruk op de huwelijks-ceel van *Antonie Groskamp* en *Jeanne Marie Charlotte Boissevain,* in 1849 vanuit Amsterdam verzonden. (F.A.B.).

KORTE MEDEDELINGEN+

Bouwens van der Boyen.

(LXXVIII, kol. 83-97.)

De „Annuaire de la noblesse de Belgique" 1866, p. 294, vermeldt het (tweede) huwelijk van *Gérard Maximilien Renier Théodore Bouwens van der Boyen* (VIIIa) met *Victoire Sidonie Tons.* Hieruit blijkt, dat *V. S. Tons* was dochter van *François Jean Tons,* seigneur d'Incourt (geadeld door Maria Theresia in 1779), en *Marie Victoire Thérèse du Corron de l'Esclatière,* en gescheiden echtgenote van *Arnold Charles Eugène Florent Michel* baron *de Senzeilles,* luit. kol, in Franse dienst.

Dit artikel vermeldt voorts, in afwijking van het in Ned. Leeuw LXXVIII, kol. 87, vermelde, dat G. *M. R. Th. Bouwens wan der Boyen* op *8* mei 1793 zou zijn geboren en dat *V. S. Tons,* geboren 29 ventôse an VI of wel 19 maart 1798, op 23 juni 1837 overleed. Haar broeder, Jhr. *François Adolphe Tons d'Incourt* (1800—1841), werd bij K.B. van 3 juni 1822 erkend te behoren tot de Nederlandse adel.

MR. W. W. VAN VALKENBURG.

Van Hogendorp.

(LXXV, kol. 335 e.v.)

In mijn aantekeningen vond ik, dat in het Liber Epitaphorum van Mr. L. d'Yvoy, berustend ten Gemeente-archieve te

Utrecht, een rouwbord voorkomt van een lid van het geslacht *Wtenbogaert* met de volgende kwartieren:

Utenbogaert	***Eyndhoven***
Le Petit	*Hoogendorp* ***v. Sparrewoude***
Sompeken	*Kief*
Bor v. Lockhorst	*Caluart*
Zeegers	***Van de Rosiere***
Le Maire	*Collerman*
Van der Ast	*Marez*
Sompeken	***La Fonce***

Indien de vrouwelijke kwartieren even betrouwbaar zijn als de acht *Wtenbogaert*-kwartieren, zou dus ***Meynsgen*** *Cornelisdr.,* de vrouw van ***Thomas*** *Aelbrechtszoon* ***van Hogendorp,*** tot het geslacht *Colterman* behoren, evenals de echtgenoot zijner zuster (kol. 339, ***340).*** Voorts zou de moeder van *Susanna* ***Caluart*** niet ***De Mevere*** heten, doch ***La Fonce*** (kol. 347; vergelijk ook kol. 348, waar *Mauritio* ***de la Fors*** haar neef genoemd wordt).

MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

Het wapen van het geslacht Veenman te Vreeland.

De naam *Veenman* is ongetwijfeld een beroepsnaam. Ook in de omgeving van Kortenhoef werd het beroep van „vervener" aangeduid met de benaming „veenman". In de „Lijste der Huijsgezinnen van Kortenhoef" Boek L 102 in het Archief der gemeente Kortenhoef komt deze beroepsaanduiding voor, b.v.: Ao. 1675 — Ansum Cornelis Hagen, met 2 kinderen„ Veenman". Als familienaam komt de naam reeds vroeg voor: *Eghard Veenman* draagt op 8 Morgen land met nog 3½ Hont en **3.5** Roeden, in een notariële gerechtsbrief in de archieven van St. Pieter (Rijksarchief Utrecht) d.d. 22 juni **1371,** Wij treffen de naam ook aan in een akte van notaris Wtenwael te Utrecht d.d. 14 aug. 1625, zijnde het testament van ***Jan*** *Ghijsbertsz. Veenman* en *Nennichjen Sanders* ***van*** *Wolfswinkel,* „egteluijden, wonende in 't Renensche Veen".

Voorzover mij bekend, is over het geslacht *Veenman* uit „de stad" Vreeland nimmer iets gepubliceerd, hoewel het in de 17de eeuw in Vreeland vrij uitgebreid was. Hier wil ik slechts een korte fragment-genealogie geven, welke als toelichting dient op mijn thans volgende beschouwing over het wapen van het geslacht.

Van de tot dit geslacht behorende ***Willem*** *Veenman* ***is*** het zegel te vinden in de Civiele processen van het Hof van Gelderland d.d. 5 februari 1634 (Rijksarchief Arnhem), in een akte van Marten Rutgers de Beer, burgemeester en molenmaker te Naarden. In deze akte wordt hij genoemd ***Willem Jacobs*** *Veenman,* schout van het Gericht Proostdij van Abcoude, schout van Nichtevecht en secretaris van Nederhorst den Berg. De figuur in dit zegel komt nauwkeurig overeen met die op het wapenschild, dat voorkomt op de grafsteen van ao. 1660 van zijn broeder ***Isaac*** *Jacobs Veenman* in de Hervormde Kerk van Vreeland. Bloys van Treslong Prins in zijn „Geneal. en 'Heraldische Gedenkwaardigheden .... Provincie Utrecht" maakt geen gewag van deze grafsteen; wellicht was deze toen bedekt. Verwonderlijk is echter, dat hij evenmin spreekt over twee koperen lichtkronen in die kerk; op één daarvan is namelijk toch wel iets gedenkwaardigs te zien en wel vier wapenschildjes, wit-zwart van metaal en kleur. Volgens de kerkelijke handelingen werden deze lichtkronen te Amsterdam gemaakt en aangebracht in 1642. Van

deze koperen lichtkronen, nam de schout ***Willem Jacobs*** *Veenman* er één voor zijn rekening voor de prijs van 96 gulden voor zijn kinderen ***Jan, Jacob*** en *Aaltje;* voor de tweede lichtkroon schonken o.a. de predikant, de secretaris ***Jacob Jacobs*** *Veenman* en ***Abraham Jacobs*** *Veenman* ieder vijf gulden.

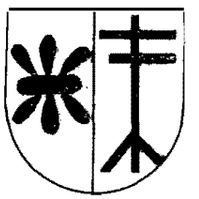

Het op één der kronen voorkomende en hier afgebeelde wapen vertoont in de (heraldische) linkerhelft een handmerk; het in de (heraldische) rechterhelft voorkomende voorwerp, dat ook voorkomt op het voormelde zegel van ***Willem*** *Veenman* en op de grafsteen van diens broeder ***Isaac*** *Veenman,* is praktisch niet te beschrijven op een begrijpelijke wijze. Het wapen, zoals het op voormelde zegel en op voormelde grafsteen voorkomt, vertoont dus alleen deze figuur en niet het handmerk.'

Uit de collectie van een zeer bekend deskundige op dit gebied verkreeg ik een beschrijving van het zegel van ***Willem*** *Veenman,* bestaande uit een beschrijving van drie rariteiten, met de mededeling, dat men ook niet begreep wat het was. Aangezien ***Willem*** *Jacobsz. Veenman* bierbrouwer van beroep was, schreef ik ten slotte aan de Heinekens-brouwerij, waar men mij verwees naar het Centraal Brouwerijkantoor te Amsterdam. Aldaar was men zo goed een opinie te geven over deze wapenfiguur, waarvan ik een tekening had medegezonden. Hun mening was, dat men hier te doen had met een gestileerd brouwerij-wapen; men was zo attent om mij ter verduidelijking een metalen medaillon toe te zenden, waarop een zodanig brouwerij-wapen was afgebeeld, t.w. een brouwerij-beslagkuip, uit het midden waarvan opkomt een rechtop staande troffel (om het beslag te roeren), links van deze troffel schuin uitkomend een moutschep en rechts van de troffel eveneens schuin uitkomend een bierschep; van onder uit de beslagkuip komen drie hopbellen, de middelste recht en de buitenste ietwat schuin afhangend en versierd met mooi ingesneden hopbladeren.

Naar mijn mening is hiermede het raadsel opgelost en is de in het wapen *Veenman* voorkomende figuur verklaard.

Ten slotte een korte fragment-genealogie *Veenman:*

1. ***Jacob Willemsz.*** *Veenman,* tr. *Jannetje* ***Gerrits,*** die in de protocollen van Vreeland op 12 sept. 1638 wordt vermeld als weduwe en boedelhoudster van ***Jacob Willemse;*** zij treedt op 29 nov. 1647 nog op als getuige bij de doop van haar kleinzoon ***Gerrit Willemsz.*** *Veenman.*

   Uit dit huwelijk:

   1. ***Willem,*** volgt IIa.
   2. ***Jacob*** *Veenman,* secretaris van Kortenhoef, begr. Vreeland (Kerk) 22 juni 1669.
   3. ***Gerrit,*** volgt IIb.
   4. ***Isaac*** *Veenman,* tr. ***Grietje Dircks,*** j.d. van Hinderdam. Zijn grafsteen ao. 1660 ligt nog heden juist binnen de ingang van de Hervormde Kerk te Vreeland: in deze steen staat zijn wapen gebeiteld (zie hierboven).

5. *Abraham Veenman,* ondertrouwt, eerst te Vreeland en daarna op 7 sept. 1647 te Amersfoort, als j.g. van Vreeland, met *Willemtge* ***Gerrits,*** j.d. van Vreeland.
6. *Claes,* volgt IIc.

IIa. ***Willem*** *Jacobsz. Veenman,* bierbrouwer, schout van Vreeland, vermeld in de protocollen van Nichtevecht van 1632 als schout aldaar; blijkens het hierboven vermelde tevens schout van het **Gericht** Proostdij van Abcoude en secretaris van Nederhorst den Berg; bovendien was hij notaris te Vreeland 1648—'59.

Kinderen:

1. ***Jan*** *Veenman,* schout van het Statengerecht van Loenen aan de Vecht.
2. ***Jacob*** *Veenman.*
3. ***Aaltje*** *Veenman.*
4. *Arent Veenman,* ged. Vreeland 28 mei 1643 (get. Jannetje Gerrits,. de moeder van de vader), secretaris van Abcoude, notaris aldaar.
5. ***Gerrit*** *Veenman,* ged. Vreeland 29 nov. 1647 (get. Jannetje Gerrits).

IIb. ***Gerrit*** *Jacobsz. Veenman,* tr. 1° — als j.m. te Vreeland — 15 juli 1632 ***Marritje Dircks,*** wonende, aan de sluis tot Vreeland, weduwe van ***Cornelis*** *Michiels;* tr. 2° (als weduwnaar van *Marrigje* ***Dircks) 17*** dec. 1637 *Geertje* ***Cornelis,*** die werd begraven in de Kerk te Vreeland (regel 4, grote zarck) 18 nov. 1692; zij was afkomstig uit Kortenhoef.
In Boek L. 135 van „Rekening sluijs en brughgelden van het gerecht Kortenhoef" komt hij 6 aug. 1636 voor als sluiswachter en in 1639 wordt hij vermeld als ***Gerrit Jacobs,*** gewesen sluijswachter en brouwer.
In een akte van 28 april 1650 van notaris ***Willem Jacobsz.*** *Veenman* (zijn broeder) komt hij met zijn broeder ***Jacob*** *Veenman* als getuige voor en is dan herbergier, wonende aan de brug. In de protocollen van Vreeland zien wij 19 jan. 1651 vermeld *Geertje* ***Cornelis,*** weduwe van ***Gerrit Jacobs*** *Veenman.*

111. ***Jan*** *Gerritsz. Veenman,* ged, Vreeland 2 juni 1633, wordt tweemaal genoemd in het jaar 1659, Boek L. 106 „Cohier en rekening van het logiesgeld, bier en accijnsen van 1658-1690 van Kortenhoef", tr. ***Aaltje Marcus.***

IV. ***Jan*** *Jansz. Veenman,* tr. — als j.m. — 6 dec. 1693 *Marritje* ***Jans,*** j.d., beiden van Muijevelt (tussen Loosdrecht en Loenen). Zijn moeder, ***Aaltje Marcus,*** treedt bij zijn kinderen, evenals bij die van zijn broeder *Marcus,* als doopgetuige op.

V. ***Jan*** *Jansz. Veenman,* ged. Oud-Loosdrecht 3 okt. 1694, tr. 2° Oud-Loosdrecht 24 januari 1723 (ondertr. Ankeveen 10 jan. 1723) *Oepje* ***Jacobs Pan.*** j.d. van Ankeveen, (de naam ***Pan*** komt eerder te Kortenhoef ook voor als ***Pannetie*** en *Pannetge*).

VI. *Cornelis Jansz. Veenman,* ged. Oud-Loosdrecht 12 febr. 1741, tr. Oud-Loosdrecht 5 febr. 1769 ***Aartje*** *Teunis* ***de Geus,*** j.d. van Ankeveen.

VII. ***Aaltje*** *Veenman,* tr. 30 april 1797 *Leendert* ***Breij,*** meerderjarige jongeman van Nieuw-Loosdrecht.

IIc. ***Claes*** *Jacobsz. Veenman,* tr. — als weduwnaar van ***Jannetje Jans,*** van Vreeland — Amsterdam 24 mei 1647 *Brechtje* ***van Trier,*** weduwe van ***Garbrant Conijn.***

Hij wordt in 1646 in het lidmatenboek der Herv. Gemeente van Vreeland vermeld als brouwer; de kerkeraadshandelingen noemen hem 18 mei 1644 als diaken en in 1645, '52 en '53 als ouderling; in de protocollen van Vreeland komt hij in 1653 als brouwer en in 1654 als schepen voor; hij verkocht 16 maart 1669 een huis, afkomstig van zijn moeder ***Jannetje Gerrits*** zaliger. Hij was 24 maart 1672 reeds overleden, daar *Brechtje* ***Jansen van Trier*** dan vermeld wordt als weduwe van wijlen ***Claas Jacobs*** *Veenman* en stiefmoeder van ***Gerrit*** *Claas Veenman.*

Zonen:

1. ***Gerrit*** *Claasz. Veenman,* schepen in het Gerecht van Vreeland 22 jan. 1675.
2. *Willem Claas Veenman,* schepen in het Gerecht van Vreeland 22 jan. 1675.

DS. E. VAN ALPHEN.

Wapenkunde en kunstgeschiedenis.

De bedoeling van dit opstel is te trachten aan te tonen, dat het belang van de wapenkunde voor een juiste uitlegging van voorwerpen van kunst en kunstnijverheid groter is dan in het algemeen wordt aangenomen. Daarbij zal worden uitgegaan van de veronderstelling, dat de heraldiek (met de genealogie) een belangrijke bijdrage kan leveren tot de juiste en volledige beantwoording van drie hoofdvragen, die opkomen bij de bestudering van een kunstwerk.

Deze drie vragen zijn:

1. Waaruit bestaat de afbeelding ?
2. Wat stelt het afgebeelde voor ?
3. Wat is de innerlijke betekenis van de afgebeelde voorstelling ?

Ad 1: Reeds bij de beschrijving van de uiterlijke hoedanigheden van een schilderij kan de heraldiek goede diensten bewijzen: als er zich identificeerbare, of althans ontcijferbare wapens op bevinden, zijn aan de hand daarvan soms de oorspronkelijke kleuren van andere delen van dat schilderij vast te stellen.

> Een voorbeeld : Op een 17de-eeuws Nederlands portret bevond zich een alliantiewapen, waarvan dat van de man scheen te zijn: in rood een zwarte dubbele adelaar (*Vastarts*). Aan de hand van het wapen van de vrouw kon worden vastgesteld, dat de kleur van het schild van de man noud (*Sonmans*) in plaats van rood moest zijn. Van-een vergissing door do schilder kon in dit geval geen sprake zijn; daarvoor was de rest van het schilderij, met inbegrip van do wapens, te nauwgezet uitgevoerd. De voor de hand liggende gevolgtrekking was, dat het schilderij in de loop der eeuwen dusdanig moest zijn „opgedonkerd", dat op bepaalde gedeelten ervan het geel was veranderd in (licht-) rood. In dit geval was het heraldisch onderzoek (afgezien van het feit, dat de geportretteerde. kon worden geïdentificeerd) niet alleen van belang voor de beschrijving van het schilderij, maar tevens voor de restauratie ervan.

In het algemeen heeft de beschrijver van een schilderij genoeg praktische ervaring om het ongeveer te kunnen plaatsen en dateren naar de stijl, dat is het totaal der vormen van de er op afgebeelde personen en voorwerpen. In vele gevallen echter kunnen plaats en datum nader worden gepreciseerd door de heraldicus, die specialistische kennis heeft van de vormveranderingen, die de verschillende delen van het wapen-

kundige hoofd- en bijwerk in de loop der tijden en, in verschillende landen hebben ondergaan. Ook kan door de uiterlijke vorm van een wapen worden aangetoond, dat dit niet is aangebracht ten tijde, dat het schilderij ontstond; dat deze vaststelling niet slechts negatieve betekenis behoeft te hebben, zal hieronder worden aangeduid.

Ad 2: Van wie is dit wapen ? Dit is de meest voorkomende, en vaak de enige vraag, die de kunsthistoricus zich en anderen stelt bij het aantreffen van wapens op een kunstwerk.

Uit het voorafgaande zal zijn gebleken, dat bovenstaande vraag voor de meeste gevallen te summier is gesteld om tot verantwoord resultaat te leiden, en dit is zeker zo, als ze slechts wordt begeleid door een mondelinge of schriftelijke beschrijving van het wapen, en/of een ongekleurde afbeelding ervan. Wapenbeschrijving is niet ieders werk, en kleuren kunnen van doorslaggevende betekenis zijn. Bovendien zegt een volgens de regels opgestelde wapenbeschrijving nog niets over de stijl van het wapen.

> Waartoe verkeerde interpretaties door niet-heraldici kunnen leiden, blijkt uit de geschiedenis van het kunsthistorisch onderzoek inzake het fraaie mansportret, dat Frans Hals in 1643 schilderde, en dat Viscount Cowdray in 1962 inzond op de grote tentoonstelling in Haarlem (no. 51 en afb. 55 van de catalogus der Frans Halstentoonstelling aldaar). Twee van de meest eminente kunsthistorici van hun tijd, Hofstede de Groot en Bode meenden in het aangebrachte wapen dat van *Coymans* te zien: in goud driu zwarte ossckoppen; Hofstede dc Groot zocht namelijk naar het portret van *Joseph Coymans* als pendant vah het portret van diens echtgenote *Dorothea Berck*, door Frans, Hals in 1644 geschilderd (Catalogus Haarlem 1962, no. 53 en afb. 58). Het wapen vertoont echter drie zilveren wolvekoppen in een rood schild, misschien een lid van de familie *De Wolf* (Rietstap 11, blz. 111) ; maar de grote vraag is vooralsnog, of dit wapen door Frans Hals is geschilderd, of dat het een „verfraaiing" uit later tijd is.

Ook door de identificatie van'eigenaarsmerken of -wapens aan de achterzijde of in de lijst van een schilderij kunnen positieve resultaten worden bereikt met betrekking tot de geschiedenis van zijn herkomst. Zo kon een portret, dat dateerde uit de eerste helft van de 16de eeuw en dat volgens overlevering een burgemeester moest verbeelden en volgens diezelfde overlevering zeker tot circa 1850 in het bezit van leden van één-zelfde familie was gebleven, onlangs worden geïdentificeerd aan de hand van de zich er op bevindende lakafdruk van een wapen uit het begin van de 19de eeuw. Genealogisch onderzoek gaf de verlangde connectie met een van de burgemeestersnamen uit de tijd en de plaats, waarin het schilderij ontstond, en zo waren niet alleen beide overleveringen bevestigd, maar was tevens een belangrijk portret geïdentificeerd.

Ad 3: Tenslotte kan de wapenkunde ook aan de verklaring van de innerlijke betekenis van een kunstwerk, van wat de kunstenaar in wezen met zijn schepping heeft bedoeld, waardevolle bijdragen leveren. Maar waar in de vaorafgaande paragraaf van de kunsthistoricus wordt verlangd, dat hij zich enigszins vertrouwd maakt met de praktijk van de wapenkunde, om met succes zijn wensen aan de heraldicus te kunnen overbrengen, daar is het hier de taak van de laatste, door het bestuderen van de kunstgeschiedenis der Middeleeuwen en Renaissance althans een begrip te krijgen van de grote rol, die symbool en allegorie in de beeldende kunsten van die tijden hebben gespeeld. Dan kan hij, gesteund dóor zijn heraldische training en intuïtie, op zoek gaan naar de verborgen betekenissen, die te vinden zijn in schilderijen van die tijd:

achter het voorkomen van mensen en dieren, in het uitbeelden van bepaalde voorwerpen en in de rangschikking van kleuren kan hij wapens of gedeelten daarvan, wapenspreuken, helmtekens en schildhouders vinden.

> Een voorbeeld: Het beroemde portret van een geharnaste staande ridder, geschilderd door Vittore Carpaccio in 1510 (thans in de verzameling van baron Thyssen, Lugano) werd nog in 1930 beschouwd als een „ruiterfantasie" (L. Venturi: Pitture italiane in America, Milaan 1930,pl. CCCIV), omdat zich op de achtergrond een ridder te paard bevond. Door anderen zijn sindsdien verschillende candidaten voor het portret genoemd. maar eerst zeer onlangs werd op heraldische en ikonografische gronden de naam van *Francesco Maria della Rovere*, hertog *van Urbino*, naar voren gebracht: de ridder op de achtergrond draagt een zwart en goud geschaakt wapenkleed, terwijl de schede van het zwaard, dat de hoofdfiguur draagt, met dezelfde kleuren 'is versierd, en deze kleuren komen voor in het wapen van de Roveres; op de voorgrond bevindt zich een hermelijn, welke het wapendier van het hertogdom Urbino zou zijn; *Francesco della Rovere* is geboren in 1490. hetgeen overeenkomt met de leeftijd van de geportretteerde ridder.
>
> Dit onderzoek is verricht kort voor de opening van de grote Carpaccio-tentoonstelling, die in de afgelopen zomer is gehouden in het Palazzo Ducale te Venetië. Bij de bezichtiging van het schilderij aldaar bleek, dat bijna alle onderzoekers één punt over het hoofd hadden gezien, of het niet de moeite waard hadden geacht om dit te vermelden, en wel het voorkomen van een wapenspreuk, eveneens op de voorgrond geschilderd op een vel papier vlakbij de zo juist genoemde hermelijn. De wapenspreuk luidt : „Malo mori quam foedari", en deze is niet die van de Roveres, maar daarentegen wel die van de Hermelijn-orde, die in 1465 te Napels werd gesticht, benevens die van verschillende andere Italiaanse families, waaronder *Piccolomini* de belangrijkste is.
>
> Nu is het best mogelijk, dat *Francesco della Rovere* ridder in de Hermelijn-orde is geweest, want alleen uit dien hoofde is do hermelijn in zijn portret te verklaren — in zijn wapen speelt dit dier 'slechts de ondergeschikte rol van kleur van de hertogsmantel, die het wapen omgeeft. Dan zou ook de spreuk betrekking hebben op dat lidmaatschap, maar de uitlegging van de kleuren zwart en goud is niet goed houdbaar, daar het stamwapen der Roveres bestaat uit een gouden boom in een blauw schild, terwijl zowel de Roveres als de Piccolominis een zwarte adelaar op gouden veld onder de kwartieren van hun wanen telden. In de catalogus van de tentoonstelling (no. 51, met 6 afbeeldingen op blz. 232—237) staat dan ook terecht een vraagteken achter de naam van *Francesco della Rovere;* een systematische vergelijking van de wapens der ridders in de Hermelijn-orde omstreeks 1310 met de vele dier- en plantsymbolen die verder nog op het schilderij voorkomen, zou. alsnog tot de juiste identificatie kunnen leiden.

Ook bij de goud- en. zilversmeden vinden we in de 16e en 17e eeuw deze humanistische lust tot het gebruiken van obscure, althans niet direct voor de hand liggende symbolen in hun meestertekens, zoals een. onbelangrijke figuur in hun wapen, een uithangteken van een door verre familieleden bewoond huis, een woordspeling op hun naam, enz. Een van de frappantste voorbeelden hiervan is het meesterteken van de beroemde Amsterdamse zilversmid Johannes *Lutma* († 1669), dat een hart voorstelt. Noch in de namen van de verschillende huizen die hij heeft bezeten, noch in een wapen was hiervoor aansluiting te vinden.. Nu ligt hij, evenals zijn zoon ***Johannes*** (die ook zilversmid was, en hetzelfde teken voerde als zijn vader) begraven in de Buitenlandsvaarderskapel van de Oude Kerk te Amsterdam, onder een zerk, die naast een geheel weggewreven opschrift een hart toont; en

dit hart wordt reeds vermeld in het In 1523 aangelegde grafboek van de Oude Kerk.

Zo is voor kunsthistorici, heraldici en genealogen een nog vruchtbaarder samenwerking mogelijk, waarbij geen van deze drie groepen behoeft neer te zien op de andere als beoefenaren van slechts een „hulpwetenschap", of om het te zeggen in de woorden van een der grootste kunsthistorici van deze tijd, Erwin Panofsky (Studies in Iconology: Humanistic Themes in the Art of the Renaissance, New York 1939, blz. 14): „It is in the search for intrinsic meanings or conten t that the various humanistic disciplines meet on a common plane instead of serving as handmaidens to each other."

K. A. CITROEN.

Wapen en vlag der gemeente Noordoostpolder.

Op **22** augustus 1962, slechts weinige maanden nadat de Noordoostpolder bij de wet de status van gemeente had gekregen, wendde het gemeentebestuur zich tot H.M. de Koningin met het eerbiedig verzoek het recht te mogen ontvangen een eigen, wapen te voeren

Het bij deze aanvraag ingediende ontwerp was opgebouwd uit vijf elementen, hetgeen mogelijk was omdat de Noordoostpolder op de zee h er o v e r d is, zodat een belangrijk deel van de nieuwe gemeente een geschiedenis heeft, die tot in de middeleeuwen teruggaat en waarvan in de archieven nog stukken zijn te vinden.

Van dit middeleeuwse verleden zijn na de droogmaking ook nog tastbare resten gevonden, zo b.v. de fundamenten van twee kastelen, waar eertijds het grafelijk geslacht *van Kuinre* heeft geresideerd. Het wapen van deze familie is bekend: „in goud vijf schuinbalken van keel". Ook is nog bekend dat deze graven van Kuinre een eigen munt hebben, gehad, die te Emmeloord heeft gestaan en waarvan de producten tot in Denemarken zijn teruggevonden.

Dan is nog uit de archieven bekend, dat van 1475 tot in het begin der 17de eeuw de heerlijkheid Urk en Emmeloort heeft behoord aan de familie *Zoudenbalch,* wier wapen ons evenzeer is overgeleverd: „gedwarsbalkt van acht stukken goud en rood, de rode balken beladen met 10 zilveren (61 bladige) roosjes 4, 3, 2 en 1".

Natuurlijk hoorde ook in dit gemeente-wapen, net als in dat van de eerste Zuiderzee-gemeente Wieringermeer, het blazoen van minister *Lely,* de „grand old man" van de hele droogmaking.

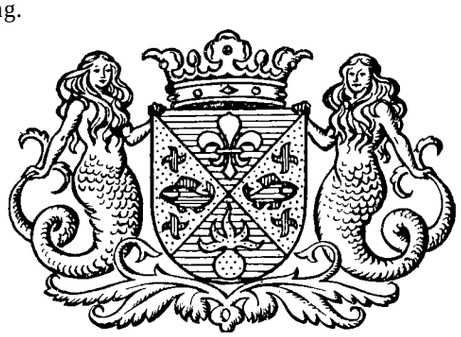

Het wapen der gemeente Wieringermeer (K.B. 14 juli 1954).

(I: het wapen *Lely*: 11 en IV: vissen en zeesterren; III: een ontploffende bom, ter herinnering aan het opblazen van de dijk kort voor de bevrijding. Schildhouders ; zeemeerminnen).

Dit eerste ontwerp met de wapens *Kuinre, Zoudenbalch* en *Lely* en met het kasteel Kuinre en een penning(vanwege het muntrecht) ontmoette bij de Hoge Raad van Adel enig bezwaar, vooral omdat het hoge college vreesde, dat het in verkleinde vorm op dienstpapier af te beelden wapen onduidelijk zou worden, terwijl de raad het voorts als een bezwaar aanvoelde, dat de band met de *Zoudenbalch*'s slechts voor een deel van de polder heeft bestaan.

Met een tegenvoorstel van het hoge college ging het gemeentebestuur niet akkoord, maar na enige correspondentie werd een tweede ontwerp, dat het gemeentebestuur inzond, bij Koninklijk Besluit van 16 juli 1963 No. 13 vastgesteld.

De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Gevierendeeld:

1. In azuur een lelie van zilver;
11. In goud een burcht van drie kantelen van sabel, gevoegd van zilver en met twee vensters van het veld:
111. In goud vijf rechterschuinbalken van keel;
IV. In azuur een penning van zilver, gestempeld met een dubbellijnig knopkruis van sabel, in de vier hoeken vergezeld van telkens drie schijfjes van sabel, geplaatst in een driehoek. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen."

De figuren die op de penning in het vierde kwartier zijn aangebracht zijn bedoeld als een herinnering aan de tekening op de munten van Kuinre. In de numismatische handboeken vindt men verscheidene van deze munten afgebeeld, die deze tekening vertonen uiteraard met een randschrift dat in het wapen is weggelaten.

Oschoon het wapen geheel conform het tweede ontwerp is verleend, wijkt de beschrijving, voor wat het vierde kwartier betreft, nog al af van wat het gemeentebestuur had voorgesteld.

Op het voetspoor van de bekende heraldicus S. G. van der Laars, die eenzelfde kruis beschreef in de wapens van twee West-Vlaamse gemeenten, had het gemeentebestuur gesproken van „een gescheiden krulkruis". En ook de rest van het vierde kwartier was anders beschreven met „in de vier hoeken vergezeld van telkens drie k o e k en, eveneens van sabel, g e p l a a t s t i n d e r i c h t i n g v a n h e t k r u i s".

De zwarte penningen waren „koeken" genoemd omdat men meende dat dit de gangbare heraldische term was (Vgl. Rietstap-Pama: Handboek der Wapenkunde, pag. 112; Junius: Heraldiek, pag. 304: Graafland: Heraldische Encyclopedie, pag. 180).

De Hoge Raad van Adel gebruikte echter in de beschrijving het woord „schijfjes", waardoor o.i. vooral de vorm niet onaantastbaar vaststaat, omdat er niet van r o n d e schijfjes wordt gesproken.

Bovendien werd de aanduiding, geplaatst „in de richting van het kruis", weggelaten en vervangen door de woorden „in een driehoek". Reeds direkt bij het maken van de tekeningen voor de te vervaardigen cliché's heeft dit ten gevolge gehad, dat de plaatsing der „schijfjes" anders uitviel dan op de oude munten het geval was. Het gemeentebestuur kon hierop gelukkig nog tijdig worden geattendeerd.

Wat hiervan ook moge zijn, de nieuwe gemeente heeft ten lange leste een wapen gekregen, waarmee men content is en dat zelfs grotendeels in de middeleeuwse geschiedenis is geworteld.

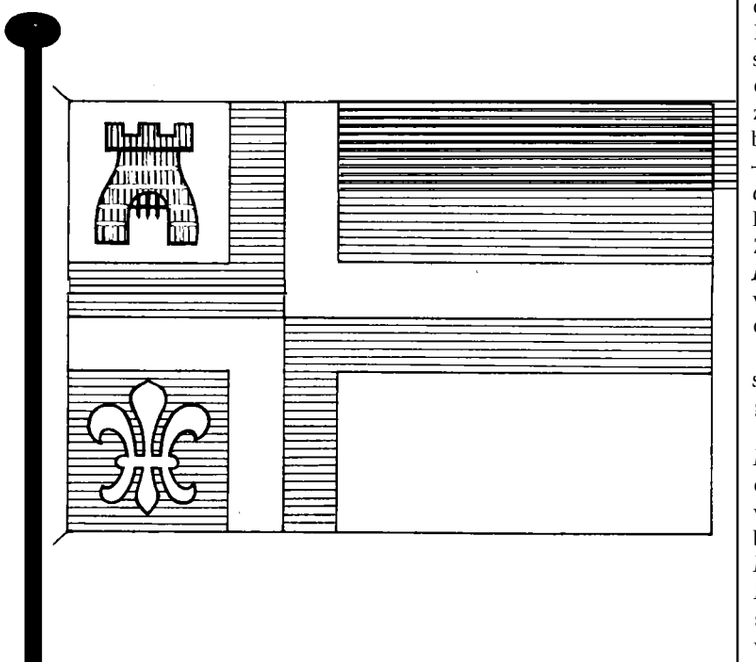

De vlag:

In navolging van vele andere gemeenten wenste men ook een eigen vlag.

Het nieuwe wapen leende zich niet voor overbrenging op vlaggedoek in zijn geheel en daarom werd een kruisvlag ontworpen in wit en blauw met een kasteel (*Kuinre*) in de bovenhoek en een lelie (Lely) in de benedenhoek aan de broekzijde.

Het kasteel werd rood gekleurd om een sterk contrasterend kleur-accent te krijgen.

De vlag werd aan het oordeel van de Hoge Raad van Adel onderworpen en dit college bleek geen bezwaren tegen het ontwerp te hebben.

De vlag is vastgesteld bij besluit van de gemeenteraad van 29 augustus 1963, No. 5.

De beschrijving luidt als volgt: „de lengte verhoudt zich tot de hoogte als 3 : 2, gekwartileerd van wit en blauw, met dien verstande, dat de verticale deellijn op een derde van de lengte is aangebracht, gemeten van de broekzijde. Over alles heen een gekwartileerd kruis van het een in het ander,' in de bovenhoek aan de broekzijde vergezeld van een rode burcht met drie kantelen, zwart gevoegd en met een zwarte valdeur en in de benedenhoek aan dezelfde zijde van een witte lelie.

MR. G. A. BONTEKOE.

BOEKBESPREKING,

Nederland's Adelsboek 1962 (55ste jaargang) en Nederland's Adelsboek 1963 (56ste jaargang). N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum en Zoon, 's-Gravenhage 1962, resp. 1963.

Het Nederland's Adelsboek 1962 bevat de états-présent van de tot de adel van het Koninkrijk der Nederlanden behorende geslachten, wier namen met de letters Hem-L aanvangen. Hoewel dit dus de tweede maal is, dat sedert de stamreeksen-serie 1940—'53 deze états-présent aan de orde komen, beperkt het belang van deze 55ste jaargang zich niet tot de sedert 1956 opgetreden mutaties: de in het buitenland gevestigde en ook in de jaargangen 1942 of 1943—'48 niet behandelde (takken der) geslachten *Van Albada de Haan Hettema* (reeds sedert meer dan honderd jaar in België gevestigd), *Van Iddekinge* (reeds ruim een eeuw in Zuid-Afrika woonachtig-), *De Jonge* (zie blz. 458) en *De Bosch Kemper* zijn thans, zeer volledig tot heden bijgewerkt, voor het eerst sedert zeer geruime tijd weer in deze uitgave opgenomen.

Met de dood in 1960 van *A. J. A.* baron *van Herzeele* stierf diens sedert 1818 tot de Nederlandse adel behorend geslacht uit,

Verwonderlijk is, dat de redactie bij de état-présent *Van Hövel tof Westerflier* zich heeft beperkt tot de mededelingen op de bladzijden 50, 60 en 64 in voetnoten, dat nakomelingen van bepaalde leden van dat geslacht in de registers van de burgerlijke stand voorkomen met de geslachtsnamen resp. *Von Hövell, Van Hövell van Wezeveld en Westerflier,* en *Van Hövell van Westervlier en Weezeveld,* zonder de verdere consequenties daarvan te aanvaarden, en in deze état-présent voor alle afstammelingen zonder meer de naam *Van Hövell tot Westerflier* heeft gehandhaafd. Deze handelwijze is in strijd met het verder door de redactie gevolgde gebruik, zoals blijkt uit de bladzijden 27, 28, 30 en 262 van deze jaargang van het adelsboek, waar leden van het geslacht als aangehuwden in de états-présent *Von Heyden* en *De Kuyper wel* met de naam *Van Hövell van Westervlier en: Weezeveld* voorkomen. In het artikel *Van der Mieden (van Opmeer)* in de hierna te bespreken jaargang 1963 is ook terecht de enig juiste weg gekozen door de geslachtsnaam te vermelden zoals deze in de geboorte-acte voorkomt.

In de état-présent *Leyssius* valt op het ontbreken — evenals reeds in de jaargang 1956 — van de in het deel 1943—'48, blz. 340, vermelde gewettigde kinderen van Jhr. *H. J. L. Leyssius* (XI, *2* en 3) en hun afstammelingen. Een uitleg, waarom deze personen nadien zijn weggelaten, zou niet misplaatst zijn geweest; in de na 1948 verschenen adelsboeken trof ik een zodanige toelichting echter niet aan, ook niet in de jaarlijks bijgevoegde verbeteringen op eerdere jaargangen.

Voor het eerst in dit deel wordt bij de huwelijken — naast plaats en datum van de burgerlijke huwelijksvoltrekking — de eventueel daarop gevolgde kerkelijke plechtigheid (inzegening of kerkelijk huwelijk) vermeld in die gevallen, waarin door of vanwege de betrokkenen de wens daartoe te kennen is ge-

geven. Deze nieuwigheid is wel zeer verrassend, wanneer men in aanmerking neemt, dat reeds meer dan dertig jaren geleden de redactie van het adelsboek helaas nodig heeft geacht, om de tevoren gebruikelijke vermelding van „Protestant", „Katholiek" enz. aan het hoofd der artikels weg te laten, zodat men sedertdien in het duister tast omtrent de godsdienstige gezindheid.

Nederland's Adelsboek 1963 is gewijd aan de geslachten, wier namen beginnen met de letters M-Re. Van de 61 hier behandelde geslachten stierf de in 1844 geadelde tak van het Zeeuwse geslacht *Macaré* uit met het overlijden in 1960 van Jhr. Mr. Dr. *A. J. C. Rethaan Macaré*. Na het verschijnen van de jaargang 1957 is gebleken, dat reeds in 1950 was overleden Jhr. *J. B. van Merlen*, met wie de sedert 1836 van de Nederlandse adel deel uitmakende tak van dat geslacht in de mannelijke lijn is uitgestorven.

In de onderhavige jaargang is voor het eerst sedert 1938 wederom de état-present opgenomen van het reeds ongeveer anderhalve eeuw in Engeland gevestigde geslacht *May*; de enige stamhouder van dit geslacht Jhr. *D. V. A. May te St.* Albans heeft geen kinderen uit zijn in 1920 gesloten huwelijk met *A. Clarke*.

Bij vergelijking van de aanvulling en verbetering op blz. 465 op de in de jaargang 1961 opgenomen état-present *Van Doorn* met de gegevens op blz. 17 blijkt, dat aan de redactie kennelijk is ontgaan, dat *R. Alexander*, de tweede echtgenoot van Jkvr. *M. V. van Doorn*, identiek is met de gescheiden echtgenoot van Jkvr. *N. P. M. van der Maesen de Sombreff*.

In beide delen is wederom een grote mate van volledigheid bereikt: de uitvoering is — zoals wij van deze uitgave gewend zijn — voortreffelijk verzorgd.

Rotterdams Jaarboekje 1962 en Rotterdams Jaarboekje 1963. Uitg. W. L. en J. Brusse, N.V., Roterdam 1962 resp. 1963.

Met het Rotterdams Jaarboekje 1962 wordt de zesde reeks afgesloten; achter in dit jaarboekje treft men daarom een inhoudsopgave van deze (zesde) reeks aan.

Na het gebruikelijke „Voorwerk" — waarin op blz. 113 e.v. enige gegevens over het voormalige slot Valckensteyn en zijn eigenaren —, volgt het „Mengelwerk" met talrijke belangwekkende bijdragen.

„Een en ander over 'De Olyphant' nabij Nieuwesluis" door J. Klok, leert ons, dat dit oude, fraaie buitenhuis, dat thans dreigt te verdwijnen, in de loop der tijden het eigendom is geweest van leden van de geslachten *Van Coolwijk, Van den Kerckhoven Polyander, Trip, Munter, Cadogan, Preuijt, Kwak*.

Afgezien van vele andere bijdragen, — waaronder „De Rotterdamsche Kring 1913-1942" en „De Natuurhistorische Club en de beoefening der natuurlijke historie te Rotterdam in de 19de eeuw", beide handelende over het Rotterdamse verenigingsleven, en „Iets over de Rotterdamse Raadhuisbouw" — bevat dit jaarboek in het artikel „'s Gravenhuize" gegevens over een oude boerderij in de gemeente Kethel en over de geslachten *Van Mafenesse, Van Alckemade, Van Amerzoyen* en *Pansser*. Ten slotte verschaft „Maria Leer groet Erasmus" door Drs. N. van der Blom belangwekkende gegevens over *Maria Leer* (1788—1866), die een rol gespeeld heeft in de secte der Zwijndrechtse Nieuwlichters, bij het grote publiek nader bekend door Van Schendel's roman „De Waterman". Tegenover het titelblad treft men aan het portret van Mr. *H. C. Hazewinkel*, archivaris der gemeente Rotterdam en redacteur van het Rotterdams Jaarboekje 1935-1961.

Het Rotterdams Jaarboekje 1963 bevat in het „Voorwerk" op blz. 103 e.v. gegeven over de opgravingen op de terreinen van de voormalige kastelen Huis te Riviere en Valckensteyn.

Van het „Mengelwerk" willen wij noemen „De ambachtsheerlijkheid van Hillegersberg" van de hand van de huidige ambachtsheer Mr. Dr. L. de Gou, waaruit blijkt, dat — na de verkoop door de gemeente Rotterdam in 1853 — deze heerlijkheid achtereenvolgens heeft toebehoord aan leden van de geslachten *Hoog, Le Sage fen Broek, Sfoop* en *De Gou*.

„Een blik in het huishouden van een Rotterdammer in het laatste kwart van de 18de eeuw" door J. E. van der Pot is gebaseerd op 'het over de periode 1775—'93 lopende huishoudboek van *Isaac Rochussen*, in 1775 gehuwd met *Theodora Jacoba van der Wallen*.

Dr. A. J. Teychiné Stakenburg verstrekt in „Huibert Duyfhuis (c. 1515—1581), laatste pastoor der St. Laurenskerk" onder meer een, over twee eeuwen lopende fragment-genealogie van het geslacht *Duyfhuis (en)*.

„Het huis te Spieringshoek" door C. Hoek bevat gegevens over de geslachten: *Zay-Van der Lede-Van Spieringshoek. Van Sterrenboircht, Van Mierop-Van de Ketel-Van Cabau, Van (Beyeren van) Schagen, Spiering, Van der Burch*.

Van de verdere inhoud noemen wij nog het interessante artikel van Mr. W. F. Lichtenauer, getiteld „Het eeuwfeest van de Wet op de Nieuwe Waterweg" en „Uit de wordingsgeschiedenis van Rozenburg" door A. Bijl Mzn., waarin gegevens over de afkomst en het wapen van het geslacht *Moerman*.

Deze jaarboekjes, zijn verkrijgbaar voor de prijs van ƒ 5,10 ingenaaid, ƒ 7,— gebonden, per deel.

Nammenút de bylagen fan de sentinsjes fan it Hof fan Fryslân 1748-1811, door R. S. Roarda. Offsetdr. [Uitg. Friese Academie te Leeuwarden 1963]

Met dit vierde deel wordt deze namen-klapper op de bijlagen van de civiele sententies van het Hof van Friesland besloten. Wij wezen reeds in onze besprekingen van de vorige delen in dit maandblad (jrg. 1959, kol. 440/441, en jrg. 1961, kol. 231) op het grote belang van deze serie, die thans, de periode 1700-1811 beslaat en die iedere genealoog, die in Friesland over dat tijdperk onderzoekingen doet, tot, groot nut zal strekken.

W. W. VAN VALKENBURG.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Herziening historische hoofdstukken van „Een Honderdtal Nederlandsche Families" (Uitgave 1946), door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht (slot). — L'Ancre de Salut et du Refuge" in Amsterdam en het wapen van het geslacht Boissevain, door B. H. Boissevain. — Korte Mededelingen: Bouwens van der Boyen; Van Hogendorp; Het wapen van het geslacht Veenman te Vreeland; Wapenkunde en Kunstgeschiedenis; Wapen en vlag der gemeente Noordoostpolder. — Boekbespreking.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER

Jaargang 1963.

Het teken * wil zeggen dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundige aard voorkomen.

A

A, van der 31.
Aa, van der 332.
Aalst, van 157.
Aardrijk (Aartrijk, Aertrijck), van 39, 40.
Abbekinck 46, 47, 53.
Abbenbroek 168, 176, 177.
Abbinga 382.
Abels 73.
Abensberg, van 419.
Abresch 420.
Ackers 309.
Ackersdijk, van 429.
Aebinga, Scheltes **van** 102.
Aeloydt 117.
Aelst, van 68, 272, 318.
Aen de Weg 176.
Aerdoom 350.
Aernsma 418 *.
Aertrijck (Aardrijk, Aartrijk), van 39, 40.
Affaytadi, Delli 63.
Agges 60.
Ahrenberg, d' 66.
Aken 406.
Albada, van 458.
Alberda 99, 101, 373.
Alckemade, van 459.
Aldenburch 320.
Aldentrugge op Feltbrugge Montana 402.
Alde(r)werelt, **van** 371.
Alderwerelt, de Roo van 38.
Alderwerelt Houtuyn, van 69.
Aldringa 99.
Alewijn (Aluwijn) 434.
Alexander 459.
Alm, d' (Dalm) 313, 314.
Almelo, van 40.
Alphen, van 148, 365, 420.
Alting 99.
Aluwijn (Alewijn) 434.
Ambrosius 138.
Amer, op den 133, 134.
Amerzoyen, van 459.
Ameshoff 341, 381, 423, 424.
Amoureus 312.
Ampsinck 153.
Amstel, van 283.
Amstel van Mijnden, van 55.
Amstel, Ploos van 55, 56, 64.
Andel, **van** 330, 365.
Andel, **van den** 340.
Andeweg 352.
Andreae, van 92-94, 414.
Andringa, van 404.
Anker, ten 66.
Annoot 117.
Antingh, ter Bucht **genandt** 73.
Appelman 108.
Arbuthnot 185.
Arckel 57.
Ardonne 137, 139, 140.
Arkel, **van** 143, 144 *.
Arkel, **(Oem) van** 275, 276.
Arkenbout 371.
Arnemuiden, d' 63.
Arnim, van 375.
Arnou (Arnu) 97.
Arsdale, **van** 283.
Artillact, Bourigard d' 153.
Asbeck, van 54.
Asch, **van** 283.
Asch van Wijck, **van** 103, 446.
Asperen, **van** 237.
Assendelft, van 190, 332.
Ast, van der 449.
Astor 372, 373.
Aubigni, d' 66.
Aumery, d' 148.
Auwema 83, 84, 91, 95.
Avercamp 203.
Averkampf 374.
Avesaet, van 217.
Aijelkens 86.
Aylva, Meckema van 404.

B

Baal, van 374.
Baan, de 169.
Baars 170.
Baarsenburg. van 93.
Baart 203.
Bachofen 64.
Backer 68, 197.
Backer **(Bakker)** 276, 341.
Backere, de 129.
Bada Dujardin. de 77.
Baden *145.
Baerdt, van 404.
Baeren, **van** 164.
Baerle, van 38.
Baert 63.
Baertmans 155.
Baes 312, 317, 319.
Bakker (Backer) 276, 341.
Ballegeer (Boulanger, **Bolengier)** 150.
Ballegooy, **van** 396.
Bally 67.
Banchem, **van** 203.
Bandholt 199.
Banninck 379.
Bar, **à** 73.
Barck, **de** 340.
Baremaecker 33.
Baren, **van** 368.
Barendregt **(Barendrecht)** 133, 358, 361, 362.
Barghoorn 376.
Barneveld (Barnevelt, Barrenvelt), van 336, 337.
Barnevelt tot Mathena, van 69.
Barrau 153.
Barresford 179.
Bart(t)ram **(Bateram)** 100, 101.
Bassecour, de la 420.
Bassewitz, van 339.
Basten (Batenburg), van 54.
Batenborgh, van 389.
Batenburg, van Basten 54.
Bateram **(Bart(t)r** 100, 101.
Bauckens (Bauwkens) 108, 109.
Baudewien 372.
Baudt (?) (Bout), de 78.
Baukens 415.
Baumgarten, Cramer von 373.
Bauwkens (Bauckens) 108, 109.
Baux * 144.
Bavink 371.
Bax 326, 329.
Beaufort, of the earls **of Somerset** 340.
Beaumont, de 308, 332.
Beaumont, van 203.
Becius 134.
Beck 198.
Becker 379.
Beckerath, von 371.
Beckx 148.
Beeck, **van** 434, 435.
Beeck **Calkoen, van** 443.
Beeckman 73.
Beek, van 154.
Beek, van der 143.
Beelaerts van Blokland 200.
Beer, de 213 *, 221 *, 376.
Beets 152.
O' **Beirne** 185.
Bekker, Sluyter 406.
Belesaigne 153.
Beleva, **de** 433.
Beljaars 355.
Bel(l) 312-315.
Bellaert 230.
Belten 199.
Bemmel, **van** 204.
Bencroft 183.
Bennens 87.
Benner 236.
Bennet 153, 375.
Benschop, van 321.
Bentheim- **Steinfurt, huis** 373.
Bentinck, de 63.
Eentinck tot Nijenhuis 80.
Berch, van den 117, 333.
Berck 64, 230, 453.
Berck (, **von)** 406.
Berckel, van 29, 263.
Berents 116.
Berg, van 144.
Berg, van den 236, 374.
Berg, vom 372.
Berge, van 177.
Bergenaer 430.
Berger 148.
Bergh, van den 131, 231, 268, 285-288, 295, 296, 298-303.
Bergh, graven van den 373.
Berghe, **van de** 216.
Berghe, van den 152.
Berghuis 376.
Bergsma 64, 65.
Berlaer, van 370.
Berlicum, van 336.
Bernuth, von 373.
Berthoudt dit d'Hollander 148.
Berthout 151.
Besan **(Bezaan)** 266.
Besemer (Bezemer) 5, 8, 9, 11-14, 17-19, 27-31, 167, 171, 350.
Besoyen, van 271.
Besselmck, op 48.
Besserer 283.
Best, de 171.
Bestebroer 262.
Besten, van 108.
Beuckels ('s **Bueckels)** 127.
Beumer 51.
Beuse 111.
Beusichem, van 252.
Bever(en), **van** 370.
Beves 32.
Beijer 77.
Beyer (, **Mispelblom)** 427, 429,
Beyeren **van Schagen, van** 460.
Beyerman 238.
Beijma 100.
Bezaan (Besan) 266.
Bezan 130.
Bezemer **(Besemer)** 5, 8, 9, 11-14, 17-19, 27-31, 167, 171, 350.
Bie, de 283. 325, 337.
Biel **110.**
Bien, **du** 191.
Biesheuvel, van den 271.
Bigot de Villandry 65.
Bilderdijk, van Teysterband dit 65.
Binneblijff 283.
Blaak 132. 266.
Blaauw 64, 371, 374.
Bladel **de Vossen** 222.
Blaeck 358.
Blanchard 375.
Blanckaert 397.
Blanckaert(s) 319.
Blancken 110.
Blankebijl 371.
Blanquart 393.
Blécourt, **de** 152, 420.
Bleuse **(Blussé,** Bleuzet, **Bluzée)** 386-390.
Blieck, **van de** 397, 398.
Bloemendal 369.
Bloemsaedt 371.
Blois, de (Bloos) 274.
Blom 389.
Bloos (de Blois) 274.
Blo(o)tenburg, **van** 75—77, 120.
Blussé (Bleuse, Bleuzet, **Bluzée)** 386—390.
Bluzée (Blussé, Bleuse, Bleuzet) 386—390.
Bode, von 66.
Bodegem, van 141.
Bodegom, **van** 369.
Bodelschwing, **von** 402.
Boeckholt, van 93, 336.
Boellaard 69, 134 *.
Boellaard van Tuyl 69.
Boellmg 377.
Boender 167, 349, 355, 362.
Boer 68, 316, 349, 351, 353-355.
Boerlage 376.
Boetzelaer, van den 104, 108.
Boex 283.
Bogaert 141.

Bohlen 66.
Bohlken 376.
Bois (Bouis), de 24-26..
Bois, du 375.
Boissevain (Bouyssavy, Boysavin, Bo(u)issavi(t)) 441-448 *.
Boissevain dict Bouyssavy 444.
Bokhoven 169.
Bol 275.
Bolengier (Boulanger, Ballegeer) 150.
Bollée 369.
Bom 132 *, 133, 142, 259.
Bom. van Herenthals alias 258.
Bond, de 350.
Bondt 231.
Bonnats (Bonnets) 98.
Bonnema 109.
Bonnets (Bonnats) 98.
Bontecou 375.
Boogertman 383.
Boom 317, 321.
Boon 337, 379.
Boort, van 318.
Boot 339.
Boot, van der 359.
Boot(s)haeck 249, 251.
Bor 104.
Bor v. Lockhorst 449.
Borch, van den 409.
Borch, van der 402.
Bordes, de 442 *.
Boreel 100.
Boreel de Mauregnault 69.
Borgelinx 432.
Borgerink, op 48.
Borremans 350.
Borret 384.
Bors(s)elaer 19, 20.
Borstel 390-392.
Borstlap 308.
Bortier 69.
Bos 290, 333.
Bosch 203.
Bosch, de 64.
Bosch Kemper, de 458.
Bosch, van den 319.
Bosman 169.
Bosschuiisen, van 164.
Both 212, 213 *, 221 *.
Botland(t), van 388, 389.
Botter(s) 296, 299, 303.
Bondewijnen 323.
Bouillon, de 151.
Bouis (Bois), de 24-26.
Boulanger (Bolengier, Ballegeer) 150.
Boumans 74.
Bourguignon 65.
Bourigard d'Artillact 153.
Bout (Baudt ?), de 78.
Boutmy 148.
Bouwens van der Boyen 120, 448.
Bouyssavy, Boissevain dict 444.
Box, de 104.
Boxhorn 420.
Boyen, Bouwens van der 120, 448.
Boyer 382.
Braam, van 124, 426430.
Braam Houckgeest, van 428.
Braam van Vloten, van 428.
Braat 340.
Brabeck, von 72.
Bracht 377.
Bracle 62.
Braem 426.
Brakel, van 337.
Bramen 437.
Brand 203.
Brantjes 69, 297.
Brants 140.
Brasser 11, 20, 21.
Braun 233.
Braunschweig, von 65.
Brauw, de 393.
Breberenus (van der Dijck) 420.
Breborst 262.
Brechtel 336.
Brede 152.
Brederode 377.
Brederode, van 338.
Bredius 68.
Breen 376.
Bregenz, von Montfort— 419.
Breitenstein 64, 377.
Breithaupt 283.
Bremken 364.
Brenck, van 252.
Bresser 339, 340.
Brett 183 *-186.
Breugel, van 124, 330-334.
Breugelman 274.
Breij 451.
Breijer 283.
Brialmont, de 150.
Brienen, van 222.
Brienen tot de Lathmer, van 87.
Bright 180.
Brink, ten 249, 251.
Brink, van den 152.
Broeck, van den 152.
Broeckhuysen (Brouckhuisen), van 92, 158, 342—344 *, 424.
Broek, le Sage ten 460.
Broek, van den 339.
Broersema 101, 108.
Broes 64.
Bron(c)khorst (Bronchorst), van 63, 72, 73, 380, 402.
Brongersma 203.
Brongersma (Brungersma) 89.
Bronkhorst 152.
Brons 371.
Brooshoofd 396.
Brouckhuisen (Broeckhuysen), van 92, 158, 342-344 *, 424.
Brouwer 64, 153, 323, 372.
Brouwers 46.
Broyll 95, 96.
Broyls 414, 415.
Bruckschlegel 417.
Bruel, van 139.
Brügelmann 370.
Brugge, van 349.
Bruggink, van 435.
Brugmans 356, 443 *.
Bruil 265, 268.
Bruin, de 37.
Bruinvis 284-288, 293, 296-301, 303.
Brungersma (Brongersma) 89.
Brunsich 64.
Brunswijk, ook genaamd van der Nystadt, van 46.
Brunswijk — Lüneburg, van 371.
Brunt 397.
Bruyn 431-433. 435.
Bruyn, de 237.
Bruyns 407, 408.
Bruijnswijk, van 366.
Bucht genandt Antingh, ter 73.
Buckhorst, van 283.
Buckley 179.
Bucquet 388.
Buddingh 308.
Bueckels, 's — (Beuckels) 127.
Buelle(n)s 74.
Buff 64.
Bugge van Ring 410.
Buicx (Buycx) 110, 111.
Buis 158.
Buisman 158.
Buissing 276.
Buitendijk 364.
Buiven, van 403.
Bulk(e)ley 177-187.
Bunau, von 417.
Bunge 377, 420.
Buning 283.
Bun(n)inga 84, 87, 91, 94, 105, 107.
Burch, van der 164, 203, 436-4388, 460.
Burchards 376.
Burcht, van der 357.
Burg, van der 141, 361.
Burg, van der (Verburgh) 78.
Burger 263.
Burgering 276.
Burger(s) 130, 133, 137, 351.
Burgh, van der 168.
Burmania, van 92, 103.
Burnier 236.
Bus 138.
Buschkiel 237.
Buurman 364.
Buycx (Buicx) 110, 111.
Buygen, van 369.
Buylere, de 428.
Buyren. van 31.
Buys 132, 375.
Buytewalle, de Stochove de 69.
Bybau 203, 282.
Bye, de 312, 374.
Bijl 371.
Bijl de Vroe 337.
Bylant, van 343.
Bijler, van 61, 428
Bijma 92.

C

Cabau, van 460.
Cabbiliau 148.
Cabeliau 61-63,203.
Cadee 66.
Cadogan 459.
Cadovius 66.
Cadijck 312.
Caen (Caan) 124, 436-440.
Caesar (Keyser) 203.
Caesarij 381.
Caesteker,de 342.
Calesberg, de Pret Roose de 377.
Calff 436.
Calkoen, van Beeck 443.
Caloen, van 69.
Caluart 449.
Camerling 283.
Cammeraet 133, 261.
Camp, del Campo gend. 373.
Campen 376.
Campen (Kampen), van 120.
Campo gend. Camp, del 373.
Canisius 154.
Cannegieter 84, 96, 112, 113.
Cannegieters 416.
Canter 423.
Cantzius 108.
Capellen, van der 373.
Capiteyn 348.
Capon 388.
Cappeteyn 363.
Capteyn 163.
Carew of Beddington 340.
Carnap, von 370.
Carnbee, Melvill van 373.
Carp 420.
Carrara, di 419.
Carstanjen 374.
Carstens 422.
Carter 177.
Cartier 65.
Casembroot, de 63, 110.
Cassiopijn (Cassiepin) 159.
Cate, ten 374, 380, 435.
Cats 369.
Cavalier 155.
Cayla, de Pepin du 231.
Ceelen (Seelen) 257.
Cellier 371.
Ceporinus 420.
Chaem, van 136, 138.
Chairlois 142.
Chahnot, de 118.
Chandos, hertog van 391.
Changuion 153.
Chappuzeau 64.
Charisius 152, 420.
Charlois 353.
Chasteleyn, le 174.
Chatvelt (Sjadvelt) 164.
Chaufepié, de 65.
Chee(u)ws (Zeeu(w)s, Zcheeus, Sceus, tSeeuwsz) 110, 111, 266*—268.
Chesne, du 448.
Christiaens (Christian) 406 *-408'.
Claassen 369.
Claerbergen, Vegelin van 423.
Claerbout 393.
Clant (Clandt) 90-92, 103, 107.
Clant (, van) 78.
Clapwijk, Meuyt van 203.
Clarke 459.
Cleeff, van 316.
Clercq, de * 443.
Cleyn (Kl(e)yn) 397, 398 *.
Cleyntie 261.
Cleyvelt 229.
Cliever, de 78, 158.
Clinge 84, 95 *—99.
Clingh 98.
Clinquebijl 9, 12, 14, 15.
Cloever 53.
Cloon, van 231.
Cloon, Soestdijck van 230, 231.
Clooster, van den 416.
Clootwijck (Klootwijck), van 268—271 *, 309, 310, 336.
Clootwijck, Nanninge van Ouwerkerk genaamd van 269, 270.
Cloppenburch, van 336, 337.
Clopper, de 258.
Clopper, Galen alias 297.
Clumper,Otterbein *gen.* 153.
Cnockaert 117.
Cnoll 98.
Cock 389.
Cocq 359.
Cocq, Dedel 359, 360.
Cocq van Opijnen, de 398.
Codde, van der 291.
Coen 375.
Coenders 83, 84, 91, 109.
Coeser (Co(o)ser) 155.
Coesvelt, van 436.
Coffre, du (Ducoffre) 149.
Cogh 26, 27.
Colck 292.

Colen genaamd de Helt 77.
Colenbrander 400.
Colenbrander, van Hecking 400 *.
Colf 3.27.
Colff, van der 124, 327-330.
Coligni 389.
Collart, von 283.
Collen, Willink van * 442.
Collerman 449.
Colterman 449.
Colve, van der 327.
Colijn 35, 316-327 *.
Combé. La 276.
Commélijns 117.
Conge, le 203.
Coninck 88, 353.
Coninck, de 80.
Conincx * 213.
Coning (, de) 2-31.
Constant Rebecque, de 65.
Coniin 451.
cooï 375.
Coolhaes 312—315.
Coolman 396.
Cool(s) 63.
Coolwij(c)k, van 189, 190, 459.
Co(o)mans 131, 132, 142, 190, 256-261, 264-266.
Coome (Kome), de 171.
Co(o)ser (Coeser) 155.
Cooymans 141.
Coperen, van 26, 27.
Copes van Hasselt 234.
Cops 438.
Coquis 434.
Corlee Pont 231.
Cornelissen 117.
Corron de l'Esclatière, du 448.
Corroy - le - Château, Nassau van 63.
Corsten(s) 437.
Corte, de 266, 430.
Corthals 124.
Cortissos 283.
Coser- Helt 77, 155.
Coster 203.
Costerius 371.
Cosijns 32-34.
Cothen, van 229.
Couckelbergh, van 203.
Couhoven, van 285.
Courbe, de Creton de 152.
Courtenay 340.
Cout(h)als 124, 126 *—128.
Couwenberch 310.
Couwenhoven 263, 371, 423.
Coymans * 453.
Craandijk 371.
Crab 326.
Crabbe 59, 60.
Craenendonk (Kranendonk) 176, 283.
Cramer 236, 335, 336.
Cramer von Baumgarten 373.
Cranevelt, a 148.
Crause 180-184 *.
Crauwelaers 117.
Craye(n)stein 262-264, 268, 350, 355.
Creke, van der 371.
Cremer ten Doornkaat 371.
Creton de Courbe, de 152.
Creutz 375.
Criellaert(s) 337.
Crillaert(s) 315, 330.
Croesbeek, van 74.
Croese 433, 435.
Cr011 79.
Crollius 374.
Crommelin 153. 376,
Crommelin, van Wickevoort 196. 197.
Croneman 108.
Crooswijck 18. 28.
Cros 1 5 7 .
Crouwelaer 117.
Cruchten, van 400.
Cruse 283.
Culemborg, Waldeck- 377.
Cuyck, van 63.
Cuijck van Myerop, van 148.
Cuypers 325.

D

Daehne, de 65.
Dael, van 435, 436.
Dalen, van 168.
Dalm (d'Alm) 313, 314.
Dalsem, van 375.
Dam 365.
Dam, in den 50.
Dam; ten 53.
Dam, van 156, 435.
Damanet 149.
Damassche, van 222.
Damen 310, 313.
Damyus 389.
Dane 133, 138, 143.
Dansaert 127.
Davall 392.
Davelaar 77.
Dav(e)yens 32-34.
Davidson 283.
Dedel 204-227 *, 359.
Dedel ('den Edel, de Edele) 408-413.
Dedel Cocq 359, 360.
Dedel, van 211.
Dedel (, van) (van de(r) Del) 211, 226.
Dedel gen. Porsman 209 *, 210, 212.
Dedel geseyt Tybault 209.
Dedels van Rijsoirt 210, 217.
Deel 210, 212, 225, 412.
Degel 198.
Degener (Degner) 199.
Dekker 365, 367.
Del, van de(r) (van Dedel, Dedel) 211, 226.
Delamater 375.
Delden, van 276.
Delfga(e)u 10, 16, 18, 19.
Del(l) (, van) 211.
Del(le) ,[van de(r)] (Verdel) 410, 411.
Derks 89.
Dernath, van (van der Nat(h), Nadt) 397, 398.
Deventer, van 77, 78 *, 391.
Deijgerinck 378.
Deijl (, van) 412.
Deym 203.
Deyts 139.
Dieden, van 152.
Diemar 152.
Diepen 203.
Diersen, van 91.
Diest, van 234.
Diest, Peunis van 436.
Dillenburg, graaf van Nassau - 371.
Dilsen, van 391.
Dingeman(s) 139, 140.
Dingemanse 349.
Dinglinger 283.
Dingmans 35.
Dinter, Hesselt van 283.
Dirven 148.
Dis, van 256261.
Diurcken(s) 83, 84, 89, 91, 94—96. 107. 415—417.
Dobbe, von 401.
Dockum, van 73, 74.
Doe * 213.
Doedijns 190.
Doeland, van 271 *—273.
Doenga 101.
Doetinchem, van 391.
Doetinchem de Rande, van 369.
Doeveren, van 333.
Dohna 337, 338.
Dohna — Vianen 377.
Dolck 316.
Dolemast 138.
Do10 273, 274.
Dombre 131.
Dompierre (de Jonquières), de 67.
Dompselaar (Dompselaer), van 114. 283.
Dompselaer, a 148.
Domselaar, Hoogendijk van 119.
Domselaer, van 157, 339, 340.
Donck (Verdonck) 430 *, 431.
Doncker 260.
Dongen, van 156, 275.
Donkersloot 313.
Donnen 140.
Doomer 65.
Doorn, van 134, 459.
Doornkaat, Cremer ten 371.
Doornkaat — Koolman, ten 371.
Doren, van 329.
Dorenbos 66.
Dorp, van 108, 359.
Dorth, van 109-111.
Dous 111.
Douwen 221.
Doyer 371.
Dreesman 66.
Dresch 203.
Drewes, von 66.
Drews, de 96, 97, 99.
Driel, van 165, 166, 170, 173, 263, 355.
Driessen 203.
Driest, van 369.
Dromming (?) 158.
Drongelen, van 325.
Drost 250.
Drijfhout 31, 36.
Driiflo 384.
Dubbelen (Dubbelde) 258, 259.
Ducoffre (du Coffre) 149.
Duim 66.
Duimelaar (Duymelaer) 170, 173, 362.
Duin, van 438.
Duis(t)er 172.
Dujardin, de Bada 77.
Dulken, van 382.
Dungen, van 105.
Dunlop 203.
Dunnewolt, van 404, 405.
Duppengiesser 434,
Dupuy 153.
Durven 232.
Dusseldorp, van 275, 325.
Dussen, van der 55-58, 211, 214, 369, 410.
Dutilh 441, 442.
Duveland, van 397.
Duydinx 98.
Duyfhuis (en) 460.
Duymelaer (Duimelaar) 170, 173, 362.
Duyn 203.
Duyn, van der 29, 56, 64, 172, 217, 359.
Duynen, van 8.
Duysing 283.
Duyst (van Voorhout) 436, 437.
Duyts 157.
Duyven, van 204.
Duy'vis 376.
Dijck, van 28, 165, 177, 356.
Dijck (Eijck), van 343, 344.
Dijck, van der (Breberenus) 420.
Dijcxhoeck 369.
Dijkwel 196.
Dylre, ten 52.
Dyrven 260.

E

Eck, van 37, 119.
Edel 204.
Edel van Twisk 204.
Edel, van 222.
Edel(e), d' 204-206, 211, 213—220 *).
Edel(e), de(n) (Dedel) 408-413.
Eeck 104, 283.
Eeckhout, Uyt den 318.
Eeghen, van 371.
Eelde, van 203, 235, 236.
Eerlandt 351.
Egmond, van 143-145 *.
Eilbracht 420.
Eisinge 98.
Eissonius 89.
Ekeris, van 77.
Ekker 283.
Eland 173.
Elberfeld, von 402.
Elbers 374.
Elburg, van de(n) (der) 39 *.
Elecaert (Elekert) 433.
Elemans 316.
Elias (Jeliss) 109, 110.
Ellers 403.
Ellinckhuysen, tho 374.
Ellingrot 373.
Elmpt, van 160.
Elsdorf, von 65.
Elsenwael (Elsewaert) 2-31.
Eltiens (Eltijens) 86-88.
Elzevier 151.
Emants 36.
Embda, d' 100, 101. 108.
Eminga, van 404, 405.
Emmius 97.
Engelbrecht 369.
Engelken 84, 90, 91, 94, 105, 106.
Engels 264, 368.
Engelse, den 133, 140.
Enserinck 52.
Enslin 154.
Ensse, van 391.
Enssink 53.
Entens 84, 92, 107.
Entes 420.
Epkens (Epkenius) 86.
Eppinck 53.
Erckelens 334, 399.
Erichem, van 340, 381.
Erp gend. Warrenberg, van 66.
Erve, van de 366.
Es, van 233. 357. 396.
Es' (Nes), van 368.
Esch, van 348.

Esch, van der 262-264, 310, 361.
Eschauzier 203.
Ese, van der 420.
Esher (baron, viscount) 183, 186.
Esseboom 353, 355.
Essenbrugge van der Hegge 365.
Estombes, d' (des Tombe) 431-433.
Estvelt, van 399.
Etten, van 375.
Everhelm 193.
Everherd 59.
Ewsum. van 107. 112.
Exter 374 *.
Eybergen, van 378—381.
Eyberghen, von 420.
Eyck, ten 375.
Eijck (Dijck), van 343, 344.
Eydman 366.
Eijk, van der 357.
Eyll, van * 213.
Eyndhoven 449.
Eijs, van 36.
Eysden, van 367, 426-430.
Eysden, Houben van 428.
Eysinga, van 423.

F

Faber 67, 376.
Fabiaen 370.
Fabius 244.
Fabritius 203.
Faghet alias Homburg alias Van Hamburch 373.
Faille, de la 231.
Falck' 375.
Falck, de Gallières 154.
Falck, de Ruyter 154.
Fallot, Laurillard dit 420.
Fay, du 374.
Felix 64.
Fellinger 420.
Feltzer 237.
Fenninger 230.
Ferens 108.
Feriet 67.
Fernij (Ferni, Ferney, Farni, Frani, Vernij, Fernya ?), van (de) 40, 74 *, 75 *.
Fęvkes 236.
Fickens 86.
Fieguth 369.
Fink (Finck) 89, 107, 113, 114.
Firmin 370.
Fockens (Fokkens) 87, 113, 115.
Focker 430.
Fockert. de 37.
Foeyt 221.
Fokkens (Fockens) 87, 113, 115.
Folckers 101.
Fonce, la 449.
Fon(c)kert 169, 173, 174.
Fontaine, de la 420.
Fontijn 434.
Foock, van der 333.
For, du 36.
Forbes 180-186.
Foreest, van 63.
Fors. de la 449.
Fossema 91.
Foyt 409.
Frackers 371.
Franciscus 395.
Fran(c)ken 260, 354, 386-390.
Frantzen 236.
Frantzius, von 377.
Fraunberg, van 419.
Freede (Frits) 247, 249.
Freerks '422.
Frens, Kyff gend. 113.
Frese gen. Punneke 63.
Freytag 403.
Fri(c)x (Frickx, Frycks) 84, 95, 414-417.
Frits (Freede) 247, 249.
Froterma 331, 334 *.
Frowein 370.

G

Gai(c)kinga (Rengers) 112, 113.
Gaissen 347.
Galama (, van) 102.
Galen, alias Clopper 297.
Gallierès, de 154.
Gallières Falck, de 154.
Gallois 118.
Gansmans 271.
Gantenbein 67.
Gasdijck 356.
Gasnenfelt. the 73.
Gast, de 77.
Gaum 276, 341.
Gavere, prins van 144.
Gebraat 142.
Geene, van 283.
Geer, van der 365.
Geesinck (Geesynck) 52, 53.
Geisweit 152.
Geldens 316.
Gelder, van 153.
Gelderblom 171.
Gelderen, van 340.
Geldern zu Arcen, von * 148.
Geldorpius 60.
Geldslichter (Geltsligter) 119, 120.
Gelre, van 143-148 *.
Gels, van 344 *.
Geltsligter (Geldslichter) 119, 120.
Geluen 348.
Gendt, van 377, 420.
Geniets 159.
George 154.
Gepels 215, 219, 221.
Geradts 69.
Gerards 231.
Gerbens 422.
Gerlacius 99.
Gerlings 361.
Gester, de 324.
Geul1 393.
Geuns 66.
Geus, de 172, 451.
Gevertzahn, de 73.
Geijtenbeek (Gijtenbeek), van 75-77, 120, 340, 381.
Gheel, van 434.
Ghiessen, van de 319.
Gibbekinck 52.
Gibfried 149.
Giele 341.
Giesen, van der 362.
Giessen, van der 171.
Gils(e), van 141, 315 *, 316.
Glavimans 270, 309.
Gockinga 105.
Godeffroy 203,
Goedhart 341.
Goeman 115.
Goers (Goeyrs) 132 *, 216, 265.
Goes, van der 373.
Goethals 126.
Goeyrs (Goers) 132 *, 261, 265.
Goldbach 203.
Golius (Gool) 203.
Goltsmit 405.
Gönnijp 405.
Gool (Golius) 203.
Gool, van 316.
Goor, van 110.
Gordon 78.
Gorkum, van 341.
Gorp, van 269, 362.
Gorrijk 171.
Gortz, von Schlitz gen. von 64.
Gossel 376.
Göttsch 198.
Gou, de 460.
Goubleth 159.
Gou(d)swaart (Goutswaart) 174, 175, 352.
Gousset 36.
Goutsblom 396.
Graaf, de 76.
Gradenigo 419.
Graef, de 352.
Graef(f), (Graaff), van de(r) 120, 165, 312, 328,330—334 *.
Graeff alias de Ruter, de 207.
Graepel 69.
Granpré 153.
Grauewen (Graeuwen), 's — 138, 259-261, 265.
Gra(u)wers 87, 95, 96.
Grauwert. de 299.
Grauwmans 138.
Gravendeel, 's — 171, 352.
Gravesande, 's — 332.
Grawijck 100.
Grebber. de 190.
Greve, de 360.
Grevinckhof 435.
Grevinghe 107.
Greyn, 't 355, 357.
Grez, de 151.
Grim 154.
Grimholz, von 402.
Grober 198.
Groenemeijer 244.
Groenenberg, van 158.
Groenendael, van 228, 230.
Groenendijk 131.
Groenesteijn, van 73, 74.
Groeneveld 168.
Groenewerf 167.
Groenhout 9, 15, 16, 24.
Groenland 376.
Groevingh, van 114.
Grom, van 118.
Groll, van 46.
Groot, de 64, 72, 176, 269, 271, 364.
Groot Jamin, de * 442.
Groote, de 134.
Grootenboer 261. 266.
Grosmann 234.
Groten Veldinck, ten 379.
Grovestins, van 103.
Grue, le 160.
Grumbach, von 417.
Grüningen, van 419.
Grüsch, von Salis — 67.
Gruuthuuse, van 150.
Gruys 98.
Grijspeert 371.
Guerin 65.
Gülcher 370, 420.
Gulik, van 143-148 *.
Günther 70, 374.
Guyot 67, 235.
Gijp, van der 135. 142.
Gijsen (Gijzen) 132, 265.
Gijsen, van 165.
Gijsens 85 *.
Gijtenbeek (Geijtenbeek), van 75-77, 120, 340, 381.
Gijzen (Gijsen) 132, 265.

H

Haak 233.
Haan Hettema, de 458.
Habsburg, van 145.
Hacfort tot den Soetendale, van 222.
Hachberg(- Rötteln), van 419.
Hack 252.
Hackius 429.
Hadde 172.
Haeften, van 203.
Haegens 163.
Haeghen, van 379.
Haemstede. van 420.
Haen, de 374.
Haene, de 393.
Haer, ter 51.
Haer, van der 272,
Haersolte, van 83, 84, 87, 88.
Haersolte tot de Laeuwyck, van 87.
Hage, ten 312, 334.
Hagen 40 *, 118, 119.
Hagen, van der 160, 204.
Hagesteyn 272.
Haghe 101.
Haiden 336.
Halder, van 157.
Hall, van der 381.
Halve, de 132.
Ham, ten 107, 334, 424.
Hamerster 341, 381, 382.
Hanau — Münzenberg, van 377.
Han10 153.
Hanswijck 373.
Hanswijc(ke), van 370.
Hardenberg 236.
Hardenbroek, van 399.
Harder (und von Harmhove), (von) 69.
Haren, van 92, 93.
Harencarspel, van 77, 78.
Haringman 203.
Harinxma (thoe Heeg), van 404-406.
Harmhove, (von) Harder und von 69.
Harpers 433.
Harreveld, van 238.
Har(re)weyer (Herw(e)yer(s)) 162-177, 262, 365, 367-369.
Hart, van der 33, 384.
Rartigh, den 366.
Hartjens 295.
Hartman 124. 406 *—408.
Hartmann 376.
Hartman(ni) 420.
Hartong 283.
Hasenclever 377.
Hasersou (Haserswoud(e), Hasersmond), 284-288, 291-293, 295, 298, 300—302.
Hasewinkel 64.
Hasius 208.
Has(s) 110.
Hasselt, van 204, 234.
Hasselt, Copes van 234.
Hattem, van (Vanhatten) 389-392.

Hauff 67.
Hausselt, van 73, 74.
Hauwitz, von 417.
Havermans 110.
Havestadt 104.
Haye, De la 151.
Haijens 414.
Haijkens 109.
Hayunga 373.
Hazaert 420.
Hazewinkel 459.
Heck 374.
Hecking (, van) (Heckinck, Heckyng) 400 *-406.
Hecking Colenbrander, van 400 *.
Heckman (Hegman) 113, 114.
Heddema 91.
Heden, van der 26.
Heeckeren, van 420.
Heeckeren tot Diepenbroek, de Roode van 88.
Heek, van 152.
Heemert, van 424.
Heemsing, (van) 9, 15-17.
Heemskerk, van 337.
Heemst, van den 376.
He(e)neman (Heyneman) 31-38 *.
Heenvliet, van 196.
Heer(d)t, van 119, 222.
Heeren 376.
Heerens 87, 88.
Heerma, van 102.
Hegeman 375.
Hegge, van der 365.
Hegge, Essenbrugge van der 365.
Hegman (Heckman) 113, 114.
Heiden genannt Hungringhausen, von 401.
Heidenrijk 55.
Heimerdinger 372.
Heinsberg, von Sponheim — 371.
Heinsius 410.
Heist, van 154.
Hekker. de 369.
Heldewier 158.
Helfenstein, von 419.
Helffrich 152.
Hellbach 420.
Hellinghers 59.
Helm, in den 332.
Helt 155.
Helt, Colen genaamd de 77.
Helt, Coser — 77, 155.
Helveticus (Schweitzer) 420, 421.
Hem, du 388.
Heman 200.
Hemert, van 342, 343.
Hemert, de Rechteren van 283.
Hennebouwt (Henneboot) 359.
Henneman 33.
Henricides 87.
Hensmann 376.
Herenthals alias Bom, van 258.
Herlaer, van 157. 160.
Hermsen 120, 42Ó.
Herrewiins 204.
Herrle 198.
Hertoghe, de 101-103, 111, 382.
Herwaarden, van 261.
Herw(e)yer(s) Har(re)weyer) 162-177, 262, 365, 367-369.
Herzeele, van 458.
Herzelles, de 63.
Herzog 67.
Heshusen (Heshusius) 407, 408.
Hesse 114-116, 400.
Hessels 72, 73.
Hesselt van Dinter 283.
Hettema, de Haan 458.
Heukelom, van 442 *.
Heukelum, van 135, 137.
Heul, van der 2, 10, 16, 18, 19, 31, 333.
Heumen, van 32, 33, 35.
Heun, van 381.
Heussen 429.
Heuvel, van de 313.
Heuvel, van den 326, 380.
Hevel 432.
Hewes 414.
Hey 69, 283.
Heyde, van der 139 *.
Heyden, von 458.
Heijligen Lande, van den 283.
Heyneman (He(e)neman) 31-38 *.
Heyningen, Kits van 69.
Heyst, van 64.
Heze, van 318.
Hildebrands 109.
Hill, van 159.
Hill, van den 142, 261.
Hill, van (den) (Verhil) 240.
Hillebrants 248.
Hillenius 89.
Hittiens 86.
Hodges 51.
Hoeck, van 375.
Hoecke, van 334-336.
Hoek, van den 308—310.
Hoek, van der 362.
Hoekstein 376.
Hoertge 352.
Hoeufft 230.
Ho(e)vel, van den 330.
Hoeven, van 250.
Boeven, van der 72.
Hoevenaar 130, 316.
Hoevenaer 369, 384.
Hoevenagel 117.
Hoevenstein, von 283.
Hoey, van 203, 336, 337 *.
Hoffman 434.
Hof (f)mann 420.
Hoffmann „von Fallersleben" 66.
Hofman 361, 363.
Hogcndorp, van 199, 448, 449.
Hoge(r)werf 168, 169.
Hogerzeil 236.
Hohenberg, van 419.
Hohenlohe (- Langenburg), van 72.
Hokke 354.
Hall 249, 250, 253.
Hollaar 354.
Holland 178.
Hollander 136, 265, 313, 314.
Hollander, Berthoudt dit d' 148.
Holle 360.
Holleman 270, 275, 372.
Holstein van 376.
Holster 271, 275.
Hombach (Hombagh) 73.
Homburg (van Hamburch) , Faghet alias 373.
Hommens 83-89 *, 92.
Homcet 234.
Honaart, van den 177, 351.
Honhof 380.
Honswijk, van 221, 322.
Hoochstraten, van 258.
Hooff, van 371.
Hooft 38, 273, 274.
Hooft, 't 273—275, 325.
Hooft, van 373.
Hooftman 434.
Hoog 460.
Hoogenbergh 341, 382.
Hoogenboom 176.
Hoogendorp v. Sparrewoude 449.
Ho(o)gendij(c)k 135-137 *, 142, 166, 176, 283, 339, 340.
Hoogendijk van Domselaar 119.
Hoogendijk genaamd van Sevenbergen 137.
Ho(o)gervest 167, 357.
Hoogerwaard 35, 37.
Hoogerwerf (f) 137, 353
Hoogklimmer 152.
Hoogland(t) 377, 423.
Hoogmade, van 283.
Hoogstraten, van 64.
Hoogwerff 170.
Hoolc, van der 285.
Hoolkuycken 117.
Hoon, de 131.
Hoorendaals 130.
Hoorn, van 156.
Hoornaar 130.
Hoppel 167, 168.
Hopstock 139.
Hora 84, 97.
Horion, de 148.
Horn, van 375.
Horne. van 153.
Horneken, von 402.
Horrix 65.
Horst, ter 40, 118.
Horst, van der 13, 16, 222.
Hottinga, van 417, 418.
Hoube(n) 372, 427-429.
Houben van Éysden 428.
Houck, van der 164, 165.
Houckgeest, van Braam 428.
Houcxsweg 348.
Houel (Houël) 119, 120.
Houf, van 221.
Houman 128.
Hout, van den 132.
Houte, van den 322.
Houte(n), van 384.
Houtman 16.
Houtuyn, van Alderwerelt 69.
Houwaert 151.
Houwerda 106.
Hove van Zijll, van 221,
Hove, van den 117.
Hövell. von 458.
Hövel(l) tot Westerflier, van 69, 458.
Hövell van Westervlier en Weezeveld, van 458.
Hövell van Wezeveld en Westerfiier, van 458.
Boven, van 308.
Howen, de 203.
Hoytema, van 78.
Hübbers 374.
Huber 382.
Huerninck 46, 53.
Huffmann 377.
Huginghe 105.
Huinge (Huynga) 105.
Huing(h)a 96.
Huininga (Huyninga, Huninga) 84, 89, 101, 105—116, 414.
Huisken 377.
Huisman 172.
Hulshorst. van Meurs van 239,
Hummel, van 73, 378, 379, 381.
Hunens 105, 106.
Hungringhausen, von Heiden genannt 401.
Huninga (Huininga, Huyninga) 84, 89, 101, 105—116, 414.
Huninga van Oostwold 89, 90, 101,102, 105 *-116, 268.
Huntziger 375:
Huné, 388.
Hutten 417.
Huygens 140, 160.
Huyghis 404.
Huyser 392.
Huysinga 232.
Huysinga van Vliet 233.
Huysmans 316.
Huysse, van 62.
Huyters 131.
Huyterschout 383.

I

Ibeling 66.
Iborch, van 51.
Iddekinge, van 99, 414, 458.
Imhoff, van (von) 99, 100.
Immink (Jimmincks) 50, 51, 54, 235.
Inden 151.
Ingels 148.
Ingelse 176.
Ingen, van 203.
Isfording 153.
Isselstein, van 283.
Iten 238, 239 *.
Ittersum, van 87.
Ittre, de Trazegnies d' 63.

J

Jabay 172.
Jacht, van der 253.
Jacoby 361.
Jaeger 244.
Jamin 441, 442.
Jamin, de Groot * 442.
Janmaet 248, 253, 255.
Janssen 63.
Jaspers 260.
Jeliss (Elias) 109, 110.
Jeppema 148.
Jeroens 265.
Jeude, van Lidt de 119.
Jimmincks (Immink) 50, 51, 54, 235.
Jonch, de 357.
Joncourt, de 375.
Jong, de 422.
Jonge 109.
Jonge, de 133, 237, 458.
Jongeboer 355.
Jongeschout (Jongeschouwt) 171-173.
Jongh, de 78—80, 155, 239, 323, 356, 400.
Jongkind 353.
Jongkindt 268.
Jongste, dc 168, 352.
Jonquières, van 373.
Jonquières, de Dompierre de 67.
Jopenvat, in 't 208.
Jordaan 152.
Jorissen 374.
Josephs 297.
Julsingha, van 84, 96, 97, 99.
Jurdkea (= Diurcken) X4.
Jurjewskaja 372.
Jut 283.
Jutting (Jütting) 66, 373.

K

Kaa, van der 357.
Kaaskooper 371.
Kaesman(s) 290, 291, 300.
Kahlmeyer 198.
Kaldeweie 153.
Kalis 312.
Kam 59.
Kamerling 283.
Kamp 355.
Kampen (Campen), van 120.
Kamx, op de 160.
Kant 338.
Kantelaar 203.
Kaptein 169.
Kauenhowen 369, 371.
Kayser 420.
Keetmann 420.
Keizer (Keiser) 438.
Kelly 75—77, 120.
Kelst, van 11, 12.
Keminck, off 53.
Kemp 328.
Kemp, de 117.
Kempen 433.
Kempen, van 171.
Kemper 239.
Kemper,de Bosch 458.
Kennelaer 129.
Kenniphaes 273-275.
Kent, van 372.
Keppel 372.
Keppel tot Langen, van 378.
Kerchem, van 37.
Kerchem, Wiggers| van 152.
Kerckhove, van 62'.
Kerckhoven (, van) 315. 316.
Kerckhoven, van den 383.
Kerckhoven Polyander, van den 459.
Kerkelink, van 40.
Kerpen, van 109, 110.
Kersten 370.
Kes 172.
Kessel, van 318.
Kessler 276, 341, 420.
Kest, van der 171.
Ketel, van 285.
Ketel, van de 460.
Ketel, van der 398.
Ketelair 218.
Ketel(l) (, van) (Ketels) 84, 95, 100.
Ketels 415.
Kettingh 356.
Ketwich 424.
Ketwich Rusius 424.
Keuchenius 420.
Keyser 438-440.
Keyser (Caesar) 203.
Kieboom 350.
Kief 449.
Kievit 341, 383.
Kievits 316-327.
Kimmel 283.
Kindermaecker 164.
Kinschot, de 63.
Kirchdorff, Kirchenpauer von 69.
Kirchenpauer (von Kirchdorff) 69.
Kisch 316.
Kistemaecker (on) 48.
Kits van Heyningen 69.
Kleef, Gulik en Berg, hertog van 144.
Klein 234.
Kleiterp 376.
Klerck, de 283.
Kleybert 203.
Kleyn 203, 286, 296, 299-301, 303.
Kl(e)yn (Cleyn) 397, 398".
Kleijnnutte. van 196.
Kleyweg 141.
Klingen, von 419.
Kloecker 433.
Kloevick 52.
Klomp 369.
Klootwijck (Clootwijck), van 268—271 *, 309, 310, 336.
Kloppenberg 66.
Klugkist 115.
Kluifhoofd 365.
Kluiver 66.
Kluss 341.
Kluyver 371.
Klijn (Kleyn, Cleyn) 397, 398 *
Knappertsbusch 370.
Knipscheer 111.
Knuyt, de 152.
Knijf 228-230, 232, 420.
Knijff 244.
Kock, de 104.
Koenings 377.
Koey, van der 263.
Kok 435.
Kol 233-235.
Kome (Coome), de 171.
Koning, de 367.
Koningsberger 236, 237.
Kooiman 367.
Kool 375.
Koolman, ten Doornkaat — 371.
Koomans 365.
Kooper 61.
Koopmans 64.
Koorne 313.
Kooten, van 119.
Koppel, van de 275.
Koppeschaar 237.
Korenkooper 135.
Kortum 283.
Kossen 115.
Kosters 152.
Koy, van der 357.
Kraals 240.
Kraan 369.
Krae(c)k 261, 262.
Kranenborg 66.
Kranenburg 268.
Kranendonk (Craenendonk) 176, 283.
Krause * 181, 185.
Krauthoff 420.
Krayenvanger 399.
Krebbers 374.
Kreuk 310-312, 355.
Kriekenbeek, van 203
Krochmann 69, 70.
Kroon 64.
Kroon, van der 396.
Kropveld 238.
Krudopp 66.
Kruseman 243.
Kruyslander 132.
Kruythoff, Tielenius 420.
Kuchlinus 124, 334 *.
Kuffeler, van 442.
Kuinre, van * 455-457.
Kumpsthoff 403.
Kurtz 66.
Kutsch 422.
Kuyper 119, 254, 256, 375.
Kuyper, de 458.
Kwak 459.
Kyeminck 53.
Kyff gend. Frens 113.
Kijffhoeck, van 57.
Kylman 406.

L

Laar, van de 154.
Labaar 341.
Lacosta, de 74.
Laer, van 375.
Lagas 119.
Lagerwey 77.
Lambergen 380.
Lamberts 248.
Lambrechts 420.
Lammers 40, 119.
Lamotius 159.
Lamsveld (Lamsvelt), van 228, 229.
Lamsweerde (Lamzwerde), van (Lamzwert) 124, 435, 436.
Lanckeren, van 427, 428.
Landas, Sweerts de 64.
Lande, van den Heijligen 283.
Landheer 167, 168.
Landmeter 168, 369.
Landt 89.
Lange, de 117, 231, 331, 334.
Langelaar. van 76.
Langeloos' (Lang(e)lois) 51.
Langelot(h) 51.
Langenburg, van Hohenlohe — 72.
Langlois (Langelois, Langeloos) 51.
Langstraat 363-365.
Lankeren Matthes. van 427.
Lansberge, van
Larenius 420.
Lascelles 185.
Lastdrager 232-234.
Laurenburch 16.
Laurenssen 160.
Laurillard dit Fallot 420.
Lavater 64.
Lavyne 397.
Lawick, van 88.
Lawick, van der 417.
Lebbinck 53.
Lechleitner 120.
Leck, van de 149.
Lede, van der 275, 276, 460.
Ledeboer 283.
Leemans 134, 446.
Leemhuis 66.
Leenen 260.
Leening 131.
Leer 459.
Leest 264-266.
Leeuw, de 130, 154.
Le(e)uwen, van 206, 211, 213 *, 214, 229, 230, 410.
Leeuwenburch 366.
Leeuwenburg 169.
Lehmus 198.
Lely * 455-457.
Lem 349.
Lennep, van 196, 197.
Lentfrin(c)k 124, 435.
Lering 48.
Leugemors (?) (Loegemus) 73.
Leuninghen, van 203.
Leuven, van 375.
Leuvenig, van 371.
Ley, van der 59.
Leyden, van 207.
Leyen, von der 374.
Leyssius 458.
Lichtenberg, van 219 *.
Lidt de Jeude, van 119.
Liechtenstein., von 419.
Lieftinck 333.
Lieshout 334-336 *.
Lieshout(h) (, van) 359, 360.
Ligne 377.
Ligtenberg 237.
Linde, van der 353, 363, 365.
Linden, onder de 173.
Linden, van der 130, 237, 307, 308, 354, 362, 366.
Lin(d)t, de 191.
Linnich 371.
Lintgens 151.
Lintzenich, von 433.
Lip, van der 141.
Liphart 98.
Lith, van der 203.
Lobbekens 138.
Lockhorst, Bar v. 449.
Lodder 396, 397.
Loeff 310.
Loegemus (Leugemors ?) 73.
Loenen 158.
Loenen,Mauritsz gez. 158.
Loen(en), van 114.
Loewens 369.
Lohoff 151.
Lokhorst. van 76, 396.
Lom 148.'
Loo, van 59-61, 393.
Loo, van de 374.
Loo, Potter van der 217.
Loogen 233.
Looman 48.
Loon, van 231, 232.
Lopiker 324.
Losecaet 97, 98, 100.
Losten 230.
Lotharingen, hertog van * 145.
Louwiese (Lowisse) 120.
Loveringh 390.
Lowisse (Louwiese) 120.
Loy 266'268.
Loys 318.
Luchtenburg, van 357.
Ludema 369.
Lugtenburg 167.
Lullius 420.
Lumay van der Marck 62.
Lummene gezegd van Marcke, van 62.
Lüneburg, van Brunswijk 371.
Lunen, v. 113.
Lupkes 414.
Lupolt(s) Luppolt(s)) 432, 433.
Luther 66.
Lutma * 454.
Lutseker(c)k 341, 382.
Luttervelt (Lutterveld), van 75, 381.
Luttgingshuyzen 429.
Luyster 375.
Lijher 37.
Lijster 351.

M

Maasdam (Maesdam) (, van) 263. 347-367.
Maas(s) 376.
Maat, ter 200.
Macaré, (, Rethaan) 459.
Macheren, van 211.
Mackink 53.
Mael, van 138.
Maes 357.
Maes, van der 159.
Maesdammenaar 351.

Maese, van der (Vermaas, Vermase) 347-367.
Maesen de Sombreff, van der 459.
Maeskant 352.
Mahler 376.
Maillard 389.
Maire, Le 70, 203, 449.
Maitre, le 375.
Malefyt 374.
Malherbe 65.
Malsen, van 221.
Mals(s)um, van 24.
Man, de 109, 110, 341.
Mancius 375.
Mandemaker 235, 236.
Maneel, van 112.
Manen, van 111.
Manger 420.
Mansfeld, van 283.
Marchie Sarvaas, du 244.
Marchie van Voorthuysen, du 242.
Marchier 229.
Marck, van der 112.
Marck, Lumay van der 62.
Marcke, van Lununene gezegd van 62.
Marcus 451.
Marees 324, 325.
Marees, de 372.
Marette 185.
Marez 449.
Maris 123—125*, 128-131, 135, 142, 256, 266.
Marle, van 31, 32.
Marquard(t) 152, 372.
Marre, de 430, 433-435.
Marselis 375.
Marsily 377.
Marsum, van 199.
Martels, von 69.
Martena, van 417, 418.
Martens 424.
Martin 77.
Martineuse 152.
Martijn 77, 155, 283.
Mas 120.
Masser(d)t (Mastart), de 102, 111.
Massis 420.
Mast 111. 362
Mast, van der 283, 356.
Mastart (Masser(d)t) 102, 111.
Matenesse, van 459.
Mathias 198.
Matthes, van Lankeren 427.
Matthiae (Matthias) 86.
Mauregnault, Boreel de 69.
Maurick, van 371.
Maurits 158.
Mauritsz gez. Loenen 158.
May 459.
Maijseick, van 73.
Mechelman 283.
Meckema van Aylva 404.
Meel, van 203.
Meer, van der 2, 31, 56, 59, 61, 165, 265, 439.
Meer de Walcheren, van der 56.
Meerburg 238.
Meere, van 258.
Meere, van der 62.
Meerholz 283.
Mees 88, 89.
Meeteren, van 237.
Meide, van der 397.
Meiers 88.
Meilink 119.
Meinders 96.
Méjan 65.
Melvill van Carnbee 373.
Menolts 98.
Mensenborch 106.
Mensche. d' 100.
Mercator 151.
Merc(k)(, van der) 429.
Merenberg, gravin van 372.
Merenburg 358.
Merlen, van 459.
Merode 153.
Mertens 271, 310.
Mescher 115.
Mess 406.
Messchaert Pasma 371.
Messing 434.
Meteren, van 383.
Methorst 234.
Metsch 198.
Mettingh 89.
Meulen, van der 155, 240.
Meulenaers 136.
Meunier 65.
Meurer 377.
Meurs 285.
Meurs, van 283.
Meurs van Hulshorst, van 239.
Meuyt van Clapwijk 203.
Mevere, de 449.
M(e)y, van der 24, 26.
Mey van Streefkerk, de 360.
Meyer 88.
Meyeraan 54.
Meyernberg, v. 152.
Meijer(t)s 251, 253, 255.
Meynaert (Meynaart) 166, 262.
Meynen 435.
Mich(g)orius 203.
Middach 240.
Middagt, van * 240.
Middelcoop, van 395, 396.
Mieden (van Opmeer), van der 458.
Mieghem Myeghem), van 128.
Mierop, van 460.
Milanen, van 176.
Milde, de 331.
Millinga 92.
Millingen, van 393.
Miranda 153.
Mispelblom (Beyer) 427.
Mist, de 203.
Mist, Uitenhage de 203.
Mitgau 63.
Mockema, van 405.
Moerbeke, van 283.
Moerkerken 171.
Moerman 460 *.
Moermans 133, 134, 261.
Moes 420.
Mogge 19-21.
Mohr 377.
Molenaar (Molenaer) 243, 247, 252.
Molenbergh van Vosselaert 111.
Molendijk 172.
Molière 153.
Mom 203.
Momper (Momber), de 369
Montanier 164.
Montens 203, 371.
Montfort (- Bregenz), von 419.
Montijn 68.
Mookhoek 172.
Moor, de 434.
Mor 369.
Moraisière, de la 420.
Moray, earl of 185.
Morgenstern 283.
Mormans 148.
Morrien 153.
Mosselman 78.
Mostert (Sinapius) 420.
Motte, La 159.
Mouri(c)k, van 134 *, 135, 137.
Mouthaan 170.
Mouton 237.
Mulder 243, 252, 269.
Mulerius 231.
Mulert 153.
Mulert, von 283.
Muller 100.
Mumme 233.
Munster, van 54. 240. 400.
Münsterberg, von Schlesien — 419.
Munte, de 61.
Munter 459.
Münzenberg, van Hanau — 377.
Muralt, von 64.
Muster 150.
Mutsaert 274.
Muylenburch, van 148.
Muynck, de 393.
Myeghem (Mieghem), van 128.
Myerop, van Cuijck van 148.
Mijnden, van Amstel van 55.
Mijs 132-134 *.
Mytens 375.

N

Nadort, van de 361.
Nannens 86.
Nanninge van Ouwerkerk genaamd van Clootwijck 269, 270.
Nanninghe 269, 312.
Nansum. tho 112. 414.
Nassau, 'van 63, 147 *, 148 *, 371, 372, 376.
Nassau van Corroy — le — Château 63.
Nassau-Dillenburg 371.
Nassau-Siegen 376.
Nassau-Zuylenstein 408.
Nat(h) (Nadt), van der (von Dernath) 397, 398.
Nattenhoven, van 427.
Nechs, van 348.
Neck, van 11.
Nede, van der 377.
Nederveen, van 308—310 *, 315, 316.
Neef(f) (Neev) 137, 170, 348.
Neeven, de 100.
Neisen, von 419.
Nelemans 140, 154.
Nell, van 394.
Nell(e)man 360.
Nelthorp 157.
Nerée, de (von) 203, 282,
Nes, van 326, 431.
Nes (Es), van 368.
Nesselrode, von 374.
Neste, van 10. 17.
Neufville, de '442 *, 446 *
Nicker, de 207.
Niddeghem, van * 368.
Nideggen, van * 368.
Nideggen (Nijdeggen), van * 367, 368.
Niecken * 367.
Niedeck, van * 368.
Nieland 64.
Niel(l)e (Nijlle, Nilenius) 438-440.
Nielles, de 420.
Nieman(d)sverdriet 172, 365-367.
Niemeyer 375.
Nienhuis (Nyenhuis) 55.
Nierstrasz 238.
Niess 403.
Nieulandt 63.
Nieu(w), de 320.
Nieuwenhuysen, van den 316.
Nieuwewaerde, van 74.
Nieuwschepen 172.
Nieveen (van Nijeveen) 84, 97—101 *.
Nievervaart, van 203.
Nilenius (Niel(l j e, Nijlle) 438-440.
Nimwegen (Nymegen), van 341.
Nispen, van 312, 429.
Nispen tot Sevenaer, van 399.
Nittens 416.
Noe(r)dinck (Noerdingh, Noordinck) 398-400.
Nokerhout (Ockerhout) 68, 69.
Noodt 396, 400.
Noordhoff 66.
Noordinck (Noe(r)dinck, Noerdingh) 398400.
Noor(d)we (, van) 363, 364.
Noorman 163.
Noortdijck, van 343.
No(o)teboom 137-139, 141, 260.
Nooten 60, 61.
Norden, van 124, 436-439.
Nugteren 365.
Nutte 87.
Nijdeggen (Nideggen), van * 367, 368.
Nyenhuis (Nienhuis) 55.
Nijeveen, van (Nieveen) 84, 97—101 *.
Nijhuis 364.
Nijlle (Niel(l)e, Nilenius) 438-440.
Nymegen (Nimwegen), van 341.
Nijs, de 355.
Nijs, van 72.
Nystadt, Brunswijk, ook genaamd van der 46.
Nijsten, van 232.

0

Ockens (Okkes) 115.
Ockerhout (Nokerhout), van 68, 69.
Ockerhout de ter Zaele, van 69.
Oem (van Arkel) 275, 276.
Oem van Wijngaarden 66.
Oenema, van 92.
Oerlemans 309.
Oettingen, graven van 419.
Oeya, van 418 *.
Offerhaus 420.
Ogilvy 371.
Ohmstede 369.
Oirt, van 310.
Okkes (Ockens) 115.
Oldenbarneveld(t), van 57, 58.
Oldenbarnevelt, Raedt van 376.
Olieslager 208, 403.
Olthoff 35.
Ommen, van 149.
Ommeren, van 156.
Onnes 376.
Onslow 185.
Onsta 107.
Oomen 136 *.
Oomkens 115.

Oom(s) 135-137.
Oort, van 329.
Oorthuys 376.
Oorthuysen 197.
Oostdijck 142, 143.
Oosterhout 309.
Oost(e)rhout, van 230, 231, 233.
Oosthoek 365.
Oosthout 203.
Oosthout (Oosterhout), van 230, 231, 233.
Oosthuyse, van 197.
Oostrum, van 216, 411.
Ophoven, van 333.
Opmeer, van 397.
Opper 152.
Oppermann 66.
Op(p)rel(l) 177.
Opstal, van 62.
Orynck (Orincks)' 399.
Osch, van 324.
Osingeweer, van 92, 107.
Ossewaerde, van 63.
Ostheim, von 418.
Otten 130, 376.
Otterbein 152, 420.
Otterbein gen. Clumper 153.
Oude, de 250.
Ouden (Olden), den 343, 344, 365, 367.
Oudenbarneveld, van 157.
Oudheusden (Outheusden), van 16, 326, 327.
Outenaars, van 131.
Outgers 297.
Outheusden (Oudheusden), van 16, 326, 327.
Ouwelant, van den 283.
Ouwendijk 409, 410.
Ouwendijk, Persijn van 410.
Ouwerkerk, van 268-271.
Overeem, van 76.
Overeynder 369.
Overloop, van 371.
Overmeer 283.
Overmeer, van 203, 319.
Overschie, d' 3, 5, 7, 21, 26.
Oversteegh, van 159, 312-314, 319.
Overveld,van 59.
Overwater 363-365.
Overweg 72.

P

Paardekooper 203.
Paasche 374.
Pabst, von (van) 152.
Padburg, van 434.
Paddenburg, van 249, 251, 254.
Paets 203.
Pagenstecher 152.
Palairet 153.
Palinck 320.
Palms 159.
Pan (Pannetie, Pannetge) 451.
Panhuys, van 373.
Pannis 433.
Pansser 164, 459.
Panthaleon 152.
Papegaaij 297.
Paravicini, de 65.
Pardo 283.
Paridaens 370.
Pashy, de 88.
Pasma, Messchaert 371.
Passchen, van 138.
Patijn 35.
Pauw 108, 124, 407.
Payen 420.
Pe, de 348.
Peel 252.
Peenen, van 16.
Pelekaan 275.
Pelt, van 375.
Penceler 371.
Pepin du Cayla, de 231.
Perez 283.
Perk 131.
Perné 235.
Perre, van de 283.
Persijn 310.
Persijn van Ouwendijk 416.
Pesch, van 376.
Pestaluzza, de 37.
Petit, le 449.
Petten, van 375.
Peunis van Diest 436.
Peyster, de 153.
Phebens 87, 106, 415.
Philipse 377.
Piccardt 416.
Piccolomini * 454.
Pichot 371, 441, 442.
Pier 375.
Pieterson, van 154.
Pigge 21.
Piggen 131.
Pistorius 420.
Pla(i)zier 196.
Planque (Plancius) 420.
Plasburgh 92.
Plomp 283.
Ploos van Amstel 55, 56, 64.
Poelgeest 97.
Polder (, van de) 352, 353, 357, 358.
Polderdijk 348, 363.
Polders 244.
Poley 420.
Poll, van de 110, 111.
Pollitz 64.
Polman 112, 113, 117.
Pols 310-312.
Polyander, van den Kerckhoven 459.
Pons 169, 170, 437.
Pont, Corlee 231.
Popkens 86-88.
Poppe 20, 21.
Poppel, van 315
Poptada 105.
Porsman 205, 207, 208, 210, 215, 220, 221, 226.
Porsman, Dedel gen. 209 *, 210, 212.
Portugal, van 377.
Post 376.
Pot 220, 225, 409.
Potgieter 117.
Potter (, de) 320. 321. 372.
Potter van der Loo 217.
Pottere, de 74.
Pover 163.
Prado, de 152.
Praem 429.
Pranger 382.
Prause 180, 185.
Pré, du 420.
Preesman 352.
Prenger 105.
Pret Roose de Calesberg, de 377.
Preuijt 459.
Priel 195, 196.
Princen (Sprinsen) 84, 97.
Pröbentau von Wilmsdorff 38.
Pröbstinck 153.
Proeys 222.
Pronckert 233.
Pronk 375.
Proojen 168.
Proost 111, 318.
Prott, von 152.
Provisy 259, 261, 265.
Prowse 180.
Proyen, van 172, 352.
Proyss 408.
Pulkus 68.
Pullen 283.
Punct, de (Punt) 143, 261 *, 262.
Punneke (, Frese gen.) 63.
Punt (de Punct) 143, 261 *), 262.
Pürckhauer 198, 199.
Puschkin 372.
Putte, van den 370.
Pyckelaers 117.
Pijl 53.
Pyll 110, 205, 213 *, 220.
Pijnappel 110.
Pijnappel (van Voorthuysen) 243, 244, 246, 247.
Pyre, de 271.

Q

Quack 370, 420.
Quadt, van (Quade) 404, 405.
Quarles 263.
Quint 75.
Quispel 352.
Quistorp 66.

R

Rademaker 252.
Raeber 78, 155, 156.
Raedt van Oldenbarnevelt 376,
Raemsdonk, van 141.
Raesfeld 153.
Raesfelt, van 156.
Raethauss 378.
Rahusen 371.
Ramaert 60.
Rambonnet 282.
Ranck 356.
Rande, van Doetinchem de 369.
Rapalje 375.
Rappard 420.
Rath, vom 377.
Rau 420.
Rauws 137.
Rave 374.
Ravenstein, van 160.
Ravesteijn, van 24-27, 159.
Ray, van 424.
Raymaecker 319.
Rebecque, de Constant 65.
Rebel 247, 248, 250, 253, 255.
Recht (Regt), de 165-167, 357.
Rechteren van Hemert, de 283.
Recke, van der 87.
Reede van Nederhorst, van 436.
Reedijk 132, 266.
Rees, van 352.
Regt (Recht), de 165-167, 357.
Reichel 199.
Reigersbergen, van 434.
Reinbout (Reijmbout, Rembolt, Rinbolt) 156.
Reincking 91.
Reinders 109, 110.
Reiners 447.
Reinhold 80.
Reinvis 420.
Reitz 420.
Rembolt (Reinbout, Reijmbout, Rinbolt) 156.
Remmers 86.
Remmerssen 376.
Renchingen, Weingarten von 372.
Rengers 66, 103, 112.
Rengers, Gai(e)kinga 112, 113.
Renterghem (, van) 148, 420.
Repelaer 37.
Retemeyer 443 *, 446 *-448.
Rethaan Macaré 459.
Reus 351.
Reus, de 362.
Reuss 240.
Reuter 66.
Reijmbout (Reinhout, Rembolt, Rinbolt) 156.
Reynders' 110.
Reynen 260.
Reyniersen 341.
Rhenen, van 119.
Rhode, de 402.
Rhodius 377.
Rhijn, van 164.
Ribaut 203.
Ribbens 141.
Ribbius 379.
Rice 154.
Rich 183.
Richtergen, von 433.
Ricolt 379.
Ricou. de 100.
Ridder, de 420.
Riedesel zu Eisenbach 64.
Riemer, de 375.
Riemersma 283.
Riesen, van 369.
Riet, van 108.
Rietvelt, van 337.
Ring, Bugge van 410.
Ringels 112.
Rinnolts 415, 416.
Ritzema 375.
Robbertse 154.
Robertson 233.
Robinson 238.
Robol 176, 358, 361.
Rochussen 460.
Rock 133.
Rocksnoer 260, 261.
Rode, die 315.
Rodenbach, de 63.
Roderkercken 203.
Roeber 152.
Roebers 89.
Roelans 236.
Röell 283.
Roering 35.
Roest, van 62.
Roevers 264.
Roger 88.
Roggeveen Schabaelje 371.
Rohr 198.
Rol 298.
Rolf 423.
Rollaff 132, 133, 261, 268.
Romein (Romeyn) 168, 358, 361, 362.
Römeling 66.
Römer 64,420, 423.
Romeyn (Romein) 168, 358, 361, 362.
Romswinckel 152.
Ronde, de 375.
Roo van Alderwerelt, de 38.
Roobol 152.
Roode van Heeckeren tot Diepenbroek, de 88.

Roodenburgh, van 220.
Roon, van 26, 27.
Roorda. van 400-406.
Roore, 'de 391.
Roos 26. 27, 168. 248. 263.
Roose de Calesberg, 'de Pret 377.
Roosenboor.: 351.
Roosevelt 372.
Rooster 177.
Roosterman 407, 408.
Ro(o)y, de (die) 309, 315, 316.
dosenthal, von 420.
Rosewinkel 276.
Rosiere, van de 449.
Rosier(s) (Ruesier(s)) 84, 88.
Ross 420.
Rötgers (Rutgers) 115.
Rötteln, von Hachberg — 419.
Rottier(s) 124, 128.
Roucoma 423.
Rouwendrager (Ruigendragers) 392.
Rovere, della * 454.
Roye, de 308.
Royen, van 127, 128, 204.
Rüdessel von Eisenbach 372.
Ruesier(s) (Rosier(s)) 84, 88.
Ruesz 69.
Ruick, de 373.
Ruigendragrss (Rouwendrager) 392.
Ruitenbeeck (Ru(y)tenbee(c)k), van 156, 157.
Rumph 382.
Rusius 341, 423, 424.
Rusius, Ketwich 424.
Rutenberg(h), (Rutenborch), van (den) 83, 85, 87, 88.
Ruter, de Graeff alias de 207.
Rutgers 272.
Rutgers (Rötgers) 115.
Rütgers 374.
Rutsaer(t)s 3, 5, 19-21.
Ruttens 433-435.
Ruwiel, van 216, 222.
Ruysch 212, 220 *, 221.
Ruysschere, de 370.
Ru(y)tenbee(c)k (Ruitenbeeck), van 156,157.
Ruytenburg(h), van 169, 354.
Ruyter, de(n), 29, 344, 352.
Ruyter Falck, de 154.
Ruyven, van 438.
Rijcken 389.
Rijckevorsel. van 116.
Rijerkerk 348.
Rijke 319.
Rijkens 310.
Rijn, van 59-61.
Rijniersse 424.
Rijnsdijk 152.
Rijsbergen (, van) 359, 360.
Rijsoirt, Dedels van 210, 217.
Rijswij(c van 216, 326, 406.
Rytman 50.

S

Saarloos 142.
Sage ten Broek, le 460.
St. Pierre, de Villegas de 63.
Salis, von 120, 373.
Salis - Grüsch, von 67.
Salis - Sogho, von 67.
Salm 286-288, 292-295. 300-302.
Sammerenijs 312.
Sand, van 't 381.
Sandberg 376.
Sande, van der 176, 177.
Sander von Sachsenhausen 101 *.
Sander of Sanderstead 340.
Sanderen, de (Zander, Sander(s)., van Sander(en) 101 *—105.
Sanderen Surburgh (Zurburgh) , de 101, 102, 104, 111.
Sanders 203.
Sandert, van 229.
Sanisson 420.
Santen, van 190.
Sartor 20.
Sarvaas, du Marchie 244.
Sasbout 63.
Sauber 198.
Sauer 283.
Sauveur 238.
Save 105.
Savois, de 118.
Say 27.
Scala, della 419.
Sceus (Chee(u)ws, Zeeu(w)s, Zcheeus, tSeeuwsz) 110, 111, 266 "-268.
Schaaf 135, 283.
Schaagen 229.
Schaap 230.
Schabaelje, Roggeveen 371.
Schadts (Scadt, Schat(s)) 265.
Schaep 108, 333.
Schagen 285, 288-293, 300-303, 305, 306.
Schagen, van (Beyeren van) 460.
Schai(c)k, (Schayk) van 204, 245-247 *, 249, 251, 254.
Schaley 218.
Schalk 131.
Schalkoort 367.
Scharff 66.
Scharphorn 283.
Schat(s) Schadts, Scadt) 265.
Schayk (Schai(c) van 204, 245-247 *), 249, 251, 254.
Scheepmakers 320.
Scheibler, von 116.
Schellincx 111.
Scheltes van Aebinga 102.
Sc(h)eper 407.
Schepers 260.
Schepper, van de 154,
Schermerhorn 373.
Schermers 296.
Scheuren, von der 370.
Schey 175.
Schiffer 271.
;Schilders 157, 158, 342-344, 424.
;Schilfgaarde, van 117.
;Schilperoort 365.
Schinckel 203.
;Schipper. 365.
;Schlemm 64.
Schlesien — Münsterberg, von 419.
Schlitz gen. von Gortz, von 64.
Schmidt 199.
;Schmitz (, de) 403.
;Schneekloth 198.
;Schoenmaker 268.
;Schoenmakers 135.
;Schöffer 377.
Scholten 378, 379.
;Schoof. van der 148.
Schooleman 119.
Scho(ö)lvinck 153.
Schoonhoven, van 203.
Schoor, van der 357.
Schopenhauer 266.
Schorer 64.
Schouten 235.
Schoutetus (Schouteten) 117.
Schouwen, van 244.
Schreiner 198.
Schrieck, van 156.
Schriek 195, 196.
Schröter 203.
Schroyesteijn 119.
Schuersack 391.
Schuir 169.
Schuller. van 227.
Schultinga, Verruci van 99.
Schut 375.
Schutte 340.
Schutten 378, 379.
Schuy(d)t 250.
Schuyl 233.
Schuylenburch van Bommenede, van 65.
Schweinspoint, von 193.
Schweitzer (Helveticus) 420, 421.
Scymmelkys 53.
Sebes (Zebens) 415.
Seelen '(Ceelen) 257.
Seellane 111.
Sena 232.
Senzeilles, de 448.
Sevenbergen (Zevenbergen) 351.
Sevenbergen, (Hoogendijk genaamd van) 137.
Seylmans 271, 310.
Sibolt 157.
Sichterman 232.
Sicke(n)s 86, 87.
Sickinge 103.
Siegen, van Nassau — 376.
Siercksma 103.
Sieren 427.
Sierts 87.
Sinapius (Mostert) 420.
Singendonk 374.
Siso 87.
Sitter, de 97.
Sjadvelt (Chatvelt) 164.
Sleutel 66.
Sleyden, van der 371.
Slickboer 164.
Sliedrecht, van 130.
Sliep 66.
Slingerland 375.
Slobbe 266.
Sluiter 104, 381.
Sluymer 354.
Sluyter Bekker 406.
Sluyterman 93.
Smeders, de 402.
Smidts 405.
Smissen, van der 371.
Smit 242-256.
Smith 266.
Smith(s) 130, 384.
Smouten 331.
Snaets 14—16, 18, 19.
Snel 175.
Snelleman 68.
Snellius 174.
Snethlage 376, 421.
Sneukelaar(er) 347, 348.
Snijder 132, 347, 352.
Snijder (van Wissekerke) 266.
Soelen (Zoelen), van 392-397 *.
Soermans (Sourmans) 342-344 *).
Soest, van 433.
Soestdijck, van 231.
Soestdijck van Cloon, van 230, 231.
Soglio, von Salis — 67.
Solbach 100.
Solingen, van 204.
Solms, van 72, 338.
Sombreff, van der Maesen de 459.
Somer 196.
Somerset, earls of 340.
Sompeken 449.
Son, van 37, 424.
Sonck 8.
Sonnans 230, 452 *.
Sonnenberg, graven van 418.
Sonneveldt 220.
Sourmans (Soermans) 342-344 *.
Souse 160.
Spaa, van der 362.
Spaan 360.
Speelpenning 172.
Speght, van. 95.
Spelt, van der 203.
Speyers 155.
Spiegel 230.
Spiering 460.
Spieringshoek, van 460.
Spies 433.
Spira, van 62.
Splinter 173.
Sponheim — Heinsberg, von -371.
Sprang(h), van 323,390, 400.
Sprée 382.
Sprenkelman 200.
Sprinsen (Princen) 84, 97.
Spruyt 228, 229, 350, 351, 355.
Spruyt, van der 351.
Spijker, van der 364.
Staats 375.
Stachouwer 108.
Stadlander 64.
Stael 317, 322:
Stael, van der 9, 10, 14-17, 19.
Staelman 439.
Staes 348.
Staghouwers 101.
Stalin 375.
Stalpert van der Wiele 410
Stam 258, 322, 323.
Stantini 66.
Starckenborgh, Tjarda van 106, 107, 114.
Starin (Star(r)i 48.
Starinck, Wesselmck ofte 46, 47, 53.
Staring(h) (Sta(e)rin(c)k) 45--55, 387.
Starrenburch. van 308 *.
Starrenburg (Sterrenburg(h), Sterrenburch) 307. 308 *.
Star(r)ing (Starin) 48.
Staveren, van 37.
Steen 352, 376.
Steenhuys, van 109, 110.
Steenkiste, van 149.
Steenwijk, van 296.
Steerlincx (Steerlings, Sterling) 382.
Steewech 336.
Stege, ter 435.
Stege(n), van der (Versteegh) 160, 271, 272 *.
Steinfurt, Bentheim — 373.
Stercken 260.
Sterenborch 416.
Sterling (Steerlincx, Steerlings) 382.

Sterrenboircht, van 460.
Stetten, von 198.
Steunhaas 158.
Stewart 183, 184, 186, 283.
Steijn, van 294.
Stochove 69.
Stochove de Buytewalle, de 69.
Stock, van der 8.
Stockum, von 374.
S t o e l 196.
Stolck (Stollyck, Stolwijck) (, van (der)) 2-31.
Stolk 172.
Stolk, van 377.
Stoltenberg 198.
Stolwijck (Stollyck, Stolck) (, van (der)) 2-31.
Stoop 460:
Stoppelaar (Stoppelaer),de 63, 376.
Storck 153.
Storm 230.
Stormer 360.
Stouw, van der 263.
Straalen, van 230.
Straatman 119, 339.
Strack 73.
Straeter 203.
Strengh, van der 438-440.
Streso 203, 421.
Strubberg 203.
Strijen, van 350.
Stuart 185.
Stubenröch 64.
Stuber 375.
S t u d l e r 64.
Sturler. de 283.
Stuyvenbergh, van 76.
Suaell 160.
Suchtelen, van 233.
Su(e)rmont 110, 111, 312.
Suirmont 379.
Superville, de 65.
Surburgh (Zurburgh), de Sanderen 101, 102, 104, 111.
Susan 235, 236.
Sutphen 375.
Suyrmondt 319.
Suyster 226.
Swaanevelt (Swaenevelt) 329, 330.
Swagemakers 64.
Swane 371.
Swanenburch (Swanenburgh) , van 207, 214, 215.
Swaneveld (Swanevelt) 358.
Swart 423.
Sweerts 36.
Sweerts de Landas 64.
Swemer 203.
Swyter 376.
Sijde (Zijde), van der 175, 176, 360.
Syderveld, van 263.
Sytzama, van 423.

T

Tabbert 199.
Tadema 91, 371.
Tammens 90. 415. 416.
Tamminga 103, 104, 414.
Tanne, von 418.
Teck, von 419.
Tecklenburg, von 65.
Teeuwen 319.
Tegleberch 389.
Telman(s) 429.
Temminck 153.
Tempelaar 354.
Tepens 104.
Terburg 424.
Terhorst 171.
Terkuys 389.
Teschemacher 370, 421.
Teschemaker 244.
Tets 148.
Tets, van 35.
Tettema 109.
Teylingen, van 203.
Teysterband dit Bilderdijk, van 65.
Theining 408.
Thetrode, van 214.
Thiehnans 334.
Thieme 369.
Thienen, van 398.
Thorbecke 372.
Thybault 213 *, 214.
Tiaerda 97, 99.
Tiddinga (T(i)yddinga) (, van) 83-85 *, 87, 89 *-94, 101, 105-107, 113, 114, 414.
Tielemans * 213.
Tielenius Kruythoff 420.
Tielmans 330, 438.
Tienhoven, van 431.
Tiennes * 144.
Tilborch. van 322.
Timmerhans 234.
Tjarda van Starckenborgh 106, 107, 114.
Toennig(es) 372.
Tol 238, 438.
Tol(l), van 214.
Tomas 109.
Tombe, des (d'Estombes) 431-433.
Tongerloo, van 283.
Tons (d'Incourt) 448.
Toornstra 376.
Torre, de la 398.
Torringa 89.
Toulon 375.
Tout 211.
Trappen, van der 376.
Trazegnies d' Ittere, de 63.
Tresel 203.
Treslong, van 222.
Trier, van 451.
Triest, van 249.
Trigt, van 173.
Trip 459.
Tromp(er) 14, 15.
Truchsess von Waldburg 283, 417-41s.
Tschudi 67.
Tuel, van 319.
Tulleken 421.
Tullinghs 157.
Tuningh 203.
Turk 375.
Tyarcks 86, 87.
Tybault 208, 209 *, 213 *.
Tybault, Dedel geseyt 209.
Tybolt (Thibault), van 103.
Tijen, van 377.

U

Ubekens 415.
U(i)tenbog(a)ert (Wtenbogaert) 103, 411, 412, 449.
Uitenhage de Mist 203.
Uiterwijk 158.
Umbgrove 377.
Utenbogaerd (Utenboemgairt) 210, 216.
Uythoven , (van) 269, 313, 314, 325, 371.
Uyttenbroek 159.

V

Vaartman 310.
Vaell, de 160.
Vaer 263.
Vaillant, de 100.
Valck 112.
Valck, de 341.
Valckesteijn (, van) 189, 190, 217.
Valerius (Val(l)aré(e), Valere, Vallarea) 392-397 *.
Valk, van der 369.
Valkenburg, van 160, 375, 423.
Val(l)arée (Valere, Vallarea, Valerius) 392-397 *.
Vallejo, de 64.
Vanhatten (van Hattem) 389-392.
Varler 374.
Varwer 112.
Vas(t), van 119.
Vastarts * 452.
Veen, van 237, 269, 270, 327.
Veen, van der 376.
Veenendaal, van 250.
Veenman 253, 449-452 *.
Veer, de 369.
Veersen, van 75.
Vegelin van Claerbergen 423.
Velaere, de 424.
Velde, ten 53.
Velde, van 286.
Velde, van de 109, 110, 134, 270, 401, 403, 421.
Veldinck (, ten groten) 379.
Velingius 421.
Velp, van 109.
Velpen, van 117.
Velsen, van 254.
Velt, in 't 171.
Velthoun 167.
Velu 64.
Ven, van de 79.
Vene, ten 53.
Verboom 367.
Verbrugh 252, 283.
Verburgh 366.
Verburgh (van der Burg) 78.
Vercouteren (Vercauteren) 128-130 *, 175.
Vercueil 153.
Verdel ([van de(r)] Del(l)e)) 410, 411.
Verdonck (Donck) 430 *, 431.
Verdoorn 327, 328, 334, 335.
Verduin 91.
Verduyn 169, 176.
Verduyst 268.
Verfaljc 371.
Vcrgheys 32.
Verhel 156.
Verheul 360.
Verhey 261.
Verheyen 384.
Verhil 160.
Verhil (van (den) Hill) 240.
Verhoef (Verhoeven) 272.
Verhoef(f) 237, 430 *, 431.
Verhoeff, de With 431.
Verhoesen 77, 78.
Verhoeven 68, 366.
Verhoeven (Verhoef) 272.
Verhuell (Ver Huell) 52, 379, 380.
Ver Hulst 375.
Verkay 314.
Verkayck 430.
Verkerck 78, 394.
Verkerk 156.
Verkouteren (Vercouteren,Vercauteren) 128—130*, 175.
Verkuyl 172.
Verlee (Verlehe) 394, 395.
Verloop 383.
Vermaas (Vermase, van der Maese) 347-367.
Vermaat (Vermaet) 10, 16, 18, 148, 168, 177, 369.
Verman 261.
Vermeer (Vermehr) 390, 398—400, 432.
Vermeulen 76, 322.
Vermolen 270, 351.
Vermunte(n) 130.
Vernède 377.
Verraeck 428, 429.
Verreyck 429.
Verruci van Schultinga 99.
Verrucius 99.
Verrij 168, 173.
Verrijp 351.
Verschoor 132. 362. 363.
Versteegh (van der Stege(n)) 160, 271, 272 *.
Versteghe 421.
Vester 310.
Verstra(e)ten 128, 129, 175.
Vervloet 136.
Vervoort 142.
Verweel 263, 350.
Verwoert 247.
Vest, van de 329.
Vestrinck 203.
Veth, de 163.
Vethacke 421.
Vianen, Dohna — 377.
Villegas de St. Pierre, de 63.
Villeneuve, de 244.
Vinck 275, 347, 395.
Vincke (Vink) 353, 356, 358, 359.
Viralmondt, de 130.
Virieu (Viry), de 159.
Vis 40.
Vis, van der 268.
Visch 24, 26.
Viss(ch)er 347.
Visser 176, 248, 251, 254, 310, 354, 363-366. 396.
Visser, de 261.
Vissers 130.
Vivien 231.
Vlaanderen, van 220.
Vlaer 233, 234.
Vlaming, de 136.
Vleeck, van 372.
Vle(e)ming 370.
Vliegh, de 142.
Vliet, van 342.
Vliet, Huysinga van 233.
Vliet, van der 36, 142.
Vloten, van Braam van 428.
Voet 78, 376.
Vogel 130.
Vogel, de 196, 384.
Vogelaar 171.
Vogelaar (Vogelaer), de 411, 423, 424.
Vogels 130.
Volbier 54, 55.
Völcker 421.
Volckershoven, van 406 *, 407.
Vol(c)ker(t)sz 285, 286, 291.

Vollen (Vullen), van 115, 116.
Voogt 251.
Voordendag 172, 364.
Voorhoeve 203.
Voorne, van 354.
Voort, van der 405.
Voorthuysen, van 200, 242-256.
Voorthuysen, du Marchie van 242.
Voorthuysen, Pijnappel van 243, 244, 246, 247.
Vorst, van der 381.
Vos 159, 213 *, 254 *, 374.
Vos de Wael 69.
Vos, de 138, 172, 176, 215, 216.
Vosmaer 331, 333.
Vosselaert, Molenbergh van 111.
Vossen, Bladel de 222.
Vredeman de Vries 65.
Vreumingen, van 68.
Vries, Vredeman de 65.
Vriesekolk 72, 154.
Vrieze de 371.
Vrint, de 36.
Vroe, de 327—330, 337.
Vroe, Bijl de 337.
Vroe(de), de 61.
Vrij, de 231.
Vucht. van 275.
Vugt, 'van 158.
Vullen (Vollen), van 115, 116.
Vijffhuysen, van 336.

W

Waal (Wael), van der 130, 166, 168, 171, 174, 352, 358. 366.
Wachendorf 222, 421.
Wacht, van der 173, 174.
Wachter, de 150.
Wael (Waal), van der 130. 166, 168, 171, 174, 352, 358, 366.
Wael, Vos de 69.
Waelpoyt 370.
Waerder, van 216.
Waerendael, van 111.
Wagemans 393.
Wagewijn(s) 156.
Wahl, de 421.
Wal, van de 199.
Wal, van der 117.
Walcheren, van der Meer de 56.
Waldburg, Truchsess von 283, 417-419.
Waldeck, van 376, 377.
Waldeck- Culemborg 377.
Waldrix 89.
Walenburch (, van) 11—13 *.
Walingh 333.
Walle, van de 283.
Wallen, van der 460.
Waller 203.
Walraven (, van) 158, 342, 343.
War(c)kier 78, 158.
Wardt, van de 109, 110.
Warmenhuijsen, van 209.
Warmont, van 215.
Warnaars 371.
Warrenberg, van Erp gend. 66.
Waslander 104.
Wason 154.
Wassenaer, van 149.
Wastelier 230.
Water, van de 153, 375.
Watersoet 285.
Weber 370.
Wede, van 411, 412.
We(e)da (, van) 263,350, 355, 362, 364,
Weede, van 436.
Weeland (Weelant) 131, 139-142.
Weele, van de 21.
Weemhof 416.
We(e)rnink (Werninck) 40, 118.
Weert, de 203.
Weert, van der 240.
Weerts 78, 79.
Wefers 66.
Weg, Aen de 176.
Weiler, von 230.
Weingarten von Renchingen 372.
Weitzel 152.
Wens(ch) 356.
Wentholt 46.
Wercker, de 264.
Werckhoven, van 430.
Werdmüller 64.
Werf, van der 214.
Werff, van der 165.
Wernerius 395.
Werninck (We(e)rnink) 40. 118.
Wesselinck' ofte Staerinck 46, 47, 53.
Westdijk 130.
Westerbaan 226.
Westerborch 89.
Westerhoek 354.
Westerholt, van 220.
Westerhous 91.
Westermans 316.
Westerwoldt 334.
Westhoff 117.
Westhoven, von 72.
Westmaas 152.
Westr(h)enen, van 37, 75.
Wetering, van de 317, 320, 321.
Weyburgh 159.
Weijdemans 157.
Weyers 203, 362.
Weynga 106.
Wiardi 104.
Wichman 399.
Wicht, van 100, 101.
Wickentoorn 271.
Wickevoort Crommelin, van 196, 197.
Wiel, van der 315.
Wiele, Stalpert van der 410.
Wielinga 382.
Wier, van der 347, 348.
Wierts 115.
Wiggers van Kerchem 152.
Wiggerts 330.
Wil, van der 177.
Wilford 177-185.
Wille 230.
Willink van Collen* 442.
Wilmsdorff, von 203.
Wilmsdorff. Pröbentau von 38.
Wilsoet 272.
Wilsont 272.
Wiltens 391.
Win, van 283.
Winckel 421.
Winckel, te (toe) 52.
Wint (Wind) 422.
Winghen, van 152.
Winsemius 199, 200.
Wint (Wind) 422.
Winter 199.
Winter (, de) 9, 15—17,30, 170.
Winteroy, van 334.
Wintgens 421.
Wissel 66.
Wissinck 53, 54.
Wit. de 243. 291, 299.
Wit; die 409.
With (Witte), de 159.
With, de 430, 431.
With Verhoeff, de 431.
Witkamp 237.
Witt, de 251, 254.
Witte, de 159.
Witt(en), de 152.
Wittenbaert 139.
Wittenberg, van 77.
Wittert 5, 7, 8, 26.
Witzen 372.
Wo(e)rkom, van 382.
Woestijnen, vander 62.
Woldringh 115.
Wolf, de * 453.
Wolff 433.
Wolff, de 132.
Wolff(s) 317, 319, 320.
Wolfswinkel 31, 34, 35.
Wolfswinkel, van 449.
Wonderes 59.
Woortman 376.
Worm 380.
Wormer 360.
Wormer, van 375.
Woudenberg (, van) 77.
Wouters 203.
Wouw, van 203.
Wrange1 auf Lindenberg, von 120.
Writzers 100.
Wtenbogaert (U(i)tenbog(a)ert) 103, 411, 412, 449.
Wubbena 376.
Wulff, de 33.
Wurmesteijn, van 78.
Wurtz 159, 383.
Wuytza 418.
Wyborg(h) 159, 229.
Wijck, van 324.
Wijck, van Asch van 103, 446.
Wijck, van der 73.
Wyckersloot 149.
Wijers 380.
Wijn, de 428.
Wijnands 119.
Wijnbergen, van 88, 159, 160.
Wijnen 396, 398-400.
Wijnen, van 352.
Wijngaarden, van 68, 221, 265, 271.
Wijngaarden, Oem van 66.
Wijpkens 109.
Wijs, de (d(i)e Wijse) 227 *—238.
Wijte(n) 349, 350.
Wytsema 334 *.

X

IJlem, van 164.

Y

Ylen, van ll.

Z

Zaan 369.
Zacht 274.
Zaele, van Ockerhout de ter 69.
Zanen, van 205, 209, 226.
Zay 460.
Zebens (Sebes) 415.
Zee, van der 375.
Zeegers 449.
Zeeman 171.
Zeeu, de 310.
Zeeuw, de 171, 362.
Zeeu(w)s (Chee(u)ws, Zcheeus, Sceus, t Seeuwsz) 110, 111, 266 *-268.
Zeggelen, van 371,
Zesinck 53.
Zevenbergen (Sevenbergen) 351.
Zeijll, van 252.
Ziegler 64.
Zillesen 421.
Zimmermann 369.
Zinnicq, van 149.
Zoelen (Soelen), van 392-397 *.
Zomer 283.
Zoudenbalch * 455, 456.
Zuhm 430.
Zurburgh (Surburgh), de Sanderen 101, 102, 104,111,
Zutter, de 341, 383, 384.
Zuyddijk 177.
Zuylen, van 411, 412.
Zuylen van Nyeveld, van 216.
Zuylenstein, Nassau — 408.
Zuijtdijck 163.
Zwanenburg, van 64.
Zijde (Sijde), van der 175, 176, 360.
Zijden,, van der 312.
Zijdwint 155.
Zijll, van 219.
Zijll, van Hove van 221.
Zijlstra 243, 247.
Zijpe, van den 370.

Mededelingen van het Bestuur van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde

ALGEMENE VERGADERING EN EXCURSIE OP ZATERDAG 13 JULI **1963** TE HOORN.

Voorlopig programma:

10.15 u. aankomst trein Station.
10.30 Ll. ontvangst door B. en W. in Stadhuis.
11.— u. aanvang vergadering.
11.45 Ll. inleiding door Drs. T. R. Mulder over hetgeen in Hoorn bezichtigd zal worden.
12.20 Ll. bezichtiging Stadhuis.
13.— u. Westfriese koffietafel in Restaurant „De Waag".
14.— u. rondgang door de stad per autobus, waarbij o.a. de Noorderkerk bezichtigd zal worden.
15.30 u. ontvangst met thee in Museum.
15.50-16.50 u. bezichtiging Museum.

Nadere berichten volgen.

BIJBLAD NEDERLANDSCHE LEEUW,

In vervolg op de mededelingen opgenomen in het mededelingenblad van augustus/september 1961 wordt medegedeeld, dat er thans voldoende inzendingen zijn binnengekomen om de uitgave van het „Bijblad" te hervatten. In afwijking van het vroeger meegedeelde zullen de kosten voor opname van een artikel ƒ 16.50 per bladzijde druks bedragen. De herverschijning van het bijblad kan over enige maanden verwacht worden.

Leden, die artikelen in het „Bijblad" wensen opgenomen te zien, wordt verzacht persklare kopij, bij voorkeur getypt, aan Mr. E. van Weel toe te zenden,

Alle correspondentie ter zake van het „Bijblad" dient gericht te worden aan Mr. *E. van Weel, Duinweg 11, te 's-Gravenhage.*

LEDENLIJST.

De ledenlijst, bevattende de namen van de leden van her Genootschap en hun adressen, alsmede de namen en adressen van de instellingen, waarmede het Genootschap door ruil van publicaties in verbinding staat en de periodieken waarop de bibliotheek van het Genootschap is geabonneerd, is, uitsluitend voor de leden van het Genootschap, verkrijgbaar voor de prijs van ƒ 1,25 franco toegezonden. Bestellingen per postrekening nr. 487073.

BLAUW LINNEN BANDEN VOOR DE NEDERLANDSCHE LEEUW,

De prijs van de linnen band bedraagt ƒ 3,— per stuk afgehaald of toegezonden.

VROEGER VERSCHENEN JAARGANGEN VAN „DE NEDERLANDSCHE LEEUW".

De verkoop van vroeger verschenen jaargangen van het maandblad „De Nederlandsche Leeuw" heeft wijziging gebracht in de stock, in verband waarmede een nieuwe indeling in de prijsgroepen gewenst is. De prijzen gelden m.i.v. 1 februari 1963 voor exemplaren afgehaald bij de Bibliotheek. Bij toezending worden vrachtkosten in rekening gebracht.

Verkrijgbaar zijn de volgende jaargangen:

De jaargangen: 1912, 1913, 1921, 1922 voor de prijs van . . . . . ƒ 12,50 p. jrg.
De jaargangen: 1888, 1923, 1924, 1939, 1940 voor de prijs van . . . . . „ 10,— „ „
De jaargangen: 1885, 1887, 1926, 1927, 1930, 1931, 1933, 1934, 1936, 1937, 1938, 1942, 1944, 1948, 1949, 1951, 1953, 1955, 1956, 1960 voor de prijs van . . . . . „ 7,50 „ „
De jaargangen: 1886, 1914, 1917, 1925, 1928, 1929, 1932, 1935, 1943, 1950, 1952, 1954, 1957, 1958, 1959, 1961 voor de prijs van . . . . . „ 5,— „ „
De jaargangen: 1915, 1916, 1941, 1945/46, 1947 voor de prijs van . . . . . „ 3,50 „ „
Jaargang : 1962 voor de prijs van . . . . . „ 15,— „ „
Van de jaargangen: 1883, 1884, 1889 t/m. 1911, 1918 t/m. 1920 zijn geen complete jaargangen meer voorhanden.

Van verschillende jaargangen zijn losse nummers leverbaar en wel:

Van de jaargangen: 1883-1957 . . . . . à ƒ 1,— p. nr.
dubbel nummer . . . . . à „ 2,— „ „
Van de jaargangen: 1958-1960 . . . . . à „ 1,50 „ „
dubbel nummer . . . . . à „ 3,— „ „
Van de jaargangen: 1961-1962 . . . . . à „ 1,75 „ „
dubbel nummer . . . . . à „ 3,50 „ „
Van de jaargang : 1963. . . . . à „ 2,— „ „
dubbel nummer . . . . . à „ 4,— „ „
De prijs van het Jubileumnummer 1933 bedraagt . . . . . à „ 2,— „ „
Jubileumnummer 1958: . . . . . à „ 3,— „ „

Aanvragen te richten aan de Bibliotheek van het Genootschap. Het postrekeningnummer van de Bibliotheek is 487073.

Verzoeke geen betalingen te doen dan *na ontvangst* van het gewenste.

Leden, die in het bezit *zijn* van vroeger verschenen jaargangen, in losse nummers of gebonden, of van vroeger verschenen afzonderlijke afleveringen en die op het behoud daarvan geen prijs stellen, wordt vriendelijk verzocht deze ter beschikking te stellen van de Bibliotheek, teneinde daarmede incomplete jaargangen te kunnen completeren.

VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en *niet voor de handel.*

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0,50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan de hoofdredacteur; plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

Te koop gevraagd: Nederland's Patriciaat 1e en 26e jaargang.
Brieven met opgave van prijs aan: Jhr. *W. P. de Kock, Statenlaan 39, 's-Gravenhage.*

Te koop gevraagd: Feith c.s., „Grafschriften in Stad en Lande". (Het aan te bieden exemplaar behoeft geenszins, in onberispelijke staat te zijn).

Mr. *L. J. Rietema, Sc. Anthonieweg 10, Epe (Gld.), tel. 06780/2506.*

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht: en Wapenkunde

(OPGERICHT 1883)

Beschermheer Z. K. H. de Prins der Nederlanden, Prins van Lippe Biesterfeld

TELEFOON 070-113093

's-GRAVENHAGE,
BLEIJENBURG 5

Het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde stelt zich ten doel de beoefening op wetenschappelijk verantwoorde wijze van de geslacht- en wapenkunde in ruime zin. Het tracht dit doel te bereiken door het uitgeven van een orgaan, dat de naam draagt van „De Nederlandsche Leeuw" en van andere geschriften, — het beleggen van bijeenkomsten en het doen houden van lezingen en voordrachten, — het bijeenbrengen en verzorgen van een bibliotheek, van verzamelingen van handschriften, van zegels en van wapenafbeeldingen, — hët bijéénbrengen in eigendom of in bruikleen en het in bewaring nemen van familie- en andere archieven op geslacht- en wapenkundig gebied, — het bijeenbrengen van documentatie-materiaal en het verstrekken van inlichtingen aan de leden.

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW"

Het orgaan „De Nederlandsche Leeuw" verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden zonder verdere kosten toegezonden.
Het bevat, naast artikelen. op genealogisch en heraldisch gebied, een voor de leden openstaande rubriek „Vragen en antwoorden". Tevens bevat het een rubriek „Boekbespreking" en een rubriek „Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften".
Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken, archieven, familieverenigingen en andere verenigingen e.d. is „De Nederlandsche Leeuw" verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van *f* 25,— per jaar.

DE VERZAMELINGEN

De bibliotheek en de afdeling handschriften van het Genootschap zijn uitsluitend voor de leden toegankelijk' en wel op maandag van 9.30—12.00 en van 14.00—17.00, op zaterdag van 9.30-12.00 uur.
Leden kunnen boekwerken en tijdschriften, voorzover deze niet tot de handbibliotheek behoren, alsmede genealogieën in handschrift in leen ontvangen voor de duur van één maand (welke termijn zo nodig en zo mogelijk verlengd kan worden). Verzendkosten zijn voor rekening van de leenvrager.

Hierlangs afknippen.

VOORSTEL TOT BENOEMING VAN EEN LID

De eerste ondergetekende (naam) ....

(adres) ....., te ....

lid van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

stelt voor de tweede ondergetekende (naam) .....

(adres) ....., te .....

(beroep) .... die verklaart voor het lidmaatschap van het Genootschap in aanmerking te willen komen, tot lid van het Genootschap te benoemen.

....., de ..... 196.....

De tweede ondergetekende ....

De eerste ondergetekende ....

De bibliotheek beschikt over een uitgebreide kartotheek_ op de gedrukte werken en tijdschriften berustende in de boekerij. Voorts over verzamelingen sprokkelfiches, klappers op Oost- en West-Indische testamenten enz. Alle werken en tijdschriften — ook de buitenlandse — worden op fiches uitgetrokken, mede wat de niet-Nederlandse geslachten betreft, voor zover voor Nederland van belang.
De bibliotheek bevat thans ruim 18.000 banden, terwijl de kartotheek op de genealogische literatuur ruim 95.000 fiches bevat, de kartotheek op topografische literatuur voorzover van belang voor de beoefenaar van de genealogie, bevat ca. 12.000 fiches,

INLICHTINGENDIENST.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die uit de talrijke verzamelingen welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt. Voor de beantwoording van elke door een- lid gestelde vraag wordt een bedrag van ten minste ƒ 2,50 in rekening gebracht, afhankelijk van de aard van de vraag.

VERGADERINGEN

Jaarlijks worden twee algemene vergaderingen belegd, één in de zomer- en één in de wintermaanden. Aan de zomervergadering is meestal een excursie verbonden. Deze vergadering en excursies staan alleen open voor de leden; introductie van niet-leden is derhalve niet mogelijk.

LIDMAATSCHAP

Gewone leden worden op voordracht van één of meer leden van het Genootschap door het bestuur benoemd.
Voorstellen tot benoeming van nieuwe leden richte men aan de Secretaris van het Genootschap.
De contributie bedraagt ƒ 25,— per kalenderjaar, te betalen vóór 1 februari van het lopende jaar.
Het lidmaatschap is persoonlijk. Dames-leden, echtgenoten van heren-leden, die de wens te kennen geven geen exemplaar van het maandblad te willen ontvangen, kunnen desgewenst een reductie verkrijgen cp de contributie van ƒ 12,50.
Indien niet opgezegd voor 1 december is de contributie of het abonnementsgeld van ƒ 25,— ten völle voor het volgende kalenderjaar verschuldigd.

ADRESSEN

Correspondentie bestemd voor het bestuur dient gericht te worden aan de Secretaris:
Jhr. Mr., H. E. van Weede, Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.
Correspondentie bestemd voor de Hoofdredacteur van „De Nederlandsche Leeuw" dient gericht te worden aan Mr. W. W. van Valkenburg, „Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.
Correspondentie bestemd voor de bibliotheek en de andere verzamelingen, voor de inlichtingendienst, voorts betreffende bestellingen van losse nummers van „De Nederlandsche Leeuw", abonnementen op dit maandblad enz., alsmede adresveranderingen dienen gericht te worden aan het bureau van het Genootschap, Bleijenburg 5, te 's-Gravenhage, zonder vermelding van persoonsnamen.